LARS SAABYE CHRISTENSEN

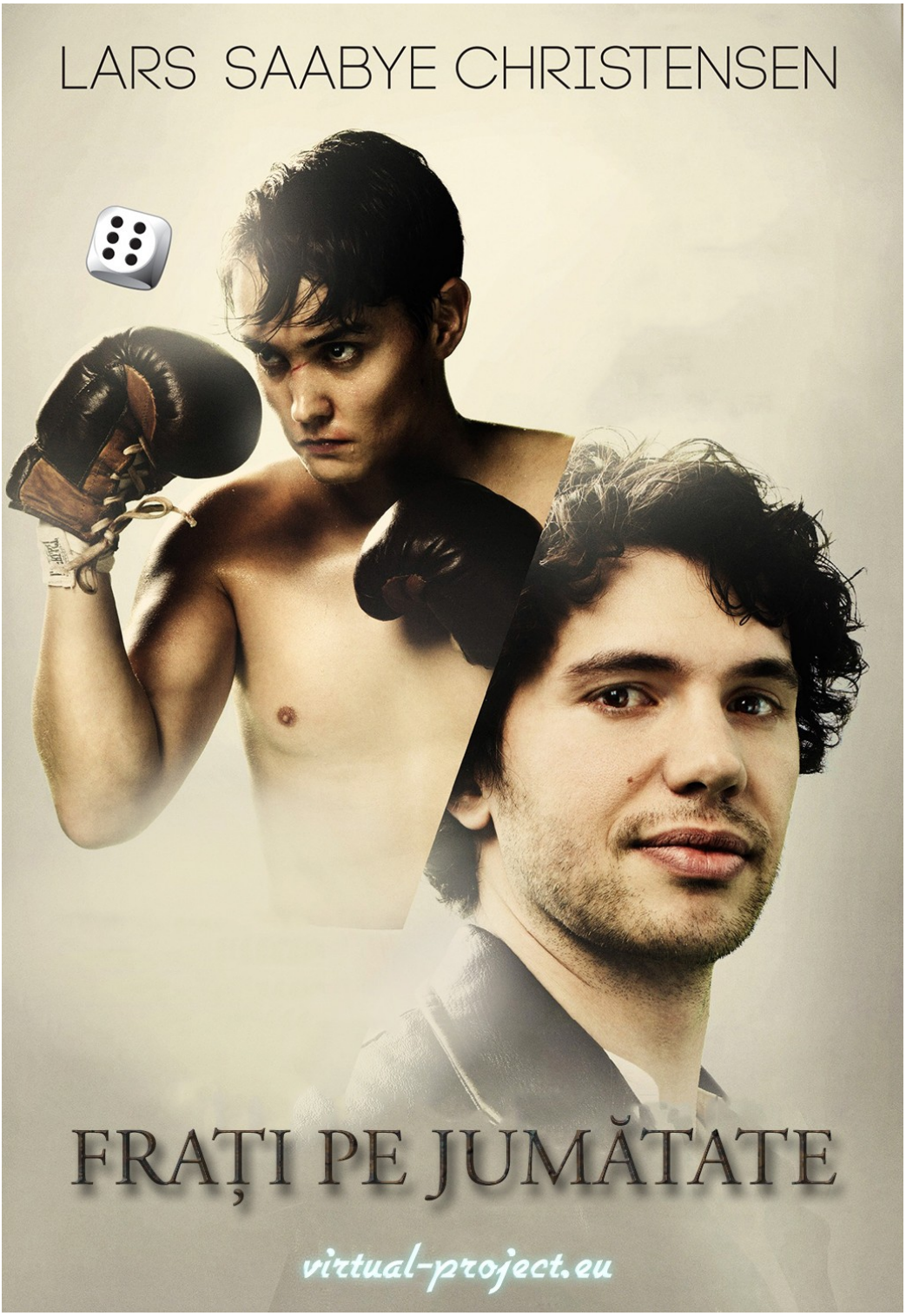

FRAȚI PE JUMĂTATE

virtual-project.eu

LARS SAABYE CHRISTENSEN

FRAȚI PE JUMĂTATE

Original: *Halvbroren* (2001)

Traducere și note de
MARLENA CHIRILĂ RØIMÅL

virtual-project.eu

2013

Ca orice artist pasionat de avangarde sau de counterculture care se respectă, dar în răspăr cu intențiile manifestate la început, ***Lars Saabye Christensen*** a devenit membru al Academiei norvegiene de limbă și literatură. Cunoscut cititorilor români pentru romanul ***Beatles***, Christensen este cel care a vorbit despre impactul pe care cultura anilor '60 a avut-o în spațiul scandinav, intrând astfel în circulația literaturii internaționale. Născut la Oslo în 1953, dar jumătate danez, Lars Saabye Christensen a făcut studii filologice și de istoria artei, dezvoltându-se apoi în diverse direcții artistice. A debutat cu poeme, dar a continuat cu piese de teatru, schițe, scenarii de film, cărți pentru copii și romane. Născut doar cu un an înainte ca John Lennon să-și formeze prima trupă în Liverpool, Christensen a prins, fiind copil și adolescent, întreaga nebunie creată de Beatleşi, precum și de noile tendințe culturale și mediatice intrate în Norvegia. Astfel că mai toate romanele sale sunt contaminate de spiritul „the crazy sixties”. Adolescenții și muzica rock sunt personajele principale ale celor mai cunoscute romane ale sale***: Amatorul, Plumb, Băiatul care se dorea de-al găștii***.

PROLOG

— Mulțumesc mult!

Stăteam pe vârfuri, întins spre Esther, cu mâna ridicată să iau restul de la o coroană, douăzeci și cinci de øre[1]. Ea s-a aplecat prin deschizătura îngustă, trecându-și mâna plină de riduri prin buclele mele blonde. Nu făcea asta pentru prima oară, și cu toate că nu îmi plăcea obiceiul ei, începusem să mă obișnuiesc cu ritualul. Fred se întorsese de mult cu spatele la noi, îngrămădise punga cu bomboane în buzunar și din felul cum mergea am înțeles că era iritat. Fred era furios și asta mă neliniștea cel mai mult. Își freca tălpile încălțărilor de trotuar ca și cum ar fi vrut să își facă o cărare, cu capul plecat între umerii lui înalți și ascuțiți, de parcă ar fi mers cu toate puterile contra vântului. Și asta era o după-amiază liniștită de mai, iar deasupra cartierului Marienlyst cerul era limpede și albastru și se mișca asemenea unei roți imense în direcția pădurii de la marginea orașului.

— A început Fred să vorbească din nou? a șoptit Esther.

Am dat din cap.

— Ce a spus?

— Nimic.

Esther a râs ușor.

— Grăbește-te atunci să îl ajungi din urmă. Până nu mănâncă el tot.

Și-a scos mâna din părul meu și a mirosit-o în timp ce eu am început să alerg ca să-l ajung din urmă pe Fred. Și asta îmi amintesc, fiindcă așa este mușchiul memoriei – nu pe bătrâna care își trecea degetele galbene prin buclele mele, ci pe mine, cum alergam și tot alergam ca să-l ajung din urmă pe Fred, fratele meu vitreg, care era aproape imposibil de ajuns. Eu sunt fratele mai mic și pirpiriu și mă întreb de ce este așa de furios, simt în piept înțepăturile ascuțite ale inimii și un gust cald și crud în gură, poate mi-am mușcat limba alergând de-a lungul străzii. Strâng în pumn restul de la o coroană, acea monedă

[1] Øre - subdiviziune a coroanei norvegiene: 100 øre = o coroană.

caldă, și alerg după Fred, o siluetă îngustă și închisă la culoare în lumina care ne înconjoară.

•

Ceasul aflat deasupra clădirii NRK[2] arată trei și opt minute, iar Fred s-a așezat deja pe banca de sub arbuști. Măresc sprintul cât pot traversând Strada Bisericii, nu e trafic aproape deloc, fiindcă este sâmbătă, trece doar un dric ce face pană și se oprește în mijlocul intersecției, iar șoferul în haine închise la culoare se dă jos și lovește de mai multe ori în capotă, înjurând. Și înăuntru, în cupeul acela alungit din spatele scaunelor, este un sicriu alb, dar cu siguranță e gol, deoarece nu e înmormântat nimeni într-o după-amiază de sâmbătă, groparii au și ei liber, iar dacă o fi cineva în acel sicriu, nu e mare grabă, căci morții au destul timp, după părerea mea, și reflectez la asta ca să mă gândesc și eu la ceva; iar șoferul cenușiu, cu mănușile negre, pornește în sfârșit mașina din nou și dispare spre Majorstuen. Respir adânc aerul acela greu, plin de gaze de eșapament și de miros de benzină, și alerg pe iarbă trecând de micile pasaje pentru pietoni, semafoarele și trotuarele care sunt făcute acolo ca într-un oraș pentru pitici. O dată, anul acesta, am fost aduși aici pentru a fi învățați de polițiștii înalți, îmbrăcați în uniforme și încinși cu curele late, regulile de circulație. Aici s-a întâmplat, în Micul Oraș, aici am încetat eu să mai cresc. Fred stă pe bancă și se uită în altă parte. Mă așez lângă el, suntem numai noi doi, aici și acum în această după-amiază, într-o sâmbătă de mai.

Fred a vârât în gură o bucată ascuțită de acadea și suge din ea îndelung, îi aud gâlgâitul și văd saliva maronie ce începe să i se prelingă printre buze. Ochii lui sunt de culoare închisă, aproape negri, și tremură, ochii lui tremură. Am mai văzut asta. Este tăcut. Porumbeii se mișcă legănându-se fără zgomot prin iarba mată. Aștept și tot aștept. Până când nu mai pot să mă țin.

— Ce-i? întreb eu.

Fred înghite și un tremur trece de-a lungul gâtului său subțire.

— Nu se vorbește cu mâncare în gură.

Fred își umple gura cu acadeaua și sfărâmă zahărul încet între dinți.

— De ce ești furios? întreb eu șoptind.

Fred mănâncă toate acadelele, strânge în mâini punga maro, după care o aruncă pe trotuar. Un pescăruș se oprește din zbor,

[2] NRK - Televiziunea Națională Norvegiană.

sperie porumbeii, zgârie asfaltul cu un țipăt și zboară pe un stâlp de telegraf. Fred își dă bretonul pe spate, dar îi cade din nou pe frunte. Îl lasă așa și în sfârșit spune ceva.

— Ce i-ai spus muierii?

— Lui Esther?

— Dar cui? Ai ajuns să o și tutuiești acum?

Mi-e foame și mi-e greață. M-aș întinde jos în iarbă și-aș dormi acolo, printre porumbei.

— Nu cred că-mi amintesc ce i-am spus.

— Sigur îți amintești. Dacă te gândești puțin.

— Pe cuvânt, Fred. Nu îmi amintesc.

— Și de ce eu îmi amintesc, iar tu nu?

— Nu știu de ce, Fred. De-aceea ești furios?

Și deodată își pune mâna pe creștetul meu. Iar eu mă fac și mai mic. Ține mâna strânsă.

— Te-ai prostit? întreabă el.

— Nu. Nu știu, Fred. Fii înțelegător, te rog.

Își lasă pumnul peste buclele mele, miroase a dulce ca și cum m-ar fi uns cu lipici.

— Să-ți spun eu exact ce ai spus?

— Da. Fă-o! Spune!

Fred se apleacă deasupra mea. Nu reușesc să îi văd ochii.

— Ai spus „mulțumesc mult”.

Într-un fel, am fost ușurat. Am crezut că am zis altceva mai rău, ceva ce niciodată nu ar fi trebuit să spun și care mi-a scăpat din greșeală, cuvinte care nici nu știam că există, pizdării, ceva de genul ăsta. Am tușit.

— Mulțumesc mult? Asta am spus?

— Da, la naiba! Asta ai spus, „mulțumesc mult”.

Fred vorbea tare, răstit, cu toate că stăteam pe aceeași bancă, unul lângă altul.

— Mulțumesc mult! țipă el.

Nu am înțeles ce voia să spună cu asta. M-a cuprins frica și mai tare. Trebuia să mă duc urgent la WC. Îmi țineam respirația. Aș fi vrut să spun ceva, dar nu știam ce să zic, fiindcă nu știam ce vrea să spună cu mulțumesc mult! Și nu puteam nici măcar să plâng. L-aș fi făcut pe Fred și mai furios, sau poate ar fi râs de mine, și asta ar fi fost un adevărat dezastru, să râdă de mine… M-am aplecat spre genunchi.

— Și ce dacă? am șoptit.

Fred a gemut.

— Și ce dacă? Până la urmă, ești tot un prost.

— Nu sunt prost, Fred!

— Și de unde știi asta?

A trebuit să mă gândesc puțin.

— Mama spune că nu sunt prost.

Fred a tăcut. Nu îndrăzneam să mă uit la el.

— Și ce spune mama despre mine?

— Același lucru, am spus eu repede.

Am simțit brațul lui pe umăr.

— Nu îl minți pe fratele tău, nu-i așa? a zis el încet. Chiar dacă sunt doar fratele tău vitreg.

M-am uitat în sus. Lumina soarelui m-a orbit. Părea ca și cum soarele era plin de sunet, un sunet înalt și strident ce venea din toate părțile.

— De-aia ești supărat pe mine, Fred?

— De care aia?

— Fiindcă sunt doar fratele tău vitreg?

Fred a arătat spre mâna mea în care încă țineam strâns restul de bani, douăzeci și cinci de øre, moneda era caldă și lipicioasă, ca o pastilă turtită pe care cineva a supt-o ceva timp înainte de a o scuipa.

— A cui e? a întrebat Fred.

— A noastră, bineînțeles.

Fred a dat de câteva ori din cap, iar eu m-am încălzit de fericire.

— Dar poți să o iei tu, am spus eu repede.

Am vrut să îi dau moneda. Fred stătea și se uita țintă la mine. Am început din nou să fiu neliniștit.

— Și-atunci, de ce spui tu mulțumesc mult? Când primești bani care de fapt sunt ai noștri?

Am tras aer în piept.

— Am spus așa…

— Gândește-te mai bine când spui ceva data următoare, ai înțeles?

— Da, am șoptit eu.

— Nu vreau să am un frate care se face de râs. Chiar dacă îmi e doar frate vitreg.

— Nu, am șoptit eu. Am să mă gândesc mai bine la asta.

— Mulțumesc este un cuvânt de căcat. Niciodată să nu spui mulțumesc. Ai înțeles?

Fred s-a ridicat aruncând un scuipat gros și maro care a făcut o curbă înaltă în aer, aterizând cu zgomot în iarba din fața noastră. O grămadă de furnici s-a năpustit asupra lui.

— Mi-e sete, a spus Fred. Și e ca naiba! De la dulce ți se face o sete cumplită!

Ne-am întors din nou la Esther, la chioșcul de lângă biserica de pe strada Majorstuen; acea biserică albă unde preotul nu a vrut să îl boteze pe Fred și mai târziu a refuzat să mă boteze și pe mine, dar asta din cauza numelui meu. M-am postat în fața ferestrei, pe vârfuri. Fred stătea rezemat de jgheabul acoperișului, a ridicat mâna și a dat din cap ca și cum ne-am fi înțeles. Esther s-a arătat și a zâmbit când m-a văzut și a trebuit să își plimbe din nou mâna prin buclele mele. Fred a scos o limbă de un cot și s-a strâmbat ca și cum i-ar fi venit greață.

— Și ce dorește acum micul meu domn? a întrebat ea.

I-am dat deoparte degetele din părul meu scuturând din cap și am spus:

— O cutie de suc. Roșu.

S-a uitat puțin mirată la mine.

— Da, da. O cutie de suc de vișine. Am înțeles.

Mi-a dat ce îi cerusem. Fred stătea acolo în umbră, aproape orbit de lumina strălucitoare reflectată de zidul alb al bisericii de pe partea cealaltă a străzii. Fred se uita țintă la mine. Nu mă pierdea din ochi. Vedea tot. Auzea tot. I-am pus moneda în mâna lui Esther și ea mi-a dat repede restul de cinci øre.

— Și restul, a spus Esther.

Am privit-o în ochi. Stăteam pe vârfuri și mă uitam în ochii ei, am înghițit de câteva ori, iar deasupra noastră cerul încă se rotea încet spre pădure, ca o imensă roată albastră. Am arătat spre moneda de cinci øre.

— Este a noastră, am spus tare. Spun asta ca să știi.

Esther era să cadă din picioare.

— Asta-i bună! Dar ce te-a apucat?

— Nu am de ce să-ți mulțumesc, am spus.

Și Fred m-a apucat de mână și amândoi am început să urcăm pe Strada Bisericii. I-am dat sucul. Mie nu îmi era sete. A făcut o gaură în colțul cutiei și a început să sugă din cutie lăsând în urma noastră o dâră de suc roșu pe asfalt.

— Nu-i rău, a spus el. Încet-încet, înveți.

Eram atât de fericit… I-am întins cele cinci øre.

— Păstrează-i, a spus.

Am strâns degetele în jurul monedei maro. Aș putea să o joc la rișcă numai dacă cineva ar fi vrut să joace rișca cu mine.

— Mulțumesc, am spus.

Fred a oftat adânc și îmi era teamă să nu se înfurie din nou pe mine. Aș fi vrut să-mi muște limba și să o înghit cu totul.

În schimb, m-a cuprins cu brațul, în timp ce a scurs ultima picătură de suc în canalul de scurgere.

— Îți amintești ce te-am întrebat ieri? a zis el.

Am dat din cap repede, cu răsuflarea tăiată.

— Nu, am spus eu încet.

— Nu? Nu-ţi amintești?

Îmi aminteam. Dar nu voiam să-mi amintesc. Și nu reușeam să uit. Nu voiam să-l aud pe Fred vorbind așa din nou.

— Nu, Fred.

— Să te întreb încă o dată?

— Da, am șoptit eu.

Și Fred a zâmbit. Nu era furios când zâmbea așa.

— Să îl omor eu pe taică-tu pentru tine, Barnum? a întrebat el.

Căci Barnum este numele meu.

ULTIMUL SCENARIU

FESTIVALUL

Eram de numai treisprezece ore în Berlin și arătam deja ca o epavă. Telefonul a sunat. Îl auzeam. M-a trezit. Dar eu eram pe alte meleaguri. Undeva pe-aproape. Dar nu pe pământ. Nu aveam ton, doar o inimă care bătea greu și neregulat. Telefonul a continuat să sune. Am deschis ochii dintr-un întuneric plat fără imagini. Îmi puteam vedea acum palma. Nu era așa de frumoasă priveliștea. Se apropia. Cu mișcări cercetătoare, mi-am pipăit fața, ca și cum mâna s-ar fi trezit cu un străin în pat, atașată la antebrațul altei persoane. Degetele boante îmi dădeau senzația de vomă. Stăteam culcat. Și telefonul încă suna. Auzeam voci în surdină, din când în când câte un geamăt, ridicase deja cineva receptorul în locul meu? Și-atunci de ce mai suna? De ce? Era cineva în camera mea? Nu m-am culcat singur până la urmă? M-am întors. Am văzut că sunetele veneau de la televizor. Doi bărbați se străduiau din greu cu o femeie. Femeia nu arăta atât de fericită, doar indiferentă. Avea un tatuaj pe una din buci, un fluture, care era, din nefericire, rău plasat. Coapsele îi erau pline de vânătăi. Bărbații erau grași și palizi și de-abia aveau erecție, dar asta nu îi împiedica să scoată gemete șuierate în timp ce o luau din toate părțile. Era dezgustător și lugubru. Și pentru o secundă, indiferența femeii a fost înlocuită de durere, tradusă într-o strâmbătură a feței când unul din bărbați i-a plesnit gura cu penisul lui bleg. Mâna dispăruse de pe fața mea. Imediat după asta a dispărut și imaginea. Dacă formam numărul camerei mele, puteam să urmăresc încă douăsprezece ore de televiziune pe canalul cu platâ. Nu mai voiam să mă uit. Nu îmi aminteam ce număr avea camera mea. Stăteam lungit pe latul patului, pe jumătate dezbrăcat de haină, probabil din dorința de a adormi într-un mod decent, dezbrăcat și normal, dar mai mult de atât nu am apucat să fac înainte ca lumina din colțul stâng al minții să se stingă.

•

A, da! Un pantof era pe pervaz. Am stat acolo și am admirat priveliștea sau m-am gândit la cu totul altceva? Posibil. Sau imposibil. Nu aveam habar. Mă durea un genunchi. Am găsit mâna din nou. Era mâna mea. Am împins-o spre noptieră și cum stătea acolo spânzurată ca o pasăre bolnavă și zburlită deasupra unui șobolan alb care clipea cu un ochi roșu, prevestitor de rele, sunetul telefonului s-a oprit. Mâna a zburat acasă. Liniștea venea de undeva din spatele meu și trăgea fermoarul strâmt de la ceafă în jos, coborând de-a lungul șirei spinării ca o limbă de metal, umedă și rece. Nu m-am mișcat o bună bucată de timp. Trebuia mai întâi să mă dezmeticesc. Acea bulă verde de aer ar fi trebuit să se liniștească în adunătura asta de carne răsturnată, în groapa sufletului. Nu îmi aminteam nimic. Marea gumă a trecut din nou peste mine, ca de atâtea ori mai înainte. Și nu am tocit puține gume! Îmi aminteam cum mă numesc, cine ar fi uitat un astfel de nume: Barnum. Barnum! Cine se cred părinții care își condamnă fiii și fiicele la închisoare pe viață în spatele gratiilor din litere? Nu poți să-ți schimbi numele? a spus cineva care nu știa ce însemna asta. Asta nu schimbă cu nimic situația. Numele te urmărește și te umilește de două ori mai mult dacă încerci să te descotorosești de el. Barnum. O jumătate din viață am trăit cu acest nume. Și tocmai acum a început să-mi placă. Și asta era cel mai rău. Atunci am văzut că țineam ceva în cealaltă mână, cardul-cheie, o bucată de plastic cu un anumit număr de găuri dispuse într-o formă anume, cu care cineva ar putea să deschidă bancomatul ușii și să golească de tot conturile camerei, dacă n-ar fi făcut deja acest lucru ocupantul de dinainte, care a lăsat resturi de unghii sub pat și un ciorap sub saltea, după ce avusese un coșmar noaptea. M-aș putea afla oriunde. Într-o cameră din Oslo sau în alta din Røst, o cameră fără priveliște. Valiza stătea pe podea, valiza veche și mută, nedesfăcută încă, care era goală oricum, fără aplauze, doar un scenariu, câteva pagini scrise în grabă. Am venit și am plecat. Ăsta sunt eu. Venit și plecat și întors în patru labe din nou. Dar puteam încă să citesc. Deasupra scaunului de sub fereastră stătea agățat halatul alb al hotelului. Și pe el vedeam numele hotelului. Kempinski. Kempinski! Și am început să aud zarva orașului. Ascultam zarva Berlinului. Auzeam excavatoarele spre est și clopotele bisericii spre vest. M-am ridicat încet. Ziua

începuse. Începuse fără mine. Și mi-am amintit, totuși, ceva. Aveam o întâlnire. Ochiul roșu al telefonului continua să clipească. Era un mesaj. L-am dat dracului. Peder avea să aștepte. Cine altul decât Peder ar fi putut suna și lăsa mesaje la ora asta? Bineînțeles că era Peder.

Putea s-aștepte. Peder era răbdător. De la mine învățase. Nimeni care mai avea ceva rămășițe de materie cenușie în tărtăcuță nu ar plănui întâlniri înainte de prânz, în prima dimineață în Berlin, doar Peder, prietenul meu, partenerul meu, agentul meu, el fixa întâlniri înainte de micul dejun, așa făcea de când învățase să se descurce singur, iar asta o învățase de la mine. Este ora douăsprezece și douăzeci și opt de minute. Cifrele verzi, cu o grafică stilizată, luminau sub ecranul mort al televizorului și s-au schimbat la și jumătate, între două bătăi de inimă năvalnice. Am tras de pe mine îmbrăcămintea, am deschis minibarul și am băut două pahare de Jägermeister. Să-mi liniștească stomacul. Am mai băut unul și am intrat în baie, unde le-am vomitat ca să fiu sigur. Nu îmi aminteam când mâncasem ultima dată. Sulul de hârtie igienică era intact. Nu fusesem nici măcar la WC. M-am spălat pe dinți, mi-am tras pe mine halatul de baie și mi-am băgat în picioare papucii albi ai hotelului, iar înainte de a ieși am văzut ochiul roșu al telefonului ce se uita țintă înspre mine, dar Peder trebuia să aștepte, asta era datoria lui. Peder ar fi putut să vorbească despre verzi și uscate până când camera lua foc.

Am coborât cu liftul la bazinul de înot, am închiriat un slip, am băut o bere și un Jägermeister pentru a reuși să termin trei lungimi de bazin înainte să mă lase puterile. Pluteam pe spate. Se auzea muzică clasică de la difuzoarele invizibile, bineînțeles Bach, versiunea sintetizată, neatinsă de mâna omului. Câteva doamne făceau pluta pe spate, înotând liniștit. Pluteau în felul american, cu brațele ca niște aripi, și purtau ochelari de soare pe care-i împingeau uneori pe frunte pentru a-i vedea sau a le arunca câte-o privire celor din bazin, căci poate Robert Downey, cu mersul lui nesigur, se va arăta de-a lungul bazinului, Al Pacino cu încălțările lui cu talpă înaltă sau prietenul meu Sean Connery, și-atunci i-aș fi făcut cinste cu un pahar și i-aș fi mulțumit pentru ultima noastră întâlnire. Dar nimeni de acea valoare nu era de zărit și nici pentru mine nu se ivea ceva cu care să-mi clătesc ochii. Doamnele și-au lăsat ochelarii pe nas

din nou, plutind la suprafață încet, cu brațe vinețiii, ca niște îngeri în clor, cu stomacuri mici și umflate. Și deodată m-am simțit liniștit, obosit și aproape fericit. Pluteam și eu. Pluteam în stil norvegian, cu mâinile pe lângă corp și degetele ca niște palete, pentru a-mi menține echilibrul și plutirea, vâsleam. Pluteam la nivelul apei. Până când a început să mă cuprindă neliniștea, care venea întotdeauna pe neașteptate, chiar dacă știam că va veni, tot atât de imprevizibilă ca și zăpada. Îngrijorarea a trecut pragul și s-a cuibărit în locul liniștii. S-a întâmplat ceva astă-noapte? Ar fi trebuit să cumpăr flori cuiva, să mă scuz, să cer iertare, să prestez servicii gratis, să fac temenele și să măgulesc pe cineva? Habar nu aveam. Totul ar fi fost posibil. Aveam o presimțire violentă.

M-am rotit în apă făcând valuri sub doamnele americane, am urcat pe scara care se balansa a bazinului ca un hermafrodit cocoșat, auzind râsul slab din direcția apei și în același moment a apărut Cliff Richard din direcția vestiarelor, să nu-ți crezi ochilor, în halatul și papucii hotelului. Părul lui stătea umflat ca un platou, fața îi era netedă și întinerită. Semăna cu o mumie care a evadat dintr-o piramidă a anilor șaizeci. Într-un cuvânt, se ținea bine și a stârnit puțin interesul doamnelor din jur, care se arătau destul de bucuroase, chiar dacă Cliff poate nu figura printre primii pe lista lor de preferințe. Dar pentru mine el era mai mult decât plăcut. M-a făcut să uit pentru o clipă îngrijorarea, prezența lui în carne și oase mi-a creat un moment de respiro, așa cum a făcut-o atunci, în acea viață care acum este istoria noastră, istoria mea și a lui Fred, pe care o numesc atunci, când stăteam în camera noastră din Strada Bisericii, cu urechea lipită de pick-up, ascultând *Livin' Lovin' Doll* în timp ce Fred stătea lungit în pat, mut, cu ochii larg deschiși. Nu vorbise de douăzeci și două de luni, la fel de mult cât gestația unei femele-elefant, niciun cuvânt nu mai scosese din gură de la moartea Bătrânei și toți își pierduseră nădejdea de a-l face să vorbească din nou, mama, Boletta, diriginta, dentistul, Esther de la chioșc, Dumnezeu și oricine altul, nimeni nu a mai auzit un cuvânt de la el, nici măcar eu. Dar când am ridicat pick-up-ul ca să pun *Livin' Lovin' Doll* pentru a douăzecea oară, Fred s-a ridicat din pat, a smuls pick-up-ul, a coborât cu el în curte și l-a aruncat la gunoi. Și-atunci a început să vorbească. Atât i-a trebuit: încă un Cliff. Și pentru asta aș fi vrut să îi mulțumesc.

Dar sir Cliff Richard a trecut pe lângă mine într-o traiectorie de semilună și s-a așezat pe o bicicletă ergometrică dintre oglinzile din colț și a început să pedaleze în direcția propriei sale imagini, fără să se apropie câtuși de puțin, ca o mumie cu cotul tenismanului. Iar mâna mea a alunecat deasupra tejghelei barului și a ridicat ce i-a venit la îndemână, mai întâi un gin tonic adevărat. Patru ceasuri diferite arătau ora din New York, Buenos Aires, Djakarta și Berlin. Îmi era de ajuns cea din Berlin. Două fără un sfert. Peder transpira probabil. Peder a discutat, s-a scuzat, a băut bere, cafea, aperitive, a sunat la hotel, a întrebat de mine, a lăsat noi mesaje, a alergat de jur împrejurul centrului de presă, dând din cap la toți cunoscuții, salutându-i adânc pe toți necunoscuții și împărțind cărți de vizită tuturor celor care nu îl mai recunoșteau. Parcă-l și auzeam spunând: Barnum apare într-o clipă, a făcut cu siguranță un mic ocol, știți cum e, ideile bune apar întotdeauna din mințile discrete, eu sunt doar fantezia practică ce le scoate la suprafață, noroc în cinstea lui Barnum!

Da, Peder transpira, de asta eram sigur, dar îi făcea bine. Râdeam în hohote pe marginea bazinului din hotelul Kempinski, în timp ce Cliff Richard lua parte la concursul de ciclism cu cele trei oglinzi, sub privirile alunecoase ale femeilor americane, și, la fel de brusc cum apar neliniștea și râsul, tot așa de repede o umbră s-a așternut înăuntrul meu. Ce era cu mine? De ce mă cuprinsese acel extaz straniu, ce fel de fericire neagră pusese stăpânire pe mine? Era ultimul meu râs? Pentru că puțin mai înainte tocmai de asta îmi era teamă. Îmi era teamă că totul va lua sfârșit, râsul, extazul, fericirea de a te bucura de ceva. Începuse să-mi fie frig. M-am clătinat o secundă pe dalele de marmură verde. Mi-am înghițit râsul. Și l-am chemat din nou. Aceasta nu era liniștea dinaintea furtunii. Asta era acea liniște care făcea mâțele să se zgribulească cu mult înainte de a veni ploaia.

Am făcut un duș cald și m-am gândit că nu ar fi rău să stau puțin în solariu. Mi-ar fi prins bine puțin bronz și o față radioasă înainte de întrevedere. Dar eram în faza aceea de neajutorare și apatie. În schimb, am mai băut o bere. Barmanul a schițat un zâmbet când mi-a dat sticla. Și-atunci am văzut cât era de tânăr. Era îmbrăcat în uniforma hotelului de care era mândru, aș spune că era semeț, ca un copil căruia i s-ar fi împrumutat

costumul de gală al tatălui. După atitudinea aceea de mândrie, cred că era din vechea Germanie de Est. Își începuse lunga ascensiune a carierei la hotelul Kempinski, la bazinul de înot.

— Domnul Barnum? a întrebat el încet.

Crezuse, cu siguranță, că acesta era numele meu de familie. Și nu era singurul.

— Da? Eu sunt.

— Aveți un mesaj.

Mi-a întins un plic cu antetul hotelului. Peder mă găsise și aici. Și atunci când m-am ascuns printre stativele cu pește pus la uscat de pe insula Røst, chiar și atunci m-a găsit. Și dacă dormeam în camera de arest a Poliției ca să mă trezesc din băutură, Peder era cel care mă trezea. M-am trezit în hotelul Coch din strada Bogstad când Peder a venit și a bătut la ușă. M-am aplecat deasupra tejghelei.

— Cum te numești? am întrebat.

— Kurt, domnule.

Și am arătat spre oglinzile din colțul bazinului.

— Îl vezi pe tipul acela, Kurt? Care pedalează și tot pedalează?

— Da, domnule, îl văd.

— Știi cine e?

— Nu, domnule, din păcate.

Și atunci am înțeles, încet și sigur, că am îmbătrânit.

— Nu-i nimic, Kurt. Du-i o Coca-Cola. Fără zahăr. Și pune-o în contul meu.

Am împăturit plicul în patru și l-am pus în buzunarul halatului. Dacă Peder voia să mă vadă transpirând, atunci dorința lui avea să se îndeplinească. Am luat berea în saună și mi-am găsit loc pe raftul de sus. Stătuse cineva acolo înaintea mea care mi s-a părut cunoscut, dar nu știam de unde să îl iau, de aceea am salutat fără să-mi fixez privirea, doar un semn cu capul, specialitatea mea, gestul meu personal către lume. Dar celălalt s-a uitat fix la mine fără să clipească. Speram să nu întâlnesc conaționali pe-acolo, dramaturgi de la Filmul Norvegian, jurnaliști de la revistele de scandal și alți regizori. Am început să regret imediat după ce am făcut această manevră ocolită și înăbușitoare, deoarece, aici, toți trebuiau să fie goi, la un loc bărbați și femei. Iar cel care avea în jurul brâului un prosop era un intrus care îi punea într-o situație penibilă pe toți ceilalți. Eu

eram cel acoperit, și deodată goliciunea trupurilor lor a devenit și mai vizibilă și intolerabilă, toate varicele, fundurile turtite, burțile atârnate, sânii lăsați, cicatricele, cutele de grăsime, negii care poate erau de natură canceroasă. Trebuia să dau la o parte prosopul. Nu exista o altă soluție. Nu puteam să plec așa, s-ar fi descoperit lașitatea mea și aș fi devenit suspect, un voyeur, și mai erau trei zile de festival. Am dat prosopul deoparte, împotriva voinței mele, arătându-le că și eu mă pot comporta natural, ca oricare altul, cu recuzita mea, cu goliciunea mea. Și-așa stăteam, picior peste picior, înmuiat în acea saună nemțească, la comun, minunându-mă că într-o țară a corectitudinii și a lipsei de umor erai aproape obligat să stai la un loc, bărbați și femei, dacă doreai să transpiri puțin. În țara-mamă, Norvegia, care de abia se desprinsese de ghețari, asta ar fi declanșat o criză de guvern și articole în presă. Și dacă regulile de folosire a saunei erau obligatorii, atunci trebuia să existe o logică. Era numai o saună în hotel, care putea fi folosită și de femei și de bărbați, o saună nudistă. Și dacă goliciunea ar fi fost la liberă alegere, atunci ar fi părut indecență. Erau ceva reminiscențe din timpul războiului. Multe aveau de-a face cu războiul aici, mă gândeam la lagărele de concentrare, la cel din urmă duș, unde bărbații erau separați de femei, o dată pentru totdeauna, pregătirea cu meticulozitate a uciderilor în masă, existau până și lagăre numai de femei, Ravensbrück, și pentru o secundă, aproape atât de idee, am crezut că se poate folosi la ceva, acel salt al gândului-reflecție, legătura dintre Holocaust și această întâlnire întâmplătoare în sauna din hotelul Kempinski, în timpul festivalului de film din Berlinul de astăzi. Dar am uitat ideea, iar asta mi se întâmplă adesea în ultimul timp. Gândul a dispărut, licărirea s-a stins, și odată cu ea m-am cufundat într-o adâncă nesiguranță.

Și, de fapt, ce aș fi putut oferi eu? Ce fel de istorii eram eu în stare să creez? Cât poate cineva să fure înainte de a fi prins? Cât poate cineva să mintă înainte de a fi crezut? Nu fusesem eu oare întotdeauna un sceptic, un sceptic obișnuit? Da, fusesem sceptic mai la toate, ca să nu mai vorbim despre mine însumi; de fapt, nu eram nici măcar sigur că ar exista cineva care s-ar numi „eu” și în momente sumbre mă consideram ca o cantitate de carne limitată, stivuită într-un sistem biologic ce purta numele Barnum. Eram sceptic în toate privințele, cu excepția lui

Fred, căci Fred era adevărat, el era deasupra scepticismului. Îmi amintesc ce obișnuia tata să spună: „Nu este important ceea ce vezi, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi”. Am golit sticla și atunci am mai recunoscut pe cineva care stătea acolo și transpira. De ce-mi era teamă nu scăpasem: era un critic de film cunoscut, o cunoștință mai veche, nu îi spun numele, noi o numeam doar Elanul, deoarece ne amintea întotdeauna de apusul soarelui. A scris odată, demult, că eram „un Volkswagen în mulțimea de Rolls-Royce”, dar nu am citit niciodată acel articol, deoarece pe atunci eram în afara bunelor maniere. Peder avea de gând să facă o reclamație pe motiv de tracasare de persoană, dar, din fericire, nimic nu s-a materializat în realitate, căci dacă Elanul avea de gând să se dueleze prin metafore, atunci alesese greșit persoana. S-a uitat spre mine, ca un fruct moale dat pe râzătoare, schițând un zâmbet, și chiar dacă atunci nu arăta atât de arogantă ca articolele ei, aș fi fost bucuros să fiu scutit să-i întorc zâmbetul. Și nu ar fi fost exclus să-i spun ceva ce aș fi regretat. Ea era piaza mea rea. Dar ce prevestea de data asta? Nici nu-mi venea să mă gândesc la așa ceva. I-am zâmbit.

— Dracu’ să te ia! am spus.

M-am aplecat peste genunchi și am tușit adânc. Nu îmi venea să cred urechilor. Mă luase gura pe dinainte din nou. Iar limba alunecase ca pe coaja unei banane. „Limba ta e ca o pantă abruptă”, obișnuia Fred să spună. Poate numai eu auzisem asta. Dracu să te ia. Elanul s-a uitat mirată la mine, am tușit cât am putut de tare, cât pe ce să vomit, și încă o dată Cliff Richard m-a salvat. A intrat în saună chiar în aceeași clipă, cu o sticlă de Cola în mână, amintindu-mi de coperta discului *Livin’ Lovin’ Doll*, a stat câteva secunde lângă clepsidra în care nisipul cădea și se ridica, ca și cum timpul lăsat în urma noastră nu însemna cine știe ce, doar cel lăsat în părți. Și s-a așezat pe banca cea mai de sus, acolo unde stăteam și eu. Stăteam înghesuiți. Și în curând avea să fie prea cald. Termometrul arăta nouăzeci de grade. Elanul era pe punctul de plecare. S-a ascuns după prosop, aruncând o ultimă privire peste umăr. Râdea? Râdea de mine? Avea vreo poveste de împărtășit de-a lungul tejghelei de la bar în seara aceea? Cineva a turnat apă pe pietrele încinse care au sfârâit. Aburii s-au ridicat ca o ceață fierbinte. M-am întors spre Cliff.

Nu era transpirat. Era uscat. Păru-i stătea la locul lui obișnuit. Avea un bronz plăcut și uniform. Acum puteam în sfârșit să îi vorbesc.

— Mulțumesc, a spus el deodată. Pentru Cola.

— Nu, eu trebuie să vă mulțumesc, am răspuns. Mulțumesc.

Cliff a ridicat sticla și a zâmbit.

— Pentru ce?

— Datorită cântecului dumneavoastră, fratele meu a început să vorbească, am spus.

S-a simțit jenat o clipă.

— Atunci nu a fost cântecul meu, ci puterea lui Dumnezeu, a șoptit Cliff.

Era prea cald. Am tras după mine prosopul, făcându-mi loc spre ieșire, amețit și însetat, am făcut din nou un duș și l-am văzut la bar pe Kurt. El a dat din cap discret și mi-a făcut cu ochiul. Era omul meu de-acum. Am urcat cu liftul în cameră. Telefonul mai clipea roșu. Am ridicat receptorul și l-am lăsat tot atât de repede în furcă, am aruncat halatul pe pat, mi-am tras pe mine costumul, punând câte o sticluță din minibar în fiecare buzunar. Erau destule buzunare și buzunărașe la acest costum. Eram înarmat cu tărie. Am tras pe gât ultimul Jägermeister, care m-a ars până în stomac, am mestecat o linguriță de pasta de dinți, mi-am pus branțurile în noii mei pantofi italienești. Eram gata de întâlnire.

Și cum aș fi putut ști ce se întâmpla acolo unde eu nu eram, mișcările care erau departe de controlul meu? Nu știam nimic. Eram încă în necunoștință de cauză, eram sclavul presimțirilor și nu aș fi vrut să știu nimic, așa cum stăteam acolo în liftul acela tapetat cu oglinzi. Voiam să fiu în acel moment, omul clipei care trăia fiecare secundă în parte, închis în cea mai mică diviziune a timpului, acolo unde era loc numai pentru mine. Mi-am văzut pentru o clipă figura în oglinzi și mi-am imaginat un copil care se împiedică și cade, se ridică și începe să țipe când vede fețele speriate ale celor din jur, ca o durere ce vine cu întârziere, ecoul șocului. Am băut în grabă o votcă. Un portar cu părul alb mi-a deschis ușa și a vrut să mă urmeze cu umbrela. I-am dat cinci mărci ca să mă lase-n pace. S-a uitat trist la bancnotă înainte de a o face dispărută printre degetele lui alunecoase și vinețiii; era greu de înțeles dacă l-am ofensat dându-i prea mult sau prea puțin. Arăta ca un servitor din perioada coloniilor. Era cel care

stătea în spatele culiselor hotelului Kempinski. Și tot el era acela care plia hârtia de toaletă. Am ieșit pășind pe covorul roșu care era deja ros la colțuri. Patru limuzine negre cu ferestre fumurii stăteau parcate lângă trotuar. Niciuna nu era pentru mine. Cum spune vechiul proverb al branșei noastre: *No limo, no deal*[3]*.* La dracu'.

Vodca mă ardea încă pe limbă. Mi-am aprins o țigară.

Două echipe de la canalele de televiziune CNN și NDR așteptau gata să raporteze întâmplările zilei. Un strat subțire de ploaie plutea deasupra Berlinului. Mirosea a cenușă. Și zgomotul acela sălbatic de la șantierul de construcții. Brațele macaralelor se mișcau cu grijă, de-abia vizibile sub norii ce pluteau la mică altitudine. Dumnezeu parcă se juca de-a mecanica. Încă o limuzină albă, lungă, cu fanioane americane, a oprit exact în fața hotelului și din ea a coborât o femeie cu un spate drept și semeț cum nu mai văzusem până atunci. Nouăsprezece umbrele s-au pus la dispoziția ei. A râs, iar râsul ei era înmuiat în whisky, uns cu gudron, lustruit cu șmirghel, dar nu din cel mai fin. Continua să râdă și a început să meargă de-a lungul covorului roșu în timp ce saluta cu mâna ei subțire care se strecura, cu eleganța unui hoț de buzunare, printre picăturile de ploaie din jurul șirului umbrelelor negre. Și numai ea putea să meargă așa de-a lungul covorului roșu. Era Lauren Bacall. Nu putea fi altcineva decât Lauren Bacall. Era ea în carne și oase, din cap până în picioare. De la vârfurile degetelor până la vârful urechilor și colțul sprâncenelor. Umbrelele s-au întors peste cap deasupra ei când și-a întins bărbia înainte. Lauren Bacall invadase Germania în acel moment. Iar eu am rămas țintuit locului, parcă electrocutat la vederea ei: Lauren Bacall trecea cu mersul ei ușor și sigur prin fața mea, iar eu stăteam amețit de vârtejul trecerii ei, era ca o presimțire răsturnată, un *déjà-vu* invers, ca într-o imagine de oglindă: și parcă vedeam, Rosemborg Cinema, rândul 14, locurile 18,19 și 20, *Somnul de veci*, Vivian stătea în mijloc, totul era atât de aproape și clar, simțeam chiar noul meu guler care mă jena la ceafă, auzeam cum Lauren Bacall îi șoptea lui Humphrey Bogart, cu acea voce care-ți înfiora pielea și îți dădea furnicături prin șira spinării: „Multe depind de cel ce stă în șa", iar Peder și eu am pus amândoi simultan brațul pe umerii lui Vivian; mâna mea a atins

[3] Nu ai limuzină, nu faci nici o afacere!

degetele lui Peder, nu s-a rostit niciun cuvânt și Vivian a zâmbit, lăsându-se pe spate spre brațele noastre. Dar când m-am întors spre ea am văzut că plângea.

Stăteam în ploaie, în Berlin, lângă covorul roșu de la intrarea în Hotelul Kempinski. Ceva s-a întâmplat. Cineva încă striga și eu stăteam ca paralizat. Reflectoarele erau stinse, camerele de luat vederi închise, limuzinele plecaseră. Același portar mă ținea ușor de braț.

— E totul în ordine, domnule?

— Ce?

S-a aplecat mai mult. Toată lumea trebuie să se aplece spre mine.

— Domnule, e totul în ordine cu dumneavoastră?

Am dat din cap. M-am uitat în jur. Brațele macaralelor stăteau nemișcate, Dumnezeu se plictisise să se mai joace cu jucăriile mecanice sau poate erau doar norii care se deplasau pe cer în direcție opusă, dând această impresie.

— Sunteți sigur, domnule?

Țigara a zburat direct în jgheab. Cineva își pierduse un aparat de fotografiat. Zăcea acolo și se derula.

— Poți să-mi faci rost de un taxi?

— Cu plăcere, domnule.

Și a sunat din fluierul pe care îl ținea gata pregătit în mână. Am căutat o bancnotă, să îl plătesc, merita. Dar el a dat din cap și s-a uitat în altă parte.

— Păstrați-i, domnule!

Am băgat repede banii în buzunar.

— Mulțumesc, am spus.

Taxiul a sosit, portarul mi-a deschis ușa. În taxi mirosea a condimente sau a tămâie. Pe scaunul din față era un covoraș de rugăciuni.

— La palatul zoologic, am spus.

Șoferul s-a întors repede și mi-a zâmbit. Un dinte din aur strălucea în mijlocul acelei guri negre.

— Să opresc la grădina zoologică?

A trebuit să râd și eu.

— Nu, la Centrul Festivalului. Acolo sunt cele mai amuzante animale.

Ne-a luat o jumătate de oră până acolo. Mi-ar fi luat doar cinci minute de mers pe jos. Am golit o sticlă de coniac și am

adormit. În somn se făcea că-l vedeam pe Fred, care trăgea de un sicriu pe zăpada din spatele grădinii. Șoferul m-a trezit. Ajunsesem. A râs. Acum îl puteam auzi. Era râsul acela milostiv. Dintele din aur te orbea. I-am plătit mult prea mult față de cât ar fi trebuit și a crezut că poate era o greșeală, că eram un turist care s-a încurcat la număratul valutei sau un șef de cinema cam ametit și într-un costum mult prea scump. A încercat să-mi dea înapoi a parte din bani acel musulman corect din Berlin, dar eu eram deja pe trotuar, printre ruine și catedrale, printre maimuțe și stele de cinema. Cineva voia să-mi vândă o haină din piele. L-am dat la o parte. Ploaia s-a oprit. Brațele macaralelor continuau să se rotească încet, iar cerul Berlinului se făcuse deodată clar și aproape transparent. Un soare rece își trimitea razele orbindumă, în timp ce un cârd întreg de porumbei își lua zborul fragmentând lumina în bucăți.

Am intrat în Centrul Festivalului. Două persoane înarmate controlau identitatea fiecăruia, Barnum Nilsen, scenarist, și mi-au dat drumul după ce s-au uitat cam lung la mine, am trecut prin zona de securitate, poarta sfântă între cei ce aparțin și cei ce nu aparțin branșei. Acum eram unul de-ai lor. Oamenii se mișcau ca nebunii în toate părțile, cu mâinile pline de sticle de bere, broșuri, casete, telefoane mobile, afișe și cărți de vizită. Femeile erau înalte și slabe, aranjate, cu ochelari cu lanț în jurul gâtului, cu fuste scurte și mulate, ca și când toate s-ar fi îmbrăcat de la același magazin. Bărbații erau în general grași, mici de statură, cam de vârsta mea, iar circulația neregulată a sângelui se observa în privirile congestionate, semănăm unul cu altul și cel puțin unul dintre noi avea să moară înainte de sfârșitul acestei zile. Pe un ecran enorm se derula un film de acțiune japonez, cu gangsteri.

Violența estetică și vizuală începea să se profileze pe ecrane. A omorî încet era ceva acceptabil. Cineva mi-a oferit un pahar de sake. L-am băut. Am primit un alt pahar. Îmi bombardam ficatul. Bille August era intervievat de televiziunea australiană. Cămașa lui era tot atât de albă. Nimeni nu avea cămăși atât de albe ca a lui Bille August. Ar fi trebuit să îl întrebe despre asta. Câte cămăși albe aveți? De câte ori vă schimbați dumneavoastră cămășile? În alt colț stătea Spike Lee și gesticula în fața unei camere de luat vederi. Și printre toate acestea a apărut Peder ca o furtună, cravata lui lungă atârna pe

mijlocul burții, gura i se mișca tot timpul ca și cum ar fi gâfâit sau încerca să obțină un nou record în fumatul pasiv. Nu era imposibil ca Peder să fi fost cel care trebuia să moară în seara aceea. S-a oprit exact în fața mea, încercând să își tragă sufletul.

— Aha! a spus. Ai ieșit la suprafață.

— În cea mai mare parte.

— Cât de mult ai băut?

— Cinci și jumătate.

Peder s-a apropiat de mine și nasul lui vibra.

— Cinci și jumătate? Asta arată mai degrabă ca o penalizare poștală, Barnum.

— Nici pe departe. Am controlul situației.

Am râs. Îmi plăcea când Peder folosea bancurile noastre vechi. Dar Peder nu râdea.

— La naiba! Unde ai fost?

— În saună.

— În saună? Știi tu cât de mult te-am așteptat aici? Știi tu cât?

Peder m-a scuturat de braț. Începuse să își piardă cumpătul.

— Și am pus atâtea vorbe bune pentru tine, încât îmi vine să vomit, lua-te-ar dracu'!

Și a început să mă ducă spre sectorul scandinavic.

— Relaxează-te, am spus. Sunt aici acum.

— Nu poți să-ți iei cu tine mobilul, la naiba? Ca toată lumea?

— Nu vreau să fac cancer la cap, Peder.

— Atunci fă-ți rost de un pager! Am să-ți cumpăr eu însumi, la dracu', un pager!

— Crezi că funcționează în saună?

— Funcționează și pe Lună!

— Tu mă găsești oricum, Peder.

S-a oprit brusc și s-a uitat lung la mine.

— Știi ceva? Ai început să semeni din ce în ce mai mult cu nebunul ăla de frate-tu vitreg!

Și când Peder a spus asta, în acel moment ceva a făcut explozie, răbdarea mea, trecutul a început să se reverse în mine din toate părțile. L-am apucat și l-am ridicat de haină, lipindu-l de perete.

— Niciodată să nu mai spui asta! Niciodată!

Peder s-a uitat la mine speriat, ca și cum ar fi căzut din cer, iar pe pantalonii lui se prelingea sake.

— Să te ia dracu', Barnum! Nu asta am vrut să spun!

Cred că lumea din jur începuse să se uite la noi. Furia care mă cuprinsese, așa deodată, încă o simțeam. Dar mă descărcasem și asta-mi făcea bine.

— Mă doare-n cur în ce crezi tu! Dar să nu mă compari niciodată pe mine cu Fred! Ai înțeles?

Peder a încercat să zâmbească.

— Înțeleg! Dă-mi drumul acum, Barnum.

A trebuit să aștept puțin. Și i-am dat drumul. Stătea nemișcat lângă perete, mirat și stânjenit.

•

Furia mi s-a risipit lăsând în urma ei nimic altceva decât rușine, anxietate și jenă.

— Nu vreau să mi se amintească de el, am spus încet.

— Iartă-mă, a șoptit Peder. A fost necugetat din partea mea să spun asta.

— Nu-i nimic acum. Hai, să încercăm să uităm incidentul. Scuze.

Am scos batista încercând să șterg tăria japoneză de pe pantalonii lui. Peder stătea nemișcat.

— Mai mergem la întâlnirea aia, sau…? a întrebat el.

— Întâlnire cu cine?

Peder a oftat.

— Cu doi danezi și un englez.

— Amuzant. Este o glumă? Doi danezi și un englez.

— Au birouri în Copenhaga și Londra. Erau destul de interesați de *Șoferul domnișoarei Daisy.* Ți-am spus despre asta ieri, Barnum.

Vărsasem sake și pe pantofii lui. Am îngenuncheat încercând să dau lustru pantofilor, atât cât era posibil. Peder a început să dea din picioare.

— Vino-ți în fire, a pufăit el.

M-am ridicat în picioare.

— Ce vor, de fapt?

— Ce vor? Ce crezi că vor? Să te întâlnească, bineînțeles. Le place *Vikingul.*

— Mulțumesc de o mie de ori, Peder. Am început să ne periem unul pe altul acum?

— Nu. Să mergem, Barnum.

Și am plecat. Lumea se împuținase între timp. Și cum era de așteptat, standul norvegian era plasat mai la distanță, într-un colț, nu depășisem faza *Încercărilor vieții de pescar,* temelia de bază a melancoliei norvegiene care ne aruncase în colțul Europei și-al festivalului. A fost o adevărată expediție până să ajungem la standul Norvegiei. Peder s-a uitat sumbru la mine.

— La dracu, miroși ca un minibar când mergi.

— E aproape gol, Peder.

Am desfăcut o sticluță de whisky și am băut-o. Peder m-a apucat de braț.

— Ne trebuie contractul ăsta, Barnum. Serios.

— *Șoferul domnișoarei Daisy*? Nu era acesta, de fapt, un adevărat căcat de film?

— Căcat de film? Știi tu de câte ori a fost nominalizat? Ăștia sunt mari. Mai mari decât noi.

— Și-atunci de ce au așteptat trei ore?

— Ți-am mai spus, Barnum. Le place *Vikingul.*

Stăteau la o masă, într-un separeu al barului. Aveau în jur de treizeci de ani, erau îmbrăcați în haine pe comandă, cu ochelari fumurii în buzunarul de la piept, cu părul strâns la spate în coamă, cu câte un cercel în ureche, subțirei și cu priviri pătrunzătoare. Erau oamenii timpului. Începuse deja să-mi displacă toată situația. Peder a tras aer în piept și și-a îndreptat nodul de la cravată.

— Deci ești Barnum cel simpatic, manierat și treaz?

— Și genial, am spus punând mâna pe spatele lui Peder.

Era leoarcă. Și am intrat la ei cu Peder bătând din palme.

— Și, în sfârșit, îl avem printre noi pe mult așteptatul nostru prieten. S-a pierdut pe undeva pe-aici prin grădina zoologică. Fără să își dea seama.

S-au ridicat. Zâmbetul dispăruse. Peder vorbea verzi și uscate fără să își dea seama ce spune, cu toate că nu era nici măcar ora trei. Singurul danez, Torben, s-a aplecat deasupra scrumierei în care zăceau două țigări stinse.

— Barnum e un pseudonim sau e chiar numele tău? a întrebat el.

— E numele meu. Dar eu îl folosesc ca pseudonim.

Asta a încălzit atmosfera și Peder încerca să ridice paharele, dar danezul nu se lăsa cu una, cu două.

— E numele sau prenumele tău?

— Și unul și altul. Depinde cine întreabă.

Torben a zâmbit.

— Nu era Barnum un escroc american? *There's a sucker born every minute*.[4]

— Eronat, am spus. Un bancher a spus asta, David Hannum. Barnum era cel care a spus „*Let's get the show on the road*".[5]

Și, în sfârșit, a reușit Peder să închine un pahar. Am ciocnit și a venit rândul celui de-al doilea danez, Preben, să se aplece deasupra mesei.

— Pur și simplu, ne place *Vikingul*! Un scenariu fantastic.

— Mulțumesc, am spus și am golit paharul de tărie. Păcat că nu s-a materializat în niciun film până acum.

Peder m-a întrerupt.

— Nu are rost să ne încurcăm în detalii.

— Ba da, eu cred c-ar fi cazul.

Peder mi-a dat un ghiont pe sub masă.

— Ar trebui să privim înainte, a spus el. Noi proiecte, noi idei.

Era cât pe-aci să mă ridic, dar nu am reușit.

— Dar dacă credeți că scenariul este nemaipomenit, atunci de ce nu produceți voi filmul?

Peder s-a uitat în jos, iar Torben s-a foit o secundă pe scaun, ca și cum s-ar fi așezat pe un vârf de creion.

— Dacă l-am fi avut pe Mel Gibson în rolul principal, atunci ar fi mers.

Celălalt danez, Preben, s-a aplecat spre mine.

— Și mai mult decât atât, acțiunea este expirată, a spus el. Acțiunea e învechită, demodată.

— *But what about vikings in outer space*?[6] am spus.

Unul dintre telefoane a început să sune. Simultan, toți își căutau telefoanele mobile, ca niște pistolari obosiți. Tim, englezul, a învins. Era vorba de sume cu multe cifre și de câteva nume mari, așa, în treacăt, Harvey Keitel, Jessica Lange. Nu era nimic de făcut decât să zâmbim unul la altul și să mai bem puțin. Am reușit să mă ridic și să mă duc la WC. Am golit o sticluță de gin și mi-am sprijinit fruntea de perete încercând să găsesc o soluție. Nu voiam să le dau ceea ce aveam. Eu eram scenaristul lipsit de idei pe care îl așteptaseră trei ore. Oglinda

[4] În fiecare minut se naște câte un fraier (engl).

[5] Și-acum, să înceapă spectacolul (engl.).

[6] Dar ce-ați spune de vikingi în spațiu? (engl.).

liftului a apărut deodată destul de clar în mintea mea. Imaginea nu era atât de plăcută. Pleoapa bolnavă alunecând în jos, grea. Am încercat să găsesc o secundă în care să mă ascund. Dar nu am găsit. Când m-am întors, Peder îmi schimbase șnapsul cu o cafea. Am comandat un șnaps dublu. Tim stătea gata pregătit cu o agendă de manager, mai groasă decât Biblia din hotelul Kempinski.

— După cum ai înțeles, Barnum, tu ești printre primii scriitori de pe lista noastră cu care am vrea să colaborăm.

Peder zâmbea satisfăcut.

— Aveți proiecte concrete în lucru? am întrebat.

— Am fi vrut să știm ce ne poți oferi.

— Ce puteți să-mi oferiți voi, mai întâi? am spus. Ca să-mi fac, cât de cât, o impresie de ansamblu.

Tim și-a mutat privirea de la mine spre danezi. Peder transpira din nou îngrozitor.

— Lui Barnum îi place să servească mingea primul, a spus el repede.

Toată situația era atât de lipsită de sens, încât n-am putut să nu râd. Și am râs tare. „Lui Barnum îi place să servească mingea primul.” Peder m-a lovit din nou pe sub masă. Eram acum ca un cuplu căsătorit. Șnapsul mi-a fost adus și stătea în fața mea. Torben a început.

— OK, Barnum. Vrem să facem un film după piesa *Villanden*[7] a lui Ibsen. Acțiunea e veche, cum am spus. Publicul este interesat de lucruri intime, nu-i așa? Familie, de exemplu. De aceea *Villanden.*

Peder se uita fix la mine, continuu. Era enervant.

— Asta este de calibrul tău, Barnum, a spus Peder într-un târziu. Nu-i așa? Tu poți transforma piesa într-un film doar în câteva luni, nu-i așa, Barnum?

Dar nimeni nu îl asculta pe Peder acum.

— Producție norvegiană? am întrebat. Sau scandinavă?

— Mai mult decât atât. Americană. Keitel. Lange. Robbins. Nu ar fi o problemă să obținem o colaborare cu Max sau Gitta. Dar dialogul va fi în engleză. Altfel nu ies bani.

— Și trebuie reînnoit originalul puțin, a spus Preben repede. Acțiunea trebuie să se petreacă în prezent. *Villanden* în anii nouăzeci.

---

[7] *Rața sălbatică*.

— Și ce valoare ar avea atunci? am întrebat.

— Bineînțeles, o să reconstruim acțiunea ca pentru zilele noastre, a spus Peder. Nu suntem interesați de un film de epocă, nu-i așa?

S-a făcut liniște câteva momente. Am mai băut un șnaps. Tim i-a șoptit ceva lui Preben, care s-a întors cu spatele la mine.

— Ne-am gândit la o combinație de genul *Rain Man* cu *Sonata de toamnă,* a spus el.

A trebuit să mă aplec ca să mă apropii.

— Și mă rog, ce să se combine cu ce?

— Prin asta vrem să scoatem în evidență caracterul genial al lui Ibsen, a spus Torden. Și anume atemporalitatea lui.

— Atemporalitate? Ca și cum *Șoferul domnișoarei Daisy* s-ar întâlni cu *Moartea unui comis-voiajor*?

Fața lui Torben s-a lungit puțin. Ceilalți au izbucnit într-un râs scurt. Și-atunci a încercat Peder să dreagă situația penibilă.

— Vrea cineva să ia o gustare? a zis el.

Nimeni nu a răspuns. Și-atunci, Peder și-a aprins o țigară. Se lăsase de fumat de opt ani. Torben și-a împreunat degetele privindu-mă pe deasupra articulațiilor.

— Care este ideea ta, Barnum?

— Un film porno, am spus.

— Un film porno?

— Dimineață, stând în camera mea, m-am uitat la programele cu plată. Și-atunci mi-am dat seama cât de lipsite de talent și serbede sunt filmele porno. Nicio compoziție dramatica, personaje insipide, producții sub orice critică. Dialoguri dezgustătoare. Scenografii oribile.

Torben își pierduse răbdarea.

— Vrei să spui film erotic, nu-i așa?

— Nu, dimpotrivă. Vreau să spun porno. Porno adevărat. Cu o acțiune bună, caractere interesante și o compoziție plină de profunzime. O producție alcătuită în stil aristotelian până la orgasm. Porno pentru o audiență modernă. Pentru femei, ca și

pentru bărbați și pentru toți alții ca noi. O combinație de *Nora* cu *Deep Throat*[8]. asta înseamnă atemporalitate.

Englezul s-a ridicat primul. Danezii l-au urmat. Au dat mâna cu Peder. Și-au schimbat cărțile de vizită.

— Ținem legătura, a spus Peder. Barnum poate fi gata cu proiectul în câteva luni.

— Amintește-i că suntem interesați de Ibsen, a spus Torben. Și nu de pay-TV.

Peder a râs tare.

— Nicio problemă. Barnum este sub control.

Și băieții cei înalți au ieșit. Noi stăteam așezați în continuare. Peder era taciturn. Peder este singurul pe care l-aș fi descris așa. Când Peder se decide să nu vorbească, atunci este cu desăvârșire taciturn. Iar acum era mai taciturn ca niciodată. M-am obișnuit cu felul lui de a fi. Asta mi-e soarta, să conviețuiesc cu persoane taciturne. Secretul e să-ți ții gura și să vezi cine sparge gheața mai întâi. Și acesta a fost Peder.

— Totul a ieșit bine, a spus el uitându-se la mine. Ai ajuns cu trei ore mai târziu și când în sfârșit ai apărut, te-ai purtat ca un necioplit, ai venit beat și cu mâinile goale, fără nicio idee. Gol-goluț. Nemaipomenit. Noroc, Barnum.

Am băut puțin și a fost rândul meu să spun ceva.

— Crezi că Meryl Streep ar vrea să joace rolul răței? am întrebat.

Peder s-a uitat în altă parte.

— Ești pe marginea prăpastiei, Barnum. Doamne, iartă-mă! Auzi tu, porno în stil aristotelian!

— Ce vrei să spui cu marginea prăpastiei?

— Știi prea bine ce vreau să spun.

— Nu, nu știu atât de bine.

Peder se întoarse spre mine din nou.

— Te-am văzut și-nainte, Barnum. Te-am văzut cum te prăbușești. Și nu mai am chef să mă prăbușesc odată cu tine.

---

[8] *Deep Throat* – film pornografic american din 1972 scris și regizat de Gerard Damiano. Unul dintre primele filme pornografice care aveau o intrigă, o evoluție a personajelor și un standard de producție relativ ridicat, *Deep Throat* a atras atenția profesioniștilor filmului și a lansat tendința „porno chic”, cu toate că a fost interzis în anumite regiuni ale Americii și a fost subiectul mai multor procese, sub acuzația de obscenitate.

M-am ridicat. Devenisem dintr-odată neliniștit. Și imaginea feței din lift mi-a apărut în minte. O mulțime întreagă de figuri care mă înțepau, una după alta.

— La dracu, Peder. Îmi era greață de felul cum vorbeau. O combinație de genul *Rain Man* cu *Sonata de toamnă.* Să spună asemenea rahaturi. Mi-e scârbă de așa ceva.

— Da, da. Mi-e silă și mie. Dar cu ce m-ajută pe mine asta? Așa vorbesc ei, toți vorbesc așa. *Absolventul* combinat cu *Singur acasă* și *Pe chei* combinat cu *Pretty Woman.* Și noi vom începe să vorbim așa într-o zi, și noi, Barnum.

Peder a dat la o parte șnapsul, și-a cuprins capul între mâini și a devenit din nou taciturn.

— Am văzut-o pe Lauren Bacall, am spus.

Peder și-a ridicat privirea încet.

— Ce spui tu acolo?

M-am așezat din nou. Trebuia să stau jos când aveam să îi spun despre asta.

— Am spus că am văzut-o pe Lauren Bacall. Era cât pe ce să ne ciocnim.

Peder a tras scaunul mai aproape, schițând un zâmbet obosit.

— Lauren Bacall a noastră?

— Da, Peder. Există alta decât Lauren Bacall a noastră?

— Bineînțeles că nu. Scuze. Nu mă simt prea bine. Chiar acum am văzut cum trei saci cu bani au părăsit camera.

L-am luat de mână. Mâna lui era caldă și tremurătoare.

— Cum arăta? a șoptit el.

După o mică pauză, am spus:

— Ca un sfinx. Ca un sfinx albastru dislocat de pe un piedestal iluminat.

— Nemaipomenit, Barnum.

— Ploua, dar ea nu era atinsă de picăturile de apă, Peder.

— Mi-o și imaginez, Barnum.

Și cred că Peder a visat pentru câteva secunde. Iar apoi a căpătat fața aceea de copil și vedeam deslușit pielea de găină între gulerul cămășii și ureche, ca și cum ar fi crescut acolo pentru totdeauna din seara aceea de la Cinema Rosemborg, rândul 14, atunci când am pus brațul pe umerii lui Vivian, în timp ce Lauren Bacall spunea cu vocea ei răgușită și incitantă: „Nimic nu se mai poate repara”.

Apoi a fost ca și cum deodată s-ar fi întors din nou în timp, dar mult mai bătrân. O cută adâncă, pe care nu o remarcasem până atunci, îi trecea de-a curmezișul de la ochiul stâng până în mijlocul evantaiului de riduri de sub ochi, creând un dezechilibru al feței care parcă îi făcea capul să atârne în față. Peder și cu mine începuserăm să semănăm.

— Apropo, a sunat Vivian, a spus el. Cred că e îngrijorată din cauza lui Thomas.

— Vivian a fost întotdeauna îngrijorată.

Peder a clătinat trist din cap,

— Cred c-ar trebui să cumpărăm ceva frumos pentru Thomas, a spus el.

Am încercat să zâmbesc. Dar n-a ieșit bine.

— Bineînțeles, am zis și am râs. Îți amintești ce au spus băieții aceia mari? În zilele noastre, cea mai importantă este familia.

Peder și-a potolit setea cu un pahar și a devenit taciturn din nou.

— Toți spun că ești un idiot, a spus el cu voce slabă, în cele din urmă.

Am auzit ce au spus, dar cuvintele lui nu și-au făcut efectul.

— Toți? am întrebat.

Peder s-a uitat la mine.

— Nu îmi amintesc acum cine nu a fi spus asta, a adăugat el.

— Și Thomas?

Peder s-a întors în altă parte.

— Thomas e un băiat tăcut, Barnum. Nu-mi dau seama cât înțelege el.

Am aprins o țigară. Mă ustura gura. Mi-am lăsat mâna peste degetele lui Peder.

— Poate-ar trebui să îi cumpărăm ceva frumos împreună? Ceva într-adevăr drăguț. Ce zici?

— Bineînțeles, a spus Peder.

Mai târziu am trecut pe la barul festivalului. Erau acolo toți din branșa noastră. Peder era de părere că trebuie să ne facem văzuți, să ne aflăm în teren, activi, să fim acolo la locul și la timpul potrivit. Am mâncat câțiva cârnați grași pentru a ne păstra echilibrul. Am băut apă cu raze X și cuburi de gheață. Acum eram vizibili. Se vorbea din nou despre Sigrid Undset și lumea se întreba dacă un regizor bărbat ar fi în stare să regizeze filmul *Kristin Lavransdatter.* Asta era elita. Nu m-am amestecat.

Am amestecat doar băuturile și m-am gândit la Thomas. Eu eram idiotul. Voiam să îi cumpăr un cadou mare, un zid întreg pe care ar putea să scrie și o macara din Berlin. Aș fi putut să iau cu mine setul mecanic al lui Dumnezeu, în așa fel încât Thomas, fiul lui Vivian, ar putea să monteze cerul din nou. Vocile veneau din toate părțile. Eram beat criță.

Dacă închideam ochii, sunetele dispăreau ca și cum nervul meu optic ar fi fost cuplat la labirintul urechii, dar asta se întâmpla odată, demult, când credeam că Pământul va dispărea, ca într-o joacă de copii, numai dacă țineam ochii bine strânși. Dacă ar fi fost după mine, aș fi vrut să dispară amândouă, și sunetele, și pământul unde se nasc sunetele. Când am deschis ochii, venea spre mine criticul, femeia de la saună, ea, care era piaza mea rea. Avea deja privirea festivalului, aceea a unui ciclop beat. L-a mângâiat, bineînțeles, pe Peder de-a lungul spatelui.

— Ați mai adunat ceva material de scris acasă, băieți? În afară de aia când Barnum i-a tăcut cinste cu o cola lui Cliff la saună?

Peder își mișcă capul pe orizontală ca și cum nu era loc sub acoperiș.

— E prea devreme să ne pronunțăm, a spus el. Dar fitilul arde. Poți să scrii că Barnum și Miil sunt în plină acțiune.

Elanul aproape că îl sufoca cu rochia ei. Eram gata să comand un tub de scafandru.

— Călătoriți cu trenul lui Kristin? Și poate Barnum traduce scenariul din suedeză?

Peder i-a dat mâna deoparte.

— Dacă Kristin Lavransdatter va deveni șampanie, a spus el, atunci noi o să o transformăm în apă tare.

Elanul a râs scurt și s-a lăsat pe spate pentru a sorbi tot ce era pe fundul paharului de coniac.

— Hai, mai spuneți ceva, băieți. Metaforele vechi sunt din belșug.

— Gândește-te: *Elanul* în combinație cu *Apusul soarelui,* am spus eu.

S-a întors spre mine cu o mișcare înceată și s-a prefăcut că nu mă văzuse acolo. Bineînțeles că da. Mă văzuse tot timpul. Și a făcut o grimasă lungă.

— Îți dăm de știre când va veni timpul, a spus Peder repede. Exclusiv.

Dar ea nu înceta să se uite la mine.

— Atunci suntem de acord, nu-i așa? Salutări lui Cliff, Barnum.

Elanul s-a aplecat deodată aproape de urechea mea.

— Dracu’ să vă ia, mi-a șoptit.

Apoi a dispărut în fumul de pe treptele toaletei. Peder a început să mă tragă de haină.

— Am auzit bine, Cliff în saună? Cliff și Barnum în saună?

— În Germania, sauna e la comun, Peder. Crezi că are ceva legătură cu războiul?

— Ce tot vorbești acolo? Ai fost cu Cliff în saună?

— Elanul era acolo când am intrat. Este pentru prima dată când am văzut-o goală.

— De asta nu vreau să aud, Barnum.

— Arăta ca o pară înmuiată.

— Ce ți-a șoptit la ureche?

— Doar sloganul meu preferat: Dracu’ să vă ia.

Peder și-a dat ochii peste cap.

— Nu o ațâța să mai scrie prostii despre tine, Barnum. E ultimul lucru care-ți trebuie acum.

Când Peder, foarte rar, se îmbată, totul atârnă pe el, părul, ridurile, gura, degetele, umerii. Alcoolul atârnă ca o greutate de plumb în corpul lui. Și Peder alunecă cu totul în jos, se îngroapă în propriii lui pantofi.

Aș fi putut să îi spun că eram aproape bătrâni acum, că eram doi prieteni ciudați care au împărțit totul în viață și acum am rămas doar cu jumătate din ce era mai bun în noi. Și aș fi putut să îi zâmbesc și să îi mângâi cu un deget cel mai adânc rid al feței.

— Și ce-mi trebuie acum, am spus, numai tu poți să-mi spui ce-mi mai trebuie acum.

— Ce ne trebuie acum este încă un pahar, a spus Peder.

A ridicat un braț în aer, dar brațul i s-a prăbușit pe masă, printre scrumiere, șervețele ude și sticle. Câțiva cântau în norvegiană la o masă unde, din fericire, nu mai era loc și pentru alții. Se apropia faza lălăielii. Ultimele băuturi care ne mai trebuiau au sosit. Peder a ridicat paharul cu ambele mâini.

— Noroc! În cinstea ta, Barnum! Nu mai avem ce face aici în Berlin. Doar să-i cumpărăm un cadou lui Thomas. Sau ai și uitat?

M-am uitat în jos și mi-am amintit deodată ce aveam în geamantanul de la hotel.

— Am un scenariu, am spus.

Peder a lăsat băutura încet pe masă.

— Și spui de-abia acum? Auzi, lua-m-ar dracu', are un scenariu!

— Nu te bucuri, Peder?

— Să mă bucur? La naiba, dă-mi ceva, Barnum! O cât de mică idee! Un titlu!

— *Omul nopții,* am spus.

— *Omul nopții,* a repetat Peder zâmbind.

— Trebuie să repeți întotdeauna?

— Despre ce-i vorba? Satură-mă, Barnum!

M-a făcut să râd. Așa am ajuns să vorbim acum. Satură-mă. Dă-mi ceva.

— Familia, am spus. Ce altceva?

Peder se apucă de cap cu amândouă mâinile și îl scutură.

— De ce nu ai spus nimic la întâlnire? De ce, la naiba, nu ai luat cu tine scenariul la întâlnire?

— Fiindcă m-ai trezit din somn, Peder.

Și-a lăsat mâinile în jos, iar capul i s-a bălăngănit înspre umeri.

— Te-am trezit?

— Da, Peder. Ai sunat și m-ai trezit, ai lăsat receptorul și ai trimis mesaje întruna. De-abia mi-am găsit liniștea în saună, Peder. Urăsc asta! Și tu știi foarte bine.

— Da, știu, Barnum.

— Urăsc să fiu presat și stresat. Am fost hărțuit și zorit toată viața. Toți m-au hărțuit. Sunt pur și simplu sătul, Peder.

Ochii lui aveau o goliciune lăuntrică.

— Ai terminat acum, Barnum?

— Nu mă mai cicăli, am spus.

Peder s-a apropiat și a încercat să se îndrepte. M-a luat de mână.

— Nu eram eu cel care te-a sunat, a șoptit el. Și nu ți-am lăsat niciun mesaj.

Și cum a terminat de spus, deodată mi s-a limpezit capul și am simțit un fior de răceală în tot corpul, totul în jurul meu se cutremura, hidos și-atât de aproape. Știam c-o să se întâmple. Tot ce am amânat se întâmpla acum. Am plecat.

Peder a încercat să mă rețină. Nu a reușit. Am ieșit în noaptea Berlinului. Ningea, o pâlpâire a luminilor în întuneric. Auzeam

strigătul animalelor din grădina zoologică. Am mers de-a lungul ruinelor și restaurantelor care erau întotdeauna deschise, spre hotelul Kempinski, unde limuzinele stăteau la rând ca niște dricuri reconstruite, aliniate la o coadă fără speranță, iar bătrânul portar, cel cu părul alb, a deschis ușa grea de la intrarea hotelului și m-a salutat cu mâna la șapcă și a zâmbit îngăduitor. Am luat liftul și m-am închis în camera mea; am văzut că era curățenie, camerista schimbase prosoapele, papucii și halatul de baie. Beculețul telefonului lumina încă roșu, am ridicat receptorul, dar am auzit doar tonul și atunci am văzut plicul pe care îl îndoisem și îl pusesem în celălalt halat de baie; era pus pe masa de scris, lângă un vas cu fructe și sticla de vin roșu a festivalului. Am lăsat receptorul și m-am apropiat de masă. Am deschis plicul și am scos foaia de hârtie. M-am așezat pe pat. Era un fax și în partea de sus scria de unde era trimis: Spitalul Gaustad, secția Psihiatrie, în aceeași dimineață, ora 7,41. Era scrisul mamei, doar două rânduri, scrise într-o parte, cu litere tremurate. *Dragă Barnum. N-o să-ți vină să crezi. Fred s-a întors. Vino cât poți de repede. Mama.*

Am citit cele două rânduri încă o dată, m-am ridicat cu mișcări domoale, aproape netulburat, mâinile mele care țineau hârtia erau complet liniștite, am aruncat o privire pe furiș pe deasupra umărului, repede, cum obișnuiam întotdeauna să fac, ca și cum bănuiam că stătea cineva acolo în umbra ușii și mă urmărea cu privirea.

FEMEILE

USCĂTORIA

Este marți, 8 mai 1945, iar Vera, mama noastră, e în uscătoria din pod, pe Strada Bisericii, și strânge de pe sârmă rufele moi, puse la uscat de astă-noapte. Sunt trei perechi de șosete din lână care de-acum pot fi puse la păstrare pentru toamnă, două costume de baie de culoare verde care se deschid în nasturi și cu șnur în jurul gâtului care nu sunt încă de trebuință, trei sutiene, o batistă albă și în cele din urmă cele trei rochii de vară cu cele trei pulovere subțiri de *rayon* de culoare deschisă care au stat în dulap atât de mult, încât s-au decolorat de întuneric. Vera nu a îndrăznit să întindă rufele în grădină, s-au întâmplat atâtea în aceste zile, în acești ani, ca nu cumva cineva să le fure și lucrurile lor, acum, la sfârșit. Se grăbește, e nerăbdătoare, nu știe cum să termine mai repede, fiindcă trebuie să plece în oraș și să sărbătorească pacea, victoria, să sărbătorească tot, viața, venirea primăverii, împreună cu Boletta și Bătrâna. Și poate Rakel s-a întors acasă și ea, acum, când e pace, acum, când totul a trecut. Râde liniștit în timp ce se întinde după frânghiile subțiri, aspre la pipăit, care te pot înțepa în degete dacă nu ești cu băgare de seamă. Aceasta e Vera, mama noastră, singură în uscător; râde lăsând să cadă cârligele de lemn în buzunarul mare al șorțului și pune fiecare lucrușor unul peste celălalt, așezându-l cu grijă în coșul împletit din nuiele de lângă ea. Este veselă, fără griji și e cuprinsă din cap până în picioare de o mare și ciudată bucurie, ceva ce nu a mai simțit vreodată. Se simte ca nou-născută. A fost război timp de cinci ani și acum, în vară, împlinește douăzeci de ani; acum începe viața ei, numai să termine cu rufele astea, și nu știe ce să facă cu șosetele din lână, să le ia sau să le mai lase pe sfoară, dar se hotărăște repede, căci nu se cade ca într-o astfel de zi să lase atârnate rufe la uscat nici măcar în uscătoria din pod. Se odihnește puțin, își arcuiește spatele dând capul pe spate, bucurându-se de mirosul proaspăt al lucrurilor, al celor trei rochii. Râde din nou. Își suflă părul căzut pe frunte.

În colț, sub burlanul de cocs stă un porumbel cenușiu și uguiește. Aude în surdină strigătele, cântecele și muzica de pe străzi. Vera se întinde pentru a lua ultima rochie de pe frânghie, rochia ei albastră, pe care încă nu a avut prilejul să o poarte, și în acel moment, când strânge cârligul pentru a-l desprinde și ține rochia cu cealaltă mână ca să nu atingă podeaua plină de praf, aude pași în spatele ei, pași care se apropie încet și Vera crede pentru o clipă că este Rakel, care s-a întors și care a alergat prin toate coridoarele să o găsească, sau e cu siguranță Boletta, care și-a pierdut răbdarea și vine să o ajute să termine cu rufele, căci nu e timp de pierdut, e pace și e liniște, războiul a luat sfârșit și Vera se gândește ce să îi spună mamei, da, da, mai am doar rochia asta de strâns, cea frumoasă, sau poate că ar trebui să râdă, să râdă de fericire, ca apoi să coboare împreună coșul de-a lungul scărilor. Dar înțelege repede că nu poate fi mama și nici Rakel, fiindcă pașii au o altă cadență, scândurile podelei se încovoaie sub greutate, porumbelul din colț încetează brusc să uguiască, aceștia sunt pașii războiului care continuă să meargă și înainte ca Vera să se întoarcă, cineva o prinde de mijloc ținând-o strâns, o mână uscată îi astupă gura și ea nu apucă nici măcar să țipe. Vera simte mirosul acela rânced de piele nespălată, duhoarea intensă a gurii acelui bărbat necunoscut, o limbă care îi răzuiește ceafa. Încearcă să îl muște, dinții se înfig în pielea uscată, dar el nu-i dă drumul. Nu are aer. A ridicat-o, iar ea dă din picioare cât poate, unul dintre pantofi îi cade din picior și el o împinge pe podea în genunchi. Vera vede că rochia atârnă strâmb pe sfoară doar într-un cârlig și o trage cu sine în cădere. El îi ia mâna de la gură și acum poate respira și țipa, dar nu o face. Îi vede mâinile care-i rup în bucăți fusta, numai asta poate vedea, mâinile lui, iar uneia dintre ele îi lipsește un deget și în mâna aceea își înfige ea unghiile, dar omul nu scoate niciun sunet, nouă degete, este tot ce are. Îi apasă fața în podea, obrazul ei se freacă de scândurile aspre, iar de acolo de jos lumina se vede pieziș, coșul cu rufe s-a răsturnat, porumbelul dă din aripi speriat. Vera simte mâinile lui în jurul coapselor, nouă degete care-i zgârie pielea, care o frâng și o sfâșie în bucăți; ea nu îl aude, își împinge rochia în gură, mestecă și mestecă stofa subțire, soarele se mișcă tremurând prin fereastra din tavan.

El se opintește pătrunzând în ea și în aceeași clipă ceasurile bisericilor încep să bată, toate ceasurile bisericilor din oraș bat în același timp și porumbelul din colț de sub burlanul de cocs își ia zborul și se învârtește speriat în jurul lor, o atinge cu aripile din zbor, dar acum este prea târziu; ea nu a împlinit încă douăzeci de ani, iar la sfârșit el este cel care țipă.

După asta se așterne liniștea. Îi dă drumul. Se ridică. Și ea s-ar putea ridica, dar nu o face. El îi pune mâna pe ceafa. Miroase a urină și a vomă. Și-apoi o ia la fugă. Înțelege asta după vibrația surdă a podelei pe care o simte în obraz. S-a furișat acolo sus la ea și acum fuge de-a lungul coridoarelor de la mansarda din Strada Bisericii, pe 8 mai 1945. Porumbelul stă pe pervazul ferestrei de la mansardă. Și Vera, mama noastră, rămâne lungită, cu obrazul pe podea, cu rochia în gură și mâna plină de sânge, în timp ce o rază de soare trece domol peste ea.

APARTAMENTUL

Boletta, mama Verei, nu era nici pe departe o femeie religioasă, ba, dimpotrivă, dar a avut parte de destule miracole în viața ei. Boletta a deschis ușa balconului îngust ce dădea în strada Gørbitz, s-a postat acolo și s-a bucurat de acel moment prețios: ceasurile bisericilor care au bătut toate deodată deasupra întregului oraș, peste Majorstuen, Aker, Fagerborg, până și în Sagene și Uranienborg s-a auzit acel sunet moale, uitat în ultimii ani, care a fost ridicat de lumină și dus de vânt departe, acoperind ecoul alb și ascuțit al sirenelor de alarmă o dată pentru totdeauna.

— Poți să închizi ușa! E curent!

Boletta s-a întors spre sufragerie aproape orbită. Întunericul de acolo era și mai pătrunzător. Mobila maro semăna cu niște umbre grele ce nu se lăsau mișcate din loc, țintuite de ticăitul dur al ceasornicului din antreu. A fost nevoită să-și apere ochii câteva secunde.

— Vrei să răcim tocmai astăzi? Când am fost sănătoase tot timpul războiului?

— Nu e nevoie să strigi la mine, mamă.

Boletta a închis ușa balconului și acum o vedea pe Bătrână, acolo, lângă rafturile de cărți. Stătea în combinezonul ei până la

glezne și papucii roșii de catifea și rupea cărțile pe care le arunca în sobă, în timp ce vorbea repede și hotărât cu sine însăși. Sunetul clopotelor de la biserici a luat sfârșit printr-o melodie simplă. Boletta s-a apropiat cu grijă.

— Ce faci, mamă?

Dar Bătrâna nu a răspuns, sau nu auzise și de aceea nu a răspuns. Bătrâna era surdă de o ureche și nici cu cealaltă nu auzea prea bine. Asta se întâmplase când Filipstad explodase în decembrie 1943. Bătrâna stătea în sufragerie și dădea când mai tare, când mai încet radioul, de care nu voise niciodată să se despartă, pe motiv că ea era cetățean danez și nu putea să conceapă să nu asculte programele de la Copenhaga. Și pretindea că exploziile au venit prin difuzor în grade variabile de intensitate, urmate de dezlănțuirea unei orchestre americane de jazz și așa a fost distrusă nicovala din urechea stângă, în timp ce scărița din cealaltă a fost deplasată. Boletta era conștientă că auzul mamei sale era în stare perfectă și că era doar un motiv pentru a auzi numai ceea ce voia ea să audă. Și acum a băgat de seamă că Bătrâna lua de pe rafturi tocmai romanele lui Knut Hamsun și le arunca în soba verde.

— Ce faci acolo? strigă Boletta încă o dată, strângând-o de mână.

— Termin cu Hamsun!

— Hamsun? Ție, care-ți place Hamsun?

— Nu l-am mai citit de cinci ani! Și ar fi trebuit să fac asta demult!

Bătrâna s-a întors spre fiică-sa și i-a vânturat prin fața ochilor romanul *Rodul pământului.*

— Și mai ales după articolul din ziar!

— Dar ce a scris?

Bătrâna a aruncat în sobă *Rodul pământului* și a adus ziarul *Aftenposten,* ediția de seară din ziua precedentă. A lovit cu degetul arătător prima pagină atât de tare încât era să facă gaură în ziar.

— Și acum să-ți citesc exact ce a scris creatura asta ticăloasă! „Noi, adepții lui apropiați, ne înclinăm capetele la moartea sa.”

Bătrâna s-a uitat în sus.

— Ți-ai fi putut imagina un moment mai nepotrivit de a-i scrie necrologul lui Hitler? Și, de altfel, nimeni n-ar fi trebuit să-i facă necrologul. Ar fi trebuit să jucăm pe mormântul lui!

A dat drumul ziarului în sobă și s-a repezit spre rafturi cu o furie și mai mare. Părul lung și cărunt îi plutea în aer ca un evantai și înjura de mama focului la fiecare carte aruncată din colecția lui Hamsun, iar eu aș fi vrut să asist la scena asta: Bătrâna, străbunica noastră, care la 8 mai 1945 elimina toate urmele câștigătorului surd al Premiului Nobel din sufrageria noastră din Strada Bisericii. Și când se pregătea să arunce ultimul volum din trilogia *August, Dar viața supraviețuiește,* deodată s-a oprit, stătea cu cartea în mână în timp ce se apleca, fără să scoată un cuvânt, mai aproape de raft și a scos ceva, ceva ce stătuse ascuns în spatele romanelor trădătorului, o sticlă neatinsă de vin de Malaga din 1936. Bătrâna a ridicat sticla cu grijă și a uitat pentru un moment de Hamsun și de lumea lui. Boletta s-a apropiat ca să vadă ce găsise.

— Și eu care am căutat-o peste tot, a spus Bătrâna cu un oftat. În coșul de rufe murdare, în dulapul cu siguranțe electrice, în cisternă, și ea stă aici, Doamne, iartă-mă, chiar în spatele copertelor țepene ale cărților *August*!

A sărutat sticla și s-a întors din nou către rafturi.

— Mulțumesc pentru companie, Knut! De aici, drumurile noastre se despart!

Pentru a fi sigură, s-a uitat în spatele cărților lui Herman Bang și Johannes V. Jensen, poate erau și acolo câteva sticle, dar degeaba, nu erau nici măcar în spatele cărților lui Ibsen. Bătrâna era deja în drum spre bucătărie. Boletta a reținut-o.

— Tu ai ascuns-o între rafturi? a întrebat ea.

Bătrâna s-a uitat la ea mirată.

— Eu? Atunci aș fi găsit-o și aș fi băut-o demult, înainte ca Hitler să invadeze Polonia. Cred că tu ai pus-o acolo.

Boletta s-a aplecat spre urechea cu care auzea.

— Nu ai mai ascuns și alte lucruri?

Dar despre asta nu auzise nimic Bătrâna și a început să învârtească dopul cu degetele ei curbate și pline de zbârcituri. Boletta a trebuit să țină sticla în timp ce Bătrâna răsucea și iar răsucea, și asta a durat ceva timp, chinuindu-se și pufnind. Dar deodată Bătrâna i-a dat drumul uitându-se la ea, în jos, ca și cum acum își dădea seama că nu era nici măcar îmbrăcată cum se cuvine. A luat sticla din mâna Bolletei aproape rușinată de ținuta ei.

— Nimeni nu bea Malaga din 1936 în combinezon! Unde-i Vera? Îmi trebuie rochia imediat!

Boletta s-a întors brusc spre ceasul de perete oval care stătea pe biroul din antreu, acel ceas magic de la Compania de asigurări de viață Bien, în care puneau banii de asigurări în fiecare lună, întotdeauna în prima sâmbătă a lunii; și de aceea am crezut, multă vreme, că banii făceau timpul să treacă. Boletta s-a dat mai aproape. Nu putea să fie atât de târziu. Ceva nu era în regulă. Vera ar li trebuit să fie înapoi cu rufele de mult. Ceasul era înainte, sau poate se stricase, nu rezistase evenimentelor din ultimele douăzeci și patru de ore și sărise peste câteva ore, atunci când pușcăriașii din închisoarea Grini fuseseră eliberați și când generalul Rediess se închisese la etajul doi în Skaugum, își vârâse pistolul în gură și se împușcase. Boletta de abia putea auzi sunetul secundarului, dar monedele de sub raftul ceasului zăngăneau încă.

S-a uitat la ceasul ei. Ora era corectă.

— Mă duc să văd ce tot face acolo.

— Du-te! Până una-alta, încerc să temperez câteva pahare.

Boletta s-a oprit și s-a uitat atentă la mama ei.

— Nu te atingi de sticlă până nu venim și noi!

Bătrâna a zâmbit.

— De-abia aștept să îl văd pe Regele Haakon din nou. Când crezi tu că s-a întors?

Boletta s-a aplecat spre cealaltă ureche.

— Să nu cumva să îndrăznești să o atingi înainte ca eu și Vera să ne întoarcem!

Bătrâna și-a sărutat fata pe obraz și s-a înfiorat ușor.

— Cred că o să fac focul în sobă. Războiul a răcit pereții.

Boletta a oftat, și-a aruncat un șal peste umeri, a trecut de-a lungul apartamentului și a început să urce scările abrupte.

PORUMBELUL

Ușa de la pod este deschisă. E liniște. Boletta nu aude nicio voce, nici muzica orașului, a străzilor sau vântul care întotdeauna face ca pereții să freamăte, ca și cum tot blocul ar tremura puțin la fiecare pală de vânt.

— Vera? strigă ea.

Dar nu răspunde nimeni. Merge de-a lungul coridorului, de-a lungul magaziilor, își strânge șalul în jurul ei și mai tare. E curent, dar vântul nu se-aude. De pe grinzile de sub acoperiș se desprinde un praf fin, alb.

— Vera? strigă ea din nou.

De ce nu răspunde? Poate s-a furișat afară, să se ducă pe Majorstuen. Imposibil. Boletta râde. Tocmai cine, Vera, să se furișeze! Iarăși stă visătoare, uitând de timp. Astăzi este permis să visezi. Astăzi e permis să uiți și mâine să-ți amintești numai ce vrei. Astăzi poți să faci tot ce vrei. Boletta simte deodată un fior de gheață prin tot corpul. Un landou plin cu lemne de foc e răsturnat pe jos în fața ei.

Se oprește.

— Vera?

Nici porumbeii nu uguiesc. Liniștea s-a adâncit. Ușa uscătoriei de rufe scârțâie din balamale. Și atunci aude un sunet continuu care seamănă cu zumzăitul ușor al unui roi de insecte ce se apropie din ce în ce mai mult, dar care nu se poate vedea. Și nu va uita niciodată acel sunet. Boletta dă la o parte căruciorul, se apropie fugind și se oprește în pragul ușii cu răsuflarea tăiată. Așa își găsește ea fata. Vera stă pe vine lângă coșul de rufe. În brațe ține rochia proaspăt spălată, pe care încearcă să o netezească pe deasupra cu mâna, o dată și încă o dată, în timp ce scoate un zgomot slab, ca și când un sunet fals i s-ar fi oprit în piept. Boletta se apropie încet. Vera nu își ridică privirea. Se uită la mâinile care netezesc stofa subțire, mai repede și mai repede.

— Ce-i cu tine, Vera?

Vera se întoarce în altă parte, frecându-și degetele de rochia albastră.

Boletta se lasă pe genunchi în fața fiicei sale și pune mâna în poala fetei ca s-o facă să se oprească. E aproape contrariată, ar vrea să o zgâlțâie puțin, dar în această zi nu este loc de certuri și dojană. Încearcă să râdă.

— Bătrâna a găsit o sticlă de Malaga în spatele cărților lui Hamsun. Și nu vrea să-l bea înainte de a se îmbrăca cu rochia. Hai, vii?

Vera se întoarce spre Boletta și zâmbește. Fața, buzele îi sunt boțite, obrazul stâng îi este umflat. Pe frunte, sub păr, are o

zgârietură. Dar cel mai rău arată ochii. Sunt limpezi și mari și nu privesc nicăieri.

Bolettei îi vine aproape să țipe.

— Draga mea, dragă. Ce s-a întâmplat?

Vera scoate sunetul acela. Vera își dă capul într-o parte și scoate sunetul acela.

— Ai căzut? Ai căzut pe scări? Draga mea, spune ceva, Vera!

Vera deschide ochii și zâmbește.

— Să nu uiți să dai drumul porumbelului, spune ea.

Și atunci simte Boletta că rochia cea nouă e umedă și cleioasă. Se uită la mâna ei. Degetele îi sunt pline de sânge.

— Porumbelul? Care porumbel?

Dar Vera nu răspunde. Vera, mama noastră, a luat tăcerea în stăpânire și nu a mai vorbit opt luni și treisprezece zile. „Să nu uiți să dai drumul porumbelului” au fost ultimele ei cuvinte. Și Boletta se uită în sus, în timp ce din mâna ei se scurg picături de sânge. Soarele din fereastra podului a dispărut de mult. Umbra se coboară oblic în încăpere, ca o coloană de praf negru. Și pe frânghia de rufe, chiar deasupra lor, stă pasărea aceea cenușie și neliniștită.

Boletta îi scutură mâna.

— Doamne, Dumnezeule! De unde atâta sânge?

Vera se sprijină de maică-sa, care și-a ridicat fiica cu grijă și o duce de-a lungul gangului și mai departe de-a lungul scărilor. Frica și îngrijorarea i-au dat Bolletei o putere nebunească, în ciuda ființei ei mici și firave. Una dintre ele plânge, sau poate amândouă, iar Vera nu vrea să dea drumul rochiei aceleia pline de sânge. Cârligele cad din buzunarul șorțului cu fiecare treaptă coborâtă, făcând o dâră în urma lor. Nu asta o preocupă pe Boletta acum, le poate aduna când o să ia coșul cu rufe care a rămas în uscătorie. Iar eu îmi aduc aminte că am găsit pasărea în uscătorie, într-o noapte, Fred și cu mine am găsit-o, un porumbel înțepenit și stafidit ca o mumie cu pene. Și asta s-a întâmplat atunci când Fred a cumpărat un sicriu și făcea exerciții cum ar fi să te trezești mort. Dar până la asta mai este mult de povestit.

INELUL

Bătrâna stătea în cămară și turna în mod egal în trei pahare mari, căci Vera era acum destul de mare ca să bea vin de Malaga, toată lumea care supraviețuise războiului merita cel puțin un pahar de vin de Malaga, și buchetul acelui vin roșu din ’36 o ducea cu gândul la porturile din Copenhaga, la puntea vaselor acostate la mal, la vasele cu pânze, la frânghii și la străzile pietruite, și numai mirosul vinului deschisese fiecare ferestruică a amintirii pline de umbre. Bătrâna a bătut ușor în masă și a plâns puțin de fericire. Era o fericire tristă. Fără să mai țină seama de faptul că nu era îmbrăcată, a închinat de trei ori, o dată pentru cel care dispăruse sub gheață, o dată pentru ca niciodată să nu îl uite și la sfârșit pentru pacea și soarele pe cerul senin. Da, era o fericire tristă. Căci rar tristețea era fericită. Viața nu era plină doar de pălării de gală și muzică de vals. Viața era așteptarea celor dragi care niciodată nu s-au mai întors. Și pentru acea tristă fericire a golit paharul, l-a umplut din nou și în sfârșit a auzit ceva ce venea din bucătărie. A pus dopul sticlei și a văzut-o pe Boletta venind cu Vera în brațe, ca și cum ar fi adormit în brațele ei ca un copil mic. Așa i s-a părut, la prima vedere.

— Pune apă la fiert! a strigat Boletta. Adu oțet și bandaje!

Bătrâna a ridicat paharul, dar l-a lăsat jos în aceeași clipă.

— Ce s-a întâmplat?

— Sângerează! Nu spune nimic!

Boletta a intrat cu fata în dormitor și a lăsat-o pe patul dublu. Bătrâna a pus apă la fiert în oala cea mare și a intrat repede după ele. Vera stătea lungită, cu ochii mari deschiși și cu mâinile încleștate în jurul rochiei pline de sânge. Fața îi era încă într-o parte. O vânătaie ca o umbră îi acoperea unul dintre obraji. Boletta stătea pe marginea patului și nu știa ce să facă cu mâinile fetei.

— Am găsit-o așa, a spus ea încet. Și nu vrea să vorbească! Niciun cuvânt!

— Nu a spus niciun cuvânt?

— Singurul lucru pe care l-a spus a fost să dau drumul porumbelului.

— Care porumbel?

— Porumbelul de pe sfoara de rufe. Stătea un porumbel acolo. Ce a vrut să spună cu asta?

— A vrut să spună să îi dai drumul. Porumbelului.

Bătrâna s-a așezat pe marginea cealaltă a patului. Încet și cu grijă, a început să o mângâie pe Vera pe fruntea fierbinte și uscată. Apoi și-a lăsat două degete pe gâtul ei subțire și palid, unde de-abia se simțeau bătăile inimii, ritmice și lente. Și același sunet venea din gura ei, un sunet ca un cântec jos și sumbru care îi făcea buzele să vibreze. Boletta nu a mai rezistat. Și-a astupat urechile.

— Nu mai pot auzi acest sunet. Așa șuieră de când am găsit-o.

— Nu șuieră. Uguiește. Doamne, Dumnezeule!

Bătrâna a încercat să tragă rochia din mâinile Verei, dar nu a reușit. Mâinile ei erau albe, trei unghii erau rupte.

— Să sunăm după doctor? a șoptit Boletta.

— Doctorul nu-i ușor de găsit astăzi. Crezi că i-a venit ciclul?

— Nu se poate, atâta sânge…

Bătrâna s-a uitat cu asprime la ea.

— Nu fi atât de sigură. Sânge avem mai mult decât ne trebuie.

Se auzea apa care clocotea în bucătărie, iar în timp ce Boletta aducea oala, Bătrâna venea cu oțet, camfor, pansamente, cârpe și iod. A ridicat-o pe Vera cu grijă, i-a desfăcut șorțul de la spate, i-a scos încălțările, ciorapii, i-a desfăcut bluza, dar a fost imposibil să îi tragă rochia din mâini. Au încercat să i-o smulgă cu putere, să îi desfacă deget cu deget, dar degeaba. Până la urmă, Bătrâna a luat foarfecele și i-a tăiat rochia însângerată de-a lungul, de la gât până jos, de-a lungul mânecilor. Din când în când, Vera deschidea ochii, ca și cum ar fi vrut să vadă unde se află sau ce fac cu ea. A durat puțin, după care s-a adâncit din nou în uguitul său, în umbra sa albastră. Au strâns îmbrăcămintea și au văzut că și chiloții erau însângerați. Au dezbrăcat-o în pielea goală, iar ea nu s-a împotrivit. Boletta a început să plângă din nou văzându-și fata în starea aceea, și în patul mare, corpul ei părea transparent în lumina lustrei de deasupra lor, iar mâinile ei încercau să prindă ceva, își strângea degetele cu pumnii încleștați, ca și cum își ținea încă rochia albastră pe care nu avusese parte să o poarte.

Apoi au spălat-o pe Vera cu un burete, cu o perie și cu un săpun moale și parfumat. Au șters-o cu prosoape moi, au schimbat cearșafurile, au uns-o pe obraz cu o cremă grasă, i-au pus pe piept o cârpă înmuiată în oțet și trei rânduri de bandaje între picioare, ca să fie sigure. Au îmbrăcat-o cu cămașa de noapte chinezească a Bătrânei și i-au dat ceai cald. Vera a încetat să uguiască. A adormit liniștită și în sfârșit mâinile ei s-au destins peste materialul de mătase.

Și atunci a adus Bătrâna sticla de vin de Malaga și două pahare și s-a așezat lângă Boletta.

— Vom sărbători pacea acasă, a șoptit ea. E la fel de bine.

Au băut în tăcere lângă patul Verei. Auzeau încă sărbătoarea străzii de la Majorstua până la Jessenløkken, de la Tørtberg până la Bislet, Sankthanshaugen și Blåsen. Din când în când, se auzeau împușcături și zgomot de geamuri sparte. Dar Vera nu se trezea din somn.

Bătrâna a turnat din nou. Boletta a golit paharul imediat.

— N-ar fi trebuit să o las să se ducă singură la mansardă, mormăi ea.

— Ce vrei să spui?

— Trebuia să mă duc cu ea.

Bătrâna s-a aplecat mai aproape și părul încărunțit i-a căzut pe frunte. L-a dat deoparte cu o mișcare înceată.

— Nu mai era nimeni acolo, nu-i așa? Cu ea.

Boletta a dat din cap.

— Cu ea? Ce vrei să spui?

— Știi foarte bine ce vreau să spun.

Boletta era cât pe-aci să țipe, dar s-a stăpânit.

— Era singură, a spus ea liniștită.

— Dar ar fi putut altcineva să treacă pe-acolo înainte de a ajunge tu?

Boletta s-a uitat fulgerător la mama sa.

— Mâine ne ducem la coafor, a spus ea deodată. Toate trei.

Bătrâna pufni.

— Tu să faci planuri pentru tine. Puteți să vă duceți la coafor fără mine.

Boletta a oftat.

— Părul tău e prea lung. Dar dacă vrei să arăți ca o cerșetoare… nu am nimic împotrivă.

Bătrâna s-a înfuriat puțin.

— N-o să mă schimonosesc acum de dragul eliberării.

— Și, pe deasupra, năpârlești ca o pisică!

— Vera îmi poate aranja părul. Când o să vină regele Haakon.

O bubuitură a făcut ferestrele să se cutremure și asta le-a speriat. Erau și așa speriate și vulnerabile. Cineva era jos în stradă și arunca pietricele în fereastră. Bătrâna a lăsat paharul pe noptieră, s-a apropiat și a deschis puțin fereastra. Erau băieții din bloc. Aveau flori la butoniere și țineau steguleț̦e în mâini. Se dădeau mari și curajoși. O strigau pe Vera. Bătrâna i-a certat cu un deget în aer.

— Vera nu se simte bine, a spus ea. Și de altfel, ați nimerit altă fereastră. Sau poate voiați să ieșiți în oraș cu mine?

Băieții au râs și au plecat mai departe la alte ferestre, la alte fete. În mai multe locuri, printre blocurile din partea cealaltă a străzii, se aprinseseră focuri, oamenii își ardeau camuflajele ferestrelor din timpul războiului, iar fumul acela negru ca niște coloane se ridica spre cerul albastru și mirosul acela nedefinit, greu și dulce, se amesteca în parfumul liliacului care tocmai înflorise.

Soarele de după-amiază făcea asfaltul să strălucească ca și cum tot orașul fusese forjat dintr-o folie moale de cupru. Și de-a lungul Străzii Bisericii mergea în ritm de marș un batalion de tineri sportivi care purtau pușți pe umeri și cântau. „De unde vin toți acești oameni?”, s-a mirat Bătrâna. Și s-a gândit: „Războiul e liniștit. Pacea e zgomotoasă”.

A închis fereastra și s-a așezat din nou pe marginea patului.

— Acesta este al doilea război mondial din viața mea, a oftat. Și sper să fie și cel din urmă.

Bătrâna a bătut de trei ori în marginea patului de lemn. Boletta a schimbat cârpa de pe pieptul Verei și i-a ridicat ușor cămașa de noapte, să vadă dacă mai sângera, dar bandajele erau încă albe și uscate.

— Nu înț̦eleg deloc cum s-a putut lovi așa de tare, a șoptit Bătrâna.

— A fost o căzătură, a spus Boletta repede.

— Da. E cum spui tu. A căzut.

Boletta s-a aplecat mai aproape și întrebat foarte încet, aproape șușotind:

— Crezi că a mai fost cineva acolo?

Bătrâna a mirosit îndelung sticla și s-a uitat în altă parte.

— Nu, cine să fie? Nu spuneai că era singură?

Vorbeau așa, încet și îngrijorate, străbunica și bunica mea, fiecare cu paharul ei de vin de Malaga, și cred că nu au reușit niciodată să aerisească după acel vin negru și dulce; iar mai târziu, când voiam să dorm în patul cel mare, sub pretextul unui coșmar sau că aș fi fost bolnav, întotdeauna simțeam mirosul adânc de vin care mă amețea; vinul de Malaga era o amintire care-mi plutea în sânge și visam visuri aghesmuite care-mi plăceau și îmi limpezeau somnul turmentat. Dar acum Vera, mama noastră, era cea care dormea acolo învăluită în oțet și mătase, iar pacea continua afară. Și câteodată mă gândeam: ce s-ar fi întâmplat dacă ea ar fi vorbit, dacă ar fi povestit ce s-a întâmplat acolo în uscătorie, dacă ar fi vorbit despre viol? Istoria noastră ar fi fost alta. Poate că niciodată nu s-ar fi derulat așa; ar fi luat-o pe alt făgaș, despre care nu vom ști niciodată. Tăcerea Verei este începutul istoriei noastre, așa cum toate istoriile ar trebui să înceapă, cu tăcere.

Boletta i-a umezit buzele Verei cu apă.

— Dragă Vera, a șoptit ea. Ți-a făcut cineva rău?

Dar Vera nu răspunde, se întoarce doar pe cealaltă parte, iar Boletta se uită la Bătrână.

— Nu pot înțelege de unde venea atâta sânge, a șoptit ea. Niciodată nu a sângerat așa. Corpul ei atât de mic…

Bătrâna stătea îndoită de spate, cu amândouă mâinile în jurul sticlei goale.

— Când am aflat că Wilhelm trebuia să plece în Groenlanda, am sângerat două zile încontinuu.

Boletta a oftat.

— Știu asta, mamă.

Bătrâna a zâmbit deodată, ca și cum și-ar fi amintit ceva de mult uitat.

— Și a venit la mine cu o noapte înainte și sângele s-a oprit. Era un vrăjitor, Boletta.

Vera s-a întors încet în somn și ele i-au ridicat pansamentul de pe obraz. Umflătura scăzuse. Obrazul era aproape ca înainte. Bătrâna i-a pieptănat cu grijă părul cu un pieptene din lemn.

— Ai dreptate, a spus Boletta. Pentru ea a fost prea mult. Tot ce s-a întâmplat… N-a putut să treacă peste toate astea.

— Și micuța Rakel care nu s-a întors, a șoptit Bătrâna. Ce dor îi era de ea Verei…

— Eu cred că o să se întoarcă acasă, a spus Boletta repede.

— Nu. Nu mai crede asta. Nu spune asta. Nu mai da speranțe deșarte nimănui.

Și nu am povestit încă istoria lui Rakel, fiindcă istoria ei a început înaintea acesteia și este aproape pe sfârșite. Cea mai bună prietenă a mamei, Rakel, este îngropată într-un mormânt comun din Ravensbrück și nimeni, niciodată, nu o va găsi sau recunoaște, e în mrejele incognito ale morții, exterminată de cruzimea călăilor, de ucigașii meticuloși care își sărută soțiile și copiii în fiecare dimineață, înainte de a pleca spre lagărele de exterminare. Micuța Rakel, de cincisprezece ani, din apartamentul din colț cu strada Jonas Rein, era o amenințare pentru al Treilea Reich. Au ridicat-o împreună cu părinții în octombrie 1942, ei, niște oameni generoși și în același timp plini de furie, care i-au dat voie să alerge prin ploaie de-a curmezișul curții interioare până sus și să își ia rămas-bun de la mama.

— Mă întorc repede, spune Rakel. Nu-ți fie frică, Vera. Mă întorc repede.

Două fete, două prietene bune, în mijlocul unui război, una este mama noastră, cealaltă – prietena ei care trebuie să plece. Știu ele cât de mult timp vor fi despărțite? Știe ea? O picătură de ploaie se scurge de-a lungul nasului lui Rakel și Vera o dă la o parte și amândouă râd și pentru o clipă asta seamănă cu oricare altă despărțire. Rakel e îmbrăcată cu un pardesiu maro, purtat înainte de mama ei și care îi e cam mare, în mâini are mănuși gri pe care nu a avut timp să le dea jos. Nu are timp. O așteaptă părinții și Poliția. Va călători departe. Vasul se numește *Donau.* Se îmbrățișează, iar Vera se gândește, în timp ce își repetă cuvintele în gând, *Se va întoarce repede, și ea a spus asta, nu-ți fie teamă.*

— Ai grijă de tine, șoptește Rakel. Și transmite-le salutări Bolettei și Bătrânei.

— Sunt plecate să caute cartofi, zâmbește Vera și amândouă încep să râdă din nou.

Deodată, Rakel îi dă drumul, își trage mănușa de pe mâna dreaptă, își scoate inelul de pe degetul mijlociu și i-l dă Verei.

— Ți-l împrumut până când mă întorc acasă.

— Mi-l împrumuți?

Dar Rakel se răzgândește brusc.

— Nu. Ți-l dăruiesc!

— Nu-l iau, spune Vera repede.

— Ba da, trebuie să-l iei!

— Nu, spune Vera cu încăpățânare, aproape supărată. Nu-l vreau.

Rakel îi ia mâna și îi pune inelul pe deget.

— Atunci măcar să ai grijă de el pentru mine!

Rakel o sărută pe obraz și se depărtează în grabă, căci are de făcut drum lung și e târziu. Vera rămâne în picioare, acolo, în bucătărie, și n-ar fi vrut ca Rakel să îi dea inelul în păstrare. Aude urmele pașilor ce coborau scările, pantofii aceia mici și maro ce ating scările, iar Rakel nu o să se mai întoarcă niciodată acasă. Îmi amintesc ceva ce mama spunea destul de des: *Aud și acum zgomotul acelor pași ce plecau din viața mea.* Mi-am însușit această expresie. Pentru că uneori îmi place să cred că Rakel stă în colțul acestei povești, sau în miezul ei, fiind cauza tăcerii mamei mele, și ne privește cu durere și indiferență.

Bătrâna a pus dopul la sticlă.

— Și spui că arăt ca o cerșetoare, hai? a spus ea.

Boletta a strâns îmbrăcămintea ferfeniță într-o bucată de hârtie, a legat-o de jur împrejur cu o sfoară și a ascuns-o în dulap.

— Spuneam că ne puteam duce toate trei la coafor, a oftat ea.

— Ai spus că arăt ca o cerșetoare. O cerșetoare!

— Ne putem duce noi, eu și cu Vera. Dacă tu nu vrei.

— Da, da, duceți-vă la coafor, ca să arătați ca două pupeze de ziua libertății.

S-a înnoptat deja și Bătrâna nu a apucat să se îmbrace. Stătea pe marginea patului în combinezonul ei decolorat și în papucii roșii și mi-ar fi plăcut să știu la ce se gândea. Se gândea oare că s-a năpustit încă o nenorocire pe capul lor? Boletta s-a apropiat din spate și i-a ridicat cu amândouă mâinile părul lung și încărunțit.

— Nu arăți ca o cerșetoare. Arăți ca o vrăjitoare furioasă.

Bătrâna a mârâit la auzul vorbelor ei.

— Și mâine, când Vera o să se simtă din nou bine, poate o să vrea să facă o plimbare cu vrăjitoarea?

Încercau să își domolească îngrijorarea gândindu-se că era doar sângele lunar al Verei care izbucnise cu o forță neobișnuită

într-o zi neobișnuită de 8 mai 1945, care se pornise să curgă puternic și pe neașteptate, sus, în uscătorie.

— Eu îl sun pe doctor, totuși, a șoptit Boletta.

— Numai asta nu are el de făcut acum, a repetat Bătrâna tot în șoaptă.

Și s-a închinat de trei ori, repede. Boletta a dat drumul părului mamei sale, ce s-a răsfirat de-a lungul spatelui ei încovoiat și a venit în față.

— Ce-ai făcut acum?

— Ce-am făcut? Ce vrei să spui?

— Știi prea bine ce vreau să spun. Nu te preface.

— Sunt obosită, a spus Bătrâna scurt, iar când a vrut să plece, Boletta a reținut-o.

— Te-ai închinat. Te-am văzut.

Bătrâna și-a tras brațul.

— Da, da. M-am închinat. O vrăjitoare bătrână care se închină. Și ce-i cu asta?

— Am crezut că ești certată cu Dumnezeu și nu vrei să îi mai dai niciun semn de viață. Sau…

Bătrâna s-a închinat din nou.

— De mult nu mai vorbim, eu și Dumnezeu. Dar câteodată îi fac câte un mic semn. Ca să nu se simtă singur. Și acum sunt obosită.

Bătrâna a intrat în sufragerie și a adormit pe divan, în timp ce Boletta s-a întins lângă Vera și a cuprins-o cu brațul, așa cum făceau adesea în ultimii cinci ani, uneori toate trei, când veneau din beci după încetarea alarmelor aeriene sau a exploziilor. Și uneori se întâmpla ca Bătrâna să citească cu glas tare scrisoarea lui Wilhelm, când stăteau și așteptau noaptea și somnul și pacea. Iar Vera plângea întotdeauna când Bătrâna se apropia de sfârșitul scrisorii, de acel ultim rând al lui Wilhelm, tatăl Bolettei, înainte de a dispărea în ținutul dintre ghețari și zăpadă.

Boletta a stat trează o bună bucată de timp. S-a gândit la Bătrâna care se închinase, încercând să comunice în această seară cu Dumnezeu prin semnul degetelor. Boletta tremura, tremura în așa hal încât a trebuit să-și ridice amândouă brațele pentru a nu o trezi pe Vera. Pe Boletta o neliniștise evlavia Bătrânei, așa cum Vera a presimțit ceva când Rakel i-a dat inelul? O, tot ce facem este greșit, faptele noastre sunt

răsturnate, consolarea devine durere, răsplata devine pedeapsă, rugăciunea se transformă în blestem. Și încă se aud râsul și strigătele străzii. Libertate! Terboven a lăsat cadavrul lui Rediess în buncărul de la Skaugum și i-a comandat soldatului să aprindă fitilul enormului container cu exploziv. Se spune că Terboven a avut un moment de regret, nu al faptelor lui, ci al ultimei decizii: fitilul care ardea de-a lungul podelei din piatră. A încercat să stingă flacăra, dar nu a reușit, era prea beat și nimeni nu a băgat de seamă explozia imensă care a alungat păsările din pădurile din apropiere. Războiul se terminase. Și, pentru prima dată, pe Boletta a cuprins-o frica.

Probabil adormise între timp, chiar dacă ea nu își amintea asta. Când s-a trezit brusc, amețită de oboseală, a văzut că Vera nu era lângă ea. Era lumină în cameră. S-a ridicat, dar nu a zărit-o pe Vera. Patul era gol în cealaltă jumătate. Trecuse de mult de șapte. Boletta trebuia să se ducă la serviciu. Era o zi de miercuri, o miercuri din luna mai. Cineva vorbea în sufragerie. S-a grăbit într-acolo.

Bătrâna adormise cu radioul aprins. „Aceasta este Radiodifuziunea Norvegiană: adevărata și originala emisiune radiofonică națională”. Boletta a oprit radioul și în liniștea ce s-a așternut a auzit ceva, era ceva ca un zbârnâit, ca un gângurit, dar ceva mai grav, ca un gâlgâit. Sunetul venea din baie și îți intra până în oase și în măduva spinării. A trezit-o pe Bătrână și a tras-o după ea pe coridor. Ușa băii era închisă. Vera era înăuntru.

Boletta a bătut în ușă.

— Vera? Deschide ușa, Vera!

Gânguritul s-a oprit deodată. S-a lăsat liniștea. Dar din când în când auzeau cum picura apa și pe cineva care freca ceva, așa cum auzise în uscătorie, dar acum sunetul era mai tare, ca al unui pantof ce se freacă de o ștergătoare.

— Hei, Vera, deschizi? Ce faci acolo?

Bătrâna s-a aplecat și s-a uitat prin gaura cheii. A simțit un vânt ușor, un curent la ochi.

— Nu văd nimic. E cheia în ușă.

Boletta a zgâlțâit deodată mânerul ușii și a strigat.

— Vera! Deschide ușa!

Bătrâna a trebuit să intervină și să o domolească.

— Liniștește-te, că ridici tot blocul în picioare!

Boletta a dat drumul mânerului și, cu mâna la gură, a șoptit printre degete:

— Ce facem?

— În niciun caz nu țipăm. Nu ajută la nimic, ba dimpotrivă.

Boletta râse scurt.

— Cine vorbește! Auzi atât de bine încât au început să te deranjeze sunetele înalte?

— Asta nu e treaba ta.

— Poate pacea ți-a desfundat urechile, nu-i așa?

Dar Bătrâna nu i-a răspuns. A scos un ac de păr pe care l-a vârât în gaura cheii, a răsucit în sus și în jos până s-a auzit cheia căzând pe podea în baie.

Boletta a încercat să deschidă ușa, dar aceasta a rămas tot atât de înțepenită ca și mai înainte. Bătrâna s-a uitat din nou prin gaura cheii.

— Vezi ceva? a șoptit Boletta.

— Cred că stă în cadă. Îi văd un braț.

A fost rândul Bolettei să se aplece și să privească prin gaura cheii. A simțit vântul rece drept în ochi și, îmi amintesc, de fiecare dată când ochiul i se umfla puțin și începea să îi curgă, spunea că i se trage de la curentul din gaura cheii.

Boletta a văzut și ea brațul Verei, brațul gol al Verei deasupra marginii căzii, mâna, degetele subțiri și inelul greu dăruit de Rakel.

— Să-l aducem pe mecanicul blocului. El poate să deschidă ușa.

Boletta era în drum spre bucătărie când Bătrâna și-a oprit fiica ținând-o strâns.

— Sigur mecanicul are alte treburi de făcut acum, a spus ea.

— Dar cineva trebuie să deschidă ușa!

— Vrei ca idiotul ăla curios să o vadă așa cum e acum? Goală?

Boletta a început să plângă.

— Dar ce aș putea să fac?

— Să vorbești cu ea. Vorbește cu fata ta!

Boletta și-a tras sufletul și s-a dus din nou spre ușă.

— Vera? Ești gata?

Dar ea nu a răspuns. Auzeau doar sunetul continuu al apei care se revărsa pe deasupra căzii. Și deodată, Boletta și-a aruncat privirea spre ceasul din antreu, secundele se scurgeau, umbra limbilor ceasornicului a făcut-o să tresară.

— Trebuie să plec la serviciu, Vera! Am nevoie de baie să mă pregătesc, altfel ajung prea târziu.

Bătrâna a strâns-o de braț.

— Serviciu? Într-o zi ca asta?

— Crezi că lumea a încetat să sune la telefon numai fiindcă războiul s-a terminat?

— Nu, eu cred că și-au pierdut cu totul capul într-o zi ca asta și au alte lucruri mai bune de făcut.

Boletta a dat-o la o parte pe bătrână.

— Dragă Vera! Știi la ce m-am gândit că o să facem mâine? Când am zi liberă? Mergem la coaforul din Adamstuen.

Bătrâna a împins-o la rândul său.

— Coaforul din Adamstuen! Bârfa orașului!

— Șșș!

— Crezi că e deschis coaforul? Bineînțeles că nu!

— Am spus și eu așa…

— Ai spus și tu așa…! Nu ai vorbit de ieri decât despre coafor!

— Nu-i adevărat!

— Ai spus că arăt ca o cerșetoare, cu părul vâlvoi. Asta nu uit!

— Am spus că arăți ca o vrăjitoare bătrână.

Și-atunci a început Vera să uguiască din nou, de acolo dinăuntru, atât de încet încât de-abia o puteai auzi. Boletta s-a adunat puțin și a trebuit să se sprijine de maică-sa.

— Mi-e frică, a șoptit ea. Sper să nu își facă vreun rău cu mâna ei.

— Să își facă rău? Ce tot vorbești?

— Nu mai știu ce spun!

— Așa-i, niciuna din noi nu mai știe ce spune.

Bătrâna s-a întors spre ușă și a bătut tare de trei ori.

— Acum a venit rândul meu, Vera! Și dacă nu ieși din baie imediat iese cu scântei!

Dar Vera nici nu a răspuns, nici nu a deschis ușa. Vera doar murmura încontinuu. Bătrâna a bătut din nou de trei ori în ușă, tot atât de tare

— Nu vrei ca biata maică-ta să se așeze pe chiuveta din bucătărie, nu-i așa?

Ascultau amândouă, stăteau cu fețele lipite una de alta, astfel încât își auzeau respirația, și deodată s-a așternut din nou liniștea. Vera s-a oprit din gângurit și nici apa nu se mai auzea curgând. Atunci Bătrâna și-a luat avânt. Nu era prea mult loc de

unde să-ți iei avânt, dar s-a repezit în ușă mai întâi cu umărul. Nu a ajutat prea mult, și atunci a făcut același lucru din nou, și-a îndoit gâtul, a ridicat umerii și a coborât capul; arăta ca un taur, Bătrâna devenise ca un taur, o putere neauzită a crescut înlăuntrul ei și s-a opintit în ușă cu atâta putere încât s-a deschis cu un zgomot puternic. Iar ea a fost cât pe-aci să se prăbușească pe podea dacă nu ar fi ținut-o strâns Boletta. Au rămas înțepenite în pragul ușii, cuprinse de frică și-n același timp ușurate și recunoscătoare că Vera era în viață.

Stă în cadă cu un braț care atârnă pe marginea curbată a căzii și în apă, în acea apă tulbure plutește o perie, e peria de podea din bucătărie, iar Vera nici nu le bagă în seamă, sau nu vrea să le bage în seamă. Privește fix în altă direcție, așa cum făcea în uscătorie, cu ochi mari, prea mari pentru ea, limpezi și aproape negri, și pielea, pieptul, umerii, gâtul, fața sunt pline de dungi, ca și cum ar fi încercat să frece, să spele și să curețe ceva de pe corp. Corpul acela firav tremură.

Boletta a îngenuncheat lângă cadă.

— Draga mea, iubita mea Vera, ce-ai făcut?

Apa era până la marginea de sus a căzii și se prelingea uneori pe deasupra, tulbure și aproape rece. Vera nu a răspuns.

— A trecut totul, Vera. A trecut. Nu are de ce să-ți mai fie frică.

Bătrâna s-a așezat pe coșul cu haine murdare din colțul băii, și-a frecat umărul și a oftat. Boletta a mângâiat ușor brațul fiicei ei.

— Rakel trebuie să vină în curând acasă. Și nu vrei să te găsească bolnavă, nu-i așa? Poți să faci pneumonie dacă mai stai aici.

Bătrâna a oftat mai adânc și a spus:

— Scoate dopul! Gata cu atâta vorbărie.

Vera și-a tras brațul. Boletta a încercat să îl prindă, dar era prea subțire și ud și i-a alunecat printre degete.

— Dar spune ceva! strigă Boletta. Vorbește-mi!

Dar Vera a rămas tăcută și singurul lucru pe care putea să îl facă era să murmure. Buzele vineții îi tremurau și ea uguia. Bătrâna s-a ridicat în picioare, a înălțat mâinile și le-a strâns ca un pumn deasupra capului.

— Scoate dopul odată, pentru numele lui Dumnezeu! Sau trebuie să o fac eu?

Boletta a băgat mâna în apă. Vera a plesnit-o. A plesnit-o cu peria de parchet drept peste ochi, iar Boletta a țipat atât de tare încât Vera s-a ținut de urechi. Și oamenii de pe Strada Bisericii și Jakob Aallsgate care au trăit atât de mult încât nu mai țin socoteala zilelor spuneau că nu pot uita niciodată acel țipăt despre care s-a vorbit ani de-a rândul după aceea, care a făcut ca varul de pe pereți să se desprindă, lustrele să se clatine și țigla de pe acoperiș să cadă, de-au crezut că a început din nou războiul. Nu a țipat atât de tare fiindcă lovitura a fost dureroasă, ci mai mult pentru că s-a speriat de tot ceea ce se întâmplase, că se va zvoni despre toate trei că au înnebunit cu totul, că războiul le-a luat și ultima rămășiță de rațiune. Vera își lovea propria mamă, stând în cadă și plesnindu-și mama cu peria de parchet drept peste față.

Bătrâna a trebuit să folosească forța ca s-o potolească pe Boletta și când în sfârșit a reușit, au îngenuncheat amândouă pe podeaua rece cu dale de piatră ca să își tragă răsuflarea. Și atunci a început Vera să se frece pe spate, se freca tare cu peria aceea aspră ca și cum ar fi vrut să curețe de pe spate o pată, exact spre ceafă, o pată de care parcă nu reușea să mai scape.

— Asta e prea mult pentru mine, plângea Boletta.

Și în acel moment, cineva a sunat la ușa de la bucătărie. O secundă, doar o secundă s-a oprit Vera din frecat, crezând, probabil, că era Rakel, care în sfârșit s-a întors acasă și suna la ușa de la bucătărie ca să o ia pe Vera în oraș. Poate asta a crezut și numai două secunde, dar pe urmă a continuat să se frece și mai tare, și-a plecat capul, iar șira spinării stătea curbată ca un arc întins cu noduri proeminente.

— Cine poate fi? a șoptit Boletta.

Bătrâna s-a aplecat peste marginea căzii și și-a lăsat mâna să plutească ușor în apă pe lângă corpul Verei, cinci degete tremurătoare și zbârcite în apa tulbure. Vera a început să tremure și mai tare.

— Încetișor, încetișor, copilul meu. Acum ești destul de curată.

Soneria s-a auzit încă o dată. Bătrâna și-a tras mâna din apă.

— La naiba! Omul nu poate avea liniște aici. Nu-i așa, Vera?

Și Vera s-a întors spre ele ca și cum s-ar fi dat bătută față de Boletta, de Bătrână, însă a continuat să tacă. Bătrâna a băgat mâna în apă din nou și a scos dopul.

— Și acum mă duc să arunc pe cineva în jos pe scări, a spus ea.

Apa a început să scadă de jur împrejurul Verei. Boletta i-a pus fetei un prosop pe umeri, iar ea a acceptat cu resemnare. Bătrâna s-a năpustit în bucătărie și a deschis ușa. Era, bineînțeles, îngrijitorul Bang, care avea biroul în colțul de jos, lângă containerele de gunoi ale blocului, însuși Bang, păzitorul straturilor de flori și al rufelor puse la uscat în curtea interioară a blocului, inamicul numărul unu al pisicilor vagabonde și generalul regulilor de ordine publică. Avea patruzeci și doi de ani, era necăsătorit, campion la triplul salt la groapa de nisip și nepriceput în rezolvarea conflictelor. Stătea acolo în hainele lui de sărbătoare, o haină largă și neagră ce stătea spânzurată pe silueta lui slabă și lungă, și pantalonii tociți și prea scurți pe care se vedeau urme de scuipat în dreptul genunchilor. De la butonieră flutura în aer o panglică în culorile steagului norvegian care era atât de lungă, încât îl făcea să se încline în față. Fața lui Bang strălucea de transpirație, ca și cum ar fi alergat în susul scărilor până la uscătorie și înapoi în curte și în jurul curții sau poate, la fel de bine, și-ar fi frecat scuipat pe frunte.

Ochii îi străluceau de curiozitate, zâmbea cu toți dinții în timp ce își ridica pălăria pleoștită și saluta înclinându-se.

— Aha, a apărut paznicul? a spus Bătrâna.

Bang a strâmbat din gură la ironia Bătrânei.

— Ce s-a întâmplat aici? a întrebat el.

În spatele lui stăteau vecinele de deasupra, cele mai bârfitoare neveste de pe scara din dreptul bucătăriei. Se aplecau unele peste altele ca să vadă mai bine și să aibă ce bârfi: Bătrâna, la ora opt și cincisprezece minute, în ziua de 9 mai, stătea acolo în combinezon, cu părul cărunt ce îi cădea în dezordine peste umerii costelivi, femeia aceea ciudată care venea din Danemarca, care vorbea la fel de bizar precum arăta și pe care niciodată nu au putut să o înțeleagă și să îi descifreze misterul vieții, cu toate că era cea care locuise cel mai mult în acel loc, în apartamentul din colț, la intersecția dintre Strada Bisericii și Gørbitz, unde niciun picior de bărbat nu călcase pragul până la acea dată.

— Dacă s-a întâmplat ceva? a spus Bătrâna. Și ce ar fi putut să se întâmple?

Îngrijitorul Bang s-a aplecat deasupra pragului ușii.

— Am auzit un țipăt. Toți l-au auzit.

Vecinele au confirmat dând din cap, înaintând cu un pas spre ușă, da, auziseră un țipăt groaznic. Bătrâna a zâmbit.

— A, eu am țipat când m-am fript la aragaz, a încercat ea să închidă conversația și ușa.

Dar Bang a înaintat și a pus un picior în pragul ușii. S-a uitat fix la brațul ei umed.

— Sunteți sigură că totul e în ordine?

— De asta sunt mai mult decât sigură și vă mulțumesc pentru îngrijorare. Dar Bang nu s-a lăsat așa ușor.

— Apropo, cum se simte Vera? Câțiva dintre băieții din bloc spuneau că e bolnavă.

— Ce spui?

Îngrijitorul Bang a zâmbit din nou.

— Ziceau că tu le-ai spus de Vera. Că Vera este bolnavă.

Bătrâna s-a uitat la pantoful lui, era stâlcit, iar șiretul nu era trecut prin toate găurile.

— Dacă nu-ți miști piciorul de acolo, o să fii următorul din bloc ce va țipa. Bang a făcut repede un pas înapoi, în timp ce nu o slăbea din ochi.

— Voiam doar să întreb, doamnă. Se întâmplă atâtea în zilele astea.

— Știu asta. Dar cu percheziționarea caselor am crezut că s-a terminat, nu-i așa? Bătrâna a făcut o nouă încercare de a închide ușa, dar îngrijitorul Bang s-a aplecat înăuntru fără să mai zâmbească.

— Cred că ați uitat ceva pe scară.

S-a căutat în buzunarele hainei și i-a dat un mănunchi de cârlige de rufe.

— Să fim mai atenți cu astfel de lucruri. Cineva se poate împiedica în ele. Sper să vă treacă repede arsura de la mână. Și sănătate Verei.

Bang s-a întors șchiopătând spre vecine, care imediat s-au adunat în jurul lui. Bătrâna a închis ușa, a pus cârligele într-un sertar și s-a grăbit spre baie. Vera stătea chircită în cada goală, cu prosopul deasupra umerilor, cu capul pe genunchii îndoiți și ascuțiți. Boletta o mângâia încet și cu grijă pe spate, iar Vera o lăsa să facă asta. Împreună au ridicat-o și au dus-o în dormitor.

Au înfășurat-o în pătură și în plapumă, în mătase și alifii, iar Vera a adormit imediat în lumina blândă a camerei.

— M-am uitat la schimburile ei din coșul de rufe murdare, a șoptit Boletta. Nu a mai sângerat.

— Asta e bine. Atunci nu mai trebuie să chemăm doctorul.

S-au dus în sufragerie ca să nu o trezească. Praful se așezase pe mobile, de-a lungul pereților, pe lustre și pe tablouri. Ferestrele aveau dungi negre de praf și murdărie. În curând trebuia să facă curățenia de primăvară.

— Cine a sunat? a întrebat Boletta.

— Idiotul de paznic.

— Nu-i mai zice paznic, mamă. Îl cheamă Bang. Îngrijitorul Bang.

Bătrâna s-a uitat pe fereastră.

— Ce spuneai?

— Numele lui este Bang!

Bătrâna a râs scurt și ușor.

— Paznicul avea un steag întreg în butoniera de la haină. Și ce a făcut în timpul războiului? A făcut curățenie în pod după evrei.

— Șșș! a strigat Boletta.

— Nu îmi spune mie șșș! Spun ce vreau să spun.

— Ce voia?

— A adus cârligele de rufe. Cele pe care le-ai pierdut pe scări.

— A spus ceva?

— Ce să spună? Are ceva de spus?

— Poate că a văzut ceva?

— Omul ăsta e prea curios ca să mai vadă.

Bătrâna s-a așezat pe divan și a oftat.

— E doar ora nouă dimineața, dar ziua asta mi se pare atât de lungă… Mă simt din nou obosită.

— Nu poți să te întinzi lângă Vera?

— O să am grijă de ea. Poți să pleci la serviciu. Și dacă vezi vreo sticlă de vin de Malaga în drum spre casă, cumpăr-o!

Bătrâna s-a întors cu spatele și a adormit numaidecât. Boletta s-a dus în baie să se pregătească. Nu mai era apă caldă, dar s-a parfumat bine din sticla de parfum pe care o păstrase atâta vreme. Cel puțin nu o să miroasă urât la serviciu, la telegraf, în prima zi după război.

A aruncat o privire spre Vera, și în acea clipă, în lumina aceea blândă, semăna cu ea când era mică, nu cu mulți ani în urmă.

Bătrâna a auzit cheia în ușă și pași repezi de-a lungul scărilor. Și-a adunat mâinile la piept și a spus o rugăciune, aproape

rușinându-se, căci dacă Dumnezeu s-ar fi aflat undeva, într-un loc deasupra noastră sau în noi înșine, în puterea gândurilor și a cuvintelor, atunci poate ar rândui cum se cuvine ceea ce era aici pe pământ? „Uită-te la Vera”, a șoptit ea. „Și ai grijă de Boletta! De mine nu trebuie să te sinchisești.” Și a adormit din nou, fără să închidă ochii, așa cum stătea lungită adesea în nopțile după ce Wilhelm nu s-a mai întors acasă din ținutul dintre ghețuri și zăpezi. Acesta este somnul înalt al oamenilor care încă așteaptă.

TELEGRAFUL

Optsprezece femei stau una lângă alta în fața centralei de la etajul doi al telegrafului și cea de a nouăsprezecea încă nu a sosit, cu toate că e ora nouă și patruzeci și unu de minute. Scaunul al optulea din dreapta este liber și Boletta se grăbește de-a lungul camerei joase în formă de arcadă și de abia reușește să își atârne pardesiul lângă masa șefei de tură, înainte de a lua loc și de a fi văzută de doamna Stang. Șefa însăși, cea care are cea mai mare vechime și cel mai țeapăn gât și cea mai tare durere de cap, își notează cu meticulozitate în jurnal în timp ce îi aruncă o privire severă Bolettei care se cuplează la centrală, își fixează căștile și microfonul. Celelalte se întorc spre ea și-i zâmbesc resemnate. Astăzi este oricum haos. Astăzi, centrala este oricum fierbinte până la pulverizare. Astăzi se va încerca să se facă tot posibilul în condițiile acestei zile istorice, iar cele nouăsprezece femei și șefa lor au acum sub control Norvegia. Se trimit semnale de-a lungul liniilor de tensiune pe deasupra munților, prin cablurile subterane ale orașului, către case și apartamente, cineva sună, altcineva a ridicat receptorul și aude deodată o voce de care i-a fost dor atât de mult timp, vocea celui iubit care are ceva minunat și important de transmis. Și se conectează toate aceste voci în dialog una cu alta, legând țara cu fire din cuvinte într-un șuvoi de valuri din sunete, se deschid liniile dintr-o inerție electrică de admirație ce dirijează limba, cuvintele, și decide cui să îi dea intrare liberă. Un pescar din Nyksund vrea să vorbească cu fiica lui, care este îngrijitoare undeva pe strada Gabel. O femeie din Tønsberg cere să i se facă legătura cu camera 204 din hotelul Bristol. O tânără din Hamar

își caută logodnicul și se roagă cu lacrimi în ochi să i se spună numărul de telefon din Victoria Terrasse, din strada Møller numărul 19 și numerele spitalelor din oraș. Cineva vrea să sune până și la închisoarea Grini, iar un profesor din Drammen își caută un coleg din Vardø, dar districtul Finnmark este închis de la rețea, cu Finnmark nu se poate lua contact, și asta nu e tot, se stă la rând pentru transmisiile ce vin din Stockholm, Copenhaga și Londra; releele se aprind de fierbinți ce sunt și din când în când liniile se încrucișează și mai multe convorbiri intră pe același număr.

Dar asta nu mai are importanță, căci astăzi este și așa haos, un adevărat haos, suntem în libertate acum și aceste nouăsprezece femei, cu Boletta la numărul opt din dreapta, sunt guvernul din umbră al Norvegiei; le-am văzut o dată și îmi aduc aminte cu cea mai mare claritate, fiindcă a fost în aceeași zi în care și Bătrâna, și regele Haakon au murit. Aveam șapte ani și mama m-a luat de la școală și m-am dus cu ea la telegraf pentru a-i spune Bolettei că Bătrâna a murit într-un accident de mașină și Fred a fost dus la spitalul Ullevål, nevătămat, dar în stare de șoc și fără a putea vorbi. Am intrat mai întâi în acea sală publică imensă, am văzut tabloul care acoperea aproape tot peretele din fundul sălii și am urcat la al doilea etaj, la centrală. Și cu mine de mână, mama s-a oprit în pragul ușii și acolo am văzut-o pe Boletta în rândul acelor femei. Iar eu credeam că știau deja că Bătrâna este moartă și de aceea erau atât de întunecate și slabe. Dar nu aveau de unde să știe asta, doar eu și mama știam că Bătrâna a fost lovită de o mașină lângă parcul Castelului când se ducea cu Fred pentru a vedea doliul ce atârna la balconul regal, în ziua morții regelui Haakon, 21 septembrie 1957. Dar eu credeam că acolo în telegraf se știa tot, deoarece auzeau tot ce se vorbea și că se auzise mai departe că Bătrâna era moartă, vorbeau și tot vorbeau în acele mici portavoce și aveau niște căști grele la urechi care pârâiau, și în timp ce stăteam așa și ne uitam după Boletta, a venit spre noi o femeie și mai în vârstă, îmbrăcată în negru și încovoiată de spate, ca și cum capul i-ar fi fost înșurubat într-un unghi greșit și stătea așa fără a se clinti. Ne-a întrebat, pe un ton nu chiar prietenos, despre ce era vorba, iar mama i-a spus că o căutăm pe Jebsen, era așa de ciudat când a spus asta, adică numele întreg, Boletta Jebsen, care era oare în pauză? Și atunci doamna

a zâmbit, tot atât de strâmb ca și capul care-i atârna într-o parte, și ne-a spus că Boletta Jebsen nu mai lucra acolo, în centrala propriu-zisă, ci a fost mutată la etajul de jos, de mai mulți ani, nu știa oare asta mama? Mama s-a schimbat și s-a înroșit la față, am coborât din nou în sala de la intrare, iar mama m-a rugat să aștept acolo în timp ce ea se ducea să o aducă pe Boletta. Am rămas în sala aceea înaltă uitându-mă la fresca lui Alf Rolfsen. Erau numai bărbați în tablou, bărbați care croiau străzi largi de-a lungul pădurilor, bărbați care întindeau cabluri deasupra munților și pe sub orașe, bărbați care înfigeau stâlpi de telegraf, era baletul greu și precis al lucrătorilor care semănau cu faptele sfinte, așa le văd eu acum, ca o înălțare binecuvântată, și al acelor femei care completau strădania de a cupla semnalele electrice la relee și de a le trimite mai departe, la mari distanțe.

Sau poate sunt doar amintirile care fac legătura între rândurile mele și frânturile trecutului, imaginile memoriei în dialog cu mine însumi, dar chiar și așa, mărturisesc că, la vârsta de opt ani, aveam impresia că stăteam într-o biserică. Clădirea telegrafului din strada Tolbu a devenit o catedrală în ziua în care au murit Bătrâna și regele Haakon, Fred a amuțit, iar femeile slabe, îmbrăcate în negru, erau sufletele îndurerate care se rugau la Dumnezeu cu ajutorul aparatelor și al cablurilor. Îmi aduc aminte că mama a lipsit o bună bucată de timp. Și s-a întors singură, căci nu o găsise pe Boletta.

— Cred că mănâncă, a spus ea ușor.

Și am luat-o spre cantină. Mama m-a luat de mână și mă ținea atât de strâns încât simțeam durerea încleștării. Boletta era la cantină, dar nu mânca. Stătea în spatele tejghelei și servea cafea. Și când ne-am urcat în taxi în drum spre spitalul Ullevål, Boletta ne-a spus că soarta nu cunoaște granițe: Bătrâna venise în Norvegia în același an cu regele Haakon, în 1905, și părăsise viața pământească în aceeași zi.

— Dumnezeu se află în cel mai năstrușnic și neașteptat colț, a spus Boletta aprinzându-și o țigară.

Mama a devenit deodată furioasă și i-a făcut semn să tacă, dar era prea devreme pentru a înțelege că nu trebuie să fie întreruptă istoria. Căci de câte ori nu s-a întâmplat ca aceia care editează filmele să șteargă un *flashback,* o privire în retrospectivă, fără să se sinchisească să o mai citească măcar o

dată, pentru că *flashback* înseamnă probleme, și, mai mult, un *flashforward* reprezintă grohotișul unui studio de editare a filmelor. Iar când îmi exprimam subtil dorința de a arunca o privire asupra amintirilor mele poetice, mi se spunea că ceea ce nu reușesc să înfățișez în lumina limpede a prezentului, în valută forte, într-un cuvânt are valoarea unui rahat, sunt doar ambiții artistice pe care le pot lua cu mine acasă și le pot transforma în scurtmetraje.

Să mă întorc din nou la Boletta, care stă acolo, a opta la număr din dreapta, în prima zi după război, și dirijează semnalele electrice de-a lungul țării, în timp ce se gândește la Vera. Dar nu e timp să se gândească la altceva decât la convorbirile care trebuie cuplate, fiindcă toată țara vorbește în același timp, iar Boletta este la *timpul prezent,* ea este *acum,* și simte cum durerea de cap i se întinde de-a lungul cefei și se răsfiră în față spre frunte ca un vânt magnetic, durerea pe care ele o numesc „morse”, care vine mai devreme sau mai târziu și care aduce cu ea insomnii și epuizare nervoasă. Iar când în sfârșit vine ora unu, Boletta și colegele sale pot lua pauză și atunci conversațiile continuă, conversațiile acelea acustice. Dar Boletta e tăcută și se gândește la Vera, la sângerarea Verei, dar femeile nu bagă de seamă, căci sunt obișnuite cu tăcerea Bolettei. Niciodată nu a reușit să fie una de-a lor, de-a femeilor de la telegraf care seamănă una cu alta indiferent de vârstă și care locuiesc în apartamente mari din strada Thomas Heftye, din Aleea Bygdøy și din Drumul Parcului, unele dintre ele erau poate cele mai mici din rândul fraților de-acasă și deodată le venise rândul să se desprindă de casa părintească. Au fost cel puțin o vară în Franța și s-au încumetat să meargă pe plaja din Nice sau din Biarritz și să stea sub umbrelele de soare, iar cele mai în vârstă sunt încă palide la față după tot oțetul cu care s-au dat. Seamănă una cu alta. Sunt necăsătorite, fără copii, nu se știe dacă le-a atins vreodată un bărbat și vorbesc două limbi cu un accent rigid. Nici Boletta nu este căsătorită, dar ea are o fiică, iar lucrul acesta nu este numai neobișnuit, ci și de neconceput. Și niciodată nu au reușit să afle adevărul și detalii despre viața Bolettei, așa că s-au lăsat demult păgubașe că ar fi putut afla mai mult decât ceea ce deja știau, și asta e mai bine decât nimic. Aflaseră că Boletta Jebsen locuiește împreună cu mama ei, de origine daneză, care, după cum se știa, fusese în

tinerețe o vedetă a filmului mut, iar fiica, Vera, era născută în 1925. Și chiar și ele, aceste femei costelive de la telegraf, se duc în fiecare duminică la biserică, citesc Biblia și sunt evlavioase până în cel mai mic detaliu, chiar dacă nu cred în nașterea Fecioarei Maria sau în alte miracole. Acum vorbesc toate deodată despre vitejii tați care au fost lăsați în libertate de la închisoarea Grini, despre frații pe care-i credeau morți, dar care deodată s-au arătat la lumină din ascunzișurile pădurii Nordmarka, fiindcă toate aveau, în acele zile, un erou în familie și toate aveau cel puțin o istorie de povestit. Dar deodată s-a făcut liniște, ca și cum cineva le-ar fi decuplat de la rețea, și Boletta a observat că toate se uitau spre ușă. S-a răsucit și a văzut-o pe Stang. Șefa, care nu era o adeptă a discuțiilor din pauză, iar dacă ar fi fost după ea le-ar fi interzis și ar fi introdus regula muțeniei, i-a făcut Bolettei semn din capul ei strâmb.

— Șeful Egede vrea să-ți vorbească. Acum.

Doamna Stang s-a întors la masa ei înainte ca Boletta să aibă timp să o întrebe de ce, și nici celelalte nu au întrebat nimic, doar se gândeau, nu fără a-și arăta triumful și satisfacția, ca și cum șeful nu mai putea tolera, și acum cel de la etajul de sus trebuie să pună piciorul în prag și să demonstreze că asta era ultima dată când Boletta Jebsen întârzia la serviciu, pentru că se găsesc destule femei tinere cu o conduită ireproșabilă care doresc acest post în telegrafie. Poate așa se gândeau, dar pentru toate Egede reprezenta omul din spatele ușii de la etajul superior, iar ele făceau parte din aceeași trupă și trebuiau să fie unite. Imediat au ajutat-o pe Boletta să își pună în ordine părul, i-au împrumutat o pudrieră și o oglindă, iar Boletta s-a simțit mișcată de simpatia colegelor. A primit câteva cuvinte de încurajare pe drumul spre biroul șefului și în sfârșit, când a ajuns și a bătut la ușă, s-a gândit la asta, dar fără nicio urmă de triumf: *Azi am întârziat la serviciu pentru ultima dată și Dumnezeu știe cum ne vom descurca în curând.* I-a auzit vocea lui Egede, care a spus „Intră”, și nu își mai amintește când a deschis și a închis ușa după ea. Egede stătea în scaunul lui din piele, în spatele unui birou enorm, iar Boletta s-a apropiat încet, a salutat printr-o înclinare a capului, exact ca o elevă în fața directorului, dar asta a înfuriat-o și furia i-a făcut bine.

Șeful Egede a zâmbit și i-a făcut semn să se așeze. Dar Boletta a rămas în picioare și s-a uitat direct în ochii lui. Fusese

un bărbat atrăgător odată. Devenise aproape dublu, nici măcar un război mondial nu își lăsase amprenta asupra gușii lui duble care-i cădea peste gulerul cămășii în valuri grele de grăsime albă ce-i împingea capul înainte din când în când. Și-a aprins, cu gesturi lente, o pipă. Boletta a așteptat. Își ținea mâinile la spate și încerca să înțeleagă totul privind cu atenție.

— Da, da, a spus în sfârșit Egede. Bine că s-a terminat.

Boletta a rămas tăcută. Dar se mira că nu renunța la menajamente și întârzia să spună ce avea de spus. Asta nu îi plăcea. Încercă să își mai domolească nemulțumirea.

— Da, mulțumim lui Dumnezeu, a spus ea ușor.

Egede a lăsat pipa în scrumieră și s-a șters în colțul gurii. Acum, s-a gândit Boletta și și-a strâns pumnii la spate. Acum va spune că destul e destul.

— Și cum îi mai merge familiei dumitale? a întrebat el.

Boletta n-a știut ce să răspundă. A dat doar din cap. Egede se uita în sus la ea.

— Mama dumitale a fost actriță, nu-i așa?

Boletta era complet dezorientată.

— Da, a spus ea. Dar asta a fost demult.

— Da, era probabil pe vremea filmului mut. Și drept să-ți spun, mi-e dor de filmele alea.

Șeful Egede s-a ridicat și i-a luat ceva timp până a părăsit scaunul.

— Și ai o fată, nu-i așa?

— Da, am o fată.

Boletta a simțit din nou cum începe să se încălzească de furie. Dacă va încerca să o insulte și să o umilească înainte de a o concedia, înseamnă că nu o cunoștea destul de bine. Nu are de ce să îi fie rușine. Ar putea să îi curețe pipa drept în față.

— Ce vârstă are fata acum?

— Împlinește douăzeci în vară.

Egede a dat din cap afirmativ.

— E trist ca un război să-ți stârbească din anii tinereții. Apropo, a terminat școala?

Boletta devenea din ce în ce mai contrariată. Nu înțelegea unde vrea să ajungă și asta o tortura. S-a hotărât să răspundă respectuos, dar să nu spună mai mult decât era nevoie.

— A terminat prima treaptă de liceu.

— Aha! Nu-i rău deloc!

Egede s-a dus spre fereastră. Stătea acolo întors cu spatele și privea orașul.

— Și ce planuri de viitor are fata dumitale acum?

— Ar vrea să lucreze în fotografie.

Egede s-a întors spre Boletta și a început să râdă.

— În fotografie? O domnișoară așa de tânără s-a gândit să fie fotograf?

Boletta a înghițit în sec înainte de a răspunde și a blestemat acel munte de grăsime îmbrăcat în haine omenești care își permitea să îi râdă drept în față, dar imediat ce a început să vorbească, și-a dat seama că vocea ei era stinsă și respectuoasă din nou, ca și cum ar fi spus ceva de care să îi fie rușine.

— S-a gândit mai mult să găsească ceva de lucru într-un studio foto.

Egede a dat din mână nerăbdător, ca și cum se plictisise să asculte asta, chiar dacă el era cel care întrebase. S-a așezat cu zgomot pe scaun și Boletta și-a ținut gura, s-a abținut cu greutate și s-a hotărât să nu mai spună nimic.

— Ai lucrat aici mulți ani, a spus el deodată cu glas prietenos, aproape măgulitor.

Boletta respira adânc și nu știa unde se va sfârși această discuție. Egede și-a aprins din nou pipa și tutunul nu mirosea deloc bine. Boletta ar fi vrut să plece, dar a rămas înțepenită pe loc. *Acum vine bomba,* s-a gândit ea. *A înălțat-o și acum îi dă drumul cu putere în hăul adânc.*

— Asta nu se va mai repeta, a spus ea repede.

Egede s-a uitat la ea. Pipa îndoită atârna de buzele lui groase.

— Să se repete? Ce să nu se mai repete?

— Am întârziat. Dar astăzi ceasul rămăsese în urmă.

Egede s-a uitat încă o dată la ea înainte de a începe să râdă din nou. Și-a stins pipa, râsul i s-a transformat în tuse și când și-a recăpătat vocea a întrebat:

— Ce ai spune dacă te-aș muta câteva etaje mai sus?

Bolettei nu i-a venit să creadă ce auzea și și-a plecat capul pentru o secundă. A simțit cum se uita la el cu o expresie mirată, idioată.

— La al patrulea etaj? a șoptit ea.

— Nu trebuie să te îngrijoreze asta.

Boletta s-a dat un pas în spate și a încercat să se adune.

— Vreți să spuneți la secția de expediere a telegrafului?

— Da, exact la asta mă refer. Ne trebuie mai multe operatoare acolo. Și pe cineva cu vechime. Cineva ca dumneata. Cu multă vechime.

Egede s-a uitat deodată în altă parte, ca și cum ar fi spus ceva nepotrivit. Bolettei îi plăcea să îl vadă în această postură. Îi dădea senzația de încredere în sine. Trebuia să se mai gândească. Ar fi trebuit să fie bucuroasă și recunoscătoare. Ar fi putut să se mute aici sus și să scape de durerea de cap. Zâmbește.

— Eu am vechime doar la centrală, a spus ea.

Egede și-a îndreptat puțin umerii grei.

— Avem cursuri. Se învață ușor. Mai ales dumneata.

Egede și-a curățat pipa de scrum lovind-o de scrumieră. Boletta a văzut cât de crăpat era mușțiucul pipei. Pe omul acesta îl frământa ceva, conștiința. Și deodată i s-a făcut milă de el. Avea o dungă groasă, neagră sub unghia de la degetul mare cu care obișnuia să umple pipa cu tutun. Un nor de praf alb se ridica deasupra părului său subțire și uscat când făcea, rareori, câte o mișcare bruscă. Și asta făcea acum. S-a ridicat repede, ca și cum ar fi remarcat o schimbare în privirea Bolettei și voia să aibă din nou controlul situației.

— Ce spui de oferta mea?

Boletta știa ce vrea să răspundă, dar încă aștepta. Voia să simtă triumful situației cât mai mult cu putință, iar când Egede a văzut că ea ezita, s-a așezat cu greutatea, sprijinindu-și coatele pe birou.

— Ei, atunci te las să te gândești. Nu e, bineînțeles, o urgență. Dar toate posturile trebuie acoperite până în toamnă.

Egede s-a uitat în jos și a început să răsfoiască niște hârtii, iar Boletta a salutat dând din cap, nu s-a mai aplecat, ci doar a dat ușor din cap și s-a îndepărtat cu spatele spre ușă. Dar în momentul în care a atins clanța aurită a biroului șefului din Palatul Telegrafului, cum îl numea lumea, pe care eu l-am botezat Catedrala-telegraf, Egede a ridicat brațul și s-a uitat din nou la Boletta. Ea a dat drumul clanței și a rămas în picioare, fără cuvinte, în timp ce altceva a început să o neliniștească, ca și cum era prea frumos să fie adevărat, căci în viață învățase că destule lucruri sunt prea bune ca să fie adevărate, iar triumful ține mai puțin decât dezamăgirea.

— Posturi în studiourile foto nu sunt prea multe, nu-i așa? a întrebat el.

— Nu, a șoptit Boletta.

Egede s-a ridicat și s-a îndreptat spre ea.

— Dacă accepți oferta mea generoasă, rămâne un post liber la centrala telefonică, nu-i așa?

— Da, a răspuns Boletta. Rămâne un post liber.

— Și atunci ar fi o șansă pentru fiica dumitale să îl ocupe. O poți învăța dumneata între timp.

Boletta s-a uitat drept în ochii lui și a zâmbit.

— Sunteți generos. Dar nu cred că va fi necesar.

Lui Egede i s-a întunecat privirea și a privit-o cu nedumerire.

— Nu va fi necesar? Ce vrei să spui?

— Cum v-am spus, fiica mea are alte planuri. Dar vă mulțumesc oricum.

Boletta a apăsat pe clanță și în același moment i-a simțit mâna pe umăr. S-a întors lent și a văzut degetele care atârnau ca o insectă mare cățărată din greșeală peste ea. Acum știa. Aici voia el să ajungă, chiar aici.

— O să vă anunț mâine, a spus ea.

— O, nu e nicio grabă. Îmi dai un răspuns când te hotărăști.

Egede și-a lăsat mâna să alunece de-a lungul brațului ei și unghia aceea neagră a zgâriat stofa rochiei, făcând un sunet ușor hârșâit.

— Pot pleca acum?

Șeful Egede și-a scos ceasul, l-a deschis și l-a privit câteva momente, după care l-a închis la loc și l-a băgat în buzunarul vestei. S-a uitat la Boletta, dar nu cu aceiași ochi încruntați; era cărunt și indiferent.

— Păcat, a spus el. Fiicei dumitale i se potrivea acest post. Doar nu cumva se gândește să se mărite atât de repede.

Boletta a râs. A râs și și-a pus mâna la gură. Nu își putea imagina cum și de ce întreba acest lucru.

— Nu se gândește? Orice e posibil.

Și atunci a început și Egede să râdă, gușile i se revărsau în valuri sub bărbie, dar deodată a devenit tăcut și capul îi stătea să cadă în față, ca și cum toată discuția l-ar fi istovit.

— Cine crezi că și-ar dori o soție care a fost născută nelegitim? a șoptit el.

— Ce-ați spus?

— Poți pleca acum.

Boletta și-a strâns pumnul.

— Fiica mea este mai legitimă decât oricare altă persoană!

Boletta aude cum ușa se închide în urma ei. Merge pe podeaua de marmură și își aude pașii, aproape întârziați, ca și cum toate simțurile funcționează cu încetinitorul. Trei bărbați ies din camera panourilor de telegraf și se uită la ea. Se ține strâns de balustradă când începe să coboare. Se duce la toaleta dintre etaje, se spală pe mâini, căci miroase a tutun, a scrum, iar când se uită în oglindă este aproape uimită că își privește propria față. Îi vine să vomite, bea puțină apă rece, așteaptă până când respirația îi devine normală, își netezește părul, rochia, după care pornește spre centrală, se așază pe locul ei, se cuplează, în timp ce o privesc toate, aproape moarte de curiozitate, neputând să găsească o explicație faptului că Boletta a stat atât de mult în biroul șefului. Și înainte de a se apropia de ea însăși șefa de tură, Boletta adoptă o ținută dreaptă și înțepenită, privind înainte, pentru a nu întâlni privirile celor din jur, și nu are de gând să povestească nimănui despre convorbirea cu șeful cel mare, Egede. În schimb, face ceva ce nu le este permis, dar acum nu mai are nimic de pierdut, așa că se cuplează la numărul ei de telefon de acasă, sare peste rândul de apeluri ce așteaptă la rând, intră în multitudinea de rețele și în camerele liniștite din apartamentul din Strada Bisericii, iar telefonul acela negru începe să sune.

NASTURELE

Vera auzea sunetul telefonului, undeva departe, în partea cealaltă a somnului și războiului, auzea telefonul și nu ridica nimeni receptorul. S-a ridicat cu mișcări lente, uimită, și a mers până în coridor, iar când a ajuns acolo, nu și-a amintit când parcursese distanța aceea, secundele făcute de la pat până în hol, ca și cum ar fi sărit direct dintr-o cameră în alta. Telefonul continua să sune și în sufragerie o vedea pe Bătrână, care stătea lungită pe divan cu spatele la ea, iar părul vâlvoi, cărunt, îi cădea pe umeri. Poate Rakel era cea care suna, prietena ei evreică? se gândea Vera. Dacă Rakel a venit acasă, nu sună, ci vine alergând de-a curmezișul curții interioare și urcă pe scara

de la bucătărie, aruncându-se de gâtul ei, iar lui Rakel avea de gând să îi destăinuiască totul. Dar poate a suferit vreun accident, și-a rupt un picior sau altceva și de aceea sună. Vera a ridicat receptorul aparatului acela negru care avea șirul numerelor invers, în așa fel încât, atunci când băgai degetul în numărul nouă și roteai până în față, arcul trăgea roata înapoi de unde plecase și întrerupea circuitul. Dacă se întrerupea doar o dată și nu de nouă ori, era doar un impuls ce se trimitea în centrală, iar nouă era egal cu unu, opt cu doi, șapte cu trei, era invers, stilul de telefon din Oslo; și în timp ce Vera stătea cu receptorul la ureche, auzea tonul și zumzetul de pe fir ca un vânt șuierător printre copacii dintr-o pădure, pierduse conexiunea și a pus receptorul în furcă. Liniștea s-a răspândit din cameră în cameră și și-a pus amprenta în lumina încăperii. Bătrâna stătea încă întinsă pe divan. De ce zăcea acolo? De ce era Vera îmbrăcată cu cămașa de noapte chinezească a Bătrânei? Ceasul s-a auzit bătând jumătatea dintre ore. Vera s-a întors brusc și și-a amintit deodată totul, iar rana i s-a deschis din nou. A alergat la baie, s-a aplecat deasupra chiuvetei și a băut apă direct de la robinet.

Nu a îndrăznit să se uite în oglindă. S-a uitat cu grijă sub rochia de noapte, la bandaje, dacă erau uscate, și erau uscate. Nu o mai durea. S-a mirat. Ar fi trebuit să doară. Ar fi vrut să aibă o durere care să o facă să uite. Era doar însetată. Pe marginea căzii era un rând de murdărie, ca și cum apa s-ar fi uscat lăsând un rând de praf de-a lungul marginii. A deschis dulapul de deasupra chiuvetei și a simțit mirosul parfumului greu al Bolettei. I-a venit să vomite. Poate Rakel a sunat din străinătate, dintr-un loc îndepărtat, și conexiunea s-a întrerupt brusc; dar cu siguranță va suna din nou când va fi în apropierea unui alt telefon, poate mai aproape de casă, în Danemarca sau în Suedia, unde legătura va fi mai bună. Pentru un moment, gândul acesta a făcut-o din nou fericită. A luat pieptenele de pe raftul Bătrânei, a închis dulapul și s-a uitat în sus, cu toate că nu voia asta: și-a privit fața în oglindă. O umbră de-a lungul obrazului și o zgârietură pe frunte. Cu puțină pudră, va fi imposibil să se vadă. Și ce era posibil să se vadă? Ceva în ochi? Ceva în gură când o va deschide? Limba? O pângărise și acolo, în gură? Vera nu își amintește. Își amintește doar degetul care îi lipsea bărbatului și o pasăre pe frânghia de rufe. S-a dus la

Bătrână pe divan și s-a așezat lângă ea, i-a ridicat cu grijă părul cărunt și a început să îl pieptene. Ceasul din antreu a bătut ora două. Părul Bătrânei mirosea a ceva dulce, a pământ, a frunze.

— Credeai că dorm, nu-i așa? a șoptit ea.

Dar Vera n-a răspuns. A continuat să o pieptene. Buzele îi erau strânse.

— Eu când dorm sunt mai mult trează, înțelegi? Când dorm, este un alt mod de a aștepta.

Bătrâna a oftat și și-a ridicat cu greu capul.

— Îmi place când mă piepteni, Vera. Îmi amintește de mare. De malurile de nisip. Îmi amintește de amintirile mele bune. Am să-ți aranjez și eu ție părul. Nu trebuie să ne ducem la coafor, nu-i așa?

Bătrâna asculta, dar nu auzea altceva decât degetele Verei.

— Tu poți să vorbești cu mine, copilul meu. Și așa nu prea aud. Nu mai aud cu o ureche, înțelegi? De la explozia din ’43. Nu îmi mai amintesc ce ureche era, dar sunt tot atât de surdă și de cealaltă ureche, acum nu mai contează care și cum. Tu vorbește dacă ai ceva de povestit, micuța mea Vera. Nu aud nimic.

Dar Vera a rămas tot fără glas. Bătrâna a așteptat. Ceasul din antreu a bătut din nou. A bătut invers.

— Ei bine, dacă nu vrei să vorbești, am să vorbesc eu. Căci tu auzi bine, chiar dacă nu vrei să vorbești acum. Ai auzit cel puțin că telefonul a sunat.

Bătrâna a simțit cum pieptenele s-a oprit într-un smoc încâlcit de păr, iar Vera a tras tare, încercând să treacă pieptenele prin el.

— Să nu mă lași fără păr, draga mea. Cine crezi că era? Boletta? Ea nu are voie să sune de la centrala telegrafului. Dar cu siguranță a fost ea. Și a fost deconectată. Mie nu mi-au plăcut niciodată telefoanele. Omul spune întotdeauna ceva fără rost când vorbește la telefon și nu poate să privească cealaltă persoană în ochi. Căci ochii vorbesc și ei, nu numai cuvintele. Și cine ar fi putut să știe mai bine ca mine asta, Vera? Și eu am fost mută odată, dar asta era în film. Pe ecran eram mută și numai ochii vorbeau pentru mine. Ne vopseam pleoapele verzi ca să strălucească. Aș fi putut ajunge o mare vedetă, Vera. Mai mare decât Greta și Sarah. Da, aș fi putut! Dar într-o zi ochii mei au încetat să mai strălucească, chiar dacă aveam atât de mult fard pe ei de era să orbesc.

Bătrâna a avut o ezitare. Simțea că mâinile Verei stăteau nemișcate în spatele ei.

— O, mica mea coafeză! Arăt mult mai bine acum sau poate ești obosită de toată vorbăria mea? Ca și mine, de altfel. Tot ce spun ai mai auzit și altădată. Poate de prea multe dăți. Nu mai am noutăți de povestit la vârsta mea. Vrei să îmi aduci sticla cu vin de Malaga? Acum am mutat-o după cărțile lui Johannes V. Jensen.

Vera i-a lăsat părul să cadă pe pernă și s-a dus spre rafturile de cărți din sufragerie. Bătrâna s-a ridicat. Era mai gârbovită decât de obicei, în curând va arăta ca un cerc. Adormise încălțată cu papucii roșii și labele picioarelor îi amorțiseră și continuau să doarmă, da, numai ele mai dormeau acum, la vârsta ei, așa obișnuia să spună când îi amorțeau picioarele. Încerca să le maseze, dar nu reușea să ajungă până jos, chiar dacă era atât de încovoiată. În loc de asta, a rămas în șezut, așteptând ca degetele de la picioare să se trezească, mai devreme sau mai târziu. Asta înseamnă să fii bătrân, să aștepți ca degetele de la picioare să ți se dezmorțească. Pieptenele era pe pernă, plin de fire lungi și cărunte de păr, semănând cu un animal mort. A curățat repede pieptenele și a aruncat părul sub divan. Îi era frig și a tras pledul în jurul ei. A auzit-o pe Vera scoțând din raft *Țara pierdută* și *Ghețarul* și întorcându-se în sfârșit cu sticla și un pahar în care i-a turnat cu atenție și i l-a dat. Și bătrâna a ținut paharul în sus, spre lumină, pentru a vedea soarele care se reflecta prin vinul de culoare brună și care se lăsa la fund ca un praf de mahon. Când totul s-a lăsat la fundul paharului, a băut încet, cu înghițituri mici, spatele i s-a înmuiat ca o vergea, iar degetele de la picioare, mici și cocârjate, s-au trezit gata să o ia din loc.

— Așază-te lângă mine puțin, a spus Bătrâna. Astăzi avem timp destul. Poate o să ne pozăm toate? Când vine Boletta acasă?

Vera s-a așezat pe divan și Bătrâna a început să o pieptene. Părul ei era moale și subțire și cădea atât de frumos printre degete.

— Ți-ar plăcea să te duci la cinema din nou, Vera? Ai putea să mă iei și pe mine la cinematograful Palatului? Sau la Colosseum? Eu nu am mai fost la cinema de când au apărut filmele cu sunet. Ce zici? Ultimul film pe care l-am văzut a fost *Victoria.* Cu Louise

Ulrich în rolul principal. Nu a jucat rău, dar era nemțoaică, din păcate. E, a fost o dezamăgire când au început să vorbească. Limbajul ochilor a dispărut. Ochii și dansul au dispărut, iar gura le-a înlocuit. Știi la ce a fost folosit cinematograful Palatului în toți acești ani? A fost o magazie de cartofi. Dar tu ai cu cine să te duci la cinema, nu cu un șezlong bătrân ca mine. Și de altfel, picioarele încep să-mi amorțească de atâta stat în șezut.

Bătrâna a respirat adânc și a pus mâna pe brațul Verei.

— Am uitat să-ți spun, cavalerii tăi au fost aici și au întrebat de tine ieri. Îi poți alege încet, unul câte unul, Vera. Nu te grăbi. Pentru nimic în lume să nu te grăbești. Bărbații sunt ca niște bancnote false care nu valorează nici cât hârtia pe care sunt imprimate. Cu excepția lui Wilhelm. Dar uneori e mai interesant să spui nu decât da. Crede-mă.

Ceva a străfulgerat-o pe Vera, iar Bătrâna a trebuit să o sprijine un moment. Și-a lăsat obrazul pe umărul firav al Verei și a mângâiat-o pe spate, îndreptându-i faldurile cămășii de mătase.

— Cămașa asta de noapte am primit-o de la Wilhelm imediat după ce ne-am cunoscut. Când te gândești... Să-mi dea o cămașă de noapte înainte de a ne căsători. E de mirare că în fiecare noapte închideam ușa și puneam toată luna în gaura cheii ca să fiu sigură că nimeni nu se va strecura înăuntru? Nu e ciudat? Să citim din scrisoarea lui mai târziu, Vera? Putem să începem de acolo de unde rămăsese blocat între ghețari.

Vera a plecat capul în așa fel încât părul i s-a despărțit în două și gâtul subțire și alb i s-a îndoit ca un arc. Bătrâna a mai băut un pahar de vin de Malaga și s-a gândit de unde împrumutase ea acea tăcere. Și ceea ce o speria mai mult era că se revedea pe sine în tăcerea Verei, ca și cum ar fi fost moștenită și acum ajunsese la Vera mai puternică, mai adâncă. Tăcerea striga înlăuntrul ei.

— Ai crezut că era Rakel și voia să vorbească cu tine? a șoptit ea încet.

Vera a închis ochii.

— Nu mai crede, Vera. A aștepta la nesfârșit este ca și cum ți-ai amâna zilele de azi pe mâine și ți-ai irosi viața. Știu prea bine asta. Eu am așteptat atât de mult încât e prea târziu să întorc timpul înapoi. Eu încă aștept, Vera. I-am plătit morții în avans de

mai multe ori. Naivii și sentimentalii mă admiră. Dar eu știu mai bine. Speranța este o doamnă obosită și gârbovită.

Bătrâna s-a întors din nou spre Vera și abia atunci a văzut ceva pe gâtul ei, o crestătură în carne cu sânge închegat în jurul ei. Și când a vrut să ridice mâna, cineva a sunat la ușă. Vera s-a îndreptat de spate. Părul i-a căzut la locul lui, ca de obicei. Bătrâna a dat un pumn în divan.

— Dacă e din nou paznicul, am să-i strâng cravata o dată pentru totdeauna! Să nu te miri dacă o să auzi un răcnet, Vera!

Bătrâna s-a dus desculță spre bucătărie și a deschis ușa. Era, desigur, îngrijitorul Bang, cu panglica enormă atârnată încă de butoniera hainei. Stătea țintuit puțin șui sub pălărie și gura îi mirosea așa de tare încât la fiecare cuvânt se cojea câte o bucată de var de pe perete. S-a aplecat în față, ceea ce ar fi trebuit să însemne un salut. Ochii Bătrânei scăpărau de furie și a făcut un semn cu mâna, ca și cum ar fi gonit o muscă.

— De ce ai mai venit acum? Îți lipsește vreo pietricică din asfalt? Te doare capul de atâta libertate?

Îngrijitorul Bang s-a dat puțin pe spate, în timp ce privirea i s-a fixat în jos, spre picioarele Bătrânei.

— Vreau doar să vă spun că ați uitat coșul de rufe la mansardă.

— Și ce dacă?

— Și mai vreau să vă spun că îl pot aduce eu, nu am nimic împotrivă să îl car până aici.

— Dar poate am eu ceva împotrivă, tinere. Mii de mulțumiri pentru ziua de astăzi.

Bătrâna i-a trântit ușa în nas și a așteptat să audă cum se îndepărtează șchiopătând în josul scării și vorbind tare cu el însuși. Când îngrijitorul Bang vorbea cu el însuși, nu vorbea decât despre săritura în lungime și despre recordurile pe care le-ar fi putut atinge dacă nu ar fi fost accidentul, invidia sau soarta în general, și se aprindea grozav când spunea asta. Bătrâna s-a dus cu pași mărunți spre Vera și s-a așezat lângă ea, i-a trecut pieptenele prin părul uscat și i l-a ridicat în așa fel încât să îi poată vedea gâtul, atât de subțire încât Bătrânei aproape că i-au dat lacrimile. A încercat să râdă.

— Bărbații merg în același costum indiferent de ocazie. Că e nuntă sau înmormântare, război sau pace, se îmbracă cu același costum de haine tocit. Cu excepția lui Wilhelm. El nu purta

costum niciodată. Ți-am povestit de ultima noapte când a fost la mine? Cu siguranță că am făcut-o, dar îți mai povestesc o dată. L-am lăsat să intre, chiar dacă închisesem ușa cu trei lacăte și o lună întreagă. Trebuia să plece în călătorie, în dimineața următoare, cu *SS Antarctic.* Eram de vârsta ta, Vera, și s-a întâmplat să sângerez atât de mult încât am crezut că o m-am să mor, că nu mai are inima ce să pompeze. Și a venit la mine, Vera, chiar dacă încuiasem ușa, sau am uitat să răsucesc ultima cheie, nu mai știu. Dar el s-a întins încet lângă mine și a oprit sângele. A fost prima și ultima dată între mine și Wilhelm. Prima și ultima dată.

Bătrâna a tăcut și a lăsat părul Verei să cadă pe umeri. Nu era o zgârietură pe gâtul ei. Semăna mai mult cu o mușcătură, o adâncitură vineție în carne, cu urme de dinți. A simțit un fior rece care i s-a răspândit în tot corpul.

— Ce s-a întâmplat acolo sus, în pod, copilul meu? a șoptit Bătrâna. Ți-a făcut cineva rău?

Vera s-a făcut mică în brațele ei și a început să plângă încet, era singurul ei răspuns, un val de plâns i-a străbătut corpul. Bătrâna a simțit cum un val de furie începea să ia dimensiunea unui taifun, o furie născută din suferință, o suferință care îi fusese dată din belșug în toți acești ani; și totuși, durerea fusese cea care îi dăduse putere și îi hrănise bătăile inimii. Și acum, și supărarea asta pe deasupra. A mângâiat-o pe Vera pe obraz și s-a gândit că dacă cineva și-a bătut joc de ea, avea să-l urmărească până la moarte.

— Lui, lui, cânta ea. Lui, lui. Asta trece. Toate trec. Chiar și un război mondial. Mă urc în pod să aduc coșul cu rufe.

Vera a apucat-o strâns de braț.

— Nu e nicio primejdie, copilul meu, a spus Bătrâna. Nu îmi mai e frică de întuneric de mult. Și apoi, scăpăm de vizitele paznicului.

Mâna Verei a alunecat încet în poală.

— Ai vrea să mergi cu mine? Sau poate mai bine stai aici, fiindcă ești sleită de puteri?

Vera a rămas nemișcată, privind într-un singur loc, dar ochii ei arătau îngrijorare și pâlpâiau.

— Ei bine, mă duc singură. Apoi poți să împrumuți rochia Bolettei. Și nu uita de fotografia pe care trebuie să o facem.

Bătrâna s-a încălțat cu papucii roșii, și-a luat un capot lung pe deasupra cămășii de noapte și o pălărie cu bor lat, fiindcă întotdeauna era curent în pod, chiar dacă era în mijlocul zilei, în luna mai. Și când Vera a văzut-o îmbrăcată așa, a izbucnit în râs acoperindu-și gura cu mâna. Bătrâna a început și ea să râdă, *Așa da,* a gândit Bătrâna, *râzi, copilul meu, râzi de mine și umple-ți camerele sufletului cu veselie.* Cămașa de noapte era mai lungă decât capotul, iar pălăria îi stătea într-o parte, căci nu era timp de dichisit.

— Crezi că ar trebui să iau bastonul cu mine? Da, ar trebui să îl iau. Bastonule! Unde ești, bastonule?

A luat cu ea și cheia de la baie, ca să fie sigură, și a urcat greoi pe scări. A văzut că ușile de la fiecare etaj erau întredeschise și cineva se uita pe furiș la ea, cu siguranță, dar Bătrâna nu se sinchisea de nimeni, nu era dintre aceia care se strecoară pe furiș; lovea tare cu bastonul în balustradă, ca să le dea de știre tuturor că-și face apariția, iar ușile se închideau încet, fără zgomot, în urma ei.

Imediat cum a ajuns în pod, a simțit vântul șuierător ce se strecura prin toate grinzile, ca și cum toată clădirea fluiera ușor. S-a dus pe coridor, de-a lungul magaziilor. Landoul stătea încă răsturnat, din stiva de lemne se rostogoliseră pe jos câțiva bușteni, o curea de schiuri în culorile steagului norvegian, o sticlă goală, maro, care se mișca din când în când. S-a oprit lângă uscătorie. Coșul cu rufe stătea în mijlocul camerei, sub frânghiile destinse pe care încă stătea agățată o șosetă gri de lână. Un porumbel stătea cocoțat pe grinda din colțul acoperișului. Bătrâna a deschis fereastra podului și a bătut tare din picior de trei ori, dar porumbelul nu s-a mișcat din loc. A încercat să îl ușuiască, dar degeaba, porumbelul stătea nemișcat. Putea să fie mort. Bătrâna s-a înfiorat, a tras de ciorapul din lână, a ridicat coșul, dar tot atât de repede l-a lăsat din mână. Pe praful scândurilor late ale podelei a văzut urme de încălțări mai mari decât picioarele mici ale Verei. Și a mai văzut ceva. Printre rufele din coș a zărit un nasture, un nasture mai care nu era de-al lor. L-a luat în mână. De nasture era prins un fir de ață neagră. Cineva își pierduse nasturele acolo. Cineva fusese acolo și un nasture se desprinsese de la o haină. Bătrâna l-a băgat în buzunarul de la capot, și-a prins cârligul bastonului de braț și a cărat coșul până în apartament, unde l-a sunat

imediat pe doctorul Schultz din Bislet. Mai venise la ele de mai multe ori, când Vera făcea bolile copilăriei și plângea câte o zi întreagă, atunci venea doctorul Schultz din Bislet și recomanda mai mult aer curat, aerul curat era, se pare, medicamentul lui cel mai bun, și ajungea să numească pădurea din nordul orașului, Nordmarka, farmacia cea mare de unde, din vară și până în iarnă, te puteai aproviziona cu aer curat, pe deasupra și gratis. De aceea Bătrâna nu prea voia să îl sune, dar nu cunoștea alți doctori pe care ar fi vrut să îi invite acasă și când, în sfârșit, doctorul Schultz a ridicat receptorul, l-a cunoscut după voce că era cam amețit și nerăbdător. Nu era sigur că putea să vină până seara, doar dacă nu va fi chemat de urgență în alte părți ale orașului, luptele erau departe de a se fi terminat, și știa oricine că nemții disperați și simpatizanții lor puteau lovi pe la spate oricând, avuseseră deja loc încăierări și muriseră oameni, erau ultimele convulsii ale războiului, erau învinșii care mai făceau o ultimă încercare înainte să se instaleze starea de *rigor mortis* a înfrângerii. Și doctorul Schultz din Bislet nu putea să dezamăgească țara în ultimul moment, trebuia să stea de pază și să fie la datorie alături de patrioții răniți, trebuia să fie la post.

Bătrâna a oftat și a lăsat receptorul, a ascuns în cutia de bijuterii din dormitorul ei nasturele găsit și s-a dus la Vera, care stătea pe divan, nu se mișcase din loc. Bătrâna s-a gândit că semăna cu pasărea de pe grinda acoperișului și a bătut de trei ori în pervazul ușii, ca să fie sigură.

— Și acum să pregătim rochiile, a spus Bătrâna. Și după asta jucăm o partidă de *solitaire* și bem vin de Malaga.

Vera a urmat-o încet până în bucătărie, unde s-au apucat să calce rochiile. Vera s-a îmbrăcat cu cea verde, rochia Bolettei. Îi era prea mare, dar Bătrâna a strâmtat-o la brâu cu câte un ac de siguranță în fiecare parte și s-au așezat în fața oglinzii înalte din hol. Vera s-a uitat în jos. S-a uitat în altă parte. Nu voia să își întâlnească propria privire. Bătrâna a cuprins-o cu brațul.

— Privește, a spus ea. M-ai ajuns. Eu am început, în schimb, să cresc în jos. În curând, o să ajung cu fața în pământ.

În rochiile acelea frumoase stăteau ele în fața oglinzii când Boletta a ajuns acasă, palidă și supărată. Boletta s-a oprit la ușă, s-a uitat uimită la ele și pentru un moment s-a simțit ușurată.

— Ce bine arăți, Vera, a șoptit ea.

Vera și-a ridicat tivul rochiei și s-a grăbit spre sufragerie. Boletta s-a uitat după ea.

— A spus ceva?

— Trebuie să ștergem geamurile, a spus Bătrâna. În curând, n-o să mai poată intra soarele.

Boletta a prins-o pe maică-sa de braț.

— A vorbit? A spus ceva?

Bătrâna s-a uitat în oglindă.

— Mi-a trecut vremea, s-a plâns ea. Arăt ca una de la circ, de asta sunt sigură.

Boletta era pe punctul de a exploda.

— Poți să te oprești în a vorbi la fel ca una de la circ?

Bătrâna a oftat.

— Acum te doare iar capul. Mai bine te-ai culca decât să strigi atât.

Boletta a închis ochii și a tras aer adânc în piept.

— Poți să-mi răspunzi la ce te-am întrebat?

— Ai cumpărat ceva bun? Mi-e poftă de ciocolată cu unt!

Boletta a trebuit să se sprijine de perete.

— Ce a spus? Trebuie să scot cu cleștele vorbele de la tine?

Bătrâna a oftat din nou, și încă mai adânc de data asta.

— Nu a spus niciun cuvânt, Boletta. Dar mi-a pieptănat părul, sau nu vezi? Și, de altfel, eu sunt de părere că trebuie să agățăm un steag pe balcon. Cu siguranță că suntem singurele care nu am înălțat steagul astăzi.

Boletta a vrut să se ducă după Vera. Dar Bătrâna a reținut-o.

— Las-o pe Vera în pace.

Boletta s-a oprit și și-a șters fruntea cu mâna.

— Ești sigură că nu trebuie să anunțăm doctorul?

— Șșșș! a șoptit Bătrâna. L-am sunat eu pe idiotul ăla.

Doctorul Schultz a venit când ele își beau cafeaua. Și când doctorul Schultz din Bislet se apropia, nu era greu să-l observi.

Își ținea geanta neagră de mâner, pălăria avea o margine lată și moale, purta galoși negri lucioși din septembrie până la 17 mai, indiferent de vreme, avea o față slabă și rumenă, nasul era ca un semn al exclamării între frunte și gură și sub nasul proeminent stătea agățată renumita picătură, care parcă ar fi crescut acolo pentru totdeauna de când mersese pe schiuri de la Mylla în iarna anului 1939, căci atunci a fost ultima dată când doctorul Schultz și-a aerisit plămânii cu aer curat. Acum mai

degrabă stătea acasă pe Bislet și bea un păhărel. Dar în acea seară folosise tot trotuarul și puțin din marginea străzii pentru a ajunge la destinație. Făcea viraje ca un rac negru, iar băieții de la Jessenløkken l-au însoțit până la strada Ullevål cu strigăte încurajatoare și sunând din soneriile bicicletelor de fiecare dată când făcea un pas greșit în câte un jgheab de pe marginea drumului. Uneori, cei mai îndrăzneți se apropiau de el, astfel încât îl puneau din nou pe drumul cel bun, căci se putea întâmpla să o ia greșit înspre pădurea Nordmarka, ca și cum un magnet enorm îl atrăgea spre culmea pădurii. Într-un cuvânt, nu mai era un secret când doctorul Schultz s-a oprit la colț, în fața numărului 127, și suna la ușa noastră. De multe ori m-am gândit că totul ar fi fost complet diferit dacă doctorul Schultz nu ar fi golit în acea zi cinci pahare de tărie, dacă mâinile lui ar fi fost sigure, capul și privirea limpezi, căci poate ar fi văzut ceva care ne-ar fi schimbat istoria vieții sau poate ar fi întrerupt-o. Și am spus asta de nenumărate ori: Fred a avut o viață plină de primejdii chiar dinainte de a vedea lumina zilei. Astfel de gânduri îmi dau nopți de insomnii și de teamă, deoarece viața noastră se ține într-un fir subțire, iar acest fir este tors de umbra coincidenței. Parcă îl văd pe pateticul doctor din Bislet, pe care nu știu dacă îl iubesc sau îl urăsc, cum se sprijinea de tocul ușii când Boletta a deschis și cum era gata-gata să se dezechilibreze și să se prăbușească în antreu. Și se șoptea din colț în colț, de la o intrare la alta, că amețitul doctor Schultz era în vizită la femeile singure din strada Gorbitz, acele femei ciudate pe care nimeni nu le înțelegea, acum se bârfea în mijlocul grădinii interioare și lângă containerul de gunoi al curții, îngrijitorul Bang unea zvonurile mai departe în lăbărțate istorii pe care și eu le voi susține când îmi va veni rândul.

Boletta l-a sprijinit pe doctor să se așeze pe un scaun, iar el și-a adunat toate puterile în timp ce era ajutat să își scoată galoșii, pardesiul și pălăria.

— Ce are pacienta? a întrebat el.

Bătrâna a pufnit din nas.

— Asta vrem și noi să aflăm. De-aia sunteți aici, dacă nu cumva ați înțeles greșit.

Boletta i-a adus o ceașcă de cafea.

— Vera a avut o sângerare puternică, a spus ea repede. Am găsit-o în pod. E posibil să fi căzut.

Doctorului Schultz îi tremurau în așa hal mâinile încât a fost nevoit să bea cafeaua din farfurioara cești, iar vocea lui era la fel de nesigură.

— Da, da. Îi trebuie doar puțin aer curat. După toți acești ani petrecuți mai tot timpul înăuntru.

Bătrâna mai avea puțin până să se năpustească asupra lui, dar Boletta s-a așezat între ei.

— Vera stă culcată în dormitor, a spus ea. Eu cred că este încă în stare de șoc.

Schultz s-a ridicat anevoie în picioare și și-a frecat mâinile.

— Da, da. Dar ce spune ea?

Boletta s-a uitat în jos.

— Nu spune nimic. Nu a scos un cuvânt de ieri, de când am găsit-o acolo, în pod.

— Nu vorbește? Da, da. Trebuie să o consult puțin. Aș vrea să fiu singur cu pacienta.

Doctorul și-a luat geanta neagră, a intrat la Vera și a închis ușa după el. Vizita a ținut nouăsprezece minute. Bătrâna și Boletta au așteptat afară și nu au auzit niciun sunet. Dar când doctorul Schultz a ieșit din cameră, părea mai sobru ca niciodată. S-a așezat pe același scaun și a rămas tăcut.

Bătrâna nu a mai putut îndura tăcerea doctorului.

— Puteți să fiți atât de amabil și să ne spuneți ceva? Ce are?

Doctorul Schultz s-a uitat, în schimb, la Boletta.

— Aveți dreptate. Este într-o formă de șoc. Sau, cum se spune, psihoză.

Boletta a trebuit să se așeze și ea.

— Psihoză?

— Sau o puteți numi stare de șoc dacă vi se pare că sună mai bine.

Bătrâna s-a apropiat vânturând cu pumnul în toate părțile.

— Puteți să ne spuneți mai repede ce are, fără să jonglați în fața noastră cu cuvintele? Și nu cumva să mai pomeniți de aerul curat!

Doctorul Schultz și-a șters fruntea înaltă cu o batistă. Picătura de sub nas a căzut.

— A pierdut mult sânge și este foarte slăbită. Cu siguranță, a căzut și s-a lovit la cap. Îi trebuie multă odihnă. I-am dat niște calmante.

— Dar ea nu a sângerat așa de tare niciodată, a spus Boletta încet.

— Nu uitați că trăim timpuri neobișnuite.

Doctorul s-a ridicat și ele l-au urmat spre antreu. În timp ce Boletta căuta două bancnote în sertarul din cămară, Bătrâna l-a tras pe Schultz deoparte.

— Ce credeți despre semnul Verei din ceafă?

Doctorul Schultz s-a gândit puțin.

— Semnul din ceafă? Este sigur o înțepătură de insectă. Ca și cum s-ar fi scărpinat.

Și-a aruncat pardesiul peste umeri, nerăbdător să plece. Dar Bătrâna nu i-a dat pace cu una, cu două.

— I-ați verificat virginitatea? a întrebat ea în șoaptă.

Doctorul Schultz și-a închis geanta cu zgomot.

— Ce vreți să spuneți?

— Știți foarte bine ce vreau să spun! Este intactă?

În același moment, Boletta a venit cu banii. El i-a băgat repede în buzunar și și-a trecut un deget tot atât de repede sub nas, dar picătura a rămas tot acolo, atârnând.

— Nu am altă explicație de ce Vera nu are putere și este anxioasă decât pierderea masivă de sânge. Dați-i o tabletă de fier de două ori pe zi, dimineața și seara.

Boletta l-a prins de braț.

— Dar de ce nu vorbește? a întrebat ea.

Doctorul Schultz și-a găsit anevoie cuvintele.

— Centrul vorbirii este momentan afectat. Este din cauza edemului. Vreau să spun, din cauza șocului nervos provocat de cădere. Când presiunea se va micșora și va dispărea, va vorbi din nou.

Bătrâna a devenit nerăbdătoare.

— Și când va dispărea presiunea?

— Poate mâine sau poate dura mai mult timp. Să lăsăm timpul să rezolve.

Boletta a deschis ușa și doctorul Schultz a ieșit pe pragul din fața ușii. Și-a rotit pălăria o jumătate de cerc în jurul capului.

— Să mă sunați din nou dacă nu își revine în cursul verii.

S-a sprijinit bine de balustradă înainte de a începe să coboare, îndepărtându-i cu bastonul pe copiii care încă erau acolo, și a mers încet spre apartamentul din Bislet unde nimeni nu sunase ca să îl roage să dea asistență de urgență în ultimele momente

ale războiului. Bătrâna a trântit ușa, a încuiat-o și s-a întors spre Boletta.

— Ce ți-am spus eu? A fost și rămâne un idiot. Înainte, tratamentul era aer curat. Acum, să lăsăm timpul să rezolve!

S-a uitat înăuntru la Vera. Dormea și au lăsat-o să se odihnească. Între timp, au adus steagul mic pe care obișnuiau să îl folosească în fiecare an de 17 mai și de ziua de naștere a Regelui Haakon și l-au așezat în vaza de flori goală de pe balcon. Încă nu se înnoptase. Cerul făcea o curbă înaltă deasupra orașului. Se vedea jarul unui foc unde se arseseră draperiile negre și în mijlocul Străzii Bisericii stătea aruncat un joben pe care vântul cald al fiordului îl purta de-a lungul asfaltului. Și deodată s-au trezit cu Vera în sufragerie. S-au întors spre ea și au strigat aproape speriate, sau poate de bucurie, crezând că va spune ceva, că s-a vindecat. Dar în același timp ea a ridicat aparatul de fotografiat și le-a făcut o poză, acolo, pe balconul acela îngust, alături de micul steag norvegian, Boletta în costumul maro, cu șoldurile ei mari, gura deschisă și mâna undeva în drum spre față, ca și cum ar vrea să și-o ascundă, Bătrâna, în rochia ei lungă, galbenă, cu părul cărunt în vânt și cu degetul cel mic și cel mare de la mâna dreaptă cu care schița semnul diavolului; așa obosită și gârbovită cum arăta, se uita direct la obiectiv. Iar eu, care încerc să colorez această fotografie cu cuvintele mele neajutorate, fiindcă eu am fost cel care a lucrat fotografia. Am găsit filmul când am făcut ordine în lucrurile mamei, era uitat acolo, și am impresia că o pot vedea și pe ea în fotografie, pe ea, cea care a făcut fotografia, mama noastră, în acel neclar apus de mai, căci în spatele celor două femei de pe balcon este o oglindă în care se vede umbra Verei, ca o durere sumbră, o tristețe cum nu am mai văzut vreodată, în ceea ce eu numesc expunerea lentă a memoriei.

PRIMĂVARA

În ziua în care Regele Haakon trebuia să se întoarcă în Norvegia, Bătrâna s-a trezit de dimineață, a pus în vaza de flori steagul danez alături de steagul norvegian și s-a grăbit să ajungă în oraș înainte de ora șapte, ca să-și asigure un loc bun

în primul rând de-a lungul străzii Karl Johan și Dumnezeu să-l apere pe cel care ar putea să-i stea în față când va trece monarhul *ei.* Boletta era în tura de noapte la telegraf și nu venise încă acasă. De aceea era Vera singură în apartament când s-a trezit în patul dublu. Și-a aruncat pe ea ceva de îmbrăcat și nu s-a sinchisit cum arăta, nici să se uite în oglindă sau să se pieptene, nimic. Nu o mai interesa. A luat papucii Bătrânei, a coborât scările de la bucătărie și a traversat curtea blocului. Era atât de liniște… Ferestrele stăteau deschise. S-a oprit în fața intrării lui Rakel. O pisică albă s-a strecurat printre flori și pe lângă containerele de gunoi de pe drumul pietruit. S-a strecurat încet și fără zgomot până la al treilea etaj. A ascultat la ușă. A simțit deodată bucuria ca un puls puternic în inimă, fiindcă se auzeau glasuri înăuntru. A sunat la ușă, dar nu a deschis nimeni. Și atunci a înțeles că ușa era deschisă. A împins-o și a intrat. Bucătăria era goală. Rafturile erau goale. Niciun pahar, nicio ceașcă, nicio farfurie. Totul era luat. De abia se mai puteau simți mirosurile mâncărurilor acelea rare pe care mama lui Rakel le pregătea, mai ales duminica, vanilie și condimente, și mirosurile dispăruseră, mirosurile cu care Rakel crescuse de-abia se mai simțeau. Vera nu mai auzea pe nimeni acum. Greșise intrarea? A înaintat în apartament. A deschis ușa de la camera lui Rakel. Perdelele lipseau. Patul și biroul nu mai erau acolo. Un umeraș era pe podea. În sufragerie, pe pervazul ferestrei, se afla o vază de flori goală. Asta era tot. Pereții erau goi. Vedea urmele tablourilor pe peretele tapetat, acolo unde fuseseră agățate. Dar a auzit totuși ceva. Cineva intra. Bucuria a cuprins-o din nou, era bucuroasă și speriată în același timp, dar mai mult bucuroasă.

A alergat de-a lungul sufrageriei și s-a oprit brusc în antreu. Doi bărbați în haine de lucru, plini de transpirație, cărau pe scări un pian negru și înjurau pe rând în gura mare, iar ultimul care ținea de pian a văzut-o pe Vera.

— Fă loc, fato! a strigat el.

Și Vera s-a lipit de pervazul ușii, în timp ce ei au lăsat pianul în sufragerie, lângă sobă. Cei doi muncitori și-au dat jos chingile de pe umeri și și-au aprins câte o țigară. Din când în când, îi aruncau câte o privire Verei și zâmbeau. Cel mai scund dintre ei și-a dat șapca pe ceafa și s-a scărpinat în părul roșcat.

— Tu o să fii servitoare la bogătașii ăștia? a întrebat el.

Celălalt și-a aprins o țigară și s-a desfăcut din chinga care făcuse o buclă în jurul gâtului.

— Atunci trebuie să te piepteni, fata mea. Parcă și-au făcut păsările cuib în părul tău.

Au început să râdă din nou.

— Poți să împrumuți pieptenele meu, a spus cel cu părul roșu.

Vera a început să alerge pe scări în jos. Bărbații s-au uitat mirați după ea. În fața blocului era parcată o mașină de transport plină cu mobilier. Bang, responsabilul blocului, stătea acolo în costumul lui închis la culoare și vorbea cu o doamnă care avea o pană verde la pălărie și mănuși albe. Vera nu o cunoștea. Trebuia să aibă cu mult peste treizeci de ani și era gravidă, haina îi era strâmtă în jurul burții și își ținea mâinile pe șale, împingându-și și mai mult burta în afară, ca și cum ar fi vrut să arate întregii străzi cât de gravidă era. Vera s-a oprit și a privit-o. La un moment dat, doamna străină a devenit neliniștită, a arătat spre Vera, iar îngrijitorul Bang s-a răsucit spre Vera, care urca pe scară. Bang a dat din cap și a zâmbit venind spre ea. Muncitorii coborau scările. Vera a alergat după colțul blocului și în timp ce alerga se gândea că poate Rakel s-a mutat în altă parte, într-un alt apartament, care era mai mic, poate nu aveau bani să locuiască într-unul cu atâtea camere, cu cameră pentru ea separat, după toate câte s-au întâmplat. Și se tot gândea la asta, încercând să creadă acest lucru. A trebuit să treacă pe la subsol pentru a ajunge în curtea din spatele blocului și a scării ce ducea la bucătărie. *Totul va fi ca mai înainte,* s-a gândit ea, *totul va fi ca înainte,* cuvintele sunau ca un ecou înlăuntrul ei, le putea auzi, deslușite și grele, dar nu le putea spune, nu putea nici măcar să rostească ceva cu voce tare, ca și cum tăcerea era cea care o alesese pe Vera. A ajuns sus în apartament. Nimeni nu ajunsese încă acasă. A intrat în baie, s-a dezbrăcat, a scos foarfecele din sertar și l-a băgat în gură. A ținut foarfecele cu ambele mâini, apăsând lamele pe limbă, a închis ochii, iar durerea avea un alt grai, pe care nu era nevoie să îl vorbească, doar un țipăt ce se scufundă adânc în ea.

A simțit cum vârful intra în carnea moale a limbii și sângele îi inunda gura curgând în valuri. A luat un pansament curat, l-a îmbibat cu sânge și l-a lăsat în coșul cu rufe, a spălat sângele de pe podea și de pe chiuvetă, și-a pus un pansament nou între picioare, s-a dus în dormitor și s-a culcat. Vera a zâmbit. Gura

nu mai era ceva străin de pe fața ei. O făcuse parte din ea însăși. Limba îi umplea toată gura. *Acum am sângerat destul*, s-a gândit ea. *Destul pentru toate lunile. A* auzit cum intră în casă Boletta, cum trage ușa în urma ei cu putere, cum merge cu pași grei de-a lungul apartamentului, ieșind afară pe balcon. Într-o clipă, era în camera Verei, care se prefăcea că doarme, dar își vedea mama ca și cum pleoapele îi erau transparente. Ținea un steag danez în mână și arăta palidă și hărțuită. A înconjurat încet patul și a luat în mână regulamentul centralei de telegraf aflat pe noptiera ei. Vera auzea cum citea din carte. Boletta stătea în sufragerie și citea tare despre tarife și reguli ale expedierii telegramelor, citea tare, ca și cum trebuia să își asculte propriile cuvinte ca să le și înțeleagă. Sunau a plângeri și a blesteme. Semănau cu rugăciunile și cu reclamațiile.

„Calcularea cuvintelor. Primul cuvânt redat în limba literară nu trebuie să conțină mai mult de cincisprezece litere. În codul și cuvântul criptografic sunt permise până la cinci litere sau cifre.

Unele cuvinte compuse nu sunt admise. Numele de localități, cartiere, străzi și vapoare trebuie scris ca primul cuvânt și trebuie calculat ca primul cuvânt când numărul de litere nu trece de cincisprezece.”

Vera auzea fiecare cuvânt, și Boletta le citea o dată și încă o dată. Era ceva amenințător în această limbă, în acele nume ce semănau cu războiul. Telegramă cifrată, telegramă expresă, telegramă radio. Singura care suna frumos era telegrama de felicitare. Se trimitea la centralele norvegiene, suedeze, daneze și islandeze, în Marea Britanie și nordul Irlandei, scrisă în format de felicitare, la prețul de cincizeci de øre.

Vera visa că un poștaș în uniformă, poate într-o uniformă albastră, da, albastră ar fi trebuit să fie, cu nasturi strălucitori, stătea în pragul ușii lor cu o astfel de telegramă, doar cu vești bune, altfel nu ar fi venit, și această telegramă, această felicitare de cincizeci de øre ar fi trebuit să schimbe tot răul în bine. Ar fi putut să fie o felicitare de la Rakel, cu propoziții scurte, căci altfel ar fi costat prea mult, în care ar fi spus că vine în curând acasă. Sau scria acolo că l-ar fi găsit cineva pe Wilhelm, departe, în gheața și în frigul polar, iar Bătrâna ar fi avut un mormânt la care să se ducă.

•

Sau poate stătea scris doar *Tot ce s-a întâmplat a fost un vis.* Dar nu era niciun poștaș la ușă, era doar Bătrâna care trântea ușile după ea:

— Unde e steagul meu? a strigat ea. Unde e steagul meu danez?

Vera a auzit cum Boletta a închis încet cartea și s-a ridicat în picioare.

— Am dat jos steagul de la balcon, mamă. Ne faci de râs în tot orașul.

Bătrâna a bătut din picior în podea.

— Prostii! Regele Haakon este danez.

Și acum a fost rândul Bolettei să strige. Vera și-a tras plapuma peste față și era gata să bufnească în râs.

— Regele Haakon e norvegian. Și să nu mai aud altceva!

— E regele Norvegiei, da, e adevărat. Dar el e în primul rând prințul meu danez! Nu am voie să pun steagul meu danez în vaza de flori?

— Nu îmi place să te ascult când te comporți așa.

Bătrâna a pufnit din nas.

— E de vină cartea aia groaznică care te-a pus pe jar. Ai ajuns telegrafiată de tot la cap!

Au început amândouă să bată din picioare în podea în timp ce țipau una la alta.

— Și-o lași pe Vera singură acasă. Ai înnebunit cu totul, vrăjitoare bătrână ce ești!

În sufragerie s-a așternut o liniște îndelungată. Boletta a intrat în baie, iar picioarele i s-au înmuiat. S-a întors alergând.

— Verei i-a venit ciclul! a strigat ea.

Bătrâna asculta.

— Ce tot spui?

— Nu ai auzit ce am spus? Vera a sângerat!

Boletta i-a arătat pansamentul însângerat. Bătrâna și-a încrucișat mâinile și a trebuit să se așeze.

— Doamne ajută, a șoptit ea. Regele a venit și Verei i-a venit menstruația. Acum viața poate să înceapă.

CEASUL

Simt că cineva îmi suflă din spate, îmi suflă în ceafă, fiindcă aceasta nu este istoria mea, eu nu sunt încă în ea, în acțiune, și când voi apărea în istorie și în acțiune mă voi împiedica, cu siguranță, și voi fi reținut de magneții detaliilor, căci eu sunt ca o frână de motor: un șiret ce se rupe pe drum spre școala de dans, preotul la care am scos limba chiar în fața Bisericii Majorstuen, o sticlă goală de suc pe care o dau înapoi la chioșcul lui Esther ca să primesc banii pe ea, astfel de lucruri pe care cineva le-ar considera fără importanță, devieri, ocolișuri, dar care tot atât de bine pot fi pline de mister, acel unghi mort necesar în fiecare istorie, și anume liniștea de alături. Acolo voi sta și voi asculta la voi toți în timp ce voi nu mă puteți vedea. Și în acea liniște o aud pe Bătrână spunând, o dată și încă o dată: „Acum viața poate să înceapă”. Fiindcă ele credeau că totul era așa cum ar fi trebuit să fie. Credeau că Vera era ca la început. Sângerase așa cum ar trebui să se întâmple în fiecare lună și totul va fi ca mai înainte. Papucii roșii stăteau frumos lângă divan. Steagul era înălțat la palatul regelui. Luna stătea agățată de un cârlig deasupra cartierului Aker, iar ziua avea din nou exact douăzeci și patru de ore. Căci în cinci ani războiul oprise timpul în loc. Războiul capturase timpul și îl despicase în bucățele, minut cu minut, secundă cu secundă. Războiul era prezentul. Războiul era sărăcia. Războiul reprezenta clipa și firimiturile. Dar a venit timpul când se putea pune timpul la loc, se putea întoarce precum cheița unui ceasornic, pentru a merge înainte. Bătrâna a cumpărat din nou vin de Malaga de la magazinul Monopolului de Stat al Vinurilor și Băuturilor Spirtoase din cartierul Majorstuen. Boletta a continuat să citească regulamentul telegrafului până când durerea de cap i-a bătut în tâmple ca o ciocănitoare. Iar la centrală încerca să îl evite pe șeful Egede, nici nu îndrăznea să urce la etajul lui, fiindcă nu-i răspunsese încă în legătură cu noul post liber. Vera dormea până târziu în fiecare dimineață, iar când se trezea era posomorâtă. Se mișca încet prin apartament.

Se îmbrăca în bluze mari și jachete largi, cu toate că se făcea din ce în ce mai cald afară. Unii spuneau că aceea avea să fie cea mai caldă vară din ultimii o sută de ani, și avea o logică, era

vara prea bine meritată de întregul popor. Mânca puțin, voia mai degrabă să își simtă ușurința corpului, să crească pe dinăuntru și să se asemene mai mult cu umbra sa. De la bucătărie vedea că apăruseră perdele noi la apartamentul lui Rakel, erau roșu-închis, dar nu văzuse încă pe nimeni acolo. Jos, în grădină, pe sârmele de rufe atârnau îmbrăcăminte de iarnă și cearșafuri, îngrijitorul Bang mergea de-a lungul drumului pietruit și smulgea buruienile. Pisica, nimeni nu știa a cui era, stătea încovrigată la soare ca o blană în formă de cerc, până ce Bang o vedea și o alunga cu o greblă. Dar pisica se întindea doar, somnoroasă, după ce își marca terenul cu câțiva stropi într-un ghiveci cu flori înainte de a dispărea încet pe poarta dinspre strada Jonas Rein. În curte, băieții își pregăteau bicicletele, puneau petice la camerele roților și câteodată aruncau ocheade spre fereastra ei, dar acolo nu mai stătea nimeni. Vera se uita la toate acestea. Își umplea tăcerea cu tot ceea ce vedea, această tăcere care pe Boletta o călca pe nervi, și de câteva ori era cât pe-aci să scuture câteva cuvinte din fiică-sa dacă nu ar fi intervenit Bătrâna spunând: „Cel care nu spune nimic nu minte”. Vera își deschidea din nou rana de pe limbă, simțea cum gura i se umple de sânge și lăsa sângele să curgă pe pansamentele curate, speranța ei neajutorată, tot atât de neajutorată ca așteptarea lui Rakel. Timpul fusese ținut locului atâția ani. Acum era lăsat în libertate. Vera stătea la fereastră și vedea că băieții aveau impermeabile pe ei, crescuseră în timpul verii, erau de nerecunoscut și acum ieșeau pe poartă, pe biciclete, fără să se uite în urmă.

Într-o dimineață, chiar înainte ca Boletta să plece la centrala telefonică pentru a-i da în sfârșit un răspuns șefului Egede, a sunat cineva la ușă. Vera a auzit din pat soneria și s-a trezit imediat. Cineva suna la ușa noastră, într-o dimineață de septembrie 1945. Pentru o secundă, a fost sigură că trebuia să fie Rakel, în sfârșit, venise Rakel acasă. Vera s-a ridicat, aproape speriată de atâta bucurie, și s-a uitat pe coridor. Boletta a deschis ușa. Nu era Rakel. Un om cu chelie stătea acolo, iar Vera de-abia își putea aminti cum arăta, o amintire vagă și neclară, dintr-o altă epocă. Era îmbrăcat într-un pardesiu lung, prăfuit, picăturile de ploaie se scurgeau de pe umerii lui înguști și ținea în mână o servietă mică, cu două încuietori, iar în cealaltă mână avea o pălărie gri. Și când Vera a văzut valiza, a

știut sigur cine era acel bărbat, fiindcă, dintr-un motiv sau altul, se speria de fiecare dată când acest om venea în casa lor.

A ridicat servieta ca și cum ar fi știut că aceasta era recunoscută mai întâi.

— Sper că mă recunoașteți, a spus el. Fiindcă eu vă recunosc ca și cum aș fi trecut pe aici ieri!

A zâmbit cu gura până la urechi și a salutat aplecându-se în față. Boletta l-a lăsat să intre.

— Bineînțeles că vă recunoaștem. Cu excepția părului.

Bărbatul și-a trecut mâna pe deasupra capului chel, zâmbetul i-a dispărut în timp ce buzele s-au subțiat, luând o formă strâmbă.

— Am stat în Grini, a spus el.

A lăsat geanta pe podea cu zgomot. Boletta s-a înroșit la față și i-a agățat haina în cuier. S-a uitat repede împrejur, ochii i se plimbau repede de la un perete până la celălalt, de la o ușă până la cealaltă, ca și cum nota totul în minte. Vera s-a tras în spate.

— Și aici e totul ca și mai înainte? a întrebat el.

Boletta l-a urmat în antreu.

— Da, aici totul a rămas neschimbat.

— Mă bucur să aud asta. Mulți, prea mulți în zilele noastre iau, cum s-ar spune, „taurul de coarne” când e vorba de schimbări. Schimbă mobila. Ca și cum ar ajuta la ceva.

Și-a plimbat încă o dată privirea în jur, la fel de repede, până a ajuns la ceasul oval de pe birou. Era zece și douăsprezece minute.

— Nu știu exact dacă avem destui bani, a șoptit Boletta. Am cam intrat în banii aceia.

— Nu sunteți singurii. Iau restul de bani la toamnă, ca să fim pe zero înainte de următoarea taxă.

Bărbatul s-a întors spre Boletta.

— Îmi place să pun lapte în cafea. Dacă vă amintiți.

Boletta a bătut din palme.

— Da, bineînțeles că-mi amintesc. Lapte în cafea. Ce ați zice și de puțin zahăr?

— Dacă aveți în casă… Dar numai trei lingurițe, mulțumesc.

Și deodată a apărut Bătrâna în pragul sufrageriei, în cămașa de noapte și cu papucii roșii. Și-a pus mâna streașină la ochi, ca și cum lumina puternică din apartament ar fi orbit-o.

— Vorbești din nou singură, Boletta? Sau încerci să o faci pe Vera să răspundă?

Boletta s-a grăbit spre ea.

— E Arnesen aici, mamă. Îl recunoști pe Arnesen, nu-i așa?

Era Arnesen de la Compania de asigurări de viață Bien. La firma lui ne-am asigurat viețile. Aproape toți cei din bloc se asiguraseră. Arnesen obișnuia să își manifeste prezența la fiecare șase luni, o dată toamna și o dată primăvara, exact la aceeași dată, dacă nu cădea într-o duminică, și atunci venea lunea. Trecuse ceva timp de când nu mai fusese pe acolo, din septembrie 1941. Chiar și eu îmi amintesc ceasul acela oval care întotdeauna era corect.

În ultima sâmbătă a fiecărei luni, Boletta sau mama punea bani în sertarul din carcasa ceasului, exact ca într-o pușculiță, și totul se petrecea ca un ritual.

Fred și cu mine stăteam cu mâinile la spate și urmăream cu atenție monedele care cădeau în sertarul acela mic și zgomotul lor metalic în cădere și toate bancnotele tăcute care erau pliate cu grijă ca să nu ocupe prea mult loc și erau împinse cu grijă înăuntru. Îmi plăcea cel mai mult moneda de cinci coroane, culoarea albastră cum e cerul într-o dimineață frumoasă de vară, și tot atât de mult portretul lui Nansen. Bancnota de o sută era prea mare și aproape imposibil să încapă în sertar, dar până la o sută nu știam încă să număr. Așadar, trebuia ca Arnesen să vină să își ridice așa-numitul premiu. Credeam că era ceva ce am fi putut câștiga, că banii s-ar fi transformat într-un premiu, într-un cadou. Dar Arnesen nu venea niciodată cu ceva la noi, ba, dimpotrivă, lua premiul cu el și dispărea. Spre sfârșit începuse să ia prea mult, își punea în propriul buzunar premiile, pe care le-a pierdut oricum până la urmă. Și mult timp am crezut că numai banii puși în sertar făceau ceasul să meargă atât de bine. Dacă puneam prea mult, o lua înainte, iar dacă uitam să punem, rămânea în urmă până se oprea de tot. Dacă ar fi fost așa! Am încercat o dată, în ajunul Crăciunului. Am pus două monede de cinci øre în plus și s-a auzit o zăngănitură pe fundul sertarului. Dar nu a ajutat. Îmi aduc aminte că Fred a golit o dată tot sertarul, deschizându-l cu o agrafă de păr. Dar ceasul nu s-a oprit.

Bătrâna a trebuit să se apropie făcând un pas.

— Arnesen? E Arnesen în carne și oase? Atunci într-adevăr viața a intrat pe făgașul ei.

El a salutat-o aplecându-se adânc.

— Încercăm să facem zilele, și cele normale, și cele festive, deopotrivă de sigure. Chiar și viața de apoi este în siguranță la noi.

Bătrâna a pufnit.

— Cred că ar trebui să o lași în seama lui Dumnezeu, omule. Servieta ta nu e destul de mare ca să acopere eternitatea.

Arnesen și-a tras repede răsuflarea și a scos o batistă cu monograma firmei, fluturând-o ca și cum ar fi vrut să o dea la pace cu Bătrâna. Dar Bătrâna s-a apropiat și mai mult, măsurându-l din ochi.

— Spune-mi, nu ți-a mai rămas nimic din părul de altădată?

— A fost închis la Grini, a spus Boletta repede. Taci din gură, mamă!

Arnesen a căutat cheia cilindrică pe care numai el o avea în grijă și s-a întors cu spatele, ca un magician care nu vrea să i se descifreze trucul. S-a uitat pe deasupra umărului și a întâlnit deodată privirea Verei. Și i-a zâmbit.

Deodată, s-a auzit un zgomot. Arnesen a tras sertarul de sub ceas, banii zăngăneau și nimeni nu reușea să îl întreacă pe Arnesen de la Bien când era vorba de numărat bani. Nici măcar nu avea nevoie să-și folosească degetele, număra cu ochii, ochiul era mușchiul lui cel mai rapid, și la sfârșit băga suma de bani într-o pungă de piele cu fermoar care semăna cu un penar pe care îl vâra în servieta cu două încuietori cu cifru, era o întreagă procedură. Boletta s-a dus în bucătărie pentru a face cafea. Arnesen s-a îndreptat de spate.

— Ia ceva timp până calculez și verific suma, a spus el. Războiul a întors totul pe dos.

Bătrâna a încercat să schițeze un zâmbet.

— Da, cu cât este mai ieftină o viață de om, cu atât devine premiul mai scump. Nu e așa? Arnesen nu a schițat niciun zâmbet.

— Sau mai bine zis, există lucruri atât de prețioase încât nu se pot măsura în coroane și øre, Jebsen.

Bătrâna a tras aer în piept.

— Nu mai vorbi! a spus ea. Numără-ți banii! La asta te pricepi cel mai bine.

Arnesen a vrut să mai spună ceva, dar s-a lăsat păgubaș. În schimb, și-a luat cu el în sufragerie servieta pe care niciodată nu o scăpa din ochi. Arnesen era servit oriunde se ducea, ca și cum oamenii aveau procese de conștiință pentru ceva sau doreau să îl impresioneze. Poate credeau că viețile lor erau în mâinile lui. A mers încet de-a lungul bibliotecii, plimbându-și degetul de-a lungul încheieturilor din piele ale cărților, în timp ce se uita în jur, divanul din sufragerie era desfăcut ca un pat, paharul cu vin de Malaga, jocul de cărți. Degetul lui s-a oprit la distanța dintre două cărți unde se vedea doar stratul de praf. Și atunci a început Arnesen să zâmbească din nou.

— Ar fi trebuit executat, a spus el.

Arnesen s-a așezat, cu spatele la balcon, pe scaunul moale. Bătrâna s-a aplecat deasupra mesei.

— Cine ar fi trebuit împușcat?

— Hamsun. Trădătorul.

— Vrei să spui scriitorul?

— Scriitorul și trădătorul.

Bătrâna s-a lăsat pe spate în fotoliu.

— Eu citesc mai mult Johannes V. Jensen, a spus ea.

Boletta a venit cu tava pe care erau cafelele și o ciocolată cu lapte. Arnesen a rupt o bucățică și a început să o mestece în timp ce își punea în cafea patru linguriță de zahăr. Bătrâna era pe punctul de a părăsi camera, dar Boletta a oprit-o.

— Cum a fost la Grini? a întrebat ea.

Arnesen a închis ochii și a înghițit.

— A fost mai rău pentru soția mea, care a trebuit să aștepte fără să știe nimic de mine, făcându-și griji. Arnesen a deschis ochii din nou și și-a curățat vocea cu încă o bucată de ciocolată. Dar a rezistat în tot acest timp. Femeile pot fi mai puternice decât credem. Cel puțin asta au dovedit în timpul războiului.

A aruncat o privire pe deasupra cești de cafea. Boletta i-a mai turnat în ceașcă, iar Bătrâna a oftat și mai adânc.

— A aștepta este un privilegiu la care am renunțat cu bucurie.

Dar Arnesen nu a mai băgat în seamă cuvintele ei. A privit din nou de jur împrejurul camerei și a spus:

— E mai mic acesta, nu-i așa?

Boletta a pus ceașca de cafea pe masă.

— Mai mic decât ce?

— Decât apartamentele din cealaltă parte a blocului.

Bătrâna a pus mâna pe ultima bucățică de ciocolată înainte ca Arnesen să o înșface.

— E posibil să fie mai mari, a spus ea. Dar noi avem mai mult soare aici, sus.

— De asta nu sunt sigur. Noi avem balconul spre sud.

Mirate, Boletta și Bătrâna au întrebat:

— Noi?

Arnesen a zâmbit cu toată gura și și-a plimbat brațul prin aer ca un dirijor.

— Am luat în primire apartamentul din colț cu strada Jonas Rein. Acolo a locuit familia de evrei, săracii de ei.

Bătrâna s-a ridicat. Părul i-a căzut pe umeri.

— Ce vrea să spună acum Arnesen? Că am devenit vecini?

El a ridicat ceașca cu două degete, uitându-se după zahăr.

— Trebuia să ne mutăm, de fapt, înainte să vină vara. Dar soția mea vrea să fie totul la locul lui mai întâi. Știți cum e, nu-i așa?

Arnesen a văzut zaharnița, și-a pus în cafea două linguriță de zahăr, și-a umezit buzele și a băut încet. Bătrâna a rămas în picioare. Tremura de nervi.

— Nu, a spus ea cu voce tare. Nu știm cum e.

El a lăsat ceașca fără zgomot și s-a aplecat peste masă, destăinuindu-se cu voce joasă.

— Pianul, vesela, masa de călcat. Și pătuțul copilului. Lucruri care dau ambianța unei locuințe. Soția mea așteaptă primul nostru copil. După atâția ani.

— Să mai aduc zahăr? a întrebat Bătrâna.

Arnesen s-a uitat în sus la ea.

— Nu, mulțumesc. E de ajuns.

Boletta s-a sprijinit cu putere de masă.

— Sunteți sigur că nu se mai întorc? a șoptit ea.

— Cine?

— Familia Steiner. Rakel. Fata lor.

Pe Arnesen l-a trecut un fior, ca și cum ar fi fost electrocutat de linguriță, pe care a scăpat-o pe farfurioară. S-a lăsat pe spate, simțise cuvintele aproape ca pe o insultă.

— Bineînțeles. Au rămas acolo. Toată lumea știe. Nu avem nici măcar posibilitatea să restituim suma de asigurare plătită. Din păcate.

Bătrâna s-a uitat la Arnesen, care stătea cufundat în scaun și zâmbea trist, și deodată a zărit-o pe Vera, care stătea în pragul dormitorului și se uita uimită la ei. În momentul în care Bătrâna a văzut-o, Vera și-a ascuns fața în mâini și printre degete a început să îi curgă sânge. S-a lăsat pe vine pe podea. Bătrâna și Arnesen s-au întors spre ea și au văzut cum îi curgea sânge din gură.

Arnesen a răsturnat ceașca și zaharnița. Dintr-o săritură, Boletta era lângă fata ei și, pentru a doua oară de la proclamarea păcii, Bătrâna a fost nevoită să îl sune pe doctorul Schultz de la Bislet. Arnesen stătea lângă scaunul său și nu își putea lua privirea de la Vera, cămașa de noapte, pielea transparentă, sângele ce îi țâșnea din gură, acum avea de ținut un secret, dar dacă cineva l-ar fi îndemnat, poate ar fi scăpat un cuvânt sau două despre Vera care stătea pe podea și se zvârcolea în convulsii în timp ce spunea ceva nedeslușit, cu gura plină de sânge. Și cei care îl ascultau, poate îngrijitorul Bang, s-ar fi apropiat întrebându-l: „Dar ce spunea? A spus vreun nume?” Atunci ar fi putut Arnesen să își dea importanță cu minciunile sale, tăcând ca mutul până cei de față nu ar mai fi rezistat. Am auzit ceva o dată, mulți ani după aceea, când am venit mai devreme de la școală și am luat-o pe la spălătoria din subsol. Îngrijitorul Bang stătea lângă storcătoare și le povestea ceva femeilor din curtea blocului. Istoriile erau acum prefabricate, iar minciunile primiseră o nouă valoare. „Sângele curgea ca un fluviu din gura Verei, era ca o spumă roșie în jurul gurii, iar ea se lovea cu pumnii, ca și cum ar fi fost un animal sălbatic”, spunea el în șoaptă. „Dar ce spunea?”, voiau ele să știe. „A strigat numele cuiva?” La asta nu putea nici îngrijitorul Bang să răspundă.

Bătrâna a pus receptorul în furcă.

— Doctorul Schultz o să fie aici într-o clipă, a spus ea.

Boletta plângea, iar Vera stătea liniștită în brațele ei.

— Și-a făcut răni pe stomac fiindcă nu vrea să mănânce. I-am spus tot timpul că trebuie să mănânce.

Bătrâna s-a întors către Arnesen.

— Deci am terminat și de data asta. Multe salutări soției.

Dar Arnesen mai voia să stea, să nu piardă nimic din ceea ce se întâmpla. A pus în ordine zaharnița și zahărul pe care îl răsturnase, a așezat ceașca pe farfuriuță și a șters fața de masă

cu batista lui imensă. Făcea totul lent și fără grabă. Se oferise să ajute să o ducă pe Vera în dormitor.

— Am curs de infirmier, din armată, a spus el.

Bătrâna a arătat cu mâna spre coridor și ușa de la intrare.

— Văd că pardesiul stă încă în cuier. Să nu îl uiți când ieși.

Dar trebuia să numere banii încă o dată. Trebuia să deschidă servieta și să verifice suma, monedă cu monedă, bancnotă cu bancnotă.

Și când Bătrâna a venit din dormitor, iar Vera era în pat alături de Boletta, care încă plângea și ar fi trebuit să fie de mult la serviciu, Arnesen stătea încă pe coridor cu pardesiul pe umăr și își învârtea pălăria printre degete.

— Sărmana fată, și-a mai revenit? a șoptit el.

— Doarme. La revedere.

Arnesen s-a uitat țintă la Bătrână.

— Are des astfel de crize?

— Vera a avut pneumonie mai multe săptămâni la rând. Am spus la revedere.

Arnesen de-abia a zâmbit.

— Pneumonie? E posibil ca firma să vrea un certificat medical înainte de a stabili premiul.

Bătrâna a deschis puțin ușa.

— Am sunat deja doctorul. E a treia oară când vă spun adio și la revedere.

Arnesen s-a înclinat, a ridicat servieta și a ieșit pe hol, unde a stat să-și încheie pardesiul, încet și fără grabă. Bătrâna era pe punctul de a închide ușa când s-a răzgândit și l-a prins de braț.

— Știți sigur că familia Steiner nu se mai întoarce?

— Da, fiindcă sunt toți morți! V-am spus doar. Nu citiți ziarele? Și apartamentul nu poate sta gol!

Bătrâna i-a lăsat brațul, iar el a început imediat să se scotocească prin buzunare:

— Era și o fotografie. Asta! Din *Veckojournalen.* Sunt doamna Steiner și fiica sa Rakel, nu-i așa?

Bătrâna i-a luat poza din mână și a apropiat-o de ochi. Ele erau. O durere cumplită și o furie de nestăpânit au cuprins-o. Erau Rakel și mama sa. Mama ei era pe moarte, poate că și murise deja, numai piele și oase, îmbrăcată în zdrențe, pielea ei era întinsă pe oasele craniului, ochii mult prea mari erau ațintiți la camera foto, la Dumnezeu sau la călău, și Rakel o ținea pe

mama ei de mână și era aproape dezbrăcată, umerii ascuțiți ca niște aripi din oase, se ținea pe picioare și plângea, țipa, gura era ca o rană a feței, fața fetei era atât de bătrână, fără vârstă, în afara timpului, a morții ce se apropia, un copil schingiuit, așa arăta în poză: cel care e pe moarte și se agață de cel mort. Și dedesubt stătea scris: „Cumplitul lagăr Ravensbrück. Lagărul de concentrare a fost umplut atât de mult, încât s-au golit magaziile cu uniforme pentru deținute”.

Era tot ce scria. Bătrâna a trebuit să se sprijine de perete.

— Și porți poza asta cu tine tot timpul? a spus ea cu voce slabă. Să-ți fie rușine!

— I-am recunoscut în poză, mormăi el. Și atunci am decupat-o din ziar. Puteți să mi-o dați înapoi?

— Nu, a spus Bătrâna. Rămâne la mine. În timp ce tu locuiești în apartamentul lor.

Arnesen și-a pus pălăria pe cap și s-a desprins din strânsoare. Bătrâna i-a dat drumul.

— Sper ca toți să putem dormi liniștiți din nou, a spus ea.

Pașii grei ai doctorului Schultz se auzeau în josul scării. Arnesen s-a uitat repede la Bătrână.

— Mulțumesc, dar eu dorm dus. Mai puțin când soția mea stă trează.

Și a coborât repede scările, dar când să treacă pe lângă doctorul Schultz, care avea o burtă mai mare ca oricând și era treaz de data asta, s-a oprit și i-a dat cartea lui de vizită. Doctorul Schultz a ezitat, dar a citit-o și a dat din cap. Arnesen s-a oprit la etajul de jos, cu pălăria în mână și zâmbind din nou.

— Sunați-mă când aveți timp, doctore!

— Dar nu are rost să sun, fiindcă, din fericire, nu am nimic de asigurat.

Doctorul Schultz a băgat cartea de vizită în buzunar și a urcat ultimele trepte până la Bătrâna care îl aștepta nerăbdătoare. L-a poftit în antreu și a împins ușa în urma lor.

— E în dormitor. Intrați! Nu trebuie să vă descălțați.

Doctorul Schultz a cerut să rămână singur cu pacienta. Bătrâna și Boletta au așteptat în sufragerie, fără să scoată o vorbă. Doar ascultau. Era atât de liniște, ca și cum tăcerea Verei intrase în mobilă, în pereți, în lămpi, în covoare, în tablouri și dăduse încăperilor o nuanță mai închisă la culoare și un miros mai pronunțat. Se simțea curentul care venea pe sub ușa de la

balcon, un aer rece și ascuțit în jurul picioarelor. Vântul scutura frunzele copacilor din Strada Bisericii. Prima vară a păcii se scufundase demult în frunzișul ei. Danemarca învinsese echipa națională a Norvegiei cu 2 la 1 în Copenhaga. Bombele căzuseră la Hiroshima și Nagasaki, iar umbra oamenilor fusese întipărită în pământ pentru totdeauna. Doctorul Schultz nu terminase cu Vera.

Bătrâna s-a ridicat nerăbdătoare.

— Mi-e frig! Orice ai spune. Tremur!

Boletta stătea cu mâinile în piept.

— Nu am zis nimic, a spus ea.

— Chiar și așa, tremur! A adormit doctorul? Mă duc să văd ce face.

Boletta a oprit-o.

— Lasă-l în pace!

— Atunci aprind focul. În seara asta vreau să beau vin de Malaga cald și Vera o să bea și ea. Cu scorțișoară.

Boletta i-a dat drumul.

— Fă focul, mamă. Aprinde soba.

Bătrâna a aprins din prima bățul de chibrit, i-a dat drumul în sobă și a deschis ventilația. În curând, s-a simțit căldura care se întețea, iar Bătrâna a lăsat mâinile deasupra plitei verzi și zgrunțuroase și a oftat.

— Nu vreau să mă mai asigur la Arnesen, a spus ea. Decizia e luată.

— Nu vorbi prostii, a spus Boletta. Atunci o să ia cu el și ceasul.

— Nu are nicio importanță. Nu pot să-l sufăr pe omul ăsta și basta!

A venit rândul Bolettei să ofteze.

— Ai devenit o ursuză. Asta ești. O ursuză.

Bătrâna a bătut din picior.

— Ba nu sunt deloc. Spun doar adevărul, că nu îl pot suporta pe Arnesen.

— Și nici pe doctorul Schultz. Te porți groaznic cu toți.

Și Bătrâna a adăugat mai mult în șoaptă, peste umăr.

— Și ce face idiotul ăla atâta timp acolo? Era treaz când a intrat în dormitor, nu-i așa?

Boletta s-a enervat și a continuat:

— Și nu îl poți suferi nici pe îngrijitorul Bang!

Bătrâna a râs tare, încălzindu-se lângă sobă.

— Cu ce sport s-a ocupat în tinerețe? Săritura la groapa de nisip. Cu figura lui schimonosită. Hai că a început să te doară capul din nou și ar trebui să-ți lași gura să se mai odihnească.

— Nu îți mai place de nimeni! a strigat Boletta.

— Nu-i adevărat.

— Atunci spune-mi și mie de cine-ți place. Dacă îți mai amintești numele.

— Bineînțeles că-mi amintesc. Îmi place de Johannes V. Jensen.

Bătrâna s-a oprit brusc, a țipat și și-a tras mâinile încălzite de deasupra sobei, ca și cum s-ar fi fript la degete. Boletta s-a ridicat brusc.

— Ce s-a întâmplat, mamă?

Bătrâna a arătat spre sticla de la ușa sobei unde focul ardea cu flacără gălbuie.

— Și acum îl punem pe foc pe Hamsun, a șoptit ea. Acolo va arde Hamsun.

În acel moment a ieșit tăcut din dormitor doctorul Schultz. A închis ușa în urma lui, s-a apropiat de cele două femei din sufragerie și și-a lăsat cu grijă geanta pe podea. A rămas uitându-se la galoșii lui. Unul nu era curățat, sau poate că pe drum călcase în ceva, avea o pată de noroi.

În sfârșit, și-a ridicat privirea. Vorbea încet, cu grijă.

— Vera a pierdut din nou mult sânge.

Bătrâna a făcut un pas spre el și a răsuflat adânc.

— Asta știm și noi. Dar de data asta i-a curs din gură.

Doctorul Schultz a aprobat din cap.

— Da. Și-a mușcat adânc limba, după cum se pare.

Boletta s-a lăsat pe canapea și a zâmbit.

— Și-a mușcat limba? Nu vine de la stomac, nu are răni pe stomac?

— Nu, nu. Nu are nicio rană pe stomac. Scuzați-mă că întreb, este cald aici sau mi se pare mie?

Fruntea doctorului strălucea de transpirație. Și-a desfăcut puțin cravata pentru a-și deschide gulerul cămășii. Bătrâna s-a apropiat și mai mult.

— Da, a spus ea. E cald aici. Ardem cărțile lui Hamsun.

— Ce ați spus?

— Și acum poți să ne spui care e situația Verei?

Doctorul Schultz s-a întors spre Boletta.

— Vera nu are nimic, a spus el. În afară de… Vreau să spun…

A făcut o pauză și s-a uitat din nou la galoșii lui de tot râsul. Bătrâna s-a ridicat pe vârfuri.

— În afară de ce, tinere? Vorbește, pentru numele lui Dumnezeu, odată!

Doctorul Schultz, tânărul de aproape șaizeci de ani, s-a îndreptat de spate cât a putut.

— Cum să spun? a început el rar și ezitând.

Bătrâna era aproape peste el.

— Uite așa o să ne spui. Foarte simplu, direct și fără ocolișuri, nu te bâlbâi ca un cadet rușinos!

Doctorul Schultz și-a dus mâna sub nas, unde picătura stătea agățată și nu se lăsa dezlipită.

— Nu știți nimic?

Și Bătrâna a făcut atunci ceva despre care s-a vorbit mult timp după aceea pe Strada Bisericii, poate că se vorbește despre asta și acum, iar țipătul Bolettei a făcut ca varul, țigla și lustrele să se dezlipească de la locul lor și să se audă de la Fagerborg până la Adamstuen. Și nu era nimic de mirare. Dar ce m-a mirat pe mine mai mult a fost faptul că nimeni nu a aflat ce s-a întâmplat, cu atât mai mult cu cât doctorul Schultz nu ar fi spus asta nici în ruptul capului, ba, dimpotrivă, ar fi fost în stare să mintă. Iar de la noi, nici măcar atât. De altfel, doctorul Schultz a murit nu la mult timp după asta. În noiembrie, când s-a așternut prima ninsoare, doctorul s-a hotărât să facă din nou obișnuitul tur la Mylla și nu s-a mai întors. L-au găsit câțiva turiști pe schiuri, primăvara următoare, undeva departe de pârtii, între Sandungen și Kikut. Ținea încă bețele de schi, iar picătura de sub nas se desprinsese în sfârșit și era căzută ca o perlă mată în gura lui putrezită. Nu avea asupra lui niciun portmoneu sau o răzătoare de schiuri, doar o carte de vizită a unui om ce vindea polițe de asigurare de viață. De aceea Poliția a crezut, la început, că cel care zăcea în zăpadă era Gotfred Arnesen, agent la Compania de Asigurări Bien, în ultima lui aventură pe schiuri. Asta a creat ceva probleme când doi polițiști i-au dus soției vestea că soțul ei era, din păcate, mort. Și chiar dacă totul s-a lămurit până la sfârșit și chiar dacă Gotfred Arnesen a venit acasă de la lucru așa cum obișnuia în fiecare zi, nerăbdător să își vadă fiul care avea numai trei luni, de atunci

ea nu a mai fost ca înainte. Vestea falsă i-a lăsat o cicatrice în minte și nu a mai fost în stare să deschidă ușa când auzea soneria, se îmbrăca întotdeauna în negru, iar mai târziu i-a interzis lui Arnesen să părăsească apartamentul.

Dar nu asta începusem să vă povestesc – am sărit înainte, prins în propriul meu *flashforward.* Căci asta s-a întâmplat atunci: pur și simplu, Bătrâna l-a plesnit pe doctorul Schultz, i-a tras o palmă peste față care s-a lipit cu un plescăit greu.

— Poți să-mi spui acum ce ai pe suflet?

Doctorul Schultz s-a aplecat și a început să își curețe cu degetele pata de noroi de pe galoș. S-a îndreptat de spate, picătura i se balansa ca un pendul sub nas și obrazul îi era roșu ca focul.

— Poate astăzi am salvat o viață, a șoptit el. Astăzi, Hippocrate poate fi mândru de mine.

— Ce tot spui acolo? a strigat Bătrâna.

Doctorul Schultz a înghițit și și-a dres vocea.

— Vera este însărcinată, a spus el.

Boletta era deja în drum spre dormitor, dar Bătrâna a oprit-o și i s-a adresat doctorului cât mai frumos posibil.

— Bunul meu doctor Schultz. Spuneți-ne ceva nou. Știm că Vera e gravidă. Vrem să știm dacă totul e în ordine cu ea și cu fătul.

Doctorul a respirat ușurat.

— Totul este bine.

Boletta și-a pierdut aproape de tot vocea.

— A spus vreun cuvânt?

Doctorul Schultz a dat negativ din cap.

— Nu încă. Dați-i timp. Pot să vă întreb un singur lucru?

Bătrâna a dat din cap afirmativ, sprijinind-o pe Boletta.

— Cine este fericitul tată?

— A murit în luptele din luna mai, a spus Bătrâna repede. Era vorba să se căsătorească, dar…

Doctorul Schultz s-a uitat în altă parte și și-a mângâiat obrazul roșu.

— Scuzați-mi indiscreția. Sunt doctor, nu preot. Hippocrate e nemulțumit de mine. Puteți să mă mai pălmuiți o dată.

Bătrâna și-a lăsat mâna cu grijă pe a lui și a strâns-o ușor. Doctorul și-a luat geanta și a plecat. Și de atunci nu l-au mai

văzut. Auzeau doar râsetele copiilor care sunau din soneriile bicicletelor când doctorul apărea pe stradă.

Boletta s-a uitat țintă la Bătrână, care o ținea încă de mână și nu știa dacă să țipe sau să strige.

— Știai despre asta? a șoptit ea. Știai că e însărcinată?

Bătrâna s-a desprins smucindu-și mâna.

— Să-l fi lăsat pe doctor să înțeleagă că noi nu știm nimic? Minciuna iese mai repede decât adevărul.

S-au dus la Vera. Stătea întinsă pe pat și se uita, cu ochii mari deschiși, fix în tavan, la abajururile pătrate de cristal ale lustrei. Boletta a căzut în genunchi lângă pat, lângă fiica ei.

— Spune-ne, ce s-a întâmplat la spălătorie?

Dar Vera nu a scos niciun cuvânt. Bătrâna a adus sticla de Malaga și a trebuit să-și folosească ambele mâini când a turnat ultimul pahar.

— De acest copil trebuie să avem mare grijă, a spus ea liniștită.

În aceeași după-amiază, Bătrâna s-a dus la postul de Poliție de pe Majorstuen. A așteptat trei sferturi de oră până când a fost primită de un polițist tânăr care stătea în spatele unei mașini de scris.

— Vreau să raportez un viol, a spus ea.

Polițistul s-a uitat în sus la ea și nu și-a putut ascunde zâmbetul pe sub mustața lui rară și blondă.

— Viol? Ați fost violată?

Bătrâna s-a aplecat asupra nepriceputului.

— Nepoata mea a fost violată, tinere! Stați aici în uniformă și mă luați peste picior?

Polițistul s-a înroșit la față și a pus în mașină o coală de scris.

— Nici pe departe, doamnă. Când s-a întâmplat asta? Violul, vreau să spun.

— Pe 18 mai, a răspuns Bătrâna. Polițistul a ridicat mâinile de pe tastatură și s-a uitat din nou la femeie.

— 18 mai? Sunt aproape patru luni de atunci.

— Nu trebuie să-mi amintiți ceea ce știu și eu. Puteți începe investigațiile?

Și polițistul a scris literă cu literă numele, adresa, data și caracterul infracțiunii pe foaia de hârtie pe care a așezat-o într-un teanc înalt de reclamații. Bătrâna a cumpărat o sticlă de vin de Malaga de la magazinul Monopolului de Stat al Băuturilor

Alcoolice și a întrebat la farmacie de chinină, pentru că vinul și chinina, amestecate și fierte, dau o licoare care ajută la necaz și la mahmureală. Niciodată nu fusese Strada Bisericii atât de abruptă pentru picioarele ei. S-a oprit un timp în curtea interioară a blocului. S-a uitat la băieții care jucau rișca în fața scării. Fețele lor erau fragede și neconturate, se adunau în cerc, râdeau și ridicau pumnii în semn de triumf, iar monedele de cinci øre zdrăngăneau pe piatră. Și deodată au zărit-o, ca și cum privirea Bătrânei era prea grea pentru umerii lor înguști, s-au ridicat cu fețe tăcute și grave și i-au întors spatele. *Nu,* s-a gândit ea, *sunt doar niște copii nevinovați, încă nu sunt maturi pentru o astfel de răutate, sunt doar niște copii în căutarea fețelor proprii.* Bătrâna a zâmbit, a scos o monedă și le-a aruncat-o, iar tăcerea băiețandrilor s-a transformat în strigăte de bucurie și în râsete în timp ce ridicau mâinile în aer și se băteau pe spate prietenește.

— Salutări Verei! au strigat ei.

Atunci s-a ițit îngrijitorul Bang în scara blocului, cu lada lui de unelte sub braț. A ridicat moneda care căzuse pe treptele scării, chiar în fața lui. Băiețandrii au rămas încremeniți.

— Ce se întâmplă aici? Joaca în curtea interioară este interzisă!

Nu, s-a gândit Bătrâna, *nu e nici el, îngrijitorul șchiop Bang, care are puterea în mâinile lui pe acest teritoriu, cu piciorul lui șchiop care l-ar fi dat de gol imediat dacă el ar fi fost făptașul.*

— Dă-le banii înapoi, a spus ea.

Bătrânei nu i s-a lipit geană de geană în acea noapte. A trezit-o pe Boletta, care stătea întinsă și o păzea pe Vera. Era singura din casă care dormea.

— Erau fel de fel de oameni pe aici în acele zile, a șoptit Bătrâna.

Boletta s-a ridicat.

— Ce vrei să spui?

— La mansardă, la uscătorie. Fel de fel de oameni se ascundeau pe unde puteau în zilele alea de mai.

Boletta și-a cuprins fața în palme.

— Să sperăm că a fost un soldat, a spus Bătrâna și mai încet. Un soldat norvegian care nu a putut să potolească războiul dinlăuntrul lui.

— Doamne, gemu Boletta. Am lăsat-o să se ducă singură acolo! Doamne, Dumnezeule!

Bătrâna s-a așezat pe pat.

— Dumnezeu nu prea ne-a venit în ajutor până acum, a spus ea.

COLINA BLÅSEN

Într-o după-amiază de ianuarie a noului an 1946, Bătrâna stătea pe Blåsen, cea mai înaltă colină a Parcului Sten, și se uita deasupra orașului liniștit. Și asta îi dădea o liniște lăuntrică. Acesta era locul ei preferat. Putea să vadă fiordul cenușiu și greu ce se întindea sub ceața rece, migratoare spre Ekeberg. Brazii de Crăciun stăteau pe balcoane cu resturi de beteală atârnând de crengile maro și pălite. Bătrâna era tristă și speriată. Vera încă nu vorbise și purta în pântece un copil pe care nu îl mai putea ascunde. Asta era o adevărată nebunie ce le ducea pe toate la o mutenie dementă. Boletta nu dormea nopțile, era numai piele și oase și nu putea să-și ierte că o lăsase pe Vera să se ducă singură la uscătorie. Iar Vera stătea în fiecare zi în fața oglinzii cu capul plecat și nu suporta ceea ce vedea. În curând, va avea nevoie de două oglinzi. Cine a schilodit-o, într-o zi de sărbătoare? Asta nu știa Bătrâna. În schimb, știa un lucru, și anume că acela care făcuse asta, cel care era tatăl copilului și și-a îndeplinit dorința cu forța, a sfâșiat și distrus, a coborât întunericul asupra Verei, acela nu merita altceva decât cea mai sfâșietoare durere și cel mai adânc întuneric. Și repeta înlăuntrul ei: „De acest copil trebuie să avem mare grijă”. Pentru că Bătrâna știa ce înseamnă durerea. Durerea era puterea Bătrânei. Era ceea ce o hrănea, era vârtejul care o ținea în viață. Voia să o învețe pe Vera cum să trăiască cu durerea și să o poarte ca pe un triumf, iar tristețea ca pe un buchet ce înflorea în fiecare noapte. Atunci a auzit pași pe zăpadă și nu a trebuit să se întoarcă, fiindcă știa cine vine. Și s-a gândit: *Nu trebuie să par tristă și speriată. Sunt o femeie bătrână și înțeleaptă,* și cine ar fi putut fi înțeleaptă, bătrână și curajoasă dacă nu ea? Bătrâna a zâmbit când Vera s-a așezat alături și a trecut un timp până când a scos un cuvânt, erau la fel de tăcute și fiecare accepta tăcerea celeilalte.

— Cu siguranță nu ai venit aici ca să vorbești, a spus Bătrâna. Să nu uiți, poți veni oricând la mine.

Vera și-a pus capul pe umărul ei. Bătrâna s-a cutremurat o secundă. Și-a amintit cum filmase trei zile la rând, optsprezece scene, titlul era *Camerista și vizitatorul străin.* Montaseră până și un studio, pe un câmp în afara orașului Copenhaga, și ochii îi ardeau după atâtea ore de stat în lumina puternică a reflectoarelor, dar era fericită pentru că avea să fie un mare succes, o senzație, erau siguri de asta, toți erau fericiți, toți, de la cel care filma până la regizor, de la pianist până la erou. Și deodată, cameramanul a scos un țipăt și a început să plângă. Uitase să pună film în aparat. Imposibil. Asta nu se mai întâmplase până atunci. Totul fusese în zadar. Fiecare mimică, privire, mișcare scenică era uitată, dispărută, ca și cum nu s-ar fi întâmplat niciodată, ca și cum ceea ce nu fusese imortalizat pe o bandă de film era neadevărat, ceva imaginar, într-un cuvânt, nimic. Regizorul s-a ridicat în picioare, a stat așa un timp, s-a așezat din nou și și-a prins capul cu brațele. Nimeni nu îndrăznea să spună un cuvânt. Dar Bătrâna, care pe atunci era tânără, frumoasă și admirată, a fost singura care a avut puterea să ridice vocea.

— Mai filmăm o dată, a spus ea.

Dar nu era posibil. Nu puteau să mai filmeze. Trebuia să găsească un alt subiect, un nou titlu, o altă istorie. Și indiferent ce făceau și cât de bine ieșea, niciodată nu erau mulțumiți, deoarece făceau întotdeauna comparație cu ceea ce nu se filmase atunci. Niciodată nu era mai bine decât ceea ce nu exista. *A fost sfârșitul,* s-a gândit Bătrâna și s-a cutremurat din nou. Cel mai bun film nu numai că era mut, dar era și invizibil. Ar fi vrut să îi vorbească despre asta Verei, dar nu a spus nimic, fiindcă poate îi povestise și altădată. Mai ales că era o istorie tristă.

— Știu la ce te gândești, chiar dacă nu spui nimic, Vera. Așa e când nu mai auzi bine. Eu aud numai gândurile, visele și inimile care bat.

Bătrâna a oftat, și-a ridicat brațul și i-a scuturat zăpada din păr.

— Cineva ți-a pricinuit o mare durere, mica mea Vera. O durere atât de mare, pentru noi toate. Iartă-mă și iartă-o pe Boletta, fiindcă nu ți-am înțeles tăcerea.

Stăteau așa, Vera și Bătrâna, îmbrățișate, pe culmea Parcului Sten, deasupra orașului, același oraș în care aveam să hoinăresc și eu, chiar dacă este cam înghesuit între dealuri și cu un cer care este mai mic decât capacul unei cutii de cremă de pantofi.

— Ți-am povestit de Omul nopții? Așa l-au numit. Omul nopții. Venea aici și îngropa cai morți. Stăm pe o colină făcută din cai morți, Vera. Dar ziua nu știa nimeni ce face. Cineva spunea că dormea alături de caii morți. Și până la urmă a dispărut și el.

Acum era rândul Bătrânei să se sprijine de umărul Verei.

— Sunt prea mulți oameni ai nopții în familia noastră, a șoptit ea.

Au plecat spre casă înainte de a fi prea rece, iar Vera a împrumutat șalul Bătrânei. Când au traversat Pilestredet, mai jos de Bayern, unde mai erau cazărmile nemțești dărăpănate folosite ca grădiniță pentru copii, i-au întâlnit pe Arnesen și pe soția lui, ea gravidă în tot atâtea luni ca și Vera. Purta o haină de blană scumpă și i-a zâmbit Verei măsurând-o de sus până jos în timp ce Arnesen le-a salutat ridicându-și pălăria.

— Văd că fericitele circumstanțe nu se mai pot ascunde, a spus el.

Bătrâna l-a privit direct în ochi.

— Omule, noi nu avem nimic de ascuns. La revedere!

A luat-o pe Vera de braț trăgând-o după ea. Arnesen și-a pus pălăria pe cap.

— O să vin să golesc ceasul din nou, în curând, a strigat după ele. Și nu uitați că premiul se va mări. Dacă păstrați copilul.

Bătrâna mergea cu spatele drept și o ținea strâns pe Vera de braț.

— Nu te întoarce, a spus ea în șoaptă. N-o să-i dăm satisfacția asta nici lui, nici nevestei lui, care e la fel de ciufută ca și el.

Bătrâna a văzut că Vera se învinețise în jurul gurii, că îi tremurau buzele și pe scări era greoaie și se clătina, respira greu, iar în antreu s-a prăbușit pe podea cu un țipăt. Boletta a apărut într-o clipă.

— Dumnezeule, a spus ea încet. E din cauza frigului?

Bătrâna a îngenuncheat lângă Vera.

— Nu, a spus ea calm. Vera este pe cale de a naște.

Și cum aș putea descrie durerea, furia nașterii și dragostea, eu, cel care nu poate avea copii și care stă în afara acestor lucruri? Mă mulțumesc cu aceasta: au început contracțiile bruște

ale mușchiului puternic al uterului. Partea de jos a colului uterin se desface ca un tunel pentru fătul care a stat în căldura din fundul încăperii, în membrane și apă, timp de treizeci și opt de săptămâni, cu alte cuvinte, un făt nerăbdător și fără milă care împinge de-a lungul pelvisului, iar durerile se întețesc, scrijelesc peretele abdominal și diafragma. A venit timpul, fătul își croiește drum spre ieșire, Boletta face rost de un taxi și împreună cu Bătrâna o ia pe sus pe Vera, coboară cu ea și o așază pe bancheta mașinii. Șoferul, un bărbat tânăr în uniformă și cu o șapcă nouă, s-a uitat speriat la ele, iar Bătrâna a strigat:

— La spitalul Ullevål, domnul meu! La secția Maternitate! Repede!

Și conduce mai repede decât este permis în susul Străzii Bisericii, în timp ce Vera geme cu voce stinsă și sudoarea de pe față i se prelinge în picături mari. Deodată, gemetele se opresc și ea se lasă moale pe canapea. Boletta îi ridică rochia cu grijă și vede capul, un cap zbârcit și lipicios care își face apariția cu un țipăt, iar corpul îl urmează. Este un băiat care apare împreună cu placenta și o amestecătură de sânge, membrane și mucus. Șoferul pune frână și de pe bancheta mașinii, dintre coapsele Verei, copilul țipă, dând semne de viață, de furie. Astfel s-a născut fratele meu, fratele meu doar pe jumătate, născut într-un taxi, la intersecția dintre Strada Bisericii și strada Ullevål.

În acele momente, stând cu ochii închiși, Vera deschide gura și pune o întrebare ciudată:

— Câte degete are?

Boletta se uită la Bătrână, care stă aplecată deasupra copilului cu pielea încrețită și numără degetele de la fiecare mână.

— Are zece degete, spune ea calmă.

Vera deschide ochii și zâmbește. Șoferul se apleacă spre volan și nu se gândește la canapeaua din piele plină de sânge, măruntaie și mucozități, fiindcă nu are timp să se gândească la asta când o ființă a venit pe lume în mașina lui, nu, el calculează luni și săptămâni și folosește fel de fel de calcule ca să ajungă la luna mai a anului 1945.

— Nu puteți să îi puneți alt nume decât Fred[9], a spus el în sfârșit.

[9] Fred - pace (în lb. norvegiană).

Fred obișnuia să spună asta: „Am fost botezat de un șofer de taxi, într-o intersecție. Ca dracu', am fost botezat de un șofer de taxi, lua-l-ar naiba, în mijlocul unei intersecții, undeva la dracu' în praznic". Și cred că-i plăcea să spună asta, fiindcă zâmbea întotdeauna după aceea, râdea scurt și își trecea mâna peste față ca și cum ar fi fost stânjenit, cu toate că eram doar eu acolo când spunea asta.

NUMELE

Vera s-a trezit. Bătrâna și Boletta stau lângă ea. În spatele lor este un ecran despărțitor. Se pot vedea umbre care se mișcă încet de cealaltă parte a ecranului. Aud voci șoptite și deodată un scâncet de copil.

— Unde e copilul? întreabă Vera.

Bătrâna îi șterge cu grijă fruntea.

— Asistentele au grijă de el, spune ea.

Vera se ridică în capul oaselor.

— Are ceva? Ceva nu e în ordine, nu-i așa? Spune-mi!

Bătrâna o împinge încet pe spate, pe pernă.

— Nu are nimic, dragă Vera. Este sănătos, vioi și țipă cel mai tare din salon, îți amintești cum l-a numit șoferul taxiului?

Vera se uită la ea și zâmbește scurt.

— Fred, șoptește ea.

— Și Fred te-a făcut să vorbești din nou, spune Bătrâna și se întoarce spre Boletta, care până acum a tăcut, dar se apleacă și îi ia mâna fiicei.

— Trebuie să-ți spunem ceva, Vera.

— Vreau să îl văd, mamă!

— Da, în curând ai să îl ții în brațe. Dar o să vină să te întrebe ceva, mai întâi. Cine este tatăl?

Vera închide ochii. Fața i se schimonosește într-o expresie de anxietate.

— Nu știu, spune ea.

— Cum nu știi? Nu l-ai văzut?

Bătrâna își pune degetul la buze. Trebuie să vorbească mai încet. Sunt prea multe urechi în jur. Umbrele stau nemișcate pe ecranul de pânză despărțitor. Vera plânge.

— A venit pe la spate, – a șoptit ea. l-am văzut doar mâinile.

Boletta se apropie mai mult.

— Erau fel de fel de oameni care se ascundeau prin poduri în acele zile. A spus ceva?

Vera a dat din cap.

— Nu a vorbit. Îi lipsea un deget.

Vera începe să râdă.

— Da, îi lipsea un deget, repetă ea. Îi lipsea un deget!

Umbrele sunt nesigure, tremură o secundă înainte de a se depărta de ecranul despărțitor. Boletta trebuie să îi pună mâna la gură, iar Bătrâna își arcuiește gâtul apropiindu-se.

— Iartă-ne, Vera! Iartă-ne!

Fred stă în rând cu ceilalți nou-născuți, minunații copii ai păcii, generația de aur care nu o să mai aibă parte de război. Vor crește și vor trăi într-o bunăstare care, până la urmă, va fi peste necesitățile lor și își vor pierde bunul-simț; pentru o perioadă, vor întoarce spatele abundenței și își vor căuta refugiu în mijlocul naturii și al vieții mai simple, pentru ca apoi să recupereze ceea ce au pierdut înfruptându-se și mai mult din bufetul vieții cotidiene. Fred are un somn agitat, ca și cum încă de pe acum ar avea coșmaruri, născut de numai două zile, și țipă cel mai tare când se trezește, își strânge degetele în pumnii mici ca două mingi roșii, dar nu l-au pus încă să sugă la sânul mamei sale, i se dă lapte călduț dintr-un biberon. Când țipă mult și tare, iar ceilalți copii încearcă să îl egaleze, îl duc în altă încăpere, unde poate fi singur, și Fred se liniștește deodată, nu mai scoate niciun sunet, deschide ochii și se uită în jur ca și cum a început de pe acum să cerceteze singurătatea care îl înconjoară și pe care o va alege în cele din urmă.

Când ecranul despărțitor a fost dat din nou la o parte, au apărut trei bărbați care s-au apropiat de patul Verei. Doi dintre ei sunt doctori, iar al treilea este îmbrăcat în costum negru și ține sub braț un dosar. Stau în jurul patului.

— Vreau să-mi văd copilul, a șoptit Vera. Vă rog!

Unul dintre doctori și-a tras un scaun lângă pat și s-a așezat.

— Mama ta spune că ai fost violată.

Vera s-a întors cu spatele, dar nu se poate ascunde de toate privirile.

— Nu știi cine este tatăl copilului, spune celălalt doctor. Poate fi norvegian. Sau neamț. Nu știi nimic. Copilul nu are tată.

Au vorbit rar și blând. Bărbatul în costum negru a scos o foaie de hârtie.

— Reclamația a fost respinsă. Din cauza lipsei dovezilor. Reclamația a fost făcută cu patru luni după viol.

Cei doi medici au păstrat tăcerea câteva secunde. Cel care stătea pe scaun i-a luat mâna Verei.

— Cum te simți acum? a întrebat el.

— Vreau să îl văd pe Fred, a șoptit ea. Nu puteți să mi-l aduceți dumneavoastră?

Medicul a zâmbit.

— I-ai dat nume băiatului?

Vera a dat din cap.

— Vreau să vorbesc cu doctorul Schultz, a spus ea.

— Doctorul Schultz nu este aici. E dat dispărut pe munte, după o ieșire cu schiurile.

Doctorul i-a dat drumul mâinii Verei și s-a uitat în sus.

— A suferit o depresie adâncă și nu a vorbit timp de nouă luni.

O asistentă medicală a dat la o parte ecranul din pânză și, pentru o secundă, Vera a zărit-o pe doamna Arnesen, care stătea în capul oaselor pe patul de lângă fereastră, având la spate o pernă mare, și ținea copilul la sân. Domnul Arnesen avea într-o mână un buchet de flori și în alta pălăria și se uita la soția sa cum alăpta. Totul s-a petrecut fără sunet și fără mișcare înainte ca pânza să fie trasă din nou și umbrele să dispară.

— De ce nu mi se aduce copilul? s-a plâns Vera.

Bărbatul în negru s-a așezat.

— Trebuie să știi că tot ce facem e pentru binele tău. Și asta înseamnă pentru binele copilului. Deoarece copilul are prioritate, nu-i așa?

Vera a dat din cap. A pus pe noptieră o coală de hârtie, alături de paharul cu apă.

— Se găsesc multe familii primitoare, atât în oraș, cât și în afara lui. Poate că este cea mai bună soluție.

— Ce vrei să spui? a șoptit Vera.

— Că acest copil va fi trimis într-un alt colț al țării. Așa e cel mai bine.

Ecranul a fost dat încă o dată la o parte, cu atâta putere încât s-a răsturnat pe podea. A venit Bătrâna. Era furioasă, dar încerca să își tempereze vocea.

— Suntem trei femei în casă, puse la un loc avem 131 de ani și vom avea mare grijă de băiatul Verei! S-a înțeles?

A dat ocol patului, a înșfăcat foaia de hârtie de pe noptieră și a rupt-o în bucăți până nu s-a mai putut citi nicio literă.

— Poate acum să își vadă copilul?

I l-au adus pe Fred în aceeași seară. A stat liniștit la sânul Verei. Aștepta. Pot să spun așa? Pot să spun că Fred aștepta, că era cald și bine acolo unde stătea, în cercul inimii, și că aștepta? *Nu mă place,* s-a gândit ea deodată. Și Vera a auzit liniștea mutându-se de la un pat la altul, iar două zile mai târziu, când a plecat acasă ținând copilul strâns în brațe, a simțit privirile care o urmăreau de-a lungul coridorului. Ningea și totul era cuprins de liniște. A stat în pat trei săptămâni, până când a încetat să sângereze. Fred aștepta. Bătrâna și Boletta se mirau că nu mai țipă. Stăteau treze nopțile de liniștea lui. În fiecare dimineață au auzeau pianul din partea cealaltă a curții, părea să fie ceva de Mozart. Într-o dimineață, în timp ce zăpada începea să se topească și să curgă în pârâișe de-a lungul străzilor, iar de la streșini începea să picure, Vera l-a plimbat pe Fred cu căruciorul. O privea cu atenție, cu acea liniște întunecată cu care Vera începea să se obișnuiască. Când soarele i-a atins fața, s-a întors, a închis ochii și nu i-a deschis înainte de a se face umbră din nou. Atunci a văzut-o Vera pe doamna Arnesen, care tocmai dădea colțul împingând căruciorul copilului ei. S-au simțit stânjenite, dar s-au oprit oricum. Erau mândre, nu au schimbat prea multe cuvinte. S-a uitat înainte, s-a uitat în jos. Vera a vrut să fie prietenoasă.

— Cântați atât de frumos la pian! a spus ea.

Doamna Arnesen a zâmbit și a întins plăpumioara deasupra micuțului.

— Adoarme întotdeauna înainte de a ne termina plimbarea.

Au râs. Erau două mame fără griji, au vorbit amândouă înainte de a se întrerupe această prietenie fragilă, această întâlnire scurtă.

— Vă deranjez? a întrebat doamna Arnesen deodată.

Vera s-a întors. Îngrijitorul Bang stătea la poartă și se holba la ele. Ținea în mână o pisică moartă. A aruncat-o și a intrat în curtea interioară a blocului.

— Ce? a spus Vera.

Doamna Arnesen a ezitat.

— Vă deranjez cu cântatul la pian?

Vera s-a uitat în sus.

— Nu. Cred că și lui Fred îi place. Nu mai plânge.

Și doamna Arnesen a zâmbit încă o dată.

— I-ai pus un nume deja?

— Da, așa se pare. Cum îl cheamă pe băiețelul dumneavoastră?

— La fel ca pe tatăl bărbatului meu. Îl botezăm sâmbăta viitoare.

A doua zi, Vera s-a dus la biroul preotului de la Biserica Majorstuen, preotul Sunde, care se apropia de cincizeci de ani. Avea fruntea bombată ca un scut. Cu ochelarii pe nas, răsfoia îndelung un document bisericesc. Crucea din spatele lui stătea într-o parte. Biblia, cu copertele ei negre, părea că absorbise toată lumina, adunând-o într-un punct negru și strălucitor chiar în mijlocul mesei. În sfârșit, s-a uitat la ea.

— Nu e minunat să le auzi? a întrebat el.

Vera a ascultat, dar nu a auzit nimic.

— Ce anume? a șoptit ea.

— Nu le auzi?

Vera a ascultat din nou, dar nu a fost în stare să înțeleagă ce voia preotul să spună și a hotărât să nu răspundă. Preotul s-a aplecat spre ea.

— Clopotele bisericii, a spus el. Nu e minunat să auzi cu adevărat clopotele bisericii după cinci ani de trai în păcat?

— Da, bineînțeles, a spus Vera încet, dar nu a auzit nimic, era complet liniște.

Preotul a așteptat ceva timp, uitându-se la ea.

— Trebuie să asculți înlăuntrul tău, a spus el în sfârșit. Înlăuntrul sufletului tău, Vera. Sau a amuțit și acesta?

Vera a privit în jos, iar preotul a continuat să răsfoiască documentul. Îmi face bine să știu că într-o zi o să am prilejul să scot limba la el și să-i zic preotul dracului. Vera își simțea bătăile inimii ca loviturile grele ale unei tobe care îi făceau să îi tremure degetele.

— Cine-i tatăl? a întrebat preotul deodată.

— Scrie în hârtiile acelea ce s-a întâmplat, a spus Vera.

— Nu este nevoie să-mi spui ce scrie aici. Pot și eu să citesc.

Preotul s-a ridicat, a ocolit masa, s-a apropiat și s-a oprit în spatele Verei.

— Să te mai întreb ceva, Vera. Ai făcut ceva de care să îți pară rău?

Ea a dat din cap.

— Și nu ai avut niciun fel de relații cu bărbați inamici?

Vera și-a ținut respirația și s-a ridicat.

— Da, am făcut ceva ce regret, a spus ea.

Preotul a așteptat zâmbind mărturisirea.

— Regret că am venit aici, a spus Vera și s-a îndreptat spre ușă.

Preotul a urmat-o, negru la față de furie.

— Am auzit că băiatul a primit deja un nume, a spus el. Dar știi ce înseamnă de fapt Fred? Vera s-a oprit o clipă.

— Înseamnă numele băiatului meu, a răspuns ea.

Preotul a zâmbit din nou.

— Înseamnă „puternic”, a șoptit el. Nu crezi că este cam nepotrivit?

Vera se afla pe Strada Bisericii. Nu știa cum ajunsese acolo. Din chioșc, Esther i-a făcut cu mâna, dar nu i-a răspuns. A mers spre casă. S-a oprit în curte, unde mirosea a hoit. Era pisica moartă care încă zăcea la gunoi. Vera s-a grăbit să treacă de ea. A văzut-o pe doamna Arnesen care întindea rufele la uscat, fețe de masă pentru botez, o rochie, o cămașă albă. Căruciorul copilului stătea la umbra mesteacănului înalt. Totul era verde și liniștit. Atunci au intrat pe poartă doi bărbați. Unul era în uniformă, celălalt, într-un pardesiu lung și cenușiu, cu toate că era cald. Au mers mai întâi spre Vera și, pentru o clipă, ea a crezut că erau de la Poliția din Majorstuen și că l-au găsit pe cel care o atacase la spălătorie. Asta a speriat-o pe Vera tot atât de mult pe cât a uimit-o și a crezut că a sosit momentul adevărului. Nu a știut dacă avea să se simtă cu sufletul împăcat sau avea să fie și mai speriată de umbra care venise din spatele ei, umbra cu numai nouă degete care va avea acum un nume, nu a știut dacă voia să afle toate aceste lucruri, să audă numele umbrei și să o vadă la față. Dar nu pe Vera o căutau, ci pe doamna Arnesen, dar negăsind pe nimeni în apartament, s-au gândit că poate era în curte. Bărbații aveau fețe întunecate, aproape ostile, și Vera s-a gândit imediat că aduceau vești rele, vestea unui deces, și s-a întors spre doamna Arnesen, care stătea sub frânghiile de uscat rufe și nu știa ce avea să se întâmple. Vera a arătat-o cu mâna.

— Ea este, a spus.

Cei doi bărbați au dat din cap și s-au îndreptat spre doamna Arnesen. Vera a observat că s-au salutat. Doamna Arnesen a fost mai întâi mirată, da, aproape în expectativă, apoi a râs, un râs înalt și brusc ce semăna mai degrabă a țipăt, și, imediat după aceea, fața ei a devenit total liniștită, subțire și fragilă ca frunzele uscate. Inexplicabil și imposibil, soțul ei, agentul de asigurări sociale Gotfred Arnesen, fusese găsit mort departe, în dreptul Pădurii Nordmarka, între Mylla și Kikut, doar cu o carte de vizită în buzunarul hanoracului, păstrată mult prea bine în comparație cu trupul scofâlcit. Acum, când primăvara și nopțile mai călduțe topiseră zăpada, care păstraseră până atunci forma umană a corpului, misterul a coborât ca o întunecime enormă asupra doamnei Arnesen, prin care lumina nu va mai pătrunde decât rareori, ca niște umbre vagi, amintiri fragmentate din alte vremuri. Nici măcar atunci când domnul Arnesen, bărbatul ei, tatăl copilului său, a venit de la lucru și i-a explicat, cu blândețe, greșeala strigătoare la cer ca fiind mai degrabă o comedie decât o tragedie, nici măcar atunci doamna Arnesen nu și-a venit în fire.

Întunericul nu a dispărut niciodată dinlăuntrul ei. Orele petrecute ca văduvă au sudat pentru totdeauna întunericul în mintea ei. Nimeni nu mai poate da timpul înapoi, nimic nu se mai poate repara. Scheletul doctorului Schultz zăcea în hanoracul albastru și în pantalonii de schi largi. Medicul schiase spre porțile morții cu cartea de vizită a altuia în buzunar. Și târziu, spre seară, s-a auzit din nou doamna Arnesen cântând la pian, dar melodia s-a repetat, derulându-se într-un cerc nesfârșit și monoton, iar Fred a început să țipe mai tare ca niciodată. Mai târziu s-a aflat că doctorul Schultz lăsase, prin testament, diverse lucruri pacienților lui. Noi am primit *Cartea de medicină pentru familiile norvegiene* scrisă de M.S. Greve, directorul Spitalului Național, în paginile căreia, spre exemplu, la cinism stă scris următoarele: „Sfidare, sarcasm, termen aflat în contradicție cu sănătatea mentală, periculos. Manifestări: poate avea efect dăunător într-o arenă socială mai mare”.

O VALIZĂ CU APLAUZE

VÂNTUL

Soarele este verde și se rostogolește de-a lungul coastei abrupte spre femeile care așteaptă la țărm și îl aruncă în barcă. Se apropie mai mulți. O avalanșă de sori rotunzi și verzi se pornește și Arnold stă pe culme cu coasa în mână. Are aproape doisprezece ani, iar coasa e prea mare pentru el, e aproape de două ori mai înaltă, și se uită cum iarba se îndoaie sub lama tăioasă și îngustă, dar nu poate să o taie oricât ar încerca, și a încercat de atâtea ori. Mai mult o piaptănă trecând cu coasa pe deasupra ei, iar iarba se ridică din nou când coasa trece mai departe. Își netezește părul, aici, pe culmea aceasta abruptă care și-a ridicat creștetul din mare pentru a privi departe în acest ținut al vântului. Arnold lovește cu coasa în pământ de ciudă, iar coasa face scântei când se atinge de vreo piatră, e gata să plângă, dar nu o face. Râde, în schimb, și se uită la cerul nesfârșit și aude sunetul șuierat al coaselor și al soarelui verde ce se rotește prin fața lui; aude zgomotul aripilor pescărușilor care plutesc deasupra mării, nedumeriți, și se rotesc în cercuri deasupra pescarilor care nu vor scoate plasele la mal, pentru că azi acești bărbați zdraveni vor cosi iarba deasă care a crescut din belșug pe acest pământ bogat, pământ de *guano* care a apărut aici, între aceste insule sterile, și marea l-a acaparat și l-a păstrat ca pe niște rămășițe ale Creației. Arnold se apleacă deasupra coasei și nu e nevoie să se întindă pentru a cuprinde priveliștea, de aici vede tot, cu toate că este mic de statură, cuprinde tot orizontul și orizontul este mai mare decât își închipuie el, orizontul este mult mai mare decât ceea ce poate cuprinde privirea, iar orizontul din fața lui este atât de mare, încât nimeni nu poate vâsli până la marginea lui, iar în spatele lui, în ceața albastră, se înalță munții și în spatele munților sunt orașe în care trăiesc mai mult de o mie de oameni și lumină electrică și turnuri de biserici mai înalte decât catargul bărcii ce aduce poșta. Arnold se așază, căci poate vedea tot atât de bine. Nu plânge, râde și ascultă vocile femeilor de la țărm. Aurora,

mama lui, îi face cu mâna înainte de a primi încă un soare verde, strâns bine ca un dar prețios, în timp ce tatăl cosește întruna, coasa lui se înfierbântă prin iarbă și taie de jos și repede.

Se uită la fiul lui, care s-a așezat. Lasă coasa jos și merge spre el. Ceilalți fac și ei o pauză.

Femeile își clătesc mâinile cu apă, Arnold simte imediat că marea devine verde. Doar Aurora rămâne în picioare și Arnold îi face cu mâna. Tatăl îi acoperă priveliștea. Ia coasa din mâna lui Arnold.

— Folosește grebla, spune el.

Și Arnold aduce o greblă de la ceilalți băieți, care sunt mai mici decât el, dar mai înalți de statură, unii nu au mai mult de nouă ani și nu le vine nici măcar până la umeri. Și grebla este atât de grea încât trebuie să o țină de mijlocul cozii, dar atunci greblează cu pământ cu tot, căci dinții uneltei se înfig adânc în pământul reavăn. Dă drumul greblei, se așază în genunchi și își folosește mâinile. Greblează iarba cu degetele, iar iarba este moale și pământul umed. Ceilalți băieți se opresc o clipă, se uită unul la altul și râd.

— Ce ai să te faci când vei fi mare, Arnold? întreabă ei cu râsul printre cuvinte.

Arnold se gândește și zice:

— O să vând vântul!

Mai strigă o dată, căci i se pare că sună bine:

— O să vând vântul!

Bărbații rânduiți în linie care stau cu spatele și cosesc pe o pantă abruptă în ritmul coaselor care se mișcă precum o adevărată orchestră se întorc și ei, iar tatăl lui se apropie de el, dar de data asta e și mai întunecat la față.

— Vino lângă noi să strângi iarba în mănunchiuri, spune el scurt, de-abia auzit.

Și Arnold merge pe brânci înapoi spre băieți și începe să lege sforile de jur împrejurul mănunchiurilor de iarbă. Dar frânghiile alunecă, nu reușește să le lege, este ca și cum ar vrea să împacheteze lumina, își simte din nou plânsul care-i stă în gât, de aceea începe să râdă, râde tare, în timp ce iarba se împrăștie în jurul său. Și Arnold se așază acolo, pe panta cea mai abruptă, unde doar păsările și câinii își pot ține echilibrul. Se strânge făcându-se ghem, închide ochii și își dă drumul la vale. Și nimeni

nu îl vede până nu este prea târziu: Arnold, singurul fiu al Aurorei și al lui Evert Nilsen, se rostogolește ca o minge pe pantă, repede, tot mai repede. Femeile de pe malul apei lasă iarba din mână și strigă, iar Aurora strigă cel mai tare. Evert aruncă coasa și aleargă după Arnold, dar nu îl poate ajunge, panta este abruptă și Arnold, ghemuit ca o minge, coboară prea repede. Rămâne suspendat în aer, cu brațele întinse, ca și cum ar încerca să se prindă de lumină în cădere. Și se face tăcere pe acel ostrov verde, în cel mai îndepărtat colț al Norvegiei, la apusul soarelui, când Arnold se lovește de o stâncă latră de pe țărm și este aruncat în aer, de unde cade pe golful tot atât de verde ca și insula, cu capul mai întâi, și dispare în apă sub ochii noștri.

Atunci, spunea întotdeauna Arnold, în clipa în care și-a venit în fire, acolo, pe fundul apei, când s-a ridicat în picioare din nisipul acela fin și greu, cu toată Marea Norvegiei pe umerii lui mici, atunci s-a decis să se mute de acolo. Trebuia să plece și asta trebuia să se întâmple repede.

— Nu puteam să cosesc, obișnuia el să spună. Când trebuia să culeg ouă, le lăsam acolo unde le găseam. Îmi era milă de bietele păsări. Când eram în larg, aveam rău de mare. Și când am curățat pește, mi-am scurtat și degetele!

Și atunci își trăgea de pe mâna dreaptă mănușa special făcută și arăta ciotul de carne pe care de-abia îl putea mișca. Nu era o priveliște plăcută și întotdeauna voiam să văd mai de aproape, să pipăi, să ating pielea aceea groasă, iar Arnold își ștergea o lacrimă și ofta.

— M-am născut unde nu trebuia, spunea el. Nici măcar culoarea ochilor nu mi se potrivește!

Și se uita la noi cu privirea aceea căpruie care de atâtea ori îl salvase, în timp ce își punea la loc mănușa pe care o umpluse cu cinci vergele de lemn, în așa fel încât să nu fie atât de evident pentru toți că îi lipseau degetele.

Dar în acea seară de început de iulie, când Arnold a devenit o roată vie într-o cădere sălbatică pe panta abruptă și stă pe fundul apei făcându-și planuri sumbre, simte cum mâinile tatălui său îl apucă de umeri și îl ridică în barcă, o ciudățenie însângerată scoasă de pe fundul mării, un monstru din adâncurile apei. Iar Aurora îl ține la piept și plânge, în timp ce celelalte femei aruncă iarba din barcă pe țărm, pentru a face

barca mai ușoară. Tatăl lui începe să vâslească spre casă, niciodată nu a făcut-o atât de repede, apa alunecă ușor, parcă șterge vâslele, este ușurat și furios, mulțumind Celui-de-Sus și învinovățindu-se în același timp. Într-un cuvânt, Evert Nilsen este atât de nelămurit și nu știe cum să se poarte cu Arnold, cum să își aducă fiul pe drumul cel bun și să facă din el un bărbat priceput, căci Arnold este singurul fiu cu care au fost binecuvântați el și Aurora. Și Evert Nilsen nu își poate scoate acest gând din cap: „Fiul meu este doar o jumătate de om”.

Arnold este înfășurat în pături de lână și în blănuri. Îi dau să bea un păhărel de tărie, Arnold cască, zâmbește și acesta este un semn bun. Aprind soba, ca nu cumva noaptea de iulie să le joace o festă și să se trezească cu aerul rece pe sub ușă.

Îl lasă pe Tuss alături, câinele lor de vânătoare despre care se spune că seamănă cu Arnold, iar câinele mârâie ușor și îl linge pe Arnold pe față. Evert și Aurora îl veghează și își vorbesc în șoaptă. El vrea să se culce cu ea, ea îl dă la o parte, dar nu îl poate opri și până la urmă îl lasă să își facă voia; e tăcut și sălbatic și nu îi trebuie mai mult de câteva secunde ca să o ridice și să o țintuiască atât de strâns în perete, încât pentru câteva clipe ea își pierde respirația și se gândește: *Doamne, să nu se trezească Arnold, lasă-l încă în visurile lui, acolo unde nu vede și nu aude nimic.* Dar nu este ea cea care plânge, ci el, Evert Nilsen, bărbatul acela zdravăn și cu vorbe puține care se lasă pe scaun și își ascunde fața în mâini, simte un val care îi curge de-a lungul spinării încovoiate, iar Aurora este cea care îl mângâie. Ea își îndreaptă rochia, se întoarce cu mișcări lente și își pune cu grijă mâna pe umărul lui. Simte cum toată ființa bărbatului tremură. El se uită în altă parte, nu îndrăznește să o privească în ochi.

— E prea târziu, șoptește Aurora. Trebuie să fim mulțumiți doar cu Arnold.

A doua zi, Arnold e țeapăn ca un par, nu poate nici măcar să îndoaie un deget și pare și mai mic în patul acela îngust, ca și cum a fost crâmpoțit de apa mării sau în cădere a mai pierdut câțiva centimetri prețioși. Câinele a dispărut, dar îi aud urletul înfiorător departe, spre cimitir. Și când se apleacă deasupra băiatului, acesta se uită fix, pătrunzând prin ei cu privirea, cu ochi sticloși, căprui. Trimit după doctor. Doctorul vine după două zile. Doctorul Paulsen din Bodo acostează la țărmul insulei care

nu este destinată oamenilor, ci păsărilor și câinilor, un ostrov pentru naufragiați care, bucuroși și cu adâncă recunoștință, trebuie să părăsească în mare grabă epava când se ivește șansa și să se agațe și să se prindă strâns de o bucățică de pământ. Plouă și un bărbat tăcut și slab întinde o umbrelă ferfeniță deasupra doctorului, care este deja ud și se așteaptă să găsească și alte boli și dureri când acești oameni uitați aici de Dumnezeu vor auzi de sosirea lui. Dar va trebui să fie clar, pentru că nu poate să vindece ceea ce este de nevindecat și trebuie lăsat în grija lui Dumnezeu. Așa a ajuns el aici, în acest golf uitat de Dumnezeu, sub o jumătate de umbrelă, visând la munca în Capitală, la restaurante cu mese rezervate și săli de operație cu încălzire centrală.

•

— Sper că este într-adevăr ceva grav dacă m-ați adus până aici, spune doctorul morocănos.

Evert Nilsen merge prin ploaie și încearcă să țină contra ploii umbrela veche.

— Nu reușim să îl aducem la viață pe fiul nostru, mormăie el. Nici nu știm dacă mai trăiește sau este mort.

— Este o mare deosebire între acestea, aici, departe de lume? spune doctorul Paulsen și intră tropăind în sufrageria neîncăpătoare.

Își scutură apa de pe pelerină, cere să fie liniște înainte să spună cineva vreun cuvânt și se întoarce spre Arnold, care stă înfășurat în păturile de lână care-l fac aproape nevăzut. Doctorul face un pas mai aproape și mijește ochii.

— Dezveliți-l, pentru numele lui Dumnezeu! Nu am venit aici să scutur păturile voastre murdare.

Aurora lasă capul în jos de rușine și îl dezvelește pe Arnold până rămâne în pielea goală. Evert își întoarce capul, se uită spre ușă, plouă cu găleata, marea este ca o ghirlandă albă în jurul luminii farului, câinele aleargă pe țărm. Mama plânge la vederea fiului ei, băiatul firav, aproape vânăt, care zace în pat, atât de liniștit cât poate fi o ființă în viață. Doctorul Paulsen devine deodată protector și omenos.

— Da, da, spune el, ia să vedem!

Își deschide geanta din piele, își scoate instrumentele, se așază pe scaunul ce stă gata pregătit și începe să îl consulte pe Arnold cu meticulozitate. Prin fața ferestrelor se perindă fețe

curioase care privesc înăuntru și dispar din nou. Elendius, vecinul care întotdeauna are de adus câte o veste rea și se bucură să o împrăștie repede, se chiorăște îndelung până când Evert îl alungă. Doctorul Paulsen îi ia temperatura. Apasă ușor pe ochiul drept al lui Arnold. Leagă strâns un fir de ață în jurul degetului arătător de la mâna stângă, pune o oglindă de buzunar deasupra gurii vineții a lui Arnold, apoi se ridică și se uită la Evert.

— Se găsește ceva tărie în cocioaba asta? întreabă el.

Și Evert îi toarnă imediat un pahar, dar doctorul nu bea. Pune paharul pe pieptul lui Arnold, se apleacă și se uită cu atenție la tărie. Varsă paharul și mai cere. Evert toarnă din nou, dar nu cu toată inima, doar jumătate de pahar. Și de această dată așază doctorul paharul pe Arnold, își scoate ochelarii ca să vadă mai bine, numai el știe la ce se uită. De data asta, ridică paharul și bea.

— Piele moartă! spune el. Băiatul este pur și simplu piele moartă!

Aurora se lasă pe genunchi lângă pat și întreabă plângând:

— E periculos?

— Periculos ca periculos, răspunde doctorul Paulsen. Nu aș recomanda cuiva să zacă de piele moartă, ca să spun așa... Dar băiatul este mai aproape de viață decât de moarte, deci departe de a fi mort.

— Slavă Domnului, a șoptit Aurora. Mulțumesc!

Doctorul dă din cap.

— Dar nu ați văzut că tăria se mișca? Ca o mare îndiguită? Ca un val pe pieptul lui? Stați să vedeți încă o dată. Dacă mai este ceva în sticla aceea.

Evert se mișcă încet și nu spune niciun cuvânt. Sticla trebuie să ajungă și pentru Crăciun, și pentru Anul Nou. Doctorul vede că nu îl trage inima să mai toarne și se încruntă.

— Poate ar trebui să înțep băiatul cu un ac de pălărie ca să îi măsor mișcările mușchiului inimii?

Evert toarnă pentru a treia oară din sticlă, iar doctorul pune paharul pe pieptul lui Arnold și toți se apleacă să vadă dacă tăria stă nemișcată și văd că un val străbate băutura incoloră, de jos în sus, ca o ridicătură rapidă, iar când au văzut de ajuns, doctorul Paulsen bea tăria dintr-o înghițitură.

— Inima lui este mică, dar bate, spune el și se ridică. Dar rămâne în picioare și se uită la Arnold. Câți ani are?

— Zece, răspunde Evert repede și când Aurora vrea să spună și ea ceva, repetă el tare:

— A împlinit zece ani în vară.

Doctorul Paulsen zâmbește și își plimbă privirea de-a lungul corpului scund al băiatului.

— Da, da! Băiatul vostru este mic de statură. Dar, în schimb, este bine înzestrat cu chestia cealaltă.

Doctorul se întoarce cu spatele la Evert, care dă din cap, iar Aurora înfășoară pătura cu grijă în jurul lui Arnold în timp ce se înroșește la față.

Și Arnold aude toate acestea. Zace acolo în pielea lui moartă și aude și ce este de auzit și ce nu. Aude cum tatăl a mințit făcându-l mai mic decât era și vocea doctorului care a spus mai pe ocolite: „Bine înzestrat cu chestia cealaltă”. Este piele moartă, dar înzestrat cu chestia cealaltă. Și acum îl unge același doctor cu o alifie pe frunte și spune:

— Băiatul este aproape inconștient ca urmare a statului sub apă. Îi trebuie liniște, igienă și trebuie să își golească mațele regulat. Și se va trezi el de la sine.

Aurora răspunde scurt:

— Aici este întotdeauna curat! Și mulțumim de vizită!

Spunând acestea, iese și trântește ușa după ea, iar tatăl rămâne singur cu doctorul, deoarece nu îl iau în seamă pe Arnold, el este doar piele moartă.

— Credeți, doctore, că eu și Aurora am mai putea fi binecuvântați cu alți copii? întreabă Evert frecându-și mâinile nervos.

— Ea are încă destul temperament, răspunde doctorul și adaugă: Ce vârstă are nevasta dumitale?

Evert trebuie să se gândească din nou.

— Avem șaisprezece ani de căsătorie.

Acum este rândul doctorului să se gândească, și asta ia timp.

— Nu trage prea multe speranțe, a spus el într-un târziu.

După ce doctorul Paulsen a fost transportat din nou la țărm, după ce i-a dat ceva chinină și săruri Glauber, Arnold simțea încă apăsarea degetului pe ochi, greutatea paharului pe piept, mirosul de tărie, strânsoarea ației din jurul degetului și nu a

putut niciodată să uite înfățișarea propriei fețe în oglinda mată, de buzunar, a doctorului.

— Piele moartă, a șoptit Arnold. Sunt piele moartă, dar bine înzestrat cu chestia cealaltă!

Și spune Arnold Nilsen că de atunci niciodată nu s-a simțit mai bine ca în acel moment.

— Eram tratat ca un prinț. Nu, nu ca un prinț, ca un rege. Eram fost ridicat la rang de rege. Da, ceva mai aproape de Dumnezeu nu poate omul ajunge decât când părăsește această lume pentru totdeauna. Au fost săptămânile cele mai frumoase ale copilăriei mele. Pe cuvânt! Le recomand tuturor celor care caută puțină liniște să devină piele moartă. Este fantastic. Este ca și cum ai locui la hotel.

De aceea a rămas Arnold în pat și era încă piele moartă când Holst, noul învățător, un bărbat tânăr și bine clădit, întotdeauna optimist în septembrie și pesimist în iunie, a venit să împrăștie cunoștințe și bună creștere copiilor neastâmpărați din Røst pentru paisprezece zile. Apoi s-a întors din nou la țărm, convins fiind că înțeleptele sale cuvinte și ecuațiile vor fi uitate în curând, lăsându-și elevii în grija școlii vieții, acolo unde *curriculum vitae* erau marea, păsările munților și vegetația. După două săptămâni a revenit, livid la față din cauza răului de mare, pentru că acesta era ritmul, între carte și muncă, între indicator și undiță, iar zilele deveneau mai scurte în capul învățătorului Holst și el se uita țintă la banca goală a lui Arnold. Iar Arnold zăcea în pat fericit, iar Aurora îl îngrijea și era din ce în ce mai îngrijorată, căci de-abia reușea să îi strecoare în gură supa de pește și cartofii pasați. Evert stătea în umbră lângă ușă și se uita la sărmanul său fiu și la Aurora, iar amândoi erau neschimbați; ea avea mijlocul tot atât de subțire ca și mai înainte, iar Evert se gândea cu mâhnire: „Cât de mult poate cineva să fie piele moartă?” Și răbdarea lui avea o limită. Și dacă trăia și dacă murea, Arnold avea să fie o mare răspundere și o durere de dus pe picioare, o cruce, dar să fie bolnav de piele moartă, asta devenea de nesuportat. Și pe deasupra începuseră vorbele să umble. Auzea zvonuri despre propriul lui fiu indiferent unde se ducea. Și numai învățătorul Holst era cel care ațâța zvonurile din două în două săptămâni.

Aurora i-a șters cu grijă buzele lui Arnold, l-a sărutat pe frunte și i-a șoptit:

— Mama va avea grijă de tine întotdeauna.

Nu s-a uitat la Evert când a trecut prin fața lui cu ligheanul, prosoapele și resturile de mâncare. În acea seară de octombrie s-a hotărât Evert. A trimis el însuși după preot.

În acea noapte a simțit Arnold că începea să se plictisească. Nu era ridicat numai la rangul de piele moartă regească, ci și la rangul celei mai mari singurătăți. Putea să audă, dar nu putea să vorbească. Și era ceva în cuvintele de dragoste ale mamei lui care îl speria, care îi stârnea o neliniște, un neastâmpăr de nedescris. O auzea pe mamă-sa cum plânge prin încăpere, cum câinele scheaună la ușă, iar tatăl bate cu pumnul în masă. Iar de dimineață, Arnold a auzit sunet greu de vâsle în strâmtoare, ritmul sacadat al vocilor vâslașilor și cântece bisericești care răsunau deasupra furtunii și a valurilor care se spărgeau de mal: *Chiar dacă Pământul va dispărea, Dumnezeu va exista.*

Arnold nu a mai rezistat. S-a ridicat din boala de piele moartă și s-a uitat prin geamul murdar. A văzut barca cu cei cinci vâslași acostând la mal, în mijlocul lor stând o figură impunătoare, însuși preotul cu mâinile ridicate, semănând cu un imens cormoran, cu o corabie mare, cântând: *Și chiar dacă omenirea va muri, Dumnezeu va exista.* Arnold a simțit furnicături pe spate și a strigat:

— Vine Necuratul! Vine Satana!

Tatăl lui s-a apropiat de ușă, s-a întors spre Arnold și i-a dat o palmă care i s-a lipit de obraz și a usturat tot atât de tare ca și mâna lui Evert, căci Evert a tras-o de furia bucuriei, de speriat ce era, ca și cum în acel moment altcineva se folosise de mâna lui. S-a uitat cu rușine și cu milă la fiul său, care era roșu ca para focului și se cuibărise în pat.

— Nu este Necuratul! E preotul, la dracu'!

Și tatăl a tras-o după el pe Aurora, care stătea paralizată de frică, și a alergat spre ponton pentru a-l întâlni pe preot și a-l trimite de unde venise cât mai repede cu putință, deoarece Arnold se trezise, vorbise și nu îi mai trebuia preot.

— Băiatul s-a trezit! a strigat Evert la toată lumea. Mergeți acasă acum, când încă mai e lumină!

Dar preotul a stat drept pe ponton și a pus mâinile pe umerii lui Evert, care încă tremura.

— Bine, bine, omule, a spus el. Dacă fiul tău s-a trezit, vreau să vorbesc cu miracolul întruchipat.

Și nimeni nu poate spune „Nu” când preotul se invită singur. În curând, toată insula se afla pe drum spre casa lui Evert și a Aurorei. Bărbații au lăsat lucrul câmpului, femeile rufele în copăi și copiii au ajuns prea târziu la prima oră de curs a învățătorului Holst, care, răsuflând greu la urcuș, era ultimul în lungul șir de oameni ce transformaseră o zi obișnuită de octombrie într-una de sărbătoare.

Arnold îi zărește de la fereastră. Vede toate fețele care se apropie, bărbia roșie a preotului este înrămată de o barbă neagră, mâinile părinților se mișcă nervos, Elendius cu zâmbetul lui scurt, părul rar de sub pălăria udă a învățătorului Holst și toate acele ființe care se îmbrâncesc unele pe altele, iar Arnold înțelege imediat că nu e loc de scăpare, se simte ca un om pierdut, dar în același timp și ca unul regăsit. De acum, începe o nouă viață pentru Arnold Nilsen.

Se întinde pe pat, închide ochii și îl aude pe preot, care șoptește pe prispă:

— Vreau să vorbesc singur cu băiatul.

Arnold deschide ochii din nou și îl vede pe preot aplecat deasupra sa în toată grandoarea lui:

— Spune-mi, cum este când ești piele moartă?

Arnold nu știe ce să îi răspundă și hotărăște să își țină gura. Capul lat de deasupra lui așteaptă răspuns, Arnold caută un semn, o urmă care să îi arate ce este bine să spună și ce nu. Atunci, o picătură grea din nasul lucios al preotului cade pe fruntea lui Arnold. Preotul ridică un colț al veșmântului și îi șterge picătura.

— Era bine la început, spune Arnold. Dar spre sfârșit a devenit cam trist.

Preotul dă înțelegător din cap.

— Da, asta pot înțelege. Isus nu a rezistat decât trei zile.

Arnold s-a ridicat în șezut și preotul a pus mâna pe creștetul lui. Arnold și-a aplecat capul.

— Uită-te în ochii mei, a spus preotul.

Arnold a ridicat privirea cât a putut de tare și s-a uitat în ochii preotului.

— Să îi faci cinste mamei tale și tatălui tău, a spus preotul.

— Da, a șoptit Arnold.

— Să faci cinste mării care este tărâmul peștilor și cerului în care păsările se simt ca acasă.

— Da, a șoptit Arnold din nou.

— Și să cinstești adevărul!

— Și asta, a spus Arnold.

Preotul s-a apropiat și mai mult, astfel că au ajuns să își vorbească gură în gură.

— Nici mai mult, nici mai puțin! a strigat preotul și Arnold s-a tras în spate, degeaba însă, căci preotul a venit mai aproape.

— Și ce este adevărul? a întrebat el.

Arnold s-a gândit. Nu avea habar. Se simțea vinovat.

— Nu știu dacă să râd sau să plâng, a spus Arnold.

A văzut o tremurare în privirea preotului și a zâmbit. A răsuflat adânc, și-a trecut mâna peste ochi și a zâmbit, iar zâmbetul preotului era exact ca un arc între râs și plâns.

— Nu, a spus el. Este exact ceea ce noi, sărmanii și binecuvântații enoriași, nu știm ce să facem. Să plângem sau să râdem.

Preotul s-a ridicat și a rămas în mijlocul încăperii, cu spatele la el. Pelerina îi era ca o coloană neagră de jur împrejur. De afară se auzeau voci neliniștite. Cineva a bătut în ușă și apoi s-a făcut liniște din nou. Preotul s-a întors cu fața la Arnold și a vrut să mai spună ceva, dar băiatul i-a luat-o înainte, fiindcă avea ceva pe inimă:

— Vreau să plec de aici, a spus el. Ăsta este adevărul.

Preotul a ascultat' și a mai zâmbit o dată.

— Tu ai călătorit mult, Arnold. Dar ai călătorit într-o direcție greșită, fiul meu.

— Mulțumesc, a șoptit Arnold.

Preotul i-a pus încă o dată mâna pe creștet.

— Dar acum este timpul să te întorci la lumea de pe pământ, a spus preotul. Aici este locașul nostru.

A doua zi, Arnold a stat în ușa clasei și toți s-au întors spre el, iar cineva din ultima bancă a strigat:

— A venit Necuratul!

Râsul s-a revărsat de pe fețele tuturor, iar Arnold a început și el să râdă, a râs și a înțeles că știau toți ce s-a întâmplat, nu tot, nu știau ce dorește el din tot sufletul, doar preotul știa asta, dar ceva știau și ei, era mai mult decât ar fi trebuit să știe, pentru că tot ce se spunea, s-a spus sau se va spune se ducea din om în om, cuvintele nu stăteau pe loc, erau ca un banc de pești care se prindeau în plasă. Arnold se gândea în timp ce râdea:

„Aici te sufoci, este prea strâmt”. Și Arnold râdea mai tare decât toți. Atunci a lovit învățătorul Holst cu indicatorul în catedră și s-a aplecat spre Arnold în liniștea care s-a așternut deodată.

— Bine ai venit, Arnold Nilsen. Așază-te, ca să fim siguri că nu ne vei părăsi din nou.

Arnold a mers printre rândurile de bănci până a ajuns la a lui. Pupitrul era la fel de mare ca și înainte de vara aceea. Nu ajungea cu picioarele la podea. Picioarele îi stăteau agățate în aer, grele ca plumbul. Învățătorul Holst a venit spre el, cu mâinile la spate. A zâmbit, poate pentru că trebuia să plece la Lofoten chiar în seara aceea și avea să se odihnească acolo paisprezece zile. S-a oprit în fața lui Arnold.

— Și o să vinzi vântul, nu-i așa? a spus învățătorul Holst.

Și râsul s-a pornit din nou. Râsul fusese și el piele moartă și acum se trezise la viață. Învățătorul Holst a lăsat râsul să curgă atât cât a crezut el de cuviință. Și atunci a bătut tare în podea cu piciorul și râsul a încetat.

— Ia spune-mi mie, Arnold Nilsen. Ai de gând să vinzi vântul la kilogram sau la litru?

Arnold nu a avut ocazia să răspundă, deoarece învățătorul Holst a continuat să se amuze și era de neoprit.

— Știu, a spus el. O să îl vinzi în butoaie. Cel mai simplu, încarci vântul în butoaie și îl trimiți în partea de sud a țării și când este liniștit în fiordul Oslo, cum e mai tot timpul, și vapoarele cu pânze nu se mai mișcă din loc, atunci se poate deschide un butoi de vânt de-ale lui Arnold Nilsen și se poate arunca vântul spre bărcile cu pânze!

Clasa râdea. Copiii râdeau lungiți pe bănci. Învățătorul Holst s-a uitat în jos la Arnold, i-a apăsat indicatorul sub bărbie și l-a obligat să se uite în sus, iar Arnold a simțit cum vârful indicatorului îi apăsa gâtul, mărul lui Adam, în timp ce râsul continua în jurul lui.

— Dar cum vei reuși să închizi butoaiele înainte ca vântul să iasă afară, cum o să faci, puștiule?

Acum a venit rândul lui Arnold să râdă, și el râdea cât toți la un loc.

— Mai întâi îți pun curul mare și gras deasupra, a spus el.

S-a făcut o tăcere adâncă. Învățătorul Holst a scăpat din mână indicatorul. Abia s-a aplecat să îl ridice, foarte lent, respira scurt, ca șuierul vântului.

— Ce ai spus, Arnold Nilsen?

— Că pun peste butoi mai întâi curul tău gras de balenă!

Arnold râdea și în același timp s-a auzit zgomotul indicatorului care l-a plesnit peste față, peste nas. Arnold s-a uitat nedumerit la învățătorul Holst, care s-a îndreptat spre catedră și s-a așezat începând să răsfoiască catalogul și să își înmoaie penița în călimara cu cerneală. Arnold a simțit mai întâi durerea care a venit cu întârziere, mai târziu, dar cu putere, sângele a țâșnit de sub frunte și i-a curs peste tot, în gură, pe jos, făcând pete mari pe podea. Arnold a alunecat de pe scaun, s-a ridicat ametit și a părăsit clasa lăsând o tăcere adâncă în urma lui. Învățătorul l-a lăsat să plece, fiindcă avea destule de scris în catalog despre întâmplarea cu pricina, astfel încât să nu se înțeleagă greșit ceea ce s-a întâmplat. Dar istoria lui nu putea fi mai clară decât cerneala neagră așternută pe hârtie, în coloane lungi, alături de notele acelea triste, căci uite ce situații avea să întâlnească aici.

Arnold s-a oprit acasă pe prispă. Și-a zărit tatăl jos pe chei. S-a îndreptat într-acolo și tatăl s-a întors spre el.

— Ai căzut din nou? a întrebat el.

Arnold a dat din cap, iar sângele a început să îi curgă și mai tare. S-a lăsat pe spate și s-a uitat la cerul greu și cenușiu.

— Nu, a zis el încet. Nu am căzut.

Tatăl a făcut un pas mai aproape, nerăbdător.

— Ce s-a întâmplat, băiete?

— Învățătorul Holst m-a lovit cu indicatorul.

Tatăl s-a aplecat în jos.

— Vrei să spui că a făcut-o voit?

Arnold a dat din cap ușor, ca și cum toată fața i-ar fi fost fărâmițată și s-ar fi putut dezmembra în orice clipă. Tatăl a scos din buzunar o cârpă, a înmuiat-o în apă și i-a dat-o băiatului. Arnold și-a șters sângele și a început să plângă, chiar dacă se hotărâse să nu o facă, dar ustura, ustura atât de tare și simțea că înlăuntrul lui ceva s-a sfărâmat.

— Cred că ai nasul strâmb acum, a spus tatăl, luând cârpa însângerată din mâna lui Arnold.

A scuipat pe ea și i-a șters petele de sânge care i se uscaseră pe bărbie, iar Arnold s-a minunat că mâinile mari și butucănoase ale tatălui său puteau fi atât de ușoare.

— Nu plângi, nu-i așa? a întrebat tatăl.

— Nu, a spus Arnold și a înghițit în sec. Nu plâng.

— Bravo. Nu a murit nimeni din cauza nasului strâmb. Chiar te-a lovit cu indicatorul?

— Da. Cu indicatorul.

Tatăl s-a gândit o clipă, apoi s-a îndepărtat de chei.

— Unde te duci? a strigat Arnold. Nu pleca!

Tatăl a răspuns fără a se întoarce.

— Să stau de vorbă cu învățătorul Holst, a spus el.

Arnold a alergat după tatăl lui cu mâna deasupra nasului care îl durea și care parcă îi stătea să cadă. Tatăl nu s-a oprit până a ajuns în pragul ușii clasei și l-a privit drept în ochi pe învățătorul Holst, care a rămas cu catalogul în mână.

— Sunt tatăl lui Arnold Nilsen, a spus el tare.

Învățătorul Holst s-a uitat în sus la el, neștiind ce să facă, a clipit din ochi înainte de a arunca o nouă privire în catalog și a zâmbit.

— Evert Nilsen, da. Îi cunosc pe părinții elevilor mei, bineînțeles. Învățătorul Holst s-a ridicat în picioare. Iar băiatul dumneavoastră a primit o lecție binemeritată. Din punctul meu de vedere, situația este ca și uitată, nu vreau să o prezint mai departe, nici aici, nici la cei de sus, superiorii mei.

Evert Nilsen stătea tăcut și cenușiu la față, ca și cum ar fi uitat de ce venise. A aruncat o privire în încăpere. Arnold aștepta în spatele lui, ascuns în umbră. L-a apucat strâns de haină pe tatăl său, căci știa că nu putea să facă față la prea multe cuvinte dintr-odată, îl oboseau și îl făceau și mai nesigur pe sine.

— Acum trebuie să continuăm predarea, a spus învățătorul Holst, ridicându-se și uitându-se dincolo de Evert Nilsen. Arnold, te rog, așază-te la locul tău!

Dar tatăl și-a oprit fiul. A înaintat spre catedră, printre elevii neliniștiți care simțeau că avea să se întâmple ceva ce nu vor uita niciodată. Nilsen nu a scos niciun cuvânt. Spusese destule. Învățătorul Holst l-a privit cu nedumerire. Atunci, Nilsen a luat indicatorul și l-a lovit pe Holst în frunte. Lovitura nu a fost atât de puternică, dar el a căzut grămadă, scoțând un urlet, mai mult de sperietură decât de durere, și acoperindu-și fața cu mâinile. Arnold s-a gândit că îl lovise întâi tatăl lui, apoi învățătorul, iar acum era rândul învățătorului să fie lovit, ca și cum în asta s-ar fi ascuns un fel de echitate și de dreptate pe care Arnold nu o prea putea înțelege. Evert Nilsen a rupt indicatorul, a lăsat cele

două bucăți să cadă deasupra învățătorului Holst, care stătea încă în genunchi în fața clasei, și a părăsit sala de clasă trăgându-l pe Arnold după el.

— Nu mai ai ce mai căuta aici niciodată! a spus tatăl.

În ziua următoare, Arnold era pe mare. Aurora s-a împotrivit, dar tatăl său nu s-a lăsat înduplecat, deoarece băiatul trebuia călit, trebuia să învețe să supraviețuiască. Și asta hotărâse. Arnold se află în barcă, nasul lui vânăt este împachetat într-un bandaj gros și trebuie să respire pe gură. Stă cu gura deschisă, iar tatăl vâslește cu mișcări dure și hotărâte care îi îndepărtează de mal. Este liniștit afară, prea liniștit pentru luna octombrie, marea e închisă la culoare, cu pete de umbră ca o oglindă neagră vălurită. Au ajuns repede în afara digului și văd farul care stă ridicat ca un gât înconjurat de un guler de spumă, valurile înalte vin înspre ei și ridică barca într-un ritm constant și greu de suportat. Tatăl zâmbește și se uită la fiul său, vâslește și nu își ia ochii de la el, valurile se rotesc sub ei, totul este mișcare, nu mai există niciun punct de care să te ții, nici măcar tatăl, care zâmbește și vâslește, vâslește cu ei în larg, cât mai departe de țărm, astfel încât în curând de-abia se mai poate vedea insula, departe, în ceață. Arnold închide gura și respiră cu greu. Valurile înalte îi fac greață. Rupe bandajul, durerea scrijelește cu înțepături ascuțite, aruncă în mare cârpa murdară și trage aer în piept inspirând repede, fericit. Tatăl se uită la el, zâmbește, vâslește, nu au ajuns încă la destinație. Arnold își pipăie cu grijă nasul, este umflat și moale.

— Acum semeni cu un boxer, spune deodată tatăl.

Arnold se uită uimit la el.

— Boxer? Semăn cu un boxer?

— Cu cel care avea poza în ziar. Nu-ți amintești?

— Nu. Cine era, tată?

— Cel care a boxat chiar și în America. Otto von Porat.

Arnold își uită greața o clipă și simte o fericire ciudată. Tatăl lui i-a vorbit. Tatăl lui i-a spus că seamănă cu un boxer. Arnold respiră adânc și râde. Asta îl face să simtă o durere în frunte. Este fericit și asta doare. Dar de îndată ce durerea dispare, îl apucă din nou greața și vede că tatăl lui dă din vâsle încercând să oprească barca pe valuri. Își pune una dintre vâsle pe genunchi și arată în spatele lui Arnold.

— Uită-te bine acum, spune el. Când linia catargului taie vârful stâncilor și farul stă în dreptul digului, atunci te afli în poziția corectă.

Arnold se întoarce și se uită, în timp ce tatăl continuă să vorbească. Niciodată nu a vorbit atât de mult Evert Nilsen, asta fiindcă se simte fericit acum, aici, pe mare, împreună cu fiul său.

— Sunt punctele noastre de reper, Arnold. Catargul, stâncile, farul și digul. Sunt ca o constelație. Când totul e doar haos și furtună pe mare, chiar și atunci ele stau în același loc. Să nu uiți asta, Arnold.

Și Arnold clipește din ochi și privește, se uită la reperele ce creează această imagine, care se schimbă dacă te muți doar cu o mișcare de vâslă într-o parte sau în cealaltă. Și cu cât Arnold se uită mai mult la repere, cu atât îi este mai rău, deoarece înțelege că e singurul de pe pământ care nu reușește să se liniștească.

— Ce i-ai spus învățătorului Holst? întreabă tatăl deodată.

Arnold trebuie să se gândească puțin.

— I-am spus doar că fundul lui este mai mare decât o balenă.

Tatăl râde în hohote.

— Mai mare decât o balenă? I-ai spus asta vidrei ăleia umflate?

— Da! strigă Arnold. De două ori!

Arnold se uită la tatăl său. Și amândoi vorbesc ca doi neghiobi. Dar aici, în largul mării, sunt doar ei doi. Se simt liberi în mijlocul naturii. Tatăl devine din nou tăcut și Arnold stă nemișcat, atât cât poate, fiindcă nu vrea să tulbure cu nimic acest moment. Atunci, tatăl întreabă:

— Ce ți-a spus preotul?

Arnold trebuie să se gândească puțin.

— A spus că ar trebui să-mi cinstesc tatăl și mama.

— Chiar așa a spus?

— Da, așa a spus, că trebuie să-ți fac cinste ție și Aurorei.

Și cum termină de vorbit, Arnold vomită. Vomită tot ce are în stomac chiar pe picioarele tatălui său, iar acesta înjură și ridică mâna ca și cum ar fi vrut să îl plesnească, dar băiatul vomită încă o dată, plânge, vomită și vede, printre lacrimi, cum reperele de pe mare dispar. Totul se învârtește cu el. Alunecă pe fundul bărcii și închide ochii.

— Acum nu mai arăt nici pe departe ca un boxer, șoptește el.

Tatăl lui vâslește înapoi. Rămâne tăcut tot restul zilei. Aurora pune mâncare pe masă. Arnold nu are poftă de mâncare. Se culcă devreme. Totul se mișcă. A luat cu el valurile mării. Patul este ca o barcă. Barca îl duce departe. Îl duce, în vis, la reperele de pe mare.

Tatăl lui îl trezește de dimineață.

— Să îmi găsești reperele, spune tatăl.

Vâslesc din nou în larg. Când sunt în dreptul digului, schimbă locurile și Arnold vâslește. Valurile se lovesc de barcă. Arnold vâslește și se uită. Tatăl lui nu îl slăbește din ochi. Vâslele alunecă deasupra apei ca niște linguri imense. Arnold se întoarce și se uită spre mal. Dar reperele nu sunt acolo unde ar trebui. S-au mutat în jur. Stâncile s-au mutat în fața catargului, farul s-a scufundat în mare, iar valurile au dărâmat digul, piatră cu piatră.

Constelația a fost aruncată în toate părțile. Arnold gândește: *Reperele mele sunt în toate părțile. Nasul meu strâmb îmi va arăta direcția.* Tatăl lui îl prinde de braț.

— Mai în larg! spune el.

Și Arnold vâslește mai departe în larg. Se hotărăște. Trebuie să reușească de data asta. El este acum vâslașul, Arnold vâslașul! Și Arnold vâslește prin valurile ce se sparg de barcă. Vâslește în mijlocul vârtejului. Vâslele nu sunt linguri, ci copaci! Iar coroana copacului este paleta vâslei care împinge cerul în spate. Dar nu găsește reperele. Nimic nu stă locului. Vântul se lovește de stânci și în curând este doar praf pe suprafața mării, ca rahatul de muște pe pervazul ferestrei. Tatăl strigă ceva, dar este imposibil de înțeles. Tatăl lui arată spre ceva, dar nu e nimic de văzut într-acolo. Arnold vâslește în ploaie și spumă. Vâslește cu gura căscată, înghite apa mării și o vomită, marea pe fundul căreia a zăcut și în care și-a făcut planurile. Tatăl lui îl dă deoparte de pe bancă, îi ia vâslele din mână și vâslește spre țărm. Arnold se împiedică în cizmele lui imense de cauciuc. Se pișă pe el. Plânge. Tatăl lui îl dă la o parte lovindu-l cu piciorul.

— Ai înnebunit, băiete? strigă el. Ai de gând să-mi distrugi barca?

Arnold nu reușește să spună nimic. Tatăl lui vâslește cu smucituri lungi, înjură și vâslește. Arnold s-a ridicat și, spre mirarea lui, vede că marea e liniștită. Aurora stă pe cel mai apropiat dig. Este o umbră neagră și răbdătoare. Arnold ajunge

la mal și va rămâne pe uscat pentru totdeauna. O urmează pe mamă-sa spre casă, în timp ce aude râsul băieților din curtea școlii.

— Nu îi lua în seamă, șoptește mama.

— Nu-i iau, spune Arnold și strânge din dinți.

— Ai avut din nou rău de mare? întreabă mama.

Arnold nu răspunde. El este racul de pământ înconjurat de mare. El este cel cu rău de mare, născut pe o insulă.

— Tatăl meu, spune Aurora, avea rău de mare. De fiecare dată când era pe mare îi era rău și voma.

Râde, un râs ciudat, și îl ia de mână. Arnold este tăcut, deoarece nu știe dacă este o consolare sau o amenințare. Nu, nu este o amenințare, doar o slabă consolare.

Într-o zi, Arnold stă pe chei și curăță pește. Tatăl lui este pe mare. Arnold a ridicat cuțitul. Cuțitul e greu. Timpul trece greu și este plictisitor. Bărbații mai în vârstă se uită la el din când în când. Chicotesc șușotind despre acest băiat pricăjit. Povestesc întotdeauna aceleași istorii. În clipa în care se uită în altă parte, doar o secundă, poate pentru că puturosul de Elendius vine spre ei să îi hrănească cu alte vești proaste, Arnold scapă cuțitul și acesta îi alunecă în deget, în os și degetul lui atârnă acum într-un singur fir de ață, o bucată de carne lipicioasă, dar Arnold nu țipă, e tăcut ca pământul și se uită uimit la mână, la degetul arătător din care sângele curge șuvoi. Aude cuțitul care atinge podeaua și pe ceilalți care se ridică, iar Elendius strigă atât de tare, încât aude toată insula:

— Roata și-a tăiat degetul! Roata și-a tăiat degetul!

Asta își amintește Arnold când se trezește cu nouă degete: că l-au poreclit Roata. Arnold este Roata și nu se va mai numi altfel. Tot ce merge repede de-a lungul pământului are cel puțin o roată; automobilele, trenurile, autobuzele, vapoarele au roți, și nu era însăși marea o roată imensă care se învârtește de la un țărm la altul, da, nu este planeta noastră, Pământul, o roată albastră și strălucitoare care se învârtește în întunericul Universului? Nimeni nu putea uita că Arnold s-a rostogolit ca o roată însuflețită în josul celei mai abrupte pante. Arnold nu a uitat nicio clipă promisiunea pe care și-a făcut-o lui însuși, când era pe fundul mării, cu valurile pe umeri, că va părăsi această insulă, va dispărea, indiferent cât îl va costa asta. Nu știe unde va pleca, știe doar că va trebui să dispară. El e o roată și nu va

putea rămâne așa toată viața lui. Drumul va fi casa lui. Așa este el făcut. Într-o noapte, se strecoară din casă. Îi lasă o scrisoare mamei sale. Tatăl este la pescuit în fiord. Nopțile încep să devină din ce în ce mai luminoase. De mai multe săptămâni scrie această scrisoare, încercând să găsească cuvintele potrivite și să le așeze în ordinea corectă. Scrisoarea e scurtă, fiindcă Arnold Nilsen nu este omul scrisului. E ceva ce maică-sa va putea să citească. În dimineața următoare, ea se trezește și se minunează de tăcerea adâncă a acestei case mici. Atunci vede hârtia pe masa din bucătărie. „Dragă mamă. Am plecat în lume. Mă întorc când va veni timpul sau niciodată. Barca o găsiți pe malul celălalt. Salută-l și pe tata din partea mea. Cu dragoste, Arnold.”

Și Arnold se strecoară afară în noaptea albă. Merge repede spre chei. Tuss vine după el, nelămurit și fericit. Mângâie câinele și îl gonește spre casă. A luat cu el o pâine, banii economisiți timp de doi ani și câteva înghițituri de tărie de-a tatălui său. S-a uitat în jur. S-a uitat la ce părăsește. Desface frânghia bărcii, noaptea e liniștită și inima îi bate puternic. Plânge de bucurie și de durere. Este surprins de el însuși. E mai puternic decât și-a închipuit. Este atât de mândru de el... în timp ce vâslește cu nouă degete, apropiindu-se de țărm, cântă ca să nu își mai audă plânsul: *Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă tot pământul ar fi pustiit. Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă toți oamenii ar pieri.* Încă se vorbește despre călătoria lui Arnold cu barca cu pânze, printre curenții învolburați și primejdioși, pe o distanță destul de mare, un miracol, se poate spune. Arnold trebuie să fi fost meșter în mânuirea vâslelor în acea noapte, și asta a mai potolit furia și durerea tatălui. Jumătatea lui de băiat ținuse piept mării ca un adevărat bărbat, transformându-se într-o legendă.

În seara celei de a treia zile, Arnold stă în fața bisericii din Svolvær și totul este mult mai mare decât și-a imaginat. Oamenii locuiesc unii peste alții în case din piatră. Stâlpii de iluminat sunt deși ca o pădure, iar în vitrinele buticurilor este lumină electrică. Dar ce îl miră pe Arnold este liniștea, faptul că un oraș putea să fie atât de liniștit. „Poate în orașe încă se doarme la această oră”, se gândește Arnold, astfel încât locuitorii să fie treji noaptea, poate în orașe este invers, soarele apune când oamenii se trezesc. Aude cum cineva se apropie,

aude pași mulți ce răsună în urma lui. Arnold se întoarce și vede un convoi de oameni care trece prin fața lui, pe partea cealaltă a trotuarului, sunt oameni mari și copii, pescari și proprietari de bărci, bărbați și femei, câini, pisici și tot felul de oameni, și ca și cum nu este de ajuns, însuși preotul trage ușa grea a bisericii după el și își suflecă veșmântul ca să nu se împiedice, aleargă ca o muiere și încheie coloana aceasta ciudată care cotește spre strada principală ce duce spre chei. Arnold se ascunde după un stâlp ca să nu fie văzut de preot, apoi se ia după ei. Sunt în drum spre partea cealaltă a cheiului. Acolo, printre ferme și silozuri, se află grajduri și carusele, lămpi luminând în toate culorile, cai mecanici ce se deplasează în cerc și un cort mare montat în mijloc ce pare agățat de Lună și deasupra, pe un portal auriu, Arnold poate citi: CIRCUL MUNDUS. Vede că toată lumea îi plătește unui bărbat îmbrăcat în uniformă, cu o mustață îngustă, după care intră unul câte unul, strigă, se încaieră, se împing de la spate ca să intre primii și să găsească cel mai bun loc. Arnold stă în noroiul de pe marginea terenului vechi de fotbal. După puțin timp, aude cum orchestra a început să cânte, caii nechează, elefanții mugesc, aude împușcături, râsete și plesnituri din bici. Arnold se strecoară mai aproape. Nu mai e nimeni la ușă. Bărbatul în uniformă a dispărut. Arnold stă puțin sub portal și se uită împrejur pentru ultima dată.

Alături, pe un stâlp, stă atârnat un afiș. Aici este renumitul om-șarpe, Der Rote Teufel. Aici sunt înghițitorul de săbii, dresorii de lei, monștrii, prințesele frumoase și nici mai mult, nici mai puțin decât cea mai înaltă ființă din lume, renumitul islandez Paturson. Arnold își trage răsuflarea și se strecoară înăuntru. Se furișează printre grajduri și corturi. Caii galopează singuri pe banda strălucitoare a caruselului. Nu este aceasta lumea la care a visat atâta timp? Nu aici visa el să ajungă, nu se afla unde dorea? Acum a ajuns aici. Se oprește în fața unui cort unde pe un afiș scrie *Mundus vult decipi.* Citește silabisind: *Mundus vult decipi.* Ciudate sunete. Este o limbă pentru bibanul și halibutul de ocean de la mii de metri adâncime. Dă într-o parte ușa cortului, dar Arnold nu apucă să vadă mai nimic, fiindcă o mână îl răsucește brusc. Omul în uniformă și cu mustață se uită mirat la el.

— Hei, puștiule! Ce faci aici?

Bărbatul vorbește în norvegiană. Se apleacă mai aproape.

— Îmi caut părinții, răspunde Arnold repede.

— Aha! Te-ai pierdut de părinți?

Arnold zâmbește. Acum nu îi mai e frică. Ce ușor este să minți! Cuvintele vin de la sine și par adevărate.

— Da, spune Arnold încet. M-am pierdut de părinți.

Și aceste cuvinte, care sunt deopotrivă și adevărate și mincinoase, după cum vrea omul să le ia, duc la alte consecințe decât cele la care s-ar fi așteptat Arnold. Omul în uniformă îl ridică pe Arnold în brațe.

— Numele meu este Mundus, spune el. Și aici, la Mundus, nimeni nu trebuie să îi piardă pe cei dragi!

Îl ia pe Arnold pe sus și îl duce în cortul cel mare. Der Rote Teufel tocmai vrea să își bage capul printre picioare în timp ce stă agățat într-un trapez, sus, în cupola cortului și toți se uită la el. Se îndoaie de la jumătate și privește printre coapse, se ține atârnat numai într-o mână, iar publicul stă încordat, unii de-abia au curajul să îi privească acrobațiile. Tobosarul bate în tobă cu mișcări repezi și repetate ce măresc momentul de suspans. Și deodată se aude o ruptură, parcă ceva s-ar fi rupt, se creează o neliniște sus, la trapez. Este costumul auriu al lui Der Rote Teufel, care s-a rupt în cel mai nefericit loc. Și pentru o clipă, lumea crede că asta face parte din spectacol, dar înțelege destul de repede că este un scandal de proporții și că Necuratul Roșu nu s-a ales cu porecla asta din întâmplare, deoarece mirosul umple cortul și bietul „om-șarpe” este coborât imediat, aproape în fundul gol, cu bucile albe ca o lună rușinoasă deasupra feței roșii, sugrumate.

Publicul fluieră, cei din spate se ridică, iar bărbații aruncă după Teufel cu ghemotoace de hârtie și bulgări și în acel moment își face Arnold debutul. Când Mundus înțelege că spectacolul scapă de sub control, se duce cu Arnold în brațe până la manej și îl ridică în sus, și atunci se face liniște printre cei care urlă ca sălbaticii, pescarii gălăgioși încep să se așeze și după un timp poate și Mundus să ia cuvântul:

— Doamnelor și domnilor! strigă el. Acest copil pe care îl țin în brațe s-a pierdut de părinții lui! Să se înfățișeze mama și tatăl său și să se întregească această familie, aici, în fața tuturor, înainte ca următorul număr să înceapă. Cel mai înalt bărbat din lume își va face apariția în fața dumneavoastră.

Liniștea se așterne, Arnold vede privirile care îl înconjoară. Se holbează la el cu gurile căscate. Cei mai aproape de manej se apleacă spre ei și sunt atât de aproape încât pot să îl atingă. Preotul stă gata să se ridice în picioare, dar nu o face, fiindcă este nesigur. Și pentru o clipă, unii cred că acest moment este o parte a spectacolului, deoarece încep să râdă și râsul se împrăștie, publicul începe să bată din palme și din picioare. Doar preotul stă tăcut, uitându-se în continuare la Arnold, și nu știe dacă trebuie să plângă sau să râdă. Mundus face o plecăciune adâncă, merge de jur împrejurul manejului în timp ce publicul continuă să aplaude și iese din scenă cu Arnold, îl lasă din brațe și se întoarce din nou pe scenă. Este aproape întuneric. Doar o lampă subțire luminează deasupra unei oglinzi. Arnold nu se mișcă din loc. Aude fanfara și sunetele tobei. Dar mai aude ceva. Aude pași grei, pământul se cutremură și scaunul pe care stă se clatină. Nu sunt pași de elefant. Este un om, iar Arnold înțelege imediat că se uita la cel mai înalt om din lume, care merge încovoiat de spate ca să nu atingă tavanul cu capul. Fața îi este lungă și tristă. Este îmbrăcat într-un costum negru, iar cravata e mai lungă decât lumina Lunii pe întinsa mare. Îl urmează o tânără îmbrăcată cu o fustă scurtă scrobită și cu o căciuliță strălucitoare pe cap. Are o înălțime normală, dar îi ajunge doar până aproape de centură. Uriașul se oprește în fața cortinei grele și galbene. Își apleacă fruntea și mai mult și domnișoara îi dă drumul la mână. Muzica se oprește. Totul rămâne nemișcat, doar sunetul tobei și vocea groasă a lui Mundus se mai aud:

— Doamnelor și domnilor! Vi-l prezentăm pe cel care la congresul medicilor din Copenhaga a fost declarat cel mai înalt om din lume, islandezul Paturson din Akureyri! Are doi metri și șaptezeci și trei de centimetri fără încălțări!

Paturson se îndreaptă de spate și iese. Cineva țipă, cineva râde, cineva strigă de mirare, dar cei mai mulți sunt liniștiți. Iar domnișoara cu pălăria ciudată trasă pe ochi se uită la Arnold:

— Cine ești tu?

— Arnold.

Zâmbește și își lasă capul într-o parte, apropiindu-se.

— Și ce faci tu aici, Arnold?

— Îl aștept pe Mundus, răspunde Arnold.

Domnișoara se uită prin deschizătura cortinei și îi face semn cu mâna lui Arnold. El sare de pe scaun și se așază alături de ea. Arnold simte că fata îi strecoară ceva în mână. Este o bomboană. O bagă în gură și în interior este ceva și mai moale ce i se topește în gură și îi înmoaie tot corpul. Mai primește una.

— Eu sunt Fata de Ciocolată, spune ea încet și îl sărută repede pe obraz. Privește acum, Arnold.

Și Arnold vede cum Paturson stă în manej cu spatele la ei. Mundus îl măsoară cu un metru argintiu și trebuie să se urce pe scară pentru a-i ajunge la creștet. Și arată metrul publicului, celor care stau pe rândurile din față, astfel încât pot vedea cu ochii lor înălțimea lui Paturson: 2,73 metri. Toți aplaudă și Mundus se așază alături de Paturson, îi ia mâna dreaptă, mare cât o lopată, și îi scoate un inel de pe degetul arătător.

— Este căsătorit? întreabă Arnold.

Fata de Ciocolată dă din cap negativ și râde.

— Șșșș! spune ea.

Mundus a scos inelul și îl arată publicului. Apoi ia o monedă argintie de două coroane și o trece prin inel și toți pot vedea cât de mare este inelul. Este de necrezut, iar publicul aplaudă, dar Mundus a lăsat la sfârșit vestea cea bună. Alege două fete din primul rând care îl urmează în manej, înroșindu-se la față. Aici sunt rugate să îl atingă pe Paturson, pentru ca nimeni să nu se îndoiască că ar fi făcut din carne și oase. Apoi au voie să se așeze pe câte unul dintre brațele sale, ca și cum ar fi stat pe două ramuri într-un copac mare, și acum nu se mai înroșesc fetele la față, ci Paturson, obrajii îi ard și apleacă fruntea rușinat, în timp ce fetele se leagănă, râd și își fac semne cu mâna. Câțiva bărbați din ultimele rânduri vor să își încerce puterea brațelor cu monstrul timid, dar Mundus știe când să spună stop. Cineva ar putea să fie rănit. În schimb, îl lasă să aducă în scenă o masă acoperită cu o față de masă brodată, pe care o trage cu o mișcare de magician, și lasă să se vadă meniul de seară al lui Paturson, care include, nici mai mult, nici mai puțin, o duzină de ouă fierte, paisprezece felii de pâine, o bucată de friptură de porc, trei kilograme de cartofi, optsprezece prune și doi litri de lapte.

Tot acest meniu este ingurgitat de islandez în fața publicului uimit. În timp ce Paturson mănâncă, Mundus se apropie de public și spune:

— Doamnelor și domnilor! Prietenul nostru islandez se trage dintr-o familie săracă de pescari din Akureyri și după cum înțelegeți și dumneavoastră, are probleme mari din cauza înălțimii lui neobișnuite. Ar dori să se întoarcă acasă și să se îndeletnicească cu pescuitul, ca întreaga lui familie. Dar nici îmbrăcăminte și nici unelte de pescuit pentru mărimea lui nu se găsesc. Chiar și șireturi trebuie să comande din străinătate. De aceea, am făcut ilustrate pe care vrem să le vindem. Cu cât se vând mai multe, cu atât va fi mai ușor să îi facem rost de unelte de pescuit și de șireturi pentru mărimea lui. Doamnelor și domnilor, cel mai înalt om din lume!

Și uriașul se șterge la gură cu un șervețel și trece tăcut printre rândurile de scaune cu vederile lui colorate, dar foarte puțini doresc să cumpere, fiindcă au plătit deja cincizeci de øre pe biletul de intrare. Doar preotul pune două monede în pumnul lui Paturson. Spectacolul s-a sfârșit. Orchestra cântă. Paturson se retrage și este luat în primire de Fata de Ciocolată. Mundus se întoarce furios în spatele scenei. Este furios ca un animal sălbatic.

— Unde este nenorocitul de Teufel? strigă el. Să vezi ce îi fac!

Mundus iese ca o furtună, dar în curând se întoarce și se uită urât la Arnold.

— Tot aici ești?

Arnold dă din cap. Nu poate nega. Îi este teamă că Mundus îl va da afară, dar acesta se așază obosit și trist, își aprinde o țigară și oftează adânc.

— E un circ prăpădit, spune el. Acrobații trag pârțuri de li se rup și costumele pe ei și nimeni nu cumpără vederile pe care le-am tipărit.

— Preotul a cumpărat! spune Arnold încet.

— Da, da, preotul a cumpărat, iar eu am rămas cu 348 de vederi! Numai zgârciți fără inimă pe-aici.

Mundus dă fumul de țigară afară pe sub mustață și încearcă să îl împrăștie cu mâna. Arnold se gândește.

— Poate nu e o idee prea bună să îi dați atâta mâncare în fața publicului, spune el încet.

Mundus se uită la Arnold din nou.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nu le poate fi milă de el când văd cât mănâncă, mormăie el.

Mundus se ridică. Aruncă țigara pe ușă și zâmbește.

— Cum te cheamă, băiete? întreabă el.

— Mă cheamă Arnold.

Și în aceeași clipă apare Fata de Ciocolată. Ține țigara aprinsă în mână și se uită uimită la Mundus, care arată înspre Arnold.

— Arnold are dreptate! strigă el. De ce, pentru Dumnezeu, nu a spus nimeni că Paturson nu trebuie să mănânce un meniu întreg în fața unui public flămând înainte de a vinde vederile?

Se întoarce spre Fata de Ciocolată.

— L-ai culcat?

Fata de Ciocolată dă din cap și trage din țigară. Mundus i-o ia din mână și i-o aruncă.

— Găsește-i un loc de dormit și lui Arnold, spune el.

Și Fata de Ciocolată îl ia pe Arnold de mână și îl scoate din cort și merg de-a lungul cărării pline de noroi dintre grajduri.

— Cred că tu ai găsit părul elefantului, șoptește ea.

Arnold nu înțelege ce vrea să spună.

— Are elefantul păr?

— Da, răspunde Fata de Ciocolată. Dar numai în vârful cozii.

Îl sărută repede pe gură, iar Arnold simte că amețește.

— O să dormi cu Paturson. Dar eu stau în vagonul de alături. Dacă ai nevoie de ceva…

Se oprește în fața unui vagon, deschide ușa încet și îl bagă pe Arnold înăuntru. Acolo doarme Paturson. Doarme greu. Două paturi sunt puse unul lângă altul, pentru a fi pe mărimea lui. Arnold va dormi pe jos, alături. Fata de Ciocolată îi dă o pătură.

— Eu dorm în vagonul de alături, șoptește ea. Dacă ai nevoie de ceva…

Se grăbește să iasă. Arnold stă în lumina slabă și se uită la cel mai mare om din lume. Fața îi este lungă și tristă pe perna albă. Folosește trei plăpumi, dar nici așa nu-i de ajuns. Șosetele îi sunt găurite, iar degetele îi ies afară. Sunt mai mari decât coapsele lui Arnold și arată ca un buchet de carne cu unghii strâmbe și galbene. Și Arnold vede jacheta lui Paturson agățată într-un cui în spatele patului. O ia din cui și o încearcă. Nasturii îi ajung până la încălțări, iar mânecile sunt largi și nici nu își poate găsi mâinile prin imensitatea lor. Poate să facă o plimbare lungă în jacheta asta. Paturson se răsucește în somn. Arnold își ține respirația. Durează ceva timp până cel mai mare om din lume se întoarce de pe o parte pe cealaltă. Arnold încearcă să iasă din

jachetă, o agață la loc și simte ceva într-un buzunar. Este metrul din argint. Se întoarce spre pat. Paturson doarme dus. Arnold începe să îl măsoare de la degetele de la picioare până în creștetul capului. Arnold s-a uitat la număr. A măsurat cu siguranță greșit și o mai face o dată măsurând invers, din creștetul capului până la degetele de la picioare, pentru a fi sigur. Dar ajunge la același rezultat. Paturson nu are 2,73, ci 2,04 metri. Arnold pune metrul în buzunarul jachetei. Este mirat, dar nu dezamăgit. Și este pe cale de a înțelege ceva, ceva ce nu a înțeles până acum. Are o bănuială ce îi trece ca o umbră prin cap: minciuna.

Arnold se furișează spre vagonul în care doarme Fata de Ciocolată. O trezește.

— S-a întâmplat ceva, spune Arnold.

Ea se ridică în capul oaselor și zâmbește.

— Ce, Arnold? întreabă.

— Paturson nu are doi metri și șaptezeci și trei de centimetri.

Fata de Ciocolată nu mai zâmbește.

— Ce ai spus, Arnold?

— Paturson are doi metri și patru centimetri. L-am măsurat!

Fata de Ciocolată îl prinde de mână și îi pune un deget la gură.

— Paturson are doi metri și patru centimetri doar culcat, spune ea. Când se ridică în picioare are doi metri și șaptezeci și trei de centimetri. Mundus decide cât de înalt este Paturson. Ai înțeles?

Dar gândurile se învârtesc încet în capul lui Arnold și nu sunt atât de clare.

— Câți ani ai? îl întreabă Fata de Ciocolată.

Și-atunci vede Arnold că este aproape goală.

— Șaisprezece, spune el repede.

Ea râde.

— Șaisprezece? Și câți ani ai când stai culcat?

Fata de Ciocolată îl trage și îl ține pe Arnold lipit de ea, iar el simte cum crește în brațele ei și ea îl învață aproape totul.

Acum știe ce înseamnă părul elefantului.

A doua zi de dimineață, Arnold stă în vagonul lui Mundus, care este cel mai mare din tot circul, cu scară, perdele la ferestre și horn. Mundus însuși stă într-un pat cu baldachin și își mănâncă micul dejun. Are pe el un halat vișiniu, iar mustața îi stă sub o

acoperitoare de piele, ca să-și păstreze forma. Își șterge gălbenușul din colțul gurii cu colțul unui șervețel.

— De unde vii? îl întreabă Mundus.

— De nicăieri, răspunde Arnold.

Mundus se uită la el.

— De nicăieri? Toți vin sau se trag de undeva, Arnold.

— Eu nu.

— Atunci poate ești un îngeraș aterizat aici, la noi?

Arnold nu răspunde. Se poate. Totul este posibil. Mundus oftează, pune tava cu micul dejun deoparte și caută o țigară.

— Nu vrem să vină Poliția după noi, nu-i așa?

— Preotul știe cine sunt, spune Arnold. I-am spus lui tot.

Atunci aude pași grei afară. Se întoarce și îl vede pe Paturson, care trece prin fața vagonului însoțit de Fata de Ciocolată, care pune o prelată mare deasupra lui când se apropie de portalul circului. Mundus se dă jos din pat și stă lângă Arnold.

— Nu vrem să îl vadă cineva din oraș, pe gratis, spune el și își aprinde țigara cu un chibrit lung.

Arnold se uită la cel mai înalt om din lume care se plimbă sub o prelată, iar asta îl impresionează.

— Ai auzit de Barnum? întreabă Mundus deodată.

Arnold dă din cap și de-abia îl vede prin fumul de țigară.

— Barnum era regele Americii, Arnold. A fost mai mare decât Alexandru cel Mare și Napoleon la un loc!

Arnold se dă mai aproape.

— Mai mare și decât Paturson?

Mundus râde și tușește.

— Da, mai mare și decât Paturson. Barnum a făcut din lumea întreagă circul lui. Tot pământul era manejul lui și cerul era ca pânza de cort pe care o întindea deasupra noastră!

Mundus era emoționat de propriile sale cuvinte.

— Barnum voia să facă lumea fericită, a șoptit el. Voia să o facă să râdă, să se înspăimânte, să se mire și să danseze. Există un alt motiv mai nobil decât acesta pentru o persoană simplă?

Fata de Ciocolată se întoarce cu Paturson de la plimbare. Îi face semn cu mâna lui Arnold. Mundus îi pune mâna pe umăr.

— Știi ce înseamnă *Mundus vult decipi*? întreabă el.

Arnold zâmbește. Acum știe aproape totul.

— Lumea vrea să fie înșelată, răspunde el.

Mundus e mirat.

— Dar poți să-mi spui ce înseamnă *Ergo decipiatur*?

— Așa că trebuie s-o înșeli, spune Arnold.

Mundus trebuie să lase țigara din mână.

— Dar poți să-mi spui, la sfârșit, ce este mai mare decât Paturson islandezul? Arnold se gândește.

— Dumnezeu? propune el.

Mundus dă din cap.

— O, nu! Dumnezeu este cu patru centimetri mai scund decât Paturson.

— Barnum, încearcă Arnold.

Mundus se apleacă spre el.

— Imaginația, Arnold. Imaginația este totul! Pentru că nu ceea ce vezi e important, ci ceea ce crezi că vezi! Să nu uiți asta niciodată.

Mundus se așază pe pat, dar nu își ia ochii de la Arnold.

— Învârtește-te de jur împrejur, spune el.

Arnold se învârtește, dar rămâne cu spatele la el.

— De jur împrejur! strigă Mundus.

Arnold continuă rotirea și Mundus își pune ochelarii.

— Da, da, micul meu prieten. Spune-mi ce știi să faci!

— Pot să fiu o roată, spune Arnold, să mă rostogolesc pe podea și apoi să mă ridic.

Mundus nu e mulțumit.

— Roți avem destule, Arnold.

— Am doar nouă degete, spune Arnold și își ține degetele răsfirate în aer. Mundus dă din umeri cu dezinteres.

— Mai am și alte ciudățenii cu care mă pot lăuda. Pot să fiu piele moartă, spune Arnold.

— Piele moartă este un număr prea vechi. Publicul este sătul de așa ceva.

— Sunt bine înzestrat cu cealaltă chestie, a șoptit Arnold la sfârșit.

Mundus își pune mâna la ochi.

— Bine înzestrat cu acea chestie? Și cine ți-a spus asta?

Arnold s-a uitat în jos rușinat.

— Doctorul a spus. Și Fata de Ciocolată, spune el repede.

Mundus își face vânt cu mâna.

— Lasă-mă în pace, spune el.

Mundus trebuie să gândească.

Arnold se strecoară fără zgomot afară. Este încă dimineață și vede că toată lumea e la locul ei. Fiecare își face treaba, iar unii muncesc împreună. Dresorii, tâmplarii, muzicanții, clovnii, bucătarii și acrobații muncesc, repetă, cântă, se pregătesc pentru spectacolul de seară. Iar Arnold știe că trebuie să își găsească locul lui, un loc între acești oameni care muncesc și cântă.

Dar deodată vede altceva. Fata de Ciocolată. Stă cu spatele și se întinde spre sfoara de uscat rufe agățată între două vagoane. Întinde pe sârmă costumul strălucitor brodat cu auriu al acrobatului Der Rote Teufel. Arnold vrea să se ducă spre ea, dar în aceeași clipă se apropie Der Rote Teufel. O ia de mijloc și o sărută pe gât. Ea îl împinge puțin, dar asta nu ajută prea mult, și fata începe să râdă. Der Rote Teufel o mai sărută de câteva ori și o trage cu el în umbra deasă de lângă cort. Arnold aude cum râsul ușor se transformă în hohote de râs. Arnold intră la apă ca o cârpă. Arnold se micșorează. Elefanții nu mai au păr. Nu mai rămâne fericire și pentru el. Și se gândește că tonul râsului este enigmatic, niciodată nu este la fel, întotdeauna are o altă nuanță. Atunci se hotărăște să facă o listă a râsului. Iar lista începe cu mama lui, râsul ușor al mamei când stătea afară în bătaia vântului, ca și cum vântul acela sărat o gâdila. Dar cine să fie numărul doi pe listă nu știe, fiindcă își dă seama deodată că nu și-a auzit niciodată tatăl râzând.

Și Arnold se furișează până la frânghiile de uscat rufe. Costumul lui Der Rote Teufel are cusut în fund un petic de piele mare. Arnold își ține respirația. Ridică mâna repede, apucă de un fir de ață și îl descoase.

Seara, Mundus stă în mijlocul manejului, alături de o cortină lată și neagră din mătase. Se face liniște în arenă, fiindcă toți știu că acum își va începe renumitul său număr. Vorbește încet, dar toți îl pot auzi.

— Trebuie să îi rog pe copii, pe gravide, pe cei cu rău de mare, pe ipohondri și pe cei care se tem de întuneric să părăsească imediat cortul și să se adune în jurul simpaticei Fete de Ciocolată de la caruselul Roata Fericirii.

Se face gălăgie în rândurile publicului, mamele își strâng la sân copiii, tații se strâng în jurul mamelor și chiar cei mai curajoși marinari din rândurile din spate simt că acesta este un moment de luat în serios. În schimb, toți rămân pe loc, mai

strânși unul în celălalt, și se aude un sunet de îngrijorare din rândul celor de pe bănci în timp ce lumina se micșorează spre un albastru întunecat și în timp ce orchestra marchează cu instrumentele ei liniștea deplină. Arnold stă în spatele manejului și privește.

Este debutul lui Arnold Nilsen, momentul în care excesul, lipsurile, prezicerile, ipocrizia se încrucișează, se amestecă și devin unul și același circ, Mundus, Der Rote Teufel, Arnardo, piticii, Paturson, Fata de Ciocolată, elefanții, cerul și rumegușul manejului, pentru că acesta este într-adevăr primul număr de circ al lui Arnold Nilsen și tot acum încep să curgă minciunile lui. Și totul este adevărat, deoarece aceasta va avea loc acum. Mundus a pus mâna pe cortina din mătase și spune cu voce gravă:

— Doamnelor și domnilor, veți avea șansa să vedeți acum greșelile lui Dumnezeu. Și dacă este cineva care nu suportă să vadă cu propriii săi ochi rămășițele Creației lui Dumnezeu, pot să vă fiu de ajutor cu săruri mirositoare sau cu alte sfaturi.

Mundus arată o sticluță maro, căreia îi desface capacul și lasă publicul din primul rând să simtă mirosul. Pune apoi sticluța în buzunar și așteaptă câteva secunde în liniște, ca și cum pentru o secundă ar avea de gând să protejeze publicul de ceea ce va urma. Vântul bate în peretele cortului și cortina din mătase începe să se miște. O femeie țipă și cei din apropiere o protejează cu grijă. Mundus se înclină și în sfârșit trage brusc cortina într-o parte. O mumie egipteană, cu dinți de cinci mii de ani, plânge în fața publicului. Scheletul unui sângeros viking se ridică din mormânt și învârtește în aer o sabie ruginită. Cei din rândul din față suspină de groază și se împing spre rândul din spate. Mundus încearcă să liniștească publicul. Acesta este doar începutul. A ridicat ambele mâini în aer.

— Istoria vorbește cu tristețe prin acești martori morți, spune el încet. Să nu îi uitați în rugăciunea de seară.

Tace și lasă cadavrele să vorbească încă puțin. Apoi se apropie de public, fiindcă simte că este nerăbdător, poate cineva a mai văzut aceste fantome.

— Și acum veți vedea, spune el cu o voce și mai slabă, creatura nereușită a Domnului, enigma nedescifrată a îngerilor sau jocul macabru al Necuratului. Doamnelor și Domnilor, Adrian

Jefficheff din Caucaz, strămoșul nostru îngrozitor și mut, *the missing link*[10] dintre maimuță și om! Nu îl șicanați!

O ladă se deschide și publicul țipă. Și Adrian Jefficheff din Caucaz stă acolo împăiat și înțepenit și se uită în gol la public, care încă țipă, deoarece fața îi este toată acoperită de păr, un păr des, din care de-abia se văd ochii și gura. Mâinile îi sunt tot la fel de păroase, iar unghiile sunt lungi și negre, iar când Mundus îi ridică cămașa, toți pot vedea că Jefficheff este îmblănit de la gât până la brâu.

— Este rudă cu preotul cel bătrân? strigă cineva din ultimul rând. Și el avea mult păr pe piept!

Cortul se umple de râs, un râs eliberator, ca o fisură într-un balon al încordării și spaimei.

Mundus înjură cu glas scăzut, îl pune repede în ladă pe Adrian Jefficheff din Caucaz și trage din culise un scaun cu rotile și pe el, ascuns într-o pătură roșie, stă cineva a cărui coapsă goală se poate vedea de sub pătură. Marinarii beți strigă ca nebunii, iar mamele le acoperă cu mâna ochii băieților.

— Și acum să v-o prezint, spune Mundus, pe domnișoara Cap de Măgar, născută în New Orleans, botezată cu numele de Grace și declarată în 1911, în Connecticut, cea mai hidoasă femeie din lume. Când o veți vedea, îi veți mulțumi lui Dumnezeu în fiecare dimineață, după-amiază și seară că nu ați avut parte de o așa înfățișare!

Mundus dă la o parte pătura, iar marinarii băuți se trezesc din nebunia beției, căci o femeie atât de schimonosită nu au mai văzut niciodată, este mai urâtă decât botul pisicii-de-mare. Femeile din cort își stăpânesc un țipăt de spaimă, ascunzându-se îngrozite în spatele bărbaților, dar nu reușesc să își dezlipească privirea de la domnișoara Cap de Măgar, botezată Grace din New Orleans. Fața îi este toată o carne vie. Obrajii sunt ca niște pungi mari ce strâng la mijloc nasul poros care cade spre gură aproape acoperind-o, gata-gata să îl înghită, iar ochii sunt adânciți în fundul capului, printre straturi de carne vie. Atmosfera a ajuns la punctul culminant. Și Arnold simte asta, de acolo de unde stă și privește spre manej ca printr-un binoclu, este ca și cum ai tot strânge și strânge o coardă de care sunt prinse celelalte. Dar Mundus nu se lasă, nu, merge mai departe, strânge și ciupește coarda și leagă publicul de aceeași

[10] Veriga lipsă.

coardă a spaimei și dezgustului. Scoate un brici și îl ține în sus, în timp ce lumina se întețește, spunând cu vocea lui gravă:

— Să ne lăsăm înșelați de ceea ce vedem la suprafață, sau să aflăm ce se ascunde în sufletului acestei femei sărmane?

Dar nu așteaptă răspuns. Și face o despicătură cu briciul de la burtă până la piept, dă la o parte pielea, bagă mâna înăuntru și ridică un făt care are două capete, patru mâini, patru picioare și două gâturi care au crescut din același corp, o bucată de carne încrețită. Cinci femei și un bărbat leșină și Arnold este nevoit să se întoarcă cu spatele, simte exact ceea ce simțea pe mare, ceva care se clatină în el, este în mijlocul unui val, el este valul din pricina căruia îi este rău și are impresia că aude pașii grei ai lui Paturson care se apropie, poate de aceea totul se mișcă în valuri.

Arnold încearcă să își țină echilibrul, dar se pierde și cade pe podeaua murdară și vomită, căci la asta se pricepe, vomită toată ciocolata pe care a mâncat-o în timpul nopții, dar deodată cineva îl ridică, este croitoreasa, spune ceva, dar el nu înțelege, ea are gura plină de ace și seamănă cu un arici-de-mare, îi spală fața cu mâinile ei aspre, îl dezbracă și îl îmbracă cu haine noi și îi face ceva la buze, în timp ce figura din ceară este scoasă din scenă. Arnold aude în sfârșit ce spune:

— Este rândul tău acum, Arnold!

— Rândul meu? șoptește el.

Croitoreasa îi pune în față o oglindă și Arnold vede acum că l-a îmbrăcat în straie de fetiță. Este îmbrăcat într-o rochiță, cu ciorapi până la genunchi și încălțat cu pantofi albi, care îl strâng, pe buze are ceva lipicios roșu închis, iar pe cap, o perucă țeapănă ce îl mănâncă pe frunte. Arnold nu se recunoaște. Un gând ciudat îi trece prin cap. *Mai departe de atât nu pot ajunge,* gândește el. *Mai departe de atât nu pot ajunge.* În spatele unei oglinzi sparte stă Der Rote Teufel și râde dându-și bretonul roșu peste cap și se strâmbă. Mai mult nu reușește Arnold să vadă, deoarece totul trebuie să se petreacă repede și este împins în scenă, unde Mundus îl trage spre sine și se aude un oftat din direcția publicului.

— Să nu spui niciun cuvânt, a șoptit Mundus. Acum ești fata mută a islandezului Paturson!

Mundus se îndreaptă de spate, își ridică mâinile și se uită la public.

— Doamnelor și domnilor, s-a întâmplat o minune. Fata handicapată a lui Paturson a traversat marea pe vas pentru a-și întâlni tatăl din nou. Este mută și are doar nouă degete, dar are o inimă mare, care bate pentru tatăl ei.

Arnold îl vede pe Paturson alături, iar cel mai înalt om din lume clipește din ochi și pare destul de flămând și dezorientat. Mundus îl ia pe Paturson de mână și îi spune ceva la ureche, iar când Paturson se apleacă și îl îmbrățișează pe Arnold, multora din public le dau lacrimile. Paturson spune ceva ce doar Arnold aude, dar nu înțelege, sunt doar sunete grele în urechile lui. Cu toate acestea, nu le poate uita, niciodată nu va uita cuvintele lui Paturson, care pentru el sunt de neînțeles. *Eu împrăștii polenul poveștii și îl las să înflorească în gura tuturor ca buchete ale celei mai frumoase minciuni.* În schimb, Arnold salută printr-o plecăciune și fata handicapată își arată mâinile cu cele nouă degete, iar lacrimile se transformă în plâns, plâns în hohote, în timp ce Mundus însuși își șterge o lacrimă.

•

— Vinde vederile și nu spune o vorbă! șoptește el.

Arnold ia tot teancul de ilustrate și merge de la un scaun la altul și toți cumpără ilustrate, căci Arnold arată jalnic și niciodată nu le-a mai fost atât de milă de cineva. Vinde până la ultima carte poștală ilustrată, vederi cu portretul lui Paturson colorate de mână și cu o semnătură înclinată sub înălțimea lui Paturson de la Congresul Medicilor din Copenhaga, care este precizată în centimetri, inci, pași și coți. Arnold duce cu greu monedele până la Mundus, care își mai șterge o lacrimă, Paturson îl îmbrățișează pe Arnold din nou, la fel de mirat și flămând, în timp ce publicul aplaudă pentru fiică, pentru tată și pentru ei înșiși, pentru dărnicia lor și a lui Dumnezeu. Iar orchestra cântă un marș în cinstea lui Arnold, care salută publicul ca o balerină, deoarece așa fac fiicele, și asta este prima mască a lui Arnold Nilsen, ca fiica celui mai înalt om din lume, salutând încă o dată publicul.

Îi vine rândul, în sfârșit, și lui Der Rote Teufel. Se urcă la trapez și se aruncă în acrobațiile lui ametitoare, căci vrea să își dovedească talentul prin numărul lui neîntrecut, pentru toți cei care ar vrea să se măsoare cu el. Este seara revanșei și curajul este răzbunarea lui. Der Rote Teufel, care de altfel se numește Halvorsen și vine din Halden, a hotărât ca în seara aceasta să

zboare ca o pasăre măiastră. Halvorsen se balansează ca un adevărat vultur în lumina reflectorului. Dar când se arcuiește de mijloc și privește printre picioare, acolo sus, nu aude numai bătăile inimilor încordate în liniștea aceea surdă, ci și hohote de râs. Publicul râde în hohote. Halvorsen nu mai înțelege nimic. Pentru o clipă crede că este o glumă. Dar e adevărat, publicul râde. Însuși Mundus se miră. Ceva nu este în ordine. Acesta nu e un număr hazliu. Este momentul în care privirile se îndreaptă spre cupola circului, gâturile se întind în sus într-o mișcare acrobatică, este numărul încordării care uneori ajunge la apogeu, pentru ca apoi să se descarce într-o răsuflare de ușurare. Halvorsen este o pasăre care sfidează înălțimea, ironizând moartea, jucându-se cu ea. Încearcă să nege moartea și să își cucerească eternitatea. Dar publicul râde. Și Arnold înțelege dintr-odată de ce râde, așteptând ca lui Halvorsen să i se rupă din nou costumul. Asta așteaptă spectatorii. Fiindcă vorbele despre ruptura turului pantalonilor Diavolului Roșu s-au răspândit ușor. Și de aceea se râde acum. De ceva ce încă nu s-a întâmplat, dar oamenii speră să se întâmple. Și Arnold se roagă în sinea lui la Dumnezeu, să îl ierte, *Iartă-mă!* șoptește el, și aproape că simte firul costumului auriu printre degete. Halvorsen își încrucișează picioarele deasupra capului și stă agățat ca o ființă ireală, la limita dintre posibil și imposibil, iar publicul râde și iar râde.

Râsul acesta iritant îi distrage atenția lui Halvorsen. Și este de ajuns, deoarece în compania pericolului morții nu are nevoie de nesiguranță. Der Rote Teufel scapă trapezul, cade și în aceeași clipă dispare și râsul, dar acum este prea târziu. Se prăbușește în manej ca o pasăre rănită și aterizează pe spate. Și acum nu mai ajută niciun fir de păr din coada elefantului. Nici măcar un elefant nu îl mai poate aduce pe Halvorsen înapoi. Este eliminat de pe afiș. Numărul lui e anulat. Halvorsen e mort. Și Arnold se ascunde în spatele lui Paturson, omul cel mai înalt din lume.

— Nu este vina mea, spune Arnold.

Dar Paturson nu înțelege ce vrea să spună.

— Nu este vina mea, repetă Arnold. A căzut înainte să i se rupă costumul.

Au început să împacheteze chiar în acea noapte. Nu mai pot rămâne aici.

Un accident aduce de la sine un alt accident. Soarta. Este ca o boală infecțioasă care se ia. Trebuie să plece. Trebuie să plece și să lase în urma lor accidentul. Cortul este strâns. Electricienii demontează luminile. Mașiniștii demontează scaunele și dau jos cortinele. Fata de Ciocolată strânge catifeaua cu care era îmbrăcată marginea pistei manejului. În sfârșit, este coborât vârful înalt al cortului și soarele s-a ridicat deasupra fiordului albastru. Mundus a jucat cărți toată noaptea ca să stea treaz, iar ochii lui sunt roșii și transparenți, ca niște bile de sticlă colorată. Moartea este cea mai proastă reclamă pentru un circ. Mundus a vorbit cu polițistul și cu doctorul și a trimis o telegramă familiei lui Halvorsen. Se apropie acum de Arnold, care și-a dezbrăcat de mult hainele lui de fată.

— Ajută oamenii cu cortul, spune el, nerăbdător și agitat.

Arnold se așază alături de lucrători, care stau în cerc și coboară pânza de cort ce cade încet ca un balon și toți se află la locul potrivit și știu ce au de făcut. Strigă unul la altul din când în când și asta se aude aproape ca sunetul unei melodii.

— Ce să fac? întreabă Arnold.

Meșterul se uită în jos la el.

— Adu pantoful lui Halvorsen, spune și arată cu degetul.

Și Arnold vede că unul dintre pantofi, ce seamănă mai degrabă cu un papuc de casă, este căzut acolo. Dă să fugă după pantoful de acrobat al lui Halvorsen, dar meșterul îl oprește și îi dă un cuțit, nu înțelege la ce îi folosește, dar nici nu întreabă, deoarece vede că toți au câte unul. Măcar atât a învățat: să nu întrebe dacă nu este necesar.

În schimb, se gândește: *Aici este tot ce a rămas după Der Rote Teufel, un pantof stâlcit.* Dar când se apropie și se apleacă să îl ridice, se întâmplă ceva. Aude cum oamenii strigă din răsputeri și este exact ca și când o pală de vânt puternică l-ar lovi și l-ar trage la pământ. S-a întâmplat deja un accident, iar un accident nu vine singur. Două sfori s-au dezlegat și lui Arnold i-a căzut tot cortul în cap. Cei care stau în jurul lui văd că pânza se mișcă și o movilă mică se deplasează, iar unii cred că poate vreo pisică a fost prinsă sub cort, dar de fapt este chiar Arnold Nilsen. Se mișcă într-un întuneric ciudat, transparent, nu poate ieși de sub pânza grea și umedă, e ca și cum vântul ar fi apretat-o deasupra lui strângând-o ca pe o carapace. Vocile din afară sunt nervoase, meșterul dă ordine, Mundus îl strigă pe

nume, dar asta nu îl ajută. Acum Arnold știe ce are de făcut cu cuțitul, îl ține cu toată puterea, taie cu el pământul, pietricelele sar în toate părțile, și atunci își dă seama că taie în direcția greșită. Se răsucește, ridică cuțitul spre umbrele ce se întrezăresc deasupra lui, de-abia mai poate respira, dar reușește să taie pânza. Se ridică și scoate capul prin tăietură, iese la lumină.

Târziu, în aceeași zi, circul părăsește orașul. Se urcă toți pe vasul ce traversează fiordul spre Bodø. Arnold stă pe punte, lângă bărcile de salvare, și privește munții care se pierd în zare. În depărtare, cerul și marea se confundă și de-abia poate să zărească insulele pe care acum le părăsește, se văd ca niște puncte nemișcate în bătaia valurilor. Arnold zâmbește. Nu mai are rău de mare. Se simte puternic. Face din mâna cu patru degete, apoi se întoarce la cei care stau în sala de mese. Nimeni nu spune un cuvânt. Fiecare este adâncit în gândurile sale. Corpul neînsuflețit al lui Halvorsen este păstrat în camera rece de sub dormitoare, dar nu va reuși să ajungă la Halden, fiindcă vremea se încălzește, blocurile de gheață se topesc și trupul va începe să putrezească.

Arnold se așază la masa lui Mundus. Acesta ține pe genunchi o valiză prinsă cu o sfoară.

— Ce e în valiză? întreabă Arnold.

Mundus se întoarce și se uită la el cu o privire fixă.

— Ți-ar plăcea să știi ce am aici, nu-i așa, Arnold?

Și Arnold regretă că a întrebat. Dar Mundus pune mâna pe capacul valizei și se apleacă mai aproape de băiat.

— În această valiză, șoptește el, am împachetat toate aplauzele. Îți dau voie să ai grijă de valiză în numele meu.

Circul se dă jos în Bodø. Îl înmormântează aici pe Der Rote Teufel, în curtea bisericii, cât mai aproape de mare, în fâșia îngustă de pământ dintre poartă și gardul de piatră. Groapa este atât de îngustă, încât și în ultimul ceas trebuie să se îndoaie, în ultima lui săritură de acrobat dintre cele două lumi. De atunci, Arnold nu a mai văzut-o niciodată pe Fata de Ciocolată. Iar el dispare încă o dată din orizontul nostru vizual. El, care a stat pe fundul mării. El, care a fost piele moartă. El, care a zăcut sub pânza cortului de circ. Iar acum a ajuns, în sfârșit, la țărmul lui cenușiu, unde duce o valiză cu aplauze cu care dispare după colț.

RÂSUL

Când am făcut ordine în lucrurile lui, după ceea ce am numit „accidentul”, am găsit ceva scris de tata. Un disc l-a lovit în cap și a murit. Atunci, nu am înțeles bine ce însemnau notițele scrise pe o foaie de hârtie ruptă, cred, dintr-o Biblie, într-o noapte când nu îl prindea somnul într-un hotel ieftin, undeva în lume. Foaia era în buzunarul costumului de culoare deschisă care îi rămăsese de mult prea strâmt. Am păstrat hârtia. O am și acum. Scrisul este copilăresc, folosește numai litere mari de tipar și îmi imaginez că scrisese destul de încet, în ritmul în care gândurile începeau să ia formă și să fie imortalizate pe hârtie cu cerneală albastră. Sau poate scrisul lui era așa deoarece îi lipsea un deget și nu putea să țină pixul atât de bine în mână? Este o listă despre natura râsului: „Râsul Aurorei: rușinos. Râsul tatălui: tăcut. Râsul învățătorului Holst: răutăcios. Râsul preotului: trist. Râsul doctorului Paulsen: beat. Râsul lui Mundus: întunecat. Râsul publicului: necuviincios”. Ultimul cuvânt, „necuviincios”, este tăiat și în locul lui scrie: „neputincios”. A mai adăugat ceva în josul paginii, cu siguranță mult mai târziu, când poate a găsit foaia uitată în buzunar, într-o zi de vară, stând pe o bancă în parcul unui oraș străin, când i-a venit în minte un gând nou, o întrebare la care nu avea răspuns, dar pe care trebuia să o aștearnă pe hârtie. Descifrez cu greutate, cred că a scris după ce și-a mutilat restul mâinii și trebuia să manevreze pixul doar cu jumătatea rămasă a degetului mare. Literele acelea stângace tremură pe hârtia subțire și poroasă: „Există un râs milostiv?”

Mama obișnuia să spună: „L-am luat de bărbat fiindcă mă făcea să râd”.

Arnold Nilsen reapare în povestea noastră în momentul în care conduce pe Strada Bisericii un Buick Roadmaster Cabriolet de culoare galbenă.

Este primăvara anului 1949, în ajun de mai, soarele strălucește pe cerul albastru ce se întinde deasupra cartierului Marienlyst. Nu e ușor să găsești umbra, toți cei care sunt afară în această dimineață se opresc și se uită uimiți la mașina decapotabilă, cu scaune din piele roșie, care merge încet de-a lungul străzii, toți, cu excepția Verei. Nimeni nu a mai văzut o asemenea mașină prin părțile acestea, doamna Arnesen stă în

mijlocul intersecției în timp ce răsfățatul ei de fiu o trage de mână vrând să fugă după mașină, preotul se oprește o clipă pe scările bisericii, îngrijitorul Bang mătură trotuarul pentru Ziua Eliberării și scapă mătura din mână și însăși Esther se apleacă deasupra tejghelei, mijindu-și ochii din cauza soarelui, ca să îl poată vedea pe șoferul scund care stă, cu siguranță, pe o pernă pentru a ajunge la volan. Cu părul negru care-i stă în jurul capului ca o cască strălucitoare, cu nasul într-o parte, cu fața lată, îmbrăcat într-un costum în dungi, cu mănuși albe, seamănă cu un străin care s-a rătăcit. Dar Vera, mama noastră, nu observă toate acestea. Ea are sacoșe în ambele mâini, a fost la cumpărături la magazinul de lactate al lui Petersen și ca să i se atragă atenția ar fi fost nevoie de mai mult de o mașină americană. Merge încet și se uită în jos, să nu întâlnească privirea nimănui, fiindcă privirile sunt rele și arogante, iar unii își întorc capul și zâmbesc în momentul în care își face apariția. Știe ce gândesc. Cred toți, ca și preotul, că a fost de partea dușmanilor, că s-a culcat cu dușmanul, din moment ce nu destăinuie cine este tatăl bastardului. Unii împrăștie zvonuri că au văzut-o prin stația de metrou și prin pădurile din Bygdøy, împreună cu nemți, făcând chestii josnice. Dacă Bătrâna aude așa ceva, imediat se îndreaptă de spate și, cu inima rece și glasul tăios, îi pune la punct:

— Asta nu e adevărat! Vederea ți-a jucat o farsă. Dar înțeleg destul de bine că dumneata ai fost pe acolo, și la metrou, și prin păduri.

Nu este adevărat că timpul vindecă rănile. Timpul le îngheață și devin niște cicatrice deschise care rămân toată viața. După puțin timp, doar Esther o mai salută.

— Ce țap îngâmfat, spune ea și dă din cap. Cred că nătângul stă pe o pernă, ca să fie văzut mai bine.

Vera lasă sacoșele din mână.

— Cine?

— Cine? Nu ai văzut mașina?

Esther arată cu degetul și Vera vede Buick-ul decapotabil oprit la colțul străzii Suhm. Capul cu părul negru și lucios care de abia se vede deasupra banchetei este de-a dreptul comic.

Esther o trage pe Vera mai aproape.

— Cu siguranță conduce fără carnet, șoptește ea. Dacă nu o fi pe aici în interes de serviciu.

— Și acum cred că nu mai are benzină, spune Vera, tot atât de încet.

— Să aibă grijă, spune Esther prompt, dacă a venit în Fagerborg ca să ne ia ochii cu părul lui dat cu pomadă! Dar dacă vinde ciorapi de mătase, atunci poate sta.

Râd și Esther îi împachetează o pungă cu bomboane pe care i-o dă Verei.

— Ce face Fred? întreabă ea.

Vera oftează.

— Cel puțin a încetat să mai țipe.

Și Arnold Nilsen o vede în oglinda retrovizoare pe fata care bagă o pungă maro în buzunarul pardesiului, ridică sacoșele și începe să meargă pe trotuar spre intersecția unde stă el parcat. *Se uită în jos,* gândește el. Se uită la pantofii vechi și la ciorapii groși. Gâtul ei încovoiat este alb și subțire. Și asta îl înfioară, își șterge transpirația de pe frunte, își răsucește o șuviță de păr și se apleacă peste locul pasagerului în timp ce ea trece prin dreptul mașinii.

— Să vă ajut la căratul sacoșelor? întreabă Arnold Nilsen.

Dar Vera nu răspunde. Merge mai departe, mai departe de intersecție și îngrijitorul Bang o urmărește cu privirea. Arnold Nilsen n-a rămas fără benzină. Conduce de-a lungul trotuarului și deschide discuția din nou.

— Puteți cel puțin să vă uitați înspre mine, spune el.

Dar Vera este hotărâtă, nu își întoarce privirea, se uită în jos, merge drept înainte și în curând este acasă. Arnold Nilsen apasă pe claxonul mașinii, care sună ca o fanfară. Vera se grăbește și scapă una dintre sacoșele împletite, iar Arnold Nilsen se dă jos din mașină înainte ca ea să aibă timp să se aplece și i-o ridică. Ține în mână sacoșa și salută aplecându-se adânc.

— V-am văzut când mergeați pe strada Majorstuen. Și nu mi-am putut lua ochii de la dumneavoastră. Pot să mă ofer să vă duc acasă?

Vera este derutată și furioasă, dar mai mult confuză, nu a mai auzit astfel de vorbe îndrăznețe și știe că toți cei de pe Strada Bisericii se uită la ei, iar cei care nu îi privesc acum vor afla totul de la îngrijitorul Bang, care stă rezemat în coada măturii și zâmbește, căci în curând își va adăuga noi bârfe în palmares.

— Locuiesc aici, spune Vera repede.

— Atunci am venit prea târziu, râde Arnold Nilsen, care îi ia cealaltă sacoșă din mână și o urmează după colțul străzii.

Vera se oprește la ușă.

— Mulțumesc mult, spune ea așteptând să primească sacoșele înapoi, dar Arnold Nilsen nu se mulțumește cu atât.

Se înclină adânc din nou și o urmează la al doilea etaj, iar când ajung acolo Vera se așază în dreptul ușii.

— Mulțumesc mult, spune ea încă o dată, mirată de sine însăși și de acest bărbat scund cu părul negru și lucios care așază sacoșele pe ștergătorul de la ușă, își ia mănușa din mâna stângă, dar îi întinde mâna dreaptă care este încă înmănușată.

— Un accident din timpul războiului mă împiedică să îmi arăt mâna, șoptește el. Mă numesc Arnold Nilsen.

Vera îi ia mâna, mănușa este lunecoasă și subțire și prin ea poate simți ceva tare ce nu se poate îndoi, degete înțepenite și colțuroase, și o trece un fior.

— Vă rog să mă scuzați pentru îndrăzneala mea, dar sunteți prea frumoasă ca să nu mă opresc din drum.

Vera se înroșește la față și îi dă drumul mâinii lui moarte. Aude cum cineva urcă scările. Sunt Boletta și Fred. Se opresc pe palierul de dedesubt și când Fred îl vede pe Arnold Nilsen, începe să țipe, țipă mai tare ca niciodată, și acest băiețaș slab face atâta gălăgie încât nimeni nu își poate imagina de unde vine atâta energie. Fred țipă și până la urmă Boletta trebuie să îi pună mâna la gură. Dar o mușcă și acum este rândul Bolettei să înjure și deodată se face din nou liniște. Boletta își ascunde mâna la spate și Fred își subțiază buzele și o picătură de sânge i se prelinge de-a lungul bărbiei. Ușa din spatele Verei se deschide puțin și Bătrâna își scoate capul ciufulit prin deschizătura ușii.

— Ce se întâmplă aici, în numele lui Dumnezeu?

Vera se întoarce spre Arnold Nilsen.

— Aceasta este bunica mea, spune ea. Și acolo jos este fiul meu, Fred, împreună cu bunica lui.

Arnold Nilsen se înclină salutând în toate părțile și trebuie să se adune puțin, pentru a câștiga timp, punându-și mănușa în mână și privind-o pe Vera în ochi.

— Sunt onorat să am prilejul să-ți cunosc familia. Și dacă nu greșesc, nu sunt mai puțin de trei mame, două bunici, o

străbunică, două fiice și un fiu ce stau aici, toți din aceeași familie.

Vera îi întâlnește privirea și trebuie și ea să se gândească puțin. Și începe să râdă, iar Boletta și Bătrâna se uită una la alta, tot la fel de uimite, deoarece nici nu își mai amintesc de când nu au mai auzit-o pe Vera râzând, iar Arnold Nilsen îi sărută mâna și începe să coboare scările. Se oprește în dreptul lui Fred, care stă acolo bosumflat și cenușiu la față. Boletta îl trage înspre ea. Fred o împinge.

— Ai văzut mașina aceea de-afară? întreabă Arnold Nilsen.

Fred tace.

— Are și capotă care se poate închide când plouă.

Fred tace în continuare.

— Pornește tot atât de repede ca un avion și a venit tocmai din America.

Fred își trece mâna peste bărbie și își șterge picătura de sânge.

— Putem să facem o plimbare dacă-ți dă voie mama ta, spune Arnold și continuă să coboare scările.

Aud zgomotul ușii mașinii și automobilul care pornește imediat.

Boletta urcă repede spre Vera.

— Cine este? șoptește ea.

Și Bătrâna o întreabă același lucru.

— În numele lui Dumnezeu și al creaturilor sale, cine era arătarea asta?

— M-a ajutat doar să car sacoșele, spune Vera. Se numește Arnold Nilsen.

Se întoarce spre Fred, care a rămas la etajul întâi.

— Îmi dai voie, mamă? întreabă el.

Arnold Nilsen se întoarce două zile mai târziu. Are cu el flori pe care le pune în fața ușii. Nu sună. Lasă buchetul să vorbească în locul lui. Bătrâna este aceea care îl găsește în fața ușii când se întoarce de la magazinul Monopolului Vinurilor cu o sticlă de vin de Malaga pentru a sărbători patru ani de la Eliberare. Ridică buchetul, numără douăzeci și una de anemone și îl ia cu ea înăuntru.

— Cine oare a primit flori? întreabă ea.

Vera se înroșește și vrea să îi ia florile, dar Bătrâna o dă la o parte.

— Nu este niciun bilețel. Deci tot așa de bine poate fi pentru mine. Sau poate pentru Boletta.

— Hai, nu mai glumi, dă-mi-l, și se preface supărată.

Dar Bătrâna nu se lasă.

— Boletta! strigă ea. Ai un admirator secret care lasă anemone la ușă?

Boletta dă din cap, iar Vera aleargă în jurul Bătrânei, încercând să pună mâna pe buchet. Și când în sfârșit reușește să smulgă florile din mâinile Bătrânei, liniștea aceea adâncă se așterne din nou deasupra lor. Vera pune florile într-o vază albastră pe care o așază pe pervazul ferestrei. Rămâne acolo și se uită afară. Boletta are din nou dureri de cap, boala telegrafistelor, și se duce să se întindă în pat. Bătrâna degustă vinul de Malaga, să vadă dacă e bun. Și este. Ia paharul și se apropie de Vera.

— Acum e rândul tău să aștepți? șoptește ea.

— Nu aștept pe nimeni, răspunde Vera.

— Poate că așa-i mai bine.

Bătrâna o sărută pe obraz.

— Florile arată cam torturate, spune ea. Poate deoarece le-a cules el însuși.

După ce Esther s-a mutat într-o cameră dublă la azilul „Prințul Christian August” din Storgata, iar eu și mama am luat în primire chioșcul ei de la capătul străzii, nu departe de biserică, am întrebat-o ce s-a întâmplat, de fapt, în ziua în care Arnold Nilsen a venit cu mașina din Majorstuen.

— Ce s-a întâmplat? a spus Esther. S-a întâmplat ceva?

— Da, s-a întâmplat ceva. A întâlnit-o pe mama.

Și Esther s-a uitat la mine.

— Dragostea este întâmplătoare, nu-i așa? a spus ea.

Am zâmbit.

— E adevărat?

A dat din umeri.

— Tatăl tău nu era bun de nimic, a șoptit ea. Chiar dacă avea afurisiții ăia de ciorapi de mătase.

Când Arnold Nilsen apare din nou pe Strada Bisericii, chiar în Ziua Eliberării, are în buzunarul costumului un pachet subțire, pe care, de data aceasta, nu îl lasă la ușă. Sună hotărât și speră că florile i-au deschis cărarea. Bătrâna deschide ușa.

— Uite cine a venit! spune ea și îl poftește înăuntru.

Arnold Nilsen se înclină.

— Este, poate, nepotrivit să vă deranjez în acest moment. Dar vă întreb direct: nepoata dumneavoastră este acasă?

— Toți sunt acasă, răspunde Bătrâna.

Arnold Nilsen se întoarce, vede că ușile dintre camere sunt deschise și în sufragerie se află Boletta, Vera și Fred, care stau în jurul mesei, iar flăcările lumânărilor de-abia se zăresc din cauza razelor soarelui, care invadează încăperea prin ferestrele înalte. Toți se uită la Arnold, iar el simte fiorul care îl săgetează din cap până în picioare la vederea Verei, a fiului și a mamei ei, a anemonelor culese cu mâna lui. Trebuie să își pună mâna la ochi. Plânge?! Soarele sau fața de masă albă și strălucitoare îl orbesc?! O urmează pe Bătrână și Arnold Nilsen este rugat să ia loc alături de ele.

Se face liniște câteva momente. Fred răstoarnă un pahar și este gata să țipe din nou. Boletta pune șervețelul peste pată și Vera aduce o cârpă din bucătărie. Bătrâna întreabă:

— De ce ești aici, de fapt?

Arnold se uită mirat o clipă, se simte stânjenit, neștiind ce să răspundă.

— Sunt aici pentru că mi-ați dat drumul în casă, spune el în cele din urmă.

Bătrâna își încrețește fruntea, nedumerită de răspuns. Boletta se uită la el.

— De ce nu vă scoateți mănușile?

Arnold Nilsen oftează.

— Fiindcă nu vreau să vă tai pofta de mâncare. Mâna mea dreaptă a suferit un accident în urma exploziei unei mine nemțești când eram în Finnmark.

— Vreau să o văd, spune Fred.

Dar în acel moment, Vera se întoarce de la bucătărie, șterge siropul de pe podea, iar Bătrâna își pierde răbdarea.

— Nu ai de gând să începi să faci curat în toată casa? Avem musafiri acum.

Vera se așază în sfârșit la masă și gâfâie tare, mai-mai să stingă lumânările.

— Mulțumesc pentru flori! spune ea.

— Stăteau acolo singure și m-am gândit să le adun, spune Arnold Nilsen.

Bătrâna se întoarce spre Boletta.

— Arnold vorbește ca dintr-un roman pe care l-am aruncat în foc, șoptește ea, dar destul de tare ca să audă și ceilalți.

Vera înclină capul și este cât pe-aci să răstoarne și paharul ei, în timp ce Arnold Nilsen râde în hohote.

— Este adevărat ceea ce s-a spus, adaugă el. Vorbesc, într-adevăr, trei limbi. Norvegiană, americană și *røstsk*!

S-a uitat la el.

— *Røstsk*? se miră Vera.

Arnold Nilsen nu se grăbește cu răspunsul.

— Dacă traduci vântul în limba ființelor și mai adaugi muzică și ceva culoare, atunci ești pe aproape de limba mea maternă.

Arnold devine melancolic și plin de gânduri.

— M-am născut departe, în largul mării, pe o insuliță care se numește Røst, spune el cu voce joasă, iar cuvintele nu au muzicalitate.

Și își amintește că a adus ceva cu el. Scoate pachetul din buzunar și îl pune pe masă în fața Verei.

— Un cadou pentru femeile din familie, spune el și se uită în jurul mesei.

Vera înlătură cu grijă hârtia și însăși Bătrâna se dă mai aproape. Se face liniște și devin tăcute când văd ce conține cutia.

— Ce este? întreabă Fred.

Sunt trei perechi de ciorapi de mătase cumpărate din Danemarca. Vera îi ridică, ciorapii sunt moi și fini la pipăit.

— Mulțumesc mult, a spus ea ușor și este tot ceea ce poate spune.

Se uită la Arnold Nilsen, care strălucește în mândria lui copilărească. Boletta vrea și ea să îi pipăie, în timp ce Bătrâna umple un pahar cu vin de Malaga și îl întinde deasupra mesei.

— Dar din ce trăiți? întreabă ea. Numai din anemone și ciorapi de mătase?!

— Trăiesc din viață, spune Arnold Nilsen.

Bătrâna nu este nici acum mulțumită de răspuns.

— Trăiți din viață? repetă ea. Și vă oferă mult?

Arnold se uită la paharul plin din fața lui.

— Mulțumesc, dar conduc și astăzi.

Lasă paharul neatins și se întoarce spre Fred, care nu țipă, dar are o privire care exprimă o încăpățânare aspră.

— Ai întrebat-o pe mama ta?

Fred dă din cap. Arnold Nilsen pune mâna ciuntită pe umărul lui.

— Ți-a dat voie?

Conduce mașina spre Frognerseter. Arnold stă pe pernă și urmărește instrumentele de pe bord, fiindcă nu îi este permis să conducă mai mult de douăzeci și cinci de kilometri depărtare de casă, căci astăzi Strada Bisericii din Oslo a devenit și casa lui, iar el vrea să fie corect. În această zi, douăzeci și cinci de kilometri sunt o călătorie lungă, ca o poveste, ca un înconjur al Pământului. Vera și Fred stau pe bancheta din spate, capota este strânsă și ei merg cu vântul în față, în viteză. Arnold Nilsen se oprește la renumita priveliște de deasupra orașului, îi deschide ușa Verei și se așază amândoi pe bancă, în timp ce Fred stă pe bancheta mașinii.

Trece ceva timp fără ca ei să scoată măcar un cuvânt. Se uită la panorama orașului care se întinde într-o mare de soare. Sunt arborate steaguri la toate casele. Au trecut patru ani de când războiul a luat sfârșit.

— Ne așteaptă timpuri mai bune, afirmă Arnold Nilsen și se dă mai aproape de ea.

Vera se trage mai departe, dar el vine după ea și rămân lipiți unul de altul și lui îi pare rău că nu s-a așezat la celălalt capăt, ca să își scoată mănușa din mâna sănătoasă și să și-o treacă prin părul ei.

— Mulțumesc! spune Arnold Nilsen. Oricum, nu mai avem unde să ne mutăm.

Și Vera râde, se dă bătută, mi-ar plăcea să cred că râsul era ca un fel de îndrăgostire sau ca o ușurare. Râsul o lega de acel bărbat scund care venea parcă de nicăieri, râsul micșora valoarea celorlalte lucruri, râsul așternea un strat de culoare deasupra întunericului din sufletul ei, putea acum să râdă și poate acesta era râsul pe care Arnold îl căutase mereu în ultimii ani, râsul milostiv.

Fred stă în fața lor.

— Vreau să-ți văd mâna, spune el.

Arnold Nilsen se îndepărtează puțin de Vera și se uită la copilul acela slab și sfidător. Își trage mănușa încet și cu grijă. Arnold a umplut degetele mănușii cu bucăți de lemn și când își dă mănușa jos nu rămâne altceva decât un ciot de carne vânăt și schimonosit, în care se văd urmele grosolane ale cusăturilor și

o jumătate de deget mare fără unghie, o bucată de carne fără nicio trebuință. Vera își acoperă ochii. Fred se apleacă mai mult și vrea să atingă mâna schiloditǎ, dar Vera este deja în picioare și îl trage hotărâtă spre mașină. Arnold Nilsen își pune grăbit mănușa și îi urmează.

— Îmi pare rău pentru prostia mea, șoptește el și își coboară vinovat privirea.

— Nu vreau să aibă coșmaruri, spune Vera repede. Este greșeala mea.

— Nicidecum, protestează Arnold. Fără îndoială că eu sunt cel vinovat pentru că i-am arătat resturile dezgustătoare ale mâinii mele. Cum mă pot revanșa pentru nesăbuința mea?

Vera nu răspunde. Se uită la el și zâmbește. Și zâmbetul îi dă curajul să o întrebe ceva în timp ce Fred se așază în față.

— Nu am văzut niciun bărbat în casă, spune Arnold Nilsen.

— Atunci ai văzut bine, spune Vera.

— Băiatul nu are tată?

Vera se întoarce cu spatele la el. Fred ține mâna pe volan și scoate sunete ce seamănă mai mult cu un animal decât cu un motor.

— Te rog încă o dată să mă ierți, spune Arnold Nilsen.

Merg spre oraș. Norii sunt deasupra lor, dar se îndepărtează. Verei îi este frig. Fred stă în față și se uită la vitezometru. Întâlnesc o altă mașină, un Chevrolet Fleetline Deluxe negru, șoferii conduc încet când trec unul pe lângă celălalt și frânează. Arnold Nilsen coboară, celălalt șofer este înalt și tânăr, are părul blond și o eșarfă la gât. Se salută și își admiră reciproc mașinile, deschid capotele să se uite la motoare și nu trebuie să spună prea multe pentru a da de înțeles că ambele automobile posedă cai-putere americani. Arnold Nilsen simte deodată un sentiment adânc de apartenență. Se simte ca acasă și nu își amintește să mai fi simțit așa ceva de când a intrat pentru prima dată în cortul lui Mundus. Vede că și în Chevrolet se află o femeie frumoasă care îi zâmbește obosit prin fereastra deschisă. Este gravidă, iar bancheta, cam îngustă. Și pleacă mai departe, fiecare în drumul său. Nu se vor mai întâlni, cu toate că vor locui în același oraș, își vor trăi viețile acolo, viețile lor distruse, pentru că fiecare dintre ei va fi victima unui accident care îi va schimba viața. Tânăra pereche din Chevrolet își întâlnește soarta chiar la următoarea intersecție, iar Arnold Nilsen va avea

de așteptat mulți ani până ce soarta îl va încerca. Asta se poate numi matematică, sau, cum îi spuneam mai târziu lui Peder, atunci când mi-am creat viziunea despre drama adevărată: „Nu era altceva decât simetria triplului salt”.

Începe să plouă exact când Arnold Nilsen se așază la volan. Ploaia a venit la momentul potrivit. Acum are un motiv în plus să le mai arate un miracol al mașinii. Face o mișcare de rotație cu mănușa țeapănă, mai mult pentru a atrage atenția, și cu cealaltă mână apasă un buton aflat pe bordul mașinii. Capota pliată începe să se ridice încet, până se închide deasupra lor. Fred își ține răsuflarea. Vera bate din palme. Arnold Nilsen este satisfăcut cu demonstrația lui.

— Acum putem ajunge acasă uscați, spune el și schimbă viteza.

Vera se întoarce repede și vede luminile roșii ale frânei celeilalte mașini ce strălucesc pe asfaltul umed și dispar în ploaie în spatele lor.

— Condu cu atenție, șoptește ea. Este umed pe stradă.

Și Arnold Nilsen îi conduce cu atenție acasă. Bătrâna și Boletta stau la fereastră când el parchează la colțul străzii. Văd cum Fred coboară și închide ușa, în timp ce cei doi rămân în mașină.

— Acum o întreabă dacă să se întâlnească și mâine, spune Bătrâna.

Boletta se întoarce spre ea.

— Crezi că e ceva serios?

Bătrâna dă din cap.

— Nu poate să mai aleagă de la rangul de sus. Și nici el.

— Șșș! spune Boletta.

Arnold Nilsen își aprinde o țigară de la bricheta electrică.

— Sper că nu te-am speriat cu mâna mea, spune el încet.

Vera dă din cap. Arnold nu mai spune nicio vorbă până ce nu termină de fumat. Tutunul este uscat și îl ustură pe gât.

— Pot să fac și mâine un tur, declară el.

— Și eu, spune Vera repede.

— Nu pot să te invit la mine acasă, din păcate, fiindcă deocamdată locuiesc într-un hotel simplu.

Vera se apleacă în față între cele două scaune.

— Hotel?

Arnold Nilsen se uită afară. Fred își apasă nasul pe geamul mașinii. Plouă mărunt.

— Hotelul Coch. Până îmi voi găsi ceva al meu. Dar case libere de închiriat nu cresc în copaci în vremurile astea grele.

Arnold Nilsen oftează.

— Am căutat aproape în tot orașul și am răspuns la toate anunțurile de când m-am întors din America. Nici la hotelurile mai bune nu aveau locuri. Dar în New York am locuit în Hotelul Astoria. Ai auzit de Astoria?

— Nu, spune Vera.

— Acolo îți cară bagajul până la cameră, iar apartamentele au patru camere.

Și lovește cu mâna cea bună volanul.

— La Coch locuim trei în cameră! Unul bea în fiecare seară și ne ține și pe noi treji.

Tace și se uită rușinat la mână. Vera stă liniștită și se gândește.

— Am să vorbesc cu mama, spune ea în cele din urmă.

Arnold Nilsen se uită în sus și se întoarce spre ea.

— Ce ai spus?

— Am să vorbesc și cu Bătrâna, adaugă ea.

El zâmbește. Fața lui se deschide într-un zâmbet larg, uită și își pune mâna ciuntită pe brațul ei.

— Avantajul meu e că sunt mic de statură. Mă pot culca pe o pernă pe pervazul geamului.

Arnold Nilsen se mută în Strada Bisericii în iunie. Lumea bagă de seamă. O mașină Buick la colț și un bărbat în apartamentul celor trei femei. Mai întâi doarme în antreu, pe o saltea îngustă. Se trezește la ora șapte, își bea cafeaua, pleacă în mașină și se întoarce acasă la cinci și jumătate. Ele nu știu cu ce se ocupă și el nu le spune nimic despre asta.

— Acum iese în oraș ca să trăiască din viață, îl îngână Bătrâna și dă din cap dojenitor, dar în sinea ei nu poate să nu îl placă.

Nu stă niciodată în calea nimănui. Este curat și ordonat. Doarme fără să scoată sunete. Dă bani în casă în fiecare săptămână. Duce gunoiul la container.

Duminicile le duce la plimbare cu mașina, în afara orașului, spre Nesodden. Și spre fiord sau în partea cealaltă, spre pădure și lacuri. Fred stă în față, iar pentru ele este destul loc în spate. Iau cu ele un termos de cafea și prăjituri și oriunde se duc,

lumea se oprește să se uite la Buick, iar Arnold Nilsen le face cu mâna tuturor. Spre seară, o face pe Vera să râdă. Pe ascuns, Boletta a făcut ceva cercetări despre el, la telegraf. Nu a mințit cu nimic. Vine din insula Røst, ce aparține de Lofoten. Tatăl lui era pescar și nu avuseseră niciodată telefon. În iulie a fost promovat și mutat în sufragerie, să doarmă pe divan. Bătrâna și Boletta s-au certat pentru camera Verei, iar Fred doarme cu maică-sa în dormitor. Într-o noapte, Arnold se trezește și îl vede pe Fred cum se uită țintă la el. Ar fi putut sta de mult așa, o umbră subțire în întuneric, dreaptă și hotărâtă. Nu spune nimic. Asta este cel mai rău. Arnold Nilsen se ridică în capul oaselor.

— Ce vrei? întreabă el.

Fred nu răspunde. Arnold este neliniștit.

— Nu trebuie să-ți fie frică, șoptește el.

Dar înțelege repede că nu de întuneric îi este frică băiatului. Nu ar fi stat așa, în întuneric, lângă divan. Și nici furios sau amenințător nu este. Arnold Nilsen își caută cuvintele, el, care vorbește cu toți și de toate, își caută în vocabular cuvintele potrivite pentru un băiețaș de trei ani. Și spune și mai încet.

— Nu am de gând să-ți iau mama, Fred.

Îi întinde brațul fără mână. Fred nu se mișcă. Stă nemișcat și se uită la el fix, tăcut, după care pleacă fără zgomot spre dormitorul mamei sale.

Arnold Nilsen nu a mai putut să doarmă în acea noapte, iar când ceasul deșteptător a sunat, nu s-a ridicat din pat. În curând, a auzit voci la ușă. Vorbeau încet și repede, ca și cum nu puteau să se hotărască. În cele din urmă, Vera a intrat la el.

— Ești bolnav? întreabă ea.

Arnold Nilsen trebuie să se întoarcă spre perete, ca să nu se observe că e gata să plângă fiindcă îi pasă de el cuiva, cineva se gândește la el și la cum se simte și grija îi creează un sentiment de panică.

— Îmi iau o zi liberă astăzi, spune el.

Vera închide ușa fără zgomot și duce mesajul mai departe. Arnold Nilsen este sănătos. Și-a luat o zi liberă. Dar nu se știe precis de la ce își ia liber. Oricum, el rămâne pe divan și își ia liber o zi. Boletta pleacă la serviciu, la telegraf. Fred iese în curtea blocului. Bătrâna și Vera spală fețe de masă.

— Dacă viața este cea din care trăiește, atunci trebuie să fie viața cea de la care își ia liber, spune Bătrâna.

Vera îi face semn să tacă.

— Nu îmi spune mie ce să fac! Am folosit doar cuvintele lui. Ți-a spus ție altceva?

Bătrâna trage atât de tare de fața de masă, încât Vera își pierde echilibrul și trebuie să se sprijine de bunică-sa.

— Dacă a spus ceva?

— Da, ce face, cu ce se ocupă… Ce a făcut… Ce s-a gândit să facă… Sau îți șoptește numai poezii?

Vera se așază pe marginea căzii.

— Eu nu îl întreb. Și nici el nu mă întreabă.

Bătrâna oftează și își pune fața de masă în poală.

— Să sperăm că nu este și el un om al nopții.

Micul dejun se află pe masă când Arnold Nilsen vine în bucătărie. E liniște. Pentru prima dată, este singur în apartament. Simte din nou o neliniște. Se duce la fereastră cu ceașca de cafea în mână și privește în curte. Vera și Bătrâna pun rufele la uscat, fețe de masă mari și albe pe care le aruncă deasupra frânghiilor și le prind cu cârligele pe care le țin într-o pungă în jurul brâului. Este o dimineață obișnuită din vara anului 1949, soarele acoperă în curând toată curtea, câțiva băieți andri repară o bicicletă lângă poartă, îngrijitorul cel șchiop stă cu spatele și umple cu apă o găleată, iar în fundal se aude o melodie interpretată la pian pe care cineva o cântă o dată și încă o dată. Vera și Bătrâna încep să râdă când o pală de vânt rătăcită umflă fața de masă pe care o țin în mâini. Arnold Nilsen vede toate acestea. Este martorul dimineții, al lumii, o găleată care se umple, o bicicletă care se repară, cearșafuri puse la uscat în soare. Neliniștea a trecut. În locul ei s-a instalat uimirea, o altă formă de neliniște, uimirea că tot ceea ce vede este pe cale de a fi al lui. Este un bărbat ajuns la marginea tinereții, aproape de sfârșitul ei, se apropie de treizeci de ani și lumea devine din ce în ce mai mică în jurul său. Aceasta e lumea lui, iar el, martorul ei. Trebuie să uite tot ce a fost și să înceapă să își amintească din nou totul. Și îl vede pe Fred care stă în singurul colț al grădinii unde este umbră. Stă și se uită în gol. Rupe în bucăți cu privirea această dimineață. Vera îl strigă. Fred nu se mișcă. Îl mai strigă o dată. Dar Fred rămâne în colțul lui de umbră și când este invadat încet de lumina soarelui își face mâna streașină la ochi.

Cineva sună la ușă. Arnold Nilsen lasă din mână ceașca de cafea și are o ezitare. El nu locuiește aici. Numele său nu este scris încă pe ușă. Sună din nou. Se uită în curte, unde Bătrâna stă pe vine în fața lui Fred și îl ține în brațe.

Arnold Nilsen merge în antreu și deschide. Este Arnesen. Se preface că ar fi surprins de vizită.

— Nu este niciuna dintre doamne acasă? întreabă el.

— Sunt jos și întind rufe. Pot să le chem.

Dar Arnesen dă din mână în timp ce trece prin fața lui.

— Știu drumul.

Își așază servieta pe podea, în fața ceasului, scoate cheile și se întoarce cu spatele la Arnold Nilsen.

— Am auzit că mașina cea nouă este a dumneavoastră.

Arnold Nilsen dă din cap. Arnesen zâmbește.

— Câți cai-putere poate avea o astfel de mașină?

— 150.

— 150? Nu mai spuneți! Atunci se poate conduce mai repede decât este permis.

Arnold Nilsen râde.

— O mașină rapidă poate merge și mai încet, spune el.

— Da, e adevărat! Dacă nu te lași dus de beția vitezei. Și unii o fac. Când nimeni nu îi vede, vreau să spun.

Arnold Nilsen nu spune nimic.

Acum este rândul lui Arnesen să râdă.

— Și eu care stau și vorbesc în timpul serviciului despre toate acestea fără să mă prezint. Sunt agentul Arnesen de la asigurări.

Îi întinde mâna și strânge mănușa aceea tare, căreia îi dă drumul imediat, în timp ce un fior îl trece de sus până jos.

— Accident? întreabă el.

— Războiul, răspunde Arnold Nilsen.

Arnesen zâmbește, se întoarce cu spatele, trage sertarul de sub ceas și adună banii într-o pungă de piele pe care o pune în valiză. Arnold Nilsen vede că degetele i se mișcă repede, au dexteritate, a mai văzut asta, dar știe că nimeni nu este de ajuns de rapid și oricând cineva te poate da de gol. Mai devreme sau mai târziu, faci o greșeală și totul se împrăștie, o mică tremurătură și-ți explodează mâna.

— Soția dumneavoastră cântă la pian? întreabă Arnold.

Arnesen împinge sertarul la loc și se uită la el. Dar acum nu mai zâmbește.

— Vă deranjează?

— Nici pe departe.

— Dar nu credeți că ar trebui să exerseze o nouă melodie?

— Nu m-am gândit la asta.

— Dacă o să locuiți aici mai mult, poate o să vă gândiți la asta.

Arnold Nilsen scoate o bancnotă în buzunarul jachetei și i-o bagă în servietă.

— Acum sunt și eu asigurat, spune el.

Arnesen închide servieta.

— Da, poate aveți nevoie de asta.

Arnesen se retrage înclinându-se, dar nu mai întinde mâna pentru salut, după ce a simțit degetele false. Arnold Nilsen stă lângă ceasul acela oval. Este ora nouă și șase minute. Atunci îi aude și pe ceilalți la bucătărie. Se duce la ei.

— Arnesen a venit să își colecteze premiul, spune el.

Bătrâna se uită în jur.

— Da, am simțit că s-a răcit aici, șoptește ea.

Fred intră alergând în antreu, se urcă pe un scaun și zgâlțâie ceasul. Nu se aude niciun sunet, doar râsul lui Fred, un râs țipat, în timp ce zgâlțâie și tot zgâlțâie ceasul. Până la urmă, Bătrâna îi smucește ceasul din mână și îi potrivește limbile. Arnold Nilsen scoate o nouă bancnotă și i-o dă lui Fred.

— Pune-o în sertarul ceasului.

Fred se uită la bancnota albastră și mototolită.

— Eu vreau bani, spune el.

Arnold Nilsen râde. Scoate din buzunar o monedă, pe care o strânge în dinți înainte de a i-o da lui Fred.

— Pe asta o auzi când cade pe fundul sertarului.

Fred lustruiește îndelung moneda de pantaloni și o pune în buzunar.

— Pune-o în sertarul ceasului, spune Vera. Ca să nu ni se întâmple ceva rău.

Fred se împotrivește dând din cap și vrea să plece. Vera îl ține în loc.

— Cel puțin spune mulțumesc. Spune mulțumesc mult, Fred!

— Nu trebuie, spune Arnold Nilsen.

Dar Vera nu se lasă, Fred trebuie să spună mulțumesc.

— Spune mulțumesc mult! strigă ea. Sau dai banii înapoi!

Fred strânge din buze, strânge pumnul în fundul buzunarului și se întoarce cu spatele.

— Spune mulțumesc mult! strigă Vera și îl ține strâns.

Bătrâna intervine între ei.

— Dă-i pace băiatului, spune ea și pune bani în sertarul ceasului pentru toți.

În aceeași seară, Boletta și Vera se duc să strângă rufele uscate. Soarele strălucește blând din celălalt colț, trăgând lumina deasupra curții. Cară coșul la presa de la subsol, bagă prima fața de masă între role și dau împreună la manivelă. Când următoarea față de masă e călcată și întinsă, Boletta întreabă.

— S-a întâmplat ceva cu Fred?

Vera se sprijină de mânerul manivelei.

— Nu reușesc să vorbesc cu el. Nu mă mai ascultă.

Boletta pliază fața de masă și o pune în coș.

— E doar derutat, spune ea. E ușor să devii furios.

Vera stă gata să plângă. Își acoperă gura cu o mână.

— Poate ar fi mai bine ca Arnold să se mute de la noi, spune ea.

Boletta zâmbește.

— O, nu la asta m-am gândit, și o ia pe Vera pe după umeri. Fred nu este obișnuit să te vadă râzând.

Cineva se apropie dinspre gang și amândouă înțeleg imediat cine este. Unul din pantofi este târât ia fiecare pas, întârziat și fără ritm, hârșâindu-se deasupra gresiei. Se oprește în ușă. Este îngrijitorul Bang. Își plimbă privirea peste mormanul de fețe de masă.

— Fețe de masă trebuie să aibă omul în casă! spune el la început.

Boletta îi întoarce spatele și stropește ultima față de masă care trebuie presată. Îngrijitorul Bang își mută privirea la Vera.

— Să te ajut la manivelă?

Vera dă din cap.

— Nu, mulțumesc.

Bang zâmbește și se apropie mai mult.

— Acum trebuie să puneți masa pentru mai multe persoane.

Vera trage cât poate de mâner, iar fața de masă dispare între role.

— Este mai bine când ai un bărbat în casă, continuă îngrijitorul Bang.

Boletta se întoarce deodată și stau aproape față-n față.

— Ar fi timpul să-ți iei piciorul cu tine și să dispari de-aici! spune ea.

Și îngrijitorul Bang, șchiopătând și ofensat, se îndepărtează repede spre interiorul subsolului. Boletta și Vera se uită una la alta, își țin răsuflarea cât pot, ca apoi să pufnească în râs.

— A fost ca și cum aș fi auzit-o pe Bătrână! râde Vera.

Boletta trebuie să se țină de ea și de-abia mai are voce.

— Uf! zice ea tușind. Am început să semăn cu mama.

Când au ajuns cu fețele de masă sus, au văzut că Bătrâna se culcase. Spune că se simte slăbită și ametește, vrea să se ducă la doctorul Sand, care îi este total opus doctorului Schultz, nu bea niciun strop de alcool și folosește o mască la gură și o cartotecă. O doare fruntea. Îi este greață și nu are putere.

— M-ai molipsit cu durerea ta de cap și cu coatele tale vinete! îi spune ea Bolettei și vrea să fie lăsată în pace.

O lasă pe bolnavă să bolească și în dimineața următoare Bătrâna se trezește înaintea celorlalți, comandă un taxi și nu se lasă oprită de Boletta și Vera, care o aud cum telefonează și nu vrea să stea la discuții cu ele. Nu dorește să fie însoțită de nimeni și nici să o ducă Arnold cu mașina. Nu, vrea să meargă singură, așa cum fac elefanții care ies, cu demnitate, din rând și se întind așteptându-și sfârșitul fără să creeze probleme grupului.

— Eu cred că numai te prefaci, pufnește Boletta. Nu cred că te doare ceva.

Dar Bătrâna se uită furioasă la ea, coboară la taxi și se așază pe banchetă. Îl roagă pe șofer să conducă după colț, pe strada Jacob Aall, și să oprească acolo.

— Dar sunt numai o sută de metri, spune el.

— Iar eu plătesc, spune Bătrâna.

Șoferul face cum îi spune femeia. Iar eu aș fi vrut să fie același șofer care a condus când s-a născut Fred, dar nu era același, iar dacă ar fi fost, atunci poate că istoria ar fi luat o altă întorsătură sau cel care ascultă ar fi crezut că a fost doar o minciună, o fabulație, poate ar fi avut îndoieli asupra istoriei noastre și cu siguranță ar fi renunțat la ea, căutând alte povestiri, mai adevărate.

Mi-aș fi dorit să fie același șofer și să am ocazia să ascult discuția dintre el și Bătrână. Poate că ea l-ar fi invitat acasă mai pe seară, la o ceașcă de cafea sau de ceai, și ar fi putut povesti despre ce s-a mai întâmplat de la prima și ultima lor întâlnire, când erau la intersecția dintre Strada Bisericii și strada Ullevål, când un copil plin de sânge a venit pe lume în mașina lui. Poate că l-ar fi văzut pe Fred, copilul pe care el l-a botezat, care a fost probabil primul nume de botez binecuvântat în acel taxi. Dar este un alt șofer, un bărbat mai în vârstă care își trece degetul de-a lungul mustății zbârlite ce nici măcar nu pare a fi atât de curată.

— Așteptăm pe cineva? întreabă el.

— Asta nu este treaba dumitale, spune Bătrâna, care ține sub observație Buick-ul parcat în celălalt colț al străzii.

Arnold Nilsen încă nu s-a arătat. Pentru o clipă, este neliniștită. Poate își ia o zi liberă și astăzi. Se aude sunetul aparatului de taxat care înregistrează. Și în sfârșit apare, se așază la volan și dă colțul spre Strada Bisericii.

— Acum vă rog să urmăriți acea mașină, spune Bătrâna și se afundă cât poate în bancheta mașinii, pentru a nu fi văzută.

Arnold Nilsen traversează strada Majorstuen și coboară pe strada Bogstad. Plouă ușor și are capota mașinii trasă. Câțiva oameni cu mâinile în buzunarele pantalonilor și capetele plecate așteaptă în fața Magazinului Monopolului de Stat al Vinurilor. Porumbeii de pe clădirea școlii militare Valkyrien își iau zborul, apoi se așază fiecare pe câte o cornișă. Brutarul duce în mașina de transport pâinea proaspătă ce încă aburește. Orașul s-a trezit. Arnold Nilsen conduce fără să aibă habar că este urmărit. Parchează în curtea din spate a străzii Gronne și merge pe jos până la hotelul Coch. Bătrâna i-a spus șoferului să oprească în Strada Parcului. De aici vede că Arnold sună la ușă și cineva îi deschide. Bătrâna așteaptă. Are timp. Aparatul de taxat arată o sumă foarte mare. Are destui bani. Șoferul își freacă mustața de la dreapta la stânga. A avut destulă răbdare. Plătește și se grăbește să traverseze strada către poarta aceea lugubră. Aceasta este ieșirea de urgență și ușa din spate a lui Arnold Nilsen, gândește ea, aceasta este cochilia lui. Sau are pe altcineva cu care se distrează? O ființă pirpirie și răsclocită? Dar, indiferent de cauză, pentru asta va plăti. Bătrâna sună la ușa

hotelului Coch. Ușa se crapă puțin și o femeie grasă cu ochii umflați se zărește prin crăpătură.

— Vreau să merg la Arnold Nilsen, spune Bătrâna.

Femeia face o grimasă.

— Nu-l cunosc.

Dă să închidă ușa, dar Bătrâna nici nu se gândește să părăsească hotelul fără a afla adevărul. Face un pas în față și o apucă pe femeie de ureche, pe care i-o răsucește tare.

— Nu e frumos să minți oameni bătrâni, spune ea apăsat. Arată-mi imediat camera lui Nilsen.

Bătrâna pășește înăuntru.

Urcă o scară abruptă spre ceva ce seamănă cu o recepție, o masă cu scrumiere și un ziar vechi, un suport pe care atârnă două chei. Miroase a tutun și a mucegai. Trei bărbați stau într-o cameră fără ferestre, joacă o partidă de cărți și beau bere. Se uită spre Bătrână o clipă, cam nesiguri, după care se apleacă din nou, tăcuți, asupra sticlelor de bere.

— Îl găsești la 502, spune femeia grasă masându-și urechea roșie.

— Și nu puteai să spui de la început? întreabă Bătrâna mai blând.

— Clienții noștri doresc discreție absolută, răspunde ea ridicând din sprâncene.

Cei trei bărbați spun ceva în camera aceea din spate.

— Da, cred și eu, spune Bătrâna. Dar de acum discreția nu mai este absolută pentru Arnold Nilsen!

Și continuă să urce la al cincilea etaj, unde ajunge pe un coridor lung și îngust, cu ferestre înalte pe o parte și uși pe cealaltă. În fața uneia dintre uși se află o pereche de încălțări. Bătrâna merge încet de-a lungul coridorului spre capătul lui și găsește numărul 502. Ascultă la ușă și aude înăuntru niște sunete ca niște pâlpâiri care încep să fie din ce în ce mai sonore. Se uită prin gaura cheii și vede umbre care apar și dispar. Se îndreaptă de șale și începe să bată cu putere în ușă.

— Nu vreau să fiu deranjat! strigă Arnold Nilsen. De câte ori să spun asta?

— Încă o dată! strigă Bătrâna.

Se așterne liniștea în camera 502, o liniște de mormânt. Arnold Nilsen deschide ușa, privind-o pe Bătrână, palid și cu părul în dezordine.

— Da, intră atunci.

Bătrâna trece pe lângă el și se oprește. Patul e făcut. Pe podea sunt fel de fel de unelte. Proiecte stau întinse pe masă, lângă fereastră, iar draperiile sunt trase în lături. Abajurul lămpii cu picior este scos, iar becul își trimite lumina în toate colțurile camerei. Nu mai este nimeni altcineva. Dar în mijlocul camerei tronează un stativ înalt cu o elice ce seamănă cu o stea strâmbă și o scară cu care să se ajungă în vârful stativului. Arnold Nilsen închide ușa.

— Ai în fața ta o moară de vânt proiectată de mine, spune el încet.

Bătrâna se întoarce spre el.

— Moară de vânt? Ai ținut ascunsă o moară de vânt în hotelul Coch?

Arnold pune la loc abajurul lămpii și se așază în fața ferestrei.

— Durează până va fi gata, spune el. Numai cu o mână.

Bătrâna merge de jur împrejurul morii și nu știe dacă este dezamăgită sau ușurată. Este mai degrabă derutată, și până la urmă se așază pe pat.

— Ai făcut-o singur? întreabă ea.

Arnold Nilsen îi arată proiectul, dar nu înțelege nimic din acea geometrie încâlcită și îl împinge deoparte.

— Voi, cei care trăiți în partea de sud, nu înțelegeți vântul, spune el. Fiindcă voi nu știți ce este vântul. Credeți că vântul este ceea ce adie puțin în parcul Frogner. Nu, nu!

Se urcă pe primele trepte ale scării, face vânt elicei și sunetul se aude din nou, pâlpâirea aceea, iar Bătrâna este nevoită să se aplece puțin pe spate ca să nu fie lovită de elice în cap. Arnold Nilsen râde.

— Vântul este ca o mină, o mină de aur sub bolta cerească. Și de acolo poate omul să culeagă cel mai curat și mișcător aur din lume.

Și deodată devine serios și coboară de pe scară.

— Deci dumneata nu ești bolnavă? a spus el cu voce scăzută. M-ai urmărit.

— Bineînțeles! spune Bătrâna. Am vrut să văd ce fel de bărbat ești.

— Credeai că am pe altcineva în afară de Vera, nu-i așa?

Bătrâna nu răspunde. Arnold Nilsen se așază lângă ea.

— M-ai găsit aici cu o moară de vânt. Acum, ce fel de bărbat crezi că sunt? Bătrâna s-a ridicat și s-a îndreptat spre fereastră.

— Ai auzit de elefanții din munții Deccan? întreabă ea.

Arnold Nilsen dă din cap.

— Asta este sus, la înălțime, în India. Trenul circulă între acele granițe și trece deasupra unui podiș unde trăiesc elefanți. Odată, locomotiva trenului a călcat un pui de elefant. Asculți ce-ți spun, Arnold Nilsen?

El dă din cap și sudoarea i s-a adunat broboane pe frunte.

— Da. Ascult tot ce-mi spui, chiar și mai mult de atât.

— Foarte bine! Când trenul a trebuit să se întoarcă, mama puiului stătea în același loc și aștepta. Când trenul s-a apropiat, s-a năpustit asupra locomotivei. A atacat și s-a năpustit asupra unei locomotive cu douăzeci și cinci de vagoane. Ca să își răzbune puiul omorât. Voia să răstoarne tot trenul.

Bătrâna s-a așezat din nou lângă el.

— Și cine a învins, Arnold Nilsen? întreabă ea.

El nu răspunde imediat. Și când o face, vorbește de altceva.

— Poate de aceea un fir de păr din coada elefantului înseamnă noroc, spune el încet.

Bătrâna tace o bună bucată de timp.

— Nu știu ce fel de om ești, Arnold Nilsen. Dar ceea ce știu este că trebuie să fii foarte atent cu Vera și cu Fred. Totul se poate nărui foarte ușor între tine și ei. Ai înțeles?

Arnold Nilsen se mută din august în dormitorul Verei, cu toate costumele lui de haine pe care și le agață în dulap în spatele rochiilor. El se întinde liniștit lângă ea în patul dublu. Se uită în tavan și zâmbește. Se gândește că, poate, soarele acela verde al insulei natale s-a ridicat destul de sus și îl luminează în sfârșit cu razele sale. Respiră adânc, mișcat și mirat, fiindcă simte în gură un gust dulce și greu.

— Am impresia că se simte gustul de Malaga aici în cameră, șoptește el.

Și Arnold Nilsen se întoarce spre Vera, care îl primește.

S-au căsătorit în septembrie, în biserica de pe strada Majorstuen. Vera voia să se cunune în alt loc, fiindcă era același preot în parohia aceea. Dar Arnold Nilsen a spus:

— Dacă nenorocitul de preot nu a vrut să îl boteze pe Fred, asta nu înseamnă că va interzice să ne cununăm. Și dacă o să

facă așa, am să îl reclam pe el și parohia lui și la rege, și la Parlament și asta n-o să îi pice bine.

Ploua în acea zi de sâmbătă. De față erau Bătrâna, Boletta, Fred, Esther, îngrijitorul Bang, Arnesen și trei oameni obosiți de la hotelul Coch. Preotul a citit repede și mormăit slujba și i-a aruncat câteva priviri dezgustătoare Verei, care era îmbrăcată în rochie albă. Vera l-a privit sfidător și cu un zâmbet în colțul gurii când Arnold Nilsen i-a pus inelul pe deget, inelul primit de la Rakel de care Vera trebuia să aibă grijă.

Am fost născut în martie. Am luat contact cu această lume mai întâi cu picioarele și i-am pricinuit mamei dureri groaznice.

BARNUM

BOTEZUL

— Barnum?

Preotul a lăsat din mână stiloul și s-a uitat la mama, care stătea în partea cealaltă a biroului, cu mine în brațe.

— Barnum? a repetat el.

Mama nu a răspuns. Doar s-a întors către tata, care își plimba încet borul pălăriei printre degete.

— Da, a spus tata. Ați auzit corect. Aceasta este decizia noastră. Barnum se va numi băiatul.

Și cred că am țipat puțin în acea clipă. Mama a trebuit să mă legene și să cânte ușor în biroul preotului. Acesta a luat din nou stiloul în mână, nerăbdător, și a scris ceva pe o foaie de hârtie.

— Chiar este Barnum un nume? a întrebat el.

Tata a suspinat ușor la auzul acelei ignoranțe.

— Barnum este un nume tot atât de bun ca și altele, a spus el.

Preotul a zâmbit.

— Sunteți din nordul Norvegiei?

Tata a aprobat din cap.

— Din Røst, domnule Sunde. De acolo de unde Norvegia pune punct pe hartă. Am încetat să mai plâng, iar mama să cânte. Preotul s-a ridicat în picioare.

— Sunteți puțin libertini în alegerea numelor, voi, cei din nord. Dar aici în sudul țării sunt reguli.

Tata a râs.

— Barnum nu este un nume norvegian, domnule reverend. Este american. Preotul a luat o carte din bibliotecă. A deschis-o căutând ceva. Mama i-a făcut semn cu piciorul tatei, arătându-i drumul spre ieșire. Tata a dat din cap. Preotul s-a așezat și a lăsat cartea pe masă. Tata s-a aplecat deasupra mesei.

— Vreți să mai răsfoiți Biblia?

Preotul nu a răspuns, ci a citit cu glas tare.

— Este interzis să se aleagă un nume care va fi o povară pentru cel care îl va purta.

Am început să plâng din nou. Mama mă legăna și cânta. Preotul a închis cartea și s-a uitat în sus.

— Legea numelui din 9 februarie 1923.

Pălăria a încetat să se mai învârtă în mâinile tatei.

— Dar nu. Se spune că nimănui nu trebuie să-i fie rușine de numele lui? a întrebat tata.

Preotul a rămas fără replică. În schimb, a spus:

— V-aș ruga să-i găsiți un alt nume săracului copil.

Mama se ridicase deja și mergea spre ușă.

— Nu este săracul nimănui! a spus ea. Și acum am plecat!

Tata a mai rămas pe scaun o clipă.

— Se pare că preotul este pentru a doua oară împotriva copiilor mei, a spus el cu voce joasă.

Preotul a zâmbit.

— Copiii dumneavoastră? Sunteți tatăl amândurora?

Tata și-a pus pălăria pe cap. Respirația îi era grea.

— Mai sunt și alți preoți, a spus el răspicat.

— Dar numai un Dumnezeu și o lege, a spus preotul.

Tata a trântit cu putere ușa în urma lui, dar afară, pe coridor, mama și-a pierdut curajul.

— Nu putem să îi dăm alt nume? plângea ea.

Tata nici nu voia să audă.

— Copilul meu se va numi Barnum, lua-l-ar dracu’ de preot!

Și atunci am început din nou să plâng. Tata a dat cu piciorul în ușa biroului preotului și a băgat capul, cu pălărie cu tot, prin deschizătura ușii.

— Aveam un vecin acolo, acasă, care se numea Elendius, a strigat el. Numele ăsta ți se potrivea mai bine dumitale.

Tata nu a dormit toată noaptea. A stat și s-a tot gândit. A mers de-a lungul sufrageriei toată noaptea, ceea ce ne-a ținut și pe noi treji. A bătut de câteva ori cu pumnul în masă și a vorbit cu sine însuși. Apoi, o bună bucată de timp, s-a așternut liniștea. Când micul dejun a fost gata, stătea în bucătărie, sleit de puteri, dar hotărât și nu voia să se așeze.

— Le-am lăsat un bilet părinților mei când am plecat de acasă, a spus el. Că mă voi întoarce când va veni timpul. Sau niciodată. Și acum a venit timpul.

Mama a oprit în aer lingura cu mâncare pe care voia să o bage în gură. S-a uitat în sus. Boletta a lăsat din mână ceașca

cu ceai și Bătrâna a trebuit să îl țină pe Fred ca să stea liniștit la masă.

— Ce vrei să spui? a întrebat mama.

Tata a tras adânc aer în piept.

— Băiatul va fi botezat în Røst! a spus el.

Tata a fost plecat de acasă timp de două zile. În a treia dimineață, a venit acasă într-un costum nou, negru, făcut la comandă, cu pardesiu deschis la culoare, încălțări lustruite și tuns cu un breton lucios într-o parte. A sărutat-o pe mama și i-a fluturat prin față un maldăr de bilete.

— Fă geamantanele și fii gata de plecare. Plecăm cu trenul de noapte spre Trondheim.

Boletta, Bătrâna și Fred ne-au însoțit până la gara de est. Mama a plâns la despărțire. Fred a primit o ciocolată cu lapte de la tata și primul lucru pe care l-a făcut a fost să o arunce între șinele de tren. O, de ce nu mi-au pus numele Arne, Arnold junior sau Wilhelm al doilea? O, nu! Numele meu a trebuit să fie Barnum și a trebuit să călătorim până la Røst pentru a mă înscrie în ceasloavele bisericești. Un conductor ne-a dus valiza în vagonul de dormit al trenului. Apoi, cu o zguduitură, trenul s-a pus în mișcare, iar mama s-a aplecat peste fereastra deschisă făcând cu mâna, în timp ce tata mă ținea în brațe. Și acum simt acel miros, pe care acum îl adun, părticică cu părticică, asemenea unui chimist ce-și amintește mirosurile laboratorului său; mirosul uleiului de păr amestecat cu parfumul dulce al obrazului aspru, mirosul stătut de tutun al mănușilor și transpirația ușoară de la gulerul prea strâmt al cămășii, toate acestea, puse la un loc, dau formula amăruie a peronului: despărțirea.

Eu dormeam și nu puteam ști toate acestea. Eram încă în afara amintirilor. Dormeam cu mama în patul de dedesubt, iar tata stătea pe marginea patului și desfăcea dopul unei sticluțe din care își turna tărie în paharul pentru periuța de dinți. I-a dat și mamei, care nici măcar să miroasă nu a putut. Tata a băut tot, a băut și pentru mama, și a suflat adânc.

— Și acum o să primească băiatul numele lui adevărat, a spus el. Iar eu am să-mi adun amintirile pierdute.

Și-a mai turnat în pahar și l-a golit din nou.

— Noroc, draga mea! Să ne închipuim că aceasta este călătoria noastră de nuntă, dar puțin întârziată.

Mama i-a luat mâna ciuntită și i-a făcut semn să nu mă trezească.

— Ei știu că venim?

Tata a simțit imediat durerea în degetele care-i lipseau.

— Ei?

— Părinții tăi, Arnold.

— Nu știu nici măcar dacă mai trăiesc, a șoptit el.

Și tata s-a prăbușit pe podea și a rămas în genunchi, aplecându-se spre sânul mamei.

— Mi-e teamă, Vera. Mi-e atât de teamă…

Ploua în Trondheim. Mama a coborât din tren cu mine. Un conductor a adus landoul și mama m-a așezat în el. Tata a lăsat teama în urma lui. I-a dat conductorului o bancnotă și l-a bătut pe umăr.

— Pot să iau valiza împreună cu celelalte lucruri, a spus conductorul și a vârât repede banii în șapcă.

— Te rog!

Tata i-a făcut semn să ia bagajele în timp ce schimba sticla goală de tărie cu o umbrelă a unuia ce stătea și aștepta să se deschidă cafeneaua.

— Ce alte bagaje mai avem? a întrebat mama.

— O, doar un mic cadou, și tata a deschis râzând umbrela neagră deasupra noastră, mergând cu mine de-a lungul străzilor largi până jos în port.

Acolo se afla, gata de plecare, vasul. Mama era albă la față. Acum îi venise ei rândul să se sperie.

— În coaja asta de nucă o să mergem pe apă? a șoptit ea.

Dar tata nu a avut timp să răspundă, pentru că o ladă de cel puțin patru metri, prinsă cu o frânghie groasă, era ridicată la bord, se mișca în bătaia vântului și era cât pe-aci să se desprindă.

— Cu grijă, la dracu’! a răcnit el.

Lada este adusă pe punte, vasul se clatină, pasagerii bat din palme, iar tata se înclină salutând, ca și cum el a ridicat greutatea, cu jumătatea lui de mână.

Însuși căpitanul ne-a condus spre cabină. Era strâmtă și joasă, iar valurile treceau prin fața hubloului. Tata l-a tras deoparte.

— Cât timp vom sta în Svolvær? a întrebat el.

— O oră, a răspuns căpitanul.

— Foarte bine, a spus tata.

Și căpitanul a invitat familia Nilsen să ia masa împreună cu el, la ora șase seara.

Dar mama simțea răul de mare în tot corpul înainte să ajungem în afara fiordului Trondheim și în sfârșit să o luăm împrejurul Fosenlandet cu babordul spre nord. Tata stătea pe punte, pe lada cea mare cu numele lui scris cu vopsea roșie. Stătea sub umbrela neagră. Teama pe care o lăsase în urma lui o simțea din nou. Parcă se ținea după el. Putea să se dea jos în următorul port și să dispară fără urmă. O mai făcuse odată. Nu, acum era prea târziu. Avusese odată zilele lui negre. Știa. De data aceasta era vizibil. De data asta era iunie. Calea spre soare era deschisă. Treceau prin ploaie, dincolo, spre soare. A început deodată să râdă și a aruncat umbrela peste bord. Obiectul a făcut o cotitură aeriană în direcția vântului, ca un cormoran zburlit, și a dispărut în valuri. Căci nimeni vreodată nu s-a întors acasă în Røst cu o umbrelă bărbătească în mână. Și dacă cineva a făcut-o vreodată, acela era doar un măscărici sau o nălucă ce nu știa că singura umbrelă care rezista vântului din Røst avea spițe din oase de calcan acoperite cu pielea a patru somni. Tata și-a aplecat urechea spre ladă și a ascultat. I s-a părut că a auzit un sunet slab. Apoi s-a dus în cabină. Mama stătea lungită în patul îngust. Era lac de transpirație.

— O să mâncăm în cabina căpitanului la ora șase, a spus tata.

Mama vomită. Și când mama vomită, fac și eu la fel, ca și cum nu m-am desprins încă de ea. Și eu și mama vomitam, vomitam împreună, iar tata a intrat în panică. A plecat și a adus o cameristă care a schimbat așternutul, a spălat pe jos și a pus două găleți lângă pat. Mama era sleită de puteri. De-abia putea să mă țină în brațe.

— Vino cu mine, sus, la bord, a spus tata. Pereții ăștia te amețesc.

— Șșșș, a spus mama.

Tata i-a șters fața cu batista lui.

— Trebuie să vezi valurile ca să le ții piept, a spus el.

Mama a gemut.

— De ce nu am putut să venim cu mașina?

Tata era neliniștit și își ștergea transpirația de pe frunte.

— Fiindcă nu este destulă benzină și, de altfel, mașina este la reparat, a spus el. Și nu s-a asfaltat încă Moskenesstrømmen.

Mama a încercat să zâmbească.

— Ai dat trei răspunsuri, Arnold. Știu că nu spui adevărul.

Tata a început să râdă.

— Și eu știu că în curând te vei simți mai bine.

S-a ridicat și s-a uitat în jos la mama. Poate atunci a început tata să vadă cât de mult semănăm cu el, în afară de ochi, care sunt albaștri. Și pentru o clipă a avut un sentiment de fericire și de neliniște, de triumf și de durere.

— O să îl rog pe căpitan să trimită mâncarea aici, la cabină, a spus el încet.

— Nu, du-te sus la ei, a spus mama. Te rog.

Și tata așa a făcut. Arnold Nilsen s-a așezat la masa căpitanului. A mâncat calcan în sos și a băut o sticlă de bere. A vorbit tare în engleză cu niște turiști și a dat noroc cu cei din jurul lui.

— Ce vă aduce în nord? a întrebat căpitanul.

— O să-mi botez băiatul, a răspuns tata.

Căpitanul a aprins o țigară și s-a uitat la mănușile lui.

— Ai o biserică în lada aia?

Tata a zâmbit.

— Da, cam așa s-ar putea spune.

Nu a spus mai mult. Nu voia să le dea prea multe explicații. Un adevăr era de ajuns pentru astăzi. Îi plăcea să fie înconjurat de secrete, un om misterios, bine îmbrăcat, care vorbea mai multe limbi. Și-a ținut gura. Li s-a servit cafea. Masa s-a mișcat, iar farfuriuțele cești lor au alunecat spre marginea mesei. O sticlă s-a răsturnat. Lămpile au pâlpâit. Căpitanul era nemulțumit de conversație.

— Soția dumneavoastră nu vrea să mănânce cu noi? a întrebat el.

— Nu se simte bine din cauza valurilor, a răspuns tata.

Era încă un adevăr, a gândit el. Și două adevăruri pot fi prea multe uneori, mai ales când vin repede, unul după altul. Mai bine ar fi inventat o minciună, ar fi spus ceva grosolan sau ar fi putut să nu zică nimic. Fiindcă deodată căpitanul a devenit suspicios.

— Pe vas este un doctor care ar putea să o vadă pe tânăra mamă, a spus el.

— Nu-i nevoie, a răspuns tata.

Dar căpitanul bătuse deja din palme.

— Doctor Paulsen! a strigat el.

Și un doctor bătrân și slab, cu o cămașă cu guler ros de timp, o crăpătură într-una dintre lentilele ochelarilor și doar doi nasturi la vestă, se întoarce anevoie de la masa din fund, în timp ce își împingea scaunul ca și cum s-ar fi ridicat dintr-un alt loc, dintr-un alt timp, privind de-a lungul anilor și orelor rămase în întuneric. Gura îi tremura.

— Cine e? a mormăit el.

Căpitanul i-a făcut din mână.

— Aici, vino aici, doctore!

Tata s-a aplecat deasupra cești de cafea. Nu știa de ce, i-a părut rău după aceea, dar teama pusese stăpânire pe el din nou. Nu putea să o învingă, era mai puternică decât el. Și de asta îi fusese lui atât timp frică. Și tot de asta așteptase atâta vreme: ca să nu fie recunoscut. Dar nu avea să fie așa, nu într-un mod josnic și mizerabil. El voia triumf și admirație. Doctorul Paulsen s-a apropiat de ei clătinându-se. S-a oprit. Căpitanul l-a tras mai aproape.

— Avem la bord o femeie care are rău de mare și are copil mic, dragă doctore. Ce recomandați în acest caz?

Bătrânul doctor a început deodată să râdă. Situația era destul de penibilă. Râsul acela de bețiv care nu știe niciodată de ce râde, ca la sfârșit să râdă de el însuși. Arnold Nilsen a avut curajul să se uite în sus.

— Râdeți de soția mea care are rău de mare, vomită și e sleită de puteri?

Doctorul a tușit și și-a șters gura umedă cu mâneca jachetei.

— Răul de mare nu a omorât pe nimeni, domnilor. Răul de mare este doar un minuscul disconfort înainte de a te obișnui cu mișcările vasului.

Arnold Nilsen a prins curaj.

— Un ac de pălărie în inimă ar putea ajuta, a spus el.

Doctorul Paulsen a avut o ezitare, și-a luat ochelarii, s-a uitat la Arnold și i-a pus din nou pe nas.

— Dimpotrivă, recomand pâine uscată și o jumătate de pahar de vin.

S-a înclinat și s-a dus înapoi la masa lui. Arnold Nilsen, tatăl meu, a început să râdă. Trecuse testul, nu fusese încă recunoscut.

— Este chiar doctorul vasului cel pe care am avut prilejul să îl cunoaștem? a întrebat el.

Căpitanul a dat din cap.

— Nu, doctorul Paulsen este el însuși bolnav, a șoptit el. A fost la control la Trondheim. Este, din păcate, pe moarte.

Și doctorul Paulsen s-a oprit între mese, s-a răsucit și s-a uitat încă o dată la Arnold Nilsen, ca și cum ar fi zărit ceva prin lentila crăpată, o umbră, un nod al timpului care dădea să se desfacă.

— Soția dumneavoastră va fi bine din nou, vă asigur, a spus el. Dar pe copil, preventiv, aș vrea să îl văd.

Tata a așezat ceașca de cafea cu zgomot pe masă.

— Băiatul este bine! Nu îi trebuie doctor!

Căpitanul s-a apropiat dând ocol mesei.

— Poate este mai bine să îi ascultăm sfaturile medicului. Se așteaptă valuri și mai mari.

Și au pornit toți spre cabină. Mama s-a ridicat în capul oaselor imediat, uimită și furioasă când l-a văzut pe acel om străin. Tata avea cu el pâine uscată și puțin vin roșu. S-a grăbit spre ea.

— Doctorul vasului a vrut să vadă cum se simte Barnum cu marea asta agitată, a spus el.

Mama și-a trecut mâna prin părul răvășit, acoperindu-și umerii.

— Nu are nimic, a spus ea.

Dar doctorul Paulsen se aplecase deja deasupra landoului în care mă aflam. A dat pledul într-o parte. A apăsat cu degetul pe stomacul meu, s-a îndreptat de spate și s-a uitat mut la mine. Mama a devenit neliniștită. Tata stătea gata să spună ceva. Deodată, doctorul Paulsen a început să plângă. Stătea lângă landou și plângea cu sughițuri. Iar tata l-a luat pe bătrânul doctor pe după umeri și l-a îndreptat spre ieșire, iar când a revenit în cabină, mama stătea pe marginea patului cu mine în brațe și era albă la față.

— De ce plângea doctorul? a întrebat ea.

— Doctorul era beat, a spus tata. Și-a cerut iertare.

— Îl cunoști?

Tata a înmuiat bucata de pâine în vin și i-a dat-o mamei.

— Nu, a spus el.

Și mama a mestecat și iar a mestecat până a vomitat din nou. Iar tata a cuprins-o în brațe.

— În copilărie, mie mi-a fost rău pe mare în fiecare zi, a spus el. Mi-a întărit stomacul și m-a făcut mai blând la furie.

Tata și-a șters o lacrimă din colțul ochiului.

— Doctorul a spus că rareori a văzut un copil atât de reușit.

Mama nu a scos niciun cuvânt. Valurile se spărgeau de vas.

Vaporul a navigat încă o noapte înspre nord și întunericul începea să se risipească lăsând loc luminii. Somnul a fost scurt.

— Când treci granița cercului polar, îl simți cum îți apasă capul, a spus tata. Acum îl intersectăm. Simți ceva?

Dar mama nu simțea nimic, doar că era foarte obosită, departe de tot ceea ce o înconjura, ca și cum creierul i se golise de sânge, iar eu mă simțeam în afara dimensiunii latitudinii, mă mențineam în propria mea latitudine scurtă, fără nume încă, în drum spre a fi botezat. Tata s-a dus din nou pe punte când vasul s-a îndepărtat de pontonul din Bodø. Doctorul Paulsen stătea jos pe chei, cocârjat și tremurând. A ridicat mâna și a salutat. Și pentru ultima dată s-a întors și a dispărut în lumina orașului. Era dis-de-dimineață și era însorit. Fiordul golaș din vest respira în aerul dimineții, în timp ce un val lat se rostogolea spre mal cu încetinitorul. Privea la munții de pe malul celălalt ce se înălțau dintr-o ceață albastră, ca și cum ar fi pierdut contactul cu pământul, plutind între mare și cer. Asta văzuse și când călătorise în sens opus. Trebuia să fie tare. Era cât pe-aci să se desprindă și el de pământ și să cadă. Era prea târziu ca să se întoarcă din drum. Ușurarea pe care o simțise cu ceva timp în urmă s-a transformat în nepăsare și semăna cu o adevărată beție. Căpitanul a strigat la el de pe punte.

— Cum se mai simt doamna și copilul?

— Se călesc, a răspuns tata.

Căpitanul a intrat în timonerie râzând. Țărmul din Lofot se apropia. Pescărușii pluteau ca un nor țipător în jurul vasului. În Svolvær, tata s-a grăbit să coboare pe mal. După mai mult de o oră el tot nu apărea. Vasul își anunțase plecarea de trei ori. Căpitanul devenise neliniștit. În port era lume multă și toți se mirau de întârziere. Vasul își întârziase plecarea cu un sfert de oră. Doi băieți sprinteni au fost trimiși să îl caute pe Arnold Nilsen, bărbatul acela scump la vorbă, cu părul negru și lucios dat într-o parte, cu pardesiu și mănuși deschise la culoare. Nu l-au găsit nici la cârciumă, nici la hotel, nici la pescărie. Trecuse o jumătate de oră. Era prea târziu. Căpitanul a dat ordin ca pasarela și ancora să fie ridicate. A înjurat. Să își ia răspunderea unei femei părăsite și cu rău de mare și a copilului ei în față pentru tot restul drumului sau să îi debarce? A înjurat din nou și

deodată s-a întâmplat ceva lângă magaziile de pe mal. Lumea s-a dat la o parte și s-a făcut loc. Vocile s-au potolit. Strigătele s-au oprit. Oamenii și-au ridicat pălăriile și căciulile. Se apropia Arnold Nilsen. Și nu era singur. Arnold Nilsen era însoțit de preotul cel bătrân. Nu mai arăta ca o velă neagră în mijlocul furtunii, ci ca un steguleț subțire în soare și de-abia se putea ține după Arnold, care trebuia să se oprească din când în când și să îl tragă după el. Pasarela a fost coborâtă din nou și însuși căpitanul l-a ajutat pe preot să urce la bordul vasului și să îi găsească un loc liber.

Bătrânul s-a întors către Arnold Nilsen.

— Soția dumneavoastră e atât de bolnavă? a întrebat el și a zâmbit.

Arnold a zâmbit și el enigmatic și a spus:

— Am cu mine o biserică, așa că a trebuit să fac rost de un preot.

Apoi a coborât în cabină ca să o aducă pe punte pe mama, care mă ținea în brațe, scoțându-mă la lumină.

— Fă cunoștință cu vechiul meu prieten, a spus el. Cel mai bun preot din aceste ținuturi și din toată țara.

Mama s-a uitat puțin sfioasă la omul slab care s-a ridicat de pe scaun, a întins încet mâna și mi-a pus-o deasupra capului. Și atunci am simțit și eu și mama un fior. Ea a salutat aplecându-se puțin și ținându-mă strâns în brațe. S-a aplecat în fața bătrânului care aproape că își pierduse vocea, dar avea ochi mari și mișcători și o cruce mare în jurul gâtului.

— Am cântat prea mult la viața mea, a șoptit el. Am încercat să acopăr furtuna.

— Și ați reușit? a întrebat mama.

— Nu, a spus bătrânul preot.

Și cu o arcuire în glas și în zâmbet, o arcuire între plâns și râs, bătrânul a spus:

— Va fi o bucurie pentru mine să vă botez copilul.

Au rămas pe punte în timp ce vasul se strecura de-a lungul peretelui abrupt de stâncă. Mama stătea acum dreaptă și puternică, în timp ce eu dormeam obosit de vânt și de curent. Nici când prora vasului a tăiat vârtejul Moskenes nu i s-a mai făcut rău mamei. Se călise. În schimb, a venit rândul tatălui meu să se înmoaie. A văzut farul. A văzut Nykene. A învățat-o pe mama numele păsărilor, pentru a uita frica ce îl stăpânea. A

văzut stâncile albe ce ieșeau la suprafața apei și purtau urmele cormoranilor. Se apropiau. Fusese plecat optsprezece ani. Nu știa ce îl așteaptă. Dar acolo, la deschiderea mării, era așteptat. Când vasul s-a oprit la cheiul insulei căreia furtunile și apa sărată îi sculptaseră țărmul, aproape că nu mai puteai arunca un ac printre mulțimea de pe ponton. Zvonurile călătoriseră mai repede decât vasul. Valurile luaseră și rostogoliseră cu ele veștile. Vântul trimisese telegrame. Arnold Nilsen a tras-o pe mama lângă el.

— Ce miroase așa? a întrebat ea.

Și tata era fericit că întrebase, deoarece avea timp să se îndrepte de spate și să se simtă el din nou.

— Codul uscat, draga mea. Parfumul plasei de pescuit.

Mama a văzut cum stătea agățat peștele pe stativele din lemn, ca într-o grădină mare și ciudată unde niște fructe ciudate se uscau pe copacii deformați. De atunci, mama spunea tot timpul că nu a putut să scape niciodată de acel miros, care se impregnase pentru totdeauna în părul și în pielea ei, sub unghii și în îmbrăcăminte și care i-a urmat la plecare și ar fi făcut-o să vomite uneori, iar alteori o făcea să viseze, sălbatic și neauzit. Iar acolo, la ponton, a început să se simtă nerăbdarea celor care așteptau.

Nu voia Arnold Nilsen să coboare? A venit până aici ca să își anunțe sosirea, să se întoarcă și să îi ia pe toți de proști? Și atunci, deodată, cineva a început să strige.

— A sosit Roata acasă! A sosit Roata acasă!

Și au început toți să strige. Îl strigau cu numele Roata. Și au văzut că nu crescuse cine știe ce de când plecase, dar că se revanșase în lățime. Arnold Nilsen a închis ochii, a înghițit, a înghițit acea lumină înțepătoare și vântul ce bătea, a luat-o pe mama de mână și au început să meargă de-a lungul pasarelei. M-am trezit. Simțeam și eu acel miros greu, de pește uscat și de sare. Și de atunci nu am reușit niciodată să mai mănânc pește. Am început să plâng. Mama mă legăna și mă alinta. Tata saluta, strângea mâna unora, privirile se încrucișau și cei mai mulți se uitau țintă la doamna de la oraș; tânăra cu pantofi înguști și un copil care plângea în brațe. Tata s-a oprit și s-a uitat în jur.

— Aurora și Evert, a spus el încet. Unde sunt Evert și Aurora?

Dar nimeni nu a avut timp să răspundă, căci de pe navă a început să coboare lada. Arnold Nilsen nu venise doar cu soția și

copilul lui, ci și cu o ladă care nu era mai mică decât o magazie pescărească.

— Nu ai de gând să o deschizi? a întrebat cel mai curios dintre cei adunați, cu toate că nerăbdarea se citea pe fața tuturor.

Arnold Nilsen râdea.

— Nu este încă Ajunul Crăciunului, a spus el.

A tras-o pe mama după el și a luat-o spre casă. Amânase optsprezece ani, dar acum voia să ajungă acasă să își vadă părinții, pe Aurora și pe Evert, asta își dorea mai întâi. Dar în fața lui stătea un om bătrân care zâmbea și-i ținea calea, iar Arnold știa cine era, era vecinul, cel care se numea Elendius, fiindcă el era primul care împrăștia veștile proaste, despre vreo avarie a unui vas pe mare, despre vreo boală, despre oile prăvălite pe povârnișul stâncos, despre poșta întârziată și despre furtuni. *Nu mai îmbătrânește*, s-a gândit Arnold, *el a fost întotdeauna la fel de bătrân.*

— Nu știi? a întrebat Elendius și și-a scos căciula de pe cap.

Arnold Nilsen știa întotdeauna ce are Elendius de spus, dar a dat din cap, cu toate că nu știa care erau veștile.

— Aurora și Evert au murit.

Și atunci a luat tata drumul cimitirului, primul drum de la întoarcerea acasă. A trecut printre mama și preotul cel bătrân trăgând după el landoul în care mă aflam eu. Ne-au urmat toți cei care nu voiau să îl slăbească din ochi pe Arnold Nilsen, iar Elendius, pentru prima dată, era printre ultimii. Paracliserul a venit alergând dinspre chilii și ne-a arătat mormintele, dar era greu să-ți închipui că erau locașuri de pomenire. Doar o cruce albă stătea într-o parte, înfiptă în pământul uscat dintre buruieni și gardul de piatră. Două nume erau gravate pe cruce: Evert și Aurora Nilsen. Tata s-a lăsat în genunchi, și-a scos mănușile și și-a împreunat mâinile la piept.

Preotul cel bătrân a îngenuncheat și el. Chiar dacă văzuse atâtea în viața lui, i-a trebuit destul curaj ca să privească mâna schilodită a lui Arnold.

— Moartea și botezul, a spus el încet. Ai venit aducând bucurie și durere.

Tata nu a auzit nimic. S-a uitat fix la cele două nume scrise identic. S-a ridicat.

— Au murit în același timp? a întrebat el.

Elendius stătea exact lângă el.

— Aurora s-a sfârșit iarna târziu, în ’46, a spus el. Evert a urmat-o de Rusalii, în același an. Pământul a fost destul de moale ca să îi îngropăm.

Arnold Nilsen a dat din cap.

— Da, ne ducem după cei dragi, a spus el și a început să plângă.

Elendius s-a uitat la mâna și la degetele lipsă ale tatălui meu.

— Nimeni nu a putut să-ți dea de urmă și să te înștiințeze, a spus Elendius.

Tata s-a întors spre paracliser. Era unul dintre băieții cu care cosea iarba în copilărie, unul dintre cei care se hlizeau cel mai mult când coasa era prea lungă sau povârnișul prea abrupt.

— Vreau o cruce mai mare pentru părinții mei, a spus tare tata, astfel ca toți să audă, în timp ce își punea mănușa cu degetele false. Vreau un monument funerar care să nu fie mai mic decât cele mai mari pietre de aici și să se umple cu nisip de mare, iar numele lor să fie gravate în marmură.

Paracliserul a dat din cap. Toți au dat din cap. Căci așa trebuia să fie. Roata, în cele din urmă, își cinstea mama și tatăl. Vântul bătea în rafale printre cruci. Florile erau smulse, duse de vânt și agățate în buchete mișcătoare pe morminte.

— Va fi destul de scump un astfel de mormânt, a spus paracliserul.

— Da, lasă, să fie și mai scump de atât, a strigat tata. Iar nota de plată să i se trimită lui Arnold Nilsen, la Oslo.

Și lumea a început să se îndepărteze încet de cimitir, fiindcă toți voiau să știe unde se va adăposti Arnold Nilsen. Poate la Casa Pescarilor, împreună cu preotul, unde o să se și spovedească, sau adusese cu el, în lada ciudată ce stătea pe chei, vreo caravană cu ferestre și perdelițe? Și atunci, pentru prima dată, a venit Elendius cu o veste bună.

— Sunteți bineveniți să locuiți la mine! a spus el cât a putut de tare.

Dar nici ceilalți nu s-au lăsat mai prejos. Arnold Nilsen și familia lui puteau locui la ei, la toți. Arnold Nilsen a luat mâna mamei, era mișcat, trist și încrezător în același timp.

— Nu, dragi prieteni! Vom locui la noi acasă.

S-a făcut liniște în jurul lui Arnold Nilsen, iar lumea s-a uitat în jos, a dat din cap și fiecare a luat-o pe drumul lui.

•

Era sâmbătă. Era aproape seară, iar seara era luminoasă și plină de vânt. A doua zi urma să fiu botezat în biserica cea nouă, de preotul cel bătrân. Aveam să mă numesc Barnum.

Tata arăta drumul spre casă, drum pe care îl străbătuse de atâtea ori, îl putea parcurge și în somn, chiar dacă între timp apăruseră stâlpii de telegraf. Secretul era să te duci după mirosul peștelui. Peștele uscat pe stative, subțire ca pielea, se aduna și se trimitea spre sud înainte de a se sărbători, în jurul focului, solstițiul de vară; dar mirosul, ca și durerea degetelor ciuntite, rămânea în aer și niciodată nu îl puteai stârpi. De la magaziile pescărești au luat-o pe cărarea ce ducea de-a lungul coastei. Arnold Nilsen simțea în piept greutatea urcușului. Pe acolo nu trecuse de mult picior de om. A lăsat landoul lângă gardul părăginit și strâmb și a mers cu mine mai departe. Mama pierduse tocul de la pantoful drept, dar nu spunea nimic. Nu era niciun loc să te adăpostești de vânt. Tata a dat drumul valizei.

— Ar fi trebuit să se facă geamantane cu roți, a spus el.

Mama nu a auzit. Nu auzea decât vântul și păsările care în zborul lor cotit se apropiau atât de tare, încât simțea pe față atingerea vârfurilor aripilor. A călcat într-o groapă și a pierdut și tocul celuilalt pantof. Îi venea să plângă și să se întoarcă, dar nu a făcut-o. De ce a trebuit să ajungă pe o asemenea insulă? Pentru a-l urma pe Arnold Nilsen în casa părintească. Atunci, el s-a oprit. Departe, pe ridicătura de pământ, era o casă. Nu, erau rămășițele unei case, și poate nici măcar atât. Erau amintirile unei case. S-a apropiat și mai mult. Iarba crescuse înaltă și sălbatică. Geamurile erau sparte. Ușa deschisă se mișca în bătaia vântului. Pe prispă era o falcă. Arnold Nilsen a pus valiza jos și a ezitat o clipă. Câinele, s-a gândit el. Tuss. A intrat. Mama a trebuit să își aplece capul. S-a uitat în jur. Ibricul de cafea stătea pe plită. Ceasul de perete era căzut. Arnold l-a agățat la loc în cuiul pe care tatăl său îl bătuse în stâlpul de rezistență al casei, un stâlp găsit pe malul mării. Acele erau desprinse și stăteau în spatele geamului mat, unde sub cifra șase se vedea o muscă moartă. Arnold a îndreptat un scaun. A strâns cioburile unui geam cu care nu știa ce să facă. Prin colțurile camerei era balegă de oaie.

— Nu o să dormim aici, nu-i așa? a spus mama încet.

— O să fie bine, a spus tata. O să fie bine.

Și a ieșit afară, a găsit coasa în spatele casei, a ascuțit-o și a început să taie iarba. Mama stătea în ușă cu mine în brațe și se uita la acest bărbat, la Arnold Nilsen, care tăia iarba din toate puterile, în costum negru și cu mănuși de piele, tăia iarba atunci sau niciodată, iar coasa era tot atât de mare și de greu de răsucit în mâinile lui, dar nu se lăsa. Mama nu i-a spus nimic, chiar dacă era îmbrăcat în hainele bune pe care avea să le poarte și a doua zi, la biserică; stătea, se uita la el și o uimea cât de puțin îl cunoaște pe acest om, nu știa mai nimic despre el, dar nu el era străinul acelei seri, ci ea.

Arnold Nilsen trecea lama ruginită a coasei prin iarbă, respira greu, plângea și râdea și când curtea părăginită a fost netezită și proaspăt cosită, a adus niște resturi de sfoară din spatele casei și a făcut baloți.

Era aproape noapte când a intrat în casă. A adus de la fântână o găleată de apă sărată. Ploaia era sărată acolo. Vântul era sărat. Eu dormeam pe banca aceea tare. Dormeam dus. Iar ei s-au întins în patul părinților. De-abia era loc pentru amândoi. Mama stătea trează. A văzut o ușă, de care s-a mirat, o ușă înaltă pe peretele din exteriorul verandei, alături de prispă.

— Pentru ce este? a întrebat ea.

Tata a zâmbit.

— E ușa pentru mort, Vera. Pe-acolo puteau să scoată sicriul din casă fără a fi nevoiți să îl ridice în picioare, căci asta ar fi fost o jignire adusă mortului.

Stăteau tăcuți.

— Mi-ar fi plăcut să-i cunosc pe Aurora și pe Evert, a șoptit mama.

Tata a prins-o de mână.

— Ar fi vrut să știe cum de am reușit să te întâlnesc.

Mama a zâmbit și ea.

— Le-aș fi spus că tu m-ai făcut să râd, a spus ea.

Tata s-a străduit să își găsească răsuflarea o clipă, i-a strâns mâna cu degetele false atât de tare încât ea a țipat, dar el nici nu a băgat de seamă. El gemea.

— Am ceva să-ți spun, Vera, a spus și i-a dat drumul din strânsoare.

Dar nu a mai spus nimic.

— Ce este, Arnold?

Mama aștepta. El tăcea. S-a întors spre el cu zâmbetul pe buze și l-a privit cum stătea lângă ea, paralizat, sudoarea îi curgea de-a lungul feței, avea salivă în jurul gurii, iar ochii lui căprui erau ca de sticlă, ca de sticlă fărâmițată. Mama a țipat din nou.

— Ce este, Arnold?

Și deodată, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis rău, a început să respire din nou, întunericul din el s-a risipit, vedea, o vedea pe Vera, era încă sub puterea șocului.

— Nimic, a șoptit el. Nu e nimic.

Nu știa cât timp a fost inconștient, poate doar o secundă. S-a ridicat, trebuia să iasă afară, singur, trebuia să respire aer curat. S-a așezat pe prispă, a ridicat falca aceea cenușie și lucioasă, a mirosit-o și a aruncat-o. După un timp, s-a ridicat și mama din pat. S-a oprit în spatele lui. Poate spusese ceva în somn, poate vorbise fără voia lui, destăinuise totul. A așteptat încordat și știa că acea clipă putea fi fatală.

— Ce voiai să-mi spui? a întrebat ea în sfârșit.

A oftat ușurat.

— Trebuie să fii odihnită mâine, a șoptit el.

Ea și-a ascuns fața în mâini.

Marea strălucește în jurul lor, din toate părțile.

— Nu se poate dormi în timpul nopților astea albe, a spus ea.

— Nu trebuie decât să închizi ochii, Vera.

Dar ea nu și-a luat mâinile de pe față.

— Nu ajută. Lumina e prea puternică.

S-a dus totuși înăuntru, poate auzise că mă trezeam. Arnold Nilsen a rămas afară. Privea vântul. Nu era niciodată același vânt. Vântul era ca un râu lat ce curgea de-a curmezișul lumii lui. Barca lor era jos, lângă hangar, putredă, răsturnată într-o parte, ca un animal mort. Iar el încă tremura, era un ecou în trupul său. Avea să se piardă în curând. Trebuia să găsească în casă o sticlă, o gură de tărie rămasă de la vreun Crăciun. Arnold Nilsen s-a ridicat. Stătea în fața ușii morților. Nu a intrat pe acolo. S-a furișat în bucătărie. A tras un sertar și a găsit tacâmuri, farfurii, căni și unelte la un loc. Evert nu reușise să țină ordine după ce a murit Aurora. Totul era acoperit cu praf și cu sare ce înghițeau culorile, așa cum și insula va fi înghițită într-o zi de mare. Și Arnold Nilsen a găsit ceva la care nu se aștepta. Sub fețele de masă din sertarul de jos a găsit o vedere

și biletelul pe care i-l scrisese mamei sale pe o foaie cu pătrățele ruptă dintr-un caiet. Era poza lui Paturson colorată de mână, a celui mai înalt om din lume. Pe spatele vederii îi scrisese câteva cuvinte de salut lui Arnold, bunul său prieten, în mai 1945. Scria că Fata de Ciocolată a murit. Ceva s-a năruit în sufletul lui Arnold. Vederea fusese trimisă de la Akureyri, din Islanda, la mai multe adrese, și în Norvegia, și în străinătate, ca până la urmă să ajungă aici, la părinții lui, în Røst. Arnold Nilsen a ascuns-o în geamantanul vechi și negru, într-o ruptură a căptușelii, iar vederea aceea a fost singurul lucru pe care Arnold l-a luat la plecarea din casa părintească.

Se făcuse dimineață. Nici nu-ți dădeai seama. Ziua acolo era continuă. Timpul nu avea margini. Mama adormise. A lăsat-o să doarmă cu mine alături, iar el a ieșit afară. Se uita la bărcile care veneau dinspre insulele din vecinătate, semănau cu o adevărată flotă, da, chiar și familiile cu servitori de pe Skomvær veniseră acolo în această duminică. Arnold Nilsen zâmbea. Era mândru de sine. Mâinile nu îi mai tremurau. Toți voiau să fie de față când Roata și doamna elegantă de la oraș își vor boteza băiatul în noua biserică. Bărcile înaintau împotriva vântului. Valurile înspumate loveau farul și digul. Arnold Nilsen râdea. Vântul bătea potrivit de tare și era din belșug acolo.

S-a spălat pe față cu apa aceea de ploaie sărată, s-a bărbierit și ne-a trezit pe mama și pe mine cu un sărut.

— Băncile din biserica noastră sunt tari, a spus el. Să iei o pernă.

Nu mai era niciun loc liber în biserică. Oamenii stăteau în picioare și pe lângă pereți, nerăbdători, în hainele curate de sărbătoare. Nici cărțile de cântece bisericești nu ajunseseră pentru toată mulțimea adunată, iar când a trebuit să cânte *Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă tot pământul ar fi pustiit,* oamenii au început să o facă atât de repede, încât organistul a încercat un timp să țină ritmul, după care, de la a doua strofă, s-a lăsat păgubaș. Voiau să treacă peste momentul de început cât mai repede și să ajungă la momentul-cheie al slujbei, și anume să audă ce nume i-a pus Roata copilului său. Nu putea fi ceva neînsemnat, din moment ce se întorsese acolo după anii petrecuți în exil, în circ și în tăcere, pentru a lăsa un preot pensionat să îi boteze băiatul. Dar cel mai mult voiau să se termine cu predica, miruirea și darul la biserică, în așa fel încât

să afle ce se găsea în lada lui Arnold Nilsen, lada care stătea ca o enigmă pe chei. Și, în sfârșit, a venit clipa în care mama m-a adus în față, urmată de tata, căci numai eu eram cel care era botezat în acea duminică. Câțiva s-au ridicat în picioare pe băncile din spate, ca să vadă mai bine. O carte de rugăciuni a căzut pe podea. Paracliserul a umplut scăldătoarea cu apă. În curând, s-a așternut o liniște de mormânt. În veșmântul său, preotul cel bătrân arăta din nou ca o velă din pânză neagră, dar fără vânt, înfășurată strâns în jurul catargului. Vocea lui era destul de slabă, iar când și-a băgat degetele în apa sărată, a lăsat să cadă câteva picături pe capul meu, citindu-mi numele scris corect cu litere atât de mici încât nici mama nu a auzit ce spunea. S-a făcut gălăgie în biserică. Lumea mormăia ceva și la sfârșit, când preotul mi-a șters creștetul capului cu un prosop țeapăn, cineva din mulțime, Elendius, bineînțeles, a strigat:

— Pentru numele Domnului, cum zici că se numește băiatul?

Arnold Nilsen s-a întors spre mulțime, aceleași fețe, bărbații cu părul pieptănat pe spate, femeile cu bărbii strânse și zâmbete precaute, copii cu ochi mari, fețele de duminică, aceleași fețe pe care le vedea de fiecare dată când era în manej. Și Arnold Nilsen știa că dacă nu putea iubi aceste fețe nu putea să iubească pe nimeni și cu atât mai puțin pe sine însuși. Arnold a ridicat mâinile în aer.

— Numele băiatului este Barnum! a strigat el. Și acum vă invit să sărbătorim evenimentul.

În sfârșit, eram botezat. S-au tras clopotele bisericii și astfel a început viața mea, viața lui Barnum. Petrecerea s-a ținut la primul etaj al Casei Pescarilor. Dar toate acestea mi-au fost povestite de alții. Arnold Nilsen a comandat un monument funerar pentru părinții săi.

A făcut cinste cu mâncare și cu băutură. Iar în raportul medical din Røst, din 1950, scris de însuși medicul-șef Emil Moe, se poate citi că starea pe insulă era destul de bună. Se poate înțelege că lumea nu avea bani să cumpere tărie, cu excepția unei duminici din iunie, când un botez s-a prelungit cu o petrecere, care, din fericire, nu s-a terminat cu alte incidente decât un braț scrântit, câteva răni și două proteze dentare. Oricum, cât s-a băut la chef s-a putut măsura săptămâna următoare, când asistenta medicală a fost asaltată de vizitele

mai multor persoane pentru a primi ultimele porții raționalizate de sirop de portocale american.

Femeile roiau în jurul Verei, celor mai tinere le era îngăduit să mă țină în brațe, în timp ce tata stătea cu bărbații. Își desfăcuse gulerul țeapăn care îl zgâria și ținea cont de sticlele care se aduceau la mese. Elendius s-a așezat în mijloc, în așa fel încât să audă din toate părțile și să nu îi scape nimic. Paharele se umpleau și oamenii beau.

— Ți-a mers bine, Arnold Nilsen! a spus paznicul farului.

Și Arnold s-a uitat în jos și a zis cu modestie:

— De asta nu mă pot plânge, a spus el și a turnat din nou băutură în paharele ce păreau neobișnuit de mici în mâinile lor mari.

— Ce ai făcut și cu ce te ocupi? a întrebat paracliserul.

Arnold Nilsen a zâmbit.

— Am făcut atâtea încât nu este timp să înșir nici măcar jumătate, a spus el.

Bărbații erau mulțumiți cu băutura, dar nu și cu răspunsul.

— Avem destul timp, a spus un altul.

Arnold Nilsen începea să îi recunoască din nou, ca atunci când coseau iarba, la școală, își amintea numele lor și râsul zeflemitor.

— Veți vedea în curând cu ce m-am ocupat. Și asta este numai una dintre preocupările mele, a spus el blând.

Cu asta le-a potolit puțin curiozitatea bărbaților, fiindcă în sfârșit aveau să vadă ce se ascundea în lada aceea mare de pe chei. Și au cinstit din nou. Arnold Nilsen s-a răsucit și a văzut că Elendius se apropia din ce în ce mai mult de grupul femeilor și asta nu-i plăcea.

— Nu-ți mai prieste tăria? a strigat Arnold Nilsen.

Elendius se apropia strecurându-se printre ceilalți și Arnold Nilsen i-a dat curiosului bătrân un pahar.

— Îl umplu numai pe jumătate fiindcă îți tremură mâna așa de tare, a spus el. Elendius a zâmbit.

— Este de ajuns, dar tu, Arnold, ești cam nesigur la turnat. Mai ales că ți-ai mai pierdut câteva degete de-atunci.

Elendius a băut paharul și i l-a întins din nou. Arnold Nilsen a dat sticla deoparte.

— Nu îmi aminti de accidentele mele într-o zi ca aceasta, a spus el încet.

Elendius aștepta cu paharul gol.

— Din câte îmi amintesc, primul deget pe care l-ai pierdut nu a fost un accident.

— Mi-am pierdut restul mâinii în război, a șoptit Arnold și i-a umplut paharul cu vârf ca să îl facă să tacă.

Dar tăria l-a făcut și mai vorbăreț.

— Da, războiul a fost o nenorocire pentru cei mai mulți dintre noi, a oftat el. Și de ce nu l-ai luat cu tine aici și pe celălalt fiu?

Arnold Nilsen a închis ochii. Se părea că lumea știa cam tot. Ascultă vântul. Și a devenit neliniștit. Se potolea vântul? Nu, auzea încă sunetul steagurilor în bătaia lui, bătea destul de tare încât să le arate ce a adus cu sine. Și l-a cuprins prietenește cu brațul pe Elendius.

— El este fiul soției mele, a spus Arnold. Și de el are grijă acum buna mea soacră.

— A mai fost căsătorită soția ta? a întrebat Elendius curios.

Arnold Nilsen a dat din cap că nu.

— Dar trebuie să știi, Elendius, că soacra mea nu este oricine. Ba dimpotrivă, este directoarea Telegrafului din Oslo care asigură ca voi și toată lumea să puteți suna la centrale și să vorbiți la mari distanțe.

A început să râdă de propriile lui vorbe, iar bărbații se dezbrăcau de jachete, înfierbântați de tărie, și începeau să se apropie de grupul femeilor. Vera s-a ridicat și m-a pus în landou. Eram cu siguranță sătul de fetele care se tot jucau cu cârlionții mei care deja crescuseră ca o aureolă de la o ureche până la cealaltă.

— Nu știam că femeile de la oraș lucrează, a spus Elendius.

Arnold Nilsen a avut un sentiment de milă față de bietul Elendius.

— Ei, vezi cât de puțin știi tu despre ceea ce se petrece în lume, Elendius?

Dar Elendius nu s-a lăsat. Tăria îi alimentase curiozitatea – capul lui era deja ca un lexicon plin de bârfe.

— Atunci poate că socrul tău are o slujbă și mai importantă, nu-i așa? a întrebat el.

Vera s-a întors spre ei, iar Arnold Nilsen nu a avut timp să răspundă. Și a răspuns cu sinceritatea ei înnăscută.

— Eu nu am tată, a spus Vera tare, astfel încât au auzit toți.

S-a făcut liniște câteva secunde. Paharele erau goale din nou. Arnold Nilsen le-a umplut și a întrerupt tăcerea.

— Eu sunt singurul bărbat în familie, a râs el.

— Da, ai nimerit la masa pusă de-a gata, Arnold, a spus Elendius.

Și asta l-a făcut pe tata să își iasă din fire și să îi dea un pumn lui Elendius. S-a auzit de parcă ceva s-a crăpat, dar, din fericire, nu era capul bietului Elendius, ci degetele false ale tatei. Înainte ca Elendius să cadă, Arnold Nilsen l-a prins și l-a ținut strâns, ca și cum nici nu l-ar fi lovit, iar femeile nu au avut timp nici măcar să țipe.

— Și bunica Verei este o actriță vestită din Danemarca, a spus Arnold Nilsen trăgându-și mănușa mai bine pe mână. Dar poate despre ea nu ați auzit?

Nu a răspuns nimeni. Au amuțit toți și stăteau cu ochii holbați. Arnold Nilsen a oftat îndelung.

— Nu, asta nu ați auzit. A fost o vedetă internațională a filmului mut, fără egal pe ecran, iar cu expresia feței vorbea în toate limbile.

I-a umplut paharul lui Elendius, i-a pus brațul în jurul umerilor și s-a uitat împrejur.

— Și a fost căsătorită cu vestitul explorator și cercetător danez Wilhelm Jebsen. Ați auzit de el, nu-i așa?

Bărbații s-au uitat unii la alții și au dat din cap că da, ca să se simtă în siguranță. După câteva minute, paracliserul a tușit.

— Și ce a descoperit?

Arnold Nilsen i-a dat drumul lui Elendius.

— Nu vreau să spun că a descoperit Groenlanda singur, dar a fost trimis acolo, în țara ghețarilor, pentru a-l găsi pe Andre. Dar și el s-a rătăcit și nu s-a mai întors niciodată din lumea tăcută a ghețarilor.

Arnold Nilsen a cuprins-o de mijloc pe mama și a sărutat-o lung. A ieșit și s-a așezat lângă catarg, încercând să își repare degetele false. Nu după mult timp, preotul bătrân a ieșit la aer curat și s-a așezat lângă el.

— Nu este ușor când te întorci acasă, a spus el liniștit.

— Nu, a răspuns Arnold. Te întorci ori prea devreme, ori prea târziu.

Preotul a aprobat din cap.

— Dar e mai bine decât să nu o faci deloc, a spus el încet.

O vreme, au stat fără să scoată niciun cuvânt. Înăuntru continua petrecerea. Două femei aduseseră două tăvi de prăjituri. Băieţandrii se învârteau pe lângă ele şi cerşeau câte o bucată pe care să o împartă între ei. Steagurile atârnau ca nişte cârpe. Dar în curând vântul le-a ridicat din nou.

— Eşti un om cu inimă şi te-ai purtat frumos şi cu mine, şi cu alţii, a spus Arnold Nilsen.

— Nu am fost nici mai bun, nici mai rău decât alţii, a mormăit bătrânul.

— Sincer, tu ai fost dintre cei buni. Ai cumpărat vederea cu Paturson şi nu m-ai oprit când am vrut să plec de aici. Şi mi-ai botezat băiatul.

Preotul s-a uitat în jos.

— Şi nu întotdeauna iese ceva bun din binele făcut, a zis.

Arnold Nilsen nici nu voia să se gândească la asta.

— Şi acum o să te rog să-mi mai faci o favoare.

Bătrânul preot a dat din cap. Arnold Nilsen a închis ochii.

— Mă rog ţie să mă ierţi de păcate, a şoptit el.

— Care păcate?

Arnold Nilsen s-a întors cu spatele şi nu i-a răspuns. Bătrânul a respirat adânc.

— Te gândeşti că ţi-ai părăsit părinţii? a întrebat el.

Arnold Nilsen a dat negativ din cap.

— Mă rog doar pentru iertare. Pentru toate păcatele mele.

Preotul cel bătrân s-a dat mai aproape de Arnold.

— Trebuie să ştiu care sunt păcatele pentru care să mă rog la Dumnezeu pentru a fi iertate.

Preotul ţinea la tradiţii cu meticulozitate. Arnold Nilsen a început să se agite, a devenit aproape furios:

— Atunci te întreb: poate Dumnezeu să ierte tot?

Preotul cel bătrân i-a luat mâna lui Arnold şi a simţit degetele false din mănuşă şi pentru o secundă l-a trecut un fior de groază.

— Da, a şoptit el. Dumnezeu poate ierta tot.

Arnold Nilsen şi-a retras mâna.

— Mulţumesc. Doar asta voiam să ştiu.

În acel moment, pe terasă a venit Vera cu landoul şi s-a uitat spre ei. În spatele ei stătea Elendius, încruntat. Arnold le-a făcut din mână şi s-a îndreptat spre ei, dar preotul l-a reţinut.

— Dumnezeu așteaptă ca omul să își ceară iertare mai întâi de la cei care au fost nedreptățiți, a spus el în șoaptă.

Și Arnold a continuat să meargă spre mama, care îl aștepta. S-a oprit în fața ei, amețit de vânt, de tăria incoloră, de numele meu și de tot ce îi spusese preotul.

— Ce este? a întrebat mama și i-a întins mâna.

Tata a ezitat, dar i-a simțit degetele care îl mângâiau pe spate. Și-a tras suflarea și s-a întors spre Elendius.

— Iartă-mă că te-am lovit, a spus tata. Mâna mea nu a știut ce face.

Elendius s-a uitat în altă parte și s-a frecat pe frunte.

— A fost bine că degetele tale erau din rumeguș, altfel puteai să ai o viață pe conștiință, a spus el.

Arnold Nilsen a început să râdă în loc de răspuns.

— Adu-mi cei mai vânjoși bărbați pe care îi poți găsi aici, a cerut el. Vreau să mi se ducă lada pe insula Veddøya.

Elendius a uitat că a fost lovit de moarte, a alergat să găsească oameni și nu după mult timp stăteau toți pe chei și se uitau la acea ladă urcată pe vasul poștei care naviga pe canalul îngust dintre insule către muntele verde, înalt și abrupt care își ridica crestele din valurile înspumate. Și oamenii insulei i-au urmat. Nu mai fusese atât de mult trafic pe acest chei maritim de la sezonul de pescuit din iarna anului 1915. Dar Arnold Nilsen devenise neliniștit. Vântul își schimba direcția și începea să se potolească. Putea să își aprindă o țigară fără ca flacăra să se stingă. Au ajuns, în sfârșit, la mal. Cinci bărbați au cărat lada până pe cel mai înalt platou și nu au lăsat-o din mână până ce soarele nu a ajuns, agățat într-o plasă de nori, deasupra orizontului. Iarba era moale și grea. Păsările se înălțau din cuiburile lor din stâncă cu strigăte albe. Femeile rămăseseră jos, la malul mării, împreună cu preotul cel bătrân, și se uitau neliniștite la bărbații care se cam clătinau. Dar mama m-a dus până în vârf. S-a cățărat cu mine în brațe și însuși Elendius se uita cu alți ochi la soția de la oraș, obișnuită cu asfaltul și cu scările, iar Arnold Nilsen era invadat de o ciudată mândrie și de dragoste. Îi venea să plângă de bucurie, dar râdea.

Vântul era din nou de partea lui. Vântul încercase să îl păcălească puțin, să se joace cu el, care stătuse acolo cu mulți ani în urmă și jurase că o să vândă vântul care acum îi sufla drept în față. Și au ajuns la locul cu pricina. Bărbații au închinat

cu tărie. Venise timpul. Arnold Nilsen s-a apropiat de ladă. Dar înainte de a desprinde unul dintre pereții lăzii și a scoate la iveală acea mașinărie nemaivăzută până atunci de nimeni, s-a desfătat câteva secunde privind femeile de pe mal care-i făceau cu mâna. Erau aceleași femei, cu excepția Aurorei, ca și cum toți acei ani întunecați dispăruseră în momentul acela binevoitor, mântuitor. Mașinăria semăna cu o schelă cu aripi, o sperietoare de păsări cu o roată deasupra. Bărbații s-au apropiat mai mult. Rămăseseră fără glas și se uitau uimiți. Arnold Nilsen s-a întors spre ei. Nimeni nu vorbea. Mama stătea în spate, pe iarbă și nu îi mai păsa dacă avea să-și murdărească rochia. Și ea era tăcută și mă legăna în brațe, însă eu eram treaz și ametit și totul era prea mare pentru ochii mei. Și m-am întrebat adesea dacă priveliștea tatălui meu pe marginea platoului verde, alături de fragilul lui secret, nu și-a lăsat cumva amprenta pe pielea memoriei mele, o imagine pe care aveam să o developez mai târziu.

Fiindcă întotdeauna așa îl văd pe tata, pe vârful insulei Veddøya, stând și așteptând succesul care nu se mai arăta. Și Elendius a fost primul care a vorbit.

— Ce fel de gunoi ai cărat până aici sus? a întrebat el.

Tata s-a uitat la ei, unul după altul.

— Este o moară de vânt, a spus el.

Dar când s-a uitat din nou în depărtare, către orizont, a văzut soarele în toată strălucirea sa oglindindu-se în adâncimea apei. Nu era o iluzie vizuală, nu era martorul unui miraj și nu era nici efectul tăriei ce crea o barieră în calea simțului. Marea era ca o oglindă. Chiar păsările în zbor erau surprinse. Pentru prima dată, de atâta timp încât nimeni nu își amintea de când, vântul nu bătea deloc pe insula Rost. Arnold Nilsen aștepta. Trebuia să se întâmple o schimbare. Dar nu se întâmpla nimic. Roata morii, puțin strâmbă, stătea nemișcată. Într-un final, oamenii au început să coboare. Doar mama a rămas acolo, mama și cu mine. S-a așezat lângă tata, pe marginea insulei Veddøya, în fața morii de vânt care stătea tăcută și nemișcată ca și ei. Vedeau bărcile împinse în apă și bărbații care trăgeau la vâsle și își duceau nevestele acasă în noaptea luminoasă. Au stat așa un timp fără să spună un cuvânt. Așteptau vântul. Care nu mai venea. Mama și-a rezemat capul pe umărul lui Arnold și eu mi-

am imaginat că este fericită. Era într-o altă lume, iar eu dormeam în brațele ei.

NUMELE LINIȘTII

Am să vă povestesc despre o zi ciudată. M-a trezit plânsul Bătrânei. Am stat un timp și am ascultat. Plângea cu voce scăzută și ceea ce m-a speriat era că nu o mai auzisem niciodată plângând. M-am trezit. Mi-am făcut ghiozdanul. Eram de vârsta școlii. Dar plângea și mama. Le auzeam în sufragerie. Plângeau împreună și încercau să se încurajeze una pe alta. Ghiozdanul era nou, plin de orare pe care le luasem de la librăriile de pe strada Bogstad. De fapt, aveam nevoie numai de un orar. Dar nu îmi stricau mai multe, astfel încât îmi puteam face orarul meu propriu, iar în prima rubrică scriam „Vis”, să pot dormi mai mult. Poate Fred a făcut ceva rău și de aceea plângeau? M-am dus la baie. Dar acolo stătea el în fața oglinzii și se pieptăna. S-a uitat la ghiozdanul meu.

— Te-ai gândit să te duci la școală, Barnum?

Am dat din cap.

— Dar tu?

A băgat pieptenele în buzunarul de la spate.

— Nu trebuie să mă duc la școală când regele a murit, a spus Fred.

— A murit regele?

Fred sâsâi.

— A murit azi-dimineață, la ora patru și treizeci și cinci de minute.

Am zâmbit. Era gata să râd de fericire, dar nu am făcut-o. Eram ușurat, doar regele murise și acesta era motivul bocitoarelor din sufragerie. Am vrut să alerg la ele, dar Fred m-a reținut.

— Nu cred că-i frumos astăzi să zburzi de colo-colo râzând, Barnum.

La asta m-am gândit în timp ce mergeam de la baie spre sufragerie, că era nepoliticos din partea mea să râd când regele era mort și asta însemna că eram o persoană fără milă. Am mers cât am putut de încet, în așa fel încât fața mea să se lepede de acel zâmbet. Dar zâmbetul mi se lipise de gură,

buzele îmi rămăseseră așa, întinse, iar eu a trebuit să mă gândesc la altceva trist, să-mi închipui că tata murise, că ar fi condus prea repede și la o curbă s-ar fi răsturnat sau că ar fi fost lovit de un tren și optsprezece roți ar fi trecut peste el și acum trebuia să îi duc vestea mamei, care nu știa că tata era mort, și că ar fi apucat să spună în șoaptă numele ei și jumătate din al meu înainte de a muri de-a binelea. Eram cu lacrimi în ochi când am ajuns în pragul ușii.

•

Bătrâna stătea pe canapea alături de mama și suspina într-o batistă. Boletta stătea lângă balcon, avea pe ea o rochie neagră și era palidă la față. Ținea ceașca de cafea cu ambele mâini și bea. Ziarul *Aftenposten* era pe masă și avea doar un titlu: „Regele a murit”. Nu am reușit să spun nimic. Pe obraji îmi curgeau lacrimile ca printr-o sită. Mama s-a ridicat, a zâmbit și a pus brațele în jurul meu.

— O, băiatul meu.

Mi-am aplecat capul spre ea și am continuat să plâng.

— Nu e nevoie să te duci la școală astăzi, a spus ea. Când regele moare, e zi de doliu și toți își pot lua o zi liberă.

— Eu nu, am auzit-o pe Boletta spunând. Vino aici, a spus ea încet.

Mama mi-a dat drumul și m-am îndreptat spre canapea. Bătrâna mi-a șters lacrimile cu batista ei, care mirosea a ceva dulce, ca și cum ar fi fost înmuiată în zahăr. Poate așa miroseau lacrimile adevărate, ca siropul, și nu sărate și dure ca ale mele. În poala ei era o poză de-a regelui Haakon, pe care mi-a arătat-o de atâtea ori încât o recunoșteam de la o poștă. Era făcută după război, când regele se întorsese acasă și condusese o mașină decapotabilă A 1 de-a lungul orașului, la ora unu și șaptesprezece minute exact, și trecuse prin fața parfumeriei Lotus din Strada Pieței, pe sub un acoperiș plutitor de steaguri, și acolo în mulțime spre stânga se poate zări Bătrâna, care își saluta regele plină de entuziasm. Dar lacrimile au căzut pe poză, lăsând pete negre ce încet au șters acea bucurie.

— Acum tu ești micul meu rege, a spus Bătrâna și m-a sărutat pe frunte.

M-am dus totuși la școală.

Am mers cu Boletta până la Majorstuen. De-abia se vedeau semnele toamnei. Îngrijitorul Bang era în costum negru și

mătura frunzele de pe trotuar. Ploua deasupra micului oraș. Steagurile erau ridicate până la jumătatea catargelor. Esther legase o bandă neagră de jur împrejurul ferestrei chioșcului și plângea printre ziare și reviste. Mașinile conduceau cu viteză redusă, iar tramvaiele așteptau pe toată lumea. Boletta m-a ținut de mână până când a trebuit să ne despărțim, fiecare în direcția noastră.

— Astăzi nu sunt mulți care sună, am spus.

Boletta și-a șters o lacrimă, o lacrimă adevărată, nu ca ale mele, prefabricate de mine însumi.

— Lumea nu este întotdeauna așa cum vrem noi, a spus ea ușor.

La școală plângeau toți, femeile și învățătorii. Încercau să se abțină, dar nu reușeau și dădeau în plâns. Ceva destul de rar. Și m-am gândit că nimic nu va mai fi ca înainte. În curte, lângă fântâna arteziană, câteva fete se țineau strâns unele de altele. Le invidiam că puteau plânge. Aveau suflete bune. Eu aveam suflet rău. Niciodată nu fusese atâta liniște în curtea școlii. Nimeni nu râdea.

Nimeni nu a aruncat cu castane în mine. Nimeni nu mi-a strigat numele. A fost o dimineață frumoasă. Așa ar fi trebuit să fie în fiecare zi. Exact așa aș fi vrut să fie lumea acestui pământ, discretă și fără colțuri ascuțite. Aș fi vrut mai degrabă să aud plâns decât veselie. Nici măcar nu s-a sunat să intrăm în clase. Am fost conduși în sala de gimnastică, plină de scaune, iar pe palier erau agățate crenguțe de brad și flori. *Ce-ar fi să fie așa de fiecare dată când aveam educație fizică în sală*? m-am gândit. *Ce-ar fi ca regele să moară în fiecare noapte*? Mai întâi a cântat clasa a șaptea *Printre dealuri și munți* și când în sfârșit am luat loc, fiind rătăcit de clasa mea, m-am așezat lângă o fetiță necunoscută. Avea o aluniță mare pe obraz. Îmi era greu să-mi iau ochii de la aluniță. S-a mutat de lângă mine pe primul rând, unde era un loc liber, și i-a spus ceva la ureche unei fete care s-a întors și s-a uitat țintă la mine. Trebuia să mă duc la toaletă. Dar directoarea a început să țină un discurs din care nu îmi amintesc prea mult, doar prima propoziție: „Am scris numele Haakon al VII-lea pe zăpadă în timpul ocupației străine”, până când am observat că Aslak, Preben și Hamsterul stăteau exact în spatele meu. Erau în aceeași clasă cu Fred. Nu puteau să-mi facă nimic acum. Regele era mort. Dar când directoarea ne-a

rugat să ne ridicăm și să păstrăm un minut de reculegere în cinstea regelui, Preben a spus în șoaptă:

— Nu este aici fratele tău vitreg?

Nu am răspuns. Hamsterul s-a aplecat spre mine.

— Nu a îndrăznit să vină la școală astăzi?

Și nici atunci nu am răspuns. Nu trecuse încă un minut. Aslak s-a apropiat de urechea mea.

— Regele nu este rege pentru toți, a spus el.

Când minutul s-a sfârșit, directoarea l-a chemat pe Aslak în față. Am crezut c-o să îl dojenească. Aslak trebuia, în schimb, să citească o poezie. El fusese elevul anului, câștigase premiul întâi la expoziția de lucru manual și fusese pe locul doi la sport, al doilea după Preben. Elevul anului nu putea fi certat. Elevul anului citea din Nordahl Grieg cu voce tare: „Ridurile adânci și obosite de trudă sunt ale ei. Dar durerea este a altora. Așa trebuie să arate fața păcii”. Aslak s-a înclinat adânc și după ce am cântat imnul țării ne-am împrăștiat spre clasele noastre. Învățătoarea, domnișoara Schelet, ne-a spus să ne scoatem caietele de desen și să-l desenăm pe rege. Și cum stătea în spatele catedrei, aveai impresia că fața ei era înrămată de tabla neagră din spatele ei. Dar nu puteam uita ce îmi șoptise Aslak, așa cum nu puteam uita alunița strălucitoare de pe obrazul fetei. Niciodată n-am să o uit. Am ridicat mâna. Toți s-au uitat la mine. Domnișoara Schelet a dat din cap.

— Regele a fost rege pentru toți? am întrebat eu.

Domnișoara Schelet a zâmbit trist și a răspuns:

— Da, pentru toți, Barnum. Regele Haakon era rege pentru cei mici și cei mari, pentru cei înalți și cei scunzi.

Nu asta voiam să știu. Voiam să știu dacă el era rege pentru cei întregi și pentru cei pe jumătate. Dar acum au ridicat mâna toți, iar Șoarecele, cel din ultima bancă, avea ambele mâini în aer și era foarte nerăbdător. Domnișoara Schelet a arătat cu mâna spre el.

— Se mai ține meciul național cu Suedia dacă regele a murit? a întrebat Șoarecele.

Domnișoara Schelet s-a ridicat, a mers printre bănci și s-a oprit în fața Șoarecelui, pe care l-a apucat de ureche și i-a răsucit-o de trei ori.

— Când regele este mort, nu ne mai gândim la fotbal, a spus domnișoara Schelet. Gândurile noastre trebuie să fie curate și nobile.

I-a dat drumul, iar urechea a sărit la locul ei ca o elice înainte ca el să cadă pe scaun. După asta nu a mai avut nimeni chef de întrebări. Domnișoara Schelet a scris cu litere mari pe tablă: „Totul pentru Norvegia”. M-am aplecat deasupra caietului și am desenat un om înalt cu coroană pe cap și cu o pelerină roșie în jurul umerilor. Dedesubt am scris „Regele Barnum”. Și atunci s-a deschis ușa. Era directoarea. Ne-am ridicat în picioare. Directoarea i-a șoptit ceva domnișoarei Schelet și amândouă s-au întors către mine. Îmi plăcea porecla Schelet. Mă întrebam dacă și bărbații s-ar putea numi Schelet. A venit la banca mea și a trebuit să le urmez. Directoarea mergea în față. Pe coridor mă aștepta mama. Era subțire ca o siluetă decupată în hârtie neagră. Stătea nemișcată. Am început să alerg. Eram singurul care alergam într-o astfel de zi. Și când în sfârșit am ajuns în fața ei, mama s-a așezat pe vine, mi-a apucat mâinile și s-a uitat în ochii mei. Plânsese. Avea dâre lungi de lacrimi pe față. Mirosea a parfum, puternic și înțepător ca și cum ar fi încercat să își împodobească lacrimile.

— A avut loc un accident, a șoptit ea.

Am închis ochii. Mama și-a apropiat obrazul de al meu.

— A murit Bătrâna, Barnum.

Domnișoara Schelet mi-a pus ghiozdanul în spate. Am urmat-o pe mama în curtea școlii. Curtea era goală. Eram numai noi doi. Cișmeaua cu apă era închisă. Și în aceeași clipă au răsunat tunurile de la cetatea Akershus, de douăzeci și unu de ori, și toate clopotele bisericilor au început să bată în același timp. Bătrâna murise.

Am mers la telegraf să îi spunem Bolettei ce s-a întâmplat. Mama a fost tăcută tot drumul. Avea nevoie de timp ca să își adune gândurile. Iar eu nu am îndrăznit să o întreb nimic. Poate era mai bine să nu știu prea multe. Știam că Bătrâna murise. Asta era de ajuns. Era vina mea. Dacă nu aș fi avut acele gânduri nebunești, că tata ar fi mort, poate că Bătrâna trăia și acum. Nu reușeam nici acum să plâng. Era ca și cum lacrimile înghețaseră înăuntrul meu și nu mai puteau să curgă.

O țineam pe mama de mână și în sfârșit am ajuns în sala mare din strada Tolbu. Toată lumea vorbea în șoaptă.

— Șșș, a spus mama.

Dar eu nu spusesem nimic. A trebuit să urcăm o scară lată. Într-o altă sală stăteau în rând femei cu căști pe urechi și vârau niște mufe într-un tablou de comandă plin de cabluri. Boletta nu era acolo. Cineva s-a răsucit și s-a uitat la noi, dar s-a întors repede la loc. Mă durea capul. Transpirația îmi era rece ca gheața de jur împrejurul capului. Mama a vorbit cu o doamnă care stătea la un pupitru și răsfoia o carte groasă. Când s-a întors la mine părea mirată.

— Boletta cred că e la masă, a șoptit ea.

Am coborât pe aceeași scară. Am găsit-o pe Boletta în cantină, la subsol. Stătea în spatele tejghelei și servea cafea. Avea în față un șorț de bucătărie alb. Și când ne-a observat, mai întâi s-a făcut că nu ne vede, ca și cum i-ar fi fost rușine de ceva, ca și cum ar fi fost prinsă furând banii din sertarul de sub ceas. Părea supărată și credeam că știa deja ce se întâmplase cu Bătrâna, căci aici, la telegraf, se știa tot și poate era furioasă pe Bătrână că a murit.

— Ce faci aici? a întrebat mama încet.

Mișcările Bolettei au devenit deodată sacadate și dure.

— Ce fac eu aici? Ce faceți *voi* aici?

Acum mama trebuia să-i spună pentru ce veniserăm, dar nu s-a lăsat până nu a aflat răspunsul la întrebarea ei.

— De ce nu ești sus, în centrală?

— Fiindcă sunt aici, jos, a spus Boletta scurt, vărsând cafea pe jos.

Mama a devenit mai derutată și mai furioasă.

— Dar tu ești angajată ca telefonistă, nu chelneriță.

Boletta a luat-o pe mama de mână.

— Nu am mai putut lucra în centrală. Începusem să aud din ce în ce mai rău, mai ales cu urechea dreaptă. Ești mulțumită?

Dar mama nu era deloc mulțumită. A devenit din ce în ce mai furioasă, era exact ca atunci când vorbea deseori în somn.

— Și te-au trimis aici?

Boletta a oftat.

— Da, acum lucrez aici, la subsolul clădirii.

Mama a dat din cap.

— De cât timp ești aici?

— De doisprezece ani.

— De doisprezece ani? a strigat mama.

Boletta s-a uitat în jos.

— Da, lucrez aici de la sfârșitul războiului.

Nu mai înțelegeam nimic. Cum puteau să vorbească despre aceste lucruri într-o zi ca aceasta, să vorbească despre cu totul altceva decât ceea ce se întâmplase?

— Și nu ne-ai spus niciun cuvânt despre asta, a șoptit mama.

Boletta a adus mai multe căni.

— Am ținut asta numai pentru mine, a spus ea.

I-am luat mâna mamei.

— Nu ai de gând să îi spui odată? am întrebat eu.

Boletta s-a întors spre mine.

— Ce să-mi spună?

— A murit Bătrâna, am spus eu.

Boletta a pus o mână pe creștetul meu.

— Regele a murit, Barnum.

Mama a oftat adânc.

— Și Bătrâna a murit, Boletta!

Boletta nu a început să plângă. Doar a scăpat din mână ceștile de cafea, care au căzut și s-au spart pe podea. Și-a descheiat șorțul și l-a lăsat pe tejghea.

Am luat un taxi spre spitalul Ullevål. Am trecut prin multe coridoare unde mirosea greu și urât înainte de a-l găsi pe Fred. Stătea pe un pat într-o cameră fără ferestre. S-a uitat la noi buimăcit, iar ochii lui luceau ca două linguri. Mama a alergat spre el. Fred s-a întors cu spatele. Boletta m-a ținut deoparte. Stăteam în pragul ușii și ne uitam cum mama încerca să îl îmbrățișeze pe Fred, dar el nu voia, o dădea la o parte. În curând, a venit un doctor și i-a șoptit mamei ceva, exact cum făcuse directoarea cu domnișoara Schelet. Iar eu a trebuit să aștept împreună cu Fred, în timp ce mama și Boletta l-au urmat pe doctor. Îmi aduc aminte că Boletta a spus: „Acum și Bătrâna a fost trimisă la subsol”, la care mama i-a făcut semn să tacă. M-am așezat pe pat lângă Fred. Am stat așa mult. Patul era înalt și tare, poate prea tare ca să stai lungit pe el. Pe mâneca lui Fred, jos spre manșetă, era o pată de sânge. Era și Fred rănit?

— Sângerezi? am întrebat.

Fred nu a răspuns. O ambulanță se auzea apropiindu-se de spital. Un asistent medical a alergat prin fața noastră. Pe peretele acela întunecos atârna un tablou cu cineva care trăgea din mare o plasă de pescuit.

— De ce a murit Bătrâna? am întrebat încet.

Dar Fred nu a răspuns. Și cu asta a început marea tăcere a lui Fred. Ochii lui erau ca partea încovoiată a lingurii și el se tot uita fix la ceva dinaintea lui, spre ușă sau spre nicăieri. Am vrut să îl iau de mână. Dar el și-a strâns mâna în pumn, pe care l-a băgat în buzunar. Nu mai aveam chef să stau acolo. Am sărit pe podea. Fred nu m-a oprit. Am ieșit pe coridor încercând să le găsesc pe mama și pe Boletta. Coridoarele de-aici semănau cu cele de la școală, numai că nu aveau cuiere unde să-ți poți agăța hainele. Mai întâi am alergat în josul unei scări. Am auzit sunete ce veneau dintr-o cameră. Am băgat capul pe ușă și am văzut un om care plângea în spatele unui buchet de flori. M-am strecurat mai departe și am ajuns la o altă scară, pe care am coborât-o. Se făcea din ce în ce mai rece. Aproape înghețasem. Mi-aș fi dorit ca Fred să mă fi oprit. Acesta trebuia să fie subsolul, deoarece scările se opreau aici. Nu se mai putea merge mai jos. Am continuat să merg de-a lungul coridorului. Pe tavan, neoane lungi luminau coridorul. Un om într-un halat alb împingea un pat cu rotile, în sensul opus. A ezitat puțin văzându-mă, dar m-a lăsat să merg mai departe. Patul era acoperit cu un cearșaf alb sub care zăcea cineva. Laba unui picior ieșise de sub cearșaf. Am ajuns la un capăt al coridorului. Pe perete scria ceva ce nu am înțeles. Poate era într-o altă limbă. Știam și eu o altă limbă, dar numai sunetele. Tata mă învățase să le pronunț: *Mundus vult decipi.*

•

M-am rătăcit. Poate nu mai eram în stare să mă întorc la etajul de deasupra pământului. Eram gata să izbucnesc în lacrimi, lacrimi adevărate, gheața din frunte începea să se dezghețe și să se scurgă spre ochi. Și atunci am început să simt un alt miros, cu un gust ușor dulce, era parfumul mamei. Am început să alerg în acea direcție, după parfumul mamei, mirosul mamei care devenea din ce în ce mai puternic, ca și cum m-ar fi călăuzit pe ultimii metri și în cele din urmă m-am oprit în fața unei uși late care nu era închisă. Mi-am aruncat o privire înăuntru. Acolo stăteau mama și Boletta, de o parte și de alta a unei mese cu margini albe și roți, iar doctorul s-a aplecat peste un dulap chiar sub o lampă care arunca o umbră neagră și bine conturată deasupra pantofilor mei. Mama și-a ridicat privirea și m-a văzut. M-am apropiat de ele. Bătrâna era în pielea goală. Nu

am îndrăznit să mă uit decât la fața ei. Avea o gaură adâncă în frunte. Am ridicat mâna și i-am atins cu un deget buzele reci și moi care se cufundau înăuntrul gurii.

Totul se întâmplase pe strada Wergeland, colț cu parcul. Bătrâna voia să vadă cum garda înalță steagul regelui de la balconul palatului. Voia să își ia rămas-bun de la prințul ei danez. Șoferul camionului care se ducea cu cherestea în port a declarat că Bătrâna i-a apărut deodată în față, la intersecție, și nu a avut timp să frâneze. Martorii accidentului, vânzătorul de la chioșcul de ziare și câțiva trecători, au întărit mărturia șoferului și au mai spus că a fost o minune că șoferul l-a putut evita pe băiatul care alerga direct în stradă. Bătrâna a fost aruncată deasupra capotei, la câțiva metri în aer, înainte de a atinge asfaltul. Dar nimeni nu putea spune ce s-a întâmplat în clipa în care Bătrâna i-a dat drumul mâinii lui Fred și a luat-o razna traversând strada, dacă se împiedicase, dacă avusese un accident vascular sau pur și simplu traversase strada în acea dimineață întunecată fără să se uite în stânga și în dreapta, preocupată fiind de atâtea gânduri negre. M-am gândit adeseori la ce s-a întâmplat în secundele de dinaintea accidentului, înainte ca Bătrâna să își piardă echilibrul și să ajungă în fața camionului din colțul Parcului Palatului. Șoferul nu a fost pedepsit, fiindcă Poliția a tras concluzia că accidentul a avut loc din „vina pietonului”, care nu s-a asigurat la trecerea străzii. Când a ajuns salvarea, Bătrâna era deja moartă, iar Fred stătea tăcut pe marginea trotuarului, cu pieptenele în mână, și nimeni nu a putut să scoată o vorbă de la el timp de douăzeci și două de luni.

Clopotele bisericilor au bătut în fiecare zi între orele douăsprezece și unu, până când Bătrâna a fost înmormântată; la radio se difuza numai muzică tristă, steagurile erau înălțate până la jumătatea catargelor, iar echipa națională de fotbal, după ce a fost binecuvântată de episcop, a jucat cu banderolă neagră la braț și a terminat 2-2 meciul împotriva Suediei.

Mama și Boletta nu mai aveau timp de bocit. Erau atâtea de aranjat, anunț la ziar, coroane de flori, imnuri religioase, mâncare și dulciuri de pregătit, formalități. Am înțeles că moartea era destul de obositoare, cel puțin pentru cei rămași. Au încercat să dea de tata, care era plecat din oraș, dar nu l-au găsit nicăieri și nici el nu a dat niciun semn de viață. Nimeni nu

a observat că Fred nu mai scosese niciun cuvânt de la accident. Dar eu am observat. Pentru că, în fiecare seară când ne culcam, stătea tăcut, cu aceiași ochi înghețați și deschiși toată noaptea.

Tata a apărut în ziua înmormântării. Când preotul de la biserica de pe Majorstuen a terminat predica, iar noi, cei care eram acolo, nu prea mulți și totdeauna aceiași, încercam să cântăm cât mai tare cu putință, toate privirile s-au întors spre ușa bisericii și acolo stătea el, cu pălăria într-o mână și flori albe în cealaltă.

— Regina a murit! a strigat tata. Trăiască regina!

A mers de-a lungul coridorului din mijlocul bisericii, a pus florile pe sicriu, s-a aplecat adânc și s-a așezat lângă mama, care se înroșise din creștet până în tălpi, a sărutat-o și a arătat spre preot.

— Acum poți să continui, a spus tata.

M-am întors spre Fred. Fred se uita în jos. Boletta își ascunsese fața în batistă. Preotul a venit spre tata și i-a întins mâna apucându-l de mănușă.

— Nilsen, dumneata întârzii întotdeauna, a spus el încet.

Tata s-a uitat la preot cu o privire plină de ură și a zâmbit.

— Iar cel care vine, chiar și cu întârziere, nu are de ce să se simtă vinovat pentru asta.

Preotul i-a dat drumul mâinii tatălui meu și s-a grăbit spre sicriu, peste care a aruncat niște pământ. Eram furios. Aș fi vrut ca Fred să îl fi oprit. Dar Fred nu a făcut nimic. Nu s-a mișcat deloc. Mâinile lui atârnau deasupra Bibliei. Ar fi trebuit să mă ridic, să îi dau un picior preotului și să îi smulg lopata din mână, dar tata mi-a pus mâna pe umeri. Apoi am plecat cu Buick-ul pe strada Majorstuen. Mama era scoasă din fire.

— Unde ai fost? a strigat ea.

Tata și-a îndreptat perna, pe care o avea întotdeauna sub el, a privit pe deasupra volanului, iar soarele de la apus îi venea drept în ochi.

— Unde am fost? La lucru, unde în altă parte?

— Două săptămâni?

Am văzut fumul cenușiu ce se ridica din hornul înalt al crematoriului și m-am gândit că Bătrâna tocmai ajunsese în rai. Tata a râs.

— A durat mai mult timp decât mi-am imaginat, a spus el. În zilele de doliu regal, limita de viteză s-a micșorat.

— Puteai cel puțin să suni!

— Am venit cât de repede am putut, a șoptit el. Imediat ce am văzut anunțul, am și plecat spre casă.

Mama a început să râdă, dar râsul ei era întunecat.

— Și dai buzna în mijlocul înmormântării ca un clovn.

Tata a tras aer adânc în piept, iar mâinile i-au alunecat în jurul volanului.

— O, eu cred că Bătrâna era obișnuită să aștepte. Sau astăzi ești de partea preotului?

— Taci! a strigat Boletta ținându-se de urechi. Mă doare capul.

Mama s-a întors spre noi, căci Boletta stătea pe banchetă între mine și Fred.

— Durere de cap, nu mai spune! Tu, care după război n-ai făcut decât să servești cafea!

Boletta a început să plângă. Mama nu a mai putut să se abțină, asta era prea mult, și a început să plângă și ea în hohote, iar tata a oprit mașina pe dreapta.

— Gata, gata, a spus el. Astăzi toți au voie să plângă până la ultima lacrimă ca să facă loc râsului. Dar poate cineva să-mi spună unde mergem?

Trebuia să mergem la Larsen, la etajul al doilea. Și îmi aduc aminte că eu și Fred am stat pe scaunele de la perete din camera maro, iar în colț era un pian negru cu două lumânări pe el, iar cei mari beau din pahare mici și mâncau aperitive tot atât de mici. Arnesen și soția erau acolo, îngrijitorul Bang, care nu lăsa o astfel de șansă să-i scape, Esther de la chioșc, care adusese bomboane pentru toți. Mai mulți nu eram și rămăseseră destule scaune libere. Asta a fost prima înmormântare la care am participat și mă gândeam că Bătrâna fusese destul de singură cât a trăit.

— De ce vorbesc atât de încet? am întrebat eu.

Fred nu a răspuns. Atunci s-a ridicat tata și deodată s-a făcut liniște în jurul său.

— Mă bucur că am reușit să ajung la înmormântarea Bătrânei, a spus el. A ales un moment mare în care să ne părăsească. Toată țara și regatele europene sunt îndoliate și tunurile trag de la cetatea Akershus. Și pe bună dreptate. Bătrâna a fost iubită, dar și de temut. Cu toate acestea, dragostea noastră a fost nemărginită. Îi simțim deja lipsa!

Tata a băut din paharul acela mic și a rămas în picioare lângă scaun. Fred și-a mutat picioarele. Tata a zâmbit, și-a mai turnat în pahar și nu s-a așezat. A tras de această pauză la nesfârșit, astfel încât nimeni nu știa ce se va întâmpla, iar liniștea a devenit de nesuportat, astfel că Boletta era cât pe-aci să tragă de fața de masă. Atunci, tata a luat din nou cuvântul.

— Dar aș vrea să spun că a fost umilitor, după părerea mea, ca Bătrâna să se lase călcată de un camion. Ar fi putut alege cel puțin un Chevrolet sau un Mercedes. Noroc!

Liniștea a mai durat doar o secundă, după care toți au izbucnit în râs, cu excepția lui Fred, toți râdeau, căci așa era tata, el putea să facă lumea să râdă, ca și cum durerea nu se lipea de el, aluneca precum apa pe oglindă; și poate de aceea era plăcut de toată lumea, el, Arnold Nilsen, cel cu degete false în mănușă. Mama îl îmbrățișa, râdea și îl săruta, iar eu mă simțeam atât de fericit să văd asta, căci acum nimeni nu mai vorbea în șoaptă.

— Tata rezolvă totul, i-am spus lui Fred cu voce tare.

Dar Fred doar se uita la pantofii lui și i-a trebuit destul de mult timp să își încheie șireturile din nou. Mama îi dăduse drumul din strânsoare tatei, care a venit la noi cu două felii de pâine garnisite cu ouă. Eram flămând. Fred nu voia să mănânce. Tata s-a uitat la el de sus.

— Cum de s-a întâmplat asta? a spus el.

Fred stătea acolo tăcut, iar gâtul lui încovoiat tremura.

— Care asta? am întrebat eu cu gura plină de ou.

Tata a oftat.

— Cum s-a întâmplat ca Bătrâna să fie lovită de camion, Barnum?

Tata a mâncat cealaltă felie.

— Nu ai avut grijă de ea, Fred?

Fred s-a uitat în sus, brusc, și am crezut că avea să spună ceva, deoarece deschisese gura, o șuviță de salivă îi stătea agățată între buze, dar în acel moment a început doamna Arnesen să cânte la pian din colțul celălalt al camerei, singura melodie pe care o știa și pe care o cântase în fiecare zi în toți acești ani, până când dintr-o greșeală și dintr-o întâmplare misterioasă a rămas văduvă timp de două ore și un sfert. Gotfred Arnesen, agentul de asigurări care își găsise soția

văduvă, și-a înclinat capul jenat și a vrut să o oprească, dar tata s-a întors și l-a reținut.

— Și acum a sosit ceasul socotelilor, a spus tata.

Arnesen a devenit neliniștit.

— Ce vrei să spui cu asta?

Tata a zâmbit.

— Banii pe care i-am strâns în sertarul ceasului, Arnesen. Asigurarea noastră de viață.

Agentul a dat la o parte mâna tatei.

— Nu este un moment potrivit pentru astfel de discuții, a șoptit el.

Dar tata a zâmbit și mai larg.

— Moment potrivit? Putem aștepta ca doamna să termine de cântat.

Cântatul la pian a durat ceva, iar pianul de la etajul doi al lui Larsen nu era prea acordat. Stăteam și ascultam cu capetele plecate. Și când, în sfârșit, a ajuns la ultimele acorduri, a lovit atât de tare pe clapele pianului, încât lumânările de pe fiecare parte a pianului s-au stins și s-a așternut din nou liniștea, fiindcă nimeni nu știa ce să spună sau să facă și însăși doamna Arnesen a rămas nemișcată lângă pian, ca și cum era lipită acolo între fumul de la lumânările negre, până ce tata a ridicat brațele.

— Bravo! strigă el. Bravo! Vă invidiez pentru fiecare dintre cele zece degete grațioase!

Atunci am început toți să aplaudăm, toți, cu excepția lui Fred, în timp ce Arnesen a mulțumit luându-și rămas-bun și urmându-și soția spre ieșire. Și după aceea am adormit, iar tata a trebuit să mă ducă în brațe acasă. Îmi aduc aminte că am visat-o pe Bătrână, care stătea la balconul Palatului Regal și făcea cu mâna, ploua și era aproape dezbrăcată, și parcă toate culorile fugiseră din ea. Când m-am trezit, nu mai băteau clopotele bisericii, tata adusese acasă Buick-ul din fața clădirii lui Larsen, iar Fred dormea cu ochii deschiși.

M-am furișat până la patul lui, trecând pe deasupra liniei albe, și l-am trezit.

— Ce ai visat? am întrebat eu încet.

Dar Fred nu a răspuns. A trecut mult timp înainte ca el să-mi răspundă și când în sfârșit a făcut-o, nu îmi mai aminteam ce l-am întrebat. Atunci m-am dus la mama și la Boletta. Am încercat să-mi dau seama dacă lumea se schimbase în jurul

nostru, acum, când Bătrâna nu mai era printre noi, și am tot sperat să se fi schimbat ceva. Nu mi-aș fi putut imagina că se putea să moară cineva și totul să rămână neschimbat, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. M-am oprit lângă dormitor. Mama și Boletta strângeau lucrurile Bătrânei. M-am simțit aproape ușurat. Ceva se schimbase și nu mai putea fi niciodată la fel, cel puțin în apartamentul nostru din Strada Bisericii.

— Acum o să fie mai mult loc, am spus eu.

Mama s-a întors brusc, cu buzele strânse amenințător, dar Boletta a lăsat din mână o rochie lungă și subțire cu o floare în mijloc, a venit, m-a îmbrățișat și a zâmbit.

— Ai perfectă dreptate, Barnum. De aceea murim noi, oamenii. Pentru a face mai mult loc.

— Da?

Boletta s-a așezat pe pat.

— Da, e adevărat, a spus ea. Căci altfel nu ar mai fi loc pe Pământ, și-atunci ce ne-am face?

Boletta a tăcut tristă câteva clipe. Eram dezamăgit. Moartea ar fi trebuit să fie mai mult de-atât, mai mult decât o curățenie și mutarea scaunelor, atunci când eram dați afară din această lume care începea să fie neîncăpătoare pentru toți. Moartea era doar un îngrijitor furios care ne fugărea afară din curtea școlii? Boletta s-a ridicat.

— Acum am înaintat în rând, a spus ea. Data viitoare este rândul meu.

Mama a bătut din picior în podea.

— Îți interzic să vorbești așa! a spus ea în șoaptă.

Boletta a râs.

— Vorbesc cum vreau atât timp cât știu ce spun!

A ridicat de jos rochia aceea subțire și lungă cu o floare pe mijloc, a ținut-o atârnată înaintea ei și a făcut câțiva pași de dans în timp ce fredona o melodie, o melodie necunoscută mie, și atunci mama s-a răsucit, a zâmbit și a început să cânte și ea acel cântec lent, străin și trist, dar cunoscut parcă, și repede am început și eu să îl fluier. Simțeam peste tot mirosul dulce de Malaga. Amețit, nedumerit și fericit, mi-am tras răsuflarea și am tot fluierat, era a doua zi după înmormântarea Bătrânei. Deodată, mama s-a oprit din cântat. Boletta s-a oprit și ea brusc. Doar eu fluieram.

— Fred? a șoptit mama.

M-am întors. Era ca și cum mi-ar fi amorțit gura. Era Fred. Îmbrăcat ca și în ziua de dinainte, cu costumul acela negru prea larg și cămașa albă. Credeam că în sfârșit va spune ceva.

Dar el s-a răsucit și a plecat. Mama a fugit după el. Boletta m-a oprit pe loc. Și nu după mult timp am auzit cum ușa s-a închis cu zgomot. Mama s-a întors și a continuat să facă ordine prin sertare, în dulapuri, în cutii, peste tot pe unde Bătrâna își pusese lucrurile.

— A vorbit? a întrebat Boletta.

Mama a dat din cap fără să se uite la ea. Boletta a oftat și a deschis un nou sertar. Nu mai puteam suporta sunetul umerașelor care se loveau unele de altele. A trebuit să mă țin de urechi, căci scrâșnetul umerașelor de bara șifonierului când Boletta se uita printre rochiile subțiri mă zgâria pe creier, nu știu de ce. Și de atunci am oroare de acest sunet. De aceea îmi așez hainele pe un scaun sau pe jos, le arunc pe pat când sunt într-un hotel, căci numai ce aud sunetul umerașelor dintr-un șifonier îngust simt parcă apăsarea degetelor pe buzele reci și moi ale Bătrânei, ca și cum aș atinge o liniște adâncă. Am alergat la fereastră. Fred dispăruse printre blocurile de pe partea cealaltă a străzii fără să privească în urmă. Plouase în noaptea trecută. Trotuarele luceau. Frunzele se adunaseră pe la streșini. Lumina vagă stătea agățată în aer ca o perdea și tremura. Unde era rândul meu? Cu siguranță în rândul acela lung, după Fred, iar în fața lui mama, tata și Boletta, dar nu stăteam niciodată nemișcați, ne apropiam, și poate cineva era scos din rând înainte de a-i veni rândul, iar în spate se îngrămădeau și împingeau proștii care credeau că era mai bine să ajungi primul și cât mai repede. N-am mai avut putere să mă mai gândesc la așa ceva.

— Să vă ajut? am întrebat.

Mama s-a aplecat spre stâlpul patului, dând din cap. Mi-a zis să fac ordine pe noptieră. Nu îmi făcea plăcere să văd proteza care stătea într-un pahar cu apă, ca și cum asta era ce mai rămăsese în urma Bătrânei, dinții ei, interiorul gurii, un zâmbet. Oala de noapte de pe podea era, din fericire, goală. Dar când am ridicat Biblia de pe noptieră, a căzut ceva din ea, o fotografie, sigur decupată dintr-un ziar sau dintr-o revistă, fiindcă hârtia era subțire și boțită. Am citit rar ceea ce scria: „Cumplitul lagăr Ravensbrück. Lagărul de concentrare a fost

umplut atât de tare, încât s-au golit magaziile cu uniforme pentru deținute”.

O fată costelivă, aproape transparentă, ca o umbră, stătea alături de o femeie care părea a fi moartă.

— Ce este, Barnum?

Mama s-a apropiat de mine. Și când i-am dat poza, mama s-a lăsat să cadă pe pat, iar mâinile-i tremurau. Boletta s-a uitat și ea și și-a ascuns fața în mâini.

— De ce nu mi-a arătat și mie poza? a șoptit mama.

Boletta s-a așezat lângă ea.

— Sunt atâtea feluri de a proteja pe cineva, a spus ea tot atât de încet.

Mama și-a aplecat capul și a început să plângă.

— Am avut o presimțire tot timpul. Dar nu am fost sigură până acum.

Boletta a cuprins-o cu brațul pe deasupra umerilor. Mama a scăpat poza, iar eu am ridicat-o. Mă uitam la moarta care era în brațele celei pe moarte, chipurile acelea goale, trase, cu ochii prea mari care se uitau fix la mine, acea fată cu părul negru care nu își mai lua privirea de la mine, poate cu câteva secunde înainte de a muri, poate cel care o fotografiase era chiar călăul, poate avea o sabie sau un pistol într-o mână și în alta aparatul de fotografiat. Știam că vor trece multe nopți până ce aveam să dorm din nou liniștit. M-a cuprins un gând înfricoșător. Dacă n-aveam să mai pot dormi niciodată, iar aceste fețe mă vor privi din toate colțurile întunericului? Chiar dacă închideam ochii, acele chipuri nu dispăreau, pentru că le văzusem.

— Cine e? am întrebat încet, atât de încet încât nu îmi puteam auzi nici propria-mi voce. Boletta mi-a luat mâna.

— E prietena cea mai bună a mamei, a spus ea liniștită.

Suna atât de straniu.

— Mama a avut o prietenă?

— Bineînțeles, Barnum. Se numea Rakel. Era o fată foarte frumoasă și locuia la scara cealaltă.

M-am uitat din nou la poză. Nu aș fi vrut să mă uit, dar parcă ceva mă îndemna să o fac. Eram parcă atras de fotografie, o moartă în mâinile celei pe moarte, o fată oarecare de la cealaltă scară, o prietenă a mamei, care se uita țintă la călăul ei.

— Și de ce a ajuns așa? am spus eu încet.

Boletta s-a gândit o clipă. Mama făcea ordine în lucrurile Bătrânei, papuci, parfumuri, bijuterii, ochelari. Făcea totul cu încetinitorul, ca și cum dormea și făcea ordine într-un vis răvășit.

— Fiindcă și oamenii pot fi răi la suflet, a spus Boletta.

Nu am înțeles ce a vrut să spună, dar nu am mai întrebat nimic. *Am auzit pașii aceia care dispăreau din viața mea.* Era refrenul mamei. Deodată s-a întors brusc, aproape a zâmbit, și ținea în mână ceva ce găsise în cutia de bijuterii. Era un nasture, un nasture strălucitor de care încă atârna un fir de ață neagră.

— De unde e și al cui e? a spus ea cu o voce slabă.

I-a dat nasturele Bolettei, dar ea nu știa nimic. Stăteau fără să spună un cuvânt și priveau nasturele acela, care era mai mare decât capacul unei sticle de limonadă.

— Mi-l dai mie? am întrebat.

Mama s-a uitat la mine. Era albă la față, cu obrajii supți, și pentru o secundă am avut impresia că semăna cu fata din poză, prietena ei cea mai bună, Rakel. M-am întors cu spatele. Nu mai voiam să privesc poza.

— Bineînțeles că ți-l dau, dragul bunicii, a spus Boletta. Mai ales că ne-ai ajutat să facem ordine.

Mi-a dat nasturele. Era greu și rece.

— Mulțumesc, am spus eu.

M-am dus în camera noastră. Am pus nasturele în penar și am încercat să-mi fac câteva lecții. Desenul cu regele nu era încă gata. Dar nu asta mă preocupa. Singurul lucru pe care am reușit să îl fac a fost să șterg ceea ce scrisesem sub desen: „Regele Barnum”. Acestea erau lucrurile pe care le moștenisem de la Bătrână: o poză a prietenei mamei care acum era moartă și un nasture de care atârna un fir de ață neagră. Am început să plâng. Ce altceva aș fi putut să fac? Am plâns până când a venit tata și ne-am așezat la masă. Locul lui Fred era gol. Mama nu a scos niciun cuvânt și nici nu s-a atins de mâncare. Aveam chiftele de pește în sos alb. Tata sfărâma cartofii cu furculița și era tot la fel de tăcut ca și mama. Boletta a băut o bere, dar în rest a fost un prânz trist. La sfârșit, tata a spus:

— Am vorbit cu Arnesen.

Nimeni nu a comentat asta. Tata era nerăbdător și a pătat fața de masă.

— Poate vreți să știți ce am vorbit cu Arnesen?

Boletta s-a aplecat deasupra mesei.

— Ce ai vorbit cu Arnesen? a întrebat ea.

Tata s-a șters la gură cu șervețelul.

— Asigurarea de viață, a spus el. Nu primim în mână mai mult de vreo două mii de coroane.

Boletta a dat la o parte farfuria cu chiftele de pește.

— Ai și început să socotești cât de mult se poate câștiga după Bătrână, Arnold Nilsen?

Tata s-a ridicat și era cât pe-aci să răstoarne scaunul.

— Așa pățești când vrei să faci cuiva bine, nu-i așa, Boletta? Ceea ce vreau să spun este doar că viața Bătrânei valora mai mult decât câteva mii de coroane nenorocite.

— Așază-te, a spus mama deodată.

Tata s-a așezat. S-a așternut din nou tăcerea. Auzeam suspinul chiftelelor de pește, cum alunecau pe luciul farfuriilor.

— Am plătit premii prea mici, a spus tata încet.

— Întotdeauna am plătit ce ni s-a spus să plătim, a spus mama.

Tata a dat din cap și s-a întors către mine.

— Poate banii din sertarul ceasului au fost prea tentanți pentru cineva? a spus el.

M-am uitat în jos. Pătasem și eu fața de masă.

— Nu eu, am spus cu voce ușoară.

— Nu tu, dar l-ai văzut pe Fred că și-a întins mâna până în sertar, nu-i așa?

Boletta a bătut cu pumnul în masă. A dat atât de tare, încât paharele s-au răsturnat. Mama s-a speriat, iar tata a devenit alb la față. Eu eram ușurat, fiindcă am scăpat să răspund la întrebare.

— Să nu arunci mereu vina pe Fred, a spus Boletta.

Tata s-a răsucit pe scaun.

— Eu nu învinovățesc pe nimeni. Încerc doar să aflu ce s-a întâmplat.

Boletta a zâmbit.

— Poate Arnesen trișează? a spus ea.

Tata a stat cel puțin câteva minute lungi pe gânduri. A pus mâna pe degetele Bolettei.

— Ne-ar fi fost de folos acești bani acum, a răspuns el. Acum, când și tu ai terminat-o cu telegraful.

— Eu primesc pensie, a spus Boletta. Și dacă ai probleme cu banii, poți foarte bine să faci un împrumut.

Tata s-a ridicat încet și s-a îndepărtat de masă fără să spună un cuvânt. Mama a suspinat.

— Era necesar să spui asta? a spus ea în șoaptă.

Boletta își sprijinea capul în mâini.

— Arnold Nilsen este un negustor de sus și până jos. Iar eu nu mai vreau să aud discuții despre bani.

S-a ridicat și mama de la masă. Numai eu rămăsesem acolo. Chiftelele din pește se răciseră. Sosul alb se îngroșase în jurul furculiței.

— Nu mai asculta la discuțiile celor mari, a spus Boletta.

— Bine. Așa am să fac.

Boletta a râs puțin.

— Ascultă la mine când îți spun să nu asculți la tot ce auzi aici.

Boletta băuse două beri. Poate de aceea vorbea așa.

— Bine, am spus.

Boletta și-a tras scaunul mai aproape.

— Ți-a spus Fred ceva?

— Nu. Despre ce?

— Aș fi vrut să știu ce a vorbit cu Bătrâna înainte să moară, Barnum.

— Nu a spus nimic.

Le-am ajutat să strângă masa. Apoi am șters vasele în timp ce Boletta le spăla și după aceea l-am așteptat pe Fred. A venit când eu aproape adormisem. L-am văzut deodată cum stătea pe patul lui. De-abia îl distingeam în întuneric. Mai ales ochii. Nu am îndrăznit să aprind lumina.

— Ce ai vorbit cu Bătrâna? am întrebat.

Ochii dispăruseră. Nu a răspuns. Am bâjbâit în ghiozdan, am scos penarul și i-am pus cu grijă nasturele în palmă. Ochii i-au strălucit din nou.

— Este nasturele Bătrânei, am șoptit eu.

Fred a aprins lumina. S-a uitat mirat la nasture și a strâns pumnul.

— E al tău dacă vrei, am spus.

Așteptam să spună ceva, dar el a lăsat nasturele să cadă pe podea. A trebuit să mă bag sub pat ca să-l găsesc și Fred a închis lumina. Și astfel a continuat perioada lui de tăcere.

Nimeni nu a remarcat la început asta, cu excepția mea, fiindcă Fred era scump la vorbă, iar când o făcea, vorbea puțin. Cuvintele nu erau ușor de mânuit pentru Fred. Stăteau puțin pieziș în mintea lui, iar literele veneau adeseori într-o ordine greșită. Compunerile lui Fred erau cele mai scurte din lume. Primea oricum un cinci, iar o dată nu a primit nici măcar atât. În pauze stătea rezemat de gardul școlii. Nimeni nu intra în vorbă cu el, dar am văzut că fetele îl priveau pe furiș și mergeau prin fața lui braț la braț, cu un zâmbet în colțul gurii. Aș fi vrut să fiu mândru de Fred. Într-o zi, cineva a scris pe peretele magaziei „Copil de curvă”. Omului de serviciu i-au trebuit aproape două ore să șteargă cuvintele și s-a făcut ceva vâlvă, dar nu s-a găsit vinovatul. În lunea următoare, Aslak a venit la școală cu ochelari de soare, iar în acea zi ploua.

Unul dintre ochi îi era vânăt și umflat ca o pungă de grăsime sub frunte. Aslak spunea că s-a împiedicat și s-a lovit cu ochiul de clanța ușii. Puțini l-au crezut, cu excepția profesorilor. Fred a rămas în continuare tăcut lângă zidul școlii. M-am apropiat de el. Fred stătea nemișcat. Aslak, Hamsterul și Preben erau lângă rampa din spatele stației de tramvai și ne priveau.

— Mergem împreună acasă? am întrebat.

Am plecat împreună. Eu mergeam pe unul dintre trotuare. Fred pe celălalt. Esther de la chioșc s-a aplecat deasupra tejghelei și mi-a băgat în buzunar o bucată de zahăr candel împachetată în hârtia aceea țeapănă și foșnitoare.

— Împarte-o cu fratele tău, a spus ea trecându-și degetele prin buclele mele.

Dar Fred era cu mult înaintea mea. El nu aștepta niciodată, era departe, la colț sau în spatele bisericii, nu știam niciodată unde, dispărea așa, deodată, și rămânea din nou singur. Era ca și cum o umbră lungă se întindea după el pe trotuar și îngrijitorul Bang trebuia să o măture cu mătura lui lungă și să o arunce în containerele de gunoi. Fred nu obișnuia să vină acasă decât după ce mă duceam la culcare. Uneori, Boletta venea și mai târziu și-i trebuia ceva timp să găsească baia și patul, iar a doua zi avea dureri de cap și zăcea în pat cu o compresă deasupra ochilor, iar mama o supraveghea.

— Ai fost din nou la Polul Nord, a șoptit ea, cu buzele strânse și întinse ca o riglă.

Spunea asta întotdeauna, „Ai fost din nou la Polul Nord”, iar mie îmi era frică de fiecare dată, deoarece mi-o imaginam pe Boletta cum se lupta cu gheața, vântul și gerul, și nu înțelegeam ce are de făcut la Polul Nord, ce căuta oare?

— De ce se duce Boletta la Polul Nord? l-am întrebat pe Fred într-o seară.

Dar Fred nu mi-a răspuns. Începuse să ningă de pe la mijlocul lui noiembrie, într-o vineri. Stăteam culcat și ascultam cum se mărea tăcerea. Și deodată a fost întreruptă brusc. Doamna Arnesen cânta la pian, o nouă melodie de data aceasta, și nu numai atât, dar a cântat mai multe piese, era ca un adevărat concert și la sfârșit toți au deschis ferestrele și au aplaudat-o, iar doamna Arnesen stătea între perdelele de la etajul trei și se înclina mulțumind publicului. Însuși îngrijitorul Bang, care curăța trotuarul de zăpadă, și-a îndreptat spatele odihnindu-se puțin în coada lopeții și a aplaudat. Și în următoarea duminică l-am văzut pe Gotfred Arnesen cu soția lui mergând de-a lungul străzii noastre, se duceau la slujbă, la biserică, și ea era îmbrăcată într-o haină de blană frumoasă și strălucitoare, iar toată lumea (mai ales doamnele din Fagerborg) își întorcea capul după ei, cu admirație, scepticism și invidie. Și se vorbea pe la colțuri despre această haină de blană și cât ar fi costat dacă ar fi cumpărat-o în rate pe doi ani.

— Ce-ți dorești de Crăciun? a întrebat tata.

— O haină de blană, a răspuns mama.

Tata s-a ridicat și s-a îndreptat spre ușă în timp ce încerca să își strângă pumnul de la mâna ciuntită.

— Cred că bunul Arnesen simte că are nevoie urgent de iertarea păcatelor dacă se duce la biserică pe un frig de minus opt grade.

Mama nu l-a ascultat.

— De aceea s-a îmbrăcat doamna cu haina de blană, a spus ea. Fiindcă e frig.

— Dar în biserică e cald! a strigat tata.

Mama a suspinat.

— Ești invidios.

Tata a râs cu zgomot.

— Crezi că m-aș îmbrăca într-un animal sălbatic cu nasturi?

Acum a fost rândul mamei să râdă.

— Ești invidios pe Arnesen fiindcă are bani să îi facă soției lui cadouri.

Tata a lovit cu mâna schilodită în ușă.

— Iar cu asigurările lui de viață o să o dea în bară în curând.

Apoi tata a dispărut și nu l-am mai văzut două zile. Mama s-a răsucit spre Fred. Stătea lângă sobă cu mâinile pe genunchi.

— Dar tu ce-ți dorești? a întrebat ea.

Fred nu a răspuns. Mama l-a mai întrebat o dată. Iar Fred a repetat tăcerea.

— Dacă nu-ți dorești nimic, n-ai să primești nimic, a spus mama.

— Dă-i pace băiatului! a spus Boletta și a plecat la Polul Nord.

Mama și-a ascuns fața în mâini și a început să plângă. Asta mi-a provocat crampe în stomac și usturimi în gât. Am mângâiat-o pe spate. Era la fel de fierbinte ca soba.

— Să citim din scrisoare? am întrebat cu grijă.

Mama a dat din cap că da.

— Citește tu, Barnum.

Am adus scrisoarea din sertar și m-am așezat pe canapea, sub veioză. Citeam rar, căci cuvintele erau grele, chiar dacă le știam pe de rost. Și în timp ce citeam, Fred se uita țintă la mine, era ceva în acea privire, felul în care privea, întunericul ce creștea în ochii lui, zâmbetul, era ca și cum s-ar fi schimbat la auzul acelor câteva propoziții și eram gata să pierd firul rândurilor din scrisoarea bunicului din Groenlanda. *Ne hotărâserăm să aducem cu noi acasă un bou moscat*[11] *și în ziua în care am ancorat am observat o turmă de bivoli care mergeau și mâncau sălcii polare, aproape singura plantă care se găsește acolo. Căpitanul, eu și încă cinci bărbați am debarcat încercând să prindem un pui. Era un vițel în turmă, dar la început era imposibil să te apropii. De îndată ce bivolii ne-au văzut, și erau în jur de paisprezece sau cincisprezece, au făcut un cerc în jurul vițelului, care începuse să pufnească pe nări și să dea din copite de parcă era un adevărat taur de coridă. A trebuit să ne ducem din nou pe vas fără niciun rezultat, spre mulțumirea celor rămași pe vas. Mai târziu, am reușit să punem mâna pe doi viței, iar unul dintre ei era deja mort. Dar asta a costat viața a*

[11] Mamifer răspândit în Groenlanda și în regiunile arctice ale Americii, asemănător cu boul, cu corpul acoperit cu păr des și lung, a cărui carne miroase a mosc.

douăzeci și doi de bivoli, fiindcă a trebuit să împușcăm două turme pentru a prinde cei doi viței.

Și deodată a început Fred să râdă, iar acel sunet era singurul pe care îl scosese de când Bătrâna murise. Dar acesta a fost începutul, căci după Crăciun a sunat diriginta și mama a aflat că Fred nu numai că era obraznic și retras, dar nici nu mai voia să vorbească.

— Vă rog să veniți la ședința cu părinții de miercurea viitoare, a spus diriginta.

Mama a trebuit să se așeze.

— Ce a mai făcut? a spus ea.

Se făcuse liniște la capătul celălalt al telefonului.

— Nu ați băgat nimic de seamă? a întrebat diriginta.

— Ce să bag de seamă?

— Că fiul dumneavoastră nu a mai scos un cuvânt de trei luni și paisprezece zile?

Mama a pus receptorul în furcă și a intrat imediat la Fred.

— Ce este asta? a spus ea.

Fred stătea lungit în pat. Nu s-a mișcat. Eu îmi făceam lecțiile. Sau mai bine zis încercam să mi le fac. Primisem de Crăciun o riglă care avea centimetri pe o parte, iar pe cealaltă inci. Cu ea desenam niște linii care ar fi trebuit să semene cu străzi și intersecții, deoarece în curând aveam să primim vizita celor de la traficul rutier ca să ne învețe cum să circulăm pe stradă.

— Spune, Fred!

Mama striga, dar Fred nu zicea nimic. S-a făcut o tăcere adâncă. Mama s-a așezat pe pat. Fred se uita în tavan.

— Tu știi că mie poți să-mi vorbești, Fred! a spus ea ușor.

Dar nici asta nu a ajutat. Mama a început să plângă, l-a zgâlțâit cu atâta furie, încât l-a făcut pe Fred să se ridice. Și atunci el a făcut ceva ciudat. A îmbrățișat-o și a sărutat-o pe frunte, apoi a plecat. Mama a rămas mirată, atingându-și fruntea unde o sărutase Fred. Parcă voia să șteargă o pată de pe frunte. S-a întors încet spre mine.

— Ți-a spus ceva ție, Barnum?

Am dat din cap.

— Nu mă minți, nu-i așa, Barnum?

— Nu, mamă. Nu mint.

M-a luat în brațe, iar mâinile ei erau grele.

— Tu nu poți să minți, Barnum, a șoptit ea.

— Ai spus deja de trei ori Barnum, am zis eu.

Mama a râs ușor, dar nu mult. A doua zi a fost rândul tatei. Stătea în sufragerie și îl aștepta pe Fred.

— Vino încoace, a spus tata.

Fred s-a dus direct în camera noastră. Mă gândeam că nu auzise, că poate își pierduse auzul și de aceea nu vorbea. După ceva timp, tata stătea în pragul ușii.

— Am auzit că ți-ai pierdut vocea, a spus el.

Fred nici nu s-a sinchisit să se întoarcă spre el. Se uita doar în tavan. Tata s-a apropiat de el.

— Ar fi bine să-ți găsești glasul din nou, până nu o să dispară de tot, a spus el.

Atunci mi-am imaginat că vocea lui Fred era pe undeva, căzută poate într-o streașină, poate într-o scurgere de chiuvetă, de unde îl tot striga.

Dar tata nu s-a lăsat.

— Dacă încerci să te prefaci că ești piele moartă, atunci nu te prefaci bine, a spus el.

Apoi s-a făcut liniște cel puțin trei minute, până ce tata a explodat.

— Vorbește cu mine! Spune un cuvânt! a strigat el și a bătut din picior atât de tare, încât liniile din caietul meu s-au strâmbat și s-au frânt.

— Lasă băiatul în pace, a spus Boletta.

Dar nimeni nu l-a lăsat în pace pe Fred. Toată lumea voia să îl facă să vorbească. Dar nu reușea nimeni. Tăcerea lui Fred a luat proporții, ne-a contaminat și pe noi, așa cum și tăcerea mamei le adusese la nebunie pe Boletta și pe Bătrână când îl avea pe Fred în pântece. Moștenise tăcerea mamei. Tăcerea era acum a lui. Dar devenise mai adâncă decât a mamei. Și când se apropia Pastele și Fred nu scosese încă niciun cuvânt și niciun sunet, nici la școală, nici acasă, a fost trimis la un specialist, la Spitalul Național. Acolo i-au măsurat tensiunea în creier cu niște cabluri fixate pe cap. Specialistul a spus că Fred a suferit cu siguranță un accident vascular când Bătrâna a fost lovită de mașină, poate a căzut sau poate a fost și el atins de mașină, ceea ce a dus la formarea unui cheag de sânge care apasă pe centrul vorbirii și de aceea nu mai poate vorbi. Dar în raport era scris clar că Fred nu se aflase în apropierea accidentului, și de aceea era atât de ciudat că Bătrâna era în mijlocul străzii, pe când

Fred era pe trotuar și striga. Specialistul a mai măsurat o dată creierul lui Fred, folosind și mai multe cabluri și electrozi. Fred stătea lungit pe un pat și semăna cu un extraterestru. Boletta pufnea la vederea metodelor științei.

— Fred s-a speriat atât de tare când Bătrâna a murit, încât și-a pierdut graiul, a spus ea. Acesta este adevărul. Va începe să vorbească din nou, dar îi trebuie timp și destulă înțelegere.

În schimb, tăcerea lui Fred a primit un nume. Specialistul a numit-o afazie. Și în ziua în care Fred era la spital ca să primească impulsuri de electricitate în cap, la școală a venit un polițist în uniformă ca să ne învețe regulile rutiere. Pentru a-l face să se simtă binevenit, am scris cu cretă colorată pe tablă „Siguranța rutieră în zilele noastre”.

Polițistul are cu el semne de circulație și ne explică ce simbolizează fiecare, căci fără aceste cunoștințe suntem pierduți în trafic. Ne arată apoi cum se dirijează traficul într-o intersecție, că bicicleta trebuie să aibă două frâne, sonerie și lumină, acestea sunt obligatorii, dar niciun buzunăraș cu scule și un portbagaj nu strică. În ora următoare ne ducem pe strada Marienlyst, în orășelul acela în miniatură, cu străzi, trotuare, trecere de pietoni, semafoare, exact ca într-un oraș adevărat, doar că totul este făcut la o scară mult mai mică, ca și cum ar fi stat prea mult în ploaie și ar fi intrat la apă.

Acolo ne mâncăm pachețelul, iar Esther de la chioșc îmi face cu mâna și simt cum restul clasei mă invidiază, fiindcă doamna care vinde la un chioșc plin de zahăr candel, înghețată și reviste mă cunoaște. Dar asta nu ține mult, pentru că trebuie să trecem la lucruri mai serioase. Și vine timpul să arătăm ce am învățat în ultimele ore. Ne așezăm în șir indian și polițistul merge de la unul la altul până ajunge în dreptul meu și se oprește, zâmbește și îmi pune mâna pe umăr. Trebuie să îl urmez până la intersecția aceea mică. Poate a auzit despre accidentul Bătrânei și de aceea m-a ales pe mine. Știu că trebuie să privești de două ori la dreapta și la stânga înainte de a traversa strada. Și tocmai asta a uitat Bătrâna să facă. Lumina roșie înseamnă că trebuie să așteptăm, cea galbenă anunță că în curând se schimbă luminile, iar cea verde că putem traversa.

Nimeni dintre noi nu este atât de grăbit astăzi încât să nu aștepte lumina verde. Polițistul mă poate întreba orice.

— Aici ai fi putut să locuiești, spune el, în schimb.

Polițistul râde și mă bate pe umăr. Se face liniște. Mă uit la el în sus. Nu vreau să locuiesc aici.

— Și de ce să locuiesc aici? întreb eu.

Polițistul se apleacă spre mine.

— De ce?

— Da, de ce?

Își îndreaptă spatele din nou. Domnișoara Schelet stă nerăbdătoare pe trecerea de pietoni. Restul clasei se apropie făcând un pas înainte.

— Fiindcă aici totul este atât de mic încât ți se potrivește de minune, spune polițistul.

Spune că aici este totul pe mărimea mea și mai și râde. Toți râd. Iar eu stau în mijlocul hohotelor de râs și polițistul îmi pune mâna pe bucle.

— Poți să-mi spui ce este important să ne amintim când trebuie să traversăm o intersecție?

Nu răspund. Văd doar cum toată clasa se uită la mine. Și știu că nimic nu va mai fi ca înainte. De acum încolo voi fi mic. Sunt singurul locuitor al acestui oraș mic. Statura mea liliputană a devenit deodată vizibilă. Polițistul m-a ales pe mine. Simt greutatea a tot ceea ce nu am.

— Răspunde-i polițistului, Barnum! strigă domnișoara Schelet.

Dar în loc să răspund, încep să merg prin iarbă, îndepărtându-mă de polițist, de domnișoara Schelet și de clasă, departe de orașul mic, și nimeni nu mă oprește. Poate că asta este cel mai rău. Mă lasă să plec. Nu mă întorc. Nu este nimeni în apartament când ajung acasă. Îmi măsor înălțimea de tocul ușii și fac o linie cu creionul deasupra capului. Mă urc pe un scaun și mă uit în oglindă. Nu îmi trebuie o oglindă mai mare ca să mă văd întreg. Poate o oglindă de buzunar ar fi de ajuns. Și poate aceasta este prima dată când mă uit la mine. E de ajuns ce am văzut. Mă duc din nou în cameră, trag perdelele, sting lumina, mă ghemuiesc sub plapumă și închid ochii.

Și nu întotdeauna au toate lucrurile o înlănțuire plauzibilă, viața însăși, întâmplările care nu au de a face una cu alta, dar în același timp au o legătură, într-o ordine ciudată compusă din coincidențe, moarte și noroc? Ca și cum camionul care a lovit-o pe Bătrână crease o coliziune în lanț de-a lungul timpului care a început cu tăcerea lui Fred, poza prietenei mamei în lagărul de concentrare, nasturele acela strălucitor, cuvintele profetice ale

polițistului și care mai apoi au fost urmate de Buick-ul pe care tata l-a pierdut, cura de îngrășare de la fermă, pick-up-ul și Cliff Richard, întâmplări de care încă nu știu și pe care încă nu le-am trăit, dar care în curând se vor întâmpla și nu am nicio putere asupra lor, fiindcă nu știu nimic. Și totul a început, de fapt, cu moartea regelui Haakon al VII-lea. Acesta este filmul meu. Și nu există imagini în mișcare. Există numai puncte care se perindă ca un calendar pe care îl răsfoiești repede și vezi cum ploaia se transformă în zăpadă. Și aici încep un nou capitol: Fred se întoarce de la Spitalul Național cu afazie, și chiar dacă tăcerea lui a primit un nume, asta nu înseamnă că a început să și vorbească. Și cum ajunge la ușă, se întoarce și iese, nimeni nu știe unde se duce, dar eu cred că se duce la cimitirul Wester, la mormântul Bătrânei. Spre seară, mama se așază pe patul meu.

— Unde este nasturele? întreabă ea.

Dar nu răspund. Nu vreau să fiu mai prejos decât Fred. Vreau să am și eu afazia mea. Mama se apleacă.

— Barnum?

Strâng din dinți. Simt durerea în gură.

— Dormi? șoptește ea.

O las să înțeleagă că dorm. Iese din cameră fără zgomot. Rămân tăcut tot restul nopții. Nici următoarea dimineață nu vorbesc. La școală rămân la fel de tăcut. În prima oră, domnișoara Schelet îmi spune să mă mut în altă bancă. Și îmi arată banca care este cea mai apropiată de catedră.

— Cei mai mici trebuie să stea în față, Barnum. Ca să te pot vedea.

Îmi iau ghiozdanul și merg printre rânduri. Sunt cel care aveam să devin, cu timpul, „cel mai mic”. Aud noile mele nume, șoptite atât de tare încât să poată fi auzite, pipernicitul, pigmeul, piticul, și asta nu e ultima oară, nici ultimele mele nume, ca și când nu ar fi de ajuns propriul meu nume. Mă așez în noua bancă. Domnișoara Schelet zâmbește. E atât de aproape, încât îi simt mirosul. Și nu miroase frumos. Stau acolo tăcut, poate o să stau acolo tot restul vieții mele, în timp ce ceilalți or să crească tot mai înalți și își vor putea arunca umbrele deasupra mea.

— Acum stai bine aici, Barnum, nu-i așa?

Nu spun nimic. Și plec acasă tot mut. Mă dor dinții. Stau la masă și mănânc fără să scot un cuvânt. Sunt gata să izbucnesc

în plâns. Și când în sfârșit mă vâr în pat, mai mut ca oricând, iar lumina se stinge, deschid gura cu un geamăt adânc și trag aer în piept, ca și cum aș fi stat sub apă de ieri.

Dar m-a cuprins o neliniște. Nimeni nu a băgat de seamă că nu mai vorbesc. Tăcerea mea nu e luată în seamă. Afazia mea nu are niciun efect asupra celor din jur. Și poate nici moartea mea?!

•

Am rezistat două zile. Stăteam în sufragerie. Mama era lângă ușa deschisă a balconului și fuma o țigară.

— În penar, am spus eu.

Ea s-a întors încet spre mine și a dat afară un rotocol de fum de țigară pe care l-a trecut prin deget înainte de a se risipi în aer.

— Ce spui, Barnum?

— Nasturele e în penarul meu, am spus încet și am băgat degetul în gură.

Mama a ieșit pe balcon și mi-a făcut semn din mână. M-am dus după ea.

Jos, în stradă, tata își lustruia Buick-ul. Se vedea ca într-o oglindă în capacele roților. Cerul se oglindea în capotă. Era primăvară, era luna mai, o perioadă frumoasă a anului, era perioada ierbarului, a caietelor cu hărți și a multor altor planuri. Mama a stins țigara în ghiveciul de pe balcon și m-a cuprins cu brațele.

— N-ai vrea să mergem într-o plimbare cu mașina în vacanța de vară? a spus ea.

— Unde?

— Unde? Unde vrei tu, Barnum. Nu mai vreau să decid singură traseul.

— Eu și Fred putem decide, am spus eu.

Mama a zâmbit.

— Foarte bine. Tu și Fred decideți.

M-am gândit puțin.

— În Groenlanda.

Mama mi-a dat drumul din strânsoare și a mai aprins o țigară.

— Nu sunt drumuri pentru mașină spre Groenlanda. Găsește altă destinație.

— Poate Danemarca?

Am pus-o pe mama pe gânduri. Tata stătea aplecat peste mașină și striga:

— Vii cu mine, Barnum?

În aceeași clipă a apărut Fred din partea cealaltă a străzii și s-a uitat în sus la mama.

— Grăbește-te, a spus ea.

Și am văzut că s-a înveselit, prima dată după o lungă perioadă, de când Bătrâna murise. Am alergat jos, iar Fred s-a așezat pe banchetă. M-am așezat în față, alături de tata, care mângâia volanul cu mănușile și se uita în oglinda retrovizoare.

— Unde vrei să mergem, Fred?

Fred nu a răspuns. Stătea în colțul banchetei, cu mâinile în sân. Tata aștepta. S-a întors spre mine și a început să râdă. S-a dat jos din mașină și a adus din portbagaj o pernă mare, mai mare decât aceea pe care stătea el.

— Ține-o, Barnum. Ca să vezi și tu ceva pe unde trecem, nu-i așa?

Mi-a băgat perna sub fund, dar asta nu m-a înălțat, ci dimpotrivă, am devenit mai mic, m-am afundat și mai mult în pielea roșie a scaunului, iar tata m-a bătut ușor pe creștetul capului.

— Vezi bine acum, Barnum?

Am dat din cap. Dar nu vedeam decât bordul și cerul albastru cu dungi albe și pufoase pe orizontală.

Tata a început să conducă în josul străzii Majorstuen și a făcut la dreapta, își ținea pălăria cu mâna și a continuat în pantă spre Holmenkollen și pădurile din jur. Oamenii de pe trotuar se întorceau și se uitau după noi, iar tata trăia cu mândrie de fiecare dată acele clipe. Vântul cald, dar puternic, ne bătea din față. Trebuia să închid ochii. Cu ochii întredeschiși vedeam aproape totul. Soarele strălucea din toate colțurile. O insectă s-a lipit de parbriz. Tata a dat-o la o parte. Dar i-a rămas o aripă acolo. O mașină a venit din spatele nostru. Era un taxi. Tata a schimbat viteza și la următoarea curbă taxiul a dispărut.

— Așa e mai bine, a spus tata mulțumit.

Drumul a devenit din ce în ce mai abrupt. Eram singuri. În curând, puteam vedea turnul de sărituri pe schiuri, iar jos, lacul albastru, la ceva distanță de pârtie. Tata a pus deodată frână și s-a întors spre noi.

— Ai mai fost o dată aici, Fred. Îți amintești?

Fred nu a răspuns. Tata a suspinat, dar era un suspin fericit.

— A fost o plimbare plăcută, chiar dacă începuse să plouă.

Se gândea.

— Era pe vremea când mama s-a îndrăgostit de mine, Barnum.

— Chiar dacă începuse să plouă? am întrebat eu.

Tata a râs.

— Nu a fost o problemă. Am ridicat capota și am condus mai departe la adăpost. Nu-i așa, Fred?

Dar Fred tăcea. Toate sunetele lui erau date la minimum. Taxiul apăruse din nou și mergea cu viteză mică.

— Cred că cineva ne urmărește, am șoptit.

— Începi să fabulezi, Barnum, a spus tata și s-a uitat scurt în oglindă, continuând să conducă mai departe. Nu s-a oprit decât când am ajuns la ultima curbă, încet, chiar lângă marginea drumului, și era ca și cum am fi parcat pe un nor și sub noi se vedeau fiordul, orașul și pădurile din jur. Tata s-a dat jos și a frecat cu batista pata de pe parbriz, apoi a urcat din nou în mașină.

— Uită-te în torpedo, a spus el.

L-am deschis. Am găsit o sticlă de Coca-Cola. Am apucat-o cu grijă. Tata a luat deschizătorul de sticle și i-a scos dopul. A băut el mai întâi și i-a dat sticla mai departe lui Fred. Dar Fred nu voia cola. Stătea în colțul banchetei, cu mâinile în sân, iar părul bătut de vânt arăta ca o căpiță de fân. Tata mi-a dat mie sticla, am băut o gură de cola și apoi am stat tăcuți ceva timp, iar cerul acela albastru și strălucitor se mișca prin fața noastră, bătut de un vânt ușor ce făcea vârfurile copacilor să tremure ca niște flăcări verzi. Tata și-a aprins o țigară și s-a lăsat pe spate.

— Acum ne e într-adevăr bine, băieți. Nu-i așa?

Numai eu eram cel care răspundea.

— Da, am spus eu.

Tata mi-a pus mănușa pe umăr.

— E bine când și noi, bărbații, putem să fim împreună, numai noi, Barnum. Fiindcă pe femei nu le vom putea înțelege pe deplin niciodată.

— Cât de mult? am întrebat.

— Ce cât de mult, Barnum?

— Cât de mult le înțelegem, tată?

El a băut încet din sticla de cola și mi-a dat-o înapoi.

— Doi la sută, a spus el. Doar atât.

Fred a sărit din mașină pe deasupra ușii, s-a dus la un copac și s-a ușurat. Tata continua să fumeze.

— Nici ție nu ți-a spus nimic? a spus el în șoaptă.

— Nu, tată.

Am tras în piept fumul de țigară albastru și puternic ce mă amețea. Mirosea bine. Tata nu a mai spus un cuvânt. A stins țigara în scrumiera dintre scaunele noastre. Când s-a uitat la Fred, care nu își terminase treaba în spatele copacului, am șterpelit chiștocul țigării.

— Cum merge școala? a întrebat tata.

— Eu sunt cel mai mic din clasă.

— Și ce, asta e o problemă?

— Aș fi vrut să fiu puțin mai înalt, am spus eu.

Tata a râs.

— Și eu eram cel mai mic din clasă, Barnum. Și uite ce am ajuns!

Nu știam exact ce să răspund, dacă să o iau ca o consolare sau ca o amenințare.

— Bine, atunci, am șoptit eu.

Stăteam fiecare pe perna noastră. Burta tatălui meu de abia mai avea loc între scaun și volan. Piciorul lui avea o carne moale, asta am simțit când mi-a atins genunchiul.

— L-am cunoscut odată pe cel mai înalt om din lume, a spus el. Și nu se mândrea cu înălțimea lui, Barnum. Dimpotrivă.

— Cât de înalt era?

Tata a zâmbit.

— Părerile erau diferite. Dar era atât de înalt, încât nu se putea apleca până la propriile lui încălțări, Barnum.

Am râs.

— Închipuiește-ți, să nu te poți apleca să te încalți.

Pe fața tatei s-a așternut o umbră. A închis ochii și și-a tras ochelarii de soare pe nas. Atunci a spus ceva ce avea să repete destul de des în anii care mai rămăseseră până la moartea lui.

— Nu este cel mai important ceea ce vezi, Barnum, a spus tata, ci ceea ce crezi că vezi.

Fred a terminat în sfârșit și s-a așezat din nou în colțul banchetei. Era ca și cum o briză rece îl însoțea, tăcerea lui ne făcea să ne clănțăne dinții.

— Stăm aici și vorbim despre viață, a spus tata. Ce zici despre asta, Fred?

Dar răspunsul nu a apărut și nu avea niciun rost să îl mai așteptăm. Fred era deconectat. Tata a oftat din nou, dar de data aceasta din greu.

— Afazie, a spus el. E dureroasă afazia asta, sau nu ai niciun simptom?

Tata a râs după aceea. Nu și Fred. Nu a scos niciun sunet, iar tata s-a lăsat păgubaș.

— Odată am navigat singur deasupra curentului apei Moskene, a spus el. Este cel mai puternic vârtej de pe mare. Este ca și cum ai vâsli în ochiul diavolului.

Atunci tăcerea a pus stăpânire și pe mine. Ascultam. Tata mângâia volanul cu mănușile.

— Dar acum am ajuns departe, băieți. Asta e important. A ajunge departe.

— Cât de departe? am întrebat eu cu grijă.

Tata a luat mâinile de pe volan.

— Spre exemplu, aici, a spus el. La voi, aici este portul meu.

Atunci i-am văzut pe cei doi bărbați. Veneau din pădure. S-au oprit puțin, s-au uitat în jur și unul la altul, după care au venit spre noi. Erau îmbrăcați în haine negre și mergeau potrivindu-și pasul unul după altul.

Am reușit să îl văd pe tata cum încerca să răsucească cheia în contact, dar era prea târziu. I-a dat drumul, a tras perna de sub mine și și-a pus-o sub el, s-a îndreptat de spate și s-a întors spre cei doi cu o pernă mai înalt decât de obicei.

— Frumoasă vreme, a spus el tare.

— Arnold Nilsen? a întrebat unul dintre ei.

Tata s-a arătat surprins la auzul numelui.

— Arnold Nilsen? Da, mi se pare cunoscut numele.

Celălalt bărbat a deschis portiera.

— Vrem să vorbim puțin cu tine, a spus el.

Tata a rămas nemișcat, ca și cum ar fi fost țintuit de volan. A mers cu ei și au dispărut printre copaci. Nu știam ce se întâmplă acolo. Dar știu că nu putea fi nimic de bine după ce i-am văzut fața tatălui meu. M-a cuprins frica. Acum ar fi trebuit și Fred să spună ceva.

— Spune ceva, am spus eu în șoaptă.

Nu a spus nimic. Era și el tot atât de speriat? M-am răsucit spre el. Nu vedeam nicio diferență, doar că avea un zâmbet abia întrezărit. Buzele îi erau încrețite în jurul gurii. Frica m-a cuprins și mai tare. Îmi era teamă să nu mă piș pe mine sau să încep să plâng, asta îmi mai trebuia! Dacă aș fi tras de frâna de mână dintre scaune, mașina s-ar fi dus la vale și nu s-ar fi oprit până nu ar fi ajuns cu roțile din față în fiordul Oslo. Am pus mâna pe frână, era călduță și îi simțeam tremurul în degete. Aș fi putut să încalc orice regulă de circulație. Mi se făcuse pielea de găină pe ambele brațe. Fred m-a pocnit peste ceafă, de la spate. Asta m-a umplut de bucurie. Am luat mâna de pe frână și pentru asta ar trebui să îi fiu recunoscător. Dar nu aveam timp de asta. Tata s-a întors împreună cu cei doi. S-a oprit în fața portierei deschise și s-a uitat la noi. Pantalonii lui erau murdari. Nu mai avea pălăria. Părul era dat în cealaltă parte. A încercat să râdă, dar era o încercare nereușită.

— Cred că ar trebui să vă dați jos din mașină, a spus tata.

M-am dat jos și stăteam în picioare lângă tata. Fred era încă în mașină.

— Dă-te jos, a repetat tata.

Avea oare de gând să vorbească din nou? Să spună ceva care-i va face pe străini să o ia la fugă, iar noi să începem să râdem și totul să fie ca mai înainte? Era ceea ce speram întotdeauna, clipa salvatoare. Dar care nu venea niciodată. Fred era la fel de tăcut. Se tot mocăia. Tata s-a aplecat deasupra ușii.

— Te rog, a spus el încet.

Fred a ridicat din umeri, ca și cum asta ar fi început să îl plictisească, și s-a dat în sfârșit jos din mașină. Cei doi l-au dat pe tata deoparte și s-au urcat în automobil. Cel care nu se urcase încă la volan a aruncat pernele și a râs tare. Și au plecat cu mașina. Au plecat în Buick-ul tatei și s-au pierdut după curbă. Noi am rămas în picioare. De necrezut. Iar mirosul acela de benzină ustura.

Tata s-a dus în pădure și s-a întors cu pălăria turtită.

— Pernele, a spus el.

Am adunat pernele de pe jos. Coboram spre oraș în tăcere. Tata mergea în față, respira greu, iar ceafa îi era plină de transpirație, arăta ca un pătrat negru în lumina caldă. Eu mergeam la mijloc și căram pernele. Și în timp ce mergeam cu acele perne grele în fiecare mână, m-am hotărât să încetez să

mai mănânc. Dacă Fred încetase să mai vorbească, atunci nu va fi nicio nenorocire ca eu să încetez să mănânc. Eram hotărât. Ar fi trebuit să mă gândesc mai demult. Era simplu. Dacă încetam să mai mănânc, puteam deveni mai înalt. În loc să cresc în lățime, așa cum s-a întâmplat cu tata în toți acești ani în care a fost presat în jos, spre pământ, de greutatea corpului, eu aveam să cresc în lungime, mă voi întinde, subțire și fără greutate, foamea mă va ridica. Tata a vrut să intrăm într-un local care se numea Bakkekroen. Și-a cumpărat o bere. Dar înainte s-o bea s-a dus la toaletă. Fred și cu mine ne-am așezat la o masă lângă fereastră. Un buchet de flori veștejite era pe masă între noi. Eu stăteam pe perne. În curând, nu o să-mi mai trebuie. Când tata s-a întors, era pieptănat, pălăria îi era îndreptată, pantofii erau șterși, iar pantalonii curățați. Semăna cu el din nou, dar nu cu totul, era o umbră sub ochii lui pe care nu reușea să o șteargă.

— Vreți să mâncați ceva? a întrebat el.

— Nu, mulțumesc, am spus eu.

Începusem să nu mai mănânc. Simțeam deja că am început să cresc. Tata a băut berea dintr-o sorbitură și a pus paharul cu grijă pe masă, fără niciun sunet, ca să nu strice totul sau puținul care mai rămăsese, dacă nu fusese și acesta stricat. Tata s-a uitat la mine.

— Despre asta nu îi spunem nimic mamei, a șoptit el.

Am dat din cap de mai multe ori că am înțeles. Tata s-a întors brusc spre Fred.

— Iar tu, dacă te-ai hotărât să începi să vorbești din nou, atunci ai ales rău momentul. Continuă cu afazia ta.

Apoi am plecat spre casă. Mama ne aștepta.

— Ce mult ați stat! a spus ea.

Tata a luat pernele din mâna mea, s-a dus direct în sufragerie și s-a întins pe divan. Mama s-a uitat mirată după el. Fred și-a schimbat pantofii și a ieșit afară din nou. Iar eu am rămas în picioare.

— A fost o plimbare frumoasă? a întrebat mama.

— O, da, a fost frumos.

A trebui să mă gândesc bine să nu spun ceva greșit, ceva ce nu trebuia să spun. Nu trebuia să mă ia gura pe dinainte.

— Unde ați fost?

— Acolo unde te-ai îndrăgostit de tata, mamă.

S-a uitat nelămurită la mine și a rămas pe gânduri. Apoi s-a apropiat de mine.

— Nasturele nu e în penarul tău, Barnum, a spus ea.

— Nu e acolo?

— Nu, Barnum.

Mama s-a întors cu spatele la tata, care stătea lungit pe divan cu pernele sub cap și cu un ziar pe față, iar paginile fluturau ușor.

— Ce vrei să faci cu nasturele? am întrebat eu.

— Spală-te pe mâini, a spus mama.

S-a grăbit spre bucătărie, de unde venea miros de ars. M-am dus în camera noastră și am scos penarul. Mama avea dreptate. Nasturele nu era acolo. Ori îl pierdusem la școală, ori îl luase cineva din penar. Și va trebui să treacă mulți ani până când acel nasture vă apărea din nou ca o roată mică ce se mișcă de-a lungul vieților noastre.

— Se răcește mâncarea! a strigat mama.

Tata era în sufragerie, iar eu în dormitor. M-am așezat cu spatele la tocul ușii și mi-am pus palma deasupra capului, dar nu am văzut nicio diferență, chiar dacă aș fi măsurat cu tot cu bucle. Dar de-abia începusem să fac foamea și nu puteam crește în înălțime doar fiindcă refuzam un sandviș de la Bakkekroen. Era nevoie de mai multă mâncare refuzată cu un „Nu, mulțumesc”. Mama era nerăbdătoare și a strigat din nou, mai tare. Ne-am așezat la masă în bucătărie. Aveam și în ziua aceea tot chiftele din pește. Locul lui Fred și cel al Bolettei rămăseseră libere. Mama a turnat apă în pahare.

— Unde ai parcat mașina? a întrebat ea.

Tata mesteca rar și încet, nu doar sfărâma chiftelele între dinți.

— Boletta s-a dus din nou la Polul Nord? a spus el.

Mama nu a răspuns. Tata și-a umplut gura cu și mai multe chiftele.

— Nu crezi că trece prea des pe acolo, mai ales la vârsta ei?

Mama și-a încrețit fruntea.

— Te-am întrebat unde ai parcat mașina, a repetat ea.

Niciunul din ei nu răspundea la întrebări, în schimb întreba altceva. Nu îl mai văzusem așa pe tata. Nu reușea nici măcar să facă o glumă ca să salveze situația. Ochii lui se mișcau repede în orbite.

— E la mecanic, a mormăit el.

Mama s-a aplecat deasupra mesei.

— Ce ai spus?

— E la atelierul de mecanică, la reparat, la dracu'!

Tata nu mai mormăia. Striga. Mama s-a înmuiat puțin.

— La atelier? Ați făcut pană de motor?

Tata s-a uitat repede la mine, ca și cum s-ar fi blocat.

— Făcea un zgomot ciudat la frâna de mână, am spus eu.

Mama a dat din umeri și mi-a întins cratița. I-am dat-o mai departe tatei.

— Nu mănânci, Barnum?

— Am mâncat câte un sandviș la Bakkekroen, a spus tata. Lângă atelierul de mecanică.

S-a făcut tăcere câteva minute. Ca și cum liniștea s-ar fi așternut deasupra noastră. Dar nu a ținut mult.

— Face un zgomot la frâna de mână? a întrebat ea.

Tata nu a mai suportat.

— De când te pricepi tu la mașini? a spus el iritat.

— Nu am spus că mă pricep la mașini.

— Atunci ține-ți gura!

Mama a lăsat jos furculița și cuțitul și s-a uitat la tata. Gâtul lui era în forma unui arc de care atârna capul în jos.

— Nu ar fi trebuit să vorbesc așa, a șoptit el.

— Nu, n-ar fi trebuit, a spus mama, care s-a dus în dormitor și a încuiat ușa cu cheia.

Nu a deschis ușa până a doua zi dimineață. Tata s-a gândit toată noaptea ce să îi spună.

— Am vândut mașina, a spus el.

Mama s-a uitat la tata. Tata s-a uitat la mine. Boletta s-a ridicat de pe divan. Fred a ieșit din baie.

— Ai vândut mașina? a șoptit mama.

Tata a dat din cap. Mama nu mai înțelegea nimic.

— Am crezut că ne vom duce într-o călătorie cu mașina vara asta, a spus ea.

Tata s-a uitat în podea.

— Poate vara următoare, draga mea.

Mama a trântit ușa din nou, dar a deschis-o tot atât de repede.

— Vara următoare? I-am promis lui Barnum că ne vom duce cu mașina în vacanța asta de vară.

Tata s-a întors spre mine.

— Nu-i nimic, am spus eu ușor.

Tata a zâmbit cu gura grea.

— Auzi, băiatul spune că nu face nimic, a spus el.

— Dar de ce ai vândut mașina? a întrebat Boletta.

Tata a tras aer în piept.

— Fiindcă ne trebuie bani, a spus el.

Mama a bătut din picioare plină de furie.

— Minți! a strigat ea. Mă minți drept în față, cu nerușinare!

Tata nu mai știa ce să facă și ce să spună. Arăta, în schimb, foarte jignit, iar mama s-a înfuriat și mai mult. M-am dus între ei.

— Nu este important ceea ce vezi, am spus, ci doar ceea ce crezi că vezi.

Tata și-a pus mâna țeapănă pe umărul meu în semn de mulțumire, în timp ce mama a dat din cap. A fost supărată cel puțin o lună. Se învârtea prin bucătărie și îmi pregătea pachetul pentru școală, pe care îl aruncam în cel mai apropiat coș de gunoi, fără să mă vadă cineva. Nimeni nu a băgat de seamă că încetasem să mai mănânc, ca și atunci când am încercat să fiu mut. Dar foamea am făcut-o mai mult timp. Am flămânzit în liniște. Aveam afazia mea proprie, afazia stomacului și a intestinelor. Și asta am făcut-o ca lumea. Dacă primeam zahăr candel de la Esther, îl ascundeam sub o piatră în spatele centralei de radioteleviziune.

La cantina școlii mâncam niște morcovi și o tartină cu icre, dar mă duceam la toaletă și vomitam tot. Acasă dădeam mai departe, la următorul, farfuriile cu mâncare și nimeni nu spunea nimic. Eram invizibil. Foamea mă făcuse transparent. Mă măsurăm în fiecare seară la tocul ușii, dar nu vedeam încă nicio schimbare. Eram tot la vechiul semn. Piticimea mea cârlionțată era neclintită. Trebuia să am răbdare. A crește era un eveniment lent. Și toți erau ocupați cu problemele lor. Mama era încă supărată din cauza mașinii, iar tata încerca, pe cât îi stătea în putință, să o îmbuneze, cumpăra flori, era în fiecare seară acasă, ștergea ferestrele și îi spunea că era mai frumoasă ca oricând, dar asta nu a ajutat. Furia mamei nu putea fi întreruptă, trebuia să se consume până când nu mai rămânea nimic din ea.

Boletta bea bere la Polul Nord, iar Fred era ocupat cu tăcerea lui. Într-o seară, cred că s-a uitat la mine cu alți ochi și am crezut că va spune ceva, că m-am schimbat, că s-a întâmplat

ceva cu mine, dar nu a făcut-o. Am slăbit câteva kilograme. Aș fi vrut să le schimb cu câțiva centimetri în plus. Dar aceștia se lăsau așteptați. La început, am simțit o slăbiciune în tot corpul. De-abia puteam să stau în picioare dimineața. Totul se rezuma la a nu mânca. Foamea era singurul meu gând. Și la început mă duceam de multe ori la toaletă. Apoi din ce în ce mai rar. Nu mai era ce să se golească. Era ceva logic. Excepție făcea înălțimea, care era aceeași. Dar nu m-am oprit aici. Niciodată nu am mai postit atât de mult. Devenisem o umbră lungă în soarele primăverii. Nimeni nu a vrut să vadă cum făceam foamea până când am leșinat în brațele domnișoarei Schelet în ora de religie, în ultima vineri înainte de vacanța de vară, și am fost dus la doctorul școlii. Acolo m-am trezit pe o saltea. Foamea răsuna ca un cântec straniu în capul meu. Eram dezbrăcat. Doctorul școlii se uita îngrijorat și cu ochi mari la corpul meu slăbănog.

— De când nu ai mai mâncat? a întrebat el.

— De mult, am șoptit eu.

Doctorul a dat din cap.

— Și de ce nu ai mâncat?

Nu puteam să răspund. Nu puteam să spun motivul. Nu m-ar fi crezut.

— Nu știu, am spus eu ușor.

Doctorul a pus două degete pe încheietura mâinii mele și a numărat cu glas tare.

— Nu ți se dă mâncare acasă? a întrebat el după ce a terminat de numărat.

Aici am făcut o greșeală. Mi-am dat seama imediat după ce cuvintele mi-au ieșit din gură. Minciuna spusă avea să ducă la lucruri mai puțin plăcute.

— Nu prea mult, am răspuns eu.

Doctorul s-a uitat la sora medicală care stătea lângă ușă cu mâinile în sân. Apoi a sunat-o pe mama. Am fost cântărit și apoi m-am îmbrăcat. Mama a venit după o oră. Mai întâi a trebuit să vorbească îndelung cu doctorul și directoarea. Am așteptat pe saltea. Sora medicală mă ținea sub observație. Credea oare că am să fug? Putea fi sigură că nu aveam să fac asta. Nu aveam putere. De abia aveam putere să ridic mâna și să mă scarpin sub nas.

— Deci nu ți se dă să mănânci acasă, a spus sora medicală.

Am vrut să spun ceva, să spun că nu era adevărat, că aveam destulă mâncare pe masă, că aveam din belșug în casa noastră chiftele din pește, cotlete, mâncare de cartofi, supă de conopidă, castraveți murați, dar atunci a ieșit mama din biroul doctorului, aplecată de spate, roșie la față, încovoiată de rușine. Acum nu avea numai un băiat suferind de afazie, ci încă unul care era și mic de statură și subnutrit.

S-a îndreptat de spate, și-a aranjat părul care îi cădea pe frunte și ochii ei erau clari și pătrunzători.

— Ce am avut la masă ieri, Barnum?

— Resturi, am șoptit eu.

M-a luat de mână și m-a tras afară. Dar în parc nu a mai rezistat, s-a așezat pe o bancă și a început să plângă.

— Cum ai putut să spui asta? Că nu-ți dăm mâncare?

— N-am vrut să spun asta, am zis.

Mama își freca palmele.

— Cu ce am greșit? plângea ea în hohote.

M-am apropiat.

— Tu nu ai greșit cu nimic, mamă.

Mama s-a uitat la mine ca și cum mă vedea pentru prima dată cât de mult am slăbit. M-a luat în brațe și a simțit prin cămașă cât de costeliv eram și a început să plângă și mai tare.

— Ce ne facem cu tine, Barnum?

Și asta a aflat curând, odată cu scrisoarea de la doctorul școlii. Eram trimis, pentru douăsprezece zile, la o fermă unde trebuia să mă îngraș. Și i-a venit rândul tatei să se înfurie. A bătut cu pumnul în masă și nu a fost de acord cu asta, dar nu avea de ales. Nu spun mai mult de această dată, spun doar despre cura lui Weir Mitchel și despre mama, care m-a condus la tren. Aveam un rucsac cu îmbrăcăminte, periuța de dinți și rigla. Am fost luat de pe peronul localității Dal de un fermier care conducea un camion și care m-a dus la ferma lui, situată lângă lacul Hurdal. Vedeam lacul din camera mea și peștii ce făceau cercuri în apă în lumina lunii. Fermierul avea o nevastă cu mâini mari. Mai erau doi băieți acolo, iar eu eram cel mai slab dintre toți. Când m-am întors acasă, eram ca un clapon.

Dar când am început școala, devenisem din nou eu, cel adevărat. Nici mai înalt, nici mai scund, nici mai mare, nici mai mic, eram pentru toți același Barnum, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca și cum cura lui Weir Mitchel din Hurdal fusese doar

un vis. Am fost trimis la doctorul școlii ca să mă examineze de sus până jos. Concluzia a fost că mi-am revenit, cura avusese efect, grăsimea era împărțită uniform pe tot corpul și aparatul digestiv funcționa de minune.

— Te-ai simțit bine la fermă? m-a întrebat doctorul.

Nu am reușit să răspund. Am dat doar din cap. Mama și tata au răsuflat ușurați și din nou Esther putea să își treacă mâna prin buclele mele, iar restul clasei putea să râdă de mine, căci fetele crescuseră mult în timpul verii, crescuseră ceva de speriat, erau cu un cap mai înalte. Iar eu am rămas iarăși singur în țara piticilor, în răcoarea pătrunzătoare din jurul meu stăteam nemișcat și-i priveam pe toți de jos în sus, căci nu aveam pe nimeni la care să mă uit de sus în jos. Aș fi vrut să îi povestesc lui Fred tot ce se întâmplase la fermă. Aș fi vrut să îi spun că nu m-am simțit deloc bine acolo. Dar nu am reușit, fiindcă el devenise și mai tăcut. Tăcerea lui făcea străzile și orașele pustii. Oare exista o astfel de cură și pentru cei muți? Mă bucuram la acel gând. Parcă și vedeam o fermă la țară, sau într-un parc, unde cei muți stăteau la umbra copacilor și erau puși să vorbească unul cu altul: un cuvânt în prima zi, patru în următoarea zi și când ziua a douăsprezecea ar fi sosit, atunci ar fi reușit să spună o propoziție întreagă. Am botezat-o „cura lui Barnum”. Dar pentru Fred nu se găsea nicio cură. În septembrie au început ploile. Tata a fost plecat tot sfârșitul de săptămână. Luni a venit acasă. Nici nu a apucat să se dezbrace de pardesiu și de șosetele ude, a intrat direct în sufragerie și a pus pe masă o cutie din carton. Voia să o îmbuneze pe mama o dată pentru totdeauna.

— Uite ce am adus! a strigat el.

Ne-am adunat în jurul cutiei din carton. Dar acum tata nu se mai grăbea. Și-a șters mâinile cu batista, și-a trecut pieptenele prin păr, și-a băgat o țigară în gură și s-a uitat după chibrituri.

— Sunteți curioși, nu-i așa? a spus el.

Dar tata nu a primit răspunsul așteptat. Nu băteam din picioare de nerăbdători și nici nu ne-am năpustit asupra cutiei să o desfacem din toate părțile. Eram un public nerecunoscător. Poate eram obosiți de tot ce se întâmplase în ultimul timp, moartea regelui Haakon și a Bătrânei cu câteva ore diferență între ele, poate asta era prea mult pentru noi, scena era prea lungă și simțurile noastre tocite, eram goi pe dinăuntru. Tata era

nedumerit, a luat țigara din gură și a băgat-o în portțigaret, ca și cum ar fi vrut să dea timpul înapoi și să o ia de la început. Dar nici asta nu ar fi ajutat, tata era dezamăgit de noi, s-a simțit jignit și a trebuit să improvizeze. A luat cutia și a ieșit cu ea. Poate voia să își facă o altă intrare în scenă, într-un alt mod, fără pardesiu și șosete ude, și ne consolam cu gândul că intrarea lui va fi făcută într-un mod mai elegant.

— Unde te duci? a întrebat mama.

Tata s-a oprit, s-a întors lent și s-a arătat surprins.

— O, nu știam că erați aici.

Mama a zâmbit.

— Suntem aici, Arnold.

Eram acolo, Boletta, eu și mama, chiar și Fred era acolo. Tata s-a uitat la noi ca și cum atunci ne-ar fi văzut pentru prima dată.

— Voiam să duc gunoiul afară, a spus el tăios.

Mama a încercat să îl îmbuneze.

— Lasă glumele. Ce ai adus acolo?

Tata a ezitat un timp, după care s-a întors cu cutia de carton. Acum ne avea la degetul mic și știa asta, reușise să ne atragă atenția.

— Da, da, a suspinat el. Nu se știe dacă micile mele cadouri v-ar trezi interesul.

A rupt sfoara, a desfăcut cutia, a respirat adânc, iar noi am făcut ochii mari când tata a scos un pick-up, marca Radionett, cu două viteze, și de 45, și de 33, cu braț automat. Ne-am apropiat. Am atins minunea.

Tata a scos țigara și a aprins-o și părea mulțumit de sine.

— Dar, din păcate, nu avem ce să ascultăm, nu avem discuri, a spus Boletta.

Ca și cum tata nu s-ar fi gândit și la asta… Acesta era momentul pe care îl aștepta. A zâmbit într-o parte, scoțând fumul de țigară prin colțul gurii.

— De aceea am adus în această casă cea mai nouă vedetă ce strălucește pe arena muzicală actuală.

Tata ținea în mână un disc galben și nu am reușit să văd de unde îl scosese. Acum era rândul nostru să jubilăm, cu excepția lui Fred. Tata a spus cu glas șoptit:

— Și numele lui este Cliff Richard.

Tata a pus cu grijă discul pe pick-up, a apăsat pe un buton, brațul s-a mișcat singur la locul potrivit și vârful s-a lăsat pe

șanțurile fine ale discului, s-au auzit un susur și un scârțâit, urmate de câteva sunete joase și grele, după care o voce a început să cânte atât de jos și de lent, încât semăna cu cântecul de la înmormântarea regelui Haakon, dar cântat de la coadă la cap. Tata a devenit puțin agitat, a băgat țigara pe care o ținea între degete în gura Bolettei și a învârtit un mâner mic de trei ori în cerc. Viteza pick-up-ului s-a mărit și vârful a sărit peste câteva șanțuri, dar până la urmă am putut auzi clar, ca și cum ar fi stat și ar fi cântat în sufrageria noastră: cântecul lui Cliff Richard, *Livin' Lovin' Doll.* Iar mama și tata au dansat în sufragerie și în restul nopții s-au tot auzit șoapte și voci din camera lor. Același lucru s-a petrecut în serile următoare. Fred stătea afară până când se potoleau. Boletta se ducea la Polul Nord. Numai eu zăceam acasă cu perna pe față și auzeam acele concerte lungi, în fiecare seară, Cliff Richard, *Livin' Lovin' Doll* și vacarmul ciudat ce urma după aceea. Mama și tata se regăsiseră unul pe altul și amândoi îl găsiseră pe Cliff Richard. Și așa a continuat toată toamna. Ar fi trebuit să fiu fericit. Dar nu puteam. Bătrâna murise, Fred era mut, iar eu nu mai creșteam în înălțime. Semnul de la tocul ușii stătea neatins. De aceea am simțit mult timp acel gol în suflet, o durere ce se schimba în rușine și panică, brusc, în momentul în care auzeam din întâmplare Cliff Richard la radio, într-un lift sau într-un bar, acea voce uscată, dar în același timp lunecoasă, o voce platâ, frumoasă și invizibilă, până când l-am întâlnit la piscina din hotelul Kempinski, la Berlin. Atunci, acel blestem s-a oprit brusc, golul din suflet s-a risipit la vederea lui Cliff, durerea s-a transformat în râs, la fel cum s-a întâmplat cu Fred, care, până la urmă, și-a întrerupt brusc tăcerea îndelungată.

Într-o seară nu se auzea niciun sunet în sufragerie, nici în seara aceea și nici în următoarele seri. Stăteam în pat treaz și era liniște. Pick-up-ul nu cânta. Ascultam în zadar. Și următoarea dimineață a intrat mama în cameră. Avea cu ea pick-up-ul.

— Poftim, a spus ea.

Aș fi vrut să o întreb ce s-a întâmplat, dar nu am făcut-o. A lăsat pick-up-ul pe masă și a ieșit din cameră. Tata a fost plecat câteva zile. Pe Boletta o durea capul. Fred venea acasă tot atât de tăcut. A început să ningă. Trăiam ca într-un film mut. Nu aveam nici măcar text între scene. Zăpada continua să cadă. Gura îmi era plină de zăpadă. Și la un moment dat nu am mai

rezistat. Era, de fapt, o seară obișnuită. Primăvara își făcea apariția. Auzeam soneriile bicicletelor băieților care se luau la întrecere, dispărând în josul Străzii Bisericii. Camera era plină de tăcere și de soare. M-am așezat la tocul ușii și mi-am măsurat înălțimea. Era la fel. Trebuia să aud ceva, sunete. Am apăsat pe butonul pick-up-ului. Brațul s-a ridicat și s-a așezat pe șanțuri. Am suflat praful de pe ac. Niciodată nu a fost atât de multă liniște în capul meu. Și în aceeași secundă, sau imediat după, în colțul secundei, a început Cliff Richard să cânte, încă o dată și pentru ultima dată, în casa noastră, *Livin' Lovin' Doll.* Atunci Fred s-a ridicat, a trântit pick-up-ul, discul a ajuns direct în perete și s-a uitat fix la mine. Tăcerea devenise dublă.

— Să îl omor eu pe taică-tu pentru tine? a spus el.

Fred a vorbit. Acestea au fost primele lui cuvinte. Eram atât de fericit! Râdeam.

— Ce ai spus? am întrebat eu.

Fred s-a apropiat.

— Să îl omor eu pe taică-tu pentru tine, Barnum?

Am încetat să mai râd. Fred a luat pick-up-ul, s-a dus cu el în curtea interioară a blocului și l-a aruncat la gunoi. Cred că îngrijitorul blocului, Bang, l-a luat de la gunoi, căci obișnuia să se uite în tomberoane înainte de a fi golite, dar nu cred că a reușit să îl facă să cânte din nou. Am alergat în sufragerie. Mama stătea cu ușa de la balcon deschisă și dormea.

— A vorbit Fred, am spus eu în șoaptă.

S-a trezit lent, a ridicat capul și s-a frecat la ochi.

— Ce ai spus, Barnum?

— A vorbit Fred.

Mama s-a ridicat brusc.

— A vorbit?

— Da, mamă. A vorbit.

— Și ce a spus? a întrebat mama.

Am rămas ca o stană de piatră. Mama m-a apucat de braț și m-a zgâlțâit.

— Ce a spus, Barnum?

M-am uitat în jos.

— Că nu îi place Cliff Richard, am răspuns.

NECROLOGUL

Într-o dimineață am auzit-o pe mama țipând. Stăteam la bucătărie și luam micul dejun. Fred începuse de mult să vorbească din nou, dar de data aceasta nu spusese nimic. Tata era mai tăcut ca niciodată. Îi lipsea pick-up-ul. Și mai ales Buick-ul. Iar noi, ceilalți, nu eram prea vorbăreți din fire. Ne era dor de Bătrâna. Câteodată mă gândeam: „Poate nu ar fi rău să amuțim cu toții, în același timp, să ne îmbolnăvim toți de afazie, deoarece nu prea avem ce să vorbim”. Atunci a țipat mama. S-a dus să aducă ziarul și imediat a venit alergând la noi, cu părul răvășit și cu cămașa de noapte într-o parte, iar în mână ținea ca pe un steag ziarul *Aftenposten.*

— Scrie despre noi în ziar! a strigat ea. Scrie despre noi în ziar!

Niciodată nu o văzusem atât de exaltată, și nici de atunci încoace. A dat la o parte ce era pe masă, a întins ziarul și am putut să vedem cu ochii noștri. Scria despre Bătrână. Era necrologul ei, la doi ani după ce murise. Mama s-a așezat între noi și a început să plângă. Boletta, care nu putea să vadă bine, s-a aplecat deasupra mesei, palidă și agitată.

— Citește, a spus ea încet.

Și mama a ridicat ziarul și a citit cu voce tare, cu pronunția bunicii ei, astfel îmi amintesc cuvintele moi, rostite ciudat de gura mamei.

„STEAUA NEVĂZUTĂ

Ellen Jebsen, femeia aceea frumoasă, a părăsit rolul ei de ființă omenească și culisele vieții noastre pământești. Noi, cei care am cunoscut-o, purtăm o durere în inimile noastre, durere care își va găsi alinarea când o vom urma în lumea cealaltă.

Ellen Jebsen s-a născut în Køge în 1880. Tatăl ei era un meșter recunoscut în mobilă și tapițerie. Dar ea semăna cu mama ei, de la care a învățat de timpuriu arta de a povesti. Când zilele se micșorau, asculta poveștile mamei în timp ce mirosul de mere coapte din cuptor umplea încăperea și dădea frâu fanteziei.

Dar asta era înainte de a-l întâlni pe iubitul ei Wilhelm, un tânăr talentat, un adevărat fiu al mării, și aceasta a fost una

dintre primele întorsături neprevăzute ale vieții pe care avea să o înfrunte. S-au întâlnit când familia Jebsen era în călătorie prin Copenhaga, la patinoarul de lângă pavilionul de vest, când el s-a îndrăgostit de frumoasa fată. Nu este nimic de ascuns, chiar dacă nu are nicio legătură acum în aceste cuvinte de comemorare, că părinții nu vedeau cu ochi buni această legătură și au încercat să facă tot ce le stătea în putință să o oprească. Nu scriu asta pentru a arunca o umbră peste istoria ei, ba dimpotrivă, pentru a arăta cât de puternică era dragostea lor. Dar așa cum scria marele poet, *Dragostea adevărată duce la cea mai mare nenorocire,* nu au apucat să se căsătorească, iar în iunie 1900, Wilhelm se îmbarca pe *Antarctic* ce pleca din Copenhaga către Groenlanda pentru a aduce boi moscați pentru grădina zoologică. Și nu s-a mai întors. Wilhelm a dispărut acolo în lumea ghețarilor. Nu s-a mai întors la vas după un tur de vânătoare unde el și colegul lui trebuiau să caute boii moscați din partea cealaltă a fiordului. Urmele lui se opreau lângă o copcă mare și el nu a mai fost găsit. Dumnezeu să-l odihnească în pace. Dar în Køge stătea ea, Ellen, și îl aștepta. Îl aștepta în zadar. În același an, a născut o fată pe care a numit-o Boletta. Și pe vremea aceea astfel de întâmplări erau scandaloase, iar ea a rupt orice legătură cu familia ei și s-a mutat în Copenhaga. Și-acolo, după un timp, putea fi văzută la casa de bilete a primului cinematograf din Danemarca. Era pe Vimmelskaftet, pe atunci, în vremurile de pionierat ale imaginii animate, când filmele se numeau *Susanna la baie* și *Povestea unui emigrant* sau *Dispariția sacoșei cu bani.* Și mulți bărbați în toată firea, dar și tineri, veneau la cinema ca să o privească pe Ellen Jebsen care stătea la casa de bilete, mai degrabă decât pe misterioasele actrițe de pe ecran. Unul dintre ei, care nu își putea dezlipi privirea de la ea, era legendarul Ole Olsen, jongler și director al cinematografului. El a descoperit-o pe Ellen Jebsen la casa de bilete din Vimmelskaftet și a văzut că expresia feței ei era făcută pentru filmul mut. Căci după ce iubitul ei, tatăl fetiței, a dispărut sub gheața albastră, frumusețea ei căpătase și o mai mare profunzime. Tragedia însăși stătea întipărită pe fața Ellenei Jebsen, iar privirea ei vorbea despre durerea iubirii. Toată ființa ei vorbea fără cuvinte și Ole Olsen i-a oferit imediat un loc în ceea ce el numea *grajdul actorilor.* Chiar în aceeași vară, ea și micuța Boletta s-au mutat în sătucul Visby, unde

studioul era o magazie cam părăginită care mai târziu a devenit sediul Filmului Nordic. Și a urmat o perioadă fantastică. Aici ne desfășuram activitatea, creând comedii și drame pline de groază. Și nu știam ce ne va oferi viitorul, dar eram plini de elan, iar Visby pe vremea aceea ni se părea mai mare decât Hollywoodul. Aveam în trupa noastră pe renumitul și tânărul umorist Storm-P, chinezi, lei sălbatici, copaci cu frunze de palmier colorate, crimă și romantism. Și în mijlocul acestei anarhii artistice stătea Ellen Jebsen, ca un stâlp de frumusețe tristă. Ar fi putut deveni o Asta Nilsen, da, ar fi putut deveni o Greta Garbo. Și de aceea este o pierdere uriașă și o rușine, căci noile generații nu au avut șansa să o cunoască. Filmele acelui timp din Visby au dispărut și mai târziu au fost șterse. Clipa Ellenei Jebsen din cinematograful mut al acelui timp a fost ștearsă. A fost o deschizătoare de drumuri rămasă în umbra generațiilor următoare de artiști.

Dar a venit și timpul când ne-a părăsit. Două întâmplări și un dor profund au adus-o în Norvegia în 1905. Prințul danez Cari se pregătea de încoronare ca rege al Norvegiei. În același timp, a primit o ofertă de a juca în primul film norvegian dramatic, *Încercările vieții de pescar.* Așa voia să se apropie de iubitul ei pe care tot timpul îl aștepta, iar inima ei i-a rămas credincioasă până în ultima clipă. Dar când viața face o cotitură bruscă, nimeni nu poate ști niciodată ce se află după colț. Rolul lui Ellen Jebsen în *Încercările vieții de pescar* a fost scos din film din considerente economice sau din motive artistice neîntemeiate. Doar trei persoane au jucat în film: părinții și fiul lor care se înecă în lacul Frogner, care trebuia să reprezinte marea învolburată și plină de primejdii.

Și trebuie spus că aceasta nu a fost numai o mare dezamăgire pentru Ellen Jebsen, ci o adevărată tragedie pentru filmul norvegian care de-abia se punea pe picioare după un început destul de subțire. Cu ea în acel rol important, iubita fiului înecat, filmul ar fi avut altă valoare care ar fi putut să impresioneze publicul. Căci nu este aceasta menirea unui film, de a-și transporta auditoriul din lumea reală în cea ireală, de a-l face să râdă și să plângă de disperare și ușurare?

Ellen Jebsen și-a încheiat cariera după această dezamăgire și s-a angajat la Telegraf, acolo unde și fiica ei, Boletta, avea să lucreze mai târziu. Ellen Jebsen a locuit în Oslo până la moartea

sa. A murit în aceeași zi ca prințul ei, regele Haakon. A fost ca și cum viața ei urmase o lege mai presus decât arta, care nu s-a bazat pe hazard.

Scriu aceste cuvinte la doi ani după moartea ei, despre care am aflat abia acum, și am certitudinea că niciodată nu-i prea târziu să comemorezi și să onorezi o persoană extraordinară. Aceste cuvinte scrise cu durere și recunoștință sunt menite să o însoțească și să o înalțe pe fundamentul adevăratei ei valori.

Cu respect și devotament,
Fleming Brant,
Bellagio, Italia”

Când mama a terminat de citit și a lăsat ziarul din mână, plângeam și noi. Cuvintele din ziar luaseră alte dimensiuni în sufletele noastre, cuvinte care vin când totul a luat sfârșit, ca scrisoarea din Groenlanda care a ajuns la destinație la mult timp după dispariția expeditorului, mort sub gheață. Iar la sfârșit mama a suspinat.

— Ce păcat că Bătrâna nu a avut parte să citească aceste rânduri.

Și deodată s-a ridicat tata în picioare.

— Cine naibii e acest Fleming Brant?

Mama s-a uitat la Boletta, care a dat doar din cap, și mai palidă, coborându-și privirea într-o parte de unde nu îi puteam vedea ochii.

— Habar nu am, a spus ea.

Fred a deschis gura.

— Unde e Bellagio? a întrebat el cu voce slabă.

— În Italia, am spus eu repede.

Fred s-a aplecat deasupra mesei și mi-a tras o scatoalcă peste tâmplă.

— Crezi că eu nu pot citi, micuțule?

Mama a încercat să ne potolească înainte să încep să plâng.

— Acum nu e momentul de ceartă, băieți.

S-a dus să aducă foarfecele din sertarul de la bucătărie cu care a decupat cu grijă necrologul din ziar. Iar eu îmi amintesc și acum clar și deslușit că nu m-am dezlipit de masă în dimineața aceea, stăteam acolo încă și auzeam foșnetul acelui foarfece încet și tocit care tăia hârtia ziarului, iar mama a trebuit să

treacă de două ori pe aceleași urme pentru a decupa totul: restul cu anunțurile mortuare a fost aruncat la găleata de gunoi, hârtia foșnea ca flăcările, acele coloane negre cu nume ca genericul unui film pe care nimeni nu îl văzuse. Nu ne-am dus la școală în ziua aceea. Mama ne-a scris în carnet motivul absenței. Amândoi aveam diaree. Am râs tare, iar mama mi-a făcut semn să tac. În schimb, ne-am dus la cimitir. Toți cei pe care-i întâlneam pe Strada Bisericii ne salutau parcă în alt fel decât înainte. Dădeau din cap și se uitau lung după noi. Citiseră ziarul *Aftenposten* și știau acum din ce vedetă ne tragem. Stătea negru pe alb, alături de anunțurile mortuare, și asta nu se putea contesta. Esther a deschis fereastra chioșcului și ne-a făcut cu mâna.

— Felicitări! a strigat ea.

Mama i-a făcut și ea cu mâna.

— Mulțumesc mult!

Dar când ne-am oprit la mormântul Bătrânei am văzut că Fred nu mai era acolo. Dispăruse printre copacii din spatele parcului Frogner. I-am văzut numai spatele. Mama a strigat după el. Fred nu ne-a auzit.

Piatra cu renumitul nume Ellen Jebsen (1880-1957) stătea înfiptă în pământ, puțin într-o parte. Tata a încercat să o îndrepte, a pus umărul și a împins piatra neagră, iar eu stăteam în spatele lui și m-am opintit în el, dar nu am reușit să o clintim din loc. Înghețul o deplasase. Apa înghețase în pământ. Morții îngheață în paturile lor de gheață. Tata nu voia încă să se dea bătut. S-a înverșunat împotriva pietrei de mormânt. Voia să o așeze la locul ei. Mama a vrut să îl oprească, dar mintea și încăpățânarea tatei păreau înghețate bocnă. Tata s-a opintit cu tot corpul în piatra îndărătnică și blasfematoare care stătea într-o parte, a înjurat, iar mama mi-a pus mâinile la urechi, Boletta m-a luat de mână, dar piatra era mai puternică; piatra era aceea care îl împingea pe tata înapoi, îl împingea în jos, îl domina și deodată tata s-a făcut albastru la față și a rămas îngenuncheat și ghemuit pe mormântul Bătrânei. Mama s-a lăsat în genunchi și l-a strigat pe nume. Tata a înfipt mâinile în iarbă. Și-apoi a rămas nemișcat, cu obrazul lipit de pământul rece, ca și cum ar fi adormit acolo la piciorul acelei pietre de mormânt strâmbe. Boletta a fugit la capelă pentru a cere ajutor. Picioarele mi-au înghețat. Auzeam muzică de orgă. Mama l-a zgâlțâit pe tata.

Atunci el s-a ridicat încet, s-a uitat la mine, nedumerit, și-a scuturat pardesiul de pământ, s-a întors spre mama.

— Nu fi supărată, a spus el în șoaptă.

Mama l-a îmbrățișat plângând.

— Nu sunt supărată. De ce să fiu?

Și a râs. Tata a închis ochii și s-a odihnit în brațele ei. Așa au stat ei pe mormântul Bătrânei, până când Boletta a venit alergând.

— Dascălul sună după ambulanță! a strigat ea.

Tata a dat-o la o parte pe mama și s-a uitat la Boletta, care s-a oprit fără răsuflate într-un nor de aburi.

— Ambulanță? a spus el. Ești bolnavă, Boletta?

Mama l-a mângâiat pe obraz.

— Credeam că ai leșinat, Arnold. Trebuie să mergi la spital.

Tata a vrut să se ridice, dar picioarele nu-l țineau. A căzut din nou și a înjurat mai tare ca niciodată.

— Nu merg la niciun spital! M-ați auzit?

A încercat să se ridice din nou, dar parcă o mână puternică îl ținea apăsat în jos.

— Ajută-mă, la dracu! a strigat el. Ajută-mă!

Am reușit cu toții să îl ridicăm. De-abia se putea ține pe picioare singur. Tremura. Auzeam sirena ambulanței care se apropia din ce în ce mai mult. Tata și-a înfundat pălăria pe cap.

— La revedere, a spus el.

Mama l-a tras de pardesiu. Dar tata nu era de oprit. Mergea foarte încet, ca și cum avea mare grijă de fiecare pas pe care îl făcea.

Ambulanța a intrat cu spatele pe poartă, iar doi bărbați cu halate albe au venit grăbiți spre noi. Mama a arătat spre tata, care mergea împleticindu-se printre morminte. A alergat după el. Dar tata nu avea de gând să fie dus cu ambulanța la spital. L-a dat la o parte pe doctor și de la depărtare aveai impresia că stătea cineva gata să îl aresteze. S-au dat bătuți până la urmă și l-au lăsat în pace pe tata, în timp ce mama stătea acolo rușinată și își cerea iertare pentru deranj. Boletta credea că Bătrâna făcuse ca piatra să stea așa într-o parte. Piatra trebuia să stea așa precum ceva ieșit din comun în liniștea și în ordinea cimitirului Vestre, un memento oblic în amintirea ei. Dar în următoarea primăvară, când soarele a dezghețat pământul, placa memorială din piatră neagră s-a îndreptat din nou, ca și

cum Bătrâna se ridicase în somn pentru ultima oară și își potrivise perna.

Dar eu am stat treaz în acea seară. Și mama, care îl aștepta pe tata și măsura de sus în jos camera, se oprea la fereastră, se așeza pe canapea, nu putea să își găsească liniștea. Boletta a vârât necrologul în același sertar în care era scrisoarea din Groenlanda. Am crezut o vreme că presimțirea mamei se va adeveri. Stomacul a început să mă doară, era într-o continuă mișcare. Dar deodată ceva m-a atins pe frunte. Era un bulgăre de staniol. Fred îl aruncase. Și când Fred arunca ceva, nimerea întotdeauna ținta. Mirosea a tutun, mirosul ajungea până la mine acolo unde stăteam lungit în pat.

— Era cât pe ce să moară? a întrebat Fred.

— Așa am crezut și noi, am șoptit eu.

— Cum arăta?

— Era vânăt la față, am spus eu încet.

— Cât de vânăt?

— Ce vrei să spui cu asta?

Fred a aruncat încă un bulgăre de staniol în mine.

— Era vânăt închis sau vânăt deschis, Barnum?

A trebuit să mă gândesc puțin.

— Vânăt închis, Fred.

Fred a mormăit ceva în întuneric.

— A spus ceva?

— Da, am șoptit.

Fred a încetat să mai mormăie și a devenit curios.

— Trebuie să te bat ca să scot tot de la tine, Barnum?

— Nu te înfuria, am spus.

Fred a gemut.

— Nu sunt furios. Spune-mi doar ce a spus.

— Asta a spus, Fred. „Nu te înfuria.”

Fred a rămas lungit în pat, fără să scoată un cuvânt.

— Dar ce a spus mama? a întrebat el într-un târziu.

— Că nu era furioasă pe el, am spus.

— La dracu’ în iad, a șoptit el.

Și în aceeași clipă a apărut tata acasă. Nu s-a strecurat cu grijă de-a lungul peretelui. Și-a făcut intrarea în toată întregimea lui, nici mai mult, nici mai puțin decât era. Așa era el, era pus la pământ într-o secundă, se ridica în cealaltă secundă, loviturile ricoșau în el, uitase episodul când zăcea obidit pe mormântul

Bătrânei, cu obrajii vineți. Acum triumfa și vorbea cu voce tare. Am alergat în sufragerie. Tata stătea în genunchi și întindea pe podea o hartă imensă.

M-am așezat între mama și Boletta. Era harta Europei, Europa era tot atât de mare ca și covorul nostru. Tata a bătut cu pumnul în hartă cu zgomot.

— Acolo! strigă el. Acolo este Bellagio!

Ne-am aplecat mai aproape. Bellagio era în partea de nord a Italiei, lângă un lac îngust și albastru care se chema Como.

— E departe până acolo, am șoptit.

Tata s-a uitat la mine.

— Departe? Nu este mai departe decât până la Røst, băiete.

Tata a dat din cap și a pus cealaltă mână pe Røst.

— Europa nu este așa de mare, mi-aș șterge nasul cu harta asta!

— Las-o baltă, a spus mama râzând.

Dar tata nu s-a lăsat cu atât. A prins curaj și a încercat să își dea importanță.

— Dacă am vorbi despre America, atunci putem vorbi de distanțe.

— Unde e Groenlanda?

Toți ne-am întors spre Fred. Stătea rezemat de perete cu o față întunecată. Tata a zâmbit.

— Asta e o întrebare bună, Fred. Fiindcă Groenlanda este în afara acestei hărți. Dar dacă te-ai uita sub canapea, atunci poate găsești Groenlanda acolo.

Fred nu s-a mișcat.

— Am crezut că ai murit, a spus el.

S-a făcut liniște. Și Fred s-a dus în dormitor și s-a culcat înainte să aibă cineva timp să spună ceva. Tata a început să râdă. Dar era prea târziu, ca și cum fața și râsul lui nu se sincronizau. M-am băgat sub canapea să caut Groenlanda, dar nu am găsit altceva decât o pastilă prăfuită și un dop de la o sticlă de vin care mirosea a dulce și a tanin. Tata a trebuit să mă tragă afară de sub canapea.

— Uită-te aici, a spus el. Cu mașina asta poți conduce de-a lungul Europei.

Și mi-a dat o cutie de chibrituri. M-am uitat lung la ea.

— Dar nu e o mașină, am șoptit.

— Ba da, Barnum. Este o mașină.

— Este o cutie de chibrituri, am spus.

Tata a dat aerul afară din plămâni cu un pufăit.

— Nu, a spus el cu o voce mai ascuțită. Dacă te uiți mai atent, vezi că, de fapt, este o mașină. Este chiar un Buick Roadmaster Cabriolet.

M-am uitat mai atent.

— Acum văd, da, am spus eu încet.

Tata și-a lăsat mâna pe umărul meu.

— Dar dacă vrei să navighezi pe apă, poate fi un vas.

A scos un chibrit și l-a înfipt în capacul cutiei.

— Vezi? Acum poți naviga de-a lungul coastei până la Røst.

— Eu vreau să merg cu mașina, tată.

— Nicio problemă, Barnum. Doar să nu uiți să conduci pe partea stângă în Suedia.

Tata și-a aprins o țigară cu catargul și cutia de chibrituri a devenit din nou o mașină, un Buick, cu locuri pentru toți. M-am aplecat din nou asupra hărții și am început călătoria spre sud, de la Oslo. Dar înainte de a ajunge la Svinesund am și început să am rău de mașină și m-am ghemuit deasupra localității Skagerrak. Nu îmi aduc aminte când mama m-a dus în pat. Eram prea preocupat să nu vomit. Curbele erau prea strânse. Viteza prea mare. Luna din spatele ferestrei era un volan galben. Am parcat. Noaptea era garajul. Fred avea un somn zbuciumat.

Și de fiecare dată când închizi ochii faci o săritură. Fiecare mișcare a pleoapelor este un fragment din filmul vieții tale. În somn, leg toate fâșiile, împart timpul cu o tăietură brutală. Eu sunt semizeul care aruncă tot ce nu stă scris în scenariu. Și când tata ne trezește, camera e plină de lumină, este vară și astăzi e ziua de naștere a mamei.

DIVINA COMEDIE

Ne-am furișat în camera mamei. Tata mergea primul cu o lumânare în mână, dar flacăra de-abia se vedea în lumina soarelui care umplea camerele noastre. Boletta copsese prăjituri cu stafide, cel puțin așa zicea ea, dar eu cred că le cumpărase cu o zi înainte de pe Majorstua și doar le-a încălzit în cuptor și le-a garnisit cu mai multe stafide. Fred și eu, amândoi aveam cadouri pentru mama. Ne-am oprit în tocul ușii și cântam „Mulți

ani trăiască!” Tata ne acoperea pe toți. Cordonul halatului de baie îi era înnodat neglijent. Și am mai cântat o dată. Dar mama stătea întinsă în pat cu spatele la noi și nu se mișca. Am devenit tăcuți. Tata era nerăbdător.

— Vera? a șoptit el. La mulți ani!

Dar nici asta nu a ajutat. Era ca și cum mama dormea sau nu voia să ne audă. Boletta era îngrijorată.

— Cred că ar trebui să o lăsăm puțin singură, a spus ea.

Fred era alb la față și ținea cadoul acela plat cu amândouă mâinile. Tata a protestat.

— Să o lăsăm puțin singură? E ziua ei de naștere astăzi!

Cu vocea lui a reușit să stingă lumânarea și în același moment s-a întors mama cu fața spre noi. Era slabă, cu fața atât de palidă încât aproape că nu o puteam recunoaște. Părul îi era răvășit ca și cum niciodată în viața ei nu fusese la un coafor. S-a uitat la noi cu ochi mari și uscați. Poate nu ne recunoștea? Poate credea că suntem niște străini care au dat buzna așa deodată în casă? Niciodată nu fusesem atât de neliniștit. Îmi venea să plâng, dar nu aveam curajul să o fac, scoteam doar un sunet ca un sughiț și Fred mi-a făcut semn cu piciorul. Tata s-a apropiat de pat. Boletta l-a apucat de braț, dar tata s-a scuturat. Nu mai înțelegea nimic. Era mirat și în același timp jignit.

— Ești bolnavă, Vera?

Iar mama s-a ridicat de pe pernă.

— Câți ani împlinesc eu astăzi? a întrebat ea.

Tata s-a oprit și a încercat să râdă.

— Aha! Și asta ai uitat? a spus el.

— Câți ani împlinesc eu astăzi? a repetat ea.

Eram cât pe-aci să răspund eu cu voce tare, când Fred mi-a mai făcut un semn cu piciorul, și mai apăsat. Și-n locul meu a spus tata.

— Astăzi împlinești nici mai mult, nici mai puțin de treizeci și cinci de ani, draga mea.

Mama s-a întins din nou în pat și arăta ca o umbră.

— Ce am realizat eu în acești ani? a întrebat ea.

Și tot ea a răspuns:

— Nimic! a spus ea și a bătut în plapumă. Nimic!

Nu voiam să o aud că vorbește așa. Cum aveam noi să ne descurcăm dacă mama era nefericită și se lăsa învinsă de greutățile vieții? Era supărată pe noi? Ce făcusem oare? Am

strâns din dinți atât de tare încât m-au durut fălcile. Boletta a lăsat din mână prăjiturile și cafeaua.

— Hai, hai, a șoptit ea.

Tata stătea ca paralizat lângă pat și încerca să zâmbească.

— Nimic? Nu ți se pare că exagerezi?

Mama s-a uitat la el și în privirea ei se citea o furie de nemăsurat, o furie pe care nu am mai văzut-o vreodată.

— Atunci spune-mi tu, Arnold Nilsen, dacă eu exagerez! Ce am realizat în viața mea?

Tata se gândi.

— În primul rând, doi băieți cu care te poți mândri, a spus el.

Mama a început să plângă. Fred s-a apropiat și i-a pus cadoul pe plapumă.

— La mulți ani, mamă! a spus el tare.

Mama a avut o ezitare, dar a început să despacheteze încet cadoul. Era un fund de tăiat pâine. Fred îl făcuse la lucrul manual, la școală. În partea de sus era încrustat: MAMEI DIN PARTEA LUI FRED, cu litere maronii, arse și scrise într-o parte. Se simțea încă mirosul de ars și toate cuvintele erau scrise corect. Mama de-abia s-a uitat la cadou. A spus doar „Mulțumesc”, cu o voce slabă. Pe fața lui Fred s-a văzut dezamăgirea ca o ștampilă, a înghițit în sec și a încercat să o ascundă, dar nu a reușit de tot. Tata l-a bătut pe umăr. Fred a mormăit ceva supărat și s-a tras deoparte. Și a venit și rândul meu. I-am dat cadoul mamei. L-a desfăcut, tot la fel de încet, ca și cum ar fi fost sleită de oboseală. Era un inel pentru șervețele.

— Mulțumesc, a mormăit ea, fără să se uite la mine.

A pus cadourile în sertarul noptierei și s-a vârât sub plapumă din nou. Tata era neliniștit.

— Îți mai trebuie pâine și un șervețel, a spus el.

Din pat nu s-a auzit niciun sunet.

— Acum, când ai primit un fund de tăiat pâinea și inel pentru șervețele, vreau să spun.

Tata a râs tare. El era singurul care râdea. Mama s-a uitat la el cu ochii cei mai îngustați din Fagerborg.

— Dacă nu ai nimic altceva de dăruit decât râsul acesta fals, atunci poți să pleci imediat.

Tata a rămas în picioare. Se simțea rănit și foarte dezamăgit. Cu toate acestea, a rămas în picioare lângă pat. Și-a strâns cordonul în jurul halatului. Boletta a venit cu o sticlă de Malaga

și a umplut un pahar cu vin, dar nici asta nu voia mama. Boletta a băut ea paharul cu vin și am simțit mirosul acela tare și dulce care o secundă m-a amețit, făcându-mă să uit că era ziua de naștere a mamei și că era nefericită și că nu îi plăceau cadourile noastre.

— Nu este râsul cadoul meu, a spus tata cu o voce tremurătoare.

— Spune-mi atunci, ce este? a întrebat mama fără să se uite la el.

Boletta a mai turnat vin de Malaga în pahar. Dar nici de data asta mama nu a vrut să bea. M-am întors spre Fred.

El își strângea pumnii. Tata s-a apropiat mai mult de pat.

— Nu este râsul cadoul meu, repetă el. Este râsul tău. Te pot face să râzi, vreau să spun.

— Cu râsul s-a terminat, a spus ea.

Tata a dat de mai multe ori din cap la auzul acestor cuvinte.

— Eu, care am cărat un geamantan plin cu aplauze de-a lungul întregii Europe, nu mai pot să o fac pe Vera Nilsen din Strada Bisericii să râdă?

Mama a suspinat și i-a făcut semn, cu mâna ei subțire, să plece. Și am înțeles. Mama se săturase de hazul nostru. Nu voia să ne mai vadă în fața ochilor. Și asta m-a făcut să simt o durere până jos în stomac. Mă ustura undeva sub inimă. Și deodată tata a făcut ceea ce numai el era în stare să facă. Poate că așteptase chiar acel moment pe care să îl pună în joc. S-a îndreptat tăcut spre ușă în halatul lui de casă. Dar deodată s-a oprit și s-a răsucit brusc. S-a îndreptat de spate și a pocnit din degete ca și când și-ar fi amintit ceva ce avea de gând să povestească tocmai în ultima secundă. Ceva ce a schimbat toată atmosfera. Cu asta a schimbat total acel moment apăsător și a atras publicul de partea sa. Tensiunea creștea, era aproape de nesuportat momentul de așteptare al veștii. El știa să transforme lacrimile în râs. O, aș fi dorit ca tata să fi spus asta imediat, imediat!

— Dacă nu mai reușesc să te fac să râzi, atunci poate vrei să mergi cu mine într-o călătorie în Italia, a spus el.

În dormitor s-a făcut o tăcere de mormânt. Ne holbam mirați la tata. El se mișca de colo până colo, târându-și papucii de casă tociți, a găsit în buzunarul halatului o jumătate de trabuc pe

care și l-a pus între buze. Chiar și mama a început să devină nerăbdătoare, cum stătea acolo în pat.

— Ce spui? a întrebat Boletta.

— Vorbesc despre renumita Italia, a spus tata.

Boletta a pufăit din nas și a mai băut puțin din vinul de Malaga. Iar mama s-a ridicat încet.

— Italia? a spus ea încet.

Și acela a fost triumful tatei. El o făcea să se îmbujoreze, să-i tresalte părul ca în adierea vântului. Și încă o dată i-a cucerit inima. Tata mi-a aruncat o privire scurtă pe deasupra umărului, ca și cum victoria aceea era a noastră deopotrivă, s-o cucerim pe mama cu un fund de tăiat pâine, un inel pentru șervețele și visul de a călători în Italia, în acea dimineață când ea împlinea treizeci și cinci de ani, august 1960. Tata a pus trabucul din nou în buzunar și s-a așezat pe pat. Era calm și liniștit. Ne avea pe toți la degetul lui mic. Eram legați de aceeași coardă pe care el o întindea, și o tot întindea până la extrem, până când mama a ridicat mâna ca să scuture din el și restul surprizei.

— M-ai însoțit o dată înspre nord, până la cea mai îndepărtată insulă din largul mării, ca să îl botezăm pe Barnum, a spus tata. Și acum vreau să te iau și să te duc departe înspre sud.

Mama a devenit din nou tăcută. Și în ochi i se citea un semn de întrebare.

Și a venit și rândul tatei să ofteze, nu un oftat greu, ci unul plin de optimism și speranță.

— Nu ar fi o idee să îl vizităm pe Fleming Brant, vechiul prieten al Bătrânei, necrofilul din Bellagio? a spus el.

Boletta a bătut cu piciorul în podea.

— El doar i-a scris necrologul, Arnold Nilsen! Și las-o baltă!

Tata a râs.

— Cum zici tu, Boletta! Ce zici, Vera? Vii cu mine?

— Nu avem bani pentru așa ceva, a șoptit ea.

Tata a dat din umeri amuzându-se.

— Dar poate aceștia sunt de folos, ce zici?

Și a scos din halat un pachet, asemenea unui magician, și când a dat la o parte hârtia maronie am văzut că sunt bani, și când ne-am apropiat mai mult, ni s-a oprit respirația la vederea banilor. L-am luat pe Fred de mână, iar el nu mi-a dat drumul.

— Lire italiene, a spus tata.

Boletta a pufăit și mai tare.

— Nu cred că fiecare bancnotă valorează mai mult de o singură øre, a spus ea.

Tata nu a luat-o în seamă. El s-a uitat la mama, care ridica una câte una acele bancnote subțiri și le dădea drumul repede, îngrijorată, suspicioasă și în curând în aceeași stare în care o găsiserăm.

— De unde ai acești bani? a întrebat ea.

Și tata a înțeles că începuse să piardă teren, trebuia să facă un pas înainte, trebuie să risipească această neliniște, această suspiciune. Dar avea răspunsul pregătit.

— S-a clarificat, în sfârșit, neînțelegerea cu Buick-ul, draga mea, a spus tata și a sărutat-o pe obraz.

Și ea i-a dat voie. Boletta a venit și s-a postat între ei.

— Și cum te-ai gândit că o să ajungem în Italia? Poate pe jos, nu-i așa?

Tata s-a uitat în sus la ea, iar răbdarea i se citea pe față. Căci acum avea de jucat ultima carte, triumful suprem. Avea să se întrecă pe sine însuși. Astăzi era în grațiile lui Dumnezeu.

— M-am gândit că am putea să mergem cu mașina, a spus el.

Și a arătat spre fereastră. Am alergat spre fereastră și am dat la o parte perdelele. Și acolo, jos „în colțul străzii stătea o mașină, singura de pe stradă, de altfel. Nu era chiar un Buick Roadmaster Cabriolet. Era o ladă mare și neagră cu roți. Era un Volvo Duett. Și pentru mașina asta, tata își cumpărase mănuși noi de condus din piele neagră. A cuprins-o pe mama în brațe.

— La mulți ani, draga mea! a spus el.

În aceeași seară, mama a întrebat ușor:

— Cum ai făcut rost de mașina asta?

Stăteam lungit în pat și ascultam. Îl auzeam pe tata cum tușește mergând de-a lungul camerei.

— Am să-ți fac rezumatul unei istorii mai lungi, a spus el.

— Da, spune! a zis tare Boletta.

— Șșș, a șoptit mama.

— Un prieten îmi era dator, a spus el încet.

— Care prieten? a întrebat mama.

Și a răsunat râsul tatei.

— Eu am mulți prieteni, a spus el.

Nu am putut să dorm în acea noapte. Fericirea s-a transformat în insomnie. Plecam în concediu la vară. În străinătate. Ca să exersez, tata mi-a dat o monedă italienească.

Și repetam în gând: lire, lire. Moneda era foarte ușoară și valora mai puțin de o øre. Și această monedă ușoară îmi amintea de tristețea adâncă a mamei de ieri și de fericirea mea dezlănțuită din noaptea trecută. Ce puteam cumpăra cu această monedă? Și ce-aveam să fac cu ea? Am scăpat moneda pe podea și nu am auzit zgomotul căderii.

— De ce era mama așa de tristă? am întrebat eu cu grijă.

Dar Fred nu era acolo și nimeni nu mi-a răspuns.

Am plecat după două zile. Tata era șoferul, mama era ghidul cu harta în față, iar eu și Fred stăteam în spate, având-o între noi pe Boletta, care era greu de mulțumit și voia mult loc, astfel încât noi doi stăteam lipiți cu obrazul de fereastră. Ceasul nu arăta mai mult de ora patru când am coborât pe strada Jacob Aall. În liniștea orașului, am ieșit din Oslo când nici poștașii nu se treziseră, în acea ladă neagră plină de valize, genți, bidonul cu benzină de rezervă, saci de dormit, loțiune solară, mergând de-a lungul fiordului care semăna cu o suprafață de linoleum lustruit, iar mama a reușit să găsească direcția spre Moss. Dar înainte de Moss a început să aibă rău de mașină și tata a trebuit să tragă pe dreapta, iar mama a icnit și a vomitat în șanțul de pe marginea șoselei. Poate din pricina faptului că Volvo Duett avea mai puține arcuri de suspensie decât o căruță. Tata o ținea morțiș că din cauză că se uitase pe hartă în timpul mersului la o viteză de șaizeci de kilometri la oră.

— Ce rost are să facem asta? a spus Boletta îndărătnică.

— Ce vrei să spui? a întrebat tata.

Așteptam afară din mașină. Totul era frumos în dimineața aceea, cu excepția mamei. Stătea încă ghemuită pe vine. Boletta a arătat spre ea.

— Nu vezi că îi este rău când călătorește în astfel de condiții?

Tata și-a aprins o țigară.

— Da, este ciudat pentru cineva obișnuit să stea numai acasă, a spus el.

Boletta s-a apropiat.

— Taci! a strigat ea.

Tata a râs doar.

— Îmi aduc aminte că a avut și rău de mare, de-a lungul coastei mării.

Dar Boletta nu s-a lăsat cu una, cu două.

— E păcat să nu lași morții să se odihnească în pace, a spus ea mai încet.

Tata era nelămurit.

— Morții? Fleming Brant e mort?

Boletta era neobișnuit de agresivă.

— Nu știu, Arnold Nilsen. Dar Bătrâna e moartă și trebuie să o lăsăm în pace. Mama s-a ridicat din șanț trăgându-și respirația.

— Mai bine să plecăm mai departe, a spus ea.

Tata a bătut din palme, a ezitat puțin și a arătat spre mine.

— De aici încolo, tu ești ghidul meu, Barnum.

Am schimbat locul cu mama. Eram ghid și mă orientam pe hartă. Stăteam alături de tata. El trebuia să folosească trei perne ca să vadă deasupra volanului. Iar eu am împrumutat sacul de dormit al lui Fred ca să stau pe el. Aveam o priveliște frumoasă.

Am pus harta Europei pe brațe și urmăream liniile roșii cu degetul. Am plecat din nou. La început am crezut că am putea merge la vale către Italia, căci drumul era doar în josul hărții. Era ca și cum am fi traversat strada Majorstua pe semaforul verde și ar fi trebuit să alunecăm tot la vale. Dar acum știam mai bine că nu era așa de ușor. Se mergea când în sus, când în jos și nu aveam de ales. Asta trebuie să știe un ghid care se orientează pe hartă.

— Cât mai este până la Helsingborg? a întrebat tata.

— De la Oslo până la Helsingborg sunt 565 de kilometri, am răspuns.

Parcurseserăm aproape zece kilometri.

— Atunci apucăm feribotul înainte de prânz, a spus tata mulțumit.

— Și drumul cu feribotul către Helsingør durează douăzeci și cinci de minute, l-am informat eu.

— Bravo, Barnum!

Tata m-a bătut ușor pe picior.

— Și ce distanță este până la Lună, deșteptule? a întrebat Fred.

Boletta a râs. Am coborât ferestrele și am mâncat chifle uscate. Eram numai noi pe drum. Un tren ne-a întrecut din mers în mijlocul unui câmp. Cineva din ultimul vagon ne-a făcut cu mâna. L-am salutat și noi. Soarele se ridica pe cer și își revărsa lumina lui peste tot, iar aerul era clar și călduț. Dacă Dumnezeu

ne-ar fi văzut acum, ar fi crezut că mașina era o cutie de chibrituri ce zbura de-a lungul Pământului, planeta noastră creată și așezată de el în spațiu.

Am făcut plinul la benzină în Svinesund și am cumpărat apă Villa Farris și ciocolată Kvikklunsj de la chioșc. Mama și Boletta au stat la rând la toaletă, iar tata a trebuit să prezinte un maldăr de hârtii la grăniceri. Apoi ni s-a dat voie să trecem granița. Acum eram în străinătate. Nu era nicio diferență, în afară de faptul că trebuia să mergem pe partea stângă. Nu era nici măcar un dâmb acolo unde Norvegia devenise Suedia, iar cerul era exact la fel.

— Câți kilometri sunt până la Helsingborg, băiete? a spus tata în suedeză.

Poate așa era când ajungeai în străinătate. Începeai imediat să vorbești suedeza. Și când vom trece granița în Italia, vom începe imediat să vorbim italiana? Am socotit distanța pe hartă.

— Patru sute douăzeci și cinci de kilometri, tată.

Vorbeam încă în norvegiană, atât cât puteam auzi.

— Dar cât de departe este orașul Gøteborg? a întrebat din nou tata, tot în suedeză.

Adunam și tot adunam cifrele acelea mici de pe hartă care erau scrise de-a lungul drumurilor. Și în curând vederea mi s-a încețoșat. Aveam rău de mașină și era mai bine să nu fi mâncat ciocolata.

— Aproape optsprezece kilometri, am spus eu încet.

— Atunci avem timp pentru o plimbare în Gøteborg, nu-i așa?

Stomacul meu era ca o tobă. Am înghițit în sec. Granițele, drumurile, orașele și apele se amestecau toate într-o țară al cărei nume nu îl cunoșteam. Poate nu suportam mersul cu mașina pe partea stângă? Tata s-a uitat scurt la mine.

— Care-i treaba, Barnum? a întrebat el.

— Iartă-mă, tată! am spus eu în suedeză.

Acum începusem și eu să vorbesc suedeza. Și deodată am început să vomit. Am vomitat deasupra hărții, pe bord, pe volan și pe parbriz.

M-am rupt în două. Tata a pus brusc frână, mama a țipat, Fred a râs, Boletta dormea și un autobuz ne-a depășit claxonând. M-am răsturnat în șanțul de pe marginea drumului și am vomat restul. Îmi curgea din gură, din nas și din ochi. Toate orificiile feței erau folosite. De atunci fac rău de mașină numai când mă

gândesc la o cifră sau văd o hartă. Am picat la geografie și niciodată nu am reușit să-mi iau carnet de conducere. Timpul meu ca ghid s-a terminat acolo, în șanțul suedez, la trei kilometri de granița cu Norvegia. Mama a agățat harta la uscat. Boletta mi-a căutat haine curate. Tata a spălat mașina, iar Fred s-a cățărat într-un copac și nu voia să mai coboare. Iar când m-am trezit următoarea dată, Fred stătea în față lângă tata, iar eu zăceam grămadă între mama și Boletta. Se simțea mirosul de mare. M-am ridicat în capul oaselor. Puteam vedea de acolo, de deasupra mării, Danemarca. Am stat o oră la rând ca să luăm feribotul. Când, în sfârșit, am urcat la bord, am alergat la ultimul etaj, căci de acolo nu ai rău de mare dacă te uiți deasupra orizontului. Când feribotul a ajuns în Øresund, tata a început să vorbească în daneză.

— Faci și tu cinste cu o bere Bajer, Boletta? a întrebat el.

Dar Boletta nici măcar nu a răspuns. S-a întors cu spatele și a intrat în sala de așteptare. Devenea din ce în ce mai imposibilă cu cât înaintam mai mult spre sud. Nu a vrut să mergem nici măcar în Køge, să vedem casa în care se născuse Bătrâna, nici la grădina zoologică, să vedem boii moscați care se trag din rasa animalelor transportate în orașul regelui cu vasul SS *Antarctic* în decembrie 1900.

— Este un mare păcat să nu îi lași pe morți să se odihnească în pace, spunea ea.

Era deja seară când am ajuns pe partea cealaltă, în Helsingør. Întunericul se lăsa deasupra Danemarcei. Fred trebuia să folosească lanterna pentru a vedea pe hartă. Am mâncat calcan prăjit la unul dintre motelurile aflate de-a lungul șoselei. Și în sfârșit a putut și tata să bea o bere Bajer. Mama a întrebat dacă au vreo cameră liberă, dar nu aveau. Dar dacă aveam cort, aveam voie să îl întindem în spatele motelului, în curte. Nu aveam cort, așa că am dormit în mașină. Când am pus tot bagajul pe acoperiș și am întins scaunele, s-a făcut loc aproape pentru toți. Fred a preferat să doarmă afară. Boletta a vorbit în somn. Nu am înțeles ce spunea, poate că era limba ei de noapte, pe care numai ea o înțelegea. Mama a încercat să o facă să tacă. Tata respira greu pe nas, ca un instrument de suflat. M-am furișat pe ușă și m-am așezat lângă Fred. Și el era treaz. Cerul era mai mare aici decât în Norvegia, poate pentru că Danemarca era atât de plată, numai șes. O insectă daneză a

trecut zbârnâind pe lângă noi, dând liniștii nopții o și mai mare profunzime.

— De ce se poartă Boletta atât de ciudat? am spus eu în șoaptă.

— Boletta nu se poartă ciudat, a spus Fred.

— Atunci ce are?

— A îmbătrânit, Barnum.

Îmi plăcea atât de mult când Fred vorbea cu mine. Mi-am pus capul pe umărul lui.

— Te bucuri? am întrebat eu.

— Pentru ce?

— Că mergem în Italia, pentru ce altceva?

Fred a tăcut un timp.

— Aș fi vrut mai degrabă să mergem în Groenlanda, a spus el.

Și-atunci am auzit un sunet ciudat în întuneric, ca adierea unui val care s-ar fi lovit de noi fără să ne ude. Fred s-a ridicat și a început să se îndepărteze de mașină. L-am urmat. Ne-am apropiat. Am intrat în val și ne-am oprit. O roată mare se învârtea în noapte și stătea parcă totuși nemișcată, sau putea fi o pasăre care nu își putea lua zborul. Era o moară de vânt. Și o amintire m-a făcut să tresar, acolo unde eram în adâncul acelei nopți daneze, o amintire grea și invizibilă, în afara conștiinței mele, deasupra puterii mele de înțelegere, și de aceea nu era fixată de memoria mea de scurtă durată, era mai degrabă ca o cicatrice, o amprentă latentă în subconștient și pe care am înțeles-o pentru prima dată când m-am reîntors în Røst, mulți ani mai târziu, și am găsit pe vârful insulei Veddøya resturile jalnice ale invenției tatălui meu.

În ziua următoare am ajuns până în Flensburg și doi oameni în uniforme ne-au făcut semn să trecem granița. Boletta era ghidul tatei acum și pliase de mult harta Europei, pe care o băgase în torpedo. Eu cred că voia ca tata să conducă pe un drum greșit. Speram ca tata să înceapă să vorbească în curând cu noi în germană, dar el era morocănos și ursuz. A luat-o pe autostrada care ducea spre Hamburg. Acolo aveam să înnoptăm. Nu vedeam nimic în afara vitezometrului, care înclina spre o sută de kilometri la oră. Volvo Duett se scutura din toate încheieturile. Trebuia să ne ținem bine. Dar și așa eram depășiți tot timpul. Mașini sport, joase, treceau cu viteză pe lângă noi, ca și cum am fi stat pe loc. Eram cei mai înceți. Tata a accelerat

până la 110. Dar nici asta nu a ajutat. Mănușile lui noi alunecau în jurul volanului. Transpira. Ceilalți conduceau și mai repede. Eram nefericit. Cum puteam să fim ultimii când niciodată nu am mai condus așa de repede? Și tata ne-a povestit despre fenomenul orbirii la viteză, atunci când ai impresia că stai pe loc și sari din mașină în timpul mersului, când ai cel puțin șaizeci la oră. Și de atunci nu m-am mai gândit niciodată că Fred avea dislexie – orbire la cuvinte –, ci mai degrabă orbire la viteză, fiindcă sărea prea repede din cursul vorbirii. Dar până la urmă, toți au trebuit să pună frână, fiindcă la distanță se aprindea o lumină albastră, semn că ceva se întâmplase, un accident, poate era un șofer care avea și el orbire la cuvinte și citise greșit vreun semn de circulație. Am apucat să văd o mașină boțită și resturi de trupuri, un braț, sânge pe asfalt, îmbrăcăminte, o femeie îngenuncheată, o targă, un câine mort și un cărucior de copil, strivit, înainte ca mama să-mi acopere ochii cu mâna și să mă țină strâns până când am ajuns în Hamburg și ne-am rătăcit la un sens giratoriu, și de-abia acolo a început tata să vorbească din nou și vorbea tot în norvegiană.

Și deodată un om a sărit în fața mașinii, vânturând mâinile în toate părțile și arătând spre ceva, iar noi am crezut că aveam pană la roată și că asta încerca să ne facă să înțelegem. Tata a oprit mașina lângă trotuar și a coborât geamul. Străinul s-a aplecat și s-a uitat la noi zâmbind. Avea o cicatrice în colțul gurii care era ca o prelungire a zâmbetului.

— Norvegia? a spus el, într-o limbă stricată.

Tata a dat din cap.

— Norvegia? repetă străinul.

— Da, a spus tata. Suntem din Norvegia. Ce doriți?

Atunci, neamțul a băgat mâna în mașină vrând să dea mâna cu toți.

— Am fost în Norvegia în timpul războiului, a spus el. O țară atât de frumoasă, o țară-mamă!

Tata s-a uitat suspicios la el. Boletta trase mâna ca și cum era murdară și infectată. Mama ne ținea pe amândoi strânși, pe mine și pe Fred. Neamțul zâmbăreț cu cicatricea pe față era emoționat. Și-a șters o lacrimă.

— Sper să mă mai întorc o dată și să revăd Norvegia, a șoptit el.

Asta era prea mult pentru tata. Și-a scos mănușa și și-a arătat ciotul de mână, da, era exact ca și cum și-ar fi strâns pumnul cu toate degetele lui lipsă tremurând sub bărbia neamțului. Dar s-a răzgândit. Poate își amintise că am luat-o greșit la sensul giratoriu în Hamburg, că era noaptea târziu și că nu am găsit încă undeva unde să înnoptăm, pentru că niciunul dintre noi nu voia să mai petreacă o noapte într-un Volvo Duett. Acel ciot de mână a devenit prietenos, iar străinul a luat mâna ciuntită a tatei cu amândouă mâinile și a început să plângă.

— Suntem doi soldați răniți, a șoptit el.

Asta l-a impresionat pe tata.

— Puteți să-mi recomandați un hotel în apropiere? a spus el și a tras mâna înăuntru.

— Cel mai bun hotel pentru dumneavoastră, a spus neamțul arătând spre celălalt drum. Pe partea dreaptă, jos, spre lac, este hotelul Vier Jahreszeiten.

Tata a ridicat geamul cu zgomot și a plecat în viteză. M-am întors și l-am văzut pe soldatul neamț, acel învins politicos, care stătea acolo la semnul giratoriu și își ridica pălăria salutând.

— Da, și războiul acesta l-ai câștigat de minune, Arnold Nilsen, a spus Boletta. Nu puteai să dai peste el?

Tata nu a răspuns. S-a aplecat spre volan, alb la față și ursuz, și și-a tras mănușa cu degetele false la loc. Cineva claxona în spatele nostru. Erau multe mașini. Am intrat în cursul lor, mergând în josul Hamburgului, ca un râu pe roți, și lângă un lac mic, înconjurat de un rând de copaci subțiri, era hotelul, Vier Jahreszeiten. Tata a oprit în fața scării late.

Un ușier stătea pe covorul roșu de la intrare.

— Se pare că e scump aici, a spus mama.

Tata a zâmbit, și-a aranjat frizura, și-a șters pantofii cu batista, a aprins o țigară și a urcat scările, în timp ce i-a dat pe sub mână un bacșiș ușierului și în partea de sus a scărilor un alt servitor a deschis ușa aurită a hotelului. Așteptam. Și asta a durat.

— Nu putem să ne întoarcem acasă? a șoptit Boletta.

Asta a iritat-o pe mama, care s-a aplecat în față.

— Te rog, nu îmi strica vacanța asta!

Boletta s-a întors cu spatele și a spus pentru ultima dată:

— E păcat să nu lași morții să se odihnească în pace.

Și în aceeași clipă ușierul de la hotel și-a lipit fața de parbriz uitându-se la noi. Semăna cu un clovn cu buzele lui străvezii și obrajii albi ca varul. Boletta a ridicat pumnul și el s-a tras înapoi, înclinându-se speriat spre covorul roșu.

— Poate avem duș în cameră, a suspinat mama.

Așteptam în liniște. Înăuntru, în foaier, îi vedeam pe oaspeții hotelului mergând încet cu pahare și țigări în mână, femeile purtând bijuterii strălucitoare. În sfârșit, a ieșit și tata. L-a dat pe ușier la o parte, s-a trântit la volan și a pornit la drum. Era furios pe ceva sau pe cineva. Mâinile îi tremurau încât de-abia putea să mânuiască volanul.

— Nu aveau nicio cameră liberă, a mormăit el.

Mama a încercat să zâmbească.

— Nicio cameră?

Tata a pufăit.

— Și pentru asta ar trebui să fii fericită! strigă el. Nenorocita asta de pensiune nu avea mai mult de cinci stele!

Boletta s-a uitat la el.

— Cinci stele? Atât de multe?

Tata a început să râdă.

— Am locuit în hoteluri de zece stele, de două ori mai multe decât cinci!

Boletta a chicotit.

— Poate nu eram atât de rafinați pentru Vier Jahreszeiten, a spus ea.

Tata a rămas tăcut și a trebuit să oprească la un colț. Era din nou posomorât. Mama i-a șters fruntea cu batista.

— Ce facem acum? a întrebat ea cu grijă.

Tata a scos din buzunar o hartă a Hamburgului. În mijlocul acelei pagini boțite era făcută cu pixul o cruce.

— Mi-au recomandat în cel mai rău caz un hotel în Grosse Freiheit, a spus el.

— Grosse Freiheit? repetă mama.

— Este o stradă destul de cunoscută pe-aici, dragă. Ar trebui să ne uităm după un elefant.

Și am pornit mai departe, dar nu în josul orașului, ci în mijlocul lui, înspre zgomotul și lumina care în curând ne-au înconjurat, până am ajuns în inima orașului, care bătea sălbatic și în contratimp, o bătaie sistolică puternică ce a făcut ca mașina să se scuture din toată caroseria și la sfârșit stăteam

țintuiți într-un cheag de sânge într-o stradă îngustă unde ferestrele erau roșii. M-am uitat în sus. Am văzut doamne cu coapsele goale, marinari care beau bere, umbre ce semănau cu câinii din aleile întunecate, bărbați care purtau încălțări cu tocuri înalte și portari la uși.

Mama îmi acoperise din nou ochii cu mâinile și mă ținea atât de strâns încât nu puteam nici să respir.

— Un elefant? a șoptit ea.

Fred arăta cu mâna.

— Acolo! a strigat el.

Mama m-a slăbit din strânsoare și într-un colț întunecat am văzut un indicator pe care era desenat un elefant. Trompa îi atârna într-un cerc care lumina în mai multe culori. Tata a condus acolo și a parcat mașina în fața intrării. Localul se numea Indra Club. Nu era covor roșu la intrare și nici ușier sau stele.

— Ne-ai adus la circ? a întrebat Boletta.

Tata nu a răspuns. A stat câteva momente, s-a gândit și s-a hotărât. Voia să intrăm cu toții înăuntru și să luăm și bagajele cu noi. Fred și cu mine am intrat cu valizele noastre pe ușa localului Indra Club. Am intrat într-o cameră cu garderobă. În spatele tejghelei stătea un bărbat cu chelie care s-a uitat la noi cam nedumerit. Și în sfârșit a început tata să vorbească nemțește. A vorbit îndelung și cursiv, și nu știu ce i-a spus, dar omul cu chelie asculta atent, a arătat spre tavan și a spus ceva ce semăna cu un număr, cifre. Tata s-a întors mulțumit spre noi.

— Am obținut o cameră la al doilea etaj, a spus el.

Am fost duși de-a lungul localului plin de fum în care unii stăteau în jurul meselor rotunde și beau bere din carafe cu toarte mari. Se uitau după noi și își lingeau spuma berii din jurul gurii. Pe scena din fundalul încăperii erau o baterie și trei difuzoare. O chitară electrică neagră zăcea pe podeaua scenei. Am urcat o scară abruptă și întortocheată, până am ajuns la ceea ce avea să fie camera noastră de o noapte. Mama a rămas în picioare privind. Nu aveam nici măcar o chiuvetă în cameră. Patul dublu era pus pe mijloc și trecuse ceva timp de când se schimbase lenjeria. Pe pervazul ferestrei lumina o veioză cu abajur roșu care era plin de muște moarte. Pe pernă era pus un sul de hârtie igienică. Chiar și tata și-a ținut răsuflarea.

— Trebuie să fim mulțumiți cu ce am găsit, a spus el.

Boletta s-a așezat pe singurul scaun din cameră.

— Aici s-a sfârșit cu luxul, a șoptit ea.

Fred a început să desfacă sacii de dormit. Mama s-a furișat pe coridor pentru a găsi un duș. S-a întors repede și era albă la față.

— Ce este? a întrebat tata.

Mama a început să împacheteze lucrurile.

— Ai de gând să înnoptăm într-un bordel? a strigat ea.

Tata a închis din ochi.

— Bordel?

Mama își pierdu cumpătul.

— Da! O casă de prostituate! Sunt femei în celelalte camere.

Tata a încercat să o cuprindă cu brațele, dar asta nu mai mergea acum, nici măcar glumele lui nu mai ajutau.

— Nu mai stau aici nicio secundă! a spus ea răspicat.

Și-atunci am părăsit grăbiți camera, plata și Indra Club, încercând să coborâm fără zgomot. Mama mă ținea de umeri și îmi șoptea tot timpul:

— Uită-te înainte, Barnum. Uită-te înainte!

•

Ne-am apropiat de scară și într-o parte am găsit o ușă ce dădea în spatele clădirii. Și când ne strecuram prin ușa din spate am văzut cinci băieți în pantaloni strânși pe corp și jachete violet care s-au urcat pe scenă, și-au atârnat chitarele de gât și au luat loc în fața bateriei. Am rămas în picioare privind o clipă. Voiam să aud primul acord. Cel mai înalt dintre băieți s-a apropiat de microfon, și-a încrețit buzele și a numărat în engleză, *one, two, one two three four,* și erau gata să înceapă. I-am văzut buzele care au luat forma unui țipăt. Am văzut degetele pe acorduri, bețele în cădere pe tobe, pantofii negri cu vârf ascuțit ce în curând aveau să bată tactul. Și exact în acel moment, înainte de a auzi primul sunet, înainte ca băieții să înceapă, într-o ciudată liniște grea ca în secundele dintre fulger și tunet, m-a tras mama afară și ușa s-a închis în spatele nostru. Am alergat spre partea din față a clădirii, am aruncat valizele, sacii de dormit în portbagaj, ne-am urcat în mașină, iar tata a pornit mașina și a condus printre lumina neoanelor și a stelelor. Și ultimul lucru pe care am reușit să îl văd în Hamburg era un afiș multicolor pe un zid de piatră: *The Beatles. England. Liverpool.*

Am ajuns în Bellagio în următoarea seară și ne-am oprit la o curbă strânsă chiar înainte de a intra în oraș. Am coborât din mașină toți. Doar Boletta a rămas înăuntru cu mâinile în sân. Soarele apunea în spatele munților împăduriți și toate acele acoperișuri înclinate străluceau ca niște oglinzi negre oblice. Aveai impresia că și marea se adâncise de la albastru la negru. Adia un vânt liniștit și cald. Copaci ascuțiți și subțiri atârnau ca niște cuțite negre țintuite de cer pe un deal deasupra bisericii și cimitirului. Tata, care din Austria și până aici tot cântase arii de operă în mașină ca să nu adoarmă la volan, căci de-abia își putea ține ochii deschiși, ne-a tras lângă el. Stăteam așa ascultând murmurul acelui întuneric lombard. Eram aproape.

— Ce facem acum? a șoptit mama.

Mai întâi am căutat sediul Poliției. Era lângă piață. Am parcat acolo. Trei polițiști au ieșit afară și s-au uitat curioși la numărul mașinii. Tata a lăsat fereastra în jos și a salutat. În italiană. Era de necrezut unde începeau atâtea limbi într-o singură gură. Au vorbit îndelung. Mama îl urmărea mândră și își ducea mereu degetul la buze, ca și cum îi era teamă că l-am fi întrerupt pe tata din discuție. Dar noi eram muți de admirație. Însăși Boletta a rămas cu sprâncenele ridicate. Și îmi închipui că acela a fost cel mai măreț moment din cariera lui misterioasă, când tata a dovedit că putea să vorbească italiana cu polițiștii din Piața Bellagio. Și se strânseseră destui oameni în jurul mașinii. Poate nu mai văzuseră un Volvo Duett? Tata a ridicat geamul, terminaseră de vorbit.

— Îl știau bine pe Fleming Brant, a spus el dându-și importanță.

Boletta a închis ochii, iar mama a trebuit să se roage:

— Hai, spune, îl rugă ea.

Tata a zâmbit.

— Îl numesc Piele Roșie.

— Piele Roșie? De ce?

— Nu mă întreba pe mine, a spus tata. Și lucrează la Villa Serbelloni.

O ceată de băieți slăbănogi și bronzați alerga în fața noastră și ne arăta drumul. Villa Serbelloni era un hotel. Era situat în afara orașului, pe o peninsulă subțire ce se întindea în apa adâncă a lacului Como și semăna cu un castel cu turnuri, arcade și piloni din piatră. Aici le era îngăduit să stea poate numai

oaspeților cu sânge albastru. Băieții nu au îndrăznit să ne însoțească mai departe și au dispărut în umbrele palmierilor. Tata a redus viteza și a oprit lângă terenul gol de tenis unde zgura roșie strălucea în revărsarea abundentă a luminii. Ne-am dat jos din mașină. Ne uitam mirați în jur. Niciodată nu mai văzuserăm așa ceva. Un bărbat îmbrăcat în frac a venit repede să ne întâmpine. Tata a întrebat de Fleming Brant. Și imediat ce a pronunțat numele lui Fleming Brant, aveam să fim tratați ca regi și regine, prinți și prințese. O armată de ușieri a venit să ne ia bagajele. Un șofer într-o uniformă gri a parcat Volvo-ul nostru în garajul din partea cealaltă a hotelului și am fost conduși pe scările largi de la intrare.

— Le-am spus că suntem rude cu el, a șoptit tata.

Recepția hotelului era atât de înaltă, încât am ametit privind în sus și a trebuit să mă sprijin de Fred. Boletta ar fi vrut să plece, dar mama a ținut-o strâns. Tata a pus un maldăr de bani pe pupitrul de la recepție. Recepționistul a zâmbit și a desprins o cheie mare de pe o tablă. Și-acolo stătea și șeful de sală. A salutat înclinându-se și ne-a condus în sala de mese. Oaspeții și-au ridicat privirea din farfurii. Chelnerii împingeau de cărucioare rulante cu toate bunătățile, dulciuri, fructe care mai de care mai ciudate. Înăuntru, în colțul opus, stătea un bărbat singur. Era destul de mult de mers până acolo. Boletta a încercat din nou să evadeze, dar mama nu i-a dat drumul din strânsoare. Omul era destul de bătrân. Avea mănuși albe în mâini și ochelari fumurii. Citea dintr-o carte în timp ce bea cafea dintr-o ceașcă mică, verde. Pielea feței îi era plină de asperități și roșie ca și cum ar fi stat prea mult în soare, iar părul lui era alb și subțire. Era Fleming Brant. Nu ne-a băgat în seamă decât când am ajuns la masa lui. A lăsat cartea pe fața de masă, *Divina Comedie* a lui Dante. S-a ridicat, mirat, dezechilibrându-se puțin în acel moment, poate că o recunoscuse pe Bătrâna într-unul din noi. Și nu pot spune cât a durat această întâlnire scurtă, dar știu că acel moment era mai mare decât el însuși, aici se acumula la un loc timpul. Și asta am văzut: un Fleming Brant plin de o tristețe liniștitoare, o fericire întunecată atunci când și-a dat jos ochelarii și și-a plecat privirea îndurerată. Mama a fost aceea care i-a întins mâna.

— Am venit ca să vă mulțumim, a spus ea.

— Să-mi mulțumiți?

Dar Fleming Brant nu se uita la mama. El se uita la Boletta.

— Pentru frumoasele cuvinte pe care le-ați scris despre mama mea, Ellen Jebsen.

•

Fleming Brant stătea în picioare tăcut în fața Bolettei și Boletta își pierduse curajul și glasul. Și s-a întors încet din nou spre mama.

— Luați loc, a spus el.

Vorbea rar. Chelnerii au venit imediat cu mai multe scaune. Căruciorul cu fructe și prăjituri a fost adus la masă, s-au adus sticle de vin și pahare. Ne-am așezat. Mă gândeam că Fleming Brant era proprietarul acestui hotel, poate și lacul era al lui, poate întregul oraș. A ridicat cartea pe care o citea.

— Visul meu a fost ca Ellen Jebsen să joace o dată rolul lui Beatrice din *Comedia* lui Dante, a spus el.

— Este amuzantă? am întrebat eu.

Fleming Brant se gândi câteva momente.

— Da, este. Cum te cheamă?

— Barnum, am spus eu.

Fleming Brant și-a pus din nou ochelarii.

— Eu sunt foarte emoționat, a spus el încet.

Tata i-a întins mâna.

— Iar eu mă numesc Arnold Nilsen!

S-au salutat, o mănușă neagră și una albă. Fleming Brant a dat drumul din strânsoare primul și s-a scuzat.

— Am erupția asta pe față, a spus el. E o eczemă, am căpătat-o de la filme.

— Da, de aceea te-au numit Piele Roșie, râse tata.

S-a făcut liniște câteva secunde. Fleming Brant s-a uitat în jos.

— Intoleranță la lumină și la substanțele chimice. Eczema se întinde încet în sus.

Mama s-a uitat la el.

— Ați fost și dumneavoastră actor? a întrebat ea.

Fleming Brant a dat din cap negativ și a zâmbit, dar cu un zâmbet trist.

— Eu eram cel care montam filmele, a spus el.

Mai târziu ne-am dus în cameră. Era mai mare decât apartamentul nostru din Strada Bisericii. Erau un pat dublu cu baldachin, baie cu cadă, duș și terasă. Mama a stat atât de mult în baie încât a trebuit să ne vârâm capul pe ușă la ea și să

vedem ce face. Ea stătea în cadă într-un nor de spumă și râdea. Tata s-a așezat pe marginea căzii. Mama și-a pus brațul gol și umed în jurul lui. Am ajuns și aici. L-am găsit pe Fleming Brant. În curând trebuia să ne întoarcem. Și-atunci Fred a vorbit, el care nu spusese niciun cuvânt toată seara.

— Unde e Boletta?

Mama a tăcut. Tata și-a ridicat mâneca de la cămașă, a scos mănușa din mâna sănătoasă și a băgat-o în spuma din cadă.

— Aici, în cadă, nu e, a spus el.

Dar mama nu a râs. Mama s-a ridicat brusc din cadă, iar eu a trebuit să mă întorc cu fața la perete. Fred stătea lângă fereastră. M-am dus la el. Și acolo jos pe terasă stătea Boletta împreună cu Fleming Brant, erau singuri, fiindcă celelalte mese erau goale, iar luminile de-a lungul balustradei răspândeau umbre albastre în fața lor. Un chelner a venit și a adus un pled și Fleming Brant l-a pus pe umerii Bolettei. Și m-am gândit atunci că și ea făcea un păcat nelăsând morții să se odihnească în pace.

— Eu nu pot să înțeleg altceva decât că acest Fleming Brant este un om foarte bogat, a spus tata.

L-am văzut pe Fleming Brant din nou în următoarea dimineață. Am ieșit pe terasă înainte să se trezească ceilalți. Stătea jos pe malul lacului. Fața lui se veștejea. Fața i se cojea. Se sprijinea într-o greblă. Stătea așa, rezemat într-o greblă. Și începeau să sosească primii oaspeți ai zilei, femei și bărbați care se țineau de mână. Intrau în apă și începeau să înoate. Și Fleming Brant netezea cu grebla urmele lăsate pe nisip, minuțios, de la scară și până unde valurile se spărgeau de mal. Și când oaspeții ieșeau din apă și se îndreptau spre terasă să ia micul dejun, atunci Fleming Brant trebuia încă o dată să netezească urmele, încât nisipul să fie uniform și neted până la următorii oaspeți care veneau spre mal.

Și asta e amintirea mea, morile de vânt în noapte, orchestra pe care nu am apucat să o aud cântând și un montor de film care netezea urmele pe nisip cu grebla atât de minuțios, încât nici nu trebuia să se observe că ar fi fost atins de picior omenesc. Și dacă m-aș fi dus pe malul lacului, montorul m-ar fi urmat și ar fi netezit urmele tălpilor mele în nisipul acela ușor și rece.

RIGLA LUI BARNUM

Nu spun cât de înalt sunt. Stă scris în jurnalul doctorului școlii. M-am măsurat la tocul ușii de la camera noastră. Este scris în pașaportul meu. Dar ochii mei sunt albaștri, nu căprui. Am moștenit doar statura de la tata. Nu am mai crescut. De când polițistul m-a blestemat în acel oraș liliputan, în fața întregii clase, nu am mai crescut deloc. Cu excepția buclelor prin care vor să își strecoare degetele bătrânele, în chioșcuri sau în tramvai, și eu mă scufund și mai mult, în timp ce alții se înalță în jurul meu, se înalță și se tot înalță ca o pădure tânără în timp ce eu rămân jos ca mușchiul pădurii și acele de brad, ferecat bine în centimetrii mei nesuferiți. Și ținând cont că omul crește în înălțime cel mai mult în primii ani de viață și apoi din ce în ce mai puțin până se apropie de treizeci, pentru ca apoi să înceapă să dea înapoi, atunci șansele mele sunt puține. Este o mică consolare să știi că inima continuă să crească până în ultima clipă. Și nu era o consolare faptul că ajunsesem deasupra limitei minime de înălțime pentru a fi înrolat în armata romană, asta întâmplându-se cu două sute de ani înaintea lui Hristos. Limita asta era 1,51 metri. Chiar și fetele m-au depășit, cu picioarele lor lungi, cu spatele drept și cu un aer țanțoș, de-abia îmi aruncau o privire. Și când se întâmpla asta, ceea ce era foarte rar, vreau să spun să se uite la mine, atunci se uitau în jos, și cred că asta le făcea plăcere, să se uite la mine de sus, iar eu la ele de jos. Pentru ce să își folosească altfel înălțimea decât ca să privească în jos? Eram numit băiețică, pitic, pigmeu, mănușă, degețică, mototol, coșar și pieritură, ca și cum numele meu nu era de ajuns. Îmi amintesc o altă dată când mă întorceam de la școală. Era octombrie. Ploua, bineînțeles că ploua. Din fericire, nu aveam cizmele din cauciuc care îmi ajungeau până la coapse. Umbrelă și pălărie de ploaie nu voiam să port. Aveam doar un impermeabil de ploaie scurt și galben și eram ud leoarcă. Dar nu îmi păsa.

Îmi simțeam buclele, aceste bucle pe care le urăsc, dar de care oricum nu mă puteam descotorosi, că se întinseseră de la ploaie, se lăsaseră de-a lungul capului așa cum ar trebui părul să stea. Îmi plăcea când ploua. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. Soarele este doar o pacoste. Soarele te alungă. În ploaie te poți

odihni printre picături. Am tot mers la întâmplare prin parcul Urra. Obișnuiam să mă opresc lângă biserică, să mă aplec deasupra gardului și să privesc de sus tramvaiul când trecea prin fața mea. Se întâmpla să-mi facă semn cu mâna cineva care stătea afară la capătul ultimului vagon. Și atunci făceam și eu cu mâna. Îmi plăcea să privesc în jos, să privesc în jos pe cineva și să îi fac semn cu mâna în același timp. Astăzi nu era niciun pasager afară. Am făcut cu mâna oricum și am gândit la tot ce fac oamenii și nu vede nimeni. Și când cineva închide ochii, cum ar putea să fie sigur că nu dispărea totul în acea secundă și că apărea din nou când deschidea ochii? Așa s-a întâmplat când Dumnezeu a creat această lume, clipind de două ori din ochi? Și dacă Dumnezeu ar fi obosit și ar închide ochii pentru totdeauna sau dacă începuse să se plictisească atât de mult încât să adoarmă? Așa stăteam eu acolo, cu gândurile mele, aplecat peste acel gard înalt, în ploaie. Dacă Dumnezeu avea totul plănuit, ce rost mai avea totul? Oricât și orice ar fi făcut cineva, nu ar fi ajutat cu nimic, fiindcă totul trebuia să se desfășoare conform planului. Apropo, Fred începuse să meargă la o altă școală, jos, în oraș. Poate și aici avusese ceva de spus Dumnezeu? Profesorii au zis că Fred este prost și de aceea trebuie să urmeze o clasă specială la școala de băieți din strada Stener, la secția F, da, secția F ar fi fost cea care se potrivea pentru astfel de băieți care dintr-un motiv sau altul rămăseseră repetenți la școala obligatorie. Și cineva spunea că unii dintre acei băieți erau atât de tari de cap că nu reușeau să găsească drumul spre școala de fete din strada Osterhaus chiar dacă aveau cu ei busolă, hartă sau erau însoțiți de cineva până la mijlocul distanței. Multe s-ar fi putut spune despre Fred, dar că era prost, nu, prost nu era, și asta știa bine chiar și Dumnezeu. Dar era ceva cu literele pe care nu reușea să le aranjeze corect în cuvinte. Bineînțeles că vorbea corect, dar când scria, totul era o învălmășeală. Reușea să își transforme numele în *Ferd* și la început toți râdeau de asta. O dată a scris *Branum* pe cadoul meu. Dar mie chiar mi-a plăcut. *Lui Branum.* Nu aveam nimic împotrivă să mă numească așa. Fred putea să mă numească *Branum* cât voia el. Și cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată a fost o mașină de scris adevărată. Dar râsul se stinsese repede, nimeni nu mai râdea, în afară de mine, dar când Fred a continuat să scrie *Ferd* și citea *Peer Gnyt* de Ibsen,

a încasat de la profesor o palmă care se putea auzi de pe partea cealaltă și toți cei care stăteau acolo și-au acoperit urechile, ca și cum ar fi vrut să atenueze o durere insuportabilă.

Școala a decis că Fred era destul de prost ca să stea acolo, jos, în mahalaua din strada Stener, împreună cu toți idioții orașului care erau recunoscuți ca handicapați mintal, incurabili și imposibili. Am aruncat un scuipat și înainte ca acesta să atingă drumul pietruit, am auzit că se apropia cineva prin picăturile de ploaie. Am deschis ochii și m-am răsucit. Știam. Era ceata de băieți de la fereastră, din clasa a șaptea, Aslak, Preben și Hamsterul. Râmjeau zeflemitor arătându-și toți dinții și m-am gândit că asta nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă nu închideam ochii.

Auzeam din nou sunetul roților tramvaiului în curba aceea strânsă din spatele școlii, zgomotul picăturilor de ploaie ce atingeau copacii, hârșâitul roților de mașini pe asfaltul ud ca niște suspine lungi deasupra orașului și scuipatul care a aterizat plescăind pe strada Holte.

— Unde te duci acum?

— Acasă, am șoptit eu.

— Acasă? Ești sigur?

Am dat din cap.

— Ești atât de sigur?

Am mai dat o dată din cap.

— Poate ar fi bine să te însoțim acasă, ce zici?

Clopotele bisericii au început deodată să bată, dintr-un motiv sau altul. Sau poate cineva uitase de propria sa înmormântare într-o zi ca asta cu atâta ploaie. Păsările s-au ridicat de pe acoperișurile caselor. Eram înghețat ca o lalea. Aslak, Preben și Hamsterul s-au apropiat și s-au aplecat spre mine, deasupra feței mele, adulmecând ca niște câini turbați. A trebuit să închid ochii din nou, așteptând să mă muște sau pământul să se scufunde și să dispară. Asta ar fi fost cel mai bine.

— Ce v-am zis? Îi miroase fața a pizdă.

Am deschis ochii încet. Clopotele nu mai băteau. Se țineau de nas și au făcut un pas în spate.

— Pizdă bătrână. Așa-i miroase fața. La dracu'!

Aslak s-a aplecat asupra mea din nou, aproape să ne ciocnim cap în cap, și s-a tras brusc înapoi.

— Ești sigur că nu miroase a pulă?

— Amândouă la un loc. Fața-i miroase a pulă și a pizdă.

Stăteau și se uitau la mine. Mă durea spatele de la gard. După ceva timp s-au uitat unii la alții și și-au șoptit ceva. Asta prevestea ceva mai rău. Nu voiau să se lase cu una, cu două. Aslak a râs.

— Ce ai în ghiozdan, măi, pizdă? Ai cumva chiloți pentru mutra ta?

Nu avea rost să răspund. Mi-au înșfăcat ghiozdanul, l-au deschis și l-au golit; penarul, caietul de teme la geografie, radiera, jumătate din pachetul de mâncare cu salam, cartea de igienă și rigla, totul se împrăștiase în ploaie, căzând pe pietrele străzii Holte, între liniile de tramvai.

Mi-au pus ghiozdanul pe umeri și m-au bătut pe cap prietenește.

— Nu aveai de gând să mergi acasă, măi, rosătură!

Am început să merg. Rosătură nu mi se mai spusese până acum. Mă urmau. Nu spuneau nimic. Asta era cel mai rău. Mă urmau, iar eu nu aveam altceva de făcut decât să continui să merg, de-a lungul străzii Bogstad, prin fața Cinematografului Rosemborg, unde afișul vechi al filmului *Zile cu vin și trandafiri* de abia fusese dat jos și nu era încă înlocuit cu noul afiș. Așa era între două filme, omul de la bilete căra înăuntru un maldăr de afișe uzate cu Jack Lemmon și Lee Remick, era pauza dintre filme. Iar eu am intrat în întuneric cu Aslak, Preben și Hamsterul care șchiopăta de un picior. O picătură de ploaie mi s-a prelins pe dinăuntrul cămășii și mi s-a lipit ca un timbru pe spate. Cum să nu îmi amintesc asta? Cum să nu îmi aduc aminte câți pași sunt de la Biserica Uraniemborg până la parcul Sten, în acea după-amiază de octombrie, când ploua și când cineva mă urmărea, iar fratele meu era la altă școală, în cealaltă parte a orașului? Sunt 634 de pași. Îi simțeam lipsa lui Fred. Asta nu s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi învălmășit literele și nu și-ar fi scris numele greșit. Dar el a apărut deodată, ca din pământ. Fred a ieșit de la WC-ul public din partea de jos a colinei. Ținea o țigară într-o mână și cu cealaltă își trăgea fermoarul de la prohab. Stătea, ud și subțire, în frumoasa lui jachetă din piele întoarsă, care acum devenise neagră de atâta ploaie. Am auzit cum pașii din spatele meu s-au oprit. Fred a tras un fum lung de țigară, a aruncat mucul în ploaie, dar acesta continua să ardă. Nu a scos un cuvânt. S-a uitat doar la mine. Nimeni nu a scos un cuvânt.

Stăteam în mijloc. Atunci a ridicat Fred privirea, numai puțin, pe deasupra umărului meu și mai departe de mine. Asta poate nu a durat mai mult de o secundă, dar timpul s-a dilatat în acea secundă ca o picătură lipicioasă adunată sub o țeavă ruginită. Totul era posibil acum, eu stăteam între Fred și ceata de băieți de la fereastra clasei a șaptea. Și am auzit deodată că se întorceau și plecau în drumul lor, pentru că nimeni nu putea să îi reziste privirii lui Fred, acea privire a ochilor de o liniște întunecată pe care nimeni nu o putea îndura. Aslak, Preben și Hamsterul s-au strecurat de-a lungul peretelui casei de pe partea cealaltă a drumului, ca niște câini cu cozile între picioare. Și după ce s-au îndepărtat, Aslak s-a întors și mi-a arătat pumnul spunând ceva.

— Javrelor! am strigat după ei.

Este ciudat când mă gândesc că mai târziu, când am început să citesc anunțurile mortuare, căci numai așa puteam afla ce se întâmpla cu vechile cunoștințe, am simțit o mare tristețe când am văzut numele lui Preben printre ele.

Aveam doar patruzeci și unu de ani și am simțit un gol în stomac, o tristețe grea, chiar dacă Preben fusese o ciumă și o pacoste. Aslak i-a scris necrologul, încercând să sublinieze corectitudinea lui, loialitatea, și nu în cele din urmă umorul sarcastic. Se descurcase bine în branșa turismului, organizând excursii cu caracter cultural și de aventură, și murise stupid în timpul unei scufundări în fiordul Oslo. Gândurile și condoleanțele erau adresate soției lui, Pernille, și fiicei lor. Aslak era jurist la firma care dăduse faliment după moartea lui Preben, în timp ce Hamsterul pornise în propriile călătorii de aventuri înăuntrul minții lui, unde s-a rătăcit și nu s-a mai întors. Nu a mai revenit la realitate după ultima criză. Se întâmpla să îl văd prin oraș. Devenise un ratat. Treceam pe cealaltă parte a străzii.

— Javrelor! am mai strigat o dată. Asta sunteți.

Fred a strivit cu piciorul mucul de țigară care încă ardea și s-a apropiat.

— E totul în ordine, Barnum?

— Mmm, da. Știai că mă urmăreau, Fred?

— Mi-a venit să mă piș. Ai avut noroc, micuțule.

Am înghițit în sec. Era atât de strâmt gâtul.

— Mi-au golit ghiozdanul, am șoptit eu.

— Ar fi putut fi mai rău, a spus Fred și a început să se plictisească.

L-am prins de braț.

— Spuneau că-mi miroase fața a puță.

— Că-ți miroase fața a puță? Nu merită să plângi pentru asta. OK?

Am dat din cap.

— Nu plângi, nu-i așa, Barnum?

Am dat din cap.

— Că nu am de gând să mai stau cu tine aici.

— Nu plâng, Fred.

— Bravo, Barnum.

Și-a tras brațul din strânsoare.

— Ce ai fi făcut dacă m-ar fi bătut? am întrebat.

— Nu vreau să-ți spun, Barnum. N-ai putea să mai dormi la noapte.

Am râs tare și Fred s-a întors și și-a aprins o nouă țigară. Am crezut că era supărat pe mine pentru că am râs și am vrut să îl împac, să îi spun ceva ce i-ar plăcea să audă.

— Și sigur ar fi mirosit și fețele lor a puță după aceea, am spus eu. După ce ai fi terminat cu ei. Dacă ai fi făcut-o, vreau să spun.

Fred a dat din umeri. Se părea că nu era supărat, se întorsese din cauza vântului, ca să își aprindă țigara.

— Unde ți-au golit ghiozdanul?

— Lângă biserică, am răspuns.

Fred s-a uitat la mine din nou.

— Lasă-ți rânjetul ăla până nu te ajut eu să o faci. Arăți ca un prost.

Mi-am tras mâneca repede deasupra feței. Fred a dat fumul din gură direct în ochii mei și a mârâit. Acum era chiar înainte de a izbucni, puteam să văd asta în ochii lui, acea liniște întunecată începea să se miște ca uleiul pe deasupra apei și acum trebuia să spun ceva, ceva ce știam că îl face fericit.

— Vrei să citim din scrisoare în seara asta? am întrebat eu încet.

Fred s-a uitat în altă parte.

— Aș putea să citesc tare, am spus cu o voce și mai slabă.

Atunci și-a pus mâna pe umărul meu și asta m-a surprins atât de tare încât aproape am scheunat de bucurie, dar nu cred că

m-a auzit, fiindcă m-a însoțit înapoi în strada Holte, de unde am adunat resturile ghiozdanului meu care arătau jalnic.

Caietul de geografie se desfăcuse, iar foile zăceau împrăștiate în ploaie. Turcia, Egipt, Japonia, America și țările polare, continentele erau în toate părțile. Am găsit paginile lucrării de control despre Groenlanda pentru care primisem „foarte bine”. Scrisul era aproape spălat de ploaie, dar îmi aminteam ce scrisesem: „Munții de gheață pot ajunge până la câteva sute de metri înălțime. Dar părțile care sunt sub apă pot fi de nouă ori mai mari”.

Ciorile se băteau pe jumătate din pachetul meu cu mâncare. Peste penar trecuse tramvaiul de cel puțin trei ori. Rigla era ruptă, iar în caietul de igienă trebuia să scriu totul din nou.

— Cred că trebuie să-mi golesc și eu ghiozdanul într-o zi, a spus el și a început să meargă spre casă în timp ce eu îl urmam alergând.

Fred era întotdeauna o bucată de drum înaintea mea și eu trebuia să alerg cu tălpile mele cu platfus dacă aș fi vrut să mă țin după el. Fred mergea, iar eu alergam alături de el.

— Cum este la noua școală? am întrebat.

— Al dracului de frumos! Toți proștii la un loc.

— Dar tu nu ești ca ei, nu-i așa, Fred?

— Ca ei?

— Ca proștii, Fred. Tu nu ești ca ei.

S-a oprit chiar în fața clădirii Cinematografului Rosemborg, alături de vitrinele goale unde trebuiau agățate noile fotografii ale vedetelor. S-a uitat lung la mine. Dar nu a spus nimic. A început să-mi fie teamă din nou.

— Ce film crezi că o să vină, Fred?

— Unul la care tu să nu ai acces, a spus Fred.

Vânzătorul de bilete stătea în foaier și se uita afară printre uși. Poate voia să vadă dacă mai plouă, fiindcă deodată și-a deschis o umbrelă, iar maldărul de poze pe care îl ținea sub braț a căzut pe podea.

— Cum nu sunt eu? a întrebat Fred.

— Ce spui?

Fred s-a aplecat mai aproape.

— Cum nu sunt eu?

Nu știam ce să îi răspund. Avea din nou privirea aceea, cea mai întunecată.

— Te pot ajuta cu literele, am spus eu încet.

Fred m-a împins înspre vitrină, iar geamul a zăngănit. Și deodată a strigat:

— Eu nu sunt unul ca ei! Înțelegi?

Și-a trecut un deget de-a lungul frunții mele și în jos spre obraz.

— La dracu', miros și eu a pizdă de la mutra ta.

Și a luat-o de-a curmezișul trotuarului, ca și cum voia să înșele ploaia, și în același moment a ieșit vânzătorul de bilete.

— Ce v-a apucat, a spus el. Aveți de gând să-mi spargeți vitrinele?

— Nu, nu am vrut, am spus eu încet.

Am vrut să plec, dar vânzătorul m-a reținut.

— E totul în ordine? a întrebat el.

— Da, mulțumesc.

S-a aplecat spre mine.

— Vrei un sandviș?

— Nu, mulțumesc.

Dar el era atât de amabil și m-a împins în foaier, unde linoleumul era atât de lucios și de curat încât era să cad pe scări. M-a luat de braț, a mers mai departe alături de mine până am ajuns la o cameră foarte îngustă, în spatele sălii de cinema, și acolo era o mașinărie mare care era îndreptată spre o deschizătură în perete, iar pe podea zăceau puse una peste alta cutii rotunde cu titluri în engleză. *Days of Wine and Roses.* Era cald acolo și nu mirosea tocmai bine. Și așa am aflat că de fapt omul nu era doar vânzător de bilete, ci și operator. El era acela care proiecta filmul, fără el putea ecranul să stea în întuneric mult și bine, ca o draperie grea și lată în fața unei ferestre, în mijlocul întunericului.

— Aici locuiesc eu, a spus el.

Și-a desfăcut pachetul cu mâncare.

— Cu ce vrei? Cu cașcaval sau cu salam?

Nu îmi era foame. Femei în vârstă vor să-mi treacă mâna prin bucle, în timp ce bărbații în vârstă vor să-mi dea să mănânc. Este destul de obositor!

— Cu salam, am spus.

Mi-a dat un sandviș. A trebuit să îl mănânc. Mâneam amândoi.

— Te-a bătut? a întrebat operatorul.

Am dat din cap că nu. Am continuat să mâncăm. Și deodată am văzut în imaginația mea sala de cinema ca un vas, un vas american care trecea marea de-a curmezișul, iar operatorul stătea jos în camera de proiecție, el care făcea elicea să se învârtească și stelele să strălucească, și când mă gândeam la asta mi-a mai venit un gând, și nu puteam să-mi imaginez că era al meu. Era ca și cum altcineva se gândise la asta mai întâi, pentru ca apoi să preiau eu gândul. Mi-am imaginat că filmele mute erau corăbii pe aceeași mare, iar în camera de mașini nu era nicio persoană.

— Ești șicanat de mulți? a întrebat el.

Nu prea înțelegeam ce vrea să spună.

— Ce?

A repetat întrebarea.

— Ești șicanat de mulți fiindcă ești așa de scund?

Nu am răspuns. Avea intenții bune. Asta știam. Este ceea ce vă spuneam. Majoritatea oamenilor au intenții bune și asta de cele mai multe ori este cel mai rău. Aș fi putut să îi răspund:

— Da. Iar acum nu mă lași tu în pace.

Nu am scos niciun cuvânt. M-am uitat în jos. Mi-a pus mâna pe genunchi.

— La începuturi, operatorii de cinema nu puteau să aibă mai mult de 150 de centimetri înălțime, a spus el. Altfel nu aveau loc în cămăruța de proiecție. Ție ți s-ar fi potrivit slujba asta.

— Da, am șoptit eu.

M-a condus spre ieșire. Am alergat după Fred, dar el dispăruse de mult. Pe dealul Nora am încercat să pun la un loc 150 de centimetri. Iar dacă era vorba de labele mele, atunci nu era cine știe ce, căci cei care purtau mărimea 48 ajungeau la un alt rezultat. M-am oprit în Strada Bisericii. Copacii erau negri și liniștiți.

Esther agăța ziarele cu cârlige mici pe o sfoară în deschizătura chioșcului, ca și cum erau puse la uscat. Mi-a făcut cu mâna și mi-a arătat o bucată de zahăr candel pe care l-aș fi primit dacă i-aș fi dat voie să își plimbe mâna aceea zbârcită prin buclele mele. Dar buclele mele fuseseră spălate de ploaie, ca și continentele din caietul de geografie, iar eu am rămas acolo unde stăteam și m-am făcut că nu o văd. Ea și-a lăsat capul într-o parte, arătând tristă. Începuse să fie așa după ce am încetat să mai spun *mulțumesc mult.* Și-a băgat toată

bucata de zahăr candel în gură, iar sunetul dinților ei care spărgea cristalele acelea maronii m-a făcut să mă cutremur. Mi-am astupat urechile. Unde era Fred? Un dric a trecut lent în josul străzii pe partea cealaltă și doar o mașină cu o cruce gri pe acoperiș îl urma, tot la fel de încet. Aveam un simțământ ciudat care-mi spunea că această scenă o mai văzusem înainte, că se repeta ceva, nu doar ca o variantă a amintirii. Dricul, șoferul, coșciugul acela alb, perdelele din dantelă la geamuri, toate acestea mi-au atras atenția cu totul, astfel încât a trebuit să mă sprijin de copacul acela negru lângă care mă oprisem. Și pentru o clipă m-am gândit că poate nu am mai văzut asta niciodată, dar poate îmi amintește de ceva ce în curând aveam să văd din nou. În mașină stătea un bărbat și râdea. Stătea aplecat deasupra volanului și râdea. Poate am greșit. Poate plângea. Poate râsul se aseamănă cu plânsul când nu poate fi auzit. Au trecut. Mi-am apăsat palma pe față și mi-am mirosit degetele. *Miros de pizdă?*

Mama făcea mâncare de cartofi, dar mie nu îmi era foame. Și nici mamei. Boletta era plecată de seara trecută, cu mănuși negre și voaletă. Toți știau unde se ducea Boletta. Se ducea la Polul Nord, pentru a-și răcori inima cu bere. Trebuia să o facă când strângea prea multe care o apăsau pe suflet. Așa spunea mama: „Acum a strâns prea multe pe suflet”. Nici Fred nu venise acasă, iar tata era plecat într-o călătorie. Nu știam exact ce însemna când tata era plecat în călătorie. Rareori ne spunea ceva din călătoriile sale. Știam că vindea lucruri și câteodată venea acasă cu bani mulți. Care se duceau repede. Învârtesc cu furculița în mâncare de parcă aș căuta ceva. Mama face la fel. Stăm în bucătărie, în fața farfuriilor, tăcuți și fără poftă de mâncare. Afară se făcuse deja întuneric. O pală de vânt sălbatic a făcut ferestrele să zăngăne. Ceasul din antreu ticăia. Tăcerea era talentul mamei. Ar fi putut deveni campioană mondială la tăcerea femeilor dacă o astfel de disciplină sportivă ar fi existat, în timp ce Fred ar fi putut deveni campion la categoria masculină. Și cred că tăcerile astea, care durau adesea mai multe săptămâni la rând, îl făceau pe tata și mai neliniștit. A reușit să o facă pe mama să râdă, dar asta era tot și nimic mai mult. Și deodată ea a aruncat farfuria cu mâncare direct în perete. Zgomotul făcut a fost ca atunci când un camion trece peste un arici. Și-apoi a rămas nemișcată privind în gol, nu la

mine sau la bucățile de carne care se prelingeau spre podea și făceau pe perete un model ce-mi amintea de fotografia unui ofițer rus care a fost împușcat și măcelărit pe o stradă din Budapesta, numai că fotografia era în culori.

Aveam de gând să o întreb pe mama despre ceva la care mă gândeam de mult, dar m-am răzgândit. Mama trecuse prin multe, m-am gândit eu și am lăsat-o în pace să se uite în gol cu o privire mai neagră decât culoarea umbrelelor bărbătești. M-am dus la baie și m-am spălat pe față. Mi-am spălat fața cu săpun de casă și praf de curățat și mi-am limpezit-o cu iod. Când m-am uitat în oglindă semănăm cu o portocală roșie pe care cineva a încercat să o cojească cu mâinile înmănușate. M-am strecurat ușor în camera mea și m-am chircit sub plapumă. *Față cu miros de pizdă.* Ceasul ticăia. Asfaltul ud de-a lungul pantei din Strada Bisericii. Mama, care măsura apartamentul de la un capăt până la celălalt și se oprea lângă telefon, continua să meargă până în sufragerie, se întorcea din nou spre telefon, ridica receptorul și îl punea apoi din nou în furcă. Ascultam. Eram micul spion, mutra cu miros de pizdă. Nimeni nu suna. Pe cine aștepta ea, pe Fred, pe tata sau pe Boletta? Sau aștepta pe altcineva? Pe Rakel? Cine știe? Ascultam. Pașii mamei deveneau din ce în ce mai grei. Tăcerea mamei se îngreuna ca plumbul și în cele din urmă a devenit insuportabil să o poarte de una singură în suflet. A deschis ușa brusc și s-a uitat înăuntru.

— Te-ai culcat deja?

M-am ridicat în capul oaselor. Acum aș fi putut să o întreb, dar am întrebat-o cu totul altceva.

— În ce fel de mașină s-a născut Fred, mamă?

Mama a oftat sprijinindu-se de tocul ușii.

— Într-un taxi, Barnum.

— Da, dar ce fel de taxi?

Mama a zâmbit ușor.

— Nu îmi amintesc. Aveam alte lucruri la care să mă gândesc atunci.

Mama a devenit tăcută din nou. Era ca și cum și-ar fi cusut gura din nou, ca și cum sărutase în secret o mașină Singer. Umărul ei era la ultimul semn al înălțimii mele. Și stăteam acolo de mult. Semnul lui Fred era cu câteva palme deasupra mea.

— De ce nu mai cresc? am întrebat.

Mama și-a desfăcut ațele de la buze.

— Nu ai încetat să crești, Barnum!

M-am uitat în jos.

— Ba da, eu cred că da.

Mama a tras ușa după ea fără zgomot, iar eu am deschis ghiozdanul și am scos rigla ruptă. Am încercat să o lipesc la loc. Dar chiar dacă aveam bucățile rupte, era ceva care lipsea acolo unde bucățile rupte se întâlneau. Rigla devenise mai mică, mai mică de douăzeci de centimetri. Și-atunci m-am gândit la metrul din Paris, o bucată de plumb, metrul metrilor, mama tuturor metrilor care era nici mai mare, nici mai mică decât lungimea ei cu precizia meticuloasă a tâmplarilor. M-am întins pe lungimea patului, cât de mult am putut și m-am hotărât să-mi fac măsurătoarea mea personală, rigla lui Barnum. Îmi plăcea mirosul acela dulce al lipiciului.

A venit cineva. Nu era Boletta. O și vedeam cum stă la mesele acelea maro de la Polul Nord și bea bere din halbele acelea înalte împreună cu bărbați brăzdați de riduri adânci care-i spun povești care o fac să uite, în timp ce berea își pune amprenta și sigilează amintirea ce a încremenit în ea la vederea fiicei ei, Vera, mama noastră, la mansardă, în acea zi de mai a anului 1945. Am văzut asta. Am văzut printre ferestrele galbene ale Polului Nord, când unul dintre bărbați îi scotea cu mișcări lente mănușile Bolettei.

Venise Fred. Râdea. Mama s-a răstit la el. Fred, în schimb, râdea. Și-atunci a izbucnit în plâns și ceva a căzut și s-a spart. Nu mai voiam să aud nimic. Dormeam. Dormeam în rigla mea. În curând se culcă și Fred. Răsuflarea lui, iute. Plânsul mamei în colțul din interiorul camerei. Cioburile de pe fără. Cât de adânc este posibil să te afunzi în somn înainte de a fi prea târziu ca să te mai trezești?

— Boletta dansează, a șoptit Fred. Boletta dansează acum la Polul Nord.

M-am trezit.

— Trebuie să o aducem acasă?

Fred nu a răspuns. Și deodată am uitat ce am întrebat. *Cine îi poate ridica bunicii voalul?* Am întrebat și asta? *Cine este tatăl lui Fred?* Am auzit-o pe mama cum se îmbracă și-apoi pașii ei repezi în josul scărilor. Pleca să o aducă pe Boletta acasă. Era noapte. Mi-am aruncat o privire spre Fred. Nu s-a descălțat de pantofi, ca și cum s-ar fi pregătit să o zbughească în orice clipă.

— Acum știu, am șoptit eu.

— Ce?

— Că ești unul de-al nostru.

— Tacă-ți fleanca!

Nu am mai spus nimic. Mirosea a lipici în cameră de la degetele mele. Simțeam că amețesc. Aș fi vrut să stau puțin la fereastră. Pantofii lui Fred luceau în întuneric. Dacă s-ar fi pornit un incendiu, era gata încălțat pentru evacuare.

— Vrei să citim din scrisoare? am întrebat.

Fred nu a răspuns. Cred că s-a întors cu spatele. Nu trebuia să aprind lampa. O știam pe dinafară. O puteam spune fără pauză. Mi-am tras răsuflarea. *Vă trimit salutări calde tuturor celor de acasă, de pe tărâmul soarelui de la miezul nopții, din țara gheții și a zăpezii, și o poveste scurtă despre cum a decurs până acum expediția, despre ceea ce facem și despre cum o ducem noi între ghețari și zăpadă.*

Între ghețari și zăpadă. Nu aveam nicio putere. Un junghi rece îmi trecea prin șira spinării de fiecare dată, aveam un nod în gât și simțeam acel sughiț ușor al plânsului de fericire, acea tristețe caldă.

— Auzi, Fred? am spus eu în șoaptă.

Nu a venit niciun sunet din dreptul patului său. Am deschis ochii și parcă am și văzut vasul între ghețari și zăpezi. *Și acum câte ceva despre vas. Este un vas din lemn, cu o construcție deosebit de puternică și rezistent la îngheț.*

— Ține-ți gura, a spus Fred.

— *A fost construit special pentru pescuitul morselor și a navigat până la Cap Nord.*

— Ține-ți fleanca, mucosule!

— Citesc atât de rar fiindcă este în daneză, am spus eu încet.

Ceva s-a lovit de perete chiar deasupra capului meu. Era un pantof. Umbra lui Fred acapara tot peretele. Și încă un pantof era gata să mă nimerească.

— Știi de ce ți-au spus că îți miroase fața a pizdă?

— Nu, Fred.

— Să-ți spun de ce?

— Nu, Fred.

— Fiindcă tu nu ajungi decât până la pizda fetelor. Ești încet la minte sau ce dracu?

Umbra lui Fred s-a liniștit. I-am pus pantofii pe podea. Nu am mai putut să dorm în noaptea aceea. Am visat la Tom Thumb, piticul american cunoscut în toată America în secolul trecut care nu crescuse mai mult de optzeci și nouă de centimetri și cântărea douăzeci și patru de kilograme îmbrăcat, iar când a venit în Europa a întâlnit-o pe regina Victoria pierzându-se printre nenumăratele ei fuste. La prânz, când se așeza la masă, nu era niciun vas cu apă în preajma lui, fiindcă le era frică să nu se înece. Se spunea că Dumnezeu și-ar fi folosit dreptul lui de veto când a fost vorba de viitorul lui Tom atunci când avea doar doi ani și de aceea nu a mai crescut. La asta am visat. Poate cu timpul se supărase și Dumnezeu. În Evul Mediu, rabinii evrei au încercat să dovedească faptul că, la începuturi, înălțimea medie a oamenilor era de aproape cincizeci de metri și de atunci s-a tot micșorat. În 1718, francezul Henrion a preluat aceeași temă și a alcătuit un tabel matematic ce arăta cum înălțimea omului s-a diminuat de-a lungul anilor, în conformitate cu măsurile lui Adam, care ar fi avut înălțimea de patruzeci de metri, în timp ce Eva avea treizeci și opt de metri. Deci curba descendentă începuse deja. Noe avea doar treizeci și trei de metri și jumătate, Avraam nu era mai înalt de nouă metri, Moise ajunsese la abia patru metri și douăzeci și doi de centimetri, Hercule la trei metri, Alexandru cel Mare, la un metru nouăzeci și doi. Atunci a început Dumnezeu să fie îngrijorat și a trebuit să îl trimită pe Isus pe Pământ pentru a face ceva și a opri dezastrul, dar însuși Isus nu a crescut mai înalt de un metru șaizeci și doi, ceea ce se poate vedea de la semnele de pe cruce.

•

Am visat că Dumnezeu m-a uitat.

Și m-am trezit fără să fi dormit. Pantofii lui Fred nu mai erau acolo. M-am ridicat din pat și m-am așezat lângă tocul ușii. Voiam să știu dacă am mai crescut în timpul nopții, dar mă oprisem, mă oprisem din creștere pentru totdeauna. Și de atunci nu m-a mai interesat nici dacă mă mai înalț, nici dacă mă micșorez, ca Boletta când venea acasă de la Polul Nord, adusă de spate ca luna de octombrie deasupra Bisericii Majorstuen. Au început să mă intereseze mai mult buclele mele care mă mai înălțau, mă înălțăm după păr și eram primul în Fagerborg care avea frizură afro, mai ales că era blondă, era ceva natural și

semănăm cu un pudel alb, dar nu pot spune că asta a durat prea mult. Iarna purtam o căciulă enormă din blană de urs, ca rușii aflați în exil, pe care o găsisem printre lucrurile Bătrânei. Am încercat să fac foamea ca să mai cresc și am reușit să mă țin pe picioare în încălțările cu talpă dublă din plută. Când sărăcia a devenit la modă, puteam să port cizme groase de cauciuc tot anul, ca să nu mai vorbesc despre încălțări ortopedice. Asta a fost perioada mea cea mai bună, și nu pentru că aș fi putut preîntâmpina situații penibile care și-au făcut apariția la timpul lor, ci pentru a putea decupa viața mea toată într-o imagine inevitabilă și necesară: pizdă și încălțări cu talpă groasă. Și este ciudat că m-am simțit ceva mai înalt în acei ani de singurătate, în epoca elefanților, mai ales că majoritatea purta încălțări înalte. Eram tot la fel de mic față de ei. Dar tot mă simțeam ca și când am depășit înălțimea minimă. Mă simțeam cu capul deasupra apei și eram mai tot timpul singur, fiindcă cei cunoscuți și îndrăgiți părăsiseră țara; mergeam pe ocolite și pe drumuri lăturalnice, clătinându-mă mândru în pantofii mei. Mai rău a fost când pantofii cu talpă dublă au început să devină demodați și au fost aruncați la gunoi, aruncați în fundul unui raft, folosiți numai la carnaval sau dați de pomană. Am fost ultimul din Oslo care a purtat pantofi cu talpă dublă, și dacă mă gândesc acum, acesta a fost momentul meu forte, privirile lunecoase ale celor întâlniți, când tocmai se schimba moda încălțămintei, atunci când eu am găsit puterea să merg cu capul sus în pantofii mei înalți în timp ce alții coborau în sandalele lor vechi. Dar asta nu putea dura mult. Am abdicat. Și am căzut. Regele pantofilor înalți a fost detronat și visam că Dumnezeu se trezea într-o zi și găsea șaizeci de centimetri pe care uitase să îi împartă omenirii și-atunci Dumnezeu spunea: *Treizeci sunt pentru rigla lui Barnum.* O dată, când era bine dispus, tata m-a bătut pe spate spunându-mi că nu înălțimea contează când cineva este atât de bine înzestrat ca bărbat, așa cum eram noi, căci însuși doctorul din oraș ajunsese la această concluzie după ce îl examinase minuțios pe băiatul Nilsen. „Dacă nu crezi, întreab-o pe mamă-ta”, a spus tata. Dar asta nu am făcut. Și m-am tot gândit dacă nu mi s-ar fi putut face o operație care să-mi lungească puțin scheletul. Citisem în revista *Allers* că asta s-ar putea face undeva în America, unde un cetățean american de origine norvegiană din Fargo fusese

înălțat cu șase centimetri prin implantarea unui os între rotule și șolduri. Dar după aceea nu mai putea face plimbări pe jos, fiind nevoit să își petreacă mai tot timpul așezat, și atunci cu ce l-a ajutat asta? Iar în următorul număr al revistei era scris că murise de atac de cord pe când încerca să își încheie șireturile la pantofi. Ce tare râdea Fred de mine când era bine dispus! O dată m-a luat pe umeri în timp ce mergeam în josul Străzii Bisericii ce intersecta Majorstua spre cinema Colosseum. L-am lăsat să o facă. Dar deodată m-a pus pe pământ și mi-a spus: „Să facem schimb, Barnum?" M-am speriat, fiindcă nu știam cu ce voia să facem schimb și înainte de a apuca să îl întreb a și plecat. Dacă cineva dorea să se amuze cu adevărat, îmi spunea că de abia ajung la propriul meu cap. Și râdeau tot drumul spre casă. Sau îmi spuneau că fața-mi miroase a pizdă. Dar eu râdeam rar. O dată l-am întâlnit pe James Bond, dar nici el nu m-a putut ajuta. L-am văzut pe Sean Connery, acesta era de fapt numele lui adevărat, în magazinul de țigări din strada Frogner, când m-am dus să cumpăr *Cocktail,* care, așa cum se știe, se vindea de sub tejghea alături de *Weekendsex* și *Pinup*, ceea ce puteam să cumpăr de undeva din apropiere, de pe lângă Fagerborg; dar nu, eu trebuia să cumpăr de acolo, cât mai departe cu putință. Am așteptat aproape o oră pe trotuar înainte de a avea curajul să intru. Credeam că voi fi singur, dar acolo era, cum am spus, James Bond, și nici el nu arăta prea bine. Avea păr subțire de culoarea morcovului pe care cu siguranță nu și-l pieptănase de cel puțin trei luni. Își cumpărase un trabuc pe care încerca să și-l aprindă. Era cât pe-aci să mă întorc, deoarece credeam că am vedenii și mă cuprinse spaima. Dar era într-adevăr el, însuși Sean Connery, în buticul din strada Frogner, din Oslo, Norvegia, Europa, Pământ, Univers. Iar doamna din spatele tejghelei, care nu îl recunoscuse, s-a aplecat deasupra pachetelor de ciocolată și m-a întrebat cu ce mă poate servi. Nu puteam să-mi iau ochii de la James Bond. Și într-un târziu a reușit să își aprindă trabucul. Mi-a zâmbit. Avea dantura neîngrijită. Doamna m-a întrebat din nou. Nu am putut să scot niciun cuvânt. Îmi aduc aminte că eram foarte dezamăgit că James Bond arăta atât de rău. Era cât pe-aci să își pună mâna în buclele mele. Și-atunci am fugit și am ținut-o într-o fugă până acasă. Seara, după ce ne-am dus la culcare, i-am spus asta lui Fred.

— L-am văzut astăzi pe James Bond, am șoptit eu.

Fred s-a întors spre mine.

— Ai fost la cinema?

— Nu, l-am văzut pe strada Frogner.

Vocea lui Fred a devenit aspră.

— L-ai văzut pe James Bond pe strada Frogner?

Am afirmat din cap.

— Avea părul rar și dantură urâtă, am spus.

Fred a rămas tăcut un timp.

— Nu ai văzut niciun James Bond în strada Frogner, a spus el într-un târziu.

— Ba da, în magazinul de țigări!

— Ce ai căutat acolo?

— Voiam să cumpăr *Cocktail,* am spus încet.

Fred a râs și s-a lungit pe pat din nou.

— Noapte bună, Barnum. Și nu mai vorbi prostii.

— Este adevărat, am spus.

— Ce e adevărat?

— Că l-am văzut pe James Bond. Sau mai bine zis pe Sean Connery.

Fred s-a ridicat și era cu adevărat furios.

— Ții gura, piticule!

— L-am văzut, am strigat. L-am văzut pe James Bond!

Fred a făcut un pas spre mine și m-a lovit drept în față. Am căzut pe pernă și acolo am rămas. În timp ce sângele-mi curgea șuvoi din nas, mă miram cum nimeni nu mă credea când spuneam adevărul, dar mă credea când mințeam. Și dacă mă porneam, era greu să mă oprești din pledoaria mea. „Humphrey Bogart, Toulouse Lautrec, James Cagney, Edvard Grieg erau mici de statură, astfel încât ar fi putut să stea pe partiturile muzicale ale lui Beethoven în timpul concertului de pian. Cu Mickey Rooney, liliputanul lălâu care a fost căsătorit de cinci ori cu cele mai frumoase femei din lume, suntem rude pe departe. Noi suntem cei scunzi și aproape autentici”, strigam eu tare. Peder își punea mâna pe umărul meu și mă linișteam puțin, în timp ce femeile se priveau mute una pe alta, iar bărbații ieșeau pe terasă.

— Nu îl mai pomeni pe Grieg data viitoare, a șoptit Peder.

Și se întâmpla să mă reazem întâmplător de pervazul unei uși în așteptarea cuiva, sau când mă plictiseam și eram puțin

nervos, fără să mă gândesc îmi puneam palma pe creștetul capului învârtindu-mă repede pe călcâi pentru a vedea dacă am mai crescut. Dar nu era niciun semn pe acel pervaz, nicio crestătură de reper, și-atunci închideam ușa și mă întorceam din drum. Cât de mult durează un vis? Cine poate spune alfabetul de la coadă la capăt în somn? Tai în bucăți viața mea, viața noastră. Am intrat în sala de montaj cu o foarfecă din argint și de atunci lipesc bucățile una de alta, cu mâinile mele mici, într-o altă ordine. Și vă rog să mă iertați dacă trebuie să mint uneori, pentru că minciuna face ca bucățile rupte să se potrivească în rigla poveștii. Și văd că ceea ce povestesc este întotdeauna mai sumar decât întâmplarea pe care am trăit-o. Și astfel revin din nou la acea dimineață când stăteam în pragul ușii, cu o față îndurerată, așteptând roadele nopții.

Pantofii lui Fred lipseau. Era liniște peste tot. Primele cuvinte din scrisoarea bunicului stăteau încă înțepenite pe buzele mele. *Primiți salutarea mea plină de dragoste, Eder.* Și acesta nu este doar *unflashback.* Este imaginea unei camere în care te afli și pe care vag o poți recunoaște. Auzi în surdină pe cineva care plânge în spatele tău și când te întorci vezi un copil, iar acest copil ești tu.

Am aruncat o privire în sufragerie. Boletta dormea pe divan cu draperiile trase. Ieșea un sunet subțire din gura ei, de fiecare dată când își trăgea respirația. Mănușile negre erau căzute pe podea. Nu voiam să o trezesc. M-am strecurat lângă ea, i-am ridicat vălul încet și am sărutat-o ușor pe frunte. Când să mă întorc în cameră am văzut-o pe mama stând acolo.

— Frumos din partea ta, Barnum, a spus ea.

Mama avea un șorț albastru strâns bine în jurul taliei și așa am putut vedea cât de subțire era. Ținea în mână o cârpă de vase cenușie ce mirosea a acru și era plin de resturi de la o mâncărică de cartofi cu carne. Mi-a venit deodată să vomit. Îmi aduc aminte că într-o duminică tata s-a plâns că friptura nu a fost sau a fost prea făcută și-atunci ea a aruncat o cârpă de vase în tigaie și i-a servit-o apoi cu sos și cu garnitură cu tot. Și spre groaza noastră, a tuturor, tata a mâncat-o toată, nu știu cum de a reușit, dar a tăiat-o în bucățele mici și nimeni nu a mai văzut acea cârpă de atunci. „Mama este ca un stâncă neclintită în mijlocul mării”, obișnuia tata să spună. „Niciun meteorolog

din lume nu poate să prevadă ce fel de vreme se va abate asupra ei mâine.”

— Doarme, am spus eu încet.

Mama mi-a zâmbit obosită.

— Se va trezi după ce îi va trece.

Așa era. După ce Boletta își făcea cheful, trebuia să îi și treacă. Mi-ar fi plăcut să știu despre ce chef era vorba.

— Și acum e timpul să iei ore la școala de dans, a spus mama deodată.

— O, nu!

— O, nu? Bineînțeles că da. Nu o să regreți niciodată că ai făcut-o.

A dat drumul pe podea la cârpa aceea putrezită, m-a apucat de după mijloc așa cum eram în pijama și m-a condus de jur împrejurul sufrageriei, prin fața divanului, a întors brusc la sobă cât pe-aci să răstoarne o lampă și a râs, mirosea a apă de spălat vasele și a parfum, și îi simțeam oasele ascuțite sub acel șorț. Am încercat să scap din strânsoarea ei și-atunci s-a uitat atentă la fața mea, ceea ce m-a făcut să mă gândesc în altă parte.

— Ce ai făcut? a întrebat ea.

— Nimic.

— Dar ești roșu și umflat la față.

— Trebuie să plec la școală, am șoptit.

— Cu fața asta? Mi-a pipăit obrazul. Nu ai cumva oreion? Nu, oreion ai avut. Doamne ferește! Vreau să văd dacă nu ai ceva pe piele, Barnum.

M-am smucit din mâinile ei.

— Nu sunt bolnav. M-am spălat doar.

Mama râse din nou.

— Da, se vede. Și te-ai spălat bine. Ai folosit și clor?

— Nu. Săpun de casă, praf de curățat și iod. Fața mea miroase a puță.

Mama a lăsat pijamaua din strânsoare, iar gura a început să-i tremure ca și cum intrase în spasmele unui atac de inimă.

— Ce ai spus, Barnum?

Și în aceeași clipă a venit și tata acasă. L-am văzut intrând în antreul din spatele mamei, a împins ușa cu cotul și în aceeași secundă în care se credea nevăzut de nimeni, în acea vineri de octombrie, și-a lăsat geanta pe podea, și-a atârnat pălăria în cuierul dintre veiozele de perete, și-a înfipt umbrela în stativ, și-

a scos balonul de ploaie, și-a tras pantofii cu un geamăt, s-a descotorosit de jartierele ciorapilor și s-a scărpinat pe piciorul lui albicios rezemându-se de perete, și toate acestea le-a făcut într-o mișcare continuă fără nicio pauză. Și-atunci i-am putut vedea gâtul arcuit, spatele rotund și haina care-i era prea strâmtă și care îi stătea gata să îi crape, batista în buzunarul de la piept, cu inițialele lui, A.N., picăturile de sudoare de pe frunte, mâna care trăgea cu încetinitorul batista aceea care nu mai era atât de curată și și-o trecea peste fruntea lui lată și bombată; dar sudoarea stătea lipită asemenea mucegaiului, iar el apăsa și ștergea disperat, furios, se lovea cu pumnul în frunte ca și cum asta ar fi ajutat la ceva. Și-atunci s-a răsucit și mama, care nu văzuse toate acestea, sosirea tatei acasă, iar eu am tușit, tata s-a îndreptat de spate cu batista în mână și cu zâmbetul pe buze. A zâmbit și a venit cu brațele întinse spre noi ca și cum episodul petrecut cu câteva secunde în urmă, când stătea rezemat de perete și se lovea cu pumnul în frunte, era doar o închipuire, ceva ireal.

— Nu credeam că o să vii mai devreme de mâine, a spus mama.

— Nici eu. De aceea am venit acum.

Tata și-a mototolit repede batista fără ca eu să am timp să văd unde dispăruse, a râs și a sărutat-o pe mama pe amândoi obrajii. Tata devenise și mai gras. Parcă se îngrășa câte puțin cu fiecare deplasare. Pielea-i atârna deasupra gulerului, ca o cremă groasă într-o cupă prea plină. Nu mai purta curea la pantaloni, ci bretele. Chiar și genunchii îi erau groși. Devenise aproape la fel de lat cât era de înalt. A slăbit-o pe mama din strânsoare și s-a întors spre mine uimit.

— Ce s-a întâmplat cu fața ta, Barnum? Sau a încercat Fred să scrie pe ea?

Tata a râs încă o dată, și mai tare. Și asta a iritat-o pe mama.

— Este răcit, a spus ea repede. De aceea nu s-a dus astăzi la școală.

Dar tata a zărit-o pe Boletta. Stătea chircită pe divan și nu îi trecuse încă după ce-și împlinise pofta.

— Pe cine vedem aici? a mormăit tata. *Lit de parade.*

Mama l-a prins de braț.

— Șșș! Nu vorbi așa.

— Ce înseamnă? am întrebat eu.

Tata și-a trecut din nou batista peste frunte.

— *Lit de parade*? Este o zicală franțuzească foarte folosită care înseamnă mahmureală. Să punem un pahar de tărie pe pieptul ei și să vedem dacă mai răsuflă?

Mama l-a tras tare de haină, care era deja boțită la spate, iar nasturele din mijloc de-abia se ținea, mai să se desprindă și să îi cadă.

— De ce ai venit mai devreme? a întrebat mama încă o dată.

Tata și-a tras răsuflarea. Și-a ridicat brațul accidentat. Încerca să zâmbească.

— Vrei să plec din nou? a spus el.

Mama a oftat.

— Te-am întrebat doar, Arnold.

Tata și-a pierdut deodată cumpătul. Nu s-a mai putut abține.

— Să-ți spun de ce am venit cu o zi mai devreme? a spus el aproape răstit.

Mama a dat din cap și i-a făcut semn să vorbească mai încet. Dar era prea târziu.

— Fiindcă mașina nu mai merge! Drumul în Italia i-a pus capac.

S-a așezat.

— S-a stricat? a întrebat mama încet.

— Am dus-o la fiare vechi la Kløfta! Am primit două coroane și cincizeci de øre pe ea.

S-a ridicat din nou.

— Este clar că blestematul acela de drum ne-a costat mult prea mult, a șoptit el. Și de la Fleming Brant nu ne-am ales cu nimic.

Privirea mamei s-a ascuțit.

— De aceea ai vrut să mergem acolo? Să vezi dacă are bani?

Tata și-a dat seama că îi scăpase ceva ce nu ar fi vrut să spună, dar acum nu mai era nimic de făcut.

— Da, la dracu'! Ar fi putut să fie regele din Bellagio! Și el nu era decât un om de serviciu care grebla nisipul!

S-a făcut liniște. Tata ținea batista ca pe un steag alb și decolorat. Trebuia să mai adauge ceva. S-a șters la ceafa și undeva sub toată acea grăsime și transpirație zăcea un zâmbet; unii spuneau că aș fi moștenit zâmbetul tatei, de care ar trebui să fiu mândru. Și chiar dacă era din ce în ce mai greu să găsesc zâmbetul tatei, pot să recunosc și acum că era un zâmbet care

frapa. Un zâmbet care ne dădea optimism, care o făcea pe mama blândă și puternică și îl făcea pe el însuși atrăgător și irezistibil, ca și cum acel zâmbet îl înălța din greutatea corpului său deasupra obstacolelor banale ale vieții de zi cu zi. Și-atunci devenea acel băiețandru care voia să vândă vântul.

— Ghiciți la ce mă gândeam când am luat trenul spre casă și stăteam singur în compartimentul acela trist, a spus tata.

Era imposibil să ghicim, căci gândurile tatei aveau atâtea ocolișuri încât rareori ajungeau la destinație; de cele mai multe ori, se încâlceau și aveau consecințe mai puțin plăcute. Și-a încrucișat brațele pe piept. Aștepta. Aștepta sunetul tobelor și al fanfarelor. Se aștepta pe sine însuși.

— Spune-ne, tată! La ce te gândeai?

— Așteaptă, Barnum. Liniștește-te. Toate la timpul lor.

A rămas liniștit încă o bucată de timp.

Mama m-a apucat de mână. El s-a dus în sfârșit în antreu și s-a întors cu mica lui valiză de mână. A pus-o cu grijă pe masa sufrageriei, iar noi ne-am adunat în jurul lui pentru a vedea mai bine.

Tata și-a frecat mănușile una de alta.

— În afară de faptul că m-am gândit la voi, ceea ce, bineînțeles, fac tot timpul, trebuie să știți că m-am gândit la olimpiadă! M-am simțit ca un olimpic și cu gândul la olimpiada din Tokyo. Și atunci m-am gândit: A venit timpul să ne antrenăm! Și m-am hotărât imediat să încep o nouă viață. De aceea m-am oprit la stadionul Bislet și am făcut un schimb cu managerul de acolo. El a primit o placă de pick-up semnată de Jens Book-Jenssen. Iar eu, doamnelor și domnilor, am primit asta.

Tata a deschis valiza, dar stătea aplecat, astfel încât nu puteam vedea ce era în ea. Atunci a ridicat un disc, puțin bombat la mijloc, ce semăna cu o baligă de vacă uscată pe care ar fi putut foarte bine să o culeagă de pe un câmp din Østfold. Asta ne arăta tata. Nu am scos niciun cuvânt. Mama s-a uitat în altă parte. Tata a început să ne urmărească cu privirea.

— Spune ceva! a strigat el.

— Ce anume? a întrebat mama încet.

Atunci a început tata să râdă tare, pentru a treia oară de când se întorsese acasă în acea dimineață.

— Draga mea, neștiutoarea și iubita mea nevastă! Ce te-ai fi făcut tu fără mine, care am adus lumină și iubire în această casă? Spune-i mamei, Barnum, ce țin eu acum în mână!

— Un disc, am șoptit eu încet.

— Bravo, Barnum! Acesta este nici mai mult, nici mai puțin decât un disc!

Mama a oftat.

— Un disc? Este tot ceea ce ai adus cu tine acasă?

Tatei i-a apărut un rid adânc în fruntea lui mare, ca un șanț pentru picăturile de sudoare. Dar zâmbetul era acolo încă, stătea acolo permanent, totul la tata dura mult, corpul lui era mai încet decât gândul, de aceea se întâmpla să zâmbească când era furios sau invers, ca și cum ar fi plesnit pe cineva când era bine dispus. S-a uitat lung la mama.

— Asta este tot? râse el. Discul este medalia omului civilizat. Acesta a fost primul obiect pe care omul l-a aruncat fără intenția de a nimeri și a ucide pe cineva!

Apoi și-a scos haina, a luat discul în mâna invalidă, a îndoit genunchii și a început să se rotească pe covor.

— Tamara Press! a gemut tata. Tamara Press!

Mama și-a ascuns fața în mâini și a început să țipe, iar eu a trebuit să mă așez, căci altfel nu aș fi putut să mă mai țin pe picioare. Râdeam în hohote, iar tata semăna cu un elefant cu un picior în căutarea trompei. Atunci s-a trezit și Boletta.

S-a ridicat de pe divan și a arătat spre tata.

— Ce face omul ăsta?

— Tata aruncă cu discul! am strigat eu.

— Nimic nu se aruncă aici, în casa mea, ai auzit?

Tata a încercat să frâneze din ce în ce mai mult și spre sfârșit, înainte de a se opri din ultima rotație, transpirația îi picura din vârful urechilor scurgându-se ca un șuvoi din creștetul capului.

— Ai dreptate, micuța mea Boletta. Aruncarea discului este un sport de aer liber. Va trebui să așteptăm până la primăvară.

Și a pus discul în sertarul comodei. Și-a întins brațele cuprinzându-ne pe toți, chiar și pe Boletta a făcut-o să se ridice, trăgându-ne pe toți mai aproape.

— E o binecuvântare să mă întorc acasă la voi, a spus tata. Doamne, atât de bine e acasă cu voi!

Și așa stăteam noi, strânși laolaltă, o familie, într-o vineri de octombrie. Atunci mi-a șoptit tata, astfel încât numai eu să pot auzi:

— Împrăștie zvonuri și seamănă îndoieli, Barnum.

— De ce? am întrebat.

— Fiindcă oricum nimeni nu te crede, a spus tata.

Și râdea.

— Și apoi, adevărul este plictisitor, Barnum.

În aceeași clipă, în umbra dintre ușă și comodă, i-am văzut privirea lui Fred, ochii lui Fred. Cât timp stătuse acolo în umbră? Nu știu. Poate stătuse acolo tot timpul. Și Fred a zâmbit. A zâmbit și aș fi vrut să întind mâna după el. Dar el a dat din cap, a închis ochii și s-a afundat în adâncimea umbrei. Și m-am gândit: *Acum nu mai existăm. Acum am dispărut și noi.*

ALUNIȚA

Mă jucam cu gândurile. Cu ele mă jucam adesea. Nu aveam cu cine altcineva să mă joc. Mă jucam cu gândurile despre catastrofe, accidente, boli, moarte și alte vătămări iremediabile. Și-atunci mă simțeam bine. Era ca o consolare că totul ar putea deveni și mai rău decât realitatea, chiar mai mult decât rău, catastrofal. Gândul că apartamentul nostru ar fi ars, de exemplu în ajunul Crăciunului, bradul s-ar fi aprins și s-ar fi prăbușit deasupra cadourilor, iar eu, singurul supraviețuitor, aș fi fost găsit peste resturile de scrum ale mamei, ale lui Fred și Bolettei; și-apoi ar fi trebuit să zac cel puțin trei luni la reanimare în timp ce optsprezece doctori s-ar fi luptat să-mi salveze viața. Și ceea ce mai rămăsese din mine, acel ceva ar fi trebuit să fie deosebit, complet deosebit. Și-atunci majoritatea celor care mi-au făcut viața amară ar fi trebuit să fie chinuiți de procese de conștiință și-ar fi venit să-mi ceară iertare. Iar eu, în dementa mea durere, i-aș fi iertat, le-aș fi iertat păcatele, iar ziarele s-ar umple de articole despre nenorocita mea soartă, s-ar scrie cărți despre mine, s-ar face filme, s-ar picta tablouri, s-ar regiza piese de operă, iar când totul se va împlini, singurul lucru la care visam era ca totul să se fi schimbat, să fi fost complet diferit de prezentul pe care îl trăiam. Mă vedeam mergând cu fața mea arsă și schimonosită împachetată în bandaje, schilodit și singur.

Acesta era visul meu. Deoarece gândul cu care mă jucam se transforma în vis, iar eu visam doar când eram treaz, niciodată noaptea, fiindcă nu aveam curajul. Dar ziua puteam hoinări singur și visa ore întregi până când oboseala mă făcea să mă așez pe o stâncă, deasupra parcului poate, și-atunci mă podidea plânsul, fiindcă aceste visuri erau atât de copleșitoare, încât mă duceau într-o nebunie de extaz. Plângeam în hohote și cu sughițuri, eram luat de vântul dramaturgiei visurilor mele. Eram victima violenței mele proprii. Eram înlăuntrul visurilor mele. Visam că eram bolnav, că moartea era pe-aproape și că boala era nevindecabilă, dureroasă și de lungă durată. Și-atunci veneau la mine toți cei care voiau să își ceară iertare și să fie prietenii mei. Dar era prea târziu, căci eu eram pe moarte și în ultima clipă tot ce puteam să fac era să ridic mâna, ca o binecuvântare pentru toți cei ce stăteau în jurul meu. Și aici visul se termina, sau mai bine zis gândul. Iar asta mă irita, fiindcă nu reușeam să-mi imaginez propria mea moarte, ba da, reușisem într-o anumită măsură, dar asta nu mă exalta deloc.

Visul în care mă imaginam mort, într-un coșciug simplu și sărăcăcios la crematoriul Vestre sau în biserica de pe Majorstuen, era întotdeauna destul de scurt și neclar și se risipea repede în nisip, înainte de a lua contur cu adevărat. Visul morții mele era întotdeauna nereușit. Era ca și cum nu aș fi crezut în așa ceva. Era mai ușor să visez și să-mi imaginez suferințe și accidente la care eram supus și pe care le depășeam cu un țipăt de disperare care-i aduna pe toți în jurul meu cu un sentiment de admirație, de milă. Am visat că stăteam pe trotuar, eu, nu Fred, când Bătrâna avusese accidentul de mașină care o costase viața. Doar că nu stăteam acolo nevătămat, ci încercam să o salvez punându-mi în primejdie viața, dar în zadar. Dar moartea ei aducea după sine o înrăutățire a sorții mele, cu toate că încercasem din toate puterile ființei mele să o salvez. Iar eu mă prăbușeam istovit și dezamăgit pe marginea trotuarului, unul dintre picioare îmi era zdrobit, iar dintr-o tăietură de pe frunte mi se prelingea o dâră de sânge, în timp ce începea să mi se vadă partea din față a creierului, ca o brioșă mică. Și parcă de mine le era milă, eu eram cel onorat, da, onorat, fiindcă avusesem curajul să-mi pun viața în primejdie, iar asta era de prețuit, eram apreciat ca o persoană adevărată. Și-atunci mă gândeam: *Poate vreun gând*

să fie rău? *Chiar dacă e doar în mintea mea*? *Poate un vis să devină la fel de rău dacă este în interiorul gândurilor, în spațiul liniștit și neatins al minții, chiar dacă niciodată nu este materializat în realitate*? Îmi puneam tot felul de astfel de întrebări. Și într-o zi am avut revelația unui vis adevărat. Trebuia să ridic gândurile din întuneric. Trebuia să îi dau libertate visului, să îl slobod în realitatea mult prea mică, chiar pentru mine însumi.

Ea era în clasa paralelă. O urmăream de ceva timp. Stătea în curte întotdeauna cu spatele și întotdeauna singură. Credeam că se simte singură, tot la fel de singură ca și mine. M-am tot plimbat în cerc în jurul ei, dar ea nu s-a apropiat. Ce îmi închipuiam? Că Barnum își va găsi o prietenă? Da. Asta era de neconceput, și tocmai la asta mă așteptam, să-mi fac o prietenă, și trebuia să fie ea, cea care stătea singură, întoarsă cu spatele în curte. Avea părul blond, tuns scurt și o aluniță pe obrazul stâng, exact sub ochi. Și chiar alunița aceea îmi plăcea, fiindcă o făcea imperfectă și reală și asta îmi dădea speranță și curaj, da, de fapt asta mă atrăgea la ea: alunița era ceea ce o făcea să se remarce, ca și înălțimea mea, lipsa acelor centimetri care erau atât de vizibili tuturor.

O ajungeam din urmă când mergea spre casă de la școală. Păstram ceva distanță între noi. Nu mă vedea. Alergam de la un colț al străzii la celălalt. Mergea întotdeauna singură. Ghiozdanul părea a fi mult prea greu pentru ea. Din când în când, se oprea din mers ca să se odihnească. Aș fi vrut să o ajut, să îi duc eu ghiozdanul, asta nu ar fi fost o problemă pentru mine. Dar nu am făcut-o niciodată. Stăteam și o priveam din umbra unei intrări, de unde ea nu putea să mă vadă și unde se pregătea prânzul, iar mirosul mâncării răzbătea din toate crăpăturile ușii și din găurilor de chei, răspândindu-se în valuri în josul scărilor, învăluindu-mă cu o senzație de vomă grea și cenușie, ce mă făcea să borăsc sub căsuțele poștale care debordau de reclame colorate cu vapoare și țărmuri însorite la marginea mării. Era septembrie. Când mă ridicam, ea dispăruse. Se numea Tale. Știam deja unde locuiește. Alergam spre strada Nobel și vedeam că perdelele erau trase la camera de la etajul al treilea.

Odată am stat acolo îndelung. Dar totul a rămas neclintit. Ea nu a mai coborât. Și-atunci am început să merg încet spre casă, visând că m-am prăbușit cu un avion în mijlocul Africii și că

eram singurul supraviețuitor. Am fost luat de un trib, de a cărui existență nu știa nimeni, cu care am locuit timp de trei ani. Era o mică ciudățenie cu acest vis. Ce căutam eu într-un avion ce zbura deasupra Africii? Și ar fi trebuit să fie o explicație, căci altfel visul nu era plauzibil. Dar în sfârșit am găsit răspunsul. Câștigasem un concurs de literatură și elevi din toate colțurile lumii se întâlneau în Madagascar pentru faza finală. Dar în drum spre Madagascar, avionul se prăbușea, iar eu, printr-un miracol, supraviețuiam și nimeream în mijlocul acelui trib sălbatic ce nu văzuse niciodată o persoană albă. Eram nevoit să conviețuiesc cu ei timp de trei ani. Acasă, în Norvegia, unde toate speranțele de a fi în viață erau pierdute, se ținea o slujbă în memoria mea în biserica Majorstua, care era atât de plină încât rândul ajungea până la Monopolul de Stat al Vinurilor. Toți se adunau acolo, cei din clasa mea, profesorii, toată școala, Esther de la chioșc, și nu e de mirare să fi fost pe-acolo și cineva din familia regală, fiindcă eu ar fi trebuit să reprezint Norvegia la concursul de literatură din Madagascar. Preotul era copleșit de tristețe și durere, iar în predica lui nu uita să declare cu fermitate că toți cei care se numesc Barnum trebuie să își poarte numele cu mândrie, iar Barnum devenea numele cel mai popular în următorii ani.

Fred ținea un discurs pe care îl scrisese el însuși, fără nicio greșeală de ortografie, și fiindcă îmi ducea dorul atât de mult nici măcar dislexic nu mai era. Mă descria ca fiind cel mai credincios și mai singuratic frate vitreg, cu toate că el mă considera fratele lui bun, și un așa frate nu ar fi găsit în toată lumea. Lângă mama, tata și Boletta stătea Tale, care plângea cu lacrimi amare, fiindcă nu era acolo nici măcar un sicriu pe care să așeze florile și la care să îngenuncheze.

Dar acum să le fie de bine tuturor, da, să le fie de bine acolo unde sunt, în timp ce eu îmi duc viața într-un cort din trestie în adâncul Africii, unde vraciul, un bătrân de aproape o sută de ani cu nasul străpuns de-a curmezișul cu o săgeată, se apleacă deasupra mea. Dă din cap și zice ceva într-o limbă pe care numai el o înțelege. Și așa zac eu acolo săptămâni și luni, beau apă de ploaie și mănânc rinichi de maimuță. Dar într-o zi mi se aduce o supă făcută de vraci, din plante ce cresc sub pământ, plante greu de găsit. Și această supă groasă și albastră cu miros de pipi de pisică face miracole cu mine: rănile se închid,

memoria îmi revine, și nu numai atât, încep să cresc în lungime, simt asta chiar și stând culcat, devin din ce în ce mai lung și când în sfârșit mă ridic în picioare sunt mai înalt decât toți. Dar nu mă pot baza pe asta. Dacă populația tribului era mai mică de statură decât mine, atunci asta este doar o iluzie, fericire zadarnică, între timp, sunt găsit de un misionar care poartă cu sine o geantă cu Biblii pe care le împarte membrilor tribului și un afișier din pânză pe care prinde figuri din fetru care îl reprezintă pe Isus și povestea lui. Îl întreb ce înălțime are. „Isus m-a lăsat de un metru și șaptezeci de centimetri”, răspunde misionarul. Și-atunci am știut cu siguranță că fericirea mea nu era zadarnică, crescusem într-adevăr, fiindcă acel misionar prăpădit îmi ajungea doar la umăr. Și ar fi trebuit să fiu de cel puțin un metru optzeci. Dar misionarul și-a strâns flanelograful și toate imaginile biblice și s-a pregătit de drum mai departe. L-am urmat de-a lungul junglei și într-o zi am aterizat pe aeroportul Fornebu, trei luni mai târziu, unde eram așteptat de mii de persoane, unii stăteau pe scările rulante de la ieșirea din aeroport cu steaguri și afișe pe care stătea scris „Bine ai venit acasă, Barnum!” Și în fața tuturor stătea Tale, fata cu alunița, iar eu am trecut prin fața ei, iar mulțimea a răsuflat ușurată când m-a văzut, înalt de un metru optzeci, aproape de nerecunoscut. Dar inima mea rămăsese aceeași, inima lui Barnum de altădată, bună și îngăduitoare, o inimă de aur. Fotografii se îngrămădeau care mai de care să-mi facă poze, se așezau în fața lui Tale care a vrut să mă oprească, dar eu m-am desprins și am alergat direct la Fred. El s-a aruncat de gâtul meu și plângea în hohote pe umărul meu, căci fusese de neconsolat și mai dislexic ca niciodată de când ținuse acel discurs în memoria mea.

A trebuit să mă odihnesc la fântâna arteziană din strada Gyldenløve. Eram istovit. Apa fusese oprită, iar pe fundul bazinului pluteau frunze și castane. Iar eu însumi eram ca o fântână arteziană. Acum era rândul meu să plâng în hohote. Să plâng în hohote pe propriul meu umăr. Și visul s-a dizolvat în lacrimile mele care cădeau grele pe asfaltul acela îngust, printre râmele care se cățărau disperate. Nu am putut continua, visul s-a oprit în momentul în care Fred s-a aruncat de gâtul meu și m-a îmbrățișat. Nu îmi mai păsa de continuare, căci putea fi lentă și plictisitoare. Nu mai aveam chef să continui visul, căci cea mai

bună parte a visului fusese slujba în memoria mea, când eu, de fapt, mă aflam în inima Africii, iar restul lumii era în biserica din strada Majorstuen la o înmormântare fără mort și fără sicriu. Și din nou mi-a venit să plâng. Și atunci cineva s-a aplecat privindu-mă de sus.

— Stai aici singur și trist, am auzit.

Și cineva mi-a șters lacrimile cu o batistă care mirosea a chiftele din pește și sirop de tuse.

— Ce îl poate face pe un băiețaș mic și drăgălaș ca tine să fie atât de trist?

Am ridicat ochii și am văzut deasupra mea gura unei femei bătrâne. Rujul îi colorase dinții din față ce semănau cu niște scoici rozalii, iar limba îi era încrețită ca o carapace de melc. M-am tras spre spate. S-a aplecat după geantă și și-a vârât batista în ea.

— Ai căzut și te-ai lovit?

Am dat din cap că nu. Era atât de aproape de mine, încât credeam că avea să mă lingă cu melcul ei, iar eu m-am lăsat atât de tare pe spate încât am fost cât pe ce să-mi pierd echilibrul și să cad în bazinul fântânii arteziene.

— Fratele meu a murit, am spus eu.

S-a oprit brusc, iar ochii ei s-au holbat la mine.

— Ți-a murit fratele?

— Da, am scâncit eu trecându-mi dosul palmei de-a lungul obrazului.

Și-atunci ea și-a pus mâna pe creștetul capului meu, vocea i s-a înmuiat, iar limba ei bătrână a scuipat.

— Și asta s-a întâmplat demult?

— Ieri.

— A murit fratele tău ieri?

— Da. Ieri. O să-l înmormânteze poimâine.

Și am simțit cum m-am transpus în acțiunea situației, mai mult și mai intens decât în visul despre Africa, atunci când am spus că Fred murise, da, am spus-o tare cu gura mea, nu fusese doar gândul de data asta, iar cea care auzise acest lucru mă și crezuse. Era ca și cum s-ar fi întâmplat în realitate, începusem să cred și eu lucrul acesta auzindu-mi propriile mele cuvinte spuse de propria mea gură.

— S-a înecat, am spus. În lacul Gaustad. Am încercat să îl salvez, dar…

Am început să plâng de-adevăratelea. Nu mai puteam vorbi. Femeia a început și ea să plângă și mi-a șters fața din nou.

— Ești un băiețaș mic și curajos, a șoptit ea.

Și apoi mi-a dat cinci coroane, și-a trecut mâna prin buclele mele, și-a împăturit batista și s-a îndepărtat prin frunzele veștejite. Și deodată s-a întâmplat ceva ciudat. Când să îi spun „Mulțumesc”, „Mulțumesc de mii de ori”, au început să iasă alte cuvinte din gura mea.

— Pizdă încrețită! am strigat.

Femeia s-a oprit o clipă, s-a întors și fața ei era să îi cadă în călcâie, cum stătea acolo sub acei copaci umbroși. Am început să alerg cât puteam de tare în sus spre stația de pompieri și nici că mi-ar fi păsat dacă ar fi fost în flăcări. Tot orașul ar fi putut să ardă în flăcări din partea mea, și nu m-ar fi deranjat dacă Palatul Regal ar fi ars mai întâi, cu regele în flăcări pe balcon. Dar mașinile de pompieri stăteau parcate în sală, iar căștile atârnau în cuiere. Sirenele erau în altă parte. Era incendiu doar în miezul creierului meu, flăcări în cerul gurii, iar focul acela niciun pompier din lume nu putea să îl stingă. Am alergat. Alergam luându-mă la întrecere cu mine însumi și nu m-am oprit până nu am ajuns în strada Bogstad. Stăteam în fața parfumeriei de pe colț, la capătul tramvaiului, și mi-am putut privi fața în oglinda din fereastră. Nu ieșea fum din urechile mele și nici buclele nu îmi erau arse. Eram aproape la fel ca mai înainte, doar puțin roșu în obraji și cu ochii doar o idee mai mari, ca și cum ar fi văzut mai mult decât ar fi trebuit. Dar aveam cinci coroane în mână. Am intrat în magazin. Erau multe vânzătoare care se mișcau aproape simultan, cu zâmbetele fețelor înțepenite ca și cum apariția mea le-ar fi trezit dintr-un vis adânc, din somnul mirosurilor, da, mirosurile erau ca frunzele umede ce se ridicau de sub copaci și nu știu exact de ce, dar deodată mi-am imaginat niște arici ce dorm într-o grămadă de frunze moarte. Mă gândeam și așteptam în același timp ca în curând cineva să își pună mâna pe capul meu, și înainte ca gândul să se spulbere, vânzătoarea în rochie de un albastru deschis și-a vârât degetele în părul meu făcând rotocoale prin buclele mele și râzând.

— Pizdă încrețită, am spus repede, mușcându-mi limba.

Dar când ea s-a aplecat spre mine și a zâmbit larg, atunci vânzătoarele din parfumerie au început să râdă în cor.

— Ați mai văzut vreodată un băiat atât de politicos?

Sigur că nu mai văzuseră până atunci și au început să-mi mângâie buclele pe rând și când într-adevăr au terminat, vânzătoarea m-a întrebat ce doream, doream poate un parfum 4711 pentru mama mea sau poate un pieptene din inox?

— Vreau un inel, am spus eu încet.

Vânzătoarea s-a aplecat spre mine.

— Ce ai spus, băiatul meu?

— Am spus un inel, am repetat eu. Cu o inițială pe el.

Și-atunci ea a zâmbit cu înțeles și m-a împins în interiorul magazinului și acolo a tras un sertar îngust plin de inele.

— La ce inițială te-ai gândit?

Aș fi vrut să cumpăr toate inițialele din alfabet, ca să fiu sigur, dar nu aveam atâția bani, și dacă aș fi început cu A nu aș fi ajuns mai departe de E. Și, de altfel, nu cunoșteam pe nimeni care ar fi meritat un inel de la mine, cu excepția lui Esther de la chioșc.

— T, am spus eu repede.

Ea mi-a găsit repede un inel cu litera T.

— Cum se numește prietena ta? Turid?

Am dat din cap.

— Tone, atunci, a spus ea.

— Nu, am spus.

Acum stătea aproape în genunchi în fața mea.

— O cheamă Trine!

Și-atunci am spus ceva de care eram aproape mândru.

— Tainã, am spus eu. T de la tainã.

Vânzătoarea și-a mai băgat o dată mâna în părul meu înainte de a se ridica.

— Ești un șmecheraș, micuțule.

Pizdă încrețită, am gândit eu, iar gândul acela stătea gata să explodeze în capul meu, dar nici cel mai mic sunet nu a scăpat liber din gândurile mele. T, de la tainã. Asta nu o voi uita.

Inelul a fost împachetat în pânză de bumbac și hârtie lucioasă, argintie. Am lăsat cele cinci coroane pe tejghea și mi-a dat rest trei coroane și șaizeci de øre. Dacă va ieși așa cum voiam, aveam bani să o invit pe Tale în oraș. Ne-am fi putut duce la cofetăria elevilor și am fi putut lua două *milkshakes* cu gust de zmeură sau de la Esther am fi putut cumpăra zahăr candel și acadele pe care le-am fi putut lua cu noi în parcul Sten, unde le-am fi putut savura în liniște. Sau… ba nu, le-am fi

putut lua la lacul Gaustad, unde ne-am fi putut așeza pe mal, pe o pătură, căci acolo nu ne-ar fi găsit nimeni. De data asta nu i-am spus vânzătoarei „Mulțumesc mult”, ci doar „Mulțumesc frumos”, în gând, și am dus cadoul acasă, cu grijă. Mama și Boletta mâncaseră deja de prânz, iar mama m-a întrebat unde am fost.

— Nicăieri, am spus. Și nu mi-e foame.

M-am dus în camera mea și am pus cadoul în penar, sub radieră, ascuțitoare și linie. Dar Fred a apărut deodată în spatele meu.

— Ce faci? a întrebat el.

Mi-am încovoiat spatele deasupra penarului.

— Nimic, am spus încet.

— Nimic?

Fred râse. Și nu aș fi vrut să râdă.

— E adevărat, am spus.

Fred și-a pus mâinile pe umerii mei.

— Nimic nu există. Deci minți.

— Te rog, l-am rugat eu. Nu mint.

Dar Fred nu s-a lăsat cu una, cu două. S-a aplecat în față, mi-a smuls penarul și a deschis fermoarul ca și cum ar fi știut tot timpul că inelul era acolo. Și acum ținea pachețelul între degete.

— Ce e asta, Barnum? Nimic?

Am lăsat capul în jos.

— Un inel, am șoptit.

Fred a zâmbit. S-a așezat pe pat și a început să îl desfacă. Eram gata să izbucnesc în plâns. Dar nu am făcut-o. Și dacă ar fi știut măcar ce am visat, despre cuvântarea lui la slujba memorială lângă un sicriu gol când eram dispărut fără urmă.

— T, a spus Fred. Cine este?

— O fată de la clasa paralelă.

— Și pentru ea e inelul?

Am dat din cap. Câteva momente, Fred nu a mai spus nimic. Dar nici eu nu am scos niciun cuvânt. Mă întrebam ce-o să facă acum cu inelul, o să îl arunce în WC, o să îl înghită sau poate o să îi rupă inițiala.

Dar nu a făcut nimic din toate acestea. În schimb, a împachetat din nou inelul, exact așa cum fusese, și mi l-a dat înapoi.

— Bravo, Barnum, a spus el.

Încă nu îndrăzneam să scot un cuvânt. Am înghesuit pachețelul cu grijă în penar. Fred s-a postat lângă fereastră, cu spatele. Era deja întuneric afară. S-a auzit un șuier lung și umed când autobuzul a trecut prin fața blocului, iar luminile felinarelor străzii atârnau agitându-se în vânt.

— Îți place mult de ea? a întrebat Fred ușor.

Am înghețat.

— Da, am răspuns cu un glas slab.

— Ce-ți place cel mai mult la ea?

— Alunița de pe față, am spus eu.

Fred s-a întors spre mine.

— Pot să-ți dau un sfat, Barnum?

— Da, am spus. Da.

El s-a apropiat.

— Nu îi spune că ce-ți place cel mai mult la ea e alunița.

Fred și-a trecut mâna printre buclele mele, și cred că a fost pentru prima dată când a făcut asta. A ieșit fără să mai spună ceva.

În acea noapte am avut un vis nou, dar de data asta în somn. Se făcea că mă aflam undeva departe într-o călătorie. Plecasem undeva unde era frig și întuneric pentru a-l găsi pe Wilhelm, străbunicul meu, și călătorisem singur într-acolo. Am mers câteva zile, poate chiar luni, deoarece timpul acolo nu se lăsa măsurat în orele ceasului, fără niciun rezultat. Și am trecut peste o cutie care zăcea lângă o stâncă și pe care a trebuit să o disloc de unde era. Îmi amintesc bine acea cutie. Era neagră, avea două lacăte ruginite pe fiecare parte a capacului bombat. Am reușit să o deschid și în ea am găsit o sticlă prăfuită de vin de Malaga, trei cutii de sardine și patru kilograme de cremă de pantofi. M-am așezat lângă ladă, am băut acel vin dulceag, am mâncat sardinele, am dat noroc în cinstea regelui, mi-am dat încălțările cu cremă, după care m-am culcat. Când m-am trezit, nu numai frigul mă înconjura, ci și urșii polari. Am împușcat doi dintre ei cu o pușcă ce-mi apăruse deodată în mâini, iar ceilalți urși s-au speriat și s-au împrăștiat. Am mers mai departe, dar nu am zărit nicio urmă de viață. Încălțările-mi erau grele și se lipeau de zăpadă. În curând am murit. Era ciudat. Murisem și visul tot continua. M-am cufundat în gheață, unde am și rămas, pe fundul gheții într-un sicriu din gheață. Și au trecut tot atâția ani ca timpul care trecuse de când Wilhelm dispăruse între

gheţarii Groenlandei sau poate fusese doar o săptămână, căci timpul era greu de măsurat acolo, până când cineva m-a găsit. Au tăiat blocul de gheaţă şi m-au desprins din loc şi m-au transportat înapoi în Norvegia. Şi aici am fost expus în pavilionul muzicii de pe bulevardul Karl Johan: Barnum îngheţat într-un bloc de gheaţă, bine conservat în sicriul meu de gheaţă. Dar soarele a pătruns în încăpere, gheaţa a început să se topească, picura şi se scurgea, vizitatorii aclamau, iar eu m-am trezit la viaţă şi în acelaşi moment am putrezit, şi atunci m-am trezit ţinând penarul cu inelul strâns la piept.

Ploua în fiecare pauză, iar ea stătea singură în curte, lângă anexa şcolii. Aşteptam la fântâna arteziană. Nu m-a văzut. Aluniţa semăna cu o picătură de apă maroniu-închisă care s-ar fi oprit pe obrazul ei. În ultima oră de curs aveam educaţie fizică la sală. Stăteam la vestiare şi auzeam cum copiii alergau în cerc în jurul sălii. Şi s-a făcut linişte, iar Ţapul şi-a făcut apariţia în uşă. Mi-a venit în minte visul, fiindcă era ca şi cum Ţapul s-ar fi topit şi era în curs de putrefacţie.

Muşchii lui enormi curgeau în josul corpului ca nişte valuri de grăsime albă. Când se spăla cu noi, folosea trei duşuri şi tot nu se uda pe labele picioarelor.

— Nu te schimbi? a întrebat el.

— Nu prea mă simt bine, am spus eu.

— Ce te mai doare şi astăzi?

— Sunt răcit, am spus eu şi mai încet. Am uitat să închid fereastra astă-noapte, iar de dimineaţă, patul era leoarcă de la ploaie.

Ţapul a oftat prelung.

— Bine, bine… Dar nu pleca înainte de a se suna de ieşire.

S-a întors spre ceilalţi băieţi şi a suflat din fluier. Auzeam râsetele. Auzeam sforile ce erau desfăcute. Auzeam aparatele care erau trase pe podea şi pe cineva ce făcea roata de la un spalier la altul. Stăteam pe bancă, între hainele de ploaie. Vestiarele erau întotdeauna locuri singuratice. Şi toate vestiarele seamănă, sunt la fel. Au acelaşi miros şi aceeaşi istorie. Vestiarele sunt locul unde durerea şi întristarea se ţin în lanţ ca o îmbrăcăminte uitată pe care nimeni nu vine să o mai recupereze. Victoriile le duci cu tine afară în curtea şcolii. Înfrângerile le părăseşti acolo, înăuntru. Se prelingea de la unul dintre duşuri. Dacă aş fi numărat până la cinci sute, atunci poate

că ar fi sunat de ieșire. Și nu ar mai fi trebuit să aștept. Și mi-a venit o idee, iar timpul mă presa. Am alergat până la magazinul Plesner din strada Grenser, de unde mama obișnuia să-mi cumpere brațuri și suporturi din plută pentru călcâi. Era singurul magazin din oraș care expunea în vitrină schelete, labe și antebrațe. Am intrat și vânzătoarea, care semăna mai degrabă cu o asistentă medicală în halat alb și saboți din lemn, m-a recunoscut imediat. Dar de data asta nu venisem pentru a-mi corecta defectele. Am rugat-o să-mi dea un bandaj pentru susținut brațul.

— Un bandaj? repetă ea.

— Da, am spus. Fratele meu și-a scrântit mâna.

— Aha! Dar cum a reușit?

— A făcut roata în sufragerie și era foarte strâmt.

M-a studiat câteva momente, apoi s-a dus într-o cameră din spate și s-a întors cu un cuier plin de bandaje. Ar fi trebuit să fie un bandaj cu litere pe ea, un B mare, B de la braț, B de la Barnum, dar era prea multă bătaie de cap. Eram într-o dispoziție bună. Era timpul să scot visul la lumină, gândul trebuia pus în acțiune, totul trebuia să devină realitate.

Am ales un bandaj verde. Atunci accidentul va părea mult mai serios. Dar m-am răzgândit, căci culoarea verde era la fel ca puloverul pe care îl aveam pe mine, de aceea am ales unul alb în locul celui verde. Alb era suferință, ca zăpada și gheața, alb era ușor de observat. Am plătit trei coroane și zece øre și acum îmi mai rămăseseră doar cincizeci de øre. Nu prea aveam cu ce să mă laud, ajungeau exact pentru două pahare de sirop, iar septembrie nu era chiar luna pentru sirop rece de la gheață; în schimb, am fi putut să stăm în camera ei și să o țin în brațe cu brațul meu cel bun. Vânzătoarea a vrut să-mi împacheteze bandajul, dar eu l-am luat în mână și m-am grăbit să ies. M-am ascuns în cel mai apropiat tronson, unde am încercat să-mi pun bandajul corect. Dar mai întâi a trebuit să decid care braț ar fi fost accidentat. La asta nu mă gândisem. Îmi venea să râd de mine însumi. Plănuisem totul în cel mai mic detaliu, dar uitasem să mă hotărăsc la ce braț aș fi fost accidentat. Am ales mâna dreaptă. La dreapta ar fi fost cel mai rău să se întâmple. După mai multe încercări nereușite, am reușit să îl înnod, să atârn bandajul de gât și să aduc mâna stângă la locul ei. Acum era ruptă în felul cel mai dramatic. Am gemut. Am coborât pe strada

Karl Johan. Mergeam încet și din când în când trebuia să mă odihnesc de obosit ce eram și de durere. Oamenii mergeau încolo și încoace, aduși de spate în ploaie sub umbrelele negre. Nu mă vedeau. Și de asta îmi era ciudă. Ar fi trebuit să mă vadă și să le fie milă de mine sau poate să mă întrebe dacă nu am nevoie de ajutor ca să traversez sau să se ofere să-mi ducă ghiozdanul o bucată de drum. Le-aș fi răspuns că nu era nevoie, dar ar fi fost frumos și numai să întrebe. Băncile din parcul elevilor erau ridicate într-un camion și transportate în cine știe ce loc. Era toamnă târzie și-atât.

Copacii începeau să se scuture de frunze. Am luat-o pe un drum mai ocolit, fiindcă trebuia să exersez mai mult cum să merg cu bandajul. M-am oprit la Palatul Parlamentului. Trenul venea de la Vestbanen, iar locomotiva trăgea vagoanele de marfă, cel puțin douăzeci și trei la număr, și când ultimul vagon a trecut de mine, am putut vedea până deasupra lui Aker Mek și în același moment un vas uriaș aluneca ușor pe apă de la doc, un vas înalt, cu învelișul exterior negru ce plutea elegant și fără pic de zgomot prin ploaie, iar la bază apa de culoare închisă crea o imagine frumoasă exact ca în visele mele care trebuiau lansate acum; trebuia să navighez.

M-am dus drept în strada Nobel. Perdelele de la etajul trei erau trase. Ceasul era trei și douăzeci. Venise, cu siguranță, de la școală. Am scos inelul din penar, l-am băgat în buzunar, am ascuns ghiozdanul sub scară, am urcat cele trei etaje și am sunat la ușă.

A durat ceva până când mama ei a venit și a deschis ușa. S-a uitat în jos la mine.

— Bună ziua, a spus ea.

— Tale este acasă? am întrebat eu.

— Da, este, a răspuns mamă-sa și a rămas în prag.

Nu știam ce să mai spun. Și de aceea m-am rezemat de pervazul ușii, am închis ochii și am gemut ușor.

— Cum te numești? a întrebat ea.

— Barnum, am șoptit.

— Barnum?

— Da. Puteți să îi transmiteți salutări lui Tale de la Barnum?

Mama s-a aplecat mai aproape.

— Ce s-a întâmplat cu brațul tău, Barnum?

Am deschis ochii.

— L-am rupt.

Mamă-sa m-a poftit să intru și m-a rugat să aștept. Avea o față îngrijorată. Ridurile i se adunau laolaltă într-un nod la mijloc. A dispărut în apartament. Iar eu așteptam. Mirosea a săpun și a apă oxigenată, exact ca în sala de așteptare a doctorului școlii. Am văzut un pian în sufragerie, dar capacul era tras. Nu era nicio floare în apartament. Perechea de ochelari de pe comodă se uita țintă spre perete. Credeam că maică-sa mă va chema înăuntru. Dar Tale a venit în antreu. S-a uitat uimită la mine. Alunița de sub ochi îi strălucea. A trebuit să mă sprijin de un scaun. Un scâncet mi-a scăpat printre buze. Eram gata să mă prăbușesc.

— Barnum, spuse ea.

Nu îi auzisem vocea până acum. Vocea ei era uscată și vorbea încet. M-am îndreptat de spate. Mamă-sa era în sufragerie. Și-apoi a dispărut.

— Da, am spus eu încet.

Și deodată m-am gândit că Tale știa cine eram, fiindcă numai eu o urmăream din umbră. Și dacă știa cine eram, asta se datora numai zvonurilor din clasa paralelă despre puștiul nătâng, cel mai mic din școală și din oraș care putea ajunge doar la pizda fetelor, cu râsul batjocoritor care îl urmărea peste tot. Am început să-mi pierd curajul.

— Sunt din clasa paralelă, am spus eu.

— Știu. Dar ce cauți aici?

Și a început să devină mai mult nerăbdătoare decât miratră. De jur împrejurul încălțărilor mele se adunase o băltoacă noroioasă. Brațul mă durea.

— Mi-am rupt brațul, am spus eu.

Dar asta nu a impresionat-o prea mult. Nu mi-a mângâiat mâna pusă în bandaj și nici nu m-a întrebat cât de tare mă durea. Nu m-a sărutat pe obraz ca să-mi aline durerea sau să mă încurajeze.

— Cum de ai știut unde locuiesc? a întrebat ea. M-ai urmărit?

Am dat din cap.

— Da, am spus eu.

S-a așternut tăcerea pentru câteva minute. Și încet s-a ivi un zâmbet pe buzele ei, suav, era ca și cum buzele ei ar fi fost prea mici pentru un zâmbet întreg, dar era de ajuns pentru mine, acel zâmbet suav era mai mult decât de ajuns.

— Cum ți-ai rupt brațul? a întrebat ea.

A trebuit să închid ochii din nou.

— La ora de gimnastică, am spus eu și am regretat imediat, pentru că această minciună ar fi putut dată în vileag dacă cineva s-ar fi interesat de detalii, dar acum era prea târziu să mă răzgândesc. Când am sărit la capră, am aterizat greșit, am continuat eu. Oasele de la cot îmi ieșiseră afară.

Dincolo de ușă, cineva încerca să bage cheile în broască. Tale s-a întors spre ușă, care după câteva secunde s-a deschis și a intrat tatăl ei.

— Nu nimeream broasca. Mi-am uitat ochelarii. Unde sunt?

Mama lui Tale a venit imediat cu ochelarii care erau pe birou, țintuind în gol peretele, iar el și i-a pus la loc pe nas. A răsuflat ușurat, a tras-o pe Tale spre el sărutând-o pe frunte.

— Ce mai faci, fata mea? a șoptit el, iar ea s-a arcuit trăgându-se încet din brațele lui.

— El este Barnum, a spus mamă-sa repede, iar el s-a întors și s-a uitat la mine închizând din ochi.

— Barnum? Bună ziua, Barnum. Ce ai pățit la mână?

Dar nu am apucat să îi răspund.

— Și l-a rupt la săritura la capră, a spus Tale.

— Uf! Ia să mă uit și eu puțin la el.

— Nu! am țipat eu.

Tatăl râse.

— Nu-ți face griji, băiatule. Sunt doctor.

Și a început să dea la o parte bandajul.

— Dar de ce nu ți-au pus mâna în ghips? a întrebat el.

M-am întors spre Tale.

— Îmi place alunița ta, am spus eu tare.

Tatăl a dat drumul brațului meu. Tale a încercat să zâmbească, dar buzele nu i-au venit în ajutor și gura i-a căzut ca un lut umed, și deodată mi s-a părut că era urâtă, ea și alunița ei.

— Acum cred că e timpul să pleci, a spus maică-sa.

Îmi amintesc doar că m-am trezit deodată în stradă. Aveam ghiozdanul în spate și inelul în buzunar. Totul era în zadar. Nu am îndrăznit să-mi arunc încă o dată privirea la fereastra de la al treilea etaj. Eram sfârșit. Povestea lui Barnum luase sfârșit. Nu îmi rămânea altceva decât să mă duc și să mă culc. Ploua încă. Am trecut prin parcul Frogner. Mi-am smuls bandajul și i l-

am dat unui cerșetor de pe stradă care stătea sub un tufiș și tremura. Acum poate că va înduioșa mai multe inimi. Și când am ajuns acasă am făcut așa cum aveam de gând, m-am dus în camera mea și m-am culcat. Și după puțin timp, mama a apărut în pragul ușii.

— Sunt bolnav, am șoptit eu. Lasă-mă-n pace!

— Bolnav? Ce te doare, Barnum?

— Sunt bolnav și-atât. Și se ia, sunt contagios. Mâine nu mă pot duce la școală.

Mama a oftat.

— Nici nu trebuie. De mâine începe vacanța de toamnă.

Mama a mai oftat o dată înainte de a închide ușa și am înțeles că Boletta era din nou la Polul Nord și bea bere.

Am rămas întins. Epoca visurilor trecuse. Îmi visasem ultimul vis. Mi-am tras plapuma deasupra capului și am început să plâng. Eram un naufragiat care se ducea la fundul apei întunecate. Vasul nu mai rezista. Se desfăcea din încheieturi, iar eu mă scufundam. Cum de putusem să spun că îmi plăcea alunița ei? Cum de mă prefăcusem că aveam brațul rupt? De ce nu m-am prefăcut că sunt mut? Atunci i-aș fi putut da inelul fără să spun nici măcar un cuvânt, iar inelul cu acea literă gravată ar fi putut să vorbească în locul meu. Nici măcar inelul nu apucasem să i-l dau, iar acum era prea târziu.

Mama a venit cu cina. Nici nu am atins-o. Mi-a luat temperatura și a plecat. Mai târziu s-a întors Fred. S-a întins în pat și a stat așa nemișcat ascultând un timp. Nu am spus nimic. Mirosea a țigara și a bere.

— Nu ai chef să îi povestești fratelui tău? a șoptit el. Sau mă consideri doar frate vitreg?

— Ce să-ți povestesc, Fred?

A mârâit.

— Cum a mers treaba cu inelul, bineînțeles.

M-am gândit.

— Nu i l-am dat, am spus eu încet.

Fred s-a ridicat în șezut.

— Nu ai avut curajul, asta vrei să spui? Te-ai răzgândit, nu-i așa? Lașul dracului!

— Nu! am țipat eu. Am fost acasă la ea!

Fred s-a cufundat în pernă și s-a uitat mult în tavan.

— I-ai zis de aluniță, nu-i așa?

M-am vârât adânc în plapumă.

— Da, am șoptit eu.

Am auzit pe cineva cântând, jos, în stradă. Era Boletta. Cânta șlagăre demodate de care toți erau plictisiți. Mama s-a grăbit să coboare și să o aducă sus cât mai repede, până când nu ne reclama cineva sau nu-l trezea din somn pe îngrijitorul Bang. Și-apoi noaptea a devenit liniștită, cu excepția inimii mele.

— Ți-am spus să nu pomenești nimic despre aluniță, a spus Fred. Ai început să nu mă mai asculți?

— Ba da, Fred. Te ascult.

— Gândește-te la câte alte complimente ai fi putut să îi faci, Barnum! Despre ochi. Gură. Păr. Urechi. Este ceea ce fiecare fată își dorește.

— Și despre nas? am întrebat eu cu grijă.

— Da, și despre nas. Despre gât, degete, chiar și despre degetele de la picioare. Dar nu și despre fund și sâni, Barnum. Până când terenul nu este pregătit.

— O să aștept, am spus eu încet.

Aș fi putut vedea în întuneric cum Fred dădea din cap și mă aproba.

— Este frumoasă? a întrebat el.

— Dă, am spus. Frumoasă ca ea nu am mai văzut.

— Și cu toate acestea, ai reușit să îi zici de aluniță. Trebuie să repari asta, Barnum. Dacă nu, te-ai făcut într-adevăr de râs.

Și-apoi cred că Fred a adormit. A fost cea mai frumoasă discuție pe care am avut-o vreodată cu el. Mi-aș fi dorit să mă duc și să dorm în patul lui, alături de el. Dar nu am făcut-o, bineînțeles. Am rămas întins, gândindu-mă cum să-mi îndrept greșeala. Era un gând care mă liniștea puțin. Și parcă vedeam vasul care luneca încet de la docurile de pe Aker Mek și care se cufunda în apa neagră. Dar asta nu însemna sfârșitul. Vasul se mai putea scoate la suprafață și se putea trage din nou spre docuri, se putea repara și putea să fie din nou pe apă. Asta gândeam eu. Patul era docul meu. Și aici aveam să zac tot restul vacanței mele de toamnă, în timp ce alții din clasă scoteau cartofi la rudele din Nittedal, sau greblau frunzele de pe țărmul alb de-a lungul fiordului. Și mă întrebam ce face oare Tale, iar temperatura termometrului se ridica atât de tare încât era cât pe-aci ca mama să cheme ambulanța. Dar mi-am

revenit, iar luni m-am declarat sănătos, m-am ridicat din pat și am pornit spre școală cu inelul în buzunar.

Nu am văzut-o în prima pauză. Dar am văzut, în schimb, altceva. Fetele din clasa ei stăteau în anexa școlii și plângeau. Nu am putut să mă concentrez în următoarea oră. Ceva nu era în ordine. Domnișoara Schelet era și mai palidă decât de obicei și a întrebat ce am făcut în vacanța de toamnă. Râsul se răspândea și Șoarecele a apucat să spună doar că „Barnum a fost confundat cu un cartof din soiul *Kerr's Pink",* înainte ca să fie plesnit cu indicatorul în spate, ceea ce l-a făcut să își înghită jumătate din limbă în timp ce un nor alb de cretă umplea deodată liniștea. Iar ea nu a apărut nici măcar în pauza mare. Anexa era goală acum. Nici celelalte fete nu erau acolo. Preben, Hamsterul și Arnold stăteau la fântâna arteziană și se uitau țintă la mine. Mecanicul școlii a închis apa. M-am dus de jur împrejurul clasei întâi și am trecut alergând prin intrarea din spatele școlii, urcând la etajul al patrulea. Era liniște deplină. Era pauza mare. Cineva scăpase o felie de pâine cu salam ce zăcea pe jos. Cuierele erau goale și ieșeau în evidență ca un rând de semne ale întrebării din metal strălucitor. Inelul era în buzunar. Ceva nu era în ordine, simțeam asta. Am mers cu pași rari de-a lungul coridorului. Ușa de la clasa ei era deschisă. M-am oprit acolo și am aruncat o privire pe furiș. Fetele stăteau tăcute cu capul plecat într-un cerc în jurul unui pupitru unde era aprinsă o lumânare albă. Cineva plângea încet. Pe tablă scria cu litere mari: „O să ne fie dor de tine, Tale". M-am tras înapoi. M-am furișat după cuiere în timp ce domnișoara Schelet se arăta după colț, iar eu m-am dus direct la ea. Ea și-a lăsat mâna grea pe umărul meu.

— Ce faci aici? a întrebat ea.

Dar pentru un motiv sau altul nu părea furioasă. Mă hotărâsem să îi spun adevărul. Nu aveam ce să mai pierd.

— Voiam să îi dau ceva lui Tale, am șoptit eu.

Și-a ridicat mâna și m-a atins pe obraz. Degetele-i erau reci. S-a așezat pe vine.

— Tale nu mai este aici, a spus ea încet.

— S-a mutat la altă școală? am întrebat eu.

Domnișoara Schelet și-a încrucișat mâinile și s-a auzit cum îi pocneau degetele și era adevărat ce se zvonea, că domnișoara

Schelet mirosea a medicamente ca și cum fața ei era ca o farmacie părăsită.

— Tale a murit, a șoptit ea.

Tale este moartă, îmi răsunară cuvintele ca un ecou în minte. Este moartă.

— Dar nu poate fi adevărat, am spus eu..

Domnișoara Schelet abia a zâmbit și m-a prins de mână. Voiam să-mi dea drumul.

— Tale a murit acum, în vacanța de toamnă, Barnum.

Mi-am tras mâna din strânsoare.

— Cum?

— Avea o boală necruțătoare. Cancer.

Scheletul s-a aplecat și mai mult spre mine și mi-a șoptit.

— Alunița. Era malignă.

— Trebuie să plec, am spus eu. O să sune în curând.

Am mers spre ieșirea din coridor. Mi-am trecut degetele de-a lungul cuierului și mi-am spus: „Acum nu mai are; cine să mă bârfească. Sunt salvat. Acum nu mai poate să spună la nimeni că m-am dus la ea cu brațul în bandaj și am mințit”. Și mi-am dat seama deodată că acesta era cel mai odios gând care îmi trecuse prin minte vreodată.

— Ce voiai să îi dai? a întrebat domnișoara Schelet.

M-am oprit și m-am întors spre ea. Stătea în fața clasei și câteva fete se uitau la noi, cu fețele palide și tăcute. Am ridicat felia de pâine ce zăcea la picioarele mele și am început să o mănânc cu mișcări lente. Și ceea ce le-am răspuns a fost de fapt și mai odios decât tot ceea ce am gândit.

— Nimic, am spus.

Și am început să alerg în josul scărilor către toalete, am căzut în genunchi și am vomitat tot din stomac, am vomitat tot ce ardea în mine. Am lăsat inelul să cadă în WC și am tras apa. Dar mi-a părut imediat rău. Din fericire, WC-urile erau destul de înfundate, și de multă vreme chiar. Am băgat mâna cât am putut în apa aceea maronie, am bâjbâit cu degetele printre cocoloașe moi și hârtie și l-am găsit în sfârșit. Am șters inelul cât de bine am putut de jachetă și l-am pus din nou în buzunar. T de la Tale. T de la Tainã.

A sunat de intrare. Am plecat acasă, unde nu am găsit pe nimeni. Am luat cheile de la mansardă și m-am furișat acolo. Eram o persoană odioasă. Și asta știam. Eram o persoană rea și

singurul lucru cu care mă puteam lăuda era piticimea mea. Stăteam la uscătorie între frânghiile care atârnau. Se scurgea apă din ochiul de geam din tavan. Vântul făcea ca băltoaca adunată pe podea să tremure. Gândurile mele erau un cerc negru care se înfiripa în spatele ochilor.

Cum putuse să moară când tatăl ei era doctor? Și singurul lucru pe care îl vedeam în fața ochilor era alunița ei ce se întindea acoperindu-i toată fața, creștea văzând cu ochii până i-a acoperit tot corpul. Apoi m-am liniștit. Eram rece și gol. M-am dus și am ascuns inelul în deschizătura ruginită de lângă hornul de cocs. Și acolo am mai găsit ceva. Sub un sac de iută am găsit o sticlă. Pe etichetă stătea scris *Eau de Vie* și sticla era plină până la jumătate. Am deșurubat dopul și am băut. Gura, dinții îmi ardeau. Dar după aceea un râs a început să ia proporții în capul meu. Am luat mai multe înghițituri și apoi am pus sticla sub sac din nou. Și râsul acela răsuna plăcut. M-am urcat pe scară până la ochiul de geam din tavan, l-am deschis cât de tare am putut și am privit orașul de sus. Orașul se mișca. Nu voia să stea într-un loc. Cocoșii de vânt și-au luat zborul, devenind un stol de păsări deasupra fiordului. Dar când m-am întors și am privit spre cimitirul bisericii dinspre vest, acolo copacii întunecați stăteau pe loc precum niște lănci sub cerul înnorat și câțiva oameni îmbrăcați în negru duceau un sicriu alb printre crucile cimitirului. S-au oprit într-un loc unde pământul era deschis ca o rană proaspătă. Am încercat să mă dezbrac de jachetă, am pus brațul drept deasupra marginii ferestrei, am tras aer în piept și am lăsat fereastra să cadă.

Am apucat să aud zdrobitura și în același moment râsul din cap a încetat. Piciorul mi-a alunecat, dar am rămas agățat în rama ferestrei înainte de a trage după mine în căzătură bucăți de geam, vergele care s-au prăbușit peste scară, peste sforile de rufe, și am atins podeaua mai întâi cu cotul.

Cu jumătate de ochi puteam să o văd pe Boletta. Stătea pe vine lângă hornul de cocs și căuta ceva sub sacul de pânză. A găsit sticla. A băut. Nu visam. Era adevărat. Mă trezisem de ceva timp. Nu știu de cât timp, fiindcă era doar timp. Dar din ochiul de geam spart întunericul se lăsa deja printre țăndările de geam. Sângele-mi curgea din brațul ce stătea într-o parte de-a lungul corpului. Pielea era sfâșiată într-o tăietură lungă prin care se vedea ceva alb, lucios, înăuntru în rană. Am leșinat puțin din

nou. Și-atunci s-a întors Boletta. A țipat și am auzit cum scăpa sticla din mâini, iar țipătul ei se apropia de mine. Boletta m-a luat în brațe și m-a dus de-a lungul scărilor în timp ce vorbea întruna, cu ea însăși, cu toți, cu Dumnezeu.

— O să dau foc la uscătorie. Da, o să o fac o dată. Să dau foc la uscătorie până se va alege scrumul de ea!

M-am trezit într-un pat la spitalul de urgență. Mama stătea alături de mine și mă mângâia pe creștet. Cred că plânsese. Brațul meu drept era cusut. Apoi am fost dus într-o altă cameră, unde a fost pus în ghips. Am încercat să îl ridic, dar era prea greu.

— Cum am ajuns aici? am întrebat.

Mama a zâmbit și m-a sărutat pe frunte.

— Am luat un taxi, Barnum. Nu-ți amintești?

Am dat din cap.

— Nu, la dracu', am spus eu.

Și tot cu taxiul am ajuns acasă în următoarea zi, cu brațul într-un bandaj, un bandaj alb. Și încet-încet am început să-mi amintesc. Tot ce voiam să dau uitării prinsese din nou contur și mă aștepta. Acum nu mai trebuia să mă prefac. Am devenit ceea ce eram. Mama și Boletta m-au ajutat să urc scările. Am băut cacao cu lapte, am luat o tabletă rotundă, am râs puțin și am adormit. Când m-am trezit, Fred stătea lângă fereastră cu mâinile în buzunar.

— Bună, micuțule, a spus el. Te-ai lovit?

Și-atunci a intrat mama și a trebuit să mă duc din nou la școală. Am încercat să mă împotrivesc, dar nu a ajutat. Mama m-a ajutat să-mi pun bandajul, l-a fixat cu un ac de siguranță pe umăr, iar Boletta mi-a pregătit pachetul cu ouă fierte și hering, dar eu eram secătuit și sătul. Și așa am luat-o din loc, în ceea ce aș vrea să o numesc faza a doua a vieții mele, viața mea fără Tale, de-a lungul Străzii Bisericii în soarele acela alb de toamnă.

Esther s-a aplecat în afară prin fereastra chioșcului și mi-a dat o pungă de zahăr candel. Nu a trebuit să cumpăr bilet în tramvai. O doamnă s-a ridicat și mi-a dat locul ei. Conductorul m-a ajutat să cobor din tramvai. Asta așteptam, la asta visasem eu, dar acum nu simțeam nicio bucurie și nici măcar starea de bine ce urmează firesc durerea, doar o goliciune și mai mare în suflet.

Eram singur în curtea școlii. Se sunase de intrare. Am urcat încet scările. Am auzit îndelung ecoul pașilor mei, și uneori cred că îi auzeam înainte de a pune pasul în pământ. Și m-am oprit în fața clasei mele. Era liniște. Era straniu. Brațul îmi atârna greu în bandaj. Am bătut la ușă. Liniștea s-a păstrat încă un timp. Și am auzit vocea domnișoarei Schelet.

— Intră.

Am deschis ușa. Toți băieții stăteau în băncile lor și se uitau mirați la mine, iar pe tablă scria cu litere mari: „Ți-am simțit lipsa, Barnum!” Mi-aș fi dorit să plec, dar domnișoara Schelet m-a tras spre catedră și acolo era o prăjitură pe care fetele o copseseră în ora de gospodărie și eu a trebuit să iau prima bucățică, care era acoperită cu un strat gros de glazură și stafide, în timp ce domnișoara Schelet mi-a luat ghiozdanul din spate și m-a ajutat să mă așez la locul meu. „Ți-am simțit lipsa, Barnum!” Am mestecat și am tot mestecat, dar nu reușeam să înghit bucata de prăjitură. Iar când n-a mai rămas nimic pe farfurie, domnișoara Schelet a agățat o planșă în culori ce ilustra interiorul unui braț și a arătat spre mine.

— Și acum poți să ne spui ce s-a întâmplat, Barnum?

Dar eu nu aveam nimic de povestit. Aveam gura plină cu prăjitură și minciuni. Domnișoara Schelet a zâmbit doar și a arătat spre planșă.

— Bine, Barnum, a spus ea. Dar brațele sunt cele mai importante instrumente pe care le avem. În poziția din picioare, vârful degetului mare atinge mijlocul coapsei. Brațul drept este de obicei cu un centimetru și jumătate mai mare decât brațul stâng, fiindcă e brațul pe care îl folosim cel mai des.

Și deodată s-a întrerupt de la sine.

— De ce râdeți? a spus ea destul de tare, fiindcă toți din clasă, cu excepția mea, stăteau deasupra pupitrelor cu fețele roșii și râdeau.

Iar eu eram aproape fericit, fiindcă așa obișnuia să fie înainte. Domnișoara Schelet s-a dat jos de la catedră cu indicatorul în mână. Am înghițit ultimul dumicat de prăjitură și domnișoara Schelet s-a întors deodată spre mine și a lăsat în jos indicatorul.

— Ai spus ceva, Barnum?

Nu spusesem nimic, nimic ce aș fi auzit, și eram speriat de cuvintele neauzite de mine, dar care mi-ar fi putut scăpa din gură, *pizda domnișoarei Schelet,* de exemplu, și acum toți se

uitau la mine, iar eu trebuia să spun ceva, și-atunci am pus o întrebare, fiindcă întrebarea nu poate să fie o minciună

— Vreți să scrieți ceva pe ghipsul meu? am întrebat eu.

Domnișoara Schelet a ezitat, ca și cum nu știa ce să facă. În sfârșit, a luat pixul, a venit spre mine și și-a scris numele pe ghips, cu litere mici și aplecate, „învățătoarea K. Haraldsen”, după care a sunat de ieșire.

Iar în pauză toți s-au așezat în rând ca să scrie pe ghipsul meu. Au venit și fetele de la clasa paralelă și în scurt timp aproape toată școala și-a scris numele pe ghipsul meu. La sfârșit a venit și rândul lui Preben și ceilalți băieți stăteau adunați în cerc și mormăiau ceva, căci în curtea școlii totul se află, tot ce se aude se transmite mai departe, aici nu există secrete, aici există numai zvonuri. Aproape că nu mai era loc pentru alte nume pe ghipsul meu.

— Știi de ce brațul drept este mai lung? a întrebat Preben.

Și răspunse tot el.

— Fiindcă îți faci laba cu el.

A semnat alături de numele domnișoarei Schelet.

— Și acum o să ți se lungească și brațul stâng, a spus el, și s-a dus la ceilalți într-un cerc de hohote de râs.

Au râs și-au tot râs. Am început și eu să râd.

— Nu dacă-mi faci tu laba, am spus eu.

S-a făcut liniște. Le-au căzut fețele. Au început să se apropie. Toți cei din curtea școlii se uitau la noi. Dar nu puteau să-mi facă nimic acum. Știau și știam asta. Era ca și cum mi-aș fi făcut-o cu mâna mea, ca și cum i-aș fi rugat să mă bată fără niciun motiv și la infinit.

Când m-am întors acasă, Fred stătea tot la fereastră, cu mâinile în buzunare. M-am așezat pe pat.

— Nu a venit tata? am întrebat.

Fred s-a întors.

— Cine?

— Tata, am spus. E din nou plecat?

— Despre cine vorbești, Barnum?

Și am văzut din nou acel întuneric în ochii lui, acel întuneric mișcător în adâncul ochilor lui.

— Arnold, am spus eu încet.

— Arnold Nilsen, vrei să spui? Nătângul ăla gras cu părul lins? El, care mai dă și pe aici câteodată, mănâncă din mâncarea noastră și o fute pe mama?

M-am întors cu spatele și am dat din cap. Fred s-a uitat pe fereastră din nou. A ridicat din umeri și capul i s-a cufundat între ei.

— Nu știu.

Am căutat punga cu bomboane și am pus-o pe masă. Fred stătea încă acolo.

— Ia, te rog, am spus eu cu grijă.

A stat un timp. Și-apoi a spus:

— Mulțumesc mult.

Nu știam dacă e bine să râd, dar îmi venea să râd. Fred nici nu se atinsese de zahărul candel, de aceea nu am făcut-o, nu am râs.

— Mulțumesc mult, a repetat el.

— Cu plăcere, am spus eu din nou.

Punga maro a rămas pe masă.

— O să-mi sari în ajutor dacă vezi că mă bate cineva, Fred?

Iar el a dat din nou din umeri.

— Nu neapărat dacă meriți să fii bătut. Apropo, vine.

— Cine?

— Mai întrebi cine? Nătângul acela gras care mănâncă mâncarea noastră și o fute pe mama.

Eram gata să dau în plâns.

— Nu mai vorbi așa, Fred!

— Ai primit zahăr candel pe gratis de la Esther?

Dar înainte de a-i răspunde, tata a intrat pe ușă și m-a ridicat, cât pe-aci să-mi sfărâme ghipsul.

— Ai înnebunit, băiete! strigă el. Te-ai jucat de-a circul acolo sus, sub cer? Sau ce ai făcut?

Mi-a dat drumul și s-a întors brusc spre Fred.

— Tu l-ai dus pe Barnum la uscătorie?

Fred se uita pe fereastră.

— Uită-te la mine când vorbesc cu tine, a spus tata și a pus mâna sănătoasă pe umărul lui Fred.

Pe Fred l-a trecut un tremur.

— Ia-ți mâna de pe mine, a șoptit el. Imediat.

Tata a avut o ezitare de o clipă și și-a lăsat mâna să cadă uitându-se la mine din nou.

— Am vrut să privesc doar orașul de sus, am spus eu. De la ochiul de geam din tavan. Și am căzut. Fred nu era cu mine.

Tata a zâmbit, și-a șters fața cu batista și și-a trecut mâna peste toate numele scrise pe ghips.

— Ca să vezi! Ai mulți prieteni, Barnum! Mult mai mulți decât am avut eu vreodată!

Fred râdea încet la fereastră. Tata și-a scos cinci pixuri din haină și l-a ales în sfârșit pe cel mai gros, i-a desfăcut capacul și a scris de jur împrejurul cotului. „Tata îți dorește însănătoșire grabnică.”

— Unde-ai fost? am întrebat.

Tata a pus capacul pixului și l-a băgat în buzunarul de la piept al hainei.

— Unde am fost? Am fost la muncă, Barnum. Cum am putea altfel să avem mâncare pe masă?

Fred a râs din nou. Tata și-a strâns pumnul, dar și-a lăsat repede degetele libere.

— Și acum mă duc să îi fac o surpriză și mamei! a spus el, a bătut din palme și a ieșit pe ușă.

— Nu ai adus cu tine nimic? am întrebat.

Tata s-a oprit brusc, fața mare și lucioasă i-a căzut, dar și-a revenit repede și a schițat un zâmbet.

— Dacă am adus ceva? A trebuit să las totul baltă și să vin acasă la tine, Barnum!

A dispărut apoi, lăsând în urma lui un miros dulce de parfum, pomadă și pastile cu miros de fructe. Am rămas tăcuți un timp.

— Poate a stat pe Valka tot timpul și a băut bere, a spus Fred. Fiindcă s-a buhăit și mai mult la față.

Fred s-a așezat pe patul lui și arăta obosit.

— Nu vrei să scrii și tu pe ghipsul meu? am întrebat.

— De ce?

— Pentru că toți au scris.

— Toți? Ia să văd.

A venit la mine și a început să citească numele. Și a durat. Așteptam.

— Nu văd numele lui Cliff Richard, a spus.

Și-a ridicat privirea. Nu știam dacă să râd sau să plâng. Nu știam niciodată ce să fac când Fred mă privea așa.

— Nu, am spus eu ușor.

— Și unde este regele Olav? Nu îi văd numele și semnătura.

— Bineînțeles că nu, am spus eu încet.

— Nu spuneai tu că toți și-au scris numele aici?

— Am vrut să spun că toți de la școală, Fred!

S-a aplecat din nou asupra ghipsului și de data asta a durat și mai mult timp. Apoi a dat drumul brațului meu.

— Nici T. Nu a scris, a spus el.

Nu știam că putea să doară așa de tare. A durut atât de tare, încât eram aproape fericit. Fred și-a ridicat privirea și a văzut o schimbare a feței mele fiindcă întunecimea din privirea lui s-a decolorat, devenind uleioasă.

— A murit, am șoptit eu.

Fred se gândea.

— Dacă cineva vrea să te bată, să îl lovești cu ghipsul. Ai auzit? Ai auzit, Barnum?

Am dat din cap. Asta aproape că m-a liniștit. Nu mai îndrăzneam să îi mai amintesc de asta.

— Hai, scrie, am spus. Te rog!

Și Fred a adus stiloul. Era ciudat să îl văd cu el în mână. Nu se potrivea, acolo, între degetele lui. Fred mânuia cu dibăcie multe, cuțitul, șurubelnița, ciocanul, rindeaua, mingea de tenis, piatra, săgeata, orice, dar acum mâna-i tremura. S-a așezat din nou pe patul meu, cu spatele încovoiat, și a început să scrie pe singurul loc rămas liber. Mergea greu. Mi-am lăsat brațul pe ceafa lui cu grijă. Era caldă și tremurătoare. Îi simțeam respirația și bătăile inimii de sub cămașă. Dar el s-a scuturat. Și întunericul s-a cuibărit din nou în privirea lui. A scris „Ferd”.

— Nu face nimic, am spus eu.

— Dracu’ să te ia, a spus Fred.

— Nu face nimic, am repetat eu.

Și a mers apăsat cu stiloul de-a lungul literelor lăbărțate până ce penița s-a rupt de ghipsul tare, iar cerneala s-a împrăștiat de-a lungul brațului și a acoperit numele cu stropi albaștri de cerneală ce s-au mărit ca un model de nori furioși. Fred s-a ridicat și a aruncat stiloul stricat în perete.

— Pot să pun pariu că ai făcut-o dinadins! a strigat el.

— Ce anume? am spus eu încet.

— Că ți-ai rupt brațul. Ai făcut-o dinadins, ca tuturor să le fie milă de tine! Lua-te-ar dracu’! Ești un rahat!

— Da, am spus.

Fred a devenit deodată tăcut. S-a uitat în jos la mine, aproape surprins.

— Ce ai spus?

— Da, am spus. Am făcut-o dinadins.

Fred m-a luat de păr și m-a trântit pe marginea patului. Și-a lăsat mâna moale și liniștită pe obrazul meu.

— Cum să te păzesc și să te apăr când faci așa ceva, Barnum?

Și-a băgat mâna repede în buzunar și voia să mai spună ceva, dar s-a oprit, în schimb, a luat punga cu zahăr candel și a deschis ușa cu forță. Mama stătea între tata și Boletta cu un tort mare pe o farfurie. El i-a dat la o parte și nu l-am mai văzut la față până luni, iar în ziua aceea era vineri.

Dar la mult timp după asta, după ce mi-am dat ghipsul jos, iar brațul era subțire și vânăt, cusut cu o ață albastră și boțită, după ce am început orele la școala de dans unde i-am întâlnit pe Peder și Vivian, Fred a vrut să îl însoțesc la cimitirul Vestre. Nu prea voiam să merg, fiindcă cimitirele nu erau pentru mine, mă făceau să-mi pierd somnul și mă simțeam fără putere, dar Fred s-a grăbit să șterpelească două lalele din stratul îngrijitorului Bang și a vrut să merg cu el, fiindcă avea să-mi spună ceva, iar eu nu am avut de ales.

•

Mi-a împrumutat chiar și jacheta lui de piele întoarsă și mi-aș fi dorit să mă vadă cineva, Vivian, de exemplu. Nu am întâlnit pe nimeni în drum. Mai întâi am crezut că vom merge la mormântul Bătrânei, când am ajuns acolo la acel cimitir impunător și straniu. Asta era în mai, când copacii se încovoiau de atâta frunziș, și el s-a dus direct spre celălalt capăt al cimitirului, în colțul acela accidentat și neîngrijit ce se învecina cu o stradă lăturalnică și părăsită. A lăsat florile lângă o cruce din lemn subțire ce stătea într-o parte. Chiar și eu a trebuit să mă aplec pentru a citi numele. „K. Schultz, 1885-1945.”

— Cine este? am întrebat eu.

— Doctorul meu, a spus Fred.

M-am uitat la mormânt din nou. Nu mă simțeam bine. Voiam să mă întorc acasă.

— Așază-te, a spus Fred.

Ne-am așezat în iarba subțire și galbenă. Fred s-a uitat în jur. Era un loc ciudat.

— Ce e frumos putrezește repede, a spus el.

Stăteam nemișcat.

— Ce?

— Ce e frumos putrezește repede, a repetat Fred schițând un zâmbet.

S-a întins pe spate, iar eu la fel. Ne uitam la cerul care se mișca încet în lumină.

— K. mi-a salvat viața, a spus Fred.

Respirația mi s-a oprit.

— Cum? am șoptit eu.

— Eu, de fapt, nu ar fi trebuit să mă nasc, a spus Fred.

Stăteam lungit și nemișcat, alături de Fred, în iarba țepoasă de la cimitirul Vestre. Vântul se strecura printre copaci. Soarele aluneca încet. O furnică se cățăra de-a lungul unui fir de iarbă, un avion apăruse pe cer. Am încercat să-mi imaginez că Fred nu ar fi existat, eram singur, doar eu, singurul copil. Dar nu am reușit. Visurile mele erau uscate ca și cum ar fi fost puse în ghips și atârnau la fel de subțiri și neînsemnate din învelișul neliniștit al somnului. Viața fără Fred era imposibil de imaginat, chiar dacă de atâtea ori mi-am dorit să mă lepăd de el pentru totdeauna.

— Ce? am spus eu.

— Nu ar fi trebuit să mă nasc, repetă Fred.

Am așteptat să continue, dar în același timp aș fi vrut să tacă.

— Am fost băgat cu forța înăuntrul mamei, a spus el încet. Ar fi trebuit să fiu dat afară. Aruncat și îngropat. Dar mama nu a spus nimic până când a fost prea târziu, iar doctorul Schultz era atât de beat încât nu și-a dat seama.

— De unde știi toate acestea? am întrebat cu voce slabă.

Fred a zâmbit.

— Am auzit. În curtea blocului. La uscătorie. Povești sunt peste tot, Barnum. Dar nimeni nu poate să spună cine este tatăl meu. Cel care a violat-o pe mama. Cel care și-a bătut joc de ea și a nenorocit-o.

Fred vorbise ciudat. Nu îl auzisem niciodată vorbind așa.

Ca și cum ar fi învățat o limbă nouă sau ar fi inventat una. A rupt un fir de iarbă, l-a băgat în gură și s-a întors spre mine.

— Cel mai bine ar fi fost dacă el ar fi fost mort, nu-i așa? Nu-i așa, Barnum?

Am stat acolo, așa lungiți, încă ceva timp, fără niciun cuvânt. Înghețaserăm. Mi-aș fi dorit ca Fred să nu-mi fi spus toate

acestea. Erau atâtea lucruri pe care nu voiam să le aud... S-a ridicat, și-a scuturat pământul și iarba de pe cămașă, a stat o clipă și s-a uitat la lalele și la acel mormânt jalnic ce nu era vizitat de nimeni și care în curând nu se va mai cunoaște, uitat pentru totdeauna, și îmi aduc aminte că m-am gândit: *Poate cineva să dispară fără urmă*?

— În curând nu o să mai fie loc, am spus eu.

— Loc pentru cine?

— Pentru cei morți.

Fred a dat din umeri.

— Cel puțin pentru unul, a spus el aprinzându-și o țigară și începând să meargă repede.

Am încercat să țin pasul cu el, dar nu am reușit. M-a părăsit în cimitirul Vestre, silueta lui subțire și întunecată a dispărut după copacii din parcul Frogner. Iar eu am rămas fără suflare, gâfâind, pe cărarea îngustă de piatră în mirosul slab de țigară, printre pietre de mormânt din marmură și buchete de flori. Și mi-a mai venit în minte un gând chiar dacă în curând, în mintea mea, nu mai era niciun loc liber: *Este o diferență și între cei morți.* Și-atunci l-am văzut. Era mormântul lui Tale. Numele ei stătea pe piatra aceea neagră, data de naștere și data morții. „A noastră nemuritoare floare” era scris, nemuritoare, dar deja moartă. Și-atunci am înțeles de ce voise Fred să mă ia cu el acolo, voise să mă aducă la mormântul lui Tale, dar a trebuit să o ia pe departe. Și am simțit deodată un sentiment bun pentru el, da, îl iubeam în acel moment, mult și cu sinceritate, și am plâns cu adevărat, pentru el, fratele meu vitreg. M-am dus înapoi la doctorul K. Schultz, am luat o lalea și am lăsat-o pe mormântul lui Tale. M-am gândit un moment dacă să aduc și inelul, dar nu am făcut-o. Putea să stea acolo unde era. Și de atunci am și uitat de el, am uitat și de mine însumi, fiindcă aveam alte lucruri de care să-mi amintesc. Dar când Vivian a rămas însărcinată cu Thomas și s-a mutat la uscătoria din Strada Bisericii care a fost transformată în apartamente, când banii au început să curgă deasupra acestui oraș, eu stăteam acolo într-o după-amiază sub fereastra de la mansardă și beam, hotărât și încăpățânat să grăbesc uitarea, și-atunci în loc de asta mi-am amintit ceva, și anume de acel inel, care cu siguranță era zidit în acel perete, acolo undeva stătea neclintit. Și amintirea asta a stârnit un fel de bucurie, un inel cu o literă gravată, T,

prima literă a numelui unei fete ce niciodată nu a avut parte de acel inel, acel inel care fusese cumpărat pentru ea. Zăpada cădea pe fereastra aceea oblică. Iar eu mă gândeam la asta, în timp ce beam și mă apropiam de țărmul beției. Nu putem dispărea fără urmă din viața asta. Tragem după noi întotdeauna un firicel de apă care niciodată nu se închide pentru totdeauna, o rană în timp, care se închide foarte încet în urma noastră.

POLUL NORD

Fred m-a trezit.

— Trebuie să ne ducem la Polul Nord, a șoptit el.

M-am trezit imediat.

— Acum?

Fred a dat din cap afirmativ.

— Boletta dansează, Barnum. Hai mai repede.

Fred era deja îmbrăcat, pulover, jachetă, două perechi de pantaloni, galoși, căciulă, mănuși și fular. M-am îmbrăcat și eu la fel de bine, dar am preferat să-mi iau bocanci în loc de galoși. Eram în drum spre Polul Nord. Nu puteam să merg la risc. Era în mijlocul nopții. Fred și-a luat chiar și rucsacul în care a împachetat câțiva pesmeți, țigări, lanternă, cafea, termos și chibrituri. Am lăsat-o pe mama să doarmă. Dormea la spatele tatei, care sufla greu pe nas scoțând un sunet gros și tremurat, făcând perdeaua să se onduleze, iar camera să vibreze. Arăta ca o balenă care s-a ridicat de pe fundul alb al mării ca să își ia ultima porție de aer. Ne-am furișat în curtea blocului. Sania era gata pregătită. Fred și-a fixat rucsacul de corp cu o frânghie. Am scos sania afară pe poarta curții, împingând la ea în susul Străzii Bisericii.

Era o liniște de mormânt. Cerul era întunecat și nu bătea vântul. Luna, agățată acolo sus deasupra orașului ca un ceas sclipitor și înghețat, reflecta albul zăpezii care făcea să strălucească marginile străzii deszăpezite. La început nu ni s-a părut că era așa de frig. Eram chiar mirat. Poate că mă îmbrăcasem prea gros? Indispensabilii de flanelă și pe deasupra pantalonii de ski ar fi putut să țină prea cald. Dar când am ajuns la intersecție, acolo unde se născuse Fred în acel taxi, gura mi s-a umplut de un aer rece care parcă era împrăștiat de un

ventilator din fier ce-mi bătea direct în față, pielea mi s-a încrețit de frig, parcă s-ar fi înnodat strâns de jur împrejurul ochilor. Fred mergea înainte și trăgea de sanie. Eu eram în spate și-o împingeam. Mergeam de-a lungul gardului spitalului, iar la ferestrele de jos ardeau lămpi cu lumini albastre. Nu mai puteam savura liniștea. Auzeam doar șinele saniei care-și croiau drum prin zăpada înghețată și tare și bocancii mei ce scârțâiau la fiecare pas și după puțin timp nu am mai fost în stare să mișc niciun deget. Fred s-a întors spre mine.

•

— Totul este în ordine, am strigat eu.

Ne străduiam să mergem mai departe și era cât pe-aci să o luăm greșit pe lângă grădinile din jurul școlii, unde un măr roșu atârna ca o picătură la capătul unei ramuri negre, da, acolo eram să o luăm înspre est și dacă ajungeam la banchiza de gheață din jurul Torshov poate că nu ne mai întorceam niciodată acasă în viață. Fred a schimbat direcția. Am trecut de cimitirul Nordre, mulți trecuseră pe acolo înaintea noastră și trebuiseră să plătească asta cu propria lor viață. Mormintele aruncau umbre adânci în noapte. *Nu vă lăsați*, auzeam șoapte ce veneau de la toate mormintele din jur. *Nu vă lăsați*! Împingeam. Fred trăgea. S-a întors din nou.

— Bocancii tăi scârțâie îngrozitor, a spus el.

— Îi pune pe fugă pe ursii polari, am șoptit eu.

— Tacă-ți gura, a spus Fred.

A trebuit să trecem peste o intersecție, vântul bătea din toate părțile, iar la lângă piața Alexander Kielland troienele de zăpadă de pe marginea străzii erau spulberate de vânt, rostogolindu-se ca niște valuri de care ne împiedicam. Și când în sfârșit am reușit să trecem de cealaltă parte a pieței, aveam zăpadă peste tot și în toate orificiile. Trebuia să găsim un loc să ne odihnim. Ne-am oprit pe treptele din spatele bisericii. Acolo eram adăpostiți de vânt. Eram în Sagene. Mai aveam destul de mult până la Polul Nord. Și între Sagene și Polul Nord era mult de urcat în pantă, stânci și pârâiașe ce spărgeau gheața ușor în căderea lor tumultuoasă, în cascade. Degetele de la picioare îmi sângerau. Nu am scos niciun cuvânt. Fred și-a aprins o țigară și mi-a dat și mie să trag din ea o dată. Un nor a alunecat prin fața lunii. Întunericul și-a mărit imensitatea. Eram singuri în Sagene, aproape de Cercul Polar.

— Îți amintești ce scria bunicul despre unul, André? a întrebat Fred.

— Da, cel care trebuia găsit?

Fred mi-a dat un biscuit.

— Știi ce avea André cu el?

Nu știam. Știam că avea cu el doar un balon care, din păcate, s-a prăbușit chiar de la început.

— Douăzeci de kilograme de cremă de pantofi, a spus Fred.

— Douăzeci de kilograme?

— Nu ai auzit ce ți-am spus, Barnum?

— Dar de ce avea cu el douăzeci de kilograme de cremă de pantofi?

Fred a oftat. Mai bine nu întrebam. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Poate voia să dea urșii polari cu cremă. Poate voia să facă o dâră neagră de cremă în urma lui pentru a găsi mai repede drumul la întoarcere. Fred a arătat spre bocancii mei înghețați.

— Andre a luat cu el douăzeci de kilograme de cremă de pantofi ca să nu-i înghețe degetele de la picioare, a spus el.

— Ce chestie deșteaptă, am șoptit eu.

— În fiecare seară și dimineață își dădea bocancii cu cremă, Barnum. Poți să ai cel mai bun echipament, dar dacă încălțămintea nu ține, n-ai făcut nimic.

— Dar asta nu i-a folosit la nimic, am șoptit eu. Douăzeci de kilograme de cremă!

Fred nu a mai spus nimic o perioadă de timp. Luna a făcut o gaură în nor și timp de câteva secunde a fost ca și cum soarele ar fi strălucit deasupra noastră, eram orbiți de luna acelei nopți, acolo în Sagene, înainte ca întunericul să ne acopere din nou privirea.

— Nu, nu i-a folosit prea mult, a spus Fred. Nu poți să fii niciodată sigur, indiferent cât de multă cremă de pantofi iei cu tine.

Am mai mâncat un biscuit și am băut o gură de cafea din termos.

— L-a găsit până la urmă cineva? am întrebat.

Fred a dat din cap și a început să își împacheteze rucsacul.

— După patruzeci de ani, Barnum. Într-o grămadă de stânci pe o insulă. Au găsit doar câteva oase. Fusese mâncat de animalele de pradă.

Înghețasem. Mi-aș fi dorit cel mai mult să mă întorc acasă, pe același drum, dacă mai era încă acolo, dacă zăpada nu fusese spulberată din nou și urmele noastre nu dispăruseră. Și acum nu ne mai puteam orienta după lună, căci stătea pe cer în alt loc și lumina doar pe jumătate. Nu știam dacă ne mai puteam baza pe lună. Am rămas în picioare. Treptele erau reci.

— Crezi că și străbunicul nostru a fost mâncat de animalele de pradă? am întrebat atât de încet, încât de abia m-am putut auzi eu însumi.

Fred s-a uitat la mine.

— Străbunicul a dispărut în gheață. Și acolo se află și astăzi. La fel de întreg.

— La fel de întreg?

Fred și-a legat strâns rucsacul de sanie cu o frânghie.

— Ghețarul e ca un congelator uriaș, Barnum. Totul se poate păstra acolo.

Vedeam asta în imaginația mea și a trebuit să închid ochii. Străbunicul în adâncul gheții, acolo unde timpul nu poate ajunge, la fel de tânăr ca atunci când a murit. Poate întinsese o mână pe care nimeni nu a reușit să i-o prindă și care a înghețat așa.

— Dar dacă ghețarul se topește? am întrebat eu.

— Nu se topește.

— Dar *dacă* se topește, Fred?

— Acum ar trebui să-ți ții gura, Barnum.

Fred a început să tragă sania spre nord. Am alergat după el. Auzeam cum scârțâiau tălpile bocancilor. A trebuit să trecem peste râu, unde bucățile de gheață pluteau prin fața noastră în căderea lor brutală, în pantă. Și atunci s-a rupt frânghia din jurul rucsacului. Ne-am fi putut pierde proviziile, acolo, între Sagene și Polul Nord. Dar Fred s-a aplecat și a reușit să prindă rucsacul de-un capăt înainte ca totul să dispară de-a binelea în vârtejurile negre de lângă Møllene. Ne-am cocoțat pe un morman de zăpadă spulberată și am găsit o bancă chiar la capătul ultimei pante pe care-o mai aveam de urcat. Fred a înjurat și și-a pus rucsacul în spate.

— Ce făceau când trebuiau să se ducă la WC? am întrebat eu.

Lui Fred i s-a întunecat privirea.

— Nu ai cumva de gând să te caci pe tine acum, Barnum?

Am dat repede din cap.

— Nu, doar mă gândeam, am spus eu.

Fred și-a tras căciula și mai mult pe frunte.

— Se căcau acolo unde erau, a spus el.

— Acolo unde erau?

— Ce credeai? Că aveau WC-ul lor personal?

Nu știu ce să cred, dar era ceva la care întotdeauna m-am gândit – cum, unde și când se duceau la WC astronauții, alpiniștii, scufundătorii, fachirii și exploratorii.

— Și Nansen[12]? am întrebat eu.

— Nansen? Ce e cu Nansen?

— Se căca tot unde apuca?

Fred arăta cam obosit acolo sub căciulă. Mai bine nu îl întrebam. Ar fi trebuit să-mi adun puterile, în schimb. Vântul se întețise. Noaptea era un cerc alb și furios.

— Nansen se căca acolo unde se afla, a spus Fred. Roald Amundsen se căca tot așa, iar căcatul înghețа înainte de a atinge pământul, așa că trebuiau să o facă repede, Barnum. Al dracului de repede.

— Trebuiau?

— Trebuiau, Barnum. Dacă nu, tot căcatul putea să îi înghețe la gaura curului.

— Al naibii! am spus eu.

— Poți să o mai spui o dată. Și de aceea s-au bărbierit la cur.

— Nansen? am spus eu încet.

— Tu n-ai păr la cur, Barnum?

Nu i-am răspuns. Nu știam, de fapt, dacă aveam sau nu. Îmi părea bine că nu îmi venea să mă duc la WC. De mult sau poate niciodată nu am mai avusesem o discuție atât de frumoasă și lungă, eu și Fred. Și a continuat în timp ce se ridica și își întorcea capul în direcția vântului.

— Au mai găsit ceva după André, nu numai oase, a spus el.

M-am ridicat și a trebuit să mă sprijin de Fred ca să nu cad.

— Ce?

— Un ceas. Un ceas clasic, din alea cu capac. Și în ceas erau o fotografie a iubitei lui și câteva fire din părul ei.

— Mergea? am șoptit eu.

— Mergea? Ești tâmpit, Barnum? Cine era să îl întoarcă?

[12] Fridtjof Nansen (1861-1930), cercetător, explorator al Polului Nord (pe vasul Fram), diplomat și om de știință norvegian.

Fred și-a potrivit rucsacul mai bine și am luat-o din loc din nou, mai departe, ultimul urcuș prin zăpadă și gheață, eu împingeam și Fred trăgea. Și acolo, pe vârf, în mijlocul acelui platou nesfârșit, se vedea lumina galbenă pe ferestrele înalte, iar în spatele ferestrelor vedeam oameni care ridicau brațele ca și cum tot timpul și-ar fi făcut cu mâna. Acesta era Polul Nord. Alții veniseră acolo înaintea noastră.

— Au ajuns înaintea noastră, am strigat eu. Am pierdut!

— Acum trebuie să-ți ții gura, Barnum.

Fred a tras sania mai aproape. Am alergat după el.

— De ce i se zice Polul Nord? am întrebat.

Fred nu mi-a răspuns. S-a oprit pe trotuar lângă sensul giratoriu, în așa fel încât stăteam în umbra dintre partea luminată de lună și cercul felinarului. Ne uitam mirați la ferestrele galbene. Vedeam fețele de dinăuntru, care râdeau și vorbeau, dar nu auzeam ce spuneau, era totul mut, iar fețele arătau ca niște lămpi roșii care străluceau puternic și fără sonor. Cei mai mulți erau bărbați cu mișcări încete, care de-abia reușeau să se ridice în picioare, iar femeile aveau șorțuri albe peste fuste negre și veneau cu tăvi pline de pahare cu băutură maro și spumoasă care dădea pe dinafară și se întorceau cu tot atât de multe pahare goale. Și deodată a apărut Boletta. Venea printre mese. Bărbații se întindeau după ea, dar nu o puteau prinde, iar ea îi împingea în lături. Boletta râdea. S-a suit pe o masă și poate că era muzică acolo, înăuntru, fiindcă Boletta a început să danseze în timp ce bărbații băteau din palme și cu cât ea dansa mai repede, cu atât totul devenea și mai lent în ochii mei.

— Boletta e fericită și se distrează, am șoptit.

Fred nu a răspuns. Boletta a dansat până nu a mai putut și s-a lăsat în brațele care erau întinse spre ea, un pat în valuri de brațe binevoitoare, și ea a fost așezată pe un scaun, cu un pahar în fața ei. Dintr-odată n-am vrut să văd mai mult.

— Mergem? am spus eu.

Dar Fred m-a oprit din nou. Și, oricum, era prea târziu. Fuseserăm văzuți. Fețele de acolo se întoarseră spre noi. Luna se mișcase puțin, iar noi stăteam în strălucirea ei rece, în văzul tuturor. Și încă nu am reușit să uit această scenă ce s-a jucat acolo înăuntru, mut și repede, ca și cum fereastra era un ecran, iar Fred și cu mine stăteam afară în frig și ne uitam ca la

cinema. Și poate că exista o legătură în viața Bolettei care avea conexiune cu acel loc, un fir subțire care tremura când ea dansa pe masă și care a fost decupat, tăiat, în acea zi când Polul Nord s-a închis pentru totdeauna. Dar un bărbat în haină albă s-a apropiat de ușă. A arătat spre noi.

— Ce căutați voi aici? a întrebat el.

— O așteptăm pe Boletta, a spus Fred.

— O s-o însoțim acasă, am spus eu.

Haina albă s-a grăbit să intre și în curând a apărut Boletta susținută de doi bărbați, care și ei, la rândul lor, ar fi avut nevoie de puțin ajutor. Unul dintre ei era îmbrăcat cu un fel de uniformă. Semăna cu dirijorul unei orchestre care își pierduse toate instrumentele. Transpirația le-a înghețat imediat pe fețele lor late.

— Nu reușim niciodată să o însoțim pe Boletta acasă, a spus bărbatul în uniformă și a râs.

Celălalt nu a vrut să se lase mai prejos și a râs și mai tare.

— Boletta este ultima fecioară de la Polul Nord. Nimeni nu s-a apropiat de ea mai mult decât Moș Crăciun de nevasta lui!

Fred a făcut un pas spre ei, având în privire acea uitătură întunecată.

— Dă-i drumul bunicii mele! a spus el.

Sudoarea de pe fața bărbatului s-a crăpat. Cei doi s-au trezit deodată din beție.

— Să chemăm un taxi? a întrebat primul.

— Avem sanie, a spus Fred.

I-au dat drumul Bolettei. S-a cufundat în brațele noastre și am așezat-o pe sanie. Era mai mult adormită decât trează și era grea. Fred a învelit-o cu jacheta lui, iar dedesubt i-am pus fularul meu. Cei doi bărbați voiau să-i fie cald și începuseră să își scoată paltoanele. Fred s-a uitat scurt la ei.

— E de ajuns, a spus el.

Bărbații și-au pus hainele la loc. Și înăuntru, la ferestre, stăteau ceilalți bărbați și chelnerițele care se uitau la noi, căci acum acțiunea se mutase la noi, exact ca la cinematografele de pe vremuri, când ecranul era agățat în mijlocul sălii și înmuiat în ulei, așa încât devenea transparent și publicul putea vedea filmul din ambele părți.

Celălalt bărbat, cel cu uniformă, s-a aplecat mai aproape și i-a pus mâna pe umăr lui Fred. Fred și-a scuturat umărul.

— Boletta este îngerul nostru, a șoptit bărbatul. Ai grijă de ea. Și noi avem grijă de ea.

Am legat-o pe Boletta cu frânghia de sanie și am luat-o spre casă. Fred și cu mine trăgeam la sanie, în timp ce Boletta dormea. O trăgeam pe sanie prin vijelia nopții. Am găsit drumul spre casă. Și ce noapte! Ar fi trebuit să fie fanfare, o mulțime de oameni cu steaguri, regele și focuri de artificii, tribune și facle! Să ne fi văzut cineva acum, cu Boletta legată de sanie cu o frânghie, venind acasă de la Polul Nord. Dar ne-a văzut cineva, totuși. Pentru că, în timp ce Fred o sprijinea pe Boletta, care adormise lângă balustradă, iar eu a trebuit să descui ușa cât puteam de ușor, cu degetele înghețate care de-abia puteau să țină cheia dreaptă, am văzut-o deodată pe mama în antreu, palidă și neliniștită, iar în spatele ei stătea tata, îmbrăcat cu halatul pe dos și cu receptorul telefonului în mână și a durat doar câteva secunde până când tata a trântit cu putere receptorul în furcă. Mama m-a tras lângă ea, acoperindu-mă cu halatul ei.

— Unde-ați fost? a șoptit ea.

— Doar la Polul Nord, am spus eu.

Și când l-a zărit pe Fred, care o împingea pe Boletta pe ultimele trepte, tata a început să fluiere, mama a tras-o pe Boletta înăuntru și era cât pe ce să-i trântească ușa de la intrare drept în nasul lui Fred, dar el s-a strecurat în ultima clipă înăuntru, iar zăpada s-a transformat în picături de apă ce-i curgeau de pe îmbrăcăminte și păr. Tata s-a oprit din fluierat și s-a îndepărtat de telefon.

— Acum nu mai e nevoie să sunăm la Poliție, nu-i așa? a spus el.

— Taci din gură, a spus mama.

S-a apropiat de Boletta. Boletta s-a trezit. Stătea acolo și se dezgheța.

— Nu știu cum de nu-ți este rușine! a spus mama mustrător.

Boletta nu a răspuns. Dar mama nu s-a lăsat.

— La vârsta ta! Nu ți-ar fi rușine!

Boletta și-a aplecat capul, dar cred că îi era prea greu să îl țină în sus atât de mult.

— Haide, haide, a spus tata.

Mama s-a întors spre el.

— Să nu îmi spui mie „Haide, haide”! a strigat ea.

— Haide, haide, a spus tata din nou. În curând trezim toată Strada Bisericii.

A luat-o în brațe și a fost ca și cum mama s-ar fi golit de aerul din ea. Aceasta era viața ei pe care trebuia să o accepte așa cum era. Așa cum devenise de la un timp. Nasul tatălui era strâmb, într-o parte, așa cum fusese întotdeauna.

— Acum trebuie să-i trimitem pe exploratori la culcare până nu se face inundație aici, a șoptit el.

Și-atunci și-a ridicat Boletta capul și s-a uitat împrejur, uimită, ca și cum atunci ne văzuse pentru prima dată, în secunda aceea.

— Groenlanda nu este o țară făcută pentru a fi străbătută cu piciorul, a spus ea.

Și nu am râs? Ba da, am râs bine. Tata a râs pufnind pe nasul lui strâmb ca un clarinet înfundat în noapte. A trebuit să ne ținem de urechi. Râdeam și ne țineam de urechi. Chiar și mama râdea. Nu putea să nu râdă, și-atunci ce să facă, să plângă? Nu, râdea. Și Fred, chiar și Fred râdea, s-a aplecat spre perete și râdea în hohote, și-atunci când l-am văzut atât de ud, cu fața lui ascuțită care se crăpa de râs, mi-am dat seama că nu-mi aminteam să-l mai fi văzut râzând așa înainte, și asta mă înspăimânta tot atât de mult pe cât mă bucura. Și m-am gândit că aș fi putut face o listă a râsului, ca tata, care râdea cel mai tare, și care odată făcuse o asemenea listă. A mea ar arăta așa: *Râsul mamei: de albatros. Râsul tatălui: de cuc. Râsul Bolettei: de porumbel. Râsul lui Fred: de cormoran. Râsul lui Barnum: de rață.*

— Dar de ce râdem noi acum? a întrebat Boletta deodată.

Și s-a făcut o liniște ciudată după spusele ei.

Iar eu am fost răcit două săptămâni. Fred avea degerături pe vârful urechilor. Iar Boletta a fost mahmură o săptămână. Dar în ziua următoare, dis-de-dimineață, a venit în camera noastră, a trântit ușa și a aruncat cu câte un papuc în fiecare dintre noi.

— Unde e scrisoarea? a șoptit ea.

Fred a dat papucul la o parte și s-a ridicat în capul oaselor pe pat.

— În ghiozdanul meu, a spus el.

Și ghiozdanul lui vechi cu fermoarul stricat era sub scaun. Boletta l-a scos la lumină și l-a răsturnat pe podea. Erau multe în acel ghiozdan, ce gândeai și ce nu gândeai, patru pietre, un

cuțit, trei pachete cu mâncare, un creion fără vârf, o șurubelniță, o emblemă de Mercedes, o sticlă de Coca-Cola goală, chibrituri, un pachet de țigări Hobby, un sul de hârtie, un lanț de bicicletă, două capace de borcane, un prezervativ, un caiet de compuneri și la sfârșit a apărut și plicul, iar Boletta a tras scrisoarea afară din plic pentru a fi sigură că era acolo. Și era. S-a întors spre Fred, care stătea în pat, cu capul plecat și urechile roșii.

— De ce l-ai luat la școală?

— A trebuit să scriu o compunere, a spus el încet. Iartă-mă, bunico!

Fred a spus *iartă-mă* și cred că l-am văzut roșind. Fred s-a înroșit la față și a spus *iartă-mă, bunico.* Boletta s-a dat mai aproape.

— Ei, bine, bine, Fred. Hai, spune! Care-i problema? Și mai repede, că mă doare capul.

Fred a încercat să își găsească cuvintele. Stăteau de-a curmezișul în cerul gurii lui, i se rostogoliseră în josul gâtlejului și se înțepeniseră acolo.

— Am copiat din scrisoare, a spus el în sfârșit.

Boletta a avut o ezitare. Parcă s-ar fi gândit.

— Ce cerea tema? a întrebat ea.

— „Povestiți despre un erou”.

Fred vorbea și mai încet. Și-atunci a început Boletta să zâmbească și l-a bătut ușor pe obraz. Fred s-a întors cu spatele. Urechile îi ardeau.

— Și cât ai luat pe compunere? a întrebat ea.

— Foarte bine, a spus el repede.

— Foarte bine? Da, era și de așteptat!

Boletta s-a îndreptat spre ușă. Acolo s-a oprit.

— Să nu mai scoți niciodată scrisoarea asta din casă, Fred! Și nici tu, Barnum! Ați înțeles? Niciodată!

— Da, am spus eu.

— Da, a șoptit Fred.

Boletta a rămas în picioare și atunci a spus ceva ce nu am înțeles, dar nici nu am uitat.

— Pentru că aici stă scris de unde ne tragem, a spus ea și a vânturat scrisoarea în aer.

Și după aceea am rămas tăcuți o vreme. Eu transpiram, iar Fred ardea.

— Ai luat foarte bine? am întrebat eu.

— Nu, a spus Fred.

— Nu? Nu ai luat foarte bine?

Nu, luase mai puțin decât suficient. Nici mai mult, nici mai puțin. Nu, nu era nici măcar un calificativ, era verdictul morții. Fred s-a uitat în tavan. Ca și cum perna ar fi luat foc.

— Nu am reușit nici măcar să o copiez, a șoptit el.

S-a întors cu spatele și se uita în gol la perete, în schimb. Eu nu primisem niciodată așa ceva. Cred că mi se ridicase temperatura.

— Pot să-ți scriu eu compunerile, am spus eu.

— Tacă-ți fleanca, a spus Fred.

S-a ridicat deodată și a început să își tragă cămașa pe el.

— Pot să scriu eu compunerile tale dacă ai grijă de mine, i-am șoptit eu.

Fred s-a uitat la mine prin deschizătura cămășii.

— Nu pot să am grijă de tine când școala mea de proști, lua-o-ar dracu', e acolo unde e.

M-am ridicat și eu.

— De ce te duci acolo?

Fred s-a apropiat de mine în timp ce-și aranja cămașa.

— Ce, nu știi, sau te faci că nu știi?

— Da, am spus eu încet.

M-a apucat de umăr cu o mână și m-a împins.

— Atunci spune, idiotule!

— Spune tu, am spus eu încet.

— Pentru că m-am născut într-un blestemat de taxi!

Și Fred s-a înroșit încă o dată, și-a aruncat și restul de îmbrăcăminte pe el și s-a dus spre ușă.

— Nu mai am chef să vorbesc cu tine, dracu' să te ia, a spus el.

Și a ieșit. Cred că era într-o duminică. Era liniște, iar eu aveam nasul înfundat. Acolo, afară, urmele noastre fuseseră de mult acoperite de ninsoare. O pasăre scutura zăpada de pe un cablu de telegraf. I-am pus în ordine lucrurile lui Fred. I-am pus totul la loc în ghiozdanul lui. Dar m-am uitat și-n caietul de compuneri, repede. Nu era scris nimic. Paginile erau albe. Am închis ochii. M-am furișat până la Boletta. Era lungită pe divan cu o pungă de gheață pe frunte, iar când gheața se topea, se scurgea ca pârâiașe în ridurile ei ce se răsfirau în josul feței.

Scrisoarea în care stătea de unde ne tragem era sub mâinile ei. Am tras-o cu grijă. Și am citit: *Trebuia să mergem și să traversăm o peninsulă pentru a ajunge la un fiord, în partea cealaltă, care era acoperită cu gheață, și de acolo să mergem mai departe cu barca. Erau treisprezece-paisprezece kilometri de mers la dus și tot atât de mult la întors, căci Groenlanda nu este o țară care se poate străbate cu piciorul.* Boletta a deschis ochii. Am avut impresia că plânsese. Ridurile erau prea puțin adânci și apa i se revărsa pe obraji.

— De ce se numește Groenlanda când toată e acoperită de gheață? am întrebat eu.

— Fiindcă primii care au ajuns acolo au văzut o floare gingașă care se numea lăcrămioară, Barnum.

I-am dat scrisoarea.

— Dar de ce se numește Polul Nord?

Boletta a zâmbit.

— Fiindcă berea este foarte rece acolo, a spus ea.

ȘCOALA DE DANS

Să nu uit să vă spun: Boletta a fost cea care m-a înscris la școala de dans. Era la începutul lunii septembrie și într-o miercuri a intrat Boletta în camera noastră. Restul verii, din ce în ce mai subțire, stătea agățat în crengile copacilor din Strada Bisericii, căci în curând toamna avea să își închidă cuptorul, căldura se subția trăgând după ea pieptenele ei de fier pe deasupra ramurilor aproape goale. Îmi făceam lecțiile la anatomie, eram foarte conștiincios scriind încet, încât și Fred ar fi putut citi dacă ar fi vrut. *Unde începe digestia*? *În gură.* Fred nu era acasă. Hoinărea prin oraș, cum obișnuia mama să spună oftând. „Fred umblă hoinar și în seara asta”, spunea ea, și-atunci vedeam în mintea mea umbra lui Fred, subțire și fără astâmpăr, mergând de-a lungul străzilor și al parcurilor, prin fața porților și pe poduri. Boletta s-a așezat pe marginea patului și mi-a pus mâna pe genunchi.

— De mâine începi lecțiile la Svae de pe strada Drammen, Barnum.

Mi-a scăpat ce țineam în mână, creionul, pixul, radiera, rigla, creioanele colorate, numărătoarea și hârtia transparentă și m-am întors spre ea.

— Svae? am spus eu fără glas. La școala de dans?

Boletta a râs și s-a apropiat mai mult.

— Nu trebuie să te sperii atât de mult, a spus ea. Doar nu te ia în armată!

Dar auzisem eu zvonuri despre locul acela de pe strada Drammen, la ultimul etaj al magazinului, despre Svae, care era înaltă de aproape doi metri și slabă ca un arcuș de vioară și care îi obliga pe băieți să danseze cu ea. Și nu era numai asta: pentru a-i învăța postura dreaptă, punea un disc *long play* cu Eddie Calvert între ea și nefericitul băiat cu care dansa, și era vai de capul celui care nu se ținea drept, iar discul cădea pe podea. De asta îmi era cel mai mult teamă. Cu femei bătrâne eram obișnuit. Dar de ce-mi era frică erau fetele, acele fete frumoase, și de ceilalți băieți.

— Chiar trebuie, bunico?

Boletta a dat din cap, ca și cum nu-i venea să creadă urechilor.

— Nu cumva te-ai gândit să îmbătrânești fără să înveți să dansezi? Să înveți rumba, cha-cha-cha, tangou! O, tangou, Barnum! Gândește-te ce ai putea pierde!

M-am gândit mult la asta, dar nu la tangou, cha-cha-cha și rumba. M-am gândit la tot ce aș fi vrut să pierd și mai ales la toate lucrurile pe care le pierde cineva, de fapt, într-o viață, și asta era o consolare subțire, dar o consolare.

— Dar de ce nu s-a dus și Fred la școala de dans? am întrebat.

Boletta s-a uitat în tavan și a oftat. Pielea de pe gâtul ei atârna, se desprinsese ca o clătită îngustă și încrețită între bărbie și piept, care devenise plat sub rochia ei înflorată de vară. Dar în curând toamna o va face să împacheteze lucrurile de vară și să le pună deoparte până la anul.

— Este altceva cu Fred, a spus ea.

— Ce vrei să spui?

— Fred nu este făcut pentru dans. Mâine, la ora șase, Barnum.

Boletta s-a pregătit să plece, dar am reținut-o, iar brațul ei era subțire și tare.

— Ce este, Barnum?

Soarele umplea toată fereastra cu o lumină roșiatică și acesta era cel mai frumos moment al zilei în camera mea și a lui Fred, când ultimele raze de soare ale zilei se strecurau deasupra dealului și printre blocuri direct la noi în cameră. Nu ținea mult, doar câteva secunde, dar era minunat să le savurezi. Și-apoi umbra a alunecat deasupra noastră din nou.

— Nu e greu să înveți atâția pași? am întrebat.

— Pașii?

Boletta a râs din nou și i-am simțit răsuflarea drept în față. Așa este mirosul când devii bătrân, ca aerul dintr-o cameră unde nu s-a mai deschis ușa de mult? Era, cu siguranță, mult praf prin colțurile Bolettei. Am făcut un pas înapoi, ca și cum mi-aș fi început acum prima lecție de dans, și cred că nu a remarcat asta.

— Nu e vorba numai de pașii de dans, a spus ea. Este metoda de *a conduce.*

— *A conduce*?

— Da, de *a conduce,* Barnum! E destul de ușor să ții fata, ușor, dar în același timp hotărât, și să-i conduci mișcările. Femeilor le plac bărbații care știu să conducă dansul. Dar în același timp trebuie să le dai și lor senzația că au control asupra dansului. Vei înțelege asta cu siguranță după ceva timp.

— Crezi asta?

— Da, da, Barnum. Când deja ai început să simți ritmul dansului. Și mâinile tale trebuie să fie uscate și ferme. Poți împrumuta puțină pudră de talc de la mine. Poți să-ți închipui ceva mai rău decât o mână moale și umedă de-a lungul spatelui și pe șolduri?

Am simțit un fior prelung și m-am uitat în jos.

— Crezi că o să danseze cineva și cu mine, bunico?

Și-a pus un deget sub bărbia mea și mi-a ridicat capul încet.

— Și de ce să nu danseze, Barnum? De ce n-ar sta fetele la coadă ca să danseze cu tine?

Capul mi-a devenit greu, dar Boletta îl ținea bine.

Venea un miros subțire, un miros dulce din ochii ei, sau din păr, mai degrabă din părul care îi era strâns la spate într-un coc mic și cărunt, și acesta era singurul miros care-mi plăcea la ea, căci era ca un desert.

— Fiindcă sunt mai scund decât ele, am spus eu încet.

Ea mi-a dat drumul și eu mi-am aruncat privirea pe fereastră. Luminile felinarelor aruncau umbre înguste. Îi simțeam încă urma degetului, ca o adâncitură în piele.

— Prostii! Crezi că fetele se uită la asta? La câțiva centimetri de înălțime? Ține-le tu hotărât, Barnum, și condu dansul acolo unde vrei tu. Și mai vreau să-ți spun ceva, a spus ea.

Începuse să bată vântul, auzeam doar zgomotul crengilor copacilor și pădurea care-și trimitea întunericul deasupra orașului.

— Ce anume? am spus eu încet.

Boletta mi-a ridicat capul din nou.

— Niciodată să nu te uiți în jos. Privește-le în ochi, Barnum. Altfel nu ajungi nicăieri cu ele.

Și m-am uitat în ochii ei, ea mi-a zâmbit și m-a sărutat repede pe frunte.

— Mâine, la ora șase, la Svae! Nu uita! Și să-ți cureți unghiile până atunci!

Boletta a făcut niște pași de dans, ce-i drept cam strâmbi, s-a învârtit și a dispărut râzând, ca și cum chiar râsul se apropiase și o invitase la dans. Poate așa ieșeau oamenii pe ușile Polului Nord, dar cu siguranță nu de la școala de dans a lui Svae. Dacă cineva s-ar apropia de mine și m-ar invita la dans, acela ar trebui să fie plânsul; plânsul s-ar apleca deasupra feței mele acoperindu-mă cu părul lui aspru. Mi-am strâns cartea de anatomie și am pus-o în ghiozdan. *De câte ori trebuie să mestecăm mâncarea*? *De douăzeci și șase de ori. De douăzeci și șase de ori trebuie să mestecăm mâncarea, altfel facem gastrită, ne constipăm, ni se poate infecta esofagul, ni se pot infecta gingiile, putem face carii, hernie și cocoașă.*

Nu am mâncat masa de seară, m-am culcat înainte de ora zece, chiar dacă nu eram încă atât de obosit, eu, care uram acel moment înainte de a adormi, când stai culcat și timpul care se întinde ca un elastic, ca niște bule într-un balon albastru care stau gata să se spargă, o amețeală a capului, usturime în ochi, ca și cum un bec s-ar arde și s-ar sparge în întuneric. Aveam prea multă electricitate în mine. Gândurile mele continuau cu mult după ce lumina se stingea. *Să le privesc în ochi,* spunea Boletta. Pentru asta ar fi trebuit să port picioroange sau să mă las pe spate atât de tare încât să-mi rup gâtul. Cine ar vrea să danseze cu o piticanie ca mine? Mi-am pipăit brațul. Era umed și

aproape moale, cine ar fi vrut un astfel de burete în jurul ei, ar trebui cel puțin să îl întind la uscat, să îl îndoi în două și să îl atârn pe frânghie, cu un cârlig, la uscat, între chiloți, șireturi și șosete negre. Și în timp ce stăteam culcat în patul meu îngust și mă gândeam numai la rău, dorindu-mi să fiu afară, pe străzi și să vagabondez, exact ca Fred, fiindcă cine hoinărește nu are timp să gândească prea mult; cel care hoinărește este destul de ocupat cu hoinăritul. Am auzit mașina de cusut care țăcănea în sufragerie, mașina veche de cusut a mamei, un Singer, și asta însemna ceva.

Îmi plăcea acel sunet, mă liniștea, cosea laolaltă crăpăturile din întuneric și îmi trăgea pleoapele încet și cu grijă spre obraji, iar noaptea se ținea după cusături și așa am adormit, în timp ce visam că mergeam în lume ducând în spate o mașină de cusut. Acestea erau visurile mele cele mai frumoase; eu eram cel care repara lumea, adormeam cusătură cu cusătură, pe o masă albastră și foarte lungă. M-am trezit brusc, când Fred a venit acasă, sau el a fost cel care m-a trezit înadins, în orice caz, eram treaz. Fred stătea pe patul lui și își scotea pantofii fără să le desfacă șireturile, obișnuia să facă asta, iar becul din tavan era aprins.

— Mama îmi scurtează pantalonii, a spus el.

Mi-am tras plapuma mai strâns în jurul corpului.

— Asta face?

— Da, Barnum. Pantalonii mei gri pe care-i purtam acum doi ani. Îi scurtează cu cel puțin o jumătate de metru.

Nu m-am mișcat. Ascultam. Nu mai auzeam mașina de cusut. Auzeam doar hârșâitul foarfecelui, unealta care taie cusăturile, care desparte lumea. Fred a râs și s-a culcat îmbrăcat.

— Cea mai mare scurtare de pantaloni văzută până acum, Barnum. Cred că bate recordul mondial. Recordul mondial al tivului.

Mă gândeam la lecțiile de a doua zi. *Unde începe digestia. În gură. Pe limbă, în degetele care ridică furculița din farfurie, în mâna care aduce mâncarea acasă.* Mă gândeam la Tale, fata cu care nu am avut șansa să dansez, cea care nu a avut șansa să danseze cu cineva.

— Dormi, Barnum?

— Nu, am șoptit eu.

— Atunci spune ceva.

Am stat liniștit mult timp. La sfârșit am spus:

— Unde ai fost?

— Nicăieri.

Nici Fred nu a mai vorbit o perioadă. Cred că stătea acolo întins și râdea. Nu am îndrăznit să mă uit. Nu am îndrăznit nici măcar să închid lumina.

— O să începi să iei lecții la școala de dans, Barnum?

— Nu știu, am șoptit. Poate.

— Nu știi? Nu o face pe prostul acum.

— Boletta m-a înscris.

Fred a râs și mai tare. Era un râs care mergea invers. Râsul lui a golit camera de aer.

— Puteai să împrumuți pantalonii mei trei sferturi, Barnum. Nu ar fi fost frumos? Pantofi de lac și pantaloni trei sferturi. Ia și bețele mele de schi.

— Nu mai vorbi așa, Fred!

— Și dacă fetele râd de tine, să le spui că sunt pantalonii mei trei sferturi. Sunt pantalonii fratelui meu, să le spui. Nu-i așa?

— Te rog, Fred!

A tăcut o clipă.

— Plângi, Barnum?

— Nu plâng.

— Ba da. Plângi. Am auzit eu. Barnum plânge.

— Nu plâng, am spus.

Fred s-a ridicat în picioare în pat.

•

— Plângi din orice. Ești un tâmpit, Barnum.

— Nu plâng! am strigat eu. Nu plâng!

Fred și-a tras răsuflarea. S-a ridicat.

— Vrei să-mi răspunzi la o întrebare, Barnum? Dacă nu vrei să începi școala de dans, de ce nu spui nu?

Nu am răspuns. Fred a mers până la ușă să închidă lumina, dar exact în momentul în care stătea acolo cu degetul pe întrerupător, s-a întors spre mine și a dat rar din cap, arăta ca și cum ar fi fost aproape trist, nu furios, doar trist.

— Nu înțeleg, la dracu', de ce fac colecție cu unul ca tine.

Așa a spus: „Fac colecție cu unul ca tine", ca și cum eram un timbru, un autograf, o marcă de autoturism sau un capac de băutură răcoritoare. S-a culcat și în curând am simțit că dormea. Iar eu am rămas întins, cu gândurile mele. Mă gândeam la

pantaloni și vedeam în mintea mea pantalonii lui Fred cu cel mai mare tiv din lume și haina care era prea largă, iar eu îmbrăcat așa, cu pantofi negri din lac, pe cap cu buclele blonde, însuși Barnum din Fagerborg, o imagine orbitor de clară în mintea mea; iar fetele din Skillebekk, Skarpsno și Bygdøy erau și ele acolo; cu siguranță, aveau să strâmbe din nas și să rămână cu gura căscată înainte de a reuși să redevină bine crescute și rele, ascunzându-și râsul zeflemitor și șușotelile în spatele mâinilor mici și pline de inele în care își vor ascunde fețele vorbind atât de încet încât să pot auzi, *Uită-te la pișpirelul ăla*, *nu-i bun nici de colecție*, *și trebuie să te lași în genunchi ca să faci cunoștință cu el*. Așa vor vorbi și îmi vor întoarce spatele ca și cum aș fi fost făcut din aer și nu ar avea niciun rost ca să își amestece parfumul lor cu mine și-atunci va trebui să dansez cu Svae, cu un disc pe burtă, iar în timpul dansului cusăturile tivului se vor desface, manșeta prea înaltă a pantalonilor va cădea peste pantofi măturând parchetul. Și-atunci toate perechile se vor opri, se vor uita la mine, eu, care mă târâm spre ușă cu pantalonii târâș, strigând că nu sunt pantalonii mei, ci ai fratelui meu vitreg Fred, prostovanul care nu putea să scrie. *Da*, *sunt pantalonii lui*, *și e vina lui*, și când mă gândeam la asta, într-o imagine furioasă care se derula în fața ochilor mei între două cadre negre, atunci m-a înțepat ceva în stomac, cum mi se întâmpla câteodată. M-am prăbușit sleit de durere. *Explică cum mâncarea este împinsă mai departe*. *Intestinele au mușchi*, *care le fac să se strângă și să se întindă*. *În acest fel*, *mâncarea este împinsă mai departe*. Și fundul meu își făcea de lucru, fiindcă începuse să curgă din mine. Am închis ochii în întuneric. Curgea. Dacă ar fi fost după mine, aș fi vrut să fiu mort acum.

Pijamaua mi s-a lipit de pulpe. Era cald și moale. Era de neînchipuit. Fred s-a trezit. I-am simțit ochii deschizându-se. Stăteam cât de liniștit puteam. Cât poate cineva să stea așa? Câte mașini de cusut erau în lume? Și tot atât de multe foarfece? Umbra lui Fred a început să se miște.

— Ce ai mai făcut acum, Barnum?

— Nimic.

— Nimic? Nu ai făcut nimic?

— Pe cuvânt, Fred. Nu dormi, Fred?

Dacă aș fi stat culcat așa ceva timp, atunci totul s-ar fi sfârșit, totul depindea de timp, căci cel care rezistă, fie învinge, fie se

plictisește de moarte. Și era aproape o consolare gândul că aș fi putut să stau așa culcat și să las timpul să se scurgă. Secundele vor decide, precum ceasul acela vechi; dacă voi sta așa până voi muri, aș putea să trag un sertar plin cu hârtie de toaletă, iar minutele ar putea să șteargă în locul meu. Eram hotărât. N-aveam să mă mai ridic niciodată din pat. Acolo aveam să stau culcat și acel pat avea să-mi fie mormântul. Fred a, aprins lumina și s-a uitat la mine.

— Nu poate fi adevărat, a spus el.

— Ce anume, Fred?

— Nu poate fi adevărat, a repetat el.

A început să picure și pe podea, ceva subțire și maro, eram un canal de scurgere, un jgheab, o toaletă la care cineva uitase să tragă apa. M-am lăsat învins, căci altfel cum aș fi putut să mă predau?

— Ajută-mă, am șoptit eu. Ajută-mă, Fred!

Fred a rămas în picioare ceva timp, ținându-se de nas cu amândouă mâinile. Apoi a deschis fereastra și s-a apropiat de patul meu. A stat acolo, în picioare, și s-a holbat mult la mine.

— Ce facem acum, Barnum?

Am dat din cap neputincios, căci totul era dislocat în mine.

— Nu știu. Ajută-mă, Fred!

Și el s-a gândit la ceva timp. Nici măcar aerul rece al întunericului nu reușea să învingă putoarea.

— Să o strig pe mama?

— Nu aș vrea, am șoptit eu.

— Să îl chem pe taică-tu?

Fred a râs înainte să-i răspund eu.

— Nu, la dracu', fiindcă nu e acasă. Unde umblă taică-tu, Barnum? Ăla cu frizura.

— Nu știu, am spus tot atât de încet. La muncă, poate?

— Bineînțeles că e la muncă. Dar unde este tatăl meu, ha? Să îl strig și pe tatăl meu?

— Nu știu, am șoptit.

— Ce nu știi?

— Unde este tatăl tău.

Fred a zâmbit.

— Greșit, Barnum. Tu nu știi cine este tatăl meu. Cum aș putea să strig după el, ha?

Nu am spus nimic. Fred s-a aplecat deasupra mea.

— Să facem curat în urma ta, a spus el într-un târziu.

— Cum să facem curat? am întrebat eu speriat.

Fred a oftat adânc și s-a tras pe spate, spre fereastră.

— Să aruncăm rahatul și să schimbăm patul. Poate te arunc și pe tine.

— Nu crezi că mama va descoperi asta?

— Că te-am aruncat? O să-mi mulțumească, Barnum.

— Nu vorbi așa, Fred.

— La cât ești de mic, nimeni n-o să observe că te-am aruncat. Spun că ai căzut într-o canalizare și ai dispărut.

Cred că am început să plâng din nou. Fred s-a apropiat.

— Ai o idee mai bună? a întrebat el.

Dar nu aveam nicio idee. M-am ridicat, încet și țeapăn. Curgea ceva din pijamaua mea. Fred se uita țintă la mine. Asta nu o va uita. Și-apoi a ieșit. A închis ușa fără zgomot. Nimeni nu putea să umble făcând mai puțin zgomot decât Fred. Am rămas în șezut pe pat. Poate că niciodată nu se va mai întoarce. Asta i se potrivea lui Fred, să mă lase să stau acolo în propriul meu căcat. Îmi era frig. Nu plângeam. A venit înapoi. Avea cu el cearșafuri curate și o bucată imensă de hârtie de împachetat. N-am mai întrebat nimic. Nu mai voiam să știu nimic.

Putea să facă cum voia. A scos cearșaful plăpumii și cel de pe pat, le-a împăturit împreună și a împachetat totul în hârtie. Și-atunci s-a întors spre mine.

— Dă-ți jos pijamaua.

M-am dezbrăcat de pijama. Stăteam în pielea goală. Tremuram puțin. Fred m-a măsurat cu privirea și a zâmbit.

— Pot să te întreb ceva, Barnum?

Am dat din cap.

— Cum e să fii atât de mic?

M-am uitat în jos. Pielea mi se făcuse de găină. Mă mânca și mă ustura pe-acolo pe unde se scursese. Și i-am răspuns ceva ce nu am crezut că voi spune:

— Mă simt cam singur, am spus eu.

Fred și-a ridicat privirea și m-a privit în ochi, nu mult, doar o secundă, mai puțin de o secundă s-a uitat în ochii mei, ca și cum ar fi fost la fel de surprins ca și mine. Poate simțise ceva cunoscut, ceva ce simțise și altădată, poate că văzuse umbra întunecată și în privirea mea, pentru că, la urma urmei, eram frați.

— Să dansăm, Barnum?

Fred și-a lăsat mâna pe umărul meu. M-am mai afundat puțin. A râs ușor, aproape fără zgomot, foarte aproape de fața mea, dar mi-a dat drumul tot atât de repede, a înfășurat o sfoară în jurul pachetului, l-a luat sub braț și a ieșit. Cred că am auzit pașii lui repezi pe scările de la bucătărie. M-am furișat la baie și am făcut un duș, încercând să nu fac prea mult zgomot. Apa maronie se scurgea și mie mi s-a făcut deodată greață, frică, am încercat să calc pe ea, pe apa aceea maronie și în sfârșit s-a scurs în adâncul țevilor, în canalizarea de sub întunericul orașului și de acolo în fiordul de lângă cheiul Fred Olsen, acolo unde țiparii grași și lucitori stăteau în mâlul mirositor de pe fund. Am ascultat. Toți dormeau. Nu se auzea niciun sunet, doar apa care se scurgea. Am luat cutia cu pudră de talc din dulapul deasupra chiuvetei. M-am acoperit cu talc, ca într-o vijelie de zăpadă uscată, m-am dat cu puțin parfum 4711 pe burtă, pe coapse și pe gât. Nimeni nu auzise nimic. Stăteam în mijlocul unui somn adânc. Aș fi putut face orice voiam, în mijlocul somnului celor din jur. Poate eram eu cel pe care-l visau cei adormiți? M-am întors spre oglindă și mi-am văzut fața albă aproape invizibilă, buclele atârnau ca niște spirale întrerupte în jurul capului.

Eram real, căci un vis nu se poate vedea în oglindă, nimeni nu a reușit încă. N-am mai găsit o pijama curată, dar în dulapul de alături erau chiloții mamei. Mi-am pus o pereche pe mine. Erau mult prea mari, chiar dacă mama era destul de slabă, a trebuit să îi trag în sus până la piept, și erau atât de moi și pufoși, încât parcă nici nu îi aveam pe mine. Și așa m-am furișat din nou în camera noastră, în chiloții mamei, plin de pudră de talc și de parfum 4711. Și-apoi mi-am schimbat patul și m-am culcat. Mă gândeam că aș fi putut să fiu bolnav și ziua următoare.

Mai erau doar numai câteva ore până atunci. Începuse puțin să se lumineze de ziuă. Aș fi putut, de exemplu, să-mi tai un deget cu cuțitul lui Fred. Era un obicei al familiei. Tata avea doar cinci degete cu toate, pentru că ceea ce îi mai rămăsese din degetul mare de la mâna dreaptă nu s-ar fi putut numi deget, cel puțin un boț de carne ciopârțit. Degetul mic aș fi putut să îl tai. De el nu prea aveam nevoie. Și gândindu-mă mai bine, mi-am dat seama că era chiar de prisos. Nu am găsit nici măcar un singur lucru care nu se putea face fără degetul mic. Dar unde

era Fred? M-am ridicat și m-am dus la fereastra care stătea deschisă. Stăteam acolo în chiloții mamei și mă simțeam ciudat, neobișnuit, ca și cum îmi schimbasem trupul, nu hainele, și am simțit un gol în stomac, dar acesta era un altfel de gol, tremurător și întunecat. M-am rezemat de pervazul ferestrei. Unde se dusese Fred cu lenjeria de pat? La spălătorie? Dacă aș fi stat și l-aș fi așteptat acolo mai mult timp aș fi putut răci. Cu puțin noroc, m-aș fi putut molipsit cu o răceală la plămâni. Mă întrebam la ce visa lumea. Era cineva care mă visa pe mine? Fred era cu siguranță la gunoi, să azvârle acolo rahatul. Am închis fereastra, am luat pe mine halatul lui Fred care mirosea a molii și a transpirație și am plecat târându-l pe podea. Arătam ca un boxer care nimerise la altă categorie de greutate. Eram o muscă în halatul unui pugilist. M-am strecurat până în sufragerie. Încercam să mă strecor nevăzut, ca Fred, fiindcă numai el hoinărea și se furișa. Mașina de cusut a mamei stătea pe masă. Pantalonii vechi ai lui Fred atârnau pe speteaza scaunului. Erau scurtați. Arătau ca niște pantaloni scurți, gri, cu dungă. Mi-am pus degetul mic sub acul mașinii. Dacă aș fi pornit mașina acum, l-aș fi putut face bucățele. Dar mama era acolo. Nu am auzit-o. Mi-am ascuns mâna la spate. Mama a zâmbit, ținându-și cămașa strânsă în jurul ei.

— Ești curios? a întrebat ea.

M-am uitat în altă parte.

— Nu poți să dormi?

— A trebuit să mă duc la toaletă.

— Nu trebuie să ai emoții, Barnum.

— Nu am emoții. Sunt doar puțin curios.

— Mi se pare normal să fii curios. Vrei să probezi pantalonii?

Am dat din cap că nu. Mi s-a părut că am văzut umbra lui Fred în spatele mamei, înăuntru, în antreu. Se auzea cineva tropăind la etajul de dedesubt, poate în curând se trezea tot blocul, am gândit eu, sau poate inima mea bătea atât de tare și avea să trezească tot orașul și restul lumii.

— Mâine cumpărăm pantofi noi, a spus mama. Nu poți începe școala de dans fără pantofi noi, nu-i așa?

— Nu putem să îi împrumutăm pe ai lui Fred?

— Sunt puțin cam mari pentru tine. Chiar și cu două perechi de ciorapi.

Mama a făcut un pas mai aproape și ochii i s-au îngustat.

— Te-ai dat din nou cu parfum, Barnum?

Mi-am strâns halatul în jurul meu repede.

— Puțin, am spus eu încet.

Și ea a tras lung aer în piept și l-a dat afară tot atât de prelung.

— De câte ori trebuie să-ți spun? Nu ai voie să folosești parfum. Ce crezi că or să spună fetele când or să simtă că te-ai dat cu parfum?

Nu am putut să îi răspund, fiindcă nu mă gândisem la asta. Nu puteam să-mi imaginez că ar fi putut să se apropie cineva atât de mult de mine încât să simtă mirosul parfumului, și dacă s-ar fi apropiat atât de mult de mine ar fi trebuit să se aplece, nu, asta era imposibil. Era aproape ca și cum m-aș fi gândit intens la spațiul cosmic, și-atunci gândul mi-a fost luat și dus de un vânt enorm, albastru, și când am ajuns atât de departe încât nici nu mai eram în stare să gândesc, atunci s-a desprins și s-a prăbușit lent în fundul capului fără pistă de aterizare.

— Tata își dă cu parfum, am șoptit eu.

— El folosește apă de colonie după bărbierit, a spus mama repede. Și lui Fred nu îi place să îi împrumuți halatul.

— Scuze, am spus.

— Ți-e frig?

— Nu așa de tare.

Mama și-a băgat mâna repede în buclele mele. M-am smucit brusc și ea a început să râdă.

— Du-te și te culcă, Barnum. Dar spală-te pe față mai întâi.

Am alergat la baie, m-am spălat pe față și m-am băgat apoi în pat, dar nu înainte de a-i atârna halatul lui Fred la locul lui în dulap. Am auzit-o pe mama ducându-se din cameră în cameră, ca și cum ar fi căutat un lucru pe care uitase unde l-a pus; sau poate avea un neastâmpăr al trupului care o ținea trează și o făcea nervoasă, ca și cum nicio mașină de cusut din lume nu ar fi putut să o repare. Și deodată pașii mamei s-au oprit și am auzit altceva în schimb, i-am auzit râsul lui Fred, era deja în patul lui și râdea înfundat. Nu l-am simțit când s-a întors și nu știu exact ce-mi displăcea mai mult: pașii mamei sau râsul lui Fred, când râdea așa ca acum.

— Ce este? am șoptit eu.

— Nimic.

— Ce ai făcut cu pijamaua și cu lenjeria de pat?

— Nu trebuie să-ți faci tu griji de asta, Barnum. Am rezolvat-o.

Fred s-a oprit deodată din râs și s-a așezat în șezut.

— Ai auzit ce am spus?

— Da, Fred. Am auzit.

— Tu spui da ca să începi școala de dans, dar de fapt nu vrei. Așa-i?

— Da, am spus eu încet.

— Atunci nu e decât un lucru de făcut, Barnum.

M-am ridicat și eu în șezut.

— Ce, Fred? Spune.

— Fă tot posibilul ca să fii dat afară. Cât mai repede posibil.

— Și ce să fac? Ca să fiu dat afară, vreau să spun.

Fred și-a odihnit fața în palme un timp, ca și cum stătea acolo și plângea, sau ca și când l-ar fi durut ceva, o astfel de durere de cap obișnuia Boletta să aibă când tuna afară sau când băuse bere la Polul Nord cu o seară înainte. Nu voiam ca Fred să devină din nou imposibil. Am încercat să mă gândesc la lecții, în schimb. *De câte ori trebuie omul să își golească intestinul*? *Cel puțin o dată pe zi. Ce trebuie să facem pentru a prevenim constipația*? *Exerciții fizice, să mâncăm pâine intermediară, fructe, legume, să fim veseli și să păstrăm igiena.*

— Dar cum poate cineva să fie dat afară? am întrebat încă o dată.

Fred s-a uitat în sus.

— Mai întâi trebuie să vezi ce fac ceilalți. Și apoi faci exact invers decât ei. Destul de ușor.

Fred spusese destul și s-a culcat din nou, întorcându-mi spatele. Am auzit poștașul care venea din susul străzii, cu maldărul acela imens de chei agățat de căruciorul albastru la care-i scârțâiau roțile, și cu corespondența care era cu siguranță plină de vești proaste. *Destul de ușor.* Dacă unii făceau un pas înainte, trebuia ca eu să fac un pas înapoi, sau poate doi, pentru a fi aproape sigur. Când băieții trebuiau să salute cu o aplecare a trunchiului în față, atunci eu puteam să salut ca fetele, îndoind din genunchi. Am devenit deodată fericit numai gândindu-mă la asta. Era un fior al bucuriei în întunericul nopții, ca și cum o greutate îmi fusese luată de pe umeri și greutatea unei întregi lumi se risipise din mintea mea. Era ca și cum mi-aș fi dobândit libertatea. Puteam să fac ce voiam. Fred era deștept. Când toți vor fi la garderobă ca să își schimbe pantofii, atunci ar trebui să

mă duc direct în sala de dans pe parchetul imaculat cu cizmele mele lungi, pline de noroi, frunziș, râme și căcat de câini. Acul pick-up-ului ar sări de pe șanțurile discului lui Eddie Calvert în care trompeta sa era imprimată în amintirea aceea neagră cu o gaură în mijloc. Dar când am început să mă gândesc la pantofi, am simțit din nou o undă de durere în stomac și m-am chircit în pat, îmbrăcat în chiloții mamei, și încercam să fac tot ce-mi stătea în putință ca să mă eliberez de toate gândurile. Oare eră posibil să nu te gândești la nimic? Să stingi fiecare gând care licărește în tine, unul câte unul, asemenea luminilor orașului care mor în noapte? Ca la sfârșit să se lase o liniște înceată și adâncă?

Poștașul a alergat în susul scărilor. Nu l-am auzit când a coborât. Fred sforăia, acolo, în patul lui și când eu m-am trezit ud de ploaia care intra pe fereastră, el era plecat. Aveam în fața mea o zi mare, poate cea mai mare zi din viața mea. Mama a crăpat ușa.

— Trebuie să te grăbești, Barnum. Altfel o să întârzii.

Am râs ușor. A ajunge târziu. Asta aș putea-o face. Era cel mai ușor lucru. Da, aș fi putut ajunge prea târziu la școala de dans. Și m-am gândit că nu existau granițe pentru câte aș fi putut născoci, căci totul ținea de imaginație, și mi-am dat seama atunci că puteai să faci tot atât de mult rău în lume cât și bine, mult mai mult decât mi-aș fi imaginat. Când omul începe să se apuce de rele și se gândește numai la asta, i se dă șansa să devină inventiv mai mult în rău decât în bine. Mă simțeam destul de bine în acea dimineață și am reușit să calculez fără să mă ia cu greață de la stomac: dacă aș înmulți cu cifra trei faptele bune, atunci aș putea obține numărul faptelor rele din care aș fi avut de ales. Acel calcul l-am scris pe dosul cărții de anatomie ca să nu-l uit și l-am numit *Calculul lui Barnum.* Dar în aceeași clipă ușa s-a deschis și mama a apărut în prag. M-am ascuns în spatele ghiozdanului.

— Hei, ce faci acolo?

— Îmi repet lecțiile, ce altceva?

— Bine. Încearcă să te grăbești puțin. Și nu uita să-ți pui șosete curate.

Mama a dispărut din nou și ațele din stomac au început iar să se răsucească într-un nod mare. A trebuit să mă gândesc la altceva decât la vomitat și sirop de stomac. Am început să mă

concentrez la toate cablurile din cap care fac legătura între gânduri, exact ca telegraful unde a lucrat Boletta, creierul mare, creierul mic, trunchiul cerebral, coloana vertebrală, și la sfârșit m-am gândit la ceea ce-mi plăcea cel mai mult, la măduva spinării, la acea lungă măduvă a spinării, care poate într-o zi sau într-o noapte se va mai lungi și la mine, da, mai bine într-o noapte s-ar mai lungi, de preferință în jos, în așa fel încât să mă mai înalțe puțin. Dar mi-a venit din nou o amețeală și a trebuit să mă așez câteva minute pe pat, fiindcă era obositor să te gândești la propriile tale gânduri, era ca și cum toți cei de la telegraf și-ar fi sunat propriul lor număr de telefon și la sfârșit s-ar fi putut înregistra cel mai mare număr de telefoane ocupate din lume. Sau ar fi putut să-și audă propriile lor voci care strigau într-un circuit închis, și gândind așa mi-a apărut în minte o imagine developată de membrana rotativă a gândurilor, la care m-am gândit tot timpul: la americanul Walther, care s-a învârtit de șase ori în jurul Pământului și care a aterizat cu două minute întârziere față de timpul programat. După o călătorie de 88 000 de kilometri, a aterizat în vestul insulelor Midway, răsuflând ușurat. Dar poate că atunci când se afla acolo sus, în nava lui spațială, privind Pământul care semăna cu o monedă albastră aruncată în adâncimea unei fântâni, poate atunci a simțit că era singurul om din lume care se afla departe de casă.

•

Dar când mama a bătut a treia oară în ușă și a deschis-o, atunci m-am hotărât să trec la acțiune, să încerc să exersez în a face totul invers. Nu mi-am schimbat ciorapii, m-am îmbrăcat cu cei vechi, m-am dus la baie și m-am spălat pe față și la sub braț, dar nu și pe dinți. Eram deja în acțiune. Acum să mă fi văzut Fred! Va începe un alt stil de dans, am spus eu stând pe vârfuri în fața oglinzii, cu buclele în toate părțile, ca penele zburlite, înălțându-mă după ele. Așa!

Mama aștepta în bucătărie cu privirea nerăbdătoare, dar buzele ei zâmbitoare se intersectau cu ridurile feței ca niște urme de frână. M-am așezat lângă masa mică de lângă perete. Boletta citea *Aftenposten* și o vedeam de fiecare dată când dădea paginile ziarului. Nu știam dacă văzuse ceva schimbat. Și chiar dacă nu văzuse nimic schimbat la mine, nu îmi păsa, căci eu simțeam asta, înăuntrul meu, chiar dacă la suprafață nu se

vedea. Nu eram același ca ieri. Cuvintele lui Fred mă făcuseră să devin altul. Eram întors pe dos.

— Nu, mulțumesc, am spus eu când mama mi-a întins gemul dulce de coacăze negre, iar ea a dat ochii peste cap o dată, și încă o dată când a văzut că îmi tăiasem o bucată din brânza daneză pe care o aveam aproape de când Bătrâna murise și care mirosea atât de urât, încât îi trebuia un frigider separat, așa cum spunea Fred când era bine dispus.

Și nu știu de ce era atât de bine dispus o dată când spusese că ar trebui să plimb brânza Bătrânei până la parcul Stens, dar în lanț, ca să nu o ia din loc. Râsesem o săptămână după aceea când îmi aminteam asta. Am mușcat o bucată din brânză, creierul mi s-a încrețit, iar mațele mi-au luat foc. Dar nu m-am lăsat. Căci după asta aveam să put atât de tare încât nimeni nu mă va lăsa să intru nici măcar în complexul comercial din strada Drammen, poate că voi fi fugărit din oraș undeva, într-un loc la țară. Și m-aș fi dus cu bucurie. Am mestecat și am tot mestecat, ca și cum toate sortimentele de brânză daneză le erau cunoscute papilelor mele gustative din cerul gurii, iar omușorul îmi stătea agățat ca o pendulă din caltaboș înecat în scuipat. A fost din ce în ce mai greu, totul a devenit din ce în ce mai lent și mai greu, privirea mamei, degetele Bolettei care întorceau paginile ziarului, picăturile de ploaie ce se prelingeau pe fereastră… și eu încercam să-mi amintesc lecțiile în timp ce gura mi se mișca ca într-un film derulat cu încetinitorul, iar eu mă întrebam când va începe totul să meargă invers.

De ce nu trebuie să bem cu mâncarea în gură? *Fiindcă mâncarea nu se amestecă cu destulă salivă pentru digestie. De ce nu trebuie să râdem sau să vorbim când avem mâncare în gură*? *Fiindcă mâncarea se poate duce pe căile respiratorii sau se poate opri în laringe. Nu aveam de ce să râd și nici nu aveam nimic de spus.*

Eram redus la tăcere de o bucată de brânză. Boletta a lăsat Aftenposten *și s-a uitat la mama.*

— A început să îi placă lui Barnum brânza asta ca o obială?

Am dat din cap de mai multe ori, chiar dacă ea i se adresa mamei, iar pe fața mamei se citea mirarea. Boletta s-a întors către mine.

— Fetelor le plac mirosurile tari, bărbătești. Mirosurile tari și o privire puternică. Dar fără exagerare, Barnum.

Mama râse.

— Și dacă nu se grăbește, va trebui să îi scriu învățătoarei Haraldsen că a întârziat din cauza brânzei daneze!

— O cheamă domnișoara Schelet, am spus eu.

De grija asta o puteam scuti. Nu stătea nicăieri scris în anatomie că nu trebuie să mergi sau să alergi cu mâncarea în gură. Mi-am luat ghiozdanul și am ajuns imediat în Strada Bisericii, înainte ca una dintre ele să ajungă la fereastră și să-mi arunce haina de ploaie. Esther deschisese chioșcul și avea mâinile pline cu reviste. Dar și așa putea face cu mâna și toți o salutau pe Esther și de aceea nu am schițat niciun gest de salut. Mi-am afundat mâinile adânc în buzunare și am mers mai departe spre Majorstuen, adus de spate și cu gura plină de brânză, eram un pelican invers, cu mâncare în cioc pentru tot restul anului și dacă aveam să o țin tot așa, aș putea fi aruncat nu numai de la școala de dans, ci dincolo de acest Pământ, și-atunci toate problemele s-ar fi rezolvat. Și cum mergeam adâncit în gânduri, deodată ceva m-a orbit. Erau peretele alb al bisericii și picăturile de ploaie. Mi-am acoperit ochii cu mâna, oprindu-mă lângă biserică. Am scuipat tot dumicatul de brânză într-o canalizare și mi-am scos limba afară cât am putut de mult, ca să mi-o spele ploaia de gustul acela puturos. Și cineva m-a văzut, un bărbat care stătea pe treptele late din fața ușii bisericii, stătea sub umbrelă și se holba la mine. Fața și degetele lui erau ca o coală de hârtie printre picăturile ploii, a zâmbit cu toți dinții, iar în jurul gâtului avea un guler alb ce se confunda cu bărbia lui grasă. Și numai combinația de două culori, alb și negru, se putea distinge la această persoană care stătea pe a treia treaptă a Bisericii Majorstuen, fața, umbrela, mâinile, gulerul, dinții... Deodată mi-am amintit că acea persoană era preotul care nu a voise să mă boteze nici pe mine, nici pe Fred.

— Ce copilandru ciudat, a spus el și a mai coborât o treaptă, ca și cum voia să vadă mai bine. Cum te cheamă?

Orologiul de deasupra lui, de pe peretele înalt și alb de calcar, unde vița-de-vie sălbatică se răsfirase ca o rețea de cabluri, arăta deja opt și jumătate. Acum aveam să întârzii cu siguranță. Preotul s-a aplecat deasupra gărdulețului. A început să vorbească și mai tare, cu toate că eu îl auzeam destul de bine.

— Stai aici și scoți limba la mine?

Umbrela a început să tremure în mâna lui, era chiar înainte de-a fi întoarsă pe dos și transformată într-o farfurie neagră în care ar fi putut aduna apa de ploaie. Nu mai zâmbea. Dinții îi erau ascunși după buzele înguste.

— Stai aici și scoți cu nerușinare limba la mine?

A strâns umbrela și cu ea udă a arătat înspre mine. Acum țipa în ploaie.

— Încetează, nu auzi?

Dar eu stăteam cu limba scoasă. Nu o mai puteam trage înapoi. Ieșea parcă și mai mult în afară. Nu știam că limba mea era atât de lungă. O puteam vedea, era ciudat să îmi pot vedea propria limbă și asta nu îmi făcea plăcere.

— Mă numesc Barnum, am spus cât de clar am putut cu limba scoasă. Barnum! Îți amintești?

Preotul a trebuit să se sprijine de grilaj.

— Aha, credeai că nu te voi recunoaște? Tu și săracul de frate-tău!

Am zâmbit cum numai eu știam să o fac și am mai făcut un pas spre el.

— Dracu' să te ia, am spus și am luat-o la fugă cât am putut de tare spre Valkyrien și nu am reușit să-mi bag limba în gură până nu am ajuns la piața din vest.

A trebuit să mă odihnesc pe o bancă. I-am scos limba preotului! I-am arătat limba preotului de la biserica din Majorstuen, însuși preotului! Și l-am înjurat! *Dracu' să te ia, preotule*! Acum ar fi trebuit să mă vadă Fred! Nu și-ar fi crezut ochilor și urechilor. Se întâmplase cu adevărat și asta aveam să îi povestesc, cuvânt cu cuvânt. Și nu era de mirare c-aveam să întârzii la școală după o astfel de întâmplare. Era imposibil să fii mai pe dos decât cum deja eram. Însuși Dumnezeu se rugase pentru mine acum. Am alergat ultima parte de drum și am ajuns tocmai când stăteau la rând pentru a intra în clasă. Și în aceeași secundă a fulgerat și nu am reușit să număr decât până la patru când tunetul s-a dezlănțuit deasupra curții școlii și a făcut turlele bisericii să se cutremure. Am început să fiu neliniștit. Poate îl mâniasem pe Dumnezeu. Fetele au țipat, iar băieții au râs și deodată am simțit șacalii în spatele meu, nu mai am chef să le spun numele, aceiași ca și data trecută; am auzit că unul dintre ei a spus ceva în timp ce tuna a doua oară.

— Începe să fie periculos aici. Cred că ne trebuie un paratrăsnet.

Și unul dintre ei a spus ceva, ceva care părea învățat pe de rost sau scris pentru astfel de ocazii. Știam ce-și spuneau, aș fi putut să spun eu în locul lor. În schimb, am început să număr în minte secundele scurse între fulger și tunet și am ajuns doar la trei.

— Ce-ați zice de Barnum? Ar fi bun ca paratrăsnet?

Stăteam tot cu spatele la ei și nu îi puteam vedea cum își dădeau coate și râdeau pe ascuns, ca și cum aceasta era cea mai bună idee care le venise în minte de când mă folosiseră ca volan la sanie pe Bøndebakken. I-am lăsat să își dea coate și să râdă de mine și m-am trezit deodată luat pe sus cu ghiozdan cu tot și dus spre coridorul B în timp ce afară fulgera și tuna de zor. Dumnezeu era furios, iar eu devenisem plin de electricitate. Buclele mi se ridicaseră în sus ca niște tirbușoane țepene și când Țapul s-a apropiat încercând să îl surzească pe Dumnezeu cu fluierul său, ceea ce nu prea i-a mers, și ne-a înșfăcat pe toți de la spate, tunetul ajunsese la un pas de noi. Am putut să număr doar până la nouă, părul a început să mi se lase și să se așeze din nou la locul lui. Probabil că așa era când îți făceai părul permanent și aș fi vrut să strig în gura mare: *Dumnezeu este un frizer scrântit,* dar în schimb am zis altceva.

— A fost ideea mea, am spus.

Țapul s-a aplecat mai aproape, sprâncenele i s-au împreunat deasupra rădăcinii nasului ca un gard viu și negru în timp ce îi ținea pe Aslak, Preben și pe Hamster strâns cu ambele mâini și toată școala se adunase în cerc în jurul nostru, fiindcă mirosea a sânge.

— Ce ai spus, Barnum?

— Că a fost ideea mea. Ca să mă ducă afară.

După un scurt timp de gândire, Țapul le-a dat drumul, și-a scuturat picăturile de ploaie din sprâncene și s-a aplecat și mai mult către mine.

— Cu fulgerul nu ne jucăm, Barnum! Trebuie să avem respect pentru forțele naturii! Toată lumea la clase, *imediat*!

— Mulțumesc mult, am spus.

M-am aplecat adânc, în semn de respect, și m-am grăbit să urc treptele, iar restul zilei am stat cât am putut de liniștit în banca mea, în față pe rândul de la mijloc, cu excepția orei de

educație fizică, când mi s-a dat voie să-mi fac exercițiile. Țapul a fost îngăduitor cu mine, ca și cum s-a lăsat păgubaș la capitolul Barnum, nu a trebuit nici măcar să mă schimb, am făcut de câteva ori roata, atât de lent încât nu a fost nevoie să fac duș. Oricum, duș nu mai aveam chef să fac, și în privința asta eram hotărât, de când mă înșfăcaseră de picioare trăgându-le în lături, ca unui pui, și îmi făcuseră anumite lucruri cu săpunul. Dar de atunci nimeni nu mă mai necăjise. Ca și cum nu mai aveau de ce să se lege. Și nu aș fi avut nimic împotrivă să fiu paratrăsnet și să fiu dus prin ploaie pe un scaun auriu, dacă era nevoie. Dar se mai întâmpla uneori să își bată joc de mine la țâșnitoare, când trebuia să mă ridic pe vârfuri ca să beau apă, sau să mă ridice pentru a atinge grinda din colț. Niște țărani, țăranii de la oraș cum îi numeam eu, care în mediocritatea și prostia lor încercau să își arate socoteala pe cheltuiala mea, găseau atunci ocazia să-mi toarne apă în pantaloni, să mă ducă la vreun șanț și să mă spele pe față sau să mă poreclească în fel și chip, cuvinte pe care de abia le învățaseră, ca mucosul, mănușă, maimuță, clanță. Și tot așa... Nu îmi mai păsa de asta. Mă obișnuisem cu umilința. Puteau, din partea mea, să se înece cu râsul lor de tot râsul și să se înece în propriile lor lacrimi, cu pietre de moară în jurul gâtului și încălțări din beton la picioare. Dar cel mai rău lucru era când fetele încercau să-mi ia partea și să mă apere. Cum puteau să se poarte ca niște copii mici și fără minte? Cum puteau să îl șicaneze pe Barnum doar pentru că era atât de mic de statură și neajutorat? În loc să îl compătimească pentru puținii centimetri cu care Dumnezeu l-a înzestrat atunci când înălțimea s-a împărțit între pământeni. Cum era posibil așa ceva?

Și-atunci mă umpleam de o ură care ținea câteva săptămâni la rând, da, luni de zile eram plin de ură, și această ură era ca un motor în corp, un dinam imens care făcea scântei în învelișul viselor, o lumină neagră care scânteia înlăuntrul meu, un soare care trimitea întuneric în loc de lumină și îmi imaginez că tot așa era și durerea Bătrânei, un cerc al singurătății. Și am crescut, iar această ură a devenit mai mare decât mine și aproape înțelegeam ce a vrut să spună Fred când a zis că era rău. Și de atunci nu am mai băut niciodată apă de la țâșnitoare. Iar Dumnezeu s-a mai îmbunat în decursul acelei zile când trebuia să încep la școala de dans și a dat-o pe invers, tunetul s-a

rostogolit către alt oraș, norii s-au risipit și cerul s-a arătat în toată splendoarea lui, albastru și clar. Dar liniștea asta a lui Dumnezeu nu a ținut mult. Dumnezeu era neliniștit. În ultima oră aveam anatomia cu domnișoara Schelet, care primise această poreclă de la alți elevi, înaintea noastră. Se spune că ar fi adus cu ea în clasă un femur adevărat și se zvonea că acel femur era al tatălui ei, pe care îl ascunsese și îl păstrase ca o amintire. Era într-adevăr dezgustător când te gândești la asta, iar unii spuneau că ea l-ar fi otrăvit pe tatăl său ca să îi ia acel os. Nu era o plăcere să te apropii de domnișoara Schelet, pentru că mirosea a medicamente și din când în când lipsea de la școală. Se zvonea că nu stătuse prea mult la soare și nu ar fi mâncat bine în perioada de creștere și că ar fi suferit de rahitism. Poate de asta îi luase viața tatălui ei și îi furase femurul.

Și când domnișoara Schelet lipsea mai mult de două zile de la școală, atunci ne venea un suplinitor. Era a treia zi de când era bolnavă. Și asta îmi crea deja un fel de panică. Suplinitoarea a intrat cu pași repezi în clasă ca și cum era nerăbdătoare să înceapă ora. Arăta destul de vioaie, ne-a spus să ne așezăm și ne-a zâmbit cu toată fața. Atunci a început să mă cuprindă într-adevăr teama, deoarece știam că întotdeauna un astfel de zâmbet aduce după sine ceva rău, foarte rău. De la cei răi cel puțin știi la ce să te aștepți. Dar de la cei buni te poți aștepta la orice fel de surprize. S-a prezentat și și-a scris numele pe tablă, pe care l-am uitat imediat și nu știu dacă mi l-am reamintit vreodată. Cred că am să o numesc Lipitoarea. Lipitoarea a fost suplinitoarea Scheletului. Așa era lumea pe atunci. Se plimba de-a lungul rândurilor vorbindu-ne despre igiena din secolul trecut, ca și cum trăiam cu o sută de ani în urmă, că o vedere bună se menține dacă mâncăm afine, dar asta nu era tot, a vorbit despre apa rece și caldă, despre carii, despre importanța micului dejun înainte de a veni la școală, despre calciu, platfus, cocoașa coloanei vertebrale și postura deficitară. Și chiar dacă nu mă puteam întoarce, îi vedeam pe Hansen și pe Șoarecele, care deja își încărcaseră riglele cu ghemotoace de hârtie și brânză de capră în timp ce Lipitoarea s-a întors spre catedră, a deschis cartea de anatomie cu care și-a făcut umbră deasupra ochilor și s-a uitat deasupra clasei. I-a făcut semn Șoarecelui.

— Cum te numești?

Ea avea obiceiul să îl întrebe pe fiecare cum se numește înainte de a-l asculta. Simțeam o greutate în stomac, o greutate ca a unui sac cu nisip umed.

— Halvor, a spus Șoarecele.

— Poți să-mi spui ce este splina, Halvor?

Șoarecele se gândi mult.

— Un patinator de viteză american, a spus el.

Lipitoarea s-a schimbat la față, a încercat să zâmbească și l-a pus să răspundă, în schimb, pe Hansen. Și mi-a venit ceva în gând. Dacă toți vor răspunde greșit, aș fi putut eu să răspund corect. Nu am uitat ce m-a învățat Fred.

— Cum te cheamă pe tine?

— Hans, a spus Hansen. Dar puteți tot atât de bine să mă numiți Hansen.

— Bine, bine. Poți să-mi spui ce este atât de ciudat cu această splină?

Hansen s-a prefăcut că se gândea, și asta a durat câteva minute. Dar nu se gândea. Dormea. Hansen nu se gândea la asta deloc, dar trăgea de timp, nimeni nu putea să tragă de timp ca Hansen. O dată a tras de timp aproape o oră, dar Lipitoarea a început să devină nerăbdătoare, zâmbetul de pe buzele ei tremura ca sârmele de telegraf.

— Și ce spuneai tu, Hans?

Hans s-a trezit din nou și Lipitoarea s-a aplecat în față ca și cum era martora unui geniu electrocutat.

— Splina este, a spus Hansen rar, splina este o melodie pe care Finn Eriksen o cântă la trompetă la emisiunea *Melodia preferată.*

Lipitoarea, suplinitoarea Scheletului, s-a lăsat cu zgomot în scaunul din spatele catedrei și atunci, bineînțeles, privirea ei s-a oprit la mine, unde altfel? Și știam ce va urma.

— Tu cum te numești?

Vocea era diferită când vorbea cu mine, îi stătea înclinată în gură. S-a făcut liniște în clasă. Savurau ora care ajunsese aproape de momentul culminant.

— Barnum, am spus.

— Ce ai spus?

— Barnum, am repetat eu.

Lipitoarea s-a făcut roșie la față.

— Când suplinesc la voi, vreau să vă prezentați cu numele adevărat. Spune cum te numești până nu îmi pierd răbdarea.

— Numele meu este Barnum, am spus.

Lipitoarea a tras un sertar, a scos catalogul, l-a trântit de catedră și și-a plecat fața printre paginile lui. Și deodată fața i s-a îmbunat de la frunte în jos, s-a uitat mai bine la mine, vorbindu-mi și mai moale. Așa cum spuneam, cei buni sunt ciudați și nu se lasă cu una, cu două.

— Barnum? Poți tu, Barnum, să ne spui ce rol are splina în corpul nostru, Barnum?

Era cât pe-aci să bată recordul. Un suplinitor pe care l-am avut anul trecut la lucru manual a pronunțat Barnum de cinci ori în aceeași frază când trebuia să-mi înmâneze o raboteză. Nu am dat importanță.

— Splina, am spus eu, ajută să se curețe și să se reînnoiască sângele. Și tot în splină simțim înțepături când alergăm mult.

Lipitoarea a început să bată din palme. Putea să mă scutească de o așa exaltare.

— Este corect, foarte corect, Barnum. Poți să vii până aici, Barnum?

Nu m-am mișcat din bancă.

— De ce? am spus eu încet.

— Fiindcă tu ești deștept, Barnum.

— Nu pot, am spus. Mă înțeapă splina.

Lipitoarea a râs și a scris cu litere mari pe tablă cuvântul „splina”.

— Barnum! Vino încoace, Barnum!

M-am ridicat din bancă și m-am dus sus la catedră. Lipitoarea s-a uitat la mine și eu știam că ar vrea să-și vâre mâna în buclele mele. Dar nu a făcut-o. Mi-a pus, în schimb, mâna pe umăr. Aveam o presimțire că avea să se întâmple ceva groaznic. Nu mai eram pe invers. Eram pe dos. Ar fi trebuit să rup indicatorul, să arunc o cretă, să răstorn călimara de cerneală. Dar eu stăteam acolo nemișcat. Toți se aplecaseră deasupra pupitrelor și se holbau, unii cu gura căscată, ca și cum ce era cel mai rău s-ar fi întâmplat demult. Începusem să ametesc. Dumnezeu avea un plan cu mine.

— Unde se află splina? a întrebat Lipitoarea.

— La stânga, am spus eu ușor. Chiar sub diafragmă.

Mâna Lipitoarei și-a făcut din nou apariția și mi s-a așezat pe cap. Lipitoarea a devenit din ce în ce mai nerăbdătoare în a demonstra anatomia splinei cu ajutorul meu.

— Da, Barnum, este cât se poate de corect! Splina se află chiar sub diafragmă. Poți să ne arăți, Barnum?

Mi-am aplecat capul.

— Ce să arăt?

— Să ne arăți unde este splina, Barnum.

— Sub diafragmă, am repetat eu.

— Da, Barnum, am auzit asta. Arată-ne acum.

Am arătat la stânga.

— Aici, am șoptit eu.

Dar Lipitoarea nu putea fi oprită cu una, cu două. M-a prins de pulover și l-a tras în sus.

— Arată-ne pe viu, Barnum.

Și m-am lăsat păgubaș. Am îndoit puloverul și cămașa în sus. Și în acel moment s-a auzit un geamăt în cor, o exclamație de mirare care venea din clasă și însăși Lipitoarea și-a pierdut echilibrul și a trebuit să se sprijine de catedră. Am privit în jos spre splină. Erau chiloții mamei. Erau chiloții mamei de culoare roz. Stăteau agățați de șoldurile mele cu danteluța ca o curea într-o parte. I-am dat drumul cămășii și puloverului la loc. Dar era prea târziu. Văzuseră. Toți văzuseră că aveam chiloții mari ai mamei sub pantaloni și niciodată nu vor uita unde se află splina. Și-atunci a sunat de ieșire. M-am dus la banca mea cu mișcări încete, în timp ce restul clasei s-a năpustit spre ieșire. Eu nu aveam de ce să mă grăbesc. Căci dacă ar fi trecut ceva timp, încet și sigur s-ar fi putut trece peste asta, s-ar mai fi uitat, s-ar fi dat deoparte, s-ar fi șters din memorie. Timpul era guma cea mare care trecea deasupra vieții mele. Era consolarea mea cea mai mare și mai subțire. Am ieșit penultimul din clasă. Lipitoarea încă ștergea tabla. Buretele era uscat și tare. S-a întors spre mine cu o față tristă și mirată, era rândul ei să se comporte ciudat, invers. Literele dispăreau în praful alb de cretă printre degetele ei. Nu a spus nimic.

— La revedere, am spus eu.

Când am ajuns în curtea școlii, toată clasa stătea și mă aștepta la liniile de tramvai. M-am întors brusc și am început să alerg spre cealaltă poartă. Și acolo stătea mama. Ca și cum asta nu era destul. Stătea acolo și îmi făcea cu mâna. Aș fi putut auzi

râsul de la fiecare colț al orașului, de-a lungul fiecărei străzi și deasupra gardurilor, prin portalul de la intrare, în jgheaburile de scurgere, în capacele și în tuburile de canalizare. Am trecut de ea. Ea a venit după mine.

— Hei, Barnum. Eu sunt!

Parcă nu știam asta! Trebuia să știe toată școala că mama lui Barnum l-a așteptat pe Barnum și că Barnum era îmbrăcat cu chiloții ei. Mama a râs.

— Mergem să-ți cumpărăm pantofi, a spus ea și și-a pus mâna pe umărul meu în timp ce ne afundam picioarele în frunzișul din spatele bisericii.

Mă prăbușeam de disperare.

— Trebuie? am spus eu încet.

— Bineînțeles că da. Și sper să nu calci fetele pe picioare!

Mama a râs încă o dată. Era bine dispusă, fiindcă tata stătea pe Valkyrien și ne aștepta. Era îmbrăcat într-un pardesiu lung, cafeniu deschis, pe care de abia reușise să îl încheie peste mijloc.

— Pune mâna, a spus el. Am pus mâna pe brațul lui.

— Mai sus, a spus el încet.

Mi-am mutat mâna spre cot.

— Înăuntru, a spus el ușor.

Am mers cu degetele deasupra buzunarului de deasupra, dar mai sus nu ajungeam.

— Mai jos, a spus el.

Am făcut cum spunea și atunci am simțit că buzunarul din interior era umflat, iar tata a zâmbit.

— Păr de cămilă, a spus el și a scos la iveală portmoneul gros. Și acum mergem să cumpărăm pantofi de dans!

Și am plecat din loc, cu mine la mijloc, precum o familie adevărată, spre Valkyrien, la magazinul de încălțăminte și îmbrăcăminte. Și am să încerc să vă spun cât mai pe scurt. Fiindcă să cumpărăm pantofi pentru mine, pantofi cu care trebuia să se mai și danseze, nu era un lucru simplu. Când m-am născut, am ieșit mai întâi cu picioarele. M-au tras afară cu un clește mare și mi-au legat mâinile de-a lungul corpului ca să îi facă loc capului și să nu se înfășoare în jurul lui cordonul ombilical. Și de aceea am picioarele cu platfus, *pes valgus.* Ar fi putut fi mai rău, aș fi putut ieși cu *pes varus,* și ar trebui să-i mulțumesc lui Dumnezeu că n-a fost așa, dar nici *pes valgus* nu

este ceva prea bun. Tălpile noastre, ale celor cu platfus, sunt plate și pășim cu toată suprafața lor pe pământul pe unde călcăm. Și asta se aude de fiecare dată când ne apropiem. Nu putem scăpa niciodată de pașii noștri. Tata a intrat primul în magazin.

— Pantofi pentru acest domn! a strigat el ca să se facă auzit de toată lumea.

Vânzătorul s-a apropiat imediat și a rămas cu privirea la portmoneul gros al tatei, în timp ce eu m-am așezat pe un scaun mic și m-am descălțat de pantofii vechi. Mama s-a ținut de nas și a dat îndelung din cap. Ciorapii îmi erau umezi și încrețiți în jurul degetelor, iar mirosul de transpirație se împrăștia într-un nor greu. Dar tata râdea și i-a dat vânzătorului cinci coroane în avans. Am probat nouăsprezece perechi. A trebuit să mă duc în fața oglinzii înclinate de nouăsprezece ori. A trebuit să fac nouăsprezece pași de dans. Dar asta nu a ajutat.

Pantofii îmi erau prea strâmți, prea mari, prea înguști sau prea largi. Mi-am adus aminte de André, care avea cu el în balonul cu care zbura pe deasupra pământului douăzeci și cinci de kilograme de cremă de pantofi, și cu toate acestea tot se prăbușise. Și după puțin timp toți cei din magazin, vânzătorii și clienții, erau preocupați de picioarele mele, da, este adevărat, stătea lumea pe dinafară și se uita pe geam la picioarele cu platfus ale lui Barnum. Vânzătorul transpira, respirând adânc. Și a mai primit cinci coroane de la tata, care s-a prezentat cu numele complet și a spus:

— Nu piciorul trebuie să se potrivească pantofului. Pantoful trebuie să se potrivească piciorului! Ura pentru un calapod strâmb!

Și a trebuit să ne ducem în depozit, care era în spatele magazinului. Acolo erau până în tavan rânduri de cutii de pantofi. Niciodată nu am mai văzut atâția pantofi. Indiferent cât ar fi mers cineva, nu ar fi reușit să folosească atâția pantofi într-o viață. Era și trist și vesel în același timp, când te gândeai la asta.

Vânzătorul s-a urcat pe o scară și când a coborât avea în mână o pereche de pantofi pe care, cu un aer de zile mari, mi i-a băgat în picioare. Și nu a fost nevoie să folosească nici măcar limba de metal, pantoful a alunecat pe picior ușor, da o mănușă moale și încăpătoare.

— Această pereche de pantofi i-a aparținut lui Oscar Mathisen, a șoptit el. I-a purtat la banchetul dat în cinstea lui când a devenit campion mondial în 1916. Dar nu este ieftină.

Mama s-a uitat la tata. Tata s-a uitat la mine.

— Cum îți vin? a întrebat el.

— Ca o mănușă, am spus.

Tata a zâmbit și s-a tras la o parte, într-un colț, ca să se tocmească la preț. Și când în sfârșit stăteam în fața magazinului din Valkyrien, în ploaia care se oprise și se scurgea de-a lungul șinelor de tramvai, cu pantofii lui Oscar Mathisen într-o cutie, și când am crezut că trecuse ce era mai rău, în afară de școala de dans, piatra mea de încercare, bineînțeles, atunci tata a ridicat brațul în sus și a strigat: „Și acum la Plesner!” Am luat un taxi până acolo. Am stat lângă șofer în față și îl auzeam pe tata care-i șoptea ceva mamei și râsul lui care reverbera în reprize scurte și repezi ca atunci când era foarte bine dispus, și-atunci mi-am amintit de Tale, iar trupul mi s-a golit. Această goliciune interioară a început să fie umplută încet și sigur cu o neliniște, o neliniște ce creștea din ce în ce mai mult. Și de ce îmi era frică de aceea nu scăpasem, căci aceeași vânzătoare stătea în spatele tejghelei la Plesner și când ne-a văzut m-a salutat printr-o strângere de mână.

— Cum se simte fratele tău? a întrebat ea.

— Foarte bine, am răspuns eu repede.

— Încântată să aud!

S-a îndreptat de spate și a salutat-o pe mama.

— Un copil bun, a spus ea.

Și am înțeles atunci că, mai devreme sau mai târziu, minciunile te dau de gol, minciunile și visurile se întorc, te întâlnesc în ușă deghizate în grijă, încredere și adevăr, fiindcă lumea nu este destul de mare pentru a ascunde o minciună. Minciuna umblă pe catalige. Visul se perindă fulgerător și furios în somn. Mama s-a uitat ciudat la mine. M-am uitat ciudat la tata și el găsise deja cele mai scumpe branțuri pentru platfus, făcute manual, frumos conturate și lăcuite ca o bijuterie pentru picior. Ne-am întors acasă. Am luat din nou un taxi, iar eu am stat tot în față.

— Ți-e foame? a întrebat tata.

— Nu, am spus eu.

— Ești sătul?

— Nici asta.

Tata și-a desfăcut pardesiul.

— Bine, a spus. Trebuie să îți păstrezi greutatea în echilibru când începi să dansezi. Ți-am povestit despre Halvorsen din Halden?

— Da, am spus. Der Rote Teufel.

— Așa. Nu și-a menținut echilibrul, a căzut și a murit.

— Acum îl sperii pe Barnum! a spus mama.

Dar tata a râs.

— Te-am speriat, Barnum?

— Nu, am spus.

Tata s-a aplecat în față printre scaunele de la mașină, deranjându-l pe șofer.

— A dansa este ca și cum te-ai balansa la trapez, Barnum. Te arunci dintr-un braț în altul. Dar asta nu înseamnă să cazi printre fetele frumoase și să-ți rupi gâtul.

Mama a oftat, iar tata și-a îndreptat spatele din nou și a cuprins-o de mijloc.

— Astăzi începi la cea de-a doua școală de mare importanță din viața ta, a spus el.

— Și care este cea mai importantă, atunci? am întrebat eu.

— Școala vieții, Barnum. Și școala vine pe al treilea loc. Muncă, dans și matematică. Asta este ordinea în viața omului!

M-am dus și am făcut un duș până când s-a terminat toată apă caldă, am pus chiloții în dulap și m-am dat cu deodorant până la jumătate. Și când stăteam în fața oglinzii din coridor în pantalonii vechi ai lui Fred, în haină și în pantofii lui Oscar Mathisen (era ciudat ca un campion mondial la patinajul de viteză să fi folosit pantofi atât de mici), a venit mama și a început să-mi pieptene părul cu mișcări domoale, aproape lenețe. Ne priveam amândoi în oglindă. L-am auzit pe tata care dormea pe divanul din sufragerie și sforăia ca o mașină. Boletta plecase la Polul Nord și bea bere neagră în cinstea mea, iar Fred umbla hoinar prin oraș. Mama a zâmbit cu o umbră de neliniște.

— Arăți bine, Barnum.

— E adevărat?

— Mai bine de atât nu se poate.

— Da, mai bine de atât nu se poate, am repetat eu, și m-am gândit atunci că era trist să spui așa ceva, *mai bine de atât nu*

se poate, mai bine de atât nu aș fi putut arăta, acela era tot potențialul meu care era mai mic decât al majorității.

Mama mi-a băgat pieptenele în buzunar și s-a aplecat la urechea mea.

— Ce ai spus despre Fred la Plesner, Barnum?

— Nimic.

— Ba da. Ea a întrebat cum se simte fratele tău.

Mă gândeam. Mi-am amintit ce mi-a spus Fred, că eram pe invers, că trebuie să fiu inversul unei persoane. Am mințit, dar ar fi putut fi și adevărat.

— Am spus că s-a născut la dracu', într-un taxi. Dar nimănui nu îi e milă de el.

Mama mi-a dat drumul. Asta i-ar fi plăcut lui Fred să vadă. În curând eram din nou în pielea mea cea nouă.

— Ce tot spui acolo? a spus mama încet.

— Că a fost botezat de un taximetrist încornorat. Crezi că nu știu asta? Că de asta e cam atins la cap!

Mama m-a plesnit, mi-a dat o palmă pe obraz, dar tot atât de repede și-a trecut degetele de-a lungul cravatei ca și cum cele două mișcări erau la fel, lovitura și mângâierea, mângâierea ca o continuare a loviturii, și atunci am văzut că ceasul din spatele ei se oprise, pentru că de mult nimeni nu mai pusese bani în sertar și limbile atârnau la cinci și jumătate ca două aripi subțiri și fără viață. Tata s-a ridicat de pe divan și a venit spre interiorul sufrageriei, grăsimea îi ieșea printre despărțiturile dintre nasturii cămășii și de-abia putea să stea în șezut, burta îl încurca în orice parte s-ar fi răsucit. A ridicat brațul și a făcut cu mâna ca și cum m-aș fi îmbarcat ca ajutor de bucătar pe vasul Bergensfjord și aș fi curățat cartofi în timp ce ne-am fi îndreptat spre America, unde aș fi rămas pentru totdeauna. Dar n-aveam eu norocul ăla!

— Succes, Barnum, a spus tata. Salută-le pe fete din partea mea.

Să te ia dracu', sulă bătrână și grasă, am strigat eu fără să scot un sunet. Iar mama m-a sărutat pe obrazul pe care de-abia îl pălmuise și m-am pornit din loc. Și când coboram Strada Bisericii mi-a venit în gând o idee, cât de încet poate cineva să meargă înainte de a se opri din mers? Dacă lumina stelelor ce s-au stins de aproape opt milioane de ani încă nu a ajuns la noi, atunci aș fi putut și eu să merg câteva săptămâni pentru a ajunge la școala de dans. Am crezut că l-am zărit pe Fred, care

stătea în umbră pe treapta bisericii cu o țigară aprinsă între buze și cu privirea aceea pătrunzătoare. M-am oprit și am ridicat mâna, nu știu dacă m-a văzut, sau poate stătea acolo și zâmbea ironic fiindcă nu era imposibil să fi auzit deja zvonurile despre cum inversasem ziua. Chiar și pe Dumnezeu îl mâniasem. Și, luat pe sus de aceste gânduri, am început pur și simplu să alerg ca să nu ajung prea târziu ca să fiu dat afară de la școala de dans. Dar când să traversez piața Riddevold, deodată am fost tras cu forța în niște tufișuri din spatele Welhaven, pus la pământ peste stratul de frunze și deasupra mea stăteau Preben, Aslak și Hamsterul.

— Vreau să văd ce ai sub pantaloni, prichindelule!

Am dat din mâini și m-am zbătut, dar nu a ajutat cu nimic. Râdeau și mai tare.

— Ce păcat că fratele tău nu este acum aici, nu-i așa?

— Nu ai de gând să strigi după frate-tu? Sau l-a băgat cineva după gratii?

Mi-au dat jos pantalonii lui Fred. Și au fost, cu siguranță, dezamăgiți. Nu au găsit chiloții dantelați, doar un chilot bărbătesc alb, din bumbac, cu deschizătură pentru penis.

— Ai fost acasă și ai schimbat chiloții pizdei, nu-i așa? a întrebat Hamsterul.

— Nu înțeleg ce vorbești, am spus.

Au început să mă lovească cu picioarele, dar nu cu așa de multă poftă, câteva șuturi slabe în stomac, și eram mulțumit că am scăpat numai cu asta. Și acum aș putea să spun că toți cei care credeau că port chiloți de damă au avut vedenii, că fuseseră vrăjiți de suplinitoarea Lipitoare. Și dacă m-ar bate zdravăn și ar trebui să mă duc la urgență, atunci poate aveam să scap de școala de dans o perioadă.

— Mulțumesc mult, fețelor de pizdă, am spus eu încercând să îi întărât.

Mi-am încheiat pantalonii. Preben, Aslak și Hamsterul s-au uitat unii la alții, au dat din cap, m-au îngropat în frunziș și au dispărut spre parcul Urra. Am rămas lungit un timp, gândindu-mă că lumea este un loc ciudat. Întâmplările se țin lanț, dar niciuna nu are legătură cu cealaltă. *Explică deosebirea dintre un mușchi dependent și unul independent. Mușchiul dependent: cel fixat de os. Mușchi independent: funcționează independent de voința noastră.* Atunci inima trebuie să fie un mușchi

independent, în timp ce mâinile și picioarele sunt dependente, chiar dacă și ele uneori fac lucruri negândite. M-am ridicat din mormântul acela umed, mi-am golit buzunarele de frunze și râme și am pornit pe drumul spre școala de dans. Aerul din lift era atât de greu, încărcat cu parfum și miros de fixativ de păr, încât era de mirare cum liftul mai putea urca. Stăteam cu spatele la oglindă și îmi țineam respirația. La garderobă stăteau agățate unele lângă altele pardesiele din catifea. Unii veniseră încălțați cu galoși de cauciuc. Am auzit o voce uscată într-o altă cameră, dar nu am înțeles ce spunea. M-am schimbat și m-am strecurat înăuntru. Dar în prima zi nimeni nu putea să se furișeze în sală fără să fie observat. Svae stătea la o masă lângă un pick-up și s-a oprit imediat când m-a văzut. Nu semăna cu un arcuș de vioară, ci mai degrabă cu un catarg de steag îmbrăcat în negru. Băieții stăteau pe o bancă tare de-a lungul unuia dintre pereți ca niște prizonieri condamnați la moarte, iar fetele erau de-a lungul celuilalt perete, singure și triste, cu fețele machiate ca în tablourile în ulei și se uitau în oglinda din spatele lor, dar niciuna nu se privea una pe alta, căci toate se uitau la mine.

— Ei bine, a spus Svae cu voce tare. A sosit în sfârșit și ultima persoană. Și cum te cheamă?

Nu era nici măcar o față cunoscută acolo. M-am aplecat.

— Nilsen, am spus eu tare.

Și s-a stârnit un val de râsete care s-a revărsat de la un scaun la celălalt și s-a oprit brusc când Svae a ridicat mâna.

— Așază-te, a spus ea. Și asta să fie ultima oară când ai întârziat, Nilsen.

Am început să o plac. Nu mă întrebase și de prenume. Mi-a spus Nilsen.

— Promit, Svae, am spus și m-am așezat pe scaunul liber, cel mai aproape de ieșire.

Svae a tras aer adânc în piept și s-a dus în mijlocul sălii, între noi. Era mai mult ca sigur că avea de ținut un discurs și ar fi putut să vorbească cât ar fi vrut din partea mea.

— Într-o societate cultivată, a spus ea, dansul este expresia sărbătorii, a unei atmosfere vesele, o formă de reuniune și prilej de întâlnire pentru tineri. Dansul dă curaj sufletului, ține corpul într-o bună condiție fizică și-i dă echilibru, o poziție frumoasă și un bun control asupra corpului.

Svae a trecut prin fața fetelor, în timp ce băieții stăteau cu capetele plecate și niciunul nu îndrăznea să privească în sus, căci acela care începea să râdă acum era dat afară, și de asta sunt sigur. M-am gândit că ar fi trebuit să râd în hohote, ca să termin o dată pentru totdeauna, dar până să mă hotărăsc Svae s-a întors brusc spre noi cu degetul arătător în aer ca un cârlig strâmb în care ne-ar fi putut agăța pieile, ca și cum ar fi auzit râsul înainte ca acesta să iasă din guri. Vorbea foarte tare.

— Dar în esența atrăgătoare a dansului sălășluiesc și consecințe nefaste. Și când spun asta, mă gândesc la exces! De aceea trebuie să vă amintiți următoarele: un bal începe și se încheie cu mișcări de dans lente. Întotdeauna trebuie să treacă o oră de la ultima masă până când oamenii încep să danseze. După un dans intens, obositor, trebuie să meargă puțin în jur, până ce inima se mai liniștește și culoarea pielii își revine la normal. Și dacă în timpul dansului ai transpirat, nu trebuie să te așezi în fața unei ferestre sau într-un curent de aer, ci să-ți acoperi umerii cu o îmbrăcăminte subțire, în special dacă porți ceva decoltat.

Apoi s-a întors către fetele cu rochiile decoltate. Unele au încercat să își ascundă umerii goi ce deveniseră deodată subțiri și transparenți ca niște aripi mici și ascuțite. Nu am crezut niciodată că dansul ar putea avea atâtea consecințe nefaste. Despre asta nu îmi spusese nimic Boletta. Dar Svae nu terminase aici.

— Este bine ca rochiile să fie dintr-un material ușor, nu prea strânse la gât, și repet, nici foarte decoltate, cu toate că, din păcate, acestea sunt purtate adesea.

Svae a tăcut câteva secunde și a lăsat cuvintele să își facă efectul. Și, într-adevăr, fetele s-au agitat în timp ce ea se ducea spre mijlocul parchetului.

— Și trebuie să mai adaug ceva, și anume precizarea că cheful de a dansa se întețește de-a lungul nopții și poate ajunge la o limită fatală când își schimbă efectul lui pozitiv într-unul nefast și atunci devine, fără doar și poate, primejdios.

Cei mai mulți erau aproape dezamăgiți. Svae a bătut din palme, care au răsunat ca două bucăți de piatră lovite una de alta.

— Dar toate acestea le știați voi dinainte! Și acum băieții, încet, dând dovadă de bune maniere, pot să își găsească o

parteneră de dans, ca să începem cu cele mai simple figuri și poziții ale mâinilor. Vă rog!

Acesta era momentul hotărâtor. Era clipa adevărului, și în acel moment penibil s-a făcut o liniște deplină, fetele se uitau în pământ, băieții gata de start înghețaseră în anxietate, în transpirație și în răceala fanteziei. Toți erau în așteptare. Mi-am adunat toate gândurile, toate puterile pentru cea din urmă și decisivă acțiune inversă. Și a venit momentul ca băieții să invadeze parchetul. Unii s-au dus să invite aceeași fată, și fetele cele mai frumoase, cele mai drăguțe, savurau fiecare secundă a bătăliei, zâmbeau când băieții se apropiau și se împingeau în fața scaunelor lor, dar Svae se implica fără milă, preîntâmpinând situații nedorite. Și în curând majoritatea băieților își găsiseră o parteneră. Erau mai multe fete decât băieți, iar cele care stăteau singure și părăsite, mai puțin drăguțe, cele urâte și grase își aplecau capetele în pământ cu rușine și deznădejde, trăgându-și rochiile și mai mult în jurul lor, ca și cum asta le-ar fi ajutat cu ceva, nu, nimic nu le putea ajuta, erau ca niște răni deschise, erau ca niște flori de perete ofilite, primele care cădeau în lupta sângeroasă a școlii de dans. Recunoșteam toate astea.

Apoi am văzut un tip care se mișca lent printre perechi în drum spre una dintre fetele rămase pe margine. Părea destul de hotărât, mergând așa legănat, dar în același timp leneș, poate fiindcă era grăsuț și parcă se târa de-a lungul parchetului, fără a încerca câtuși de puțin să ridice picioarele. Haina îi era boțită și avea o cărare pe mijloc. Iar fata spre care se îndrepta era chiar drăguță, de o drăgălășenie fragilă, sau poate așa o văd eu acum când amintirile s-au mai sedimentat și imaginile au devenit mai clare în perspectiva timpului. Îmi amintesc încă acea floare de perete frumoasă și neînțeleasă care a ridicat privirea și s-a uitat la noi doi, la băiatul care se oprise în fața ei și la mine, care mă apropiam. Dar nu spre ea mă îndreptam eu cu pași repezi, ci spre băiatul care stătea gata să se aplece și să o invite la dans, spre el mă îndreptam, acel băiat încet și durduliu care s-a întors spre mine mirat, strângând din ochi.

— Ce? a spus el încet.

— Vrei să dansezi? am repetat eu luându-l de după mijloc și ducându-l spre mijlocul parchetului.

— Dă-mi drumul, a strigat el.

Dar eu nu l-am slăbit din strânsoare. Îl țineam bine, încercând să fac câțiva pași de dans.

— Dă-mi drumul, pitic nesuferit!

Țipa. Fata de la perete a rămas în picioare. Și deodată s-a făcut liniște, toți se uitau țintă la noi. Cu asta atinsesem culmea piedestalului meu invers. M-am ridicat pe vârfuri și l-am sărutat pe obraz. Mi-a tras o palmă peste ochi. Și în aceeași secundă am simțit cârligul lui Svae în spate și vocea ei care mi s-a înfipt ca un cui în ureche.

— Dispari! Dispari din fața mea și de pe parchetul meu de dans și să nu te mai întorci!

Așa l-am întâlnit eu pe Peder. Și tot așa am întâlnit-o pe Vivian. Așa ne-am întâlnit noi trei.

COPACUL

Îmi amintesc de o altă noapte. Fred stătea pe marginea patului. De-abia îi zăream fața ca o umbră deasupra genunchilor.

— Am fost la Bătrâna, a spus el.

Stăteam nemișcat. Fred se uita țintă la mine prin întuneric. Vocea lui era schimbată. Parcă era un altul, care intrase pe furiș înăuntru, un străin care venise ca să mă sperie.

— Am fost la Bătrâna, a repetat el.

Fred s-a aplecat în față și a început să se legene înainte și înapoi.

— Bătrâna? am șoptit eu. Ai fost la cimitir acum?

Fred a dat din cap că nu. Bretonul i-a căzut pe frunte și parcă râdea. Și poate o mașină a trecut pe stradă măturând pereții camerei cu un jet de lumină, fiindcă o fracțiune de secundă i-am văzut gura, o gaură întunecată.

— Am vorbit cu ea, a spus el.

M-am ridicat încet și am rămas în șezut pe pat.

— Ai vorbit cu ea?

Fred a dat din cap că da, iar bretonul a rămas la locul lui.

— I-am spus că eu trăiesc. Că nu am murit și eu în accident.

Fred și-a lăsat deodată mâna pe laba piciorului meu.

— S-a bucurat tare mult, Barnum. Credea că și eu am fost călcat de mașină. Mi-a spus că m-a iertat.

Când ochii mei s-au mai obișnuit cu întunericul, am văzut că era negru la față, mai subțire ca oricând și zâmbea, iar acel zâmbet nu-l mai văzusem niciodată la Fred, semăna cu zâmbetul pe care clovnii îl pictează în jurul gurii înainte de a ieși în manej. Am râs.

— Nu mânca rahat, Fred.

Zâmbetul s-a scurs de pe buzele lui Fred. S-a apropiat și mai mult de mine. Am crezut că avea să mă muște.

— Ți-a transmis și ție salutări, Barnum.

— Cine, Fred?

— Nu auzi ce vorbesc eu? De la Bătrâna, bineînțeles! Mi-a spus să nu te mai necăjești că ești așa mic de statură.

M-am lăsat din nou pe perna mea. Fred a rămas în șezut ca o umbră încovoiată deasupra mea.

— Unde te-ai întâlnit cu ea? am întrebat eu încet.

— Te-ai prostit, Barnum?

— Mă întrebam doar unde te-ai întâlnit cu ea, Fred.

A zâmbit din nou, iar fața lui s-a îmbunat.

— În cer. Unde în altă parte?

Fred s-a strecurat în sfârșit spre patul lui și s-a culcat. Nu a mai spus nimic câtva timp. Dar asta nu însemna că am putut adormi.

— Ia gândește-te, dacă n-ar fi descoperit niciodată ce s-a întâmplat, a spus el încet. Gândește-te la asta!

Nu știam ce să îi răspund. Mi-am amintit de Bătrâna așa cum stătea lungită pe masă în subsolul spitalului, cu mâinile încrucișate pe piept, arătând destul de împăcată, cu excepția pleoapelor care erau mari cât niște scoici. Continuăm să gândim și după ce murim? Supraviețuiesc enigmele și după noi?

— De ce a spus că te-a iertat? am șoptit eu.

Fred s-a ridicat în șezut.

— Poți să ții un secret, Barnum?

— Da, am spus. Da, Fred.

S-a întins din nou în pat.

— Acesta este secretul nostru.

Și întotdeauna am ținut acel secret.

Dar când mergeam de-a lungul străzii Drammen, în acea seară inversă și auzeam pașii de vals de la etajul de sus din centrul comercial, simțeam nevoia să împrăștii acel secret, aș fi vrut să îl fac auzit, să îl audă cineva, indiferent cine, șoferul

tramvaiului care stătea pe scările tramvaiului și fuma, taximetristul care se apleca pe fereastră cu ochii închiși, profesorul de pian care venea de după colț cu servieta plină de partituri, le-aș fi spus la toți despre Fred, fratele meu vitreg, care a fost în cer și a salutat-o pe Bătrână, numai dacă timpul s-ar fi putut derula înapoi la un singur semn, iar ceea ce fusese făcut pe dos să se îndrepte, fiindcă dintr-odată eram plin de o îndoială adâncă, ca o fisură în gândurilor mele. Și nici nu îmi aduc aminte cum am ajuns jos în stradă, dacă am luat liftul sau am coborât pe scări. Triumful meu se fisurase ca gheața. Reușisem să fiu alungat de la școala de dans. Dar cu ce preț? Care vor fi urmările? Pentru că toate acțiunile cuiva sunt urmate de consecințe. Întotdeauna mai era ceva, întotdeauna mai venea ceva, ca într-o înșiruire de visuri sfărâmate. Știam asta. Ochiul mă ustura, amândoi ochii, era ca și cum aș fi privit printr-o sticlă concavă în ploaia torențială. A trebuit să mă sprijin de un stâlp. Dacă m-ar fi văzut cineva atunci, ar fi crezut că eram un câine dintr-o rasă rară, care mârâia fără rost și se mușca de coadă. Poate că fusesem dat afară și de la școală, suspendat, eliminat și respins, fiindcă eram o persoană imposibilă, și trimis la Bastøy, închis într-o cămăruță la subsol, unde eram bătut de patru ori pe zi. Sau poate că batjocura mă va însoți tot restul vieții, ca o umbră, și că niciodată n-am să mă mai pot arăta în lume fără ca râsul să sosească înaintea mea și să mă ia în primire cu dispreț și bătaie de joc? *Țicnitul, țicnitul,* vor striga toți pe unde voi trece. Eram condamnat. Și asta era vina lui Fred, pentru că el îmi dăduse idea să fac totul pe dos. Și era și vina Bolettei, care m-a înscris la școala de dans. Era vina mamei, care m-a așteptat în fața școlii. Era vina tatei, care mi-a cumpărat pantofii lui Oscar Mathisen, era vina vânzătorului care i-a vândut. Era vina Lipitoarei, care mi-a ridicat cămașa dându-mă de gol că purtam chiloții mamei. Era vina preotului, care mă făcuse să-l înjur. Era vina lui Preben, a lui Aslak și a Hamsterului, care nu mă bătuseră în spatele străzii Welhaven. Era vina lor. Îi uram pe toți. Cuvintele curgeau șiroaie din mine. Ar fi trebuit să fi existat un WC pentru aceste cuvinte. Aș fi putut să le piș la stâlpul de iluminat. Să le cac în jgheaburile de scurgere.

Și-atunci am auzit pe cineva care venea alergând din direcția trotuarului. Am început și eu să alerg. Poate era cineva care voia

să mă bată. Dar cel care fugea după mine nu alerga atât de repede, căci eu fugeam și mai tare și el nu putea să mă ajungă.

— Oprește-te! a strigat el.

Mi-am luat inima în dinți și m-am oprit, fiindcă și așa alergam în direcție greșită. Dacă mai continuam așa, treceam în partea regilor străzii Munkedam și în comparație cu cei de acolo, Preben, Hamsterul și Aslak erau băieții de argint cu mănuși din mătase. Stăteam chiar sub fagul sângeriu și mare din parcul Hydro, într-o ploaie de frunze roșii. Mi-am întors privirea. O umbră grăsuță își făcea drum printre frunze și respira greu. Era el, băiatul care fusese invitat la dans și sărutat de mine pe obraz. S-a oprit în fața mea. Mă gândeam că o să-mi dea o scatoalcă și peste celălalt ochi, dar se pare că era mai preocupat să-și tragă sufletul. Apoi s-a uitat în sus. Mi s-a părut că a zâmbit, dar poate era prea întuneric acolo unde stăteam și poate mă înșelasem.

— Și eu am fost dat afară, a spus el.

— De ce?

— Fiindcă ți-am zis „pitic nesuferit”.

Începuse să-mi fie frică din nou. Dar deodată el a început să râdă.

— Glumesc! I-am spus că dacă nu dansez cu tine, atunci nu vreau să dansez cu nimeni.

S-a apropiat de mine.

— Iartă-mă că te-am lovit peste ochi! Te doare?

— Nu atât de tare, am spus eu.

— Nu am înțeles de la început cât de genială a fost ideea ta.

— Genială? am șoptit eu.

— Cea mai inteligentă idee, din câte am auzit, ca să te asiguri că ești dat afară de la școala de dans.

Fața i-a devenit neliniștită o secundă și fruntea i s-a încrețit ca hârtia.

— Fiindcă ăsta a fost scopul, nu-i așa?

— Bineînțeles, am spus eu. Ce altceva?

Și-a descrețit fruntea din nou și mi-a întins mâna.

— Cum te cheamă? În afară de Nilsen?

— Barnum, am spus eu încet.

— Barnum? Elegant. Pe mine mă cheamă Peder.

Ne-am strâns mâinile sub fagul sângeriu, în timp ce vântul făcea frunzele roșii să foșnească. Nu știu cât am stat așa, dar

pot jura că am văzut cum Luna urca deasupra orașului așezându-se pe cer la locul ei ca o portocală pe o farfurie neagră, adâncă. Într-un târziu, Peder mi-a dat drumul. Mi-am băgat mâna repede în buzunar.

— Unde locuiești? a întrebat el.

— În capătul de sus al Străzii Bisericii, am răspuns.

— Bine, a spus Peder. Atunci putem merge împreună o bucată de drum.

Am mers traversând alea Bygdøy. Am luat de jos o castană pe care tot atât de repede am aruncat-o din mână. Doar nu mergeam pe-acolo la adunat castane! Eram atât de fericit, dar dezorientat, înspăimântat, dar bucuros. Eram pe punctul de a-mi face un prieten. Nu am spus nimic o bucată de vreme. Peder fredona un cântec de la *Melodia preferată.* Îl știam. Am început și eu să fluier. Dar când am traversat strada Nils Juel, nu am mai putut să ne abținem și am început să râdem în hohote și nimeni nu a reușit vreodată să fluiere și să râdă în același timp. A trebuit să îi dau opt palme în spate lui Peder până să își revină.

— Ce facem noi acum? a sughițat el.

Mi-am înghițit râsul.

— Ce vrei să spui?

— Ce le spui părinților tăi? Că ai fost dat afară de la școala de dans fiindcă m-ai sărutat?

A râs din nou zgomotos și era gata să îngenuncheze pe trotuar. Gura-mi era complet uscată. La asta nu mă gândisem.

— Crezi că Svae sună la părinții noștri?

Peder s-a îndreptat de spate și a dat din umeri.

— Poate că da. Poate că nu.

S-a întors și s-a uitat spre celălalt trotuar.

— Uite, a șoptit el și a arătat cu degetul.

Era o fată. Era fata de la școala de dans, cea mai frumoasă floare de perete dintre toate.

— Hei! a strigat Peder.

S-a oprit între doi copaci și s-a uitat la noi. Peder s-a uitat la ceas, m-a luat de braț și m-a tras după el traversând strada. Fata stătea încă acolo, profilată în lumina lunii. Avea un impermeabil roșu care strălucea în lumină. Eu cred că tremura de frig. Își sufla în mâini ca și cum ar fi ținut un pui în fața ochilor.

— Și tu ai fost dată afară de la școala de dans? a întrebat Peder.

Ea și-a lăsat mâinile în jos.

— Nimeni nu voia să danseze cu mine, a spus ea. Și nu avea niciun rost să mai stau acolo.

Chiar așa a spus: „Nimeni nu voia să danseze cu mine”. Peder mi-a aruncat o privire ca și cum eram de acord într-o privință și a zâmbit în timp ce s-a întors spre ea din nou.

— Nu? Nimeni? Ce încercam eu să fac când țicnitul ăsta a venit la mine și a stricat totul?

M-a tras mai aproape de el. Iar eu i-am făcut o reverență.

Ea a zâmbit cu mâinile la gură.

— Cum de sunteți atât de siguri că voiam să dansez cu voi? a întrebat ea.

Peder a rămas mut o secundă. Apoi și-a îndreptat umerii.

— Poate că da. Sau poate că nu. Ce crezi tu, Barnum?

Am dat din umeri și eu.

— Poate că da. Poate că nu, am spus eu încet.

Dar ea s-a apropiat cu un pas de mine.

— Cum spuneai că te cheamă? a întrebat ea.

I-am întins mâna, iar ea mi-a luat-o.

— Barnum, am spus eu tare.

Ea mi-a mai reținut mâna puțin sau eu i-am reținut-o pe-a ei.

— Și pe mine mă cheamă Peder, a spus Peder, tot atât de tare, și ne-am dat mâna toți trei.

La urmă era rândul ei.

— Pe mine mă cheamă Vivian, a spus ea. Poate o să dansez până la urmă cu amândoi.

Și am continuat să mergem în susul aleii Bygdøy, eu, Peder și Vivian. Vivian mergea la mijloc, între noi. Nu știu ce se întâmpla cu mine, dar aș fi vrut să mergem la nesfârșit pe acolo pe sub castani, noi trei, în acel întuneric umed, și nu știam unul despre altul nimic altceva decât că prima seară la școala de dans fusese pentru noi și ultima.

— Am găsit soluția, a spus Peder deodată. Ne prefacem că nimic nu s-a întâmplat și să sperăm că Svae nu sună. Ce ziceți?

Ne-am oprit și Peder a luat de jos o castană și a băgat-o în buzunar.

— Ce ziceți? Putem să ne întâlnim în fiecare joi și găsim noi ce să facem.

Și așa a și fost! În acea toamnă, ne-am întâlnit în fiecare joi sub fagul sângeriu din parcul Hydro, îmbrăcați ca de dans. Stăteam ascunși după trunchiul fagului până ce toți intrau în complexul comercial. Râdeam de ei. Arătau ca niște caraghioși. Băieții ca niște pinguini, iar fetele ca niște păunițe. Și apoi găseam noi ceva de făcut, mergeam la cinema dacă aveam bani, și de cele mai multe ori Peder era cel ce avea bani, stăteam în tunelul de la Skøyten și ne țineam unul de altul când trenul trecea pe deasupra noastră, cumpăram un *milkshake* de la magazinul studențesc și îl beam toți trei frățește sau stăteam acasă la Peder în camera lui și ascultam muzică la radio. Dar în acea seară doar mergeam împreună spre casă. Când am ajuns în capătul aleii Bygdøy, Vivian a intrat pe poarta de lângă biserica Frogner, fără să spună un cuvânt, dar s-a întors spre noi, acolo cum stătea în întuneric, a ridicat mâna și și-a pus un deget pe buze și apoi a dispărut. Peder s-a uitat la mine.

— Isuse! Să locuiești perete-n perete cu biserica. Straniu și trist, nu-i așa?

— Poate tatăl ei este preot, am spus eu.

Am plecat mai departe spre parcul Frogner.

— Să te trezești în fiecare duminică în sunetul clopotelor, chiar deasupra patului tău, a spus Peder. Nemaipomenit!

— Da, nemaipomenit, am spus eu. Să te trezești cu clopotele în cap.

Peder râse.

— Tatăl ei este cu siguranță preot. Cred că ar trebui să o salvăm.

Nu am prea înțeles ce a vrut să spună Peder, dar eram de acord.

— Și când te gândești… un preot! am spus eu.

— Cu ce se ocupă tatăl tău? a întrebat Peder.

A trebuit să mă gândesc puțin.

— Cu una, cu alta, am spus eu încet.

— Cu una, cu alta? Și tatăl meu este una-alta.

Peder s-a oprit în fața unei case cu gard de jur împrejur și cu lumină galbenă la toate ferestrele. Acolo locuia, într-o casă cu grădină și un stâlp pentru steag. De poartă atârna o plăcuță pe care era scris „Atenție, câine rău!”

— Aveți câine? am întrebat eu prostește.

— A murit de doi ani, a spus Peder. Dar nu am dat jos plăcuța.

Și-atunci o mașină a cotit în susul străzii, capacele roților zdrăngăneau, iar bara de protecție stătea gata să cadă, lăsând în urmă un pârâiaș de scântei, parcă era un Vauxhall, și a intrat direct în garajul de lângă casa lui Peder, parcând cu un bubuit. Un bărbat cu o pălărie imensă și o servietă subțire sub braț s-a deșirat din mașină și a venit spre noi în timp ce-și ștergea fața de transpirație amestecată cu fum.

— Era cât pe-aci, a spus el răgușit. Cred că trebuie să ne ducem la atelier.

— Bună, tată, a spus Peder.

Era tatăl lui Peder. S-a oprit, s-a uitat la noi și a zâmbit.

— Ei? Cum a fost la școala de dans?

Peder a dat din umeri.

— Ne-am cam plictisit.

Tatăl a râs și s-a întors spre mine.

— Înțeleg și eu asta. La ce-ți trebuie ție foxtrot? Mai bine ai învăța să tragi la țintă.

— Dar tu cine ești?

— Barnum, a spus Peder.

— Bună seara, Barnum. Vii să iei masa de seară cu noi, nu-i așa? Dacă nu ți-e frică de cățel.

Am salutat cu respect și am spus „Nu, mulțumesc”. Asta era prea mult pentru mine. Trebuia să mă duc acasă și să mă odihnesc. Trebuia să pun la păstrare această seară și să nu folosesc totul dintr-odată. Dar înainte de a pleca, am dat mâna cu Peder, ca și cum voiam să îl mai rețin puțin, chiar dacă el stătea nemișcat.

— Poți să iei masa cu noi mâine, am spus eu repede.

Tatăl lui m-a bătut pe umăr.

— Excelentă idee, Barnum. Nu-i așa, Peder? Fiindcă eu și mama nu suntem acasă mâine.

Peder s-a uitat la mine și a zâmbit.

— Când să vin? a întrebat el.

— La cinci, am spus eu încet și am început să mă depărtez în fugă.

Era prima dată când îmi invitam un prieten la noi, la masă, asta era într-adevăr un triumf, prețul prieteniei, să am un prieten care să mănânce la noi acasă. Eram în al nouălea cer de fericit, eram campionul în pantofii unui campion, eram un prieten, eram prietenul cuiva și de-abia așteptam să povestesc

asta, deoarece nu puteam să mai țin asta numai pentru mine, umerii mei erau prea înguști, inima prea mică. Dar când am ajuns acasă, nu am găsit pe nimeni, mama era la Polul Nord ca s-o aducă pe Boletta, tata plecase din nou, așa cum obișnuia, trebuia să mai rezolve câte ceva, nu putea să stea prea mult în loc, venea repede pe-acasă, se odihnea puțin, se juca de-a prințul sau de-a cerșetorul, lăsa la spălat o cămașă murdară și câteva bancnote și pleca din nou.

Și poate așa era cel mai bine, să fiu singur în acel moment, căci aveam și o minciună pe suflet, iar aceasta era tot atât de mare ca și adevărul. Limba mea nu ajunsese atât de lunecoasă încă. Nu îndrăzneam să îi spun mamei și Bolettei că am încheiat-o cu școala de dans, că am fost dat afară, căci cu siguranță îi plătiseră în avans lui Svae și poate niciodată nu li se va mai returna ceva. Mi-am pus pantofii pe raft în coridor. Mi-am agățat haina pe umeraș și mi-am scos cravata. Am băut un pahar de lapte în bucătărie, am mers la baie și m-am privit în oglindă. Ochiul stâng îmi era puțin vânăt pe margine. De asta nu îmi păsa. Îmi venea să plâng de fericire. Da, acum era timpul să fiu singur și să mă hrănesc cu acea bucurie ca și cum aș suge o bucată de zahăr candel. Dar când am intrat în dormitorul nostru, am realizat că nu eram singur. Fred stătea întins în patul meu cu mâinile sub cap și se holba în tavan.

— Hai, mititelule, a spus el.

M-am așezat pe patul lui. Nu îmi era teamă. Aveam ceva să îi spun.

— Am reușit, am spus eu mai încet.

— Știu, a spus el.

— Știi? m-am mirat eu.

Fred s-a întors spre mine.

— Cum se numește cotoroanța aia de la școala de dans?

— Svae, am spus eu.

— Așa, exact. A sunat.

M-am făcut și mai mic.

— A sunat aici, acasă?

Fred a oftat și s-a uitat în tavan din nou.

— Păi unde?

Limba mi s-a umflat în gură ca o gumă uscată.

— A vorbit cu mama?

— Nu. A vorbit cu mine. Ai avut noroc, nu-i așa? Că numai eu eram acasă.

Fred a tăcut ceva timp. Nu mai puteam să aștept.

— Ce a spus Svae, Fred?

Fred a închis ochii.

— Patul ăsta e prea mare pentru tine, Barnum. Dacă îl tăiem pe mijloc, o să avem mai mult loc în cameră, nu-i așa?

— Fă ce vrei din partea mea, am spus. Ce i-ai spus lui Svae?

Fred a zâmbit.

— A spus că ai făcut ceva de neiertat, Barnum.

— De neiertat?

— Trebuie să-mi explici asta mai în amănunțime, Barnum.

M-am uitat în altă parte. *Anatomia* era pe masă. Poate Fred o răsfoise. Poate văzuse măsurătorile lui Barnum.

— Am sărutat o fată, am spus eu.

— Ai sărutat o fată?

— Da, Fred.

— Dar ai ajuns-o ca să o săruți?

— Stătea pe scaun, am spus.

Și acum eu eram cel care a închis ochii. L-am auzit pe Fred că s-a ridicat din pat.

— I-am spus că sunt tatăl tău, a șoptit Fred. Și că te voi pedepsi.

Și a început să râdă. Nu aveam curajul să deschid încă ochii. S-a așezat alături de mine.

— Ar fi trebuit să fiu eu tatăl tău, a spus el. În loc de căcatul ăla care spune că este.

Fred și-a pus brațul pe umărul meu.

— Am reușit cel puțin să fiu dat afară, am șoptit.

Fred m-a bătut pe spate și a așteptat îndelung până să vorbească din nou. Mi-aș fi dorit ca el să nu fi spus nimic și doar să mă bată pe spate. Aș fi putut să stau așa toată noaptea.

— Ce pedeapsă să-ți dau eu, Barnum?

— Pedeapsă? Nu mai vorbi prostii, Fred!

Și-a tras mâna peste spatele meu, zgâriindu-mi pielea cu unghiile.

— Prostii? I-am promis lui Svae că am să te pedepsesc.

S-a dus la fereastră și a rămas acolo în picioare. Îi simțeam încă urma mâinii pe spatele meu.

— Mama mi-a spus că ți-a cumpărat pantofii lui Oscar Mathisen.
— Da, am șoptit eu.
— Îți vin?
— Îmi vin chiar bine.
Fred a râs. Spatele lui se cutremura.
— Știi ce s-a întâmplat cu Oscar Mathisen?
— A devenit campion mondial la patinaj-viteză.
— Vreau să spun, după ce a devenit campion mondial.
— Nu știu. S-a întâmplat ceva?
— Mai întâi și-a împușcat nevasta. Apoi s-a împușcat și el. Campionul mondial.
Fred s-a întors deodată spre mine.
— Acum știu ce fel de pedeapsă să-ți dau.
— Ce fel?
— Să nu mă mai minți niciodată, Barnum.
— Dar nu te-am mințit, Fred.
A dat din cap și a zâmbit.
— Vezi? Acum minți din nou.

PACHETUL

Când m-am trezit, eram în patul meu. Fred plecase și mama era aplecată peste mine, nerăbdătoare.
— Cum a mers la lecția de dans? a întrebat ea.
M-am ridicat în capul oaselor și mi-am amintit totul pe loc.
— Peder vine la cină, am spus.
— Cine?
— Peder.
Mama s-a așezat pe marginea patului.
— Cine-i Peder?
Niciodată nu crezusem că aveam să rostesc aceste cuvinte, așa cum o făceam acum.
— E noul meu prieten, am zis.
— L-ai întâlnit ieri?
— Da, am venit acasă împreună.
Mama a stat acolo, tăcută, pentru un moment, cu același zâmbet pe buze.
— Așa că i-ai zis să vină la cină?

— Da. Așa fac prietenii.

Mama a ezitat pentru un moment, apoi s-a ridicat și a bătut din palme.

— Atunci trebuie să ne apucăm de treabă, să punem masa!

Ea a plecat, iar eu m-am întins la loc pe pat. Am auzit-o chemând-o pe Boletta.

— Vino să mă ajuți, Boletta, babo ce ești! Avem musafiri la cină!

Eu am stat pe pat ascultând zgomotul înfundat al tigăilor și al cratițelor, pocnetul ușilor de la dulapuri trântite, zăngănitul capacelor căzute pe jos, zgomotul aspiratorului și al fierului de călcat. Și am început să fiu neliniștit; îmi provoca această stare tot ceea ce avea să se întâmple, tot ceea ce așteptam. Și am început să mă neliniștesc; tot ceea ce mă făcea fericit îmi dădea în același timp o stare de neliniște, de teamă, și m-am gândit, sau poate acum mă gândesc, că asemenea ploii, ceea ce atunci era doar o senzație de îndoială, senzația că nimic nu este perfect și întreg, că în toate există o fisură, ceva care-i știrbește bucuriei, norocului, frumuseții strălucirea deplină. Cu excepția întregului și a inutilității a ceea ce este imperfect.

Mama a deschis fereastra. Părea foarte uimită.

— Dumnezeule! Nu te duci la școală astăzi?

Am spus de sub cuvertură:

— Aș prefera să stau acasă azi.

Mama și-a dat la o parte părul de pe frunte. Purta mănuși de cauciuc și un șorț mare și alb.

— Ești bolnav?

— Nu, dar ai putea să mă învoiești, spunând că sunt bolnav.

Boletta a apărut din spatele mamei și s-a uitat la mine cu ochii ei roșii. Avea gura încrețită.

— Lasă-l pe Barnum să stea acasă. Poți să le scrii un bilet celor de la școală, să le spui că are febră.

— Nu-mi place să mint, a zis mama.

Boletta s-a așezat pe pat și mi-a pus mâna pe frunte.

— Nu e o minciună, draga mea, micuța mea Vera. Barnum a fost la școala de dans și asta poate face pe cineva să i se ridice temperatura. Și uite, are ochii umflați. S-a uitat prea mult la fete!

Deja mă ridicasem.

— Pot să fac eu cumpărăturile! aproape că am strigat.

Mama m-a amenințat cu degetul.

— Cel puțin stai acasă. Poți să-ți faci curat prin cameră și să nu ne încurci prea mult.

A dispărut în direcția bucătăriei. Boletta a ezitat un moment.

— Mama ta e atât de mulțumită, a murmurat ea, că vine un prieten în vizită la tine. Dar ei nu-i e ușor să arate că e mulțumită.

Și-a trecut mâna peste gâtul meu, acolo unde încă mai aveam urmele unghiilor lui Fred.

— Cum a fost ieri la școala de dans? a întrebat, cu voce scăzută.

— Bine.

Boletta a râs, dar mai mult pentru sine.

— Nu trebuie să spui nimic. Sunt doar o bătrână proastă care vrea să știe ce se petrece în preajma ei.

M-am uitat la ea.

— Nu ești tu atât de proastă, Boletta, am zis eu.

— Mulțumesc, Barnum. M-ai liniștit.

S-a grăbit în urma mamei, iar eu am început să-mi fac curățenie prin cameră. Am făcut paturile. Mi-am pus toate cărțile în servietă, creioanele în penar, mi-am ascuns branțurile în sertarul de jos, am scuturat praful de pe *Cartea de medicină a familiilor norvegiene* de M.S. Greve, am deschis fereastra și am strănutat de câteva ori. Era vreme însorită, iar soarele proiecta umbre subțiri. Timpul trecea. Timpul trecea și stătea totodată. Nici măcar timpul nu era întreg. Boletta deja venea pe Strada Bisericii. Avea căruciorul încărcat de cumpărături – abia dacă îl trăgea după ea. Am închis fereastra și am început să mă simt neliniștit din nou. Am făcut ordine și în lucrurile lui Fred. I-am ascuns cuțitul, țigările și cheile sub pernă. I-am pus pantofii maro cu vârful ascuțit în dulap, am râcâit resturile de gumă de mestecat uscată de pe marginea patului și le-am aruncat. Știam că nu trebuia să fac toate astea. Știam că nu trebuie să mă ating de lucrurile lui. Desenase o linie pe podea. Dacă voiam să o trec, trebuia să-i cer voie. Fred n-avea nevoie de nicio permisiune din partea nimănui. Se ducea oriunde voia să se ducă. Speram că n-avea să vină acasă la cină. Și cu toate astea, speram și că avea să vină, aș fi vrut să stea cu noi la masă – ca un frate mai mare ce era. Putea doar să stea acolo, să nu zică nimic – da, ar fi fost bine să stea așa, tăcut și misterios, ca un

frate mai mare cât se poate de bun în rolul lui. Dar dacă tata reușea să ajungă acasă, atunci era mai bine ca Fred să nu vină – unul dintre ei era de ajuns. Am auzit-o pe mama punând masa: fața de masă albă, paharele cu picior înalt, inelele pentru șervete, serviciul de masă din porțelan chinezesc, tacâmurile de argint. Acum marele trecut era pus pe masă, ceea ce nu avea să devină niciodată viitorul. Am alergat la ea.

— Nu putem să mâncăm în bucătărie?

— În bucătărie! E clar acum că ai febră!

— Te rog, mamă! Nu putem să avem o cină obișnuită?

S-a întors cu spatele la mine. Avea o farfurie în mână și pentru un moment n-am știut dacă voia să dea cu ea de pământ sau să o pună cu grijă la locul ei.

— Ce vrei să spui, Barnum?

— Că exact ăsta era rostul – să fie totul ca întotdeauna.

Mama s-a uitat lung la mine.

— Nu cred că asta vrei cu adevărat.

Apoi a așezat farfuria încet, cu grijă, pe fața de masă.

Tata a venit la cinci fără un sfert ca și cum ar fi lucrat cu un program de birou normal, iar noi am fi fost o familie normală. S-a oprit în hol, greoi și încovoiat – poate că venise pe jos tot drumul din Majorstuen, sau venise și mai de departe. Abia s-a putut apleca până la pantofi. Dar când s-a îndreptat de spate, ochii lui au săgetat încolo și încoace și a adulmecat aerul. S-a uitat mirat la mine cum stăteam lângă ceas, așteptându-l pe Peder, nu pe el. Și a ridicat încet privirea de la nasturii strălucitori ai hainei de pe mine până la masa pusă în sufragerie, unde lumânările erau deja aprinse, cu flăcările tremurând în curenții de aer care veneau din colțurile ferestrelor. Fața parcă i s-a mărit; un zâmbet care nu fusese acolo i s-a întins pe chip, făcându-i ochii atât de îngușți încât au dispărut între pleoape.

— Ia uite, n-aș fi crezut niciodată, a zis el răsuflând greu. Cine a mai văzut una ca asta? Eu, unul, n-aș fi crezut.

Mama a trecut pe lângă noi ducând un castron cu cartofi și s-a întors repede să se uite la el.

— Barnum are un musafir, a zis ea. Pregătește-te să stai la masă.

Tatei i-a căzut fața, ca un foc care se năruie; ochii i-au apărut din nou pe față. Poate crezuse că toate astea fuseseră făcute

pentru el – un semn de apreciere, o recompensă-surpriză. Dinspre bucătărie veneau mirosuri cu care nu eram obișnuiți – condimente, vanilie, carne – erau rețete cu nume în limbi străine, iar Boletta cânta deasupra plitei. Tata a zâmbit din nou și s-a întors să se uite la mine.

— Un musafir? Ai întâlnit deja o fată, Barnum?

— Numele lui e Peder, am zis.

Tata s-a dus spre dulap și și-a amestecat whisky cu apă minerală în cel mai greu dintre pahare. L-a băut încet și a înghițit de trei ori.

— Acum m-am pregătit, a zis el.

Ora cinci a venit. Peder, nu. Mama a pus un șervet peste cartofi. Boletta ținea felurile de mâncare calde. Tata și-a mai pus un pahar de whisky cu apă minerală și și-a înclinat capul într-o parte. S-a uitat în jos la picioarele mele.

— Nu porți pantofii noi?

— Nu, mulțumesc.

— Nu ți se potrivesc?

— Nu-mi place să umblu în pantofii unui mort.

Am spus asta într-o doară, ca și cum cuvintele ar fi venit din altă parte.

Nu-mi place să umblu în pantofii unui mort. Tata s-a uitat în gol o vreme, apoi și-a băut paharul și a bătut din picior.

— Hai să ne așezăm la masă! a exclamat.

Am stat jos. Tata și-a îndesat șervetul între nasturii de sus ai cămășii și s-a pregătit să-și pună de mâncare în farfurie. Mama i-a pus mâna pe umeri.

— Ei, mai așteaptă, a zis ea cu blândețe.

Tata și-a lăsat mâna să cadă în poală; s-a uitat în jur, iar ochii i s-au oprit asupra mea.

— Cum îl cheamă pe băiatul ăla? s-a interesat el.

— Peder, am zis eu.

— Peder și mai cum?

Și m-am gândit: „Nu vine. A spus așa doar ca să fie amabil, că o să vină la cină, fiindcă era tatăl lui de față. Sau i s-a făcut milă de un tâmpit ca mine. Nu vine. M-a păcălit. Fusesem dat afară de la școala de dans, eram încălțat în pantofii unui mort și eram singur.”

— Peder, am repetat. Peder.

Boletta s-a înclinat peste masă.

— La naiba, totul e în regulă, a zis ea. La naiba.

Și chiar în acel moment a apărut Fred. Stătea lângă ușă și se uita la noi. Și-a dat părul pe spate și a venit mai aproape. Zâmbea, dar avea buzele subțiri.

— Cine a murit? a întrebat el și a stat jos pe scaunul gol.

— Scaunul ăsta e ocupat, a zis tata. Și nu a murit nimeni.

— Da, acuma e ocupat scaunul. Și tu ai murit.

Fred și-a umplut farfuria și a început să mănânce.

— Nu trebuie să mă așteptați pe mine, a zis și i-a dat castronul Bolettei care clătina din cap.

— Vine un prieten la Barnum, a zis mama repede.

— Un prieten? La Barnum?

Fred s-a uitat la mine.

Mama și-a pus mâna peste a lui.

— Nu mă așteptam să vii, Fred.

Tata a râs.

— Păi sigur, cine se putea aștepta la asta? Să fie Fred acasă.

Boletta mai pusese un tacâm pe masă între mama și ea și adusese un scaun. Fred s-a uitat la tata.

— Și cine se aștepta să fii tu acasă, ai? Idiotule.

Mâna tatei tremura.

— Am venit. Și n-ar trebui să vorbești cu mâncarea în gură, oricum.

Fred a mestecat o vreme îndelungată și s-a întors către mine. Speram ca Peder să nu mai vină. Speram să fi zis așa doar ca să fie amabil – speram să nu vină.

— Ei, ce s-a întâmplat cu el? a întrebat Fred. Cu prietenul tău, adică.

— Va veni cu siguranță, a zis Boletta și și-a turnat un pahar de vin.

Tata a luat sticla din mâna ei și și-a turnat și el unul.

— Poate că a întârziat tramvaiul, am spus.

— Da, asta trebuie să fie, a răspuns mama.

Fred a râs. Tata a zis „noroc”.

— Acolo, în lumea aia mare, poți să aștepți pe cineva și să speri că va veni exact un sfert de oră. Iar acum e chiar cinci și un sfert!

Și-a umplut farfuria cu vârf și, tocmai când era pe cale să ia prima înghițitură, cineva a sunat la ușă. În încăpere s-a făcut o liniște totală; chiar și Fred parcă înghețase, nici picioarele nu i

se mai mișcau pe sub masă. S-a auzit din nou soneria. Gata-gata să-mi răstorn scaunul, am alergat în hol și am deschis ușa. Era Peder. A intrat. Părea că are răsuflarea tăiată.

— Tocmai în vârful Străzii Bisericii, a gâfâit el.

— E o pantă abruptă, am zis eu.

— Și nici nu mi-ai zis ce număr are casa, a râs Peder.

Am râs și eu.

— Și cum ne-ai găsit?

— Am întrebat unde locuiește Barnum Nilsen, a zis Peder.

Ne-am întors către sufragerie. Acolo stătea familia mea. Toți zâmbeau. Păreau mulțumiți acolo, între sfeșnice și pahare, ca și cum n-ar fi putut fi altfel decât mulțumiți. Și iată cum i-am văzut eu, ca și cum i-aș fi văzut pentru prima oară: tata, care deja se ridicase din scaunul lui, care era mai înalt decât celelalte, trecându-și mâna prin păr ca să-l netezească înainte de a-i face loc să treacă lui Peder, musafirul nostru. Boletta, dând la o parte sticla de vin ca să vadă mai bine, o bunică zâmbitoare, cu părul cărunt, în mijlocul cercului familial; mama, ridicându-se de la masă și părând dintr-odată cea mai tânără dintre toate mamele, roșind și întinzând mâinile ca și cum ar fi vrut să-l îmbrățișeze pe Peder. Și Fred care continuă să mănânce, un frate mai mare aproape atotputernic, care nu voia să se lase deranjat. Chestia asta ar putea să meargă bine.

— Ce surpriză, a zis Peder.

L-a salutat pe tata mai întâi și tata i-a strâns mâna îndelung.

— Peder Miil, a zis Peder și s-a înclinat.

— Miil? Cu un i sau cu doi, Peder?

— Cu doi, a zis Peder.

Apoi s-a dus în jurul mesei și a dat mâna cu toți – da, chiar și cu Fred – și în sfârșit ne-am așezat cu toții.

— Vă mulțumesc pentru invitație, a zis Peder.

Mama și Boletta s-au uitat una la alta. Nu se așteptau să audă așa ceva.

— Dar ai întârziat, a zis Fred.

— Nu contează, a râs mama, iar Boletta i-a dat pe rând castroanele cu feluri de mâncare lui Peder, în timp ce tata i-a umplut paharul cu oranjadă.

— Musafirii nu vin niciodată prea târziu, a zis tata. Așa obișnuiam să spunem în America. Așa că de ce să nu zicem asta și aici!

Peder a dat din cap și și-a pus de mâncare în farfurie.

— Pun pariu că Barnum a uitat să-ți spună unde stăm, a zis Fred.

Peder a împins castronul cu mâncare în direcția lui.

— Din păcate, tramvaiul a întârziat, a zis el.

Fred l-a măsurat de sus până jos.

— La Barnum nu vine niciodată vreun prieten, a zis. Tu ești primul.

Peder s-a întors spre mine.

— Deci, am venit târziu, dar la timp.

Toți au râs, în afară de Fred, și poate în afară de mine. Un timp, a fost tăcere. Mâncam. Totul era exact cum trebuia să fie. Trebuia să stăm acolo mâncând carne de porc, zâmbindu-ne unul altuia și luând înghițituri mici din pahare, uitându-ne binevoitori unii la alții și poate făcând mici observații despre vreme, dacă chiar trebuia să spună cineva ceva. Și ar fi putut să decurgă totul normal.

— Cu ce se ocupă tatăl tău? a întrebat tata.

— Cu timbrele, a răspuns Peder.

După aceea iar a fost liniște. Tata a luat o scobitoare și s-a jucat cu ea ținând-o între dinți.

— Cu timbrele? a zis el, în cele din urmă.

— Da, vinde timbre. După ce le cumpără la prețuri mai mici.

— Și se poate trăi din asta? a întrebat Fred.

— Anul trecut a vândut un timbru din Mauritius cu 21.734 de coroane, a răspuns Peder.

Tata a fluturat scobitoarea prin fața lui Fred ca pe un indicator micșorat prin intrare la apă.

— Asta se cheamă filatelie. Dacă n-ai știut până acum. Filatelie!

Tata și-a pus scobitoarea în buzunarul de la cămașă și s-a servit a doua oară.

— Am văzut că te uiți la mâna mea lipsă, i-a spus lui Peder deodată.

Și de-abia atunci am observat că nu purta mănușa; noi ne obișnuiserăm cu culoarea cenușie a rănii.

— N-am vrut să mă uit, a șoptit Peder.

Tata și-a ridicat mâna.

— Nu contează. Dar e o poveste lungă, Peder. Degetele astea prețioase le-am pierdut când lucram la curățarea unui teren minat în Finnmark, după război.

Fred a căscat.

— Neamțul, știi, e un luptător foarte exact. Dar și foarte priceput. Mina asta era pusă greșit acolo, iar eu am dat peste ea. Acum știi totul despre mâna mea dreaptă, Peder.

— Ați fost și în America? s-a interesat Peder.

Tata era în elementul lui. Ar fi fost fericit să se ridice și să țin un discurs. S-a mulțumit să-și pună cuțitul și furculița pe masă.

— Dacă am fost în America? America e a doua mea casă, Peder. Și îndrăznesc să spun că sunt mai cunoscut acolo decât sunt aici.

Mi-aș fi dorit să ne ridicăm de la masă cât mai repede. I-am trecut castronul cu mâncare Bolettei.

— Și cum a mers la Svae ieri, băieți? a întrebat ea.

Peder s-a uitat repede la mine.

— Păi, bine, am zis.

— Ea a vorbit mai tot timpul, a spus Peder.

Boletta și-a pus jos tacâmurile.

— Cum a vorbit? La școala de dans nu se vorbește, se dansează!

— A zis că ar trebui să ne schimbăm lenjeria dacă transpirăm în timpul dansului.

Cum am mai râs! Chiar și Fred a râs. Tata a trebuit să se ridice și să se plimbe în jurul mesei. Nu mai putea de-atâta râs. Totul putea să decurgă normal. Până la urmă, tata s-a așezat la loc.

— În America, am dansat câteva nopți la rând, a zis. Îți spun eu, ce-am mai transpirat atunci!

— Da, Arnold, a zis mama repede, dar tata n-avea de gând să se oprească acolo.

— Și cei care au rezistat cel mai mult au câștigat. Nimeni n-avea timp se gândească la hainele transpirate!

Fred s-a holbat la mine în tot acest timp.

— Cum o cheamă pe cotoroanța aia de la școala de dans? a întrebat el.

— Ai grijă cum vorbești, i-a zis tata.

— Tu să ai grijă, i-a întors vorba Fred.

— Svae, am șoptit eu.

Fred s-a întors spre mine.

— A sunat ieri aici.

Peder s-a uitat în jos. Eu nu m-am uitat nicăieri. Am închis ochii. Era întuneric acolo.

— A sunat aici? a întrebat mama. Dar de ce?

Fred a strivit un cartof în farfurie cu furculița și a întârziat să răspundă.

— A vrut să spună că încep la cinci și jumătate joia viitoare. Nu la șase.

Am deschis ochii din nou. Fred a zâmbit, și chiar atunci a sunat iar soneria. Pe fața lui s-a răspândit o expresie de îngrijorare pe care numai eu puteam să o văd. S-a uitat la mine.

— Ți-ai mai făcut și alți prieteni, Barnum?

Am scuturat din cap. Soneria a sunat din nou, tare și lung. Mama s-a grăbit spre ușă și a deschis-o. Era Bang, îngrijitorul. A trecut pe lângă ea cu un pachet în mâini, ținându-l cât mai departe posibil de propriul lui corp.

— Chiar că m-am săturat! a strigat el și a aruncat pachetul pe masă în mijlocul nostru. Am primit asta prin poștă astăzi!

Tata a sărit în picioare, răsturnându-și scaunul.

— Ce Dumnezeu e asta?

— Deschide-l și uită-te!

Bang aproape că striga, complet scos din fire. Am recunoscut pachetul. Tata l-a desfăcut și s-a tras înapoi. Acolo era pijamaua mea. Mirosea a ceva putrezit. Mama și-a ascuns fața în palme.

— O, Doamne, a mormăit ea.

Boletta s-a dus în bucătărie, luându-și și paharul cu ea. Peder stătea acolo, încremenit. M-am uitat la Fred. Ce făcuse?

— Ce purtare dezgustătoare mai e și asta? Ce fel de purtare...?

Bang a bătut în podea cu piciorul lui șchiop.

— A cui pijama e asta? a întrebat tata, cu vocea ciudat de blândă.

— A mea, am zis eu.

Mi-a dat două palme peste urechi. Mama a țipat. Eu aproape am căzut de pe scaun. Apoi el s-a repezit în jurul mesei, s-a oprit în spatele lui Fred și și-a pus mâna mutilată pe umărul lui.

— Și tu ce ai de zis despre asta, Fred?

— Nimic.

— Nimic? N-ai nimic de-a face cu treaba asta scârboasă?

— Nimic, a zis Fred din nou. Barnum s-a căcat în pijama și eu am aruncat-o la gunoi.

Tata i-a înfipt ciotul degetului în gât.

— Și pijamaua s-a dus singură la îngrijitor?

— De unde să știu eu? a zis Fred. Poate cineva să ia mizeria asta de-aici, apropo? Eu încă mănânc.

Bang a întors pachetul și s-au văzut numele și adresa lui scrise cu litere mari, stângace.

— Nu scapi tu cu atâta, derbedeule! Nici măcar nu poți să-mi scrii numele cum trebuie!

Bang a lovit atât de tare pachetul cu degetul, încât unghia lui aproape că a găurit hârtia. Acolo era scris *Bnag.* Fred scrisese *Bnag, Bnag, îngrijitorul.* Asta era ca și cum și-ar fi scris propriul nume pe pachet, la expeditor, numele și adresa, ca și cum și-ar fi lăsat amprentele peste tot. L-am văzut plecându-și capul, obrajii i s-au înroșit, turba de furie. Tata l-a lovit cu mâna lui bună – o dată, de două ori, de trei ori – până când mama s-a năpustit asupra lui și l-a oprit. Dar tata a aruncat-o cât colo.

— Cere-i scuze! A șuierat. Cere-i scuze imediat, idiotule!

Fred stătea acolo fără să facă nimic. Îi curgea ceva pe față. Nu știu ce era – lacrimi, sânge, salivă. Apoi s-a ridicat; s-a ridicat încet și a zâmbit. Era cel mai oribil zâmbet pe care l-am văzut vreodată. S-a oprit chiar în fața îngrijitorului Bang.

— Îmi pare rău. Am crezut că tu speli pijamalele pe aici, Bnag.

Tata a vrut să-l lovească din nou, dar Fred l-a prins de mână, i-a ținut-o câteva secunde și s-a uitat în jur, cu același zâmbet pe buze, iar ochii îi jucau în cap. Lucrurile căpătaseră o întorsătură primejdioasă. Apoi l-a lăsat și s-a dus în camera noastră. Nimeni n-a mai zis nimic și nimănui nu-i mai era foame. Pijamaua mea zăcea acolo ca un desert împuțit în mijlocul mesei. Mama tremura atât de tare, încât a trebuit să se așeze. Tata l-a luat pe îngrijitor pe după umeri și l-a condus într-un colț, unde și-a scos țigările și l-a rugat să-și ia și el câteva. M-am întrebat deodată ce-avea să spună Fred când o să vadă că m-am atins de lucrurile lui și am făcut ordine. Dar n-am auzit niciun zgomot venind din cameră.

Apoi mama s-a ridicat brusc, a rulat pachetul, l-a îndesat în sobă și i-a dat foc. L-am condus pe Peder spre casă o bucată de drum. N-a scos nicio silabă tot timpul cât am mers pe Strada Bisericii. Totul se dusese de râpă. Totul era mai rău decât fusese

vreodată. Mă înroșeam numai când mă gândeam la asta – pijamaua mea stând acolo, pe masa din sufragerie, batjocura tuturor. A doua zi aveam să-i ucid pe toți cei care știau despre asta. Va trebui să-l ucid și pe Peder. Mergeam cu trei pași în urma lui. Era sfârșitul. Îmi venea să urlu ca un animal. Când am ajuns pe Majorstuen, el s-a oprit, s-a întors spre mine și a zâmbit.

— Poate că data viitoare putem să luăm masa la noi acasă, a zis Peder.

NUDUL

În camera de zi a casei lui Peder era un bărbat gol. Stătea complet nemișcat, cu brațele încrucișate, și părea că se gândește intens la ceva sau că nu se gândește la absolut nimic. Avea pielea netedă și aurie, mușchii bine desenați și tari pe trupul lui înalt și subțire – și n-am îndrăznit să mă uit la el mai bine. Era gol și stătea în picioare în camera de zi a casei lui Peder. Primul meu gând a fost că era fratele lui Peder, dar Peder nu avea niciun frate și, în afară de asta, tipul părea să aibă cel puțin treizeci de ani, așa că ideea a fost dată deoparte.

— Nu vorbi, a zis încet Peder, și m-a luat de braț înainte să apuc să scot vreun cuvânt.

Stăteam în hol în spatele unui cuier plin de fulare, haine și pălării.

— Mama lucrează, a spus și mai încet decât înainte.

Și atunci am văzut-o și pe ea. Stătea într-un scaun adânc lângă fereastra care avea draperia trasă, desenând pe o foaie de hârtie. Din când în când își ridica privirea, se uita cu ochii micșorați și ținea creionul în fața ei ca și cum ar fi măsurat ceva în înălțime. Apoi se apleca din nou peste foaia de hârtie. Acum observam că nu era un scaun obișnuit cel pe care stătea. Avea rotile. Era un scaun cu rotile. Bărbatului gol nu i se mișcase niciun mușchi. Mi-am ținut și eu respirația. Ar fi putut la fel de bine să fie mort, mort și minunat, stând în picioare, atât de înalt. Peter s-a înclinat spre mine atât de mult, de parcă ar fi vrut să-mi intre în ureche.

— Cred că mama a făcut o pasiune pentru el, a șoptit. Lucrează de trei luni încoace numai să-i deseneze fața.

A râs ușor, iar mama lui s-a uitat la noi.

— Hei, băieți! a exclamat, apoi și-a vârât creionul în gură și a venit spre noi în scaunul cu rotile.

Mi-a întins mâna, iar eu am luat-o. Era învelită într-o pătură mare în care era afundată aproape cu totul. Dar îmi amintesc părul ei minunat, atât de frumos – era roșcat și atât de strălucitor, încât părea că purta tot timpul o coroană moale pe cap.

— Tu ești Barnum, probabil, a zis ea.

Eu am dat din cap.

— Și tu ai uitat că Barnum vine să ia cina cu noi în seara asta, a zis Peder, luându-i creionul.

— Asta n-am uitat, a râs ea. O să avem mâncare pe masă, bine? Uită-te aici, Barnum.

Mi-a arătat desenul.

— Nu e terminat, dar ce crezi despre el?

M-am uitat la trăsăturile de creion fine, trase rapid. Dacă închideai un ochi și te uitai la desen doar cu celălalt, desenul devenea dintr-odată foarte diferit, ca și cum liniile mergeau în sens invers și reprezentau ceva cu totul diferit. Dar, cu toate astea, vedeam ce desenase. Fața nu prea semăna, dar în privința corpului, nu te puteai înșela. Peder a oftat.

— Nu-l pisa pe Barnum, a zis el.

Mama lui a oftat și ea.

— Nu-l pisez. Vreau doar să știu cum i se pare, Peder.

— Cred că e gata, am zis eu.

Ea s-a uitat la mine surprinsă (scaunul cu rotile era destul de scund).

— Gata! Dar de-abia am început!

— Eu cred că e gata așa cum e, am spus.

Mama lui Peder se uita la desenul ei și tot clătina din cap, iar mie mi-a fost teamă că m-am făcut de râs sau că am jignit-o cumva.

— Îmi pare rău, am zis.

Ea s-a uitat la mine din nou.

— Cred că, de fapt, ai dreptate, Barnum. Poate că e terminat, la urma urmei. Am terminat, Alain. Dar să-l saluți pe Barnum înainte să pleci.

Bărbatul numit Alain s-a mișcat ca și cum ar fi izbucnit din podea, ca și cum ar fi fost încremenit acolo și ar fi fost adus la

viață, dintr-odată, la comanda ei. A venit încet spre mine și mi-a strâns mâna ușor, doar o atingere. M-am înclinat adânc și m-am îndreptat repede din spate. Era prima dată când dădeam mâna cu un bărbat dezbrăcat. Peder s-a uitat în altă parte, a fluierat și m-a tras prin camera de zi și pe scări în sus la etaj. A durat ceva, pentru că a trebuit să ne croim drum printre pânze neterminate și teancuri de cărți, ziare și frânghii pe care erau întinse rufe. Dar camera lui Peder era diferită. Stăteam lângă ușă. Credeam că nu poți deveni prieten de-adevăratelea cu cineva până când nu-i vezi camera, dar Peder nu mi-o văzuse pe a mea, și pe deasupra nici nu era a mea, pentru că era în egală măsură și camera lui Fred; camera noastră era împărțită de o linie peste care nu aveam voie să trec. Peder s-a prăbușit pe pat, mormăind:

— Dumnezeule mare! Ai făcut bine, să spui că desenul e terminat! Altfel nu l-ar fi terminat niciodată!

Pe perete, deasupra biroului lui, era o hartă uriașă, și lângă hartă erau patru ceasuri care arătau fiecare o oră diferită. Primul arăta cinci fără un sfert. Dar al doilea ceas spunea că era opt fără un sfert.

— Care arată greșit? am întrebat.

Peder a râs:

— Niciunul, fraiere. Stai jos, fir-ar să fie!

M-am întins lângă el pe pat. Era destul de lat. Peder a arătat către ceasuri.

— Primul arată cât e ceasul în Frogner. Al doilea, cât e în Rio de Janeiro. Al treilea ne spune cât e în New York, al patrulea în Tokyo.

— Foarte deștept, am zis eu.

— Da, a spus Peder. Pentru că, dacă sună cineva din New York, eu știu exact ce oră e acolo.

— Și chiar sună cineva din New York? am întrebat.

— Niciodată, a recunoscut Peder și a râs din nou.

— E bine de știut, am spus eu.

Am stat acolo o vreme fără să zicem nimic. Era ciudat, când te gândeai la asta. Era ciudat să te gândești că timpul era diferit, că unii veneau acasă de la școală – în Rio de Janeiro, de pildă – în timp ce alții erau în urmă și de-abia au început prima lecție pe ziua aceea, în Tokyo, poate. Pentru unii, e noapte târziu, în timp ce alții se află la orele timpurii ale dimineții. Era

cu adevărat nedrept. Dar ce s-ar întâmpla dacă ai călători de la Frogner la New York? Ai deveni dintr-odată cu opt ore mai tânăr sau mai bătrân? Era greu de ghicit. Și dacă ai călători în jurul Pământului și ai veni acasă și ai începe din nou călătoria, iar timpul ar curge invers și majoritatea lucrurilor nu ar fi făcute încă, așa că le-ai putea face într-un mod diferit? Sau poate că ai hotărî să nu le faci deloc dacă ai regreta ceea ce ai făcut?

— Dormi? a întrebat Peder.

— Nu, doar mă gândesc, am murmurat.

— La ce?

— La timp.

— Timpul nu este decât ceva ce au inventat oamenii, a zis Peder. Ca și banii.

Am auzit pași în grădină și ne-am repezit la fereastră. Era bărbatul gol, Alain, care pleca. Din fericire, acum nu era gol. Purta un palton lung și un fular uriaș încolăcit cel puțin de opt ori în jurul gâtului. Când a ajuns în stradă, s-a întors și a făcut semn; și-a ridicat mâna puțin și și-a strâns degetele. Dar nu nouă ne făcuse cu mâna.

— Ce are mama ta? am întrebat.

Peder n-a zis nimic până când bărbatul numit Alain a dispărut, iar eu regretam că am întrebat, pentru că nu voiam să spun nimic aiurea. Nu voiam să stric nimic – era ultimul lucru pe care l-aș fi vrut – pentru că fusesem primit în camera lui Peder.

— Are ceva? am șoptit. E într-un scaun cu rotile.

Peder a dat din umeri.

— Poate că îi place să stea așezată.

— Da, sigur, am spus eu.

Umerii lui Peder s-au relaxat. Eram pe punctul să-l mai întreb și altceva, dar am renunțat. Am rămas în tăcere lângă fereastră. Timpul trecea în Tokyo, Rio de Janeiro și New York. În Frogner nu trecea. Era ca și cum și noi ne-am fi transformat în niște modele nemișcate pe care le desena cineva. Dar noi nu știam cine ne desena și nici nu aveam habar când avea să fie terminat desenul, în cele din urmă, Peder a zis ceva.

— Tu știi câte sculpturi a făcut Gustav Vigeland?

— Sculpturi?

— Da, sculpturi.

— Nu, am zis eu.

— O sută douăzeci și una.

— De unde știi?

— Fiindcă le-am numărat. Și sunt o sută douăzeci și două dacă pui la socoteală și Monolitul.

— Și sunt o sută douăzeci și trei dacă îl pui la socoteală și pe tipul din camera de zi.

— Da, pe Isus. Doar un lucru e mai rău decât să stai lângă parcul Frogner.

— Care-i ăla?

— Să stai lângă o biserică. Cum stă Vivian. Gândește-te ce zgomot e duminica, nu?

— Sau de Crăciun, am zis. Trebuie să fie groaznic.

Peder s-a uitat la mine.

— Unii zic că mama ei are o ușă secretă care duce din camera ei în biserică.

— Cine spune asta?

Peder a dat din umeri din nou.

— Unii oameni. Probabil că e o tâmpenie.

Apoi tatăl lui s-a întors acasă. L-am auzit înainte să-l vedem. Mașina lui ruginită, marca Vauxhall, făcea mai mult zgomot decât un tren care explodează, iar ultimele păsări care mai rămăseseră pe acolo și-au luat zborul din tufișuri spre fundul grădinii încă de când mașina era la sensul giratoriu din piața Solii. După vreo jumătate de oră el băga mașina în garaj, dând cu spatele (deși a spune că dădea cu spatele e puțin exagerat). De fapt, era de parcă mașina făcea salturi în garaj, ca și cum șoferul nu prea știa cum se folosesc pedalele și apăsa pe ele ca pe ale unei biciclete, sau poate era o problemă cu motorul, sau era puțin din amândouă.

— Tatei i-a luat trei ani și cinci luni să-și ia permisul de conducere, a zis Peder. Două sute opt ore de lecții de condus. A costat mai mult decât mașina.

Din garaj s-a auzit zgomotul unei lovituri zdravene. Imediat după aceea, tatăl lui Peder a ieșit de acolo cu servieta sub braț și cu pălăria în mână. S-a uitat la noi ca și cum nu se întâmplase nimic. Peder a deschis fereastra.

— Bună, a strigat tatăl lui. Ce fac ursii dansatori acolo sus?

— Iar pe tine de câte ori te-a oprit Poliția azi? a strigat Peder.

Tatăl lui a râs și a arătat spre mine.

— Barnum! Îți place budinca bine arsă și ceapa crudă?

N-am reușit să răspund, dar el a observat că mi-a căzut fața.

— Nici mie, Barnum!

Apoi a dispărut, și am venit jos unde am găsit masa pusă, și sigur nu mirosea a budincă arsă și a ceapă, ci a ceva din care nu mai gustasem niciodată înainte, dar mirosea bine. Iar mama lui Peder a venit cu un castron mare, și la puțin timp după aceea a intrat și tatăl lui Peder; s-a aplecat peste scaunul cu rotile și a sărutat-o lung. Apoi ne-am așezat la masă. Și m-am tot gândit că nu cu mult timp în urmă acolo stătuse un bărbat gol, iar noi luam cina în aceeași cameră. A trebuit să-mi pun de mâncare în farfurie primul, iar tatăl lui Peder se uita atent la mine.

— Nu te sfii, mănâncă zdravăn, a zis el.

— Nu-l pisa pe Barnum, a oftat Peder.

— Nu-l pisez. Vreau să spun doar că mai avem o grămadă din felul ăsta.

Mi-am pus în farfurie o felie aproape transparentă de carne și i-am trecut castronul lui Peder, și imediat mi-am dat seama că trebuia să i-l fi dat mamei lui Peder, că trebuia să mă port cu ea cu politețe, așa cum procedezi cu cei mai în vârstă sau cu infirmii, în tramvai. Acum iarăși eram pe cale să stric totul, aveam să fiu dat afară, aveau să-mi spună să nu mai vin pe acolo niciodată, lucrul de care mă temeam mai mult decât de orice. Dar era prea târziu, iar Peder și-a pus imediat o porție dublă, a turnat sos peste mâncare până n-a mai rămas niciun locșor în farfurie. S-a întors spre mine, înarmat cu cuțitul, furculița și șervetul. Până la urmă, iată că nu eram dat afară.

— Rață, a zis el. Din parcul Frogner.

— Taci din gură! a râs mama lui și a aruncat spre el cu inelul de la șervetul ei, în timp ce tatăl lui și-a pus în farfurie ce mai rămăsese în castron.

Dar Peder încă nu terminase.

— Da, da. Mama se duce la vânătoare de rațe în scaunul ei cu rotile. Dar mai întâi le hrănește. După aceea le sucește gâtul. Nu-i așa, Barnum?

— Nu asculta la ce spune, a exclamat mama lui și mi-a turnat suc de mere în pahar.

— Ba da, a continuat tatăl. Mama aduce toată mâncarea noastră din parcul Frogner. Pești din iaz și lebede din fântână!

— Ba nu!

— Și iepuri, iarna. Știai că sunt iepuri în parcul Frogner?

— N-asculta la ei! a râs mama lui Peder.

— Înainte, obișnuia să vâneze cu un câine. Câinele trăgea la fotoliul ei cu rotile ca și cum ar fi fost o sanie.

Și așa au continuat să vorbească până când s-au săturat. Peder a mâncat de două ori mai mult cât noi toți la un loc, și în același timp. Iar înainte să fie adus desertul, încet-încet, s-a lăsat liniște. Toți erau mulțumiți și somnoroși. Ne uitam unii la alții și zâmbeam. Aproape că nu-mi dădeam seama cât de fericit eram. Stăteam acolo, în sufrageria casei lui Peder, luând cina. Fusesem în camera lui. Stătusem întins pe patul lui. Eram într-un loc în care Fred nu avea cum să vină. Aici era numai locul meu, numai al meu. Tatăl lui Peder și-a trecut degetele prin coama strălucitoare a soției lui.

— Ai desenat ceva astăzi? a întrebat el încetișor.

Ea a încuviințat din cap și și-a așezat mâinile în poală.

— Barnum zice că desenul e terminat, a spus.

El s-a întors spre mine, surprins.

— Te pricepi la lucrurile astea, Barnum?

Peder s-a ridicat și a vorbit înainte ca eu să pot răspunde, și poate că așa a fost mai bine.

— Când Barnum spune că ceva e terminat, atunci e terminat. Putem să încheiem dezbaterea asta?

Am dat din cap, iar Peder a dus farfuriile în bucătărie și a stat acolo destul de mult. Mi-a venit să mă duc după el, dar am rămas pe scaunul meu, pentru că nimeni nu-mi spusese că puteam să mă duc și nu voiam să par obraznic, să-i fac să creadă că eram prost crescut și nerecunoscător. Tatăl lui Peder și-a aprins pipa și un nor de fum s-a ridicat deasupra mesei.

— Barnum, a zis el.

— Da, am răspuns.

— Barnum, a repetat.

— Da, am zis și m-am gândit că acum el era cel care avea să strice totul, dacă și el avea să facă tot felul de comentarii despre numele meu și să râdă, așa cum obișnuiau cei mai mulți dintre oameni.

— Barnum, a zis el a treia oară. Am avut un timbru cu Barnum pe el. Un timbru foarte rar, american.

În acel moment, Peder a venit cu desertul.

— Mama a prins astea înainte să fugă câinele, a zis și a pus bolul pe masă. Urechi de pudel în frișcă!

De fapt, erau piersici cu frișcă, dar de-abia am reușit să mănânc pentru că mă gândeam la timbru, la timbrul cu Barnum. Aveam propriul meu timbru, timbrul cu Barnum; dacă vreodată o să ajung bogat, o să găsesc toate exemplarele din acest timbru, o să le cumpăr și o să le trimit ilustrate celor care își bătuseră joc de numele meu. În special preotului – el o să primească un teanc întreg, cu timbrul meu pe ele și cu *Salutări de la Barnum.* Nici n-o să aibă timp să facă nimic altceva decât să primească ilustratele de la mine.

— Haide, Barnum, mănâncă pe săturate, a insistat mama lui Peder. Înainte să înfulece Peder tot.

Mi-am mai pus în farfurie o ureche de pudel, iar tatăl lui Peder și-a aprins din nou pipa și ne-a învăluit într-un alt nor.

— Astăzi a intrat în magazinul meu o doamnă bătrână, a zis el. Voia să vândă un timbru. Am întrebat-o cât voia pe el. A răspuns că se gândea la vreo cincizeci de coroane. Timbrul ei valora cel puțin opt sute.

A trebuit să scapere un alt chibrit ca să aprindă pipa, și de-abia mai puteam să vedem chipul tatălui lui Peder în spatele norului de fum. Peder a început să dea semne de nerăbdare.

— Asta înseamnă că ai câștigat șapte sute cincizeci, a zis el.

Dar taică-său a clătinat din cap.

— N-am putut să fac asta. Adică, să o înșel pe bătrâna doamnă.

Peter era gata-gata să se ridice, dar probabil că mâncase prea mult și nu a reușit!

— Auzi, să o înșeli! a exclamat el. Dar ea a fost cea care a zis cât voia pe timbru.

— Da, dar nu știa nimic despre timbru, Peder.

— Atunci, cât i-ai dat?

— I-am dat exact cât credeam că valorează. Opt sute de coroane. Peder și-a luat capul în mâini și a gemut.

— Cred că am să i-l vând colecționarului suedez pentru vreo nouă sute, a zis tatăl și s-a întors spre soția lui. Asta înseamnă un profit de o sută.

— Ești mult prea drăguț, a zis ea.

— E mult prea fraier! a strigat Peder.

Tatăl lui a lăsat pipa din mână și s-a uitat la mine cu un zâmbet ciudat.

— Nu sunt nici drăguț, nici fraier, Barnum. Sunt doar onest.

Peder m-a condus spre casă o parte din drum. Avea nevoie să ia puțin aer. Mama lui a vrut și ea să vină cu noi. El i-a împins scaunul pe Strada Bisericii și apoi a luat-o pe poteca spre piscina golită, cu trambulina albă semănând cu un nor alb pe fundalul cerului negru pe care luna se ridicase cu totul în mijlocul unui halou schimbător și rece. Avea să înceapă să ningă în curând. Peder a învelit-o pe maică-sa cu șalul lui. Iar mie mi-a venit în minte un gând ciudat.

— Te potrivești cu zăpada, i-am spus eu.

Ea s-a sprijinit pe spate și s-a uitat în sus la mine.

— Mulțumesc, a zis. Ai spus un lucru frumos, Barnum.

Eram încântat că nu a trebuit să explic ce voisem să spun. Nici eu nu știam prea bine. Părul acela roșcat. Aramă și zăpadă.

— Mulțumesc, a zis ea din nou.

Iar Peder mi-a pus o mână pe umăr.

Apoi am mers singur pe Strada Bisericii. Mergeam încet, astfel încât seara aceea să dureze cât mai mult timp posibil. La chioșcul lui Esther l-am zărit pe Fred dispărând într-o ușă laterală. M-am oprit și mi-am ținut răsuflarea. Dar era doar lumina lunii care-mi juca feste. Cu toate astea am rămas uitându-mă în direcția aceea, ascuns după copacul din colț, până când pericolul a trecut. Simțeam pe obraz atingerea scoarței copacului, era rece și aspră. Nu-mi era frică.

Când am ajuns acasă, mama se dusese deja la culcare. Tata era plecat într-una dintre călătoriile lui, pentru că servieta și paltonul lui nu erau acolo. Fred nu era în camera noastră – cine știe pe unde rătăcea – iar Boletta se dusese din nou la Polul Nord. Am deschis ușa spre balcon și m-am uitat la lună. Niciodată nu fusese atât de uriașă, în mijlocul mantiei ei de frig și de vânt. Era aceeași lună care se vedea din Røst și din Groenlanda, și poate că și din Rio de Janeiro, dacă cei de acolo se uitau suficient de atenți. Boletta vorbise odată despre nebunia lunii, când visele devin puternice ca oțelul, atunci când este lună plină. Pentru că lumina lunii este o flacără care topește laolaltă realitatea și toate închipuirile noastre. În timpul războiului nimeni nu suferise de nebunia lunii pentru că toți aveau draperii pentru stingere și nu aveau voie să iasă afară noaptea – așa am câștigat războiul. Poate că asta o lovea pe Boletta când trebuia să se ducă la Polul Nord – nebunia lunii. Și nu-i trecea până când soarele nu dădea luna la o parte, topind

fibrele metalului întunericului. Am închis ușa, am tras draperiile și m-am dus în vârful picioarelor la mama. M-am întins pe pat lângă ea, cu toate că știam că n-ar fi trebuit s-o fac. Timp îndelungat, ea a stat acolo nemișcată, întoarsă cu spatele la mine.

— Ce e, Barnum?

— Sunt atât de fericit, am spus.

Ea s-a întors spre mine.

— Ești fericit?

— Da, am zis. Am fost cu Peder.

— Atunci și eu sunt fericită, Barnum. Foarte fericită.

Am închis ochii.

— Crezi că și Fred o să fie fericit? am întrebat eu.

Mama a închis și ea ochii.

— Fred are în el prea multă mânie, Barnum. Prea multă mânie. Acum să încercăm să dormim, nu-i așa?

Dar n-am putut să dorm. Am stat treaz. Am lăsat ziua aceea să mai stea în mine. Am respirat adânc și atunci am simțit un gust care încă mai stăruia în cameră, gustul de vin roșu, și asta s-a transformat într-un val în sângele meu, o senzație nedefinită în mintea mea, ca un curent ascuns sub suprafața apei. Am râs și mama mi-a spus să încetez, dar eu am râs până când am adormit, și astfel am încheiat acea amintire, acea imagine ușoară a nopții – scăldat în lumina lunii și în gustul de Malaga.

LABIRINTUL

Peder m-a întrebat o dată care era, de fapt, prima mea amintire cu Fred. De unde să încep? Ce imagine trebuia să aleg din grămada de amintiri pe care o țineam ascunsă în întunericul unde de-abia îndrăzneam să mă duc? Și oare nu se amestecau oricum una cu alta acele imagini? Spațiul dintre ele, anii care le despărțeau nu se ștergeau când mă uitam în urmă la ele, astfel încât imaginile nu mai erau clare și separate? Pentru că amintirile sunt întotdeauna impure, adunate laolaltă în altă ordine – dublu expuse, imposibil de separat, parte a unui tip diferit de logică și a unei cronologii confuze care sunt caracteristice memoriei. Precum urmele de pași ale băiatului, în labirintul din *The Shining,* filmul pe care l-am văzut împreună

mult mai târziu la Saga. La început nu mi-au dat voie înăuntru și a trebuit să-mi arăt actul de identitate ca să vadă că am vârsta pe care spuneam că o am. Iar Peder, care era ușor de speriat (dar numai în ceea ce privea filmele, în timp ce eu eram speriat în orice alte privințe), îmi înșfăca mâna ori de câte ori cele două gemene ucise apăreau scăldate în sânge. Peder ar fi putut la fel de bine să întrebe care era prima amintire a lui Fred cu mine. Ce a văzut Fred când s-a aplecat peste cărucior și a văzut un băiețel mic, tăcut, care stătea acolo și își strângea pumnișorii mici și puternici, întinzând mâinile spre el? Asta era prima amintire a noastră, imaginea noastră comună, atunci când el agita căruciorul ca să mă facă să dorm sau să mă sperie? Acolo a început istoria noastră? Peder a ridicat paharul și a băut în sănătatea mea.

— Nu-ți amintești, a zis el.

Am băut.

— Urăsc expresia *de fapt.* Știi că urăsc expresia *de fapt.*

— Bine, a zis Peder. N-am s-o mai folosesc. Care e prima ta amintire cu Fred?

Și m-am gândit la mine – nu la ceea ce alții mi-au spus că am adăugat la propriile mele amintiri și acum avea legătură cu ei, ca și cum aș fi fost acolo atunci când aceste lucruri s-au întâmplat, înaintea timpului meu și dincolo de el. Pe bancheta din spate a taxiului în care s-a născut, sau în șanțul de la colțul străzii Wergeland, atunci când a murit Bătrâna. Nu, nu asta îmi amintesc mai întâi, ci prima amintire cu Fred este asta – șase ciorapi de nailon, mirosul de Malaga și Boletta citind tare, cu o voce liniștită, din scrisoarea străbunicului nostru, *La bordul lui* SS Antarctic, *17 august 1900.* Și cât de fragilă a devenit hârtia pe care e scrisă scrisoarea după toate degetele care au frunzărit cu grijă paginile, cât de uzate sunt colțurile plicului din care e scoasă cu atenție scrisoarea. Dar de fiecare dată fac asta cu solemnitate – de fiecare dată este ca și cum ar fi prima dată. Din când în când vocea Bolettei șovăie, și apoi auzim paharele cum sunt umplute și firimiturile care cad din bucățile de prăjitură uscate, pe când cele trei femei iau o pauză. Pentru că Fred și cu mine stăm sub masa din sufragerie. Număr șase genunchi, doi dintre ei cu gropițe (sunt ai mamei), iar picioarele Bătrânei și-au aruncat papucii și unul dintre degetele mari îi iese printr-o gaură din ciorapul subțire de nailon, iar Boletta bate din picior ritmat în

timp ce citește. Pentru Fred nu e prea mult loc, dar eu stau confortabil, sprijinit de spatele lui, și îi simt căldura. Stăm cât se poate de cuminți, nu vrem să ratăm niciun cuvânt, și până la urmă Boletta își reia lectura. *Am trecut cu bine către nord; am trecut de insula nelocuită Jan Mayen și ne-am aruncat acolo ancora pentru două zile, timp în care oamenii de știință s-au dus pe țărm. Chiar și înainte să ajungem atât de departe în nord, soarele era sus pe cer la amiază. La puțin timp după ce am părăsit acel țărm, am dat de gheață; ne-a croit drum cu greu, dar gheața era din ce în ce mai tare și, după două zile am fost siliți să ne întoarcem ca să scăpăm de ea. Am înaintat mai departe spre nord printre bucăți de gheață mai mult sau mai puțin solide; din când în când, când vremea era prielnică, sau când nu mai puteam înainta, aruncam ancora lângă un ghețar și făceam o serie de măsurători ale temperaturii, adică cercetam temperatura oceanului la diferite adâncimi și, de asemenea, măsurăm adâncimea prin sunet. Aveam la bord echipament pentru a măsura adâncimea până la 7.200 de metri. Cea mai mare adâncime pe care am măsurat-o a fost, dacă îmi amintesc bine, 2.880 de metri.*

— Dumnezeule mare, murmură bătrâna. Ce curaj au avut! 2.880 de metri.

— Taci din gură! strigă Fred.

Pentru un moment este liniște. Și apoi Boletta citește tare și clar: *Nu trebuie să mă tem că asta o să aibă parte de atenția presei, pentru că n-o să se scrie despre asta niciun cuvânt în ziare!*

Apoi fața de masă este ridicată și apare fața mamei; se uită la noi surprinsă, dar cred că după aceea lasă fața de masă la loc, și cred că ele știau că noi am fost acolo tot timpul.

— Ghici cine se ascunde sub masă? a întrebat ea.

Și acum și Bătrâna, și Boletta trebuie să se uite – e ca și cum capetele lor ar atârna cu susul în jos, iar eu mă înveselesc când le văd așa. Dar Fred este mai serios ca niciodată.

— Mai vreau, cere el. Mai vreau.

— Nu, acum e de ajuns. Nu e bine pentru băiat.

Se referă la mine sau la Fred? Oare nu e bine să auzim ce se citește sau ea nu vrea să stăm sub masă? Oricum, niciun cuvânt nu a mai fost citit în seara aceea. Boletta a pus scrisoarea la loc în plic și l-a legat cu o panglică albastră astfel încât să nu cadă

nicio pagină, apoi plicul a fost pus în sertarul de jos al dulapului. Ne-am târât din ascunzătoarea noastră de sub masă. Dar nu mai era la fel, pentru că pe Bătrână a luat-o valul; era ca și cum amintirile erau la dreapta și la stânga ei, purtând-o cu ele. M-a luat pe genunchi și eu am văzut expresia de pe fața lui Fred atunci când Bătrâna m-a înconjurat cu brațele și mi-a pus capul pe pieptul ei. Am văzut invidie în ochii lui și încă ceva – dispreț. Nu-mi vin în minte alte cuvinte pentru ce am văzut, în afară de invidie și dispreț, dar n-a plecat, a continuat să stea pe jos, în colț, pentru că știam ce avea să urmeze. Boletta a stins luminile, a tras draperiile și a aprins lumânări. Mama cocea felii de măr în bucătărie și după puțin timp aroma lor s-a amestecat cu întunericul și Bătrâna a oftat mulțumită.

— Acum e din nou ceasul înserării, a murmurat ea. Ce vreți să vă povestesc?

— Despre scrisoare, am zis eu.

— Despre scrisoare!

— Nu e frumos să îngâni, a spus Fred din colț.

Când Bătrâna ne povestea ceva, întotdeauna începea de la ceva ce n-avea legătură cu subiectul, ca și cum ar fi vrut să ajungă acolo pe ocolite. O lua pe departe, ne punea răbdarea la încercare, ne făcea poftă să auzim mai mult; ne-a povestit despre orășelul din Køge în care se născuse și pe care îl descrisese însuși Hans Christian Andersen. Ne spunea despre cum foloseau bucăți din șira spinării de cod, cu care se făceau căni, boluri pentru zahăr și mici vase pentru smântână, iar părți din oasele capului erau lipite pe cutiuțe mici în care țineau lucruri secrete. Mâncam felii de măr coapte fierbinți și dormitam; semiîntunericul și ocolișurile poveștii Bătrânei mă făceau somnoros. Și, cu toate astea, ea se ivea acolo, în chip neașteptat, pe trambulina povestirii, gata pentru marea săritură.

— Și așa s-a întâmplat că un tânăr marinar s-a îndrăgostit de mine.

— S-a îndrăgostit de tine? am întrebat eu.

Fred a mârâit. Bătrâna a chicotit.

— Iar eu m-am îndrăgostit de el, Barnum. Ne-am îndrăgostit unul de altul atât de tare, încât ecoul poveștii a ajuns până în Copenhaga și s-a răspândit în întreaga țară.

— Nu mai exagera atât, i-a poruncit Boletta.

Bătrâna a mai luat o înghițitură de vin de Malaga.

— Danemarca e îndeajuns de mică pentru ca aceste lucruri să se audă, a zis ea.

— Spune mai departe, am șoptit eu.

Iar Bătrâna continua.

— Pe vremea aceea eu eram tânără, era înainte de 1900. Dar fericirea noastră împreună a fost de scurtă durată. În iunie 1900 s-a îmbarcat pe vasul *Antarctic,* care trebuia să plece spre Groenlanda. Iar el, cel care se numea Wilhelm și a fost străbunicul vostru, nu s-a mai întors niciodată la mine, ci a rămas acolo în întinderea de gheață din nord.

Bătrâna a rămas tăcută. Îi auzeam inima bătând sub rochie; bătăile erau ca niște bubuituri rare și grele și îi făceau mâinile să tremure. Eram gata să izbucnesc în lacrimi.

— Nu te opri acum, am șoptit.

Bătrâna și-a trecut degetele prin părul meu.

— Poate că povestea de-abia acum începe, Barnum? Pentru că, după un an, când micuța Boletta se născuse, am fost vizitată de un domn trimis de proprietarii vasului și el mi-a adus o scrisoare care fusese găsită în haina impermeabilă a lui Wilhelm în ziua în care a dispărut. Aceeași scrisoare care stă acum în sertar.

Bătrâna a trebuit să ia o pauză. A mâncat câteva felii de măr calde. Am așteptat. Departe, doamna Arnesen cânta la pian aceeași melodie pe care o cânta de obicei.

— Spune mai departe, am șoptit.

— Spune mai departe!

— Nu e frumos să îngâni, a zis Fred.

Și Bătrâna a continuat.

— Când am citit scrisoarea, a fost ca și cum Wilhelm ar fi vorbit cu mine. Era dispărut și cu toate astea vorbea cu mine. Era atât de ciudat. Îi auzeam vocea în cuvintele acelea, în cerneala uscată, în scrisul pentru care se străduise atât de tare acolo, în frig. În același timp, nu puteam să nu mă gândesc că, dacă și-ar fi pus pe el haina impermeabilă, poate că ar fi fost încă în viață.

Boletta a oftat.

— Atunci s-ar fi pierdut și scrisoarea, a zis ea.

Ne-am gândit la asta o vreme. Fred s-a ridicat, dar s-a așezat imediat la loc. Mirosul de măr copt era copleșitor în întuneric. Ne

ținea acolo. Aveam coajă de măr arsă în gură, dulce și tare. Bătrâna și-a șters nasul.

— Și apoi am intrat în lumea filmului, a șoptit ea. Pentru că spuneau despre mine că eram cea mai atractivă fată din Danemarca.

M-am uitat în sus la ea. Parcă toată ființa ei era făcută dintr-un rid uriaș; fața ei semăna cu o stafidă mare.

— Ce înseamnă atractivă? am întrebat.

— Frumoasă, a șoptit Bătrâna.

— Atunci, te-au mințit, am zis.

Bătrâna a râs și m-a trimis la culcare. Fred era plictisit pentru că și el trebuia să se ducă la culcare în același timp, dar, dintr-un motiv sau altul, nu a protestat. Stăteam treji pe întuneric.

— N-ar fi trebuit să spui niciodată asta, a zis el.

M-am speriat. Făcusem ceva ce lui Fred nu-i plăcuse.

— Ce-am spus?

— Că au mințit-o.

— N-am vrut să spun asta, Fred.

— Să nu mai zici altă dată.

Mi-am trântit capul în pernă și am plâns.

— Vrei să-ți citesc? am șoptit.

Fred a aruncat o felie de măr pe podea.

— Ce să-mi citești, Micuțule?

M-am gândit un moment.

— Dacă mă duc și aduc scrisoarea, pot să-ți citesc restul.

Fred a rămas tăcut o vreme.

— Nimeni n-are voie să atingă scrisoarea, a zis el până la urmă. Doar Boletta și Bătrâna. Și mama.

A tăcut din nou. Nici eu nu mai aveam nimic de spus.

— Și în afară de asta, tu nici nu știi să citești, a zis el.

M-am ridicat în pat în capul oaselor.

— Ba știu.

— Ba nu.

— Ba da, știu.

— Ba nu, a insistat Fred. Ești prea mic.

M-am întins la loc pe pat. Eram gata să izbucnesc în plâns.

— A b c, am șoptit.

— Ce spui?

— A b c d e f g, am zis.

Acum Fred s-a ridicat în capul oaselor.

— Ce naibii faci? a strigat.

— H i j k l m n o p, am zis cât de repede am putut. Citesc! Q r s t!

Fred a sărit din pat și a venit spre mine, și habar n-aveam ce era în mintea lui, am văzut doar că avea pumnul încleștat și m-am strecurat sub plapumă, sperând că n-avea să mă găsească în întuneric. Dar dintr-odată el s-a oprit chiar în fața ferestrei. A stat acolo mult timp. După un timp am îndrăznit să scot capul din plapumă și să mă uit la el. Am văzut că ținea o cretă cu amândouă mâinile; s-a aplecat și a desenat o linie pe toată lungimea podelei între noi. Și de fiecare dată când mama ștergea linia aia, Fred desena una nouă, până când în cele din urmă ea a renunțat și a lăsat-o acolo, o linie care împărțea camera în două. Și în noaptea aceea sau în altă noapte tata, Arnold Nilsen, a venit acasă cu o mașină de spălat rufe? Poate că în noaptea aceea a fost. Atunci a fost. De aceea Fred nu pleacă să se culce. Doar stă acolo, ascultând. Pe scară e un zgomot teribil. Tata cară o mașină de spălat și face un zgomot de scoală toți vecinii. Dar nu se întâmplă nimic. Poate să facă oricât zgomot vrea, din moment ce vine acasă aducând o mașină de spălat rufe. Mama nu poate să-și creadă ochilor și o ia de mână pe Boletta, care o ține de mână pe Bătrâna. Tata gâfâie ca un ren și e roșu la față ca sfecla – și cu toate astea i-a rămas destulă putere ca să zâmbească.

— Vin, zice el. Faceți loc!

Și cară mașina de spălat direct în baie și o lasă acolo în timp ce se așază în cadă, își șterge sudoarea de pe frunte și așteaptă să i se liniștească bătăile inimii. Mama aduce o bere pentru el; e miezul nopții și totul e de necrezut. El bea toată sticla de bere fără să o ia de la gură și noi stăm acolo holbându-ne la el.

— Gata, s-au dus vremurile în care trebuia să vă rupeți spatele spălând rufele în cadă! zice el în cele din urmă, și se uită pe rând la mama, la Boletta și la Bătrâna. Pentru că, uite, acum cu mașina asta am adus acasă viitorul!

Se ridică din casa băii ca un zeu solar.

— Cum ai făcut rost de ea? întreabă mama.

Expresia de pe fața tatei se transformă într-una de nerăbdare; în colțul ochilor, o încordare, o umbră peste zâmbetul lui. Dar seara aceea e prea bună ca să o poată strica ceva. O

îmbrățișează pe mama și o sărută atât de apăsat, încât ea trebuie să-l împingă de lângă ea cu forța.

— De asta nu trebuie să vă faceți griji, zice tata și râde.

Apoi începe să sucească și să lege tot felul de lucruri și înjură mai mult ca niciodată, pentru că trebuie să facă totul cu o singură mână. Mama mă înconjoară cu brațele și îi astupă urechile lui Fred ca să nu audă, în timp ce Bătrâna oftează și clatină din cap la vederea viitorului pentru care nu prea este loc în încăperea mică a băii. Dar tata triumfă din nou. Luminița unui buton de pe capac se aprinde și el își flutură mâna bună și arată spre asta.

— Când apeși acest buton electric, pui în mișcare nimic altceva decât procesul de spălare, stoarcere a rufelor și golire a mașinii de apă, în ordinea în care am spus. În afară de asta, trebuie să vă spun în treacăt că mașina are un element care poate fi reglat, o pompă automată, un pulsator și o ușă din oțel inoxidabil.

Un timp e liniște. Suntem uluiți la maximum, iar tata savurează fiecare clipă. Ne are pe toți în palmă. Scoate la iveală un pachet de detergent.

— Ce mai stați acolo și căscați gura? exclamă el. Duceți-vă și aduceți cele mai murdare rufe pe care le găsiți!

Dar ce trebuie să aducem? Ar trebui să începem cu perdelele, cearșafurile, șosetele, cârpele din bucătărie, pantalonii și toate hainele noastre? Stăm acolo, înghesuiți cu toții în baie. Nici măcar Fred nu se mișcă, iar tata râde tare, cu poftă, de toată confuzia asta, de faptul că suntem ca paralizați. E un râs binevoitor – răbdător și blând în noaptea asta generoasă.

— Atunci trebuie să cer cuiva să aducă cel mai bun lucru pe care-l are, murmură el.

Mama dispare pentru o secundă și apare din nou cu ciorapii ei de nailon. Boletta este pe cale să protesteze, dar tata îi anulează orice obiecție cu încă un zâmbet.

— Lucrurile de lână, mătase și țesăturile delicate sunt spălate în apă călduță timp de un minut, spune el, cu voce scăzută.

Apoi lasă să cadă ciorapii în mașină, unul după altul, trântește capacul, toarnă niște detergent într-un sertăraș mic, deschide robinetul și își pune degetele pe buton. Trebuie să ne aplecăm înainte. El răsucește butonul. Sigur că auzim un zgomot, un zumzet ușor care crește treptat în intensitate; mașina începe să

tremure și apoi să se scuture, un motor zgomotos vibrând. Mama este albă ca varul, Boletta nu îndrăznește să se uite, iar Bătrâna tot oftează, pentru că acesta nu e viitorul, ci mai degrabă începutul nebuniei. Tata devine puțin neliniștit (zâmbetul lui de-abia se ține) și se așază pe mașină ca să o facă să stea locului. În niciun caz nu trebuie să cadă; există puteri mai mari decât ale noastre – un motor ca ăsta poate să facă să meargă un feribot de la Svolvaer până la Bergen și să-l aducă înapoi înainte ca mașina să înceapă să clătească. Stau în fața lui Fred care râde cu lacrimi; tata e cât pe ce să-l pocnească, dar dintr-odată mașina se liniștește. Se ridică puțin abur din capac, apoi aburul se împrăștie. Tata se uită cu satisfacție la ceasul de mână, numărând ultimele secunde ale minutului. Apoi saltă capacul, scoate cele trei perechi de ciorapi și le înfășoară pe după mâna fără degete. Ciorapii strălucesc, și nu numai atât, jur, chiar și găurile din genunchi par a nu mai exista; sunt întregi și curați și miros frumos – sunt ca noi. Da, sunt mai buni decât când erau noi, iar Boletta și Bătrâna pot să-și pună acești ciorapi reînviați și să meargă la plimbare cu ei. Tata ne ia pe mine și pe Fred deoparte.

— Acum ați văzut cum se face, șoptește. Și niciunul dintre noi nu va uita noaptea asta.

Și după aceea își scoate cămașa și o aruncă în mașină, și vrea să îi dăm și pijamalele, dar mama vine și ne trimite la culcare. Dar noi nu adormim; stăm acolo ascultând cântecul mașinii de spălat, apoi când s-a făcut liniște din nou ne strecurăm în baie, unde sunt atârnate la uscat cămășile albe ale tatei, și ne așezăm pe vine acolo. Fred își trece degetele peste plăcuța de metal de sub butonul de pornire, iar eu stau lângă el cât de aproape îndrăznesc. Fața lui e serioasă; își încleștează dinții și își mișcă încet degetele de la literă la literă.

M-A-Ș-I-N-Ă-D-E-S-P-Ă-L-A-T, zice el încet; spune tare fiecare literă. Dar acolo nu scrie *mașină de spălat,* scrie *Evalet.* Fred se întoarce spre mine și zâmbește. Zâmbesc și eu. Dar nu spun nimic, pentru că el rar se uită așa la mine, zâmbind; este și mândru, și stânjenit în același timp. Nu-i spun că pe mașina de spălat scrie *Evalet,* și nu *mașină de spălat.* Și stăm acolo pe podeaua băii, sub cămășile tatei, iar Fred își trece degetele peste litere din nou și din nou.

— *Mașină de spălat,* șoptește el.

Iar eu mă gândesc la toate micile etichete pe care mama le-a cusut pe hainele noastre astfel încât să nu le încurcăm atunci când ne ducem la gimnastică, la scăldat, la lecțiile de dans sau la dentist. Mama era aproape obsedată de asta după ce am primit mașina de spălat. Pe toate hainele erau numele noastre: cămășile, puloverele, șosetele, jacheta de piele întoarsă, căciulile, mănușile – chiar și chiloții noștri aveau etichete. Fred Nilsen, Barnum Nilsen. Hainele noastre n-aveau să se încurce niciodată. Dar acum, când tot ce s-a întâmplat a rămas atât de departe în urma noastră, acum mă gândesc la labirint, la băiatul din *The Shining* care alerga printre tufișurile înalte, acoperite de zăpadă, și Peder mă ia de mână la Saga, chiar dacă acum avem amândoi treizeci de ani. Dar amândoi suntem ușor de speriat, fiecare în felul lui. Și chiar în interiorul urechilor noastre, unde este nervul auzului, și acolo este un labirint. E umplut cu un lichid limpede, dens – lichidul acustic – și seamănă cu melcișorii pe care îi găsești pe lângă apă vara și îi folosești ca momeală. Ar trebui să fie un labirint și în ochi, chiar în mijlocul lui, dar ochiul e compus doar din lacrimi și mușchi. Și îl văd pe Fred trecându-și încet degetul prin praful de sub masa din sufragerie, peste scrisoare, peste ciorapii de nailon, peste linia din mijlocul camerei noastre și peste literele de pe mașina de spălat. Și șoptește în timp ce încearcă să citească literele acelei zile.

— N-ar fi trebuit să spui niciodată asta, Barnum.

Mi-a fost atât de teamă.

— Ce? Ce n-ar fi trebuit să spun?

— Că au mințit-o pe Bătrâna, zice Fred.

SICRIUL

O dată, Fred a venit acasă cu un sicriu. Era noapte. Dormeam, dar nu adânc. M-am trezit când l-am auzit jos în curte; trăgea un obiect greu pe zăpadă, iar mai târziu m-a strigat, dar destul de încet. M-am sculat din pat cât de încet am putut, plin de neliniște, gândindu-mă unde se dusese și ce mai făcuse acum. Am deschis fereastra și m-am uitat în jos. Fred trecea pe lângă frânghiile de rufe, care atârnau greu, încărcate de zăpadă, aducând rufele aproape de pământ. El trăgea o sanie și pe ea era pus un sicriu, un sicriu alb. S-a oprit lângă intrarea de

serviciu și s-a uitat în sus la fereastra la care stăteam, înghețat. Aburul în care i se transforma răsuflarea se ridica precum un norișor cenușiu în jurul feței.

— Vii să mă ajuți, sau nu?

M-am îmbrăcat repede și am ieșit din cameră. Ceilalți erau adormiți. Am simțit un curent de aer când m-am uitat pe gaura cheii. Nu puteam să o văd pe mama de partea cealaltă a patului, dincolo de tata, care dormea pe burtă ca o balenă moartă, chiar așa. Dacă s-ar fi așezat peste mama, ea ar fi dat ortul popii pe loc. Am auzit zgomotul ascuțit, șuierător, care ieșea din nasul lui coroiat. Nu putea fi adevărat că Fred adusese un sicriu. Probabil că avusesem vedenii. Dar aproape tot ceea ce avea legătură cu Fred era adevărat. Îmi venea să mă culc la loc și să-mi închipui, a doua zi de dimineață, că am visat. În loc de asta, m-am dus în sufragerie și am învelit-o mai bine cu plapuma pe Boletta, ca să nu răcească. În timp ce tata devenea din ce în ce mai mare, Boletta se micșora din ce în ce mai mult. Dacă lucrurile mergeau așa, iar ea continua să trăiască destul de mult, până la urmă nu avea să mai rămână nimic din ea. Ar fi fost un fel de a muri nemaivăzut până atunci. Fața ei îmi amintea de capul unei mumii pe care îl văzusem într-o poză în revista *National Geographic;* stătuse aproape 2.000 de ani sub o piramidă. Cu grijă, i-am pus mâna pe frunte, dar pe vremea aceea încetasem să o mai sărut pe obraji, fiindcă mirosea a ulei de pește. Fruntea ei era încrețită ca o nucă și zâmbea în somn. Sigur avusesem vedenii. Fred n-avea de unde să facă rost de un sicriu. Așa că am coborât în fugă scările de la intrarea prin bucătărie. Fred își pierduse răbdarea în timp ce mă aștepta acolo, își aprinsese o țigară. Avea degetele galbene.

— Ce, ai stat să faci o baie mai întâi?

M-am uitat la sanie. Nu avusesem vedenii. Pe sanie era un sicriu.

— Ce e ăsta? am zis cu voce scăzută.

Fred mi-a împuns tâmpla cu degetul.

— Tu ce crezi că e?

— E un sicriu?

— Nu, Barnum, e un bob. Un bob pentru o singură persoană. Mă apuc să mă antrenez pentru Jocurile Olimpice. Te-ai tâmpit sau ce ai, Barnum?

— Dar de unde ai făcut rost de el, Fred?

— Nu-ți mai bate capul cu asta.

Și-a luat degetul de la tâmpla mea și mi-a dat o țigară. Era una dintre acele țigări tari, fără filtru, care rămăseseră de la Bătrâna; era uscată ca fânul și probabil că fusese făcută pe vremea când regele Haakon pusese prima dată piciorul pe pământul norvegian. Am tușit violent. Fred a smuls ce mai rămăsese din țigară din gura mea și a aruncat-o în zăpadă. Nu a ars până la capăt nici măcar acolo. M-a bătut pe spate.

— Ei, ce zici, Barnum? Ar trebui să trezim toată casa, ori nu?

Am înghițit salivă cu resturi de tutun și m-am uitat în sus. Deasupra noastră, toate ferestrele erau întunecate. Înăuntru, majoritatea dormeau fără să aibă habar de ce se întâmpla în jurul lor. Iar eu mă gândeam la faptul că jumătate din viețile noastre, sau poate chiar mai mult (din moment ce mulți dorm mai târziu duminica), nu știm nimic. Jumătate din viețile noastre stăm întinși în pat, morți pentru restul lunii, iar restul timpului ni-l petrecem făcându-ne paturile. Uitasem să închid fereastra. Aveam să îngheț în noaptea aceea. Îmi venea să leșin. Fred mi-a arătat sania.

— Haide! Chiar ești atât de fraier?

Am văzut țigara arzând ca un ochi acolo unde era, prefăcându-se în scrum. Am apucat fiecare de un capăt al sicriului și l-am cărat în sus pe treptele scării de serviciu. Trebuia să ne oprim să ne tragem sufletul din când în când și ne-am străduit să nu facem deloc zgomot, ca să nu trezim pe nimeni. Eu eram sus și Fred jos, și, când am ajuns în uscătorie, frigul ne-a lovit pătrunzător și uscat, zgâriindu-ne fețele, deoarece caloriferele erau oprite sau poate stricate – aproape nimeni nu-și mai folosea uscătoria. Vântul făcea pereții să se scuture. Era ca și cum totul se mișca, de parcă am fi fost pe mare, iar eu eram parte din asta. Mă clătinam. Becul din tavan nu funcționa, dar Fred se gândise și la asta. Avea o lanternă de buzunar și și-a băgat-o în gură, astfel încât să poată și să care sicriul, și să lumineze drumul în același timp. Eu nu m-aș fi gândit niciodată să fac așa.

Dar la fel de adevărat era că eu n-aș fi venit acasă cu un sicriu în miezul nopții. Cineva uitase o pereche de izmene pe o frânghia de rufe care atârna; izmenele se îngălbeniseră stând acolo de atâta timp și se întindeau spre podea ca și când ar fi avut de gând să sară de acolo și să o ia la fugă. Apoi lanterna a

luminat toate colțurile – pânze de păianjen, o cheie ruginită, o sticlă de coniac goală, un ziar vechi zăcând pe podea, cu foile răsfoite de vânt. Am cărat sicriul în colțul cel mai dosnic din uscător și l-am lăsat cu grijă jos. Luna strălucea prin fereastra mansardei. Un praf negru s-a ridicat din sacii cu cărbune înșirați de-a lungul zidului. Mai fusesem acolo și înainte, dar dintr-odată mi s-a părut că trecuse atâta vreme de atunci, încât totul părea foarte diferit. Nu aveam să-mi frâng brațul. Aveam un sicriu cu noi. Mamei nu i-ar fi plăcut faptul că venisem acolo. Fred și-a scos lanterna din gură și a îndreptat fasciculul de raze drept spre ochii mei. A trebuit să mi-i acopăr cu mâna.

— N-a fost atât de greu, am șoptit.

Fred a râs.

— Ce, credeai că e careva înăuntru?

N-am răspuns. Deodată, Fred a aruncat lanterna spre mine – un arc galben în întuneric – și de-abia am reușit să o prind. Am îndreptat lumina spre ușă, poate că stătea în pragul ei cineva pe care nu-l văzusem. Voiam să golesc întunericul din încăpere și să pun în loc lumină. Voiam să văd.

— Aici întindea mama rufele, a zis Fred.

Apoi am văzut pasărea moartă; zăcea chiar sub lumina lunii care intra pe fereastră. Aproape că nu mai rămăsese nimic din ea, doar oasele unei aripi care se amestecaseră cu praful negru și aproape că semănau cu urma unei tălpi. Acum vedeam și un ochi, o sferă uscată, ca o stafidă. Fred m-a luat de braț și m-a tras înapoi.

— Luminează cu lanterna încoace, a șoptit.

A trebuit să țin lanterna cu amândouă mâinile ca să luminez în direcția sicriului. Fred a ridicat capacul. Era roșu înăuntru, căptușit cu un material care semăna a mătase și cădea în falduri pe lângă laturi. Era și o pernă acolo; aproape că îți venea să crezi că ar fi fost bine să zaci acolo înăuntru. Deodată am simțit că-mi îngheață spatele; un fior rece mi-a coborât de pe ceafă în jos. Fred s-a întors spre mine și a zâmbit.

— Foarte stilat, a zis el.

Apoi și-a scos haina și s-a așezat în sicriu. Și-a împreunat mâinile pe piept și a stat acolo nemișcat ca un mort, cu ochii larg deschiși. Mi s-a părut că pălise și că se subțiase; parcă i se scobiseră obrajii și îi căzuseră înăuntru. Am strâns lanterna și am ținut-o cât de strâns am putut – și poate că doar lumina

palidă și strălucirea stinsă a lunii îl făceau să pară așa, ca un mort. Parcă i se decoloraseră și ochii și nu mișca deloc.

— Lasă-te de prostii, Fred, am șoptit.

Venea un curent de aer rece dinspre fereastra mansardei. Era chiciură și gheață în jurul tocului ferestrei. Auzeam zăpada; bucăți mari de zăpadă înghețată care se rupeau și alunecau în jos pe acoperiș. M-am întrebat cât era ceasul, cât timp trecuse – dar nu îndrăzneam să mă uit la ceas. Luna a dispărut. După puțin timp, umbra mea s-a confundat cu întunericul.

— Fred? Te rog, Fred.

Dar el doar stătea acolo, cu mâinile împreunate și cu expresia lui fixă care era, nu știu cum, goală, ca și cum tot ce ar fi văzut vreodată acum încetase să mai existe. Era ca și cum nici eu nu aș fi existat, nici lanterna din mâinile mele, nici lumina care cădea pe el. Deodată nu-l mai cunoșteam deloc; era ca și cum un străin ar fi zăcut acolo în sicriu.

Apoi, în sfârșit, a vorbit, liniștit și fără să se uite la mine.

— Acum pune capacul, Barnum.

M-am dat înapoi.

— Nu, i-am spus.

— Fă ce-ți spun. Pune capacul. Apoi du-te și culcă-te și să nu spui nimic la nimeni.

Am făcut un pas înainte.

— Tu o să stai aici? am șoptit.

— Da, asta era ideea.

— Dar dacă întreabă cineva de tine?

— Ți-am zis. Nu spui o vorbă la nimeni. Pune capacul, fir-ar să fie!

— Nu vreau, Fred.

— Atunci, ai vrea să fii tu aici, Barnum? Ai vrea?

— Nu, Fred.

— Nu-i o problemă să-ți fac rost de un sicriu pentru un copil. Fiindcă nu-ți trebuie mai mult.

Am pus lanterna pe jos și am ridicat capacul. Cred că am plâns puțin, dar am închis ochii, ca să nu observe. Îl uram. N-avea decât să stea acolo în sicriul lui. O să închid capacul ca să nu mai poată ieși niciodată de-acolo. Nu o să spun o vorbuliță nimănui despre unde s-a dus să se ascundă. O să moară de foame după ce o să se usuce de sete, dar mai întâi o să se sufoce. Mie îmi era totuna, numai să moară, să nu-l găsească

decât după ce era prea târziu. Și cine s-ar fi gândit să-l caute acolo? Am mișcat capacul ca să-l fac să se potrivească și m-am aplecat să iau lanterna de pe jos. În acel moment am auzit două zgomote; primul era râsul lui Fred (râdea în sicriu), iar al doilea era un trosnet slab. Înainte să mă ridic, lanterna s-a stins în mâna mea și întunericul m-a înghițit în timp ce Fred continua să râdă. Și asta îmi amintesc – râsul și întunericul, în ordinea asta, dar pe măsură ce trecea, când îmi aminteam noaptea din uscătorie, râsul și întunericul s-au amestecat. Nu mai erau două evenimente separate care au avut loc unul după altul – râsul lui Fred și lumina care s-a stins –, erau simultane și inseparabile, și din cauza asta mi-e imposibil, de atunci, să mai aud pe cineva râzând fără să simt greutatea unui întuneric la fel de puternic crescând în mâinile mele tremurânde.

Am lăsat să cadă lanterna. S-a lovit de podea cu zgomot. Acum nu se mai auzea nimic dinspre sicriu.

— Ce a fost asta, Barnum?

— S-a stins lumina, am șoptit.

— Și aici, a zis Fred, și cred că a lovit cu pumnul în capac. Acum du-te, Barnum! Nu mai am nevoie de tine!

Am găsit ușa. M-am târât de-a lungul peretelui. Mi s-a părut că am auzit zgomot de aripi – o pasăre, aripile bătând în întuneric. Poate că era un liliac, poate că era doar râsul lui Fred. Apoi am ajuns pe scară. Am văzut lumină de dedesubt și m-am grăbit spre ea. Toți dormeau. M-am întins în pat, îmbrăcat. Nu am dormit. Am stat treaz în timp ce toți ceilalți dormeau. Dacă s-ar fi făcut dimineață mai repede! Dacă ziua cea nouă ar fi venit cu guma ei strălucitoare să șteargă ceea ce se scrisese în noaptea aceea! Fred, care nici măcar nu știa să spună pe litere *sicriu.* M-am dus în vârful picioarelor în camera de zi, am tras sertarul de la dulap și am scos scrisoarea lui Wilhelm. *Echipajul vasului constă în locotenent G. Amdrup, al doilea trăgător Jacobsen, Nilsen fierarul, secundul Loth, Hartz – botanist și geolog, Dr. Deichman – doctorul vaporului și naturalist, împreună cu Madsen – asistent la grădina zoologică, a cărui sarcină era să prindă un bou moscat și să-l aducă în Copenhaga.* Dacă aș fi avut de ales, aș fi vrut să fiu al doilea trăgător, sau poate Madsen, care trebuia să găsească boul moscat. Dar poate că niciunul dintre ei nu se întorsese, poate că rămăseseră și ei

pe tărâmul gheții și al zăpezii, în marea liniște albă care i-a doborât în moartea cea veșnică.

Boletta se uita la mine; ochișorii ei mici îmi râcâiau șira spinării. Am pus scrisoarea la locul ei, am închis sertarul și m-am întors spre ea. Stătea acolo zâmbind. A zis ceva ciudat.

— Câți ani ai acuma? a întrebat ea.

I-am spus ce vârstă aveam, deși o știa, fără doar și poate. Boletta zâmbea cu toate ridurile ei.

— Peste șapte ani o să ai aceeași vârstă ca a tatălui meu.

A trebuit să mă duc mai aproape de ea.

— Ce spui, bunico?

— Nu l-am cunoscut niciodată. Și dacă l-aș întâlni acum, aș fi de trei ori mai bătrână decât el. O cotoroanță bătrână ca mine întâlnindu-se cu tatăl ei frumos și tânăr. Ia gândește-te la asta.

— Cât ți-a luat să vii cu povestea asta? am șoptit.

Boletta mi-a luat mâna.

— În fiecare zi mă gândesc la asta, Barnum. Mă ține cu mintea trează.

Mi-a lăsat mâna și eu m-am dus spre ușă. Am auzit-o cum se ridica. Poate chiar acum mai adăuga o zi la închipuirea ei.

— Ce mai face noul tău prieten? a întrebat Boletta.

M-am întors.

— Peder? Bine. Mă întâlnesc cu el diseară. Adică mâine. Sau azi.

Boletta a zâmbit din nou, dar de data asta zâmbetul ei era trist. Gura ei nu mai era decât un pliu pe fața-i zbârcită.

— Trebuie să ai grijă de Fred, a șoptit ea.

— Eu? Nu pot să am grijă de Fred.

— Ba da, trebuie să ai grijă și de Fred, Barnum. Acum tu ai prietenii tăi.

— El n-are nevoie de mine, am exclamat.

— Ba da, acum are nevoie de tine. Pentru că lui Fred nu-i e ușor să-și găsească prieteni.

Am alergat în camera mea. Eram aproape furios. Dar nu îndrăzneam să mă duc din nou în uscătorie. Am stat la fereastră până când zorii au început să se arate într-o fâșie îngustă pe cer, la jumătatea distanței dintre luna palidă și linia orașului. Fred nu venise jos. Am plecat înainte să se trezească ceilalți, înainte de micul dejun – nici măcar Esther nu-și deschisese chioșcul, avea de dat la o parte cel puțin o tonă de zăpadă ca

să-l poată deschide. Am dat la o parte cea mai mare parte din zăpadă în locul ei cu o lopată pe care am găsit-o pe acolo, pentru ca măcar o persoană să poată fi fericită în ziua aceea. Pentru că eram plin de groază și așteptare. Așa era mereu. Așteptam venirea zăpezii, dar mă temeam de bulgării de zăpadă. De-abia așteptam să mă întâlnesc cu Peder, dar mă gândeam cu groază la ce avea să se întâmple. Lucrul de care mă temeam, o bănuială, o senzație, devenea dintr-odată scris pe tăbliță de piatră în mintea mea – că plăcerile trebuiau să fie plătite cu groază, iar râsul este vocea întunericului. Fred era în mijlocul ființei mele, dar cum puteam eu, Barnum cel scund, să am grijă de el? Fred trebuia să aibă grijă de mine.

Primul lucru care s-a întâmplat când am ajuns pe terenul de joacă a fost că am fost lovit în față cu un bulgăre de zăpadă. Nu era foarte tare, dar faptul că nu era prea solid a fost compensat de umezeală; aproape că s-a topit cu totul când mi-a lovit fața și apa mi-a curs sub cămașă. M-a scuturat un fior care m-a făcut să clănțăn din dinți și am râs. Și nu mai este prea mult de spus decât că era rândul meu să arunc un bulgăre. Am țintit spre fereastra deschisă a bucătăriei școlii. Era o țintă foarte bună. Auzeam zgomote de cratițe și tigăi. În recreația următoare directorul a venit să descopere cine era vinovatul. Am ridicat mâna fără cea mai mică ezitare și a trebuit să stau după lecții timp de trei sferturi de oră. Nu mă deranja asta. Trebuia și să scriu de treizeci de ori, cât de caligrafic puteam, *Nu trebuie să arunc cu bulgări de zăpadă.* Când am terminat, am început o foaie nouă. Pe asta am scris *Nu trebuie să zaci într-un sicriu înainte să mori* de nouăsprezece ori. Au trecut cele trei sferturi de oră, așa că am putut pleca acasă. Nu era nimeni care să mă aștepte în parc ca să-mi spele fața cu zăpadă în nămeții înalți din spatele bisericii. Ăsta era avantajul când erai pedepsit să mai stai la școală după lecții. Am mers până la colțul aleii Bygdøy cu strada Drammen și am stat acolo sub un copac, așteptându-l pe Peder. Mai rămăseseră pe crengi câteva frunze. Iarna venise prea brusc. Toamna nu avusese timp să se termine așa cum trebuia. Când mi-am lăsat capul pe spate și m-am uitat în coroana uriașă a copacului, mi s-a părut că frunzele semănau cu niște crini de apă roșii care pluteau într-un lac alb cu apa curgând în jos spre mine. Am stat acolo cel puțin o oră. Apoi am simțit cum cineva mă apucase de haină, scuturând-o. Era Peder.

— Parcă ai fi fiul afurisitului de Yeti, Omul Zăpezii! a exclamat el.

Îmi tot scutura zăpada de pe haină.

— Stai de mult aici?

— A trecut ceva timp, am recunoscut. N-am înțeles bine la ce oră trebuia să ne întâlnim.

Peder s-a sprijinit de trunchiul copacului.

— Zăpada e cel mai tâmpit lucru din lume, a zis el.

— De ce?

— De ce? Zi-mi un motiv pentru care ar trebui să ningă.

M-am gândit.

— Poți să te duci să schiezi, am sugerat.

Peder s-a uitat la mine cu o expresie oarecum dezgustată.

— Să schiezi? Tu schiezi mult, Barnum?

— Nu, nu pot să spun că schiez prea mult, am recunoscut repede.

— Nu, se vede că nu. Să-ți spun ceva. În jur de un metru de zăpadă cade în Oslo în fiecare an, iar eu trebuie să curăț un strat de vreo treisprezece centimetri de fiecare dată când ninge. Altfel, mama nu poate să iasă din casă.

Peder a scos o umbrelă pe care o avea ascunsă sub jacheta de puf și a desfăcut-o deasupra noastră. Am stat puțin acolo fără să spunem nimic, adăpostiți de ninsoare.

— Ce-ai vrut să spui cu asta? am întrebat.

— Tu crezi că mama poate să curețe zăpada singură? a întrebat el. Iar tata nu poate fi deranjat cu asta. Dar cel puțin capăt niște bani în fiecare săptămână fiindcă fac asta. Ăsta-i singurul lucru bun pe care pot să-l spun despre zăpadă. Că pot să câștig niște bani cu asta. Insist să-mi dea o bancnotă de zece de fiecare dată când stratul atinge patruzeci de centimetri.

— Ai zis că se vede că nu sunt schior, am șoptit eu.

— Ce vrei să spui cu asta? a râs Peder. Ție ți se pare că eu arăt ca unul care străbate țara pe schiuri?

Am scuturat din cap.

— Nu, câtuși de puțin, am recunoscut.

— Ei bine, nici tu nu arăți așa!

Am râs amândoi. Niciunul dintre noi n-ar fi fost bun la schi – nu eram făcuți pentru asta. Era limpede ca lumina zilei. Mai bine ne gândeam la altceva. Apoi mi-a venit în minte o chestie.

— Poate că, la urma urmei, știu un motiv bun să existe zăpadă, am zis.

— Și care ar fi?

— Mama ta poate s-o picteze. Zăpada, vreau să zic.

Peder a mormăit.

— Și mama a zis asta. Cred că te place. Mă tot gândesc la un lucru, nu știu dacă e posibil.

Peder a rămas nemișcat, fără să mai spună nicio vorbă, sub umbrela neagră.

— La ce? am întrebat.

— Mă întreb dacă e posibil să pictezi zăpadă, dar fără să fie nevoie să o cureți.

N-am mai spus mare lucru după ce Peder a zis asta. Era oricum destul de mult de gândit la ce spusese. Stăteam în spatele copacului ca să nu ne vadă nimeni. Era prima dată când așteptam pe cineva în compania altcuiva. Lecția avea să înceapă în cincisprezece minute și primii elevi veniseră deja în clădirea centrului comercial, ca și cum ar fi crezut că vor fi invitați la dans doar pentru că veniseră primii.

— Ea nu vine, am zis eu în cele din urmă.

— Ba sigur că vine, a spus Peder liniștit.

— Vrei să pariem pe asta?

— Cât să pariem?

— Cât ai?

— Două coroane douăzeci.

— Atunci pe atât pariem.

— Bine, am zis eu.

Peder m-a bătut pe spate.

— Tocmai ai pierdut două coroane și douăzeci de ore!

Pentru că Vivian tocmai venea pe aleea Bygdøy, alergând prin zăpadă, cu o căciuliță roșie uriașă pe cap. A sărit pe marginea trotuarului și a venit spre noi, împroșcând cu zăpadă topită în timp ce alerga. Avea fața udă, și-a șters repede fruntea cu mâna și s-a băgat sub umbrela noastră. A început să fie cam aglomerație sub umbrelă. Ne simțeam răsuflarea unul altuia.

— Barnum nu credea că o să vii, a zis Peder.

Vivian s-a uitat la mine.

— Am venit, da? a spus ea.

— Poate că Barnum e obișnuit să fie dezamăgit, a continuat Peder, care nu voia să renunțe așa ușor.

— Poate, a zis Vivian și și-a scos căciuliță.

— Ai spus ceva acasă la tine? am întrebat, ca să schimb subiectul.

Ea și-a scuturat capul și picături mici de apă au sărit din părul ei într-un cerc strălucitor.

— N-au cum să se supere pentru ceva ce nu știu, a zis Peder. Cu alte cuvinte, fericiți cei ce nu știu nimic.

Acum veneau și restul elevilor în hainele lor de culoare închisă și cu sacoșele în care aveau pantofii lor super-strâmți; arătau ca și cum se duceau la o înmormântare, cel puțin, sau ca și cum ar fi fost în drum spre abator unde cineva avea să le crape capetele și să-i atârne în cârlige de tavan, să se frăgezească, în timp ce Svae urma să cânte *Oh Heiderröslein* de mai multe ori, înainte să înceapă să-i jupoaie cu o pilă de unghii. Nu era doar o procesiune tristă; era și jalnică, pe deasupra. Am râs. Am arătat spre ei și am râs. Acum era rândul nostru să râdem de ei. Ne simțeam atât de superiori. Eram împreună. Eram noi împotriva lor, noi împotriva mulțimii, și dețineam supremația. Și poate că atunci a fost prima dată, chiar atunci, sub umbrela neagră, în spatele copacului cu frunze roșii, când am avut acea senzație a apartenenței la ceva dincolo de propria familie – da, la ceva dincolo de sine. Acea apartenență care elimină anxietatea ființei tale interioare și îți oferă un loc în care să stai. Am simțit asta, puternic și limpede, în acea seară cu Peder și Vivian. Erau doar zăpada și urmele de pași imprimate în ea între felinarele de pe strada Drammen, auzeam muzica răzbătând pe ferestrele etajului de sus – ritmul – și pașii pe parchetul pe care îl părăsisem o dată pentru totdeauna.

Pentru o vreme nu am spus nimic. Doar ne uitam unul la altul și zâmbeam. Nu trebuia să ne facem griji pentru nimic. Dacă am fi vrut, am fi putut să ne cățărăm în vârful copacului și să stăm acolo toată seara. Peder și-a închis umbrela. Ninsoarea încetase.

— Ei, hai să mergem la magazinul tatei, a zis și a luat-o din loc.

L-am urmat. Mergea spre Vika. Nu era prea înțelept din partea noastră să ne aventurăm atât de departe. Nu trecuseră plugurile pentru zăpadă, iar zăpada era toată maronie. Dar nu-mi păsa. Eram împreună. Nu peste puțin timp, Vivian avea să mă ia de mână, și până atunci nimeni nu mă mai luase de mână în afară de cei din familie. Până la urmă Peder s-a oprit în fața unui

magazin de pe strada Huitfeldt. Deasupra vitrinei care avea un grilaj de metal erau niște cuvinte cu litere mari – *Magazinul de timbre al lui Miil – vânzare și cumpărare.* Peder a scos un mănunchi mare de chei și a descuiat ușa. Am intrat și el a închis ușa în urma noastră. Nu era nimeni acolo. Peder a aprins o lampă de tavan care dădea o lumină albă și pătrunzătoare. Nu văzusem în viața mea atât de multe timbre. Era acolo o vitrină plină de scrisori vechi. Locul mirosea a lipici și a tutun și a încă ceva ce eu n-am putut defini – poate un anumit tip de abur folosit pentru a dezlipi timbrele de pe scrisori fără a le strica.

— Miroase a cauciuc, a zis Peder. Te obișnuiești, după o vreme.

Vivian s-a uitat în jur, curioasă.

— Chiar poți să trăiești din vânzarea timbrelor?

— Desigur, am zis eu. Un timbru din Mauritius costă 21.734 de coroane.

Peder a zâmbit și ne-a împins spre camera din spate. Acolo erau o canapea, un frigider și un birou pe care stăteau câteva instrumente ciudate, strălucitoare – lupe, lentile și microscoape. Semăna mai mult cu o masă de operații. Peder a scos niște bere și Coca-Cola din frigider și a deschis ambele sticle cu o pensetă. Apoi a amestecat băuturile într-un pahar, a luat o înghițitură și ne-a trecut paharul și nouă. Avea gust dulce și acru în același timp. Am început să aud un fel de zumzet într-una din urechi. Stăteam pe canapea, cu Vivian la mijloc.

— Avem voie să fim aici? a întrebat ea.

Peder a turnat și mai multă bere în Coca-Cola.

— Tata spune că până la urmă eu o să preiau dugheana asta, a zis el. Eu sunt cel care mă-ntreb dacă merită!

Peder a râs tare și a scos un timbru din fundul unui sertar pe care a trebuit să-l deschidă folosind două chei. S-a așezat lângă noi din nou.

— Ceea ce-mi place la timbre cel mai mult este că acelea care au chestii greșite pe ele sunt cele mai valoroase.

Ne-a arătat timbrul pe care îl luase și noi l-am ținut în mână fiecare pe rând, uitându-ne la el. Era suedez, galben, și părea de pe vremuri.

— Un timbru de trei șilingi din 1855, a șoptit Peder. Ar fi trebuit să fie verde. Regele României a cumpărat unul pentru cinci mii de lire în 1938. Doar pentru că era galben, și nu verde.

Peder a pus timbrul la loc în sertar și s-a întors spre noi. Dar se uita fix la Vivian.

— Eu sunt gras, a zis. Iar Barnum e scund. Cu tine ce-i în neregulă, Vivian?

Aproape că nu îndrăzneam să respir. A fost o tăcere atât de lungă, încât am crezut că Peder stricase totul. Dar pe urmă ea a spus ceva, s-a uitat în sus și a zâmbit.

— Eu m-am născut într-un accident, a zis.

M-am gândit la asta pe tot drumul înapoi către casă, despre cum spusese ea că s-a născut într-un accident. M-am gândit atât de mult la asta, încât am uitat ce trebuia să spun acasă. Oare valoram mai mult pentru că era ceva în neregulă cu noi? Mama aștepta deja în hol, iar în camera de zi tata stătea somnoros într-un fotoliu. Boletta nu era nicăieri, probabil că o lovise din nou întristarea și se dusese la Polul Nord.

— Iar te-au oprit la școală după ore? a întrebat mama, și gura ei tremura.

— Da, am recunoscut.

— Ei, cel puțin e bine că nu încerci să negi, fiindcă ne-a sunat directorul ca să ne spună! Cum ai putut să faci asta?

Tata s-a ridicat din fotoliu, cu chiu, cu vai.

— Ei, bine, a zis. Deci ai aruncat un bulgăre pe fereastră, Barnum.

— Da, am zis.

— Asta sună destul de promițător. Când vine primăvara, poți să continui să arunci cu discul, și avantajul, când arunci cu discul, este că te admiră fetele!

— Taci din gură! a țipat ascuțit mama.

Tata s-a mulțumit să râdă și s-a așezat din nou.

Mama m-a tras de haină.

— Și te-ai dus la dans în hainele astea!

M-am uitat în altă parte.

— Am făcut doar cha-cha-cha, am zis eu.

Mama a oftat din rărunchi, iar mâna i se mișca în toate direcțiile.

— Și Fred unde e? L-ai văzut?

— Zace într-un sicriu în uscătorie.

Mama și-a lăsat mâinile să cadă pe lângă corp. Tata s-a ridicat, dintr-odată treaz și alb la față.

— Ce-ai zis? a întrebat.

— Nimic.

Aveam gâtlejul uscat, ca ars. Limba mi se lipise de cerul gurii. Încet, tata a venit mai aproape de mine.

— Nimic? N-ai zis nimic?

— Nu-mi amintesc ce am zis, am răspuns.

Tata s-a oprit în fața mea, tremurând din tot trupul.

— Ai zis că Fred zace într-un sicriu în uscătorie.

M-am uitat în jos.

— Da, cred că așa am zis.

Nimeni n-ar fi crezut că tata putea să urce scările atât de repede. Mama s-a repezit pe urmele lui și abia am reușit să țin pasul cu ei, venind ultimul. Trebuia să știu ce se întâmplă. Asta e ceea ce am văzut: tata se oprește în uscătorie, chiar sub fereastra mansardei. Sicriul este pe podea. Mama are fața îngropată în mâini și țipă fără să scoată un sunet. Dar lucrul cel mai ciudat este că tata nu se uită la sicriu mai întâi, ci mai degrabă la frânghia de rufe, la cârligele de rufe, la rămășițele păsării moarte, la sacii de cărbune goliți – și răsuflă atât de greu încât face să se ridice praful din încăpere. Stă acolo, uitându-se la toate ca și cum ar fi uitat de ce venise acolo, ca și cum ar fi uitat de el. Apoi Fred însuși saltă capacul sicriului și se ridică. Totul pare aproape comic. El stă acolo încercând să tragă cât mai mult aer în piept, arătând palid și subțire în mijlocul tuturor acelor falduri de mătase. Se uită fix la mine. Eu stau în semiîntuneric în spatele mamei, a cărei față este încă ascunsă în mâini.

— Să nu-l lovești, spune ea.

Iar tata se întoarce spre ea cu o privire ca și cum i-ar părea rău, ca și cum și-ar cere iertare. Apoi se întâmplă un lucru dintre cele mai ciudate. Se apleacă și îl îmbrățișează pe Fred, îl strânge în brațe și îl bate pe spate. Chiar și mama trebuie să se uite acum, pentru că tata, în loc să-l zvânte în bătaie pe Fred, îl ia în brațe – și prind cu privirea pentru o clipă expresia lui Fred deasupra umărului tatei, o expresie zăpăcită și oripilată. Și unul dintre ei plânge – nu Fred, ci tata, Arnold Nilsen.

Am alergat jos, în camera noastră, și m-am vârât în pat. Ceilalți au venit puțin mai târziu, vocile lor erau joase, vorbind fără grabă. Cu toate astea, mi-am astupat urechile cu mâinile. Nu voiam să știu ce spun ei. Dar nu-l auzeam pe Fred. Poate că o să iau o bătaie zdravănă de la el pentru că spusesem unde

era, și cel mai probabil era că o să încasez o porție dublă, fiindcă tata nu-l bătuse. Asta ar fi fost, la urma urmei, cel mai bun lucru, ca Fred *să-și fi luat bătaia* de la tata și totul să se fi terminat. Eram deja îngrozit de asta și nu puteam să dorm. Eram la fel de zăpăcit și de oripilat ca Fred. A venit în cameră când toți se duseseră la culcare. A stat jos pe patul meu. Eu n-am zis niciun cuvânt. Pe urmă, n-am mai putut să rabd.

— Îmi pare rău, am spus.

Cu toate astea, Fred nu zicea nimic. Umbra lui stătea total nemișcată deasupra mea. Avea ceva în mână. Nu puteam să văd ce era. Până la urmă avea să zică el ceva. El a oftat.

— Cred că sunt rău, a zis Fred.

Mi-am dorit să nu fi spus nimic.

— Nu ești rău, am murmurat.

Fred s-a aplecat mai mult deasupra mea.

— De unde știi?

A trebuit să mă gândesc la asta. Mai bine m-ar fi bătut.

— N-ai făcut niciodată ceva rău, am zis până la urmă.

— Nu?

Fred făcuse destul de multe fapte rele; îi trimisese pijamaua mea prin poștă îngrijitorului, nu vorbise timp de doi ani, se culcase într-un sicriu în uscătorie, și astea nu erau decât jumătate din ce făcuse. Dar dacă ar fi existat Dumnezeu, oare n-ar fi închis ochii la astea? Oare chiar i-ar fi ținut socoteală pentru ele?

— Nu ai făcut niciodată ceva cu adevărat rău, i-am spus eu.

Fred s-a uitat în altă parte.

— Nu încă, a șoptit.

Acum vorbeam și eu în șoaptă.

— Nu încă? Dar pui ceva la cale, Fred?

O mașină a coborât pe Strada Bisericii, iar lumina farurilor a străbătut camera dintr-un capăt într-altul. Atunci am văzut ce avea în mână. Era discul. Nu mi-a răspuns la întrebare. A stat așa, cu discul pe genunchi, mângâindu-i suprafața cu degetele.

— Un disc pentru juniori, a șoptit. Peste un kilogram și jumătate.

Asta e tot ce a spus. Apoi s-a dus la culcare. A lăsat discul pe pervaz. L-am dus din nou în sufragerie. Cu siguranță că era greu. Eram încântat că nu era un disc pentru seniori. Ce era în mintea lui Fred? Eram neliniștit. Am luat cu mine scrisoarea, am

aprins lampa mică de deasupra capului meu și am citit-o tare. Nu știu dacă Fred mă auzea sau dacă adormise deja. Dar am citit, cu toate astea, întreaga scrisoare, de la început până la sfârșit. Până la ultima frază, cel mai frumos lucru pe care l-am citit vreodată, și am reușit s-o parcurg pe toată fără să plâng deloc. A fost ultima dată când am citit-o.

Nu s-a raportat niciun sicriu dispărut în Oslo în acele zile. Tata i-a scos mânerele aurite și căptușeala de mătase și a ciopârțit sicriul, transformându-l în surcele cu care obișnuia să aprindă focul în sobă în decembrie, când a început să fie frig, iar prin ușa de la balcon venea un curent rece. Ardeau foarte bine. Dar nu-mi plăcea să stau în căldura focului; mă făcea să transpir și să mă simt înghețat în același timp, așa că ieșeam din încăpere atunci când tata aprindea focul cu lemnul din sicriul în care stătuse Fred. Și, târziu într-o asemenea seară, după ce toți ne simțiserăm oarecum ciudat în căldura aprigă, febrilă a sobei, și chiar și tata ieșise puțin afară să se răcorească, Boletta a deschis ușa camerei și a rămas acolo fluturând spre noi un singur deget, atât de furioasă încât nu reușea să vorbească. Boletta cea blândă era ca o pasăre cu penele înfoiate.

— Unde e scrisoarea? a întrebat ea.

Se uita țintă la Fred, pentru că și el era acasă; Fred stătea în pat și s-a mulțumit doar să ridice din umeri.

— Habar n-ai. Tu știi, Barnum? a zis Boletta, întorcându-se spre mine.

— Nu e în sertar? am întrebat eu.

— Nu, nu e în sertar!

— Poate ai luat-o cu tine la Polul Nord? am sugerat eu.

Boletta și-a ridicat mâna mică în aer.

— Îți bați joc de mine, Barnum?

— Nu, bunico. Am pus-o la loc în sertar după ce am citit-o.

Boletta și-a întors artileria spre Fred încă o dată.

— Dacă ai luat scrisoarea aceea, ai adus dezonoare și asupra celor vii, și asupra morților! Mă auzi?

Fred s-a ridicat.

— N-am atins-o! N-am atins afurisita de scrisoare! De ce tot timpul dați vina pe mine pentru orice?

Mama era și ea acolo. A trebuit să o susțină pe Boletta. Pe urmă s-au apucat să scotocească prin toată casa, dar n-au mai găsit niciodată scrisoarea.

— Ai plecat cu ea și ai pierdut-o, i-a spus mama.

Boletta nu mai știa ce să creadă, și ca atare era în stare să creadă orice. Zăpăcită și nefericită, s-a așezat pe divan. Am stat lângă ea și am încercat s-o liniștesc.

— Nu e așa de rău, am zis eu. O știu pe dinafară.

Boletta a deschis ochii.

— Pe dinafară? a întrebat ea.

Am dat din cap și i-am șters picăturile de sudoare de pe frunte. Apoi am început să-i citesc scrisoarea – fără să am hârtia sau cuvintele în fața mea, i-am citit toată scrisoarea. Dar după ce am terminat, după ce am rostit ultimele cuvinte, fără să adaug sau să scot nimic, nici măcar o virgulă, Boletta mi-a luat mâna, s-a ridicat încet și a șoptit:

— Nu e același lucru, Barnum. Nu, nu e același lucru.

N-am mai zis nimic. Am stat așa pe divanul din sufragerie în acel decembrie, în timp ce soba își trimitea spre noi razele de căldură, și de atunci n-am mai fost niciodată capabil să mă gândesc la scrisoarea aceea scrisă pe tărâmul soarelui de la miezul nopții, în mijlocul gheții și al zăpezii, fără să-mi amintesc de sicriu.

ACCIDENTUL

Vivian s-a născut într-un accident. S-a întâmplat pe 8 mai 1949. Aleksander și Annie, care aveau să devină părinții ei, sunt într-un Chevrolet Fleetline Deluxe, un cadou primit de la tatăl lui pentru nunta lor, care avusese loc cu o toamnă în urmă. Călătoresc spre Frognerseter. Sunt tineri, la începutul vieții lor împreună; ea urmează să nască peste câteva luni, iar el mai are încă un an până să-și termine studiile de drept la Universitatea din Oslo – e considerat printre cei mai buni din clasa lui. Ea a fost încununată ca regină la festivitatea de absolvire din anul care a trecut. Sunt tipul de cuplu pe care alții îl admiră și îl invidiază; stelele care strălucesc în mijlocul altora mai palide dimprejur. Bucuria le este inevitabilă – nu știu nimic, în ziua aceea, în afară de bucuria de a trăi. Sunt pe drumul spre viitor, iar viitorul este de partea lor. Soarele contează. Cerul albastru. Copacii verzi. Se opresc la pârtia de sărituri pe schiuri Holmenkollen. Aleksander Wie coboară geamul portierei și arată

spre vârful pârtiei, spre turn și spre terenul de dedesubt; acest bărbat care știe litera legii devine poetic și atent la fiecare detaliu. Este dragostea. Este ea. Este și prezentul, și viitorul.

— Tu și cum mine stăm în vârful acelui turn acum, Annie, îi spune.

Ea își pune mâna pe a lui.

— Noi doi suntem în vârful acelui turn. O pornim pe schiuri și nu ne este teamă de nimic.

— Nu, râde Annie.

— O să zburăm mai sus decât oricine.

— Da, Aleksander!

El se apleacă spre poala ei; ea stă pe scaunul care e înclinat pe spate ca un pat, iar Aleksander ascultă, ascultă copilul dinăuntrul ei, și i se pare că aude două inimi bătând – a lui Annie și a fătului. Stă acolo timp îndelungat, ascultând. Ea își trece mâna prin părul lui.

— Ești frumoasă, șoptește el. Ți-am mai spus vreodată asta?

Annie râde.

— Mi-ai zis chiar de dimineață.

— Și acum îți spun din nou. Ești frumoasă – amândoi sunteți frumoși.

O sărută. Ridică scaunul și redevine avocatul pragmatic, cel care o va proteja.

— Trebuie să stai cum trebuie. Altfel copilul poate să pățească ceva. Trebuie să fii atentă.

Merg mai departe. Aleksander închide geamul din partea pasagerului. Nu vrea ca ei să-i fie frig. Accelerează un moment, depășește puțin viteza peste ultima colină, simte forța mașinii care merge lin și este ușor de condus; dar încetinește imediat ce ajung pe drumul care duce spre pădure. O altă mașină vine spre ei. Lui nu-i vine să-și creadă ochilor.

— Ia uite, exclamă el! Un Buick!

Mașinile opresc fiecare pe partea ei. Aleksander deschide portiera. Annie îl ia repede de mână.

— Unde te duci? îl întreabă.

— Unde mă duc? Trebuie să arunc o privire mașinii ăsteia.

— Nu sta mult.

El se așază la loc pe scaun.

— Nu cumva îți e rău? o întreabă.

Ea scutură din cap.

— Nu, doar mi-e puțin frig.
— Frig?
— Nu știu. S-a făcut atât de frig.
Mergem acasă, îi spune el.
Ea râde.
— Grăbește-te. O să-mi treacă.
— Sigur?
— Sigur. Deja mi-e mai bine.

Aleksander o sărută repede pe obraz și traversează șoseaua grăbit. Celălalt șofer – un bărbat scund, cu părul negru, care poartă mănuși de culoare deschisă – stă lângă mașina decapotabilă și își aprinde o țigară. Aleksander se gândește că omul arată ca unul care a ieșit pe șosea ca să se laude; poate că era un tip obișnuit, angajat pe un vas de vânat balene, care făcuse prea mulți bani la un moment dat. Pe scaunul din față este un băiat care pare îmbufnat; o femeie palidă și slabă stă în spatele lui și zâmbește sfioasă, ca și cum ar ști că mașina aceasta nu este pentru ei, că e o mașină prea scumpă. Sunt cu toții cam ciudați, dar Aleksander îl salută pe tipul scund, cu un aer idiot, care vorbește cu un accent diferit, dintr-o regiune mai îndepărtată în nord, și încearcă să ascundă asta vorbind rar, parcă silabisind cuvintele. Se învârt în jurul mașinilor și se laudă puțin cu ele.

— E soția ta? îl întreabă străinul.
Aleksander dă din cap.
— Da, e soția mea.
— E foarte frumoasă.

Aleksander este stânjenit de comentariul celuilalt. O umbră trece pe deasupra lor, luând lumina. Norii se adună pe cer. El se oprește și se duce repede la Chevrolet, intra în mașină.

— Mergem acasă, anunță el.
Dar Annie vrea să meargă mai departe.
— Nu, nu încă. Vreau să mergem până în vârful pantei.

Aleksander râde și simte acea bucurie pe care nimic nu o poate știrbi. Ea este cu el. Ea îl va urma. Ea vrea să meargă cu el până în vârf.

— Bine, atunci! Așa evităm să mergem în urma șarlatanului cu Buick-ul!

Își închide centura de siguranță și în acel moment începe să plouă. El pune ștergătoarele în funcțiune și conduce spre

următoarea curbă strânsă. Annie se întoarce și observă că femeia din cealaltă mașină se întorsese și ea – doar o secundă – apoi nu se mai văd. Iar accidentul se întâmplă pe partea exterioară a curbei. Poate că Aleksander Wie conduce prea repede, poate că șoseaua este alunecoasă din pricina ploii călduțe, poate că vreun animal se ivește brusc din pădure. Oricare ar fi motivul, el pierde controlul Chevrolet-ului vopsit în două culori – totul se întâmplă înainte să aibă timp să reacționeze, înainte să reușească să îndrepte mașina, care cotește brusc într-o parte, plonjează pe o pantă abruptă și se lovește de un copac. Annie este proiectată în parbriz, care se sparge în cioburi peste fața ei. Apoi totul rămâne nemișcat. Doar ploaia continuă să cadă. O pasăre bate din aripi pe o creangă. Aleksander este țintuit între scaun și volan, nu e rănit deloc, cu excepția unei zgârieturi pe frunte. Își desface centura de siguranță și se întoarce spre Annie. Nu vede nimic altceva decât sânge; fața ei este plină de sânge – un ciob de sticlă i-a tăiat fața pe diagonală, împărțind-o în două. Gâtul, pieptul ei – peste tot este sânge, peste tot numai cioburi.

— Annie, murmură el. Annie.

Și nu-și aude propria-i voce, ci mai degrabă altceva – nu un zgomot, ci o mișcare, și se uită în jos lângă picioarele ei, unde vede o grămăjoară. O grămăjoară de carne și de sânge, o ființă omenească încă legată prin cordonul ombilical de Annie, care deodată țipă înecat și își apasă mâinile pe fața distrusă. Cioburile se sfărâmă între degetele ei, iar ea țipă și țipă; Aleksander încearcă să se aplece spre copilul nou-născut – o fetiță – deja au hotărât că or să-i pună numele Vivian dacă va fi o fetiță.

Era o fetiță, iar Vivian se întoarce spre noi.

— Haide, zice ea.

Peder se întoarce spre mine și dă din cap; este palid și aproape că pare slab așa cum stă acolo. O urmăm pe Vivian care merge prin apartamentul întunecos și tăcut situat chiar lângă biserica Frogner. E prima dată când suntem acolo, acasă la Vivian, i-a luat mult timp până a îndrăznit să ne invite.

— Liniște, șoptește Peder.

— Ce-ai zis? îl întreb eu, cu vocea la fel de scăzută ca a lui.

— Liniște, repetă el.

Mergem în camera ei, iar ea închide ușa în urma noastră fără să facă niciun zgomot. În camera ei parcă nu locuiește nimeni. Totul este curat și ordonat. Totul pare neatins: servieta ei, cărțile, un pulover, o pereche de papuci așezați unul lângă altul. Și mă frapează faptul că încăperea pare aproape goală; nu e nimic acolo – nici casetofon, nici radio, nici reviste. *Poate că așa sunt camerele fetelor,* m-am gândit eu, *ordonate.* Dar mi-am dat seama că și Peder observase asta și ne prăbușim pe sofaua cenușie, iar Vivian se așază pe un taburet, pentru că acolo nu mai este niciun obiect de mobilier pe care se poate sta în afară de taburetul acela. Stăm în tăcere un moment, ca și cum liniștea din apartament ar fi contagioasă. Peder trebuie să spargă tăcerea primul.

— Camera ta e grozavă, spune el.

Vivian îl privește:

— Grozavă? Ce vrei să spui cu asta?

— La noi acasă e plin de tâmpenii. Aici nu-i nimic.

— Ce tâmpenii?

— Iar la Barnum acasă e și mai rău.

Se uită la mine și râde, iar eu îmi dau seama că Peder vorbește aiurea, că nu știe ce să spună și atunci debitează aiurelile astea. Mi-e foarte frig. Și Peder a înghețat. Pielea de pe gât i s-a făcut ca pielea de găină.

— O grămadă de tâmpenii, zic și eu repede.

Vivian clatină din cap, dându-și seama că vorbim aiurea, iar noi știm că ea știe și nimeni nu mai spune nimic o vreme, iar de data asta eu sunt cel care rupe tăcerea, venind cu ceva cu adevărat stupid.

— Le-ai zis părinților tăi că ai renunțat la lecțiile de dans? o întreb.

Vivian dă din umeri exact în același fel ca Peder și asta mă face să mă îngrijorez.

— Lor le e totuna, spune ea simplu.

Atunci îmi cade privirea asupra unei fotografii de pe peretele din spatele ei, și stau acolo privind-o îndelung pentru că nu-mi pot lua ochii de la ea în timp ce Peder continuă să vorbească prostii. Este fotografia unei femei – alb-negru – și în mod clar este foarte veche; ea ține o țigară între degete și fumul acesteia se ridică în spirală în fața chipului ei. Gura ei este mare, cu buzele subțiri; în expresia acestei fețe este ceva aspru și rece,

aproape ostil. Cu toate astea, chipul ei are și ceva ademenitor, ca o invitație, ca și cum numai și numai ție ar vrea să i se alături în ceva ce probabil că nu ai făcut niciodată și nu vei mai avea șansa să faci niciodată. *Marmură și marțipan,* mă gândesc eu. Cuvintele se ivesc în mintea mea de nicăieri. *Marmură și marțipan.*

— Dacă aș putea să aleg, spune Peder, mai degrabă nu aș avea niciun lucru decât să am o grămadă de tâmpenii.

— Dar aici există din amândouă, a zis Vivian, zâmbind. Nu e nimic, dar sunt și tâmpenii.

Peder asudă acum și, din nefericire, se întoarce să se uite la mine.

— Și tu ce-ai de spus despre asta, Barnum?

— Marmură și marțipan, răspund eu.

Și amândoi încep să râdă; și Peder, și Vivian râd și este ca și cum sunetul râsului nu ar aparține acelui loc, dar râd și eu. Ne aplecăm unul spre altul și râdem – marmură și marțipan. Noi trei spunem lucruri pe care nimeni în afară de noi nu le înțelege. Și apoi cineva bate în zid și se lasă o liniște cum n-a mai fost niciodată. Sărim în picioare ca și cum am fi fost prinși asupra faptului și arestați pentru că am comis cine știe ce crimă odioasă. Râdeam. Acum nu mai râdem.

— E Lauren Bacall, spune Vivian.

— Ea a bătut în zid?

— Nu, fraierule. Cea la care te zgâiești tu.

Se întoarce spre fotografie, nu mai este nimic altceva pe niciunul dintre pereții camerei. Peder se uită și el.

— Cine e? întreabă.

— O actriță, răspunde Vivian.

— Străbunica a fost și ea actriță, le-am spus eu în treacăt.

Vivian se uită din nou la mine, și mi se pare că o face cu o privire nouă, ca și cum dintr-odată mă vede într-o altă lumină.

— Da?

Încuviințez din cap.

— A jucat în filme sau în piese de teatru?

— În filme.

— Probabil că în filmele mute de atunci, spune Peder și râde din nou, în timp ce cineva deschide ușa brusc, fără zgomot.

E tatăl lui Vivian. Are părul complet încărunțit – acesta e primul lucru pe care îl remarc, asta și nasul lui ascuțit. Se uită la

noi. Peder se ridică pe loc. Mă ridic și eu. Vivian rămâne pe locul ei. Are spatele arcuit ca al unei pisici. Tatăl ei dă din cap. Zâmbește scurt; buzele îi tremură.

Am plecat. Vivian a stat la fereastră, și-a ridicat mâna, noi am făcut la fel. Ea și-a ridicat mâna și a ținut-o așa până când nu ne-a mai văzut.

— Isuse, a zis Peder. Era frig de îngheți acolo.

— Și foarte liniște.

— Ai dreptate, fir-ar să fie. Frig și liniște.

Tramvaiul a trecut pe lângă noi; fețele din spatele geamurilor erau palide, aproape gălbui, și deodată mi s-a părut că toate semănau cu fața lui Vivian.

— Care era numele femeii din fotografie? am întrebat.

— Lauren Bacall, a zis Peder. Unii spun că seamănă cu mama lui Vivian. Sau invers.

— Și seamănă?

— Acum nu mai seamănă.

Peder s-a oprit și m-a luat de braț.

— Acum stă în camera ei, în întuneric, și nu mai are față.

— Cum adică, nu mai are față?

— Nu mai are, după accident. Au încercat să o coasă la loc. Nu au reușit mare lucru.

Peder mi-a lăsat brațul și a mers mai departe. Am alergat după el. Un alt tramvai a trecut pe lângă noi, cu aceleași fețe gălbui.

— N-a mai ieșit din casă după aceea, a zis Peder.

— Dar de unde știi?

— Vivian mi-a spus.

Am înghițit în sec. Am simțit cum gâtlejul mi s-a îngustat dintr-odată, pentru că un gând groaznic mi-a trecut prin cap. M-am uitat în altă parte. Era ca și cum marginea trotuarului era o sârmă pe care mergeam în balans.

— Tu și cu Vivian sunteți împreună? Vrei să spui că tu și Vivian sunteți împreună?

— Poate că da, poate că nu, a răspuns el.

Întunericul din mintea mea a devenit și mai intens și n-am mai putut spune nicio vorbă, pentru că m-am gândit că, dacă el și Vivian erau împreună, atunci eu eram în plus – Barnum piticul era lăsat pe dinafară din nou, așa că puteam să mă duc acasă și să mă culc.

— Înțeleg, am șoptit eu.

Peter s-a întors spre mine și a izbucnit în râs.

— Nu sunt cu Vivian, a zis. Noi suntem cu Vivian, Barnum. Nu înțelegi asta?

DISCUL ȘI MOARTEA

Tata s-a trezit devreme în duminica aceea.

— Stai aici culcat și sforăi în timp ce afară strălucește soarele! a exclamat el.

Am deschis ochii încet, deși eram treaz de o veșnicie. Tata stătea în pragul ușii, îmbrăcat cu un trening galben care părea cam strâmt. Simțeam miros de cafea. Mama fluiera în bucătărie. Boletta a trecut pe lângă ușă cu pașii ei mici, cu mâinile la spate. Draperiile nu puteau împiedica lumina să pătrundă înăuntru. Asta era ceva. Tata respira greu și bătea din palme; suna ca niște aplauze ciudate, amputate. Și singurul lucru pe care îl mai auzeam era acea liniște care era numai a duminicilor, înainte ca clopotele de la biserică să înceapă să bată.

— Ei, haideți, băieți! Am închiriat stadionul Bislet până la ora unu!

— Venim, a zis Fred.

Eram fericit și neliniștit. El s-a dat jos din pat și mi-a aruncat o privire.

— Ai de gând să stai acolo?

Tata a mai bătut o dată din palme.

— Așa, Fred! Scoală-l pe Barnum și haideți!

— Venim, a zis Fred zâmbind. Venim.

Ne-am pus pe noi pantaloni scurți și tricouri, pentru că era cald afară, și când am intrat în baie, unde era Fred, nu a părut să se supere fiindcă veneam peste el acolo, cum se întâmpla de obicei. Își pieptăna părul pe spate, dar imediat cum termina de făcut asta, părul îi cădea la loc pe frunte. Îmi plăcea să mă uit la șuvițele acelea negre care, într-un fel, îl sfidau – voiau să stea la locul lor – și am râs. Fred s-a întors brusc și eu m-am oprit din râs. Dar nu s-a întâmplat nimic. S-a uitat scurt la mine, nu s-a uitat lung și fix (în acest caz, s-ar fi putut întâmpla orice). Doar s-a uitat scurt la mine. M-am simțit din nou relaxat, aproape

fericit. Apoi el a deschis dulăpiorul de medicamente și a scotocit printre toate recipientele, parfumurile și deodorantele de acolo, și până la urmă a luat sticluța cu ulei de păr care era a tatei. A deșurubat capacul, s-a înclinat peste chiuvetă și și-a golit jumătate din conținutul sticluței în cap. Uleiul de păr șiroia ca ploaia din părul lui. S-a frecat pe păr, și-a vârât pieptănul în șuvițele din frunte și le-a dat pe spate încă o dată. De data asta au rămas așa. Au rămas de parcă ar fi fost lipite pe pielea craniului – ca un perete neted făcut din păr. Fred s-a uitat în oglindă, a zâmbit și s-a șters pe față. Dintr-odată mi s-a făcut greață, pentru că tata obișnuia să duhnească a transpirație când venea acasă și pe deasupra uleiul de păr îi curgea de pe cap în șiroaie groase, în jos pe obraji și în gulerul cămășii. Fred a pus sticluța la loc și s-a întors spre mine din nou. Era ceva în privirea lui – acea întunecime care fusese întotdeauna acolo, sau poate că erau doar șuvițele de păr care îi întunecau ochii.

— Ce e? l-am întrebat.

Fred nu s-a mișcat.

— Ce e? am repetat.

Fred mi-a pus amândouă mâinile pe cap și le-a șters de ulei în părul meu.

— Ești gata? a întrebat.

N-am înțeles.

— Gata? Da.

— Bine, Barnum.

Ne-am dus în bucătărie și le-am făcut o impresie strașnică mamei și Bolettei – cu tricourile și pantalonii noștri scurți și părul dat cu ulei. Probabil că eram o priveliște pe cinste în duminica aceea de la sfârșitul lui mai, atât de devreme încât lumea din jurul nostru era încă nemișcată, nemișcată și verde așa cum se vedea sub iedera care creștea în jurul ferestrei ca niște draperii brodate cu frunze. Tata și-a trântit cana de cafea pe masă și a râs atât de tare încât pantalonii de trening i-au alunecat de pe burtă și i s-a văzut buricul; părea a fi un crater al unei planete nemaivăzute, făcute din carne. Boletta s-a ridicat, a închis ochii și și-a împreunat mâinile atunci când această planetă care se zgâlțâia s-a înfățișat privirilor noastre.

— Ne îmbrăcăm așa pentru banchet, băieți! a exclamat. Nu pentru întrecere.

— Pentru banchet? am repetat eu.

Tata a scuturat din cap o vreme.

— Cine-a mai auzit de un eveniment atletic adevărat fără un banchet?

Și-a ascuns buricul și s-a uitat în jur.

— Eu n-am mai auzit, a zis. De aceea am rezervat o masă pentru cinci persoane la Grand. Dacă Boletta nu se duce la Polul Nord, atunci mergem toți acolo.

— La Grand au și bere, a zis mama și a zâmbit în direcția noastră, cu un aer complice.

Și asta era bine, pentru că, atunci când era dispusă să râdă pe seama faptului că Bolettei îi plăcea berea, însemna că era bine dispusă – drăguță și generoasă, chiar fericită. Nici nu-mi mai aminteam de când n-o mai văzusem așa; probabil de pe vremea când Peder venise ultima dată la noi în vizită. Boletta a deschis ochii din nou și a rămas în picioare.

— Dar nu e la fel de rece, a precizat repede.

Tata s-a uitat la ea, cu o expresie blândă, amabilă.

— Da, dar e servită de niște chelneri care sunt foarte bine educați. Vino cu noi, dragă Boletta.

— Numai dacă îți ții burta acolo unde trebuie, sub treningul ăla îngrozitor!

— Îți dau cuvântul meu că așa fac, a râs tata.

Boletta s-a așezat cam fără tragere de inimă, cât mai departe de tata, ceea ce nu era deloc departe, dat fiind că bucătăria noastră nu e mare, iar tata ocupa cea mai mare parte din spațiul camerei. Și nu lăsase nimic la voia întâmplării în ziua aceea.

— Micul dejun e prima parte a distracției! a insistat.

Chiar fusese la îngrijitorul Bang ca să scoată toate informațiile de la el, pentru că acesta fusese campion la tripla săritură și știa că Audun Boysen însuși, înainte de evenimentele importante, obișnuia să mănânce două felii de pâine cu pateu de ficat, trei tablete de extract de alge și o linguriță de ulei de cod. Era esențial să-ți hrănești trupul exact cu elementele nutriționale potrivite fără să te îndopi cu mâncare. Nu avea gust prea bun. Era ca și cum ai fi mâncat conținutul unui sac de sport. Dar Fred a înghițit toate tabletele cu extract de alge fără măcar să clipească. Și am observat că mama era uimită, uimită la culme de pasivitatea lui Fred, dar mirarea ei s-a transformat în suspiciune și s-a întunecat la față.

— Dar Audun Boysen nu e alergător? am întrebat eu.

Tata s-a uitat la mine.

— Ba da, sigur că da. E unul dintre cei mai buni alergători din lume, Barnum.

— Dar nu e aruncător de disc, am zis.

Tata a scuturat din cap încă o dată, uimit de ignoranța mea, și a împins ultima tabletă de extract de alge spre mine.

— Fie că aruncăm cu discul, alergăm, facem tripla săritură, fie că suntem clovni la circ sau acrobați la trapez, ne dobândim energia din aceeași sursă, Barnum!

A tăcut și s-a străduit să respire cum trebuie prin nările nasului său coroiat. S-a uitat în jos și i-au venit lacrimi în ochi – era impresionat de amintiri, de acel moment sau de măreția ocaziei. Am înghițit tabletele.

— De unde ne vine energia? am șoptit.

— Din inimă, a zis tata cu vocea la fel de scăzută ca a mea.

S-a uitat la noi și și-a șters lacrimile.

— Păr de elefant, a șoptit el. Cel mai rar lucru de pe pământ. Iar eu mi-am găsit norocul aici.

Și-a pus brațul în jurul mamei și a îmbrățișat-o strâns. Fred a devenit nerăbdător.

— N-ar trebui să mergem? a întrebat el.

Tata s-a ridicat pe loc.

— Gata, am plecat! Pentru că acum mintea mea e campioană!

A ieșit după Fred afară din cameră, în hol. M-am uitat la mama.

— Nu vii cu noi?

Ea a zâmbit din nou, dar era un zâmbet diferit – neliniștit și trecător, ca o briză care îi adia pe față.

— Astăzi bărbații vor fi lăsați singuri, a zis și a umplut o sticlă cu suc de fructe.

— Și pe deasupra, trebuie să stăm acasă și să ne pregătim de banchet, a murmurat Boletta. Iar asta le ia timp doamnelor mai în vârstă.

Fred și tata mă chemau. Strigau după mine.

— Grăbește-te, hai, mi-a zis mama încet, ca să o aud doar eu. Grăbește-te.

Boletta și-a aprins o țigară. Am alergat în hol la ei. Tata a arătat spre picioarele mele.

— O să mergi să arunci cu discul în papuci, Barnum?

Fred stătea la ușă. Purta niște tenișI albi. Erau strălucitori. Fundele șireturilor erau ca niște flori. Atunci am observat că tata ținea la spate ceva ce nu vedeam.

— Sau poate că ai vrea să participi la întrecere în pantofii de dans?

Am dat din cap că nu. Tata a râs și a arătat ce ținuse ascuns. Încă o pereche de tenișI, la fel de noi și de strălucitori ca ai lui Fred. M-am așezat pe podea și i-am încălțat, și încă îmi mai amintesc tălpile lor zimțate, inelele de metal strălucitor din jurul găurilor pentru șireturi și cauciucul moale al călcâielor. Iar când m-am ridicat, aveam impresia că plutesc în aer. Tata a pus o mână pe umărul meu și alta pe umărul lui Fred și ne-a adus aproape unul de altul – doi frați încălțați în tenișI albi.

— Am avut odată un prieten, a zis tata. Era demult, când eram la circ. Îl numeam Der Rote Teufel. A alunecat de pe trapez și a murit. Și de ce credeți că s-a întâmplat asta? Își pusese niște pantofi nepotriviți, băieți.

Tata a oftat.

— Într-o zi, o să înțelegeți ce vreau să spun. Dar mai e mult până atunci.

Tata purta pantofii lui negri; pantofi negri și un trening galben.

— Haideți, a spus.

Eu a trebuit să car discul. Era pus într-o sacoșă cu mânere. Fred ducea rucsacul. Și, astfel echipați, am pornit spre Bislet în dimineața aceea, ultima duminică din mai. Mama și Boletta ne-au făcut cu mâna de la fereastră. Am făcut și noi cu mâna, de fapt eu nu, fiindcă eram cel care căram discul. Tata s-a întors și a zâmbit.

— E greu, Barnum?

— Doar ceva mai mult de un kilogram și jumătate.

Fred a râs încetișor în spatele meu.

— Exact, a zis tata. Un disc pentru juniori! Ca să ajungi mare trebuie să o iei încet! Haideți acum!

Copacii erau verzi. Pe străzi era lumină. Orașul era liniștit. Și dintr-odată porumbeii de pe acoperișuri și-au luat cu toții zborul, în secunda de dinainte să înceapă să sune clopotele bisericii. Tata s-a întors spre noi iarăși.

— Mergem la biserică sau mergem la Bislet?

Fred a răspuns, venind chiar în urma mea:

— La Bislet.

Am râs cu toții, unul după altul. Am râs împreună și am mers spre Bislet – tata în față, Fred în urmă, iar eu la mijloc, cărând discul în sacoșa cu mânere. Oamenii îmbrăcați în haine de culoare închisă care treceau pe lângă noi pe drum purtau cărți de imnuri religioase și umbrele, iar tata, cu treningul lui strâmt și mănușile de culoare deschisă, se înclina ușor, îi saluta și îi lăsa să treacă pe lângă el pe panta abruptă care ducea spre vestiare. Apoi am ajuns. Zgomotul clopotelor bisericii s-a oprit, iar ecoul lor a murit. Păsările s-au întors spre acoperișuri. Tata avea o cheie de la poarta din partea de nord. A deschis poarta. A intrat. L-am urmat și după mine a venit Fred, și am auzit poarta de fier închizându-se cu zgomot. A trebuit să trecem printr-un coridor. Tata mergea atât de încet. Un ziar zăcea lângă zid. Vântul se juca răsfoindu-i paginile. Un băț de la o înghețată pe băț. Un capac de la o sticlă de bere. Dintr-odată am simțit că înghețam de frig. Era ca și cum am fi mers tot mai departe într-un întuneric rece. Voiam să mă întorc din drum. Dar am mers înainte. Iar când am ieșit în partea cealaltă, toți trei ne-am oprit, aproape orbiți de lumină. Tribunele goale, iarba subțire și cerul de deasupra noastră. Aveam un întreg stadion la dispoziția noastră, și era ca și cum lumina s-ar fi adunat toată acolo, în scobitura aceea uriașă de beton. Vocile noastre sunau cu ecou, dar încă nu am știut, asta pentru că niciunul dintre noi nu zisese nimic, până când tata și-a pus mâinile în jurul nostru și am simțit un fior care străbătea trupul lui Fred; o zvâcnitură violentă care a făcut mâna fără degete a tatei să tremure pe spatele meu în timp ce spunea: „Paradisul!” Cuvântul a alergat în jurul pistei de patru sute de metri și s-a întors în același moment în care fusese rostit, doar cu puțină încetineală, ca și cum cineva stătea în spatele tribunelor îngânându-l: *Paradisul*! *Paradisul*! După puțin timp tăcerea s-a lăsat din nou. L-am urmat pe tata pe pietriș. S-a oprit la un cerc de pământ uscat.

— Uite, de aici aruncăm.

I-am dat cutia cu discul. L-a pus jos în iarbă, alături de cercul în care trebuia să stăm. Apoi a scos o ruletă din rucsac, o ruletă argintie. Deja transpirase. Și-a șters fața de sudoare cu mâna cea bună și a zâmbit.

— Vedeți? a întrebat.

A lăsat ruleta să se întindă pe toată lungimea ei în fața noastră. Am dat din cap.

— Poți să-mi citești ultimul număr, Fred?

Fred a clipit din ochi și s-a aplecat să vadă.

— Nouă picioare, a zis el.

Tata a întors ruleta în partea opusă.

— Și tu poți să-mi citești ultimul număr, Barnum?

— Șase picioare.

Tata a zâmbit și a strâns ruleta în timp ce se uita la noi.

— *Mundus vult decipi,* a șoptit el. Știe cineva ce înseamnă asta, din întâmplare?

Și-a răspuns singur la întrebare.

— Lumea vrea să fie înșelată.

— *Ergo decipiatur,* a zis Fred.

— Ai spus ceva, Fred?

— *Ergo decipiatur,* a repetat el.

Tata nu-și putea ascunde uimirea, uimirea extremă și bucuria. A trebuit să se ducă lângă Fred ca să poată să-și creadă urechilor.

— Foarte bine, Fred. *Ergo decipiatur.* Dar astăzi nu o să înșelăm lumea, nu-i așa?

Acum venise rândul lui Fred să zâmbească.

— Nu, a zis el.

Fața tatei a redevenit serioasă.

— Să nu încerci să te prefaci că te pricepi mai puțin decât Barnum! E clar?

Fred a încuviințat.

— Nici măcar nu-mi trece prin cap așa ceva, a zis el.

Tata a ezitat pentru un moment, de-a dreptul incredul, și s-a uitat la mine.

— Pentru că astăzi o să aruncăm de la aceeași distanță, băieți! Și fie ca cel mai bun să câștige!

Tata a deschis cutia și a ridicat discul. L-a ținut ca pe o coroană; îl lustruise și strălucea. Am ținut fiecare discul pentru juniori: ceva mai mult de un kilogram și jumătate, 21,3 centimetri în diametru, lucrat în lemn și finisat cu un inel neted de metal cu plăcuțe de aramă pe laturi. Tata și-a scos mănușa de pe mâna lui bună și și-a întins degetele.

— Din nefericire, va trebui să demonstrez subtilitatea aruncării cu mâna mea stângă, din moment ce dreapta a fost

rănită de o grenadă nemțească. Dar hai să ne facem încălzirea mai întâi!

Tata a scos din rucsac o tabletă de ciocolată și un termos cu cafea. S-a așezat greoi pe iarbă, în timp ce Fred și cu mine am început să ne facem încălzirea, sărind pe pietriș. Am alergat. Fred era chiar în urma mea. Dar el nu alerga. Și mi-a trecut prin minte că nu îl văzusem niciodată pe Fred alergând; era ca și cum ar fi fost sub demnitatea lui să se miște într-un asemenea mod. Sau poate că el considera că a fugi însemna a-ți recunoaște slăbiciunea, pentru că nici atunci când fusese bătut de Indienii din Vika nu fugise, nici măcar când ar fi avut șansa să scape prin fugă. Ar fi fost o recunoaștere a fricii – a alerga însemna că-ți recunoști singurătatea, slăbiciunea, nerăbdarea, umilința. Fred mi-a zis odată: „Numai sclavii aleargă, Barnum”.

Eu alergam. Fred mergea. Cred că râdea pe înfundate, chicotea, în timp ce mă depășea, în umbră, cu pași lungi și care nu făceau zgomot. Mi-am întețit fuga și de-abia am reușit să țin pasul cu el, iar când am venit înapoi tata ne-a spus că încălzirea avea să continue cu douăsprezece rostogoliri pe jos, în ambele direcții. Ne-am întins pe spate în iarbă și ne-am rostogolit. Tata număra fiecare rostogolire și râdea.

— Și clovnii trebuie să-și facă încălzirea! a strigat el. Și clovnii, și dresorii de animale, și fetele de ciocolată!

Tata a tăcut, devenind îngândurat, și a aprins o țigară. Am stat pe iarbă lângă Fred și am dat aerul afară din piept.

— Îți amintești ce ți-am promis? mi-a șoptit Fred.

— Ce?

Fred nu a răspuns.

La sfârșit a trebuit să ne rotim brațele de douăzeci și patru de ori. Tata s-a ridicat și și-a aruncat țigara în spatele stâlpului unei porți de fotbal.

— Foarte bine, băieți! Sunteți ca niște mori de vânt!

Ne încălziserăm suficient. Tata ne-a făcut semn să venim mai aproape. Ținea discul în mâna stângă, mâna lui bună.

— Sunteți atenți acum?

Am dat din cap că da.

Tata vorbea încet, ca și cum ne-ar fi împărtășit un secret, iar tribunele ar fi fost pline cu oameni disperați să audă ce vorbeam. Dar nu era nimeni acolo. Doar Fred, tata și cu mine.

— Partea plată a discului se sprijină pe palmă și pe încheietură. Deci. Mă urmărești, Barnum?

— Da, tată.

— Pentru că aruncarea cu discul nu e o glumă.

Deodată și-a scos mânușa de pe mâna dreaptă. De capătul brațului îi atârna o umflătură de carne; doar degetul mare, care-i fusese cusut la loc, lipsit de vârful cu unghia, mai aminteau de degetele care odată fuseseră acolo. N-am putut să mă uit. Tata a luat discul cu mâna mutilată și l-a scăpat pe jos în iarbă. Fred l-a ridicat și i l-a dat. Vocea tatei era liniștită.

— Tocmai v-am demonstrat, cu ajutorul mâinii mele ciuntite, cât de important este să apuci bine discul atunci când îl ții în mână. Vrei să deschizi ochii, Barnum? Ca să nu mai avem încă un accident.

Am deschis ochii. Fred zâmbea. Tata stătea în mijlocul cercului. Își pusese din nou mănușa și ținea discul în mâna dreaptă.

— Imaginați-vă că sunt o oglindă în fața căreia exersați, a zis el.

S-a învârtit de două ori și s-a oprit brusc. Și m-a uimit faptul că acest bărbat gras și greoi putea fi atât de grațios, aproape ca un dansator. Am văzut că și Fred era impresionat. Tata era perplex:

— Ce este, băieți?

N-am spus nimic. Ce puteam să spunem – că semăna cu un dansator, în treningul lui galben, în mijlocul cercului? Da, poate că am fi putut spune asta, dar n-am spus-o; doar am stat acolo, impresionați, în tăcere, și ne-am uitat la el. Gura lui Fred s-a strâns și în ochi i s-a întors privirea aceea a lui întunecată. Ce îmi promisese Fred? Dintr-odată, tata a devenit nerăbdător. A vorbit tare:

— Cu toate degetele întinse, apucați marginea discului. Folosiți-vă degetul mare ca suport. Deci. Lăsați-vă brațul relaxat și aveți grijă să țineți discul bine!

Tata a mai făcut o piruetă și și-a întins brațul fără să dea drumul discului.

— Cel mai important lucru acum este să aruncați discul pe traiectoria perfectă. Discul ar trebui să despice aerul și să se învârtească în jurul propriei sale axe. Nu-l azvârliți, pur și simplu? Mă auziți? Nu-l azvârliți!

Am auzit, desigur. Discul nu trebuia să fie azvârlit. Tata și-a coborât vocea din nou:

— Și cum faceți asta? Ei bine, lansați discul cu o răsucire rapidă a încheieturii spre stânga și îl propulsați scurt cu degetul arătător.

A arătat ce voia să spună, dar fără a arunca discul.

— Cel mai important lucru este în continuare acesta: ca mișcarea mâinii să fie sigură, iar postura corectă, a șoptit. Dacă ritmul e greșit, nu are nicio importanță faptul că ești puternic. Pot să vă cer să vă îndreptați atenția spre picioarele mele?

Ne-am uitat în jos.

— Acest cerc, băieți, acest cerc modest și lipsit de pretenții de pe pământ este culmea aruncătorului cu discul. De aici își strigă bucuria către spectatori. Urmăriți-mă cu atenție!

A făcut câteva mișcări rapide, s-a aplecat în față, s-a rotit, iar discul a dispărut din mâna lui și a aterizat la o oarecare distanță pe pistă.

— Vedeți? Puterea piciorului, a trupului și a mâinii ar trebui să se combine într-o singură mișcare de răsucire înainte și în sus, așa încât aruncarea să aibă forța maximă! Da, da, du-te și adu discul, Fred.

Iar Fred așa a făcut. Fred s-a supus. Fred s-a dus după disc și l-a adus înapoi.

— Nu măsurăm distanța aruncărilor? am întrebat eu.

— O să exersăm mai întâi. După aceea începem să măsurăm.

Fred i-a dat discul tatei. Tata mi l-a înmânat mie.

— Cum se simte brațul cu care arunci astăzi, Barnum?

— Puțin cam slăbit, am zis.

Tata mi-a pipăit brațul și a zâmbit.

— Gata, acum nu mai inventa scuze. E în regulă. Poți să începi.

Norii s-au adunat deasupra stadionului Bislet și și-au aruncat asupra noastră umbrele lungi. După puțin timp, soarele a început să strălucească din nou. Era mai cald ca oriunde acolo, pe terenul stadionului; era ca o cadă uriașă umplută până sus cu lumină caldă. Aerul era nemișcat. Căldura atârna peste toată lungimea adânciturii.

Mi s-a părut că văd pe cineva pe lângă vestiare; a fost o mișcare în arșiță – poate doar un ambalaj de la o înghețată sau o pasăre. Mi-am luat locul în cerc. Am încercat să fac ca tata.

Picioarele depărtate. Brațul cu care aruncam cât mai îndepărtat de corp. Tălpile la marginile cercului. Tata îmi urmărea fiecare mișcare ca un șoim. Fred s-a dat la o parte. M-am învârtit și am lansat discul. A fost o aruncare jalnică. Discul a descris o traiectorie șovăitoare prin aer și a aterizat chiar în fața tatei. El a dat din cap.

— Mișcarea zvâcnită din încheietură, a zis. Asta ai uitat, Barnum. De aceea discul a zburat ca o pasăre cu o singură aripă. E rândul tău, Fred.

Iar Fred s-a așezat pe poziție în cerc, și-a pus discul în mâna dreaptă, s-a aplecat înainte, suplu și iute, și, înainte ca tata să-și dea seama prea bine ce făcea, a aruncat discul și s-a întors spre el înainte să vadă discul aterizând.

— Urmărește discul cu ochii, Fred! Poți să spui ce greșeli ai făcut dacă-l urmărești.

Pe buzele lui Fred era ceva ca umbra unui zâmbet.

— Am făcut vreo greșeală?

— Încă nu ești campion mondial, Fred. Mi se pare că aruncarea ta nu a fost suficient de bine controlată. Dar altfel a fost bine.

Am alergat și am adus discul. Tata s-a dus să ia ruleta și un carnețel ca să noteze rezultatele.

— Acum puteți să vă luați în serios, a zis el. Și pentru ca aruncarea să fie luată în calcul, discul trebuie să cadă în sectorul delimitat la nouăzeci de grade. Ați înțeles?

Nu eram absolut sigur că am înțeles, dar am dat din cap oricum. Era atât de cald. Șiroia transpirația pe noi. A trebuit să mă șterg pe mâini în iarbă. Tata a respirat greu prin nările nasului său coroiat și s-a uitat la Fred din nou.

— Și urmăriți discul cu privirea. Aruncarea nu s-a terminat până când discul nu a ajuns pe pământ.

Fred a dat și el din cap. Tata ne-a arătat o monedă strălucitoare de o coroană.

— Cap, am zis eu.

Fred a zâmbit.

— Pajură.

Tata a aruncat moneda în aer, a prins-o, a strâns degetele și după aceea a deschis palma încet.

— Barnum începe, a zis. Și amintiți-vă că în acest sport înălțimea nu are nicio importanță. Înăuntrul cercului suntem cu toții egali.

S-a uitat la mine.

— În regulă, am zis.

Tata a zâmbit și ne-a bătut pe spate, unul după altul.

— Noroc, băieți! Fie ca cel mai bun să câștige!

Tata s-a dus în sectorul de aterizare a discului și a luat cu el ruleta, carnețelul și creionul. Stătea acolo așteptând. Își umbrea ochii cu palma. Chiar și de acolo de unde eram îi auzeam respirația fornăită; era ca o locomotivă. Fred stătea în spatele meu. Brațul meu era palid, subțire și neted. Am aruncat. Am aruncat din toate puterile. Discul a fost proiectat destul de aproape de suprafața ierbii și a căzut pe pământ. Tata a alergat la locul în care căzuse, a înfipt un semn în pământ și a măsurat distanța până la cerc.

— Treizeci și șapte și trei sferturi. Mai ai mult până să arunci bine. E rândul tău, Fred!

Și Fred stă în cerc. Tata se duce prin iarbă încă o dată. Se așază în stânga noastră, stând aproape de capătul pistei de alergare. Pista e în spatele nostru.

— Ești gata, Barnum? întreabă Fred.

Nu știu ce vrea să spună, nici ce răspuns așteaptă. Tata face semn cu mâna. Fred se răsucește de două ori, suplu și iute ca mai înainte; mâna i se întinde ca o sârmă, degetul îi zvâcnește și discul pornește, răsucindu-se în lumină spre tata, care stă în mijlocul razelor de soare în treningul lui galben, cu ruleta în mână. Tăcerea se adâncește. Fred urmărește discul cu privirea. Aruncarea încă nu s-a încheiat. Aruncarea ajunge în punctul ei culminant acum; eliberat, lăsat pe drumul lui și în același timp planificat, discul avea o traiectorie care fusese scrisă în aer cu mult înainte, direcționată de zvâcnitura degetului lui Fred. Poate că aruncarea a început cu cel care a creat discul, în primul rând, sau cu cel care l-a imaginat, care s-a gândit la forma discului și la greutatea lui, încă de la început.

Urmăresc discul cu ochii. Este încă în ascensiune. Își atinge punctul cel mai înalt și rămâne pentru o clipă în lumină. Apoi cade. Călătorește atât de repede încât nici nu îl văd înainte să se întâmple. Tata își umbrește ochii cu palma. Poate că în această secundă se gândește că soarele nu mai este verde, ci

negru. Iar în acest moment discul îl lovește. Îl lovește chiar în cap, la rădăcina sprâncenelor, iar el scapă din mâini ruleta, se prăbușește în iarbă și rămâne acolo. Fred se întoarce. Buzele îi tremură. Vreau să o iau la fugă pe lângă el. Fred mă oprește.

— Stai aici, spune.

Acum stau în cerc. Iar Fred se duce la tata. Îl văd îngenunchind lângă el și ridicându-i capul. Își apropie urechea de gura lui. Îi spune ceva? Tata îi vorbește lui Fred? Nu mai pot îndura. Ies din cerc. Alerg spre ei. Ajung în spatele lui Fred, în spatele formei lui aplecate.

— Ce spune? întreb.

Fred îi lasă capul.

— Ce spune? repetă Fred. Chiar crezi că spune ceva?

Se dă la o parte și stă acolo în iarbă, cu mâinile în jurul genunchilor, legănându-se înainte și înapoi, legănându-se. Poate că așa a stat și atunci când a murit Bătrâna, legănându-se. Îl văd pe tata. Craniul lui e făcut țăndări. Nu mai are frunte. Nu mai seamănă cu nimic și cu nimeni. A dispărut tot ce era omenesc în înfățișarea lui. Nu plâng.

— Ce-ai făcut, Fred?

El nu răspunde.

— Ce-ai făcut, Fred? Ce-ai făcut?

Și Fred se uită în sus la mine. Îi văd ochii și întunecimea din ei, care crește și crește. Dar nu despre asta îmi amintesc. Mi-l amintesc pe el zâmbind deodată.

— Poate că este doar piele moartă, zice el.

Masa de la Grand a rămas neocupată în seara aceea. N-a mai fost niciun banchet. Tata rezervase o masă la fereastră, astfel încât toți cei care traversau spre strada Karl Johan să ne poată vedea luându-ne cina compusă din trei feluri, având mai multe cuțite și furculițe decât puteam folosi aliniate pe o față de masă albă care ajungea până la pământ. Și poate că cineva pe care îl cunoșteam avea să treacă pe acolo și să se oprească, impresionat și invidios, iar noi aveam să ne ridicăm paharele de lângă farfuriile cu chenar aurit, bând în cinstea sărmanului suflet înfometat de afară, a trecătorului care-și lipea degeaba fața de geamul vitrinei. Dar masa noastră a rămas neocupată. Banchetul a fost anulat. Tata fusese anulat. Și când ne-am întors de la spitalul Ullevål, unde tata zăcea pe o targă în subsol, și nu era nevoie să îi punem o sticlă de tărie pe piept sau să îi înfigem

un ac de pălărie în inimă, telefonul a sunat. Mama a smuls receptorul din furcă ca și cum ar fi crezut că ar fi putut să-i spună cineva că totul fusese o neînțelegere, un vis urât, o glumă proastă de 1 Aprilie, întârziată. Am văzut-o înroșindu-se deodată la față.

— Îmi pare foarte rău, a murmurat ea. Din nefericire, s-a întâmplat ceva care ne-a împiedicat să venim.

A ascultat pentru un moment, ținând receptorul cu ambele mâini. Boletta, Fred și cu mine ne uitam la ea, abia îndrăznind să respirăm. La sfârșit ea a spus:

— Da, înțeleg. Dar soțul meu a murit astăzi.

Și abia atunci când a spus cuvintele, când i-a spus chelnerului de la Grand că tata a murit, mama a început să plângă. A lăsat receptorul din mână și îl auzeam pe chelnerul de la Grand, în restaurantul de pe strada Karl Johan, exprimându-și condoleanțele, iar atunci a sunat și soneria de la ușă. Boletta a pus receptorul la loc în timp ce politicosul chelner continua să-și ofere expresia simpatiei sale celei mai profunde. S-a lăsat brusc tăcerea. Mama și-a pus brațele în jurul meu și al lui Fred și ne-a tras aproape. A sunat din nou la ușă. Boletta a ieșit în hol. De data aceasta, a vrut să se ocupe ea de cine suna. Își păstrase calmul. Mâinile ei nu tremurau atât de tare. A deschis ușa. Era îngrijitorul Bang. S-a înclinat, făcând un fel de plecăciune.

— Teribil, a zis. Un accident teribil. Dar cel mai rău e de Fred.

Bang s-a întors încet în direcția noastră. Fred a făcut un pas înapoi în umbra mamei.

— Și ce vrei să spui cu asta? a întrebat Boletta.

Bang s-a uitat în jos.

— Greșesc eu sau Fred a fost cel care a aruncat discul?

— Hai să-ți spun ceva, a zis tare Boletta. A fost rău pentru noi toți! Dar cel mai rău a fost pentru Arnold Nilsen! Ce vrei?

Bang a înclinat din nou capul.

— Mai întâi de toate, aș vrea să vă prezint condoleanțele mele. Din partea tuturor celor din clădire.

Boletta a dat din cap.

— Mulțumesc, e frumos din partea ta. Dar acum ar trebui să avem parte de puțină liniște.

Responsabilul continua să stea în pragul ușii.

— Un accident teribil, a zis el din nou.

— Da, știm, Bang. Ne mai mângâiem cu gândul că a murit pe loc.

Boletta a vrut să închidă ușa, dar Bang s-a mișcat mai repede. Deodată era în hol, ținând în mâini micul nostru rucsac.

— Cred că ați vrea să păstrați astea, a zis el încet.

— Ce? a zis Boletta cu nerăbdare.

— Lucrurile lui. Au rămas pe stadionul Bislet.

Și a scos ruleta, creionul, carnețelul unde fusese înregistrat scorul meu jalnic de treizeci și șapte și trei sferturi. Boletta era însă la capătul răbdării; i-a smuls din mâini rucsacul, dar acesta era atât de greu, încât a căzut pe podea cu o bufnitură care s-a reverberat sub picioarele noastre. Îngrijitorul s-a aplecat și a ridicat discul. Boletta s-a dat înapoi, nevrând să-l atingă. Mama a gemut și m-a strâns mai aproape de ea, iar eu mi-am dat seama că Bang, pe care Bătrâna odată îl numise „paznicul”, fusese acolo tot timpul, poate ascuns lângă vestiare. Văzuse totul, dar ce văzuse? Nu fusese decât un accident, o aruncare periculoasă; văzuse un bărbat într-un trening galben stând într-un loc greșit în geometria întâmplării. Iar Bang nu ieșise din vizuina lui secretă. Stătuse acolo unde era, stătuse ascuns și se uitase, dar acum nu mai putea să mai aștepte – *voyeur*-ul nu mai suporta să stea în umbră. Și m-a îngrozit la fel de mult cât m-a surprins ceea ce am simțit pe loc în ziua aceea, un sentiment dintre cele mai puternice, mai îndârjite și mai limpezi pe care le-am avut vreodată – îl uram pe îngrijitorul Bang.

— Unde să-l pun?

Boletta și-a ridicat brațele și Bang s-a ferit, de parcă ar fi crezut că ea avea să-l lovească.

— Poți să păstrezi afurisitul ăsta de disc!

Bang a clătinat din cap.

— Eu nu arunc cu discul, a zis el. Eu fac saltul triplu.

Am început să plâng. Fred a lovit în zid. Boletta l-a împins pe Bang lângă zid.

— Uite ce ai reușit cu faptele tale bune! Ieși odată de aici!

Apoi Fred, brusc, s-a dus spre îngrijitor și s-a oprit în fața lui; acesta s-a făcut și mai mic în colțul lui. A înclinat capul.

— Mulțumesc, a zis Fred.

— Ce? a răspuns Bang, uitându-se la el zăpăcit.

— Mulțumesc, a zis Fred a doua oară, luându-i discul din mână.

Îngrijitorul a mai dat o dată din cap și a plecat pe scări. Ușa a fost trântită în urma lui. Fred stătea acolo în prag, cu discul în mâini. Mama mi-a dat drumul din brațe și a spus ceva ciudat. Avea fața umflată toată, a arătat spre Fred și i-a zis:

— Scoate piaza asta rea din casă!

Imediat cum a spus acele cuvinte, și-a dat seama că aveau prea multă greutate; fuseseră aruncate înainte fără niciun ocoliș, au mers drept prin aer și l-au lovit pe Fred ca un șoc electric. Am văzut acel fior trecând prin gâtul lui și am văzut o durere pe care nu o mai observasem niciodată la el – iar acea durere s-a transformat într-un zâmbet. A stat și s-a uitat la mama, iar ea și-a ascuns groaza în palme. Boletta și-a pus imediat mâna în jurul lui.

— N-a vrut să spună asta, știi.

A luat discul din mâna lui și a traversat bucătăria, cu noi toți pe urmele ei. L-a aruncat pe fereastră drept în curte, unde a căzut cu zgomot între straturile de flori ale lui Bang. Apoi s-a întors spre noi.

— Uite că am scăpat de asta! De piaza rea!

Luminile s-au aprins în apartamentele din jur. Fețe începeau să se vadă prin ferestre. Se făcuse deja noapte. Tata murise. Unde-i erau mănușile? Și treningul lui galben? Mama a încercat să zâmbească, dar n-a reușit. L-a luat pe Fred de mână. Fred tremura, ca și cum dintr-odată ar fi înghețat de frig sau ar fi fost pe cale să plângă.

— Îmi pare rău, a șoptit.

Fred spusese că îi părea rău. Boletta și-a pus cu grijă mâna în jurul lui încă o dată. Era făcut din sticlă. Fred ar fi putut să se spargă în bucățele acum. Putea să cadă pe podea și să se facă numai cioburi. Mama a ezitat o clipă. Apoi și-a trecut mâna prin părul lui. Nu o mai văzusem făcând asta mai înainte.

— Dragul meu băiat. N-a fost vina ta.

Boletta turba de furie, și mama nici nu terminase.

— Vină! Nu e vina nimănui! Dacă trebuie să învinovățim pe cineva, acela ar fi Dumnezeu!

— Taci, a murmurat mama.

Dar Boletta a vorbit și mai tare.

— Dumnezeu ar face bine să mă asculte acum. Fiindcă azi Lui ar trebui să-i fie rușine!

Mama a tras aer în piept și a continuat să-și treacă mâna prin părul lui Fred, care era încă plin de ulei.

— Tata tot timpul era în calea cuiva, știți. Nu putea să stea locului. Era ca o roată.

Boletta a bătut cu piciorul în pământ și a aprobat-o.

— Da, Arnold Nilsen era ca o roată.

Fred s-a uitat la mine și a zâmbit.

— A fost în calea lui, am șoptit. Tot timpul a fost în calea lui Fred.

Mama a oftat și a trebuit să se așeze la masa din bucătărie.

— Vreți să stați cu mine în seara asta? a întrebat.

Am scuturat din cap și mi-am pus mâna pe umărul lui Fred.

— O să am grijă de Fred.

Tot ceea ce încerc să tai, să șterg, să uit și să las în urmă, totul rămâne. Fred ridicându-se. Păsările într-un stol cenușiu deasupra vestiarelor. Tata zăcând în iarba subțire a stadionului Bislet. Fred îndreptându-se încet spre poartă, fără să se uite în urmă, iar eu rămân singur, pentru că tata nu mai e, tata a dispărut. Craniul lui făcut țăndări. Discul care încă nu a căzut. Sângele de pe marginea de metal. Strig. Nimeni nu mă aude. Apoi sirenele, ambulanța, targa. Fred stând în tribune. Un polițist vorbind cu noi și scriind cu un pix într-un carnet negru, cerându-ne să vorbim rar. I-am spus că tata s-a așezat în cale. Tata s-a așezat în cale și discul l-a lovit. N-am dormit. Mă gândeam cum, a doua zi, când aveam să ajung la școală, toți urmau să știe despre accident. Poate că avea să fie și în ziar, cu o poză a stadionului Bislet. Poate că cineva reușea să obțină și niște fotografii cu tata, cu Fred și cu mine; titlul avea să se întindă aproape pe toată lungimea primei pagini: *Discul Morții.* Și tuturor avea să le pară rău de mine; nimeni n-o să mă întrebe dacă mi-am făcut temele. Nimeni n-o să mă necăjească – dimpotrivă, toți aveau să fie drăguți și amabili și aveau să vorbească încet când vor fi în apropierea mea, pentru că mi-am pierdut tatăl într-un accident groaznic, tragic, și pentru că l-am văzut murind lângă mine.

— Dumnezeu ducă-se-n iad! am zis tare dintr-odată.

Trebuia. Cuvintele îmi veneau pe limbă și nu eram în stare să le opresc; alfabetul furiei mele.

— Pizdă de disc! Aruncător de pulă!

Mi-am încleștat dinții. Îmi sângera gura. Fred stătea întins, tăcut. Dar nu dormea. Le auzeam pe mama și pe Boletta în camera cealaltă. Începuseră să facă ordine. Nu puteau să doarmă nici ele. Se apucaseră să sorteze lucrurile tatei – oare din dragoste sau din părere de rău au făcut asta în aceeași noapte în care el zăcea mort în morga din subsolul spitalului Ullevål?

— Auzi asta? a zis Fred.

— Da, mama și Boletta fac curățenie.

— Nu, nu asta. Ascultă cu atenție, Barnum.

Am ascultat cât de atent am putut, dar n-am auzit nimic. Îmi simțeam gura fierbinte și grea.

— Tata nu respiră, a șoptit Fred. Nu mai respiră pe nas.

Acum auzeam și eu asta. Respirația grea a tatei dispăruse. Fred s-a sculat în capul oaselor. Apoi a trecut peste linia de pe podea, s-a întins pe patul meu și m-a luat în brațe. Am stat așa, fără să spunem niciun cuvânt. După puțin timp nu le-am mai auzit nici pe mama și pe Boletta. Poate că am adormit pentru un moment. Nu știu. Fred încă mă mai ținea în brațe.

— Cum crezi că o să fim pedepsiți? a întrebat.

Nu am răspuns. Fred nu a mai spus nimic. Îmi venea să plâng din nou. Ochii îmi erau la fel de fierbinți ca și gura. Cum o să fim pedepsiți? După un timp m-am ridicat. Fred m-a lăsat să plec. M-am dus în hol. Acolo erau lucrurile tatei. Ruleta stătea pe comodă, alături de ceasul oval care era golit și de timp, și de bani. Mi-am amintit cum Peder a spus odată, la mult timp după ce tatăl său murise în garaj pe scaunul din față al mașinii Vauxhall (iar Oscar Miil se pregătise vreme îndelungată – facturile îi erau plătite, abonamentele anulate, lenjeria de corp curată): „N-am să-l uit niciodată”. Asta a spus Peder. Oare Arnold Nilsen, Roata, fusese pregătit? Nu, cum să fi fost, pentru că cine se așteaptă să moară într-o duminică dimineața pe stadionul Bislet, într-o întrecere prietenească? Nimeni! Viața lui nu se încheiase încă. M-am uitat în dormitor. Mama și Boletta dormeau îmbrăcate. De-abia avuseseră putere să-și scoată pantofii. Costumele tatei atârnau pe un scaun; o grămadă de costume de toate nuanțele – negre, gri, albastre, chiar și verzi. Și peste ele costumul lui de in alb, pe un umeraș lăcuit de la Ferner Jacobsen. Poate voise să îmbrace chiar acel costum la banchetul de la Grand, deși probabil că ajunsese să-i fie strâmt.

Poate că aș putea să-l port eu la înmormântare. Am luat cu grijă costumul alb și mototolit de pe umeraș. Trebuia să încerc haina, și așa am găsit lista, lista cu diferitele feluri de râs, scrisă pe o pagină pe care o smulsese din Biblie. Era acolo în buzunarul lui. Am văzut întâi de unde erau cuvintele Bibliei: *Evanghelia Sfântului Ioan. Și eu mărturisesc oricui ascultă cuvintele proorociei acestei cărți: De va mai adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu va trimite asupra lui pedepsele ce sunt scrise în cartea aceasta. Iar de va scoate cineva din cuvintele cărții acestei proorocii, Dumnezeu va scoate partea lui din pomul vieții și din cetatea sfântă și de la cele scrise în cartea aceasta.* Iar pe partea cealaltă tata își scrisese lista lui ciudată, la finalul căreia mâzgălise cu literele lui strâmbe, ca de copil: *Există un râs milostiv*? Și poate că în noaptea aceea puteam să adaug: râsul tatei.

ÎNMORMÂNTAREA

Nu a fost prea multă lume la înmormântarea tatei. Era într-o sâmbătă și ploua. Am stat pe primul rând de bănci în biserică. Era acolo și Esther de la chioșc. Era și îngrijitorul Bang, care găsise un loc liber lângă stâlpi, împreună cu Arnesen și cu soția lui, doamna Arnesen, pianista obsedată de muzică. Ea purta o blană imensă, cu toate că era în luna iunie. Atunci când clopotele s-au pornit să bată, nu mai era acolo nimeni altcineva, doar cele câteva bătrâne pe care nu le cunoșteam și care veneau la toate înmormântările doar așa, ca să se obișnuiască dinainte cu propria lor înmormântare. N-a apărut nimeni din familia tatei din ținutul nordic îndepărtat. Majoritatea membrilor familiei lui erau și ei morți. Sicriul tatei era negru. Stăteam între Fred și Boletta. Mama îl ținea pe Fred de mână. Ploua în ziua aceea. Mă uitam în jos. Erau băltoace întunecate în jurul pantofilor mei, pantofii mei strălucitori de dans. O omidă s-a târât de-a lungul tălpii pantofului meu strălucitor și mai departe pe podea, spre florile care erau acolo. A ajuns până acolo, până la panglica de satin legată în jurul buchetelor de flori trimise de prietenii din clădirea în care locuiam. Nu-mi puteam lua ochii de la omida aceea în capela cimitirului Vestre; și s-ar putea să fi râs, pentru că Boletta m-a înghiontit tare în coaste. Preotul a

venit să dea mâna cu noi. Era un alt preot, pe care nu-l știam, care s-a dovedit a fi la fel de neliniștit ca și noi. Pentru că în testamentul lui scurt tata scrisese cât se poate de categoric că preotul de la Majorstuen, care refuzase să ne boteze pe mine și pe Fred, nu trebuia sub nicio formă să aibă ceva de-a face cu familia Nilsen, fie că ar fi vorba despre căsătorie, comuniune, botez, confirmare sau înmormântare. Poate că și tata fusese pregătit, pregătit să moară, din moment ce își scrisese testamentul, lista ultimelor lui dorințe și mărturia – cuvintele din Biblie și cele despre râs. Preotul mi-a lăsat mâna și m-a bătut pe spate. Degetele îi erau uscate. Apoi s-a dus în amvon. Nu mai vedeam omida. Preotul a vorbit despre tata. M-am uitat după omidă. Dar dispăruse. Și când m-am întors, gândindu-mă că poate omida se târâse spre partea din spate a capelei, i-am văzut pe Peder și pe Vivian stând în tăcere pe ultimul șir de bănci. Peder a ridicat o mână pentru o fracțiune de secundă și a înclinat încet din cap. Vivian mi-a făcut și ea un semn cu mâna, iar eu probabil că am roșit. Mă simțeam atât de mulțumit. Prietenii mei erau acolo. Tata murise și prietenii mei veniseră la înmormântare, și n-avea nicio importanță că ajunseseră mai târziu. Am vrut să alerg la ei. Boletta m-a ținut pe loc. Preotul a zis că tata a fost un om generos. Adusese cu el un orizont mai larg din insulele de la marginea lumii, din nord. Mama plângea. Eu am închis ochii. Fred s-a aplecat mult în față, spre genunchi. Boletta a scos o batistă. Apoi preotul a spus ceva ciudat. A vorbit despre cormorani, acele păsări negre de pe coastă, care se găinățau pe stânci și pe diguri ca să-și găsească drumul înapoi – semne rutiere albe făcute din găinață. Am deschis ochii. Preotul zâmbea, apoi și-a amintit că era la o înmormântare și s-a întors spre sicriul în care zăcea tata. Ajunsese pe fundul oceanului. Fusese piele moartă. Fusese la circ. Acum nu mai era cale de întoarcere. Mi-era groază să cânt. Preotul își spusese cuvântarea. Organistul începuse să cânte la orgă. M-am uitat spre micul pliant cu programul ceremoniei, pe care numele tatei era scris cu litere înflorate, alături de data nașterii și a morții lui și de imnurile pe care trebuia să le cântăm. „Dumnezeu este Dumnezeu”. Am tușit. Am așteptat. Pantofii hârșâiți de podele între rândurile de bănci. Picăturile de ploaie pe care le adusesem cu noi. Umbrelele care alunecaseră pe jos, între bănci. Tristețea dureroasă. Vocile subțiri. *Dumnezeu este*

Dumnezeu chiar dacă toți oamenii. Preotul a încercat să trezească în noi entuziasmul, dar nici pe el nu-l ducea vocea prea mult – era uscată și plată ca hârtia. *Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă toți oamenii.* Eram un cor foarte slab. Mi s-a părut că-l auzeam pe Peder cântând tare, iar el nu era chiar cel mai bun băiat de cor. Mi-a venit să râd din nou. Dar mai era încă o voce care a întrecut-o pe a noastră – o voce întunecată și puternică și ciudată care dintr-odată parcă a luat pe sus întreaga capelă, cântând psalmul, tare și mândru. *Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă toți oamenii ar pieri.* M-am întors, și mama, și Boletta la fel – și Fred s-a uitat, iar preotul a rămas și el fără glas, privind spre ușă. Iar acolo, la jumătatea drumului între penumbră și lumină, stătea silueta unui bărbat subțire și bătrân, îmbrăcat într-o haină lungă și neagră. Ținea o pălărie în mâini, avea părul alb, la fel de alb ca barba care îi acoperea aproape cu totul gura. Astfel, se părea că imnul se înălța din întreaga lui ființă; parcă îl ridica în mâini și cânta din tot trupul. *Dumnezeu este Dumnezeu chiar dacă tot pământul ar fi pustiit.* L-am lăsat să termine singur până la ultimul vers; vocea lui forma un întreg cor masculin. N-am mai auzit niciodată o tăcere ca aceea care s-a lăsat pe urmă. Se auzeau doar ploaia pe acoperiș. Și foșnetul aproape imperceptibil al florilor și polenul căzând de pe petale. Ultimul sunet al orgii. Și următorul lucru pe care mi-l amintesc, după ce sicriul tatei a fost coborât în pământ pentru totdeauna, a fost cum stăteam pe treptele de afară ale capelei și un mic șir de oameni se pregăteau să ne prezinte condoleanțele lor. Acel cuvânt ciudat, cu rezonanță străină, care ne este atât de la îndemână atunci când nu știm ce să spunem. *Condoleanțele noastre* – cuvintele pe care le putem mormăi, șopti sau suspina; *condoleanțele noastre,* ca o formulă, limbajul politicos al tristeții, pentru că nu avem alte limbaje în care să ne căutăm adăpost în afară de zgomot sau de tăcere, deoarece necesitatea de a ne conforma este întotdeauna mai puternică decât durerea. *Condoleanțele noastre,* a zis Arnesen; *condoleanțele noastre,* a zis îngrijitorul încă o dată; *condoleanțele mele,* a șoptit Esther de la chioșc; *condoleanțele noastre,* au zis bătrânele pe care nu le cunoșteam și care plânseseră mai mult decât oricine. Fred s-a dus la gardul de lângă șine și și-a aprins o țigară. Ploaia încetase. Fred a aruncat chibritul pe jos și a rămas cu ochii la noi. Venise rândul lui Peder

și al lui Vivian la coadă și ei au dat mâna cu mama, la fel de stângaci ca la lecțiile lui Svae în hainele lor închise la culoare, cu care nu erau obișnuiți, apoi s-au întors spre mine și mi-au strâns mâna.

— Condoleanțele mele, a spus Peder.

— Mulțumesc, am răspuns.

— Condoleanțele mele, a zis Vivian.

— Sunt recunoscător că ați venit.

Dar cel pe care îl așteptam cu toții era bărbatul subțire și înalt cu mustață, cântărețul pe care nu-l cunoștea nimeni. A venit la noi, s-a înclinat adânc, s-a îndreptat de spate și s-a uitat drept la mama.

— Nimeni nu poate înșela moartea, doamnă Nilsen. Moartea este marele regizor.

Era ciudat, vocea lui era diferită acum, fără nicio legătură cu vocea care cântase. Această voce părea fragilă și părea pe cale să se frângă în fiecare secundă, era o voce pe cârje. Dar privirea lui era extrem de încrezătoare atunci când s-a îndreptat de spate; ochii îi erau ficși pe fața trasă, iar barba îi crescuse ca un tufiș. A luat și mâna Bolettei.

— Am avut multe nume, dar Arnold Nilsen m-a cunoscut sub numele de Mundus.

Mai întâi bătrânul preot cântase acest imn ca să-l scoale pe tata din morți, apoi tata îl cântase în timp ce vâslea pe apele Moskenes, iar acum Mundus, directorul circului, îl intonase la înmormântarea tatei, care acum era mort de-a binelea. *Dumnezeu este Dumnezeu.* Și chiar în acel moment am auzit un zdrăngănit tare în parcare, și înainte să-mi dau seama ce îl provocase, Peder și-a acoperit fața cu mâinile și a început să mârâie ca un câine. Firește că era tatăl lui. S-a dat jos din rabla de Vauxhall și a alergat spre noi, cu un buchet de flori sub braț, dar pe măsură ce se apropia, și-a încetinit pașii și, când a ajuns în fața mamei s-a oprit și și-a tras răsuflarea.

— Cele mai sincere scuze, a zis el. Mașina asta ridicolă m-a lăsat baltă în piața Solli și n-am reușit să-i aduc pe Peder și pe Vivian la timp.

Peder a închis ochii, apoi s-a uitat în sus. Lui Vivian îi venea să râdă prostește. Fred a venit mai aproape. Tatăl lui Peder i-a dat mamei florile și dintr-odată a devenit ceremonios.

— Sunt tatăl lui Peder Miil. Soțul dumneavoastră mi-a făcut o impresie foarte puternică.

Mama s-a uitat la el uimită. Și a zâmbit. I-a zâmbit lui și tuturor, și m-a frapat faptul că nu-mi aminteam s-o fi văzut atât de mulțumită – acesta este cuvântul pe care trebuie să-l folosesc pentru a o descrie în acel moment, *mulțumită,* pe treptele capelei de la cimitirul Vestre. A trebuit să-i scrutez fața ca să fiu sigur că văzusem bine, că pe chipul ei nu era o grimasă mai degrabă decât un zâmbet, o mască. Dar, nu mi-aș fi închipuit asta, expresia ei era sinceră, și nu știu exact de ce, dar mi-a fost rușine pentru ea. Deodată, Fred s-a dus la Vivian.

— Ai un foc? a întrebat.

Vivian a scuturat din cap și a plecat de acolo. La asta ar fi trebuit să fiu atent; asta ar fi trebuit să urmăresc, de asta să fiu conștient chiar în acel moment; Vivian scuturând din cap și plecând, iar Fred făcând încă un pas spre ea, ținând o omidă între două degete, înainte de a se opri și de a o lua în direcția opusă, pe lângă stație, pe șinele de tramvai. Dar eu mă uitam la mama. Stătea între tatăl lui Peder și bărbatul care spusese că se chema Mundus. Și-a ridicat mâna și a vorbit.

— Ar fi o onoare pentru noi, a zis ea cu voce tare, dacă ați veni cu noi la Grand să-l pomenim pe răposatul meu soț.

Am luat două taxiuri spre strada Karl Johan, pentru că tatăl lui Peder a lăsat mașina Vauxhall acolo, ca să nu riște să i se strice din nou. Și probabil că a fost singurul care a fost amendat vreodată și mașina i-a fost ridicată din parcarea cimitirului Vestre, ca și cum un mort ar fi condus mașina spre propria lui înmormântare și și-ar fi lăsat-o acolo pentru veșnicie. Așadar, am ajuns în sfârșit la Grand și am primit cea mai mare masă așezată lângă fereastră; iar cei care treceau pe acolo în acea după-amiază, în prima sâmbătă din luna iunie, și-ar fi putut închipui că sărbătoream ceva – o aniversare sau altceva – în timp ce norii se risipeau, iar soarele începea să strălucească pe strada întunecată și udă. Și-ar fi putut închipui că eram la o petrecere la Grand, iar eu încercam un sentiment de singurătate și confuzie, stând acolo între Peder și Vivian. Pentru că, de fapt, nu știm unii despre alții decât ceea ce putem vedea; stăm cu o lupă în mână în mijlocul Căii Lactee. Și nici ceea ce vedem nu este real; nu știm absolut nimic, suntem divizați și singuri, stăm afară, nu suntem decât niște privitori nerăbdători, iar despre noi

înșine știm încă și mai puțin. Chelnerii veneau și plecau repede cu prăjituri și cafea și lichioruri, iar șeful de sală, amabil, se foia în jurul nostru. Boletta a băut bere din sticlă, rece, îngrijitorul a mâncat pe rupte, Arnesen a fumat, Mundus și-a șters barba cu șervetul și și-a turnat lichior în cafea, tatăl lui Peder și-a lustruit ochelarii, Esther a mai cerut un pahar de lichior, iar Fred nu era acolo. Iar mama era atât de agitată, atât de scoasă din firea ei, părând fie pe marginea unei căderi nervoase, fie a celei mai mari bucurii – și dintr-odată am înțeles și m-am simțit împăcat, pentru că, la urma urmei, nu eram cu totul singuri. Asta unica ei șansă de a da o petrecere pentru Arnold Nilsen, ultima petrecere și poate cea mai reușită – iar mama era în inima acestui eveniment, netulburată și senină. Priveghiul se transformase într-un banchet la o masă așezată la fereastră la restaurantul Grand. Peder s-a aplecat spre mine.

— Ce-i cu Fred?

Tatăl lui i-a spus să tacă, pentru că bărbatul numit Mundus se ridicase în picioare și se pregătea să spună ceva, să țină un discurs. Și parcă s-a lăsat tăcerea peste întreaga sală și toți voiau să asculte vorbele acestui bărbat subțire și ciudat. Iată ceea ce a zis.

— Sunt recunoscător pentru că am fost primit aici astăzi. Sper că Arnold Nilsen a simțit același lucru când a venit la mine, cu mulți ani în urmă. A venit la mine ca un mic înger.

Mama a început să plângă din nou, și Mundus a pus mâna cu blândețe pe umărul ei.

— Vreau să exprim aici salutări de la toți cei din circ – cel mai înalt om din lume, Fata de Ciocolată, cusătoresele, clovnii și muzicanții – aduc salutările tuturor lui Arnold Nilsen, chiar dacă majoritatea au murit cu mult timp în urmă, iar circul meu s-a dus și el, nemaifiind decât o amintire prăfuită împrăștiată în cele patru vânturi.

A chicotit, amuzându-se de propriile lui cuvinte. Întunecat – așa descrisese tata râsul lui. Am ascultat. Tata avusese dreptate, *era* întunecat – râsul lui strălucea ca marmura neagră. Și dintr-odată Mundus s-a întors spre mine.

— Semeni cu tatăl tău, a zis.

Am plecat capul. Nu voiam să fiu ca tata. Nu voiam să semăn cu nimeni, și cu atât mai puțin cu el.

— Cum te cheamă?

Mi-am ridicat privirea.

— Barnum, am zis eu încet.

Mundus a zâmbit.

— Da, Barnum. Cum ar fi, putut să te cheme altfel?

Și-a șters o lacrimă din ochi și după aceea s-a uitat la Peder.

— Și tu ești fratele lui Barnum?

Lui Peder i-a venit să râdă tare și de-abia a reușit să se abțină.

— Nu. Eu sunt Peder. Peder Miil. Prietenul lui Barnum.

Mundus s-a uitat la mama din nou.

— Arnold Nilsen nu avea doi fii?

În toată încăperea nu s-a mai auzit niciun sunet. Șeful de sală încremenise în mijlocul restaurantului, cu o notă de plată în mână; chelnerii se opriseră din drumul lor, cu tăvile și meniurile în mâini. Și mama a părut că de-abia atunci realiza absența lui Fred; fața i-a căzut, așa cum cad mătasea sau frunzele, și ea s-a uitat la mine.

— Unde e Fred?

— A plecat, am șoptit.

Mundus a rămas în picioare. În mijlocul nostru a coborât o neliniște pe care nu o puteam ascunde. El a spart tăcerea care se lăsase.

— Arnold Nilsen îmi ducea bagajul, valiza mea cea prețioasă. Am pierdut legătura cu el. Dar nu l-am uitat niciodată.

Mundus s-a înclinat și a plecat de la masă. Mai întâi am crezut că s-a dus la toaletă sau că voia să aducă ceva de la garderobă. Dar imediat după aceea l-am văzut trecând pe lângă restaurant, pe strada Karl Johan, pe omul care se numea Mundus. Și nu s-a întors; a traversat strada și a dispărut. Niciunul dintre noi nu am mai auzit de el niciodată, și mai târziu ne-am întrebat dacă nu cumva am visat că a fost acolo, dacă el exista cu adevărat sau noi doar am vorbit despre el.

— Să fiu al naibii, șoptește Peder.

Iar șeful de sală vine la masa noastră cu nota de plată. Magia a dispărut. Este un priveghi, nu un banchet. Suntem într-un loc nepotrivit. Stăm acolo în văzul tuturor, cu doliul nostru deplasat. Oamenii de afară se uită la noi și râd, ne arată cu degetul și râd. Mama se ridică, palidă și ametită, iar noi o urmăm. Plecăm de la masă. La garderobă, își croiește drum spre tatăl lui Peder și îl întreabă:

— L-ați cunoscut pe soțul meu?

El își drege glasul.

— L-am întâlnit doar o dată. Cum am spus, mi-a făcut o impresie foarte puternică.

Mama e surprinsă.

— Unde l-ați întâlnit?

— A venit la magazinul meu. Voia să vândă o scrisoare rară din Groenlanda.

Boletta oftează adânc – se aude mai mult ca un mârâit – și se sprijină de tejghea ca să nu cadă. Omul de la garderobă crede pentru un moment că este pe cale să leșine și o sprijină, dar Boletta se apără cu o umbrelă.

— Se întâmplă cumva să mai aveți scrisoarea? întreabă ea calmă.

Tatăl lui Peder clatină din cap.

— Nu, s-a vândut imediat în străinătate. Era un timbru foarte interesant.

Mama zâmbește. Încearcă să zâmbească.

— Da, foarte interesant, a zis ea. Mulțumesc. Vă mulțumesc tuturor.

Am mers acasă. Mama a dormit două zile. Boletta s-a dus la Polul Nord și și-a potolit furia bând bere. Eu stăteam în dormitor și îl așteptam pe Fred. Și mă gândeam la uimitorul lanț de evenimente care duseseră acolo unde stăteam atunci, gândindu-mă. Mai întâi, eu începusem să iau lecții de dans, îi întâlnisem pe Peder și pe Vivian acolo și fusesem dat afară de la prima lecție, dar nu îndrăznisem să-i spun mamei. Pe urmă, tata îi vânduse tatălui lui Peder, în secret, scrisoarea cu timbrul din Groenlanda și murise după ce un disc îl lovise în cap. Și chiar în ziua în care a fost înmormântat, a fost dat de gol – el fusese cel care luase scrisoarea, scrisoarea noastră, și o vânduse. Un lucru duce la altul și este imposibil de spus când începe totul – un lucru după altul – o umbră care se întinde încet, dar sigur. O băltoacă sub pantofii mei care se transformă într-un ocean în capelă; o oglindă peste care te apleci ca să-ți legi șireturile de la pantofi și vezi o omidă târându-se. Tata era de vină. La asta mă gândeam când Boletta a intrat în cameră. Stătuse la Polul Nord, gândindu-se la noi, și aceleași gânduri îi veniseră și ei în minte; acum stătea pe marginea patului. Mirosea a bere.

— Voi doi să mă iertați, a șoptit ea. Pentru că am crezut că voi ați luat scrisoarea.

— Nu contează, am răspuns eu, tot în șoaptă.

Mi-a pus mâna pe frunte ca și cum ar fi crezut că aveam temperatură.

— Cum te simți? a întrebat ea deodată.

Am început să râd. Suna atât de amuzant. Boletta a râs și ea.

— Condoleanțele mele, am zis.

Boletta a continuat să râdă, dar dintr-odată s-a oprit, ca și când hohotul i-ar fi fost retezat.

— Vorbesc serios, Barnum. Cum te simți?

De fapt, nu știam cum să simțeam. M-am străduit din răsputeri să găsesc un răspuns sincer în mintea mea.

— Sunt furios, am zis.

— Și eu sunt la fel de furioasă ca și tine, Barnum.

— Și sunt speriat, Boletta.

— Toți suntem speriați.

— Dar mă simt și ușurat, am zis, cu vocea cât se poate de liniștită.

— Ai voie să te simți ușurat, a spus Boletta.

Eram pe cale să izbucnesc în plâns. Mi-am ascuns fața în pernă.

— Simt toate lucrurile astea în același timp, am suspinat.

Boletta a spus:

— Atunci, ești norocos, Barnum. Fiindcă ai atâtea sentimente din care să alegi.

Nu s-a ridicat de pe marginea patului, ci a început să mă scarpine pe spate. Știa că nimic nu-mi place mai mult decât asta, deși crescusem prea mare pentru așa ceva.

— Vrei să stai cu mine în seara asta? a întrebat.

— Nu, dar îți mulțumesc foarte mult, am murmurat.

Boletta s-a îndreptat spre ușă. Și a ieșit fără niciun zgomot, așa cum intrase. Mai târziu a venit și Fred. A închis încet ușa în urma lui și s-a întins în pat complet îmbrăcat, fără să zică nimic. Începuseră deja să apară zorii. M-am întrebat dacă nu cumva adormisem și visasem tot ce credeam că am auzit, dar știam că mă scărpinase cineva pe spate.

— Nu ai luat tu scrisoarea, am spus încet.

Fred a respirat adânc și s-a întors puțin.

— Mulțumesc că mi-ai spus, Barnum. Fiindcă, pentru un timp, am crezut că eu am luat-o.

A tăcut o vreme. Își strângea și își deschidea pumnii.

— Te-ai tâmpit de tot la cap doar fiindcă a murit taică-tu?

— El a luat-o, am zis.

Fred a zâmbit.

— Adu *Biblia,* a zis el.

— *Biblia*?

— Haide, Barnum, știi ce vreau să spun.

M-am ridicat din pat și m-am dus să aduc din raft *Cartea de medicină pentru familiile norvegiene.* Era acolo, între Atlas și volumul *Cine, Ce, Unde.*

— Uită-te la înmormântare, a zis Fred.

— Te rog, am implorat.

— Fă ce ți-am zis, Barnum.

M-am supus. Am stat pe pat și m-am uitat la litera î. Deasupra cuvântului *înmormântare* era explicația altui cuvânt. Am citit în minte ce era acolo, doar ca să trag de timp. Fred și-a ridicat mâna.

— Încep să mă enervez în curând, Barnum.

Mi-am mutat privirea mai jos pe pagină.

— Am găsit, am spus eu.

Fred a mârâit.

— Grozav. Acum citește tare și clar. Pe urmă putem să ne culcăm amândoi, da?

Așa că am citit.

— Înmormântare. Coborârea unui corp într-un mormânt, unde se descompune și se întoarce în țărână. Descompunerea are loc printr-o anumită acțiune a bacteriilor în cadavru, care depinde de pământul înconjurător. Dacă pământul este nisipos și poros, corpul se va descompune în câțiva ani; dacă pământul conține foarte mult lut, va dura douăzeci de ani sau mai mult. În cazul în care capacitatea bacterială a pământului este prea eficientă și solul nu conține aer, cadavrul nu se va descompune deloc, ci mai degrabă se va transforma într-o masă grăsoasă, cunoscută sub numele de ceară cadaverică.

N-am mai citit mai departe. M-am uitat în fugă peste următorul cuvânt. M-am întins din nou în pat. Fred și-a aruncat pantofii din picioare. În curând avea să fie dimineață.

— Cine era fata aia? a întrebat Fred deodată.

— Care fată?

— Erau atâtea fete la înmormântarea lui Arnold Nilsen, Barnum?

Am închis ochii.

— Vivian, am șoptit.

După două luni, mama a primit o scrisoare care a supărat-o foarte tare. Era de la hotelul Coch. O notă de plată. Era cea mai lungă notă de plată pe care am văzut-o vreodată. Paisprezece ani. Mama a citit-o încet. Își mișca degetul în josul paginii și fruntea i se albise. I-a dat scrisoarea Bolettei.

— Paisprezece ani! a exclamat. Arnold Nilsen a avut o cameră la hotelul Coch timp de paisprezece ani?

— A păstrat-o și după ce ne-am căsătorit, a șoptit mama, înțelegând acum asta pentru prima oară. Dumnezeule!

— A păstrat-o și după ce a murit, derbedeul! a zis Boletta.

S-a ridicat în picioare, turbată de furie, și a țipat:

— Mergem acolo chiar acum! Poate a ascuns acolo banii pe care i-a luat pe scrisoare!

Boletta a tras-o pe mama de pe scaun, și atunci amândouă s-au întors și m-au văzut. Stăteam acolo în ușă, auzind fiecare cuvânt.

— Pot să vin și eu? am întrebat.

— Nu! a mârâit mama.

Dar Boletta a zâmbit.

— Ba da, a zis ea. N-o să-ți facă niciun rău să vezi ce fel de om a fost cu adevărat tatăl tău.

Și poate că chiar asta își imaginau, că aveau să descopere cine era cu adevărat Arnold Nilsen – bărbatul care condusese un Buick Roadmaster pe Strada Bisericii, cu mănușile lui de piele și părul pieptănat lins ca un capac negru peste capul lui mare. Oare acolo ne căutăm unii pe alții, în camere abandonate și în facturi neplătite? Oare așa aruncăm lumină asupra faptelor cele mai întunecate ca să putem vedea, poate, la sfârșit, fața adevărată a cuiva?

Oricum, după ce Boletta a fost la banca din Majorstuen ca să ia de acolo ce-i mai rămăsese din pensia ei de la Telegraf, ne-am dus la hotelul Coch, care era la capătul străzii Bogstad. Când am ajuns acolo, mama și-a pierdut curajul și a vrut să se întoarcă acasă, unde era Fred. Dar Boletta a ajutat-o să se hotărască. A deschis ușa și i-a arătat mamei interiorul; trebuia

să urcăm pe o scară abruptă până la un loc care trecea drept recepție. O femeie cu pleoape grele stătea în spatele tejghelei.

— Cu ce vă pot ajuta? a întrebat.

Boletta și-a pus mâinile pe tejghea.

— Ei, îți spun eu cu ce, doamnă. Am venit să vedem camera lui Arnold Nilsen.

— S-a mutat, a răspuns femeia.

Boletta a zâmbit.

— Da, se poate zice și așa. Dar n-a luat camera cu el, nu-i așa?

— S-a mutat, a răspuns femeia.

— A murit, a zis Boletta.

Mama s-a aplecat și ea peste tejghea. Gura îi tremura.

— A venit adesea să stea aici? a șoptit ea.

Femeia și-a strâmbat buzele și a dat din umeri. Vocea mamei a devenit mai scăzută:

— A stat aici cu altcineva?

Niște clienți au coborât pe scări – un cuplu – și niciunul dintre ei nu era prea treaz. Mama și-a acoperit ochii cu mâna. Auzeam cum râsul lor dispărea în oraș.

— Putem vedea camera acum? a întrebat Boletta.

Femeia și-a regăsit vocea.

— De ce?

Atunci Boletta a trântit nota de plată cu multe pagini pe tejghea, atât de tare încât femeia a tresărit.

— E o notă de plată pentru 4.982 de zile. Noi suntem o familie care își plătește datoriile! Dă-mi cheia!

Femeia a luat cheia pentru camera 502 din cuierul pentru chei și i-a dat-o. Am urcat trei etaje. La capătul coridorului era camera 502.

— Așteaptă aici, a zis mama.

A luat-o înainte cu Boletta, trecând pe lângă celelalte camere. Dar m-am furișat după ele. Voiam să văd și să aud totul. Boletta i-a dat cheia mamei, dar ea abia a luat-o în mână și, neputând s-o țină, i-a aruncat-o înapoi Bolettei, care a vârât-o în broască, a tras aer în piept, a răsucit cheia și a deschis încet ușa.

Ce se așteptase să vadă? Un mormânt? Arnold Nilsen prins asupra faptului, *post-mortem?* Camera era ordonată și fără lucruri în ea. Patul era făcut. Perdelele erau trase. Penumbra dinăuntru era nemișcată. Locul mirosea a mucegai și a sărbători

lungi. Boletta a intrat prima. Mama a urmat-o. Am rămas acolo, pe pragul camerei tatei. Mama nu știa ce să facă. Boletta știa. A tras sertarul măsuței de lângă pat. Singurul lucru pe care l-a găsit acolo a fost o Biblie uzată. A răsfoit-o, ca și cum ar fi crezut că ar putea fi ceva ascuns între coperți.

— A smuls pagini din Biblie, a oftat ea.

Mama s-a uitat la mine, dar n-a zis nimic. A deschis cu gesturi violente un dulap în perete – era gol, doar un rând de umerașe care au zăngănit pe o bară de metal și praful care s-a ridicat și s-a așternut la loc. Stăteam în prag și mă gândeam la păduri; când mergem în păduri, mă gândeam, trebuie să dăm la o parte din cale ramuri și pânze de păianjen și urzici ca să putem vedea ceva. Am închis ochii.

— Vezi ceva? a întrebat Boletta.

Am deschis ochii din nou.

Mama a scuturat din cap. Boletta s-a așezat în patru labe și s-a uitat sub pat. Apoi a ridicat salteaua. Chiar a scos o foarfecă de unghii și a împuns salteaua cu ea, strecurându-și mâna sub țesătură ca să pipăie. Dintr-odată, mama a început să râdă. Râdea tare, necontrolat, și Boletta s-a întors spre ea furioasă:

— Nu e nimic de râs!

— Chiar crezi că Arnold a ascuns bani în saltea?

— Niciodată nu poți să fii sigur de nimic, a răspuns Boletta, strâmbându-și colțurile gurii. Și, pentru Dumnezeu, încetează cu cotcodăcitul ăsta idiot!

Dar mama a continuat să râdă. Nu știu ce o apucase.

A trebuit să se așeze pe pat și Boletta a reușit să-și scoată mâna din saltea; s-a așezat și ea lângă mama și după puțin timp râdeau amândouă. Da, asta făceau. Nu puteam să înțeleg. Ce fel de râs era ăsta? Stăteau acolo râzând, neajutorate, pe patul acela verde; trebuiau să se sprijine una pe alta ca să nu se prăbușească de atâta râs. Poate că nu aveau altceva de făcut decât să râdă, altfel ar fi început să plângă.

— Saltea de futut, am zis eu.

Mi-am mușcat tare limba. Trecuse atât de mult de când nu mai spusesem asemenea prostii. Mama și Boletta s-au uitat la mine. Dar s-au mulțumit să râdă. Poate că totul era în capul meu, adânc în mine. Poate că vorbisem doar pentru mine, spunând lucruri care erau exact opusul a ceea ce ar fi trebuit să spun.

— Saltea de futut! am strigat, și am făcut un pas apăsat înăuntru, arătând spre un dulap mic în perete, în spatele ușii. Nu v-ați uitat acolo, am zis eu.

S-a lăsat liniște; râsul s-a transformat în zâmbete mici, apoi în riduri de preocupare pe fețele lor. Am arătat din nou spre dulap. Și în cele din urmă mama s-a ridicat de pe pat, s-a dus la dulapul de după ușă și l-a deschis. O rafală de întuneric călduț a venit dinăuntru. Era o valiză în dulap, o valiză neagră cu o sfoară groasă în jurul ei. Nu putea fi prea grea, pentru că mama a ridicat-o ca pe un fulg și a pus-o pe pat. Sfoara s-a rupt imediat. Boletta a tras de nod, care s-a rupt ca o floare uscată. Nici valiza nu era încuiată. Mama a deschis capacul. Era goală. Asta era tot – o Biblie ferfeniță, praful gros și o valiză goală.

— Ei, ei, a zis Boletta. Deci nu era nimic aici?

Mama a lăsat capacul să cadă.

— Trebuie să plecăm de aici.

Am mai făcut un pas.

— Aș vrea să iau asta!

Mama s-a întors spre mine și a stat acolo mult, cu mâna pe capac și cu degetele pline de resturi de sfoară și praf. Apoi a încuviințat și a oftat din nou.

— Bine. Dacă chiar trebuie s-o iei.

Am plecat. Eu duceam valiza. Boletta a încuiat ușa după noi.

— Acum am închis ușa asta pentru totdeauna, a zis ea.

Iar mama nu a mai pomenit niciodată despre camera 502 de la hotelul Coch. Nici măcar când am întrebat-o, la mult timp după aceea, într-o altă perioadă a vieții noastre, la ce credea ea că îi folosise tatei camera aceea, doar la câteva străzi de noi. Ea și-a pus degetele pe buze, apoi le-a pus pe buzele mele și a zâmbit.

— E un lucru uitat, a zis ea încet. Nu uita asta, Barnum.

Dar eu nu am reușit să uit. Eu nu pot să las lucruri deoparte. Sunt mai degrabă unul care acumulează. Așa sunt eu. Am să stau acolo într-o zi eu însumi. Peste ani de zile. Insist să primesc camera 502. Zac acolo, aproape inconștient, în patul acela îngust, și încerc să îmi imaginez la ce visa tata când stătea și se uita acolo, la același tavan al camerei 502 din hotelul Coch. Dar nu visez nimic. Îl strig pe Fred. Singurul meu gând este acesta: *Aici, toată lumea minte.*

Esther se înclină peste fereastra chioșcului, le salută pe mama și pe Boletta și se uită la valiza pe care o car.

— Te-ai gândit să ne părăsești, Barnum?

— Mă duc acasă, am răspuns.

Și când am ajuns acolo, Fred mi-a pus exact aceeași întrebare în timp ce vâram valiza sub pat.

— Ai avea cu siguranță loc în ea, a zis el, dacă ai sta îndoit.

A început să râdă.

— Și eu te-aș căra.

M-am întors spre el.

— Acum tata e mort.

Tata are și numele înscris pe piatra de mormânt. Arnold „Roata” Nilsen – așa stă scris acolo. Nu am fost s-o văd mult timp, și acum e o veșnicie de când nu m-am mai dus acolo.

PEDEAPSA

Fred a luat bătaie. A luat o bătaie atât de rea încât abia își mai recunoștea fața în oglindă după aceea. Până la urmă s-a dus la magazinul de timbre al lui Miil să întrebe despre scrisoarea din Groenlanda. Tatăl lui Peder a spus că, în primul rând, Fred n-a vrut să creadă că fusese vândută unui client străin; și că acela, un străin, o trimisese unui alt colecționar, tot din străinătate, al cărui nume tatăl lui Peder nu-l știa. Fred a refuzat cu totul să creadă asta. Mult timp strânsese bani să răscumpere scrisoarea (habar n-am de unde a făcut rost de bani, deși am bănuielile mele). Acum era prea târziu, iar el s-a înfuriat groaznic. L-a îmbrâncit pe tatăl lui Peder într-o parte, a amenințat că îl încuie în spate și s-a apucat să tragă fiecare sertar, să deschidă fiecare dulap și să frunzărească prin toate dosarele din magazin. „Nu m-am speriat foarte tare”, a zis tatăl lui Peder. „L-am recunoscut de la înmormântare, iar Peder îmi spusese câte ceva despre el. Eram mai mult îngrijorat că avea să strice ceva. Dar nu asta voia să facă.” Dacă asta i-ar fi fost intenția lui Fred, tatăl lui Peder putea foarte bine să închidă magazinul de timbre și să deschidă un târg de vechituri. Dar Fred nici măcar n-a îndoit vreun timbru, nu a mototolit niciun plic. Tot ce voia era să găsească scrisoarea din Groenlanda. N-a găsit-o, totuși. Nu era acolo. Până la urmă și-a dat seama de

asta. Fred s-a așezat pe un scaun și și-a ascuns fața în mâini – stânjenit și furios în același timp, îmi închipui. Tatăl lui Peder i-a oferit un pachet de timbre, gratis. Dar Fred nu era interesat. A stat acolo câteva minute. Apoi s-a ridicat dintr-odată.

— Cât ai luat pe el? a întrebat.

— Mi-e teamă că nu pot să-ți spun, a zis tatăl lui Peder.

— Ei, bine, a zis Fred și s-a uitat fix la el.

— Dar a fost mai puțin decât iei de obicei pentru un timbru suedez de un șiling și mai mult decât pentru un timbru danez de primă serie.

Fred a continuat să se uite fix la tatăl lui Peder.

— Pentru un timbru suedez de un șiling poți lua zece mii de coroane. Iar pentru unul danez de primă serie, opt mii.

Fred a tăcut o vreme.

— Nu-mi pasă de bani, a zis până la urmă.

— Asta e bine, i-a zis tatăl lui Peder. Banii nu sunt totul.

— Nu-mi pasă de bani, a repetat el. Întreb doar ca să știu pentru ce sumă ne-a mințit.

Tatăl lui Peder a fost surprins.

— Vrei o Coca-Cola? a întrebat.

Peder și-a ridicat mâna.

— Și cât ai câștigat de pe urma scrisorii?

Tatăl lui Peder a clătinat din cap.

— Ca să fiu cinstit, n-a fost un târg bun, din punctul meu de vedere. La sfârșitul zilei am câștigat cincizeci de coroane. Și șaizeci s-au dus pe taxe. Cu alte cuvinte, am pierdut zece coroane.

— Atunci de ce ai cumpărat scrisoarea?

— Pentru că nu-mi pasă de bani.

Fred a zâmbit. Tatăl lui Peder a deschis ușa, iar în timp ce Fred ieșea, a zis:

— Pot să te întreb ceva?

Fred s-a oprit, deja întors cu spatele.

— De ce te interesează atât de mult scrisoarea asta?

Fred a dat din umeri.

— Pentru că îmi plăcea.

Tatăl lui Peder a început să simtă simpatie față de Fred.

— Da, și mie. Aș vrea să nu vând nici măcar un timbru. Dar atunci n-aș mai face afaceri.

Fred era deja pe trotuar.

— Salut-o pe mama ta din partea mea. Și pe Barnum.

— Nu prea cred, a zis Fred. La revedere.

Dar Fred nu s-a dus la piața Solli ca să ia tramvaiul de acolo până la Majorstuen – ceea ce ar fi fost drumul cel mai scurt spre casă. În loc de asta, s-a dus până la linia ferată și la poduri. A mers invers. A mers prin partea întunecată a orașului, ale cărei granițe sunt drumul Munkedam spre sud și strada Arbien spre est. Nu știu de ce a făcut asta. Poate a vrut să ia o scurtătură spre port. Poate că era confuz și nu știa ce face. N-ar fi trebuit să se ducă niciodată acolo. Pentru că, lângă primul pod, unde gardul de sârmă de deasupra șinelor ruginite aruncă umbre ca de apă vălurită, iar de dedesubt urcă duhoarea gunoaielor de pe șine, era o gașcă de patru tipi plictisiți, neavând de făcut nimic decât să tragă ultimele fumuri din țigări, fără niciun chef să se ducă acasă la o cină din resturi, însoțită de ocări, iar în ziua aceea nu se mai putea întâmpla nimic prea important. Apoi s-a întâmplat ceva, totuși.

Îl văd pe Fred venind în pantalonii lui strâmți, venind spre ei ca un cadou – un străin de lumea lor, trimis drept în brațele lor. Fred îi vede și el. Își încetinește pașii, doar puțin, pentru ca ei să nu observe. Dar nu se întoarce; ar fi putut să fugă, să scape, dar el merge înainte. Sunt patru; toți sunt îmbrăcați în haine închise la culoare, iar fețele lor sunt palide – unul dintre ei, cel mai scund de statură, are un ochi învinețit și umflat. Acesta e cel care stă în fața celorlalți, zâmbind. Alți doi își trec degetele prin păr; Fred vede totul – o strălucire metalică rapidă în lumina soarelui, un inel de chei poate, poate un box. Vede un mușchi zvâcnind pe gâtul unuia; altuia îi tremură colțul gurii – iar în spatele lor așteaptă cel mai în vârstă dintre ei. Pare neinteresat, indiferent, distant; dar când Fred trece pe lângă ei, el este cel care întinde brațul, aruncă pe jos chiștocul și zice:

— La dracu', mult gunoi e pe stradă azi.

Fred e obligat să se oprească. Ei s-au adunat în jurul lui. Cel mai scund clipește din ochiul învinețit și o pată întunecată îi curge pe obrazul umflat.

— Ooo!

Doi dintre ei râd. De fapt, nu-l amenință. Și dacă i-ar vedea cineva de la o fereastră, și-a putea închipui că sunt cinci prieteni care stau acolo vorbind despre vacanțele de vară, fete, slujbe la Akers Mek, antrenamente, jocuri – cinci tipi care se distrează în

lumina gălbuie, licăritoare, a după-amiezii. Dar Fred știe că nu este așa. Stă între ei și le simte răsuflarea rapidă și caldă. Știe ce or să facă. Știe că se află într-un loc unde n-are ce căuta. Știe că e pe strada nepotrivită. Nu contează ce face. Nu contează ce spune. El este din partea cealaltă. Un tren trece pe lângă ei. Podul se zguduie. Simte cum îl mănâncă picioarele în pantofi. Fred și-a făcut deja calculele. Aritmetica e simplă. Dar faptul că și-a făcut socotelile nu contează. Primul care vorbește este liderul. Dar cel mai mic dintre el, cel cu ochiul lovit – acela este cel mai periculos. Ceilalți doi doar sunt acolo. Își trec degetele prin păr.

— La dracu', mult gunoi, spune cel mai scund, ca un ecou; cel mai periculos dintre toți.

— Văd, zice Fred.

Ei se dau și mai aproape.

— Cu noi vorbești?

Fred zâmbește și se întoarce încet în jurul lui, numărând.

— Unu, doi, trei, patru. Patru gunoaie.

E liniște. Durează doar un moment. Tăcerea nu e reală. Fred simte o împunsătură în spate, dar nu se întoarce. Cel care este leader își pune mâna pe umărul lui Fred.

— Ar trebui să facem curățenie? întreabă el.

Fred nu răspunde, și de fapt aceasta nici nu este o întrebare. Și poate că asta și vrea, ca ei să-i ia toți banii pe care i-a pus deoparte; poate că își închipuie că așa va fi mai ușor de îndurat faptul că ajunsese la magazinul de timbre al lui Miil prea târziu și nu reușise să răscumpere scrisoarea. Dar niciunul dintre ei nu-și dă seama că Fred are asupra lui ceva mai de valoare decât un pieptăn și o brichetă. Îl târăsc cu ei până la o pantă de lângă linia ferată, unde un gard înalt de scânduri îi ascunde de privirile oamenilor din apartamentele de lângă șine și unde bețivii stau cu sticlele lor în care se reflectă lumina. Se ridică și pleacă atunci când văd cine vine. Fred așteaptă. Dar niciunul nu face nimic deocamdată. Toți așteaptă. Fred stă între ei. Cineva își cheamă copiii în casă. O fereastră se trântește. Încet, încep să se învârtă în jurul lui. Numără și ei. Numără secundele. Numără și așteaptă următorul tren. Acesta vine la timp – un tunet se apropie prin tunel, vagoane de marfă. Apoi vine primul pumn – cel mai tânăr, primul, lovește cu sălbăticie, fără să se gândească, și încasează doar câțiva pumni. *Futu-i,* strigă el, dar

nimeni nu aude ce zice. Sare și lovește cu pumnul drept în fața lui Fred, în gură – ca și cum ar bate un cui – iar în acel moment trece ultimul vagon de marfa și se face din nou liniște într-o umbră rece. Iar Fred stă acolo, cu mâinile atârnând pe lângă corp, cu sânge curgându-i din buză. Sânge și pietriș – așa simte – sânge și pietriș. Gura i s-a deschis, și, în mijlocul primejdiei, Fred stă acolo zâmbind. Cel mai scund, cel mai rău dintre ei își șterge mâinile în iarbă și mârâie. El este acela care mârâie. Liderul îl măsoară pe Fred de sus până jos, pentru un moment surprins, mai mult surprins decât furios – apoi zâmbește și el, și soarele îi orbește dintr-odată. Un tren vine din partea cealaltă – o locomotivă prin inimă, o locomotivă prin sânge care amorțește durerea. Ceilalți doi lovesc acum; Fred vede ferestrele ca pe un film derulat și pasagerii care se uită la ei – li se pare că visează. Aude trenul fluierând ca o dâră subțire și strălucitoare de sunet în aer. Fred stă acolo. Cu mâinile pe lângă corp. Nu-și simte fața, ca și cum cineva i-ar fi pus o mască. În curând, nici nu va mai vedea. Zâmbește cu gura strivită. Zâmbetul acela îi înfurie și mai tare pe cel mai scund din gașcă. Smulge o scândură din gard, se repede la Fred și îl lovește cu ea în moalele capului. Fred se înclină, dar rămâne în picioare.

— *O-o,* șoptește el și râde.

Din partea din spate a capului, o undă neagră coboară în trupul lui. În scândură e un cui – îndoit și maroniu. Cel mai scund vrea să-l lovească din nou. Nu mai poate răbda. Dar liderul îl reține. Pleacă. Ei sunt cei care fug. Ei sunt cei cărora le e frică. Îl văd pe Fred clătinându-se, dar stând în picioare – nu înțeleg, nu e în regulă, e nefiresc. Ar trebui să fie pe jos, implorând milă. Poate că ei l-au ridicat, ca să se asigure că e încă în viață – dar Fred e în picioare, stă acolo râzând. Tipul cel mai scund vede că e sânge pe scândura pe care o are în mână și o aruncă. Sare gardul împreună cu ceilalți. Fred își ridică încet mâinile.

Și îl aud pe Montgomery strigând. Când strigă Montgomery, trezește tot orașul, fie că doarme sau nu. Montgomery strigă ca un cocoș nebun, care nu mai știe diferența între soare și lună. Se târăște de-a lungul șinelor de cale ferată în mantaua lui militară, plângând și strigând, bătrânul soldat țicnit. Este încă la război, pentru că războiul e înăuntrul lui. Și-a lăsat mințile în Normandia în 1944, iar acum are doar o tranșee de primă linie în suflet și o plajă însângerată în inimă, doar atâta vede.

Montgomery strigă în fiecare noaptea ca să-i trezească pe cei morți. Se întinde lângă Fred, care a căzut acum în iarba subțire, maronie. Montgomery îi saltă capul cu grijă și îi toarnă rachiu în gura mutilată. Montgomery plânge, îl strigă și plânge și șoptește.

— Nu-ți fie teamă, băiete. Aliații o să vină în curând.

Iar eu dansez cu mama. A tras lângă pereți mobila din camera de zi și toată podeaua e a noastră. Dansăm împreună și Boletta stă pe divan, urmărindu-ne fiecare pas. Îmi țin brațele în jurul mamei și o conduc cât de bine pot din colț în colț, apoi în diagonala podelei, și din nou aceleași mișcări. Boletta e foarte decepționată.

— N-ai învățat nimic la Svae? întreabă ea.

Mama râde și mă împinge lângă perete.

— O să danseze mai bine cu Vivian, zice ea și mă sărută iute pe obraz. Boletta vine și îi ia locul. Dansez cu ea. Mama stă pe sofa și își trage răsuflarea. Dansez cu Boletta. Ea conduce. Clatină din cap.

— Ai uitat tot ce ți-am spus despre cine ar trebui să conducă?

— Da, zic și o trag după mine; sunt dur și ferm, și după un moment stafia unui zâmbet îi trece pe față.

— Așa a fost mai bine, Barnum! Ai voie să fii puțin mai dur!

Și dansăm așa tot restul serii. Stăm pe sofa și ne tragem răsuflarea și până la urmă Boletta și mama dansează împreună, și arată ca două fete bătrâne, cu care nimeni nu vrea să danseze, la un bal. Și când la radio nu mai cântă muzica, ne ridicăm și ne ducem la culcare.

E foarte târziu în noaptea aceea când se întoarce Fred, este aproape dimineață. Lumina zilei, fragilă, pătrunde prin fereastră, licărind. Dormeam și visam ceva ciudat. Visam că stau întins în sicriul pe care Fred îl adusese acasă. Și nu sunt singur. Vivian mă ține în brațe. Locul e strâmt, dar nu contează. Mă mângâie în jos pe pântece. Nu suntem morți, trebuie să spun asta. Iar ea îmi ia mâna și o duce acolo unde vrea să fie, iar eu o mângâi. Cineva ciocănește în capac. Ne prefacem că nu auzim nimic. Îmi amintesc că mă întrebam cine o fi ciocănind în capac – Peder sau altcineva? Din visul acesta mă trezesc brusc, și Fred este acolo. Îl văd. E întors cu spatele. Sunt umed peste tot pe burtă. Mă șterg cu cearșaful.

— Unde ai fost? îl întreb.

Fred nu răspunde. Respiră foarte greu, ca și cum ar fi răcit – sună ca un șuierat, ca un curent de aer. Mă face să mă gândesc la tata. Sunt speriat. Mă ridic. E ceva pe podea, ceva întunecat. Ceva picură din patul lui Fred pe podea.

— Ce a zis tata înainte să moară? întreb eu.

— Taci, îmi spune Fred.

Dar e ceva în neregulă cu vocea lui. De-abia poate vorbi; e ca un radio la care nu a fost bine prins postul. Un zgomot ca de zgârietură. Sunt și mai speriat. Mă duc pe vârful picioarelor până la el. Nu-i pot vedea fața. Aprind lampa de lângă patul lui. Închid ochii, pentru că nu se poate să fi văzut bine. Îi deschid din nou. Dar am văzut bine. Fred se întoarce și se uită la mine. E de nerecunoscut. Toată fața i-a fost strivită. E sânge peste tot. Are părul plin de sânge; nasul îi e strivit, obrajii umflați, iar gura îi e doar o gaură din care curge și mai mult sânge din când în când. Totul e strâmb și strivit pe fața lui Fred. Ochii de-abia i se mai văd între fâșii de carne învinețită. Nici nu știu dacă mă poate vedea. Îmi vine să plâng.

— Cine a făcut asta? întreb eu.

Nu răspunde nici la întrebarea asta. Doar stă acolo.

— Trebuie să ajungi la doctor, Fred.

— Taci, zice el, cu o voce aproape de neauzit – e ceva mai mult ca un mârâit – și îmi ia mâna, o strânge ca într-o menghină, nu-i mai dă drumul.

Sunt nevoit să stau jos pe pat. Stau o vreme acolo. Nu știu cine pe cine încearcă să liniștească. Până la urmă el îmi dă drumul mâinii. Aduc o cârpă udă din baie și îi curăț fața cu mișcări cât pot de delicate.

— Curăță-mi ochii, șoptește el.

— Ce? îl întreb, fiindcă vorbește atât de neclar.

— Nu văd, Barnum.

Așa că îi curăț ochii de sânge. Încet-încet, i se ivește fața strivită de lovituri, iar el mă vede și el pe mine, ca și cum ar face-o pentru prima oară.

— Mulțumesc, zice Fred. Mulțumesc.

— Cine ți-a făcut asta? îl întreb eu din nou.

— Taci, e singurul răspuns pe care îl primesc.

Apoi adoarme. Sau, oricum, nu mai aud nimic dinspre el, în afară de răsuflarea lui grea care pare blocată în nasul strâmb. Și nu pot să nu mă gândesc că îmi amintește de tata, și pare atât

de bizar faptul că Fred zace întins acolo, amintindu-mi de tata. Șterg sângele de pe podea. Stau cu Fred tot restul nopții, și după ce sunt sigur că a adormit, mă duc în bucătărie, unde sunt mama și Boletta care se treziseră deja. Boletta flutură o lingură spre mine și râde șmecherește:

— Mi se pare că arăți cam obosit. Te-au stors de puteri bătrânele doamne aseară?

Clatin din cap și îmi dau seama că nu-mi e foame. Am uitat în ce zi era, deși probabil că era într-una din zilele obișnuite din mijlocul săptămânii, cât de departe posibil de zilele de sărbătoare din calendar.

— Te-a ținut treaz Fred? mă întreabă din senin mama.

Scutur din cap. Și brusc, ea se ridică în picioare și se îndreaptă spre camera noastră.

— Nu, îi zic eu.

Ea se oprește și se uită la mine surprinsă.

— Ce nu, Barnum?

— Nu te duce acolo la Fred.

Mama stă nemișcată câteva secunde, apoi ridică din umeri, supărată, și deschide ușa. Mă uit la Boletta. Are sprâncenele încruntate și s-a înclinat peste masă.

— S-a întâmplat ceva, Barnum? întreabă ea.

În acel moment, mama țipă. Țipă și imediat se năpustește afară din cameră și se uită la mine cu o privire rătăcită.

— Ce i s-a întâmplat lui Fred?

— S-a împiedicat, îi spun.

Boletta s-a ridicat și ea și se duce să se uite. Țipă și ea când îl vede. E și mai tăcută când se întoarce.

— S-a împiedicat, Barnum?

— Da, când a venit azi-noapte acasă. A căzut cu fața în jos.

Mama mă ia de braț.

— Nu minți? Nu e ceva ce ai inventat?

— Jur! A trebuit să-l șterg de sânge. Uită-te la cârpa aia!

Mama se duce în cameră și aduce cârpa îmbibată de sânge, care s-a uscat și a înțepenit; seamănă cu unul dintre acei trandafiri de marțipan care se pun pe torturile scumpe, doar că e mult mai mare și nu-ți face niciun fel de poftă de mâncare. Dar arată ca și cum mama ar ține în mână un trandafir artificial distrus, iar ea dă din cap.

— Nu spune nimic. Cred că a băut. Duhnește a rachiu!

Boletta a chemat doctorul. Eu am luat un taxi până la școală. Așa a făcut mama mult timp după moartea tatei – îmi chema un taxi ca să merg cu el la școală, astfel încât să nu întârzii. Dar eu întârziasem oricum, așa că i-am cerut șoferului să mergem în jurul cimitirului Vestre de trei ori, încet, așa că am putut să văd că cineva săpa o groapă chiar în colțul cimitirului verde-închis. Nu avea nicio importanță dacă ajungeam târziu la școală sau dacă nu știam răspunsul la întrebări, pentru că tatăl meu murise. Din ziua aceea am fost apărat, dar nu așa cum visasem când mă gândeam la accidente și la suferință, fiindcă trezeam mila tuturor, așa că eram încoronat conducătorul atotputernic al lumii compasiunii.

Acum îmi imaginam că vedeam râsul în spatele fiecărei fețe, un râs ascuns pe buzele tuturor, pentru că o moarte mai ilară decât a lui Arnold Nilsen era imposibil de imaginat – un disc în cap în mijlocul stadionului Bislet într-o duminică dimineața. Râdeau în spatele fețelor lor și în spatele meu, și m-am gândit la lista pe care o găsisem în buzunarul tatei, lista pe care ar fi trecut și tipul acesta de râs. L-aș fi numit rușinos, râsul rușinos, care ar trebui să fie înăbușit, să rămână în gâtlej și încet, dar sigur, să o sufoce pe persoana care ar fi îndrăznită să râdă astfel. La asta mă gândeam în timp ce stăteam lângă fereastra clasei, izolat în singurătate și abandon ca un lepros, acoperit cu rănile uscate ale batjocurii și tristeții, în acel moment îmi doream ca Peder și Vivian să fi fost în clasa mea; aș fi putut să le trimit un bilet pe care să scrie doar atât, râsul rușinos, iar ei ar fi înțeles ce voiam să spun. Dar Peder se ducea la altă școală, din afara orașului, și trebuia să ia autobuzul până acolo, ori să meargă cu mașina tatălui lui, dacă acesta reușea s-o pornească. Iar Vivian lua lecții particulare – cel puțin, așa ne spusese nouă, poate că mama ei îi preda acele lecții. Așa că niciodată nu am fost la aceeași scoală, ceea ce poate că era spre binele nostru, poate că asta ne făcea inseparabili, faptul că ne era dor, da, ne era dor unii de alții în timp ce eram despărțiți. Poate că tirania recreației mari ne-ar fi produs probleme; poate că muzica, lucrul manual, gimnastica și recreațiile norvegiene ne-ar fi transformat în niște dușmani. Dar așa, ne puteam întâlni dincolo de terenul de joacă, dincolo de program, în timpul nostru liber – sub copacul roșu din parc, în sălile răcoroase de cinematograf. Eram doar trei – Peder, Vivian și Barnum – eram afară, nu, eram

înăuntru; aveam propriile noastre locuri, și toți ceilalți erau în afară.

— Ce ai, din nou nu te simți bine, Barnum? întreabă domnișoara Schelet, iar vocea ei este fragilă, cuvintele încrețite.

A început să se sature de mine și de tot ce are legătură cu mine. Mă întorc încet și totul e tăcut în jur. Doar în depărtare îl aud pe Montgomery strigând. Războiul continuă. Fiecare zi e Ziua Debarcării în Normandia. Domnișoara Schelet stă cu brațele încrucișate și în spatele ei tabla este complet neagră. E ora de religie.

— Mă simt doar puțin ca un lepros, îi răspund eu.

Mă ridic și plec.

Domnișoara Schelet încearcă să mă oprească, pentru un moment scoasă din sărite, indignată. Ea știe că în curând ar trebui să se sfârșească cu protejarea mea (cei cărora le moare cineva poartă doliu doar un an) dar eu nu vreau să renunț la asta, la libertatea mea singuratică, chiar dacă îmi dau seama că nu poate să dureze la nesfârșit. Ceilalți din clasă sunt invidioși pe Barnum cel cu inima frântă; le-ar plăcea și lor să le moară tatăl.

Când am ajuns acasă, doctorul era acolo. Mama stătea în camera de zi și a trebuit să mă duc acolo. Stătea acolo, foarte tristă. Ochii i se plimbau de colo până colo, cu privirea goală. Fluiera. Asta nu era semn bun. A vrut să-mi vorbească, dar n-a putut. Până la urmă eu am fost cel care a vorbit.

— Ce e, mamă? E din cauza lui Fred?

Ea a zâmbit dintr-odată și s-a oprit din fluierat.

— Ce doctor glumeț avem noi aici, a zis ea.

— Chiar așa?

— Chiar așa. A zis că, dacă Fred a căzut și s-a lovit de podea, atunci podeaua l-a lovit cel puțin de douăzeci de ori și până la urmă i-a sărit în spate.

M-am uitat în jos. Mama a oftat.

— De ce mă minți, Barnum?

— Nu știu, am murmurat.

Mama m-a tras spre ea.

— Chiar nu știi de ce faci asta?

Am scuturat repede din cap.

— Nu știu ce s-a întâmplat.

Mama a oftat din nou.

— Cineva l-a atacat pe Fred, dar el nu o să spună nimic, firește.

Se lasă pe spate pe divan și pentru un moment seamănă cu Boletta. Oftează iar și iar.

— Nimeni nu-mi spune nimic. Doctorul îmi spune că ar trebui să reclamăm atacul la Poliție, dar ce să reclamăm dacă Fred nu spune nicio vorbă?

Mama și-a ascuns fața în mâini. Totul era prea mult pentru ea. Și atunci a spus ceva ce întotdeauna m-a speriat, aș fi vrut să nu spună asta niciodată. Era vorba despre cuvintele pe care ea tindea să le folosească atunci când era într-o anumită stare, cuvinte care mă făceau să mă simt neajutorat. Era ceva în felul în care accentua cuvintele, realitatea în mijlocul ororii, ceva care mă făcea să-mi pierd somnul săptămâni de-a rândul. Era respingerea ultimă, amenințarea cea mai mare. A spus, oftând:

— Ce-o să mă fac eu cu voi doi, Barnum?

— Nu spune asta, am spus. Te rog.

Ea m-a luat de mână.

— Du-te la fratele tău și vezi dacă îl poți face să recunoască.

— Să recunoască?

— Da, să recunoască faptul că a fost atacat.

Mi-a dat drumul, iar eu m-am dus repede spre camera noastră, pentru că preferam să stau acolo cu Fred decât să o ascult pe mama. Dar deodată s-a ridicat și ea și și-a făcut vânt cu amândouă mâinile. Din nou era prea mult pentru ea. Totul era prea mult pentru ea.

— Nu! a exclamat ea. Nu vreau să știu! Nu vreau să știu cine mi-a bătut fiul! Nu vreau să știu nimic!

A continuat să vorbească astfel cu ea însăși, spunându-și că dintre toți oamenii din lume ea era cea care știa cel mai puțin; lumea o trata ca pe o proastă, eram străini unii față de alții și de-abia dacă știa cine era ea, doar o văduvă singuratică încă prea tânără ca să poarte doliu tot restul zilelor ei, dar deja prea bătrână ca să înceapă o viață nouă.

— Bietul Fred! a strigat ea brusc. Bietul Fred!

Încet, am ieșit din cameră fără ca ea să observe și m-am dus să stau cu el. Stătea pe spate, arătând ca o mumie. M-a făcut să mă gândesc la o fotografie a lui Lenin pe care o văzusem în *Cine, Ce, Unde.* Fred semăna cu Lenin cum stătea așa acolo; un fotograf chiar reușise să-i facă o fotografie trupului îmbălsămat

al lui Lenin în mausoleul din Piața Roșie. Cu mare grijă, am atins bandajul mare din jurul capului lui Fred.

— Acum mama e foarte supărată, am șoptit.

Lângă Lenin era Stalin – erau ca doi vechi prieteni. Stalin era îmbrăcat în uniformă; se văd nasturii lustruiți. Așa aveau să zacă acolo pentru eternitate. Nu-mi plăcea poza, dar nici nu-mi puteam lua ochii de la ea, pentru că era ca și cum fotograful reușise să facă o fotografie a morții înseși – developase moartea. Fețele au o strălucire palidă, poate pentru că le-au fost scoase creierele. Doctorii ruși le scoseseră creierele și lui Lenin și lui Stalin, pe nas, folosind un cârlig ascuțit – exact așa cum făceau vechii egipteni când îmbălsămau un faraon care avea să doarmă trei mii de ani. Am scris o compunere despre asta.

— Capul spart, a zis Fred.

M-am dat mai aproape.

— Cine? Mama are capul spart?

Fred oftează.

— Nu, eu. Te-ai tâmpit de tot, sau ce?

— Doare?

N-a zis nimic un timp.

— Adu-mi o oglindă, Barnum.

— De ce?

— Adu-mi o oglindă, fir-ar să fie!

M-am furișat și am adus o oglindă din baie. Boletta a venit acasă și stă cu mama. Așa sunt lucrurile. Stăm unii cu alții, fiecare singur. Mă grăbesc să mă duc înapoi în dormitor.

— Ține-mi oglinda, mormăie Fred.

— Unde?

— Deasupra feței, Barnum. Vreau să văd cum arăt.

O țin în jos deasupra feței lui și până la urmă respirația lui grea încețoșează oglinda.

— Ești în viață, i-am spus eu. Sau vrei să-ți înfig un ac de pălărie în inimă? Boletta ar trebui să aibă unul.

El râde.

— Poți să-mi pui un pahar cu rachiu pe piept, mai bine, șoptește el.

Dar când iau oglinda, văd că Fred și-a întors fața și plânge.

A doua zi el stă nemișcat și doctorul glumeț trebuie să vină din nou. Nu mai este glumeț. Aprinde o lanternă în ochii lui Fred și îi schimbă bandajul. După aceea vorbește cu mama, cu voce

scăzută, și scrie o rețetă. Un taxi așteaptă la colț; mama a chemat un taxi și în ziua aceea – un taxi și doctorul – iar Boletta îmi spune să mă grăbesc. Cobor să iau taxiul în timp ce doctorul aprinde încă o dată lanterna în ochii lui Fred și îi pipăie nasul. Îl rog pe șofer să mai ocolească cimitirul de câteva ori; oricum aveam să întârzii. Stau în clasă când e recreația mare și nu mă schimb când avem ora de gimnastică; dar acum observ nerăbdare în jurul meu, iritare. Râsul începe să devină vizibil; în câteva priviri se ghicește batjocura. Cât timp pot să trag de moartea tatei? Cât timp pot să rămân un fiu fără tată, în carantină, astfel încât suferința mea să nu-i infecteze pe ceilalți? Poate că ar putea să țină până la vacanța de vară, și după aceea totul avea să fie schimbat, diferit. Poate școala avea să ardă din temelii; Preben, Hamster și Aslak poate aveau să se înece, iar eu aveam să cresc cu centimetrii necesari. Soarele încălzește atât de tare fereastra încât aproape că transpir. Nu mai suport. Mă ridic și plec. Domnișoara Schelet a scris ceva pe tablă și se întoarce brusc. Cred că avem ora de geografie. Arată cu creta, iar în jurul tablei este un nor de praf alb care niciodată nu se așază cu totul.

— Știi ce înseamnă asta, Barnum?

Nu pot înțelege simbolurile pe care le-a scris; arată ca niște litere care s-au frânt. Clatin din cap.

Domnișoara Schelet vine mai aproape și ascunde creta.

— E o limbă numită *urdu,* Barnum. *Urdu* e o limbă vorbită într-o țară îndepărtată, numită Pakistan. Să-ți amintești asta data viitoare. Nu ai de unde să știi, poate că tocmai asta vei fi întrebat.

Domnișoara Schelet zâmbește.

— Și cum stai cu prețioasa ta sănătate? întreabă.

— Mai bine, murmur eu.

Domnișoara Schelet bate din palme și stă acolo într-un nor de praf alb, uscat.

— Asta am vrut să spun, Barnum. Asta am scris pe tablă. Cum stai cu prețioasa ta sănătate?

Fug înainte să aud râsetele.

E un tip pe care nu l-am mai văzut înainte la poartă. E îmbrăcat în negru și își piaptănă încet părul, ca și cum ar vrea să se reflecte în lumina din jurul lui. Mă duc la cealaltă ieșire, gândindu-mă că poate aveam să prind un tramvai. Dar când

ajung, este și el acolo, și mai e cineva cu el. Seamănă unul cu altul ca două picături de apă și mă urmăresc amândoi în timp ce mă îndrept spre biserică. Iuțesc pasul. Dar degeaba. Încep să aleg. Dar mă prind din urmă, și atunci observ că au zdrelituri pe încheieturile degetelor și au părul tuns și pieptănat la fel.

— Tu ești fratele lui Fred? întreabă unul dintre ei.

Seamănă atât de mult unul cu altul, încât nu știu care dintre ei a vorbit. Dau din cap. Încerc să fug din nou, în jurul bisericii, de data asta, dar mă prind și nu-mi dau drumul.

— Ce mai face?

— E în viață, le spun eu.

Se uită unul la altul.

— Zi-i să vină să se vadă cu noi în parcul Sten, a zis primul. La ora zece. Îmi dau drumul și o iau la fugă în josul pantei. Stau acolo până când nu-i mai văd. Apoi se aude soneria în curtea școlii. A trecut de mult de zece?

Cum stai cu sănătatea? Nu vreau să mă duc acasă. Montgomery strigă. Rătăcesc pe străzi. Iar Peder stă deja sub copacul nostru, așteptând. Alerg pe ultima porțiune a drumului, ca întotdeauna, pentru că sunt atât de bucuros să-l văd.

— Ia ghicește! strigă Peder.

— Eu primul! strig la fel de tare, aproape incapabil să vorbesc.

— Mi-au ținut calea!

Peder se oprește.

— Cine?

Stăm în iarbă sub copacul roșu și trebuie să aștept să treacă tramvaiul ca să putem să ne auzim vorbind.

— Nu-i știu, am zis. Cred că aceiași tipi care l-au bătut pe frate-meu.

— L-au bătut?

— Ba bine că nu! Și diseară vor să se întâlnească din nou cu el.

— De ce?

— Poate că vor să îi ceară scuze, îi spun.

— Ori să-l bată din nou, sugerează Peder.

Trebuie să trag aer în piept.

— Mă așteptau în fața școlii, îi spun eu.

Peder se gândește.

— Și te-au bătut și pe tine? întreabă în cele din urmă.

— Nu chiar. Aproape. M-au prins și m-au ținut. Uite. Îi arăt brațul de care mă înșfăcaseră. Peder se uită.

— Isuse Hristoase, zice el. Îmi trag mâneca în jos.

— Dar de ce l-au bătut pe frate-tău?

— Cred că sunt mulți cărora le-ar plăcea să-l bată, șoptesc. Fața lui arăta ca o bucată de carne tocată când a ajuns casă. Carne tocată și sos.

— Isuse, zice Peder din nou.

— Avea nasul rupt.

— Da?

— Da. Și dinții înfipți în limbă. A trebuit să-i scot.

— Ce groaznic, zice Peder și stăm amândoi tăcuți o vreme.

Apoi spun:

— E ceva ce nu înțeleg.

Peder zâmbește.

— Ce anume?

— Nu înțeleg cum au reușit să-l bată pe Fred.

Stăm acolo în iarbă gândindu-ne la asta, cum de a fost cineva în stare să-l bată pe Fred în halul ăsta. Trebuie să fi fost mai mulți. Firele de iarbă îmi gâdilă gâtul. Cerul plutește deasupra mea și pare invizibil deasupra crengilor întinse ale copacului.

— Și tu ce aveai să-mi spui? întreb.

Peder se ridică.

— Îți amintești de tipul pe care îl desena mama în prima zi când ai venit la noi în vizită?

— Puțin, îi spun eu. Cel care era în camera de zi?

— Exact. Tipul care stătea gol în camera de zi.

— Mama ta nu a terminat să-l deseneze?

Peder zâmbește în felul acela trist al lui, într-o parte.

— Mama nu le termină niciodată, zice el și se întinde din nou pe iarbă, tăcut dintr-odată, ca și cum uitase ce avea de zis.

Aștept, pentru că nu vreau să-l presez.

— Ce-i cu tipul, atunci? întreb.

Peder se răsucește și se așază peste mine. E greu. Îl las, totuși, să stea peste mine. Acum i-a venit rândul să nu fie capabil să vorbească.

— Știe pe cineva care are un club de filme unde se dau filme neobișnuite! Peder se zgâlțâie deasupra mea. Dacă o ține așa, n-am să mai pot respira.

— Și?

— A zis că ne poate strecura și pe noi diseară!

— Nu cred!

— Ba da!

— Ce film e?

Peder începe să bată în pieptul meu ca și cum ar fi un toboșar dintr-o formație.

— Îți amintești de fotografia femeii de pe peretele din camera lui Vivian?

— Oprește-te! strig eu.

Dar el nu încetează. Continuă să bată în pieptul meu. Curând o să fiu numai pete negre și vineții sub Peder, cu toată greutatea lui.

— Îți amintești sau nu de ea?

— Da! Dar nu-mi amintesc cum o cheamă!

Peder se apleacă și gura îi miroase a lemn-dulce; limba îi este complet neagră.

— Lauren Bacall, zice el rar, ca și cum ar trage de fiecare literă. Lauren Bacall.

Atunci auzim un râs în spatele nostru. Este Vivian. Stă acolo, râzând. Peder se ridică repede și mă trage în sus, iar eu de-abia reușesc să-mi țin echilibrul. Scuturăm firele de iarbă de pe noi. Îmi bag mâinile în buzunare. Peder face un zgomot cu buzele. Vivian nu se mai oprește din râs. Amândoi ne ducem spre ea. Peder își drege glasul și își încrucișează brațele.

— Vrei să mergem la film? întreabă el. La un club unde se dau filme, adaugă el repede. Mergi cu noi?

Mai sunt trei ore până atunci și niciunul dintre noi n-are niciun chef să se ducă acasă. Ne ducem la cabina telefonică din piața Solli, ne scotocim prin buzunare să găsim câteva monede, iar Peder îl sună pe tatăl lui să-i spună că ia cina cu mine, iar eu o sun pe mama să-i spun că iau cina cu Peder. Vocea mamei sună mai degrabă obosită.

— Salută-l din partea mea, zice ea.

Eu închid telefonul înainte ca ea să înceapă să mă întrebe de unde sun și îi fac loc lui Vivian să intre, dar ea nu trebuie să sune pe nimeni. După aceea ne ducem să stăm la o masă la cafeneaua Samson, pe strada Frogner, comandăm niște ceai și ne dăm seama că avem bani doar pentru o brioșă cu stafide, pe care să o împărțim între noi. Chelnerița își șterge mâinile pe șorț și se uită lung și stăruitor la noi.

— Câte brioșe doriți?

— Una, zice Peder.

Chelnerița scoate un carnețel și scrie foarte încet.

— O brioșă cu stafide?

Peder încuviințează din cap.

— Da. Stafidele cu brioșe nu ne interesează.

Chelnerița dispare, iar noi trebuie să ne ținem răsuflarea ca să nu ne umfle râsul.

— La ce film ne ducem? întreabă Vivian.

Peder se apleacă peste masă, după ce a reușit să se adune.

— Nu-mi mai amintesc exact cum se cheamă. Dar e cu Lauren Bacall.

— Cea care-i în fotografia din camera ta, am adăugat eu repede.

Vivian se uită la mine cu blândețe.

— Crezi că nu știu ce fotografii am pe pereți?

— Sigur că știi, am zis eu.

Peder o cheamă pe chelneriță. Poate s-a dus acasă. Nu mai e niciun client. Poate că am fost încuiați în cafeneaua Samson și va trebui să petrecem toată noaptea în atmosfera lipicioasă a prăjiturilor cu glazura topită din vitrină.

— Barnum era să ia bătaie astăzi, zice Peder.

Vivian zâmbește fără niciun motiv.

— Da?

— Doar m-au prins de brațe și m-au ținut, murmur.

Peder se înclină peste masă.

— Dar fratele lui Barnum a fost bătut măr.

Vivian se uită la mine, nerăbdătoare să afle, dar îmi dau seama că nu vreau să vorbesc despre asta, nu vreau să povestesc despre Fred.

— I-au învinețit fața, mormăi.

Și în cele din urmă chelnerița vine la masă. A pus brioșa în mijlocul unei farfurii enorme și o așază ceremonios pe masă.

— Uite, zice ea. A venit brioșa.

Probabil că în viața ei anterioară a avut simțul umorului.

— Câte stafide sunt în ea? întreabă Peder.

— Câte stafide?

— Da, câte stafide sunt în brioșă? Nu pot să o plătesc până nu știu câte stafide are în ea.

Eu sunt cel care încep să scot stafidele și să le număr, și ajung la șapte, iar după aceea suntem dați afară – probabil singurii clienți care au fost vreodată dați afară de la cafeneaua Samson din strada Frogner. Mergem pe lângă șinele de tramvai, zguduindu-ne de atâta râs, iar eu mă gândesc deodată: *Oare unde s-ar încadra acest râs pe lista tatei*? *Este râsul necuviincios al publicului*? *Râdem de chelneriță*? *Nu, râdem de noi înșine, pentru că acesta este râsul eliberator, eliberat și suveran.* Râdem de ceea ce ni se va întâmpla, de ceea ce ne așteaptă; stăm pe o bancă în spatele copacului nostru și împărțim stafidele. Avem două de fiecare, și pe ultima i-o dăm lui Montgomery care trece pe lângă noi, având în mână o sticlă ca o floare roșie.

— Nu semeni cu el, zice Vivian dintr-odată.

Stă între mine și Peder. Nu înțeleg ce vrea să spună.

— Cu cine? Cu Montgomery? țipă Peder, iar Vivian râde.

— Cu fratele tău, firește.

Mi se face un gol în minte.

— De unde știi asta? întreb.

Ea își vâră o stafidă în gură.

— Fiindcă l-am văzut la înmormântarea tatălui tău, fraiere.

Și nu pot să mă gândesc decât la faptul că ea își amintește de asta, în timp ce eu nu. Peder se ridică brusc.

— Și nu poți să fii decât mulțumit de asta, zice el.

Mă uit la el.

— Mulțumit de ce anume?

Peder o ajută pe Vivian să se ridice din iarbă.

— Barnum e mai greu de cap astăzi, sau noi ne-am făcut prea deștepți?

— Barnum e mai greu de cap, zice Vivian.

Mă ia de mâini și mă îmbrățișează, iar Peder își pune mâna pe umărul meu și vorbește încet:

— Trebuie să fii al naibii de mulțumit că nu semeni cu fratele tău.

Titlul filmului este *Somnul de veci.* Este interzis celor sub optsprezece ani, dar noi suntem lăsați înăuntru. Încă nu a început. Stăm pe rândul 14 la cinematograful Rosemborg – locurile 18,19 și 20. Când îmi pun brațul în jurul mijlocului ei, în timp ce luminile încep să se stingă, dau de mâna lui Peder, pentru că și el a făcut exact același lucru – și-a pus brațul în

jurul lui Vivian. Ea se lasă în brațele noastre și stăm așa. Gulerul tricoului îmi provoacă mâncărime la ceafă, dar nu îndrăznesc să mă scarpin acum. Cinematograful este doar pe jumătate plin și toți cei din public sunt mai mari decât noi. Un bărbat îmbrăcat cu o haină neagră, cu ochelari negri, stă în fața ecranului și spune ceva din care se înțelege că nu numai că este un film clasic, dar e mai interesant decât operele complete ale lui Ibsen, iar aceia care nu înțeleg la sfârșit cine este ucigașul vor trebui să plătească dublu taxa de membri în toamna care vine. Bun venit în întunericul de afară. Râsete potolite în cinematograf. Râdem încet, pentru că acum este momentul pentru râsete domoale. Râdem cel mai încet dintre toți spectatorii.

— Haios, șoptește Peder.

— Haios, murmur și eu.

Cineva se întoarce spre noi și ne spune să tăcem. Ne cufundăm în scaunele noastre și nu mai spunem nimic în următoarele o sută zece minute.

De câte ori am văzut *Somnul de veci* de atunci? Nu mai știu, am pierdut șirul, dar aceasta a fost prima oară, și cu ce se poate compara prima oară? Cu nimic. Tot ce urmează este o repetiție, o copie – plagiere. După aceea nu este decât o continuare. Data viitoare nu este decât o umbră. Dar prima dată este ceva real. Ești prezent, ești deodată acolo în propria ta viață; poți să pui degetul pe momentul acesta și să iei pulsul timpului. Și în același timp știi și că acest moment a trecut, a alunecat în urma noroioasă a pulsului. Dar nu, nu încă, pentru că e prima dată când vedem toate astea – țigările în scrumieră, două capete de țigări lăsate acolo și literele albe pe tot ecranul cenușiu: Humphrey Bogart și Lauren Bacall. Apoi vedem o tăbliță cu un nume pe o ușă – Sternwood – și un deget mai degrabă bont, degetul plin de riduri al lui Bogart, apăsând soneria. Ușa este deschisă de un servitor cu gesturi ceremonioase, iar Bogart intră; când servitorul se duce să-l anunțe pe General că a sosit Marlowe, apare o doamnă într-o fustă scurtă și albă, care arată ca și cum ar putea să ia în orice moment în mână o rachetă de tenis. Mai întâi presupun că aceasta este Lauren Bacall, dar nu este ea, ci sora mai mică, Carmen Sternwood, al cărei rol este jucat de Martha Vickers. Ea este cea care spune replica pe care nu pot să o uit; Martha Vickers se uită la Bogart, care se simte cam stânjenit acolo, în ambianța rece a lumii celor bogați. Ea îl

măsoară de sus până jos pe acest tip ciudat și spune: *Nu ești prea înalt, nu-i așa*? Bogart zâmbește crispat, întinzându-și buzele peste dinți ca o foaie de hârtie subțire, și spune *încerc să fiu.* Filmul este pentru spectatorii care au împlinit optsprezece ani. Îi aud pe cei din public râzând – nu, chicotind. Niciunul nu râde, doar chicotesc; umerii li se zgâlțâie. Așa se râde la un film alb și negru destinat celor peste optsprezece ani. Doamna cu fusta albă se aruncă deodată în brațele lui Bogart, iar eu mă gândesc fulgerător (pentru că acum gândurile îmi zboară în toate părțile) că așa trebuie să fi arătat Fata de Ciocolată de la Circul Mundus, Fata de Ciocolată despre care ne povestise tata. Apoi apare din nou servitorul, iar Bogart trebuie să o dea cu blândețe la o parte pe doamnă, iar în următoarea scenă îl vedem într-o seră, iar Generalul stă într-un scaun în rotile. *Cum vă place whiskyul, domnule*? întreabă el. *Într-un pahar,* răspunde Bogart. Încă un val de chicote și umeri zgâlțâiți, iar acum i se spune pentru ce a fost chemat. Tricoul mi se lipește de piele; mă trag mai la o parte și încetez să mă uit, dar degeaba – simt frigul din căldura serei. Bogart transpiră picături de sudoare înghețată – ar putea să și le amestece în băutură – iar eu încerc să ghicesc cât de înalt este. Nu pare prea înalt – Martha Vickers avea dreptate – dar poate că pare și mai scund pentru că și-a tras pantalonii atât de sus, aproape până la piept. Nu am timp să mă gândesc la nimic altceva, pentru că atunci când este pe cale să iasă, servitorul îl conduce pe Bogart într-o altă încăpere. Trebuie să fie un dormitor, pentru că este un pat acolo, un pat cu patru stâlpi, iar lângă fereastră este o masă plină de sticle. Lângă masă stă o femeie care își toarnă un pahar plin, iar când termină se întoarce spre Bogart. Este Lauren Bacall. O vedem pe Lauren Bacall pentru prima dată. Peder își trece degetele peste mâna mea. Mă întorc și mă uit la Vivian. Ea nu se mișcă. Pare a respira încet, inhalând tot aerul din jur. Iar Lauren Bacall se uită la Bogart – ea strălucește, strălucește în alb și negru, și nările ei se umflă ca ale unui animal, ca nările unei leoaice. Și ea râde – râsul lui Bacall – râde de el, *Ești ca vai de tine, nu-i așa*? Iar Bogart răspunde, *Și nu sunt nici prea înalt. Data viitoare vin pe catalige.* Și poate că este imposibil să descriem această primă dată, este ceva ce facem după aceea, în altă lumină, în alt timp. Poate că acest moment este doar ca un timbru care își pierde marginile zimțate și căruia încet, dar

sigur, îi crește valoarea în colecția ta particulară, colecția pentru care plătești o asigurare mai mare decât pentru propriii tăi copii. Nu poți să colecționezi totul, toată lumea; trebuie să alegi – unele lucruri le respingi sau le schimbi. Poate că, de data aceasta, în cinematograful Rosemborg – pe rândul 14, pe locurile 18, 19 și 20 – cu lumina cenușie și neastâmpărată jucând pe fețele noastre, stând acolo fără să înțelegem prea mult (fiind și în afară, și înăuntru în același timp), poate că este doar o scenă peste care pun o nouă subtitrare. Sau pentru care fac *voice-over* – cu vocea *mea,* cea care îmi vorbește în viața mea, în zilele și anii mei – pentru ca această scenă să se potrivească restului povestirii? Dar știu că este adevărat – am văzut asta. Am auzit. Și nu pot să uit. Când mă uit din nou la Vivian, văd că plânge.

După aceea suntem pe străzile calde, unde tații își spală mașinile și mamele stau la fereastră, sprijinindu-se pe pervaz, râzând de cine știe ce. Poate că râd de sârguința și mândria bărbaților lor care se oglindesc în capotele lustruite și în capacele de roți strălucitoare. Este o reclamă și totul este color acum. Copii cu genunchii bandajați, pe biciclete cu mânere mult prea mari, dau ture, în timp ce mamele lor îi fluieră. Suntem în altă parte. Suntem cu totul pe *alături.*

— Nu e cine știe ce film, zice Peder.

— Nu, nu e, îl aprob eu. Apă de ploaie.

— Da, apă de ploaie, spune Peder. Nicio scofală.

Vivian nu zice nimic; se mișcă fără să scoată niciun sunet. Peder și cu mine o conducem acasă. Nu spune nimic nici când ajungem acolo, doar dispare pe scările de lângă biserică, iar mie mi se pare că văd o fluturare a perdelelor la etajul doi, o umbră care le trage. Luminile se sting. Nu se mai întâmplă nimic. Apoi traversăm strada Gimle și auzim o femeie râzând tare în restaurantul hotelului Norum, iar dintr-o cameră ajunge până la urechile noastre o muzică ciudată care dispare în spatele nostru în întunericul care cade încet.

— Vivian a plâns, zic eu cu voce scăzută.

Peder dă din cap.

— Am auzit-o. A plâns.

Mergem o vreme fără să zicem nimic. Mă simt tulburat.

— De ce crezi că plângea? am întrebat.

Peder dă din umeri.

— Poate că i s-a părut trist filmul.
— Poate. Ție ți s-a părut trist?
— N-am înțeles nimic, răspunde Peder. Tu ai înțeles?
Ne oprim în fața casei lui. Dau din umeri.
— Lauren Bacall era foarte frumoasă, spun eu.
Peder zâmbește.
— Lauren Bacall este foarte frumoasă.
— Da, Isuse Hristoase, zic eu. Ai văzut ce nări are?
Peder se uită la mine și începe să râdă.
— Nici tu n-ai înțeles nimic. Nici măcar titlul filmului.
Râdem din nou. Apoi ne oprim.
— Bine, cum o chema? întreb.
— O chema Vivian, zice Peder.

Astfel alerg acasă în seara aceea bizară, cu toate numele acelea pe buze. Și în timp ce alerg (pentru că poate cineva e în urma mea, vrând să mă bată), mă gândesc la tot ceea ce spunea tata, că *nu ceea ce vezi contează, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi.* Și ce a crezut că vedea tata când discul a venit șuierând drept spre el, iar Fred stătea încremenit locului în cerc, urmărind cu ochii acel disc? Ce a fost mai important atunci, ceea ce a văzut sau ceea ce a crezut că vede? Mama este deja adormită. Boletta nu se vede pe nicăieri. Fred este întins în pat. Nu s-a mișcat. Mă așez lângă el.

— Sunt unii care vor să-ți vorbească, îi spun eu.
Fred își ridică fața umflată și învinețită de pe pernă.
— Cine? șoptește el.
— Doi tipi. M-au așteptat la ieșirea din școală.
Fred a tăcut o vreme.
— Cum arătau? întreabă el încet.
— Erau la fel, îi spun eu.

Fred râde și trebuie să-și țină mâna la gură. Are sânge pe degete. Apoi îmi pune mâna pe umăr.

— Nu ți-au făcut nimic, nu-i așa, Barnum?

Sunt atât de tulburat de cât de mult îi pasă de mine, când el zace acolo bătut măr, încât nici nu pot scoate o vorbă. Clatin din cap. Fred își ia mâna de pe umărul meu.

— Ce au spus, Barnum?
— Au întrebat dacă mai trăiești, am răspuns.

Fred trebuie să-și ascundă din nou gura în timp ce râde, și are lacrimi în ochi.

— Au întrebat ei asta?

— Da.

— Și tu ce-ai zis?

— Că ești în viață, Fred. Și pe urmă au zis că să te întâlnești cu ei în parcul Sten. La zece.

Fred nu se mișcă o vreme. Aș vrea să-l fi găsit adormit.

— Cât e ceasul acum? mă întreabă.

— E nouă și jumătate. Nu te duci, nu-i așa?

— Dă-te la o parte, Barnum.

Fred se ridică din pat. Trebuie să-l sprijin. De-abia poate să stea în picioare. Trebuie să-l îmbrac. Tot corpul îi e umflat și învinețit. Fred râde. Îl îmbrac. E vina mea. N-ar fi trebuit să îi spun că au întrebat de el.

— Nu face asta, zic.

— Cămașa albă, Barnum.

— Te rog, Fred.

— Vreau cămașa albă, Barnum.

Caut cămașa albă în dulap, i-o pun și îi închei nasturii, în afară de ultimii trei de sus.

— Vin cu tine, Fred.

— În regulă.

Nu mai spune nimic altceva. În regulă. Dar niciunul dintre noi nu-i în regulă. Ne strecurăm afară din casă. Mama doarme. Boletta încă nu s-a întors. Ne ducem în parcul Sten. Orașul este liniștit. Întunericul e moale. Tufișurile de liliac strălucesc. Ne suim pe colina Blåsen.

Trebuie să-l ajut să urce când suntem aproape de vârf. Ne așezăm pe o bancă în parc. De aici putem vedea aproape tot, dar noi putem fi văzuți doar de câțiva. Nu e nimeni pe acolo.

— Ai auzit de Omul nopții? îl întreb eu.

Fred nu răspunde. Se uită atent în jur.

— Omul nopții îngropa cai aici, Fred. Cai morți. Dar în timpul zilei nu-l vedea nimeni.

— Taci din gură, spune el.

— Dar e adevărat, îi spun eu.

Și apoi vin ei. Sunt patru. Vin din spatele bisericii, încet. Se uită în jur repede, nerăbdători, neliniștiți. Merg într-un grup strâns, aproape că nu se disting unul de altul – dar eu îi recunosc pe cei doi, pe gemeni. Arăt spre ei. Fred îmi dă brațul la o parte. Stă locului. Mie îmi vine să o iau la fugă.

— Stai, șoptește el.

Zâmbește.

— Acum noi suntem oamenii nopții, Barnum.

Lui Fred i se șterge zâmbetul de pe față și se ridică încet, ca un invalid. Coborâm treptele spre fântâna din colț. Îi vedem, dar ei nu ne văd. Stau lângă carusel.

— Cât e ceasul? șoptește el.

Îi arăt. E zece. Fred dă din cap. Începe să meargă. Dar cei din gașcă l-au văzut. Unul dintre ei îl strigă pe nume. Fred se oprește. Eu stau chiar în spatele lui. Cămașa lui albă strălucește. Cred că știu de ce a vrut să îmbrace chiar această cămașă. Stă foarte nemișcat. Se uită unii la alții, Fred și gașca de lângă carusel. Sunt patru. Noi suntem doar doi. Ei, bine, unul și jumătate. Nu se mișcă niciunul dintre noi. Suntem niște statui în parcul Sten. Cine va rezista mai mult? Cine e în stare să rabde în seara asta? Cine este capabil să aștepte cel mai mult? Fred. Ceilalți pornesc spre noi încet. Fred își ține mâinile la spate. Cămașa lui albă strălucește. Nu se mișcă. Ei se opresc doar când ajung la câțiva metri de noi. Se uită fix la el. Cred că Fred zâmbește cu gura lui mutilată, dar nu pot vedea asta pentru că stau în spatele lui.

— La dracu', zice unul dintre ei.

Are un ochi învinețit, poate că Fred l-a lovit, și pentru o clipă îmi imaginez că o să se arunce asupra lui; dar el face un pas între gemeni. Al patrulea se apropie de noi. Își bagă mâna în buzunar. Un fior îl străbate pe Fred, de la coate la umeri – ca un șoc electric. Apoi redevine calm. Tipul scoate un pachet de țigări Teddy, scoate două și îi dă una lui Fred.

— Numele meu e Erling, zice el. Dar cei mai mulți îmi zic Tenner.

Fred face un semn aproape imperceptibil cu capul și ia țigara.

Erling, cărora cei mai mulți îi spun Tenner, mă vede în penumbra din spatele lui Fred.

— Vrei și tu una? întreabă.

— Nu fumează, îi spune Fred.

Îmi spun în sinea mea, *Cum vă place whiskyul, domnule*? *Într-un pahar.*

Erling își aprinde țigara cu o brichetă lucioasă. Stau acolo un timp, fumând în tăcere – parcă nimănui mai înainte nu i-a luat atâta timp să termine de fumat o țigară. Luna dispare și în cele

din urmă ei își aruncă chiștoacele pe jos și le sting călcându-le, iar scânteile sar în toate părțile – de parcă picioarele lor ar fi pe cale să ia foc. Apoi Fred își duce din nou mâinile la spate. Erling se uită la el.

— Poți să dai cu pumnul? întreabă.

Întreabă dacă Fred poate lovi cu pumnul. Îl văd desfăcându-și mâinile la spate.

— Poate.

Tipul se uită la Fred o vreme. Apoi se întoarce spre ceilalți.

— Vino-ncoa, Tommy.

Cel cu ochiul învinețit se duce la Fred și se oprește în fața lui. Fred ezită. Apoi încearcă să-l lovească. Dar cel numit Tommy face o fentă rapidă cu partea de sus a corpului, o mișcare ca de înot, iar pumnul îi atinge tâmpla doar în treacăt.

— Uau, zice Tommy și se duce la gemeni.

Erling se uită lung și insistent la Fred și își scoate din nou pachetul de țigări. N-am nici cea mai mică idee ce va urma. Fred a tras un pumn, dar a ratat ținta, își întoarce fața spre mine și văd confuzia de pe fața lui învinețită, pentru că nici el nu știe ce se va întâmpla, care va fi următoarea mișcare – iar zăpăceala lui mă înspăimântă și mai tare.

Erling - Tenner – mai scoate două țigări.

— Ești mai bun să încasezi lovituri decât să lovești, zice el.

Atunci Fred lovește din nou. Este ca și cum aș simți eu lovitura în plină față. Tremur de fericire și de teamă. Erling se îndoaie și cade pe jos, iar țigara i se rostogolește pe pantă. Și dintr-odată mă gândesc, *Acum chiar îngropăm caii morți.* Fred stă în picioare, cu mâinile sângerând. Tommy și gemenii fac un pas înainte, iar Fred ridică ambele mâini; i-ar fi greu să le țină piept. Dar ei nu-l atacă. În loc de asta, încep să numere. Încet, numără până la nouă, iar înainte să ajungă la zece Erling se ridică, zâmbind.

— N-a fost rău, zice el. Dar mai ai multe de învățat. Ne ducem să stăm pe bancă?

Erling și Fred se duc la o bancă de lângă terenul de joacă și se așază. Își vorbesc. Nu aud ce spun. Tommy ia pachetul de țigări. Gemenii se piaptănă. Eu nu mă mișc. Habar nu am cât o să dureze asta. Fred și Erling nu au terminat. Mai mult Erling vorbește. Apoi stau acolo tăcuți o vreme, și, când se ridică, își strâng mâinile ca și cum au căzut de acord. Erling, Tommy și

gemenii pleacă, trecând pe lângă toalete. Fred pleacă și el. Alerg după el.

— V-ați împrietenit? întreb eu.

Fred nu răspunde.

— Dar de unde au știut cine sunt?

Fred se oprește și se uită la mine. Una dintre rănile de pe față i s-a deschis.

— Ce?

— De unde au știut că eu sunt fratele tău, Fred?

— Toți știu cine ești, Barnum, zice el domol.

— De unde? De unde știu toți cine sunt?

Fred își șterge sângele de pe față și se gândește.

— Lasă, uită de asta, șoptește el și o ia din loc.

Dar eu nu pot uita. Oare chiar știu toți cine sunt – nu numai la școală, dar și în oraș, de cealaltă parte a râului, în aleile întunecoase din Vika și până la port? Dar Fred nu mai vrea să vorbească. Și când ajungem acasă, mama stă furioasă în hol, foarte agitată.

— Unde ați fost? țipă ea cu voce ascuțită.

Fred trece pe lângă ea și eu sunt cel care ajung să fiu țintuit în hol.

— Am fost la plimbare, îi spun eu.

Mama stă ca o umbră amenințătoare deasupra capului meu.

— La plimbare? La miezul nopții?

— Fred a trebuit să iasă la aer, mamă. De-abia poate să respire. Din cauza nasului.

Mama îmi dă drumul și își strânge cămașa de noapte în jurul corpului.

— O să mă omori cu zile, spune ea.

Încerc să o îmbrățișez.

— Nu, mamă, îi spun.

Ea bate cu piciorul în podea.

— Ba da, așa o să faci. Ține-o tot așa. Cum să dispară așa, în miezul nopții, cu capul spart și îmbrăcat într-o cămașă albă?

Se uită la mine scrutător.

— Are legătură cu faptul că a fost bătut? Spune, are?

Clatin din cap și mă uit la ea.

— Îți e dor de tata? o întreb.

Și atunci fața ei începe să se schimonosească, iar mie îmi vine în minte, înainte să se sprijine de umărul meu, că avem atâtea

fețe diferite; le ducem cum noi, cât de multe putem avea – fețe și nume. Ea zâmbește și răsuflarea îi este umedă.

— Da, așa e, dragul meu. Îmi e dor de tatăl tău.

După trei zile a sosit o scrisoare pentru mine. Era prima dată când primeam o scrisoare. Numele meu și adresa erau scrise pe plic. Era ca și cum aș fi fost descoperit, ca și cum aș fi fost adus la viață atunci. Cineva mă găsise. Scrisoarea aceea fusese purtată prin oraș și pusă în cutia de scrisori potrivită. M-am gândit, înainte de a mă întreba de la cine era: *Oare timbrul acesta o să valoreze ceva într-o zi*? Stăteam în bucătărie, luând cina. Erau cel puțin 27 de grade Celsius. Transpiram numai ridicând furculița la gură. Fred era și el acolo. Bea apă și mânca niște cartofi. Fața lui începuse să se vindece, dar trăsăturile parcă nu i se mai așezau la loc cum trebuie. A trebuit să mă uit de două ori la el ca să fiu sigur că el era.

— La ce te holbezi? a întrebat el.

— La nimic, am zis repede.

Fred și-a pus mâna pe nas și a împins înainte și înapoi. Nasul a trosnit. Boletta și-a ciulit urechea. Mama a scos plicul și l-a trecut peste masă. Era atât de fericită pentru mine; primisem o scrisoare și poate că o și citise.

— Ai o scrisoare, a zis ea.

Mișcările mi s-au încetinit, am rămas tăcut. Era scris acolo „Barnum Nilsen” cu litere înalte și înguste. Barnum Nilsen, numele meu, cu adresa sub el. Da, fusesem descoperit, găsit, eram o persoană, nu mai exista nicio îndoială în privința asta – cineva mă înregistrase. Am deschis plicul cu cuțitul. Era de la tatăl lui Peder. Mi s-au umplut ochii de lacrimi. Mama a zâmbit.

— Citește-ne și nouă, Barnum!

Am citit cât de calm am putut cuvintele pe care le scrisese Oscar Miil, acel bărbat vesel și atent. *Dragă Barnum. Acum că Peder și cu tine v-ați împrietenit atât de tare, lucru de care suntem foarte încântați, am vrea să te invităm la casa noastră din Ildjernet în vara asta, dacă mama ta e de acord.* M-am uitat la mama.

— Ești de acord? am întrebat-o eu.

Ea a dat din cap de mai multe ori.

— Sigur că da! Dar nu vrei s-o citești până la capăt?

— Am citit-o, am spus.

— Nu, n-ai terminat-o, Barnum.

— Ba da, i-am spus eu.

Dar mama mi-a luat scrisoarea și a continuat să citească. *Poate să vină și fratele tău, este bine venit*! *Cele mai bune salutări de la Oscar Miil.*

M-am uitat în jos. Fred a respirat repede prin nasul lui strâmb, iar sunetul semăna cu acela pe care îl scotea tata atunci când dormea. M-a trecut un fior.

— Nu ți-ar plăcea să te duci, Fred? l-a întrebat mama.

Mi s-a părut că îl aud pe Fred zâmbind.

— Nu pot, a zis el.

— Nu poți? Și cu ce ești tu atât de ocupat în vara asta?

— Cu antrenamentele.

Mama a împăturit încet scrisoarea de la Oscar Miil, iar Boletta a pus pe masă cuțitul și furculița.

— Cu antrenamentele? Ce fel de antrenamente, dacă pot să știu și eu?

— M-am înscris la Clubul Central de Box, dacă chiar vrei să știi.

Fred și-a mai pus niște cartofi și i-a pisat în farfurie. Era liniște în jurul mesei. Iar eu eram atât de ușurat. Fred se ducea la antrenamente. Mai întâi îl bătuseră. Apoi îl convinseseră să se înscrie la Clubul Central de Box, așa că nu mai putea să vină în vacanță la familia lui Peder. Asta era situația. Un lucru ducea la altul. M-am simțit și fericit, și stânjenit în același timp.

— Ba nu te duci să boxezi în niciun club de box, a zis mama, cu o expresie furioasă.

Fred nu s-a obosit să răspundă. A continuat să-și mănânce cartofii.

— Nu ai încasat destulă bătaie? Uită-te la tine, Fred!

Fred a dat din umeri.

— Să boxezi nu e același lucru cu a încasa bătaie, a zis el.

Mama s-a aplecat peste masă.

— Deci, cu cei de la Clubul Central de Box te-ai bătut?

Fred a râs liniștit.

— Eu nu mi-aș bate capul cu asta.

Mama fierbea de mâine. Boletta și-a înclinat capul pe o parte.

— Unde este Ildjernet, întreb și eu? s-a interesat ea.

Mama a oftat adânc și a mai împăturit o dată scrisoarea. Așa erau lucrurile. Veștile bune nu veneau niciodată singure. Iar veștile rele, pentru unii puteau fi bune. Fred mergea la box, eu

aveam să merg în vacanță cu cel mai bun prieten al meu, iar Fred n-avea să fie acolo. Tatăl lui Peder desenase o hartă pe cealaltă față a foii de hârtie. Ildjernet era o insulă în fiordul Oslo, și, ca să ajung acolo, trebuia să iau feribotul de la Nesodden pe toată lungimea țărmului. M-am dus imediat în camera mea să împachetez. Fred a venit și el după scurt timp. S-a așezat pe patul lui. Nu îndrăzneam să mă uit la el. Împachetam.

— Să nu mănânci prea multe sardine, a zis el în cele din urmă.

— De ce? am întrebat eu.

— Fiindcă sardinele mănâncă leșuri de nemți care zac pe fundul fiordului Oslo.

— Glumești, nu-i așa?

— Deci, când mănânci sardine, de fapt mănânci dintr-un cadavru de neamț.

M-am întors să mă uit la el.

— Poți să vii și tu, am șoptit.

A închis ochii. Era ca și cum un chip străin ar fi venit să se așeze peste fața lui și n-ar mai fi vrut să plece.

— Taci din gură, a zis el. Nu minții.

Iar în următoarea sâmbătă, la mijlocul verii, eram pe puntea feribotului *Prințul* și le făceam cu mâna mamei și Bolettei, care veniseră să mă conducă, deși eu le-am spus că nu era nevoie. Din fericire, după puțin timp nu le-am mai văzut, iar orologiul de la primărie s-a micșorat până când s-a văzut doar cât un ceas de mână și orașul a dispărut în vântul albăstrui. Am văzut tot ceea ce lăsam în urmă dispărând din raza privirii mele. Nu aveam rău de mare. Mă simțeam puternic. Până atunci călătorisem doar o dată, atunci când mama, Boletta și doctorul de la școală descoperiseră că eram prea slab și mă trimiseseră la o fermă, la țară, să mă îngraș. Dar preferam să nu vorbesc despre asta – da, preferam să nu pomenesc absolut nimic, să uit de-a binelea totul. Acum era ceva cu totul diferit, mergeam în casa prietenului meu. După Flaskebekk, vasul a început să se legene. Am cărat valiza tatei în salon și am cumpărat o sticlă mică de Coca-Cola de la chioșc. Pasagerii mi-au zâmbit. Se duceau în vacanța de vară. Le-am zâmbit și eu. O doamnă bătrână cu părul rar și gura plină de riduri s-a înclinat spre mine, peste un coș în care era un cățel ce mârâia.

— Mergi departe? a întrebat ea, și și-a trecut mâna uscată prin părul meu.

Am hotărât să fiu politicos.

— Cât de departe merge vasul, am răspuns.

Pe insula Ildjernet, la ultimul chei înainte ca fiordul să facă o curbă, deschizându-se în mare – acolo unde ajunseseră Bătrâna și Boletta și regele Haakon, văzând Oslo pentru prima dată – stăteau Peder și tatăl lui, așteptându-mă. Mi-am cărat valiza pe platformă în jos. Peder a venit alergând spre mine. Era deja bronzat și mai slăbise. Aproape că nu l-am recunoscut și am simțit o oarecare invidie, deși nu știam pentru ce anume. S-a oprit în fața mea și mi-a întins mâna.

— Arăți ca vai de capul tău, a zis.

— Data viitoare o să vin pe catalige, am răspuns.

Peder a suspinat.

— Nu e bine, Bogart. Mai întâi spui că nu ești nici prea înalt.

— Nu sunt nici prea înalt, am zis.

— O luăm de la început, a spus Peder și a inspirat. Ești gata?

— Gata, cum o să fiu întotdeauna.

— Arăți ca vai de capul tău, domnule Barnum Nilsen.

— Iar tu te-ai înnegrit de zici că ești murdar, am răspuns.

Peder a mârâit și s-a făcut că mă împinge în apă. Apoi a venit tatăl lui; avea o pipă în gură și ochelari de soare peste ochelarii de vedere. Mi-a luat valiza.

— Hai, băieți, grăbiți-vă, până nu se termină vara!

Ne-am ținut după el până când s-a oprit lângă un pod mic de frânghie, care unea țărmul de insula pe care era casa lor de vară. Tatăl lui Peder s-a uitat la mine.

— Ți-e frică de înălțimi, Barnum?

— Nu încă, am șoptit.

Peder a râs.

— Barnum e atât de scund încât nu știe ce înseamnă să ai teamă de înălțimi, a zis el.

Tatăl lui și-a dat jos ambele rânduri de ochelari pentru un moment.

— Ce-ai zis, Peder?

— Nimic, a răspuns Peder și a luat-o la fugă pe pod; l-am urmat, iar tatăl lui a venit pe urma noastră.

— Nu te uita în jos! a strigat.

M-am uitat în jos. Întregul pod se legăna, iar valurile au devenit și mai puternice – vântul îmi vâjâia în jurul capului, stropii de apă îmi intrau în gură. Am încercat să mă agăț de o latură, dar era doar o frânghie care se bălăngănea în mâinile mele. L-am auzit pe Peder care încă râdea și deodată m-am gândit la Diavolul Roșu. Eram acolo, între țărm și Ildjernet, și nu puteam să nu mă gândesc la Diavolul Roșu care murise din cauza râsului.

— Nu te uita în jos! a strigat din nou tatăl lui Peder.

Peder continua să râdă, în largul lui, de parcă s-ar fi născut pe pod. S-a întors și și-a deschis brațele, ca și cum ar fi vrut să mă îmbrățișeze.

— Nu e periculos, a zis el.

A fost o săptămână ciudată, o săptămână ciudată din cea mai frumoasă vară din viața mea – prima vară cu Peder pe Ildjernet. Nu-mi amintesc ordinea tuturor lucrurilor care s-au întâmplat; este ca într-un film în care scenele au fost puse laolaltă la întâmplare, și poate că ultima parte a ajuns cumva în mijlocul acțiunii, ca o ghicitoare la care ajungi să afli răspunsul mai târziu, sau poate niciodată. Când m-am întors, bronzat din cap până în picioare, Fred stătea pe chei așteptându-mă, iar orologiul de la Primărie a devenit vizibil cu arătătoarele lui mari și figurile aurite – și era ca și cum zilele petrecute pe Ildjernet se deschiseseră într-un buchet cu florile aplecate în toate direcțiile. Și dacă ai fi luat o singură floare din clepsidră, din acel vas albastru, restul s-ar fi ofilit imediat. Se întâmplase ceva acolo în acea vară; nu știu exact ce – se întâmplase într-un fel diferit, blând și încet. Iată cum a început vara: las frânghia din mână, deschid ochii și cad în brațele mamei lui Peder care stă de partea cealaltă a podului, în scaunul ei cu rotile.

— Bună, Barnum! Ai călătorit bine?

Dau aerul afară din piept.

— Da, da. Dar marea a fost agitată la Flaskebekk.

Peder întoarce scaunul cu rotile pe loc și râde.

— Acum Barnum are teamă de înălțimi, zice el. La naiba, când ne întoarcem trebuie să stau cu tine!

Tatăl lui mă bate ușor pe spate, iar eu mă întreb cum a ajuns mama lui Peder acolo, pentru că n-am auzit niciodată de un scaun cu rotile trecând peste un pod de frânghie. Peder o împinge în umbră, în spatele casei joase și albe din mijlocul

insulei, iar după aceea îmi arată camera în care o să stăm. E un pat lângă fereastră, un pat dublu, iar Peder se lasă să cadă pe el și stă acolo întins, urmărindu-mă cum despachetez. Mi-am pus cam multe lucruri, dar mai bine să ai prea multe decât prea puține când te duci într-o vacanță de o săptămână cu un prieten pe o insulă. În bagaj erau, printre altele, pijamaua, sandale pentru intrat în apă, două costume de baie (ca să-mi pot pune o pereche uscată pe mine după înotat, evitând astfel să-mi fie frig), lenjerie de corp, un tub de loțiune de soare, un pix și o foaie de hârtie pe care mama scrisese adresa și telefonul nostru, pentru orice eventualitate; nu uitasem nici loțiunea contra insectelor, pieptănul și un deodorant, vechiul aparat de fotografiat.

— Plănuiești să stai aici tot restul vieții? se interesează Peder.

Mă întorc spre pat și îi fac o fotografie – Peder stând acolo cu mâinile sub cap; zâmbește, un ochi este închis ca și cum ar face haz de mine sau ca și cum tocmai a spus o glumă deocheată, are pieptul gol, burta i se revarsă puțin peste marginea pantalonilor scurți, deși stă culcat, cu degetele de la picioare întinse; iar o umbră împarte camera în două, dintr-un colț în altul. Așa mi-l amintesc – Peder stând pe pat în prima zi a vacanței noastre împreună. Apoi se uită la mine cu amândoi ochii deschiși.

— Pe ce parte a patului vrei să dormi? întreabă.

Eu stau în picioare în continuare.

— Știi ce a fost în valiza asta, Peder?

— Habar n-am.

— Aplauze.

Își închide din nou un ochi ca și cum de data asta eu aș fi cel care râd de el.

— Aplauze?

— Da. Am moștenit-o de la tata.

Peder stă acolo, gândindu-se.

— Dar acum n-au mai rămas acolo niscaiva aplauze? întreabă în cele din urmă.

Scutur din cap și mă așez cu grijă alături de el. Salteaua e moale și în mijloc are un fel de gaură în care ne rostogolim amândoi. Pielea lui Peder este caldă; strălucește atunci când o ating.

— O valiză cu aplauze, șoptește. Minunat.

Caut cutia de Nivea, îi scot capacul, îmi vâr degetul în crema albă și groasă și încep să o întind pe pielea lui. Se întoarce cu spatele. Umerii îi sunt roșii, iar pielea de pe spate i se cojește. Mă apuc să cojesc pielea moartă, subțire. Chiar între omoplați are o înțepătură de țânțar și mă roagă să-l scarpin. După aceea îmi scot hainele de călătorie, îmi pun costumul de baie, iar Peder îmi dă cu loțiune pe corp și face o treabă foarte bună – nu ratează nici măcar o porțiune de piele, ca să nu mă aleg cu arsuri. Apoi stăm acolo, liniștiți.

— Te-ai întrebat cum a ajuns mama aici? mă întreabă Peder dintr-odată.

— Cu feribotul?

— Nu. A traversat în scaunul cu rotile.

— Imposibil!

— Vorbesc foarte serios. Prinde viteză pe debarcader și țâșnește drept înainte. Ca pe schiuri.

— Nu-i adevărat!

— Ba da. Toți vin la debarcader să o vadă pe mama când se pregătește să meargă pe insulă. Oamenii așteaptă tot anul acest moment.

Și pot vedea asta cu ochii minții, pe mama lui traversând fiordul în scaunul cu rotile; închid ochii și văd totul, scaunul peste valuri. Apoi aud pe cineva care ne cheamă de departe, din soare și din vânt. Mai stăm acolo o vreme.

— Îmi pare foarte bine că ești aici, șoptește Peder.

— Și mie, Peder.

Apoi alergăm pe terasă, unde a fost așezată o masă sub o umbrelă; stăm pe scaune moi și ne turnăm suc auriu în pahare, apoi bem lichidul dulce în timp ce o viespe bâzâie peste fața de masă – o viespe care este lăsată să bâzâie netulburată. Tatăl lui Peder apare în ușa largă a camerei de zi și stă între draperiile groase care aproape că îl acoperă. Ține un platou în mâini și zâmbește.

— Vă e foame, băieți?

— Ne e al naibii de foame, zice Peder.

Tatăl lui iese dintre draperii și pune platoul pe masă.

— N-aveți voie să vorbiți urât pe insula mea, zice el.

Peder râde. Arunc o privire în farfurie. Este pește. Tatăl lui Peder rulează un ziar și încearcă să strivească viespea, dar n-o

nimerește. Apoi își ridică pe frunte ochelarii de soare și privește în direcția plajei și a trambulinei.

— Maria! strigă el. La masă!

După puțin timp aud zgomotul scaunului, poate că ar avea nevoie să fie uns mecanismul; vine de undeva din umbră, iar Peder și tatăl lui o ridică și o așază pe un scaun obișnuit. Pentru o secundă îi văd trupul slab – șoldurile ei sunt doar piele și os; pielea cenușie atârnându-i pe genunchi. Iar ea vede că am văzut asta și că sunt îngrozit și oripilat, chiar dacă m-am uitat în altă parte, la vasele care trec departe pe apă, în inima fiordului, la viespea care se întoarce și aterizează pe marginea paharului meu, la soarele care strălucește peste furculițe. Și mă gândesc la tot ceea ce n-ar trebui să vedem, tot ce am putea evita să vedem. O dată l-am văzut pe Fred stând în fața oglinzii în dormitorul mamei; s-a aplecat înainte și și-a sărutat – nu, și-a lins – propria-i imagine. N-am vrut să văd asta, pentru că tot ce vezi porți mai apoi în tine; fiecare imagine se amestecă într-una mai mare, prea grea pentru ochii tăi. Și cu toate astea trebuie să mă uit încă o dată – nu pot să mă abțin – la picioarele ei subțiri, acolo unde pătura a alunecat puțin pe o parte; le are aproape albăstrui, ridate, iar ea zâmbește în timp ce-și trage pătura peste genunchi.

— După tine, Barnum, zice ea.

Peder trage platoul mai aproape. Miroase a oțet. E pește rece. Tatăl lui Peder deschide două sticle de bere și îi dă una soției lui. Beau direct din sticlă.

— Sardine! zice el și se întoarce spre mine.

— Sardine? șoptesc eu.

— Sardine bune, grase, Barnum. Au venit devreme anul ăsta. Dar tot le-am prins!

Peder cască și întoarce umbrela de soare. Umbra alunecă peste fața de masă ca și cum cineva ar fi vărsat un pahar peste ea. Îmi pun pe farfurie cea mai mică bucată pe care o văd. Mama lui Peder râde.

— Nu e nevoie să fii politicos, Barnum!

Din fericire, Peder ia platoul din mâinile mele și nu e deosebit de politicos.

— Dacă nu mănânci cel puțin trei sardine, tata o să fie teribil de ofensat, zice Peder.

Încerc să râd. Tatăl lui Peder își pune pe masă sticla de bere.

— Sardinele nu sunt numai foarte gustoase, băieți. Sunt și un fel de mâncare foarte sănătos. Numai uitați-vă câtă grăsime au în blană!

— Sardinele n-au blană, tată, zice Peder.

Eu râd tare. Tatăl lui își plimbă degetele pe pielea strălucitoare a peștelui, cu un oftat. Îmi plec capul. Sardine pe farfurie. Soldați germani. De pe fundul unui fiord. Un cadavru de neamț pe farfuria mea. Războiul merge înainte. Acum am o senzație ca de rău de mare. N-ar trebui să am rău de mare. N-ar trebui să-mi fie rău. Fiindcă mama lui Peder ar putea crede că e din cauza ei, că nu pot suporta vederea trupului ei paralizat sub pătură, pielea și oasele ei. Asta n-ar trebui să se întâmple. Înghit. Carnea alunecoasă, carnea alunecoasă de pe fundul mării se duce în jos pe gâtlejul meu și eu mă ridic, ocolesc casa fără să mă uit în urmă, îngenunchez și vomit în iarbă.

— Ce e, Barnum?

Mă șterg la gură cu dosul mâinii, care miroase a loțiune solară și a oțet. Peder stă în spatele meu.

— Nu pot să sufăr sardinele, șoptesc.

Iar Peder se așază pe vine lângă mine.

— Și trebuie să ți se facă rău înainte să capeți curaj să ne spui asta?

Acum Fred se antrenează. Urcă și coboară în fugă treptele spre uscătorie, de douăsprezece ori – nu trebuie să-l vadă nimeni cum aleargă. Acum face treizeci de flotări în camera noastră, iar data viitoare vor fi patruzeci. În mijlocul nopții probabil că se trezește, agitat și fără odihnă, se întinde pe podea și face încă patruzeci de flotări înainte să urce în fugă treptele spre uscătorie din nou. Acum apare în pragul ușii la Clubul Central de Box din strada Stor, și toată lumea se întoarce să se uite. Fred aude cum loviturile de pumni încetează, vede sacii de box încă legănându-se, vede zâmbete pe fețele asudate. Acum tipul cel mai bun din oraș o să ia o bătaie pe cinste. Ei de-abia așteaptă să vadă asta.

Peder m-a urmat la masa de pe terasă.

— Barnum crede că sardinele sunt, de fapt, soldați germani deghizați, a zis.

Umbra unui zâmbet a trecut pe buzele mamei lui, iar ea mi-a atins ușor brațul cu degetul.

— Ți-e mai bine acum?

Am încuviințat din cap. Tatăl lui a făcut ochii mari și a fost cât pe ce să-și răstoarne sticla de bere.

— Ce-ai spus, Peder?

— Fratele lui Barnum a zis că sardinele mănâncă soldați germani.

Tatăl lui s-a întors încet spre mine, ca și cum gândurile lui ar fi avut nevoie de timp ca să-i urmeze mișcările trupului.

— Chiar așa a zis fratele tău?

— Da, am zis eu.

— Dar probabil că doar a glumit.

Tatăl lui și-a vârât toată mâna în platou și a scos de acolo cel mai mare pește, ridicându-l în aer.

— Ia spune-mi? Ăsta e un pește nazist? Are mustață, de pildă?

— Are blană, a zis Peder.

— Atunci poate e o sardină rusească, a zis tatăl lui. Ia să vedem.

Și, spunând asta, a mâncat peștele; l-a vârât pe tot în gură, a mestecat o vreme și s-a uitat în jur.

— *Wer ist Blücher, mein Schiff? Ich muss nach Oslo fahren!*[13]

— Te-ai îmbătat! a țipat mama lui Peder.

Am râs toți atât de tare încât a trebuit să ne așezăm pe jos, ca să nu cădem de pe scaune. Tatăl lui Peder a băut și mai mult, sardinele probabil că înotau în bere în stomacul lui.

— În seara asta o să mâncăm cârnați, băieți.

În restul zilei, am adunat lemne pentru foc, iar când soarele a apus și s-a lăsat penumbra, era răcoare și bine afară, tatăl lui Peder a aprins scândurile și crengile pe care le strânseserăm într-o piramidă la marginea plajei. După puțin timp, am văzut alte focuri – puncte mișcătoare în toate direcțiile – și auzeam muzica venind de la docurile cele mai apropiate. Flăcările și vocile deveneau tot mai clare cu fiecare secundă care trecea în seara aceea, ca și cum timpul ar fi amplificat totul, nu întunericul care creștea. Am mâncat ultimii cârnați, ne-am pus puloverele și am stat aproape unii de alții. Peder a numărat focurile și a ajuns la douăzeci și opt – cu trei mai multe decât anul de dinainte. Nu-mi amintesc să mai fi simțit atâta pace – poate că nu simțisem asta niciodată și abia atunci mi-am dat seama că există – o pace profundă, poate pentru prima oară.

[13] Unde-i Blücher, nava mea? Trebuie să ajung la Oslo! (germ.)

Când mama lui a adormit, Peder i-a împins scaunul cu rotile pe poteca ce ducea către casă. Am stat acolo cu tatăl lui. Focul a ars încet până la capăt, ca și celelalte, ca niște lămpi în noapte.

— Fratele tău n-a putut să vină cu tine? a întrebat tatăl lui Peder.

— Se antrenează, i-am spus.

— Pentru ce se antrenează?

— Pentru box.

El a râs puțin și și-a aprins pipa.

— A, box. Nobila artă a autoapărării, a zis el în engleză.

— Poate că sardinele au mâncat un soldat englez, am zis.

El a râs și și-a pus brațul pe umerii mei.

— Fratele tău e bun la box.

— Ei, e bun să încaseze lovituri, asta în mod sigur.

El a scuturat din pipă cenușa care a fost luată de apă.

— Ei, bine. Și asta este o artă, Barnum. Iar unii sunt mai buni decât alții la așa ceva.

Peder nu s-a întors. Ne-am dus și noi spre casă, în tăcere. Deodată, tatăl lui Peder m-a luat de mână și mi-a ținut-o mult timp așa. Când mi-a dat drumul, în cele din urmă, s-a dus până la focul stins și a rămas acolo. Auzeam sunetul scaunului cu rotile undeva, sau poate că era zgomotul podului de frânghie scârțâind în vânt. M-am dus repede în camera noastră. Peder era deja adormit. Mi-am scos hainele și m-am întins pe partea mea de pat, cu grijă, ca să nu-l trezesc. Peder s-a întors și a sforăit de câteva ori, dar apoi răsuflarea i-a devenit calmă și regulată din nou. Nu-mi amintesc dacă am visat ceva. Cred că mi-a ajuns faptul că am dormit. Nu-mi puteam pierde senzația de pace pe care o aveam.

A doua zi dimineață ne-a trezit mama lui Peder.

— O să fac un tablou cu voi doi! a exclamat ea.

Stătea în scaunul ei acolo, în cameră. M-am trezit repede, atât de ușor îmi era somnul – dormisem cum m-a învățat Bătrâna, cu ochii deschiși. Peder și-a tras cuvertura pe cap și a mârâit:

— Barnum și-a adus aparatul de fotografiat. Mai bine fă o fotografie. Așa economisești timp.

Mama lui s-a apropiat în scaunul cu rotile și a tras cuvertura de pe el. Peder era dezbrăcat. Nu-l mai văzusem niciodată până atunci pe Peder roșind, și nici după aceea nu l-am mai văzut

îmbujorându-se. Mi-am simțit și eu obrajii arzând (iar pentru mine nu era, în mod sigur, ultima oară). Căldura mi s-a răspândit pe toată fața – ardeam încet în interior. Și, pentru o secundă, și mama lui Peder s-a simțit stânjenită; oricum, a trebuit să se țină bine în scaunul ei cu rotile. Peder a tras cuvertura pe el din nou. Apoi pe fața mamei lui a apărut repede un zâmbet.

— Nu fi obraznic, Peder. Veniți la trambulină într-un sfert de oră. Da, Barnum?

— Sigur că da, am șoptit.

Apoi ea a ieșit din cameră, și după un timp capul lui Peder s-a ivit din cuvertură, iar el s-a uitat la mine.

— Nu pot să dorm îmbrăcat în pijama, a zis.

Toată ziua stăm pe stâncile de lângă trambulină, în timp ce mama lui Peder, care stă în scaunul ei la umbra mișcătoare de sub măr, pictează la tabloul ei. Are o pălărie albă, uriașă, pe cap, și doar asta putem să vedem din ea. Nu e niciun nor pe cer; ne bronzăm, iar părul lui Peder se decolorează – îi stă bine, chiar dacă el pare deranjat de asta. Mă întreb dacă mama lui Peder poate picta și schimbările în înfățișarea noastră înainte ca tabloul să fie terminat, pentru că noi nu mai suntem la fel. Dar nu putem să vedem ceea ce pictează ea. Tatăl lui Peder vine la noi, aducându-ne suc de portocale, de fiecare dată când suntem însetați, și înotăm o dată la fiecare oră. Sărim împreună de pe trambulină și ne cufundăm până când picioarele noastre ating pietrele alunecoase de pe fundul apei – și atunci ne facem vânt în sus și înotăm spre soare, țâșnind la suprafața apei într-o ploaie de picături strălucitoare.

— O să termin în curând! strigă mama.

Stăm la soare și ne uscăm aproape imediat. Mama lui Peder fredonează un cântec care-mi sună cunoscut acolo, la umbra mărului, sub pălăria ei mare și albă, în spatele șevaletului. De atunci, ori de câte ori aud acea melodie, simt căldura de pe stânci; trebuia să-mi închid ochii ca să nu mă orbească soarele, iar mirosul de loțiune solară și de tutun mă umplea de o tristețe ciudată, nedefinită. Pentru că nu am fost niciodată mai fericit ca atunci; stâncile fierbinți, Ildjernet, vara aceea cu Peder – poate că tocmai aici este centrul roții sentimentului de tristețe care se rotește în viețile noastre – faptul că a trecut, că momentul acela a dispărut deja.

— O să termin în curând! strigă mama lui Peder din nou.

Și Peder zâmbește; își suge burta și încearcă să-și încordeze mușchii. Tatăl lui ne pune gheață în pahare – un sunet ca un clinchet, răcoros, care contrastează cu căldura soarelui.

Iar acum Fred stă în vestiarul de la Clubul Central de Box. Tenner arată spre un dulap metalic și spune:

— Uite, ăsta e al tău. O să primești cheia mai târziu.

Fred se duce acolo și se schimbă. Tommy și gemenii se uită în tăcere la el. Fred se întoarce spre ei. Aceștia se uită în altă parte. Apare un bărbat. Se oprește în spatele lui Tenner, care se dă la o parte imediat. Omul stă o vreme uitându-se la Fred.

— Mă cheamă Willy, spune el în cele din urmă. Eu sunt antrenorul aici.

Fred nu zice nimic, dar se uită repede la el. E îmbrăcat într-un trening albastru, uzat, iar în picioare are niște încălțări care seamănă cu niște papuci. Willy are cincizeci și doi de ani, locuiește singur într-o garsonieră la Ankertorget, lucrează la Akers Mek, tot ce știe să facă este să sudeze și să boxeze și nu are nevoie de nimic altceva.

— Am auzit că poți să încasezi orice lovitură, zice el. Vrei să înveți și să lovești?

Fred ridică din umeri. Willy se întoarce spre Tenner.

— Poate să și vorbească?

— Da, poate să vorbească, îl asigură Tener.

Tommy râde, dar se oprește repede. Willy se uită la Fred din nou.

— Ai mai făcut și un altfel de sport?

Fred își înnoadă șireturile.

— Aruncare cu discul, răspunde el.

Ațipesc în căldura soarelui, cu capul pe umărul cald, neted al lui Peder, iar din depărtare aud vocea mamei lui.

— Nu mai am nevoie de voi, băieți!

Când deschid ochii, o văd mișcându-se sub umbra mărului, sau poate scârțâitul moale al scaunului ei cu rotile m-a trezit de data asta.

— Hai să vedem! strigă Peder și se ridică.

Mama lui scutură din cap și râde.

— Nu puteți să vă uitați înainte să termin.

Ia pânza de pe șevalet și se întoarce în direcția casei. A terminat cu noi, dar nu cu tabloul. Nu-l va termina în vara

aceea. Întotdeauna mai lipsește ceva – un accent de culoare, o linie, un punct. Doar după înmormântarea soțului ei, când Peder nu a reușit să vină acasă la timp din America, am ajuns să văd tabloul cu noi amândoi, portretul nostru, și nici măcar atunci ea nu era mulțumită de el. Am fost șocat când l-am văzut; nu pot folosi un alt cuvânt. Dar îi dăduse un titlu frumos – *Prieteni pe stânci.* Așa îl intitulase – foarte simplu, iar lipsa articolului hotărât făcea ca tema tabloului să-și piardă legătura cu noi, în același fel în care timpul creează o distanță, ca și cum n-aș fi putut niciodată să-mi întind brațul și să ating această imagine.

— N-ai să-l termini niciodată! strigă Peder.

Mama lui se oprește și întoarce scaunul spre noi.

— Pariezi?

Peder râde.

— O să pierzi pariul.

— Vrei să pariezi? întreabă mama lui.

— Nu, zice Peder. Dar o să-ți fac o fotografurisenie!

Și scoate aparatul de fotografiat, pe care l-a ascuns sub prosoape; mama lui țipă și își ascunde fața cu palmele în timp ce Peder apasă butonul de declanșare cel puțin de patru ori până ca ea să-și întoarcă scaunul cu rotile și să dispară după colțul casei, cât de repede poate. Tatăl lui Peder apare dintr-odată în spatele nostru.

— Ce se întâmplă aici? întreabă el.

— Facem câteva afurisite de fotografii, zice Peder și îmi dă aparatul.

Sunt pe cale să izbucnesc în râs, amuzat de felul cum spune Peder asta. Dar ceva din expresia tatălui lui Peder mă oprește; nu mai râd, ci încerc să ascund aparatul de fotografiat la spate.

— Știi că mamei tale nu-i place să i se facă fotografii, a zis el. Așa că nu trebuie să-i faci. Nici tu, Barnum.

Îmi pun aparatul în valiză, hotărât să nu-l mai folosesc în vacanța aceasta. Peder vine după mine și se așază pe pat.

— Uneori mama e un pic superstițioasă, zice el.

— Ce vrei să spui?

— Cred că, atunci când cineva îți face o fotografie, îți fură sufletul.

— Sufletul?

— Da. Asta și-a băgat ea în cap.

Mă întorc spre Peder.

— Atunci n-am să developez filmul, îi spun.

Peder oftează.

— Crezi și tu asta? Da?

Nu prea știu ce să răspund.

— Dacă așa crede ea…

Peder oftează.

— Chiar așa?

Peder începe să-și piardă răbdarea.

— Deci nu contează ce credem noi.

Peder rămâne tăcut un moment.

— Măcar să developezi fotografia cu mine, spune.

Iar acum Fred stă la capătul celălalt al sălii de antrenamente a Clubului Central de Box. Toți stau cu ochii pe el, iar atenția lui Fred este îndreptată asupra lui însuși.

— Piciorul stâng în față! strigă Willy. Sau ești vreun afurisit de boxer stângaci din vest?

Fred își retrage piciorul drept, lovește în aer în direcția oglinzii – cu mușchii întinși, cu fața schimonosită.

— Ridică-te pe vârfurile degetelor! strigă Willy. Sau ești un afurisit cu platfus din vest?

Fred se ridică pe vârfurile degetelor, se echilibrează, iar atunci Willy vine din spate și îl împinge cu un deget, iar Fred cade peste oglindă.

— Un boxer cu picioare obosite e terminat, Fred. Pentru că asta înseamnă că are și inima obosită.

Tommy îi întinde o sticlă lui Tenner, iar Tenner i-o dă lui Willy care i-o dă lui Fred. El bea. Are gust dulce și greu. Îi dă înapoi sticla lui Willy, care i-o pasează lui Tommy.

— Am alergat pe scări, zice Fred.

Willy se uită la el.

— Lovește-mă, Fred.

— Ce?

— Lovește-mă, Fred.

Fred se gândește un moment. Încearcă să-l lovească. Dar Willy este în altă parte. Fred lovește. Willy este dintr-odată în partea cealaltă. Acest bărbat mai în vârstă și gras dansează în cercuri în jurul lui Fred.

— Să nu mai alergi pe scări, îi spune Willy.

Fred se așază pe o bancă de lângă perete. În încăpere e liniște. Willy se așază lângă el.

— Cap, mâini, picioare. Spune după mine, Fred.

Fred stă și se uită la el.

— Cap, mâini, picioare, spune Willy din nou. Poți să spui atâta lucru?

Fred se uită în jos.

— Cap, mâini, picioare.

Willy se apleacă spre el.

— Ai multe de învățat, Fred. Vrei să înveți?

Fred dă din cap. Willy se întoarce spre ceilalți băieți. Sunt deja înșirați la rând. Kalle, Jørgen, Salva, Junior, Talent, Arve – toți băieții care nu visează decât să lovească, să lovească, să lovească, să lovească dincolo de bariera sunetului, dincolo de pragul durerii, să obțină o centură cu o cataramă aurie și aripi. Tommy țopăie pe loc; Tenner, gemenii stau cu toți la rând.

— Talent, zice Willy. Pregătește-te.

Talent, un tip îndesat și tăcut din Torshov, dă din cap și se duce fără să zică o vorbă la vestiare. Willy aduce o pereche de mănuși și i le dă lui Fred ca să și le pună.

— Ai auzit de nobila artă a autoapărării? întreabă el.

— Așa zic englezii, răspunde Fred.

— Prostii englezești. E genul de prostii pe care le scriu scriitorii mustăcioși în cărțile lor. Boxul nu are nimic de-a face cu autoapărarea. Boxul înseamnă atac. Să lovești atunci când vrei să lovești. Să dansezi când trebuie.

Talent vine de la vestiar și urcă în ring.

— Uită-te în ochii mei, spune Willy.

Fred îl privește în ochi. Stau așa o vreme.

— Cum te simți? îl întreabă Willy. Fred își ridică mănușile.

— Bine, zice el.

— Bun, îi spune Willy. Vreau să te văd.

— Dar mă vezi, zice Fred.

— Vreau să te văd în ring, îi spune Willy.

Cineva îi pune pe cap lui Fred o cască protectoare umedă și lipicioasă. Acum Fred trece peste frânghii și intră în ring. Talent îl așteaptă în mijloc. Stă acolo cu mâinile înmănușate pe lângă trup – serios și tăcut. *Nu-ți fie teamă. Mă gândesc la tine acum. Sunt cu tine. Stau în colțul tău.* Fred se duce drept la Talent și începe să lovească. Lovește aprig, dar nu atinge decât aerul. Talent dansează în jurul lui, Talent este peste tot și nicăieri, iar Fred încearcă să-l lovească, dar în loc de asta încasează pumni

grei – pe piept și pe umeri – ca și cum propriile lui lovituri i se întorc împotrivă cu o dublă ferocitate. Fred lovește mai tare și mai repede, dar nu nimerește, iar asta îl face să-și piardă capul, îl înnebunește. Lovește, dar nu atinge nimic; Talent este ca o umbră în jurul lui – da, Talent este umbra lui, așa este. Iar Fred este lovit în piept din nou; răsuflarea îi explodează și se aude un murmurat. Murmuratul acela, nemișcarea din sală și pașii imposibili, repezi din ring îl fac pe Fred să-și piardă mințile de tot. Lovește în toate direcțiile; sare asupra lui Talent, sub o ploaie de lovituri – se luptă ca un copil furios. Pentru că ceea ce i se întâmplă este mai rău decât o bătaie, este o umilire. A devenit batjocura altora, iar el poate îndura orice, numai asta nu; Fred îl aruncă pe Talent peste frânghii și simte cum cineva din spate îl forțează să-și înceteze loviturile. Este Willy, care îl împinge în afara ringului, spre vestiare. Îl așază acolo pe o bancă, îi scoate mănușile și casca de protecție.

— Du-te și fă un duș, îi spune Willy. Rece.

Iar Peder arată deasupra noastră.

— Cerul are culoarea sardinelor, zice el.

Norii alunecă încet pe lângă noi, ca niște serpentine de hârtie, colorate în roșu de lumina care vine de dedesubt, de la soarele care asfințește acum pe creasta dealurilor din fața fiordului, iar un vas își încetinește mersul în apusul lipsit de vânt. Peder râde.

— Nu poate fi adevărat că sardinele mănâncă nemți. Pentru că soldații germani nu ajung în rai.

Stăm întinși în iarbă, între terasa casei și plajă. Iar norii se împrăștie și dispar, sau poate că doar culoarea este cea care se schimbă, pentru că după puțin timp totul este albastru – întregul peisaj ca o scară cu trepte albastre, înalte.

— Ești acolo? întreabă Peder.

— Sigur, îi spun eu.

Stau întins chiar lângă el. Ne dăm și mai aproape. Suntem desculți, degetele noastre de la picioare se întind în sus, cu pielea de culoare mai deschisă între ele – niciodată nu mi-a trecut prin cap până atunci cât de diferite pot fi între ele degetele de la picioare. Peder numără până la douăzeci, douăzeci de degete. Aud scârțâitul scaunului cu rotile al mamei lui prin preajmă – poate că își caută sufletul. Am să-i dau filmul din aparatul de fotografiat. Dar când ea ne pictează, ce se

întâmplă atunci cu sufletele noastre? Oare ni le păstrăm pentru că durează atât de mult până când pictura este terminată?

— Tu la ce te pricepi cel mai bine, Barnum?

— Ce?

— Tu la ce te pricepi cel mai bine?

— Cel mai bine?

— Da. Cel mai bine. Trebuie să fie ceva la care te pricepi mai bine decât oricine altcineva.

— Nu știu.

— Nu știi? Sigur că trebuie să știi.

Trebuie să mă gândesc la întrebarea lui.

— Să visez, am zis.

Peder dă la o parte o viespe.

— Să visezi? Dar toată lumea visează.

— Eu visez ziua, îi spun. Sunt foarte bun la asta.

— Dar ce visezi, Barnum? Că o să crești mai înalt?

Mi se pare că aș putea să-mi întind brațele și să ating cerul, să mut mai într-o parte o dâră de albastru. Chiar și iarba în care stăm întinși e albastră.

— Visez că mi se întâmplă tot felul de lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— Accidente. Catastrofe. Chestii de-astea.

Închid ochii. Dar Peder vrea să continui.

— Visez că mă lovește o mașină și supraviețuiesc, dar am rămas orb și paralizat pentru tot restul vieții. Visez cum sunt într-un avion care se prăbușește undeva în Africa și cum trebuie să trăiesc printre membrii unui trib, și nu mă găsește nimeni timp de treisprezece ani.

Deschid ochii. Peder tace. Mi se pare ciudat că i-am spus. Nu am vorbit nimănui despre asta, niciodată. Aproape că mă simt obosit.

— Ei bine, zice Peder și așteaptă să spun mai departe.

— Am visat și că mă duc la cimitir și pun flori la un mormânt, iar când cineva mă întreabă cine e îngropat acolo, îi spun că e mama, care a murit de cancer.

Peder își pune tricoul pe el. Mie nu mi se pare că e răcoare.

— De ce faci asta? De ce visezi lucrurile astea?

— Ca să mă compătimească oamenii.

— Ești la fel de țicnit ca și nebunul ăla de frate al tău, zice Peder.

Mă rostogolesc, mă așez peste el și încep să-l lovesc. Îl lovesc cât de tare pot, unde nimeresc. Peder strigă. Are mâinile în interiorul tricoului. Încearcă să se răsucească și să scape, dar îi țin strâns trupul între picioarele mele și îl pocnesc fără încetare, cu pumnul, în piept și în față. Peder urlă și își rupe tricoul ca să-și elibereze mâinile; eu îl lovesc și mă lovește și el, dar nu simt absolut nimic.

— Să nu mai zici așa! țip eu. Să nu mai zici așa!

Lui Peder îi curge sânge din nas, iar pe mine mă ridică cineva și mă aruncă într-o parte – e tatăl lui Peder, care stă acolo între noi.

— Ce dracului faceți? strigă el.

Peder se ridică, tremurând.

— Nu vorbi urât pe insula mea, zice el.

Tatăl lui îl înșfacă și îl trage spre el.

— Nu face pe deșteptul cu mine, băiete! Ce faceți, încercați să vă omorâți între voi?

Peder își șterge sângele cu tricoul făcut ferfeniță.

— Nu, Barnum a încercat să mă ucidă primul.

Tatăl lui se întoarce spre mine.

— Poate îmi dai tu o explicație, Barnum!

Mă uit în jos. Nu pot să respir. Nu pot să spun niciun cuvânt. Peder se așază în fața mea.

— Ne-am certat puțin, zice el. I-am spus lui Barnum că e scund, iar el mi-a zis că sunt gras.

Tatăl lui Peder se uită la noi lung. Apoi pe fața lui apare urma vagă a unui zâmbet.

— Nu așa își spun prietenii între ei, băieți. Lăsați-i pe dușmani să vă vorbească de rău.

Ne uităm în altă parte. Tatăl lui Peder îi dă o batistă.

— Ei bine, atunci. N-ar trebui să vă dați mâna?

Amândoi ezităm. Apoi îi întind mâna. Peder mi-o întinde și el. Ne strângem mâinile. E un moment ciudat.

— Gata, asta a fost, zice tatăl lui și ne bate pe amândoi pe spate.

Iar acum Fred iese de la duș. Se duce spre dulapul lui. Îi e frig. Se îmbracă repede. Nu mai este nimeni acolo, în afară de Willy. Aud loviturile din sala de antrenament – răsuflarea, pașii, bubuiturile – pe niște vagoane de marfă care ar trece pe lângă ei.

— Ești prea furios, băiete, îi spune Willy.

Fred nu se uită la el.

— Un boxer n-ar trebui să fie furios, Fred. Oamenii furioși fac lucruri stupide. Un boxer ar trebui să fie indiferent, atent și îndemânatic.

Fred trântește ușa dulapului metalic ca s-o închidă. Dar ușa se deschide din nou.

— De ce ești atât de supărat pe tine? îl întreabă Willy.

Acum Fred se întoarce cu fața spre el, iar Willy se dă un pas înapoi. Fred a uitat să închidă bine dușul. Picură. Willy se duce și îl închide, iar până când se întoarce el, Fred nici nu se clintește din loc. Willy scotocește în buzunarul treningului și găsește ce căuta, o cheie mică pe care i-o dă lui Fred.

— Nu îți încui dulapul?

Fred zâmbește timp de o secundă și își încuie dulapul, numărul 9. Willy îi pune o mână pe umăr.

— Și acum du-te acasă și culcă-te. Și uită de furia asta a ta, Fred.

M-am dus la culcare primul în seara aceea. Stăteam acolo, așteptându-l pe Peder. Mă gândeam că am lovit pe cineva pentru prima dată în viața mea, și că acea primă dată cel lovit fusese cel mai bun prieten al meu, singurul meu prieten, Peder Miil. M-am vârât sub cuvertură. Acum toți erau supărați pe mine. Poate că a doua zi aveau să mă alunge peste podul de frânghie. Asta și meritam. Nimic altceva. Eram atât de stânjenit. Pe deasupra, Peder trebuise să mintă pentru mine. Niciodată nu mai simțisem atât de intens rușinea, această senzație grea și uscată, care te strânge din toate părțile. Pentru că îi dezamăgisem pe toți; îi dezamăgisem pe toți, inclusiv pe mama și pe Boletta. Dezamăgisem pe toată lumea, și acesta era ultimul lucru pe care-l voiam, să dezamăgesc pe cineva. Eram plin de rușine. Peder probabil că mă ura, chiar dacă dăduse mâna cu mine după aceea. Până la urmă a venit și el în cameră. S-a așezat pe pat cu spatele la mine. Era încovoiat. M-am prefăcut că dormeam.

— Îmi pare rău, a zis el.

Stăteam complet nemișcat.

— Eu sunt cel căruia ar trebui să-i pară rău, am șoptit.

— Ba nu, mie îmi pare rău, a zis Peder.

— Eu te-am lovit, am spus eu.

— Dar eu am început, Barnum. N-ar fi trebuit niciodată să zic ce am zis despre fratele tău.

— Iar eu n-ar fi trebuit să te lovesc niciodată. Niciodată. Te doare?

— Nu. Doar puțin. Pe tine?

— Nu prea, am zis.

M-am simțit din nou împăcat, mai mult ca niciodată. Peder a rămas acolo, stând pe pat. Mi-am trecut mâna pe spatele lui. Era îmbrăcat în pijama.

— Șșt, a șoptit el.

Am rămas nemișcat. Îi auzeam pe mama și pe tatăl lui ducându-se la culcare. Scârțâitul roților scaunului ei cu rotile a încetat, iar el a ridicat-o și a așezat-o în pat – s-au auzit râsete, șoapte, apoi liniște. Luna s-a ascuns după un nor.

— Ia ghicește, ce am eu aici? a zis Peder.

— Nu știu, ce?

El s-a ridicat în picioare, s-a întors și mi-a arătat o sticlă roșie.

— O sticlă, am zis.

— Campari, a șoptit el. Și cum îți place whiskyul, domnule?

— Într-un pahar, am răspuns.

Peder a adus paharele pe care le foloseam ca să ne spălăm pe dinți și le-a umplut ochi. S-a așezat lângă mine.

— Noroc, a zis.

— Noroc, am răspuns.

Era ca și cum am fi dat din nou mâna. Era mai mult decât atât. Beam împreună. Fața lui Peder s-a strâns ca într-un nod, ca și cum capul i-ar fi fost băgat în apă rece și frecat cu săpun medicinal și coajă de portocală.

— Fir-aș al dracu', a exclamat.

Am râs și am mai cerut. Am băut. Asta era ceva nou pentru mine. Peder s-a mai obișnuit după al doilea pahar. Eu m-am obișnuit după al treilea. Acum înțelegeam de ce Boletta se ducea la Polul Nord ca să bea bere. Avea legătură cu uitarea, să faci un pas într-o parte, unde nimeni nu te putea lovi. Rușinea dispăruse. Dezamăgirea dispăruse. Tot ceea ce nu mai voiam să fie acolo dispăruse. Nu numai că aveam inima ușoară, dar și trupul parcă mi-a devenit lipsit de greutate. Mi-am uitat propriul trup și sângele, iar când am închis ochii, aș fi putut să am un metru șaptezeci și opt sau un metru nouăzeci la fel de bine. Știam asta deja. Efectul băuturii era o eliberare. Efectul era o

eliberare pe care o puteai imagina oricum. Poate că asta s-a întâmplat cu adevărat în vara aceea, când am băut Campari dintr-un pahar pentru spălat pe dinți, împreună cu Peder, în patul acela dublu, la mijlocul nopții. Valurile din fiord loveau marginile stâncilor. Peste mai multe milioane de ani, acele stânci aveau să fie măcinate, transformate în pulbere care va zbura în vânt, dacă până atunci nu se va întâmpla vreo catastrofa. Păsările încetaseră să mai cânte. Îmi doream atât de mult ca restul vieților noastre să fie exact la fel ca acel moment. Doar noi doi în marea eliberare și tăcerea păsărilor.

— Ia ghicește, la ce mă pricep eu cel mai bine? a întrebat Peder.

Am băut. M-am gândit. Dar mintea îmi era în altă parte, ocupată cu propriile mele gânduri.

— La dans, am zis.

Paharul cu Campari al lui Peder n-a mai nimerit drumul spre gură, iar eu a trebuit să-l masez pe spate un sfert de oră.

— Mai ghicește o dată, a șoptit.

— La numărat, am sugerat.

Peder s-a ridicat în picioare și a dat din cap.

— Ai dreptate. La numărat. De unde ai știut asta, Barnum?

— Am dedus, i-am spus eu.

Peder a zâmbit și a închis ochii.

— Pot să număr orice. Pot să număr până când nu mai există numere. O dată am numărat toate nasurile din aleea Bygdøy.

— Toate nasurile? Chiar așa?

— Da, asta am făcut, fir-ar să fie. Dar n-am să mai fac niciodată asta.

S-a uitat la mine din nou. Am râs, iar el a început să-mi numere dinții ca și cum aș fi fost un cal, și a ajuns la treizeci și unu.

— Îți lipsește un dinte, mi-a zis. Noroc.

— Probabil că e în pahar, am răspuns eu. Noroc, Peder.

Am băut. Mi s-a părut că aud o viespe bâzâind în cameră, dar după un timp n-am mai auzit-o; probabil că reușise să iasă prin fereastra întredeschisă, sau poate că eram sărit de pe fix.

— Dar de ce numeri tot? l-am întrebat.

Peder s-a lăsat să alunece pe pat. Am făcut la fel. A șoptit, extaziat:

— Îmi dă o senzație de calm. Când număr, toate lucrurile se potrivesc perfect la locul lor. Numerele sunt cel mai bun lucru pe care îl știu, Barnum. Numerele care cresc.

— Ești la fel de țicnit ca și mine, am zis.

Peder și-a pus paharul jos și s-a așezat deasupra mea, ținându-mă strâns de brațe.

— Matematică și vise. Ăștia suntem noi, Barnum!

De-abia puteam să respir.

— Da, am șoptit.

— Gândește-te la tot ce-am putea face!

El s-a aplecat și mai aproape de mine, ținându-mă la fel de strâns.

— Ce? Ce, Peder?

— Gândește-te la asta! a exclamat.

— Nu pot să respir, i-am spus cu vocea la fel de scăzută ca a lui.

Dar nu mi-a dat drumul.

— Tu visezi, a zis el. Iar eu pot să calculez cât va costa. Dar mai e un lucru.

— Ce lucru?

— Ești beat, Barnum?

Peder mi-a adulmecat răsuflarea.

— E posibil, am șoptit.

Peder se înneca de râs. Tot patul se scutura. Salteaua scârțâia.

— Trebuie să schimbi semnul viselor tale, Barnum.

— Să le schimb semnul?

— E minus, Barnum. Tu visezi cu minus. Trebuie să visezi cu plus. Altfel n-o să meargă!

Peder s-a prăbușit lângă mine și am stat acolo vreme îndelungată. Un fascicul de lumină s-a strecurat în cameră printre draperii; a șiroit în ochii noștri și ni s-a răspândit în creier ca un evantai arzător.

— Matematică și vise, a zis Peder rar, și acesta a fost ultimul lucru pe care l-a spus în noaptea aceea. Ăștia suntem noi, Barnum.

Acum Fred doarme. Doarme zece ore. Înainte de micul dejun, se duce la antrenament. Nu aleargă. Merge repede, își balansează brațele cu forță, înainte și înapoi. Oamenii se uită la el și zâmbesc. Lui Fred nu-i pasă. Fred nu dă nicio ceapă degerată pe ce cred ei. Face exact ce-i spune Willy. Pentru

prima dată în viață, face ce-i spune cineva. Plouă. Îi place asta. Se întoarce la cimitirul Westre, se sprijină de un copac ca să facă exercițiile de întindere a mușchilor, apoi se întoarce acasă la fel de repede cum a ajuns acolo. E doar încălzit, nu asudat. Face un duș, mănâncă fiertură de ovăz și bea apă fiartă și răcită. Mama și Boletta sunt tăcute. Iar Fred nu-și risipește energia făcând conversație. Își păstrează puterea. O stochează. O economisește pentru rundele lungi. Ia tramvaiul până la Clubul Central de Box. Willy deja așteaptă acolo. Fred se schimbă. Sunt singuri în sală. Willy îi dă o coardă pentru sărit.

— Sari, îi spune Willy.

Fred sare.

Oh, aș fi dat orice să fac asta, Fred sărind coarda în fața oglinzii la Clubul Central de Box, sărind din ce în ce mai repede până ce cade pe podea, cu picioarele umflate și dureroase, iar Willy stă în picioare deasupra lui, zâmbind.

— Picioare, mâini, cap, zice el.

— Cap, mâini, picioare, spune Fred și se ridică.

Willy îi pune o pereche de mănuși.

— Sac, spune el.

Fred se duce la sacul de nisip care atârnă de o frânghie din tavan și începe să lovească. Willy stă în spatele lui, ghidându-i brațele, ridicându-i coatele, răsucindu-i pumnii. Willy îl lasă. Fred lovește. Zgomotul ca niște bubuituri al loviturilor în sala goală. E un miros care persistă acolo, de camfor – probabil că este camfor, o rafală rece – la care se adaugă mirosul greu de sudoare și de țesătură veche.

— În ce lovești acum? strigă Willy.

— Într-un afurisit de sac de box! răspunde Fred.

Își îndoaie gâtul, ridică umerii, lovește încontinuu.

— Nu e un afurisit de sac de box! strigă Willy. Lovești într-un corp acum! Îl faci praf!

Iar Fred lovește; lovituri grele care își au originile adânc în ființa ta, în călcâiele tale – nu, chiar în gândurile și în visele tale. Este o mișcare care vibrează prin toată viața ta – un mușchi al timpului.

— Pe cine lovești? întreabă Willy.

Fred râde, râde și lovește.

— Lovesc într-un afurisit de sac de box! strigă el.

Willy îl cuprinde. Fred își lasă brațele să cadă.

— Imaginație – Fred, ai așa ceva?

Fred se apleacă în jos peste bancă, obosit de-atâta lovit.

— Nu este important ceea ce vezi, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi, spune el.

— Rahat, exclamă Willy. Cine ți-a spus asta?

— Toți cei care mi-au spus au murit, răspunde Fred.

Willy îi șterge sudoarea de pe el și îi dă să bea apă îndulcită.

— Box cu umbra, zice Willy.

Iar Fred boxează singur în ring; țopăie, lovește, își dă seama că este mai obositor să nu lovești nimic decât să lovești ceva – un pumn tras în aer îl lovește pe cel care trage pumnul.

— Cu cine boxezi? strigă Willy.

— Cu umbra mea, zice Fred.

— Greșit, Fred. Trebuie să-ți închipui că boxezi cu cineva.

— Cu Tommy, spune Fred și lovește.

— Uită de Tommy, îi răspunde Willy.

— Cu Tenner, spune Fred și lovește.

— Uită de Tenner.

— Cu Talent, spune Fred și trage o serie de lovituri rapide.

— Uită și de Talent.

Fred se oprește și se întoarce spre colțul în care stă Willy.

— Atunci cu cine boxez? întreabă.

— Cu nimeni, răspunde Willy.

— Cu nimeni?

— Cu adversarul tău, Fred. El nu este nimeni. N-are nume. N-are adresă. N-are familie. Singurul lucru pe care-l știi despre el este că o să-l lovești cât de tare poți și o să-l învingi. Asta e tot ce trebuie să știi. Înțelegi?

Fred încuviințează.

— Da, spune el. Am înțeles asta chiar de la început.

Iar Fred lovește, boxează cu umbra lui, și singura lui dorință este să-și lovească umbra și să o vadă căzând pentru totdeauna la picioarele lui.

Mă trezește ploaia căzând pe acoperiș. Stau acolo întins ascultând ploaia – e vară, e dimineața devreme, e minunat. Apoi Peder se întoarce cu fața spre mine. Miroase urât dinspre el.

— Ai visat ceva? șoptește.

— Nimic.

— Iar tu? Ai numărat ceva?

— Nimic.

Fața i se întunecă.

— Dar acum o să număr de câte ori o să mi se facă rău.

Se întoarce și scoate o serie de sunete nefericite, iar mirosul devine și mai urât.

— Unu, zice Peder.

Apoi mă pregătesc să ies. Mă îmbrac ca să ies și să-l las în pace. Calc într-o mică băltoacă de Campari. Aud încă un icnet dinspre pat.

— Doi, zice Peder.

Am plecat. Nu mai e nimeni afară. Doar eu. Doar eu în ploaia măruntă. Merg în jurul insulei. Nu e mare. Insulele n-ar trebui să fie mari. Insulele ar trebui să fie îndeajuns de mici ca să le dai ocolul într-o dimineață cu ploaie. Fiordul e cenușiu, iar suprafața apei e ca pielea de găină. Stau pe scările de lângă trambulină și îmi dau cu apă pe față. Mă simt înviorat. Nu mă grăbesc să plec de acolo. Treptele sunt verzi și alunecoase. Totul e ciudat și obișnuit în același timp. Văd feribotul întorcându-se și luând-o către oraș. În curând am să mă întorc la Peder. O să vorbim despre matematică și despre vise. Asta suntem noi. Apoi o văd. Sau poate ea mă vede mai întâi. Este Vivian. Stă în mijlocul podului de frânghie cu un rucsac și o umbrelă. Niciodată n-am să uit imaginea lui Vivian sub o umbrelă galbenă, pe podul mișcător de frânghie care ajungea pe insula Ildjernet. Cine își aduce o umbrelă când vine în vacanță? Vivian. Nu știu ce să cred. Îi fac cu mâna. Nu știu ce să simt în privința asta. Nu știu ce vreau. Fac din nou cu mâna. Iar Vivian parcurge și ultima porțiune a podului și se oprește imediat ce a pus piciorul pe insulă.

— Hei, Piticule! strigă ea.

Alerg spre ea.

— Ai venit și tu? o întreb.

— Da. De ce nu?

Și se uită la mine, cu capul aplecat într-o parte.

— Arăți ca vai de capul tău, zice ea.

— Da?

— Arăți de parcă ai fi dormit în apă. Îi zâmbesc.

— Peder și cu mine am dat o petrecere noaptea trecută, îi zic.

Vivian își lasă în jos umbrela galbenă. Încă mai plouă.

— Ați dat o petrecere? repetă ea.

— Da, poți să fii sigură.

Își scutură tare umbrela de apă.

— Și cine a fost la petrecerea voastră?

— Peder și cu mine.

Vivian se uită din nou la mine.

— Plouă, zice ea.

Ne ducem spre casă. E liniște. Apa picură de pe umbrela mare, albastră de pe terasă. Eu îi duc umbrela lui Vivian. Iarba este rece sub pașii mei.

— Nu e nimeni treaz? mă întreabă Vivian.

— Peder, în orice caz, nu e.

Ne strecurăm în dormitor. Peder stă cu capul răsucit într-o parte. Nu e mort. Pe jos, pe lângă pat, o baltă de vomă. N-o să ajute prea mult nici dacă deschidem fereastra. Vivian se ține de nas. Eu deschid umbrela, sperând s-o apăr.

— Am visat ceva, de fapt, am zis.

Peder se ridică din pat încet. Ochii i se mișcă în cap ca ochii de crab.

— Ce? mormăie.

— Că a venit Vivian.

Peder se lasă pe podea în genunchi, ca și cum s-ar ruga. Dar nu se roagă. E ca și cum cineva i-ar trimite șocuri electrice în gură, scoate niște sunete oribile.

— Patru și jumătate, șoptește.

Se urcă la loc în pat și atunci o observă pe Vivian.

— Salut, Grasule. Ești bronzat bine.

Peder îi zâmbește, dar se uită la mine.

— Bun, Barnum. Acum visezi cu plus.

Pun jos umbrela. Vivian sare peste balta de vomă și se așază pe pat.

— E loc și pentru mine între voi?

Apoi auzim scaunul cu rotile.

— O să ai o cameră doar a ta, Vivian!

Ne întoarcem să ne uităm ia mama lui Peder. El a renunțat. Reușește să ascundă sticla, dar n-are cum să facă să treacă neobservate cele zece kilograme de vomă.

— Bună, mamă, cred că m-am îmbolnăvit la stomac. E contagios.

Vivian se duce la mama lui Peder. Ploaia a stat. Soarele intră pe fereastră pieziș; un mănunchi de raze pe pervazul albastru. Peder se ridică din pat.

— Mulțumesc pentru vis, spune el.

— Știai că o să vină?

Peder ridică din umeri.

— Poate că da. Poate că nu. Ne apucăm să curățăm pe-aici?

Când o vedem din nou pe Vivian, e în costum de baie. Nu-mi amintesc ce culoare avea costumul. Nici nu îndrăznesc să o privesc. Dar nici nu-mi pot lua ochii de la ea. Este subțire – zveltă ar fi cel mai potrivit cuvânt pentru a o descrie. Pielea ei e netedă și întinsă peste tot trupul, mai ales pe burtă, care coboară într-o curbă ușoară sub marginea slipului. Și pielea ei are aceeași nuanță peste tot, dar nu palidă, ci mai curând un alb profund care îmi aduce aminte de culoarea porțelanului vechi. Are ochelari de soare. Nu pot să-mi dau seama încotro se uită. Gura ei pare mai mare decât de obicei. Și-a legat părul într-o coadă la spate, cu o panglică subțire. Stăm toți trei pe stânci. Peder îi dă cu loțiune de soare pe umeri. Peder îi numără coastele. Are mai multe decât noi. Ea râde. Mă uit în jos la panta de sub noi. Dar tot o văd pe Vivian. Este cea mai fierbinte zi a verii. Deodată Peder aruncă loțiunea de soare spre mine. Se luptă cu o viespe. Viespea este pe punctul să câștige. Vivian se ridică brusc în picioare. Îi văd rapid, pentru o fracțiune de secundă, sânii, înainte să-și așeze sutienul cum trebuie. Peder încearcă să îndepărteze viespea cu un prosop. Dar eu i-am văzut sânii. Nu sunt mari. Sunt exact cât trebuie. Dacă mi-aș pune mâna pe unul dintre ei, mi-ar încăpea perfect în mână. Nu fac asta. Dar mi-ar plăcea. Îmi închipui că o fac. Că îmi pun mâna încet pe sânul ei, iar ea suspină. Ochii ei în spatele ochelarilor de soare. Nu văd încotro se uită. Loțiunea de soare se topește pe degetele mele, picură pe stâncă și dispare într-o crăpătură adâncă. Peder aruncă în viespe cu o piatră.

— Fac o baie, anunță Vivian.

Se duce la trambulină și plonjează. De-abia dacă ridică stropi atunci când atinge apa, cu brațele ca o suliță – nu, ca o spadă, o sabie care taie valurile și le dă la o parte fără zgomot. Peder se uită la mine.

— Tu nu înoți? mă întreabă.

— Cred că mai stau un pic, răspund.

— Și eu. Putem să înotăm mai târziu.

Mama lui stă lângă stâlpul cu steagul și ne face cu mâna. Vivian este aproape invizibilă în mijlocul luminii care licărește în jurul ei ca niște răsfrângeri în oglindă.

— Cred că trebuie să ne luăm niște ochelari de soare, Barnum, zice Peder.

Apoi Vivian urcă treptele. Ne așezăm pe burtă. Ea vine și stă între noi. Văd apa evaporându-se de pe pielea ei, picătură cu pictură. Fire de păr mici și fine i se ridică pe spate. Vreau să le ating. Vine un miros crud, cald din stânci, din pietrele calde, dinspre deal, un miros care mă face să amețesc puțin. Îmi pun loțiune de soare pe degete din nou.

— Nu trebuie să te arzi, murmur eu.

Ea se întinde pe spate. Închide ochii. Peder i-a împrumutat ochelarii. Îl fac să arate destul de dur. Își suge obrajii și zâmbește strâmb. Mă așez pe vine lângă Vivian. Vărs din loțiunea Nivea albă și călduță pe burta ei.

— M-am întâlnit cu fratele tău, zice ea din senin.

Mi se oprește mâna.

— Ce?

— Cu fratele tău, Fred. M-am întâlnit cu el.

— Unde? o întreb.

— În aleea Bygdøy. Alerga.

— Alerga? Fred nu aleargă niciodată.

— Ei, hai să zicem că mergea foarte, foarte repede, oricum. Și dădea tare din mâini. Arăta cam ciudat.

— Diferența între a alerga și a merge este că, atunci când alergi, tot timpul ai doar un singur picior pe pământ, zice Peder. Nu are de-a face cu viteza. Așa că poți, de fapt, să alergi mai încet decât să mergi foarte repede. Ca să știți.

— Se antrenează, le spun eu.

Peder râde.

— Se antrenează? În aleea Bygdøy? Pentru ce se antrenează?

— Pentru box, spun eu, cât de liniștit pot, și trebuie să-mi apăr ochii de soare.

Vivian se ridică în picioare și se dă cu loțiune.

— O să aibă un meci în septembrie, zice.

Deodată simt că mă doare capul – îmi zvâcnește, mi se usucă gura, o senzație de rău mă cuprinde. Peder se uită la mine. Toată fruntea îi e încruntată.

— E totul în regulă, Barnum?

Dau din cap și respir adânc. Dar nu, nu este totul în regulă. Nu știu ce e cu mine. Dar gândul că Fred a vorbit cu Vivian, iar ea a vorbit cu el este insuportabil. Mă simt rău și sunt ametit. Peder se ridică. Vivian se întinde la loc.

— Ai vorbit cu el? șoptesc, cu o voce pierită.

— Puțin.

— Puțin? S-a oprit?

— A trebuit să facă niște exerciții de întindere.

— Exerciții de întindere?

— Da, s-a sprijinit de un copac.

— Înseamnă că l-a doborât, zice Peder. Încă mai respir adânc.

— Și ce a spus? În timp ce-și făcea exercițiile, vreau să spun.

Vivian oftează.

— Nu ești atent, Barnum. A spus că o să aibă un meci de box în septembrie. Primul lui meci. Nu știai asta?

Râd.

— Sigur că știam, am spus tare. Fred este cel mai bun din oraș. Nimeni nu se pricepe să încaseze lovituri ca el. Isuse Hristoase!

Mă uit la Peder. Sunt mândru de fratele meu. Așa vreau să fiu. Peder se uită în altă parte. Tatăl lui stă pe terasă, făcându-ne semne cu mâinile.

— Mâncare și băutură! strigă.

Peder deja a luat-o din loc. Vivian îl urmează. Se întoarce și ezită un moment.

— Nu vii, Barnum?

— Ba da, într-un minut.

Mă duc la mama lui Peder și o ajut să vină pe potecă.

— De ce nu ungi roțile cu ulei? o întreb.

— Ca să mă auziți venind, răspunde ea.

— Da, ca niște pantofi care scârțâie, zic eu.

Ea își dă capul pe spate și zâmbește, dar zâmbetul îi e strâmb.

— Nu cumva te simți rău, Barnum?

— Nu, deloc.

— Nu m-ar surprinde deloc dacă ți-ar fi puțin rău astăzi, după o noapte ca asta.

— Știu, zic eu.

Ea își pune mâna pe brațul meu.

— Îmi pare bine că ești aici, spune ea cu blândețe. Ești un băiat bun.

— Nu, îi spun eu. Nu sunt chiar atât de bun.

Fred se duce spre casă acum, străbătând orașul prin ploaie – obosit și învins – învins doar de umbra sa și de el însuși. Merge încet și țeapăn, cu rucsacul pe umăr, uitându-se în jurul lui pe străzile pustii. Willy merge alături de el. Willy vorbește fără încetare.

— Sunt două voci în capul unui boxer, Fred. Una dintre ele spune *atacă.* Alta șoptește *retrage-te.* Asta este exact vocea care este în plus.

Fred dă din cap. Willy îl ține de braț.

— Dacă ajungi să stai undeva la mijloc, ești terminat. Mintea ta trebuie să fie concentrată, atentă. Un boxer nehotărât în ring este deja învins.

Willy râde.

— Pe scurt, a boxa este la fel de ușor ca a da cuiva o bătaie zdravănă.

Se opresc.

— Pumnul întâi, Fred. Asta e tot ce trebuie să-ți amintești. Pumnul întâi!

Willy îi lasă brațul.

— Îmi datorezi cincizeci de coroane, Fred.

— Da?

— Ți-am plătit taxa de membru. Altfel n-ai fi putut să boxezi în septembrie.

— Mulțumesc mult.

Willy își vârâ mâinile în buzunare, stânjenit pentru un moment.

— Ei, doar n-aveam să pun banii de la mine!

Stau împreună în Piața Primăriei.

— La revedere, spune Fred liniștit.

Willy îl reține.

— Ai auzit de Bob Fitzsimmons?

Fred scutură din cap. Willy zâmbește.

— Sigur că n-ai auzit. Dar Bob Fitzsimmons este cel mai grozav, Fred. Când a fost bătut măr de Jack Johnson în 1907, fiecare ziar din țară a scris că era terminat. După două luni l-a bătut pe Corbett. L-a făcut *knock-out* în a treia rundă.

— Isuse, zice Fred.

— Da. Să nu crezi ce scriu ziarele. Unii oameni spun că boxerii nu se întorc niciodată în ring după ce sunt învinși. Nu e adevărat.

— Nu, spune Fred.

Orologiul din turn bate ora trei. Willy trebuie să se grăbească.

— Ne vedem mâine, zice repede, bătându-l pe Fred pe spate și alergând spre porțile vasului Akers Mek; silueta lui greoaie saltă ușor peste pavajul de piatră.

— Lucrezi aici? strigă Fred după el.

Willy se întoarce din fugă.

— Toți lucrează aici.

Reușește să ajungă la timp ca să ponteze, iar Fred stă acolo urmărind lucrătorii care dispar dincolo de porțile vasului, iar porțile se închid după ei. Norii de ploaie alunecă deasupra orașului. Și chiar în acel moment, la trei și opt minute, piața este împărțită în două, între lumină și umbră, soare și ploaie. Iar Fred stă în mijloc, cu un braț în soare, cu altul în ploaie. Stă acolo pentru un moment, într-o deplină mirare, orbit și ud, la marginea luminii soarelui, înainte să-l învăluie cu totul. Dacă ar fi putut să vadă foarte departe, până la fiord, trecându-și privirea peste Nesoddlandet, până la Ildjernet și la casa albă de vară de pe insulă (sunt mulțumit că Fred nu vede până acolo), ar fi zărit-o în primul rând pe Vivian bând Coca-Cola cu un pai. Gura ei e strânsă și udă și ține grijulie, cu ambele mâini, paiul galben, aruncându-i o privire tatălui lui Peder care încearcă să se ridice din scaunul lui de grădină. Dar tatăl lui Peder este prea sătul, iar scaunul e prea adânc; se prăbușește la loc, iar noi râdem de el – de bărbatul acela adult, vânzătorul de timbre, Oscar Miil.

— O, Doamne, ce ne distrăm, zice el. Mama și cu mine și Peder și Barnum și Vivian!

Se uită la noi ca și cum nu i-ar veni să creadă că e totul real, că insula lui este locuită, că a ieșit soarele, că suntem plini de voioșie și de recunoștință că suntem într-o companie atât de bună. I se oprește privirea asupra lui Vivian.

— Era și timpul să vii, îi spune.

Vivian zâmbește și se uită peste marginea paharului. Cuburile de gheață care se topesc în pahar clinchetesc.

— Mulțumesc, șoptește ea.

— Avem nevoie de cineva care să aibă grijă de băieți, nu-i așa?

Râdem încă o dată. Mama lui Peder încearcă să pocnească o viespe cu un ziar din anul trecut, iar tatăl lui se întoarce spre mine.

— Nu-i așa, Barnum?

— Ba bine că nu, sunt de acord.

— Sper că nu ți-e rău iarăși, Barnum? Cred că n-am pus nici o singură sardină în salata asta!

Scutur din cap.

— Mai ales de Peder, zic eu. Mai ales de el trebuie să aibă grijă cineva.

— Ia ascultă ce zice! exclamă Peder. Barnum are nevoie de supraveghere. Îi e frică de înălțimi!

Râdem toți din nou, iar până la urmă tatăl lui Peder reușește să se ridice în picioare. Se uită peste fiord și dă din cap, ca și cum ar fi văzut ceva care obține deplina lui aprobare. Apoi se uită la soția lui.

— Mareea se retrage, anunță el. Apoi se uită la soția lui. Ce-ai zice de un Campari, Maria? Îți aduc un pahar?

Mama lui Peder se gândește puțin.

— De ce să nu bem niște Martini?

— Martini când e mareea joasă! O, nu, te rog!

Mă uit la Peder. Peder se uită la cer și fluieră.

— Peder, zice mama lui.

— Da, mamă, răspunde el, continuând să privească cerul cu atenție.

— Trebuie să te descurci singur cu asta, Peder.

Vivian mă privește. Eu dau din umeri. Sunt incapabil să fac orice altceva. Apoi tatăl lui apare din nou.

— Ai văzut sticla de Campari, Maria?

— Nu e în frigider?

— Nu, nu e.

Mama lui Peder se uită din nou la fiul ei.

— Ai găsit ceva? îl întreabă ea.

— Dacă am găsit ceva?

— Pe cer? E ceva scris acolo, Peder?

Tatăl lui Peder începe să-și piardă răbdarea.

— Sticla de Campari, Maria. În curând o să fie maree înaltă.

Apoi Peder se ridică în picioare.

— Am de făcut un anunț, zice el.

Tatăl lui se întoarce să se uite la el.

— Ce pui la cale?

— Am de făcut un anunț, tată.

— Da, am auzit asta. Ce se petrece?

Peder își pleacă fruntea.

— Nu mai e Campari, tată. Nu e nici în frigider și nicăieri pe Ildjernet.

Tatăl lui se întoarce spre Maria.

— Ce vrea să spună cu asta fiul nostru?

Ea oftează.

— Cred că vrea să spună că ți-au băut sticla de Campari.

Tatăl lui Peder se întoarce din nou, de data asta spre mine.

— Ei, acum știu de ce arătai un pic cam obosit azi, Barnum.

Și simt cum mă ia cu rău din nou, cum mă cuprinde greața, pentru că îi văd în minte pe Fred făcându-și exercițiile de întindere lângă un copac, un castan din aleea Bygdøy, și pe Vivian oprindu-se și vorbind cu el. Fred și Vivian pălăvrăgesc, el îi spune că va boxa în septembrie; el este acela care îi spune. Cred că mi-e rău. Nu poate să-mi fie rău de două ori pe aceeași insulă. Tatăl lui Peder se scarpină pe frunte. Pielea i se cojește în mijlocul frunții; se scarpină destul de mult timp.

— Ei, bine, zice el. Măcar sunteți în viață. Va trebui să cumpăr altă sticlă data viitoare când mă duc în oraș.

Stă acolo încă un timp, gândindu-se, îmi închipui.

— N-am mai auzit așa ceva, zice.

Apoi se duce spre casă. Mă uit la Peder. El îl privește pe tatăl lui cum se îndepărtează. Am scăpat ieftin. Îmi pun în minte să fac cândva un gest amabil pentru tatăl lui Peder. Vivian se ridică și se duce la Peder.

— Ai un tată bun, zice ea.

Și deodată Peder înnebunește. Își iese din sărite de furie.

— Tată! strigă el. Tată!

Tatăl lui se uită afară pe fereastra verandei.

— Da? Sper că nu-mi ceri un Martini, Peder. Pentru că n-o să capeți.

Peder scutură din cap. E roșu ca racul la față.

— Știi de ce ți-am băut sticla de Campari? întreabă el.

Tatăl lui zâmbește.

— Da, am o bănuială.

— Pentru că ai vândut scrisoarea lui Fred!

Tatălui lui Barnum îi dispare zâmbetul. Fruntea îi sângerează; un pârâiaș de sânge i se scurge pe puntea nasului. Îl șterge cu dosul mâinii și dă să spună ceva, dar în loc de asta se oprește și se uită la mine. Nu înțeleg; nu înțeleg ce a spus Peder, stau acolo tăcut și zăpăcit, puțin furios, temându-mă să nu spun ceva greșit, ceva cu totul nebunesc. Apoi tatăl lui Peder dispare în spatele draperiilor și aud scârțâitul scaunului cu rotile al mamei lui, iar când vorbește vocea ei sună și furioasă, și tristă.

— Nu era nevoie de asta, Peder. De fapt, a fost foarte urât din partea ta.

Mă întorc spre ei. Peder se uită în jos. Și-a pierdut toată culoarea din obraji.

Vivian se duce la trambulină. Se oprește la capătul ei, își îndoaie ușor genunchii, formând un S înalt și subțire în lumina soarelui, și plonjează. Nu o aud atingând apa.

— Îmi pare rău, zice Peder.

— Nu-mi spune mie că îți pare rău! Spune-i asta tatălui tău!

Peder dă din umeri și se duce în camera de zi. Stă acolo un timp. Încet, mă ridic.

— Poate că Peder și-a pierdut sufletul, șoptesc eu.

Mama lui se uită la mine.

— – Ce vrei să spui, Barnum?

— I-am făcut o fotografie, îi spun.

Ea își deschide gura, ca și cum ar fi gata să râdă.

— Ceea ce contează e să-l primească înapoi cât mai repede posibil.

— Cum?

— Făcând ceea ce trebuie, răspunde ea.

Până la urmă Peder se întoarce. Are cu el un pahar pe care i-l dă mamei lui.

— Uite, mamă, spune, făcându-i o plecăciune adâncă. Martini, maree joasă și lămâie.

— Unde e tata?

— Se odihnește, mamă. Pe canapeaua din camera de zi.

— Știi ce cred că ar trebui să faci, Peder?

— Nu prea știu.

— Să tunzi iarba.

Peder se gândește la asta.

— Bine.

— Și după ce termini, poți să strângi niște alge de pe plajă.

— O, nu.

— O, da. Iar după asta ar fi nemaipomenit dacă ai curăța trambulina și treptele. Sunt sigură că Barnum o să te ajute.

În tot restul zilei, ne recăpătăm sufletele. Tundem iarba din spatele casei. Strângem iarba tăiată. Frecăm murdăria de pe treptele care coboară în apă. Curățăm rahatul de pescărușI de pe trambulină. Funcționează. Sufletul meu este aici. Curând, o să fie la locul lui. Este ca o încuietoare cu cifru; când în cele din urmă îți amintești numerele corecte și simți că cedează, este ca o vibrație în mâinile tale – iar pe urmă se înțepenește și îți dai seama că unul dintre numere e greșit. Scrisoarea lui Fred? De ce Peder o numise scrisoarea lui Fred? Acum nu ne-a mai rămas de curățat decât plaja. Vivian stă acolo și ne urmărește cu privirea. Adunăm algele uscate. Ea are un prosop roșu pe umeri. Arată de parcă i-ar fi frig. Algele miros acru – a gunoi vechi, urină, a ceva care putrezește lent în căldură, a hoituri.

— Asta e pedeapsa voastră? strigă Vivian.

Peder se uită în sus.

— Pedeapsă? Dar ce, ești credincioasă?

Vivian desenează un cerc în nisip în jurul ei.

— Cred în Dumnezeu, eu așa îmi închipui, zice ea.

Peder zâmbește.

— Doar fiindcă locuiești la o aruncătură de băț de biserica Frogner. Pariez că toți cei din aleea Bygdøy își închipuie că au credință în Dumnezeu.

— Idiotule, exclamă Vivian și se ascunde în prosopul ei.

Punem algele într-o găleată uriașă. Peder asudă.

— De ce ai spus chestia aia despre scrisoare? îl întreb.

— Așa am vrut.

— N-ar fi trebuit să spui asta.

— Poate că da. Poate că nu.

Peder găsește un capac de sticlă pe care îl ascunde în buzunarul mic al șortului lui.

— Dar de ce ai zis că era scrisoarea lui Fred, Peder?

Se întoarce spre mine brusc și ezită, nesigur pentru un moment.

— Gata, ajunge, zice el simplu și se ridică.

— Mai sunt alge, îi spun eu.

Peder râde.

— Sunt și mai multe acolo de unde vin, Barnum. Ai putea să strângi alge tot restul vieții și tot n-ai termina!

— Nu poți să numeri algele, îi spun eu.

— Exact, nu poți! Asta-i beleaua cu ele. Nu poți să le numeri.

— O să mai adun o vreme, îi zic.

Peder zvârle capacul în apă.

— Cum vrei. Eu nu mai am chef.

Se duce la Vivian și smulge prosopul de pe ea, iar ea se ridică în picioare cu un țipăt. Peder aleargă în direcția casei, învârtind prosopul deasupra capului ca pe un lasou; ea aleargă după el și îl prinde din urmă, iar după aceea n-am idee unde dispar. Mă așez pe vine pe plajă. Bășicile de pe algele ude explodează. Iar algele uscate zac în nisip, prefăcându-se în praf la atingerea mea. O meduză a fost aruncată de valuri la țărm. Dacă ar fi căzut o stea din cer, poate că așa ar fi arătat. Când îmi vâr degetul în ea, aproape că nu-l mai pot scoate. Trebuie să-l trag cu forța. Am citit o dată despre un bărbat care a fost sufocat de meduze – l-au atras ca într-o capcană pe fundul apei și l-au acoperit cu totul. N-a putut să treacă printre ele și a rămas acolo, în umbra meduzelor. Mai bine să mori lovit de un disc în cap. Vomit în găleată. Cineva îmi pune o mână pe spate. Mă întorc și îl văd pe tatăl lui Peder.

— Ei, ia uite, zice el. Dacă nu vomiți de la sardine, ți se face rău de la Campari.

Mă prăbușesc în nisip. El stă lângă mine. Îmi dă o batistă.

— O să treacă, Barnum. O să treacă. Dar corpul tău te va pedepsi între timp.

— O să mă pedepsească?

— Da, e ca o penalizare poștală. Ai pus prea puține timbre pe distracția de ieri și astăzi trupul tău plătește ce datorează.

Tatăl lui Peder râde deodată și își scutură nisipul din pantofi.

— Nu e așa, acum vorbesc prostii, zice el.

— Mie nu mi se pare că sunt prostii, murmur eu.

Tace în timp ce-și pune pantofii la loc. Nu se grăbește. Șireturile sunt subțiri și uzate, mai au puțin și se rup.

— Mi-a părut rău pentru scrisoare, zice el în cele din urmă.

— Dar tata a fost cel care a vândut-o.

— Da, așa e. Dar atunci nu știam cine era. Nu știam că e tatăl tău.

— E ciudat cum lucrurile vechi devin atât de valoroase, spun eu.

Tatăl lui Peder chicotește.

— Nu toate lucrurile vechi, Peder. De pildă, pantofii mei. Mă-ndoiesc că aș lua prea mult pe ei.

— Nu, și pe deasupra mai și scârțâie.

— Scârțâie și intră apă în ei. Dar nu i-aș vinde, oricum. Pantofii ăștia vechi, pentru care nu mai există nicio speranță, sunt foarte prețioși pentru mine. Doar pentru mine.

— Dacă i-aș scrie mamei o scrisoare, iar ea ar ascunde-o timp de treizeci de ani, ar valora ceva atunci?

— Depinde, răspunde el.

— De ce?

— Dacă devii faimos sau nu, Barnum.

Trebuie să rumeg puțin ceea ce a spus. Nu pot să-mi imaginez asta. Faimos? Eu, faimos? Pentru ce-aș deveni faimos? Pentru înălțimea mea? Pentru numele meu? Pentru visele mele?

— Oricum, nu e în regulă să citești scrisorile altora, zic eu.

Tatăl lui Peder încuviințează.

— Așa a zis și fratele tău.

— Fratele meu?

— A fost în magazinul meu, știi? Voia scrisoarea înapoi. Probabil că însemna foarte mult pentru tine, Barnum.

N-am spus nimic.

Fred fusese peste tot. Fred vorbise cu toți.

Tatăl lui Peder mi-a pus brațul pe după umeri.

— Voia scrisoarea aceea înapoi pentru tine, Barnum. Exact asta a spus.

— Așa a spus?

— Oh, da. Așa a spus.

Atunci încep să mă gândesc la Fred ca la un frate mai mare grijuliu și generos. Nu mai știu ce ar trebui să cred. Dar undeva în interiorul meu mă simt atât de fericit. Vreau să cred asta, să cred ce aud, ce-mi spune tatăl lui Peder, că Fred a făcut ceva de dragul meu.

— Cred că Peder este puțin invidios pe tine, șoptește el.

Mă ridic în picioare și o iau către casă. Dar mă răzgândesc și plec în altă direcție, ca să fiu singur cu gândurile mele. Este ca și cum mintea mea ar fi mâncat prea mult. Simt o înțepătură în creier. În closetul din curte nu e nimeni și stau o vreme acolo.

Când mă uit în jos spre gaură, nu-i văd fundul. Nici măcar nu aud rahatul căzând. Dacă aș cădea acolo, nu m-ar găsi nimeni decât la toamnă. Pe pereții closetului sunt fotografii ale familiei regale și chipul lui Van Gogh; este și o fotografie a unui băiat, veche, în care probabil e Peder. Stă la capătul trambulinei, cu un colac de salvare în jurul trupului, și arată foarte supărat – poate că în momentul acela își pierdea sufletul. Asta a fost înainte să ne cunoaștem, înainte ca el să știe cine eram, înainte să știu că el exista chiar acolo, în același oraș. Era înainte ca oricare dintre noi să știm că și Vivian mergea pe aceleași străzi; poate că luaserăm același tramvai toți trei sau ne dăduserăm jos la aceeași stație. Și am ajuns să mă gândesc, în closetul acela din Ildjernet, în vara aceea ciudată pe care după aceea am numit-o prima mea vară, la faptul că sunt atât de multe lucruri pe care nu le știm. Știm atât de puțin, încât e infim față de ceea ce nu știm – este ca o furnică pe muntele Everest sau ca o picătură de apă în Marea Moartă. Puținul pe care-l știm nu trebuie să-l uităm, iar ceea ce credem că știm trebuie inclus. În cele din urmă am auzit aceste gânduri, pentru că după o vreme au devenit vorbe în gura mea.

— Știu mai puțin decât nu știu, spun.

Și încă o dată mă umple o senzație de tandrețe față de Fred; îl văd în fața ochilor, făcându-și toate faptele bune în secret. Mai stau acolo un timp. Nu știu exact de ce, dar îmi vine să plâng. E totul în regulă. Hârtia igienică e țeapănă, dar când o frec repede între degete devine destul de moale. Apoi ies afară. Tatăl lui Peder împinge scaunul cu rotile de-a lungul țărmului. Peder și Vivian stau pe terasă, citind niște ziare săptămânale. Peder mă vede venind.

— Știi de ce e bine să ții revistele vechi, Barnum?

— Nu, răspund eu.

— Poți să vezi că horoscoapele nu aveau dreptate.

Peder frunzărește paginile până găsește ce-l interesează.

— Acum ascultă ce au scris despre tine anul trecut. *Una dintre cele mai bune, cele mai interesante săptămâni ale anului. Sunt inițiate contacte pline de energie cu prieteni din străinătate sau parteneri de afaceri. Veți avea nenumărate oportunități să vă angajați în flirturi și poate că acestea vor lua o întorsătură serioasă.*

Peder aruncă revista și se uită la mine.

— S-a întâmplat ceva din toate astea, Barnum?

— Nu, după câte știu, mărturisesc eu.

— Nici măcar un pic de flirt cu prietene din străinătate?

— N-aș putea să spun așa ceva.

— Vezi. Sunt doar niște tâmpenii.

— Nu e o certitudine că o să se întâmple ceea ce spun horoscoapele cu toți din zodia respectivă, zice Vivian.

Peder se întoarce spre ea.

— Deci tu crezi în horoscoape?

— Uneori.

— Crezi că Dumnezeu însuși scrie horoscoapele din revista *Acum*? În limba norvegiană?

Peder se preface uimit și clatină din cap de mai multe ori.

— În toamnă scrie că o să întâlnesc doi bărbați interesanți, zice Vivian. Și pe urmă v-am întâlnit pe voi doi.

Dintr-odată, Vivian râde foarte tare.

— A fost doar norocul, zice Peder. Dacă inventezi lucruri tot timpul, câteodată se strecoară și ceva adevărat. Legea probabilităților.

Vivian închide ochii.

— Tu în ce crezi? întreabă ea.

— Peder crede în cifre, îi spun eu.

El zâmbește. Se apleacă mai aproape de Vivian și vorbește cu voce scăzută.

— Dacă vii în camera noastră astăzi la ora douăsprezece și treisprezece minute, Barnum o să-ți arate ceva.

Vivian deschide ochii.

— Ce?

— Ai să vezi atunci, îi spune Peder.

Și nu mai spune nimic în seara aceea. Stă pe scaunul de grădină, numărând vasele care trec spre fiord, și trece numărul într-un carnet în care mai are tot felul de calcule. Când ne ducem la culcare, de fapt nu ne culcăm, ci stăm pe marginea patului, așteptând-o pe Vivian. Casa este foarte liniștită. Eu nu mai pot de curiozitate.

— Ce-o să-i arătăm? întreb eu.

— Taci, zice Peder. Duhnești a alge.

Îmi torn puțină apă dintr-o cană mare, albastră, ca să-mi spăl fața și mâinile – apa e călduță și stătută.

— Doar ai zis așa, nu? Nu, Peder?

— Ce? Că duhnești a alge?

— Că o să-i arăt ceva.

Peder se lasă pe spate. Îl văd în fereastra întunecată; o imagine schimbătoare, neclară, în lumina lămpii joase și roșii de pe noptieră. Toate acestea sunt amestecate cu lumina lunii diforme, care arată ca și cum ar atârna de un fir de ață chiar deasupra fiordului.

— Crezi că o să vină, Barnum?

Mă întorc spre el.

— Nu. Dar așa cred eu.

El se ridică.

— Nu, eu nu cred asta. Eu știu.

— De unde știi?

Peder zâmbește.

— Pentru că e curioasă, firește. Tu n-ai fi curios dacă ea ar vrea să-ți arate ceva?

— Ba da.

— Păi, vezi. O să vină. Așteaptă.

Stau pe pat lângă el. Peder îmi miroase mâinile.

— E mai bine. Femeilor nu le plac algele.

Ne dăm cu niște deodorant sub braț și o vreme nu mai zicem nimic.

— Cât e ceasul? întreabă Peder.

— Douăsprezece fără opt minute.

— Nu trebuie să ațipim, Barnum.

— Nu, o să ne ținem treji unul pe altul.

Peder se spală pe față în aceeași apă, în ligheanul în care m-am spălat eu.

— Aș vrea și eu să am un frate mai mare, spune deodată.

— Da, ai vrea?

Se așază la loc și se șterge cu prosopul meu.

— Mama n-a mai putut să aibă copii după ce m-a născut pe mine.

M-am gândit la asta puțin.

— Păi și dacă ar fi putut, ai fi avut doar un frate mai mic, îi spun eu. Dacă ai fi avut un frate născut după ce te-ai născut tu.

Peder s-a gândit și el.

— Ai dreptate, Barnum.

Suntem treji.

— Crezi că o să vină? întreb eu.

— Așteaptă, zice el. Vivian o să vină.

Iar ea a venit. La douăsprezece și treisprezece minute auzim o bătaie precaută în ușă. Peder a deschis. Vivian s-a strecurat înăuntru. Peder a închis ușa și a ascultat – toți am ascultat. Casa era liniștită. Apa din fiord curgea.

— Ce ai vrut să-mi arăți, Barnum? a șoptit Vivian.

M-am uitat la Peder. El s-a mulțumit să zâmbească. Vivian s-a dat înapoi până la ușă.

— Dacă încercați doar să fiți obraznici cu mine, am plecat!

Peder a râs încet.

— Șșșt, a zis.

Dar Vivian nu voia să tacă.

— Dacă încercați ceva, o să țip.

A făcut un pas spre mine.

— Te bat, Barnum, să știi!

Era cât pe ce să mă lovească. Peder a trebuit să intervină, să se așeze între noi.

— Vivian, nu scria în horoscopul tău că suntem doi bărbați interesanți? Vivian s-a liniștit. Era doar nerăbdătoare.

— Spuneți-mi ce e, atunci?

Peder m-a împins pe după marginea patului. Vivian ne urmărea cu privirea.

— Barnum vrea să-ți arate bagajul lui, a zis Peder.

Vivian a devenit din nou suspicioasă.

— Nu vreau să văd bagajul lui Barnum!

Se părea că numai acest gând îi făcea rău; și-a ascuns fața în mâini. Ce credea oare, că o să-mi dau pantalonii jos și o să-i arăt totul? Bagajul lui Barnum? Peder a râs.

— Liniștește-te, Vivian. Nu e vorba de așa ceva.

S-a uitat la mine, a clipit de două ori, apoi a tras vechea valiză și a așezat-o pe pat.

— Asta e valiza magică a lui Barnum, a șoptit.

Vivian și-a lăsat mâinile în jos și s-a uitat lung la valiză.

— Ce e în ea?

Peder a deschis-o. Vivian s-a tras în spate, și mai bănuitoare. Apoi a venit mai aproape.

— Dar e goală, a zis ea.

Peder s-a întors spre mine.

— Explică-i, Barnum!

— Erau aplauze în ea, i-am spus.

— Aplauze?

— Am moștenit-o de la tata. Lui i-a dat-o directorul circului, Mundus.

— Cel care a fost la înmormântare?

— Da. Tata trebuia să aibă grijă de ea. În ea împachetau toate aplauzele. Iar tata căra peste tot valiza.

Vivian s-a uitat la mine.

— Și unde sunt aplauzele acum?

— Poate că au fost folosite. Nu știu. Poate că le-a pierdut.

Peder stătea la fereastră, uitându-se la noi. Nu spunea nimic. Doar stătea acolo, clătinând din cap din când în când.

— Asta ai vrut să-mi arăți, Barnum? a întrebat Vivian.

— Da, am spus.

Ea mi-a atins mâna ușor.

— A fost foarte frumos, a zis.

Am stat tăcuți o vreme. Dintr-odată am fost scăldați într-o lumină scurtă, albă – a fost ca un fulger. Ne-am întors spre Peder, mijind ochii. El a pus aparatul meu de fotografiat pe pervaz. M-am gândit la sufletele noastre, la faptul că a-ți pierde sufletul însemna a muri, că a fi fotografiat însemna a fi executat – dacă era adevărat ceea ce spusese mama lui Peder. Dar de câte ori poți să-ți pierzi sufletul?

— Aparatul de fotografiat al lui Barnum, a zis Peder.

Vivian s-a uitat la mine. Avea umbre întunecate sub ochi.

— Sigur nu au mai rămas ceva aplauze în valiză? a întrebat.

— Se pare că nu.

— Nici măcar o singură bătaie din palme? Poate că tatăl tău a ascuns ceva pentru el?

Peder s-a entuziasmat.

— Foarte inteligent, Vivian. Sigur că trebuie să mai fi pus el ceva deoparte. Hai să ne uităm!

Peder a luat un cuțit și s-a așezat pe pat. S-a uitat la noi.

— Facem asta? a întrebat.

Am dat din cap că da. Iar Peder a tăiat căptușeala, a făcut o incizie în cartonul dinăuntrul capacului, ca să vadă dacă nu cumva era acolo vreun compartiment secret în care tata ar fi putut ascunde ceea ce mai rămăsese din aplauze. Nu era nimic. Doar mirosea puternic a mucegai și a naftalină. Peder a pus cuțitul la loc în teacă.

— Chiar ai crezut că o să găsim ceva?

S-a întins pe spate pe pat și a râs.

— Cum obișnuia să spună tatăl tău, Barnum? a întrebat.

M-am uitat la Vivian. Ea privea valiza sfâșiată și goală.

— Nu este important ceea ce vezi, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi, am șoptit.

Peder s-a așezat în capul oaselor din nou.

— Dar eu cred că e invers, a zis. Este mai important ce vezi. Tu ce crezi, Vivian?

Vivian nu a spus nimic. Doar a arătat spre marginea capacului.

— Uite, a zis ea.

Ceva ieșea de acolo, colțul unei foi sau al unei cărți – ceva. Am tras de el. Era o carte poștală veche pe care tata probabil că o ascunsese acolo sau o uitase. Și încă mai îmi amintesc sentimentele simultane de bucurie și de teamă pe care le-am încercat odată cu surpriza găsirii acelei ilustrate; mândria că aveam ceva să le arăt, că valiza mea nu era goală, la urma urmei; dar și teama egală de ceea ce zăcuse ascuns în capacul valizei pe care o moștenisem. Era o imagine a celui mai înalt bărbat din lume, Paturson din Akureyri. Am oftat ușurat. Numele lui apărea în josul cărții poștale, cu semnătura lui sub nume, iar înălțimea lui de doi metri și șaptezeci și trei ce centimetri era și ea scrisă acolo, după cum fusese măsurată de Congresul Medicilor din Copenhaga. Peder și Vivian se uitau peste umerii mei. Mâinile îmi tremurau de fericire, de surpriză, din nu știu ce altă cauză – dar îmi tremurau. Desenului colorat de mână al lui Paturson i se șterseseră culorile, care deveniseră ca niște umbre palide. Iar vederea acestora m-a emoționat; am devenit trist și entuziasmat în același timp și a trebuit să-mi stăpânesc tremurul mâinilor. Fața lui Paturson era lungă, avea gura mică, o curbă subțire deasupra unei bărbii largi. Avea o cărare trasă exact pe mijlocul capului, iar ochii care odată fuseseră albaștri semănau cu două găuri într-o mască. Purta un costum negru. Avea în picioare pantofi albi, fără șireturi.

— Doi metri șaptezeci și trei, a șoptit Peder. Nu e posibil.

— Așa scrie aici, am zis eu.

Peder s-a uitat mai de aproape.

— Atunci fața lui ar fi trebuit să aibă cam o jumătate de metru în lungime. Asta e imposibil. E o șmecherie.

— Crezi că tot Congresul Medicilor din Copenhaga ar fi inventat așa ceva?

Peder a oftat.

— Aproape trei metri în înălțime? Nu cred nici de-al dracului.

M-am supărat.

— Crezi că tata a inventat povestea asta?

Peder s-a uitat la mine, a dat să spună ceva, dar s-a oprit. Vivian a fost cea care a vorbit.

— Are ceva și pe spate, a zis.

Am întors cartea poștală. Era un timbru pe el. Era din Islanda. Cartea poștală fusese trimisă cu poșta. Akureyri. 10.05.1945. Abia am putut deslușI data ștampilată oblic peste timbrul verde islandez. 10 mai 1945. Cartea poștală îi fusese adresată tatei. Arnold Nilsen. Nu fusese ușor de găsit. Întâi fusese trimisă la Sirkus Mundus, Stockholm, Suedia. Adresa aceea fusese tăiată și una nouă fusese scrisă sub ea – hotelul Coch, Oslo, Norvegia. Mi l-am imaginat pe poștașul cu ilustrata aceea pentru tata, trebuind s-o ducă din Islanda în Suedia, din Suedia în Norvegia, în camera pustie din hotelul Coch din strada Bogstad. Dar nu-l găsise nici aici. Se mutase. Și din nou cartea poștală fusese trimisă, spre nord acum, înapoi spre grupul de insulițe din care evadase – Rost. Dar nimeni nu știa unde era Arnold Nilsen, iar cartea poștală trebuie să fi stat acolo mulți ani, ca un memento scandalos al fiului risipitor care dispăruse într-o noapte și căzuse cât de departe putea cădea un om – în înaltul circului. Acolo găsise cartea poștală el însuși, când călătorise cu mama acolo ca să mă boteze.

— Citește, a șoptit Vivian.

Scrisul era destul de indescifrabil, cuvintele aveau multe greșeli, iar rândurile erau înghesuite. Am citit cartea poștală cu voce tare. *Dragă Arnold, bunul meu prieten.* M-am uitat la Peder și la Vivian.

— Acesta e tatăl meu, am zis. Arnold.

Am început să citesc din nou. Vocea mea îmi suna în urechi străină, de nerecunoscut. *Dragă Arnold, bunul meu prieten. Îți scriu ca să-ți împărtășesc vestea bună că s-a sfârșit războiul, iar nenorociții de nemți au fost învinși. Acum poți să te mândrești de-a binelea! Mai ești cu circul? Pariez că da. Eu m-am întors în Islanda. Ți-o amintești pe cea pe care întotdeauna am numit-o Fata de Ciocolată? Din nefericire, a murit. S-a îmbolnăvit și nu*

și-a mai revenit niciodată. Era o fată bună. Întotdeauna a vorbit despre tine cu mare afecțiune. Sper ca drumurile noastre să se întâlnească într-o zi. Îți doresc tot ce e mai bun în viață, Arnold. Cu cele mai bune urări de la cel mai înalt om din lume, Paturson.

Am rămas tăcuți timp îndelungat. Îmi venea să plâng. Mă hotărâsem deja. Cartea aceea poștală n-avea să mai fie văzută niciodată de cineva. Am pus-o în buzunarul trusei de toaletă. Peder s-a uitat la mine și a dat din cap, ca și cum ar fi înțeles ce-mi trecea prin cap și era de acord.

— Acum ai și tu scrisoarea ta, a zis.

N-am dormit în noaptea aceea. Am stat acolo treaz, entuziasmat, ascultând răsuflarea ușoară a lui Peder și vântul trecând printre frunzele merilor, sunetele din iarbă, luna peste fiord. Și dacă ascultam cu atenție o auzeam pe Vivian răsucindu-se în pat în camera ei. Era copleșitor – a trebuit să mă ridic. Trebuia să respir. Am stat pe scaun lângă fereastră și m-am gândit că *era* posibil să fii fericit, că nu era atât de greu, la urma urmei – era doar un sentiment atât de nefamiliar, fericirea era un buchet care te amețea dacă îl țineai în mână.

Ne-am trezit și am stat din nou pe stânci și am și ațipit acolo, în timp ce tatăl lui Peder stătea la umbră citind un catalog de timbre, iar mama lui lucra la tabloul ei. Soarele era fierbinte și greu pe spatele nostru. Și atunci am încercat o senzație ciudată. M-am trezit brusc, amețit și înspăimântat, cu un singur gând în minte: *S-a întâmplat un accident.* Era ca și cum aș fi simțit durerea altcuiva. Și chiar în acel moment am fost înțepat de o viespe. M-a înțepat în gât. Am început să mă umflu imediat. Am țipat. Peder și Vivian s-au ridicat.

— Mor! am strigat. Mă sufoc!

Vocea mi-a pierit în timp ce mă tăvăleam pe jos. Mi-a explodat capul. Muream. Și ultimul lucru pe care l-am văzut a fost Peder, care credea că mă prefac. Am încercat să spun ceva, dar era prea târziu. Nu mai aveam mult de trăit. Am renunțat. Eram copleșit de un sentiment profund de împăcare, virând spre inconștiență. Sufletul îmi aluneca din trup. *La revedere, dragi prieteni.* Dar atunci Vivian s-a aplecat deasupra mea și și-a pus buzele pe gâtul meu, ca pentru a mă săruta pentru prima și ultima dată. A fost foarte dură cu mine. A mușcat. A supt. A scuipat. A supt din nou, a supt veninul din mine și m-a salvat, pentru prima, dar nu pentru ultima oară.

Și astfel vacanța s-a terminat brusc, cu o înțepătură de viespe și un sărut. Am călătorit înapoi spre oraș împreună cu Vivian. Peder a stat în mijlocul podului de frânghie, făcându-ne cu mâna, până când nu ne-a mai văzut. Valiza mea era mai grea decât la venire. Am stat afară, pe locurile din spatele vasului. Atunci am văzut ceva în canalul dintre insulă și țărm.

— Uite! am strigat.

Vivian s-a întors.

— Ce? a zis.

— Nu vezi?

— Ce?

— E mama lui Peder!

Și am văzut scaunul cu rotile gonind peste valuri cu toată viteza; roțile se învârteau prin apă, iar pescărușii care țipau erau ca un roi alb deasupra ei. Vivian s-a sprijinit de umărul meu, a închis ochii și nu a zis nimic.

Fred mă aștepta la cheiul B când *Prințul* s-a oprit în port. M-am speriat, aproape că mi-a venit rău. Unde era mama? De ce era Fred acolo? Am sperat că Vivian n-o să-l vadă. Era slab, epuizat. Avea pe el un pulover care era prea mare pentru el. Vivian îl văzuse deja. Dar Fred nu s-a obosit să se uite spre ea. Pe mine mă privea și a venit direct spre mine.

— La revedere, a zis Vivian tare.

Mi-a lăsat mâna și a mers încet spre locul în care tatăl ei o aștepta într-un taxi, lângă magazin. Am urmărit-o cu privirea. Am sperat să nu se întoarcă. Ea s-a întors și mi-a făcut cu mâna. Am ridicat mâna. Ea a ezitat un moment, apoi s-a așezat pe locul din spate și ușa s-a închis.

— Acum ai o iubită? a întrebat Fred.

Am scuturat din cap.

— Unde e mama?

— Mama e cu Boletta, Barnum.

— De ce?

— Boletta a căzut pe scări în dimineața asta. Când se întorcea acasă de la Polul Nord.

— E bine?

— Nu.

— De ce?

— Crede că e în Italia, Barnum.

Fred mi-a luat valiza și ne-am dus la spitalul Ullevål. Mama era acolo. Plânsese foarte mult. Pe fața ei erau șiroaie de lacrimi. Iar când m-a văzut a plâns și mai tare.

— Ești bronzat, a murmurat ea. Te-ai distrat bine?

— Am fost înțepat de o viespe, i-am spus.

Fred a devenit nerăbdător.

— Nu și-a revenit? a întrebat.

Mama a scuturat din cap și m-a lăsat în pace. Un doctor a apărut din camera Bolettei. Am intrat. Ea părea atât de mică așa cum stătea acolo în pat. Avea un bandaj în jurul capului și era conectată la un aparat care avea tot felul de lumini și de linii aprinse și strălucea intermitent ca un radio gigantic. Vorbeam în șoaptă între noi. Boletta era albastră la față și ochii ei erau enormi, dar goi. Ar fi putut să moară. Venise de la Polul Nord și nu nimerise ultimele trepte. În cădere, se răsucise cu spatele și își fracturase craniul înainte să se rostogolească până la parter. Acolo o găsise mama, zăcând într-o baltă de sânge. Asta simțisem chiar înainte să mă înțepe viespea – căderea Bolettei.

— Boletta, am șoptit.

Mama m-a luat de mână.

— Nu poate să te audă, Barnum.

Doctorul a venit înăuntru. I-a spus ceva mamei. Ea a devenit neliniștită și supărată. Putem simți durerea altcuiva? Da, putem. Eu o simțisem, am simțit că a căzut Boletta. Fred stătea tăcut, sprijinit de perete, uitându-se în pământ. Ce simțisem eu când fusese bătut? Durerea este contagioasă? Cât putem să îndurăm din durerea altuia?

— Nu e sigur că o să se mai trezească vreodată, a zis doctorul, cu voce scăzută.

M-am întors și am întins degetul spre el.

— O să-ți fac o fotografurisenie! am strigat.

Mama și-a ascuns fața în mâini. Fred s-a uitat la mine. Doctorul a plecat.

— Ce spui, Barnum?

— Boletta o să se trezească, i-am spus eu.

S-a trezit. Dar numai după șapte zile. Mama a stat acolo cu ea tot timpul. Fred s-a antrenat mai tare ca niciodată. Îngrijitorul Bang a trebuit să spele sângele din spatele cutiilor de scrisori.

— Teribil, a zis el. Cum mai este?

— Inconștientă, am zis eu și am trecut pe lângă el.

— Poate că, totuși, a fost norocoasă. Când ești beat și cazi, nu te lovești atât de tare.

M-am gândit la craniu, un dom de piele și păr și os care protejează creierul, și la felul în care capul copiilor mici cade pe spate atunci când adorm, în timp ce capul unui om bătrân cade în față, în jos. Copilul visează spre cer, în timp ce gândurile oamenilor bătrâni sunt trase în jos, spre pământ.

Am ascuns cartea poștală pe care Paturson i-o trimisese tatei într-o ruptură în tapet în spatele biroului. Într-o seară Fred a spus ceva; stătea în pat, rupt de oboseală după antrenamente.

— Poate că este o pedeapsă, a zis el.

— Pedeapsă? am repetat, vorbind la fel de încet ca și el.

— Da, după tot ce s-a întâmplat.

— Dar Boletta n-a făcut nimic rău, nu-i așa?

Fred se schimbase. Aproape că nu-l mai recunoșteam. Vorbea într-un fel diferit decât înainte. Pedeapsă? Poate că se schimbase din cauza boxului.

— Ești credincios sau așa ceva? am zis râzând.

Fred s-a ridicat și a venit spre mine. S-a aplecat deasupra capului meu, iar mușchii i s-au umflat sub piele ca niște cabluri electrice și ochii i s-au întunecat mai mult ca niciodată. Respira greu pe nas.

— Ai regulat-o pe Vivian, Barnum?

— Nu, am șoptit.

— I-a plăcut?

— Dar n-am făcut asta, Fred.

— Sigur?

— Da, n-am regulat niciodată pe nimeni.

— Mă gândeam că de-aia ai devenit atât de dur, Barnum.

S-a întins pe pat din nou. Stătea acolo așa, tăcut și supărat.

— Ai un meci de box în septembrie? l-am întrebat.

N-a zis nimic. Am așteptat, dar nu mi-a răspuns. Dar răsuflarea lui grea umplea camera.

— Crezi că o să vină și Boletta? a întrebat.

— Da, am șoptit. Da.

Și am simțit genele ei subțiri și fragile fluturând deasupra feței mele.

S-a trezit chiar în noaptea aceea. Mama stătea cu ea. Ne-a spus că pe Boletta a străbătut-o un fior, ca și cum i-ar fi fost frig. Pleoapele i s-au închis, iar mama a crezut că acesta era felul ei

de a muri, că își închidea pleoapele într-un altfel de somn. Dar mama n-a avut timp să cheme un doctor, n-a avut timp nici măcar să strige – pentru că Boletta s-a răzgândit, nu-i venise încă timpul și încă mai era ceva pe care ea voia să-l vadă. Așa că, în loc să-și dea sufletul, a deschis ochii larg și s-a întors să se uite la mama.

— Fred a avut meciul?

Mama era încă furioasă.

— Este încă iunie, a zis ea. Poți să mai rămâi în starea ta de inconștiență încă un timp, dacă vrei!

— Minunat. Așadar, o să fim amândouă la meci.

Acum este rândul lui Fred. El este cel care face să treacă zilele; el este cel care face să se încheie această vară deosebită. Boletta trebuie să se odihnească timp de o lună; nu are voie să bea bere și începe să se folosească de un baston, mai mult ca să lovească decât ca să se sprijine în el. Peder rămâne pe Ildjernet. Trimite o ilustrată din Drøbak, unde a mers în vizită cu tatăl lui. Scrie că vrea să inventeze un număr de care nimeni nu a mai auzit mai înainte. Întreabă cum o mai duc cu visele. Transmite cele mai bune urări de la cel mai gras om din lume. Vivian călătorește până în Elveția, la un spital unde sunt niște doctori care cred că ar putea să-i reconstituie fața mamei ei. Iar eu stau lângă fereastră și îl urmăresc pe Fred cum pleacă devreme în fiecare dimineață – pe ploaie sau pe vreme bună; în ceața lipicioasă, fină care uneori se strecoară în oraș la vremea aceasta a anului, doar pentru a se risipi mai târziu, amestecându-se cu lumina. Îl văd pe Fred venind acasă pe Strada Bisericii, pășind apăsat – în serile de vară care miros a gaze de eșapament și a soare. Nu-i dă nicio atenție lui Esther, care îi face cu mâna. Nu este atent la nimic. Nu vorbește. Își conservă energia. Dă la o parte tot ceea ce nu este necesar. Din ce în ce mai mult începe să semene cu un animal sălbatic. Mama îi spală echipamentul, eu îl atârn pe frânghie afară în curte – șortul, șosetele groase și tricoul. Îngrijitorul stă lângă tomberoane și atinge tricoul.

— Sper că nu o să omoare pe nimeni. Sau că nu o să-l omoare careva pe el.

Dar eu n-am voie să mă duc cu Fred la Clubul Central de Box. El vrea să fie singur. Nu vrea să fie deranjat. Într-o dimineață mama stă lângă mine. Plouă. Ea zâmbește. Fred merge repede

prin ploaie. Aproape că nici nu-l udă picăturile. Se ferește de loviturile ploii, le fentează.

— Ești mândru de fratele tău? mă întreabă mama.

Și știu de ce mă întreabă; pentru că ea însăși este mândră – poate pentru prima dată în viața ei se simte mândră de el. Îi este și teamă pentru el, dar mai presus de teamă este mândria.

— Da, mamă, murmur eu.

El se întoarce pe loc afară, în ploaie, dar nu ne vede.

— Sunt atât de fericită, zice ea dintr-odată.

Dar imediat își ia seama și aproape că mârâie, ca și cum s-ar fi simțit vinovată imediat ce a articulat cuvintele, vinovată pentru că și-a permis să fie fericită, și mă îmbrățișează strâns. Nu-l mai vedem pe Fred. Ploaia curge pe fereastră.

— E frumos din partea lui Peder că ți-a scris, zice ea domol.

— Oh, da. Ar trebui să-i scriu și eu, apropo.

Mama așteaptă puțin. Auzim zgomotul bastonului Bolettei. Lovește peretele cu el.

— La ce visezi tu, Barnum? întreabă mama, și cuvintele vin ca un torent.

Sunt gata să spun că visez să nu mai citească ilustratele care-mi sunt adresate mie. Dar, în loc de asta, răspund:

— Visez să câștige Fred meciul.

A început școala din nou. Lucrurile erau în mare aproape la fel ca întotdeauna, dar cu toate astea era ceva nou – zvonurile despre Fred. Nu știu cine ducea zvonurile astea de colo până colo, prin satele de vacanță, pe plaje, prin parcuri și pe la piscine – poate că zvonurile se strânseseră singure, se ridicaseră ca nisipul în orașul uscat și pustiu și șoptiseră în urechile tuturor o dată cu picăturile de ploaie. Nu mai eram Barnum piticul, eram fratele lui Fred; iar Fred nu mai era rătăcitorul tăcut, ci devenise boxerul, cel care îndura orice și pe care nimeni nu-l putea învinge. Fred nu mai era o amenințare, devenise speranța albă din Fagerborg. Se petrecuse un miracol în timpul verii – se născuse un boxer – și dacă orașul chiar avea nevoie de ceva, atunci avea nevoie de un boxer adevărat. Iar zvonurile despre Fred au devenit de neoprit și s-au transformat în ceva povestit ca fiind adevărat: alerga treizeci și doi de kilometri, făcea nouăzeci de flotări într-o mână, boxa fără mănuși, nimeni nu îndrăznea să se măsoare cu el – doi tipi erau deja în comă. Unii chiar au spus că era atât de rău încât își bătuse propria bunică,

iar aceasta ajunsese la spitalul Ullevål. Avea să ajungă mai mare decât Otto von Porat, mai mare decât Ingo, mai mare decât toți. Iar eu nu negam nimic atunci când eram întrebat; doar dădeam din umeri. „Deja este un campion”, le spuneam.

Cu trei zile înaintea meciului, Fred aștepta în camera noastră atunci când am ajuns acasă de la școală. Stătea pe pat cu mâinile în poală și doar s-a uitat la mine. M-am neliniștit.

— Nu te antrenezi? l-am întrebat.

Fred a respirat adânc; umerii i s-au zguduit sub pulover.

— Ba da. Mă odihnesc.

A stat acolo odihnindu-se mult timp. Nu voiam să-l mai deranjez. Fred se odihnea. Odihna era ceea ce ținea laolaltă rezultatele antrenamentului. Dacă nu s-ar fi odihnit, s-ar fi prăbușit. Am încercat să-mi fac temele. Aveam de făcut o compunere. Dar nu mă puteam concentra. Fred nu-și mai lua privirea de la mine. O simțeam. M-am întors să mă uit la el. Și-a trecut mâna peste frunte.

— Mâine mi se ia un interviu, mi-a spus el.

Am lăsat din mână stiloul.

— Da?

— De cei de la *Aftenposten.*

— Doamne! *Aftenposten?*

— Da. Dar nu vreau să-mi ia nimeni niciun interviu.

Asta e tot ce a spus. Mâinile lui erau fără odihnă. Încheieturile degetelor mâinii stângi, acolo unde se uneau cu pumnul, erau albastre.

— Nu vrei să-ți ia interviu?

— Nu, nu vreau să vorbesc cu nimeni despre asta.

— Atunci de ce o faci? am întrebat eu.

— Pentru că așa spune Willy.

— Și asta înseamnă că așa trebuie să faci?

— Da, asta înseamnă că așa trebuie să fac. Willy e antrenorul.

Fred tace din nou.

— Poate că o să fie și o poză cu tine, am murmurat. În paginile de sport.

— Nu vreau să mi se facă o fotografurisenie, a zis Fred încet și s-a uitat în sus.

Avea o umbră de zâmbet pe față.

— N-ai putea să vii cu mine, Barnum? a întrebat.

A trebuit să vin aproape de el.

— Ce-ai zis, Fred?

A devenit iritat, iar în ochi i-a apărut din nou privirea aceea întunecată.

— Ai auzit ce am spus, creier de purice!

Mi-am ținut răsuflarea și de-abia îndrăzneam să mă uit la el.

— Sigur că vin. Dar de ce?

Fred s-a ridicat și s-a întins, sprijinindu-se de pervazul ferestrei.

— Ca să te asiguri că nu spun nimic aiurea.

Fred a scos o foaie de hârtie din buzunarul din spate, a despăturit-o și mi-a întins-o. Era o listă pe care Willy, antrenorul, o scrisese pentru el. Era scris acolo tot ce nu trebuia să-i spună Fred jurnalistului. Era o listă foarte lungă.

— De ce nu merge Willy cu tine? am întrebat.

— Fiindcă nu citește ziarele.

Jurnalistul ar fi preferat să facă interviul acasă, dar Fred a spus un nu hotărât la asta. Așa că s-a stabilit întâlnirea la cafeneaua Samson în Majorstuen la ora trei în după-amiaza zilei următoare. Mama a fost foarte entuziasmată. A sugerat că ea și Boletta ar fi putut să stea la o masă în spate de tot, ca să nu fie văzute. Atunci Fred a amenințat că n-avea să mai participe la meci, iar mama a trebuit să arunce prosopul. La ora trei, a doua zi, Fred și cu mine – boxerul și fratele lui – ne-am dus la cafeneaua din Majorstuen, care mirosea a cafea veche, a țigări și a blănuri umede, blănurile bătrânelor doamne care stăteau acolo așteptându-și înmormântarea. Fred îmbrăcase un impermeabil lung peste trening. Eu îmi alesesem până la urmă un tricou cu mâneci lungi, o jachetă și pantaloni de catifea reiată, și aveam o umbrelă cu mine. Jurnalistul era acolo. Ne-am dat seama cine era cu mult înainte ca el să ne fi zărit. În general, nu vedeai bărbați peste treizeci de ani, cum era el, în cafeneaua Samson. Fuma încet o țigară în timp ce mânca o prăjitură cu linguriță. Ne-am dus la masa lui. Bucata de prăjitură era pe cale să ia foc. Și-a șters mâinile pe un șervețel. Se uita la Fred.

— Tu ești Fred Nilsen?

Fred a dat din cap și a rămas în picioare. Ziaristul i-a întins mâna.

— Pe mine mă cheamă Ditlev. De la *Aftenposten.* Îmi pare bine că ai venit, Fred.

Ne-am așezat. Ditlev a comandat niște apă minerală și prăjituri. Avea o față buhăită de grăsime, era plin de sudoare pe frunte și din când în când căsca.

Două pixuri stăteau lângă un carnețel între scrumieră și farfurie, pline de scrum și de firimituri maronii. Al treilea pix se ivea din buzunarul de la piept al hainei lui albastre și mototolite, cu nasturi strălucitori.

— Îmi pare foarte bine că ai venit, Fred, a zis el a doua oară. Cine-i cu tine?

— Barnum. Fratele meu.

Ditlev a mâzgălit ceva în carnețel și s-a întors spre mine.

— Îmi pare bine că ai venit și tu, Barnum. De unde vine numele tău?

— Tatăl meu mi l-a pus.

— Îl chema și pe el Barnum?

— Nu, Arnold.

Fred m-a lovit cu piciorul pe sub masă. N-am mai zis nimic. Chelnerița a venit cu prăjituri și apă minerală. Jurnalistul s-a uitat din nou la el.

— Ei bine, ne-am gândit să facem un articol cu tine, Fred. Înainte de meci. Ești gata?

Fred n-a zis nimic. Arăta ca și cum ar fi fost plictisit, dar nu era asta – era doar stânjenit.

— Dați-i drumul, am spus.

Ditlev a mai tras un fum din țigară, iar capătul țigării s-a aprins din nou.

— Îți e teamă de meci? a întrebat.

— Fred nu se teme niciodată de nimic, am zis.

Ditlev a tușit.

— Acum vorbesc cu Fred. E în regulă? Poate că o să vorbesc cu tine după aceea.

— Eu nu mă tem niciodată de nimic, a repetat Fred.

Ditlev a scris în carnet.

— Deci îl aștepți, cu alte cuvinte?

Fred a scuturat din cap.

— Nu aștept niciodată nimic.

Ditlev și-a pus jos țigara.

— De când boxezi?

Fred a ezitat. I-am șoptit ceva la ureche.

— Dintotdeauna, a zis Fred până la urmă.

— Dintotdeauna, a repetat Ditlev. Asta e bine. Arăți ca un boxer adevărat. Chiar și înainte de primul tău meci.

Ditlev a arătat cu țigara spre nasul strâmb al lui Peder. Fred s-a uitat în altă parte.

— E adevărat că alergi treizeci și doi de kilometri în fiecare dimineață? a întrebat Ditlev.

— Nu alerg niciodată, a spus Fred.

Ditlev și-a ridicat privirea din carnețel.

— Nu? De ce nu?

— Numai sclavii aleargă.

Ditlev a chicotit, iar pixul i-a alergat pe foaia carnețelului încă o dată.

— Asta o să fie o replică bună, Fred.

Ditlev a mai mâncat din prăjitură și a schimbat pixul cu altul. Noi așteptam. Fred era nerăbdător să plece. Doamnele în vârstă se uitau la noi, iar eu am observat deodată tăcerea completă care se lăsase în cafeneaua Samson.

— Poți să-ți scoți impermeabilul, Fred, i-a zis Ditlev.

— Nu, a răspuns Fred.

Ditlev a zâmbit și a continuat să scrie. A scris mult timp. Am încercat să văd ce scria, dar n-am putut din pricina brațului lui. Sigur nu avea nevoie de atâta timp ca să consemneze un răspuns din două litere – nu. Am mai luat o bucată de prăjitură și i-am atins mâna. Ditlev s-a uitat în sus.

— Cine te-a inspirat?

Fred s-a întors repede spre mine. I-am șoptit din nou la ureche.

— Bang, îngrijitorul.

Mâna lui Ditlev s-a oprit din scris.

— Bang, îngrijitorul? În ce perioadă a boxat?

Fred a zâmbit.

— A fost atlet – triplu salt.

Ditlev a părut nerăbdător pentru o clipă, dar apoi s-a controlat.

— Triplu salt, în regulă, a zis, dar eu mă gândeam mai mult la boxeri. La Otto van Porat, de pildă.

Fred a stat tăcut o vreme.

— Bob Fitzsimmons, a zis în cele din urmă.

— Bob Fitzsimmons? Bine. Și de ce el?

— Pentru că nu a renunțat niciodată, a zis Fred. Tot timpul s-a întors în ring.

— Deci tu admiri pe cineva care nu renunță niciodată, Fred?

— Nu, a zis Fred.

Ditlev și-a scărpinat fruntea cu pixul.

— Dar tocmai asta ai zis!

— Îmi place Bob Fitzsimmons. Nu ascultați, sau ce?

Ditlev a schimbat pixurile din nou și a încercat să râdă.

— Tot timpul e așa, Barnum?

— Aproape tot timpul, am răspuns.

Fred m-a lovit din nou în picior. Ditlev a râs și a mai luat o înghițitură de cafea. Sudoarea îi picura pe carnețel. Țigara i s-a stins.

— E clar că ești un dur, Fred, a zis.

Fred n-a spus nimic. Ditlev a asudat și mai tare și a întors pagina.

— Care e punctul tău cel mai tare?

— Asta nu se spune, a zis Fred.

Ditlev a mâzgălit pe carnet.

— Deci n-o să ne spui nici care e cea mai mare slăbiciune a ta?

— Nu.

Acum a fost rândul lui Ditlev să rămână tăcut. S-a gândit mult timp la cine știe ce.

— Ești membru al Clubului Central de Box din iunie, a zis în cele din urmă Ditlev.

Fred a încuviințat. Ditlev s-a aplecat peste masă.

— Pentru cine lupți? Pentru club, pentru antrenor sau pentru tine?

— Pentru fratele meu, a zis Fred. Pentru Barnum.

Ditlev s-a uitat la mine. Cred că m-am înroșit. Cel puțin, am simțit o fierbințeală în cap.

— Cum este să ai un frate mai mare ca Fred? a întrebat Ditlev.

— E grozav, am spus eu.

Ditlev a mai scris asta în carnețel – *E grozav* – și s-a întors din nou spre Fred.

— Cum o să-l bați pe Asie Bråten?

Fred a inspirat adânc.

— Pe cine?

— Pe Asie Bråten. E cel cu care o să boxezi în câteva zile.

Fred s-a foit pe scaun.

— Tare, a zis el.

— Tare?

— Da, o să-l bat tare.

Ditlev a râs încet în timp ce scria asta.

— Poți să spui asta încă o dată, Fred. Poate că poți să-mi vorbești puțin despre tine.

— Trebuie să mă duc la toaletă, a spus Fred.

S-a ridicat, a luat cheia de la tejghea și s-a dus la toaleta din spatele cafenelei. Toate doamnele bătrâne îmbrăcate în blănurile lor umede l-au urmărit cu privirea. Ditlev a oftat. Fred a stat mult acolo.

— Putem vorbi puțin între timp noi doi, a zis Ditlev.

A deschis la o pagină nouă în carnețel.

— Tu faci vreun sport, Barnum?

— Nu, nu fac.

Ditlev a dat din cap.

— Ai putea să fii timonier, știi?

— Timonier?

— Persoana care cârmește la canotaj. Au nevoie de tipi scunzi, ca tine. Acum nu-mi mai păsa de Ditlev.

— O să le vorbesc despre tine celor de la clubul de canotaj. Nu sunt mulți atât de scunzi ca tine în orașul ăsta.

Fred nu mai apărea. Ditlev s-a dat mai aproape și a zis cu voce scăzută.

— Fii cinstit acum, Barnum. Crezi că Fred o să câștige?

— O să decidă el asta, în a treia rundă, i-am spus eu.

Ditlev a scris asta, dând din cap.

— În regulă, cum zici tu. E adevărat că sunteți doar frați vitregi, apropo? M-a durut atât de tare când el a spus asta, doar frați vitregi, ca și cum am fi fost împărțiți, separați. Acum Ditlev îmi displăcea și mai mult.

— Da, am spus.

— Mai este ceva ce ai putea să-mi spui despre Fred?

— S-a născut într-un taxi, am zis.

Și chiar în acel moment l-am văzut stând acolo. Era în spatele nostru și se prea poate să fi stat acolo de mult timp, pentru că Fred venise în vârful picioarelor, un indian în impermeabil; și nu l-am observat decât atunci când a expirat scoțând șuieratul

acela pe nas, curentul acela care trecea prin capul lui. Lui Ditlev i-a căzut pixul pe jos și s-a întors repede.

— Uite-l și pe Fred, a zis. Cred că acum am aflat tot ceea ce trebuie să știu. Mai e ceva ce ați vrea să adăugați?

— Să nu scrieți niciun fel de prostii în articol, i-a spus Fred.

Ditlev a râs puțin cam tare.

— Noi nu scriem prostii în *Aftenposten*, Fred. Poți să citești ce am scris.

— Barnum poate să citească.

Ditlev mi-a dat carnețelul.

— Haide, Barnum.

Am aruncat o privire peste ceea ce scrisese. Dar parcă nu avea niciun sens. Erau doar cuvinte separate, prescurtări, litere mari și semne de exclamare. Cuvântul *Taxi. Dintotdeauna. Ciudați. Barnum. Vitreg. Fitzsmmons.* Am pus carnețelul pe masă și i-am aruncat o privire lui Fred.

— E în regulă, așa zic eu, am spus.

Ditlev s-a ridicat.

— Hai să ne ducem să ne întâlnim cu fotograful, atunci.

Ne aștepta în parcul Frogner, lângă Sinnataggen[14]. Avea un aparat de fotografiat uriaș agățat de gât. Ditlev l-a bătut pe umăr.

— Aș vrea să-i prinzi în poză pe amândoi băieții, Tormod.

Fotograful, al cărui nume era Tormod, s-a uitat la noi cu niște ochi obosiți.

— Pe amândoi?

— Da, pe amândoi. Așa am zis.

— Mă gândeam că speranța albă ar putea să boxeze puțin cu Sinnataggen.

— Te-ai gândit bine, Tormod. Dar speranța albă ar putea să boxeze puțin cu Barnum.

— Barnum?

Ditlev a arătat spre mine.

— Poți să-ți închipui că e Sinnataggen, a zis.

Așa că asta e fotografia în care apar eu și Fred; stăm pe pod în ploaie, iar fotograful folosește flash-ul – este ca un fulger, iluminându-ne fețele într-un mod ciudat, nenatural. Fred are brațul în jurul umerilor mei și eu nu-i ajung nici măcar până la

[14] Sinnataggen - sculptură celebră a lui Gustav Vigeland, înfățișând un copil furios.

umăr; sunt mai scund decât am fost vreodată sau poate că Fred este mai înalt, mai zvelt și mai întunecat. Își ridică mâna cealaltă, încleștată în pumn, și în timp ce Fred se uită drept în față, fără nicio ezitare și fără să clipească măcar, cu ochii larg deschiși, eu am închis ochii chiar în clipa în care a fost făcută fotografia. Este o imagine la care nu suport să mă uit. Poza a fost publicată în pagina de sport a ziarului *Aftenposten* din ziua următoare. Fred era la antrenament.

Mama a citit fraza de la început tare. *Boxerul sălbatic – Am fost născut într-un taxi și am boxat toată viața mea, spune Fred Nilsen, noua speranță în ring a orașului Oslo.* Iar sub poza cu noi doi era scris: *Barnum pariază pe victorie în runda a treia.* Mama a mârâit, i-a dat ziarul Bolettei și s-a întors spre mine.

— I-ai spus că Fred s-a născut într-un taxi, Barnum?

M-am uitat în jos. Boletta a început să ne citească tare.

— *Când m-am întâlnit cu Fred la cafeneaua Samson, împreună cu el era fratele lui vitreg, care poartă numele Barnum, un nume mai degrabă original. Fred spune că luptă pentru fratele său vitreg mai mic. Iar Barnum visează să devină timonier la canotaj.*

— Asta nu-i adevărat! am exclamat.

— Ce nu-i adevărat?

— Că visez să ajung timonier la canotaj!

Mama era cât pe ce să înceapă să plângă.

— În curând toată Norvegia o să știe că Fred s-a născut într-un taxi, a murmurat ea.

— O, nu sunt atât de mulți care citesc ediția de seară a ziarului *Aftenposten*! a asigurat-o Boletta.

— Dar de ce-ai închis ochii în poză, Barnum?

— Ca să nu-mi dispară sufletul, am zis încet.

Stăteam treaz așteptându-l pe Fred când a venit în ultima noapte de dinaintea meciului. S-a întins pe pat cu echipamentul pe el. Mi-am dat seama că nu dormea.

— Ești supărat? l-am întrebat.

— Supărat? De ce?

— Pentru ce a scris Ditlev.

— N-am citit, a zis Fred. Și nici n-am să citesc. Iar tu să taci din gură.

Am așteptat puțin. Se auzea un șuierat din nasul lui Fred.

— Dar poza a fost destul de bună, am șoptit.

Era vreme însorită în ziua în care a avut loc meciul lui Fred. A plecat înainte de micul dejun. Nu a spus nicio vorbă. Mama avea programare la coafor. Voia să arate bine la meci. Am lipsit de la școală și am stat cu Boletta; sau ea a stat cu mine. Eram neliniștit. Eram cu toții tensionați și neliniștiți. Îmi tremurau mâinile. Stăteam lângă fereastră și dintr-odată am văzut că venise toamna. Orașul avea o alt culoare. Cădeau frunzele din copacii de pe Strada Bisericii. Vegetația era pârjolită. Era frumos, dar nu mi-a plăcut. Am auzit zgomotul bastonului Bolettei în spatele meu. Ea m-a luat de mână.

— Nu trebuie să-ți fie frică, Barnum.

— Nu mi-e frică.

— Bun. Pentru că nu-i facem lui Fred niciun bine dacă ne e frică.

M-am întors spre ea. Curând, avea să ajungă la fel de scundă ca mine.

— Crezi că lui îi e frică? am întrebat.

Ea a zâmbit și mi-a lăsat mâna.

— Cine știe ce e în capul băiatului ăstuia? Nu, cred că e furios.

— Furios pe cine?

Boletta a trebuit să se așeze pe divan.

— Fred e furios pe toți, a zis ea. Pe noi. Pe sine. A moștenit furia Bătrânei.

— Poate că e o pedeapsă, am zis.

Boletta a bătut tare cu bastonul în podea.

— O pedeapsă! Și cine o să ne pedepsească, Barnum?

— Nu știu, am recunoscut.

— Poate că pedeapsa noastră este faptul că suntem niște ființe omenești, la urma urmei.

Și-a trecut degetele uscate prin buclele mele, cu toate că știa că nu-mi place asta.

— E un lucru bun că nu ai furia fratelui tău, Barnum.

Atunci mama a venit acasă. Zâmbea aproape sfioasă. Boletta s-a ridicat de pe divan.

— Da, da, astăzi o să ne străduim, de dragul lui Fred. Dar în mod normal eu cred că boxul e ridicol, necivilizat, revoltător și plictisitor.

A plecat la baie. M-am uitat la mama. Ținea geanta în mână atât de strâns, încât părea a se ține de un parapet de pe marginea unei prăpăstii.

— Arăți bine, i-am spus eu.

— Mulțumesc, Barnum.

— Sunt sigur că și lui Fred o să-i placă, am zis. Pieptănătura ta, vreau să spun.

— N-a spus nimic, nu?

Am scuturat din cap.

— Nu, are multe pe cap, a oftat ea.

Așa ne-am dat ocoluri pentru tot restul zilei, neavând idee cum să facem să treacă mai repede timpul. N-aveam nici poftă de mâncare. Singurul lucru pe care îl puteam face era să așteptăm. Am decupat interviul din ediția de seară a ziarului *Aftenposten* și l-am ascuns în ruptura din tapet, împreună cu cartea poștală a lui Paturson. Și mi-am dat seama că timpul care trece cel mai greu este timpul în care aștepți. M-a frapat acest gând, mi s-a părut ciudat. Era ciudat faptul că voiam să grăbesc timpul, să-l fac să treacă în viteză, cât mai repede posibil, cu toate că mă îngrozea ceea ce așteptam. Voiam doar să se sfârșească mai repede. Și nu știu ce mă îngrozea mai tare – meciul de box în sine sau gândul că Vivian avea să fie acolo.

Am luat un taxi la ora șase. Când șoferul a auzit că mergeam la Clubul Central de Box, s-a uitat la mine și a rânjit. Stăteam în față.

— Ești fratele tipului care o să-l bată pe boxerul din nord?

— Da, am zis.

A lovit volanul cu palma, plin de entuziasm.

— Am văzut articolul din ziar. Și s-a mai și născut într-un taxi – poate să bată pe oricine!

Chiar și mamei i-a venit să zâmbească. După aceea șoferul a închis aparatul care înregistra distanța. A refuzat să ne ia banii. Era o onoare pentru el să ne ducă acolo. Și puteam să-i spunem lui Fred boxerul, speranța albă din Fagerborg, care fusese născut într-un taxi, că putea să ia taxiul lui pe gratis oricând voia. I-am mulțumit și ne-am dat jos în strada Stor. Era deja coadă la intrare. Ne-au lăsat să trecem în față. Cineva m-a bătut pe spate. Apoi ne-am trezit în Clubul Central de Box. Un băiat era în patru labe, ștergând pe jos în ring. Un bărbat în vârstă, într-un costum negru și cu părul aproape alb, verifica frânghiile. Arăta ca un preot. Erau scaune aranjate în jurul ringului. Era liniște completă. În sală nu se auzea niciun sunet; erau doar

mișcări lente și mirosuri grele. Mama a devenit din nou neliniștită.

— Vreau să-l văd pe Fred, a zis.

Au auzit-o toți. Domnul în vârstă în costum negru s-a întors brusc, a ieșit din ring și a venit la noi. A salutat-o pe mama.

— Eu sunt arbitrul în seara asta, a zis. Veniți cu mine.

L-am urmat spre vestiare. A trebuit să așteptăm acolo, în timp ce el a intrat înăuntru. A durat un timp. A ieșit de acolo cu antrenorul, Willy. Willy a șoptit ceva. Ne-am aplecat spre el. Mi-a venit în minte înmormântarea tatei, capela în care toți șopteau, ca și cum le-ar fi fost teamă să nu-l trezească pe cel mort sau ca și cum, dacă ar fi vorbit tare, ar fi fost atinși de un blestem.

— Fred nu poate fi deranjat, a șoptit Willy.

— Se simte bine? a șoptit și mama.

Willy a zâmbit.

— Da, se simte bine. A zis să vă salut din partea lui.

Dar înainte ca Willy să închidă ușa l-am văzut foarte scurt pe Fred prin ușa vestiarului. Stătea întins pe o bancă între dulapurile metalice, sub o lumină albă, strălucitoare. Se uita fix la ea. Râdea. Nu-i puteam auzi râsul. Apoi nu l-am mai văzut. Arbitrul ne-a condus din nou la ring și ne-am așezat în primul rând, aproape de colțul lui Fred.

— Nu păstrezi niște locuri pentru Peder și Vivian? a șoptit mama.

I-am pus mănușile pe locurile de lângă mine. Am așteptat. Vedeam că ringul nu era un cerc, ci un pătrat, ca și cum boxerii n-ar putea să stea închiși într-un cerc, așa că făcuseră niște colțuri ascuțite, colțuri în care să se odihnească – pentru că ar putea cineva să se odihnească într-un cerc? Oamenii au început să vină. Ditlev și fotograful și Esther de la chioșc; Aslak, Preben și Hamsterul – toți voiau să-l vadă pe Fred boxând, fie că pierdea sau câștiga. A venit și îngrijitorul Bang – își văzuse numele în ziar, în ediția de seară a ziarului *Aftenposten* –, fostul atlet șchiop care nu ajunsese niciodată pe podium, modelul care îl inspirase pe Fred. *Eu și Fitzsimmons,* le-a spus el celor în fața cărora răspundea, și îi dăduseră liber în seara aceea. Parcă era electricitate în aer; în toți era o febră, iar Fred avea să o scoată din nou boxând, avea să ne calmeze cu loviturile lui care nu dădeau greș. Apoi au venit suporterii lui Asie Bråten și s-au

așezat aproape de colțul lui. Veniseră de departe, dintr-un loc numit Melhus. Deodată au răsunat strigăte din spate:

— Miroase iarba!

Erau Tener și gașca lui. Tommy striga cel mai tare.

— Miroase iarba!

Suporterii lui Asie Bråten s-au ridicat. Poate că erau frații lui. Fiecare cântărea cel puțin o sută de kilograme și avea părul roșu. În spatele meu s-a făcut liniște. Și până la urmă au venit și Peder și Vivian. Era șapte și douăzeci și cinci de minute. S-au strecurat printre șirurile de scaune și s-au așezat. Vivian mi-a strâns mâna scurt. Mama a văzut și a zâmbit. Peder a dat din cap.

— Bine ați venit la Colosseum, a zis el. Gladiatorii sunt pregătiți.

Acum eram gata. Eram epuizat. Arbitrul s-a urcat în ring. Își scosese haina. Cămașa pe care o purta pe dedesubt fusese albă cândva. Acum era galbenă, plină de pete ca și cum transpirația din timpul fiecărui meci pe care îl arbitrase s-ar fi impregnat în țesătura țeapănă. Mulțimea a aplaudat și a bătut din picioare. Scaunele se zgâlțâiau. Peder s-a aplecat mai aproape de mine.

— Leii sunt înfometați, Barnum.

Arbitrul a ridicat amândouă mâinile și s-a lăsat liniște în sală. Mai întâi, Talent a luptat contra unui boxer stângaci palid din Lorenskog. Au alergat de-a lungul frânghiilor și s-au pocnit. S-au auzit fluierături. Talent, care își pierduse îndrăzneala în timpul cursurilor de vară, de-abia a reușit să câștige pe puncte. A fost o victorie imediat uitată.

— Dar a fost foarte bine, a spus mama, și a părut ușurată.

— N-au avut curaj să boxeze cu adevărat, a zis tare Boletta și a lovit cu bastonul în podea.

Apoi a venit Asie Bråten cu antrenorul lui; Asie Bråten, campionul din Trondheim, pe care nu-l învinsese nimeni în ultimele nouă meciuri. Toți cei din colțul lui s-au ridicat în picioare și au aclamat. Asie Bråten era lat în umeri și masiv. Părea aproape timid. S-a uitat în jos atunci când fotograful de la ediția de după-amiază a ziarului *Aftenposten* i-a făcut o fotografie, sprijinindu-și mâinile pe frânghii. Antrenorul i-a masat umerii. Fred urma să facă trei runde cu el; primele două de câte trei minute, iar runda finală de patru minute – cu o pauză de șaizeci de secunde între fiecare rundă. Se aplicau regulile

Queensberry. Arbitrul era cel care hotăra în toate privințele. Putea să adauge un minut dacă nu era clar a cui era victoria după ce se scursese timpul prevăzut în mod normal. Acum arbitrul se uita la ceas. Dar Fred nu mai apărea. Așteptam. Arbitrul a vorbit cu antrenorul lui Asie Bråten. Acesta s-a ridicat și a început să-și facă încălzirea. Noi ne uitam spre vestiare. Timpul parcă se târa. M-am gândit, nu fără o senzație de ușurare – da, ușurare și triumf – că Fred pur și simplu dispăruse. Pentru că nu m-ar fi surprins din partea lui să facă tocmai asta, să dispară pe ușa din spate și să ne lase acolo cu gurile căscate, să-l lase pe Asie Bråten din Melhus să câștige fără măcar să dea o singură lovitură – făcând astfel de râs ediția de seară a ziarului *Aftenposten,* Clubul Central de Box, pe Willy, pe Tenner, pe Tommy, pe gemeni și pe mine. Apoi ușa s-a deschis. Fred a ieșit din vestiar. Strălucea. Era ca și cum lumina strălucitoare pe care o văzusem înăuntru s-ar fi lipit de el. Willy îl urma, ducând un prosop, o cutie și un burete. Am aclamat. Vivian bătea din palme, neputând sta locului. Fred a înaintat calm spre ring, s-a strecurat printre frânghii și s-a uitat fix la Asie Bråten. Arbitrul le-a inspectat mânușile. Apoi a vorbit la un microfon. O boxă pârâia în spatele nostru. Le-a anunțat numele. Fred și-a ridicat brațele și s-a uitat fix la Asie Bråten. Asie Bråten și-a ridicat brațele și s-a uitat fix la Fred. Erau ca două oglinzi care își reflectau groaza și puterea, iar sudoarea care le ieșea din piele forma pe mușchii lor un film strălucitor. Cel care își menținea privirea în ochii celuilalt cel mai mult timp câștiga. Cel care mișca puțin pierdea. Primul semn de slăbiciune apare în ochi. Un șarpe cu clopoței își paralizează prada cu ochii. Fred a încercat să-l paralizeze pe Asie Bråten înainte să înceapă lupta. Dar Asie Bråten părea intangibil. Doar s-a înclinat. Apoi meciul a început.

— Lovește-l! a strigat Boletta.

Dar Asie Bråten a făcut prima mișcare. Pumnul a venit încet, o mișcare din umăr. Fred s-a ferit. Asie Bråten n-a nimerit, dar croșeul a făcut să vibreze aerul dintre frânghii. Mulțimea a scos sunete de surpriză. Asie Bråten nu lăsa pe nimeni, în afară de frații lui, să ajungă în calea mâinii sale drepte înmănușate. Se spunea că dădea o singură lovitură în fiecare meci. Asta era de ajuns. Dar nu și de data aceasta. Fred era prea rapid. Asie Bråten a încercat să lovească din nou. Fred nu era acolo. Fred l-a lovit în ureche. Asie Bråten doar și-a scuturat puțin capul, ca și

cum o muscă l-ar fi deranjat o clipă. Apoi amândoi s-au calmat. Se văzuseră unul pe altul. Se ciocniseră puțin. Și-au dat ocol, cu garda sus și cu bărbiile plecate. Apoi s-a terminat prima rundă și fiecare s-a dus în colțul lui. Willy i-a spus lui Fred o grămadă de lucruri pe care nu le puteam auzi. A doua rundă a continuat la fel. Au așteptat. S-au încruntat. S-au lovit. Fumul de țigară s-a adunat într-un nor gros sub tavanul Clubului Central de Box. Boletta și-a pierdut răbdarea.

— Plec, dacă nu se întâmplă ceva în curând! a exclamat.

Mama a încercat să-i spună să tacă, dar Boletta n-avea de gând să se lase cu una, cu două.

— Boxează mai bine ăia de la Polul Nord!

Fred a lovit. Lovitura a venit brusc; brațul lui a găsit un loc neprotejat de casca lui Asie Bråten. Pumnul înmănușat i-a lovit fruntea celuilalt, capul i s-a dat pe spate, iar Asie Bråten a fost zguduit. Fred a lovit încă o dată – un croșeu de stânga – care și-a luat elanul de undeva din tendonul lui Ahile al lui Fred și a lovit bărbia latră a lui Asie Bråten, o bărbie care era ca un sertar plin de dinți. Dar Asie Bråten s-a năpustit asupra lui Fred și l-a aruncat în corzi, și arătau ca o singură grămadă de carne, lipiți unul de altul într-o îmbrățișare care era aspră, plină de încrâncenare, până când arbitrul a trebuit să-i separe în cele din urmă, iar a doua rundă se terminase în favoarea lui Fred. Am aclamat. Eram captivați.

Eram plini de entuziasm. Peder s-a ridicat de pe scaun. Vivian era deja în picioare. Chiar și mama aplauda, iar Boletta striga și lovea cu bastonul în podea.

— Bravo, Fred! Pe el, Fred!

Willy i-a șters fața cu buretele umed, ca și cum ar fi șters cu băgare de seamă cuvintele scrise pe o tablă. A început ultima rundă. Asie Bråten era în ofensivă încă din start. Încerca să-i tragă lovituri grele lui Fred – în piept, în burtă, în umeri – voia să-l obosească, să-l epuizeze fizic. Dar loviturile nu nimereau – Fred era o umbră – și auzeam doar șuieratul pumnului înmănușat care-i trecea pe lângă ureche. Asie Bråten se epuiza pe sine, iar în această confuzie, confuzia lui Asie Bråten, Fred a reușit să lovească, o combinație rapidă. Nimeni n-a văzut lovitura venind, cel puțin nu Asie Bråten – am văzut doar rezultatul. I s-au îndoit genunchii, trupul i s-a prăbușit la pământ cu o bufnitură, iar arbitrul s-a înclinat și a început să numere, cu

degetele răsfirate, un număr după altul. Se lăsa liniște după fiecare număr – unu, doi, trei, patru – Fred s-a dus spre colțul lui, iar Willy a închis ochii. Cinci, șase – a numărat arbitrul – singurele numere din lume, iar la opt Asie Bråten, campionul din Melhus, s-a ridicat în picioare. S-a ridicat încet, șovăitor, dar a rămas în picioare. Arbitrul s-a uitat mai atent la ochii lui, a schimbat câteva cuvinte cu antrenorul și au început din nou lupta. Era liniște. Rămăseseră doar treizeci de secunde. Trebuia doar ca Fred să se țină pe picioare, să se ferească de Asie Bråten, să continue – deoarece câștigase, fusese la o jumătate de minut de victorie. Apoi observ că Fred își lasă mâinile să cadă – ca și cum ar fi epuizat sau pur și simplu nu mai poate să îndure – își lasă garda jos, se lasă neprotejat. Stă acolo lipsit de apărare – doar pentru un moment, dar este suficient. Asie Bråten vede și el asta, dar ezită pentru că este la fel de surprins, îi e greu să creadă că Fred și-a coborât pumnii înmănușați și că îi lasă calea deschisă. Gândurile îi sunt mai încete decât trupul, iar Fred face un pas înainte, neprotejat, expus – iar publicul scoate o exclamație de mirare. Apoi Asie Bråten lovește. Este o lovitură puternică, sălbatică, drept în față, care face să țâșnească un nor de picături de sudoare în jurul capului lui Fred – o pulbere udă, strălucitoare ca un halou. Fred este zguduit, dar se ține pe picioare. Asie Bråten lovește din nou, la fel de tare, în falca lui Fred, de data asta, și se aude un zgomot iritant, ca și cum s-ar fi rupt ceva. Mama își ascunde fața în mâini și geme. Boletta plânge, dar fără zgomot. Vivian mă ține de mână. Peder se întoarce spre mine, trist. Iar eu nu pot simți durerea acum; încerc, dar sunt pe dinafara durerii lui Fred. Nu este a mea; el este înăuntrul durerii sale, iar tot ce pot să simt este rușine, sunt profund rușinat de rușinea lui. Fred cade în genunchi. Îi curge sânge din gură și din ochi. Willy se sprijină de corzi. Arbitrul oprește lupta. Asie Bråten a câștigat. Arbitrul îi ridică mâna. Dar nu există triumf. Înfrângerea este mai mare decât victoria. Înfrângerea pune victoria în umbră. Așa că avusesem dreptate. Fred a decis dacă să piardă sau să câștige în runda a treia, runda finală.

Mama și Boletta s-au dus cu Fred la spital, unde doctorii i-au pus la loc nasul și falca. Era într-o stare atât de jalnică încât a scăpat de serviciul militar, deși nu știu dacă a fost numai din cauza rănilor de la box. Oricum, la Armata Norvegiană nu aveau

nevoie de un individ ameţit şi dislexic, căruia îi ţiuiau urechile şi care rătăcea pe străzi, nu vedea prea bine cu ochiul stâng, avea dureri de cap şi un comportament imprevizibil. Eu am plecat cu Peder şi Vivian. Mergeam încet pe străzile pe care nu le cunoşteam, dar, dintr-un motiv sau altul, nu eram speriaţi; fusesem la Clubul Central de Box, ce ni se putea întâmpla mai rău? Eram invulnerabili.

— Acum ştiu care e numărul imposibil, a zis Peder.

— Care?

— Numărul dintre nouă şi zece.

Am reuşit să prindem un tramvai la Stortoget şi ne-am aşezat în spate. Lumina galbenă ne făcea să arătăm palizi la faţă. Întunericul de afară a devenit un potop negru care curgea în direcţia opusă, înapoi către inima oraşului. Am sărit din tramvai în piaţa Frogner. Am stat acolo o vreme, neştiind ce să facem.

— Îmi pare rău de el, a şoptit Vivian.

Peder s-a uitat în altă parte.

— De cine? am întrebat.

— De Fred, firește.

Fred a ajuns acasă de-abia în ziua următoare. A intrat încet. Nu-l auzisem. Atunci l-am surprins în faţa oglinzii din camera mamei; n-am vrut să-l văd aşa, dar ceea ce a fost văzut a rămas văzut. Stătea aplecat spre oglindă, spre reflexia lui strâmbă; rânjea şi părea mândru de sine. Şi m-am gândit că poate îşi căuta propria-i faţă (sau asta gândesc acum), că poate vedea toate măştile acolo, în oglinda întunecată, o galerie lungă care se termina cu propria lui faţă adevărată. Şi deodată Fred a început să râdă, şi-a apăsat buzele pe oglindă şi a lins. Nu am vrut să văd. Dar deja văzusem. Era prea târziu.

— De ce ai pierdut? am întrebat.

Fred s-a întors spre mine, pentru un moment stânjenit şi furios.

— Auzi asta, Barnum? a zis.

— Ce?

A respirat adânc de câteva ori şi a zâmbit.

— Nasul meu. Respiraţia e din nou în regulă.

S-a aşezat pe patul mamei, lăsat pe spate. Încă mai mirosea a vin de Malaga acolo. Aerul era greu şi dulce. Voiam să mă simt ameţit.

— De ce ai pierdut, Fred?

S-a ridicat din nou, surprins și aproape trist.

— Am pierdut? Am câștigat, Barnum. Tu nu înțelegi nimic?

S-au scurs mulți ani până când am developat fotografiile din vara aceea, pe care am numit-o prima mea vară. Am tot amânat să fac asta. Nu puteam să o uit pe mama lui Peder ascunzându-și fața și întorcându-și scaunul cu rotile, furioasă și înspăimântată că avea să-și piardă sufletul ei devastat. Promisesem să nu developez acele fotografii. Dar a venit o vreme în care visele alunecau imediat ce încercam să le pun pe hârtie; se transformau în pulbere și dispăreau. Aveam nevoie de ceva de care să mă apuc; ceva de care să mă țin, ceva pe care să-l văd în fața mea, ceva de la care să pornesc și să creez mai departe. Din acest motiv am luat cu mine vechiul film care stătuse neatins tot acest timp în sertarul meu și l-am dus la atelierul din strada Bogstad. Credeam că poate aș putea să pun laolaltă toate aceste amintiri într-o povestire pe care aș transforma-o într-un scenariu. După o săptămână m-am dus să iau plicul cu fotografii. M-am dus la localul Gamle Major și l-am deschis acolo. Prima fotografie fusese făcută de mama în luna mai 1945; Bătrâna și Boletta stau pe balconul din Strada Bisericii și se uită uimite, aproape cu teamă, la cea care le face fotografia. Boletta este pe cale să spună ceva, iar mâna Bătrânei are degetele răsfirate înainte – poate că și ea se teme în acel moment că ar putea să-și piardă sufletul. Iar restul fotografiilor aparțin unui alt timp, ca și cum ar fi fost sărit în timp de-a lungul unei întregi generații. Peder stând pe patul dublu în casa de vară din Ildjernet, cu partea de sus a trupului goală, un ochi închis și o mână între picioare; o umbră împarte oblic camera și fotografia, este umbra mea. Vivian și cu mine stăm pe pat, cu valiza între noi; Vivian se apleacă spre mine să-mi dea un sărut pe umărul firav. Nu-mi amintesc când a făcut Peder poza asta. Nu-mi amintesc sărutul, atingerea ei. Mama lui Peder întorcând scaunul cu rotile, dar nu este înspăimântată de aparatul de fotografiat, ci e doar orbită de soare – așa văd eu – de lumina care cade plină, tăioasă, asupra fiordului în prima mea vară. Iar în fundal, lângă colțul verandei, stă tatăl lui Peder, pe jumătate ascuns, ca și cum ar fi fost prins în timp ce face un pas înainte sau înapoi – el este cel care trimite blestemul asupra ei. Îmi iau încă o bere. A început să plouă. Oamenii vin și își pun hainele urâte pe speteaza scaunelor și comandă câte o jumătate

de sticlă de vin roșu. Ultima fotografie îl înfățișează pe Fred. Nu i-am făcut-o eu. Trebuie să și-o fi făcut singur în uscătorie, pentru că pot să deslușesc fereastra mansardei și frânghiile de rufe cu cârlige pe ele. Trebuie să fi ținut camera la capătul brațului întins și să se fi fotografiat astfel. Fața lui este de nerecunoscut, toată strâmbată. Gura îi este deschisă și spune ceva, încearcă să vorbească. Vorbește cu mine, strigă din uscătorie, prin timp – iar eu nu aud nimic, nu pot să-l aud.

FOAMEA

Într-o seară, a sunat Peder, foarte agitat. Am răspuns la telefon înainte ca oricine altcineva să ajungă la el – de fapt, eram singur acasă. A spune că Peder era agitat nu este chiar o exagerare. Parcă era de pe altă planetă, strigând printr-o sirenă pentru ceață.

— Vino la copac! a țipat.

Am ținut receptorul cu brațul întins ca să nu mă asurzească. Peder a strigat și mai tare de acolo, din univers.

— Ești acolo, Barnum?

Am apropiat receptorul de față din nou.

— Da, da. Ce este?

— Stai să vezi!

— Ei, haide? Ce este?

Peder și-a pierdut răbdarea.

— Vii sau nu vii, piticule, ciupercă otrăvitoare ce ești?

— Vin! am răcnit.

Și m-am dus. Am trântit receptorul, mi-am înșfăcat jacheta, am alergat pe treptele de la bucătărie și era cât pe ce să dau peste mama, care urca având în mână o găleată de gunoi goală. Eram pe punctul să stabilesc un record personal, pentru că atunci când Peder mă numea „ciupercă otrăvitoare” era o chestie serioasă, nu aveam nicio scuză. Dacă mi-ar fi zis „brotac” probabil că aș fi tergiversat; dacă m-ar fi numit „tâmpitule” probabil că aș fi rămas acasă, dacă mi-ar fi zis „pizdă” probabil că nici nu m-aș fi ostenit să-i răspund. Dar „ciupercă otrăvitoare” era ceva din cale-afară de serios, însemnând cel puțin un incendiu în parcul Frogner.

— Mă grăbesc! i-am strigat Bolettei, care era la vreo douăzeci de pași în spatele mamei, înainte ca vreuna dintre ele să poată scoate o vorbă.

Am alergat prin curte, m-am strecurat pe sub frânghiile de rufe, am călcat peste florile ofilite din stratul îngrijitorului și am coborât pe strada Jacob Aall. N-am ajuns mai departe de Vestkanttorget, pentru că cineva mi-a strigat numele, și acel cineva era Fred; Fred, pe care nimeni nu-l văzuse de cinci zile. Mi-am dorit să nu fi fost el sau să o fi luat-o pe altă stradă. Încet, m-am dus la el. Stătea pe singura bancă de acolo. Era deja în octombrie, și aproape că nu mai rămăseseră bănci în oraș în afară de asta. Nu arăta bine. Începuse să semene din nou cu el însuși după lupta cu Asie Bråten – doar că era și mai slab, mușchii lui se subțiaseră cumva, ca și cum ar fi stat multă vreme în apă și apoi fusese atârnat la soare să se usuce. Fuma o țigară și a lăsat-o să cadă pe pietriș, între picioarele lui.

— Stai jos, Barnum, a zis Fred.

M-am așezat. Acum Peder avea să aștepte. Poate că până la urmă se sătura de așteptat și pleca.

— Unde ai fost? am întrebat.

— De ce mă întrebi asta?

— Uite-așa.

— Mama e supărată?

— Nu cred.

— Sigur?

— Oricum, nu a zis nimic.

Fred și-a aprins o țigară și a tras un fum din ea.

— Poate că am fost la Willy, a zis.

— Antrenorul? O să boxezi din nou?

Fred a clătinat din cap.

— Willy a renunțat să mă mai antreneze.

— Da?

Fred s-a uitat la mine.

— Ești grăbit, Barnum?

— Mă întâlnesc cu Peder, am murmurat.

Fred a dat din umeri.

— Atunci du-te.

Am rămas pe loc.

— Ce-ai făcut la Willy, Fred?

— N-ai stabilit să te întâlnești cu Peder?

— Ba da, curând.
— Vine și Vivian?
Nu-mi plăcea să-l aud că îi spune numele. Deodată am vrut să o numesc cu alt nume. Puteam să-i spun Lauren. M-am hotărât că așa se numea ea. Lauren. Lauren și Barnum. Suna bine – ne făcea să părem un cuplu faimos – și însemna că Fred putea să folosească numele Vivian mult și bine, pentru că el habar n-avea că o numisem Lauren.
— Nu știu, am șoptit.
M-am ridicat și am rămas în picioare.
— Ce pui la cale, tu și cu cel mai bun prieten al tău, Barnum?
— Nu știu, am spus a doua oară.
— Nu știi nici asta? E ceva ce nu vrei să-mi spui, Barnum?
— Nu știu, Fred, jur.
— Juri, asta-i bună.
— Ar trebui să plec, Fred.
— Întoarce-te, a zis el.
Am închis ochii și m-am întors.
— Ce este? am întrebat eu.
— Doar am vrut să văd dacă ai degetele încrucișate. Fiindcă, dacă era așa, însemna că nu se pune.
— Ce nu se pune, Fred?
— Că ai jurat, Barnum. Salută-l pe Peder.
— Sigur, am zis eu. Așa o să fac.
Fred a zâmbit.
— Salut-o și pe Vivian. Dacă vine și ea.
Am luat-o prin piață către felinare; mai mult decât orice aș fi vrut să o iau la fugă, dar nu îndrăzneam. Fred s-a ridicat brusc.
— Să nu faci ceva ce ai să regreți, a strigat.
M-am oprit pentru o secundă.
— Ce vrei să spui?
Fred a zâmbit.
— Ce vreau să spun? Știi tu prea bine.
— Nu, Fred, nu știu.
Fred s-a așezat din nou, ca și cum dintr-odată era îngrozitor de plictisit și n-ar mai fi vrut să-și dea osteneala să deschidă gura pentru a vorbi cu mine.
— Atunci o să descoperi singur, Barnum.
N-am început să alerg până când am ajuns la fântână – apa nu mai țâșnea acum din ea, pentru că era deja toamnă și

înghețul putea să vină oricând. Am alergat până la piața Solii, și acolo era Peder sub copacul nostru din parcul Hydro, incapabil să rămână nemișcat. M-am oprit, rămas fără răsuflare, iar Peder a alergat spre mine printre frunzele uriașe care cădeau de pe crengi.

— Ai întârziat!

— Am venit cât de repede am putut!

— Cât de repede ai putut! Ai fi putut să alergi mai repede!

Ne-am dat o îmbrățișare lungă, zdravănă. Eram până la genunchi în frunze – ca niște coji roșii-sângerii, ude, în mișcare – o mare de frunze.

— Dar ce este?

— Se filmează în strada Solii, fir-ar să fie!

— Acum?

— Da! Filmează chiar în momentul ăsta! Crezi că glumesc, sau ce?

Nu, nu credeam că Peder Miil glumea; făcea și asta adesea, glumea în legătură cu orice, dar în privința asta nu putea să facă o glumă spunând că se filma pe strada Solii într-o seară obișnuită de octombrie.

— Dar unde e Vivian?

Peder s-a uitat la ceas și fruntea îi era scăldată în sudoare.

— Întârzie, ca și tine, a mormăit.

Am mai așteptat o vreme. Dar Vivian nu a apărut. Poate că nu o lăsaseră părinții ei. Poate că i se făcuse rău între timp. Trebuia să fie ceva. Exista un motiv pentru care nu venea, și mi-a trecut prin cap un gând crud; mi-a venit în minte ca o lovitură, pentru că nici n-am putut să-l duc până la capăt, a dispărut. Ne-am dus în strada Solii. Erau acolo. Peder nu glumise. Se filma ceva. Era o altă lume. Și am intrat încet în ea. Pavajul fusese acoperit cu pământ. Cutia roșie de scrisori fusese îndepărtată. Mașinile care erau parcate de obicei acolo fuseseră luate. În fața ușii cu numărul 2, un polițist stătea în picioare, într-o uniformă demodată cu nasturi enormi, lucitori și cu o șapcă turtită pe cap. Și-a ridicat mâna, salutând un vizitiu care a trecut pe lângă casă în trăsura lui. Chiar și draperiile de la ferestrele de la parter fuseseră schimbate, și nu știu din ce motiv chestia asta m-a impresionat cel mai tare. Poate că schimbaseră și interiorul apartamentelor ale căror ferestre aveau draperiile acelea: poate schimbaseră tapetul de pe pereți, aduseseră alte scaune și

canapele, puseseră alte cărți pe rafturi, atârnaseră picturi pe perete, scoseseră dușurile, ascunseseră mașinile de spălat și frigiderele și îi trimiseseră pe oamenii care locuiau acolo în altă parte a țării. Pentru că am avut acest gând ciudat pe care nici măcar eu nu l-am putut înțelege pe deplin, și nici n-am reușit să-l explic cuiva – cât de departe trebuie să mergi pentru ca aceia care vor vedea acest film într-o zi să creadă că lucrurile sunt cu adevărat așa? Cât de mult trebuie să fie acoperit? Cât de departe trebuie mers în spatele fațadelor, a clădirilor, a oamenilor și a vieților lor pentru a ne face să credem că ceea ce vedem este adevărat? Și îmi răsuna în urechi râsetul tatălui meu și glasul lui: *Nu este important ceea ce vezi, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi.* L-am luat pe Peder de mână.

— Uite, am șoptit. Draperiile au fost schimbate!

Dar pe urmă s-a întâmplat ceva în josul străzii. Am fost orbiți de o lumină puternică și un bărbat cu un megafon s-a ridicat din penumbră.

— Luați-i pe idioții aceia de aici! a strigat.

Polițistul a venit în fugă și ne-a alungat imediat spre piața Solii, iar noi ne-am ghemuit în spatele unui tomberon.

— Isuse Hristoase, a zis Peder.

— Da, era cât pe ce să ne prindă.

Polițistul s-a grăbit spre intrarea la care stătea mai înainte și s-a așezat pe poziție. Ne-am întins gâturile să vedem mai bine și au început să se întâmple tot felul de lucruri. O doamnă cu o haină de blană și pălărie a apărut și a început să meargă pe trotuar. O cameră o urma, chiar în spatele ei. Ne înghețaseră spinările. Nu era un film. Era real. Eram înăuntru, într-o dublă realitate. Ea a venit spre noi, împreună cu cameramanul, și arăta de parcă și ei i-ar fi fost frig; avea mâinile vârâte într-un manșon pe care îl ținea în dreptul mijlocului. Se tot întorcea înapoi ca și cum i-ar fi fost teamă. Cineva o urmărea, cineva de care ei îi era frică. Poate că se întorcea acasă singură și cineva avea s-o asalteze – dar nu era decât cameramanul acolo, care nu reprezenta nicio amenințare. Ea s-a oprit în fața intrării unde stătea polițistul care și-a scos șapca de pe cap; femeia a ezitat pentru un moment, cu fața foarte palidă, și s-a mai întors încă o dată înainte de a dispărea în întuneric. Regizorul s-a ridicat de pe un scaun și a aplaudat. Doamna cu haină de blană a reapărut

dinspre intrare, zâmbind acum, și regizorul i-a dat un sărut scurt pe obraz în timp ce, cu un sunet șovăitor, luminile s-au micșorat.

— Lauren Bacall e mai bună, a șoptit Peder.

Când a spus asta, mi-a fost dor de Vivian și sunt sigur că și lui Peder i-a fost dor. Ar fi trebuit să fie acolo. Ar fi trebuit să vedem asta împreună.

— Ce fel de film crezi că-i ăsta? am șuierat.

— Unul pentru publicul de peste patruzeci de ani, a răspuns Peder.

Și am rămas ghemuiți acolo, după tomberonul care puțea. Duhnea a toate mirosurile verilor trecute. Timpul trecea. A trecut și un câine care ducea ceva în gură. Poate că terminaseră de filmat. Polițistul și-a aprins o țigară. Noi așteptam. Toți așteptau. Asta era situația. Era un timp al așteptării. Regizorul stătea pe scaunul lui și dădea una câte una numeroasele chei de pe un inel mare. Și deodată a venit o rafală de vânt, una dintre acelea care vin pe strada Munkedam din cealaltă parte a orașului, ca o răbufnire de furtună pe străzi. O singură foaie de hârtie a zburat de pe genunchii regizorului; a zburat peste un gard și eu m-am ridicat; am pus mâna pe ea și în timp ce alergam la fel de repede spre regizor (care se ridicase și părea furios) am reușit să citesc ce era în partea de sus a paginii. Și îmi amintesc; îmi amintesc ca și cum ar fi fost ieri, astăzi sau chiar în acest minut – pentru că a fost primul scenariu pe care l-am ținut vreodată în mâini: *Pagina 48, EXT. DUPĂ-AMIAZĂ. STRADA IV. Câțiva trecători și o trăsură. PONTUS vede un câine mic care aleargă spre șanț cu o piatră de polizor în gură.* Acestea erau niște cuvinte care aveau să devină film: Pontus, un câine, șanț. Aveau să fie ridicate de pe foaie, rupte de pe hârtie pentru a deveni mișcări, imagini și sunete. Și în timp ce citeam aceste cuvinte obișnuite dintr-o frază obișnuită, atât de comune și totuși pline de atâta putere, m-am hotărât, acolo și atunci am luat hotărârea fără să mă gândesc – am luat hotărârea și am știut că era bine – că aveam să-mi scriu visele. Și am simțit o bucurie profundă, durabilă, pentru că luasem această decizie. I-am dat pagina 48 regizorului și m-am înclinat. Mi-a smuls-o din mână.

— V-am adus-o, am zis.

El nici măcar nu mi-a mulțumit. M-a expediat cu o fluturare de mână. Am alergat înapoi la Peder, în spatele tomberonului. Iar

pe urmă au început din nou să se petreacă alte lucruri. Un bărbat înalt și subțire în haine uzate, cu ochelari rotunzi și o față slăbită, nerasă a venit pe aceeași stradă. Dar acum camera era în față; el mergea spre cameră, și brusc s-a oprit și și-a șters ochelarii, apoi a părut că vorbește cu sine însuși, stând la îndoială.

— Trebuie să fie Pontus, am șoptit.

— Cine?

— Pontus. Era scris în scenariu.

Iar acela care probabil că era Pontus a continuat să meargă, venind din ce în ce mai aproape de cameră – era ca și cum s-ar fi gândit să o atace. Apoi regizorul a bătut din palme, a strigat ceva, și bărbatul cel slab, Pontus, a trebuit să facă totul de la capăt – să meargă spre cameră, să se oprească, să-și șteargă ochelarii, să vorbească singur – și eu nu am observat nicio diferență, dar a trebuit să facă asta de două ori pentru ca regizorul să fie mulțumit. Apoi luminile s-au stins de tot, echipamentul a fost strâns și toți au plecat într-o mașină mare. Peder și cu mine ne-am ridicat. Oamenii au apărut la ferestrele lor. Un îngrijitor a început să mătură pământul de pe pavaj. Cutia de scrisori a fost adusă la loc. Caii au dispărut spre Palat. Totul a fost pus la loc și încet, dar sigur, strada a revenit la normal. Fusese aproape ca un vis. Am mers pe aleea Bygdøy și abia așteptam să-i spun lui Peder că viața mea luase un curs brusc și neașteptat atunci când am stat acolo cu pagina 48 în mână, citind acele cuvinte liniștite, scrise în daneză, despre Pontus și despre câine. Dar nu i-am spus nimic atunci lui Peder – nu încă – pentru că voiam mai întâi să mă duc acasă și să scriu ceva ce i-aș putea arăta.

— Mă întreb ce e cu Vivian, am spus.

Ne-am oprit în fața scărilor ei și ne-am uitat la fereastra ei. Era întunecată. Peder a aruncat cu o castană în fereastră, lovind geamul. Dar nu Vivian a fost cea care a smucit de perdele, ci mama ei; s-a uitat la noi câteva secunde înainte de a se retrage. Peder m-a privit și s-a înfiorat.

— Îmi pare bine că mama mea este doar într-un scaun cu rotile, a zis el.

Iar în acel moment a apărut Vivian; se apropia din cealaltă parte a bisericii, iar noi am alergat spre ea.

— Unde ai fost? a exclamat Peder.

— Am făcut o plimbare, a zis ea. Apoi a trebuit să o ajut pe mama.

— Să o ajuți?

Vivian a dat din umeri.

— Obișnuiesc să-i citesc. Când nu poate să adoarmă.

Peder n-a mai zis nimic.

— La naiba, dacă ai ști ce ai ratat!

Vivian s-a uitat la mine, dar foarte scurt; apoi s-a uitat în jos și deodată a părut nefericită și temătoare – dar cine n-ar fi fost în locul ei, dacă ar fi avut o mamă lipsită de față, căreia trebuia să-i citească?

— Ei, ce? a întrebat ea.

— Făceau un film în strada Solii! Cu o cameră, reflectoare și tot!

— Știu, a zis Vivian.

— Știi? Știi?

— Da, a scris în ziar. Filmul se cheamă *Foamea.*

— *Foamea?* Nu-i un nume rău.

— E, de fapt, după o carte de Knut Hamsun. Asta îi citesc mamei.

Vivian a ajuns la scări. S-a întors.

— Or să filmeze, probabil, și mâine. Am putea să încercăm să-i vedem mâine?

Am încuviințat. Sigur că aveam să-i găsim. Nu putea fi atât de greu să găsești locul în care se filma într-un oraș ca al nostru. Vivian a râs și a început să se poarte mai firesc, ca și cum și ea ar fi fost într-un film până atunci și își dăduse jos costumul.

— Putem să ne întâlnim la douăsprezece, a zis ea. Dacă voi doi aveți tupeul să lipsiți de la școală.

Peder a fost tăcut în timp ce ne întorceam acasă, și eu la fel, din pricina a ceea ce aveam în minte – aveam să scriu – iar gândul acesta era de o asemenea imensitate, încât abia dacă mai era loc pentru orice altceva. Dar când ne-am despărțit, Peder a spus:

— Cred că trebuie să avem grijă de Vivian.

— Dar noi avem întotdeauna grijă de Vivian, am răspuns.

Peder m-a îmbrățișat.

— Noapte bună, Barnum. Mâine o să chiulim de la școală.

Am mers singur până acasă pe Strada Bisericii. Era o seară ciudată. M-am oprit la Marienlyst și m-am uitat în jurul meu.

Toate acestea erau ale mele. Era lumea mea. Străzile pe care mergeam, pădurea de la marginea orașului, cerul de deasupra acoperișurilor. Despre toate astea aveam să scriu. Aici aveau să trăiască personajele mele – Esther de la chioșc, Bătrâna, Fred, mama, Peder și Vivian, tata (chiar dacă murise) – fiecare dintre ei își va avea locul aici, și morții, și viii. Apoi a apărut Fred. A venit prin iarbă, trecând chiar prin micul oraș unde odată, demult, învățaserăm regulile de circulație – pe străzile mici, pe zonele pentru pietoni nu mai mari decât niște linii pe pavaj, pe trotuare și între căsuțele care ar fi trebuit să semene cu cele adevărate. Și când l-am văzut mergând astfel, mi-a venit o idee, prima mea idee. Fred s-a oprit în fața mea.

— Arăți cam trist, Barnum.

— Nu, doar mă gândeam, i-am spus eu.

— Te gândeai? La ce? La ceva trist?

Trebuia să-i spun.

— Mă gândeam la tot ce o să scriu.

Fred s-a aplecat spre mine.

— Să scrii?

— M-am hotărât, Fred. O să scriu.

— Ce să scrii?

— Scenarii de film, i-am spus eu.

Fred s-a uitat în urmă, ca și cum i-ar fi fost teamă că îl urmărește cineva. Dar eram singuri în Marienlyst în seara aceea.

— Sunt obosit, a spus el și și-a lăsat mâna pe umărul meu, și am mers așa restul drumului către casă.

Mama s-a repezit în întâmpinarea noastră, ieșind din camera de zi, când a văzut că Fred se întorsese, dar el s-a dus în dormitor fără măcar să spună „bună seara”.

— Unde ai fost? a întrebat ea.

— M-am dus la plimbare, a spus Fred și a trântit ușa în urma lui.

— Cinci zile! a strigat ea după el și s-a uitat la mine.

— S-a dus la plimbare, am repetat.

Mama a zâmbit; era încântată că Fred venise acasă, chiar dacă trecuseră cinci zile. Și asta aveam să spunem de fiecare dată când a început să dispară și până la urmă a dispărut pentru o vreme atât de lungă încât a fost declarat mort – Fred s-a dus să facă o plimbare. Și mi-a venit în minte că și Vivian rostise

acele cuvinte mai devreme în seara aceea, spusese că a fost la plimbare.

— Să-ți fac ceva de mâncare? a întrebat mama, și mi-am dat seama că era bine dispusă.

— Nu, mulțumesc, am zis, dar știi dacă avem o carte numită *Foamea*?

Zâmbetul ei s-a transformat într-o expresie de uimire și ea s-a întors spre Boletta, care se ridicase de pe divan și venea către noi încet.

— Din păcate, am ars acest roman, a spus Boletta.

— L-ați ars?

— Autorul a fost un răzvrătit în timpul războiului, Barnum. Cărțile lui nu mai erau demne să stea pe rafturile noastre. Așa că am aruncat operele lui complete în soba de colo.

Boletta a trebuit să se sprijine de umărul meu. În curând avea să fie la fel de scundă ca mine. A oftat adânc.

— Dar acum regret că am făcut asta. Chiar și răzvrătiții pot să fie niște scriitori buni.

M-am gândit la asta când m-am dus în pat, ceea ce n-a făcut decât să-mi întărească hotărârea. *Chiar și răzvrătiții pot să fie niște scriitori buni.* Atunci aș putea să reușesc și eu – eu, Barnum, care eram la fel de înalt ca pixul cu care scriam. M-am ridicat din nou, am stat la masă, am aprins lampa, am luat un pix și un caiet și am scris: *Un băiat merge încet pe o stradă. Este mai înalt decât casele. Este mai înalt decât semafoarele. Se oprește la un colț. Este singur.* Doar până aici am ajuns, pentru că uitasem că Fred era acolo.

— Cum se numește ceea ce scrii? m-a întrebat.

— „Micul oraș”, i-am spus eu.

— E un titlu bun, Barnum.

Eram atât de fericit încât am stins lampa.

— Nu mai scrii?

— O să aștept până mâine.

— Dar de ce?

— Nu știu cum o să continui.

— Tu trebuie să știi asta, a zis Fred.

M-am ghemuit sub cuvertură. Era mult timp de când nu mai vorbisem așa. Era mai bine să păstrăm conversația aceea așa cum era.

Am închis ochii. Zâmbeam în timp ce alunecam în somn. Apoi l-am auzit pe Fred venind și așezându-se pe patul meu. Putea să strice totul acum. Dar el n-a făcut asta. Ceea ce a spus a făcut conversația noastră și mai semnificativă, și am știut că n-aveam să uit niciodată cuvintele lui. Cu toate astea, m-am neliniștit.

— M-am gândit și eu, a spus, cu voce joasă.

— La ce te-ai gândit?

A rămas tăcut o vreme.

— Că o să găsesc scrisoarea pe care a vândut-o răposatul Arnold Nilsen.

Am închis ochii. Fred s-a aplecat spre mine, foarte aproape de fața mea.

— Să nu spui la nimeni, Barnum.

— Nu, am răspuns.

— Să nu afle niciun suflet de om.

Mi-am întins mâinile în față, ca să-mi poată vedea degetele. A râs, s-a ridicat în picioare și a stat acolo uitându-se la caietul meu, care se vedea în lumina aurie a felinarului care pătrundea în cameră printre draperii într-un fascicul îngust, strălucitor. Și a început să citească tare; citea cu grijă și clar: *Un băiat merge încet pe o stradă. Este mai înalt decât casele. Este mai înalt decât semafoarele. Se oprește la un colț. Este singur.* Fred a citit primul lucru pe care l-am scris fără a face nici măcar o singură greșeală – nu a greșit nici măcar o silabă. Nu am îndrăznit să spun nimic, de teamă că aveam să încep să plâng. Asta nu trebuia să se întâmple. Orice ar fi fost. Fred a închis caietul și s-a întins pe pat din nou. Stăteam acolo pe întuneric, cu o linie desenată cu cretă pe podea, între noi.

— Este singur, a spus el.

Fred dormea când m-am trezit a doua zi dimineața, sau cel puțin așa părea. Mama mergea în vârful picioarelor prin apartament, vorbind încet, făcându-ne semne să păstrăm liniștea la cel mai mic zgomot pe care-l făceam, ca să nu-l trezim pe Fred. Nu m-am dus la școală. M-am dus în parcul Sten și am stat în vârful colinei Blåsen. Mi-am scos caietul, pixul și pachetul cu mâncare și mi-am ascuns servieta într-un tufiș. Era o zi frumoasă. Aerul era limpede și răcoros, dar nu era frig. Era ca și cum totul ar fi fost adus mai aproape – dealul Ekeberg din depărtare, clădirile cenușii, turnurile bisericilor. Orașul a devenit tot mai mic. Am început să scriu. *Este singur. Semaforul se*

schimbă. Dar nu sunt mașini aici. Merge pe trecerea de pietoni. Liniile galbene sunt mai mici decât pantofii lui. Se duce la un magazin și trebuie să se aplece foarte mult pentru a intra înăuntru. Este o florărie. Este singur și acolo. Strigă: „E cineva aici?” Dar nu răspunde nimeni, începe să ia din vaze flori care de-abia i se văd între degete. Lasă niște bani pe tejghea și iese. Și chiar în momentul în care iese, foarte aplecat, e orbit de o lumină strălucitoare și trebuie să-și apere ochii cu mâna. O voce strigă: „Ești arestat!” După ce am scris asta, mi-a venit foame și am mâncat o felie de pâine cu salam și brânză, și, cum stăteam așa pe Blåsen, pe colina cailor morți, chiar în mijlocul poveștii mele, am văzut că se întâmpla ceva pe Sankthanshaugen, care se află în apropiere, și după puțin timp mi-am dat seama ce era. Echipa de filmare turna în continuare acolo. Se apucase de treabă din nou. Aici stăteam eu, scriind, iar acolo echipa făcea filmul, fiecare pe o colină. Mi-am pus lucrurile în servietă, am coborât panta abruptă și am alergat spre ei. Când am ajuns acolo, mi-am dat seama că luaseră o pauză. L-am recunoscut pe Pontus. Stătea pe bancă, cu coatele sprijinite pe genunchi, îmbrăcat în pantalonii lui lustruiți de atâta folosire, fumând o țigară și arătând destul de agitat. Părea la fel de obosit ca în ziua de dinainte. Regizorul stătea pe scaunul lui mâncând sandvișuri în timp ce răsfoia scenariul. Era și polițistul pe care-l mai văzusem. Sigur nu era interzis să mergi pe acolo? Am luat-o pe potecă, printre copaci, și mi-am încetinit pașii când am ajuns aproape de Pontus. El s-a uitat în sus și și-a vârât degetul subțire în spatele ochelarilor ca să-și scarpine ochiul. Deodată și-a aruncat țigara și a spus:

— Ești atât de amabil să-mi spui cât e ceasul?

M-am oprit, luat prin surprindere, și de-abia am reușit să-mi ridic mâneca jachetei.

— E zece, i-am spus.

Pontus a clătinat din cap.

— Nu, nu e zece! E două!

M-am uitat din nou la ceas. Arăta zece.

— E ora zece, am repetat.

Pontus s-a ridicat, furios.

— Te înșeli foarte tare. E ora două. Potrivește-ți ceasul, omule!

Am auzit un râset de undeva de sus, lângă camera de filmat.

— Vrei un sendviș cu salam, Pontus? l-am întrebat.

Pontus a ezitat un moment, surprins – ai fi putut să-l dobori la pământ cu un ghiont. S-a așezat la loc pe bancă.

— Cum te cheamă? a întrebat.

— Barnum, am răspuns.

A încuviințat și nu și-a luat ochii de la mine.

— Pontus și Barnum. Sună ca numele unora din filmele mute. Chiar te cheamă Barnum?

— Da, am fost botezat Barnum de preotul din Røst.

— Numele meu nu este, de fapt, Pontus. Mă cheamă Per Oscarsson.

Mi-a întins mâna. I-am strâns-o. A fost ca și cum aș fi strâns un mănunchi de oase.

— Mulțumesc, Barnum. Mi-ar plăcea un sendviș cu salam. Dar mi-e teamă că nu se poate. Joc rolul unui țicnit înfometat în filmul ăsta, ceea ce înseamnă că trebuie să fiu înfometat.

— Înțeleg, am spus.

El a dat drumul mâinii mele și a arătat spre pantofii lui. Erau la fel de uzați ca și hainele.

— Am mers desculț din Stockholm până în Oslo, a zis el. Știi ce distanță e între orașele astea?

Am clătinat din cap.

— Nici eu. Dar e o distanță mare.

Pontus s-a lăsat pe spate pe bancă.

— Mi-e foame, a zis el. Nu prea știu unde mă aflu.

— Ești pe colina Sankthanshaugen din Oslo, i-am spus eu.

Pontus a dat din cap încet.

— Mulțumesc, Barnum. Asta înseamnă că o să fim în Parcul Palatului astăzi, mai târziu.

A oftat din nou adânc.

— Data viitoare vreau să joc rolul unui rege gras.

O doamnă îmbrăcată în haine scumpe a venit la noi. Avea o cutie care conținea tot felul de recipiente și ceva care semăna cu un pămătuf de ras.

— Maestrul așteaptă, a zis ea printre dinți.

Apoi a început să-l machieze pe Pontus – i-a înnegrit barba, i-a făcut părul să pară mai rar și ochii și mai rătăciți decât erau. În timp ce făcea asta, maestrul s-a ridicat în picioare și a strigat:

— Toți intrușii să părăsească platoul de filmare imediat!

Maestrul era regizorul. Când a spus „intrușii” se referea la mine.

— Cât e ceasul? am întrebat repede.

Pontus și-a scos ceasul de buzunar, a zâmbit și i-a deschis capacul cu gesturi ceremonioase. Nu era nimic înăuntru – era doar o carapace de argint, din care se scosese mecanismul. Pontus a zâmbit.

— Este exact douăsprezece fără cinci minute.

Am alergat în piața Solii, dar la ultimul colț am încetinit și am mers lent ultima bucată de drum. Peder și Vivian erau sub copac deja. Sosisem la timp. Am smuls câteva frunze și le-am studiat desenul fin; nervuri pe o foaie verde. Peder și Vivian au venit la mine.

— Barnum nu se grăbește deloc astăzi! a exclamat Peder.

Am lăsat să cadă frunzele încet pe pământ.

— Sunt în Parcul Palatului, i-am anunțat.

— De unde știi asta?

Am dat din umeri.

— Am vorbit cu Pontus.

Vivian și-a înclinat capul pe o parte. Obișnuia să facă asta când era ceva ce nu înțelegea, ca și cum i-ar fi ajutat la ceva dacă avea capul înclinat. Avea colțurile ochilor roșii. Poate că nu dormise în noaptea de dinainte? Poate că stătuse să-i citească restul romanului mamei ei.

— Cine e Pontus? a întrebat ea repede.

— Personajul principal din film. Am vorbit cu el pe Sankthanshaugen.

Peder a făcut un pas mai aproape.

— Serios?

— Sigur că da!

Peder a început să dea din mâini.

— Și cum era?

M-am gândit destul de mult timp. Peder plesnea de curiozitate.

— Pontus era înfometat, am zis.

Ne-am dus împreună în Parcul Palatului. Nu se întâmpla nimic aici. Doar regele Olav era acasă. Poate că i se spusese să stea departe de ferestre. Nu puteam să-mi scos gândurile astea din cap. De ce avem nevoie ca să credem lucrurile pe care le vedem? Oare Pontus vorbește suedeză pentru că pe atunci țara

noastră încă făcea parte din Suedia? Cât de mult putem vedea cu adevărat? Și dacă un avion ar trece pe deasupra orașului, oare totul ar trebui luat de la început? La asta mă gândeam – cât de mult trebuie să mințim pentru ca oamenii să creadă că este adevărat?

— Și mie mi-e foame, a zis Peder.

Încet, s-a dus spre chioșcul de lângă Teatrul Național. Peder se îngrășase din nou după ce trecuse vara. Îi auzeam gâfâitul de acolo de unde rămăseserăm. Vivian avea un zâmbet slab pe buze și a vrut să spună ceva, dar până la urmă n-a mai zis nimic. Am stat pe jos, în frunze, în spatele celui mai mare dintre copaci, ca să nu ne vadă paznicii. Vivian tăcea. Când mă uitam la ea, chiar și pentru scurt timp, parcă devenea transparentă, ca și cum pielea ei ar fi fost o apă în care aș fi putut să mă cufund. Mi-am amintit brusc ce spusese, că a fost născută într-un accident.

— Ce e cu tine? a întrebat ea.

— Nimic, am răspuns.

Am vrut să mă apropii de ea, dar Vivian s-a dat mai la o parte și a scos o carte din geantă. Mi-a dat-o. Cartea era *Foamea* de Knut Hamsun, răzvrătitul.

— Poți s-o păstrezi, a zis Vivian.

— Ai terminat-o?

Ea a dat din cap că da.

— Mulțumesc mult, a zis.

Am răsfoit prin carte puțin. N-am dat de Pontus nicăieri.

— Cum se termină? am întrebat-o.

— Personajul principal părăsește orașul, a zis Vivian.

— Și se întoarce?

Vivian s-a uitat în jos.

— Asta nu pot să-ți spun. Nu scrie nimic în carte.

— Pare un sfârșit destul de trist, am spus.

Vivian s-a uitat la mine din nou.

— Așa ți se pare?

Dar n-am putut spune nimic mai mult, pentru că Peder s-a întors chiar atunci, aducând cu el mâncare cât să-i ajungă două săptămâni – jumătate din producția fabricii de ciocolată Freia, și nu uitase să-și ia turtă dulce adevărată și bomboane cu mentă – preferatele lui Vivian, care nu-i afectau cu nimic silueta subțire.

— Probabilitatea ca unul dintre două evenimente să se întâmple este egală cu suma totală a probabilităților celor două evenimente, a zis Peder, aruncând în aer trei pachete de ciocolată care au căzut printre frunze. Cu alte cuvinte, o să alegem ciocolata sau foamea?

Am ales, pentru început, ciocolata. Și cineva trebuie să ne fi făcut o fotografie fără să observăm, pentru că după mai mulți ani am dat peste o fotografie în *Cine, Ce, Unde,* și am recunoscut treptat cele trei siluete neclare care stăteau acolo aplecate, căutând printre frunze. Eram noi – Peder, Vivian și cu mine – și păream că vrem să ne ascundem, ca și cum am fi fost vinovați de ceva, nu doar ne-am fi pregătit să mâncăm niște pachete de ciocolată căzute printre frunze. Iar sub fotografie scria: *Primii tineri care vin la locul drogurilor în Parcul Palatului, ca protest față de a ceea ce ei au numit dansul morții în jurul zeului de plastic și al vițelului de aur.* Și atunci am înțeles, o dată pentru totdeauna, stânjenit, dar poate și amuzat, și cu o doză de tristețe, că ochii noștri decid ceea ce vor să vadă. Ochii schimbă lumea, iar tot ceea ce vezi acum și vei vedea în viitor are forța de a modifica realitatea.

Au venit chiar înainte de amurg – Pontus, maestrul și întreaga echipă. Au venit în lumina de la sfârșitul unei zile de toamnă, acea lumină tremurândă care nu vrea să lase locul întunericului, înainte ca ceața ce plutește deasupra fiordului să înceapă să se lase peste străzi, ștergând distanțele și făcând să se îndepărteze colțurile. Soarele era ca o umbră roșie între copaci. Printre frunze se strecurau frânturi de lumină care tremurau peste bănci. Au delimitat un spațiu mare în spatele gheretelor paznicilor. Noi am venit ceva mai aproape. Totul părea mai degrabă haotic. Toți alergau în cercuri de colo-colo. Poate că se grăbeau. Doamna palidă în haină de blană a fost machiată și a devenit și mai palidă. Pontus s-a așezat pe o bancă, fusese adusă acolo pentru el. Arăta ca o bancă de pe Sankthanshaugen. Luminile s-au aprins. O mașinărie a suflat frunze în direcția lui Pontus. Am sperat că toate paginile scenariului aveau să zboare în aer, pentru ca eu să le adun una câte una și să i le aduc înapoi regizorului, puse în ordine. Am încercat să-i fac cu mâna lui Pontus, dar el nu m-a văzut. Scria ceva pe o bucată de hârtie și era într-o lume a lui. Am știut acolo

și atunci că mi-ar fi plăcut să fiu în locul lui. Peder m-a luat de braț.

— Să-i spui că bunica ta a fost o actriță faimoasă, a șoptit.

— Cui, lui Pontus?

— Nu, regizorului, firește! El este cel care ia deciziile.

— Ce fel de decizii?

— Despre orice, Barnum!

Regizorul și-a fluturat brațele și arăta ca un dirijor care nu-și poate face orchestra să cânte cum trebuie. Până la urmă s-a așezat pe scaunul lui și și-a încrucișat brațele pe piept. M-am gândit la Bătrâna, care n-a ajuns niciodată să joace în filme.

— Străbunica, am șoptit eu. Străbunica mea a fost actriță.

— E același lucru. Spune-i.

Peder m-a înghiontit în spate. Cred că și Vivian m-a înghiontit, dar mai încet. Am tras aer adânc în piept și m-am dus încet la regizor. El a părut foarte supărat când m-a văzut stând acolo în fața lui.

— Nu putem să scăpăm de puștanii ăștia? a exclamat.

M-am înclinat adânc.

— Străbunica a fost o actriță faimoasă, i-am spus eu.

Regizorul s-a uitat la mine cu un ochi.

— Chiar așa. Străbunica ta a fost o actriță faimoasă în Danemarca? Și cum o chema?

I-am spus. El și-a clătinat capul.

— Mi-e teamă că nu cunosc numele ăsta. A fost cu mult înaintea mea, cred.

Regizorul s-a uitat din nou în jos, la scenariu.

Am rămas acolo ceva timp, mai mult pentru că nu știam ce să fac, dar și pentru că era atât de greu să merg prin grămezile de frunze. Am stat acolo destul de mult timp. Regizorul și-a ridicat ochii din teancul de foi și și-a scos ochelarii.

— Câți sunteți acolo?

— Trei, am răspuns.

Regizorul și-a deschis larg brațele.

— Bine. Dacă nu pot să scap de voi, am să vă folosesc.

S-a ridicat și s-a dus către două femei, dintre care una era machieuza, și a vorbit cu ele. Iar ceea ce s-a întâmplat trebuie să relatez cât se poate de încet, pentru că, în anul următor, când ne-am dus la cinematograful Saga la premieră, am fost foarte dezamăgiți. Da, ne-am simțit complet înșelați, și acel

sentiment profund de dezamăgire era amestecat cu ceva și mai rău – rușine. De aceea, am să povestesc asta *sotto voce,* am să șoptesc – am fost acolo ca figuranți. Ne-au îmbrăcat în haine demodate, pantaloni largi care ne zgâriau coapsele, pantofi foarte mari și haine încheiate cu numeroși nasturi. „Ai bucle atât de frumoase”, a zis machieuza și m-a pieptănat îndelung. Lui Vivian i-au dat o rochie lungă, foșnitoare, cizme înalte și o mantie grea. Eram un trio remarcabil. Acțiunea filmului era în 1890. Orașul se numea Kristiania. Ne duceam către casă prin Parcul Palatului, după ce fusesem în vizită la mătușa și la unchiul din strada Wergeland.

— Sunteți frați, ne-a zis regizorul.

— Nu e cam ciudat? a obiectat Peder.

— Ciudat? Ce vrei să spui cu asta?

Peder s-a așezat lângă mine și a tras-o pe Vivian mai aproape.

— Chiar arătăm ca niște frați?

Regizorul a oftat adânc.

— În secolele trecute, frații arătau ca voi. Trebuie doar să mergeți foarte firesc. Și să nu vă întoarceți din mers! Ați înțeles?

Am făcut semn că da.

— Ar trebui să ne gândim la ceva anume? am întrebat.

Regizorul s-a uitat aspru la mine.

— Să vă gândiți?

— Da, la ce ar trebui să ne gândim.

A venit și Pontus acolo.

— Acum suntem colegi, Barnum?

— Așa se pare, am zis.

Pontus a râs, cu dinții lui galbeni și obrajii scobiți.

— Vă spun eu la ce să vă gândiți. Vă puteți gândi la toate sendvișurile pe care le veți mânca atunci când ajungeți acasă. Curcan. Șuncă. Salam. Carne de vită. Cu multă maioneză. Și ciocolată cu cremă.

Regizorul și-a ieșit din fire.

— Gata, Oscarsson. Le-ai dat destule idei la care să se gândească.

La puțin timp după aceea am început. Am mers spre lacul aflat în penumbră, în care înotau câteva rațe, în timp ce începea să se filmeze în spatele nostru. Nu ne-am întors. Nu am spus o vorbă. Nu știu la ce se gândeau Peder și Vivian, dar eu îmi închipuiam cum o să scriu despre asta. Pentru început, nu eram

frați. Ci mai degrabă trei prieteni care se întorceau acasă de la o petrecere sau de la un bal – da, un bal, iar Peder și cu mine suntem amândoi îndrăgostiți de Vivian, și din cauza asta începem să ne luptăm între noi – va trebui să rămână unul din doi. Atunci Vivian cade în lac, acolo unde apa e mai adâncă; nu știe să înoate, apa e foarte rece în perioada asta a anului, iar ea e pe cale să se înece. Peder și cu mine trebuie să ne unim forțele ca să o salvăm; ne aruncăm în apă și o aducem la mal. Dar e prea târziu. Ea nu reușește să supraviețuiască încercării și moare în brațele noastre, care nu putem face nimic.

— Cred că am ajuns destul de departe, a șoptit Peder.

Era să traversăm Strada Parcului. Și când ne-am întors, în cele din urmă, regizorul stătea într-o zonă de umbră din fața reflectorului, făcând cu mâna. Am alergat înapoi.

— Perfect, a zis el.

— Trebuie să facem asta din nou? am întrebat.

— Nu e nevoie. A fost perfect.

Ne-am schimbat în hainele noastre și ni s-a dat câte o bancnotă de cinci coroane. Am fost plătiți. Am plecat pe același drum spre lac, fuseserăm plătiți pentru a juca într-un film – cinci coroane de fiecare, cincisprezece în total.

— Trebuie să sărbătorim asta! a exclamat Peder. O să ne îmbătăm!

Rațele și-au luat zborul de pe apă, cu aripile lor grele și ude.

— Da! am strigat.

Și ne-am îmbătat destul de tare, mai ales Peder, și probabil că și eu.

— Barnum se îmbată mai repede pentru că e scund, a spus Peder.

Iar eu am spus că Peder se îmbăta cel mai încet pentru că era atât de gras. Ne-am dus la *Magazinul de timbre al lui Miil – vânzare și cumpărare,* și am golit frigiderul din camera din spate. Era o sticlă de șampanie acolo, pentru cazul în care avea să fie încheiată o tranzacție excepțională – și poate că tata și Oscar Miil băuseră șampanie în ziua aceea când scrisoarea străbunicului fusese vândută de unul, cumpărată de celălalt. Am băut-o. Am scos dopul care a pocnit și am băut lichidul spumos și înțepător direct din sticlă, pentru că și asta era o ocazie excepțională, nu? Fuseserăm într-un film, jucaserăm în *Foamea.* Am rămas acolo toată seara, în camera mică din spate în care

mirosea greu a scrisori vechi, toastând unul către altul cu șampanie, Campari și Coca-Cola. Peder spunea că Vivian nu s-a îmbătat pentru că era atât de frumoasă. Iar eu am simțit din nou acea amețeală care m-a cuprins prima dată când eram pe Ildjernet și pe care o presimțisem în dormitorul mamei când am tras adânc în piept, de mai multe ori, aerul cu gust dulce și întunecat de vin de Malaga. Am stat acolo împreună și am băut. M-am desprins de realitate, mai întâi încet, dar pe urmă a fost de parcă s-ar fi răsucit un întrerupător, și cel mai ciudat lucru era că cea mai mare parte din mine era în întuneric, dar în același timp o lumină s-a aprins într-o altă cameră. Era o cameră despre care nu știusem că există, iar în acea încăpere eram rege atâta timp cât era lumina aceea. Acolo puteam lăsa deoparte măsurătorile lui Barnum; umbra pe care o proiectam era lungă și suplă, ideile îmi veneau ușor, se așezau la locul lor, iar eu eram rege. Mi-am scos caietul și am scris pe o pagină albă: „îngrășarea”. Acesta era cuvântul pe care l-am scris, „îngrășarea.” Aceasta era noua mea idee, deși aveau să treacă mulți ani până să termin de scris scenariul acela și să câștig cu el competiția pentru cele mai bune scenarii organizată de Filmul Norvegian. Acesta era începutul.

— Ce ai acolo? m-a întrebat Peder.

Am dat înapoi foile caietului până la „Micul oraș”.

— Ceva ce am scris, i-am spus eu.

— Ai scris? Ai scris tu ceva?

M-am ridicat în picioare. Nu puteam sta complet nemișcat; aveam impresia că plutesc peste podea, așa cum și gândurile îmi pluteau prin minte.

— Da! am zis tare. Am început să scriu.

Peder a bătut din palme.

— Citește-ne, Barnum!

Iar eu am citit începutul primului lucru pe care l-am scris vreodată în afară de compunerile de la școală, care nu contau. Când am terminat, Vivian a zâmbit, în timp ce Peder a rămas tăcut și a deschis o altă sticlă de bere.

— E grozav, a zis Vivian și m-a îmbrățișat scurt.

Am încercat să o țin încă puțin în brațe, dar n-am reușit. Nu e adevărat că nu se îmbăta pentru că era frumoasă. Nu se îmbăta pentru că nu bea. Poate de aceea era atât de frumoasă.

— Ești atât de frumoasă, am zis și m-am prăbușit pe sofa.

— Nu spune prostii, a zis ea.

M-am uitat la ea și am văzut că își păstrase pe cap peruca de la filmări, iar fața ei era machiată.

— Ba da, ești! Și într-o zi o să scriu despre tine!

Peder și-a pierdut răbdarea.

— Dar ce se întâmplă după asta? Nu poți să termini așa!

M-am gândit la asta. Mintea mea lucra. Lucrurile mergeau acum. Eram o roată.

— Îl bagă la închisoare! am strigat. Și tot ce este acolo este mult mai mare, așa cum totul era mai mic în Orașul mic. Așa că el, care fusese cel mai înalt om din lume, a devenit acum cel mai mic. Singurul lucru care-i amintește de Orașul mic sunt florile, pe care le-a ascuns.

N-am mai spus nimic și o vreme a fost tăcere.

— Mi-a plăcut partea cu florile, a șoptit Vivian.

Peder s-a ridicat.

— Și ce-ar trebui să însemne? a întrebat Peder.

— Poți să numeri câte cuvinte sunt acolo, i-a spus ea.

Am râs și eu.

— Da! Numără cuvintele pe care le-am scris! Atunci o să vezi dacă înțelegi!

Peder a venit mai aproape.

— Dar tu înțelegi, Barnum?

Am scuturat din cap, și asta n-ar fi trebuit să fac.

— Nici pe departe, am recunoscut.

Peder a fost cel care m-a dus acasă. Când mi-am venit în fire din nou, stăteam în fața ceasului din hol. Era oprit. În sertar nu erau monede. Timpul nu avea bani. Mama stătea în fața mea. Dar ea nu stătea pe loc. Era foarte agitată; era ca și cum ar fi încercat să-și țină echilibrul cu degetele. În spatele ei, în spatele ceasului mort, era Boletta – se sprijinea în baston, iar mie mi s-a părut că-l aud pe Fred râzând în camera noastră. Cineva râdea. Dar eu eram acela care râdea. Mama striga la mine.

— A sunat directorul școlii!

— Da? Ce-a spus?

Mama s-a oprit din țipat și mi-a înșfăcat servieta.

— Ai o singură șansă, Barnum! Spune adevărul!

— Adevărul?

— Da, ce-ai făcut astăzi? Pentru că sigur nu ai fost la școală.

Am învârtit asta în minte. Nu mai pluteam. Mă scufundam. Nu eram o roată. Eram o roată strâmbă, inutilă, care se rostogolea pe panta unui deal plin de arici.

— Am scris, am șoptit.

— Ai scris?

— Da, și după aceea am fost la filmare. Nu mă crezi, nu?

Mama s-a înfuriat. Mi-a deschis servieta și a scotocit prin ea cu mâini febrile.

— Directorul s-a săturat să tot chiulești de la școală! a strigat ea în timp ce scotocea. N-ai să treci examenele dacă o să faci tot așa.

Am ridicat din umeri. Am simțit cât de grei erau.

— Mi-e totuna, am zis.

Mama s-a aplecat spre mine, cu gura tremurândă.

— Nu încerca să-l imiți pe Fred, Barnum! Pentru că n-o să reușești să fii ca el, oricum!

Dar mie îmi tremura gura la fel de tare ca a ei.

— E adevărat! am spus eu.

Ea a făcut un pas înapoi. Stătea cu *Foamea* într-o mână și cu caietul în cealaltă. Pentru un moment, s-a înmuiat. Dar a înghețat din nou, foarte repede, și s-a aplecat spre mine.

— Ai și băut, Barnum?

Am dat din cap că da. N-ar fi trebuit să fac asta. Am alunecat din scaun. Nu aveam prea multe de spus. Și nici acum nu am prea multe de spus. Am alunecat din scaun, și ceea ce povestesc acum mi-a fost povestit de alții. Eu sunt povestea, eu sunt cel care este spus – cum zăceam acolo, ca mort, la picioarele mamei. Dar știu un singur lucru, că mi-a fost administrat leacul Bolettei, ceva ce și ea la vremea ei moștenise de la Bătrâna și cu care o făcuse bine pe mama. Era vin chinezesc fără vin de Malaga, iar data viitoare când m-am trezit eram, din fericire, întins în propriul meu pat și, la urma urmei, auzisem bine – Fred râdea. Fred era în patul lui și râdea pe înfundate.

— De ce râzi? am șoptit.

— Ghicește, a zis.

— De mine?

— Nu. Nu râd de fratele meu mai mic.

— Mulțumesc, Fred. Mulțumesc.

— Ai scris ceva astăzi?

— Da, jumătate de pagină din caiet.

— Foarte bine, Barnum.

Fred și-a reținut râsul un timp. Simțeam un fel de zumzet în inimă, ca și cum fusese mărită viteza, iar timpul trecea mai repede înăuntrul meu; poate că am îmbătrânit cu câțiva ani în acea noapte, poate că am murit, sau poate că m-am trezit bătrân și înțelept.

— Te-ai îmbătat? a întrebat Fred.

— Așa cred, am șoptit.

— Ți-a plăcut? a întrebat el.

Am încercat să-mi amintesc.

— Da, atâta timp cât am băut.

Și mi-a fost teamă, pentru că nu îmi aminteam cum am ajuns acasă, de când am închis ușa *Magazinului de timbre Miil* până când am ajuns în fața ceasului. Era ca și cum o filă din viața mea ar fi fost sfâșiată de sus până jos; era prima mea gaură neagră, și cu siguranță că n-avea să fie ultima. Fred a râs încă o dată.

— Acum Barnum este băiatul cel rău, a zis el.

— Înseamnă că de mine râzi, am spus.

Fred s-a oprit.

— Râd de Arnesen.

— De Arnesen? De ce?

— Stai să vezi, a zis Fred. Auzi ce liniște e?

Am ascultat. Da. Era foarte liniște. Trecuse mult timp de când nu mai fusese atât de liniște în curte. Doamna Arnesen nu cânta la pian.

— Noapte bună, Barnum.

N-am visat nimic, iar în dimineața următoare Fred se trezise înaintea mea și plecase deja. Mama stătea pe marginea patului, mângâindu-mă pe păr, și zâmbea.

— Chiar ai jucat în *Foamea,* a spus ea când a fost sigură că eram treaz.

Mă simțeam bătrân, dar nu deosebit de înțelept.

— Da, ca figuranți. Peder și Vivian și cu mine.

— Dacă ar fi știut Bătrâna, a oftat mama. Cine-ar fi crezut?

— Da, cine-ar fi crezut? Am mers prin Parcul Palatului și am fost filmați.

Mama și-a lăsat mâna să se odihnească în părul meu.

— Dar promite-mi că n-ai să te mai îmbeți. Ești prea tânăr pentru așa ceva.

— Da, mamă.

— Băutura îți acrește sufletul, Barnum.

— Și Bolettei i s-a acrit sufletul? am întrebat.

M-a tras de păr destul de tare.

— Acum ar trebui să fiu furioasă pe tine, Barnum. Ar trebui să fii pedepsit să nu mai ieși o lună din casă!

— Bine, am zis.

— Dar mai întâi trebuie să-mi spui cum ați făcut rost de alcool.

— Am împrumutat o sticlă de șampanie de la tatăl lui Peder.

— Ați împrumutat-o?

Fața mamei s-a aplecat deasupra mea și mai mult.

— Te doare capul?

Am vrut să-i spun adevărul.

— Da, am zis.

Mama a zâmbit.

— Asta e ideea. Că ar trebui să te doară capul.

— Asta se cheamă *penalizare poștală,* am spus eu.

Mama s-a uitat la mine lung, iar ochii ei arătau că era supărată. Apoi s-a dus să aducă *Cartea de medicină a familiilor norvegiene,* Dumnezeule, și s-a așezat din nou pe marginea patului.

— Fii foarte atent acum, Barnum.

Și mi-a citit, încet și clar, ca să nu scap nici măcar un cuvânt:

— Alcoolism. Sub o ușoară influență a alcoolului, încrederea în sine este crescută, în timp ce scade controlul asupra vorbirii și gândirii. Dacă influența este mai mare, controlul rațiunii și al simțurilor va fi slăbit sau pierdut cu totul, stăpânirea activității musculare va fi mult redusă și până la urmă din individ nu va mai rămâne decât o masă de carne, oase și sânge la bunul-plac al întâmplării sau al altor oameni. Cea mai puternică intoxicare cu alcool, prin otrăvirea organismului, va duce la inconștiență deplină și la paralizie. Rezultatul intoxicării cu alcool este indispoziția – gust neplăcut în gură, respirație urât mirositoare, proastă dispoziție, depresie – și ca o consecință, mulți vor avea nevoie de reînnoirea efectului intoxicației. Aceasta duce adesea la o stare de alcoolism cronic. Trupul este slăbit, iar mâinile tremură. Fața capătă o nuanță roșie-albăstruie, iar nasul se

umflă. Încetul cu încetul, toate facultățile mentale vor fi pierdute; va rămâne doar chinul permanent al dorinței de alcool, care până la urmă nu va mai fi suportat, și până la urmă devine inevitabilă moartea a ceea ce a mai rămas din trup. Mama a închis *Cartea de medicină* a lui Greve cu o bufnitură și s-a întors spre Boletta, care stătea lângă ușă.

— Nu îngrozi băiatul până-n măduva oaselor, a zis Boletta.

Mama s-a ridicat și a pus cartea la locul ei pe raft.

— Barnum trebuie să știe ce se întâmplă când se îmbată.

— Da, da, și doctorul Greve crede că moartea mea era inevitabilă acum mulți ani de zile!

— Nu vorbi așa, mamă!

— Vorbesc cum îmi place, și spun acum și aici că Greve ăsta era un înțepat și că are mai multe vieți pe conștiință decât șampania!

— Barnum e încă minor, a zis mama. Nu vreau să-și ruineze viața.

Boletta a râs.

— Ei, trebuie mai mult de-atât ca să-și ruineze viața. Tu n-ai fi băut niște șampanie dacă ai fi ajuns vedetă de cinema?

Astfel vorbeau între ele, ca și cum ar fi crezut că eu eram deja mort și nu mai auzeam nimic. Dar eu eram acolo, întins pe pat; m-am uitat la mâinile mele și nu tremuram; mi-am mirosit răsuflarea și mi-am pipăit nasul să văd dacă crescuse. M-am întrebat dacă îmi era foame și am decis că nu-mi era – dar eram însetat, totuși, și în adâncul inimii aș mai fi vrut să beau puțină șampanie (asta mă tenta și în același timp mă înspăimânta de moarte). Doar o înghițitură, ca să mă ridice, să mă ducă în altă parte. Eram deja doar o rămășiță de trup.

— Per Oscarrson a mers desculț de la Stockholm la Oslo, am spus cu voce tare.

Mama și Boletta s-au întors spre pat.

— A trebuit să-i spun directorului că ai gripă, a murmurat mama. Va trebui să stai acasă încă două zile. Iar asta e ultima dată când mai mint pentru tine. Înțelegi?

— Da, mamă.

S-a apropiat de mine și ochii ei erau plini de o blândețe neașteptată.

— Fred a promis să se adune, Barnum. Și tu poți să faci asta.

— Să se adune? Cum?

— O să-și ia o slujbă. Și nu vezi nicio schimbare aici?

Nu vedeam nicio mare diferență, poate doar că Fred își făcuse patul.

Mama a arătat spre podea și a zâmbit.

— Linia a dispărut, până la urmă, a zis ea.

Atunci am văzut și eu. Fred șterse linia. Camera nu mai era împărțită în două, și acest lucru, care ar fi trebuit să mă mulțumească, mi-a provocat neliniște, aproape teroare. Pentru că nu știam ce însemna, iar Boletta trebuie să fi simțit același lucru, pentru că s-a uitat în altă parte și a închis ochii. Dar pentru mama era un semn bun că Fred șterse linia dintre noi. Cum putea fi asta un lucru rău? Citim semnele așa cum vrem; facem din ele ceea ce vrem noi; încet, dar sigur, aceste semne se întorc cu furie împotriva noastră. Mama a zâmbit.

— E grozav ceea ce ai scris tu, Barnum. Despre Micul oraș.

M-am ridicat în capul oaselor în pat.

— Ai citit asta?

— Nu ne-am mai putut opri după ce am început, a zis mama, aproape stânjenită. Dar trebuie să o termini.

Boletta a lovit cu bastonul în perete, ca și cum acesta ar fi fost felul ei de a aplauda.

— Și vezi să aibă un sfârșit fericit, Barnum. Sunt prea multe povești triste în lumea asta. Și când spunem povești triste începem să semănăm și noi cu ele.

Încă nu știam cum se va sfârși.

— Am să încerc, am promis.

Mama a pus caietul pe pat și a dat foile până la ultima pagină scrisă.

— Dar ce scrie aici?

Abia dacă mi-am putut citi propriile litere. Poate că așa vedea Fred cuvintele, ca pe niște creaturi mici, negre care se târau pe hârtie, înșelându-l tot timpul.

— Îngrășarea, am zis până la urmă.

Mama a fost surprinsă.

— Asta e sigur ceva despre care n-ai să scrii.

M-am uitat la ea și m-am hotărât ca de aici înainte nimeni nu va citi nimic din ce scriu dacă eu n-am să-i dau voie.

— Ce e cu Arnesen? am întrebat.

Mama s-a dus spre ușă.

— Arnesen? Ce vrei să spui cu asta?

Și totuși, era ceva. Pentru a doua oară, doi bărbați ciudați au apărut cu vești proaste pentru doamna Arnesen. Dar acum nu mai era nicio îndoială. Nu mai era vorba că găsiseră o carte de vizită, din întâmplare, în buzunarul hanoracului cu care era îmbrăcat un cadavru descoperit în pădurea Nordmarka. Acum aveau dovezi. Au parcat în strada Jacob Aal, și imediat oamenii au devenit foarte curioși. Fețe în spatele perdelelor. Uși deschise. Eu la fereastră. Cădea o ploaie ușoară.

Se lasă tăcere în Fagerborg, și toți își dau seama în același timp ce se întâmplă. Bărbații sună la soneria de la etajul trei. Doamna Arnesen deschide ușa. Îi primește înăuntru pe cei doi bărbați și zâmbește. Crede că vând ceva? Își imaginează că sunt Martorii lui Iehova și că vor să o convertească? Au fost câțiva misionari în cartier mai devreme în acest an; veneau întotdeauna doi câte doi și semănau atât de mult, încât ar fi putut trece drept gemeni. Și bărbații aceștia doi seamănă, dar nu zâmbesc. Oare chiar nu știe nimic, sau știe, dar încearcă să păstreze intactă masca cu cât de multă demnitate este posibilă pentru o persoană care va fi în cădere liberă? Bărbații nu se prezintă. Întreabă doar dacă soțul ei este acasă. E acolo. Stă în încăperea care este cel mai departe de camera de zi, așteptând. Pe ei îi așteaptă. Știa că asta o să se întâmplă. Ea îl strigă, el apare strângându-și cravata în jurul gâtului și gândindu-se că acesta este ultimul moment normal din viața lui. Când apare, e îmbrăcat în hainele de mers în oraș. Este gata. O sărută scurt pe soția lui pe obraz. Cei doi bărbați se uită în jos, stânjeniți. Ea încearcă să-l rețină.

— Ce este? îl întreabă ea.

Chiar nu știe. Asta e în avantajul ei. Dar nu-i este de niciun ajutor.

— S-a terminat, este tot ce îi spune el.

— S-a terminat? Ce vrei să spui?

O să descopere în curând. Poate că înțelege chiar în timp ce-i vede urcându-se în mașină, mașina neagră care accelerează și dispare. Soțul ei era o persoană care-i înșela pe alții. Își vârâse prea adânc mâna în sertarele de sub ceasuri; devenise lacom, își luase timp înainte de vreme, cheltuise banii din asigurările de viață ale clienților lui, fără să se poată opri. Ar fi fost mai bine să fi fost un soț necredincios. Asta se mai putea trece sub tăcere. Dar ar fi fost mai bine să fie mort, să fi fost el cel care zăcuse în

zăpada topită între Mylla și Kikut, o grămadă de oase și schiuri – să fi murit înainte ca tentația să-și vâre banii în buzunar (acel buzunar special interior, ascuns) să devină prea mare. Atunci doamna Arnesen ar fi putut privi oamenii în față, pentru că tristețea impresionează, iar tragedia înnobilează. Dar rușinea te macină și te înjosește – îți consumă ochii, îți bea sângele și te încovoaie.

— Ce se petrece? a întrebat mama.

Stătea în spatele meu, cu mâinile pe umerii mei, și era singura care nu știa.

— Arnesen a fost arestat pentru înșelăciune, am șoptit.

— Ce spui?

— Au venit după el chiar acum.

Mama a alergat la Boletta.

— Arnesen a fost arestat! a exclamat ea.

Boletta a lovit în jurul ei în podea cu bastonul.

— Am spus întotdeauna că omul ăsta nu e soi bun. Prea avea multe buzunare!

Mama a tras sertarul de sub ceas.

— Dar îmi pare rău de doamna Arnesen, a șoptit ea.

Boletta a fornăit.

— Ei, când a fost ultima dată când le-a părut lor rău de cineva? În afară de ei înșiși.

— Taci din gură, a zis mama.

— Nu-mi mai spune mie să tac din gură! Știi la fel de bine ca mine că s-au mutat în apartamentul acela înainte ca oricine să aibă cea mai mică bănuială că Rakel a murit!

Mama s-a aplecat spre ceas.

— Asta a fost cu mult timp înainte, a zis ea încet.

— Și ce dacă? a întrebat Boletta.

Apoi cineva a sunat la ușă. Erau Peder și Vivian. Mama și-a șters lacrimile și a încercat să zâmbească.

— Uite-i și pe ceilalți actori, a zis ea.

Peder și Vivian au dat mâna cu ele și au fost cât se poate de politicoși, dar s-au uitat în altă parte tot timpul, ca și cum ar fi avut ochii cu pleoapele umflate. I-am adus în camera noastră, Vivian s-a așezat pe patul lui Fred și dintr-odată am sperat că aveau să plece înainte ca el să se întoarcă. Peder nu era nici el într-o formă prea bună. Arăta ca un rucsac boțit și semăna cu

Regele Soare într-una din zilele lui proaste. Dar măcar nu-i tremurau mâinile.

— Mulțumesc pentru ieri, a zis.

— Pentru nimic, am zis.

— Ce seară!

— Te-ai îmbătat zdravăn, a zis Peder.

— Și tu, i-am spus eu.

El a zâmbit.

— Dar tu te-ai îmbătat mai repede pentru că ești atât de scund.

Am aruncat cu o gumă spre urechea lui.

— Iar tu trebuie să bei de două ori mai mult, pentru că ești atât de gras.

Amândoi ne-am întors spre Vivian. Ea nu trebuia să bea deloc, chiar dacă fusese născută într-un accident. Mi-am dorit să se fi așezat altundeva decât pe patul lui Fred.

— Ți-ar prinde bine niște machiaj, Barnum, a zis ea.

Și poate în acel moment, când a rostit cuvintele, a decis ea ce avea să fie – machieuză – atunci când mi-a văzut fața cenușie și umflată după seara trecută. Sau poate că știuse asta de mult timp, de când văzuse fața distrusă a mamei ei. Peder a râs și m-a bătut pe spate atât de tare, încât era să cad și să mă lovesc cu fruntea de podea.

— A fost grozav ce ne-ai citit, a zis. Nemaipomenit.

— Mulțumesc, am zis repede.

— Pentru nimic. N-ai de ce să-mi mulțumești.

— Adică, vă mulțumesc la amândoi fiindcă m-ați condus acasă.

Peder a tăcut și s-a uitat repede la Vivian.

— Ai luat tramvaiul, a spus ea cu voce scăzută. Nu-ți amintești?

A fost rândul meu să râd.

— Sigur că-mi amintesc! Crezi că sunt idiot?

Dar nu-mi aminteam cum am luat tramvaiul din piața Solii, cum mi-am cumpărat bilet, cum am coborât la Majorstuen, cum am mers restul drumului pe Strada Bisericii, cum am descuiat ușa și m-am așezat pe scaun în fața ceasului oprit. Uitasem toate astea de-a binelea.

— Mama ta e furioasă?

Ne-am întors spre ușă, în pragul căreia stătea ea, cu o tavă cu sendvișuri și trei pahare uriașe cu lapte.

— Din păcate, nu am șampanie, a zis ea.

M-am uitat în jos și fața mea a devenit cum o descrisese Dr. Greve, roșie-albăstruie și umflată. Dar Peder s-a ridicat și s-a înclinat.

— Mulțumim, dar am băut destulă șampanie ieri.

Mama a râs, apoi a pus platoul pe birou și s-a retras, discretă. Lui Peder îi era foame, așa că nu trebuia să ne mai facem griji din cauza lui; a mâncat toate sandvișurile și a băut laptele – pofta lui de mâncare era insațiabilă. Vivian a venit pe patul meu; s-a lăsat pe spate și și-a pus capul pe perna mea – m-am gândit că n-aveam să mai pot dormi acolo niciodată fără să mă gândesc la ea.

— Mama ta e drăguță, a zis.

— Da, da. Când e în toane bune.

Vivian s-a uitat la mine.

— E adevărat că și ea a suferit un accident?

Am auzit ce a spus. Dar nu am înțeles.

— Ce vrei să spui? am întrebat, și vocea mea era nesigură, tremurătoare.

Peder a tușit atât de puternic, încât în jurul gurii i-a apărut un cerc de firimituri albe.

— Voiam să vă zic, a strigat el, că va trebui să punem la loc sticlele tatei. Altfel s-ar putea să se supere puțin.

Am pus laolaltă banii pe care-i câștigaserăm – cincisprezece coroane – de-abia dacă ajungea pentru o apă tonică și un timbru, dar Peder a fost mulțumit.

— O să împrumut restul de la tata, a zis el.

Au plecat înainte ca Fred să vină acasă. Vivian a trebuit să se ducă la baie mai întâi. Peder și cu mine am așteptat în hol. Mama și Boletta stăteau în camera de zi, zâmbind. Le-am zâmbit și noi.

— Vivian e îndrăgostită de tine, a șoptit Peder.

Eu mi-am luat un aer nepăsător.

— Chiar așa?

— Da, chiar așa. De ce e oprit ceasul vostru?

— Din cauza omului despre care se spune că a fost arestat pentru înșelăciune.

— Grozav.

— De unde știi?

— Ce să știu, Barnum?

— Că e îndrăgostită de mine?

Vorbeam și mai încet decât înainte. Cuvintele acelea erau imposibil de rostit.

— Am numărat de câte ori s-a uitat la tine.

— Da?

— De șaizeci și opt de ori, Barnum.

M-am gândit la asta.

— Stă cam mult timp acolo, am comentat, și probabil că am spus asta prea tare, pentru că mama s-a uitat la mine, iar Peder a zâmbit și mai larg.

— Mulțumesc pentru ospitalitate! a strigat. A fost grozav!

Am auzit cum Vivian a tras apa.

— Fetele stau mult la baie, a zis Peder. Mai ales Vivian.

Acum ea se spăla pe mâini. Mâinile acelea atinseseră locuri ascunse ale corpului ei. Am oftat.

— Dar nu s-a uitat și la tine? am șoptit.

— Doar de patruzeci și două de ori. Tu ai scorul mult mai mare, Barnum.

Apoi ea a ieșit. Au plecat. Majoritatea oamenilor pleacă înainte ca Fred să ajungă acasă. După aceea am stat întins în pat, cu obrajii acolo unde se odihnise capul lui Vivian – părul ei, pielea ei albă, genele atât de lungi și răsfrânte, pe care aș fi dat orice să le ating. Dar nu visam. Stăteam liniștit, plin de confuzie și de teamă. Putea să fie o fată îndrăgostită de mine, piticul din Fageborg, cea mai mică muscă din tot cartierul, de mine – sfrijitul? Sau se uitase la mine de șaizeci și opt de ori pentru că nu mai văzuse nimic atât de ridicol înainte? Asta era varianta mai probabilă – da, acesta trebuie să fi fost adevărul. Nu se îndrăgostea nimeni de mine. Nu trezeam emoții mai profunde decât amabilitate, uimire și râsete – mai degrabă ca acei pudeli bine îngrijiți de la concursul pentru câini din parcul Frogner. Acei pudeli cu fundurile ca niște găuri roșii-strălucitoare sub cozile țepene; creaturile acelea cu blana creață, pe care bătrânele doamne se aplecau să îi mângâie și să le vorbească pe limba lor. Eram un pudel. Nu trezisem niciodată nici măcar neliniște. Și de ce întrebase Vivian dacă mama suferise un accident? Era ceva insuportabil. Nu exista nici măcar un singur sentiment care să fie pur, nemurdărit? Am încercat să citesc romanul pe care

mi-l dăduse Vivian, *Foamea,* dar n-am putut trece de pagina de titlu, pe care ea scrisese *Lui Barnum, de la Vivian.* Am studiat literele; era vreun înțeles ascuns în spatele acestor patru cuvinte? Putea fi vreun mesaj secret, vreun indiciu? Litera B din numele meu era mare, iar V de la Vivian era ca o vază uriașă – era și acesta vreun semn? M-am uitat la litera F din cartea lui Greve ca să văd ce scria la *Foame. Senzația de foame rezidă în inimă, am citit eu. Oamenii adulți pot, dacă au rezerve adecvate de apă potabilă, să flămânzească mai multe luni – cum sunt artiștii foamei.* Asta aveam să devin – un artist al foamei – cu inima cea mai înfometată din lume. Fred a venit după ce mă culcasem. Visam că Vivian mă măsura cu ruleta inversată a tatei și descoperea că aveam un metru nouăzeci, iar după aceea lingea fiecare centimetru prețios al trupului meu.

— Cine a stat pe patul meu? a întrebat Fred.

M-am trezit.

— Peder, am zis eu.

Fred s-a întors.

— Peder? Tipul ăla gras?

Am dat din cap că da.

— Nu cred, a spus Fred. Salteaua ar fi fost distrusă.

— Atunci, poate că Vivian a stat acolo, am șoptit. A fost și ea aici.

Fred s-a întins și s-a uitat în tavan o vreme. Apoi a stins lumina.

— Nu contează, Barnum. Dar că e bine să afli cine a stat în patul tău, știi.

— Sigur că da, am spus.

M-am gândit să-l întreb despre linia de pe podea care dispăruse acum. Dar n-am avut curajul să fac asta.

— Ți-ai luat o slujbă? am întrebat.

Fred a aprins veioza din nou, a smuls abajurul și și-a pus fața chiar în dreptul becului.

— Uită-te la mine, a zis.

Nu voiam, dar am făcut-o. M-am uitat la el. Am închis ochii.

— Crezi că o să mă angajeze cineva? Da? Crezi că or să-mi dea de lucru?

Aproape că striga.

— Nu știu, am șoptit.

Era întuneric.

— Ai scris ceva astăzi?
— Nu prea.
— Nu prea? Și cât înseamnă asta?
— Nimic, Fred.
— La dracu', Barnum! Jumătate din tot ce se scrie sunt numai prostii!

Apoi am auzit ultimele acorduri ale pianului doamnei Arnesen – Mozart – și nimeni nu a deschis ferestrele ca să strige să se facă liniște, pentru că doamnei Arnesen trebuia să i se permită să-și încheie în pace concertul care dura de douăzeci și doi de ani. Iar sunetul întunecat a plutit în beznă și a murit încet între tomberoanele de gunoi și frânghiile de rufe.

— Știai? l-am întrebat eu.
— Ce să știu, Barnum?
— Că Arnesen a fost arestat?

Fred n-a răspuns. Stătea acolo întins, zâmbind.

— Ce nu știi n-are cum să-ți facă rău, a spus el.
— Crezi?
— Da, a răspuns. Sunt sigur de asta.

Și s-a ridicat în capul oaselor pe pat.

— Când este premiera filmului tău, apropo?
— Care film?

Fred a râs.

— Ai jucat în multe filme recent? De pildă, în *Ben Hur*?
— Nu știu, am murmurat. Nu știu când va fi premiera.
— Ești nerăbdător?
— Da, Fred.

Astfel a început ceea ce eu numesc prima mea perioadă intermediară – și vor fi multe după aceea. Aceste secțiuni pe care unii vor să le șteargă imediat, să le taie; dramaturgii văd roșu când se materializează aceste scene lungi, tăcute, iar producătorii aruncă scenariul în cel mai apropiat coș de gunoi. Regizorii îți cer să pui acolo un bărbat ciudat cu o armă sau o copilărie nefericită și dispar, ducându-se la baie, în timp ce tu scrii o nouă ciornă. Ar prefera să aibă acolo o crimă, muzică dată tare, întunecare a scenei; mai degrabă ar avea reclamă, orice dar nu asta, pentru că ceea ce îi sperie pe majoritatea este plictiseala. Dar ei încă nu au priceput faptul că în aceste colțuri ale poveștii ar putea să aștepte întorsătura – aici, în neliniștea anticipată – care se ridică încet de pe fundul apei, desfăcându-

se în cercuri de dedesubt. Iar imaginea pe care o port cu mine a acestei perioade intermediare – imaginea mea întunecată – este aceea a apartamentului gol al doamnei Arnesen. Nu au mai putut păstra apartamentul, iar noi am stat pe trotuarul opus uitându-ne la oamenii care mutau lucrurile, cărând afară mobilă, covoare, vaze, lămpi, tablouri. Am dat din cap, tăcuți, înțelegând; toți ne gândeam la același lucru, absolut, ne așteptam la asta. Știam că ceva nu era în regulă – vedem pe cineva dând jos draperiile; vedem ferestrele dezgolite și pervazurile fără ghivecele de flori. În cele din urmă, scot pianul; doi bărbați l-au cărat înăuntru cu douăzeci de ani înainte, dar e nevoie acum de patru oameni ca să-l scoată – negru, strălucitor, cu capacul închis. Respirăm adânc – unii dintre noi suntem pe punctul de a bate din palme. O așteptăm pe doamna Arnesen; încercăm să nu tremurăm de frig sub copacii uzi, strălucitori – stau printre femeile de pe stradă, până când mama vine și mă ia de acolo, trăgând de mine ca de un derbedeu. Mă apucă de ceafă și mă întreb dacă am văzut-o vreodată atât de aspră și de înverșunată. Acasă, nu mă lasă din mână, îmi pune pumnul în gât și strigă, cu gura aproape de fața mea:

— Doamna Arnesen nu a făcut nimic rău! Iar tu stai acolo, ca o babornițǎ, râzând de ea!

— Nu râdeam de ea, am șoptit.

— Ba da, asta ai făcut! Ai râs de ea numai prin faptul că ai stat acolo, bucurându-te! Du-te în camera ta!

Mă îmbrâncește; sunt aproape să cad; închid ușa, tremurând din tot corpul. Pentru că s-a frânt ceva în mama în ziua aceea; o aud plângând în camera ei, iar după aceea este o liniște totală. Mai târziu în aceeași seară ea vine în camera mea, îmbrăcată frumos și purtând un pardesiu pe care altfel și-l punea doar duminicile. Este din nou ea însăși și mă ia de mână.

— Iartă-mă, Barnum, spune ea.

Mă uit în jos.

— N-ar fi trebuit să stau așa acolo, zis eu.

Ea ia un pieptăn și mă piaptănă.

— Du-te și ia-ți jacheta.

Mă uit în sus la ea.

— Unde ne ducem?

— Mergem să-i spunem la revedere doamnei Arnesen, Barnum.

Trecem prin curte și o luăm pe scările de la bucătărie. La etajul trei ușa este întredeschisă. Plăcuța pe care era scris numele lor a fost dată jos și vedem că pe vremuri fusese acolo o altă plăcuță; găurile pentru șuruburi sunt acolo, mai mici decât ale plăcuței cu numele Arnesen. Mama a sunat la ușă. Aș fi vrut mai mult ca orice să plec de acolo, dar ea m-a reținut.

Încearcă să zâmbească. Își ține răsuflarea în piept ca pe un val fierbinte. Nimeni nu vine să răspundă la ușă. Mama apasă din nou pe butonul soneriei, apoi ne dăm seama că nu funcționează. Liniștea se intensifică. Mama împinge ușa. O urmez înăuntru. Ea se oprește și se uită în jurul ei cu ochi uimiți și strălucitori. Pereții sunt goi și plini de pete. Soba a fost scoasă de acolo. O dungă de funingine și grăsime se vede în partea de sus a peretelui. Peste tot vedem semne, semne care nu pot fi ascunse, urme ale oamenilor care au trăit acolo înainte de soții Arnesen. Apoi o vedem pe ea, pe doamna Arnesen, stând în camera de zi goală sub lumina din tavan – singura lumină aprinsă, care o învăluie într-o strălucire gălbuie, mișcătoare. Se întoarce spre noi. Mama îmi dă drumul brațului și vine mai aproape. Eu sunt cel care le vede pe ele, cele două femei rănite și mândre. Au născut în aceeași maternitate, au locuit în aceeași clădire și în toți acești ani de-abia dacă au schimbat o vorbă. Și-au trăit propriile vieți; totuși, în acest moment, aici, în apartamentul gol, nimic nu le desparte.

— I-ați cunoscut pe oamenii care au locuit aici înainte, nu-i așa? întreabă doamna Arnesen.

Mama dă din cap, încuviințând, și surâde din nou.

— Ea a fost cea mai bună prietenă a mea. O chema Rakel.

— Unde este acum?

— Ea și familia ei au fost trimiși la Ravensbrück.

Mama întinde mâna.

— Mi-a dat inelul ăsta. A zis să i-l păstrez eu.

Doamna Arnesen îi întinde și ea mâna. Își strâng mâinile.

— Am vrut să vă spunem la revedere, spune mama.

— Mulțumesc. E frumos din partea dumneavoastră.

— Unde vă mutați acum?

— La părinții mei. În afara orașului. E departe de aici.

Doamna Arnesen îi lasă mâna mamei.

— Îmi pare rău că n-o să vă mai aud cântând la pian, spune mama.

— Majoritatea or să fie încântați că au scăpat de asta.

Deodată se întoarce spre mine, ca și cum doar acum și-ar fi dat seama că sunt aici.

— Ai venit și tu? zice ea.

Mă înclin și aud de undeva zgomotul unui robinet închis.

— Păcat că nu am avut ocazia să vorbim mai mult, spune mama.

Doamna Arnesen se uită din nou la ea.

— Da, și acum e prea târziu.

Mama pare stânjenită un moment, iar eu simt nevoia să plec de acolo.

— E prea târziu?

Deodată, doamna Arnesen izbucnește în râs.

— Vă amintiți cum Fred nu a lăsat pe nimeni din maternitate să doarmă? Cum mai țipa băiatul ăsta!

Mama a râs și ea.

— Din fericire, a încetat când am ajuns acasă.

Stau în tăcere o vreme. Eu fac un pas înapoi. În apartament mai este cineva.

— Ce mai face fiul dumneavoastră? întreabă mama în cele din urmă. Doamna Arnesen își ține mâinile împreunate în față.

— Din fericire, a căpătat permisie din armată. Așa că a putut să vină să mă ajute. Cu mutatul.

Iar Aslak apare din baie – Aslak, cel care mă chinuia, cel care ne chinuia. Poartă un pardesiu verde-închis și de pe mâini i se scurge apă. Nici măcar nu ne aruncă o privire, vrea doar să treacă pe lângă noi. Dar mama lui îl reține.

— Nu ți-l amintești pe Barnum? spune ea.

Aslak se întoarce încet spre mine.

— O, ba da. Nu s-a schimbat câtuși de puțin.

Aslak își întinde mâna udă, și nu am încotro decât să i-o strâng.

— Condoleanțe, șoptesc.

Mama roșește, oripilată, iar brațul lui Aslak tremură pentru o clipă.

— Da, așa e, zice. Și tatăl meu a murit.

Când am ajuns în curte, mama oftează.

— Știu că n-ai vrut să spui asta, Barnum. Dar trebuie să fii atent la ce zici.

Norii de ploaie au trecut. Întunericul este aproape și limpede. Cerul e un pătrat strălucitor și negru deasupra capetelor noastre.

— O să stau aici puțin, murmur.

Mama ezită. Până la urmă, pleacă. Iar eu mă așez pe trepte, lângă tomberoane. Ferestrele se întunecă în jurul meu, una câte una, până când nu se mai văd decât stelele. Ascult. Aud. Pentru că, așa cum a spus Fred o dată în cimitir, este adevărat că poți asculta o clădire, că împrejur sunt povești care nu tac niciodată, care nu se opresc niciodată. Dar nimic nu-mi poate spune cine a fost tatăl lui Fred, cine a fost cel care i-a făcut rău mamei; nici frânghiile de rufe din uscătorie, nici lumina plină de firișoare de praf care intra înăuntru prin fereastra înclinată a mansardei. Poveștile au și ele secretele lor, secrete care nu vor să fie descoperite, iar când te apropii prea mult încep să-ți spună o altă poveste. Îți spun, de pildă, cum apartamentul lui Arnesen a rămas neocupat mult timp după ce soția lui a plecat în casa părinților ei, unde nimeni nu cântă la pian. Dar în anul următor a treia plăcuță apare pe ușa apartamentului – mai mare de data asta, făcută din aramă șlefuită, strălucitoare: Ole Arvid Bang. Este îngrijitorul, care se mută din garsoniera lui întunecoasă de lângă poartă la al treilea etaj al clădirii, în apartamentul cu patru camere, balcon și ferestre spre răsărit. Aceasta este răsplata pentru că a fost în slujba de îngrijitor al clădirii timp de atâția ani, îndeplinindu-și îndatoririle cu atâta conștiinciozitate; este triplul salt final, cel mai spectaculos – recordul lui personal. În cele din urmă a ajuns unde a vrut, dar se spune că în apartamentul acela se simte atât de singur încât, atunci când stă în bucătărie dimineața, vorbind cu sine însuși, nu își răspunde decât atunci când se duce la culcare. Iar după mulți ani, când Arnesen a fost eliberat din închisoare, s-a întors la fostul lui apartament, a văzut plăcuța cu noul nume și a sunat la ușă. Bang s-a uitat la el prin vizorul pe care îl montase pe ușă; a văzut fața palidă ca luna a lui Arnesen, s-a dus în bucătărie și a tras draperiile. Bang fusese promovat la singurătate, iar Arnesen fusese eliberat, dar acesta din urmă nu mai era primit nicăieri – pentru că avea ceva contagios în el, umbra rușinii. Și sunt unii care spun că după aceea dormea într-o cutie de carton în Krankaia, se bărbierea lângă un hidrant din Bispekaia și câștiga opt coroane pe zi cumpărând rachiu de la localul din Piața

Primăriei pentru vagabonzii care o duceau tot într-o beție când înghețul dinspre fiord făcea să li se usuce limbile în gură.

Mă duc în camera mea și mă întind în pat. Aceasta este perioada mea intermediară. Visez și inventez. Într-o dimineață mă trezesc și este ziua mea. Mama stă pe patul meu, cântând, în timp ce Boletta bate ritmul cu bastonul. Fred se sprijină de pervazul ușii unde semnele care îmi măsurau creșterea în înălțime au încetat cu un timp în urmă. Primul cadou pe care-l deschid este de la mama. Este o cravată. Celălalt e de la Boletta. Un ac de cravată. Al treilea este un cadou din partea mamei și a Bolettei. E un pachet greu. Conține operele complete ale lui Hamsun. Foile scorojite din sobă au fost curățate și puse laolaltă, legate, volum cu volum – optsprezece cotoare de cărți s-au ridicat din flăcări.

— Mulțumesc, am spus.

Iar apoi este rândul lui Fred. Se apleacă și scoate ceva ce ascunsese sub patul lui. Nu am primit niciodată vreun cadou de la Fred. Mama rămâne cu gura deschisă de uimire. Boletta se îndreaptă de spate. Fred așază pe patul meu un pachet mare, cu colțuri.

— La mulți ani! spune el.

Aproape că nu îndrăznesc să-l deschid. Aș vrea să mai aștept. Aș vrea să mai rămân un moment așa, fără să știu ce este înăuntru; ar putea fi orice sau exact ceea ce doresc să fie. Fred îmi cumpărase un cadou. *Lui Branum de la Fred.* Mă fac că nu am văzut asta. Nu o văd. Branum este numele meu. Linia de pe podea a dispărut. Pipăi pachetul. E greu. Face un zgomot metalic când îl scutur. Mama începe să devină nerăbdătoare. Fred râde.

— Nu sunt grenade înăuntru, spune el.

Iar eu sfâșii hârtia cu care e împachetat cadoul. Este o mașină de scris. Simt nevoia să închid ochii și să-i deschid din nou. Dar tot o mașină de scris văd – marca Diplomat – cu o cutie pentru transportat și trei setări diferite pentru rânduri. Boletta lovește cu bastonul în perete. Fața mamei este întunecată și îngrijorată, dar încântarea pe care o simte e mai mare, și bate din palme, pentru că acest moment trebuie savurat.

— Acum ce-ți mai trebuie e hârtie de scris, murmură ea, emoționată.

Fred arată spre masă. E un teanc de hârtie albă acolo.

— Acum tot ce-i mai trebuie este să scrie, spune el.

Mă ridic. Îl iau de mână.

— Data viitoare o să primești cel mai bun lucru pe care-l am, îi spun.

Fred se uită la mine surprins.

— Ce?

Dar nici eu nu știu asta. Spun doar atât:

— Mulțumesc mult.

Fred zâmbește acum.

— Bine, Barnum.

Îmi lasă mâna și dispare.

Pun cravata și acul de cravată în sertarul meu și operele complete ale lui Hamsun pe raft, între *Cartea de Medicină a familiilor norvegiene* și *Lumea în imagini.* Încep să scriu în aceeași seară. Scriu la mașină „Micul oraș”. Copiez ce am scris în caiet. Încep. Nu e ușor. Trebuie să o iau de la capăt de mai multe ori. Acum nu se mai aude cântatul la pian al doamnei Arnesen, ci țăcănitul mașinii mele de scris. E ceva în neregulă cu două litere. Litera k este aproape invizibilă, iar e este destul de uzat. Nu contează. Poate că Fred a luat-o ieftin. Dar arată puțin ciudat când, de pildă, scriu cuvântul *kilogram.* Pe hârtie devine *ilogram.* Acesta nu-i un cuvânt. Dar nu contează. Nici nu prea sunt cuvinte care încep cu k în ceea ce scriu. Iar după aceea o să corectez toate greșelile cu pixul. Când termin, am scris cu totul o pagină și jumătate. Aproape două pagini. Ceea ce am scris este al meu. Al nimănui altcuiva. Este ceva ce numai eu am făcut. Nu mă gândisem la asta mai înainte. Ceea ce am scris pe aceste două pagini nu mai există nicăieri altundeva în lume, în întregul univers – doar aici. Și este din capul meu, din propria mea minte – „Micul oraș” de Barnum Nilsen – patruzeci și opt de rânduri pe care lumea nu le-a mai văzut până acum. Trebuie să mă întind puțin. Sunt amețit. Apoi vine Peder. Iar Peder nu este genul de băiat care să bată la ușă și să aștepte să i se răspundă. Dă buzna înăuntru, iar mama apare cu un tort cu numărul corespunzător de lumânări înfipte în glazură.

— La mulți ani! exclamă Peder.

Apoi se oprește un moment și se duce drept spre mașina de scris strălucitoare, privind-o lung.

— Am primit asta de la fratele meu, îi spun eu cu mândrie.

— Să mă ia dracu’, murmură Peder.

Deodată se întoarce spre mama.

— Vă rog să-mi scuzați limbajul. Am vrut doar să-mi exprim entuziasmul în fața celui mai grozav cadou pe care l-am văzut vreodată.

Mama zâmbește.

— Ai vrea puțin tort?

— Puțin? Peder Miil n-a zis niciodată nu la o porție mare de tort.

Aceasta e aniversarea mea. Suflu în lumânări. Reușesc să le sting din a treia încercare. Mama ne lasă singuri. Mâncăm niște tort, dar mie nu prea mi-e foame și Peder mă întrece cu cinci felii.

— Ai încercat-o? întreabă el.

Eu îi arăt paginile pe care le-am scris. Peder le studiază cu atenție, zâmbește și dă din cap. Apoi își amintește că a adus cu el un cadou. Scoate un pachet pătrat din buzunar. Îl desfac. E o cutie pătrată, roșie, de metal.

— Ce e? întreb eu.

Peder îmi arată ceva.

— Apasă pe buton, fraiere.

Apăs pe buton și aud un râset. La început este doar un chicotit încet. Chicotește. Apoi se aude mai tare. Chicotitul se transformă în sunete explozive, iar acestea devin un hohot de râs. Iar Peder și cu mine râdem și noi; e ceva contagios acest râs mecanic. Trebuie să ne ținem unul de altul și râdem așa, râdem de râsul acesta, și durează două minute până când cutia încetează cu râsul. Respirăm adânc, ne ștergem lacrimile și apoi reușim să vorbim.

— Cea mai tare chestie, după faza aia, zice Peder.

— După care fază?

Peder își apasă burta.

— Când n-am mai găsit nici urmă de aplauze în valiza ta.

Mă întunec pentru un moment.

— Vivian n-a putut să vină? întreb, uitându-mă în altă parte.

Peder apăsă din nou pe butonul cutiei mecanice. Se aude râsul. Iar când încetează, mama stă în prag cu mâinile la urechi.

— Spuneți-ne și nouă. De ce râdeți?

Peder se ridică.

— Barnum râdea de mine, iar eu de el.

Mama clatină din cap, râde și ea și iese ducând farfuria goală în care fusese tortul cu lumânări. Peder stă în picioare.

— Acum știu cum facem. Tu o să-mi scrii compunerile, iar eu îți fac exercițiile la matematică.

— Vivian n-a putut să vină? îl întreb eu din nou.

— A trebuit să stea cu mama ei, murmură Peder. Isuse!

— Da, zic eu.

Iar când vreau să pun mașina de scris în cutia ei, mai găsesc ceva acolo, un alt cadou pe care Fred îl pusese acolo pentru mine. E o duzină de prezervative Durex – fine. Peder se uită lung la mine.

— Pot să împrumut unul? întreabă.

— Ce să faci cu el?

Peder mormăie.

— N-ai nevoie de o duzină!

Așa că îi dau unul, iar restul sunt ascunse în pantoful stâng al lui Oscar Mathisen, în fundul debaralei. Împăturesc „Micul oraș” și îl pun în pantoful drept. Încerc unul dintre prezervative chiar în seara aceea; îmi dă o senzație de mici înțepături, mă gândesc la anumite lucruri, iar după aceea nu știu unde să-l ascund. Îl arunc pe fereastră. Lumina se aprinde în apartamentul îngrijitorului. Acum clădirea are alt subiect despre care să vorbească, dar eu nu spun un cuvânt. Îi scriu compunerile lui Peder, iar el îmi face exercițiile la matematică. Luăm amândoi cea mai mare notă. Citesc *Foamea.* Fred vine acasă. Se dezbracă, îi văd trupul înalt și subțire în întuneric, lângă pat. E cu spatele la mine. Dacă mi-aș trece mâna pe umărul lui, peste gât și peste obrazul albăstrui și încă umflat – ce-ar spune el? Nu știu. Nu pot să dorm. Ceea ce facem este doar umbra a ceea ce am fi putut face.

— De ce nu mi-ai spus niciodată că și Vivian s-a născut într-o mașină? întreabă el deodată.

Într-o zi, când ajung acasă de la școală, mă așteaptă o altă scrisoare. Mama este atât de nerăbdătoare încât nu poate sta locului, și sunt sigur că a ținut plicul în lumină, încercând să deslușească ce scrie. Dar n-a mers, pentru că plicul e gros, nu se vede prin el. Boletta este și ea entuziasmată. Poate că a încercat să dezlipească plicul cu aburii vinului de Malaga.

— Nu-l deschizi? exclamă mama.

Mă întorc și deschid încet plicul. Boletta lovește cu bastonul în podea. Mama se apleacă peste umărul meu.

— Ce scrie, Barnum?

— Că am câștigat, îi spun eu, uimit și confuz.

Mama mă îmbrățișează.

— Știam eu!

Și așa iese la lumină faptul că ea trimisese „Micul oraș” la cel mai important concurs de creație al Școlii din Oslo, iar eu nu știu dacă să fiu fericit sau furios, mândru sau scos din fire – pentru că mama, cu alte cuvinte, scosese cele două foi bătute la mașină din pantoful drept al lui Oscar Mathisen și le trimisese fără știrea mea. Iar asta înseamnă că găsise și prezervativele din pantoful stâng. Mama mi-a smuls scrisoarea din mâini și a citit-o tare. *Dragă Barnum Nilsen, Este o plăcere să te informăm că ai câștigat concursul de creație al Școlii din Oslo la categoria ta de vârstă cu povestirea „Micul oraș”. Premiile se vor înmâna la Primărie vineri, pe 12, și am fi încântați dacă te-ai prezenta să primești premiul.* Mama mă sărută pe frunte și dintr-odată devine foarte agitată.

— Dumnezeule, Barnum, mai sunt doar patru zile până atunci!

Boletta a turnat deja două pahare de vin de Malaga. Mă duc în camera mea să-mi vin în fire. În curând aveam să fiu faimos. Nu știu exact de ce, dar încep să plâng; stau la fereastră și plâng de bucurie, îmi pare bine că Fred nu poate să mă vadă. Dar când mă întorc e în pragul ușii. Îmi ascund fața. Fred se aruncă pe pat.

— Nu mai e mult, spune el.

— Până când, Fred?

Se uită la mine și îmi surâde cu zâmbetul lui strâmb; buzele îi alunecă peste dinți.

— Îți amintești ce mi-ai promis, Barnum, da?

— Desigur.

— Că n-o să spui nimic?

— N-o să suflu un cuvânt, Fred.

— Frații nu se pârăsc unul pe altul, nu-i așa?

— Firește că nu.

Deodată se ridică.

— Am uitat să te felicit! Bravo, Barnum! Sunt mândru de tine.

Mă uit în jos.

— Dacă n-aș fi avut mașina de scris… murmur eu.

— Meritul e al tău, Barnum.

În seara aceea mă duc la Vivian. Treptele sunt reci. Sun la ușă. Secundele trec. Aud pași înăuntru. Mă uit pe gaura cheii. Mama ei este poreclită Vălul. După accident, a purtat întotdeauna un văl ca să-și ascundă chipul. Este ca o eternă văduvă. Și-a pierdut frumusețea în accidentul de pe Holmenkollen. Este hidoasă și izolată. Numele oamenilor ca ea este folosit ca să sperie copiii. *Dacă nu ești cuminte, vine Vălul și te înhață, spun părinții. Dacă nu-ți mănânci mâncarea. Dacă nu-ți faci temele și nu te speli pe mâini.* Și nu lucrurile văzute sunt cele care ne înspăimântă cel mai mult, ci acelea pe care ni le imaginăm și credem că sunt acolo – sub pat, după colț, în întuneric, sub văl. Temerile cărora le îngăduim să le crească brațe și picioare. Nu există nicio limită în fanteziile oamenilor, când își închipuie cum poate arăta ea. Inventează ceva ce nu au văzut niciodată – o față fără trăsături, o față care este doar o gaură deschisă, inumană și de nerecunoscut. Dar odată ce am văzut acea față cu propriii noștri ochi, nu mai avem de ce să ne temem. Vivian îmi deschide ușa.

— Ia ghicește ce s-a întâmplat! exclam eu.

Ea se gândește o vreme în timp ce se uită la mine pieziș, nesigură.

— Ai crescut vreo șapte centimetri, zice ea.

Scutur din cap.

— Așa ți se pare?

— A slăbit Peder trei kilograme? întreabă ea.

Din nou scutur din cap.

— Am devenit scriitor! strig eu.

Mă poftește în casă și stăm în camera ei, sub fotografia de pe perete. Iar după câțiva ani Vivian mi-a spus că nu fotografia lui Lauren Bacall era pe perete, ci a mamei ei, așa cum era când era tânără, înainte de accident, imaculată și frumoasă. Îi spun ce am aflat. De-abia reușesc să-mi găsesc cuvintele. Cum mama, în secret, fără să sufle o vorbă nimănui, a trimis povestirea mea la concursul de creație organizat de Școala din Oslo, cum câștigasem premiul la categoria mea de vârstă și cum asta e la fel de important ca Premiul Nobel pentru Literatură. Avea să mi se dea premiul la Primărie – poate o croazieră în jurul lumii pentru două persoane, un tablou al lui Munch sau un

abonament pe tramvai pentru un an întreg, înmânat de primar. Și dacă Vivian voia să fie acolo, probabil că se putea rezerva locul. Mi-am lăsat fața în poala ei.

— Ai vorbit cu Fred? o întreb eu.

Vivian mă mângâie pe gât.

— De ce mă întrebi?

Nu răspund. Stau acolo, cu capul în poala ei, iar ea continuă să mă mângâie pe gât. Îi deschei nasturele de sus al pantalonilor și, pentru o secundă, îi văd marginea de sus a chiloților și simt un miros puternic, aproape ametitor. Ea se răsucește puțin și mâna ei rămâne nemișcată; îmi țin răsuflarea, îi ling pielea și mai deschid un nasture. Apoi ea se ridică brusc, eu cad pe podea și nu-mi vine să mă uit la ea; n-am idee cum o să mă mai ridic – poate că am să rămân acolo pe jos tot restul zilelor.

— Vii să o saluți pe mama? mă întreabă Vivian.

Mă ia de braț și mă ajută să mă ridic.

— Iartă-mă, șoptesc eu.

Vivian închide ochii și mă sărută pe gură. Buzele îi sunt moi și se mișcă – e ca și cum ar râde în mijlocul sărutului. Eu o urmez prin apartament, prin camerele una mai întunecată decât alta – nu vreau să merg, dar o însoțesc, totuși; nu am încotro. În cele din urmă ajungem la dormitorul mamei ei, iar Vivian bate la ușă și o deschide – mă lasă pe mine să trec în față și eu nu o văd imediat pe mama ei. Apoi o zăresc. Ea stă pe un scaun în penumbră, lângă fereastra ascunsă de o draperie lungă și groasă. Mă opresc. Ea nu s-a mișcat. Aerul e greu. Vivian stă lângă mine. Aud ușa închizându-se în spatele nostru. Și înțeleg că toate acestea înseamnă mai mult decât pot eu să-mi imaginez, înseamnă că Vivian vrea să mă încerce, să vadă dacă pot să îndur asta. Eu hotărăsc că pot.

— El este Barnum, spune Vivian.

Fac un pas înainte și mă înclin. Mama ei se răsucește încet către mine.

— Ia te uită. Deci tu ești Barnum?

Vocea ei este copilăroasă și subțire; parcă aud o fetiță.

— Da, am răspuns. Eu sunt.

Mama lui Vivian își ridică brusc vălul, dar eu nu-i pot vedea fața – ca și cum nu ar fi acolo deloc, iar eu mă bucur, și cu toate astea aș vrea să fi văzut, să fi văzut ce nu este acolo.

— Barnum a câștigat premiul întâi la concursul de creație al Școlii din Oslo, îi spune Vivian.

Ea se apleacă înainte în scaun.

— Felicitări, Barnum, spune.

Mă înclin încă o dată, și mai adânc. Astfel, evit să mă uit la ea.

— Vă mulțumesc foarte mult, șoptesc.

Ea își pune mâna pe brațul meu. Tremur. Ea simte asta și mă strânge și mai tare de braț.

— În mod evident, ești un băiat inteligent, Barnum.

Aud vocea ei delicată, strălucitoare – este ca și cum ar fi singurul lucru care i-a rămas întreg, neschimbat după accident. Tot ce a rămas din fata frumoasă din Chevrolet este vocea ei, care încă vorbește din trupul acesta distrus. Nu-mi lasă brațul. Eu rămân pe loc.

— Ai bucle frumoase, spune ea.

Ea mă vede, dar eu nu o văd. Tot ceea ce pot vedea este vălul care cade din nou peste ceea ce i-a mai rămas din față. Ea își retrage brațul; vizita s-a terminat, iar eu am fost inițiat. Și mă întreb câți au fost aici înaintea mea – dacă sunt primul, dacă am trecut testul – iar Vivian mă trage afară. Acum este și tatăl ei acasă; stă ațipit în camera de zi, dar presupun că doar se preface – acest bărbat care într-o zi va fi socrul meu – pentru că unul dintre ochi îi rămâne aproape deschis și mă urmărește cu el pe furiș, și se pare că acestui ochi nu-i place ce vede. Înțeleg că ar fi timpul să plec.

— Asta voiam să te întreb, șoptesc eu.

Vivian se încruntă.

— Ce?

— Despre părul meu buclat. Nu m-ar deranja să mă tund înainte de premiere.

Vivian mă trage de păr.

— Fie te tunzi scurt de tot… zice ea.

— Fie…? întreb, cu voce joasă.

Vivian zâmbește. Și îmi împrumută plasa ei pentru păr și agrafele pe care mi le pun în păr timp de trei nopți. Când mă trezesc, în ziua a patra, îmi simt capul plat și diferit, ca și cum cineva a trecut cu avionul peste el. Îmi dau jos plasa, îmi scot agrafele și mă reped în baie. Văd pe altcineva în oglindă. În primul rând, sunt în al nouălea cer. Aceasta este ziua în care o să mi se înmâneze premiul la Primărie, și am devenit altcineva.

Nu mai arăt ca mine. Va trebui probabil să plătesc un bilet de adult la tramvai, și nicio bătrână doamnă n-o să mă mai mângâie pe cap. Părul meu este tot neted, lipit de cap. Nici măcar o șuviță nu stă nelalocul ei. Dar după puțin timp nu mă mai simt atât de mulțumit. Ceva nu este în regulă. Durează o vreme până să știu ce am, ce nu e bine; cred că am să leșin, iar mama e în spatele meu, uitându-se la mine îngrijorată.

— Nu ți-e rău, nu, Barnum?

— Nu, nu, murmur și îmi caut periuța de dinți.

Mama mă răsucește spre ea.

— Ba da, zice ea. Ai ceva.

— Sunt doar emoții, mamă.

Ea face un pas înapoi.

— Te-ai micșorat, Barnum?

— Da, suspin eu.

Acum e și Boletta în baie.

— Nu mai are părul frumos, cârlionțat, oftează ea.

Iar mama aproape că țipă.

— Nu mai are părul cârlionțat!

Arăt cu vreo opt centimetri mai mic și semăn cu o broască țestoasă.

— Îmi vreau înapoi buclele! strig eu.

Și tot restul dimineții mama le rulează la loc, una după alta – este o sarcină laborioasă – dar imediat cum le lasă, buclele mele se desfac ca și cum ar fi un cauciuc extras din scoarța cerebrală și vulcanizat la temperatură înaltă, iar ea trebuie să o ia de la capăt. Când în sfârșit stau în sala cea mare a Primăriei îmbrăcat în sacou, cu cravata albastră și acul de cravată la locul lui, purtând pantofii strâmți care nu mai conțin nici scenarii, nici prezervative, doar picioarele mele grase și transpirate, părul meu este cum era mai înainte. Iar în poza mult lăudată care mi-a fost făcută (de fotograful ediției de seară a ziarului *Aftenposten)* în momentul în care primarul îmi înmânează diploma strălucitoare cu emblema primăriei și cecul de cincizeci de coroane, semăn cu o versiune în miniatură, mai degrabă obosită, a lui Einstein. Iar sub poză, pe care mama a înrămat-o și a atârnat-o deasupra sobei din camera de zi, era scris: *Barnum Nilsen, micul geniu.* După ce primarul a trecut prin tot șirul de premianți neliniștiți, iar mamele au plâns de bucurie și Peder și Vivian s-au ridicat în picioare și mi-au strigat numele și

au tropăit, nimeni altcineva decât Ditlev în persoană și-a croit drum spre mine, cu carnetul în mână, și ne-am dus în curte să găsim un loc liniștit.

— Ei, bine, zice Ditlev. Nu l-ai adus și pe fratele tău cu tine? Sau e pe jos în ring în timp ce numără arbitrul?

Dar înainte să apuc să spun ceva, apare Peder și dă mâna cu Ditlev.

— Peder Miil, spune Peder. Barnum Nilsen vorbește cu presa numai dacă sunt și eu de față.

Ditlev oftează adânc și își aprinde o țigară.

— Bine, bine, zice. Care e înțelesul din povestea aceea ciudată a ta?

Mă gândesc la întrebare un timp. Vivian stă în picioare pe terasă și îmi face semne cu mâna, împreună cu mama și cu Boletta. Le fac și eu cu mâna. Este apă peste tot – șiroind și curgând – ultima zăpadă care se topește, iar soarele strălucește în băltoace acolo unde se reflectă lumina; întregul oraș arată ca și cum ar fi fost presărate pe jos bucăți de oglindă. A trecut și Paștele.

— Vrea să spună că toți oamenii sunt destul de înalți, zice Peder.

Ditlev devine iritat și se întoarce spre Peder.

— Cine a câștigat concursul astăzi, Barnum Nilsen sau tu?

Peder arată spre mine.

— Că toți oamenii sunt destul de înalți. Dacă sunt conștienți de asta.

Ditlev mâzgălește pe carnet și dă pagina.

— Ai vreun model literar, Barnum?

— Unul dintre modelele mele literare este Hamsun, răspund.

— Dar ce anume admiri la Hamsun?

Mă gândesc la asta o vreme.

— Faptul că a fost un revoltat care a scris bine, răspund.

Ditlev scrie cu furie în carnet.

— Bun, Barnum. O să fie grozav. Hamsun este un revoltat.

Peder își dă ochii peste cap.

— Barnum a fost inspirat și de străbunicul lui.

Ditlev își ridică pixul la gură.

— Străbunicul tău? A fost și el scriitor?

— A scris scrisori, îi spun eu. Dar, din nefericire, nu pot să spun mai mult de atât.

— Nu? De ce, Barnum?

— Pentru că a scris că nu ar trebui să vorbim cu ziariștii de scandal.

Peder intervine imediat.

— Aș vrea să menționez și că Barnum Nilsen a avut un rol de figurant în filmul *Foamea.*

Ditlev își vâră pixul în buzunarul de la piept și închide cu zgomot carnetul.

— Ziaristul de scandal este foarte recunoscător pentru informație.

Este evident că interviul s-a terminat. Apoi ne ducem la Grand – este decizia mamei – pentru că acolo a fost și Ibsen, la vremea lui – și stăm la aceeași masă ca înainte, în ziua în care tata a fost înmormântat – mama și Boletta, Peder, Vivian și cu mine. Mâncăm sendvișuri cu crevete cu maioneză și frunze de salată în timp ce afară trec bărbați și femei cu fețe bronzate, îmbrăcați în cămăși de un albastru-deschis și în bluze albe. Îl așteptăm pe Fred.

— A zis că o să vină la Primărie, spune mama și vocea ei trădează o tristețe trecătoare.

Mă uit în altă parte.

— Nu contează.

Încerc să par dezamăgit – eroic și dezamăgit – un frate care a primit un premiu. De fapt, sunt ușurat. Mama își așază mâna peste a mea, iar eu încerc să i-o dau la o parte.

— O să vină și el, o să vedeți.

Boletta își ridică paharul cu bere (cu toate că s-a lăsat de băut pentru că organismul ei nu mai tolerează băutura, astăzi e o excepție, o zi fără reguli, o zi fără seamăn) și bea în sănătatea mea. Cuburile de gheață clinchetesc în paharul cu Coca-Cola al lui Vivian. Peder și cu mine ne ducem la baie. Ne grăbim spre toaleta bărbaților și găsim un compartiment liber, dar niciunul dintre noi nu are nevoie să urineze. Peder are ceva în ambele buzunare ale hainei lui de stofa pe care de-abia reușește să o închidă la nasturele din mijloc. Două sticle de rom în miniatură. Le deșurubăm capacul. Bem. Tușim. Ne simțim capul în flăcări.

— Sunt mândru de tine, Barnum!

— Ei, nu, zic eu.

Peder mă îmbrățișează.

— Vorbesc foarte serios! Sunt al dracului de mândru de tine, Barnum.

Mai are o sticlă miniaturală și o împărțim între noi, și acolo, în compartimentul toaletei bărbaților de la Grant, pun eu bazele nemaipomenitei mele înclinații pentru miniaturi – jucăriile din minibaruri. Sunt cumva potrivite pentru statura mea scundă și e posibil să fie ascunse în cele mai mici buzunare, între falduri, în mănuși – da, le-am ascuns până și în pantofi.

— Am văzut-o, îi șoptesc lui Peder.

— Pe cine?

— Pe mama lui Vivian.

— Ai văzut-o?

— Nu chiar, era foarte întuneric în cameră. Dar am auzit-o, oricum.

Peder dă din cap.

— Ce ți-am spus? Vivian e îndrăgostită de tine.

— Crezi?

— Dacă cred? Știu, Barnum. Este un simplu caz matematic.

Apoi am ieșit din compartiment și ne-am spălat gurile cu săpun, iar venerabilii domni, care probabil că trăiau acolo în toaletă, și-au întors nasurile către noi – nasurile lor pline de pori, roșietice, care se lățeau pe fețele lor umflate și păreau că aveau să se dezintegreze cu totul. Când am ajuns din nou la masa noastră de lângă fereastră, Fred încă nu apăruse. M-am uitat lung la Vivian, iar ea mi-a zâmbit în felul ei special – un zâmbet care nu avea nimic ascuns. Firea lui Vivian era atât de liniștită – cel puțin, văzută din afară. O dată sau de două ori mama s-a uitat la mine și la Peder stăruitor; apoi, la desert, ni s-au adus cafea și prăjituri și ne-am dus acasă prin seara călduță, dar când am ajuns, am văzut că Fred nu era nici acolo. Mama a devenit și mai agitată. Atmosfera de sărbătoare dispăruse. Pe Boletta o durea capul și se văicărea.

— N-ar fi trebuit să bei bere! i-a spus mama.

— O, încetează! i-a strigat Boletta. Ai uitat că am lucrat la telegraf? Mă doare capul numai când văd un cablu de telefon întins între doi stâlpi!

Mama n-a vrut să intre într-o dispută cu ea, ci s-a așezat în camera de zi și a început să aștepte. Mama a început să aștepte, și aceea a fost ziua în care a început absența lui Fred din casa noastră. A doua zi a trebuit să citesc cu voce tare

„Micul oraș” în sala mare a școlii, în care erau adunați toți elevii, și nu cred că au fost prea mulți care să fi înțeles ceva din ea, pentru că în recreație nimeni nu mi-a zis nimic – dimpotrivă, s-au ținut la distanță, lăsându-mă singur lângă fântână. Așa că izolarea mea în curtea școlii a devenit și mai evidentă, acută și întunecată ca o umbră. Nu-mi păsa. Îmi părea atât de bine încât nu-mi păsa. Îl aveam pe Peder. O aveam pe Vivian. Aveam mașina de scris! Era suficient. Era tot ce-mi trebuia. În ziua aceea a apărut interviul cu mine în ediția de după-amiază a ziarului *Aftenposten,* cu fotografia aceea ciudată a mea pe care mama a cerut-o de la ziar – o copie – și a înrămat-o, atârnând-o deasupra sobei chiar în ziua aceea. *Micul Geniu. Premiatul Barnum Nilsen vorbește.* Dar Fred încă nu se întorsese. Iar când s-a făcut o săptămână de când lipsea – prima dată când a dispărut pentru o perioadă atât de lungă – mama a intrat în camera mea, unde stăteam scriind primele rânduri de la ceea ce avea să devină povestirea mea „Îngrășarea”. A intrat fără să bată și s-a apucat să caute în sertare, să se uite în debaraua cu haine și sub pat. Tot ce a descoperit a fost că nu lipsea nimic – totul era la locul lui, Fred nu luase nimic cu el. Apoi ea s-a așezat lângă mine. Am luat foaia de hârtie din mașina de scris și am pus-o în sertar.

— Barnum, a spus ea. Nu trebuie să ținem secrete unul față de altul, nu-i așa?

N-am răspuns la asta. M-am gândit că era o capcană și că ar fi fost cel mai bine să păstrez tăcerea. Fața mamei arăta palidă și trasă, ca și cum n-ar fi dormit.

— Nu poți ține secrete, a zis, când și-a dat seama că răspunsul era deja evident. Chiar crezi că nu am găsit prezervativele?

Asta era în mod sigur ceva la care nu puteam răspunde, și pentru un timp amândoi am tăcut. Apoi mama a râs.

— Barnum, Barnum, a zis ea.

Fred le cumpărase. Dar buzele îmi erau pecetluite și mi-am dat seama că m-aș descurca bine dacă aș fi la un interogatoriu. Mama a oftat și mi-a trecut mâna prin părul care se încreținse din nou, o claie de păr mai mare decât oricând.

— Ți-a spus Fred ceva? a șoptit ea. Unde este?

Și mi-am amintit ce îi promisesem, că frații nu se pârăsc unul pe altul.

— Nu știu, am zis foarte încet, ca și cum ne-ar fi ascultat cineva conversația.

— Uită-te în ochii mei, Barnum. Nu o minți pe mama ta?

M-am uitat în ochii ei. Nu arăta prea bine. Era ca și cum ochii ei ar fi atârnat de două fire subțiri pe fața plină de umbre. Nu puteam să-i spun că era posibil ca Fred să fi plecat în căutarea scrisorii din Groenlanda.

— Poate că e la Willy, am zis.

Ochii mamei s-au îngustat.

— La Willy? Idiotul acela de antrenor?

Am dat din cap.

— A mai fost la el.

Mama i-a găsit adresa în cartea de telefon și s-a dus acolo într-un taxi, în cealaltă parte a orașului, în aceeași seară. Nu a vrut să telefoneze înainte, ca Fred să nu dispară din nou – dacă într-adevăr era acolo. Boletta și cu mine am stat în camera de zi, așteptând. Îi trecuse durerea de cap, dar părea absentă, și trupul ei se împuțina gram după gram. Poate că asta însemna să mori, să te usuci ca un fruct zemos care a stat la soare prea mult. M-am întrebat dacă aș putea folosi ideea asta pentru povestea mea cu îngrășarea. Boletta s-a uitat la mine și a zâmbit.

— Pari dus pe gânduri, a spus. Sau ești doar trist?

— Ce crezi că s-a întâmplat? am întrebat-o.

— Sunt prea bătrână ca să mai cred ceva, Barnum. Așa că nu cred nimic înainte să știu sigur.

Boletta bea ceai și amesteca încet cu linguriță în cană.

— Da, dar atunci nu crezi, am spus. Atunci știi.

Boletta a oftat.

— Știu doar că Fred nu are odihnă. Rătăcește.

M-am tras mai aproape de ea. Îmi plăcea aroma ceaiului dulce. Îmi plăcea că eram singur cu Boletta.

— Rătăcește? Pe străzi? Dacă ar fi așa, l-aș fi văzut.

— Oh, nu. Rătăcește mult mai departe acum. Mult mai departe. Și nimeni nu-l poate opri.

— Nici noi nu putem?

Boletta a clătinat din cap.

— Fred este un om al nopții, Barnum.

Și-a băut ce mai rămăsese din ceai, iar pe fund rămăsese o grămăjoară de zahăr brun topit, pe care a mâncat-o cu linguriță.

— Iar eu nu sunt? am întrebat cu voce scăzută.

— Nu, Barnum. Tu nu ești un om al nopții.

M-am dus în camera mea. Nu eram un om al nopții. Eu eram cel care rămânea locului. Călătoream în alte feluri. Aveam o mașinărie de râs, o mașină de scris și o ruletă cu două fețe diferite. Mă descurcam bine.

Îmi amintesc ceva care mi-a fost povestit și mie, pomenesc despre asta acum, în treacăt. Și nu este o poveste, ci mai degrabă o imagine, o imagine care plutește afară dintr-o poveste ca o fotografie din lichidul de developare. O mamă, în Siberia, stă pe o plajă aurie, uitându-se la mare zi după zi și mâncând semințe de floarea-soarelui pe care le ține în mână. Un străin o întreabă ce așteptă acolo. „Îl aștept pe fiul meu. Încă nu s-a întors” răspunde ea. „E plecat de mult?” întreabă, neștiutor, străinul. „De optsprezece ani” răspunde mama, mâncându-și semințele de floarea-soarelui în timp ce se uită fix la valuri.

Mama s-a întors târziu în seara aceea. M-am dus repede în camera de zi. Ea se așezase pe canapea. Era ceva diferit la ea. Nu o mai văzusem niciodată așa. Nu-și scosese pardesiul și strângea geanta de pe genunchii ei ca și cum ar fi fost singurul lucru care o împiedica să cadă. Și, cu toate astea, pe buzele ei plutea umbra unui zâmbet, și era acel zâmbet care într-un fel nu se potrivea cu ea. Boletta a devenit nerăbdătoare, dar s-a stăpânit, a tăcut și nu a lovit cu bastonul în podea, pentru că văzuse și ea că era ceva cu mama în seara aceea. Vedeam că ochii uscați ai Bolettei erau măriți de uimire și nu era în ei nici cea mai mică neliniște. În cele din urmă, mama a spus ceva.

— Fred a plecat pe mare, a spus.

Boletta s-a așezat pe canapea.

— Pe mare? Ești sigură?

Mama vorbea în șoaptă acum.

— Willy mi-a spus. Willy Halvorsen, vreau să spun.

Boletta a oftat.

— Oare putem avea încredere în ce spune? Un antrenor de box?

Mama a încuviințat.

— El l-a ajutat pe Fred să se angajeze.

Mama s-a uitat la mine, dar n-a mai zis nimic.

Boletta a ajutat-o să-și scoată pardesiul, dar refuza să creadă.

— Cum poți să fii atât de sigură? Willy Halvorsen acela nici măcar n-a fost în stare să-l învețe să boxeze cum trebuie!

Mama s-a ridicat.

— Am sunat la biroul proprietarului vasului. Fred a plecat pe mare.

Ne-am uitat unii la alții. Boletta a ridicat din umerii ei mici.

— Bine, bine. Nu e chiar cel mai rău lucru care s-a întâmplat vreodată. Dar ar fi putut să-și ia la revedere înainte să plece.

Doar atunci a început mama să plângă. A trebuit să se așeze din nou. Tremura. Boletta a încercat să o ia în brațe, dar degeaba. Și mi-a trecut prin minte că mama se gândea că nu avea să-l mai vadă niciodată pe Fred. Și totuși, el s-a întors, dar de fiecare dată când pleca din nou era ca o mică moarte, o mică moarte care creștea tot mereu și până la urmă a devenit o slujbă funerară în biserica Majorstuen – o slujbă funerară fără mort, doar cu un imens sentiment al pierderii – și eu însuși, așa cum am spus mai înainte, am ținut discursul de adio. Boletta a lăsat-o pe mama să plângă până când n-a mai avut lacrimi, și totuși nu lacrimile i s-au terminat, ci puterile. Iar eu am avut același gând, că Fred ne părăsise pentru totdeauna, pentru că după puțin timp Boletta a întrebat:

— Pe ce vapor s-a îmbarcat?

— Pe *Ursul polar,* a zis mama.

— Da, dar încotro călătorește?

Mama nu s-a uitat nici la Boletta, nici la mine, ci numai în jos.

— În Groenlanda, a zis.

Se uita în jos când a spus cuvântul, îngrijorată și întoarsă pe dos, și a mai spus cuvintele pe care le-am repetat atât de adesea când încercam să ne liniștim singuri:

— Și nici măcar nu și-a luat un pulover cu el.

M-am dus în dormitor din nou, dormitorul care poate de-acum era al meu – poate că în seara aceea am căpătat propria mea cameră – în timp ce Fred călătorea spre Groenlanda la bordul *Ursului polar.* Și dacă treceau de Røst în acel moment, înainte de a o lua spre nord, spre orizontul albastru și spre soarele verde, am sperat că Skomvær se va aprinde pentru ei, ultimul far, cel care avea lentile Fresnel de cristal. *Vă trimit salutări calde tuturor celor de acasă, de pe tărâmul soarelui de la miezul nopții, din țara gheții și a zăpezii.* Poate că Fred avea să găsească un bou moscat. Poate că va trebui să mănânce carne

de focă. Oare ce se gândise Fred, că trebuia să urmeze același drum, să navigheze în urma vasului *SS Antarctic* care călătorise acolo, în mările din nord, cu șaizeci și șase de ani înainte? Trebuia să facă asta ca să găsească scrisoarea? Trebuia să vadă același soare pe care îl văzuse străbunicul lui – să simtă frigul și să audă ruperea gheții – înainte să înceapă căutarea? Poate că l-a găsit într-un ghețar, un schelet înfășurat într-o haină, iar în buzunarul hainei ciotul unui creion cu care odată scrisese acea scrisoare. Eram mulțumit, da, mulțumit că Fred plecase. Dar nu mă bucuram. Am dat deoparte mașina de scris – era prea târziu ca să mai scriu ceva – și m-am întins pe pat cu mașinăria de râs. Am pornit-o. Râdea sub cuvertură. Am ascultat râsul mecanic. Suna răutăcios. Dacă șerpii ar putea râde, probabil că așa ar râde. Hohotul care mi se păruse atât de generos când îl ascultasem cu Peder, atât de generos și contagios, mă umplea acum de un întuneric mare, neliniștit. Și mi-am dat seama că râsul acela nu funcționa atunci când erai singur. Trebuia să scriu asta, ca să nu uit. Poate că o asemenea revelație avea să-mi folosească. Râsul cere companie. Dar am adormit înainte să ajung să scriu, bateriile din mecanism s-au terminat, iar râsul a încetinit și a devenit tot mai adânc. Până la urmă a murit cu un mic clinchetit, și a mai rămas doar un șuierat încet și îndepărtat, ca vântul dintr-o casă demult abandonată, așa îmi închipuiam. Apoi a murit și șuieratul, lăsând în urmă un fir subțire pe care visele mele nu puteau să fie atârnate la uscat. Mama m-a trezit.

— Mergem la Telegraf, a spus ea. Și nu trebuie să dormi în patul lui Fred!

M-am ridicat repede din pat, stânjenit și somnoros, pentru că nu prea dormisem.

— Pot să vin cu voi?

M-am dus cu ele. Boletta se îmbrăcase cu cele mai bune haine ale ei, dar când am ajuns la ușa cea mare și grea din strada Tollbu și-a pierdut curajul, n-a mai vrut să meargă și ne-a cerut să ne întoarcem. O durea capul – de la Morse – dar mama a împins-o înăuntru cu hotărâre și iată-ne acolo, în marele hol în care Boletta nu mai pusese piciorul de când își dăduse demisia, din acea zi în care muriseră regele Haakon și Bătrâna, cu nouă ani în urmă. Înăuntru nu mai era liniște ca într-o biserică. Acum holul semăna mai mult cu un depozit pentru conversații și telegrame. Era un zumzet pretutindeni, ca și cum un roi uriaș de

albine ar fi zburat dintr-un colț în altul al încăperii în viteză. Pașii răsunau pe podeaua de piatră. Ceasul de pe perete arunca timpul înainte cu tic-tac-uri hotărâte. Mama a înghiontit-o pe Boletta.

— Nu mai sta acolo cu gura căscată!

Dar Boletta asta făcea, stătea acolo cu gura căscată.

— S-a schimbat, a șoptit ea.

— Ce tot spui? a întrebat mama.

— Numele vaselor pot fi scrise ca un singur cuvânt, a spus Boletta. Dacă nu au mai mult de cincisprezece litere.

— *Ursul polar,* a zis mama și a numărat repede literele pe degete. Sunt doar unsprezece litere. Hai să trimitem telegrama.

Am urcat pe scările largi până la primul etaj. Boletta le-a salutat pe câteva dintre femei, dar acestea n-au recunoscut-o, așa că am trecut repede pe lângă ele. De fiecare dată când cineva nu o recunoștea pe Boletta, ea se încovoia și mai tare – da, devenea tot mai scundă cu fiecare pas. Nici măcar directorul Egede nu s-a oprit – amărâtul acela – doar s-a oprit pe platforma scării și s-a uitat la noi, ca și cum și-ar fi amintit ceva când a văzut-o pe Boletta, iar ea s-a uitat în ochii lui cu încăpățânare, așteptând. Dar nu ei, ci mie mi-a vorbit creatura aceea.

— Micul geniu, a spus el și a râs.

Iar domnișoara Stang, șefa, fecioara releelor, se pensionase cu multă vreme în urmă și stătea acasă în apartamentul ei întunecos, cu două camere, din Uranienborg, cu un prosop umed pe frunte ca să-și mai ușureze durerea de cap cumplită. Ea văzuse telefoanele negre de bachelită schimbate cu aparate gri și albe – discrete și mici – care, pentru o scurtă perioadă în anii șaptezeci, fuseseră înlocuite cu aparatele acelea ridicole în cele mai țipătoare culori – roșii, galbene și portocalii – culori care nu aveau nimic de-a face cu telefoanele. Aceste telefoane stăteau pe suportul pe care erau și sistemul de formare a numărului, și pentru asta au fost numite „homofoane” de niște indivizi mai glumeți, pentru că numărul se forma stând în spatele telefonului. Iar mai târziu Telegraful a fost închis pentru că a venit marea explozie a diareei verbale din anii nouăzeci; întreaga industrie a fost privatizată și risipită în cele patru vânturi. A devenit imposibil să scapi de conversațiile fără fir – cele mai intime lucruri erau strigate la mesele din restaurante, secretele erau spuse la cozile de la supermarket și în stațiile de

autobuz. Erai forțat să asculți certurile altor oameni, amenințări, socoteli, gângurituri – pe scurt, societatea a devenit un dormitor uriaș unde fiecare vorbea cu toți ceilalți, dar mai ales cu sine însuși, și unde nimeni nu mai avea nimic de spus.

Am ajuns la departamentul pentru mesaje la distanță lungă. Era coadă. De aici erau trimise cele mai urgente comunicări, acelea care erau o chestiune de viață și de moarte și care nu puteau fi calculate. Pentru că vocea este un instrument imprecis; comunicarea prin voce este plină de neînțelegeri, schimbări de accent, greșeli și exagerări. Dar o telegramă nu poate fi interpretată greșit, este tăcută și clară – telegrama este păstrată pentru catastrofe și pentru chestiuni de suflet. Opt femei stăteau acolo, fiecare la biroul ei. Niciuna dintre ele nu o cunoștea pe Boletta. Nu spuneam nimic. Telefonul uzează nervii și auzul, iar operatoarele nu ar trebui să lucreze mai mult de patru ore pe zi. Trimiterea telegramelor afectează în primul rând mâna și degetele, putând duce la crampe și artrită. Mama își scrisese mesajul pe o foaie de hârtie pe care i-a dat-o operatoarei când i-a venit rândul, iar aceasta a găsit codurile potrivite și a trimis mesajul concis, dar semnificativ. Iar eu mi-am închipuit cum, chiar în acel moment, operatorul de telegrafie de la bordul vasului *Ursul polar* interpreta mesajul, traducea punctele în litere și apoi mergea să-i ducă mesajul băiatului nou angajat, care nu avea rău de mare și care se pare că fusese un boxer promițător, învins de un adversar mai degrabă mediocru din Melhus. „Hei, Nilsen! Mamei tale îi e dor de tine!” Și restul echipajului, toți cei din jurul lui râdeau pe înfundate, scoțând sunete batjocoritoare, iar Fred, îmi imaginam eu, mototolea mesajul și îl vâra în buzunar, plictisit și stânjenit. Iar mai târziu, când era de serviciu, îl scotea din buzunar, citea cuvintele împrăștiate ale mamei și arunca foaia de hârtie în ocean, unde bucățile de aisberg pluteau ca niște cruste murdare, lovindu-se cu bufnituri de coca navei și ținându-l treaz atunci când el ar fi trebuit să doarmă.

Nu i-a trimis mamei niciun răspuns. În fiecare zi aștepta o telegramă de pe *Ursul polar* – măcar un cuvânt, un semn de viață, o rază de speranță. Telegrama nu venea. Se repezea la ușă de fiecare dată când suna cineva, doar pentru a descoperi că era vreun vânzător ambulant care voia să-i vândă niște containere de plastic cu capac, sau vreun vagabond zdrențăros,

numai piele și oase, sau Martorii lui Iehova. Îi alunga pe toți în jos pe scări. Era cenușie la față pe vremea aceea. Boletta și cu mine mergeam în vârful picioarelor pe lângă ea; cel mai mic lucru o scotea din fire – și, da, pentru un timp ne-am temut că își pierduse mințile. Boletta îmi șoptea că așteptarea era o artă care lua timp pentru a fi învățată – puțini o stăpâneau, iar timpul este cel care te învață să aștepți. Și după ce a trecut o perioadă fără să vină nici măcar o literă sau un mesaj în Morse de la Fred, ea s-a liniștit. Era ca și cum și-ar fi acceptat soarta și s-ar fi predat – o furie liniștită – și într-o seară, chiar înainte de vacanța de vară, a sunat soneria, iar mama nu s-a mai repezit la ușă. Am știut atunci că intrase în faza liniștită a așteptării, când cineva nu face altceva decât să aștepte – așa cum și Bătrâna, înaintea ei, își făcuse din așteptare o artă, o parte a sufletului ei. M-am dus să deschid ușa. Era Peder. Și în spatele lui era Vivian, uitându-se peste umărul lui și zâmbind. Trecuse un timp de când nu-i mai văzusem. Eram încântat că-mi veniseră prietenii în vizită.

— Oare aici locuiește marele scriitor, care este mai degrabă mic de statură? a întrebat Peder.

M-am înclinat, i-am lăsat pe amândoi să intre și ne-am așezat în camera noastră, pe care încă nu o numeam camera mea, iar Vivian a vrut să asculte mașinăria de râs, însă eu nu-i schimbasem bateriile. M-a întrebat:

— Fred a plecat?

— E în armată, am răspuns.

Și n-am habar de ce am spus asta, dar răspunsul meu a fost că era în armată. Peder a scos un fluierat lung și tare.

— Ei, țara e pe mâini bune, atunci. Acum putem dormi liniștiți în paturile noastre.

Vivian s-a uitat la mine.

— Unde? a întrebat.

A trebuit să mă gândesc. Minciuna începuse deja să crească. Ca o râmă, se divizase în două ca să devină două minciuni, și avea să continue tot așa – după regulile științei.

— E secret.

Vivian și-a plecat privirea.

— Secret?

Peder a început să fluiere din nou, iar mincinosul a trebuit să găsească un alt subiect de conversație. L-am bătut pe umăr pe Peder.

— N-ar putea modelul să ne introducă din nou în clubul acela de filme? am spus, mai tare decât era necesar.

Peder s-a oprit brusc din fluierat.

— Mama a terminat cu el.

— A terminat? Vrei să spui că s-a lăsat de pictat?

Peder s-a supărat brusc și s-a ridicat.

— Ai auzit sau nu ce am spus.

Auzisem ce a spus, dar nu înțelegeam sensul cuvintelor lui. Vivian se uita în altă parte, așa că salvarea nu venea din partea ei. Dacă mi-aș fi amintit să cumpăr baterii pentru mașinăria de râs, totul ar fi fost diferit. M-am grăbit să caut compunerea pe care i-o datoram lui Peder. El stătea nemișcat în picioare, uitându-se în altă parte. Mi-a smuls hârtia din mâini. Alesesem *Descrieți o muncă pe care ați făcut-o.* Peder s-a uitat la titlu.

— Am zis că ar trebui să alegi *Avantajele și dezavantajele tehnologiei moderne.* Fir-ar să fie!

— Am reușit să acopăr amândouă subiectele în aceeași compunere, i-am spus eu, precaut.

Peder a început să citească.

— Ai scris cum am fost noi figuranți în *Foamea,* idiotule!

— Da, și am mai scris și despre dezvoltarea camerei de filmat.

— Dumnezeule, a zis Peder.

Vivian a vrut să vadă compunerea și a citit cu voce tare.

— Fără îndoială, cu cât camera de filmat devine mai ușoară și de dimensiuni mai mici, cu atât este mai bine pentru filmare, pentru că regizorul poate să urmărească actorii sau orice altceva este filmat într-un mod mult mai simplu. Dar mărimea camerei nu trebuie să-i afecteze capacitatea de a filma atât în lățime, cât și în adâncime. Acesta este lucrul de care mi-am dat seama atunci când, împreună cu doi prieteni ai mei, cei mai buni prieteni, am jucat ca figuranți în noul film Foamea, *care, din nefericire, încă nu a fost lansat în cinematografe.*

Peder s-a întors încet și a zâmbit.

— Foarte bine, Barnum. Este foarte bine. Adulmec o notă mare aici.

Dar Vivian stătea acolo, privind și mai ostentativ în altă parte. Peder și cu mine ne-am uitat unul la altul și a urmat o discuție la

care m-am gândit mult timp după aceea. Și aș fi vrut cu adevărat ca un operator de telegraf să fi fost prezent acolo, ca să consemneze totul în limbaj Morse, astfel încât o panglică cu acele simboluri să apară într-o seară când înțelegeam mai mult, într-o seară când aveam să devin cel mai bun operator de telegraf care putea vedea dincolo de semne și de cuvinte.

— Ce este? a întrebat Peder.

Vivian s-a uitat peste umăr.

— Atâta sunt eu, Barnum, doar cea mai bună prietenă a ta?

Eram confuz. Doar? Și mi-am dat seama brusc că a fi mințit este mai liniștitor decât să nu înțelegi – faptul că nu înțelegi nu are în el nimic care să amorțească durerea, în timp ce o minciună este o anestezie totală. Poate că tata avusese dreptate atunci când a spus că este posibil să înțelegi doar doi la sută din mintea unei femei, și că oricum durează o viață întreagă până când ajungi să faci asta.

— Da, tu și Peder, am șoptit. Nu suntem noi toți prieteni?

Iar acum Peder i-a spus ceva și mai ciudat lui Vivian, ceva ce mi-ar fi plăcut să fie scris.

— Asta e compunerea mea. Nu a lui Barnum. El doar a scris-o în locul meu.

Am rămas în tăcere un timp, până când Peder a bătut din palme și s-a cățărat pe un scaun.

— Și, oricum, eu știu când o să fie premiera!

Vivian s-a ridicat în picioare și mâna mea a alunecat repede peste puloverul ei albastru-deschis care cădea în cute de-a lungul coloanei ei vertebrale.

— Când, fraiere? am strigat.

Peder s-a uitat la mine.

— Este exact peste optzeci și patru de zile. Iar mâine o să fie peste exact optzeci și trei.

Au plecat înainte ca mama să termine de făcut cina. Am alergat în bucătărie. Încă mai tăia în felii rotunde și subțiri brânza de capră. Așteptarea o făcuse meticuloasă și înceată.

— Premiera filmului e pe 19 august! i-am spus eu.

S-a întors spre mine la fel de înceată cum fusese mai înainte.

— Au plecat?

— Da, și premiera filmului *Foamea* o să fie pe 19 august.

Mama a oftat.

— Poate că o să vină și Fred acasă până atunci.

În acel moment soneria a sunat din nou și am văzut cum corpul ei a fost străbătut de un fior și cum i-a căzut din mână cuțitul cu care tăia brânza. Am alergat la ușă. Era Peder.

— Am uitat ceva, a zis el.

A scos un plic și mi l-a întins.

— Nu prea cred că fratele tău e în armată, a șoptit, cu voce și mai scăzută.

M-am uitat lung la plic. *Branum Nilsen, Magazinul de timbre al lui Miil,*

Oslo, Norvegia. Pe unul dintre colțuri erau lipite timbre daneze. Fred îi trimisese scrisoarea tatălui lui Peder. Acum Peder mi-o dădea mie. N-am spus nimic. Doar mă uitam la plic.

— Ei, bine, a murmurat Peder. Totul are un înțeles.

S-a întors și a plecat pe scări. M-am strecurat înapoi în dormitor, cu scrisoarea ascunsă sub cămașă. Când am ajuns acolo, am ascuns-o sub saltea. Deodată, am văzut-o pe mama în spatele meu.

— Era Peder din nou? m-a întrebat.

Am încuviințat.

— Ce voia?

Am înghițit în sec și m-am așezat pe pat.

— Mi-a dat niște exerciții la matematică de care uitase.

— N-a vrut să mănânce cu noi?

— Nu avea timp.

Mama a zâmbit.

— Dacă n-a avut el timp să mănânce, înseamnă că într-adevăr era grăbit.

— Da, ai dreptate.

— Te culci de pe acum?

Am căscat lung.

— Sunt destul de obosit, am zis.

Mama s-a așezat pe pat lângă mine. Își căuta cuvintele. Sub saltea era scrisoarea de la Fred.

— O să fie nostim să vedem filmul, a zis ea. Când te gândești că avem al doilea actor în familie.

A râs scurt.

— Un figurant, i-am amintit eu.

— Ei, este aproape același lucru.

Mama a tăcut un timp. Aș fi vrut să plece. Am căscat din nou și mi-am întins brațele în aer, și m-am gândit – în timp ce

căscam cu zgomot și îmi întindeam brațele – că tot ce făceam era exagerat, că fiecare acțiune a mea era mai mare decât viața însăși, ca și cum asta m-ar fi făcut mai sincer, ca și cum exagerarea era de două ori mai adevărată.

— Nu pot dormi, a spus ea. Nu pot dormi atâta timp cât el e plecat.

— Sunt sigur că Fred se descurcă bine, am zis. El e un om al nopții.

Un fior i-a străbătut trupul din nou, ca și cum cuvintele mele ar fi curentat-o. M-a luat de mână și mi-a strâns-o, nu știu dacă era mânioasă sau tristă, sau poate asta era un semn de iubire. Nu cred că a dormit nici în noaptea aceea. Dar când s-au liniștit lucrurile am scos plicul și l-am deschis cu atenție. În plic era o ilustrată cu imaginea unui bou moscat. Animalul stătea pe o pantă lipsită de vegetație, cu capul plecat, și arăta destul de jalnic și rătăcit. Iar pe spate Fred scrisese cu literele lui stângace: *Nu spune nimic. Fred.* Asta era tot. *Nu spune nimic. Fred.* Habar n-am cât am stat acolo, uitându-mă la cuvintele acelea. Și m-am hotărât. N-aveam să spun nimic. Da, puteam să spun, aveam de ales – nu este vorba întotdeauna despre asta, despre o alegere pe care trebuie să o facem și pentru care nu avem nicio scuză? N-aș fi putut face astfel. Aș fi putut să-mi încalc promisiunea pe care i-o făcusem lui Fred, să mă duc la mama și să-i arăt ilustrata. Dar n-am făcut asta. Mi-am ținut promisiunea și am lăsat-o să stea acolo în patul ei, lipsită de somn. Am plâns puțin.

— Fir-ar al dracului, pizdă, căcat! am strigat și mi-am dat una peste gură.

Am ascultat. Totul era la fel de tăcut ca mai înainte. Apoi am pus cartea poștală la loc în plic și l-am ascuns undeva unde știam că mama n-o să-l găsească niciodată. Și astfel a început minciuna aceea care a durat atât de mult.

Fiecare zi care a trecut a fost o continuare a acelei minciuni. Nu spuneam nimic, așa că mințeam. Mi-am ținut cuvântul și în același timp am mințit.

Am două limbi și o față, sau, mai degrabă, mai multe fețe și o singură limbă. Mama zace acolo, lipsită de somn, în fiecare noapte. Din când în când se duce la Willy ca să afle ceva, orice, despre *Ursul polar.* Când se întoarce este mai tăcută decât oricând, iar Boletta stă în camera de zi, clătinând din cap. Scriu

la „îngrășarea”, prima variantă, dar nu sunt mulțumit de ea și o arunc imediat cum termin. Trebuie să schimb panglica mașinii de scris. Așteptăm. Timpul trece încet, fără niciun chef. Fred nu se întoarce. Vara trece. Peder începe cursurile la colegiul Katta în toamna aceea și este ales trezorier al clubului colegiului. Vivian stă acasă citind, studiind câte un subiect sau altul, iar eu intru pe poarta liceului Fagerborg pentru a începe o nouă zi de școală, cu soarele în spate. Văd toată mulțimea întorcându-se în același timp și cântărindu-mă din priviri și decid că am să stabilesc un nou record la chiulitul de la școală. Asta îmi reușește foarte bine.

După trei zile, are loc premiera filmului *Foamea.* Intrăm în restaurantul hotelului Stortorget, dar nu primim berea pe care o comandăm, doar niște ceai. Nu contează. Pentru că Peder a făcut rost de o sticlă de șampanie pe care a ascuns-o sub masă, și Peder este singurul care a deschis vreodată o sticlă de șampanie în restaurantul hotelului Stortorget fără să fie prins. Doar i se varsă puțină șampanie în poală. Bem ceaiul cât de repede putem și ne turnăm șampanie în cești. Stăm la masa cea mai retrasă. Dinspre Vivian vine o mireasmă ciudată. Simt o pornire violentă și îmi îngrop fața în scobitura gâtului ei, lângă claviculă. Vivian mă împinge, dar eu îmi lipesc din nou fața de gâtul ei.

— Barnum! izbucnește ea. M-ai mușcat!

Dispare la toaletă, iar Peder se întinde peste masă și râde. Ceilalți clienți din restaurant se întorc spre noi; fețe întunecate în lumina gălbuie a halbelor de bere pe care le ridică la gură cu ambele mâini. Chelnerul are o expresie uimită și vine să golească scrumiera de pe masă. Lichidul din ceștile noastre de ceai face bule.

— Sper că nu consumați alcool pe care l-ați adus de afară în restaurantul nostru?

— Bou moscat, răspunde Peder.

Chelnerul clatină din cap, merge în jurul mesei și se duce încet înapoi la bar. Mă înclin spre Peder.

— Bou moscat? murmur eu.

Peder reușește să ne mai toarne șampanie în cești.

— Parfumul lui Vivian, Barnum. Este extras din testiculele boului moscat.

— Din testiculele boului moscat?

— Da, și te face să fii excitat.

— Excitat? Cine e excitat?

— Tu.

Apoi Vivian se întoarce de la baie. Mireasma a dispărut. Poate că s-a spălat pe gât. Eu nu spun nimic. Nu pot să gândesc limpede. Sunt prea multe lucruri la care trebuie să mă gândesc, și parcă nu-mi pot aduna mințile. Peder se uită la ceas și ridică ceașca.

— E timpul să mergem la Saga, zice el.

Bem ce a mai rămas în cești și ne îndreptăm spre cinematograf, braț la braț, la prima noastră premieră. E un spectacol de seară. E coadă afară. Eu trebuie să-mi scot actul de identitate ca să-mi dovedesc vârsta. Peder își pune mâna pe brațul vânzătorului de bilete.

— Vă rog să-mi dați voie să vă informez că noi suntem în filmul din seara asta, îi explică Peder. Și în mod sigur n-o să interziceți intrarea actorilor la film, nu?

— Figuranți, precizez eu.

— Taci din gură, zice Peder.

— Dacă are vârsta necesară, foarte bine, zice vânzătorul de bilete.

— Dacă are vârsta necesară ca să poată juca într-un film, atunci are și vârsta potrivită pentru a vedea filmul.

Vivian râde și ni se dă drumul înăuntru. E toată lumea acolo. Îi văd în momentul în care ne ocupăm locurile pe rândul din față – Mama și Boletta, Esther de la chioșc, părinții lui Peder (mama lui e în scaunul cu rotile în partea de jos a scărilor) și, da, tatăl lui Vivian este și el acolo, iar în spatele lui este Ditlev de la ediția de seară a ziarului *Aftenposten.* Nu prea vede, se foiește pe scaun și i se spune să stea locului. Sunt cu toți acolo pentru că au aflat că noi – Peder, Vivian și cu mine – suntem în film; am scris despre asta în compuneri și am vorbit despre asta în interviuri. Mă uit pe furiș la îngrijitorul Bang, la domnișoara Schelet, la Țapul, la Aslak, la Hamster și la Preben – fețe îndepărtate în sala cu podeaua în trepte a cinematografului. Îi văd pe Tenner, pe gemeni, pe Talent și pe Tommy, băieții de la clubul de box, cu nasurile lor strâmbe și părul cam prea lung. Îi văd pe părinții lui T, palizi și slabi, aproape de ieșirea de urgență; și mă gândesc, în timp ce draperia se dă la o parte din fața ecranului și luminile sunt stinse, că aproape toți cei care au

avut un rol în viața mea sunt acolo. Unii fuseseră doar în fundal, în timp ce alții avuseseră un loc în prim-plan, iar în timp ce tăcerea și întunericul s-au lăsat împreună m-am gândit că poate că sunt acolo mai mulți decât la înmormântarea mea, dacă aș muri acum. Și chiar înainte ca Vivian să-mi ia mâna, iar Pontus să apară pe ecran cu spatele la noi, sprijinindu-se de parapetul unui pod peste râul Aker și scriind repede pe o foaie de hârtie pe care și-o bagă în gură și o înghite, văd pe cineva stând în penumbră alături de mama, iar acel cineva este Willy.

Nu suntem în film. Nu suntem în Parcul Palatului. Suntem invizibili. Cineva ne-a tăiat. Suntem pe o rolă de film care a fost aruncată într-un coș de gunoi în Danemarca – în surplus față de necesitățile filmului, aruncați. Și aceasta e un fel de înmormântare, la urma urmei. A apărut rigla lui Barnum din nou. Rigla lui Barnum este prea scurtă. Întotdeauna lipsesc câțiva centimetri. Plecăm înainte de creditele de la sfârșitul filmului.

— Măcar v-ați păstrat sufletele, șoptește mama lui Peder în timp ce trecem pe lângă ea.

Suntem deja afară. Străzile sunt ude. A venit toamna. Peder și cu mine ne ducem să ne pișăm după un colț. Ne aruncăm biletele de cinema pe jos și ne pișăm pe ele.

— Film de rahat! exclamă Peder.

Și asta-i tot ce zice înainte să ajungem în piața Solii. Copacul nostru este roșu și strălucitor în întuneric. Apoi Peder zice:

— Dacă îi era atât de foame, de ce nu s-a dus în pădurea Nordmarka să culeagă niște coacăze?

— Poate că simțea un alt fel de foame, am șoptit.

— Chiar așa? Păi tot a vorbit despre cârnați tot timpul filmului! Trebuia doar să facă un cârlig, să-și folosească șireturile ca ață pentru undiță și să prindă niște cod, știi? Țicnitul dracului!

— Măcar ar fi putut să mănânce ciocolata, spune Vivian.

Ne uităm la ea.

— N-ați observat? Erau câteva pachete de ciocolată și niște lemn-dulce lăsate pe jos, printre frunzele din Parcul Palatului.

Peder se uită la mine. Eu mă uit la Peder.

— Chiar așa?

Vivian dă din cap.

— E-adevărat.

Peder e gata să doboare copacul de-atâta râs.

— Am stricat filmul! Spirale de ciocolată în 1890!

Râd și eu, dar în același timp ceva mă întristează – tot ceea ce se transformă în nimic, ceea ce este tăiat și aruncat – de parcă foarfecele ar fi fost emblema vieții mele.

— La revedere! zice Peder deodată și pleacă pe aleea Bygdøy, printre castani.

— Stai! strigă Vivian după el.

Dar Peder nu se oprește. Continuă să meargă. Îi las mâna lui Vivian și alerg după el.

— Ce-i cu tine?

Peder se sprijină de gărduleț și zâmbește.

— E ceva cu mine?

Îmi pun mâna pe umărul lui.

— Nu trebuie să te duci acasă de-acum, nu-i așa?

— Poate că mi-e foame.

Iar zâmbetul lui, râsul lui are în el o blândețe, o fragilitate – gura lui arată de parcă ar putea începe să plângă în orice moment.

— Acum sunteți voi doi, zice el.

— Suntem trei, îi spun eu.

Peder își scutură capul.

— Nu, eu sunt în plus. La revedere.

Și o ia din loc, mergând spre intersecție. Nu se întoarce. Eu rămân acolo. Nu știu ce să fac. Vreau să alerg după Peder. Și vreau să mă întorc la Vivian. Până la urmă, ea vine la mine.

În seara aceea se mai întâmplă ceva. Mergem împreună în parcul Frogner. Începe să se lase întunericul. Încă mai plouă. Lângă chioșcul alb de vară, Vivian se așază pe iarbă. Mă așez și eu lângă ea. Nu e deloc confortabil. E ud. Îi împrumut haina mea. Iar pe urmă se întâmplă. Vivian se așază peste mine. Nu mă mișc. Ea mă ține strâns. Îmi clatin capul dintr-o parte în alta și simt iarba udă pe obraz și pe gât. Ea începe să facă ceva. Își dă jos chiloții. Apoi îmi descheie pantalonii. Nu îndrăznesc să fac nicio mișcare. Ea îmi pune un prezervativ și mă călăuzește înăuntrul ei. Se lasă să cadă în jos, greu și tare. Este foarte tăcută. La fel sunt și eu. Simt din nou mireasma de mosc, nestăpânită, furioasă – pe aici trebuie să mă strecor în seara asta, între mireasma de mosc și foarfece. Am orgasm. Deja am terminat. Vivian se ridică, îmi întoarce spatele, își pune chiloții și își trage în jos fusta. Eu stau acolo. Mi-e frig. Închid ochii. Nu

îndrăznesc să-i deschid. Simt ceva ca niște înțepături. Mă simt rușinat. Până să mă ridic eu în picioare, ea pleacă. Îmi smulg prezervativul, strig și îl arunc în urma ei. Îmi iau haina, mă duc împleticit până la gard și sar peste el. Îmi sfâșii pantalonii, cad în tufișurile de pe partea cealaltă și mă duc pe trotuar. Un tramvai trece pe lângă mine. Se aude un scârțâit ca un vaier atunci când se înclină la curba îngustă. Îmi pun mâinile la urechi. Aș putea să mă duc acasă la Peder. Dar nu mă duc. Nu am nimic de spus. Și cum aș putea spune asta? Alerg pe Strada Bisericii. Mă bucur că plouă. Alerg până când nu mai am chef să alerg. Acum sunt, îmi spun eu. Îmi spun asta din nou. Acum sunt. Acum am făcut-o. Sunt ușurat. Nu sunt fericit, dar sunt ușurat. Nu e chiar atât de rău. De fapt, eu am fost cel care a sedus-o *pe ea.* Firește că eu am fost. Era vina mea. Eu am dus-o în parcul Frogner, la chioșcul de vară, în întunericul de lângă chioșc. Ca și cum nimeni n-ar avea habar ce înseamnă *asta.* Am mers atât de departe încât mi-am pus haina pe jos, în iarba udă, ca Vivian să stea pe ea, dacă așa voia. Nu e chiar așa de rău. Am făcut-o. Am făcut-o cu Vivian. Eu am fost. Era vina mea.

Mă opresc. Nu-mi amintesc. Dacă am terminat. Dacă am terminat complet, vreau să spun, până la capăt. Dacă am ejaculat. Caut puțin prin iarbă, printre tufișurile de lângă chioșc. Un câine negru vine spre mine. Îl gonesc. Nu vrea să plece. Vine spre mine din nou. Îl lovesc cu piciorul. Dar nu folosește la nimic. Apoi găsesc ce căutam. Iau de pe jos prezervativul. Câinele scheaună. Nu se vede nimic. Plouă. Prezervativul galben și răsucit e ud. Nu văd nimic în capătul lui. Doar apă de ploaie și noroi. Îl arunc. Câinele sare și îl prinde în fălci. Cineva fluieră de departe, poate de pe pod, și câinele dispare.

Mă întorc acasă. Boletta stă în camera de zi.

— În sfârșit, te-ai întors! zice ea.

Stau acolo, în penumbra de lângă sobă, lângă poza micului geniu. Nu spun nimic. Boletta se apleacă înainte în scaunul ei.

— Nu ești dezamăgit, nu, Barnum?

Am scuturat din cap.

— Pentru că n-ar trebui să fii. Nu ești primul care a fost tăiat din film. Bătrâna era faimoasă pentru toate filmele din care a fost tăiată!

Boletta râde.

— Și îți spun asta – chiar dacă e mult timp de când nu m-am mai dus la film, de pe vremea când au început să folosească Cinematograful Palatului ca depozit de cartofi pe vremea războiului – mi s-a părut un film extrem de ciudat. Cum să te gândești că o femeie atât de frumoasă ca aceea ar atinge un asemenea bărbat neîngrijit!

— A fost doar un vis, îi spun eu.

Boletta rămâne tăcută o clipă și întinde brațele. Mă duc la ea. De-abia atunci vede cum arăt. Sunt ca vai de capul meu. Miros urât.

— Te-ai bătut cu cineva? întreabă ea.

Eu mă uit în jos. Boletta îmi ia haina udă, o adulmecă și se uită la mine surprinsă.

— Nu, în mod evident nu te-ai bătut, Barnum, spune ea zâmbind.

— Unde e mama? o întreb.

— E la Willy. Willy Halvorsen.

— Ce face acolo?

Boletta oftează.

— Și mama ta are nevoie de prieteni, Barnum.

Și chiar atunci ea se întoarce acasă. Ne dăm seama chiar înainte să închidă ușa la loc că s-a întâmplat ceva, că e ceva în neregulă. Dintr-odată ea apare în camera de zi.

— Vaporul a naufragiat, spune ea.

Boletta se ridică.

— Ce spui?

— *Ursul polar.* În gheață. O, Dumnezeule.

Mama se așază. Scoate ceva din geantă. Îi tremură mâinile. E o tăietură dintr-un ziar danez pe care i-a dat-o Willy, Willy Halvorsen. Boletta aprinde o veioză. Este fotografia luată din elicopter a unui vas prins în gheață. Este *Ursul polar.* Echipa, zece oameni cu totul, a coborât de pe vas și stă într-un grup strâns pe o bucată mare de gheață plutitoare, la jumătatea drumului între două fisuri. Mama citește textul de sub poză, iar vocea îi tremură la fel de tare ca mâinile. *La întoarcerea din Myggbukten la sfârșitul lui iulie, baleniera* Ursul polar *a fost prinsă în gheață la sud de Groenlanda. Vasul a luat apă, scândurile punții s-au frânt ca niște bețe de chibrit, iar vasul a trebuit să fie evacuat. Membrii echipei stau pe gheață,*

așteptând un elicopter american care să-i ia de acolo. Toți cei de la bord au fost salvați.

Mama se oprește brusc și își caută batista.

— Dar atunci totul este în regulă, suspină Boletta. Dacă toți au fost salvați!

Mama clatină din cap și trage de batistă, aproape s-o rupă.

— Dar el nu e acolo! Fred nu e acolo!

Boletta îi ia mâinile Verei.

— Ești sigură?

Aduc veioza mai aproape și îi scot abajurul, în timp ce Boletta se duce să aducă o lupă. Și în ciuda faptului că poza e luată de la distanță, iar bărbații aceia seamănă cu niște semne mici și negre pe gheață, nu e imposibil să-ți dai seama că Fred nu e acolo. Fred nu e acolo. Deodată mama se uită la mine în lumina puternică, întoarsă pentru un moment în lumea asta.

— În ce hal ești! Du-te și spală-te!

Mă ridic și plec înainte ca mama să izbucnească în plâns din nou. Mă duc în camera mea. Acum o numesc „camera mea”. Dar imediat cum închid ușa aud o șoaptă.

— Taci din gură, Piticule.

Mă întorc spre celălalt pat. E Fred. Fred stă acolo, cu degetul dus la buze. S-a schimbat. E ceva diferit pe fața lui, ceva ce nu fusese acolo mai înainte. Poate doar mi se pare, pentru că este bronzat – fața lui e foarte închisă la culoare, iar părul, mai scurt. Aș putea să mă duc să mă întind lângă el. Dar n-o fac, totuși. Poate că minciuna mea s-a terminat. Doar la asta mă gândesc, că acum minciuna mea s-a terminat. Fred s-a întors. Își scoate degetul din gură. Îi lipsește un dinte.

— Când te-ai întors? șoptesc eu.

— Când erați voi la film. A fost bun?

— Da, sigur.

— Sigur? A fost bun sau n-a fost?

— Destul de mediocru. Dar mi-a plăcut sfârșitul.

— Cum s-a terminat?

— Personajul principal părăsește orașul.

Fred se uită la mine. Știu că nu trebuie să încep să plâng. Nu plâng. Își întinde mâna spre mine și zâmbește.

— Te-ai bătut cu cineva, Barnum?

— Nu, m-am futut.

Mama e în lacrimi în camera de zi. Boletta o consolează. Plouă.

— Bun, murmură Fred. Și cu cine te-ai futut?

Mă întorc înspre ușă.

— Unde ai fost când s-a scufundat *Ursul polar*?

Fred se ridică. Zâmbește.

— M-am dat jos de pe vas în Godthåb. Văzusem destul.

S-a lăsat tăcere din nou.

— Du-te la mama, îi șoptesc.

Fred își trece mâna prin părul tuns scurt. Zâmbetul i se evaporă, ca și cum buzele i-ar fi fost supte înăuntru prin gaura întunecată dintre dinți.

— Ce-o să-i spun, Barnum?

— Spune-i doar că ai venit să-ți iei un pulover.

Deschid ușa. Fred ezită un moment; apoi se duce la ele, în camera de zi. Eu stau acolo, uitându-mă. O văd pe mama ridicându-se și pe Boletta ducându-și mâinile la ochi. O văd pe mama supărându-se și devenind aproape urâtă din cauza bucuriei, a furiei, a sentimentului de neajutorare. Nu-l îmbrățișează. Nu-l sărută. Îl lovește. Astfel exprim ceea ce văd – mama îl lovește cu o bucurie răutăcioasă, cu o splendidă teroare. Iar el nu se apără. O lasă să îl lovească. Până la urmă o oprește Boletta, și doar atunci ea își schimbă atitudinea. Îl ia pe Fred de mână, și nu-l aud rostind cuvintele, dar sunt sigur că le spune:

— Îmi iau un pulover, mamă.

Stăm la masa din bucătărie toată ziua. Fred vine și stă și el. Mama stă acolo între noi. Ea va păstra acest moment. Este o veveriță. Își ascunde fericirea prin toată pădurea, pentru că știe în inima ei că nu după mult timp Fred va pleca din nou. Vocea ei este la fel cum era înainte.

— Noapte bună, băieți.

Suntem copii; ceasul cu bani în el a pornit din nou, dar merge invers. Monedele zăngăne, și fiecare monedă este o amintire pe care mama poate să o lustruiască și cu care poate să cumpere timp. Îl sărută pe Fred pe frunte.

— Mâine mergem la dentist! spune ea.

Se înclină spre mine și șoptește:

— Filmul ar fi fost mult mai bun dacă ai fi fost tu în el.

După aceea auzim mașina de spălat, zgomotul ei regulat și rapid; stăm treji în întuneric și ascultăm cum mama îi spală hainele lui Fred. Din când în când fredonează cu voce joasă, e miezul nopții și ea îi spală hainele lui Fred, cântând.

— E-v-a-l-e-t, zice Fred încet, literă cu literă.

— M-a-ș-i-n-ă d-e s-p-ă-l-a-t, zic și eu la fel de încet.

Râdem împreună pe întuneric.

— Pun pariu că taică-tău a furat-o, șoptește Fred.

Se lasă tăcerea. Mama atârnă hainele la uscat pe o frânghie întinsă deasupra căzii.

— Din ce zici că ai văzut destul? întreb.

— Ce-a văzut și străbunicul. Gheață și zăpadă.

— Nimic altceva?

— Am văzut un ghețar născând.

— Născând?

— Dintr-odată, jumătate din muntele de gheață a alunecat în ocean. Chiar în fața noastră. Ar fi trebuit să auzi zgomotul.

— Ce vrei să spui?

— Crezi că gheața e tăcută? Gheața face un zgomot ca din iad, Barnum. Tot timpul. Când un vas trece printre ghețuri, nimeni nu poate să doarmă.

— Ai văzut boi moscați?

Fred caută ceva. Aud câteva țăcănituri. El înjură.

— Ai primit cartea poștală? întreabă.

— Da, mi-a adus-o Peder.

Fred izbucnește în râs, iar râsul lui este scăzut și profund.

— De ce ai trimis-o pe mama drept la Willy, Barnum?

— Nu am trimis-o pe mama drept la Willy.

— Ba da, așa ai făcut. Ai spus că eram acolo. Iar mama s-a dus acasă la Willy. Chiar crezi că e posibil ca mama să se apuce de box, Barnum?

— Mama era speriată. Își pierduse somnul.

— Dar data viitoare n-am să mă mai duc la Willy mai întâi.

Până la urmă, Fred reușește să aprindă bricheta; strălucirea unei mici flăcări îi luminează obrazul închis la culoare și cu pielea aspră; își aprinde țigara și închide bricheta Zippo strălucitoare.

— Nu cred că tu cauți scrisoarea, zic eu.

— Și ce crezi tu că aș căuta, înțeleptule Barnum?

— Pe tatăl tău, îi spun foarte repede, ca și cum n-aș fi spus nimic.

Fred trage din țigara strălucitoare până când o preface în scrum. Nu pot vedea decât strălucirea țigării.

— Cu cine te-ai futut? întreabă.

Închid ochii.

— Îți amintești ce mi-ai spus când am început lecțiile de dans? Că ar trebui să mă uit ce face fiecare și apoi să fac exact pe dos?

Fred nu răspunde. Deschid ochii. Strălucirea încă mai plutește în aer. Aștept.

— Și? zice el în cele din urmă?

— Dacă și tu ai face exact invers decât vrei să faci?

— Aș ajunge în ultimul hal, Barnum.

Fred se ridică, deschide ferestrele și aruncă afară chiștocul de țigară. Un mic foc de artificii se stinge în ploaia întunecată. Apoi se întoarce și vine mai aproape.

— N-ai curaj să-mi spui cu cine te-ai futut?

Mă uit la el.

— Cu Lauren Bacall, spun.

Într-o zi, ea m-a așteptat la poarta școlii. Se schimbase, parcă îmbătrânise, într-un fel – sau poate că era din pricina jachetei de puf pe care o purta, a fularului albastru pe care și-l răsucise cel puțin de opt ori în jurul gâtului și a căciulițeі pe care și-o trăsese până aproape de ochi.

— Bună, a zis ea.

— Doamne! am răspuns.

Ne-am îmbrățișat. Trecuse ceva timp de când ne văzuserăm, și ultima dată fusese lângă chioșcul de vară din parcul Frogner.

— Cum stai cu școala, bine?

Am dat din umeri.

— În special când sunt suspendat.

A râs încetișor și și-a ascuns gura cu mâna. Răsuflarea i-a făcut un cerc înghețat pe mănușa verde și groasă.

— Te-ai mai văzut cu Peder? a întrebat deodată.

— Tu te-ai mai văzut?

— Mama lui e mai rău acum.

— Mai rău? Ce vrei să spui?

— În curând n-o să-și mai poată mișca nici brațele.

Am simțit un fel de melancolie, un șoc; pusesem în urma noastră ceva fără a-l înțelege cu totul, ceva ce trecuse. Și m-a frapat o imagine din mintea mea – habar nu aveam de unde venise – reflecția mea în janta strălucitoare a roții unei mașini care trecea. Nu puteam să mai stăm acolo.

— Vrei să mergem la film? am sugerat.

— La film? Niciun cinematograf nu e deschis la ora asta.

— Ba da.

Ne-am dus la Rosemborg. Am bătut în ușa de sticlă, care a zdrăngănit și s-a zguduit. Am bătut din nou, și în cele din urmă a apărut bătrânul operator, a descuiat ușa folosind două chei și ne-a dat drumul în foaier.

— Ia te uită, tu ești?

Nu puteam să neg asta.

— O să ne pui un film? am întrebat.

Și-a clătinat capul vreme îndelungată.

— Vreți să vedeți un film în mijlocul unei afurisite de după-amiezi?

Am râs.

— Chiar așa! În mijlocul unei afurisite de după-amiezi.

S-a mai gândit, și-a închis nasturii uniformei lui vișinii și a încuiat din nou ușa cu cele două chei.

— Ei, bine, hai să vedem ce avem.

Ne-am dus cu el sus în sala de proiecție, spațiul acela îngust în care proiectoarele erau aranjate ca niște tunuri în fața deschiderilor în perete, gata să bombardeze ecranul cu lumină când se făcea întuneric. Era un pachet cu sandvișuri pe scaun; hârtia care le învelea fusese parțial dată la o parte, iar un sandviș cu brânză era pe jumătate mâncat. Operatorul a căutat prin câteva role de film puse una peste alta într-un colț sub biroul lui. A mormăit brusc și a tras una dintre ele – o cutie plată, strălucitoare – o roată.

— Dumnezeule, a mormăit el. Asta ar fi trebuit să fie trimisă înapoi.

— Filmul ăsta am vrea să-l vedem, i-am spus eu.

Operatorul s-a îndreptat de spate.

— Nu se poate.

— De ce?

— Este pentru publicul peste optsprezece ani.

Vivian a râs.

— Barnum are peste optsprezece ani.

— Oricum, nu este nimeni aici care să ne vadă, am zis eu.

A deschis capacul și s-a uitat la rolele de film.

— În regulă, dar să ne grăbim, ca să se termine înainte să înceapă spectacolul de seară!

Și am coborât pe scări în sala mare a cinematografului, care părea mult mai mare fără oamenii care tușeau, șopteau, băteau din picioare, desfăceau pachete de ciocolată, își suflau nasurile sau ronțăiau. Am alergat printre rânduri, Vivian și cu mine, nimeni altcineva, încântați, căutând niște locuri – acum cel puțin nu mai trebuia să ajung în spatele cuiva înalt de un metru optzeci, cu o pieptănătură afro și urechi clăpăuge.

— Unde vrei să stai? am strigat eu.

Dar Vivian nu se putea hotărî, și nici eu. Aveam șase sute de bilete de împărțit între noi și nu știam pe care să-l alegem. Operatorul ne-a strigat ceva din camera lui și până la urmă ne-am așezat în rândul 14, locurile 18 și 19 – firește. Mi-am pus mâna în poala ei. Ea și-a scos mănușa și și-a pus mâna încet peste a mea. Luminile s-au micșorat – nu treptat, încet, ca un apus de soare, așa cum eram obișnuiți să vedem; nu a fost nicio penumbră albastră în care să ne pregătim pentru întuneric și pentru reclamele de dinaintea filmului – ci abrupt, iar tot ce am auzit a fost draperia grea alunecând într-o parte, și apoi filmul a început. A fost ca și cum timpul a aruncat un lasou asupra mea, strângându-mă. Filmul era *Zile cu vin și trandafiri.* Îmi amintesc titlul în engleză, *Days of Wine and Roses,* afișele în ploaie, operatorul care le dusese înăuntru, treptele pe care le numărasem, îmi amintesc cum mă urmărise cineva și pe Fred care ieșise din toaleta de lângă biserică. Era și acesta un semn al riglei lui Barnum, timpul care mă prindea din urmă? Și cât timp durează un asemenea moment, un moment care nu își lasă semnul pe pervazul ușii, încrustat cu un cuțit, ci eliberează un punct în timp în amintirea ta? Știam doar că *Zile cu vin și trandafiri* durează o oră și cincizeci și șapte de minute, și nu voi uita niciodată scena în care Jack Lemmon este în drum spre barul din Union Square și se oprește brusc când își vede reflexia în vitrină. Și crede, pentru o frântură de secundă, că acolo stă un străin – un vagabond, un bețiv terminat și jalnic – până când își dă seama că este el însuși.

După aceea ne-am dus la Krølle. Ne-am așezat la o masă în fundul localului.

— Un film grozav, am zis.

Vivian și-a desfăcut fularul.

— Un film de rahat, a zis.

Am găsit o țigară în buzunar.

— De rahat? De ce spui asta?

Vivian era palidă la față de frig; buzele îi erau subțiri și se mișcau încet.

— Nu-mi plac filmele cu sfârșit trist.

Chelnerul s-a oprit la masa noastră.

— O halbă de bere, am spus eu repede.

El s-a aplecat până la nivelul meu.

— Foarte amuzant.

Ar fi trebuit să-i răspund cu o replică dintr-un alt film, filmul nostru: *Ce-i în neregulă cu tine?*

— Un ceai, a spus Vivian.

— La fel și pentru mine, am șoptit.

Chelnerul s-a îndreptat de spate.

— Și ce doriți de mâncare?

— Nimic, am spus eu.

— Nu servim doar băuturi aici, micuțule.

Începea cu adevărat să mă calce pe nervi.

— Atunci o să iau ceai cu lămâie, am spus.

Chelnerul s-a uitat în jos.

— Deci ai și simțul umorului. Poate că ai vrea să-ți mănânci pachețelul cu mâncare afară?

— O prăjitură cu mere, a spus Vivian.

— Iau și eu una, am spus. Cu frișcă.

Chelnerul s-a dus până la deschizătura în perete care dădea spre bucătărie și, în timpul acestui scurt drum, s-a întors de două ori să se uite la noi.

— Afurisit de chelner!

Mi-am dus mâna la gură. Vivian se dezmorțea; o căldură urca din pieptul ei, iar buzele i-au redevenit moi. N-am mai spus nimic până când a ajuns chelnerul cu comanda noastră. A trebuit să plătim înainte. Am plătit eu și pentru Vivian. I-am dat chelnerului un pumn de monede pe care le găsisem în sertarul de sub ceasul stricat. I-a luat un sfert de oră să le numere. Când a plecat, în sfârșit, m-am înclinat peste masă.

— De ce nu-ți plac filmele care se sfârșesc trist? am întrebat.

— Pentru că mă fac să mă gândesc la părinții mei, a răspuns.

Am mâncat frișca lingându-mi degetele și m-am gândit ce să-i spun.

— E o diferență între film și realitate, i-am explicat.

Vivian a izbucnit în râs.

— Doamne, dar ești chiar deștept, Barnum.

Am roșit și m-am dus la baie. Cineva ascunsese o ploscă în spatele vasului de toaletă. Nu era goală. Am încuiat ușa și am băut ce mai rămăsese. Mi s-a urcat repede la cap și m-am uitat la fața mea în oglinda de deasupra chiuvetei, mi-am tras părul pe frunte și m-am dus înapoi la Vivian.

— Sfârșiturile fericite sunt numai prostii, am spus.

— De ce crezi asta, Barnum?

— Pentru că nu există sfârșit fericit! O să murim oricum cu toții, nu?

Vivian a zâmbit.

— Poate ar fi fost mai bine dacă ar fi murit în accident, a spus ea.

— Cine?

— Părinții mei.

Mi-am băut ceașca de ceai. Flăcările din capul meu se stingeau. În curând n-avea să-mi mai rămână decât niște cenușă pe limbă.

— Nu vorbești serios când spui asta, am șoptit.

Vivian s-a aplecat peste masă.

— Nu se gândesc la nimic altceva decât la accident, Barnum.

— Poate că asta nu e ceva neobișnuit, am spus.

Vivian s-a uitat la mine lung.

— Sunt niște nenorociți egoiști și obsedați de ei înșiși, a spus. Iar accidentul le permite să fie așa. Adoră accidentul. Îl iubesc.

Nu mai știam ce să-i spun. Nu o văzusem niciodată atât de furioasă; deși vorbea în șoaptă, vocea îi tremura ca și cum în orice moment ar fi putut să-și dea drumul, transformându-se într-un strigăt.

— Mai vrei niște ceai? am întrebat.

Vivian a negat din cap.

— Să-ți spun ceva, Barnum. Mama a aruncat toate oglinzile din apartament. Din baie, din camera de zi, din hol – a aruncat până și oglinjoarele de buzunar și n-a mai vrut să folosească

tacâmurile de argint, pentru că și în ele își putea vedea fața. Tata le-a aruncat pe toate în curte – nici măcar el nu putea să se uite la ea. Și într-o zi cineva a sunat la ușă. Mama s-a dus să vadă cine era și afară erau câțiva copii care țineau o oglindă – o oglindă frumoasă, ovală, înrămată, care fusese mai înainte în hol. Au crezut că oglinda fusese aruncată din greșeală și au vrut să ne facă un bine. Dar mama și-a văzut imaginea în oglindă, a spart oglinda lovind-o cu pumnul și i-a alungat pe copiii aceia pe scări, îngrozindu-i.

Vivian și-a împins ceașca goală până la marginea mesei, chiar pe muchie. Chelnerul se uita cu atenție la noi.

— A crezut că au făcut asta din pură răutate, am spus.

Vivian s-a uitat la mine.

— Ce este atât de deosebit la o față omenească? E doar o mască, nu-i așa? Chiar contează dacă e cu adevărat frumoasă sau e urâtă?

I-am luat mâna înainte să se rostogolească ceașca pe podea.

— Dacă ar fi murit atunci, noi n-am mai fi fost aici, am murmurat.

Vivian a zâmbit.

— Nu, ai fi fost doar tu. Ne ducem la Peder?

Ne-am dus la Peder. El nu era acasă. Dar mama lui nu ne-a lăsat să plecăm. Abia reușea să împingă roțile căruciorului. Am ajutat-o să intre în camera de zi. Camera era plină de pensule, tuburi de vopsea, rame și pânze. Am observat că roțile căruciorului nu mai scârțâiau acum, fuseseră unse. Iar în mijlocul acelui haos stătea modelul ei; poza pentru ea de ani întregi. Era gol ca întotdeauna, dar nu mai arăta ca o statuie grecească. Începuse să se îngrașe, mușchii i se lăsaseră; devenise un fel de umbră a celui care fusese altădată. Vivian s-a uitat lung la el. Eu m-am uitat la Vivian. Mama lui Peder a fluierat. Modelul a luat de pe jos un prosop alb, și l-a pus împrejurul mijlocului și a dispărut.

— Nu v-am mai văzut de mult, ne-a spus ea.

Ne-am simțit puțin stânjeniți. Mi-a venit în minte că aproape tot ce se întâmplase fusese demult și că lăsasem timpul să treacă, de ambele părți, în acest oraș mic.

— Ce mai faceți? am întrebat.

— Dacă reușesc să-mi termin tablourile înainte să nu-mi mai pot mișca deloc brațele, o să fiu mulțumită.

A râs.

— Dar haide să nu vorbim despre mine! Ce mai faceți voi?

— Eu încerc să scriu câte ceva, i-am spus eu.

— Despre ce scrii, Barnum?

— Despre lucruri pe care le-am văzut.

Mama lui Peder și-a adus scaunul mai aproape, fără zgomot.

— Ai văzut ceva ce nu a mai văzut nimeni?

— Da, i-am spus eu.

Ea s-a uitat drept la mine.

— Să nu spui la nimeni ce ai văzut, pentru că altfel n-ai să mai poți scrie despre asta.

S-a întors spre Vivian.

— Și tu ce mai faci?

— M-am înscris la o școală din Elveția anul viitor, a răspuns ea.

Am simțit ceva ca și cum un lift uriaș cădea prin mine. Nu erau atât de multe etaje, dar nu s-a oprit la niciunul dintre ele.

— Ce fel de școală? a întrebat-o mama lui Peder.

Vivian s-a uitat în jos.

— O școală pentru machieuze, a spus.

În acel moment a sunat la ușă. M-am grăbit să răspund, fericit să scap. De aceea mă așteptase la poarta școlii, ca să-mi spună că se ducea în Elveția să devină machieuză? Soneria a sunat din nou. Era Peder. Mereu își uita cheia. Peder își aducea aminte orice, numai să-și ia cheia nu. Stătea în lumină pe scări, cu o căciulă cu urechi de blană pe cap și cu o pungă în brațe. Și-a adăpostit ochii cu mâna, clipind.

— E Peder acasă?

— Peder încă nu a venit, am răspuns.

— Ei bine, Barnum a fost aici, a spus Peder.

— Atunci, la revedere, Barnum, am spus și am închis ușa.

— La revedere, Barnum, a spus Peder și m-a îmbrățișat și am căzut pe jos în hol și ne-am rostogolit de colo-colo prin hol, ținându-ne strâns, într-o avalanșă de cizme și pantofi și papuci.

Am râs, același râs de altădată, dar dintr-odată m-a împins și s-a ridicat în picioare. Vivian era acolo. Stătea rezemată de perete, cu brațele încrucișate, uitându-se la noi cu un zâmbet, și m-am ridicat și eu.

— Casa e plină, a zis Peder.

Și când am stat împreună în camera lui, mi-am dat seama că noi trei, care trebuia să fim mereu împreună, ne pierduserăm echilibrul. Peder a tot vorbit aproape trei sferturi de oră despre deficitul din fondurile clubului colegiului său și a explicat cu detalii meticuloase cum avea să facă rost de un nou capital, adică cerând reclamă de la patiseria din strada Ullevål – dacă refuzau, avea să-i îndemne pe elevi să se ducă să-și cumpere brioșele de altundeva. A fost tăcere un timp. L-am auzit pe tatăl lui parcând în garaj. Un teanc de bușteni a căzut pe jos, sau poate că era doar tunetul, un tunet în luna noiembrie. Vivian s-a întors spre mine.

— Ce ai văzut?

— Nimic, am spus, cu voce joasă.

Peder s-a uitat la noi și a zâmbit, dar zâmbetul i-a pierit foarte repede. S-a făcut liniște din nou. Numărul și visul nu se mai potriveau. Eram în deficit de subiecte de discuție. Căci doar Peder a început discuția despre el, ca și cum am fi avut nevoie să vorbim de altcineva decât de noi înșine.

— Țicnitul acela de frate-tău nu s-a cuminți t?

M-am gândit la asta în timp ce mergeam spre casă în seara aceea – dacă Fred s-a cuminți t sau nu. Voiam să rămână cu noi. Și voiam și să plece. Gândurile mele erau împărțite. Stătea întins pe pat, îmbrăcat și cu spatele la mine. M-am dezbrăcat, repede și în liniște, și în timp ce stăteam acolo, gol, în lumina puțină care intra pe fereastră, s-a întors spre mine și am văzut că plângea.

Fusese mut timp de douăzeci și două de luni, iar Cliff Richard îl făcuse să vorbească. Ajunsese în Groenlanda pe baleniera *Ursul polar,* părăsise vasul la Godthåb, curățase cartofi la bordul vaporului *Bremen* și își pierduse un dinte într-o furtună la Capul Farewell. Dar nu se cuminți se. În curând avea să plece în cea de-a treia călătorie a lui, ultima și cea mai lungă, cea care avea să dureze douăzeci și opt de ani.

Era într-o luni, la începutul lui decembrie. Stăteam la fereastra bucătăriei uitându-mă cum ningea cu fulgi mari, iar îngrijitorul Bang încerca să curețe zăpada. Dar nu reușea, pentru că ningea întruna, iar până la urmă a renunțat, s-a așezat pe trepte și a lăsat ninsoarea să se așeze, în timp ce era și el acoperit de zăpadă. Dacă ar fi stat acolo destul de mult timp, ar fi dispărut complet. Nu trebuia să merg la școală. Fusesem suspendat din

nou. Era un aranjament care funcționa. Lipseam de la școală. Apoi eram suspendat. Era ca și cum aș fi căpătat o recompensă. Nu mai văzusem alte filme la cinematograful Rosemborg; operatorul murise sau poate se pensionase. Începusem să ies cu Vivian în iarna aceea. L-am auzit pe Fred intrând și oprindu-se chiar în spatele meu.

— O să plec, a zis el.

— Unde? am întrebat.

— Asta o să aflu după ce plec, a răspuns.

Și poate că mi-am închipuit că se va întoarce în câteva zile, sau măcar înainte de Crăciun; că doar o să rătăcească puțin. Au fost nopți când stăteam treaz, ani de zile după aceea, după ce ținusem o slujbă funerară pentru el, și îmi închipuiam că se cazase în hotelul Coch – camera 502, fosta cameră a tatei – și că stătea la fereastră, râzând de noi.

— N-ai vrea să-i spui mamei? a șoptit.

— Sigur că da. Ce să-i spun?

— Că am plecat.

M-am întors spre el.

— Că ai plecat? Unde?

Fred a scuturat din cap. Era îmbrăcat cu haina lui din piele întoarsă și o valiză neagră stătea lângă ușă – vechea valiză a tatei, din care lipseau aplauzele.

— Pot s-o împrumut? a întrebat Fred.

— Sigur, am răspuns.

Și-a ridicat mâna și mi-a atins obrazul cu blândețe. Ar fi trebuit să înțeleg atunci că nu avea de gând să se întoarcă.

Iar când s-a făcut o lună de când Fred plecase și trecuse și Crăciunul, atunci mama a luat un taxi până în cealaltă parte a orașului, la Willy, sudorul care încercase să-l învețe pe Fred să boxeze. Dar el nu știa unde era Fred și nu auzise nicio veste de la el. Mama n-a mai fost bună de nimic săptămâni de zile după aceea. Mai târziu, după ce trecuseră șase luni și încă îl mai așteptam pe Fred, ea și Boletta s-au dus la Poliție și i-au raportat dispariția. Mă duceam la film, cu Peder sau Vivian, dar de cele mai multe ori singur. În cele din urmă, când mama n-a mai putut îndura, echipa pentru căutarea persoanelor dispărute a Armatei Salvării s-a apucat să-l caute pe Fred.

Ultimul lucru pe care mi l-a spus Fred înainte să plece a fost: „Sper să scrii ceva în timp ce eu sunt plecat, Barnum”.

Mă întorc încet, și toate astea s-au petrecut cu douăzeci și opt de ani în urmă. Stau la birou, între fereastră și perete. Camera e întunecată. Draperiile sunt trase. Doar ecranul computerului e luminat, un zumzet albastru în fața mea. În colțul de sus este titlul filmului, *Omul nopții.* Apăs pe *home.* Textul sare, ca și cum nimic nu este acolo în spatele ecranului, ca și cum scrisul e doar o iluzie, o peliculă subțire – și sunt copleșit din nou, în timp ce cuvintele alunecă în nimicul albastru, de teama veșnică de a nu le pierde, de a nu le șterge. Câteodată, mai scot din cutia ei vechea mașină de scris Diplomat, dar nu mai pot să dactilografiez la ea. Apare începutul textului; sunt ușurat de fiecare dată când se întâmplă asta, și imprim primele două scene. Aud zgomotul imprimantei – cerneala trebuie să umple punctele electronice – este ca o gură care vorbește încet. Nu am dormit. Nu mai dorm de mult. Iau pastile care să mă țină treaz. O foaie cade încet pe podea. Nu mă deranjez s-o ridic. Stau pe scaun și citesc.

SCENA 1. EXT. ORAȘ. DIMINEAȚA DEVREME (vis)

Un BĂIAT de opt ani, slab, aleargă pe stradă. Nu mai e nimeni. Doar el. Aleargă cât de repede poate. Are o expresie tenace, de așteptare. Ceața se răsucește în jurul băiatului și îl învăluie pentru o clipă. Aleargă. Ceața devine și mai deasă. Dă colțul unei străzi și ajunge în...

SCENA 2. EXT. PORT. DIMINEAȚA DEVREME (vis)

Port. Băiatul se oprește. Cu respirația tăiată. Zâmbind. PUNCTUL DE VEDERE AL BĂIATULUI: *Docurile sunt pustii. Nu e niciun vas. Funiile de ancorare încă atârnă în apa liniștită, întunecată. Ceața vine dinspre fiord. Prim-plan cu fața băiatului. Ochii. Dezamăgirea. Este pe cale să plângă. Face câțiva pași. Se oprește. Se uită în jur. Își șterge repede o lacrimă cu dosul mâinii. Apoi aude SUNETUL UNEI SIRENE DE VAPOR, departe. Băiatul ascultă. Aude cum se sparg valurile undeva în ceață. Aleargă înainte până la marginea cheiului. Forma vasului poate fi zărită chiar în mijlocul cetii care se risipește. Băiatul strigă ceva, dar nu putem auzi cuvintele. Un vas apare din ceață, pregătit pentru a înfrunta gheața. Numele vasului este*

ANTARCTIC. *Chiar la probă stă un* BĂRBAT *în uniformă. Băiatul strigă din nou. Acum bărbatul îl aude.*

BĂIATUL: Tată!

Bărbatul de pe vas se întoarce pentru un moment în direcția cheiului. Ridică mâna și zâmbește în timp ce dă încet din cap. Băiatul stă cu ambele brațe ridicate deasupra capului. Își coboară brațele. Mai strigă o dată. Fără zgomot. Apoi vede vasul dispărând în ceață din nou. Ceața este aproape de fața băiatului. Închide ochii. PUNCTUL DE VEDERE AL BĂIATULUI: *genele – piele subțire, aproape transparentă, vene și o lumină puternică apropiindu-se.*

Iau foaia, tai cuvântul *vis* din ambele indicații de scenă și fac același lucru cu textul de pe ecran. Nu este filmul, oricum, un vis mai lung? Poate visul să fie separat de alt vis, ca apa în val, ca vântul în furtună? Tai și gândul acesta. Nu se știe dacă s-ar găsi vreun producător care să se obosească să citească un scenariu care începe cu un vis, și cel mai probabil este ca, dacă există vreunul, să nu aibă bani să producă filme. Iar dacă are ceva bani, sunt prea puțini ca să cumpere opțiunea pe scenariu (ceea ce ar prefera să evite, oricum); dar are destui bani cât să-ți facă cinste cu o băutură într-un bar. Și după cinci pahare – pe care le-ai plătit tot tu – îți sugerează să scrii altceva, cu viteza fulgerului, înainte ca altcineva să-ți fure ideea. Care idee, întrebi, obosit, dar mulțumit, iar el se apleacă spre urechea ta și-ți spune o idee mai proastă decât replicile răsuflate pe care bărbații le spun prin baruri ca să agațe fete, atât de aproape încât limba lui îți atinge urechea, iar creierul îți e umplut de scuipat și de răsuflarea urât mirositoare. Sună telefonul. Nu răspund. Las aparatul să preia mesajul; este ca în copilărie – nu îndrăznesc să aprind lumina. E iarnă, la începutul lui februarie. M-am lăsat de băutură. E mult timp de când m-am lăsat și tai zilele din calendar cu o linie pentru fiecare zi fără băutură – ca un prizonier care își însemnează timpul care i-a mai rămas până când va fi eliberat sau executat. Nu mai merg din bar în bar, ci fac turul anticariatelor. Încep cu cel mai bun dintre ele, cel situat în centrul orașului, în care edițiile princeps și operele complete legate în piele sunt aliniate în vitrine de sticlă încuiate, unde

trebuie să-ți lași geanta la intrare și fumatul nu este permis – *libri rare.* Și sfârșesc în magazinele cenușii de cărți la mâna a doua, cu seriile lor de buzunar, unde nu poți plăti cu cardul de credit. Și într-unul dintre acestea, ultimul în care am intrat – Anticariatul Volvat – între două spații comerciale goale de pe strada Sørkedal, acolo se întâmplă, în timp ce proprietarul mă întreabă cu o voce obosită și nerăbdătoare, după ce am scotocit prin rafturi cel puțin o oră:

— E ceva ce v-ar interesa în special? Pentru că trebuie să închidem.

— Caut idei bune despre care nimeni să nu-și dea seama că le fur, îi răspund.

— Nimeni nu fură nimic aici. Trebuie să vă rog să plecați.

— Plătesc bine pentru tot ce fur, am spus.

Apoi îmi cad ochii pe el, în secțiunea dedicată volumelor rare – un scenariu, două sute de foi îngălbenite, scrise la mașină, cu o copertă și o etichetă lipită pe ea, precum acelea care se puneau pe vremuri pe borcanele de dulceață. Cu litere mici și roșii sunt scrise cuvintele: *Scenariu*, *Aug.* Atunci și acolo, după douăzeci și opt de ani, chiar în acel moment, imaginile se amestecă și cad împreună într-o formă care îmi apare limpede și incomprehensibilă – foarfece plus mosc egal foame. Din toată viața mea care a fost tăiată și aruncată deoparte se ridică un miros – un miros fierbinte, puternic. Rigla lui Barnum arde. Este scenariul ale cărui foi le-am adunat odată, când fuseseră risipite de vânt pe străzile din Oslo. Îi dau proprietarului magazinului banii pe care-i am la mine și mă grăbesc acasă – spre ceea ce eu numesc casă – garsoniera cu balcon din Bolteløkka în care eu și Vivian am petrecut primii noștri ani împreună. Urc în fugă pe scări și încui ușa. Trebuie să mă schimb mai întâi. Mă duc afară pe balcon și văd soarele roșu coborând peste fiord și norii plini de zăpadă îngrămădindu-se deasupra orașului ca niște munți mișcători. Apoi mă așez la birou. Foamea *după romanul lui Knut Hamsun – scenariști Henning Carlsens și Peter Seeburg.* Pe pagina următoarea este o listă cu distribuția, de la Pontus la inspectorul Brand, și sub inspectorul Brand două coloane cu figuranți: un ciclist, un măturător de stradă, un bărbat bolnav, o servitoare, șase umbre – peste cincizeci de figuranți cu totul. Îmi dau seama că de-abia îmi amintesc de ele – sunt fețe dispărute acum. Vivian ar fi putut fi *fetișcana* (*cu replică*). Peder și cu mine

am fi putut fi *copiii din Vaterland.* Doi dintre noi ar fi putut fi *o pereche de îndrăgostiți.* Îmi aprind o țigară. Sunt de două ori mai multe scene exterioare decât interioare. *STRADA LUI YLAJALIS.* Acolo am fost noi. Cel mai important este să găsești locul potrivit. Simt un curent dinspre ușa de la balcon. O închid. Văd un dric trecând în spatele copacilor subțiri și mă gândesc *Probabil că este gol, e după program, cimitirele sunt toate închise.* Stau acolo pentru un moment, ametit, și trebuie să mă sprijin de masă. Acesta este crezul scriitorului de scenariu – că nervii care conectează ochii și creierul sunt de douăzeci și trei de ori mai dezvoltați decât aceia care conectează urechea și creierul. Scrie imagini, nu sunete. Mă așez pe scaunul înalt. Încep să citesc, iar acum înțeleg. Camera este personajul principal. Citesc pur și simplu o poveste cu trei laturi între Pontus, oraș și cameră. Dar camera de filmat este personajul principal – un intrus amenințător. Ar fi putut apărea la începutul distribuției. Dintr-odată am strigat tare:

— Ochiul lui Dumnezeu! Este ochiul lui Dumnezeu, fir-ar să fie!

M-am pus mâna la gură. Sunt un om care locuiește singur, cu gânduri prea zgomotoase. Când ochiul lui Dumnezeu se închide, încetăm să existăm. Am scos telefonul din priză. Mă joc. Recuperez unele lucruri, pe altele le adaug. Scriu figurile noastre în scenariu. Alergăm prin Parcul Palatului, cu camera de filmat în spate. Fac în așa fel încât să devenim din nou vizibili. Găsesc pagina pe care i-am adus-o regizorului; acea scenă simplă care m-a determinat să mă hotărăsc că aveam să devin scenarist. N-a fost nevoie decât de o rafală de vânt pe stradă. *PONTUS vede un câine mic alergând în șanț, cu o piatră de polizor în gură.* Apoi aud poștașul pe scări. Este deja dimineață. Asta înseamnă că nu am dormit nici noaptea trecută. Zăpada s-a așternut pe balcon ca o plapumă. Mai tai o zi din calendar – încă o zi fără băutură – și mă duc să-mi iau corespondența. Sunt două scrisori în cutia mea. Le iau pe amândouă cu mine. Plicul cel mai gros este de la Peder. Este biletul meu de avion până la Berlin: Aeroportul Fornebu, Oslo – Berlin. Călătoresc diseară. Peder a aranjat întâlnirile noastre. În plic este și rezervarea la hotelul Kempinski. Costă o avere. Echivalentul a patru opțiuni, plus fondurile pentru dezvoltarea unui scenariu. Peder spune că merită banii. A fi cazat la hotelul Kempinski înseamnă că ești la

jumătatea drumului spre încheierea unui contract. Dacă ai un apartament la Kempinski și un card la barul hotelului, tot ce îți mai trebuie este să vorbești de una, de alta. Peder este încă un optimist. Continuă să creadă că o să slăbească și are încredere în mine. Deschid celălalt plic. În el găsesc un nasture. Asta e tot. Îl recunosc. Este nasturele care stătea ascuns în cutia de bijuterii a Bătrânei. Este aproape lipsit de greutate. Mai e un bilețel în plic. Literele sunt înclinate, sunt doar două cuvinte: *Nasturele tatălui meu.* Mă uit la plic iarăși. Nu e scris nimic pe el, nici numele, nici adresa. Probabil că l-a adus acolo el însuși. Nu. Nu este posibil. Nu poate fi așa. Mă duc la fereastră. Zăpada s-a așternut pe balcon ca o plapumă. O pasăre roșie își ia zborul de pe grilaj. Trag din nou draperiile. Rigla lui Barnum arde acum. Știu asta. Nu-mi ajută la nimic. Nouăzeci la sută din ceea ce știm ajunge la creierul nostru prin ochi, cinci la sută prin auz, restul prin pipăit și miros. Mototolesc hârtia și o bag în gură – mestec și mestec și apoi o înghit. Arunc nasturele în vasul de toaletă și trag apa. Cu apăsarea unui singur deget, mai ușoară decât atingerea unui fluture, aș putea să șterg totul – să mă tai din scenariu și să golesc ecranul, lăsând în urmă o liniște netedă și strălucitoare. Dar nu fac asta, ci mă duc în chicinetă, mă cațăr pe un taburet, deschid gura de aerisire și îmi vâr mâna înăuntru ca să scot ceea ce caut, ceva ce eu am ascuns acolo, dar nu am ascuns destul de bine – o sticlă de votcă. Sucul este în frigider.

ÎNGRĂŞAREA

Scenariu de film de Barnum Nilsen

1. INT. SEARĂ. CINEMATOGRAF.

Un băiat, BARNUM, stă într-un cinematograf. Are doisprezece ani și este foarte scund. Nu poate să vadă nimic. O doamnă cu o coamă de păr uriașă stă pe scaunul din fața lui. Se mută pe alt scaun și ajunge în spatele unui domn cu pălărie. Se mută din nou, dar degeaba. Toți sunt mai înalți decât el. Se întinde dintr-o parte în alta. De-abia dacă poate să vadă ecranul.

Se dau reclame. La Coca-Cola. Ajax. Ciocolată. În cele din urmă, Barnum se ridică și stă în picioare pe scaunul lui ca să vadă. Publicul râde de el. Un UȘIER furios vine bombănind printre rânduri și îl târăște afară. Publicul râde și aplaudă.

Se lasă întunericul.
Vedem titlul filmului apărând pe ecran: ÎNGRĂȘAREA.
Începe filmul.

Apare un băiat – PHILIP – de doisprezece ani, la fel de scund. Stă în cadrul ușii din camera lui, măsurându-și înălțimea. Are pe el doar o pereche de chiloți. Și pantofi cu tocuri înalte în picioare. Se întinde ca să fie mai înalt. Vedem o serie de semne pe pervazul ușii, cu date diferite scrise lângă ele.

Cineva strigă din cinematograf:

BĂRBAT: Scoate-ți pantofii, piticule!

Unii oameni din public râd. Alții îi spun să tacă.

PHILIP se întoarce repede și își scoate pantofii cât de repede poate, dar nu reușește să facă asta înainte să apară TATĂL lui.

Acesta e un bărbat scund, dar extrem de gras – aproape pătrat. Se apleacă și ia de pe jos pantofii cu tocuri înalte. Apoi îi dă două palme peste urechi fiului lui.

2. INT. ZIUA. CABINETUL DOCTORULUI ȘCOLII

Philip stă în picioare, în chiloți, și este măsurat. DOCTORUL ȘCOLII – un bărbat înalt și sever, într-un halat alb – se uită cu atenție la înălțimea lui. Apoi aruncă o privire la picioarele lui Philip. Băiatul nu și-a scos șosetele.

DOCTORUL ȘCOLII: Scoate-ți și șosetele.

Philip și le scoate, împotriva voinței lui, și i le dă asistentei.

Doctorul împinge în jos sistemul de măsurare până când îi atinge capul lui Philip și privește cifra încă o dată.

DOCTORUL ȘCOLII: Ai făcut ceva rău, Philip?

Philip scutură din cap.

DOCTORUL ȘCOLII: Ba da, ai făcut. Altfel nu ai fi atât de scund.

3. INT. SEARA. ACASĂ.

Philip ia cina cu părinții lui. MAMA lui este tăcută și neliniștită. Tatăl lui mănâncă mult. Philip se uită lung la el și începează să mănânce. Grăsimea strălucește pe fața umflată a tatălui lui și se scurge pe bărbia-i dublă. Se uită la fiul lui și vorbește cu gura plină.

TATĂL: începi să semeni din ce în ce mai mult cu mine, Philip.

Philip nu răspunde. Doar se uită la tatăl lui, care mănâncă fără încetare.

MAMA: Trebuie să mănânci acum, Philip.

Mama lui îi mai pune o porție de mâncare. Philip nu se atinge de ea. Se uită terorizat la tatăl lui.

VOCEA LUI PHILIP: Nu vreau să fiu ca tata.

Tatăl lui se uită la el cu asprime.

TATĂL: Ce-ai spus?

PHILIP: Nimic.

TATĂL: Nimic? Sunt sigur că te-am auzit spunând ceva.

PHILIP: Mulțumesc pentru masă.

MAMA: Trebuie să mănânci tot înainte să te ridici de la masă.

Tatăl său se ridică. Pare și mai scund și mai gras acum. A stat pe o pernă mare pe care o ia cu el pe divanul din colț. Deodată se oprește și scoate un pârț răsunător. Mama lui Philip se uită în jos, rușinată.

MAMA: Tată, te rog.

VOCEA LUI PHILIP: În acel moment m-am hotărât să nu mai mănânc. Pentru că, dacă încetam să mai mănânc, poate că aveam să încep să cresc.

Tatăl stă întins pe divanul din camera de zi cu un ziar peste față – deschis la pagina cu anunțuri de înmormântare.

VOCEA LUI PHILIP: Măcar nu aveam nimic de pierdut.

4. INT. DIMINEAȚA. CANTINA ȘCOLII.

Philip stă la o masă lungă împreună cu alți elevi. Pe masă se vede lapte, morcovi, biscuiți și icre. Philip pare să mănânce, dar de fapt nu înghite nimic.

5. INT. DIMINEAȚA. ȘCOALĂ. TOALETĂ.

Philip stă aplecat peste un vas de toaletă și vomită. Cineva BATE tare la ușă de mai multe ori. Philip se ridică și deschide ușa. Îl așteaptă cei mai înalți băieți din școală. Îl târăsc până la

urinoar, care este înfundat cu hârtie igienică, plin de urină care dă pe dinafară.

UN BĂIAT: Credeți că poate să înoate, băieți?

Toți râd. Îl apucă de ceafa și îl împing în urinoar. În cele din urmă, Philip e sorbit înăuntru printre fâșiile de hârtie igienică.

6. INT. CANAL

Philip plutește într-un canal subteran, întunecat. Încearcă să se țină la suprafață într-o mare de excremente, hârtie, gunoi și șobolani.

7. EXT. DUPĂ-AMIAZĂ. STRADĂ.

Într-o stradă pustie, un capac de canalizare este deschis într-o parte. Philip se cațără și iese – ud, murdar, epuizat. Reușește să se ridice în picioare și pleacă pe stradă, clătinându-se.

8. INT. SEARA. BAIE.

Philip stă dezbrăcat în baie, sub apă. Bate cineva la ușă. El nu aude.

MAMA: Philip? N-ai terminat? Ce pui la cale, Philip? Nu faci ceva rău, nu?

Philip se ridică, merge pe podea în vârful picioarelor și se apleacă spre gaura cheii. Își lipește gura de ea și suflă cât de tare poate. De afară se aude un țipăt ascuțit.

9. INT. SEARA. CAMERĂ DE ZI.

Familia stă în jurul mesei. Unul dintre ochii mamei lui Philip este roșu și infectat, îi curge, ca și cum ar plânge doar cu un ochi. Tatăl lui stă pe pernă, îndopându-se. Philip își ascunde mâinile în buzunar.

TATĂL lui vorbește întotdeauna cu gura plină.

TATĂL: Cum merge școala, Philip?

VOCEA LUI PHILIP: E vina tatei că sunt atât de scund. Aș vrea să moară.

Tatăl lui se uită la el și se șterge la gură cu un șervet.

TATĂL: Ce-ai zis?

PHILIP: Nimic.

Tatăl lui își vâră o bucată uriașă de carne în gură. Deodată, se înroșește la față. Nu mai are aer. Se ridică. Philip și mama lui se uită la el cu uimire. El se prăbușește pe podea. În depărtare se aud clopotele de la biserică.

10. INT. DIMINEAȚĂ. CAPELĂ.

Clopotele de la biserică bat întruna. Philip și mama lui stau în primul rând. Sunt singuri în capelă.

Sicriul, extrem de scurt și de pătrat, se scufundă printr-o deschizătură în podea.

PREOTUL vine să dea mâna cu mama lui Philip.

Philip se duce la deschizătura din podea. Își golește buzunarele, fără să fie văzut: bucăți de carne, cârnați, prăjituri și cartofi. Aruncă totul acolo unde a dispărut sicriul. Se apleacă peste deschizătura din podea și se uită la focul din crematoriu. Și este sorbit în flăcări, așa cum dispăruse în urinoar.

11. INT. CREMATORIU.

Philip se luptă cu flăcările. O formă neagră stă în fața lui, neatinsă de foc. Philip se oprește. Este tatăl lui.

TATĂL: Acum ți s-a îndeplinit dorința, fiule?

Flăcările îl înghit pe Philip.

12. INT. SEARA. DORMITOR.

Philip stă în cadrul ușii ca să își măsoare înălțimea. Mama lui plânge în camera cealaltă. Philip se uită la noul semn. A crescut un centimetru și câțiva milimetri. Strigă de bucurie.

Mama lui vine la el, îmbrăcată în hainele de doliu, cu vocea înecată de plâns.

MAMA: Cum îndrăznești să te bucuri tocmai într-o asemenea zi?

13. INT. DIMINEAȚA. SALĂ DE CLASĂ.

Profesoara, domnișoara SCHELET, stă lângă tablă uitându-se la elevi. Își concentrează atenția asupra lui Philip. El stă la catedră. A devenit foarte subțire și palid; e scund și a ajuns numai piele și os.

DOMNIȘOARA SCHELET: Care este cea de-a patra poruncă, Philip? Poți să-mi spui?

Philip se ridică, dar cade imediat pe podea, leșinat.

14. INT. DIMINEAȚA. CABINETUL DOCTORULUI ȘCOLII

Philip stă întins pe o saltea. Doctorul școlii îl examinează. Domnișoara Schelet și asistenta stau lângă el.

DOMNIȘOARA SCHELET: Tatăl lui a murit de curând. A fost prea mult pentru micul Philip.

DOCTORUL ȘCOLII: Băiatul e subnutrit. Asta are.

Doctorul școlii îl scoală pe Philip.

DOCTORUL ȘCOLII: Nu primești destulă mâncare acasă, Philip?

Philip se uită la el.

Ba da.

DOCTORUL ȘCOLII: Minți, Philip.

Doctorul școlii îi face un semn asistentei, care se duce la telefon.

15. EXT. ZIUA. STRADĂ.

Mama lui Philip se grăbește pe stradă. Dar trebuie să se oprească. În fața ei, pe trotuar, niște bărbați în halate albe, pătate de sânge, cară niște carcase de porc dintr-un camion înăuntrul abatorului. Trebuie să-și croiască drum printre ei.

16. INT. DUPĂ-AMIAZA. CORIDOR

Philip stă singur pe culoar, în fața ușii cabinetului medical. Se apleacă și se uită prin gaura cheii. Philip o vede pe mama lui stând înăuntru și ascultându-l pe doctor. Se agață strâns de geanta pe care o ține în poală.

Deodată vede cum camera se umple de apă. Este ca într-un acvariu. Mama lui și doctorul școlii se desprind de pe scaune și plutesc în apa verde, scoțând bule pe guri.

Apoi totul se întunecă.

Ușa se deschide și Philip cade înăuntru.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Băiatul trebuie trecut îndată pe cura lui Weir Mitchel!

17. EXT. DIMINEAȚA. STAȚIE DE CALE FERATĂ.

Philip stă pe platforma gării. Duce o valiză mare. Mama lui îi încheie fermoarul jachetei până la gât.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Cu alte cuvinte, are nevoie de îngrășare, o cură de care au nevoie cei subnutriți, cei care suferă de boli nervoase, cei emaciați și convalescenții, pentru a fi puși pe picioare din nou.

Mama lui Philip îl îmbrățișează. Suspină. Trenul fluieră ascuțit și se apropie. Ea îi dă drumul. Philip se urcă în tren.

Mama lui rămâne pe platformă. Trenul începe să iasă din stație. Ea ridică mâna și îi face semne.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Cura constă într-un regim de douăsprezece zile, așa cum este prescris de profesorul Burkart.

18. EXT. ZIUA. STAȚIE DE CALE FERATĂ.

Philip se dă jos din tren pe platformă, cu valiza în mână. Este imediat întâmpinat de un bărbat, FERMIERUL, care poartă îmbrăcămintea din partea locului.

FERMIERUL: O, da, avem aici un copil de la oraș care are nevoie să fie hrănit!

Fermierul îi ia valiza din mână și îl conduce la o camionetă. Aruncă valiza în spate și îl urcă pe Philip în cabină.

19. INT. ZIUA. CAMIONETĂ.

Philip stă lângă fermier în timp ce acesta conduce. Fermierul fluieră mulțumit și din când în când se uită la Philip, cu un zâmbet pe față. Camioneta zăngăne și saltă de-a lungul drumului accidentat. Philip se agață de ușă și vede doar o mică porțiune din drum, deasupra bordului mașinii.

Fermierul apasă pe frână. O turmă de animale de toate felurile – oi, vaci, boi, porci și găini – traversează drumul în fața lor. Fermierul îl bate pe spate pe Philip și îi arată animalele.

FERMIERUL: O să mănânci animalele astea, Philip. Pe toate.

Fermierul apasă accelerația și trece cu mașina drept prin mijlocul turmei de animale.

20. EXT. ZIUA. CAMIONETĂ.

Vedem camioneta mergând pe un drum îngust între două lanuri, unde porumbul unduiește în bătaia vântului și a soarelui. Steaguri norvegiene sunt ridicate pe clădirile fermelor. Oameni frumoși și sănătoși le fac semne cu mâna.

Valiza zace în spatele camionetei.

Un băiat de cor cântă ACUM, PĂMÂNTUL NOSTRU E PLIN DE VIAȚĂ.

După puțin timp, suntem atât de sus încât de-abia dacă putem vedea mașina. Dispărem în nori și totul se transformă într-un vârtej de ceață și liniște totală. O mână dă la o parte ceața. Suntem orbiți de o lumină puternică.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: O să-ți iubești hrana ca pe tine însuți.

21. EXT. ZIUA. FERMĂ.

Camionul intră în curte unde așteaptă SOȚIA, o femeie grasă, care poartă și ea îmbrăcămintea din partea locului.

Philip se dă jos din cabină. Fermierul îi aduce valiza din spatele camionetei și o cară înăuntru. Philip se duce la soția fermierului să o salute. Ea îi scutură mâna, viguros.

SOȚIA: Bine-ai venit la fermă, Philip. Acum o să te îngrași.

Îl urmează înăuntru. La fereastra primului etaj doi BĂIEȚI GRAȘI stau și se uită la el.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Ziua întâi. La ora șase și jumătate, trebuie să bea o jumătate de litru de lapte încet, în trei sferturi de oră.

22. INT. DIMINEAȚA. FERMĂ.

Mai mulți băieți stau la o masă lungă în camera de zi bând lapte cald, cu cocoloașe de smântână. Unii sunt la fel de slabi ca Philip, alții s-au îngrășat. Au fost așezați într-un fel de ordine – cel mai slab la coada mesei, cel mai gras la capăt. Philip este chiar la coada mesei. Toți stau cu ochii pe el, pentru că este băiatul cel nou.

Soția fermierului merge încet în jurul mesei, inspectându-i pe toți.

Niciunul nu spune nimic. Tot ce se aude e zgomotul tacâmurilor. Philip se uită la farfuria dezgustătoare plină de mâncare din fața lui. Își ridică furculița, dar nu poate înghiți. Mâncarea i se umflă în gură.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: La ora douăsprezece prânzul – supă cu ou, cincizeci de grame de carne și cartofi. Două prăjituri din făină întreagă și compot de prune.

Cei doi băieți pe care i-am văzut la fereastră, PREBEN și ASLAK, care stau în capătul mesei și s-au îngrășat foarte tare, încep să bată în masă. Încep să bată încet, dar loviturile devin din ce în ce mai tari. Până la urmă toți încep să bată în masă. Philip transpiră. Îi curg lacrimi pe obraji. Este pe punctul de a exploda. Bătăile ajung la un crescendo. Philip se apleacă peste farfuria lui și înfulecă totul.

Se lasă din nou tăcere completă.

Soția fermierului stă în spatele lui Philip. Își pune mâinile pe umerii lui.

SOȚIA: Trebuie să mănânci tot, Philip. Altfel Dumnezeu o să se supere pe tine.

Philip își înfige furculița în vomă, în timp ce soția fermierului îl bate ușor pe cap.

23. INT. NOAPTE. FERMĂ. DORMITOR COMUN.

Toți băieții zac în pat într-un dormitor aglomerat. Fermierul trece pe lângă fiecare pat ca să se asigure că totul este în regulă. Băieții se prefac că sunt adormiți. Fermierul stinge luminile, iese și încuie ușa.

Lumina lunii pătrunde pe fereastră și se reflectă în lacul de afară.

Philip are ochii închiși și este înspăimântat. Aude pași venind spre pat. Închide ochii.

Preben și Aslak se așază fiecare de o parte și de alta a patului lui. Sunt doar în chiloți. Sunt grași și au pielea albă.

PREBEN (în șoaptă): Philip?

ASLAK (în șoaptă): Philip? Haide, vino-ncoace.

Philip deschide ochii din nou, și mai înspăimântat acum. Ei îl târăsc afară din pat și îl duc cu ei până la perete. Acolo îl împing în jos pe podea. Philip îngenunchează acolo, tremurând.

PREBEN: Uită-te.

Philip nu înțelege. Nu îndrăznește să spună nimic. Aslak îi arată o gaură în podea.

ASLAK (în șoaptă): Uită-te acolo, jos!

Philip își lipește ochiul de gaura mică. Îi vede la etajul de dedesubt, în bucătărie, pe soția fermierului aplecată peste plită și pe fermier luând-o pe la spate, cu brutalitate.

24. EXT. ZIUA. CÂMP.

Toți băieții sunt aplecați, recoltând cartofi. Philip este acolo între Preben și Aslak.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Ziua a doua. Masaj, pâine de grâu cu unt și piure de cartofi.

Philip sapă în pământ cu mâinile. Preben și Aslak aruncă în el cu cartofi. Fermierul vine în fugă. Îi pălmuiește pe cei doi, care se apleacă iarăși să recolteze cartofi. Fermierul își pune brațul în jurul lui Philip.

FERMIERUL: Cred că te-ai îngrășat deja puțin, știi, Philip?

Aslak și Preben se strâmbă la Philip.

25. INT. SEARA. FERMĂ. SUFRAGERIE.

Philip stă singur la masa lungă, mâncând. Nu mai poate. Își lasă cuțitul și furculița să cadă în farfurie. Dintr-odată soția fermierului este acolo și îl lovește tare peste ceafă. Philip continuă să se îndoape cu mâncare.

Soția fermierului zâmbește, își pune mâinile pe umerii lui și îl masează în timp ce el mănâncă.

26. VISUL LUI PHILIP

Philip plutește pe suprafața lacului, gol. Lumina lunii strălucește pe fața lui. Doarme. E liniște deplină. Apoi apa din jurul lui se înroșește și el este tras încet la fund. Philip se panichează. Deschide gura să strige, dar vocea nu i se aude deloc și el se scufundă încet în apa tulbure, roșie.

27. INT. DORMITOR COMUN

Philip se ridică brusc în capul oaselor în pat, luptându-se să tragă aer în piept. Îi vede pe Aslak și pe Preben. Ei se apleacă spre el. Vorbesc în șoaptă.

PREBEN: Știi ce sunt fermierul și soția lui?

Philip clatină din cap.

PREBEN: Sunt ucigași de copii.

PHILIP: Ucigași de copii?

PREBEN: Îi duc pe copiii nedoriți în pădure ca să moară.

ASLAK: De-aia te afli aici.

PREBEN: O să pârăști?

ASLAK: O să pârăști, față de pizdă?

Philip se uită la ei, terorizat. Îl târăsc afară din pat și îl duc din nou la gaura din podea. Îi apasă fața acolo. Philip îl vede pe fermier aplecat peste plită, gol; și pe soția lui luându-l pe la spate.

28. INT. DIMINEAȚĂ. SUFRAGERIE.

Băieții stau la locurile lor, cântând în cor. Fermierul îi dirijează. Cântă ACUM PĂMÂNTUL NOSTRU E PLIN DE VIAȚĂ. Philip stă acolo palid și tăcut între Aslak și Preben, care cântă amândoi cât îi țin plămânii.

Fermierul îi oprește brusc și se uită la Philip.

FERMIERUL: Tu nu cânți?

Philip nu răspunde. Fermierul se duce la el.

FERMIERUL: Tu nu cânți cu noi? Ești mai bun decât noi, așa crezi? Ești mai bun decât noi?

29. EXT. ZIUA. CÂMP.

Philip stă singur pe câmp, săpând. Îl vedem de deasupra – o siluetă mică în peisajul fără vegetație, cenușiu.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Cantitatea de hrană pentru cină va crește. Optzeci de grame de carne, cartofi prăjiți și unt, rinichi și testicule fierte.

Philip se uită la cer. Începe să plouă. Zvârle cazmaua și aleargă cât de repede poate spre pădure.

30. EXT. DUPĂ-AMIAZA. PĂDURE.

Philip se oprește fără suflu în pădure și se sprijină de trunchiul unui copac. E liniște totală. Se întoarce. Nu-l urmărește nimeni. Continuă să meargă.

Apoi vede că pădurea e plină de băieți. Sunt pe jos, pe jumătate goi și cu trupurile vinete de frig. Unii sunt deja morți. Alții așteaptă să moară.

Philip se întoarce încă o dată. Fermierul și soția lui stau mână în mână la marginea pădurii, îmbrăcați cu cele mai bune haine ale lor, zâmbindu-i.

31. INT. SEARA. FERMĂ.

Philip stă gol în dușul comun, spălându-și noroiul de pe trup. E singur acolo. Se uită la apa murdară care formează o spirală în scurgerea dușului. Își pipăie colacul de grăsime din jurul mijlocului.

Apoi aude frânturi din ACUM PĂMÂNTUL NOSTRU E PLIN DE VIAȚĂ. Philip închide dușul brusc și aude cântecul și mai limpede. Se apropie din ce în ce mai mult. Philip se întinde după prosopul care e atârnat într-un cârlig. Dar nu ajunge să-l ia la timp. Preben și Aslak stau în fața lui. Cântă și se uită la el. Apoi se lasă tăcerea.

Preben ia prosopul din cui.

ASLAK: Ești mai bun decât noi, așa crezi?

PHILIP (în șoaptă): Nu.

PREBEN: Ai nevoie de prosop?

PHILIP: Da, te rog.

Preben îi întinde prosopul, dar în ultima clipă îl smucește, luându-l înapoi. Philip rămâne acolo, stând în picioare. Încearcă să-și acopere goliciunea cu mâinile.

ASLAK: Ești sigur că nu ești mai bun decât noi?

PHILIP: Nu vreau să fiu gras. Vreau doar să fiu mai înalt.

Preben și Aslak se uită unul la altul și râd. Apoi îl târăsc pe Philip cu ei în dormitor, la gaura din podea. Îl forțează să se așeze în genunchi și îi apasă fața de podea.

Philip vede bucătăria goală. Un ceainic plin cu apă începe să fiarbă pe plită.

Philip strigă. Strigătul e înăbușit. Preben îi apasă prosopul pe gură. Aslak îngenunchează în spatele lui.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Cel care nu urmează Cura lui Weir Mitchel va ajunge în iad.

Fața lui Philip e strâmbată de frică și suferință.

32. INT. EXT. DIMINEAȚA. DORMITOR COMUN.

Philip stă la fereastră uitându-se în curte. Aslak și Preben apar, îmbrăcați frumos, fiecare cu o valiză în mână, grași și politicoși, însoțiți de soția fermierului. Stau acolo alături de stâlpul pe care este înălțat steagul care flutură.

Apoi camioneta intră în curte și se oprește. Soția fermierului le spune la revedere, vărsând câteva lacrimi, lui Aslak și lui Preben. Ei se suie în spatele camionetei și se așază acolo cu bagajele.

Din camionetă apare un băiat extrem de slab și scund, cu o valiză de carton în mână. Este Barnum, pe care îl recunoaștem de la cinematograf, este băiatul care a fost scos afară din sală. E speriat și confuz. Soția fermierului îl îmbrățișează cu căldură, urându-i bun venit.

Fermierul îi duce cu mașina pe Aslak și pe Preben.

33. EXT. DIMINEAȚA. CURTEA FERMEI.

Într-un târziu, Barnum se desprinde din brațele soției fermierului. Ea se apleacă spre fața lui.

SOȚIA: Acum o să fii cuminte și o să te îngrași, Barnum.

Îl ia pe Barnum de mână și îl trage spre casă. El se uită în sus spre ferestre, îl vede pe Philip. Vede fața grasă a acestuia, la etajul de sus, uitându-se spre el.

Băieții de cor cântă: DUMNEZEU ESTE DUMNEZEU, CHIAR DACĂ TOȚI OAMENII AR PIERI.

Barnum se luptă, încercând să scape. Soția fermierului îl târăște cu ea.

34. INT. SEARĂ. SALĂ DE CINEMATOGRAF.

UȘIERUL îl târăște pe Barnum afară din sală, spre foaier. Auzim sunetul filmului în fundal – băieții care cântă DUMNEZEU ESTE DUMNEZEU. Barnum se desprinde din strânsoare și aleargă în sus pe scări. Ușierul îl urmărește, dar se împiedică de trepte. Barnum împinge o ușă și intră într-un coridor îngust și întunecat.

Barnum se oprește și se uită în jur. Vede o coloană de lumină în întuneric. Merge spre ea. Înaintează împleticindu-se spre lumină.

35. INT. DIMINEAȚA. FERMĂ. SUFRAGERIE.

Philip stă în capul mesei. Acum este cel mai gras dintre băieți. Fața îi e buhăită de grăsime. Se îndoapă cu mâncare. Grăsimea îi picură de pe buze.

Fermierul stă în spatele lui Philip și îl bate ușor pe umăr.

Barnum intră și stă la coada mesei, slab ca o scândură și nemișcat.

VOCEA DOCTORULUI ȘCOLII: Ziua întâi. La ora șase și jumătate, trebuie să bea o jumătate de litru de lapte încet, în trei sferturi de oră.

Barnum se uită în jos în cana de cafea cu lapte murdar, cenușiu, plin de cocoloașe de smântână.

36. INT. SEARA. CINEMATOGRAF.

Barnum stă chiar în fasciculul de lumină. Nu are prea mult timp. E panicat. Încearcă să dea lumina la o parte. Dă din mâini în toate părțile.

Din cinematograf se aud huiduituri, fluierături și insulte.

Vedem cum umbra mișcătoare a lui Barnum aproape că ascunde ecranul.

37. INT. SEARA. FERMĂ. DORMITOR COMUN.

Philip stă lângă patul lui Barnum. Philip este gol și gras. Barnum este treaz și îngrozit.

Philip îl târăște la perete și îi apasă fața pe podea.

38. INT. CINEMATOGRAF. SEARĂ.

Barnum deschide o ușă joasă. OPERATORUL – un bărbat în vârstă, prietenos – stă într-o cameră îngustă, cu tavanul scund, care e doar puțin mai încăpătoare decât o debara. Bărbatul supraveghează derularea filmului. Barnum intră în camera de proiecție.

BARNUM: Nu mai vreau să văd.

OPERATORUL: Ce înseamnă asta?

BARNUM: Nu mai vreau să văd.

OPERATORUL: Credeam că vrei să-l vezi.

BARNUM: Nu mai vreau.

Operatorul se uită la el cu tristețe.

OPERATORUL: Nu pot să opresc filmul înainte să se termine. Știi foarte bine asta.

39. INT. NOAPTE. BUCĂTĂRIE. FERMĂ.

Ochiul lui Barnum este vizibil în gaura din tavan. Este apăsat în gaură, un ochi larg deschis. Apoi cade, ochiul cade în vasul cu apă care fierbe pe plită.

40. INT. SEARA. CINEMATOGRAF.

Barnum s-a așezat pe un scaun. Operatorul stă în picioare lângă rolele de film pe care trebuie să le schimbe.

BARNUM: Credeam că tu ești cel care decide.

OPERATORUL: Trebuie să vezi restul, Barnum.

BARNUM: Dar nu vreau.

OPERATORUL: N-ai de ales.

BARNUM: Am crezut că tu ești Dumnezeu.

OPERATORUL: Da, din păcate, eu sunt Dumnezeu. Dar nici eu nu am de ales.

Operatorul se întoarce spre Barnum.

OPERATORUL. Îmi pari cunoscut. Te-am mai văzut înainte?

BARNUM: Nu i-ai văzut pe toți?

OPERATORUL: Dar n-am o memorie prea bună, știi. Încep să îmbătrânesc.

Operatorul se uită prin deschizătură din nou.

OPERATORUL: Vino încoace. Grăbește-te!

Barnum se duce și se uită prin deschizătură.

Barnum vede ecranul sub el, departe. Un câmp frumos și băieții lucrând acolo – fericiți și harnici în lumina glorioasă. Ciripit de păsări. Barnum, cu o legătură neagră peste un ochi, apare cu fermierul în spatele lui și este pus la treabă alături de Philip. În fundal pădurea se vede ca o umbră înaltă și deasă.

OPERATORUL: Acum știu cine ești.

Operatorul îi aruncă o privire rapidă lui Barnum și zâmbește.

OPERATORUL: Nu este important ceea ce vezi, ci mai degrabă ceea ce crezi că vezi.

Barnum ia cutia în care sunt puse rolele de film și îl lovește pe operator în cap cu toată puterea de care e în stare. Operatorul se prăbușește pe podea.

Barnum smulge filmul din aparatul de proiecție.

Din cinematograf se aud fluierături și strigăte.

41. INT. SEARA. CINEMATOGRAF

Ecranul este negru, iar cinematograful este în întuneric. Nu este nimeni acolo. Au rămas doar lucruri ale celor din public – haine, ambalaje de bomboane, umbrele, mănuși, pantofi și eșarfe. Nu se aude niciun sunet.

Apoi o fâșie de lumină pârâitoare apare pe ecran.

O imagine ștearsă, alb-negru, apare la sfârșit – cea a cadrului ușii din dormitorul de la început. Diferite semne și date. Ultima dintre ele – 04/09/1962.

– sfârșit –

CINEMATOGRAFUL ELECTRIC

PLĂCUŢA CU NUME

Ne-am căsătorit la atelierul de inscripționat plăcuțe cu nume din Piledstredet. Am ales o plăcuță de cupru cu litere mari: Vivian și Barnum. Aș fi preferat să scrie Wie și Nilsen. Dar i-am făcut lui Vivian pe plac. Vânzătorul ne-a învelit-o în hârtie maro și a pus în pachet patru șuruburi. Am plătit-o, ne-am dus acasă și am fixat plăcuța pe ușa noastră: Vivian și Barnum. Pe cutia de scrisori de la intrarea în clădire lipiserăm doar o bucată de hârtie pe care scrisesem numele noastre de familie – Nilsen și Wie. Hârtia aceea fusese inelul nostru de logodnă. Acum eram căsătoriți cu adevărat. Numele Vivian și Barnum erau gravate pe o tăbliță de cupru fixată pe o ușă de la etajul al doilea al unui bloc de apartamente din cartierul Bolteløkka, cu intrarea din strada Johannes Brun. Tatăl lui Vivian ne făcuse rost de acea garsonieră – o cameră cu o nișă pentru dormit și cu un balcon mare. Stăteam pe balcon. Era într-o sâmbătă, toamna devreme, iar aerul era limpede și curat, soarele cald încă. Chiar în spatele clădirilor dinspre vest vedeam colina din parcul Sten – Blåsen; mă aflam în peisajul meu, eram acolo unde începuse povestea mea. Spre sud vedeam fiordul; era limpede, nemișcat și lipsit de culoare, ca și cum ar fi înghețat deja. Am destupat prima sticlă de șampanie și am umplut două pahare. O vecină stătea dedesubt pe mica întindere de iarbă din fața blocului; ne-a făcut cu mâna, avea pământ pe degete. Am băut. Vivian și-a închis ochii și s-a lăsat pe spate. Lumina a devenit aurie pe fața ei. Simțeam o fericire pe care nu o mai încercasem mai înainte – amețeala ușoară dată de alcool și pacea acelui moment – amețeala și momentul s-au topit laolaltă.

— Cât de mult trebuie să lipsești pentru ca ceilalți să te creadă mort? am întrebat.

— Poate că toată viața.

Vivian nu a deschis ochii. Mi-am mai turnat șampanie în pahar. Am băut. Am râs.

— Toată viața? Asta înseamnă că persoanele dispărute au o viață veșnică. Nu mor niciodată. Continuă să trăiască la nesfârșit.

Vivian s-a întors spre mine. Dintr-odată am văzut în ochii ei o expresie de oboseală. Ținea piciorul înalt și subțire al paharului cu amândouă mâinile.

— Ți-e dor de Fred? a șoptit.

Aș fi putut s-o întreb același lucru. În loc să răspund, m-am dus înăuntru și am mai luat o sticlă. Am băut încă un pahar de șampanie. Când am ieșit pe balcon, Vivian își pusese ochelarii de soare. M-am așezat în spatele ei. O jumătate din balcon fusese acoperită de umbră. În curând avea să se facă răcoare.

— Vreau să avem copii, a zis Vivian.

Mi-am băut paharul.

— Atunci să facem, i-am spus.

Am luat sticla înăuntru cu mine; Vivian a tras recamierul, a făcut patul și ne-am întins. N-a durat mult. Eram – cum aș putea să spun asta? — drept la țintă și foarte hotărâți în pat. După frântura de nebunie din parcul Frogner, lângă chioșcul de vară, care se întâmplase cu atâția ani înainte, poveste despre care nu vorbiserăm niciodată, la care nici măcar nu făcuserăm aluzie, am devenit temători și timizi, în afară de cazurile când mă amețeam cu băutură. Era ca și cum deschideam ușa unui fel de întuneric atunci când făceam dragoste, și din pricina asta nu îndrăzneam să ne privim în ochi. Am vrut să trecem peste asta, să terminăm mai repede. Dar tot am simțit o undă slabă de parfum de mosc. Am umplut ambele pahare din nou.

— Am ajuns? am întrebat.

— Oh, termină, a spus Vivian.

— Am ajuns la publicul meu?

A râs și Vivian. O făceam să râdă atunci. M-am aplecat spre pântecele ei și am ascultat.

— Crezi că e un copil acolo acum? am întrebat.

— Poate că da, poate că nu, a spus Vivian.

M-am ridicat. Mi-era frig. Mai rămăsese puțin în sticlă. Vivian m-a luat de mână.

— Nu cumva bei cam mult? m-a întrebat.

— Cam mult?

— Da, cam mult. Aproape că ai dat gata două sticle singur.

— Le-ai numărat?

— Nu e așa de greu, Barnum. Una și încă una fac două.

— Ești la fel de bună la numărat ca Peder, am zis.

Vivian mi-a lăsat mâna. M-am culcat la loc.

— Beau pentru că sunt fericit, am șoptit.

Ea s-a ridicat și s-a dus în baie, unde nu era loc decât pentru o persoană – poate pentru una și jumătate, când situația era de-a dreptul disperată. Am auzit-o dând drumul la duș. Am băut ce mai rămăsese. Vivian avea obiceiul să stea mult în baie. Când a venit, m-am ridicat.

— Putem să ne culcăm devreme în seara asta? a suspinat ea.

— Trebuie să scriu, i-am spus.

Ea s-a întors cu spatele. Avea doar prosopul ei roșu în jurul trupului. Părul ud îi stătea răsfirat pe perna albă, formând o umbră întunecată care creștea și creștea.

— Să nu răcești, Vivian.

— Mi-e cald. Ție ți-e frig?

— Nu, mi-e bine. Să sting lumina?

— Poți să faci asta, Barnum.

Am stins lumina de deasupra patului și m-am așezat la masa de lucru îngustă care de-abia avusese loc în fața ferestrei, între ușa balconului și rafturile de cărți. Dar când am aprins veioza de pe masă, am văzut că lumina și restul încăperii, chiar dacă mă aplecam cât puteam de aproape de hârtia pe care scriam. Vivian și-a tras cuvertura peste cap. Camera aceea era cu adevărat mică. Aveam pe pereți fotografia lui Lauren Bacall și afișul filmului *Foamea.* Dintr-odată m-am gândit la Micul oraș. Acum crescusem, eram adult, în sfârșit, și locuiam în această garsonieră mică. Eram, dacă nu bătrân, cel puțin trecut de primul prag – acela care urmează după meridianul inocenței, acolo de unde râsul își schimbă culoarea. Cu toate astea, erau o mulțime de oameni care credeau că nu împlinisem douăzeci de ani, probabil că arătam ca un adolescent jerpelit. Din când în când mi se refuza biletul la un film pentru publicul peste optsprezece ani și trebuia să-mi arăt actul de identitate. Până la urmă nu m-am mai dus la filme. Ultima dată când am fost oprit a fost la *The Shining,* iar Peder a râs de s-a prăpădit. După aceea a trebuit să-mi arăt actul de identitate în baruri. Și asta a încetat, până la urmă. Dar cei care veneau îndeajuns de aproape și se uitau cu atenție, care nu se lăsau înșelați de buclele mele și de statura mea scundă (pe care, în momente

mai bune, o numesc înălțimea mea discretă), puteau vedea după trăsături care era realitatea, iar trăsăturile o arătau clar. Vivian dormea deja. Aproape că o invidiam pentru somnul ei. M-am pregătit. Iată un inventar al instrumentelor mele: patru sute de foi de hârtie marca Andvord, rigla, un creion, trei pixuri, *Cartea de Medicină a familiilor norvegiene* de M. S. Greve, o gumă de șters, fluid corector și mașina de scris primită de la Fred. Am mers în mica bucătărie și am luat o înghițitură din sticluță. Și mi-a trecut prin cap asta – „Micul oraș", partea a doua (sau partea întâi și jumătate) un pitic care locuiește în cea mai mică garsonieră din lume începe o relație cu cea mai înaltă femeie din lume. Mai beau o sticlă, îmi fac cafea și mă așez la birou din nou. Îmi scot carnetul. Astea sunt ideile mele. *1. Râs și lacrimi, raportul lui Barnum despre condiția umană. 2. Piscina. 3. Întâlniri cu cei faimoși – The Beatles, Per Oscarsson, Sean Connery etc. 4. Îngrășarea. 5. Triplul salt. 6. Omul nopții.* Acestea erau doar câteva dintre titluri – titlurile de lucru – fiecare așternut pe hârtie cu o schiță detaliată de indicații și cu dialog, și o listă de personaje. Acesta era cel mai bun moment al zilei pentru mine, când puneam fila de hârtie în mașina de scris sau începeam să scriu cu creionul, ca să nu o trezesc pe Vivian. Aici domneam, eram suveran. Eram propriul meu stăpân și stăpânul timpului, totodată. Întunericul se lipea de fereastră. Luminile din centrul orașului nu se stingeau niciodată. Cineva pusese un album de Six Pistols la maximum. Pisicile din Bolteløkka miorlăiau. Apoi, dintr-odată, s-a făcut liniște. Nu am mai auzit decât respirația ușoară a lui Vivian. Ea era motorul care ne punea pe amândoi în mișcare. Acesta era timpul meu. Aveam să-mi fac poveștile înalte – nu scunde și încete – nu, aveam să le ridic mai sus decât semnele de pe cadrul ușii, mai sus decât înălțimea mea. Oare aveam niște așteptări prea mari? În aceste momente, când mâna care ține creionul se apropie de pagină, când degetul cade spre o literă a tastaturii uzate, acum sunt în elementul meu. Din acest moment, orice se poate întâmpla. Eu sunt micul zeu. Sunt mai greu decât greutatea mea, sunt mai înalt decât propriile-mi gânduri, mai mare decât propria mea autoritate – în această perioadă intermediară, în ezitarea de o secundă, ca o picătură de apă sub un robinet care nu-i bine închis, iar această picătură are puterea de a deveni un ocean. Vivian s-a răsucit în pat și a gemut încet. Poate că a visat

ceva. Poate că o persoană creștea înăuntrul ei – la asta am început să mă gândesc – formată din spermatozoidul meu și ovulul ei, nici mai mult, nici mai puțin; cu trăsăturile embrionului deja acolo, în căldura uterului – liniile de pe fața unui băiat, gropițele unei fetițe, inima unui copil. În *Cartea de medicină* a lui M.S. Greve, aceasta era definiția: *Fertilizare, procesul prin care ovulul fertilizat se divizează pentru a deveni un individ.* Iar creionul meu a aterizat pe *Omul nopții.* Am scris prima scenă. *Un BĂIAT, opt ani, slab și palid, aleargă pe străzi.* Când am închis ochii, l-am văzut alergând pe străzile goale, într-un oraș pustiu, dimineața devreme. E îmbrăcat cu haine demodate; îi aud răsuflarea grea, gâfâitul. Aud și muzică, pentru că scena trebuie să fie însoțită de o muzică simfonică lentă. Unde aleargă băiatul? La ce trebuie să ajungă, de ce aleargă atât de repede? Mi-am pus jos creionul. Era prea mult pentru mine. Nu eram încă gata pentru povestea asta – piatra mea de încercare, cea mai bună operă a mea – această poveste care avea să aibă în centrul ei o absență. Am scris cuvântul pe margine și l-am subliniat. *Absență.* Știam lucrurile pe care voiam să le scriu, dar nu în ordinea în care voiam să fie scrise. Aceasta este o narațiune: ordinea lucrurilor, cursul evenimentelor, ce urmează – acea logică strâmbă care nu este compusă din cauză și efect, ci urmează o cronologie poetică. Trebuia să cresc odată cu ea, să mă întind dincolo de puterile mele, pentru a deveni propriul meu supraom. Aveam să umplu absența și să o anulez – Fred, care dispăruse de zece ani, străbunicul nostru, Wilhelm, care dispăruse în gheață, soțul necunoscut al Bolettei, călătoria plină de umbre a tatei din vremea în care își ducea valiza cu aplauze până la ziua în care a apărut pe Strada Bisericii într-un Buick auriu, strălucitor. Și nu puteam să uit de Peder – Peder care studia economia la Universitatea din Los Angeles. Poate că spre acești oameni alerga băiatul? Vivian dormea. M-am dus să-mi iau o bere și am ieșit în vârful picioarelor pe balcon. Vedeam umbra colinei Blåsen. Acolo obișnuia să stea Bătrâna, acolo se ducea mama s-o caute. Mi-a venit încă o idee și m-am grăbit înăuntru ca s-o notez – aceasta era cea mai mare teamă a mea, ca nu cumva să uit lucrurile care-mi veneau în minte, și de aceea m-am dus și am scris-o. Am scris așa: *Locuri. Istorii despre atașamentul oamenilor față de anumite locuri. De pildă, Bătrâna și Blåsen. Boletta și Polul Nord. Chioșcul lui Esther.*

Curtea școlii. Un loc devine un loc doar după ce un om a fost acolo. Un om este un om doar după ce și-a găsit un loc cu care să se identifice. Și nu cumva în aceste locuri rezidă memoria noastră? Unde este locul meu? Nu știu. Dar oare timpul nu poate fi un loc? Locul meu o să fie în timp. Am scris în josul paginii, cu litere mari. *Cimitire.* Ale cui sunt? Apoi am dat înapoi paginile până o veche și credincioasă idee: *Triplul salt.* Aveam să fac din triplul salt poetica mea. Diversele stadii ale triplului salt sunt inevitabile și definitive – alergarea rapidă, săritura elastică și contactul la fel de elastic cu solul. Saltul, pasul mare, apoi fiecare atom de forță adunat laolaltă pentru săritura puternică spre groapa cu nisip, în timp ce picioarele se întind înainte în coborâre – o mișcare aproape imposibilă și cu atât mai frumoasă. Îmi imaginez o istorie a triplului salt, cum tehnica sa a fost rafinată de-a lungul anilor fără să afecteze proprietățile esențiale ale disciplinei în sine – saltul, pasul mare și săritura – trinitatea triplului salt. Mă interesează în special alergarea; aici este baza, pentru că un salt prost poate fi detectat încă din faza alergării. Îmi închipui că există o serie de fotografii din diverse turnee și campionate de sport, din țară și din străinătate, care pot aduce informații relevante despre natura și semnificația triplului salt. După ce m-am gândit mult, m-am hotărât să-l fac protagonist pe îngrijitorul Bang – eroul jalnic al triplului salt. Iată ce îmi imaginez – bătrânul îngrijitor a adus nisip în curtea din spate și a săpat o groapă pe care a umplut-o cu nisip. Toți s-au adunat să vadă triplul salt. E primăvară, într-o sâmbătă după-amiaza; ne aplecăm peste ferestre și stăm adunați pe scări; ne înșirăm de-a lungul pistei de alergare, poteca îngustă presărată cu pietriș. Aclamăm, și îngrijitorul Bang își face apariția, îmbrăcat într-un șort uzat și într-un tricou galben, în aplauzele și strigătele de bucurie ale tuturor. Șchiopătând, aleargă cu hotărâre, ajunge pe platforma de lemn și sare înainte cu un mârâit, și chiar atunci îngheț imaginea – îl las pe îngrijitorul Bang astfel, în aer; iar din acel punct merg înapoi în timp, la începuturile saltului. Cine a fost primul om din lume care a încercat triplul salt?

M-am dus la culcare când s-a trezit Vivian. S-a îmbrăcat în hainele de sport și s-a strecurat afară. I-am auzit pașii repezi pe scări. Plecase de o jumătate de oră, iar eu tot nu dormeam. Apoi

a sunat telefonul – sau erau clopotele de la biserică? Era tatăl lui Vivian.

— Pot să vorbesc cu Vivian, te rog? a întrebat.

— E afară, aleargă, i-am spus eu.

— Voiam doar să-i amintesc despre cina din seara asta.

Vocea lui părea foarte departe, ca și cum ar fi pus receptorul jos și s-ar fi dus să vorbească în altă cameră.

— Alo? am spus.

— La ora șapte, a zis, cu vocea mai aproape de receptor de data asta.

— La ora șapte, am repetat.

— Bun, atunci vă așteptăm.

— Da, sigur, am zis.

Tonul lui s-a schimbat, dintr-odată mai încrezător.

— Tu nu alergi?

— Lui Vivian îi place să alerge singură, i-am spus.

Nu se hotăra să închidă. O auzeam pe Vivian pe scări, îi auzeam respirația grea.

— Ce mai faceți voi doi? a întrebat el, cu o voce amabilă care părea atât de ciudată, ca a unui om care încerca să-și găsească un prieten.

— Am cumpărat o plăcuță pentru ușă cu numele noastre ieri, am spus.

El a închis telefonul. Vivian s-a întors spre mine, cu pielea udă.

— Plouă? am întrebat eu.

— Am transpirat, a zis ea.

— Vrei să facem un copil?

— Trebuie să fac niște exerciții de întindere.

S-a prins de partea de sus a cadrului ușii și s-a lăsat să atârne așa. Se ținea de pervaz cu degetele ei subțiri. Era ceva nefiresc în imaginea asta, ca și în aceea a îngrijitorului Bang pe care-l lăsasem în aer – un fel de animație suspendată, m-am gândit, ca purgatoriul așteptării în care ne lăsase Fred. Am adormit, iar somnul mi-a fost greu, scurt și lipsit de sens. Când m-am trezit, Vivian era în bucătărie, luându-și micul dejun. Mirosea a cafea, a pâine prăjită și a marmeladă. Am rămas pe loc, uitându-mă la ea. Nu exista niciun purgatoriu. Aceasta era viața cea de toate zilele, cea căreia nu-i dăm mare atenție și pe care o uităm după aceea. Era unul dintre acele momente din care este format în

cea mai mare parte timpul vieții noastre – momentele liniștite, lipsite de evenimente, momente de duminică. Apoi mi-a venit în minte că nu era o zi obișnuită, la urma urmei. Era prima noastră dimineață. Am adus pachețelul mic pe care-l ascunsesem sub pernă și m-am dus la ea.

— E loc și pentru mine aici? am întrebat.

Vivian s-a uitat la mine.

— Da, eu am terminat.

M-am așezat. Ea a turnat cafea pentru amândoi.

— Ai scris ceva? a întrebat.

— Nu pot să mă hotărăsc ce să scriu, i-am spus.

— Nu poți să te hotărăști? Ce vrei să spui?

— Am prea multe idei, Vivian.

— Și asta e o problemă?

— Da, pentru că nu pot înainta. Încep de fiecare dată ceva nou. Nu știu ce vreau.

Vivian a împins coșulețul cu pâine spre mine.

— Cred că o să scrii tot despre Fred, a zis ea.

Nu mi-a plăcut să o aud spunând asta. Avea dreptate. Am pus pachețelul în fața ei. S-a uitat la mine, foarte uimită.

— Ce-i asta?

— E un cadou de dimineață, i-am spus eu.

Vivian a clătinat din cap.

— Habar n-aveam că poți fi atât de atent, a zis.

A zâmbit. Eu am dat din cap, aprobator.

— Vrei să spui, burghez?

— Nu, vreau să spun atent, Barnum.

— Dar deschide-l odată! am strigat.

Vivian a deschis cutia. Era un inel simplu, de aur. Ea l-a scos din cutie cu atenție.

— Mama a vrut să ți-l dau ție, i-am spus.

În timp ce mă uitam la Vivian care își punea inelul subțire pe deget, mi-a venit o nouă idee; am văzut deodată o săritură, un triplu salt – inelul pe care Rakel i-l dăduse mamei și pe care eu i-l dădeam acum lui Vivian. Și înăuntrul acestui cerc mic, circumferința inelului, am întrevăzut o poveste uriașă, care arunca în aer toate barierele. Am văzut în mintea mea muntele de bijuterii pe care naziștii îl furaseră de la evrei înainte de a-i trimite în camerele de gazare – inelul acela ar fi putut ajunge în grămada aceea, dar Rakel reușise să-l salveze la timp. Am mai

văzut o cameră plină de pantofi pentru bărbați și femei și m-am întors în timp la cuvintele mamei: *Aud pașii aceia ieșind din viața mea.* Trebuia să scriu cuvintele astea. Am dat să mă ridic.

— Mulțumesc, a murmurat Vivian.

Am rămas pe loc. Mi-am pus mâna peste a ei. Tot ce atingeam se transforma în idei.

În duminica aceea, ceva mai târziu, ne-am dus la plimbare. Mergeam braț la braț. Frunzele copacilor se scuturau. În parc nu era decât stăpânul unui chihuahua urât și câțiva oameni care alergau, gâfâind. Se întorceau să se uite după noi. Eram un cuplu ciudat. Pusesem deoparte, în debara, pantofii cu tălpi groase. Acum purtam doar branțuri. Toamna venise peste noapte. Oamenii erau în casele lor, punând deoparte lucrurile de vară. Simțeam ceva ciudat în aer. Din pricina inelului. Nu trebuia să i-l dau. Deja regretam asta. Aș fi putut cumpăra altul, sau o pereche de cercei. Era destul plăcuța de pe ușă cu numele noastre: Vivian și Barnum. Era mai mult decât suficient. Inelul acela atârna prea greu pe mâna ei. Pentru un moment, ea și-a pus capul pe umărul meu.

— Mulțumesc, a spus din nou.

— N-ai pentru ce, am spus.

Ne-am dus pe Blåsen și ne-am așezat acolo. Un stol de porumbei și-a luat zborul de pe acoperișuri și a zburat în cele patru vânturi.

— Care e locul tău? am întrebat-o.

— Ce vrei să spui?

— Fiecare are un loc al lui. Acesta este locul Bătrânei.

— Eu n-am niciun loc, a spus Vivian.

Am râs.

— Firește că ai.

Deodată și-a ieșit din fire.

— Poate că nu vreau niciun loc! a zis ea, furioasă.

— Bine, am spus.

Am aprins un chibrit. Vivian a stins flacăra suflând în ea.

— Vrei să-ți spun unde e locul meu, Barnum? Este la cotitura la care tata a avut accidentul de mașină, acolo unde m-am născut eu.

Mi-am pus țigara la loc în buzunar. Nu-mi plăcea locul acela. Voiam să găsesc altceva pentru ea, nu scena unde se întâmplase ceva atât de groaznic.

— Ai uitat că mergem la masă la ora șapte? am întrebat.

Vivian și-a pus mâinile pe față. A rămas așa cel puțin zece minute. Începea să se lase întunericul

— Eu nu merg, a zis.

Dar am mers împreună la ceea ce Vivian avea să numească mai târziu spectacolul de la ora șapte acasă la Dracula. Am intrat mai înainte în localul Krølle și chiar și Vivian a băut o bere. Am mai comandat încă două. Acolo eram servit cu alcool fără să mi se ceară să arăt actul de identitate.

— Care e locul tău? m-a întrebat.

— Ghicește, am zis.

Ea n-a stat mult pe gânduri.

— Sub copacul din piața Solii.

— Acolo nu este locul meu, am spus, este al nostru.

O umbră a trecut pe fața lui Vivian – sau poate că umbra venea dinspre mine. Se numea Peder.

— Cinematograful Rosemborg, a șoptit ea.

— Ești aproape, am zis.

Ea s-a aplecat spre mine.

— Știu, Barnum. Este Micul oraș.

Mi-am ridicat paharul, am dat noroc.

— Răspunsul ăsta e cel corect.

Vivian și-a ridicat și ea paharul.

— Ce vrem de la locuri, de fapt? Poți să-mi spui asta?

Mi-am pus paharul cu bere pe masă.

— Locurile ne fac să fim întregi, am spus cu vocea joasă.

Vivian a rămas tăcută un timp. În jur am auzit niște voci ridicându-se; se stârnise o ceartă. Cineva a lovit cu pumnul în masă.

— Despre asta scriu, am șoptit. Despre locurile care ne fac să fim întregi.

I-am luat mâna și am simțit marginea inelului pe pielea ei. Vivian s-a uitat brusc la mine.

— Unde este locul lui Fred?

Am ridicat din umeri.

— Poate că asta caută el.

I-am lăsat mâna și am mai luat o înghițitură din paharul cu bere.

— Îți e dor de Peder? am întrebat-o.

Și ea ar fi putut să mă întrebe același lucru. S-a dus la baie. L-am chemat pe chelner și am mai luat o halbă de bere de pe tava lui. Micul oraș. Acesta era locul meu. Acolo fusesem ales de un polițist cu mănuși albe și începusem să cresc. Acolo am avut prima idee pe care am scris-o. Micul oraș era timp și spațiu, totodată; imposibil să scap de acolo. Dintr-odată o foaie de hârtie tipărită a ajuns în fața mea. *Nu vânzării Norvegiei. Procesiune cu torțe aprinse cu plecare din Piața Tineretului – 20 octombrie.* M-am uitat în sus. Am întâlnit privirea unui bărbat sever, înclinat deasupra mea.

— Și Norvegia este un loc, am zis eu.

— Ești student? a întrebat.

— Nu, sunt proprietarul unui magazin.

A devenit suspicios.

— Proprietarul unui magazin?

— Da.

— Ce vinzi?

— Nu vând, am spus. Păstrez lucruri.

— Ce păstrezi, atunci?

— Ciocolată, suc, hot-dogs, reviste săptămânale și bomboane.

Tipul a lovit cu palma în masă, nerăbdător și disprețuitor.

— Capitalistul dracului! a exclamat.

— Dar și eu sunt exploatat, am spus.

Și-a retras mâna, derutat pentru un moment.

— Un proprietar de magazin exploatat? Nu mă face să râd.

M-am ridicat. Îi ajungeam până la piept, chiar în pantofii cu branțuri. Nu râdea.

— Au trecut patru ani de la referendum, am spus.

Individul s-a supărat din nou.

— Și ce? Ce legătură are asta?

Și-a vârât foaia în buzunar și a ieșit afară, trecând printre chelneri. Când m-am așezat la loc pe scaun, Vivian se întorsese.

— Trebuie să le trimiți, a zis.

— Să le trimit?

Nu înțelegeam nimic. Ea s-a aplecat peste masă.

— Trimite scenariile! Trebuie să i le arăți cuiva!

— Încă nu sunt pregătit pentru asta.

Vivian mi-a pus în față un anunț pe care îl rupsese dintr-un ziar. Compania Filmul Norvegian anunța un concurs de scenarii. Puteau fi trimise și scenarii complete, și rezumate. Dar acesta

era lucrul de care îmi era teamă. Eram înspăimântat că cineva avea să mă respingă, să respingă tot ceea ce scrisesem, să arunce la gunoi. În momentul acela încă puteam să visez, să fiu propriul meu stăpân, pe toată lungimea riglei lui Barnum. Am închis ochii. Termenul-limită al trimiterii scenariilor era 1 martie.

— Ce dată e azi? am întrebat.

— 20 septembrie, a spus Vivian.

Și m-am gândit că, dacă am fi alergat din răsputeri înapoi în timp, poate că am fi ajuns la procesiunea cu torțe aprinse din Piața Tineretului, care fusese cu patru ani În urmă. Am deschis ochii.

— O să ți le arăt ție mai întâi, am zis eu.

— Erai dus cu gândul departe adineauri, a zis Vivian.

Am râs.

— Doar până afară, să fac pipi.

A râs și ea.

— Vorbești serios? O să mi le arăți?

— Dar cui altcuiva?

Vivian a luat o înghițitură din berea mea, și îmi plăcea când bea așa, într-un fel neînfrânat – atunci râdea cu multă spontaneitate, și era ca și cum am fi fost o echipă – nu ca două ceasuri arătând ore diferite în recepția unui hotel – Vivian fiind Tokyo, iar eu Buenos Aires. Acum beam și râdeam în același timp, dar eram foarte tăcuți atunci când tatăl ei ne-a deschis ușa și l-am urmat în apartamentul întunecos. Vivian ne-a lăsat imediat ce am ajuns în hol, ducându-se în dormitorul mamei ei, iar eu m-am cufundat într-un fotoliu adânc în bibliotecă, în timp ce tatăl lui Vivian turna whisky în două pahare, lăsa să cadă în ele cuburile de gheață care trosneau și își trăgea un fotoliu mai aproape de mine.

— E timpul să ne cunoaștem mai bine, a zis el.

— Da, am murmurat.

Deși nu prea era lumină în încăpere, am observat că se uita fix la mine, cu o privire ascuțită și severă.

— După accident, mama lui Vivian a aruncat toate oglinzile pe care le aveam. Dar într-o zi a sunat soneria. S-a dus să vadă cine suna și erau niște copii acolo. Țineau o oglindă în fața ei. Poți să crezi că niște copii pot să fie atât de răi?

M-am mulțumit să dau din cap. Tatăl lui Vivian și-a ridicat paharul la gură.

— Tu te pricepi la scris, ce părere ai despre o poveste ca asta?

M-am uitat în jos.

— E o poveste bună, am zis.

Cuburile de gheață au clinchetit.

— Bună? Ești sentimental, Barnum?

— Mă îndoiesc.

— Atunci ar trebui să știi că nu există povești bune. Doar povești adevărate și altele care nu sunt adevărate.

A mai băut din whisky și a oftat adânc.

— Ce ți-a spus Vivian despre accident?

— Ce mi-a spus?

Tatăl lui a mai turnat whisky în paharul lui, nerăbdător, dar nu mi-a turnat și mie, cu toate că aveam paharul aproape gol.

— Ți-a spus cum s-a întâmplat?

Am aruncat o privire în direcția ușii, care era puțin întredeschisă. Vivian nu era pe acolo. A venit doar când s-a terminat conversația aceea.

— Deci nu s-a născut atunci, am spus, și am regretat cuvintele imediat ce mi-au ieșit din gură.

El s-a aplecat spre mine, și am reușit să-i văd zâmbetul amar.

— Toți au propria lor versiune, Barnum. Lucruri pe care le-au auzit. Lucruri pe care le-au visat. Știi asta, nu?

M-am cufundat și mai adânc în fotoliul meu.

— Mi-a spus că ai pierdut controlul mașinii la o curbă și mașina a intrat într-un șanț.

El a oftat.

— Nimeni nu pierde controlul unui Chevrolet Deluxe, Barnum.

Și-a ridicat mâinile ca și cum ar fi ținut un volan.

— Din curbă venea către noi o altă mașină, a șoptit. Un Buick decapotabil. Venea mult prea repede. A intrat pe partea mea de drum și a trebuit să smucesc de volan ca să scot Chevrolet-ul de pe șosea.

Tatăl lui Vivian a făcut un gest de rotire cu mâna și a lovit cu piciorul în podea. Apoi și-a lăsat mâinile să cadă pe genunchi.

— Așa s-a întâmplat, a spus. Am evitat ca mașinile să se ciocnească și mi-am distrus familia.

Încet, a ridicat paharul. Acum ne cunoșteam mai bine? Acum el însuși știa mai bine cine era?

— Cealaltă mașină nu a oprit? l-am întrebat.

El a scuturat din cap și dintr-odată vocea lui a devenit de nerecunoscut, cuvintele îi sunau distorsionate și ceva din el s-a frânt.

— Porcul afurisit a continuat să conducă!

Iar în acel moment a sunat soneria. Am simțit un fel de junghi, o sfâșiere în inimă, senzația paradoxală că mă durea atât de tare, încât îmi făcea plăcere. Poate că era Peder. Am ascultat. Am auzit cum cineva deschide ușa – Vivian – poate că Vivian și Peder se îmbrățișau chiar în acel moment, iar eu voiam să fiu cu ei în îmbrățișarea aceea, atunci. Tatăl lui Vivian a rămas pe loc. Și-a lăsat mâna pe genunchiul meu. Aș fi vrut să o ia de acolo.

— Acum știi, a spus, și vocea lui era ca înainte, lipsită de expresie, o secvență de sunete profunde în gura lui.

— Ce? am întrebat.

— Acum știi adevărul, Barnum.

Și mi s-a părut că-l auzeam pe Peder, undeva departe, foarte departe, și în același timp aproape: *Poate că da. Poate că nu.*

Tatăl lui Vivian s-a ridicat.

— Nu o să mai vorbim niciodată despre asta, a zis el. Niciodată.

Cineva a bătut încet la ușă și a deschis-o. O doamnă în vârstă, cu părul cărunt, cu un șorț alb și un halat negru, a aruncat o privire înăuntru. A făcut o plecăciune.

— A venit invitata dumneavoastră, domnule Wie.

A dispărut din nou în întuneric la fel de repede cum apăruse. L-am urmat pe tatăl lui Vivian în camera de zi. Acolo era invitata. Era mama. Se fardase. Arăta cam derutată. Tatăl lui Vivian i-a luat mâna.

— Nu vă ține nimeni companie? Îmi pare rău. Eu și Barnum vorbeam despre viață și am uitat cum a trecut timpul.

— O, nu face nimic, a zis mama.

— Mulțumesc pentru că ați venit, deși v-am invitat cu prea puțin timp înainte.

Mama a zâmbit.

— Eu sunt cea care ar trebui să vă mulțumesc.

Tatăl lui Vivian i-a lăsat mâna.

— Mă duc după fete, a zis.

S-a dus repede în hol. M-am întors spre mama.

— De ce nu m-ai sunat? Am fi putut veni împreună.

— Pentru că am fost invitată acum zece minute. Iar tu erai deja plecat de acasă.

— N-au invitat-o și pe Boletta?

— Boletta e obosită. Ai băut, Barnum?

Bătrâna menajeră a apărut deodată cu o tavă, iar eu am reușit să dau pe gât un Martini sec înainte ca ea să dispară din nou.

— Nu, am spus.

Mama a oftat și s-a uitat în jurul ei.

— Cum pot suporta să trăiască într-o casă atât de întunecoasă?

— Știu, am zis eu. Nu pot să suporte lumina zilei.

— Taci din gură, Barnum!

Iar eu m-am gândit la ce spusese tatăl lui Vivian despre accident – ceea ce numise el „adevărul”. De aceea ne invitaseră, să dea în vileag cine era vinovatul? Mama nu trebuia să spună niciun cuvânt despre Buick. Eu băusem prea mult și mi-am dat seama, pentru prima oară, că era mult prea puțin.

— Ce dracului vor? am șuierat.

— Vor doar să fie amabili, Barnum. Aproape că suntem din familie acum.

Am râs.

— Aproape din familie?

Mama m-a ciupit de braț.

— Adună-te, Barnum.

Tatăl lui Vivian s-a întors. Era împreună cu fiica lui. Vivian a fost mulțumită s-o vadă pe mama acolo, dar avea în același timp o expresie neliniștită. A sărutat-o pe obraz.

— Mulțumesc, Vera.

Mama i-a ridicat mâna și a atins inelul.

— Îți stă bine cu el.

Tatăl lui Vivian s-a uitat la mine cu buzele încă strânse în timp ce și-a dus degetul la gură. Nu aveam încredere în el. S-a uitat la Vivian.

— Ai terminat cu Annie? a întrebat el.

Vivian a încuviințat. El a zâmbit.

— Bine. Atunci mergem la masă.

A împins ușile albe care dădeau în sufragerie. Ea stătea la capătul mesei, în umbra din spatele candelabrului, uitându-se la noi. Vivian făcuse o treabă foarte bună. Fața îi era netedă,

trăsăturile perfecte și clare – semăna cu o fotografie încadrată de întuneric. Dar când a trebuit să mă așez lângă ea, am văzut că sub machiaj, sub toată acea tencuială frumoasă, era vechea ei față, pe care timpul o încremenise așa în momentul în care fusese distrusă de impactul violent cu parbrizul Chevrolet-ului. Restul era o mască pe care ea o purta cu un fel de demnitate, și poate cu sfidare. Doamna mai în vârstă ne-a servit. Nu-mi amintesc ce am mâncat. Era ceva din carne de vânat. Nu-mi era foame. Vivian ținea cuțitul și furculița într-un mod ciudat, cu pumnii încleștați, ca un copil prost-crescut. Nu observasem asta niciodată la ea. Inelul părea prea mic pentru degetul ei. Vedeam mâinile noastre, cele zece mâini și cincizeci de degete ale noastre, care nu semănau unele cu altele. Și propria mea mână ridicând paharul la gură, iar fiecare înghițitură de vin roșu era ca o rafală de vânt prin capul meu.

Îmi dau seama că aceste mâini trebuie să fie o imagine în raportul lui Barnum despre omenire; sunt posedat de gândul mâinilor retezate, separate de corp – dar nu am nimic de scris la mine și nu am curajul să plec de la masă, pentru că mi se pare că ceva cu adevărat înspăimântător s-ar putea petrece în absența mea. Tatăl lui Vivian își lasă cuțitul și furculița și bea în sănătatea mamei.

— Am impresia că ne-am mai văzut undeva înainte, spune el.

Mama zâmbește.

— Dar ne-am văzut. La premiera filmului *Foamea.*

— Nu, cu mult înainte de asta.

Tatăl lui Vivian își pune paharul pe masă.

Mi se pare că peste noi este întinsă un fel de membrană, o piele care s-ar putea rupe în orice clipă.

— Și unde s-a întâmplat asta? spun eu tare, râzând.

Dar nimeni nu mă aude. Paharul meu e gol. Tatăl lui Vivian se uită peste masă.

— Annie, unde am mai văzut-o noi pe mama lui Barnum mai înainte?

Ea se întoarce încet spre Vivian, și cuvintele ei sunt la fel de lente ca și mișcarea.

— Voi doi nu v-ați gândit să vă căsătoriți cum se cuvine?

Vivian trage aer adânc în piept.

— Cum se cuvine? Ce vrei să spui?

— Știi prea bine ce vreau să spun, Vivian. La biserică, firește.

Vivian se uită la mine.

— Barnum și cu mine am ajuns la concluzia că Dumnezeu nu există. De aceea ne-am căsătorit la atelierul de inscripționat plăcuțe cu nume.

Mama ei zâmbește. Se uită și la mine. Stratul gros de machiaj crapă.

— Totdeauna m-am gândit că o să fie Peder cu Vivian, spune ea.

Vivian își împinge scaunul înapoi.

— De ce ai crezut asta, mamă?

— Pentru că vă potriveați atât de bine.

Tatăl lui Vivian se înclină dintr-odată spre mama; e ca și cum ar fi găsit o urmă pe care nu vrea s-o piardă, fragmentele unui vis după o noapte grea.

— Cu ce se ocupa soțul dumneavoastră? întreabă el.

Mama ezită un moment.

— A fost clovn, iar după aceea s-a ocupat cu comerțul, spune ea.

S-a lăsat liniște un timp după acest răspuns; se auzea doar zgomotul tacâmurilor și al mestecatului. Apoi tatăl lui Vivian a întrebat altceva.

— Nu ați mai avut un fiu? Care a dispărut?

Vivian s-a uitat în jos și a șoptit ceva ce eu n-am putut auzi. Mama s-a îndreptat pe scaun.

— Nu a dispărut, a spus ea liniștită. Doar rătăcește prin lume.

Și mă frapează ideea că dialogul acesta este îndreptat spre trecut, nimic din ceea ce se spune nu face să se miște poveștile noastre înainte – conversația asta e o apă care nu curge. Aici, în acest loc, în sufrageria aceasta, e numai trecutul, și nici măcar pe acesta nu-l putem pune în cuvinte. Dar brusc mama lui Vivian își pune brațul pe mâna ei, cu un gest care arăta că se amețise puțin. Stratul de machiaj alunecă și apare cicatricea – o linie umflată, în diagonală, pe fața ei care parcă e făcută din două segmente diferite care nu se potrivesc unul cu altul.

— Voi doi v-ați gândit să faceți copii? întreabă ea.

Vivian își trage brațul. Mâna mamei ei rămâne zvâcnind ușor pe masă, între farfurii, pahare și tacâmuri. Pare că respiră; apoi dispare brusc, și rămâne doar o încrețitură pe fața de masă, o umbră în albeața țesăturii.

— Nu, răspunde Vivian. N-aș vrea ca din cauza mea să fie supusă o ființă la așa ceva.

— La ce anume?

— Să fie copil, mamă.

Vivian se ridică de la masă și iese din sufragerie. Mama mă lovește cu piciorul pe sub masă. Mă duc după Vivian. Stă pe pat în vechea ei cameră, unde toate sunt neschimbate, în afară de fotografia lui Lauren Bacall care nu mai este atârnată acolo – a rămas doar un pătrat mai întunecat pe tapet, ca un negativ, îmi pun capul în poala lui Vivian.

— Nu puteai să spui că da? o întreb.

— De ce?

— Pentru că da e la fel de scurt ca nu.

— Nu-i adevărat, Barnum. Nu este întotdeauna mai scurt decât nu. Ar trebui să știi asta.

O sărut.

— Ne întoarcem acolo sau ne ducem acasă?

— Tu ce crezi?

— Nu-mi place să-i lăsăm așa.

Vivian se ridică.

— Să ne prefacem că suntem fericiți? întreabă ea.

— Dar nu suntem? Fericiți, adică.

Vivian zâmbește.

— Nu aici.

Aceasta a fost ultima dată când am luat cina la părinții ei. Mama a luat un taxi și s-a dus acasă la Boletta. Vivian a vrut să meargă pe jos. Ne-am oprit în dreptul casei lui Peder. Era lumină la parter, dar nu era niciun semn de viață înăuntru.

— Și tu ai crezut că o să fii cu Peder? am întrebat-o.

Vivian nu a răspuns imediat.

— Nu, am crezut că o să fii tu cu Peder, a zis.

Continuăm să mergem pe strada Tiedemann, și ne văd pe noi traversând anotimpurile fără oprire – e toamnă când dispărem după colț, iar luminile se sting în casa lui Peder; la Vestkanttorget intrăm în iarnă; primăvara se apropie atunci când ajungem la Bislet, iar în Bolteløkka a venit deja vara – încă o vară. Deschid ferestrele ca să aerisesc încăperea; iau o cârpă în timp ce vecina noastră scoate afară gunoiul, iar pe culoar lustruiesc tăblița cu numele nostru până când strălucește: Vivian

și Barnum. O aud chiar în spatele meu. N-a făcut niciun zgomot urcând pe scări. Îmi acoperă ochii cu mâna. Eu râd.

— Am fost la doctor, șoptește ea.

— La doctor? N-ai nimic, nu?

— Totul e bine, Barnum. Va trebui să te consulte și pe tine.

Își ia mâinile de pe ochii mei. Stau acolo cu spatele la ea.

— Ești sigură că încă mai vrei să ai un copil cu mine, Vivian?

JUMĂTATE DE ÎNTUNERIC

— Mulțumesc mult! spune băiețelul politicos când îi dau restul de cincizeci de øre.

Își închide degetele în jurul monedei strălucitoare, iar în cealaltă mână strânge o cutie roșie de suc.

— Nu e nevoie să spui „mulțumesc mult”, îi spun.

Îl mângâi pe cap. El se smucește.

— Poftim? murmură el.

— Ai cui bani sunt ăștia? îl întreb.

— Ai cui bani?

— Da, cui aparține moneda asta de cincizeci de øre?

El o strânge și mai tare în mână.

— Mie!

— Exact, spun eu. Așa că nu e nevoie să spui „mulțumesc mult”.

Băiatul traversează strada în fugă.

— Țicnitule! strigă el.

Stau pe o ladă goală de limonadă, sprijinit de fereastra chioșcului. Eu l-am preluat, împreună cu mama. Chiar înainte de venirea verii, mintea lui Esther a luat-o într-o direcție care a făcut-o să uite prețul zahărului candel, câte øre sunt într-o coroană și cum se stinge aragazul. Pe de altă parte, poate să-și amintească orice s-a întâmplat între 1945 și 1972 – vremea, alegerile internaționale, întrecerile de schi de la Holmenkollen, primul pas pe Lună, cele mai frecvente cereri de cântece la radio. Acum stă într-o cameră cu o altă femeie la azilul Prințul Christian August din Storgata, nu-și mai amintește nici propriul ei nume, dar are un întreg calendar în cap. A venit toamna. Am atârnat ultimele reviste săptămânale cu cârlige de rufe pe o sfoară întinsă în cadrul ferestrei. Cutiile cu suc sunt puse în cutia

frigorifică, iar sticlele cu Coca-Cola în frigider. Ce îmi displace cel mai mult sunt crenvurștii. Sunt o pacoste. Zac acolo în apa călduță până când ajung cenușii și zbârciți și nu mai sunt buni de nimic decât să fie dați la câini. O să încetez să mai vând crenvurști. O să am un chioșc cu reviste color, țigări și bomboane. Dar mama nu vrea niciun fel de schimbări, vrea să continue cum era pe vremea când Esther a plecat. Au început să facă salată de crevete și rondele de ceapă prăjită la chioșcul din strada Sørkedal, dar n-am nicio intenție să intru în competiție cu ei – din partea mea, n-au decât să-și servească mizeriile pe care le fac acolo. Am o perspectivă bună de aici asupra Micului oraș. O clasă de copii este acum acolo, învățând regulile de circulație de la un polițist. Stau în dreapta și în stânga lui, cel mai probabil ascultându-l cum vorbește despre luminile reflectorizante ale bicicletelor și despre semafoare, pentru că în curând vor veni nopțile foarte întunecate, iar vizibilitatea o să fie foarte importantă atunci. Și când îi văd așa pe copiii aceia, cu expresiile lor serioase și trăsăturile încă nedefinite, e ca și cum mi-aș pune degetul deasupra timpului și l-aș vedea trecând. Scriu asta în caietul meu. *Timpul. Cum am putea arăta și percepe trecerea timpului, dar într-un fel nou și unic? Dacă ar fi posibil, am putea, de pildă, să punem pe cineva să stea în fața unei camere timp de cincizeci de ani și să filmăm schimbarea trăsăturilor. Titlu posibil – Ecou.* Apoi lecția se termină și copiii se grăbesc să traverseze în timp ce polițistul stă acolo, trist, pe mica trecere de pietoni, știind că nu au învățat nimic, sau că uitaseră deja ceea ce au învățat. Niciunul dintre ei nu se uită dacă poate traversa, ci țâșnesc peste șosea ca să ajungă primii la chioșcul lui Barnum. Curând va fi o coadă lungă în fața ferestruicii. Eu mă înclin afară și mă uit în jos la ei, iar ei se uită în sus la mine. N-au de unde să știe că stau în picioare pe lada de limonadă.

— Ce să-ți dau? întreb.

Băiatul care e primul la coadă, un copil îndesat cu părul în ochi, pune cinci coroane pe pervaz.

— Un crenvurst cu sos, zice el.

Învelesc în hârtie cerată un crenvurst palid, pun pe el ketchup și muștar și îi pun mortăciunea în mână. Primește patru coroane înapoi – carnea aceea moartă nu valorează mai mult – iar băiatul cel gras se gândește că i-am dat prea mult rest înapoi;

nu-mi mulțumește, ci se dă repede jos de pe trotuar în timp ce-și îndeasă crenvurstul în gură.

— Ai putea să zici „mulțumesc”, strig după el.

Dar el nu aude, și următoarea la coadă este o fetiță subțire cu un ghiozdan prea mare; e gata să cadă pe spate cu el cu tot.

— Ce-mi puteți da de douăzeci și cinci de øre? întreabă ea.

Mă gândesc.

— De douăzeci și cinci de øre poți să cumperi zahăr candel, îi spun eu.

— Ce e zahărul candel?

— E bun, o asigur eu.

Îi dau o bucată mare de zahăr candel într-un cornet de hârtie și las moneda să cadă la loc în mâna ei.

— Era să uit că zahărul candel e gratis dacă îl împărți cu altcineva.

Se uită la mine uimită și pleacă singură spre Majorstuen. Ultimii la coadă sunt doi băieți care au venit într-o misiune stânjenitoare. Se uită de jur-împrejur și nu riscă să spună vreun cuvânt până când coasta e liberă cel puțin un kilometru și jumătate în toate direcțiile. Știu ce caută. Îi las doar să asude puțin. Apoi unul dintre ei se întinde spre ferestruică.

— *Cocktail,* spune el dintr-odată, în viteză; aproape că înghite cuvântul înainte să-l spună.

— Ce e asta? întreb eu.

Celălalt îi trage un șut în picior prietenului lui, și sărmanul băiat trebuie să o ia de la capăt.

— *Cocktail,* repetă, mai clar de data asta; sudoarea îi curge de pe fruntea netedă, netulburată.

— Vrei să spui revista pentru bărbați *Cocktail*?

Amândoi dau din cap, nerăbdători și uitându-se în jur, ca și cum în orice moment una dintre mamele lor ar putea apărea, prinzându-i asupra faptului. Cine ar fi crezut că acest tip de reviste avea să fie în inventarul pe care mi-l lăsase Esther? Da, un teanc întreg de reviste *Cocktail* de prin anii ’60 zăcea într-o cutie, sub pachetele cu ciocolată. M-am întrebat mult timp cine cumpăra *Cocktail* de la chioșcul lui Esther – sigur nu eu – și am ajuns la concluzia că probabil le cumpăra îngrijitorul Bang. Am deschis cutia încet în timp ce băieților de afară le bătea inima gata să le spargă pieptul. Am ales numărul 13 din 1967, cea cu o doamnă coafată stând pe vine pe un covor, sub un copac.

Avea să fie un început bun pentru niște băieți atât de mici. Au strecurat deja o bancnotă de zece coroane prin fereastră. Le dau banii înapoi, îi bat ușor pe cap și le ciufulesc puțin părul.

— Nu trebuie să plătiți pentru doamne mai în vârstă, le spun eu.

Rulez revista, pun o bandă de cauciuc în jurul ei și le-o dau ca pe o baghetă de releu celor doi băieți sălbatici care stabilesc în toamna aceea un nou record la alergare pe ultima parte a Străzii Bisericii. E destul pentru ziua de azi. Închid fereastra, trag jaluzelele și mă așez în cele din urmă pe scaunul pliant pe care l-am moștenit de la Esther. Pot să stau acolo, să scriu puțin și să beau o bere în liniște. N-ar trebui ca tocmai acest chioșc să fie punctul de plecare pentru un scenariu? Ar putea fi și acesta un nou mod de a arăta timpul trecând – timpul văzut de la fereastra chioșcului lui Esther de la capătul Străzii Bisericii: clienții care se schimbă, pieptănăturile, obiectele puse în vânzare, mașinile care trec, banii, felinarele. Timpul și locul; timpul văzut dintr-un loc și, nu în ultimul rând, locul văzut prin timp. Titlu posibil – *Chioșcul lui Barnum.* Simt o căldură în umeri, un fel de febră plăcută, bucuria de a mă afla aproape de ceva. Dar în ziua aceea nu am răbdare să-mi dezvolt gândurile. În buzunar am o scrisoare pe care încă nu am deschis-o. Nu mai pot aștepta. Vivian o să mă întrebe în curând și trebuie să-i pot da un răspuns. Scrisoarea e de la un anumit Dr. Lund. *Barnum Nilsen. Vă rog să veniți la Laboratorul III al Spitalului Național joi, 12 septembrie, la ora 1:00 p.m. Vă rog să aduceți o mostră de spermă care ar trebui să nu fie mai veche de trei ore; trebuie să fi trecut cel puțin cinci zile de la ultimul raport sexual sau de când ați ejaculat ultima dată.* În scrisoarea voluminoasă era un recipient transparent cu capac. A doua zi era joi, iar ultima dată când făcuserăm dragoste fusese în noaptea de 23 iunie, în noaptea Miezului verii. Ploua în seara aceea, iar focurile de artificii ardeau greu. Mi-am băut berea, am mâncat câteva dulciuri și m-am dus în vizită la mama. Nu mai fusesem pe la ea de ceva timp.

Boletta doarme pe divanul din camera de zi.

— Ce mai face?

— Visează, șoptește mama.

Ne ducem în bucătărie. Ne oprim un moment lângă camera noastră. Patul lui Fred e făcut. Așa este de mult timp. Mama schimbă cearșafurile o dată pe lună.

— Vrei o cafea? mă întreabă.

— N-ai o bere?

Ea oftează, cu spatele la mine.

— Nu e decât trei după-amiaza, Barnum.

Stau jos la masa din bucătărie.

— Ți-ar plăcea să auzi niște vești bune, mamă?

Ea se întoarce brusc. Vocea ei abia trece de buze:

— Fred? Ai aflat vești de la Fred?

În capul meu e tăcere. Zâmbesc.

— Nu. Dar Vivian și cu mine o să avem un copil.

Mama se uită la mine lung. Arată ca și cum trebuie să-și seteze chipul la o altă viteză.

— O, Barnum, zice ea în cele din urmă, și mă trage puțin de păr, sărutându-mă pe frunte.

Eu mă feresc. Ea râde.

— Bere nu-ți pot da. Dar pot să-ți dau șampanie.

Ia din fundul frigiderului o sticlă verde, iar eu o destup cu grijă ca să nu o trezesc pe Boletta. Șampania face bule, trosnind, în paharele cu picior înalt. Stăm la masa din bucătărie într-o miercuri, în luna septembrie, bând șampanie. Mama mă ia de mână.

— Când? mă întreabă.

— Când?

— Da, când se naște copilul?

— Cât mai repede posibil.

— Cât mai repede posibil?

— Doar am hotărât să avem un copil, mamă.

Ea își retrage mâna și împinge deoparte sticla.

— De ce spui chestii de-astea?

— Ce fel de chestii?

— Că o să aveți un copil. Doar ca să capeți ceva de băut?

Nu știu ce mă apucă, dar brusc mă simt cuprins de o furie oarbă.

— Copilul nostru măcar o să aibă un tată, spun tare, aproape strigând. Mama nu-și ferește privirea. Eu sunt cel care mă uit în jos, imediat după ce am spus aceste vorbe, și-mi beau șampania.

— Nu trebuia să spui asta, zice ea.

Scutur din cap și aș vrea să fac în așa fel ca ieșirea mea să treacă drept o indignare legitimă. Dar nu reușesc.

— Iartă-mă, spun.

Mă uit la ea. Ochii mamei sunt întunecați. Și văd, poate pentru prima oară, pentru că îi este atât de clar întipărită pe chip, expresia ei – cât de mult seamănă cu a lui Fred. Mă ia din nou de mână.

— Nu e nimic, Barnum.

— Ba da, și aș vrea să vorbim despre asta.

— Despre ce să vorbim?

— Îți amintești când eu și Fred ne-am dus să o aducem pe Boletta de la Polul Nord?

Mama zâmbește. Mai pun șampanie în pahare.

— Cine-ar putea uita asta? Am crezut că ați murit.

— Era tatăl tău cel cu care stătea la masă și bea? o întreb.

Mama s-a închis într-o tăcere încăpățânată. În cele din urmă, spune:

— Am spus că nu vreau să vorbesc despre asta.

Mă ridic, cu sticla în mână, și mă duc la fereastră. Straturile cu flori de lângă tomberoane sunt aproape năpădite de buruieni, care au crescut și pe lângă scări. Planta cățărătoare care creștea pe clădire a început să se înroșească; ramificațiile ei se văd pe fundalul cărămizilor ca niște vene.

— Bine, atunci. Nu vorbi.

Mama se ridică și ea.

— Boletta a vrut să fie așa, zice ea, cu voce joasă.

— De ce?

— Pentru că ea pe mine m-a vrut.

Aud ce spune mama, dar nu pot înțelege.

— Ce vrei să spui?

— Nu a vrut un bărbat care să dispară.

— Cum i s-a întâmplat Bătrânei? Boletta și-a găsit și ea tot un marinar?

— Nu știu, Barnum. Și nici nu vreau să știu.

— Totdeauna mi-am imaginat că bunicul meu era un conductor de tramvai. Că avea grijă de mine de fiecare dată când luam tramvaiul de la Majorstuen.

— Încetează, Barnum.

— Îmi plăcea să cred asta, mamă. Că se uita la noi în timp ce conducea tramvaiul.

Apoi am avut o revelație, înceată, dar sigură, și am început să râd tare.

— Ce mai este acum? m-a întrebat mama, supărată.

— Fleming Grant, murmur eu.

— Ce-i cu el?

— Poate că el a fost soțul Bolettei?

— Nu spune prostii, Barnum.

— Vorbesc serios! Omul care monta filmele e tatăl tău! Asta e!

Mama mă lovește peste urechi. Apoi își pune mâna pe umărul meu.

— Am fost la Poliție astăzi. Să întreb despre Fred.

Închid ochii.

— Ceva nou?

— Au spus că absența nu este o infracțiune, spune ea.

Apoi observ trei bărbați în costume ieșind din clădire. Sunt însoțiți de îngrijitorul Bang, care este și el îmbrăcat într-un costum, același în care venea la înmormântări. Se opresc pe scări. Bang arată cu un băț, iar întregul grup se uită la acoperiș.

— Ce se întâmplă? întreb eu.

Mama se uită peste umărul meu.

— Par să vorbească despre transformarea uscătoriilor în apartamente.

— Cine naibii ar vrea să locuiască acolo?

Mama îmi ia sticla și o pune la loc în frigider.

— Tu și Vivian, poate. Și copilul, adaugă ea.

— Sau Fred, spun eu.

Mă duc înapoi la chioșc înainte să se trezească Boletta. A devenit o creatură a nopții. Doarme ziua.

M-am așezat în scaunul pliant, am deschis o bere și am lăsat jaluzelele închise. Am adăugat un rând în caietul meu sub *Locuri* – uscătoria. Ce devine un loc atunci când nu mai este de găsit, când dispare și este făcută una cu pământul? Locul acela se transformă doar într-un semn pe o hartă veche și inutilă?

Dar n-am reușit să duc gândul mai departe, m-am oprit la jumătatea saltului; nu doar înălțimea îmi lipsea, ci și lungimea. Am rontăit o bomboană și am scos câteva numere vechi din Evul Mediu ale revistei *Cocktail.* Am răsfoit repede paginile,

uitându-mă la fotografiile acelor femei care căpătaseră o înfățișare ștearsă și timidă de-a lungul anilor. Aproape că păreau gata să adoarmă sau să izbucnească în lacrimi acolo unde stăteau, în căzi de baie, cu spumă între sâni. Și când mă gândeam că mă duceam tocmai pe strada Frogner ca să cumpăr *Cocktail*! Dar mi-a venit o altă idee în timp ce frunzăream prin arhiva aceea interzisă: poate că aș putea scrie o povestire pentru revista aceea și să iau pe ea ceva bani. Dacă mai adaug una, mai scot alta și mai înfloresc puțin totul, poate că aș putea folosi experiența din parcul Frogner, când Vivian și-a făcut de cap cu mine. De pildă, ar putea fi într-o seară de vară caldă în loc de mijlocul unei toamne ude, cu copacii cu frunze strălucind blând. Aș putea să-mi imaginez că Vivian era o doamnă din înalta societate, de vreo treizeci de ani, ieșită la o plimbare călare, iar eu eram grădinarul sărac, dar inimos, care tăia iarba de lângă chioșcul de vară. Iar ea se așeza peste mine cu aceeași ardoare, mă întindea pe jos și îmi lua penisul în gură cu lăcomie și hotărâre. Sau poate aș putea scrie o comedie pornografică? Nu mai auzisem de așa ceva înainte. Dar când m-am gândit la asta, mi-am dat seama că nu era ceva surprinzător. Pentru că râsul și pornografia sunt incompatibile, nu-i așa? O poveste romantică poate fi amuzantă, dar pornografia nu este decât tăcere și acțiune, și cine se excită văzând un om caraghios? Am notat și asta. Apoi cineva a bătut la ușa mică din spatele chioșcului. Nici m-am avut timp să mă ridic de pe scaun. Au intrat – erau trei – și au înconjurat scaunul. Unul dintre ei a luat o cutie de Coca-Cola de pe raft și m-a lovit în cap cu ea.

— L-ai atins pe fratele meu? m-a întrebat.

Nu-i mai văzusem niciodată. Știam doar că făceau parte din frăția care-i teroriza pe alții. Întotdeauna există un bătăuș care să poarte ștafeta mai departe. Iată, erau aici. Am simțit un braț în jurul gâtului. Am fost tras în spate, iar cel care vorbise m-a lovit în vintre.

— L-ai atins pe fratele meu? a țipat.

Am auzit un scrâșnit, zgomotul a ceva care se sfarmă – am auzit mai întâi sunetul, apoi a urmat durerea, iar în acel spațiu alb, nedefinit, dintre zgomotul făcut de ceva sfărâmat și durerea atât de violentă încât îmi provoca greață, am putut să mă scufund cât de adânc am vrut. Oare se referea la băiatul căruia îi dădusem numărul din *Cocktail* și îl bătusem ușor pe cap? Am

încercat să spun ceva, dar îmi dispăruse vocea. Îmi amintesc că m-am trezit deodată pe podea, iar unul dintre ei stătea pe gâtul meu. Aceeași voce a strigat:

— Nenorocit de poponar ce ești! Stai aici și ți-o freci!

Nu puteam să vorbesc. Am așteptat. Trebuia să treacă. Deci așa vorbeau despre mine, ca despre piticul poponar de la chioșc, care le dădea copiilor bomboane gratis și nu-și putea ține mâinile acasă – așa se zvonea despre mine? Aș fi putut să-l chem pe polițistul din Micul oraș. Aș fi putut să-l strig pe Fred. Dar polițistul se dusese acasă și nimeni nu știa unde era Fred. Am reușit să mă gândesc că niciodată nu m-am simțit atât de singur. Am văzut sclipirea unui cuțit. Mi-au desfăcut cureaua, au smuls-o și m-au lovit peste față cu ea. Catarama mi s-a prins ca un cârlig în pleoapă și un șuvoi de sânge mi-a curs în gură. Poate că tot sângele acela i-a înspăimântat. Oricum, au fugit, după ce au sfărâmat cutia de limonadă pe care stătusem și după ce mi-au vârât capul în vasul cu apă în care țineam crenvurștii. După aceea totul a devenit întunecat și tăcut. Când mi-am revenit, vedeam doar cu un ochi. Am reușit să mă ridic în picioare. Aveam un tricou de rezervă agățat pe ușă, pentru cazul în care mi-aș fi vărsat ketchup sau muștar pe cel cu care eram îmbrăcat. M-am schimbat. M-am curățat puțin. Am aruncat revistele *Cocktail* și crenvurștii în tomberonul din alee. Și m-am dus în salonul de înfrumusețare din strada Jacob Aall la care lucra Vivian. Obișnuiam să-mi vâr capul pe ușă la sfârșitul programului ei. Îmi plăcea să o văd așa, în timp ce repara chipurile doamnelor obosite din Majorstuen și Fagerborg – le ascundea ridurile și le făcea fețele să triumfe încă o dată – această tăcută sfidare a zeilor, întreruptă doar de fragmente de conversație, poate despre noul coafor al vreunei vedete sau despre ultima cremă de noapte de la Paris, care putea face să învieze și morții. Clientele ei se întorceau la ea tot timpul. Deveneau dependente de ea. Era o adevărată magiciană. Acum lucra la gâtul unui doamne în vârstă, întinzând fondul de ten pe pielea ei ofilită, și m-am gândit, cu o anumită tristețe, că orice frumusețe, la sfârșitul zilei, e doar un miraj. Atunci Vivian m-a văzut în oglindă. A lăsat ceea ce avea în mâini și a venit la scaunul pe care stăteam.

— Dumnezeule, în ce hal ești! a zis.

— Am fost jefuit.

Vivian s-a aplecat spre mine.

— Trebuie să mergi la doctor, Barnum.

— Poți să-mi aranjezi tu fața, i-am spus.

— Așteaptă în camera din spate, a șoptit.

— S-a speriat clienta ta de mine?

— Da, a zis ea.

M-am dus în camera din spate. Mirosul de farduri și creme era copleșitor. Am adormit. Vivian m-a trezit. Era rândul meu. Salonul era închis, iar eu puteam să stau în fotoliul moale, în fața unei oglinzi. Nu-mi recunoșteam fața. Eram un străin. Vivian mi-a șters sângele cu puțină vată.

— Chiar ai fost jefuit?

— N-au prea avut ce să ia.

— Dar nu te duci să reclami la Poliție?

— Erau doar niște puști, Vivian. Nu vreau să le distrug viața.

Vivian a oftat.

— Ești prea bun, a zis ea.

Am râs.

— Sunt un amărât de vânzător la un chioșc.

Îmi plăcea să se uite așa la mine. Îmi plăcea atingerea blândă a mâinilor ei și mișcările sigure.

— Ia ghicește, i-am spus.

— Ce?

— Uscătoriile din blocul mamei or să fie transformate. Am putea să ne luăm un apartament acolo.

— Asta vrei?

— Doar nu te-ai gândit că o să stăm doar într-o cameră când o să avem copii?

Vivian s-a uitat la mine în oglindă.

— Crezi că o să reușim să avem un copil?

— Mă duc la Spitalul Național mâine.

— Bine, Barnum.

A continuat să-mi aranjeze fața. A curățat rănile și mi-a pus puțină cremă pe pleoapă.

— Și un pic de ruj, vă rog, am cerut politicos.

Și așa am ajuns să am ochiul acesta care îi derutează și îi deranjează pe oameni. Nervii din pleoapa mea stângă au fost distruși – de fapt, nu o mai simțeam – și ca atare pleoapa cădea adesea singură și îmi era imposibil să deschid ochiul din nou. Oamenilor li se părea că le fac cu ochiul sau că m-am îmbătat,

că făceam un semn aprobator sau că pur și simplu eram impertinent și arogant. Fața mea a căpătat o înfățișare strâmbă, un aer ascuns, cu o parte deschisă și una închisă. Mușchiul circular al ochiului meu nu a mai funcționat niciodată cum trebuie, iar despre mine se spune că am o jumătate de față.

DIVINA COMEDIE A LUI BARNUM

Ploua. Nu mai văzusem o asemenea ploaie. Un zid de apă presărat cu frunze cădea pieziș din cerul greu și scund. Am tras draperiile și m-am dus în pat. Micul recipient transparent pe care mi-l trimiseseră de la Spitalul Național era o invenție jalnică. Trebuia să mă culc pe o parte și să încerc să ejaculez în recipient, într-o poziție extrem de inconfortabilă și în același timp străduindu-mă să am o erecție; erau două mișcări contradictorii care îmi scurtcircuitau gândirea, îmi întunecau capacitatea de concentrare; penisul îmi atârna, moale. Mă dureau testiculele. Când le atingeam le simțeam ca pe niște pungi umplute cu cioburi ascuțite. Vivian a ieșit din baie.

— Nu reușești? m-a întrebat ea.

— Încerc, am răspuns.

— Să te ajut?

— Mulțumesc pentru ofertă.

Ce puteam să spun altceva? Eram neajutorat. Ea s-a întins în spatele meu, mi-a mângâiat pântecele și mi-a luat penisul. Dar mișcările îi erau prea agresive. Credea că e un robinet căruia doar trebuia să-i dai drumul? Pleoapa mea moartă a căzut peste ochi și m-a lăsat pe jumătate în întuneric, iar un gând oribil mi-a venit în minte – o imagine neașteptată – care a făcut ca orice urmă de excitație să-mi dispară. Pleoapa e prepuțul ochiului.

— Ușurel, am șoptit.

— Te doare?

— Puțin.

Vivian s-a oprit, a venit pe cealaltă parte a patului și mi-a luat penisul în gură. Atunci mi-am dat seama cât de important era pentru ea să umple acel recipient cu lichidul lipicios, cenușiu, alcalin. Niciodată nu-mi mai luase penisul în gură mai înainte, și nici eu nu-i cerusem asta. Am fost atât de surprins încât am avut erecție pe loc; penisul meu s-a încordat și s-a întărit între

buzele subțiri ale lui Vivian, iar acum era doar o chestiune de timp. Continua să plouă. Eram înconjurați de zgomotul ploii; era ca și cum am fi locuit pe o insulă în mijlocul unui râu care vuia.

— Da, am spus.

Ea s-a dat la o parte. M-am răsucit spre recipient și l-am umplut cât am putut de bine. Vivian avea pregătit un șervețel de hârtie. A șters urmele de spermă care ajunseseră în afara recipientului și i-a pus capacul. Apoi s-a dus la baie și am auzit cum vomita. În trei ore recipientul trebuia dus la Spitalul Național, astfel ca sperma mea să fie aprobată pentru a face lunga călătorie până la ovulele lui Vivian, sau avea să fie aruncată în cel mai apropiat vas de toaletă. M-am uitat la ceas. Era zece. Vivian s-a așezat lângă mine.

— Să vin cu tine?

Am luat-o de mână.

— Nu e nevoie. Dar mulțumesc, totuși.

— Bine, atunci să ai grijă de marfă.

Așa vorbeam atunci. Foloseam cuvântul „marfa”. O răceală se strecurase în conversațiile noastre. Ne măsurăm relația în temperatura corpului ei, prin care își determina perioadele fertile. Număram zilele între fiecare menstruație și le tăiam din calendar. Iar eu livram marfa. Acum trecuse mult timp de când nu mai livrasem marfa la magazinul ei. Așa vorbeam.

— O să iau un taxi până la laborator, am zis.

Ea m-a sărutat repede pe frunte, și-a luat o umbrelă și s-a dus la salonul de înfrumusețare. Eu am rămas întins pe pat. Auzeam pașii ei pe scări. Auzeam ploaia și vântul. Recipientul stătea alături de mine, cu ceva cenușiu pe fund – marfa mea – ceva ce ar putea deveni jumătate dintr-o persoană. Am făcut duș, mi-am pus niște haine curate, am fumat o țigară și am sunat la sediul central de taximetrie. Nu răspundea nimeni. S-a întrerupt, până la urmă. Am încercat la centrul de pe Sankthanshaugen. Linia era ocupată. Am sunat la cel din Majorstuen. Și acolo suna ocupat. Am sunat din nou la centrul principal. După vreo douăsprezece minute, am fost conectat la mesageria automată. Cererea de taxiuri este extrem de mare acum. Încercați la unul dintre cele șaizeci de centre locale. Am mai încercat la unul – Bislet. Și acel număr suna ocupat. Am început să fiu îngrijorat. Mi-am luat impermeabilul, am pus recipientul în buzunarul de la piept și am alergat până la Sankthanshaugen. Nu era nici măcar

un taxi în stație. Telefonul suna întruna în cabina verde. Ploaia cădea din toate părțile. Mă pregăteam să o iau pe strada Ullevål, pe lângă chioșc. Apoi am auzit pe cineva strigându-mă. M-am oprit și m-am uitat în jur. El stătea pe bancă, lângă lac.

— Barnum! a strigat din nou și mi-a făcut cu mâna.

M-am dus la el. Nu prea voiam, dar m-am dus. Era vechiul meu dușman, Hamster. Auzisem niște zvonuri despre el și mi-am dat seama că erau adevărate. Acum el era cel care suferea, și nu simțeam nicio milă față de el. Arăta ca Dustin Hoffman în *Cowboy-ul de la miezul nopții,* după ce murise. Căpătase înfățișarea aceea stafidită. Și pentru un moment mi-a venit în minte că eu aș fi putut fi în locul lui, că poate într-o zi și eu aveam să ajung așa – singur, în ploaie, în parc. Diferența între noi era că eu alesesem un drum lent și laborios de alcoolic, în timp ce el fusese distrus de droguri și de acele înfipte în venă – bombele ascuțite. Pe fața lui se vedeau vene umflate. Și-a scos ochelarii de soare.

— Tu ești, Barnum?

Am dat din cap.

— Îți amintești de mine, nu, Barnum?

— Nu, i-am spus eu.

Hamster a râs tare.

— Nu mă aburi, da? Am fost prieten cu fratele tău.

— Da?

— La dracu' Barnum, da. Sigur că am fost prieten cu nebunul de frate-tu.

M-am gândit că timpul și dependența de droguri făceau minciuna atât de ușoară – nu, nu ușoară, ci necesară.

— Acum îmi amintesc de tine, i-am spus.

Hamster și-a ridicat mâna și și-a răsfirat degetele îngălbenite.

— Asta îți spun. Suntem amici, nu?

— De-aia mă băteai măr? l-am întrebat.

Hamster și-a aprins un chiștoc de țigară. S-a stins înainte să apuce să tragă din ea.

— Nu eu. Aslak și Preben te băteau. Nu-ți amintești?

N-am spus nimic. Acesta era răspunsul meu.

— Haide, nu fi așa rău, Barnum. Eu încercam să-i opresc.

Nu mai puteam suporta să-l aud.

— Mi-a părut bine să te văd, Hamster.

Dar nu m-a lăsat să plec. M-a ținut pe loc. Încă mai era putere în el, o forță zveltă, sau poate era doar mușchiul panicii. Am auzit cum s-a mișcat recipientul din buzunarul meu.

— Dă-mi drumul, fir-ar să fie! am țipat.

Hamster mi-a dat drumul.

— N-ai niște mărunțiș, Barnum? a murmurat.

I-am dat o bancnotă de cinci coroane. S-a uitat morocănos la bani și i-a vârât în buzunar. Părea că nu mai are nimic de pierdut; nu mai trebuia să mă lingușească, din moment ce doar atât putea căpăta de la mine, cinci coroane – în sfârșit putea fi nesuferit și onest din nou.

— Crezi că ești deosebit, nu-i așa, Piticule? a răcnit.

Am plecat. Auzeam râsul lui Hamster în spatele meu, și dintr-odată nu l-am mai putut suporta; nu i-am mai putea suporta râsul. Aveam să închei socotelile cu el o dată pentru totdeauna. Acum Hamster era cel slab, și trecuse vremea când putea să mă chinuie ca pe un câine. Avea să descopere asta în scurt timp. Era terminat. Venise vremea răzbunării, după toți anii care trecuseră de când îmi goliseră ghiozdanul în strada Holte și îmi trăseseră în jos pantalonii în piața Riddervold. Acum nopțile fără somn aveau să fie răzbunate. Era în puterea mea. M-am oprit chiar în fața lui Hamster. Nici nu s-a obosit să se uite în sus. Aș fi putut să-i fac bucăți ochelarii de soare. Dacă aș fi avut o oglindă, aș fi putut să i-o pun în față ca să vadă ce se alesese de el. Am stat acolo o vreme. Apoi am lăsat să cadă o bancnotă de cincizeci de coroane pe genunchii lui murdari și l-am lăsat acolo, fără să scot o vorbă. Să-i fie de bine. Bancnota aceea de cincizeci de coroane avea să-i ardă sufletul. Un taxi a sosit în stație. Am alergat spre el. Dar când am ajuns, mi-am dat seama că nu mai aveam niciun ban. Îi dădusem lui Hamster ultimii bani. M-am uitat la bancă. Tot ce am văzut acolo erau o cutie goală de țigări și o pereche de ochelari de soare strâmbi în ploaie. El nu mai era acolo. Hamster plecase și după aceea nu l-am mai văzut niciodată. O doamnă mai în vârstă, cu mai multe pungi cu sticle de băuturi în mâini, s-a strecurat pe bancheta din spate a taxiului, iar mașina a plecat. Ea s-a întors înapoi și mi-a făcut cu mâna, zâmbind din spatele geamului ud de ploaie; arăta ca un cadavru într-un dric, ridicându-se pentru a face semne de adio, și am recunoscut fața palidă a domnișoarei Schelet. Domnișoara Schelet îi făcea cu mâna fostului ei elev,

rămas în urmă în dimineața aceea mizerabilă, iar după aceea a dispărut și ea în intersecția cu semafoare, sub ploaie. Am alergat la banca din strada Waldemar Thrane ca să scot niște bani. Ceasul de deasupra ușii arăta că trecuse de zece și jumătate. Am completat un formular și l-am dat peste tejghea, împreună cu actul de identitate. Casierității, o femeie tânără care probabil că avea aceeași vârstă cu mine, i-a luat un timp teribil de lung operațiunea. Din când în când se uita la mine; avea gura mică și roșie. Pleoapa mi-a căzut peste ochi. Ea s-a uitat repede în altă parte. Arătătoarele ceasului se îndreptau spre unsprezece. Am simțit disconfortul profund și stresant de a sta nemișcat, de a fi prins acolo ca în capcană, ca într-un vis urât, când ai febră.

— Sunt grăbit, am spus.

Tânăra casieriță a clătinat din cap în timp ce-mi înapoia actul de identitate.

— Din păcate, contul dumneavoastră este gol, a zis vorbind tare, ca și cum credea că sunt surd sau retardat – gura ei roșie devenea un megafon când o deschidea.

— Ei, atunci mai bine m-aș grăbi să mai câștig niște bani, am spus la fel de tare.

Dar în spatele meu la coadă era tatăl lui Vivian, blocându-mi calea – Aleksander Wie însuși, pe care nu-l mai văzusem de când luaserăm cina în apartamentul lor. Probabil că stătea acolo de mult timp, pentru că nu a părut prea surprins. S-a uitat la mine și a zis:

— Acum putem să mergem să bem o cafea.

Arătătorul ceasului a înaintat la unsprezece și un sfert. Îmi țineam mâna peste buzunarul interior de la piept și mă uitam la el.

— De fapt, sunt într-o mare, mare grabă, am zis.

Pe buzele lui Aleksander Wie a apărut o umbră de zâmbet.

— Atunci să plecăm imediat de aici!

I-a lăsat pe cei care erau la coadă să treacă în fața lui și am ieșit împreună. Încă ploua. A trebuit să merg împreună cu el sub umbrela lui neagră. Mi-ar fi părut bine dacă aș fi putut evita asta. Ne-am dus la cafeneaua *Den Grimme Ælling*[15] și ne-am așezat la fereastră. A comandat cafea și prăjituri daneze pentru amândoi și a început să-și lustruiască ochelarii în timp ce

[15] Rățușca cea urâtă (în limba daneză.)

așteptam. Era foarte cald înăuntru. Îmi curgea sudoarea pe gât. M-am întrebat dacă marfa mea s-ar fi putut strica din cauza unei asemenea schimbări de temperatură. Deodată, Aleksander Wie s-a uitat atent la mine.

— Te doare inima?

— Nu, de ce?

— Ți-ai ținut mâna la piept tot timpul.

În cele din urmă, chelnerul a venit cu comanda. În mijlocul prăjiturii rotunde din fața mea era o băltoacă de sirop cald, cenușiu. Am închis ochii. Nu puteam mânca. Dar mi-am băut cafeaua. Mă dureau testiculele. Trebuia să se termine odată.

— Scuze pentru seara aceea în care ai venit la cină la noi, a zis Aleksander Wie.

— Nu e nimic, am zis.

— De-abia așteptam să veniți, știi?

— Da, sigur.

Eram lac de sudoare. Cât de politicoasă poate să fie o ființă umană? Poți să mori de atâta politețe, sau de fapt este vorba mai degrabă de timiditate, supunere sau slăbiciune – o lipsă de hotărâre care te înrobește, te face să devii o victimă a împrejurărilor? Aleksander Wie s-a aplecat peste masă și am văzut că se schimbase. Un soi de împăcare întunecată coborâse asupra lui, o adâncă resemnare; devenise cineva care lua lucrurile așa cum erau, fără să încerce să le schimbe. Totul se desfășura așa cum trebuia să se desfășoare.

— E nevoie de atât de puțin ca totul să ia o întorsătură nedorită, a zis.

— Știu, i-am spus.

El a zâmbit din nou, dar nu era un zâmbet al revelației și al deschiderii – era un zâmbet al resemnării, nu prea mult diferit de un oftat, ca și cum ar fi ridicat din umeri la gândul poverii nebuniei acestei luni. Era un zâmbet frumos și în același timp neliniștitor. Am devenit și mai agitat.

— Știi ceva? a întrebat.

— Îmi pare rău, dar chiar trebuie să plec, am zis.

— Nu ți-ai mâncat prăjitura.

M-am apucat să mănânc. Zahărul moale, siropos îmi picura pe buze. Am încercat să înghit cât de repede puteam, dar umplutura mi s-a lipit de limbă. Am dat pe gât restul de cafea. Aleksander Wie mi-a dat un șervețel.

— Mulțumesc, am șoptit.

S-a aplecat și mai mult după mine.

— Este de ajuns să spui un cuvânt mai întâi ca apoi altele să-l urmeze, a zis. Iar ceea ce ai spus, spus rămâne.

M-am șters la gură cu șervețelul de hârtie rigidă.

— Bine, am zis.

Dar nu voia să-l ascult eu, ci el era acela care își asculta propriile cuvinte.

— Este ca într-un proces în care un martor spune atât de mult, încât până la urmă ajunge să fie acuzat el însuși de crimă.

— Nu înțeleg, am spus.

Aleksander Wie și-a ridicat ceașca de cafea, dar după aceea a pus-o încet la loc. Cafeaua s-a răcit în ceașcă înainte să atingă masa.

— Când soția mea a fost rănită atât de grav în accident, am vrut să o părăsesc, a spus.

Nu puteam să suport să aud asta. Nu mai voiam să aud nimic mai mult.

— Dar n-ați făcut asta! aproape că am strigat.

Aleksander Wie a clătinat din cap.

— Nu, am rămas cu Annie din compasiune.

— Nu este cel mai rău dintre toate motivele posibile, am zis eu.

El a râs, un râset jos și continuu.

— Compasiunea este doar o formă mai amabilă a disprețului, Barnum.

— Aveați și o fiică, am spus.

Aleksander Wie s-a uitat în jos, iar pe fața lui s-a oglindit pentru un moment rușinea. Deci resemnarea lui nu era completă încă. Era ca o fisură în calmul lui întunecat, prin care tocmai răzbătuse lumina. Voia să vorbească despre altceva.

— Crezi în coincidențe? a întrebat.

— Ei bine, ne-am întâlnit la bancă astăzi.

— Asta nu este ceva atât de remarcabil. Eram acolo ca să vă plătesc chiria.

— Ce?

— M-am gândit mult la ce mi-a spus mama ta. Că tatăl tău a avut un Buick.

— Tata era un bun șofer, i-am spus.

Aleksander Wie a zâmbit.

— Sunt sigur de asta. Crezi că e posibil ca lucrurile să fie reparate? Să se îndrepte ceea ce a fost făcut greșit?

— Nu cred în coincidențe, am spus.

Aleksander Wie a stat acolo, tăcut, o vreme.

— Nu e ciudat că oamenii nu se lasă să fie reparați? a șoptit.

Apoi și-a scos portofelul și a pus două sute de coroane pe masă, între noi.

— Cumpără ceva frumos pentru Vivian în drum spre casă, Barnum.

Nu voiam să iau banii.

— Nu e nevoie, am zis eu.

— Mi-ar plăcea să cumperi ceva frumos pentru Vivian.

— Dar chiar nu e nevoie, am zis din nou.

Dar Aleksander Wie nu putea fi refuzat. Era ca și cum aș fi vorbit cu pereții. Mi-a vârât banii în buzunarul impermeabilului. A trebuit să țin micul recipient să nu cumva să cadă.

— Mulțumesc mult, am zis. Spune-i că îmi e dor de ea.

— Da, am zis.

M-am ridicat și am ieșit. Ploaia nu se oprise. Niciun taxi nu aștepta în stație. Telefonul suna fără oprire. Până la urmă, ploaia avea să răspundă la telefon. Am alergat în jos pe strada Ullevål. Era douăsprezece fără un sfert. Dar când am trecut pe ling gardul negru care împrejmuia cimitirul Domnul Nostru Mântuitorul, am văzut acolo o siluetă neajutorată, pe care am recunoscut-o. M-am oprit. Eram derutat. Ar trebui să mă duc la ea sau să mă fac că n-o văzusem, să îndeplinesc datoria zilei, aceea de a-mi livra marfa la Spitalul Național înainte de ora unu? Cea care stătea acolo, printre morminte, era Esther. Lovea cu un băț dintr-o parte într-alta, ca și cum ar fi încercat să învingă vremea rea sau să pună la loc spițele unei umbrele întoarse pe dos. Am găsit poarta cimitirului și am intrat. Era aceasta compasiune, era cea mai amabilă formă de dispreț, după expresia lui Aleksander Wie? Nu, pentru că, dacă aș fi făcut invers, să trec pe lângă ea, asta ar fi însemnat cinism. Am o inimă bună. M-am oprit la câțiva pași de ea, ca să nu mă lovească.

— Bună, Esther, am zis.

Încet, s-a oprit să se mai învârtească pe loc în ploaie. Ochii îi erau goi.

— Eu sunt, am zis.

Ea stătea complet nemișcată. M-am dus mai aproape și i-am întins mâna. Ea s-a dat înapoi.

— Nu mă recunoști, Esther?

Ea a scuturat din cap, tăcută. Poate că nu înțelegea nici ce spuneam; poate că limbajul pur și simplu se scursese din ea. Am văzut că sub impermeabil avea pe ea doar o cămașa de noapte galbenă. Iar în picioare avea niște papuci maro, diformi.

— Sunt Barnum, am șoptit. Veneam la chioșcul tău.

Dar cuvintele nu aveau niciun efect asupra ei.

— Zahăr candel, am spus.

Dar degeaba. Expresia de pe fața lui Esther a devenit și mai pustie. Cum puteam să ajung la ea? Am scos recipientul din buzunarul de la piept și i l-am arătat, l-am clătinat puțin astfel încât lichidul să curgă dintr-o parte în alta – dintr-odată mi-a amintit de acele globuri de sticlă în care cade zăpada atunci când le răstorni. A părut că devine dintr-odată conștientă de tot – o apoplexie inversă, o forță care i-a pus din nou simțurile în ordine. Era stânjenită, sfioasă; s-a uitat în jos la ea – la cămașa de noapte și la papucii ei – și chiar s-a înroșit, ca și cum ar fi fost prinsă asupra faptului de a fi o ființă umană.

— Cred că m-am rătăcit, Barnum, a șoptit.

— Da, locul tău nu este în cimitir încă, i-am spus.

A venit mai aproape și era gata să izbucnească în plâns.

— N-am făcut nimic rău.

— Sigur că nu, Esther. Nu am făcut nimic rău niciunul dintre noi.

Am luat-o de mână și am însoțit-o la azilul Prințul August din strada Stor. Acolo era mare agitație. Esther dispăruse din seara precedentă. Fusese anunțată Poliția cu câteva ore mai înainte și mai multe asistente o căutau în Ankertorget și pe malurile râului Aker. Au luat-o imediat în grijă și a trebuit să explic unde o găsisem și în ce stare era. Am spus că își căuta vechiul chioșc, cel la care vindeam eu acum, și că totul era în regulă. A trebuit să mă duc în camera pe care o împărțea cu o altă femeie în timp ce o spălau și îi puneau haine curate. Cealaltă bătrână stătea în pat în camera ei, atât de măruntă și subțire încât abia i se vedea umbra. S-a întors spre mine, acoperită cu cuvertura.

— S-a întors Esther?

— Esther e aici, da, i-am răspuns.

Un val de dezamăgire a urcat în ochii ei strălucitori; a fost de parcă i-aș fi spus că indianul din *Zbor deasupra unui cuib de cuci* s-a răzgândit, s-a cățărat înapoi pe fereastra în țăndări și a cerut gumă de mestecat și electroșocuri.

— Bine, bine, a zis ea și s-a întors cu fața la peretele zugrăvit într-un verde palid.

Două asistente au intrat și au ajutat-o pe Esther să se culce în celălalt pat. Acum era douăsprezece și zece. Cred că îi dăduseră niște pilule, pentru că mâinile îi erau grele ca niște tigăi. Am stat cu ea puțin acolo. Mi-am închipuit că mintea ei plecase din nou la plimbare, și cu toate astea, când a vorbit din nou cuvintele ei erau de o claritate obosită, în același fel în care poate fi împărtășit un moment de reală clarviziune chiar înaintea căderii în somn – o flacără care iluminează întunericul.

— Tatăl tău a fost un om care nu era bun de nimic, a spus.

I-am lăsat mâna.

— Ce vrei să spui?

Dar flacăra s-a micșorat și a risipit prin mintea ei o mare umbră.

— Chiar dacă adusese ciorapi de mătase, a zis.

Apoi Esther a adormit; a fost ultima dată când am auzit de la ea niște cuvinte cu sens. Când m-am trezit din nou în ploaie, în strada Stor, căutând din ochi un taxi, pentru că de data asta chiar trebuia să ajung la Spitalul Național cu recipientul (era aproape unu fără zece), cineva a claxonat tare de mai multe ori și o rablă de mașină a oprit scrâșnind în fața mea, împroșcându-mi pantofii cu noroi. Era un Vauxhall. Cel care a deschis fereastra era Oscar Miil.

— Vrei să te duc undeva, Barnum?

M-am urcat în mașină. El m-a bătut pe umăr.

— Unde pot să te las? a întrebat el.

— La Spitalul Național, am spus eu. Repede!

Zâmbetul i-a pierit.

— Nu ești bolnav, nu? a întrebat.

— Trebuie doar să livrez niște marfa acolo, am spus.

Oscar Miil a tras de schimbătorul de viteze, a apăsat pe pedale, iar mașina a pornit și a ieșit dintr-un salt de pe strada Stor, astfel încât a trebuit să țin de micul recipient cu amândouă mâinile. Doar unul dintre ștergătoarele de parbriz funcționa. Din

fericire, era cel de pe partea lui. Avea o mică ferestruică prin șuvoiul de ploaie, și a luat-o spre Cinematograful Central.

— Deci, te ocupi cu livrarea?

Oscar Miil s-a uitat la mine, și aș fi vrut ca în loc de asta să-și țină privirile ațintite asupra drumului.

— Cu livrarea?

— N-ai zis că livrezi niște marfă acolo?

Am râs.

— O mostră de spermă, i-am spus. O am aici în buzunarul de la piept.

El s-a aplecat peste volan.

— E bine că tu și cu Vivian v-ați găsit unul pe altul, a zis.

— Mulțumesc. S-a întâmplat cum trebuia să se întâmple.

— O să aveți un copil minunat, pot să pariez pe asta.

A încercat să închidă fereastra, dar era blocată. Eram într-un Vauxhall plin de ploaie.

— Ai mai aflat vești de la Peder? m-a întrebat Oscar Miil.

— Nu, i-am spus eu. Dumneavoastră?

— A sunat de câteva ori. Dar îi place să sune la miezul nopții.

Oscar Miil n-a mai zis nimic până când a oprit brusc în fața Spitalului Național. Era unu fără cinci minute.

— Totul e bine, a zis.

— Cu Peder?

Oscar Miil s-a întors cu fața la mine din nou. Ploaia șiroia în mașină.

— Cu noi toți.

Apoi a arătat la fața mea.

— Trebuie să faci ceva cu ochiul ăla, a zis.

Mi-am simțit pleoapa zvâcnind grea.

— Iar dumneavoastră trebuie să faceți ceva cu fereastra aia, i-am spus.

M-a îmbrățișat.

— Toți suntem bine, a zis el.

— Da, am spus.

— Sigur. Totul e bine.

Și nu mai eram sigur cine pe cine consola. Până la urmă m-a lăsat; m-am dat jos, iar Oscar Miil a plecat în mașina lui Vauxhall rablagită, a claxonat de trei ori și a dispărut după un colț. Am făcut cu mâna, deși nu mai vedeam mașina, ci doar ploaia care șiroia. Apoi parcă mi-am amintit brusc de ce eram acolo.

Ajunsesem. Am intrat în această cetate uzată, bolnavă, unde nu puteai scăpa de mirosul de gunoi și detergent. Zgomotul sirenelor dispărea în depărtare și se apropia neîncetat. Doctorii care treceau de la un departament la altul alergau sub umbrele negre. Era ca un *music-hall* trist. A trebuit să-l întreb pe un îngrijitor în ce direcție s-o iau. Mi-a arătat o intrare, iar eu am găsit laboratorul în curtea din spate. Am luat liftul spre subsol, liftul de serviciu. Săgeata din micul ecran de sticlă de pe o parte se oprise la H; nu mai funcționa, H era ultima literă din alfabetul liftului. Dar a continuat să coboare, cu toate astea; am pierdut șirul etajelor, iar când liftul s-a oprit, aveam urechile înfundate. Am împins ușa într-o parte și am intrat pe un coridor verde. Am văzut un bărbat subțire într-un halat alb dispărând într-o cameră. M-am grăbit după el. Pe ușă scria Dr. Lund. Bărbatul cel subțire, Dr. Lund, mi-a deschis chiar el.

— Barnum Nilsen, am spus, și i-am dat recipientul.

L-a ținut în lumină ca să se uite mai bine la el.

— Așteaptă afară, a zis el.

Am găsit un scaun liber mai departe pe coridor. M-am așezat. Mai erau doi bărbați care așteptau. Erau amândoi mai în vârstă decât mine, probabil aveau spre patruzeci de ani. Dar toți eram de vârstă mijlocie. Pentru că acolo eram lipsiți de vârstă. Eram toți la fel. Eram egali. Ne-am privit pe furiș unii pe alții – stânjeniți, poate chiar rușinați – apoi ne-am uitat în altă parte, la o urmă de pe linoleum, la un cuier gol de pe hol, la o lumină care licărea intermitent și până la urmă s-a stins. Niciunul dintre noi n-a zis nimic. Ne livraserăm sămânța. Undeva, în altă parte, așteptau femeile noastre. Așteptau un răspuns. Oare una dintre acele celule putea penetra un ovul, se putea uni cu nucleul, începând drumul laborios spre o viață nouă? Pe scurt, eram cu adevărat bărbați?

Adorm. Visez că sunt într-o barcă, înaintând spre o coastă abruptă și verde. O pasăre neagră se înalță în fața bărcii, își desface aripile și întunecă soarele. Mă ridic în picioare, înalț vâsla și lovesc pasărea neagră, strălucitoare. Cad. Zac în fundul bărcii, cu pânzele căzute peste mine. Scotocesc împrejur după un cuțit cu ajutorul căruia să mă eliberez. Mă trezește o asistentă.

— Puteți să veniți acum, a murmurat ea.

Am urinat-o în laborator. Ceilalți doi bărbați plecaseră. Doctorul stătea cu spatele la mine, aplecat deasupra unui microscop. Camera era albă. Rafturile de pe pereți erau pline de eprubete și recipiente subțiri de sticlă. El s-a răsucit brusc ca să se uite la mine.

— Ești șofer de camion, Barnum Nilsen?

— Șofer de camion? Nici măcar nu mi-am luat carnetul de conducere.

— Porți adesea pantaloni strâmți?

— Nu, de fapt prefer pantalonii largi.

— Ai frați?

— Da, un frate. Un frate vitreg.

Doctorul și-a împins la loc ochelarii cu rame subțiri pe nasul mare și a răsfoit prin niște hârtii.

— Aveți vreun caz de nebunie în familie?

— Nebunie? Nu, după câte știu eu.

— Așadar, nu știi?

— Nu e nimeni nebun în familia mea.

— Ai avut vreodată gonoree?

— Ce?

— Sifilis?

— Sifilis? Niciodată.

— Ești ipohondru?

— Nu.

— Isteric?

— Nu! am exclamat.

— Bei mult?

A trebuit să mă sprijin de perete.

— Doar atunci când beau.

— Și cât de des înseamnă asta?

— La ocazii speciale.

— Să nu deprinzi obiceiuri rele, Barnum Nilsen.

— Nu, domnule doctor.

A venit și mai aproape de mine.

— Pentru că, la alcoolici, toate facultățile mentale vor fi pierdute; va rămâne doar chinul permanent al dorinței de alcool, care până la urmă nu va mai fi suportat, și până la urmă devine inevitabilă moartea a ceea ce a mai rămas din trup. Înțelegi, Barnum Nilsen?

— Da, am spus.

— Cu ce te ocupi?
— Scriu.
— Și atunci stai, nu-i așa?
— Cum adică?
— Stai așezat când scrii?
— Da, întotdeauna stau așezat când scriu.
Doctorul își șterge ochelarii.
— Se vede asta, a zis.
— Ce se vede? am murmurat.
— Uită-te aici, a zis doctorul Lund.
A arătat spre microscop. M-am dus acolo și mi-am lipit ochiul sănătos de lentile. Nu sunt sigur dacă am țipat sau nu. Îmi vedeam propria spermă, mărită de mii de ori. Iar primul meu gând a fost: un cheag într-o picătură de iaurt. Da, ca un cheag într-o picătură de iaurt. Un cheag nemișcat. L-am auzit pe doctor vorbind – departe, foarte departe.
— Testiculele sunt o pungă cu lucruri de preț, Barnum Nilsen. Iar punga ta e goală.
M-am îndreptat de spate.
— Nicio speranță? l-am întrebat.
A clătinat din cap.
— Poți să duci o viață bună și dacă nu ai copii. Dar să nu lași cinismul să pună stăpânire pe tine.
Apoi am observat că nu-l chema, la urma urmei, Dr. Lund. Pe o insignă strălucitoare prinsă pe halatul lui alb scria: *M.S. Greve. Director al Spitalului Național.* Mi-a scuturat mâna, iar asistenta a aruncat containerul într-un coș de gunoi special. M-am dus la lift. A străbătut etajele în sus. Am tras ușa într-o parte și am alergat spre trotuar. Norii se risipiseră peste acoperișuri și turle, ducând cu ei ploaia, lăsând cerul înalt și limpede ca o cupolă albastră peste oraș. Lumina făcea străzile să strălucească precum niște râuri. Oamenii stăteau pe bănci uitându-se în sus, cu mirare și recunoștință, la soare. Mi-am adăpostit ochii cu mâna, orbit, simțindu-mă expus. Mi-am amintit de coșmarul din subsol. Acum știam ce însemna – cormoranul se găinățează pe stânci ca să-și poată găsi drumul înapoi. M-am dus pe Sankthanshaugen. Am stat în mijlocul intersecției. Aveam două sute de coroane în buzunar. M-am întrebat – flori sau bere? Am băut o halbă la Schrøder și cu restul de bani am cumpărat niște trandafiri – douăsprezece trandafiri cu cozi lungi. Apoi m-am dus

acasă la Vivian. Ea mă aștepta. Am văzut că era nerăbdătoare. Avea în ochi un fel de febră. S-a ridicat imediat ce m-a văzut intrând. Țineam buchetul ascuns în impermeabil. Și înainte să spun orice, mi-a luat-o înainte.

— Ai o scrisoare, Barnum.

Ținea în mână plicul.

Ar putea fi de la Peder. Dar nu, pentru că atunci nu mi-ar fi adresat doar mie, ci mai degrabă ar fi pentru amândoi. Ar putea fi de la Fred.

— De unde e?

— De la Filmul Norvegian.

— De la Filmul Norvegian? De ce să-mi scrie mie?

Vivian a dat din umeri și a devenit și mai nerăbdătoare.

— Îl deschizi odată?

Iau plicul. Într-un colț e scris „Filmul Norvegian” împreună cu logoul oval care reprezintă un ochi cu o rolă de film în loc de iris. Scot fila de hârtie din plic și o citesc. Nu înțeleg. Cuvintele nu au sens pentru mine. Oare așa se manifesta orbirea față de cuvinte a lui Fred, când literele brusc încetau să mai funcționeze așa cum trebuia? Îi dau scrisoarea lui Vivian.

— Citește-o tu, spun eu.

Iar Vivian o citește cu voce tare. *Dragă Barnum Nilsen, Vă informăm că scenariul „Îngrășarea” a câștigat premiul concursului de scenarii organizat de Filmul Norvegian. Juriul a remarcat că scenariul dumneavoastră este plin de originalitate,* de joie de vivre, *în ceea ce privește narațiunea, și are* o *expresivitate care dă frâu liber fanteziilor bizare ale autorului, care ar putea fi interpretate ca o reprezentare a unei societăți perverse, lacome și opresive. Premiul va fi înmânat în clădirea Filmului Norvegian din Jar, pe 1 octombrie la ora 1:00 p.m.*

Vivian lasă scrisoarea să cadă pe podea și se uită la mine cu capul într-o parte și cu un zâmbet pe buze. De-abia pot să vorbesc.

— Le-ai trimis tu scenariul?

Ea încuviințează din cap.

— Nu te superi, nu?

Râd tare.

— Firește că nu sunt supărat! Sunt încântat!

Ea vine mai aproape de mine.

— Plângi, Barnum?

Clatin din cap. Am început să plâng. Nu pot să mă opresc. Vivian îmi înconjoară trupul cu brațele, iar eu stau acolo, plângând.

— Sunt atât de mândră de tine, spune ea.

— Și eu, șoptesc.

Vivian își apropie buzele de urechea mea.

— Cum am mers azi, băiatul meu iubit?

Nu vreau să distrug acest moment. Nu vreau să stric veștile bune aducând vești rele. Avem un echilibru. Niciodată nu am fost atât de vulnerabil. Nu trebuie să renunț la noi.

— Bine, îi spun eu.

— Bine?

— Totul e în regulă. Marfa a fost aprobată.

Simt buzele lui Vivian, umede, pe fața mea.

— Am știut eu de când am văzut că ai venit cu flori acasă!

Tragem recamierul, ne smulgem hainele unul altuia și facem dragoste cu o pasiune pe care nu am mai cunoscut-o înainte, nici măcar în seara aceea în parcul Frogner. Nici urmă de stângăcie. Jucăm totul pe o singură carte. Dintr-odată sunt îngrijorat să nu-i fac rău, dar ea mă vrea din nou și din nou. Simțim panică și exuberanță, contopite într-o senzație și mai copleșitoare. Apoi se face liniște. Aprind o țigară și citesc scrisoarea de la Filmul Norvegian, să verific încă o dată dacă e adevărat. E adevărat. Pot să văd asta și cu un singur ochi. Am câștigat. Mă așez din nou lângă Vivian.

— Ce a zis Dr. Lund? mă întreabă ea.

— Că spermatozoizii mei stau la coadă să-ți viziteze ovulul.

Vivian se preface furioasă.

— Spune-mi ca lumea ce ți-a zis!

— A zis că testiculele sunt o pungă cu lucruri de preț!

O sărut repede, iar gura ei e la fel de moale ca o meduză. Vivian râde și deodată mă apucă de testicule. Eu gem.

— Deci asta-i punga ta cu lucruri de preț? Mai e ceva în ea acum? murmură ea.

— Per Oscarsson poate să joace rolul fermierului, îi spun eu. Sau al doctorului școlii.

— Acest copil o să aibă o viață frumoasă, spune Vivian.

— Iar Ingrid Vardund poate să fie mama.

Vivian își mângâie abdomenul.

— Acest copil o să aibă o viață frumoasă, zice ea din nou.

— Desigur.

— Nu copilăria pe care am avut-o noi, continuă ea.

Mă ridic într-un cot.

— Ce vrei să spui?

Vivian se uită în sus.

— O să aibă o copilărie mai bună, Barnum, șoptește ea. Mai bună decât am avut-o noi.

Stau acolo întins, tăcut, o vreme.

— Eu am avut o copilărie bună, spun.

Vivian zâmbește.

— Cine o să joace rolul tău?

Aduc florile și le pun în apă, apoi ies să arunc hârtia udă în toboganul de gunoi. Iau cu mine și *Cartea de Medicină a familiilor norvegiene* de M.S. Greve și o arunc și pe ea. Ultimul cuvânt explicat este *Stridii. Stridiile pot deveni otrăvitoare când sunt într-o apă stătătoare și impură.* Când vin înapoi, văd pentru un moment ultimele raze ale soarelui care, înainte să dispară în umbrele ovale și albastre dintre copaci, umplu camera cu o lumină caldă, roșie, ca și cum trandafirii ar fi iluminat podeaua și tavanul. Vivian stă cu picioarele ridicate pe perete, astfel încât sămânța mea să curgă mai ușor în trupul ei. Stau pe marginea patului. Pun buchetul pe pernă. Ea îmi ia mâna într-a ei. Și înainte ca încăperea să se cufunde în întuneric, mă gândesc că mireasma acestor flori este atât de puternică, încât o singură petală strivită ar putea să parfumeze oceanul, să-l transforme într-o mare de ulei de trandafiri.

ÎNCĂ O MASĂ GOALĂ

Am luat un taxi până la sediul Filmului Norvegian din Jar. Era în ziua în care se decernau premiile. Mama, Boletta și Vivian erau cu mine. Stăteau pe bancheta din spate, pline de mândrie. Mă simțeam și eu la fel de mândru. Șoferul a luat curba pe strada Wedel Jarlberg. Mama i-a plătit șoferului cursa. Am ieșit din mașină. Aceasta era Compania Filmul Norvegian. Aici erau studiourile. Aici era locul meu. De aici înainte, acesta avea să fie locul meu. Puteam să umblu pe acolo, să urmăresc ce se întâmplă pe platoul de filmare, să scriu câteva scene noi, să mai șlefuiesc dialogurile, să semnez contracte și să iau prânzul cu

actorii. Nu era nici țipenie de om pe acolo. Câteva frunze au căzut din copacii înalți. Cerul se înnora. Vivian m-a luat de mână.

— Ai emoții?

Am clătinat din cap și am sărutat-o.

— Nu, doar că aș vrea să fie și Peder aici, am spus.

Ne-am dus la recepție. O fată din spatele biroului înalt vorbea la telefon, fumând fără încetare. A pus jos receptorul și s-a uitat la mine. I-am întins mâna.

— Sunt Barnum Nilsen, i-am spus.

— Cine?

— Barnum Nilsen, am repetat.

Ea a căutat prin niște hârtii, dar nu i-a folosit la nimic.

— Cum ați spus că vă numiți?

— Eu am câștigat concursul de scenarii, am răspuns

Până la urmă a înțeles cine eram.

— Directorul ar vrea să vă vorbească mai întâi, a spus ea. Așteptați aici.

Ne-am așezat pe o sofa destul de incomodă. Am așteptat. Timpul trecea.

Boletta a adormit. Mama s-a uitat la Vivian.

— Te simți bine? a întrebat.

Vivian s-a uitat la mine și a zâmbit.

— Desigur, a răspuns.

Un ziar din ziua de dinainte era pe masă. L-am răsfoit. Scria în el că azi era vreme frumoasă. A început să plouă.

— Nu cumva am greșit ziua? a întrebat mama.

— Nu, ziarul e de ieri.

— Ești sigur?

— Fii liniștită, i-am spus.

Și am așteptat. A fost începutul lungii mele așteptări; marea așteptare care este destinul scriitorului de scenarii. S-a făcut ora unu. Am văzut niște oameni care intrau în clădirea din partea opusă. Unul dintre ei mi s-a părut că e faimosul regizor Arne Skouen. Nodul cravatei mă strângea. M-am aplecat spre Vivian.

— Arne Skouen e aici, am murmurat.

Până la urmă, fata de la recepție s-a ridicat.

— Directorul vă așteaptă, a zis.

Am fost tentat să subliniez că eu eram cel care așteptam, dar am tăcut din gură.

— Mulțumesc, am spus.

Biroul lui era la etajul al doilea. Am urcat câteva scări. Erau o mulțime de afișe pe pereți. *Invitatul* Bårdsen. *Descoperit. Murim singuri.* Eram în inima Filmului Norvegian. Acum făceam și eu parte din Filmul Norvegian. Într-o zi și afișul meu va fi acolo, pe peretele palierului care dădea spre biroul directorului: „Îngrășarea". M-am dus la ușă, mi-am trecut mâna prin păr, am respirat adânc și am ciocănit. Am auzit un mârâit. Am așteptat puțin. Apoi am intrat. Directorul stătea la o masă plină de scenarii; zăceau în teancuri înalte, și mai erau și pe podea – peste tot în camera aceea mică; era atât de plină de scenarii, încât de-abia mai era loc să te strecori. Directorul citea un scenariu. Am închis ușa cu grijă în urma mea. Nu voiam să-l întrerup. Stăteam acolo. Directorul a mârâit din nou. Purta o haină de stofă cu petice mari de piele la coate. Fuma o pipă și purta ochelari mari, cu lentile pătrate. M-am sprijinit de un raft cu cărți. N-ar fi trebuit nici măcar să mă gândesc la așa ceva. Probabil că era de la Ikea. Raftul s-a înclinat spre mine și o avalanșă de scenarii s-a prăbușit din el. Directorul s-a ridicat și și-a scos pipa din gură.

— Îmi pare rău, am șoptit.

— Oricum trebuiau să fie scoase afară, a zis.

A dat la o parte niște manuscrise de pe un scaun ca să-mi facă loc. Ne-am așezat. S-a uitat lung la mine în timp ce își aprindea din nou pipa.

— Deci acesta este însuși Barnum Nilsen, a spus.

Am încuviințat. Se făcuse ora unu de mult timp. Ar trebui să-mi primesc premiul acum.

— Am înțeles greșit ora? am întrebat.

Directorul a dat din cap.

— Le face bine să mai aștepte puțin, a zis.

Mi-a plăcut gândul acesta, mi-a plăcut foarte mult – că erau niște oameni care mă așteptau. Totul ar trebui să fie în avantajul meu. Timpul era de partea mea. Mi-am aprins o țigară.

— Vorbește-mi puțin despre tine, Barnum.

— Nu e mare lucru de spus, am zis.

Directorul a devenit cam nerăbdător; a clănțănit din dinți.

— Un sinopsis, Barnum. Nu tot scenariul.

M-am gândit. Și mi-a amintit ce mi-a spus tata, că trebuia să semeni îndoieli, pentru că adevărul adevărat îi face pe oameni leneși și uituci, în timp ce îndoiala nu-i părăsește niciodată.

— M-am născut și am crescut în Oslo, am spus. Am fost singur la părinți. Tata a murit înainte să mă nasc.

Directorul a ridicat din umeri.

— Barnum e numele tău adevărat?

— Îl folosesc ca pe un pseudonim, am răspuns.

Directorul a zâmbit.

— Ai o problemă cu ochiul, Barnum?

Am încercat să clipesc.

— Nu, nu. Așa am fost de când m-am născut. Sunt chior.

Directorul s-a aplecat peste masă.

— Ce voiam, de fapt, să știu este dacă ai mai scris?

— Am un caiet plin de idei, i-am spus eu.

Directorul s-a lăsat la loc în scaun.

— Ne pare bine că ești aici, Barnum. Foarte bine.

— Încă ceva, am zis.

— Spune, Barnum. Astăzi e ziua ta.

— Soția mea este machieuză. Mi-ar plăcea să facă ea machiajul în film. Directorul s-a holbat la mine mult timp.

— În film? a repetat.

Am fost derutat un moment.

— Da, în film. În *Îngrășarea.* Ați decis cine va fi regizorul?

Directorul s-a ridicat, a venit în spatele meu și și-a pus mâna pe umerii mei.

— Barnum, Barnum, a zis. Nu se face niciun film.

Mi se părea că n-am auzit ce a zis sau că spusese cu totul altceva. Subtitlurile din scena aceea erau cu totul greșite.

— Nu va fi niciun film?

— Niciodată, a zis directorul.

— Dar atunci, ce am câștigat? l-am întrebat.

Si-a ridicat mâinile și a oftat.

— Hai să mergem jos și să te facem celebru, Barnum.

M-am dus la baie mai întâi. Am stat în fața oglinzii. Tu ești cel care a câștigat, mi-am spus singur. Pleoapa mi-a căzut din nou, un fald încrețit de piele care mi-a acoperit jumătate din față. Mi-am scos cravata, am pus-o în buzunar și am scos coniacul pe care credeam că aveam să-l beau mai târziu. Am luat o înghițitură. După prima, am luat-o și pe a doua. Prima a fost

pentru cel mai bun scenariu, a doua pentru filmul care n-avea să mai fie niciodată. Apoi am alergat prin ploaie spre clădirea de vizavi, cantina Filmului Norvegian. Acolo aveam să ajung faimos. Acolo mi se decerna premiul.

Nu erau prea mulți oameni acolo. Vivian, Mama și Boletta stăteau deja la o masă, mâncând chifle tăiate pe jumătate. Doi jurnaliști cu aparate de fotografiat la gât stăteau lângă masa cu vinuri. L-am recunoscut pe unul dintre ei. Era Ditlev de la ediția de seară a ziarului *Aftenposten.* Avea pe el același costum. El era timpul care trecuse. Nu-l vedeam nicăieri pe Arne Skouen. Directorul m-a tras spre o femeie cu înfățișare severă îmbrăcată în haine largi, maro. Mi-a amintit de domnișoara Schelet – da, pentru un moment mi-am închipuit că era ea și că simțeam mirosul uscat de cretă.

— Ea este dramaturgul nostru, a zis directorul.

Am salutat o.

— Va trebui să schimbi începutul, s-a răstit ea la mine.

— Mulțumesc, am murmurat.

Ea mi-a lăsat repede mâna să cadă ca și cum i-ar fi intrat o viespe sub unghii. Voiam ceva de băut. Mai mulți oameni au trecut pe lângă mine și m-au bătut pe spate.

— Bravo, spuneau ei. Bravo.

Îmi părea bine că-mi scosesem cravata. Directorul s-a așezat pe un taburet.

— Prieteni! Bine ați venit. A început un sezon foarte ocupat aici. Multe proiecte își așteaptă rândul, o nouă generație de producători de film sunt pe cale să-și lase amprenta asupra cinematografiei, iar eu pot să vă spun că noi, cei de la Filmul Norvegian, nu stăm cu mâinile-n sân.

Toți, în afară de Boletta, au râs. Directorul a bătut din palme.

— A venit timpul să revelăm câștigătorul concursului de scenarii organizat de Filmul Norvegian.

Directorul a lăsat-o să ia cuvântul pe doamna dramaturg. Ea s-a așezat în picioare lângă taburetul lui și a scos o foaie de hârtie care trebuie să fi fost împăturită de cel puțin nouă ori.

— Am primit șaizeci și trei de scenarii și în cele din urmă l-am ales pe cel intitulat „Îngrășarea”. Acesta narează povestea ciudată a unui băiat care încetează să mai mănânce pentru că vrea să crească mai înalt, și care în cele din urmă este trimis la o fermă pentru a fi îngrășat – da, chiar așa. Este victima unui

viol. Este abuzat sexual de ceilalți băieți. Povestea poate fi citită ca un atac didactic și plin de imaginație la adresa unei societăți perverse.

A întors pagina. Mama era cât pe ce să se ridice în picioare, dar, slavă Domnului, a rămas pe scaun.

— Iar câștigătorul este Barnum Nilsen.

Toți, în afară de mama, au aplaudat. Amândoi jurnaliștii au făcut fotografii. Directorul mi-a dat un pahar de șampanie și un cec.

— Ai vrea să spui câteva cuvinte? m-a întrebat.

S-a lăsat o tăcere apăsătoare. Mama nu-și mai lua ochii de la mine și continua să clatine din cap. Mi-am băut șampania. Și dintr-odată gura mea a luat-o razna. Nu mai țineam minte de când nu mi se mai întâmplase asta. Credeam că fusese o fază care s-a încheiat cu totul.

— Duceți-vă dracului, am spus.

Liniștea s-a intensificat. Vivian s-a înroșit și s-a uitat în jos. Mama n-ar fi putut să fie mai șocată decât era. Doamna dramaturg a trebuit să se așeze pe scaun. Dar Boletta a salvat situația.

— Bravo! a exclamat. Bravo!

Toți au început să aplaude din nou, doar din panică, în timp ce directorul le-a umplut paharele tuturor cu șampanie.

— Acum Barnum Nilsen va fi la dispoziția presei pentru interviuri, a spus el foarte tare. Dacă jurnaliștii au curaj! a spus el, scoțând un hohot de râs scrâșnit.

Ditlev a fost primul.

— Ia te uită, a zis. A trecut ceva vreme.

— Da, timpul zboară, am zis eu, uitându-mă în jos la pantofii lui uzați.

El și-a scos carnetul, dar s-a răzgândit și l-a vârât la loc în buzunar.

— Tocmai am vorbit puțin cu mama ta, a zis.

— Da? Și ce spunea?

— Că este foarte mândră de tine.

— Mulțumesc.

— Ai putea să detaliezi discursul tău de mulțumire, un discurs mai degrabă original, Barnum?

Jurnalista de lângă el începea să-și piardă răbdarea. L-a tras pe Ditlev de haină și a spart vraja.

— Doar nu intenționezi să-l sechestrezi pe Barnum Nilsen tot restul zilei, nu?

Ditlev a părut stânjenit, s-a micșorat în fundal, și-a luat umbrela și a ieșit afară în ploaie. Se înmuiase. Avea să se ducă iar în debaraua lui de la ziar să-și scrie ultimul articol.

— Să stăm jos?

Jurnalista a găsit o masă. Eu am găsit o sticlă. Numele ei era Bente Synt, femeia pe care mai târziu am poreclit-o Elanul. Avea un metru optzeci și nu-și lua niciodată notițe.

— Deci tu ești acela care va salva Filmul Norvegian, a spus.

— Ei bine, am să mă străduiesc din răsputeri, i-am răspuns.

Ea a zâmbit.

— Povestea cu care ai câștigat este autobiografică?

Am adăugat cuvintele lui Peder la ideea tatei despre împrăștierea zvonurilor și semănarea îndoielii.

— Poate că da. Poate că nu.

Stătea acolo, uitându-se la mine. Am băut șampanie. Apoi ea a furat întrebarea lui Ditlev.

— Ai putea să detaliezi discursul tău de mulțumire, un discurs mai degrabă original, Barnum?

— Nu comentez, am spus.

Bente Synt a râs.

— Nu ești cam prețios pentru un tip care se află la începutul carierei? Directorul a trecut pe acolo.

— E totul în regulă? a întrebat el.

Bente Synt s-a uitat în sus.

— Încercam doar să-l fac pe Barnum Nilsen să ne spună ceva despre micul său discurs. Duceți-vă dracului.

Directorul și-a lăsat mâna pe umărul ei și a devenit enigmatic ca un sfinx.

— Este prerogativa celor tineri să ne insulte când au ocazia, nu-i așa, Bente?

Și a continuat tot așa.

— Exact, am spus.

Bente Synt a scos o țigară pe care nu a aprins-o.

— Care-i filmul tău favorit?

— *Foamea,* i-am spus eu.

Ea a zâmbit, mulțumită de răspuns.

— Deci scenariul tău e un fel de replică la filmul după cartea lui Hamsun?

— Se poate spune și așa, am fost de acord.

— Iar descrierea acestei ferme, care este aproape ca o colonie penală, este un fel de revoltă față de fascismul lui Hamsun?

Am rumegat răspunsul.

— Poate că da. Poate că nu.

Bente Synt nu a fost deloc mulțumită de acest răspuns.

— Mai ai și alte proiecte?

— Lucrez la o versiune modernă a *Divinei Comedii* a lui Dante.

— Da?

— Îmi imaginez marele oraș ea pe un iad și pe Beatrice ca pe un ghid dintr-o agenție de voiaj.

— Interesant.

Bente Synt și-a pus țigara la loc în pachet și s-a ridicat.

— Cred că am destule informații, a spus.

Am rămas stând în umbra ei mult după ce a plecat. Deodată am simțit că era cineva în spatele meu. M-am întors. Pentru un moment am crezut că era Fleming Brant, cel care monta filme; mi s-a părut că-l văd trecând încet prin încăpere, cu grebla ruginită în mâini – iluzia aceasta care avea să-mi revină de atâtea ori. Era Arne Skouen. S-a aplecat spre mine.

— Să nu mai vorbești niciodată despre lucrurile pe care încă nu le-ai scris. Pentru că altfel n-ai să le mai scrii niciodată, a șoptit.

Și mi-am amintit ce îmi spusese mama lui Peder cu ani de zile înainte. N-o spune cu voce tare, pentru că altfel n-ai să mai poți să scrii niciodată despre asta. M-am dus la baie și am mai băut niște coniac. Când am ieșit de acolo, doamna dramaturg mă aștepta.

— Structura narativă trebuie să dispară, a zis ea.

— Toată?

— E o chestie învechită, Barnum Nilsen. Trebuie să o scoți din scenariu.

A dat gata șampania din câteva înghițituri. Nu s-a amețit. Alcoolul avea mai degrabă un efect invers asupra ei. O făcea tot mai trează, sau poate eu eram cel care mă îmbătăm tot mai rău.

— Dar structura narativă este ceea ce contează, i-am spus.

— Ceea ce contează?

— Încerc să arăt că și viața este un fel de film. Iar Dumnezeu este operatorul.

— De ce este Dumnezeu operatorul?

— Cred că este mai bine să fie el operatorul.

Doamna dramaturg s-a uitat la mine așa cum s-ar uita cineva la niște copii proști, neajutorați.

— Trebuie să te gândești mai degrabă cine este dușmanul în poveste.

— Dușmanul?

— Este doctorul școlii, fermierul sau ceilalți băieți? Dar trebuie să arăți clar asta.

Nu știam ce să-i răspund.

— Pot să fac să dispară structura narativă, desigur, am murmurat.

Mi-am mai turnat șampanie în pahar. Ea a zâmbit.

— Și în afară de asta, nu crezi că e o dovadă de aroganță să-ți folosești propriul nume?

— Ce contează asta, din moment ce oricum n-o să se facă filmul? am replicat.

Acum era rândul meu să sper că avea să rămână fără răspuns. Dar nu s-a întâmplat așa.

— Dar tot vrem ca scenariul să fie cât mai bun posibil, a zis.

Am stat pe bancheta din spate în taxiul pe care l-am luat către casă, și ele nu mai erau atât de mândre de mine. Vivian era tăcută și mama încă nu își revenise din uimire.

— Cum ai putut să scrii asemenea lucruri? a șuierat ea.

— Ce vrei să spui?

Aproape că nu se putea hotărî să spună tare ce avea de spus.

— Că lucruri ca astea se pot întâmpla la o fermă, Barnum.

Boletta, care stătea pe scaunul din față, s-a întors spre ea.

— Lasă băiatul să scrie ce vrea.

Dar mama nu se lăsa.

— Nu poate să scrie ceva ce nu-i adevărat!

S-a întors spre mine.

— Ți-a fost bine la ferma aceea, nu-i așa, Barnum?

Dintr-odată, m-am simțit foarte obosit. Pentru a doua oară l-am văzut pe Fleming Brant, stând într-un colț, sprijinit de grebla lui, uitându-se la noi în timp ce mașina trecea pe lângă el.

— Oricum nu contează, am spus. Nu se va face niciun film.

Vivian m-a luat de mână.

— Nu?

— Niciodată. Directorul a zis că n-o să se facă niciodată un film după scenariul meu.

Mama m-a luat de mâna cealaltă.

— Slavă Domnului.

Am depus cecul la bancă în Majorstuen, iar alături era un magazin cu băuturi. După ce am făcut niște cumpărături, am mers încet acasă. Ploaia se oprise. Aerul era subțire și rece.

— Ești dezamăgit? a întrebat Vivian.

M-am oprit la cabina telefonică din piața Valkyrien. Aveam la mine câteva monede. Am căutat localul Theatercafeen în cartea de telefon și am sunat. Am rezervat o masă pentru ora opt. Am lăsat câteva monede în aparat. Poate aveau să le găsească niște copii care să-și cumpere suc și dulciuri de la chioșcul lui Barnum. Mi-am pus brațul în jurul lui Vivian.

— Nu, am răspuns.

— Bine, Barnum. Trebuie doar să scrii în continuare, nu-i așa?

Și m-a sărutat până când era cât pe ce să scăpăm din mâini pungile cu sticle.

Dar nu puteam să scriu. Voiam să încep *Divina Comedie* în varianta mea, dar cuvintele mureau imediat cum ajungeau pe pagină. Poate că era adevărat că dacă vorbeai despre ceva, nu mai puteai scrie după aceea, pentru că puterea poveștii se dilua în auzul tuturor. A vorbi însemna a te trăda pe tine însuți. Am scris în partea de sus a paginii albe: discreție profesională. Apoi mi-am frunzărit caietul. Mi-a venit să-l arunc. Am simțit brusc că ideile mele erau jalnice. Caietul era lipsit de greutate. Dacă îl aruncam pe toboganul de gunoi, nici măcar n-avea să cadă până la capăt. Îmi vedeam ideile în fața mea, lipsite de greutate, și scrisul șters de resturile de mâncare putrezite, grăsime, scutece murdare, zaț de cafea, chiștoace de țigară, vomă, sânge și secreții corporale. Până la urmă am scos „Îngrășarea”. Am mai adăugat un rând la scena de la început și am schimbat numele meu în Pontus. Dar care era diferența? În seara aceea am băut mai repede decât credeam că sunt în stare.

Prima dată când a sunat telefonul era ora șase și jumătate. Vivian a ieșit din baie și a ezitat înainte să răspundă. Auzeam vocea din receptor din locul în care eram. Era directorul companiei Filmul Norvegian. Vivian mi-a dat receptorul.

— Poate că s-a răzgândit, a șoptit ea.

Directorul a început să-mi vorbească pe un ton foarte scăzut:

— Ești un șmecher, Barnum.

— Da?

— Barnum nu e un pseudonim, iar tu nu ești singur la părinți.

N-am zis nimic un timp îndelungat.

— Mai ești acolo? a întrebat.

— Dar unde să fiu?

Directorul a râs.

— Ascultă, Barnum, ascultă-mă cu atenție. Vreau povestea asta. Și numai tu poți să o scrii.

Am devenit foarte derutat. Și sub această derută era un dezgust puternic, o senzație de greață.

— Ce poveste?

— Povestea fratelui tău dispărut, a spus directorul.

Vivian stătea pe pat, ștergându-și părul cu prosopul. S-a uitat la mine cu atenție.

— De unde știți despre el? l-am întrebat.

A râs din nou.

— Nu ai citit încă ediția de după-amiază a ziarului?

M-am repezit pe palier și am luat ziarul vecinului care uita întotdeauna să închidă capacul toboganului de gunoi. Ultimul articol al lui Ditlev era pe ultima pagină. Acum știu ce vorbise cu mama. Era o poză a lui Fred, făcută după meciul de la Clubul Central de Box, imediat după ce primise lovitura decisivă; fața îi este schimonosită, ca și cum pielea i-ar fi fost desprinsă și trasă pe o parte a feței. Sub fotografia lui era una mai mică a mea, în care se vedea cum directorul îmi înmâna cecul; se vedea dopul sticlei de coniac apărându-mi din buzunar. Titlul articolului era: *Câștigătorul și învinsul.* M-am dus la Vivian și am stat jos pe pat. I-am dat ziarul.

— Citește, i-am spus.

Iar ea a citit:

— Barnum Nilsen a primit astăzi premiul concursului de scenarii organizat de Filmul Norvegian. Pentru cititorii care au o bună memorie, numele Barnum Nilsen nu este cu totul necunoscut. În 1966, Primăria orașului Oslo i-a acordat premiul concursului de juniori pentru povestirea sa „Micul oraș”. Ceea ce se ascunde în spatele scenariului său „Îngrășarea” este ceva ce autorul nu vrea să reveleze, dar e posibil ca povestea fratelui său să fie și mai dramatică. Fred Nilsen, care a fost speranța orașului în ringul de box, a dispărut în urmă cu doisprezece ani.

Vera Nilsen, mama băiatului, spune că a cerut ajutorul poliției și al Armatei Salvării, fără succes.

I-am smuls ziarul lui Vivian, l-am mototolit și l-am aruncat pe balcon. Nu puteam scăpa de umbra lui Fred.

— Vino încoace, a șoptit Vivian.

M-am dus și m-am așezat lângă ea.

— Cine e câștigătorul și cine e învinsul? am întrebat-o.

— Acum spui prostii, a zis Vivian.

M-am întors cu spatele la ea.

— Bine.

— Nu fi supărat pe mama ta, mi-a spus ea.

Am încercat să râd.

— Uite cine vorbește.

— Ea vrea doar să se întoarcă Fred, nu-i așa? Poate că cineva care citește ziarul l-a văzut undeva.

— Nu sunt supărat, i-am spus.

Vivian mi-a desfăcut cureaua și mi-a scos cămașa.

— I-ai spus că o să avem un copil?

Stăteam acolo și pentru un moment am încremenit. A trebuit să-mi dreg vocea ca să pot spune ceva.

— Ești gravidă, Vivian?

Ea a râs.

— Nu încă, Barnum.

Continua să se uite la pântecul meu. Mi-am dat seama că era goală. S-a așezat peste mine. Și în timp ce făceam dragoste, telefonul a sunat pentru a doua oară. N-am răspuns. Părul ei atârna peste fața mea și era încă ud. S-a întins lângă mine și și-a ridicat picioarele pe perete.

— Ce voia directorul? a întrebat ea.

— Un scenariu despre Fred.

Vivian își mângâia pântecele.

— Vrei să-l scrii?

Am așteptat un moment înainte să-i răspund.

— Poate că deja am început să-l scriu.

— Da?

— Da, i-am spus.

Vivian și-a dat picioarele jos de pe perete și s-a întors spre mine.

— Cum se numește?

— Cred că o să-l numesc „Omul nopții”.

— Pot să-l citesc?

— Nu încă, Vivian.

Era aproape șapte. Mi-am făcut duș, am băut un pahar și m-am îmbrăcat. Vivian își pusese o rochie în care nu o mai văzusem – albastră cu dungi negre. Îi stătea bine. Ne-am uitat la noi în oglindă. Nu arătam prea rău. Ne pregăteam să plecăm la Theatercafeen. Apoi telefonul a sunat pentru a treia oară în seara aceea. Am răspuns. Era mama lui Peder.

— Felicitări, a spus ea. Am văzut că ai câștigat un premiu.

— Da, așa e, am răspuns. Mulțumesc mult.

— Sunt mândră de tine, Barnum.

Și totuși, vocea ei avea ceva ciudat. Era înceată și lipsită de orice bucurie.

— Trebuie să-ți spun ceva, a șoptit.

M-am așezat pe pat. Brusc, eram complet treaz.

— Da?

— Tatăl lui Peder a murit noaptea trecută.

— A murit? Cum?

Vivian s-a întors spre mine și un cercel i-a căzut pe podea, iar mama lui Peder a tăcut mult timp. O auzeam doar cum respiră la telefon.

— Și-a luat viața, Barnum.

— O, nu, am șoptit.

Vivian s-a apropiat încă un pas – palidă, tremurând.

— Aș vrea foarte mult să veniți amândoi la înmormântare, a spus mama lui Peder.

A închis. Mi-am ridicat privirea.

— Ce este? a șoptit Vivian.

Am tras-o spre mine și i-am spus. Și am simțit un fior străbătându-i trupul – și răsuflarea ei ușurată, așa cum fusese și a mea – pentru că nu Peder era cel care murise.

Iar această ușurare se transformă într-un sentiment amestecat de rușine și tristețe. Suntem îmbrăcați în cele mai bune haine ale noastre. Stăm acasă. Și văd în minte masa goală de la Theatercafeen, cu rezervarea pe ea – Barnum Nilsen, ora 8 p.m. — singura masă neocupată din local. Și mai este ceva, un ecou din timp, umbra unui disc rotindu-se prin lumina orbitoare. O îmbrățișez pe Vivian.

— Acum Peder trebuie să vină acasă, îi șoptesc și încep să plâng.

ULTIMUL TABLOU

Dar Peder nu a venit. Vivian și cu mine l-am așteptat la aeroportul Fornebu. Era dimineața devreme în ziua înmormântării tatălui său. Stăteam la fereastra uriașă prin care se putea vedea avionul aterizând, încet, de parcă roțile lui nu aveau să mai atingă niciodată pământul. Pistele străluceau după ploaia din noaptea trecută. Ne-am grăbit să ajungem la zona de sosire de la parter. Era multă lume. De-abia ne-am putut strecura. M-am așezat pe un scaun. Poate că n-aveam să-l recunosc. Poate că el n-o să ne recunoască pe noi. Dar Peder nu era în avionul care venise din Londra. Peder nu venise. Până la urmă doar Vivian și cu mine am rămas acolo; mai era și o femeie cu pielea închisă la culoare, care mătura de pe jos resturi – flori, țigări, steguleț și un pantof de copil – cu o mătură uriașă.

Am luat un taxi până acasă la mama lui Peder. Era în scaunul ei cu rotile, pregătită – mărunță și îmbrăcată toată în negru.

— Zborul a fost anulat, i-am spus.

Vivian a dat din cap și s-a uitat în altă parte. Mama lui Peder și-a pus mâinile subțiri pe rotile. Voia să fie împinsă până la cimitir. Era timp destul. Poate că acesta fusese felul ei de a se pregăti și de a-și aduna curajul, făcând un ocol – cine ar vrea să ajungă acolo unde nimeni nu vrea să meargă? Am mers încet prin parcul Frogner, prin spatele Monolitului, și am intrat în cimitirul Vestre, unde erau înmormântați Bătrâna și tata. Am văzut și mormântul lui T. Iarba crescuse înaltă și aurie în jurul pietrei de mormânt scunde. M-am oprit un moment și am respirat adânc. După un timp, suntem uitați cu toții. Tatăl lui Peder închisese ușa garajului, intrase în mașină și pornise motorul. Dimineața, era mort. Îl găsise băiatul cu ziarul. Încă ținea strâns volanul și trebuiseră să-i desfacă degetele cu forța.

S-au auzit clopotele cimitirului. Am străbătut ultima parte a drumului, am ridicat scaunul cu rotile peste trepte și l-am împins până la penumbra de lângă sicriul alb. Încăperea era deja plină. Doar Peder lipsea. Erau multe coroane de flori din partea familiei, a colegilor filateliști și a prietenilor lui. Vivian și cu mine ne-am dus să ne așezăm lângă mama și Boletta. Organistul a început să cânte. Și m-am gândit că poate totul ar fi fost diferit

dacă ne-am fi dus să-i vizităm atunci când ne-am întors de la părinții lui Vivian, în loc să ne mulțumim să stăm la colț, uitându-ne la luminile de la parter. Dacă nu m-aș fi plâns de geamul stricat al mașinii lui, spunându-i să-l repare, poate că ar fi fost în viață acum. Doar atât ar fi trebuit? Și m-am gândit: cât de puțin trebuie ca să salvezi viața unei persoane? Era o liniște totală – nici măcar o tuse sau un suspin – ca și cum moartea ne-ar fi înspăimântat atât de tare, încât rămăseserăm amuțiți. Așteptam. Mama lui Peder a pus un trandafir pe sicriu. Apoi și-a întors scaunul și le-a zâmbit celor de față. Era transparentă și frumoasă. Vocea îi era limpede și vorbea rar.

— Oscar nu a vrut să fie un preot aici. Nu credea în nicio viață de dincolo de asta. Am vorbit adesea despre moarte. Dar niciodată nu mi-a spus că se va întâmpla așa.

A închis ochii și liniștea a devenit și mai profundă. Secundele treceau pe lângă noi. Apoi și-a continuat discursul despre soțul ei mort.

— L-am iubit pe Oscar foarte mult. Era răbdător cu mine. Îl iubesc și acum și am să-l iubesc întotdeauna. O să-mi amintesc întotdeauna râsul lui și cât de iertător era, și toate bucuriile pe care le-am împărtășit. Asta e singura mea consolare astăzi. Faptul că durerea nu are efect retroactiv. Durerea de azi nu poate șterge culorile zilei de ieri.

S-a oprit pentru a doua oară. Și a spus ceva în timp ce își pleca fruntea, încet, și poate că am fost singurul care am auzit-o, iar cuvintele ei mi s-au întipărit în minte – a șoptit înecat, ca un geamăt:

— O, Doamne. O, Doamne, nu l-am cunoscut cu adevărat!

Apoi a ridicat capul.

— Peder ar fi trebuit să fie cu mine acum, dar nu a putut să vină. Vă mulțumesc tuturor celor care sunteți aici.

Apoi s-a întors spre sicriu.

Ceremonia s-a terminat lângă mormânt. Și acolo am înțeles că sinuciderea lui Oscar Miil nu ne redusese la tăcere, ci ne provocase o stânjeneală atât de mare, încât ne amuțise. Vechiul cuvânt condoleanțe nu mai funcționa. Simțeam o tristețe plină de rușine. Câteva persoane s-au strecurat repede spre parcare sau spre stația de tramvai, lăsând o carte de vizită. Mama lui Peder stătea acolo cu o cuvertură verde pe genunchi, acceptând semnele acestei compasiuni mute. Am observat că nu-și mai

putea ridica mâna. Când mi-a venit rândul, m-am aplecat și am sărutat-o pe obraz, nu pentru a mă arăta mai bun decât alții, ci pentru a ascunde faptul că plângeam.

— Veniți cu mine acasă, amândoi, a șoptit ea.

I-am împins scaunul cu rotile spre casă. Parcă distanța era și mai mare acum. Am ajutat-o să intre în holul casei.

— Peder! a strigat ea deodată.

Dar Peder nu a răspuns. Peder nu venise acasă. Ea nu voia să plecăm. Voia să mai rămânem. Pe masă era o sticlă de vin. Ne-am așezat în camera de zi și am băut în tăcere. Fiecare dintre noi a spus „noroc”. Ea abia reușea să-și țină în mână paharul. Scosese din cameră toate pânzele și ramele. Vedeam garajul pe fereastră. Ușa fusese ridicată, dar numai pe jumătate. Poate că trebuia să fie aerisit. Și singura întrebare pe care voiam să o pun era: De ce? Dar era o întrebare imposibilă.

— V-ați terminat tablourile? am întrebat.

S-a uitat la mine brusc și mi-am dat seama că întrebarea era nedelicată în acest moment instabil și fragil, că amenința să-l sfarme. Cu o forță neașteptată, ea și-a ridicat ambele mâini.

— Poate că da. Poate că nu, a murmurat.

— Cum ar spune Peder, am zis eu.

Mâinile i-au căzut din nou în poală. Vivian a turnat din nou vin în pahare.

M-am ridicat să mă duc la baie. M-am oprit în hol și m-am sprijinit de perete.

Ușa către dormitor era deschisă. Pijamaua tatălui lui Peder încă era pe pat. Pe noptiere erau două ceasuri. Unul arăta patru și cinci. Celălalt era setat pe ora din Los Angeles, ca să poată ști întotdeauna cât era ceasul acolo unde era Peder. Ușa camerei lui era încuiată. M-am dus la baie și apoi m-am întors în camera de zi. Vivian se ridicase. Era timpul să plecăm.

— Ai nevoie de ajutor? am întrebat.

Mama lui Peder și-a mișcat scaunul cu rotile până în hol.

— Oscar obișnuia să mă ducă în pat.

— Pot să fac eu asta, i-am spus.

Ea a zâmbit.

— Mai degrabă o să dorm aici diseară.

Și deodată m-a apucat de mână, și am simțit cum strânsoarea degetelor ei subțiri și ridate a cedat aproape imediat.

— Crezi că lucrurile mai pot fi vreodată ca înainte, Barnum? a murmurat.

Nu știam ce să-i spun, dar nu o puteam minți.

— Nu, i-am spus, cu vocea la fel de scăzută ca a ei.

Când am ieșit, am văzut că mama lui Peder stingea luminile, și casa s-a cufundat încet în întuneric. Nu știu de ce, dar voiam să mă duc în garaj. Vivian m-a reținut.

— Nu, mi-a spus.

Dar tot m-am dus. Ea a venit după mine. Era lividă și înspăimântată.

— Ce faci aici?

Nu i-am răspuns. Nu știam nici eu. M-a lăsat și a plecat. M-am aplecat să trec pe sub ușa pe jumătate ridicată a garajului. Am găsit un întrerupător și o lumină galbenă s-a aprins în colțul din spate, în dreapta. Mașina nu mai era în garaj. Poate că o luase Poliția. Acesta nu mai era un loc, ci era scena unei sinucideri. Mi s-a părut că simt un miros uscat și înțepător. Mama lui Peder pusese să-i fie atârnate picturile în garaj. Erau peste tot pe perete. M-am uitat la câteva; majoritatea erau neterminate. Apoi am zărit un alt tablou – cel la care ea începuse să lucreze în vara în care fusesem pe insula Ildjernet și Vivian supsese otrava din mine. N-am mai putut să stau în picioare. Am căzut în genunchi. Scrisese titlul pe ramă: *Prieteni pe stânci.* Este seară la marginea fiordului și aproape totul este albastru, dar cei doi băieți din prim-plan stau într-o lumină a lor – strălucește în jurul trupurilor lor tinere și bronzate. Ne recunosc pe noi. Băiatul gras și băiatul scund. Suntem goi. Ne îmbrățișăm. Buzele ni se întâlnesc într-un sărut, iar ochii noștri sunt închiși.

UMBRELĂ DE SOARE ÎN ZĂPADĂ

Mama mi-a tricotat o pereche de mănuși cu jumătate de degete, ca acelea pe care le purta Louis Armstrong când a cântat la trompetă pe stadionul Bislet. Îmi țin cald la mâini și în același timp pot să iau marfa de pe rafturi și să număr restul. Ea spune că îmi irosesc timpul. Ea spune că ar trebui să găsesc ceva mai bun de făcut. Dar mie îmi place aici, pe scaunul pliant șubred, iar mănușile sunt foarte bune pentru scris acum, când s-a făcut foarte frig afară, mai ales dimineața. Mai e puțin și va

începe să ningă, iar micul aparat de încălzit pe care l-am pus lângă ușă nu reușește să facă față, din cauza curenților de aer care pătrund peste tot. Am închis ferestruica și am tras jaluzeaua. Nu sunt nici clienți, nici bătăuși prin preajmă. Nici după ce am câștigat concursul Filmului Norvegian nu mi s-au înmulțit clienții. Mă gândeam că o să se facă o coadă mare în fața chioșcului lui Barnum când o să se ducă vestea, dar, din păcate, n-a fost așa. Nu prea-mi pasă. Am renunțat de mult la crenvurști, dar revistele săptămânale vin în fiecare marți. Unele mărci de ciocolată, în special cele destinate înveselirii spiritului, încep să se întărească și să devină cenușii – cred că sunt aici de la mijlocul anilor ’60.

Îmi scot caietul și încerc să înaintez cu lucrul la „Omul nopții”. Am în minte această imagine a băiatului alergând pe străzile pustii spre port. Imaginea mi-a rămas fixată în minte și nu o pot disloca de acolo – văd un vas navigând prin furtună, atât de aproape încât băiatul poate să întindă brațul și să atingă prora ascuțită a vasului, făcută pentru a sparge gheața. *Antarctic.* Dar nu am decât aceste fragmente – băiatul, orașul și vasul – mici puncte într-o poveste mai mare decât mine (nu că asta ar însemna foarte mare). Sunt blocat în acest început. Îl văd pe Fred. El este cel care întinde brațul pentru a opri vasul. De când Ditlev a scris despre el în ziar, mama a primit aproape în fiecare zi scrisori de la oameni care cred că l-au văzut pe Fred într-un loc sau în altul. Eu cred că tuturor le lipsește o doagă; sunt doar niște indivizi care vor să se bucure puțin de lumina reflectoarelor. Dar toți susțin că l-au văzut, în Times Square din New York, într-o piață din Montevideo, în Strøget și pe strada Karl Johan, pe feribotul care călătorește între Moskenes și Røst. Iar aceste zvonuri, pe cât de îndrăznețe, pe atât de neverosimile, i-au dat o nouă speranță. Este datoria ei, douăzeci și patru de ore pe zi, să aștepte și să spere, să spere și să aștepte – pentru că acesta este blestemul aruncat asupra celui așteptat de cineva care așteaptă.

— Dar oamenii se pot înșela, îi spun adesea.

— Ce vrei să spui? întreabă ea.

— Ei bine, nu poate fi în toate locurile astea în același timp, nu-i așa?

Atunci mama mă acuză că îi stric bucuria și deschide încă o scrisoare în care cineva este aproape sigur că l-a văzut pe Fred

Nilsen în insula Majorca sau în orașul Arvika – își amintește de nasul lui strâmb și de silueta-i subțire. Mama duce toate aceste scrisori la biroul pentru căutarea persoanelor dispărute al Armatei Salvării, pentru ca oamenii de acolo să descopere noi piste. Scriu pe marginea filei pe care o am în față: A *urmări o scrisoare.* Cât de mult se poate întoarce cineva în urmă? Văd în mintea mea o pădure și acolo mă hotărăsc asupra unui copac, cel care este tăiat. Dar cine îl doboară la pământ, cine îl curăță de crengi și le taie în bucăți? Îi urmăresc și pe tăietorii de copaci? În loc de asta, mă duc repede la râu, la lemnul care plutește acolo – masa de trunchiuri de copaci pare o întrecere colosală – și la oamenii care le dau drumul pe apă în jos. Duc trunchiul de copac într-o fabrică de la marginea căderii de apă – sau poate că hârtia o să fie făcută manual într-o firmă de familie, în Italia, de pildă, în Bellagio, îmi imaginez. Și astfel urmăresc foaia de hârtie pe tot drumul ei până la magazinul de unde este cumpărată de un tânăr. Aici trebuie să fac o săritură – prima mea săritură – într-un peisaj pustiu și înghețat, dar înainte de asta trebuie să-mi găsesc punctul de lansare și să fiu sigur că nu-l ratez. Punctul de lansare este scena în care tânărul își îmbrățișează iubita, o fată mândră și frumoasă, și se urcă la bordul vasului ce-l va purta pe tărâmul gheții și al zăpezii. Îl văd acolo, în cabină, scriindu-i iubitei – copacul se transformă în gânduri, gândurile devin cuvinte, cuvintele se preschimbă în imagini. Am să arăt mâna care scrie. Am să arăt buzunarul în care e pusă scrisoarea și haina care nu mai este îmbrăcată, ci rămâne atârnată de un cârlig în cabina îngustă de unde pleacă în ultima lui călătorie și dispare într-o fisură sau degeră în gheața care-l strânge într-un mormânt veșnic. Îmi place asta. E începutul unui salt, al unui triplu salt. Iau o înghițitură de coniac. E binemeritată. Băutura de culoare închisă mă iluminează pe dinăuntru. Apoi sunt întrerupt din scris. Cineva bate în fereastră. Decid să nu deschid. Astăzi chioșcul lui Barnum este închis. Dar aud din nou ciocănituri în fereastră, de data asta mai tare. Nu vreau să fiu întrerupt. Fac grevă. Dar când persoana aceea bubuie în fereastră pentru a treia oară, mai-mai să răstoarne chioșcul, n-am încotro: trag jaluzeaua și mă uit cine îmi strică liniștea. O față ovală, mult prea bronzată și pe jumătate acoperită de ochelari mari de soare, aproape că umple cadrul ferestrei.

— Un crenvurști cu o chiflă, vă rog.

— Nu servim crenvurști, îi spun.

— Atunci, o cutie de suc.

— Mi-e teamă că sunt toate înghețate.

— Atunci sigur poți să-mi dai un pachet de Teddy fără filtru, nu-i așa, Piticule?

— Ești un client nerecunoscător, îi spun eu.

— Iar tu ești un vânzător vai de capul tău, Barnum Nilsen!

Este Peder. Nimeni altul decât Peder Miil. Mă înșfacă de haină, mă trage prin fereastra chioșcului și ne rostogolim pe trotuar. Ne îmbrățișăm, ca în vremurile bune, și o bucurie sălbatică îmi inundă inima. Până la urmă, Peder s-a întors. Ne ridicăm și scuturăm praful de pe noi.

— Te-ai îngrășat, remarc eu.

Peder râde cu râsul lui obișnuit.

— Iar tu te-ai făcut și mai scund!

Stăm tăcuți acolo un moment, pe Strada Bisericii, într-o duminică de la sfârșitul lui noiembrie, și încercăm să găsim armonia aceea – o căutăm și știm că nimic nu mai este la fel. Vedem că amândoi ne-am schimbat. Peder poartă o cămașă subțire albastră și un sacou. Îmi pun mâna pe brațul lui.

— O nebunie, povestea asta cu tatăl tău.

El își ia ochelarii de soare de la ochi și se uită la mine.

— Ce-ai pățit la ochi? întreabă.

Nu mai pomenesc de tatăl lui.

— Acum mergem acasă la Vivian, spun eu.

Îmi pun mănușile în sertarul cu bani și încui chioșcul. Rămânem tăcuți până când ajungem la ușa garsonierei noastre din Bolteløkka. Peder se uită la plăcuța strălucitoare de cupru cu numele noastre, Vivian și Barnum.

— Nu ți-am spus eu? a zis, gânditor.

— Ce mi-ai spus?

— Că voi doi o să fiți împreună, nu-i așa?

Descui ușa.

Vivian stă la fereastră, cu spatele. Ne strecurăm înăuntru și rămânem nemișcați.

— Gata, ai venit acasă? întreabă.

Deja vorbim ca un cuplu de mult căsătorit. Am împrumutat dialogul dintr-un film cu Jean Gabin.

— Da, m-am strecurat, răspund.

— Și ești treaz?

Peder se uită la mine din nou. Îmi schimb repertoriul.

— Ghici cine vine la cină? o întreb repede.

Și Vivian s-a schimbat. E ceva nou în postura ei. Are umerii lăsați, ceafa încovoiată – ca și cum ar fi pierdut ceva și trebuie să se aplece ca să caute acel lucru. M-am gândit adesea că poate faptul că era cu mine a făcut-o să fie așa; că încerca să ajungă la nivelul meu – poate că și asta era un fel de a-și arăta iubirea. Și mă gândesc că ar trebui să fie invers, că eu ar trebui să mă întind ca să ajung la înălțimea ei.

— Fred, zice ea dintr-odată.

Rămân acolo nemișcat.

— Ce?

— Fred vine la cină?

Râd tare. Peder își ia ochelarii de la ochi.

— Hei, fată născută într-un accident!

Vivian se întoarce și își îndreaptă spatele, umerii și gâtul – în momentul în care își dă seama că e Peder, redevine ea însăși. Anii care au trecut sunt șterși, timpul e ajuns din urmă. Văd asta, și ceea ce văd mă face să fiu mulțumit și derutat în același timp.

— Bună, Grasule, spune ea.

Peder râde și își scoate batista ca să-și lustruiască ochelarii de soare.

— Frumoasă plăcuță aveți acolo cu numele voastre, Vivian.

Ea se uită la el atentă, pe îndelete, ca pentru a se asigura că este chiar el, Peder Miil, grasul.

— Când ai venit?

— Acum o săptămână.

— Ești acasă de o săptămână? strig eu.

Peder nu-și mai ia ochii de la Vivian.

— A trebuit să mă ocup de câteva lucruri, spune.

Apoi Vivian se repede la el și se îmbrățișează îndelung, strângându-se tare, iar unul dintre ei plânge. Vivian este cea care plânge. Peder spusese o dată că amândoi suntem împreună cu ea. Acum este din nou astfel. Mă duc în bucătărie să aduc niște bere.

Când ne-am trezit, Vivian plecase. Pe noptieră era o sticlă. Am luat o înghițitură din ea și i-am dat-o lui Peder.

— Lauren Bacall încă se mai uită la noi, a zis.

A arătat spre fotografia de pe perete. În ziua aceea atârna strâmb.

— Credeam că e mama lui Vivian, am zis.

— Și eu, a râs Peder.

A pus sticla pe podea.

— Te porți bine cu Vivian? a întrebat, din senin.

— Ce vrei să spui?

— Știi bine ce vreau să spun, Barnum.

— Nu, nu știu.

Și am simțit cum creștea în mine angoasa, ca o mașinărie grea care te trage spre adâncimi – submarinul din sufletul tău. Peder a tăcut. Am observat că începuse să ningă. Uitasem să aduc înăuntru umbrela de soare de pe balcon. Iar imaginea umbrelei albastre, printre fulgii groși care cad, formând o creastă de zăpadă topită pe marginea grilajului, încă mai proiectează în mine o umbră de tristețe și bucurie – o senzație destul de bizară – atunci când secundele strălucesc prea tare și mă orbesc.

— Am făcut ceva ieri? am murmurat.

— Nu, doar ai băut și ai râs.

Am oftat.

— Atunci, de ce întrebi?

— Am văzut tristețea din ochii ei, a zis Peder.

Poate că era nevoie de altcineva care să vadă asta, cineva care fusese departe suficient de mult timp.

— Nu pot să-i fac un copil, i-am spus.

Peder a stat acolo, tăcut, un timp. N-a mai spus nimic despre asta. S-a rostogolit peste mine.

— Mai visezi, Barnum?

— Visez tot timpul, fraiere!

Dar Peder nu era mulțumit.

— Dar visezi cu plus?

A râs și mi-a tras brațele la spate. Am încercat să mă eliberez.

— Ai reușit să câștigi bani în America? am strigat la el.

Peder mi-a dat drumul dintr-odată.

— O să-ți arăt ceva, mi-a spus.

Ne-am terminat sticla, m-am dus să-mi iau scenariile și am ieșit. Erau deja troiene de zăpadă lăsate în urmă de pluguri, iar ninsoarea cădea în continuare. Trebuia să-mi amintesc să aduc umbrela înăuntru. Nu putea sta afară, pe balcon. Peder arăta ca

un muncitor emigrant în cămașa lui albastră subțire, deschisă la gât – dintre cei care nu au nicio idee ce este frigul adevărat și au nevoie de o iarnă întreagă ca să afle ce înseamnă să tremuri. Am luat un taxi din strada Therese până în piața Solii. Copacul nostru avea crengile albe, ca și cum devenise un albinos între timp. Dar Peder nu voia să-mi arate copacul, ci magazinul tatălui lui. Deasupra ușii nu mai scria *Magazinul de timbre al lui Miil – vânzare și cumpărare.* Acum erau alte cuvinte inscripționate acolo: MIIL & BARNUM. Am vrut să întreb ce înseamnă asta, dar Peder a descuiat ușa și mi-a făcut vânt înăuntru. Nu se mai vedea nici măcar un timbru. Sertarele și dulapurile erau goale. Dispăruse până și mirosul specific de hârtie veche și lipici. Erau mobilă nouă, un dulap, un cabinet pentru documente, o canapea și un scaun de birou.

— Cum ți se pare? a întrebat Peder.

M-am întors spre el.

— Ce s-a întâmplat cu toate lucrurile de aici?

— Le-am vândut, firește.

— Ai venit acasă și ai vândut tot ce avea tatăl tău aici?

Peder și-a ridicat mâna și și-a trecut-o peste buze, pentru un moment gânditor. Când a vorbit, vocea îi tremura.

— Ai devenit sentimental, Barnum?

— Nu, am spus.

Am văzut un zâmbet pe buzele lui. Cu Peder, nimic nu dura prea mult timp.

— Ai crezut că o să număr timbre tot restul vieții mele?

M-am așezat pe scaunul de birou. Avea o rezemătoare pentru cap, era tapițat, avea roți și se putea roti împrejur. M-a făcut să mă gândesc la filmul lui Tati, *Playtime,* la ușile care nu făceau niciun zgomot atunci când erau trântite cu furie.

— De ce e numele meu acolo pe ușă? am întrebat.

Peder a oftat.

— Ai uitat tot ce am vorbit?

M-am ridicat și l-am înșfăcat de cămașă. Cred că i-am rupt unul dintre nasturi.

— N-am uitat că n-am primit niciodată niciun cuvânt de la tine, am șuierat.

Peder m-a aruncat la loc pe scaun.

— Ăsta-i scaunul tău, Barnum.

M-am uitat la el.

— Ce?

Peder m-a învârtit cu viteza fulgerului – a trebuit să mă agăț de brațele scaunului și am amețit foarte tare. Am țipat, iar Peder a râs tare, și până la urmă scaunul s-a oprit – era ca și cum cineva ar fi învârtit o sticlă, iar eu eram sticla. Peder s-a aplecat spre mine.

— Vise și matematică, Barnum. Tu ești visătorul, iar eu am să calculez cât costă visele.

Am închis ochii și am scuturat din cap. Peder și-a pus mâinile pe umerii mei.

— O să facem filme, Barnum. Tu le scrii. Eu le vând.

— Iar Vivian o să facă machiajul! am strigat.

Peder s-a dus să aducă din dulap cu hârtii o tăietură din ziar. Era articolul lui Bente Synt. *O voce nouă în Filmul Norvegian,* a citit el tare. S-a uitat la mine și zâmbetul acela, care era numai și numai al lui Peder, i-a iluminat fața.

— Sunt atât de mândru de tine, Barnum.

— Mulțumesc, am spus și m-am învârtit în scaun.

— Știi ce mi-a venit să fac când am citit asta în avion, în timp ce veneam acasă?

— Spune-mi, Peder, spune-mi.

— Mi-a venit să mă duc în cabina pilotului și să strig că Barnum Nilsen e cel mai bun prieten al meu!

Am râs.

— Puteai să provoci o catastrofa în aer! am exclamat.

Peder a continuat să citească.

— *Iar discursul de mulțumire al lui Barnum Nilsen va intra în istorie ca fiind cel mai scurt și mai ciudat care a fost auzit vreodată.*

Peder s-a uitat din nou la mine.

— Mi-a scăpat, i-am spus eu.

Dar Peder a clătinat din cap.

— Duceți-vă dracului. E perfect, Barnum. Acum nu te vor uita niciodată.

A împăturit tăietura din ziar și a pus-o la loc în dulap. Nu știam dacă îmi plăcea ce spusese. Aș fi vrut ca oamenii să uite asta. Dar nu-mi venea să mă contrazic cu el. Îmi era sete. M-am ridicat.

— Ai vândut și frigiderul? l-am întrebat.

Peder a numărat un teanc de bancnote.

— Ai adus scenariul?

Am pus pe masă „Îngrășarea”.

Peder mi-a dat trei bancnote.

— Du-te la magazinul de băuturi în timp ce citesc eu asta, a zis.

Am stat acolo, uimit pentru un moment, aproape supărat, ținând în mână banii pe care mi-i dăduse Peder. Ce era în mintea lui? S-a așezat pe canapea și a început să citească scenariul. M-am dus prin zăpadă la magazinul de băuturi din strada Drammen. Am vrut să cumpăr vin roșu și a trebuit să-mi arăt actul de identitate. Întotdeauna îl aveam cu mine. Peste tot erau restricții de vârstă. Vânzătorul s-a uitat cu atenție, timp îndelungat, la actul de identitate, l-a ținut în lumină și l-a arătat colegilor lui, întrebându-i ce cred despre documentul uzat, cu o poză a mea făcută la cabina de făcut fotografii pentru pașaport din gară, unde locul pe care te așezi pentru fotografiere este mai înalt. Este ca și cum nu aș mai corespunde cu mine însumi; a avut loc o schimbare – stârnesc îndoială, dar nu de tipul celei la care se referea tata, ci o îndoială reală, care îi face pe oameni să creadă orice. Îndoiala mea este impură, ca o menghină în jurul piciorului. Cei din spatele tejghelei au început să râdă. Ar fi trebuit să mă întorc cu spatele, să plec și să trântesc ușa după mine. Dar am așteptat. Eram însetat. Până la urmă am primit înapoi actul de identitate, împreună cu punga cu sticle. Vânzătorul a ezitat din nou când mi-a văzut pleoapa căzând peste ochi. M-am grăbit să ies din magazin. Era cât pe punctul să trântesc ușa, dar m-am stăpânit; am ținut-o deschisă ca să intre o bătrână doamnă din împrejurimi, care venea cu sticlele goale înfășurate în hârtie de ziar. Am închis cu grijă ușa în urma ei, pentru că probabil aveam să mai vin în acel magazin. Am băut o bere în localul Le Coq d’or. Știam că Peder citea încet. Mi-am lăsat actul de identitate la vedere pe tejghea. Barmanul a făcut o glumă.

— Văd că ți-e teamă să nu uiți cine ești, a spus el.

— Mi-e teamă că n-am să capăt nicio bere, am răspuns.

Am mai băut una și m-am întors la magazin. Am stat puțin afară uitându-mă la noua firmă, MIIL & BARNUM. Era ceva care mă deranja, ceva greșit – îmi amintea de o reclamă la miere sau de o poezie proastă.

— Încă mai visezi cu minus, a spus el.

Am deschis o sticlă de vin roșu.

— Nu ți-a plăcut? l-am întrebat.

Peder s-a ridicat și a început un discurs lung, prea lung, ridicându-și mâinile butucănoase ca și cum ar fi extras de undeva cuvintele. Am reușit să beau aproape toată sticla. Iată esențialul a ceea ce a spus.

— Dacă mi-a plăcut? Sigur că mi-a plăcut. Nu numai că îmi place; îmi place la nebunie. Dar ce importanță are asta? Are vreo importanță? Răspunsul e nu. Ce contează aici este că nimeni nu s-ar duce la cinematograf ca să vadă asta. „Îngrășarea”, da! Aici nu sunt decât minusuri. Toate personajele din scenariul ăsta sunt în pierdere. Tot ce fac, fiecare acțiune a lor, nu face decât să le mărească pierderile. Mama, doctorul școlii, fermierul și nevastă-sa, chiar și operatorul – pe toți îi faci să dea faliment. Tu trebuie să faci profit, Barnum. Asta vrea publicul. Când ies afară din cinematograf, vor să ia ceva cu ei! Vor să fie pe plus, nu pe minus! Nu-i așa?

Peder s-a oprit, a tras aer în piept și s-a uitat la mine.

— Acum știu ce e greșit, i-am spus.

— Bun! a exclamat el.

— Numele meu ar trebui să fie primul.

Peder a rămas derutat un moment.

— Despre ce vorbești?

— Barnum & Miil, i-am spus. Sună mult mai bine.

Peder și-a lăsat mâinile să cadă în jos și a rânjit.

— Se poate aranja.

A sunat la un număr, a vorbit scurt cu cineva, a pus receptorul la loc și s-a întors spre mine.

— Treaba e ca și făcută, a zis.

S-a așezat. Habar n-aveam pe cine sunase, dar eram impresionat.

— Mai ai? a întrebat.

I-am mai turnat vin în pahar. Peder a râs.

— Te întrebam dacă mai ai material, Barnum.

Am închis ochii. Oare îmi distrugeam ideile acum, dacă le foloseam? Cât de puțin ar trebui să descopăr și cât de mult ar trebui să păstrez pentru mine? Și m-am gândit dintr-odată că eram pe jumătate în aproape toate privințele – fața, înălțimea, ideile mele – eram o jumătate de persoană. Singurul lucru care era întreg la mine eram faptul că eram o jumătate.

— Piscina.

Peder s-a înclinat în față.

— Piscina?

— Acesta este titlul. Piscina.

Peder a ridicat cana și s-a lăsat pe spate la loc.

— Miil vrea mai mult, a spus.

I-am dat mai mult. I-am spus ideea mea. Iată ce i-am povestit:

— Îmi imaginez doi lucrători care fac piscine pentru grădinile celor bogați. Sapă, construiesc, pun plăci de gresie – pe scurt, lucrează intens să termine aceste piscine luxoase pentru capitaliști. Iar în timp ce lucrează, în grădini se desfășoară petreceri – bărbați în haine de seară și femei în rochii lungi care merg pe marginea piscinelor cu pahare de băuturi și farfurii cu mâncare. Dar niciodată nu se vede apă în piscine. Când vine toamna, sunt la fel de goale, având pe fund apă de ploaie și frunze. Ca niște morminte uriașe.

Mi-am mai turnat vin și m-am uitat la Peder. Avea pe chip o expresie cam pierdută. Sprâncenele îi erau încruntate.

— Asta e tot ce se întâmplă? a întrebat.

— Crezi că ar trebui să fie mai mult?

— Da, așa cred, Barnum. Nu se întâmplă, de fapt, nimic. Doar că se construiesc piscinele.

— Piscina este o metaforă, am explicat. Nu are niciodată apă în ea.

Peder a oftat.

— Da, asta vreau să spun. Piscinele astea nu au apă.

— Dar asta e ideea, am continuat.

— Ideea?

— Metafora. Faptul că ei construiesc piscine în care nu este niciodată apă.

— Lucrătorii fac asta deliberat sau e un fel de sabotaj?

— Nu m-am gândit la asta.

Peder și-a pierdut răbdarea.

— Atunci trebuie să-mi explici totul cu mai multe detalii. Ia-o încet.

— Nu e nimic de explicat.

— Sunt o mulțime de lucruri de explicat, Barnum.

— Viața este o piscină goală.

Peder a oftat mai tare decât înainte.

— Oare e vina ta sau a mea că mă simt ca un idiot în momentul ăsta?

— Ce vrei să spui?

— Vrei ca spectatorii tăi să se simtă prost, Barnum?

— Sigur că nu.

— Am putea să-l trimitem la departamentul de dramă al televiziunii.

O camionetă a oprit afară. Doi bărbați în salopete au sprijinit o scară de vitrina magazinului. Peder s-a ridicat, a deschis ușa și le-a dat niște instrucțiuni. Apoi s-a întors. Am deschis o nouă sticlă și am umplut cănile. Peder a spus „noroc”.

— Îți amintești cum numea tata mahmureala? m-a întrebat el dintr-odată.

— Da, spunea că e ca o penalizare poștală, am spus.

Peder a râs.

— Prea puține timbre pe sărbătorirea asta, a zis.

Am văzut cum clipea des. A trebuit să-și plece ochii.

— Vă mulțumesc la amândoi pentru că ați fost alături de mama, a murmurat.

— N-am făcut mare lucru, Peder.

— Mă simt atât de rușinat, Barnum.

— De ce?

— Fiindcă n-am reușit să vin la înmormântare. Sunt un laș.

S-a uitat la mine.

— Am fost atât de furios când ea mi-a spus ce a făcut tata.

— Furios?

— Pentru că nu înțeleg. Cum a putut să se sinucidă. Urăsc tot ceea ce nu înțeleg.

Peder s-a aplecat în față.

— Ducă-se dracului, a spus. Ducă-se dracului.

Am simțit nevoia imperioasă să-i spun lui Peder despre „Omul nopții”, despre primele scene din „Omul nopții” și despre planurile mele. Dar mi-a luat-o înainte.

— Mai este ceva, a zis.

A luat o înghițitură de vin și s-a uitat la mine.

— Nu am trecut nici măcar un examen.

— Ce-ai făcut acolo?

— Am stat pe plajă.

— Ei bine, te-ai bronzat foarte tare, i-am spus eu.

Peder s-a ridicat brusc.

— Tu asculți ce îți spun? Sunt un nimic. Un nimic absolut.

— Nu te lăuda cu asta, am zis.

Peder stătea acolo, tăcut și derutat; cămașa îi atârna afară din pantalonii, fruntea îi era scăldată în sudoare, mâinile îi zvâcneau.

— Acum știi cu ce fel de persoană ai de-a face, a murmurat el.

— Câte litere sunt în numele noastre?

— Unsprezece, a răspuns Peder, obosit.

M-am ridicat și l-am luat de mână.

— E în regulă, i-am spus.

El și-a lăsat capul pe umărul meu.

Apoi unul dintre bărbați a bătut în fereastră. Terminaseră. Au pus scara în camionetă și au plecat. Am ieșit. Schimbaseră firma.

— Am să fac ideile tale să se vadă, a zis Peder.

A intrat repede în magazin. Încă ningea. Apoi s-a întâmplat ceva. Literele au pâlpâit, ca și cum erau pe cale să se desprindă de pe zid. Peder a ieșit liniștit afară, zâmbind, și a stat lângă mine în zăpadă. După puțin timp, literele s-au aprins și numele noastre străluceau iluminate în roșu deasupra ușii: BARNUM & MIIL. Mi-am pus brațul în jurul umerilor lui Peder. Și acesta este începutul a ceea ce eu numesc (împrumutând o expresie din epoca filmului mut) cinematograful nostru electric – ceea ce avea să mă ducă în camera 502 de la hotelul Coch, iar mai târziu în Røst, unde am înghețat în bătaia vântului sărat.

RÂNDUL 14, LOCURILE 18, 19 ȘI 20

Filmul mut își împrumuta expresiile din fotografii și din lumea mimilor, din bordeluri și music-hall-uri, din porturi, taverne, circuri și cimitire. Fețele nu mint niciodată. Povestea fețelor este primitivă și limpede, așa cum trăsăturile Bătrânei fuseseră definite de pierdere, dar și de bucuria de a o purta în pântece pe fiica logodnicului ei pierdut, pe Boletta. Suntem ființe duble. Suntem jumătăți. Istoria feței este în același timp tragică și comică. Scenariul nu era încă acolo. Intriga era o mișcare, o sprânceană ridicată, o lacrimă, un zâmbet. Cuvintele erau numai sub forma unor texte de explicații între scene – litere albe licărind pe un ecran negru, iar singura funcție a acestor cuvinte

era să transmită ideea că timpul trecuse. „*Mai târziu.*" „*În dimineața următoare.*" „*În aceeași după-amiază.*" Dar după un timp aceste informații simple, aceste indicații de timp au devenit prea sumare. Un fel de vanitate uriașă s-a strecurat în cuvinte, și în scurtă vreme pe ecranul negru se puteau citi fraze ca: „*Zilele lungi și îngrozitoare treceau târându-se, pline de îndoieli lipsite de speranță*". „*Imperceptibil, a alunecat și acea dimineață brutală.*" Limbajul a început să dea greș. Până la urmă, timpul a început să stagneze în cuvinte. Nici măcar muzica nu mai putea să compenseze. Pianistul a renunțat. Actorii au început să șușotească între ei, cuprinși de aceeași panică pe care o simțeau și spectatorii. Intriga trebuia să se dezvolte. Limbajul și-a croit drum cu forța, iar odată cu limbajul a apărut și scenariul.

Există momente în care simt același lucru – că timpul s-a oprit. Pagina zace acolo. Nu pot să o termin. Stau în camera din spate. Beau cât de încet pot. Beția este și ea timp, iar în mijlocul beției, timpul înnebunește – un ceas care explodează în somn. Mă uit la invitați. Nu-i aud. Peder a invitat acolo jumătate din oraș. Locul e plin de oameni. Recunosc chipuri de la Filmul Norvegian; directorul e acolo, peticele de piele de pe haina de stofa i s-au desfăcut. Doamna dramaturg își lasă să cadă țigara pe jos și o strivește de mochetă când nu se uită nimeni – doar eu. Sunt câțiva jurnaliști; Bente Synt își ia notițe – ea este bardul serii, iar în buzunar are un aparat de fotografiat. Sunt câțiva muzicieni în blugi jerpeliți, niște regizori (în special faimoasa pereche, ea îmbrăcată în blănuri), actori care vociferează, niște poeți *underground* tragici, niște bone, câteva rude apropiate și câțiva locuitori din cartier palizi la față, care nu au fost invitați, dar care au mirosit o petrecere cu eficiența unor copoi dresați să adulmece sânge. Sunt impresionat. Peder și Vivian trec de la unul la altul, zâmbind. Sunt gazdele petrecerii. Sunt eleganți. Îi urmăresc cu privirea. Sunt cei mai frumoși pești din acvariu. Eu stau de partea cealaltă a sticlei, în vid. Îmi place aici. Vivian se întoarce și dintr-odată îmi prinde privirea – e o senzație copleșitoare care nu durează mai mult decât o secundă. Nici măcar atât, mai puțin, e doar o ocheadă scurtă care a trecut în viteză, o mișcare care nu se oprește. Zâmbesc și-mi ridic paharul, prea târziu, și îmi dau seama că ea nu mai este a mea, că poate că nu a fost niciodată. Sunt un bărbat incapabil. Și în

momentul în care îmi trece prin cap acest gând, mă simt mai aproape de ea decât am fost vreodată. Peder se urcă pe un scaun și ține un discurs. Văd gurile deschizându-se în hohote de râs și mâini care aplaudă. Apoi vocile au capătă deodată impact asupra mea, un val de sunete năvălește ca un potop spre mine și îl aud pe Peder strigându-mă. Vrea ca eu să spun câteva cuvinte. Mă duc acolo. Mă urc pe același scaun. Lumea așteaptă. Mă uit la Vivian. Așteaptă și ea, liniștită.

— Haide, Barnum! exclamă Bente Synt.

Peder e foarte transpirat. Unul dintre primele filme făcute în Anglia a fost *The Cheese Mites or the Liliputians at the Restaurant.* Regizorul, Robert W. Paul, foarte cunoscut pentru invențiile sale și în special pentru tehnicile de filmare cu camera mobilă, a filmat o scenă în mod normal, apoi i-a pus pe actori să se îmbrace în negru, a dat camera cu nouă metri în spate, i-a pus alte lentile și a filmat peste scena originală. În acest fel a obținut o imagine în care erau oameni de mărime normală și fantastice apariții minuscule. Aceasta este scena cea mai vestită – incredulitatea și uimirea extremă a unui personaj așezat la masă atunci când vede un șir de pitici ieșind dintr-o bucată de brânză pe care se pregătea s-o mănânce. Aș vrea să spun ceva asemănător. Aș vrea să spun că și eu sunt un pitic; mă ivesc de peste tot – o să mă găsiți înăuntru când trageți un sertar, când răsfoiți o carte, când vă băgați mâna în buzunar, când mergeți la baie sau deschideți compartimentul pentru mănuși din mașină sau cutia pentru ochelari sau frigiderul – o să fiu acolo când adormiți și, nu în ultimul rând, când vă treziți. Sunt un pitic. Trebuie să spun ceva, dar nu spun asta.

— E încă devreme în seara asta, zic.

Și mă dau jos de pe scaun. Se aud câteva aplauze. Ceilalți se uită unii la alții. Bente Synt se apropie.

— Ai fost cuminte de când ne-am văzut ultima dată?

Eu încuviințez dând din cap.

— Cât de plictisitor, murmură ea.

Își lasă capul într-o parte.

— Ce vrei să faci cu Peder Miil, cu adevărat? întreabă ea.

Îi înșfac aparatul de fotografiat și îl îndrept spre fața ei lungă, spre botul ei roșu.

— O să-ți fac o fotografurisenie! țip eu.

Și fac asta. Îi fur sufletul. Bente Synt râde. E o seară minunată. Directorul de la Filmul Norvegian se oprește chiar în spatele meu.

— Te-ai gândit la sugestia mea? întreabă.

— Nu, îi spun.

Mă bate pe umăr. Totuși, e o seară minunată.

După puțin timp, au plecat cu toții. Au rămas tot felul de resturi în urma lor – chiștoacele de țigări, pahare, resturi de mâncare și mai ales șervețelele murdare, mototolite, pe care le văd deodată ca pe niște păsări rănite. Ridic unul dintre ele, îi netezesc aripile murdărite de ruj și de scrum. Nu e de mirare că nu pot să zboare. Stăm în jurul mesei și împărțim între noi ultima sticlă. Vivian, Peder și cu mine.

— Suntem pe drum, spune Peder.

— Suntem pe drum, repet și eu.

Vivian e obosită și mulțumită. Își ridică paharul.

— Pentru Miil și Barnum, spune ea.

— Pentru Barnum și Miil, o corectez.

Peder râde.

— Pentru Vivian!

Toastăm unul pentru altul. Nu mai e devreme. E noapte acum și firma cu numele noastre, încă aprinsă, colorează în roșu zăpada. Un pom de Crăciun cu o stea zace în mijlocul străzii. Poate că l-a aruncat cineva pe fereastră sau de la un balcon. Suntem gânditori și tăcuți în timp ce ne terminăm ultima sticlă.

— O comedie, spune Vivian din senin.

Amândoi ne uităm la ea. Vivian, care se lăsase de fumat, își aprinde o țigară.

— Despre mame. Inspirată de cântecul *Găinile lui Paul*[16]*.*

Peder și cu mine nu prea înțelegem. Cântăm *Găinile lui Paul,* și pricepem ce vrea să spună doar când ajungem la ultimul vers al refrenului: *Acum mi-e frică să mă duc acasă la mama!* O sărut pe Vivian pe obraz. În noaptea aceasta sunt îndrăgostit. Peder bate în masă.

— Lauren Bacall! exclamă el.

Mă întorc spre el.

— Ce-i cu ea?

— Dacă o putem implica pe Lauren Bacall într-unul din proiectele noastre, succesul e asigurat, nu?

[16] Cântec popular norvegian.

— Lauren Bacall? Ești beat turtă, Peder?

— Păi ar trebui să ne mulțumim cu echipa aia obosită din Drøbak, sau ce? Nimic nu e imposibil!

Astfel vorbim, încurajându-ne unul pe altul. Lucrurile sunt ca mai înainte. Dar este ceva schimbat în vocile noastre. Vorbim prea tare. Vorbim prea repede.

— Garajul a ars, spune Peder repede.

— A ars?

Îl iau de mână. El dă din cap de mai multe ori.

— Toată șandramaua aia a ars de n-a mai rămas nimic din ea. E în regulă, nu-i așa?

Vivian și cu mine ne întoarcem acasă. Peder vrea să rămână să curețe încăperea. Nu pot să-mi scot refrenul acela din cap. *Acum mi-e frică să mă duc acasă la mama.* Frigul mă trezește de-a binelea. Nu pot să dorm. Spatele lui Vivian e gol. Cu grijă, îmi pun o mână pe șoldul ei. În somn, ea îmi dă mâna la o parte. Mă scol. Mă așez la masă. „Omul nopții” stă închis într-un sertar. Sertarele sunt pline. Pun o foaie nouă de hârtie în mașina de scris și scriu: *În sfârșit, iarna și-a aruncat mantia albă, descoperind o rochie de un verde crud.*

Mă uit afară. Vivian stă sub umbrela din balcon. Pe măsuța mică și rotundă este o băutură roșie. Stă cu capul pe spate și zâmbește, dar zâmbetul ei nu-mi e adresat. În 1911 Will Barker a făcut *Hamlet* într-o singură zi, iar filmul durează cincisprezece minute. E un record. Vivian s-a dus la salonul de înfrumusețare. Sună telefonul. E Peder. Peder răcnește în receptor ca și cum ar fi stat în cabina telefonică de demult, din copilăria noastră, și ar avea o mulțime de lucruri de spus și o singură fisă.

— Avem de vorbit, Barnum!

— N-am timp, îi spun.

— Atunci luăm prânzul la Valka.

Mi-am pus ochelarii de soare și am ieșit, iar înainte să ajung la Marienlyst vara aproape că trecuse. Era un trosnet prin copaci; acel zgomot al frunzelor care se usucă și cad – marea roată. Dar, de fapt, auzisem macaralele; stăteau ca niște prădători mecanici în strada din spatele curții noastre, și întregul acoperiș fusese acoperit cu o prelată verde care flutura în vânt – era ca un balon enorm, și sub el curtea care se ține ca într-un fir de ață. Începuseră să construiască deja apartamentele de la mansardă. Iar eu m-am gândit: *Acum dărâmă povestea mamei.*

M-am dus la Valka. Peder stătea la masa de la fereastră. Am cerut o băutură ca să-mi treacă mahmureala. Peder bea Coca-Cola; mâncase deja o prăjitură. M-am uitat în jurul meu la clienții cu mișcări lente.

— O să ajung și eu ca ei? am șoptit.

Un chelner tăcut a venit la masă să-mi aducă ce comandasem. Mi-am dat pe gât băutura.

— Ei, e clar că ești pe acest drum, a zis Peder.

— Despre ce ai vrut să vorbim?

Peder a dat din cap. Era un loc pentru oameni triști. Timpul stătea nemișcat acolo, și, în rarele ocazii când trecea (când cineva avea nevoie să se ducă la toaletă), mergea invers. De la o masă din colț s-a ridicat directorul. Nu mai era director. Elicopterele învinseseră. Era de ajuns să te uiți pe ferestrele cenușii. Noii bărbați și noile femei treceau pe stradă în hainele lor lipsite de greutate, înarmați cu carduri de credit și pantofi cu tocuri cui. Chioșcuri cu hamburgeri americani se deschiseseră la fiecare colț. Chiar și bețivii care stăteau pe treptele de la Majorstuen aveau pantalonii călcați. Nu numai strada noastră se schimbase, ci tot orașul – gata să decoleze ca unul dintre baloanele lui André – și cine avea să vină să ne caute pe noi? Singurul lucru care nu se schimba era cvartetul Armatei Salvării. Stăteau acolo în stația de tramvai cu chitarele lor hodorogite și cântau aceleași cântece vechi. Și m-am gândit că poate aceștia erau cei care îl căutau pe Fred. În fiecare oraș, în fiecare ținut, ei stăteau acolo cântând și privind, cântând și privind și salvând.

— Ai auzit de Arthur Burns? am întrebat.

Peder nu auzise. Nimeni nu știa despre el. I-am spus povestea lui Arthur Burns. Murise în anul precedent. Avea nouăzeci și patru de ani. Unul dintre pionierii cinematografiei. Era un scriitor de piese de teatru tânăr și talentat care se mutase din New York la Hollywood și începuse să scrie scenarii de film chiar în vremea în care Mary Pickford era la apogeul carierei ei. A continuat să scrie. A scris scenarii când Douglas Fairbanks era marele zeu; a scris pentru James Cagney, Edward G. Robinson și John Wayne. Scria când James Dean și Marlon Brando și-au adus melancolia pe ecran; scria când Clint Eastwood trăgea cu pistolul Magnum și nu s-a oprit nici atunci când Sylvester Stallone a intrat în scenă, cu bustul dezgolit. Arthur Burns a fost unul dintre cei mai respectați scenariști de la Hollywood. Nimeni

nu mai rezistase în industria asta la fel de mult ca el. Era o legendă vie. Le supraviețuise tuturor marilor eroi ale ecranului, iar compania Warner Brothers a plătit pentru înmormântarea lui. A existat doar o mică problemă în cariera magnifică a lui Arthur Burns. Nu a ieșit nimic din ea. Nici măcar un scenariu nu a fost transformat în film – nicio scenă, nicio frântură de dialog, nici măcar ceva în *voice-over.* A fost ca și cum Arthur Burns ar fi scris pe apă. Am mai comandat o băutură. Peder a căscat.

— Și ce încerci să-mi spui cu asta?

— Și eu am un sertar plin cu scenarii pe care nu le vrea nimeni, i-am răspuns.

Peder s-a aplecat peste masă.

— Adaptări, a zis.

Mi-am retras brațul repede.

— Adaptări?

— M-ai auzit bine. O să vorbim despre adaptări.

— Nu mă insulta, Peder.

— Du-te la bibliotecă și găsește câteva cărți cu povești bune în ele. Asta e tot ce-ți cer.

— Prefer să-mi folosesc propriile mele idei, i-am spus.

Peder și-a încrucișat brațele.

— Dar dacă propriile tale idei stau în culise acum, nefolosite, atunci ai putea să te lași inspirat, între timp, de alții, nu?

— Știi ce a spus Scott Fitzgerald despre adaptări?

— Nu, Barnum. Dar sunt sigur că tu știi.

Am dat din cap.

— Pune-ți un prieten bun să citească o carte, roagă-l să-ți povestească ce își amintește din ea, scrie asta și gata, ai filmul.

— Minunat, a zis Peder.

În acel moment fostul director s-a întors de la baie. S-a oprit lângă masa noastră și s-a uitat în jos la mine, în timp ce Peder plătea.

— Scrii? a întrebat.

— Da, i-am spus.

— Dar scrii despre fratele tău, Barnum?

Nu știu de ce, dar m-am înfuriat atât de tare încât m-am ridicat în picioare și l-am împins. Sunt convins că nu l-am împins atât de tare, dar e adevărat că l-am împins. Probabil că nu stătea prea bine cu echilibrul. A căzut pe spate și a rămas acolo, printre scaune. Am fost dat afară de la Valka. Nu era nici ora

două, iar Bente Synt intra în restaurant; i-am prins zâmbetul – era piaza mea rea, din moment ce își făcea apariția ori de câte ori se întâmpla ceva groaznic. Peder m-a înșfăcat de braț și m-a tras pe o parte a străzii înainte să mai fac vreo prostie. Cei de la Armata Salvării cântau.

— Scrii despre Fred? a întrebat.

L-am împins și pe Peder, dar el n-a căzut – Peder era prea greu.

— Nu! am strigat.

Ne-am dus la biblioteca Deichman din strada Bogstad și am împrumutat douăzeci de romane – printre care romanele scurte ale lui Hamsun, *Roiurile, Micul Lord Fauntleroy, Dracula,* o carte a unui scriitor tânăr, cu părul lung, pe nume Ingvar Ambjørnsen. Am luat un taxi până la birou. Beculețele din spatele uneia dintre literele de deasupra ușii se arseseră. Acum eram Barnum și Miil.

Eram ca unul dintre acele moteluri ieftine, cu baia la capătul holului. Peder a deschis ușa și am intrat, iar înăuntru era Vivian. S-a ridicat pe loc.

— N-ați auzit? ne-a întrebat.

Am înghețat. Nu sunt sigur ce era în mintea mea, dar mă așteptam la tot ce putea fi mai rău.

— Ce să auzim? am întrebat.

— Demolează cinematograful Rosemborg, a spus ea.

Peder a scăpat toate cărțile pe podea, am luat un taxi și ne-am dus acolo. Era adevărat. Demolau cinematograful Rosemborg ca să facă acolo un centru de fitness. Cărau resturi la un container uriaș de gunoi care bloca toată strada. Acum încă un loc dispăruse. Dar nu puteau arunca imaginile. Nu puteau să împacheteze lumina în pungi de plastic și s-o arunce. Mai rămânea ceva în urmă, ceva ce nu putea fi pierdut. Asta era o alinare. Peder s-a târguit cu șeful de șantier aproape o oră. Apoi i-a scris un cec cu o sumă destul de mare și ni s-a dat voie să ne cățărăm în container. Până la urmă ne-am găsit scaunele cu numerele 18, 19 și 20 de pe rândul 14. Le-am cărat (cele mai bune locuri din cinematograf) până în Bolteløkka și le-am pus pe balcon.

— Vreau să stau la margine, a zis Vivian.

Am protestat.

— Trebuie să stai la mijloc, îi spun eu.

Dar ea stă la margine, cu toate astea – nu contează ce spunem noi – în rândul 18 de pe rândul 14, iar eu trebuie să mă așez la mijloc. Peder, desigur, are o ciocolată cu lapte, și o rupem în trei bucăți egale. Copacii din parcul Sten încă mai au frunzele lor magnifice, tremurătoare. Dar marea roată se învârtește. Soarele apune. Omul nopții trece peste colina Blåsen, și totul vine mai aproape.

— Vedeți bine? întreb.

— Taci din gură, șoptesc Peder și Vivian.

JACHETA DIN PIELE ÎNTOARSĂ

Unde era odată fereastra mansardei, acum este o fereastră mare cu vedere spre întuneric și spre cer. Mă întreb dacă geamul ei ar rezista în cazul în care ar ninge abundent o lungă perioadă de timp. Zidul pe care erau coșul și gura de aerisire a fost zugrăvit în alb. Podeaua a fost rașchetată; mi se pare că scândurile sunt elastice atunci când pășesc pe ele. Podeaua a fost dată cu un lac frumos, palid, o nuanță care face ca locul acela să pară mai mare decât mi-l amintesc eu. Dar poate că este o iluzie dată de faptul că este gol încă, fiindcă nimeni nu s-a mutat aici – încă nu a devenit un loc al cuiva. Este o bucătărie deschisă și două camere de depozitare de alături au fost transformate într-un dormitor și o baie. Știu deja că n-aș putea niciodată să locuiesc aici.

Apoi aud pe cineva care vine în sus pe scări. Mă întorc. Mama se oprește și stă acolo sub frânghiile de rufe. Așa o văd. Amestec aceste imagini pe care timpul le developează pe toate în același timp; mama s-a oprit sub frânghiile de rufe care atârnă moi în lumină, legate de niște cârlige ruginite înfipte în ziduri. Se întinde doar puțin ca să atingă cârligele de rufe și să ia un obiect de îmbrăcăminte care a fost uitat acolo – o rochie cu flori – în timp ce un porumbel stă uguind pe una dintre grinzi. Sunt gata să spun ceva, dar mă opresc în ultimul moment. E ceva schimbat la ea – un calm care mă îngheață.

— S-a terminat, spune mama.

— S-a terminat? Ce vrei să spui?

— Fred, murmură ea.

Ploaia bate în fereastra înclinată. N-aș putea niciodată să dorm în încăperile astea. Mă apropii de ea. Mă uimește faptul că nu simt nici bucurie, nici tristețe – nici măcar nu sunt înspăimântat. Ca și cum liniștea întunecată a mamei ar fi devenit și a mea. Dar când vorbesc, vocea mi se frânge dintr-odată.

— L-au găsit? întreb.

Mama scutură din cap.

— I-au găsit niște haine.

— Haine?

— Îți amintești de jacheta lui din piele întoarsă?

Dau din cap. O dată mi-o împrumutase când m-a luat cu el la cimitir, și era prea mare pentru mine.

— Au găsit-o în Copenhaga. În Nyhavn. Atârna peste parapetul unui pod.

Mama zâmbește.

— N-am făcut eu bine că v-am cusut toate etichetele alea pe haine? a zis.

— Da, mamă.

Și îmi dau seama, după ce a rostit aceste cuvinte, că a renunțat. Asta este. Nu mai poate îndura să aștepte. Nu mai poate spera. Vrea să se odihnească. Nu mai putem vorbi despre el acum ca despre un dispărut, o să-i spunem altfel – mort. Pare, de fapt, ușurată.

— Au dragat canalele, dar nu l-au găsit, spune ea.

— Curenții probabil că l-au dus la kilometri depărtare.

Mai face un pas spre mine. Podeaua vibrează. Încerc să-i prind privirea, dar nu pot.

— Poate că altcineva era îmbrăcat cu jacheta lui, spun.

Mama zâmbește din nou și îmi dă o foaie de hârtie pe care e scris ceva. Este ultimul paragraf al scrisorii din Groenlanda, și pentru un moment simt o licărire de triumf – a găsit scrisoarea până la urmă, călătoria lui nu a fost zadarnică. Dar apoi recunosc scrisul de mână al lui Fred, literele lui răsucite. Învățase cuvintele așa cum le învățasem și eu, în felul lui distorsionat. Dar ultima frază lipsea.

— Era în buzunarul lui, spune mama.

Stăm acolo tăcuți pentru un moment, ca și cum am fi ajuns la un acord. Aici sus, în locul în care a fost cândva o uscătorie și

unde a început totul, mama spune că s-a sfârșit. Îmi ia foaia de hârtie.

— Aș vrea să ții tu discursul, Barnum.

Trebuie să-i întâlnesc privirea. Ochii ei sunt limpezi și întunecați.

— Discursul? Unde?

— La slujba funerară pentru Fred, spune ea.

Mai târziu, mă întorc în Bolteløkka. Toate rafturile, sertarele și dulapurile în perete sunt goale. Cutii de carton sunt stivuite pe lângă pereți. Fotografia femeii despre care credeam că este Lauren Bacall a lăsat un pătrat palid pe tapet. Încerc să lucrez la „Omul nopții”, dar imaginile sunt înghețate. Unde este acum jacheta lui Fred? Asta am uitat s-o întreb pe mama. Beau până când ajunge Vivian acasă. Nu știu unde a fost. Nici nu o întreb. Se întinde alături de mine în întuneric. Pot să-mi dau seama că nu doarme. Chiar în acest moment, îmi spune.

— Sunt gravidă, șoptește ea.

Și simt cum suntem închiși în propriile noastre minciuni, una mai mare decât alta. Este foarte supărător, este o rușine, habar nu am ce să fac cu toată această singurătate. Mă întorc încet spre Vivian și îi pun mâna încet pe pântece, cu grijă, ca să nu îi fac vreun rău. Un fior trece prin pielea subțire și aproape luminoasă, ca și cum ceva deja trăiește înăuntru. Se așază peste mine. Nu-i pot vedea fața. Plâng. Se apleacă aproape de gura mea, îmi mângâie părul mereu și mereu în timp ce se leagănă încet dintr-o parte în alta.

— Nu plânge, șoptește ea. Nu plânge acum, Barnum.

Iar această consolare (cel mai onest lucru din noaptea aceea) riscă să strice echilibrul minciunilor noastre, să ne descopere jocul.

— Fred e mort, îi spun eu.

Vivian alunecă de pe mine, mă împinge cu forță și mă trage aproape, totul într-o singură mișcare tremurătoare. Vocea ei abia dacă se aude.

— E mort? Fred e mort?

— I-au găsit jacheta în Copenhaga. Cred că s-a înecat într-unul dintre canale.

— Dar nu l-au găsit?

— Nu, spun eu.

Vivian îmi dă drumul. Aprind lumina. Ea își ascunde fața în mâini. Camera este albă, este o încăpere care va fi părăsită. Este ca și noi. Închid ochii. Nu vreau să văd asta.

— Îl vreau, spune dintr-odată Vivian, și este ceva hotărât, aproape aspru, în vocea ei, ca și cum aș fi contrazis-o.

În primul moment, nu înțeleg ce vrea să spună. Pleoapa îmi atârnă ca un bandaj gros și lipicios. Apoi înțeleg.

— Copilul? Știi deja că o să fie băiat?

Vivian se întoarce cu spatele.

— Sunt gravidă în trei luni, șoptește ea.

Îmi pun un tricou pe mine și stau pe balcon, pe locul 18, la margine. Nu văd nimic. Totul e nediferențiat. Mi se pare uimitor că orașul este atât de tăcut, ca și cum doar noi ne aflăm acolo în noaptea aceea. Îndoiala este și ea un fel de minciună? Beau ce a mai rămas. Așa fac întotdeauna. Ce căuta Fred în Copenhaga, dacă chiar a fost acolo? Era în drum spre casă? Voia să meargă la Køge, sau doar să vadă boii moscați de la grădina zoologică? Încerc să-l văd în minte așa cum ar trebui să arate acum, după atâția ani – curând de vârstă mijlocie. Dar nu pot; nu pot să mi-l imaginez decât așa cum mi-l amintesc în acea ultimă dimineață în bucătăria apartamentului nostru din Strada Bisericii, când a plecat de acasă, un tânăr care de-abia împlinise douăzeci de ani. Doar așa mi-l pot închipui – Fred cel tânăr și subțire pe care îl știam eu, aruncându-și jacheta veche din piele întoarsă pe un pod din Nyhavn și aruncându-se în întunericul din partea cealaltă.

— Crezi că a murit?

Vivian stă lângă ușă și lumina din cameră o încadrează într-o strălucire argintie. Mi se pare că văd o ușoară rotunjire a pântecelui ei, sau poate că doar îmi imaginez asta, acum când știu că poartă în ea copilul pe care eu nu i l-am putut da. Ne protejăm unul pe altul mințind. Ei îi e frig și își pune mâinile pe umeri, cu brațele încrucișate. Îmi pune întrebarea a doua oară, iar buzele ei tremură în jurul vorbelor.

— Mama vrea să organizăm o slujbă funerară pentru el, îi spun.

Vivian se uită la mine; este ca și cum ar sta într-o gaură strălucitoare în întuneric, în fundul unui puț de lumină.

— Convinge-o să renunțe, șoptește ea.

Dar nimic nu a putut s-o facă pe mama să se răzgândească. Am încercat mult timp să o conving să nu facem asta, dar n-am reușit. Se hotărâse, o dată pentru totdeauna. Așteptarea o secase de puteri, iar acum cel puțin avea ceva asupra căruia să se concentreze. Și a făcut asta cu un asemenea zel și cu o mândrie atât de mare – aproape cu entuziasm – încât abia dacă îmi aminteam să o mai fi văzut așa mai înainte, și asta mă speria îngrozitor. Le-a spus celor de la biroul pentru căutarea persoanelor dispărute al Armatei Salvării că nu mai era necesar să-l caute pe Fred. A dat un anunț în *Aftenposten.* A imprimat imnurile pe care trebuia să le cântăm. Și a strâns lucrurile lui din camera noastră. Stăteam sprijinit de cadrul ușii și vedeam o imagine ciudată. Jumătatea mea de cameră era goală de mult timp – doar rama patului mai rămăsese acolo. Acum și jumătatea lui Fred dispăruse, și în acest fel camera devenise din nou întreagă – la fel de goală. Mama a ascuns tot ce strânsese în dulapul din perete și s-a întors spre mine, zâmbind, cu fața strălucitoare – aproape tânără din nou și frumoasă. Se descotorosise de masca sufocantă a celui care așteaptă, iar acum era liberă. Era într-o stare ca de beție, mai puternică decât o beție, și mă așteptam ca la un moment dat să se prăbușească. Asta nu putea să dureze. M-am dus la Boletta și am trezit-o.

— Poți să o faci pe mama să înceteze? am șoptit.

Boletta a scuturat din cap aproape imperceptibil.

— Poate că simte că îi datorează asta, a spus.

— Îi datorează asta? Ce vrei să spui?

— Fred nu trebuia să se nască, Barnum.

Mama mă chema din hol, nerăbdătoare, vorbind apăsat.

— Vii odată?

Repede, am luat-o pe Boletta de mână.

— Tu crezi că a murit?

Boletta s-a uitat în sus.

— Fred a rătăcit destul, a spus.

Mama m-a strigat din nou și a trebuit să mă duc la ea.

— Unde mergem? am întrebat.

Dar ea nu avea timp să-mi răspundă, și când am ieșit pe trotuar i-am întâlnit pe Peder și pe Vivian. Mama a luat-o în brațe pe Vivian și a sărutat-o pe amândoi obrajii. Vivian i-a

șoptit ceva ce nu am auzit. M-am uitat la Peder. Nu am observat nimic diferit la el.

— Vivian o să-mi arate cum a fost transformată mansarda, a spus el.

S-a întors repede către mama.

— Ce pot să spun? a murmurat. Condoleanțele mele.

— Mulțumesc, Peder. Știi cum e să pierzi pe cineva.

Abia acum a devenit foarte stânjenit și și-a răsucit în mâini umbrela pe care o folosea ca pe un baston.

— Da, a zis încet. Acum știu.

Mama a oftat.

— E bine că s-a terminat.

Apoi am stat în liniște pentru un timp, la colțul Străzii Bisericii cu strada Gorbitz, în ploaia măruntă și rece care adesea cade în Oslo la sfârșitul lui septembrie. Picături mici, strălucitoare cădeau pe fruntea lui Vivian, iar ea le-a lăsat să-i curgă pe sprâncene și până la urmă în gură – apoi le-a lins, și când i-am întâlnit privirea era ca și cum ar fi stat de partea cealaltă a ploii, în spatele unui grilaj de apă. Nu puteam să ajung la ea. Până la urmă Peder și-a deschis umbrela neagră, care era suficient de mare încât să ne acopere pe toți patru.

— Veniți și dumneavoastră?

Mama n-a avut timp să răspundă nici la întrebarea asta. Vivian și Peder au intrat în curte, iar noi ne-am continuat drumul spre Majorstuen. De-abia reușeam să țin pasul cu mama. Ea s-a întors spre mine.

— Vivian e bolnavă, Barnum?

— Bolnavă? Nu. Ce vrei să spui?

Dar ea nu a răspuns. Uitase deja întrebarea. Am trecut de chioșcul care era acum închis; mai multe scânduri fuseseră smulse din el și cineva mâzgălise pe fereastră cu litere roșii: Ocupat! Mama nu i-a dat nici cea mai mică atenție. Doar a mers mai repede. Ne îndreptam spre secția de Poliție din Marjorstuen.

A trebuit să așteptăm trei sferturi de oră. Am aflat că mama îi dăduse foaia de hârtie găsită în buzunarul jachetei lui Fred unui ofițer de Poliție, ca să afle părerea acestuia, și poate că era posibil să obțină și amprente – nu știu de ce mai era nevoie de ele acum. Am început să mă simt foarte obosit. Mama era și mai agitată decât înainte. Ne-au arătat drumul spre un birou. Un bărbat în vârstă, îmbrăcat în uniformă și cu părul cenușiu lipit de

craniu din cauza șepcii pe care și-o scosese și care îi lăsase o urmă adâncă, un cerc în jurul capului, stătea la birou. În fața lui era un tort cu o singură lumânare pe el. Mama a dat mâna cu el și ne-am așezat.

Ofițerul de Poliție părea pierdut într-o lume a lui. Fără să-și dea seama, și-a lins puțină cremă de pe deget și s-a înroșit la față când și-a dat seama ce făcuse.

— Ați reușit să vă uitați la scrisoare? l-a întrebat mama.

Ofițerul și-a trecut degetul prin barba subțire, a tras un sertar și a scos un dosar de plastic în care era foaia.

— Astea sunt cuvintele lui sau poate că le-a citit altundeva?

— E ultima parte a unei scrisori trimise din Groenlanda bunicii mele de către bunicul, i-a spus ea.

Dar n-a pomenit nimic despre faptul că ultima propoziție lipsea. Poate că uitase. Poate că uitase și Fred. Eu îmi aminteam, totuși.

— Este, în mod evident, un citat al unui șaman inuit numit Odark, am spus.

Ofițerul a împins tortul spre noi.

— Vreți câte-o felie de tort?

Am luat fiecare o bucățică. El a zâmbit și a luat foaia de hârtie.

— Mă pensionez astăzi, a explicat. Acesta este ultimul meu caz.

S-a dus la un perete și a luat de pe el o diplomă înrămată, pe care a pus-o într-o cutie deja plină. Ne-am mâncat feliile de tort în tăcere. Mama a terminat cu mult înaintea mea.

— Ce înțelegeți din asta? l-a întrebat.

Ofițerul s-a întors la birou și a pus foaia de hârtie în dosarul de plastic.

— Nu e ușor să înțelegi ceva din asta, a recunoscut.

Mama a devenit nerăbdătoare. Ce voia să știe? Ce credea că aveau să reveleze aceste cuvinte, scrise stângaci din memorie pe o bucățică de hârtie? S-a aplecat spre el.

— Puteți să citiți ce scrie? l-a întrebat.

Ofițerul s-a uitat la ea.

— Da, pot să citesc. Dar nu citesc neapărat aici ceea ce citiți și dumneavoastră.

Mama a părut nesatisfăcută de acest răspuns.

— Ce vreți să spuneți?

— Mai bine îmi spuneți dumneavoastră ce citiți acolo, a spus ofițerul.

Mama a început să plângă.

— Sunt cuvintele de rămas bun ale fiului meu, a murmurat. Asta înseamnă!

Mi-am dat seama că mama nu voia deloc să știe adevărul. Nu voia să meargă mai departe decât atât. Voia să creadă că ceea ce își imaginase mintea ei era adevărul. Timpul așteptării ei se sfârșise. Am luat foaia de hârtie și a trebuit s-o sprijin în timp ce mergeam spre ușă. Ofițerul s-a ridicat.

— Apropo, bunicul dumneavoastră s-a întors din Groenlanda?

Mama s-a oprit.

— Nu, a zis ea. Și el a dispărut.

Și în acel moment bătrânul ofițer și-a amintit ceva, un fir pe care-l mai întâlnise în viață, o legătură pe care o căutase, un fel de înțeles în această ultimă zi a lui.

— Vera Jebsen? a întrebat el brusc.

Mama s-a uitat la el cu uimire.

— Acesta e numele meu de fată.

Ofițerul s-a așezat pe scaun.

— Atunci, bunica dumneavoastră a venit aici după război pentru a reclama o infracțiune, a spus.

Mama a tăcut, iar el s-a ridicat din nou.

— Cazul nu a fost niciodată rezolvat, după câte îmi amintesc. Eram tânăr și lipsit de experiență atunci.

Mama s-a clătinat; era ca și cum stătea, ametită, pe marginea unei prăpăstii – a durat o secundă (nu s-a prăbușit), și în cele din urmă și-a suflat părul de pe frunte, zâmbind:

— Sunteți mai înțelept acum? l-a întrebat.

Ofițerul și-a îndreptat uniforma și s-a uitat în jos – la firimiturile de tort, la biroul gol, la ceas. În câteva minute avea să-și termine orele de serviciu și să plece acasă pentru totdeauna.

— Nu, a șoptit el.

Ploaia încetase când am ieșit. Mama m-a luat de mână și s-a uitat la cer. A stat acolo o vreme, închizând ochii, orbită de razele soarelui care răzbăteau oblic prin nori.

— Sper că o să fie vreme frumoasă mâine, a șoptit și s-a întors spre mine. N-o să spui nimic nepotrivit despre Fred în discursul tău, Barnum.

— Cum să fac așa ceva? am întrebat.
Mama a oftat.
— Știi tu prea bine, Barnum.
Și iarăși am încercat să o conving să renunțe.
— Ești sigură că asta vrei cu adevărat, mamă?
Ea a zâmbit.
— Și Vivian m-a întrebat același lucru.
— Și ce i-ai spus?
— Că sunt absolut sigură.
Mama era sigură. Niciodată în viața ei nu mai fusese atât de sigură de ceva. Acea slujbă funerară avea să aibă loc – o înmormântare fără sicriu, o moarte *in absentia.* Slujba avea să se țină în biserica Majorstuen, acolo unde, pe vremuri, preotul refuzase să-l boteze pe Fred și pe mine. Mama era atât de hotărâtă, încât nu puteam decât să mă minunez – era întruchiparea încăpățânării. Ne-am întors pe Strada Bisericii. Mama nu m-a lăsat de mână tot drumul.
— Să nu bei mâine, a spus.
Dintr-odată, regret că nu am reclamat atacul asupra mea, petrecut chioșc, în timp ce eram la stația de Poliție.
— Nu, mamă.
— Vreau să fii treaz, Barnum.
— Da, mamă.
— Promiți, micuțule? De dragul fratelui tău?

DROJDII

Mă trezesc singur în dimineața următoare. Îmi țin promisiunea făcută mamei, de dragul fratelui meu. Pe noptieră este o notă. Vivian a lăsat un mesaj în care spunea că s-a dus la doctor și că ne întâlnim în fața bisericii. Este zece și un sfert. Slujba începe la ora unu. Văd că afară e însorit; o lumină joasă de toamnă în copacii subțiri. Ar fi fost mai bine să plouă. Mă ridic și fac un duș. Vivian a golit și dulăpiorul din baie. Nu mai sunt decât lucrurile absolut necesare – șampon, parfum, o pilă de unghii, cremă de față, machiaj, mosc, o perie de păr, o jumătate de sticlă de votcă și niște pastă de dinți, mai mult lucruri de-ale mele. Închid dulăpiorul. Nu m-am mai uitat în oglindă de o veșnicie. Fac asta acum. Aburul de pe oglindă se evaporă, ca un văl care mi s-ar

lua de pe față. Oare eu am rămas neschimbat în mintea lui Fred, așa cum el a rămas neschimbat în mintea mea? Oare și timpul meu s-a oprit în dimineața aceea pe Strada Bisericii, când el și-a lăsat amprenta mâinii sale asupra mea și a plecat? Astfel și-a amintit el de mine după aceea – Barnum, micuțul meu frate mai mic, în vârstă de șaisprezece ani și exmatriculat? Când mă gândesc la asta, îi simt absența atât de profund, încât trebuie să-mi sprijin fruntea de oglindă, străduindu-mă să respir. Aș vrea atât de mult să-i pot spune: Am ajuns bine, Fred. Și tu? Deschid dulăpiorul din nou și văd sticla. Nu o deschid. Aceasta e o promisiune care nu poate fi încălcată. Astăzi am să fac în așa fel încât mama să fie mulțumită. Dar nu-mi găsesc vechiul meu costum, costumul tatei. Deschid niște cutii. Nici acolo nu este. Mă duc în subsol. Boxa noastră e chiar în spatele spălătoriei. Ușa nici măcar nu e închisă. Din când în când, vagabonzi din parc dorm la căldură acolo. Nu e nimic de furat, oricum, doar lucruri pe care Vivian a hotărât să le arunce sau să le dea la târgul de vechituri – o pereche de schiuri ciobite, haine care au ieșit din modă de ani de zile, pantofi cu talpă groasă, o lampă de podea cu un abajur în carouri, sticle goale. Costumul atârnă într-o husă din plastic. Nu l-am folosit de foarte mult timp. Îl dau jos din cuiul de pe perete, iar atunci privirea îmi cade asupra valizei. Este vechea valiză pe care tata a cărat-o pentru directorul circului, Mundus, iar eu am moștenit-o de la tata și în cele din urmă i-am dat-o lui Fred când a dispărut.

Acum am primit-o înapoi. O ridic. Nu e ușoară. Este doar mai uzată. Cureluța care închidea capacul s-a rupt. Țin valiza ca și cum ar fi rândul meu să plec. O deschid. Nu sunt aplauze în ea. Este goală. Căptușeala s-a desprins și atârnă în falduri mototolite. Călătoria a fost una lungă. Nu pot înțelege. Arunc valiza în boxă și o iau la fugă pe scări. M-am încuiat pe dinafară. Stau acolo uitându-mă la ușă. Plăcuța de pe ușă s-a acoperit cu o peliculă palidă, pătată, ca și cum numele noastre ar fi înscrise în ceață și aproape invizibile. Știu. A fost aici. Poate chiar a dormit acolo, jos. Mi-a văzut fața. A urmărit cum a trecut timpul nostru. Ne-a văzut. De ce nu ni s-a arătat? Nu a îndrăznit? Și o altă bănuială mă cuprinde deodată, și nu pot să mă forțez să o gândesc până la capăt – cu toate astea, e imposibil să o opresc, e o locomotivă în mintea mea. Când a fost aici, în vizitele lui secrete? Aud pe cineva. Este vecina.

— Tu ești cel care îmi fură ziarele, zice ea.

Îmi scot hainele. Ea se grăbește să intre în apartamentul ei. Îmi pun costumul și îmi arunc hainele pe care le-am scos la gunoi. Mă îndrept spre biserica Majorstuen. O iau pe Blåsen. Mă opresc în vârf. Lumina rece face ca toate obiectele să pară mai apropiate. Mă gândesc: Oare aceasta este scena finală din „Omul nopții”? Îmi aprind o țigară, îmi e greață. Când ajung la biserică, mama și Peder stau pe banca de sub ceasul bisericii, acolo unde atârnă pe zid plantele roșii agățătoare. Se ridică imediat cum mă văd. Mama e nerăbdătoare și neliniștită. Mă sărută pe obraz, iar eu îmi închipui că o face ca să verifice dacă am băut sau nu. Peder își pune brațele în jurul umărului meu.

— Apartamentele de la mansardă au ieșit fantastic de bine, a zis.

Intrăm. Un cuplu de la Armata Salvării stă în spate. Îl văd pe Bang îngrijitorul și recunosc câteva fețe de la școală; inspectorul șef stă la marginea băncii, iar Bente Synt este și ea acolo, piaza mea rea. Dar ziua aceea nu poate fi mai rea decât este deja.

— O să fie bine, spune mama.

Stau între Vivian și Boletta în prima bancă. Ușile sunt închise. Boletta își ține mâna delicată, plină de pete, pe genunchii mei.

— Slavă Domnului că nu este niciun preot aici, zice ea.

Mama îi spune să tacă din gură. Organistul începe să plângă. Nu știu cuvintele imnului. Vivian se uită drept în față. Are gura închisă. Obrajii îi sunt scobiți. Unde ar trebui să fie sicriul este un scaun, iar împrejurul lui sunt coroane și buchete de flori. Pe una dintre panglicile de mătase este scris *Mulțumim, Vivian și Barnum.* Mama se ridică și ține un mic discurs. Nu reușesc să urmăresc ce spune. Am în cap o locomotivă care nu se oprește. Mă aplec spre Vivian.

— Asta ar fi fost cel mai bine, murmur eu.

Ea devine nervoasă.

— Cel mai bine? Ce vrei să spui?

— Cel mai bine ar fi fost dacă l-ar fi găsit mort, nu-i așa?

Mama se uită la mine. Zâmbește. E frumoasă astăzi, în rochia ei neagră pe care n-a mai purtat-o de când a murit tata. Este rândul meu. Trebuie să țin un discurs pentru Fred. Stau în fața florilor și a scaunului gol, cu spatele la cei adunați acolo; nu știu cât de mult timp stau acolo, dar când mă întorc, văd că toată biserica e plină, nu mai este nici măcar un scaun gol. Și dintr-

odată asta îmi amintește de premiera filmului *Foamea.* Acum Fred este cel care a fost tăiat la montaj. Mama s-a așezat lângă Vivian. Peder este în spatele ei. Aud muzică; locomotiva a adus cu ea cântecul lui Morricone din filmul *A fost odată în America.* Încep să vorbesc.

— Întotdeauna am visat că Fred o să se întoarcă, așa cum se întoarce Robert De Niro în New York. Dar când îl întreb ce a făcut în toți acești ani, el nu răspunde, ca De Niro în film, M-am dus devreme la culcare. În loc de asta, va spune: V-am văzut pe toți.

Aștept puțin. Peder zâmbește; el înțelege și se apleacă înainte spre Vivian, atât de aproape încât ea îi simte răsuflarea pe gât. Mama încă așteaptă; se înclină în față, ca și cum s-ar pregăti să mă oprească în orice moment. Boletta o ține de braț. În timp ce stau acolo lângă scaunul gol în fața tuturor acestor fețe tăcute și palide, devin din nou un visător – Barnum, visătorul. Îmi închipui cum eu aș fi cel dispărut, cel care este crezut mort; m-am înecat într-unul dintre canale, iar trupul meu plutește acolo, rotindu-se încet spre fundul apei. Reușesc să-mi visez înmormântarea; pe mine au venit să mă rememoreze acum, în biserica Majorstuen, și pot să mă uit pentru ultima dată la cei pe care-i las în urmă, și știu că mă vor uita imediat ce vor ieși pe ușă în vara indiană din Fagerborg. Imaginea asta este atât de puternică, încât îmi vine să plâng și trebuie să-mi șterg o lacrimă. Plânsul meu este contagios. Sunt aici ca să-mi împărtășesc plânsul cu alții. Când mă văd în lacrimi, încep și ei să plângă – toți, în afară de Vivian și Peder. Cred că Boletta a adormit, draga de ea, dar mama și-a scos batista și îmi face semn cu capul de mai multe ori, mulțumită și recunoscătoare. Mi-am ținut promisiunea, de dragul fratelui meu.

— Într-o noapte Fred a venit acasă cu un sicriu.

Mama este din nou atentă, iar Boletta se trezește. Este rândul meu să închid ochii. Sunt visătorul care visează invers.

— Poate că a știut ce o să fie. Poate că era *un flashforward,* cum se cheamă în profesia mea. Pentru că astăzi nu avem niciun sicriu aici, avem doar o amintire, iar acea amintire nu este altceva decât o imagine multiplicată de timp.

Peder își ridică degetul mare. Mama e neliniștită. Aș vrea să mă așez, să stau pe scaunul lui Fred, dar nu fac asta. Și din nou mi se pare că îl văd pe Fleming Brant stând lângă fântâna de

piatră, cu mâinile picurând de apă; scutură din cap și pășește printre rânduri, cu grebla pe umăr, atât de încet încât nu ajunge niciodată la capăt.

— Dar prima mea amintire despre Fred este cea în care noi doi ne ascundem sub masa din camera de zi, ascultând-o pe străbunica noastră citind din scrisoarea străbunicului. Încă mai știu cuvintele pe dinafară. *Când eram acolo, prinși în gheață, adesea am vânat foci, am împușcat o grămadă. Focile sunt ușor de vânat atunci când stau la soare, întinse pe gheață, pentru că atunci când sunt în apă e foarte greu să le nimerești.*

Mă uit în jos. Stau printre coroane și flori. Aș putea să închei acum. Dar, în loc de asta, spun:

— Când vânătorul găsește o urmă, nu merge înainte. Se întoarce și o urmărește înapoi, la locul de unde a venit animalul.

Mama este cât pe ce să se ridice în picioare. Boletta o reține. Vivian se uită în altă parte. Peder nu-și ia ochii de la mine. E o liniște totală în biserica Majorstuen. Eu sunt cel cu grebla acum, greblând nisipul de-a lungul căii pe care am apucat-o. Îmi înalț vocea.

— Iar ultimele cuvinte scrise de Fred au fost luate din scrisoarea asta, din scrisoarea care este povestea familiei mele, de unde venim și ne întoarcem totdeauna – tărâmul dintre gheață și zăpadă.

Îmi duc mâna la obraz și aștept. Și am timp să mă gândesc că viața este doar așteptare, că din asta sunt făcute zilele noastre – așteptând, așteptând ceva, așteptând altceva. Suntem aici ca să încheiem acest timp al așteptării. Citesc tare cuvintele de pe foaia de hârtie din buzunarul lui Fred.

— *Poți întreba, dar despre moarte nu știu nimic, pentru că tot ceea ce cunosc este viața. Tot ce pot spune este că eu cred că moartea este fie sfârșitul vieții, fie trecerea spre o altă formă de viață. Oricum ar fi, nu trebuie să ne temem de nimic.*

Mă întorc spre mama. Ea și-a împreunat mâinile. Și, cu o voce liniștită, citesc ultima frază, pe care poate că Fred o uitase. Poate că nimeni nu o aude, dar cred că sunt cele mai frumoase rânduri din scrisoare, compuse din cuvintele șamanului Odark – îndărătnice, pline de dragoste și curaj. Cuvinte pe care tânărul Wilhelm și le-a însușit atunci când le-a pus în această scrisoare adresată iubitei lui, neștiind că aveau să formeze sfârșitul poveștii lui. Iar acum le împărtășesc tuturor aceste cuvinte:

— Prin urmare, ar fi cu totul împotriva voinței mele să mor acum, atât de minunat cred că este să fiu în viață!

Mama se ridică în picioare. Atârnă jacheta lui Fred pe speteaza scaunului, jacheta lui din piele întoarsă; este ca și cum ar fi stat acolo într-o școală și a fost trimis pe coridor sau se dusese la toaletă. Și îmi dau seama în acest moment că așteptarea a luat mult din capacitatea mamei de a se purta rațional – cum ar putea ea să se împace cu această absență, acoperind-o cu o jachetă care nici măcar nu se mai potrivește? Vrea să mă duc cu ea la locurile noastre acum.

— Gata, Barnum, spune ea. Ai vorbit foarte bine.

Dar eu rămân acolo unde sunt, lângă scaunul lui Fred; încă nu am terminat, iar liniștea din mine devine tot mai mare și mai adâncă. Niciodată Fred nu a fost mai viu pentru mine decât în acest moment.

— Timpul se joacă cu noi, spun tare – poate chiar strigând cuvintele.

Apoi îmi cobor vocea. Mama s-a oprit.

— Timpul are multe încăperi, șoptesc. Și totul se întâmplă în același timp în aceste încăperi în acest moment.

Mă așez pe scaunul lui Fred.

— Fred m-a învățat să nu spun niciodată „mulțumesc”. Dar astăzi vreau să fac o excepție de la regula asta. Astăzi spun „mulțumesc”. Pentru că Vivian, în sfârșit, va avea un copil.

Peder se îndreaptă și își deschide gura, dar în loc să spună ceva, râde; aud râsul uimitor al lui Peder umplând biserica Majorstuen. Mă duc lângă Vivian și o sărut, iar ea nu poate face nimic ca să mă oprească. După aceea, stăm pe terasa bisericii. Ultimele persoane ne salută în tăcere în timp ce pleacă. Vivian se uită la mine furioasă, dar cu toate astea, este și ușurată, pentru că nu mai trebuie să mai ascundă nimănui faptul că este însărcinată.

— Trebuie să sărbătorim asta, spune mama, gata să plângă.

Oh, da, acum putem să sărbătorim și să jelim; o cameră este tapetată în negru, alta este plină de soare, dar noi nu știm care dintre ele este destinată bucuriei.

— Trebuie să aduc ceva, murmur.

Și mă duc repede la chioșc pe Strada Bisericii. În dulăpiorul pentru limonadă am ascuns două sticle; coniacul întunecat este pentru uitare, băutura limpede este pentru a-ți aminti de ce bei.

Nu mă duc la ceilalți. Pot să stea acolo până la Sfântul-Așteaptă. Bag sticlele în buzunare, mă cațăr pe gard și trec de partea cealaltă. Mă duc la hotelul Coch. Au o cameră liberă; numărul 502 de la ultimul etaj – fosta cameră a tatei. Mi se dă cheia și mă reped pe scări. Draperiile sunt trase peste fereastră. Becul trosnește când aprind lumina din tavan.

— Fred! strig. Fred! Știu că ești aici!

E liniște totală, în afară de acel trosnet, ca și cum lumina este pe cale să dezvăluie o fantomă. Îi strig numele din nou.

— Fred! Ieși afară, lașule! Știu că ești aici!

Răstorn un scaun. Deschid dulapul din perete și aud zgomotul umerașelor de haine care cad peste mine. Strig:

— Nenorocitule! Poți să fugi, dar nu poți să te ascunzi!

Cineva de pe coridor îmi cere să nu mai strig. Încui ușa și încep să beau.

VIKINGUL

Așa este iubirea cea mare. Primești puțin și ai dori mai mult, tot mai mult, ca la sfârșit să vrei și restul. Cale de mijloc nu există. Totul sau nimic. Ai iubite în tot orașul, ascunse în cutiile cu cifru din Gara de Est, într-un geamantan din magazia de la subsol, într-un sertar de la birou, în spatele cărților lui Hamsun, în cisterna și gaura de aerisire, în coșul de gunoi, în cutia de pâine și sub streașina de la casă, sub pat, în chioșcul acela ce stă încă închis, în cutia poștală și în buzunar: sunt mereu cu tine. Și iubirea cea mare începe frumos, cu un sărut, nu, nici măcar cu un sărut, doar cu un gest frumos, care nici nu trebuie să fie mai mult decât mirosul sau imaginea ei. Ca atunci când îți amintești prima iubire din copilărie, mirosul dulce al vinului de Malaga pe care îl respirai adânc și cu care-ți încărcai visurile, pentru că asta este tot ce-ți trebuie, acesta este începutul, iar la începutul începuturilor Dumnezeu a spus așa: Să se facă întuneric!

Găsești un pahar, fiindcă vei folosi un pahar pentru a-ți păstra bunele maniere, ai intenții bune, vrei să bei un pahar, doar unul, unul mic, cum se spune, sau pur și simplu un pahar, expresia comună; un pahar și-atât, vrei să te înveselești cu un pahar și de aceea l-ai scos la iveală. Evident. Și când scoți dopul sticlei,

simți mirosul picant și spirtos de votcă, gin, whisky, orice, care te amețește cu acel buchet minunat, te face aproape fericit, te simți în culmea fericirii cu acel buchet în mână, și acesta este poate cel mai frumos moment. Și ai mai avea timp să pui deoparte buchetul, dar tu vrei să degușți un singur păhărel, o singură floare din buchet, să-ți imaginezi un trandafir, un trandafir de la o iubită, o invitație tacită, și-ți torni în pahar, cu atenție, pui dopul sticlei, iar sticla în dulap, pe raftul de sus al dulapului, cât mai departe, deoarece asta-i tot, nu-ți trebuie decât un păhărel. Și încerci să crezi asta atunci când iei cu tine paharul și te așezi în cealaltă cameră sau pe balcon. Ții buchetul în mâini. N-ai băut încă. Și nu vei bea. Vei gusta doar. Te vei delecta cu aroma. Ridici acea floare spre gura ta uscată, iar floarea o va umezi.

Două zile mai târziu, te trezești în alt loc. Crezi că ai visat și acesta-i adevărul. Florile s-au uscat. Iar tu ești mai însetat ca niciodată. Dorești să fii iubit, dar ești părăsit. Ești vaza goală. Ridici brațul. Mâna-ți este plină de sânge. Nu-ți amintești în ce pat te afli și unde ai dormit. În cameră e întuneric. Încerci să-ți amintești. Nu reușești. Poate că așa-i mai bine. Întunericul te înconjoară. Stai nemișcat încercând să amâni starea ta de neliniște. Neliniștea își va face prezența în curând, fiindcă numai ea te mai slujește cu fidelitate. Mai ai câteva minute de liniște. Auzi ceva. Este sunetul unei mori de vânt, o elice se rotește, undeva aproape de fața ta, din ce în ce mai repede, auzi în apropiere sunetele unui accident, un țipăt, sunetul frânelor și apoi se așterne liniștea. Și deodată începi să-ți amintești: eu sunt cel care zace în patul camerei 502, hotelul Coch. Cineva vorbește la ușă. Ușa e închisă cu cheia. Cineva o deschide.

— Fred? șoptesc eu. Tu ești?

Cineva deschide ușa și dă draperiile în lături. Peder se uită la mine de sus.

— Dumnezeule, spune el.

Și cu o mișcare rapidă, trage și mai mult perdelele în părți, adună sticlele goale și bucățile de sticlă într-un coș. Mă dezbracă și mă spală. Am o tăietură la degetul mare de la mâna dreaptă. Îmi curăță rana și mi-o bandajează. Are cu el haine curate. Grasul îl îngrijește pe pitic. Deschide fereastra să se aerisească. Pe pervaz este zăpadă. Tremur. Toarnă Coca-Cola și

sirop de tuse într-o cană, pisează o tabletă și o amestecă în cană cu degetul. Îmi dă să beau.

— Eu sunt unul dintre oamenii nopții, șoptesc eu.

Peder stă cu spatele la mine.

— Omul nopții?

— Familia este plină de ei, Peder. Oameni care dispar.

— Tu nu ești încă dispărut, Barnum. După cum văd.

— Sunt pe cale, spun eu.

— Pe ce cale? întreabă Peder.

— De dispariție. Mă cufund. Nevăzut. Dar mi-e indiferent.

Peder se întoarce spre mine.

— Și dacă ți-aș spune că există cineva care vrea să nu te cufunzi, să nu te faci dispărut?

Mă uit în jos.

— Cum m-ai găsit? întreb eu cu voce joasă.

Peder se așază pe pat.

— Eu te găsesc întotdeauna, Barnum. N-ai înțeles încă?

Îmi rezem fruntea de umărul lui.

— Poate că nu vreau să fiu găsit, spun eu șoptit.

— Te găsesc oriunde, spune Peder. Eu sunt prietenul tău. Și asta nu se va schimba niciodată.

Stăm așa un timp, fără să scoatem un cuvânt. Aș vrea să plâng, dar nu pot. Încep să râd, în schimb.

— Am de ales? șoptesc eu.

Peder dă din cap, destul de serios.

— Vivian este îngrijorată, spune el.

Mă uit la el în sus.

— Tu ești tatăl, nu-i așa? întreb eu.

Totul se întâmplă atât de repede. Peder mă lovește direct în față. Cad pe spate în pat. Stă deasupra mea și mă lovește mereu.

— N-ai auzit bine ce ți-am spus? spune el țipând. Eu sunt prietenul tău, bețivul dracului ce ești!

Trebuie să-l fac să înceteze. Nu mai simt loviturile. Lovește haotic, cu brațele în toate direcțiile, ca un copil în culmea furiei. Reușesc în sfârșit să râd. Peder se oprește, se încovoaie de spate cu umerii lăsați.

— Poți să mă mai bați o dată, dacă vrei, spun eu gemând.

— Ține-ți gura, spune Peder.

Îi iau mâna. Îi tremură. Stăm culcați pe spate în patul acela dublu, vechi și rablagit, uitându-ne în tavan. În mijlocul tavanului atârnă un cârlig mare, iar vopseaua din jurul lui s-a desprins și atârnă în fâșii.

— Tata stătea în camera asta, spun eu.

— Era și el un om al nopții?

— Dintre noi toți, tata era cel mai de temut om al nopții, spun eu încet.

Peder stă tăcut o perioadă. Acum mă ține el de mână.

— Poate că doctorul s-a înșelat, Barnum.

— Doctorul Greve nu se înșală niciodată, spun eu.

— Și nu i-ai spus încă lui Vivian?

Închid ochii. Minciunile se rotesc ca niște roți negre și nu se pot opri.

— Ai ceva de băut la tine? întreb eu.

— Alcoolul este foarfecele care-ți scurtează viața, Barnum, spune Peder.

— Poți să încetezi să-mi mai citești gândurile?

Și în sfârșit zâmbește și Peder, îmi dă drumul mâinii și se ridică.

— Vino, spune el.

— Unde mergem?

— Plecăm de aici, Barnum.

Ne ducem jos la recepție. Peder plătește pentru cele două nopți, pentru ceea ce s-a stricat și pentru reclamații. Doamna cu cheile se uită tot timpul la mine, buzele ei sunt întinse, iar colțurile gurii îi atârnă-n jos.

— Să nu te mai văd pe aici, spune ea.

Peder îi mai aruncă încă o bancnotă de cincizeci, se apleacă în față și-i șoptește:

— Nu-l veți mai vedea pe aici niciodată.

Alergăm de-a curmezișul străzii, acolo unde a fost accidentată Bătrâna, 21 septembrie 1957. Alergăm printre fulgii de zăpadă ce se așază pe fețele noastre, și acest moment este identic cu cel din imaginea memoriei mele. Mă întorc și îl văd deodată pe Fred stând neliniștit pe trotuar, cu pieptenele în mână, ca și când ar vrea să pieptene timpul înapoi. Bătrâna care zace pe strada pietruită, sângele, șoferul care coboară din camion și mulțimea care se adună cu strigăte estompate, toate le văd înainte ca zăpada să acopere totul. Ne-am așezat deja în ultimul

separeu de la Lorry și chelnerul se oprește la masa noastră. Peder comandă două chiftele cu ouă prăjite, cafea, lapte și pâine. Îl rog pe chelner să ne aducă și o jumătate de Fernet Blanca.

După ce chelnerul pleacă, Peder se uită la mine îndelung.

— Restaurarea a început, spune el într-un târziu.

— E ceva stricat? întreb eu.

— Tu, răspunde Peder.

Chelnerul se întoarce cu paharele. Ridic paharul de jumătate de litru cu ambele mâini. Acesta nu seamănă cu o iubită, ci cu o curvă cu experiență care râde de mine în timp ce smulge petalele ultimei flori din buchet – mă iubește, nu mă iubește, mă iubește. Păhărelul acela mic este doar medicamentul.

— Îți amintești ce i-am promis doamnei Coch? spune Peder.

Îmi aprind o țigară.

— Doamna Coch?

— Că pe acolo n-ai să mai treci, Barnum.

— Sper că ești în stare să te ții de cuvânt, spun eu.

Chelnerul vine cu mâncarea. Nu mi-e foame. Dar mănânc. Mă duc la toaletă și vomit. Peder așteaptă. Alături de farfuria lui goală, Peder a așezat câteva foi de hârtie și un maldăr de cărți. Mă așez.

— Ești gata? întreabă el.

Dau din cap.

— Gata pentru ce?

Peder zâmbește și se apleacă spre mine.

— Americanii au creat filmele western, japonezii cele cu samurai, italienii spaghetele. Iar nouă ce ne mai rămâne?

Și-apoi tot el răspunde.

— Nordul, Barnum.

— Nordul?

Chelnerul vine și ia farfuriile. Aduce încă un pahar de jumătate de litru pe care nu l-am comandat eu. Peder împinge cărțile spre mine.

— Am făcut ce m-ai rugat, spune el.

— Ce te-am rugat? Încă o jumătate?

— Am citit, Barnum. Am citit legendele. Am găsit izvorul de inspirație. Sunt aici în fața noastră și ne așteaptă. Acțiune, dramă, caractere puternice, iubire, moarte, *you name it.* Ce-ți trebuie mai mult de-atât?

— Eu nu mă ocup de plagieri, răspund eu.

Peder mă privește în timp ce beau.

— Poți folosi cuvintele lui Odark ca un ecou, spune el.

Îmi țin gura. Peder devine nerăbdător. Îmi pune mâna pe umăr.

— Este ultima noastră șansă, șoptește el. Și asta dacă nu ne lași în căcat, Barnum.

Îi scutur mâna de pe umărul meu.

— Și cum te-ai gândit să numești această prostie? întreb eu.

— Aș vinde-o cu numele de *Vikingul, omul nordului.*

Este rândul meu să mă uit lung la el.

— Ai vinde-o?

— Și-ți pot spune că proiectul a stârnit un interes deosebit atât în lumea birocratică, cât și în cea de afaceri.

Simt cum mă cuprinde furia și încep să bat tactul cu degetele în masă.

— Poate trebuia să vorbești mai întâi cu mine, spun eu cu ton ridicat. Înainte de a te gândi la traista cu bani.

Cei din jurul nostru se întorc și ne privesc mirați. Peder oftează.

— În ultimul timp, ai cam fost de negăsit, Barnum.

Scoate din buzunar un plic pe care-l așază pe masă între noi.

— Ce este acesta? întreb eu.

— Deschide-l și uită-te, spune Peder.

Îmi beau berea încet. Apoi deschid plicul.

În plic găsesc un cec. Cu multe zerouri după prima cifră. Simt cum Peder zâmbește.

— Ești aici, Barnum?

— Poate că da, poate că nu, răspund eu.

Ridic brațul în aer și comand un vin roșu. Fața lui Peder devine obosită. Se citește o neliniște în ochii lui.

— Din nou de-acolo de unde ai plecat? întreabă el.

— *Call it research,* spun eu.

Peder se ridică.

— Ai douăsprezece ore la dispoziție să te hotărăști, Barnum. Și de data asta nu te mai caut eu.

Chelnerul așază sticla în fața mea.

— Între timp să ai grijă de Vivian, spun eu.

Peder se apleacă spre mine.

— Acum ai devenit patetic, șoptește el. M-am săturat să-ți cânt în strună.

Pleacă fără să se uite înapoi. Iar eu mă ascund în buchetul acela roșu. Peder a lăsat acolo niște cărți, legende vechi, *Njålssoga, Egilssoga* și cele despre Ramnkjell Frøysgode și Kongsspegelen. Mă uit prin cea din urmă. Ajung la capitolul unde fiul își întreabă tatăl despre Groenlanda. Iar tatăl răspunde:

Groenlanda este situată pe partea cea îndepărtată a Pământului, departe în nord, și nu cred că mai există o altă țară dincolo de paralela ce trece pe lângă nordul Groenlandei, doar marea cea mare care plutește de jur-împrejur. De fiecare dată, furtuna este mai îngrozitoare aici decât în alte părți, vântul este înțepător și rece ca gheața, iar zăpada imensă.

Și prin natura lor, ghețarii trimit mereu pe uscat un suflu rece, de gheață. Ghețarii de pe uscat se despică în crăpături adânci. Cine a fost în Groenlanda poate atesta că aici frigul și înghețul dețin puterea.

Dar în același timp, atât uscatul, cât și marea pot aduce mărturie că oriunde în lume unde domnesc înghețul și frigul, acolo este îngheț deopotrivă iarna și vara, iar țărmul, uscatul și marea sunt acoperite de gheață.

Chelnerul stă în spatele meu. Strânge de pe mese. Îi arăt cecul și-i spun că vin să plătesc a doua zi. Dă din cap și închide ușa după mine. Zăpada strălucește. E aproape neatinsă. Merg spre birou. A mai dispărut o literă din tăblița cu numele firmei noastre ce atârnă deasupra intrării. Suntem acum B r um & Miil. Peder stă în camera din spate. Cred că doarme. Fața lui este pliată ca un acordeon. În mână ține șervețelul de la o porție de hot dog, iar cămașa albă îi e pătată de muștar. Scot sticla de pe ultimul raft al bufetului și torn în două pahare.

— O să-ți fac pe plac, spun eu.

Peder se trezește în felul lui încet, mai întâi cu un ochi, apoi cu celălalt în timp ce gușa dublă și ridurile alunecă la locul lor în acel burduf îndesat.

— Am crezut că ești mort, șoptește el.

— Sunt numai piele moartă! La dracu'!

Mă întind pe canapea și balansez paharul pe piept. Inima-mi bate. Peder zâmbește ușor.

— Și cu ce vrei să-mi faci pe plac? întreabă el.

— Cu *Vikingul.* M-am hotărât, mă prind în joc.

Golesc paharul. Trăiesc.

Peder aruncă șervețelul în coș și își schimbă cămașa. Gâfâie numai cât și-o încheie la nasturi. Și-a făcut rost și de un fax nou. Se aude sunetul faxului și hârșâitul foii. Peder o smulge din fax. Parcă ar sta acolo cu *Manuscrisele de la Marea Moartă.* Dă cu pumnul în masă.

— Black Ridge de la Hollywood se arată interesat deja.

— Foarte bine, spun eu.

Peder face un rid adânc pe partea de sus a frunții.

— Și trebuie să fim gata cu un sinopsis înainte de Crăciun, Barnum. Crezi că e posibil?

— Dă-l dracului de sinopsis, spun eu. Mă apuc să lucrez la scenariu.

Peder zâmbește cu toată gura.

— Ce te-a făcut să te hotărăști?

— Ce mai contează? spun eu.

Peder ridică din umeri.

— Sunt doar curios, Barnum.

— Mi-a plăcut cum tatăl îi povestește fiului despre înfățișarea acestui ținut, spun eu liniștit.

Peder vine spre mine. Mă mângâie de-a lungul obrazului. De mult n-a mai făcut asta.

— Du-te acum acasă, la Vivian, șoptește el.

— Da, spun eu.

— Fă-o să râdă din nou, Barnum.

Mă uit la Peder.

— Și ce să-i spun?

— Să-i spui poate adevărul?

— Care adevăr? întreb eu.

Peder se întoarce.

— Că nu poți face copii.

Când ajung acasă, Vivian de-abia se ridicase din pat. Aud dușul. Mormăie ceva, ca un vers religios pe care nu mi-l amintesc. Bat în ușă.

— Am să-ți spun ceva, strig eu.

Se face liniște, acolo, înăuntru. Mă așez pe pat și aștept. Rochia ei neagră atârnă pe spătarul ultimului scaun, numărul 18, scaunul meu. Lumina de afară este umedă și grea. Vivian

stă în fața mea. Picăturile de apă se scurg, se preling. Este goală.

— De ce ai spus asta în biserică? întreabă ea. Că sunt gravidă.

Mă uit în jos.

— Voiam s-o fac pe mama fericită, șoptesc eu.

Vivian își înfige mâna în buclele mele și mă trage puțin de păr.

— Am fost îngrijorată pentru tine, Barnum.

Și aceste cuvinte, gestul ei, mâna ei în părul meu, mă înduioșează și mă îngrijorează în același timp. Este ca și cum totul se adună în această secundă, o picătură, grea ca o stâncă ce stă să se desprindă și să cadă. Dar nu mă întreabă unde am fost. E ca un pact între noi doi, nu vrem să știm mai mult unul despre altul. Poate Peder a sunat și i-a spus că m-a găsit și tot ce se întâmplase în camera 502 de la hotelul Coch. O sărut pe coapse. Buzele mele se lipesc de pielea ei moale care răspândește un miros străin și ațâțător. Ea se desprinde, se duce spre fereastră și se îmbracă în rochia neagră.

— Agenția de transport vine și ia restul lucrurilor astăzi, spune ea.

Mă uit pe lângă ea, drept înainte.

— Ai făcut ordine jos, la subsol?

— Totul este de aruncat, spune Vivian.

— Totul? Ești sigură?

— Vrei să păstrezi ceva din ce-i acolo? întreabă ea.

Dau din umeri.

— Poate vreau să folosesc din nou pantofii cu talpă ortopedică, spun eu.

Vivian râde. Am reușit. Am făcut-o să râdă din nou.

— Poți să-i donezi teatrului, propune ea.

— Peder și cu mine avem un proiect împreună, spun eu. Ceva într-adevăr mare.

Vivian zâmbește ușor.

— Ce anume? întreabă ea.

— Un film despre vikingi, Vivian. Vom face vâlvă.

Îi arăt cecul, punând accent pe zerouri.

— Asta era tot ce aveai să-mi spui? întreabă ea.

Și când stă așa, în lumina aceea grea ce vine dinspre fereastră, văd cum corpul ei se schimbă, văd asta, de la o

secundă la alta e o persoană diferită, niciodată aceeași. Mă ridic.

— Voiam să-ți spun că eu nu mă mut.

Vivian face un pas în față și se oprește acolo, la mijlocul distanței dintre fereastră și pat. Nu protestează, nu cade în genunchi să mă implore. În ochii ei se citește o ușurare tristă. Și poate vede și ea ceva asemănător în privirea mea, o tristețe epuizantă.

— Te-ai gândit să locuiești aici? șoptește ea.

— Dacă nu ai nimic împotrivă.

Vivian dă din cap.

— Bineînțeles că nu, Barnum.

Se îmbracă. Este o dimineață complet obișnuită. Ies pe balcon și îmi aprind o țigară. Sunt treaz și obosit. Dacă m-aș așeza acum jos, aș putea dormi șapte ani. Dacă aș reuși să stau treaz n-ar mai fi nevoie să dorm niciodată. Iau o gură de tărie dintr-o sticluță ascunsă de mine în ghiveciul cu flori, o băutură rece și macerată de timp, după care intru la Vivian din nou.

— Ce facem cu numele de pe ușă? întreb eu.

La început nu înțelege ce vreau să spun și asta mă întristează. Fac un pas spre ea, poate puțin prea apăsat, și ea se dă înapoi.

— Te rog, Barnum.

Și-n vocea ei se simte deodată o urmă de slăbiciune și frică. Mă opresc uimit. Încep să râd.

— Ce facem cu numele de la ușa de la intrare, Vivian?

Se întoarce brusc.

— Nu poate să rămână acolo? șoptește ea.

— Să rămână acolo? Vivian și Barnum? Asta-i o minciună. Sau te-ai gândit să te întorci?

Se uită la mine nu cu frică, ci cu nerăbdare, fiindcă nimănui nu-i mai este frică de mine acum.

— Fă ce vrei cu plăcuța, spune ea.

— Da, am s-o tai în două, strig eu.

Și în acea secundă sună cineva la ușă. Sunt oamenii de la firma de mutări, unul tânăr care începe să care ce vede mai întâi în fața ochilor, și unul mai în vârstă, care se mișcă încet de-a lungul camerei, măsurându-i metrii pătrați. Are o privire tristă și rece, ca și cum la așa ceva a mai fost martor. Vivian le arată ce lucruri sunt de transportat. Patul, biroul și scaunul rămân.

Frigiderul și aragazul fac parte din mobilierul bucătăriei. Florile de pe balcon au înghețat.

Și în timp ce cutiile sunt cărate jos la camionul de transport, reflectez asupra situației: atelierul unde ne-am comandat numele de pe ușă, cel din strada Pilestredet, acela ne-a unit, iar firma de transport din Adamstuen ne-a separat. Vivian îmi ia mâna.

— Îți dau înapoi inelul, spune ea.

Sunt nevoit să-mi țin respirația.

— Dar era un cadou.

— Știu asta.

— Te rog, nu mă mai insulta și cu asta.

Vivian îmi dă drumul mâinii.

— Restul lucrurilor le vom pune la punct mai târziu, șoptește ea.

Eu dau din cap.

— Da, desigur. Mai târziu.

Dar la sfârșit, înainte de a se grăbi să-i ajungă din urmă pe oamenii cu transportul, a spus ceva ciudat.

— Nu este numai vina ta, Barnum, a spus ea.

Am rămas în picioare ascultând pașii ei de-a lungul scărilor. Și după puțin timp s-a așternut liniștea. Nefericita și piticul s-au despărțit. Mi se întâmplă încă să mă trezesc și să sper că se va întoarce.

Găsesc un cuțit într-un sertar de la bucătărie, ies pe coridor și încerc să desfac tăblița din aramă cu litere negre, Vivian și Barnum. Șuruburile se scot greu și până la urmă ușa capătă câteva urme adânci. Vecina stă în spatele meu. Simt mirosul coșului de gunoi pe care-l ține în mână.

— Te-a părăsit, nu-i așa? spune ea.

Mă întorc spre ea. Începe să semene din ce în ce mai mult cu resturile menajere pe care întotdeauna le cară într-o pungă de plastic. Și poate într-o zi, dintr-o greșeală, va aluneca și ea în ghena de gunoi aterizând în întunericul acela greu mirositor.

— S-a dus în vacanță, spun eu.

Femeia zâmbește și din gura ei se împrăștie un miros grețos de măruntaie de pește și aripi de pui învechite de timp. Începe să vorbească în șoaptă ca și cum i-ar fi frică să dea în vileag un secret.

— Și-a șters numele și de pe cutia poștală, spune ea în șoaptă.

Sunt nevoit să mă dau un pas înapoi. Este mai hidoasă decât domnișoara Cap de Măgar, care a fost desemnată drept cea mai urâtă femeie din Connecticut în 1911. S-ar putea înscrie la un alt concurs unde ar fi câștigat cu succes. Mundus scăpase această ocazie. Îmi râde drept în față. Și deodată fac ceva la care ea nu se așteaptă. Încep să plâng. Atunci își pune mâna pe umărul meu, confuză, și devine omenoasă, aproape simpatică în hidoșenia ei, și spune ceea ce spusese și Vivian, enigmatic și încet:

— Nu este numai vina ta!

Ar trebui să fie o consolare, dar sună mai ales ca o amenințare. O dau la o parte, arunc tăblița cu numele nostru în tomberonul de gunoi și-i închid ușa în nas cu putere. Acum nu mai locuiește nimeni aici și camera este destul de mare. Adun toate sticlele pe care le-am ascuns și le așez pe masă, trag draperiile la geamuri, bag o foaie de hârtie în mașina de scris și primul cuvânt care-mi vine în minte este: răzbunare. Schițez acțiunea, sângeroasa răzbunare în trei etape, dragostea, moartea și despăgubirea. Un fiu se întoarce acolo unde se născuse pentru a-și răzbuna familia.

Într-o dimineața sună telefonul. Este mama. Vrea să știe mai întâi cum o duc.

— Sunt foarte ocupat, spun eu.

— Nu atât de ocupat încât să nu poți lua masa de prânz cu noi, într-o duminică, nu-i așa? întreabă ea.

Dar chiar astăzi este duminică. Aud clopotele de la biserică. Pun telefonul în furcă și-l scot cu furie din priză. Am ajuns la punctul unu al gimnasticii, bârna. Viteza e bună. Răzbunătorul și-a găsit dușmanul și așteaptă momentul potrivit. Scriu: *Un ochi nu-l poate vedea pe celălalt.* Mai am încă șaizeci de pagini. Iau cu mine și votca, atunci când intru sub duș. Găsesc o cămașă albă în coșul de rufe. Mă orbește, la fel ca zăpada de pe Strada Bisericii. Mi-ar trebui niște ochelari de soare.

Mamei i-a albit părul și mai mult. Ne așezăm la masă. Boletta stă bosumflată și nu scoate niciun cuvânt, ca și cum ar avea ceva pe suflet. E cât pe ce să nu-mi toarne și mie un pahar de vin și pune sticla cât mai departe de mine. Sunt patru farfurii la masă.

— Mai vine cineva? întreb eu.

— Vivian nu s-a simțit bine, spune mama.

Îmi întinde farfuria. Nu am poftă de mâncare. Mă gândesc la scena următoare, mama furioasă care-și umilește fiul laș servindu-i carne crudă în aceeași zi când fratele este ucis. În schimb, beau vin.

— Va fi greu să locuiască la ultimul etaj, spun eu încet.

Boletta îmi ia sticla.

— În special când nu este un bărbat în casă, spune ea.

Dar până la urmă apare și Vivian. Este îmbrăcată cu un trening decolorat și lăbărțat. Părul gras îi cade în șuvițe subțiri pe frunte. Nici ei nu îi este foame. Mănâncă doar morcovii fierți, bea apă și nu scoate un cuvânt. Și când le privesc pe toate trei, mama, Boletta și Vivian gravidă în jurul mesei din sufragerie, iar eu sunt musafirul în casa cu trei femei, atunci aud, din ecoul timpului, ceasul acela oval din coridor care a început să meargă din nou și monedele care zăngăne în sertar. Tăcerea se învârtește în cerc, legând timpul într-o panglică neagră. Încerc să întrerup liniștea apăsătoare cu câteva cuvinte.

— Cum merge cu chioșcul? întreb eu.

Mama îmi mai pune carne în farfurie.

— Nu mai rentează să ții deschis un astfel de chioșc în ziua de azi, spune ea.

— De ce nu?

Mama încearcă să zâmbească.

— Este doar o încăpere cu o ușă, Barnum.

Dau farfuria într-o parte și mă întind după sticlă. Dar Boletta toarnă restul vinului în paharul ei. Îmi aprind o țigară.

— Credeam că este mai mult decât o cameră cu o ușă.

Mama dă din cap.

— Și Beauty Salong s-a închis. Nu-i așa, Vivian?

Vivian dă din cap afirmativ. Pielea feței îi este netedă și lucioasă de grăsime.

— S-a transformat în frizerie pentru câini cu numele de „Patru labe”.

Îmi vine să râd, dar nu îndrăznesc, ar fi ca și cum ai păta fața de masă, ca și cum ai vărsa hohote de râs pe fața de masă albă cu bună știință.

— Cafea? spun eu tare.

Mama oftează.

— Cafea? Dar n-ai mâncat nimic, Barnum.

Acum pot să râd. Acum râsul este la locul lui.

— Vreau să spun cafea la chioșc, mamă. Să vinzi cafea, în căni cu capac și pai pentru supt.

Boletta se ridică de la masă fără să spună un cuvânt. Iese și trântește ușa după ea.

— Ce are? întreb eu încet.

— Poate că nu-i place că fumezi, spune mama.

Vivian se uită la mine.

— Sau că bei.

N-ar fi trebuit niciodată să întrerup această liniște. Trag scaunul, mă ridic și arunc chiștocul în foc. Fotografia atârnă încă acolo pe perete, acel Barnum fără astâmpăr, micul geniu, atunci când la primărie mi s-a înmânat premiul pentru „Micul oraș”. Mă întorc spre mama.

— Un lucru mi se pare mie foarte ciudat, spun eu.

— Și care-ar fi acesta, Barnum?

— De ce Fred a purtat jacheta aceea veche în toți acești ani?

Mama se schimbă la față, vocea i se strânge și se scurtează, iar cuvintele de-abia-și fac loc în ea.

— Știi foarte bine cât de mult i-a plăcut lui jacheta aia de piele întoarsă, spune ea încet.

Vivian s-a ridicat.

— Vii să vezi cum m-am aranjat? întreabă ea.

Mulțumesc pentru masă și o urmez. Se oprește să se odihnească după fiecare șir de trepte. Este greoaie. Și când mă uit la ea, îmi amintesc de mama care căra rufele spălate și ude de la subsol până la mansardă în acel coș, degetele îi erau amorțite, șoldurile fragile o dureau, trimițând junghiuri în jurul coloanei vertebrale, plasa cu cârligele… poate și ea ar fi trebuit să se odihnească în timp ce socotea în minte restul scărilor rămase sau poate visa la cu totul altceva. Vivian se întoarce spre mine, răsuflând pe gură, buzele îi sunt umflate și uscate.

— Am auzit că vor pune lift prin exteriorul clădirii, spune ea. În partea din spatele curții.

Și iată c-am ajuns. Pe ușă stă scris Vivian Wie, pe o tăbliță gri, simplă, cu litere negre. Deschide ușa. Mă opresc sub fereastra mansardei. Zăpada se topește imediat ce atinge geamul. Lumina se răsfiră făcând loc întunericului. Privirea mi se oprește pe zidul vopsit cu alb al gurii de aerisire, unde recunosc

căruciorul și pătuțul nostru vechi. Niște hăinuțe de copil, care fuseseră purtate de Fred și mine, stau stivuite cu grijă, și leagănul acela atât de vechi și folosit este pus în rând cu celelalte, totul este pregătit, iar aceste lucruri vechi așteaptă cu fidelitate o nouă ființă. Mă uit spre bucătărie. A uitat să pună laptele în frigider.

— Ce părere ai? întreabă Vivian.

Fac câțiva pași, mutându-mă de sub fereastra din acoperiș.

— Simți că se clatină?

— Ce-ai spus?

— Se clatină, repet eu.

Stă nemișcată, cu ambele mâini îmbrățișându-și burta. Neliniștea i se citește în privire.

— Nimic nu se clatină, Barnum.

— Ai să simți imediat, spun eu.

Se înfurie deodată.

— Nimic nu se clatină, strigă ea.

Mă apropii de ea.

— De aceea hainele se uscau atât de frumos aici sus, Vivian.

E gata să dea în plâns.

— De ce?

— Pentru că se clatină, spun eu.

Vivian se duce la baie. Pun laptele în frigider și găsesc o bere. Hainele acelea mici sunt moi la pipăit, o pijama, o pereche de pantalonași, o cămășuță... era pe vremea când purtam și eu mărimi normale, când încă foloseam hăinuțele lui Fred. Nu știam că mama le-a păstrat. Și când mă aplec deasupra landoului capitonat cu blana aceea groasă, simt parcă o mângâiere de-a lungul gurii, este mama care-mi unge buzele cu cremă mentolată, dar nu mă atinge, mă simt plutind și poate asta mă sperie cel mai mult, faptul că sunt deconectat de realitate.

Copilul lui Vivian se va naște tot iarna, în cea mai geroasă lună a iernii, cu acele zile de o frumusețe rară în care cristale de ceață se ridică ușor deasupra fiordului. Îi simt răsuflarea. Oare a stat ceva timp acolo în spatele meu, uitându-se la mine din pragul acestei camere care se va numi camera copilului? Îmi mut privirea-n altă parte, încă ametit și indiferent, dar asta doar pentru o secundă.

— Cum merge cu vikingul? întreabă ea.

— Cred că o să dau lovitura.

Vivian zâmbește.

— Peder spune că va fi bine.

Mă întorc încet spre ea.

— Și tu? Ai găsit de lucru la „Patru labe”?

Își șterge zâmbetul cu dosul palmei.

— Mi-am găsit de lucru ca machieuză în televiziune, dar asta după Anul Nou.

— Cine o să aibă grijă de copil?

— Vera și Boletta, spune Vivian.

Și în același moment suntem orbiți de o lumină pătrunzătoare, la început credem că a fulgerat, dar lumina venise din alt unghi, nu din fereastra acoperișului. E mama. Stă în antreu cu străvechiul aparat de fotografiat și ne orbește încă o dată în timp ce noi ne uităm în direcții opuse. Nu reușesc s-o opresc.

— Îți amintești de aparatul ăsta, Barnum?

Dau din cap. Mama râde.

— Mi-am dorit dintotdeauna să fac fotografii, spune ea.

— Și de ce nu ai făcut fotografii? întreb eu, pentru ca imediat să regret c-am întrebat-o.

Mama se uită în sus spre fereastra din acoperiș.

— S-au întâmplat atâtea între timp… n-a fost să fie.

— Dar asta nu înseamnă că acum este prea târziu, spun eu.

Mama ridică aparatul din nou. Încerc s-o țin strâns și de-abia reușesc. Tremură și începe deodată să plângă. Și ar fi trebuit să știu că asta era prea mult pentru mama, mai mult decât putea să ducă, o greutate mai mare decât puterea ei de a o purta pe umeri singură? Eu eram cel din afara realității. Aceasta este ceea ce eu numesc amintiri derulate cu încetinitorul. Mama mă ține de amândouă mâinile.

— Îmi pare atât de rău că n-am făcut poze în biserică, Barnum.

— Ne amintim oricum, spun eu.

Îmi arunc privirea spre Vivian.

— Vrei să-mi duci căruciorul jos? întreabă ea.

O fac, bineînțeles. Mama rămâne cu Vivian. Vivian rămâne cu mama. Și în timp ce trec prin fața apartamentului, iese și Boletta, îmbrăcată cu haina de blană și cu cârja în mână.

— Trebuie să iau aer curat, spune ea.

Pun căruciorul sub scară lângă cutiile poștale și Boletta, care merge înainte, nu spune nimic până nu ajunge la Blåsen. Și-atunci spune:

— Nu mai am chef să te urmez, prostule.

Curăț banca de zăpadă și ne așezăm. Stăm așa o bună bucată de timp și nu știu ce să spun. Asfințitul schimbă toată priveliștea, un întuneric ruginiu încadrat într-o ramă de zăpadă.

— De ce nu locuiești cu Vivian? întreabă Boletta.

Îmi șterg mâinile de pantaloni.

— Este mai bine așa, spun eu.

Boletta caută ceva în haină. Scoate și-mi întinde o sticluță plată de buzunar și, când îi deșurubez dopul înțepenit, recunosc parfumul adânc al primei mele iubiri, pe care aveam voie doar să-l miros și să-l simt pe limbă, vin de Malaga. Și amintirile copilăriei mă înconjoară ca zăpada din jurul nostru, mă cufund în ele înduioșat. Iau o gură și-i dau sticluța Bolettei care bea cu înghițituri mici.

— Asta este ultima sticlă de vin de Malaga din oraș, șoptește ea.

— Mulțumesc, Boletta.

— Și cu așa ceva nu se face risipă.

— Nu cu vin de Malaga, spun eu.

Boletta pune sticluța în haină și se apleacă spre baston.

— Ce-o fi în neregulă cu noi? oftează ea.

Gândul mi se duce deodată la Fleming Brant când văd cum ferestrele se sting și orașul se cufundă în întunericul dintre zăpadă și cer. Vreau să spun ceva despre el, dar nu pot să formez nicio propoziție, cuvintele îmi rezistă și nu mai am încotro decât să spun adevărul.

— Eu nu pot face copii, spun eu.

Boletta nu se întoarce.

— Și ce dacă? spune ea.

— Eu nu pot face copii, repet eu.

— Și-atunci ai ales s-o dezamăgești încă o dată?

— Ea e cea care m-a dezamăgit, șoptesc eu.

Boletta se ridică și înfige cu putere bastonul în zăpadă.

— Ești un încuiat, spune ea.

Mă uit în sus și nu-mi vine să cred urechilor. Se schimbă la față ca atunci când pleacă la Polul Nord să-și răcorească sufletul de fierbințeala suferinței.

— Ce-ai spus, Boletta?

Arată spre mine, ridicând bastonul.

— Niciodată n-am fost furioasă pe tine, Barnum! Dar acum sunt mai mult decât mă pot duce puterile.

Încerc să zâmbesc.

— Te-ai supărat pe mine atunci când nu m-am mai dus la școala de dans, spun eu.

Boletta se așază din nou, obosită și părăsită de puteri.

— Supărată nu-nseamnă furioasă, Barnum. Supărarea este doar un mic vârtej în vâltoarea furiei.

— Atunci sunt și eu furios, spun eu cu glas scăzut.

Boletta își pune mâna ei plină de riduri peste a mea.

— Nu trebuie să fii, spune ea. Ar trebui să-i iubești pe Vivian și pe copil.

Mă uit în jos.

— Nu pot.

Boletta îmi dă drumul.

— Atunci nu ești decât pe jumătate bărbat, Barnum.

Simt vâltoarea furiei, a acelei furii adevărate, ca și cum toată furia păstrată de pe vremea când polițistul m-a alungat din micul oraș se adună într-un mușchi care se încordează, tremurând.

— Ai curajul să repeți ce-ai spus, Boletta? întreb eu.

— Crezi că vei deveni un bărbat adevărat dacă repet?

Îi smulg bastonul din mână, îl rup în două și plec înotând prin zăpadă.

— Nu vreau să te mai văd niciodată! strig eu, plângând. Ai auzit? Liliac bătrân ce ești! Să nu te mai văd niciodată!

Și mă uit înapoi pentru ultima oară spre fântâna arteziană secată, unde o văd încă pe bancă, sus, acolo pe Blåsen, o umbră subțire și adusă de spate care se pierde în ninsoarea deasă.

N-am reușit să scriu nimic în seara asta. Pun telefonul din nou în priză. În mine sălășluiește o neliniște pe care n-o pot domoli, o nervozitate nefericită. Beau ce a mai rămas în sticle și fac curățenie în hârtiile mele. Citesc ce-am scris.

SECVENȚA 1. MAREA. SEARĂ.

Un vas cu cap de dragon. Marea este liniștită. Echipajul vâslește. Singurul sunet care se aude este ritmicitatea

strigătelor cârmaciului. Vasul seamănă cu o umbră care alunecă pe apă.

SECVENȚA 2. FERMA BRAD. DIMINEAȚA.

Vår, o fetiță drăguță de nouă ani, se joacă făcând urme în zăpadă. Se îndepărtează din ce în ce mai mult de fermă, spre marginea pădurii.

Scapă ceva în zăpadă, se oprește pentru a-l ridica. Este un lănțișor cu un medalion în forma unei jumătăți de stea. Când se apleacă să-l ridice, observă mai multe urme de pași în zăpada proaspătă. Sunt mult mai mari decât ale ei. Urmele se pierd în direcția pădurii care este la doi pași de ea.

Vår rămâne pe vine, uitându-se spre case și apoi spre pădure. Își prinde cu grijă lănțișorul cu medalion în jurul gâtului.

Mama fetiței iese din casă și-i face semn cu mâna. Vår nu îndrăznește să-i facă semn cu mâna. Mama stă și se uită la ea. Îi face din nou cu mână. Vår aude un sunet care vine dinspre pădure. O creangă care se rupe. O sabie scoasă din teacă. Liniștea este întreruptă de un zgomot puternic: un pâlc de soldați ies călare din pădure.

SECVENȚA 3. EXTERIOR. VAS. DIMINEAȚĂ.

Vasul se apropie de țărm cu velele ridicate. Toată lumea este în plină activitate pregătind încărcătura ce trebuie descărcată la mal. Doar un singur bărbat stă în spatele vasului și doarme.

Fața-i ascunsă de o căciulă. Dar în jurul gâtului se poate vedea un medalion, o jumătate de stea, ca a fetiței.

Trei bărbați lasă din mâini o colivie cu păsări lângă bărbatul care doarme. Se uită la el, se privesc unii pe alții și dau din cap. Unul dintre ei se apropie, se apleacă și încearcă să-i desfacă lănțișorul. Atunci, cu o mișcare de fulger, o mână îl prinde de braț. Este mâna ca de fier a celui care „dormea" care-l ține într-o strânsoare dureroasă. Hoțul se apleacă în genunchi. Și-acum putem vedea fața bărbatului. Are 25 de ani, se numește Ulf și e încercat de viață.

Ulf îi dă drumul hoțului, se ridică și se uită spre țărm.

VOICE-OVER: *Sunt șapte ierni de când a plecat din păduri spre mare, de pe țărm spre marea vânturilor. Prima iarnă a fost dat dispărut. Iar din a doua iarnă nimeni n-a mai auzit de el. În a patra iarnă a fost văzut în trei țări. În a șasea iarnă a fost uitat. Se întoarce acasă ca un fugar și ajunge prea târziu.*

Sună telefonul. Nu îndrăznesc să ridic receptorul. Trebuie mai întâi să termin de scris. Asta este cel mai important: să termin scenariul. Telefonul sună continuu. Din nou scot telefonul din priză. Poștașul coboară cu pași repezi pe scară. Aud vecina, nerăbdătoare să-și ridice *Aftenposten* de pe covorașul din fața ușii.

O neliniște adâncă mă cuprinde. Dar dacă Boletta nu a putut să suporte frigul? Mă duc până la Blåsen. Urmele mele în zăpadă sunt strâmbe. Pe bancă nu e nimeni. E goală. Trebuie să termin cu acest loc. Trebuie să termin cu aceste locuri dacă vreau să schimb ceva, trebuie să găsesc un alt loc, locul meu propriu, dar nu știu încă unde să-l găsesc. Mă duc la magazinul de vinuri. Vânzătorul se uită la mine lung, dar nu-mi cere legitimația. Iau un taxi și ajung cu cumpărăturile acasă, unde continui să scriu la *Vikingul.*

Introducerea este gata. Sunt pe drumul cel bun. Dar nu-mi pot lua gândul de la jacheta de piele întoarsă a lui Fred. Mă derutează. Trebuie să mă descotorosesc de ea. Sunt un croitor cu o mașină de scris, care o poate modifica într-o pelerină albastră din piele, pe care i-o încredințez eroului meu, i-o pun în bagaj și în mijlocul poveștii îl îmbrac cu acea pelerină din piele care de la distanță strălucește ca o flacără întunecată, pentru ca apoi să-l fac s-o dea de pomană unui sclav trădător care, dintr-o greșeală, trebuie să plătească cu viața și din acest motiv dușmanul crede că eroul, fiul care se-ntoarce acasă, este mort.

Am adormit și, când mă trezesc, văd în întunericul de-afară un brad de Crăciun care strălucește în parcul Sten, lângă grădiniță. Nu știu dacă este dimineață sau seară, mi-e indiferent... Aud în depărtare glasuri de copii și cântecele acelea vechi, plăcute și nemuritoare. Mă așez la birou și citesc ultimele pagini scrise. Și atunci îmi dau seama că de fapt povestirea s-a terminat. Un comentariu în *voice-over* încheie istoria, în timp ce un vas se îndepărtează de mal în bătaia vântului pătrunzător al iernii. Mă cuprinde fericirea și mă mir că acele cuvinte furate și puse la un

loc mă pot face atât de fericit. Sau poate copiii care cântă lângă colina Blåsen mă fac să mă simt așa. Sufăr și în același timp sunt foarte fericit.

Ceva mai târziu mă duc la Peder, mergând pe străzile împodobite de Crăciun. A reparat tăblița de deasupra. Toate literele strălucesc la locul lor. Stă cu spatele între două telefoane și se întoarce după un sfert de oră după ce am intrat, își pune mâna deasupra ochilor.

— Arăți ca vai de capul tău, spune el.

— Ești o persoană superficială, Peder.

El dă din cap doar.

— Să-ți spun eu ceva, Barnum?

— Ești bine-venit.

— Nu mă mai interesează dacă bei până mori, dar termină mai întâi *Vikingul,* termină-l înainte de a muri.

— Mulțumesc de grijă, Peder. Ești foarte drăguț.

— Nu trebuie să-mi mulțumești, Barnum. Plăcerea-i de partea mea. Dar poți să-mi spui și mie un lucru?

— Ce anume, Peder?

— Ești sigur că nu ești de pe acum mort? Nu piele moartă, ci mort ca toți morții care sunt duși la crematoriu?

— Nu, nu sunt mort, Peder.

Ia o batistă pe care o ține sub nas.

— Realizezi cât durează clipa morții? Săptămâni, Barnum. Ani.

— Trăiesc, șoptesc eu.

— De unde știi asta? întreabă el.

— Fiindcă mi-e sete, spun eu.

Unul dintre telefoane sună și o voce americană începe să vorbească pe robot, vorbește repede, tare și scurt. Nu înțeleg decât câteva cuvinte, Crăciun, Anul Nou, Vikingul și dolari. Peder se uită la mine cu o față tristă ce se pierde încet în gușa lui dublă.

— Era omul nostru din LA, Barnum. Vrea să știe cum merge. Dar de unde să știu eu cum merge când tu nu-mi spui nimic?

Peder se ridică greoi, deschide dulapul și își schimbă cămașa.

— Ce-ți dorești de Crăciun? întreb eu.

Peder nu spune nimic câteva clipe.

— Îmi doresc un manuscris și un prieten bun, spune el liniștit.

Scot pachetul din jachetă și i-l pun în față. Peder se uită lung la plicul gros pe care l-am legat cu o panglică roșie. *Lui Peder de la Barnum.*

— Ce-i ăsta? Un plic cu o bombă? Testamentul tău?

— Cine-l deschide vede, spun eu.

Devine suspicios și iritat.

— Sper că nu-ți bați joc de mine, Barnum!

— Barnum nu-și bate joc de prietenul lui, spun eu.

Și Peder deschide în sfârșit plicul și scoate 102 pagini, *Vikingul, omul nordului,* scenariu original pentru film de Barnum Nilsen.

— Aici este tot ce mi-am dorit de Crăciun, șoptește el.

— Da, un manuscris bun și un prieten ca vai de capul lui.

Peder se ridică și mă îmbrățișează.

— Te iubesc, Barnum.

— Nu te mai lamenta ca un american, spun eu.

— Pe dinăuntru, toți suntem americani, râde el sărutându-mă pe frunte.

Și așa stăm noi și ne îmbrățișăm, în această clipă, până când cămașa lui devine umedă din nou.

— Ce facem acum? întreb eu.

Peder îmi dă drumul.

— Acum te duci acasă și te odihnești, Barnum. Ca să pot lucra în liniște.

— Și asta ce înseamnă? întreb eu.

— Asta înseamnă că va trebui să mă apuc să citesc scenariul, să-l traduc și să-l trimit prin fax la Black Ridge în Los Angeles, spune Peder.

Se așază lângă telefoane din nou. Rămân în picioare și mă uit la el. Îmi place să-l văd așa. Suntem în acțiune. După un timp devine neliniștit. Se uită în sus.

— Spuneai că ești însetat? întreabă Peder.

— Am vrut să spun fericit, spun eu.

Îl las să lucreze și mă duc spre casă. Dar nu pe de-a dreptul. Trebuie să scap o dată pentru întotdeauna de acele locuri. Să fac curățenie. Pipăi copacul de pe locul viran care fusese piața Solii, pentru ultima dată. Scoarța lui este tare și aspră și mă zgârie în palmă; aud muzica lentă de la școala de muzică care se pierde în praful amintirilor din copilărie și zgomotul pașilor de pe parchetul de dans dispar în toate direcțiile.

Mă așez la colțul dintre Parcul Palatului și strada Wergeland și păstrez un minut de reculegere pentru Bătrâna. Când deschid ochii, văd umbra lui Fred care în sfârșit se ridică de pe trotuar, își pune pieptenele strălucitor în buzunarul de la spate al pantalonilor și pleacă mai departe spre Palat. Las locul în urma mea. Merg mai departe către Casa Albă din parcul Frogner. Nu mai este albă. Pereții uzați sunt acoperiți cu graffiti. Cineva a scris: *Am trecut pe aici.* Este, cu siguranță, adevărat. Cel ce scrie *Sunt aici* spune adevărul doar în timp ce scrie. Scuip în zăpadă și mă grăbesc mai departe. Iau cu mine ultima sticlă pe care am ascuns-o în chioșc, sub scândura desprinsă din podea, și cu asta va fi uitat și acest loc, așa cum demult s-a destrămat amintirea lui Esther care-a devenit un vis cu acadele și mărunțiș. Apoi alerg prin Micul oraș care este doar o ruină în viscolul cenușiu și greu, iar eu îi distrug și ultimele rămășițe. Îl rad de pe fața pământului. O iau apoi spre Vivian. Sun la ușă. Mama-mi deschide. Lasă să-i cadă din mână o sacoșă și se uită mirată la mine, poate la fel de mirată cum mă uit și eu la ea.

— Vivian este la spital, spune ea.

Încerc să par calm. Sunt foarte calm, fiindcă n-am nimic de-a face cu toate astea.

— Deja?

— Pentru a se lua toate măsurile de precauție.

— Toate măsurile de precauție? Sunt probleme?

Intru înăuntru. Mama împachetează pentru Vivian obiecte de toaletă și ceva îmbrăcăminte într-o geantă. Mă duc după ea.

— Sunt probleme? repet eu.

— Vivian este atât de îngustă, spune mama ușor.

Atâta spune. *Vivian este atât de îngustă.* Și aceste cuvinte mă izbesc lent și mă fac să-mi imaginez o buburuză care se cațără în susul unui fir de iarbă care se îndoaie încet spre pământ. Pun mâna pe umărul mamei.

— Dar va fi bine, nu-i așa?

Mama își trage fermoarul de la cizme și se ridică.

— Poți să vii cu mine, Barnum.

Mă întorc cu spatele și nu spun nimic. Mama stă în picioare și așteaptă.

— Te-ai certat cu Boletta? întreabă ea deodată.

— Nu, ți-a spus ea asta?

— Nu, ea nu mi-a spus nimic, Barnum. Stă doar întinsă pe divan și pufnește.

Mama își ia geanta și merge spre ușă. Vocea ei este pe punctul de a izbucni.

— Eu nu știu ce s-a întâmplat între tine și Vivian și nici nu vreau să știu, Barnum.

Fac un pas spre ea și ridic mâna.

— Nu, tu nu vrei să știi nimic, strig eu.

Mama se uită fulgerător la mine și ochii ei îmi aruncă o privire întunecată.

— Ce vrei să spui cu asta?

Mâna mea cade atârnând în jos.

— Spune-i lui Vivian că sunt aici, șoptesc eu.

Îmi trag un scaun sub fereastra din tavan și mă așez. Ușa se închide. Aud pașii mamei coborând scările acelea abrupte și când liniștea se așterne din nou, deschid sticla. Aveam dreptate. Se clatină încă. Tăria mă vântură dintr-o parte în cealaltă ca un val între diguri de nisip. Când mă uit în sus, mă oglindesc în fereastra aceea neagră unde fața mea tremură, dansează. Zăpada cade și alunecă fără niciun zgomot. Este doar acest val și eu mă țin bine în vâltoarea lui. Beau cu înghițituri mici. Îmi ia timp să elimin locul acesta din existența mea, iar eu nu mă grăbesc. Acesta este momentul meu de rugăciune și reculegere. Învăț să uit. Trei etaje mai jos, stă Boletta întinsă pe divan și pufnește. În alt loc stă mama și are grijă de Vivian. Uit de cutia pe care Fred a cărat-o aici, sus. Uit războiul, sârmele de uscat rufe și porumbelul mort. Odată și odată voi auzi clopotele bisericii și atunci îmi voi aminti mai mult ca sigur atât de simplu și de clar de singurul lucru care-mi aparține aici: inelul, inelul pe care l-am cumpărat și n-am apucat să-l fac cadou și l-am ascuns în hornul de cărbune, inelul cu litera T – de la *taină* și *timp.* Găsesc un cuțit în bucătărie și mă reped la hornul zidit: sap, lovesc, scobesc și macin cimentul calcaros. Vreau cu orice preț să găsesc inelul, la dracu', dar este imposibil să deschid ușa hornului, bat și scormonesc, dar începe să cadă numai vopsea și praf. Aud ceva. Ceva ce nu seamănă cu clopotele bisericii. Este doar telefonul. Nu știu unde este și de unde vine sunetul. Este în dormitor, și când în sfârșit iau receptorul, telefonul încetează să mai sune. În dormitor este doar un pat simplu și pătuțul într-un colț. Se clatină. Trebuie să mă așez, și în acel moment sună

telefonul din nou. Ridic încet receptorul și îmi imaginez că Boletta stă la centrala de telegraf și conectează legăturile telefonice și că mă găsește pe mine prin liniile acelea electrice și cenușii. Este mama.

— Vivian are un băiat, spune ea. O să-i pună numele Thomas.

Inelul a rămas în zid, nevăzut de nimeni în afară de mine.

Plec acasă. Acolo găsesc pe masă o sticlă de șampanie și un buchet cu douăsprezece trandafiri. Peder a scris pe felicitare: *Celui mai mare mic talent. Felicitări.* Stă afară pe balcon, se uită la scenariu și fumează o țigară. Când mă vede, se ridică, își scutură zăpada de pe cămașă și intră.

— Ai spart ușa? întreb eu.

Peder zâmbește.

— Vivian mi-a dat cheile.

Mă uit în jos.

— Ai fost la spital?

— Un copil reușit, spune Peder. Țipa din toate puterile.

Stăm așa fără să spunem un cuvânt câteva secunde. Peder îmi pune mâna pe umăr.

— Americanii sunt înnebuniți, Barnum. Te adoră.

Îi iau scenariul din mână. Este traducerea în engleză. Gestul meu îi displace. Deschide sticla de șampanie și toarnă în pahare. Este ultimul pahar pe care am să-l beau cel puțin șapte ani de-aici încolo.

— Cine este acest Bruce Gant? întreb eu.

Peder dă din umeri.

— Ce-ai spus?

Îi arăt cu degetul pe prima pagină din carte.

— Aici scrie *revăzută de Bruce Gant,* spun eu.

— O, Bruce Gant, da, spune Peder. El este autorul de scenarii al lui Black Ridge. A făcut mici schimbări, a mai împodobit pe ici și colo.

— Mici schimbări?

— Nu te mai opri la detalii, Barnum.

Încep să citesc. Dar acest doctor în scenarii, acest Bruce Gant nu numai că a împodobit pe ici pe colo. A tăiat în carne vie vocea și cuvintele mele. Mi-a amputat imaginația. Peder se mișcă de colo-colo cu neliniște.

— Pacino aproape sigur o să vrea rolul, spune el. Nu este imposibil să o avem pe Bacall. Și Bente Synt vrea un interviu cu noi.

— Mi-a masacrat scenariul, strig eu.

Peder pune mâna pe umărul meu.

— Lasă la o parte sentimentalismul, Barnum.

— Sentimentalism? Bruce Gant a distrus totul. Este un impostor condamnabil. Pacientul este mort!

Îi scutur mâna de pe umărul meu.

— Doar știi cum este, spune el. Un scenarist n-ar trebui să fie atât de talentat în ale scrisului.

Mă dau mai aproape de el.

— Este o insultă sau un compliment?

— Ești prea bun, asta încerc să-ți spun. Americanii sunt mai direcți. Nu știu dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Mai direcți? Vikingii care se fut pe blăni de oaie sub cerul liber și plâng la fiecare scenă!

— Sentimentalism, Barnum!

— Un ochi nu-l vede pe celălalt! strig eu. A tăiat și replica asta!

— Ești prea bun, repetă Peder.

Îi arunc scenariul în cap și mă arunc în patul moale.

— De partea cui ești tu, Peder Miil?

Oftează adânc.

— Sunt de partea noastră, la dracu'!

Mă uit la el în sus.

— Acum știu cu cine am de-a face, spun eu.

Peder lasă cheile pe masă, între flori și șampanie.

— Poate ar trebui s-o vizitezi și tu pe Vivian, spune el.

Aproape că nu mai am glas.

— Nimic nu mai este al meu, șoptesc eu. Nu mai am nimic.

Mă duc din nou în subsolul clădirii în care stau. Acesta este ultimul loc de care vreau să mă descotorosesc. Am la mine o lanternă și urmăresc lumina subțire care zgârie de-a lungul pereților. Un maldăr de rufe umede și greu mirositoare se află alături de mașina de uscat și o sticlă goală se rostogolește deasupra podelei.

Îi dau un șut cu piciorul cât pot de tare și aud sticla spărgându-se în întuneric. Magazia este deschisă și nimic nu este atins. Valiza aceea mută stă în fundul colțului. Atunci bag

de seamă că cineva intră, umbre repezi, și înainte de a mă întoarce, cineva mă ține strâns și mă împinge în ușă în timp ce lanterna îmi scapă din mână și o greață caldă îmi umple capul, iar din gură îmi curge sânge. Sunt întors cu fața și o lumină și mai puternică mă orbește. Unul dintre polițiști mă caută prin buzunare.

— Cauți un pat de o noapte? întreabă el.

— Locuiesc aici, șoptesc eu.

— Piticul e beat criță, spune cel de-al doilea.

Mă opintesc, dărâm ceva, și mă simt invadat de o tristețe adâncă când sunt dus la mașină și mă ia cu ei. Vecina stă pe scară cu mai multe pungi de gunoi. Steluțe de Crăciun strălucesc la toate ferestrele, în afară de a mea. Este ajunul Crăciunului. Încep să râd. Mă prăbușesc. Sunt ridicat și lăsat să cad pe un coridor. În spatele unor gratii îl văd pe Fleming Brant, credeam că este mort, dar seamănă cu el, îmi întinde o mână subțire în care ține un foarfece și asta este ultima oară când îl mai văd.

— La mulți ani, prietene, șoptește el.

Încerc să mă desprind. Dar după tristețe apare și teama. Polițiștii îmi iau cureaua, șireturile, ceasul și pieptenele. Apoi trântesc ușa cu un zgomot greu care mă face să mă clatin. Stau în colțul celulei, lângă gaura din podea, și așa dispar din ochii mei.

CORMORANUL

În largul mării, departe de țărm, ca un punct pierdut în întinderea de apă, se zărește o insulă.

Stau pe puntea vasului, înfășurat într-un pled. Am mai fost aici. Am fost botezat pe insula Røst. Dar când cobor pe țărm, nimeni nu mă recunoaște. Am cu mine mașina de scris și un almanah. Mă opresc o clipă, trag aer în piept, dar nu simt nimic în afară de vântul acela ascuțit. Urc spre Fiskerheimen. Găsesc o cameră liberă. Fata brunetă de la recepție mă întreabă cât am de gând să stau.

— Destul de mult, răspund eu.

Îmi zâmbește și mă întreabă cum mă numesc.

— Bruce Gant, spun eu.

— Bruce Gant, repetă ea răspicat și-mi aruncă o uitătură înainte de a nota în registru numele și data.

Și în sfârșit primesc cheile. Camera este la al doilea etaj. Patul este așezat lângă fereastra decolorată de vântul sărat al mării. Nu pot dormi. Zilele și nopțile devin albe. În a treia dimineață, cineva bate la ușă. Este bruneta de la recepție. Mi-a adus micul dejun, ouă, pâine, gem. O rog să-mi facă rost de o bandă de lipit. Mi-o aduce în aceeași zi, spre seară. Ia farfuria și se uită la mâncarea neatinsă.

Scriu „Omul nopții”, secvența 1, și lipesc foaia de hârtie pe perete.

Încerc să adorm. Aud păsările în noapte.

Într-o zi cu ploaie ies să mă plimb. Picăturile mă biciuiesc ca și cum norii s-ar fi îndoit ca o pâlnie deasupra mea. Cu capul în piept, merg pe drumul care traversează acea parte de șes a insulei, printre stativele de uscat peștele ce seamănă cu niște grădini imense de pește, dar nu le simt mirosul. Simțurile mele sunt tocite, așa cum vântul, cu fâșiile lui de șmirghel, macină aceste creste într-o pulbere ce se împrăștie pe pământ, dispărând apoi în larg.

Deschid poarta de la intrarea în grădina bisericii, dar n-o pot închide. Catargul bisericii stă aplecat ca un arc în bătaia ploii. Mă aplec și, adăpostindu-mă de gardul de piatră, găsesc în sfârșit numele lor, pe o piatră de mormânt înaltă și neagră, înrămată în alb de sarea mării, Evert și Aurora.

Literele sunt aproape acoperite de găinațul păsărilor. Ar trebui să le șterg, dar n-o tac. Și deodată îmi amintesc ce-a spus preotul la înmormântarea tatălui; cormoranul se găinățează din zbor ca să-și recunoască drumul înapoi. Pe drum, la întoarcere, vântul este la fel de puternic, un vârtej de sare mă lovește direct în față. Și nici rușinea sau jena nu te fac să apleci capul mai adânc decât vântul. Trec pe lângă o magazie, un hambar de bărci într-o rână, mai-mai să se dărâme. Zăresc deodată, sub o prelată, ceva ce seamănă cu un vehicul, iar o aripă este la vedere. Mă uit în jurul meu. Nu este nimeni prin apropiere. Mă apropii, intru în hambar și mai ridic puțin de prelată. Este Buick-ul, mașina veche a tatei, uzată, ruginită și plouată. Închid ochii. Și totuși, este cineva acolo. Un om încovoiat, cu o frunte înaltă și albă deasupra unei fețe întunecate, se apleacă peste un frigider

stricat și își scutură salopeta de pământ, fără să spună un cuvânt. Las să cadă prelată.

— Mai rar să vezi o astfel de mașină prin aceste locuri, spun eu. Roadmaster Cabriolet.

Omul rămâne la fel de tăcut, dar nu pare a fi neprietenos. Se uită la mine ca un croitor care-ți ia măsurile.

— De unde ați făcut rost de mașină? întreb eu.

— De la unul, cu mulți ani în urmă, care ne-a rămas dator cu banii pentru băutură și cu plata unei cruci de mormânt, spune omul.

Dau din cap.

— Dar de ce nu-l folosiți?

Începe să zâmbească.

— Îl folosim când vin italienii.

Fac mai multe semne în almanah. Căci asta este tot ce am scris.

Într-o seară, cobor la cafenea, beau un pahar de suc de portocale și mă uit la TV împreună cu alți clienți care locuiesc pe insulă și care vin aici să mănânce o porție de tort sau de dragul fetei brunete. Sunt bărbați care au acostat la țărm și mă privesc cu curiozitate, prietenoși și tăcuți; privirea mea-i începătoșată, imagini neclare, fără sunet. Este ca și cum antena televizorului ar sta în mijlocul valurilor, cuplată la vânt, și aici la Fiskerheimen, ultimul hotel dinaintea mării, stau și-mi imaginez că aceste fețe cunoscute ce se perindă pe ecranul pudrat cu sare au fost chiar acum machiate de Vivian. Mă ridic brusc.

— Ce faceți aici, domnule Bruce Gant? întreabă fata când îi dau paharul, îndreptându-mă spre cameră.

Ceilalți ascultă, fără să arate, doar furculițele se opresc o secundă.

— Mă usuc, răspund eu.

— Ar trebui totuși să mâncați ceva, spune ea.

Trebuie să-mi cumpăr un nou almanah.

Începe să se mai lumineze de ziuă.

În altă zi o iau pe alt drum decât cel obișnuit, nu spre biserică, de jur împrejurul gardului de piatră, ci deasupra colinei și de-a lungul țărmului, către golfulețul din spatele cheiului. De acolo pot vedea casa. Nu mai este o casă, un adăpost de oameni, ci doar niște ruine care încet-încet se desprind și cad asemeni copacilor tăiați de drujbă. Ușa pe unde se bagă și se scoate

sicriul din casă de-abia se mai ține și se clatină de vânt. În iarba rară și galbenă văd un craniu de oaie bine lustruit. Și-atunci se întâmplă. Vântul se prinde de haina mea și o suflă în sus ca pe o pânză neagră de corabie ce mă ridică de la pământ; mă opintesc și, cu mișcări necontrolate, încerc să îmi las greutatea să atârne, dar în zadar, căci în mijlocul acestor vârtejuri devin un fulg ușor purtat de vânt; strig și întind brațele, iar după un timp, vântul mă lasă jos ușor, cu politețe, pe creasta aceea îngustă. O iau repede pe drumul de întoarcere spre Fiskeheimen, speriat și ametit.

La recepție stă fata brunetă cu un zâmbet ușor pe buze, la fel și bărbații aceia care-și aruncă priviri unul altuia, zâmbete strâmbe se nasc pe fețele lor brăzdate de riduri, iar unul dintre ei spune tare, înainte de a izbucni în râs:

— Aha! Și-acum își face apariția însuși Măria Sa cormoranul!

Eu sunt cel care împrăștie praful poveștilor și le fac să înflorească în gura tuturor ca buchetele celei mai frumoase minciuni.

Într-o dimineață, cineva bate la ușă. Este ea, fata brunetă. Se uită repede împrejur, pe pereții aproape acoperiți cu pagini de hârtie.

— Nu mi-e foame, spun eu.

Ea zâmbește.

— Ai primit o scrisoare.

Nu mai înțeleg nimic. Îmi întinde un plic. Recunosc scrisul lui Peder. Și sunt multe adrese pe plic care au fost tăiate până când plicul a ajuns aici.

— Mulțumesc, spun eu încet.

Fata rămâne în picioare.

— Să vă înscriu în registru cu numele de Barnum Nilsen? întreabă ea.

Mă apropii. Ochii ei sunt căprui.

— Cum de ai știut că plicul este pentru mine?

— Nu a fost greu să-mi dau seama.

— Semăn cu numele meu?

Începe să râdă.

— Tatăl meu a spus că nu sunt mulți cei care pot recunoaște un Buick acoperit cu o prelată, spune ea.

Pun plicul pe noptieră, nu îndrăznesc să-l citesc încă. Și pentru prima dată după mult timp, visez. Visez ceva despre

valiza aceea. Cineva o cară, dar nu pot vedea clar cine este. Îi văd doar încălțările, picioarele și mâna care ține valiza ce pare a fi grea.

Sunt trezit de o lumină orbitoare. Soarele mi-a invadat camera. Mă ridic. Plicul stă încă pe noptieră. Îl deschid. Peder scrie: „Prietene, nu știu unde ești, dar poate că această scrisoare te va găsi. Îți amintești de vederea pe care-am găsit-o noi de la cel mai înalt om din lume în acea vară când ne aflam pe Ildjernet? Voiam să-ți spun că nu a ieșit nimic din afacerea cu *Vikingul.* Șeful companiei de film s-a schimbat. L-am întâlnit în LA. A locuit în Venice Beach din 1969 și singurul lucru pe care l-a spus a fost acesta: *Ce-ai zice despre tema vikingii în spațiul cosmic?* Poate asta este ceva ce te-ar interesa, Barnum?”

A trebuit să mă așez pe pat și să aștept să termin de râs.

Nu-mi amintesc de când nu am mai râs. Aud zgomot ce vine de-afară, voci, strigăte, muzică. Mă apropii de fereastră și de-abia acum văd că cineva a șters-o, totul este curat și clar. Lumea mă orbește. Este feribotul care acostează la mal. Se pare că toată lumea de pe aceste insule s-a adunat aici astăzi. Și am senzația că am mai văzut această scenă o dată, cu toate că este pentru prima dată. Sunt italienii de la firma care achiziționează recolta de pe Røst din grădinile uscate, recolta de pe stativele de lemn. Sunt însoțiți de-a lungul țărmului și din sens opus vine Buickul galben, proaspăt spălat și strălucitor, cu capota lăsată; se unduiește fără zgomot, ca o caleașcă lustruită trasă de cai. Șoferul are uniformă și o șapcă ce-i ascunde fruntea lui înaltă și albă. Oprește de-a lungul țărmului, musafirii se urcă și pornesc încet trecând printre vânt și oameni.

Peder a scris la sfârșit: „PS. Multe salutări de la Vivian. Thomas a spus primul cuvânt. Ghicește ce!”

Mai târziu, mă duc la magazia acea dărăpănată. Buickul este parcat în față. Șoferul stă aplecat în genunchi și lustruiește capacele roților până ce strălucesc din nou ca și cum ar fi patru oglinzi.

— Știți unde a pus tata moara de vânt? întreb eu.

Își șterge transpirația de pe frunte, puțin stânjenit.

— Am pus-o pe deal la botezul tău, iar crucea mormântului a trebuit s-o aducem de la Bodo, spune el.

Pun mâna pe capota caldă.

— Atunci ați meritat creatura asta.

Se uită la mine și zâmbește.

— Vino, spune el.

Vâslim deasupra sunetului ce vine de la ostrovul acela abrupt. Stăm unul lângă altul. Vâsla alunecă în mâinile mele. Șoferul râde.

— Vâslești ca Arnold, strigă el.

Îndreptăm barca în direcția corectă.

— Ce știți despre tatăl meu? întreb eu.

Vâslește și nu scoate niciun cuvânt o bucată bună de vreme. Trebuie să fac un efort pentru a ține ritmul vâslitului și simt că în curând mă lasă puterile.

— Arnold și-a tăiat un deget când era copil, spune el.

Ne apropiem de un golf strâmt cu un țărm denivelat.

— Era un om bun? îl întreb eu încet.

Acel șofer, care era și barcagiu, și singurul fiu a lui Elendius, se sprijină trist în vâslă.

— Când Arnold s-a întors aici ca să te boteze pe tine, Barnum, îi lipsea toată mâna, spune el liniștit.

Am ajuns, în sfârșit. Mă ajută să cobor pe țărm.

— Vrei să te însoțesc până sus, în vârf?

Dau din cap.

— Mă descurc singur mai departe.

Dar el nu vrea să-mi dea drumul înainte de a-mi pune două pietre grele în buzunarele hainei.

— Să nu te ia vântul de la noi, spune el.

Mă cațăr spre vârf pe aceeași potecă pe care tata a căzut, devenind o roată. Nu știu cât de mult timp va lua urcușul. Lumina stă nemișcată într-un roi de păsări albe. Când ajung la ultima ridicătură, acolo unde iarba umedă se întinde pe o pajiște curbată ca un arc, acolo văd moara de vânt a tatei. Seamănă cu un avion prăbușit sau cu o cruce trântită la pământ de vânt și de timp. Mă așez acolo. Soarele este la orizont și văd că are culoarea verde. Arunc pietre în josul pantei și simt duhoarea aceea crudă de *guano.* Vântul rupe din rămășițele morii ce scot un sunet melodios, un cântec ruginit. Și știu acum: acesta este locul meu.

În dimineața următoare plec spre sud. Iau feribotul până la Bodø, avionul până la Oslo și taxiul până la Bolteløkka. Îmi trebuie trei zile să aerisesc casa ca după o lungă vacanță de vară. Alături, în locul vecinei, s-a mutat o pereche tânără. N-am

întâlnit-o pe Vivian. Nu l-am văzut pe Thomas încă. Dar eu și Peder continuăm cinematograful nostru electric. Eu stau în culisele întunecate și număr zilele albe, scriu „Omul nopții” cu sinopsisuri și tot ce-i trebuie, până când primesc un plic cu un nasture și trei cuvinte, *nasturele tatălui meu,* în aceeași zi când trebuie să plecăm la Festivalul Filmului din Berlin.

TEMPELHOF

Peder este cel ce-mi suflă în ceafa. Mă urmează în Tempelhof, în lăcașul arhitectonic al acelor naziști civilizați. Este încă destul de dimineață și sunt stăpânit de o liniște adâncă. Mă duc acasă. Fred s-a întors acasă. Nu l-am văzut de douăzeci și opt de ani și șaizeci de zile. Dar poate că el m-a văzut. Poate că el ne-a urmărit tot timpul. Peder mă ia de mână. El a cumpărat biletele, a anulat întâlnirile programate, a plătit tot ce-a fost de plătit, a răspuns la telefoanele primite și m-a scuzat la cei care erau în preajma mea.

— Ești sigur că nu trebuie să vin și eu cu tine? întreabă el.

— Este nevoie de tine aici, spun eu.

Se învârtește grăbit în jurul meu și trebuie să-l opresc.

— Știai că se va întoarce odată și-odată, nu-i așa?

— Ce vrei să spui cu asta?

Peder se uită-n altă parte.

— Știai că nu e mort, Barnum!

Stăm în sala aceea goală. Miroase a săpun. Pereții se clatină, gata să se prăbușească. Trebuie să mă sprijin de ceva. Mă așez pe geamantan.

— Poate că știam, poate că nu știam, șoptesc eu.

Un paznic înarmat iese în fugă de la toaletă, cu arma sa în tocul negru, bastonul în centura strânsă peste mijloc, își îndeasă pe cap șapca uniformei uitându-se o secundă în jurul său în timp ce-și aranjează ținuta aruncându-și privirea pe lângă mine. Se scurg picături de pe mâinile lui. Se îndreaptă spre banda de bagaje, unde cineva a uitat o umbrelă albastră cu emblema festivalului. Miroase a săpun aici.

— Crezi că poți fi iertat pentru ceva ce încă nu ai făcut? întreb eu.

Peder se apleacă spre mine și mai îngrijorat.

— Sper că nu te-ai gândit să faci vreo prostie?

Încep să râd.

— Nu e nimic de râs, spune el.

— Unde vezi tu că râd?

— Ai nevoie de ceva pastile? șoptește el.

Scutur din cap.

— Mă gândeam că nu ne-am ales cu nimic, niciodată, Peder.

Nu înțelege ce-am vrut să spun.

— Și cu ce să ne fi ales?

— Din tot ce am făcut. Niciun film. Nicio imagine. Nici măcar cu un singur cadru nu ne-am ales.

Peder dă din umeri.

— Eu nu gândesc așa, spune el.

Mă ridic de pe geamantan.

— Crezi că totul ar fi fost diferit dacă am fi făcut carieră cu filmele noastre? Peder zâmbește.

— Cel puțin am fi fost luați cu limuzina.

— Serios, Peder. Crezi că totul ar fi fost diferit?

Peder se întoarce spre afișierul electronic. Oslo nu are întârziere.

— Se pare că lumea și-a urmat cursul ei și fără noi, spune el.

— Nu facem și noi parte din lumea asta?

— Da, desigur, și noi suntem lumea, Barnum. Și nu te simți bine știind că nimeni nu are habar cât de buni suntem?

— Nu sunt sigur de asta, șoptesc eu.

Peder nu scoate niciun cuvânt ceva timp. Umbrela continuă să se învârtească pe banda de bagaje.

— E un moment nepotrivit să te întreb despre scenariul de care aminteai azi-noapte? spune el la sfârșit.

Îl am în geamantan. Îl deschid, îmi trec mâna peste „Omul nopții” și-i corectez titlul în „Oamenii nopții”. Peder mă bate pe spate nerăbdător.

— Un titlu bun, Barnum.

Și Peder se uită mai întâi pe ultima pagină. Peder este bun la cititul cifrelor. Cât pe-aci să amuțească.

— Patru ore și jumătate? șoptește el. Închid geamantanul.

— Și ce-i cu asta?

Peder oftează.

— Este prea lung, Barnum.

— Și nici măcar o virgulă nu trebuie să se miște din loc, spun eu.

Ne apropiem de casa de check-in unde mi se verifică actele. Geamantanul alunecă în jos printr-o despărțitură și dispare.

Primesc biletul de zbor. Numele avionului se aude în difuzoare. Și Peder, acest optimist obosit, zâmbește din nou.

— Te descurci?

— Mă descurc.

— Am să-i cumpăr ceva al naibii de frumos lui Thomas, spune el.

Închid ochii.

— Bine, Peder.

Ne îmbrățișăm în sala pe aeroportul Tempelhof, așa cum am mai făcut-o și altă dată, ne îmbrățișăm, Peder și Barnum, grasul și piticul. Și de unde era să știu că aceea va fi ultima dată când ne vom îmbrățișa? Nu puteam ști.

— Mâine mă întorc și eu acasă, spune Peder.

Mă sărută scurt pe obraz.

— Salută-l pe afurisitul ăla de frate-tu din partea mea!

Peder râde cu râsul lui atât de ciudat, șterpelește umbrela de pe bandă, grăbindu-se spre ieșire, la taxiuri, cu scenariul sub braț.

Și nu s-a mai întors acasă în ziua următoare. A avut loc un accident pe drumul spre hotelul Kempinski.

Eu sunt oprit la controlul de securitate. Supraveghetorii înarmați mă iau deoparte, înăuntru, într-un separeu. Trag draperia. Îmi golesc toate buzunarele. Pun creionul, bricheta, pieptenele, cheile și oglinda într-un coș. Și totuși, sună când mă masează cu bastonul electric. Îmi dau jos cureaua. Dar nici asta nu ajută. La sfârșit sunt rugat să mă descalț. Fac ce mi se spune. Le dau pantofii. Îi întorc pe toate părțile și începe să-i bată în talpă.

Bat în ei până le desfac tălpile acelea înalte. Mă întorc. Un alt controlor vine și îmi studiază cu atenție încălțările maltratate. A fost nevoie ca doi bărbați în uniformă să dea permisiunea de trecere încălțărilor mele, pantofilor mei înșelători. Mă îmbrac din nou. Se uită la mine și zâmbesc. Sunt cu patru centimetri mai scund. Nu mai contează acum. Trec în sfârșit dincolo de bariera securității. Aud în spatele meu cum râd. Mă urc în autobuzul care ne duce spre avionul acela mic. Plouă. Alerg în sus pe scara

abruptă. De aici, sala de așteptare seamănă cu un templu oval cu coloane și arcade, templul murdar al călătorilor. Toți mă așteaptă pe mine. Unii dau din cap, iar eu mă comport ca și cum nu i-aș vedea.

Am ultimul loc din spate. Îmi pun centura de siguranță și cer un pahar cu apă. Avionul se desprinde de pe pista aeroportului din mijlocul Berlinului și în timp ce ne înălțăm pot vedea cartierele de case, oamenii în propriile lor apartamente care sunt pe punctul de a începe o nouă zi. Trag perdelele, aprind luminile, udă o plantă, pregătesc micul dejun, își beau cafeaua liniștiți, deschid un ziar, dau mâncare unui copil, totul este ca un film, gândesc eu, istoria omenirii văzută de la o fereastră la alta, omenirea în mișcare, obiceiurile oamenilor de zi cu zi; acesta este un film, iar în ultima fereastră văd un cuplu mai în vârstă care stă pe marginea patului și se sărută, și asta chiar înainte ca avionul să se ridice spre cer, iar eu să-mi primesc paharul de apă pe care-l cerusem.

EPILOG

Boletta este cea care mă așteaptă pe aeroportul Fornebu. Nu ne-am văzut de când am lăsat-o acolo sus, pe colina Blåsen. Arată mai în vârstă decât arăta Bătrâna, este ca și cum viața i se prelinge în direcția opusă, crește în jos și este mai scundă decât mine, seamănă cu un rid leșios și miroase a fructe uscate. Dar mâna ei a rămas puternică și liniștită, simt asta când mă prinde de braț și mă conduce afară spre taxiuri. Se strecoară în fața cozii, mânioasă. Ninge ușor, iar fulgii se topesc în aer. Ne așezăm pe bancheta din spate. Boletta își lasă obrazul pe umărul meu.

— Ești întreg acum, Barnum, spune ea.

— Ce vrei să spui?

Dar ea nu-mi răspunde, iar eu mă gândesc în timp ce urcăm pantele line spre Gaustad, că nu vreau să fiu întreg, nu vreau. Îi strâng mâna Bolettei atât de tare, încât ea scoate un scâncet. Clădirea din cărămizi roșii iese la iveală printre copacii golași și negri. Arată mai mult ca un castel din povești, cu turnuri și ferestre mari, decât ca un azil de bătrâni.

— De ce este el aici? întreb eu.

Boletta îi plătește șoferului.

— Maică-ta este aici, spune ea liniștită.

Se întoarce brusc ca și cum și-ar fi amintit ceva ce-ar fi trebuit făcut sau spus mai devreme și-i este teamă să nu fie prea târziu.

— N-ai avut niciun bagaj cu tine, Barnum?

Dau din cap.

— S-a pierdut pe drum, spun eu.

— Pierdut?

— Nu-i nicio pagubă, șoptesc eu. Era doar o valiză veche.

Intrăm la ei. Și ce văd prima dată sunt o sufragerie și un băiat micuț în pantaloni gri și cu un pulover albastru. Și el mă vede tot pentru prima dată. Stă pe un scaun prea înalt pentru el. Stă nemișcat. Este Thomas. Mă opresc în fața lui. Mă privește cu teamă, dar și cu curiozitate, ca și cum s-ar feri de toți și toate.

Nu-l cunosc, dar, privindu-l, mă recunosc pe mine însumi. Și știu că pentru acești ochi negri și neajutorați aș trece prin foc și apă. Stângaci și neîndemânatic, pun mâna pe capul lui, în timp ce copilul se apleacă ferindu-se, așa cum și eu aș fi făcut.

Vivian se uită la noi și, când îi întâlnesc privirea, se înroșește deodată la față. Are inelul pe deget încă. Este ca și cum amândoi trebuie să ne tragem suflarea, să ne regăsim, pentru a ne cufunda sub greutatea acelei tăceri. Boletta îl ridică în brațe pe Thomas.

— Fred este la Vera, șoptește Vivian.

Cobor un etaj și merg de-a lungul unui coridor. O asistentă așteaptă în fața ușii. Îmi deschide ușa. Mama stă în pat. Se pare că doarme, dar imediat ce intru, începe să zâmbească. Un bărbat subțire stă la fereastră, întors cu spatele. Mama încearcă să spună ceva, dar gura ei este fără sunet și începe să plângă. Bărbatul acela subțire și în vârstă se întoarce. Este fratele meu. Ochii lui stau neclintiți.

— De ce te-ai întors? întreb eu.

Și nu știu dacă pe mine sau pe mama o privește când Fred îmi răspunde:

— Ca să-ți povestesc totul.